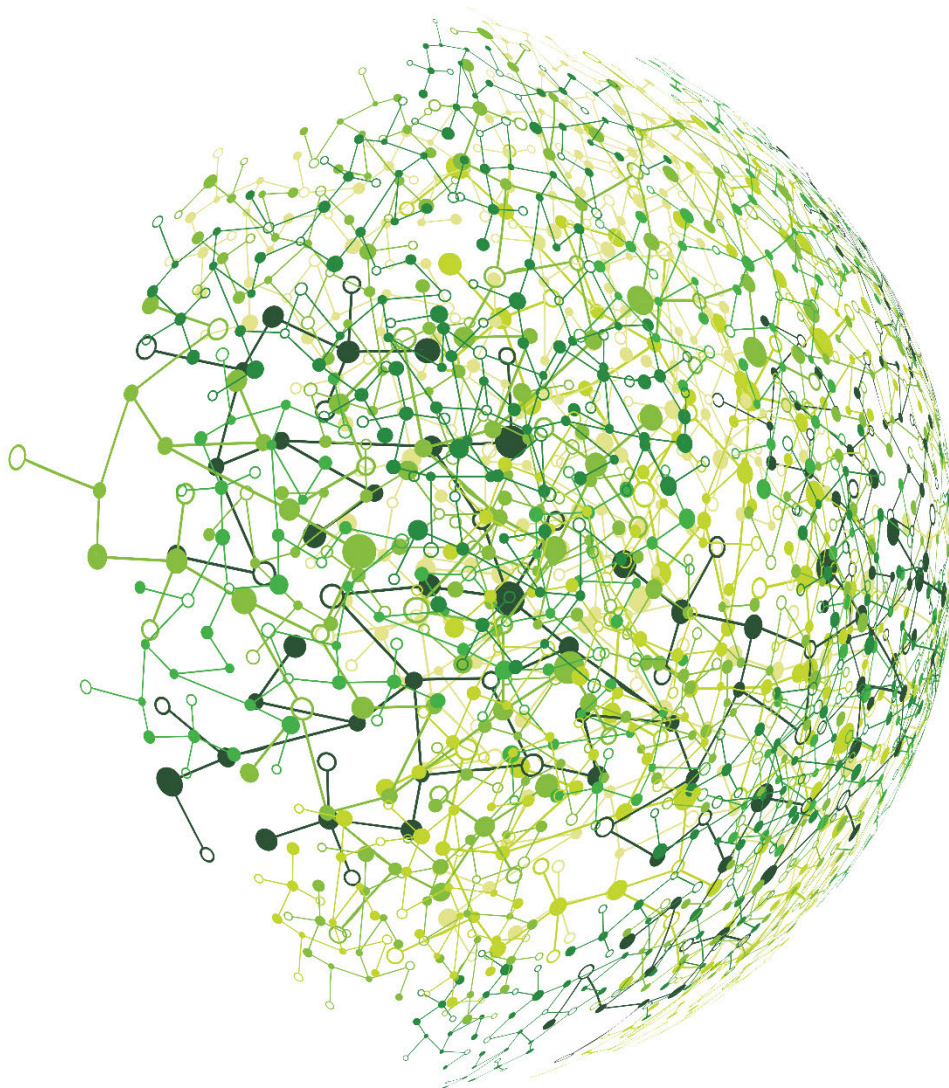

Ministerie van VWS

Onderzoek inkoop PBM

(deel 2)Verslag van Handelingen

*(deel 2)Verslag van Handelingen d.d. 1 juni 2023 (A&P versie 9 juni 2023)
(dit verslag heeft 495 pagina's en 7 bijlagen)*

Kenmerk: MIN000624-001

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Opdracht	18
2 Normenkader	39
3 Tijdsgewricht	79
4 Inkopen PBM	89
5 Lasaulec	108
6 O2 Health	208
7 Arch & Hook	256
8 ADM	299
9 Unit17	349
10 Zhonghong	401
11 Afpro	447
12 Slotopmerking	495
Bijlagen	497

Samenvatting

Samenvatting

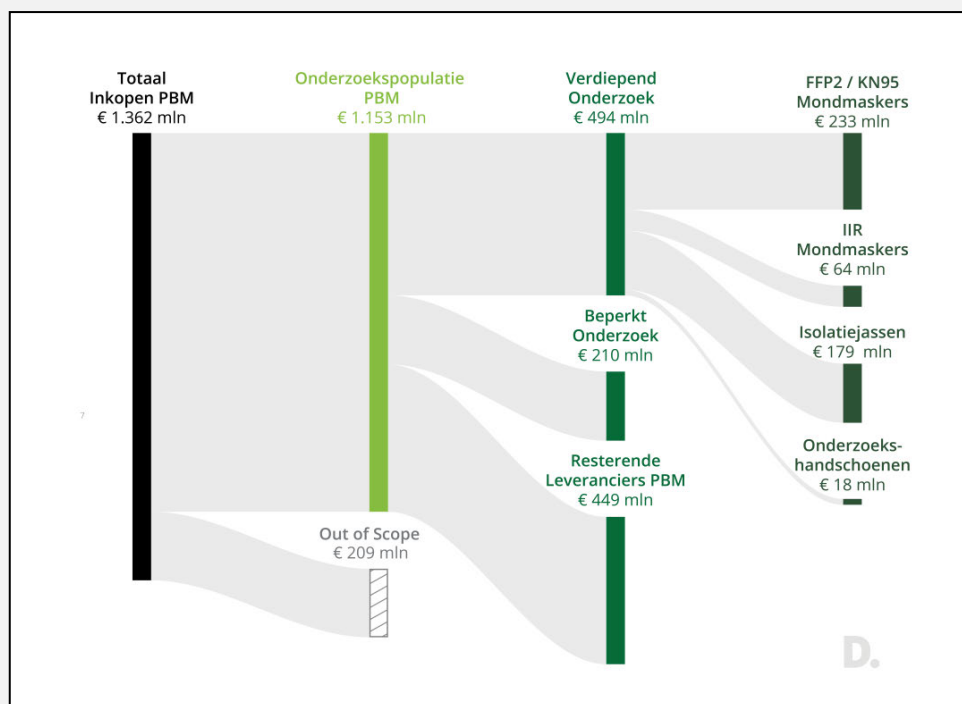
Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van dit (deel 2)Verslag van Handelingen te worden gezien. In de samenvatting is een tabel opgenomen waarin een aantal kenmerken is weergegeven van de door Deloitte onderzochte PBM-transacties. Een uitgebreidere toelichting op de onderzochte PBM-transacties is terug te vinden in de hoofdstukken 4 tot en met 11, waarin ook per onderzochte PBM-transactie een samenvatting is opgenomen.

Opdracht

- 1 Op 8 juni 2021 informeert de minister voor Medische Zorg ("minister voor MZ") de Tweede Kamer over een breder en aanvullend onderzoek naar de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen ("PBM") door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ("VWS") en het Landelijk Consortium Hulpmiddelen ("LCH") tijdens de COVID-19-crisis. De door VWS aan Deloitte verstrekte onderzoeksopdracht is vastgelegd in een opdrachtbrief, d.d. 19 juli 2021 ("Onderzoek"). VWS heeft Deloitte de opdracht verstrekt voor een grondige reconstructie van de feiten en omstandigheden rondom de inkopen van PBM. Onderdeel van de opdracht is dat het Onderzoek gefaseerd zal worden uitgevoerd, waarbij een risicogebaseerde selectie van PBM-inkooptransacties onderzocht zal worden. Na aanvang van het Onderzoek zijn de onderzoeksvragen op verzoek van de opdrachtgever uitgebreid. Ook zijn daarbij diverse Kamervragen gesteld en zijn er door bewindspersonen toezeggingen gedaan met betrekking tot het Onderzoek.
- 2 De totale inkoop PBM in de periode van 1 januari 2020 tot 1 juni 2021 omvat ruim 300 transacties met 106 leveranciers, en bedraagt circa € 1,36 miljard. Deze inkoop van PBM is achtereenvolgens verricht door VWS (Fase 1), het LCH (Fase 2) en het CIBG, een uitvoeringsinstantie van VWS (Fase 3). Zoals met VWS is overeengekomen, richt het Onderzoek zich op een risicogebaseerde selectie van deze inkopen PBM, waarbij in ieder geval alle leveranciers in het Onderzoek zijn betrokken die transacties hebben uitgevoerd met een totale inkoop aan PBM die groter is dan € 100 miljoen.
- 3 Een deel van de inkoop PBM is niet betrokken in het Onderzoek van Deloitte. Dit in verband met waarborgen die vanaf de aanvang van de opdracht zijn getroffen met betrekking tot de onafhankelijkheid van Deloitte. VWS heeft de opdracht tot het onderzoeken van deze transacties aan een ander onderzoeksbureau verstrekt. In totaal zijn daarmee de inkopen PBM bij tien leveranciers, met een totale inkoop aan PBM van circa € 209 miljoen, waaronder één leverancier met een inkoop aan PBM groter dan € 100 miljoen, buiten de scope van het Onderzoek door Deloitte gebleven. De door Deloitte in het Onderzoek betrokken inkopen PBM bedragen daarmee circa € 1,15 miljard ("Onderzoekspopulatie PBM"), waarvan de inkopen PBM bij acht leveranciers in dit Onderzoek verdiepend zijn onderzocht:

- VWS heeft Deloitte verzocht als eerste verslag uit te brengen over de inkooptransacties met leverancier Relief Goods Alliance B.V. ("RGA"), ten bedrage van circa € 101 miljoen. Het hierop betrekking hebbende (deel 1)Verslag van Handelingen is door Deloitte op 5 september 2022 aan VWS uitgebracht.¹
- Dit (deel 2)Verslag van Handelingen heeft betrekking op alle overige inkooptransacties die binnen de onderzoeksperiode van 1 januari 2020 tot 1 juni 2021 hebben plaatsgevonden. Hierin is ook leverancier Lasaulec opgenomen, die vanwege de omvang van de inkoop van PBM van € 149 miljoen is betrokken in het Onderzoek.
- Los van de hiervoor genoemde twee transacties heeft Deloitte op basis van risico-indicatoren, selectiecriteria, en spreiding over alle drie de inkoopfasen (VWS, het LCH en het CIBG) een selectie gemaakt van leveranciers met een inkoop aan PBM kleiner dan € 100 miljoen. Deze selectie betreft vijftien leveranciers. In overleg met VWS, daarbij rekening houdend met het gehanteerde onderzoeks-budget en de oplevertermijnen van het Onderzoek, heeft Deloitte – conform de opdracht – bij zes van deze vijftien leveranciers een verdiepend Onderzoek verricht. De inkoop PBM bij deze zes leveranciers bedraagt € 244 miljoen. Voor negen leveranciers heeft Deloitte beperktere onderzoekswerkzaamheden uitgevoerd. VWS heeft Deloitte geen opdracht verstrekt om deze negen leveranciers verdiepend te onderzoeken.

4 De totale omvang van de inkopen PBM, de Onderzoekspopulatie PBM en het Onderzoek van Deloitte zijn als volgt weer te geven:

Figuur 1: Overzicht Onderzoekspopulatie PBM

¹ Dit (deel 2)Verslag van Handelingen dient in samenhang met het (deel 1)Verslag van Handelingen te worden gelezen. Waar relevant, zijn in dit (deel 2)Verslag van Handelingen specifieke verwijzingen opgenomen naar het (deel 1)Verslag van Handelingen.

- 5 Om de bevindingen betreffende de inkooptransacties in de juiste context te kunnen plaatsen, wordt in dit verslag ook ingegaan op het voor deze transacties van belang zijnde 'Normenkader' (Inkoopfase 1 tot en met Inkoopfase 3) en op het 'Tijdsgewricht'. Ook wordt toegelicht op welke wijze de leveranciers zijn geselecteerd in de Onderzoekspopulatie PBM.

Onderzoek

- 6 Deloitte heeft geïdentificeerd welke mogelijk relevante databronnen aanwezig zijn bij VWS, andere ministeries, het LCH, de bij het LCH betrokken partijen, en het CIBG. Deze databronnen betreffen onder andere: financiële administraties, e-mails en chatgesprekken. Daarbij heeft Deloitte zich ingespannen om zoveel mogelijk relevante data veilig te stellen. Deloitte heeft data verzameld bij circa 9 ministeries, op 15 locaties, uit 50 databronnen en van ruim 400 datahouders. Daarnaast hebben de leveranciers en andere bij de transacties betrokken partijen data aangeleverd. In totaal is er circa 5.300 GB aan data verzameld en verwerkt in het Onderzoek. Om tot deze dataverzameling te komen, zijn met vele partijen afspraken gemaakt en is voldaan aan de noodzakelijke formaliteiten, om de mogelijk relevante data voor het Onderzoek te kunnen verkrijgen.
- 7 Deloitte heeft naast deze dataverzameling aanvullende inspanningen verricht, zoals het combineren van gegevens uit diverse bronnen en van gegevens die zijn verkregen na aanvullende informatieverzoeken, evenals toelichtingen die zijn verstrekt tijdens interviews met personen en partijen. Daarnaast is met personen en partijen wederhoor gehouden. Dit leidde tot de informatieverzameling voor het Onderzoek. Er is echter ook sprake van beperkingen in de beschikbaar gekomen gegevens en/of medewerking aan het Onderzoek. Wij lichten deze beperkingen toe in dit (deel 2)Verslag van Handelingen, in de bijlagen C en D.
- 8 De informatieverzameling voor het Onderzoek wordt in zijn totaliteit toereikend geacht om in voldoende mate een beeld te kunnen krijgen van de feiten en omstandigheden die de grondslag vormen van de bevindingen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen. Wij rapporteren uitsluitend die bevindingen die gebaseerd zijn op de voor Deloitte beschikbare informatie en documenten, en waarvoor wij een deugdelijke grondslag hebben verkregen. De grondslag voor onze bevindingen (bronvermelding) is vermeld bij deze bevindingen.
- 9 Bij het verstrekken van de onderzoeksopdracht is overeengekomen dat het Onderzoek fasegericht wordt opgepakt. Bij aanvang van het Onderzoek is Deloitte gestart met (voorbereidende) werkzaamheden voor alle (deel)onderzoeken. Gedurende het uitvoeren van het Onderzoek is met VWS afgestemd dat voorrang wordt gegeven aan het afronden van het (deel 1)Verslag van Handelingen. Na het uitbrengen van het (deel 1)Verslag van Handelingen, in september 2022, zijn de werkzaamheden voor de andere deelonderzoeken geïntensiveerd. Met het uitbrengen van dit (deel 2)Verslag van Handelingen is het Onderzoek afgerond.

10 In de periode van oktober 2022 tot en met februari 2023 zijn er 35 interviews gehouden ten behoeve van dit (deel 2)Verslag van Handelingen. Tezamen met de in de periode september 2021 tot en met juni 2022 afgenomen interviews zijn voor dit Onderzoek in totaal 87 interviews gehouden, met 60 personen en partijen. De analyse van de beschikbare onderzoeksgegevens is in februari 2023 afgerond, waarbij voor de transacties die verdiepend zijn onderzocht ook aanvullende informatie is verzameld en geanalyseerd. Het opstellen van conceptbevindingen en het uitvoeren en verwerken van het wederhoor met 64 personen en partijen heeft plaatsgevonden in de periode van december 2022 tot en met medio april 2023.

Tijdsgewricht

11 De inkoop van PBM door VWS, het LCH en het CIBG vond plaats in een periode die te kenmerken is als een mondiale crisis. Vooral in de periode tussen maart en mei 2020 wordt maatschappijbreed gesproken over de noodzaak tot het oplossen van de schaarste aan PBM in Nederland. Tijdens het Onderzoek geven betrokkenen van VWS en het LCH aan dat voor hen de invloed van de maatschappelijke en politieke druk op het inkopen van PBM waarneembaar is, met een duidelijke piek medio april 2020.

12 Veel bij de inkopen PBM betrokken medewerkers van het LCH en VWS verwijzen tijdens de interviews met Deloitte naar het belang van de tijdsdruk waaronder en het tijdsgewricht waarin de inkopen PBM hebben plaatsgevonden. De opmerkingen “*kopen, kopen, kopen*” en “*maximaal inkopen*” worden daarbij door deze betrokkenen veel aangehaald als een uitgangspunt voor de inkopen PBM in het voorjaar van 2020. Tevens geven zij tijdens de interviews in het kader van het Onderzoek aan dat het momenteel lijkt alsof het crisisgevoel van destijds is vergeten. Het tijdsgewricht vormde een belangrijke context bij de inkopen PBM. In de fase waarin de ‘aandacht piekt’, te weten: de periode waarin de aandacht van de media en de politiek een hoogtepunt bereikt wat betreft het in Nederland beschikbaar krijgen van voldoende PBM (medio april 2020), vinden ook de meeste inkopen van PBM plaats. De inkopen PBM vinden plaats in de hiervoor genoemde drie fasen:

Inkoopfase 1 - VWS

13 Vanaf maart 2020 ondersteunt VWS een centraal team van inkopers van ziekenhuizen bij het inkopen van PBM. VWS ondersteunt onder andere met het voorfinancieren van voorraden en het opstellen van inkoopcontracten. Ook komen er aanbiedingen binnen bij VWS waarbij VWS zelfstandig PBM inkoopt. Voor de ontvangst van de goederen wordt gebruikgemaakt van een opslaglocatie in Bergambacht, die gehuurd wordt door een academisch ziekenhuis. Op 17 maart 2020 wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over een landelijke aanpak voor de centrale inkoop en distributie van schaarse PBM. Hierbij wordt een ‘Officiële landelijke lijn inkoop, herverdeling, distributie beschermingsmiddelen en medische middelen waar tekorten van zijn’ gedeeld, die dezelfde dag is verstrekt aan de hierbij betrokken partijen in de zorg.

14 In inkoopfase 1 heeft VWS PBM ingekocht bij 35 leveranciers, voor een totaalbedrag van circa € 117 miljoen, waarvan circa 90% is (aan)betaald in de periode van maart tot en met juli 2020. De eerste (aan)betaling door VWS heeft plaatsgevonden op 16 maart 2020.

15 VWS heeft bij deze inkopen gebruikgemaakt van de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed, zoals omschreven in de Aanbestedingswet. Door de Algemene Rekenkamer (maart 2021) en de ADR (oktober 2020) is gerapporteerd dat het ontbreekt aan adequate documentatie en onderbouwing bij de toepassing van dwingende spoed, onder andere omdat bij meerdere inkoopdossiers alleen een uniform memo is opgenomen. Hierbij ontbreekt het causale verband tussen de betreffende inkoop en het toepassen van de uitzonderingsprocedure.

Inkoopfase 2 - LCH

16 Vanaf 18 maart 2020 bundelen medewerkers van zorgaanbieders, distributiebedrijven en PBM-leveranciers hun krachten, op verzoek van en gefaciliteerd door VWS, en wordt gewerkt aan het opzetten en inrichten van een inkoopcombinatie. Dit leidt tot de oprichting van het LCH, waarin onder meer professionele inkopers van marktpartijen de inkoop van PBM vanuit het LCH coördineren. Vanaf 23 maart 2020 start het LCH met het inkopen van PBM. In het verlengde hiervan wordt op 26 maart 2020 de resterende voorraad van de opslaglocatie in Bergambacht overgebracht naar de opslaglocatie van het LCH in Vianen.

17 Bij de oprichting van het LCH stelt VWS een Project-DG LCH aan, die namens VWS de rol van opdrachtgever voor het LCH vervult. Bij het LCH werken personen en partijen – zonder winstoogmerk – samen op basis van afspraken die zijn vastgelegd in een Convenant.

18 In maart 2020 wordt een oproep gedaan aan de samenleving om mee te werken aan het verkrijgen van PBM. Het LCH ontvangt tot begin juli 2020 ruim 3.600 aanbiedingen en leads voor PBM. Hiervan worden 239 aanbiedingen en leads door een VIP-team opgepakt, welk team als doel heeft een persoonlijke aanpak te hanteren, en *“reputatieschade te voorkomen en het imago van LCH & Ministerie te verbeteren”*. Dertien ‘VIP-leads’ resulteren in een overeenkomst voor het leveren van PBM aan het LCH.

19 Het LCH zet in korte tijd een eigen inkoopproces op. Aangezien het LCH geen rechtspersoonlijkheid heeft, komen VWS en Mediq overeen dat Mediq formeel als inkoper optreedt namens het LCH.

20 Om de inkoopbehoefte te onderbouwen en te valideren, ontwikkelt en hanteert het LCH vanaf begin april 2020 een vraagprognosemodel. De prijsvolatiliteit van PBM is vanwege de sterk toegenomen wereldwijde vraag enorm toegenomen. Het LCH hanteert per week een bandbreedte voor de verwachte en maximale inkooprijzen van de verschillende soorten in te kopen PBM.

21 VWS stuurt op 10 april 2020 een 'verduidelijkende opdrachtmail inzake LCH', met onder meer de opdracht om maximaal PBM in te kopen, zonder rekening te houden met een vooraf begrensde voorraadomvang. Op 11 mei 2020 geeft Functionaris 2 VWS per e-mail opdracht aan het LCH om te blijven inkopen tot één miljard chirurgische mondmaskers. Op 3 juni 2020 deelt minister voor MZS tijdens een persconferentie in het distributiecentrum van het LCH mee dat de voorraad aan PBM eind juni 2020 groot genoeg zal zijn om een eventuele tweede besmettingsgolf te kunnen opvangen. Op 7 juni 2020 stuurt Functionaris 2 VWS een e-mail aan minister voor MZS over het beëindigen van de 'crisisorganisatie LCH'. Volgens het LCH geeft deze e-mail aan dat de inkoop van PBM kan stoppen, omdat de inkopen en voorraadposities dusdanig zijn dat voldaan kan worden aan de maximale vraag, zelfs wanneer rekening wordt gehouden met een nieuwe pandemiegolf.

22 In inkoopfase 2 heeft het LCH PBM ingekocht bij 63 leveranciers, voor een totaalbedrag van circa € 987 miljoen.

Inkoopfase 3 - CIBG

23 Als uitvoeringsorganisatie van VWS krijgt het CIBG per 23 oktober 2020 de opdracht om de operationele uitvoering en verdere ontwikkeling van het LCH bij het CIBG onder te brengen via een overbruggingsperiode. De datum 31 mei 2021 kan volgens de aan Deloitte verstrekte toelichtingen gezien worden als de datum waarop het onderbrengen van het LCH bij het CIBG wordt afgerond. Vanaf oktober 2021 neemt het CIBG het verrichten van de betalingen voor de inkopen PBM over van Mediq.

24 In inkoopfase 3 heeft het CIBG PBM ingekocht bij 5 leveranciers, voor een totaalbedrag van circa € 49 miljoen.

Kwaliteitstesten PBM

25 Een belangrijke processtap is het toetsen van de kwaliteit van de ingekochte PBM. Om dit te waarborgen, zet het RIVM op verzoek van VWS een testfaciliteit op en voert het kwaliteitstesten uit op samples van ontvangen PBM in Nederland vanaf eind maart 2020. Op basis van deze testen wordt iedere levering van PBM ingedeeld in een van de categorieën 'goedkeuring' of 'afkeuring'. Indien een aanpassing nodig is, wordt dit met de leverancier besproken. Na goedkeuring van de aanpassing kunnen de PBM vervolgens alsnog worden uitgeleverd. Het RIVM heeft in januari 2022 een rapport uitgebracht over de kwaliteitsbeoordeling van PBM over de periode maart tot en met oktober 2020. In dit RIVM-rapport zijn de volgende afkeuringspercentages weergegeven: isolatiejassen/schorten 24%, handschoenen 38%, FFP/KN-mondmaskers 78%, en chirurgische mondmaskers 86%.

26 Bij een afkeurend advies van het RIVM kan door het LCH worden besloten dat er een hertest door een 'notified body' wordt uitgevoerd. Leveringen van PBM waarbij ook de hertest door een notified body een negatieve uitkomst heeft, worden door het LCH niet uitgeleverd. Daarnaast worden in dat geval eventuele restbetalingen niet aan de leverancier voldaan c.q. wordt beoordeeld of deze afkeuring van geleverde PBM zou moeten leiden tot terugvordering van reeds betaalde (voorschot)bedragen. Het RIVM heeft bij Deloitte aangegeven dat de testen van het RIVM en de hertesten bij andere kwaliteitscontroleurs, waar het LCH om heeft verzocht, niet altijd onderling te vergelijken zijn, omdat de (aard en wijze van) controles niet (altijd) overeenkomen.

- 27 Vanaf eind mei 2020 maakt het LCH ook gebruik van lokale kwaliteitscontroles in fabrieken in China, uitgevoerd door HQTS, naast kwaliteitscontroles die worden uitgevoerd door de leveranciers. HQTS voert bij deze fabrieken inspecties uit op het productieproces van PBM en op de geproduceerde PBM.
- 28 Vanaf eind juli 2020 hanteert het LCH op verzoek van VWS een gewijzigd systeem voor de kwaliteitscontroles van PBM, op basis van een door het LCH opgesteld overzicht van 'preferred suppliers'. VWS vraagt om deze wijziging vanwege de grote hoeveelheid geleverde en te testen PBM, die het continueren van de oorspronkelijke omvang van het testbeleid onmogelijk maakt. In het preferred supplier-systeem worden de leveranciers op basis van hun eerdere leveringen ingedeeld in risicocategorieën. De categorie waartoe een leverancier behoort, resulteert in het uitvoeren van meer of minder testen door het RIVM. Om de werkdruk bij het RIVM verder te verminderen, meldt VWS in augustus 2020 dat PBM met een geldige CE-markering geen kwaliteitstesten meer hoeven te ondergaan.

Selectie leveranciers en transacties PBM

- 29 De PBM-transacties zijn – conform de opdracht – onderverdeeld in twee categorieën, te weten: 'leveranciers met transacties groter dan € 100 miljoen' en 'leveranciers met transacties kleiner dan € 100 miljoen'. In opdracht van VWS zijn twee transacties groter dan € 100 miljoen onderzocht door Deloitte. Transacties kleiner dan € 100 miljoen zijn in overleg met VWS (risicogericht) geselecteerd voor het Onderzoek. Hierbij zijn, naast de risico-indicatoren, ook bepaalde selectiecriteria gehanteerd, om op basis daarvan de leveranciers en de bijbehorende PBM-transacties te kunnen selecteren, verdeeld over de inkopende partij (VWS, het LCH of het CIBG) en het type PBM.
- 30 De Onderzoekspopulatie PBM is geanalyseerd en geselecteerd op de volgende risico-indicatoren: (i) een analyse van mediaberichten en andere publieke bronnen, (ii) indicatoren die verband houden met de gegevens uit het handelsregister van de betrokken leveranciers, waaronder de bedrijfsactiviteiten, de (statutaire) zetel, de oprichtingsdatum, de rechtsvorm en de bedrijfsomvang, (iii) indicatoren die verband houden met het voorkomen van de betrokken leverancier op de binnen VWS en het LCH gehanteerde VIP-lijsten, (iv) informatie op basis van de interviews, (v) informatie verkregen via het meldpunt PBM, en (vi) informatie uit de documentatie die beschikbaar is gesteld door de betrokken partijen.
- 31 Deloitte heeft op basis van de genoemde risico-indicatoren en selectiecriteria een selectie gemaakt van leveranciers met een inkoop aan PBM kleiner dan € 100 miljoen. Deze selectie omvat vijftien leveranciers. Deloitte heeft conform de opdracht bij zes van deze vijftien leveranciers een verdiepend Onderzoek verricht. Voor negen leveranciers heeft Deloitte beperktere onderzoekswerkzaamheden uitgevoerd.

Introductie verdiepend onderzochte transacties

32 Van de in dit (deel 2)Verslag van Handelingen opgenomen leveranciers die verdiepend zijn onderzocht, is onderstaand per leverancier kort toegelicht welke PBM zijn ingekocht, in welke hoeveelheid, en tegen welke waarde.

- **Lasaulec:** deze technische groothandel levert – via een toeleverancier – aan het LCH 20,2 miljoen isolatiejassen voor een totaalbedrag van € 149,2 miljoen.
- **O2 Health:** bij dit bedrijf in luchtverversingssystemen bestelt VWS 18 miljoen KN95/FFP2-mondmaskers voor een totaalbedrag van € 56,8 miljoen. VWS heeft aanbetalingen verricht aan O2 Health voor een totaalbedrag van € 45,8 miljoen. O2 Health heeft circa 8,5 miljoen KN95-mondmaskers geleverd, die na het hertesten grotendeels zijn afgekeurd.
- **Arch & Hook:** bij deze producent van gerecyclede kledinghangers kopen VWS en het LCH gezamenlijk 8,02 miljoen KN95 mondmaskers in, voor een totaalbedrag van € 17,5 miljoen.
- **ADM:** bij deze supply chain provider koopt het LCH verschillende PBM in: 12,6 miljoen FFP2-mondmaskers, 6 miljoen isolatiejassen en 80 miljoen chirurgische mondmaskers, voor een totaalbedrag van € 90,0 miljoen.
- **Unit17:** bij dit bedrijf in refurbished elektronica koopt het LCH 13 miljoen KN95-mondmaskers en 80 miljoen chirurgische mondmaskers in, voor een totaalbedrag van € 61,9 miljoen, waarvan een bedrag van € 60,1 miljoen is betaald.
- **Zhonghong:** bij deze Chinese fabrikant van medische wegwerpproducten koopt het LCH 150 miljoen onderzoekshandschoenen in, die worden geleverd in verpakkingsmateriaal van een Nederlands bedrijf van een functionaris van het LCH, voor een totaalbedrag van € 17,7 miljoen.
- **Afpro:** bij dit Nederlandse bedrijf in luchtfiltertechnieken bestellen het LCH en het CIBG 12,1 miljoen FFP2-mondmaskers, voor een totaalbedrag van € 12,9 miljoen. Afpro produceert hiervan 6,7 miljoen FFP2-mondmaskers, ter waarde van € 5,7 miljoen.

Samenvatting onderzochte transacties

Inkoopfasen

33 In de beginfase van de COVID-19-crisis heeft VWS de verantwoordelijkheid genomen om, gegeven de schaarste, PBM in te kopen, hoewel VWS niet beschikte over ervaring met het inkopen van PBM. Bij deze inkopen heeft de snelheid voorop gestaan, met als gevolg dat er uitzonderingsgronden zijn toegepast (dwingende spoed), het gebruik van de bestaande formats (overeenkomsten), en het doen van aanbetalingen. Voor de ontvangst van de

door VWS bestelde PBM is in eerste instantie gebruikgemaakt van een tijdelijke opslaglocatie. Op het moment dat de eerste goederen daar werden ontvangen, was er nog geen sprake van een specifieke daartoe ingerichte ontvangstregistratie, en moest een testprocedure nog worden ontwikkeld.

34 Ook het LCH heeft in de beginfase processen en procedures moeten ontwikkelen en systemen moeten inrichten ten behoeve van de inkoop en ontvangst van PBM. Het organiseren hiervan heeft plaatsgevonden terwijl er tegelijkertijd ook al sprake was van het inkopen van PBM tijdens de COVID-19-crisis.

35 Ten aanzien van de verdiepend onderzochte transacties gedurende de drie inkoopfasen van de inkoop van PBM tijdens de COVID-19-crisis volgt uit de onderzoeksinformatie en de toelichtingen van de betrokkenen van VWS en het LCH dat er bij de gehanteerde inkoopprocessen en -procedures sprake is van:

Beoordeling aanbieding en leverancier

- Check op leveringszekerheid: inkopen PBM vindt plaats bij leveranciers die op basis van hun bedrijfsactiviteiten, en voor zover dat blijkt uit de onderzoeksinformatie, geen aantoonbare ervaring hebben met het produceren en/of inkopen van PBM. Bij de verdiepend onderzochte leveranciers betreft dit vijf van de zeven leveranciers.
- Check op kwaliteit: beperkte gelegenheid (in Nederland) om testorders conform reguliere protocollen te testen voorafgaand aan het plaatsen van een grotere vervolgorder. Dit speelt bij circa de helft van de verdiepend onderzochte leveranciers.
- Check op prijs: het uitvoeren van een toets om na te gaan of de prijs binnen een bandbreedte valt, zonder zichtbare onderhandeling met als doel te komen tot een prijs richting de onderkant van de bandbreedte.
- Check op relatie met leverancier: een beperkte vastlegging van de wijze waarop leveranciers worden geïntroduceerd en/of van de relaties met leveranciers, ter voorkoming van potentiële belangenverstrengeling. Dit betreft twee van de zeven verdiepend onderzochte leveranciers.
- Registratie VIP-lijst: een VIP-team dat zich richt op onder andere het 'voorkómen van reputatieschade', en niet zozeer op het 'voorkómen van een voorkeursbehandeling'. Twee van de zeven verdiepend onderzochte leveranciers zijn geregistreerd op de VIP-lijst.
- Uitvoeren creditcheck: het niet diepgaand (kunnen) screenen van de kredietwaardigheid c.q. betrouwbaarheid van leveranciers met beperkte of zonder eerdere ervaring met het produceren en/of inkopen van PBM. Dit betreft drie van de zeven verdiepend onderzochte leveranciers.

Verstrekken opdracht – Purchase Order

- Vastleggen productspecificaties: het niet volledig vastleggen van de exacte productspecificaties bij het plaatsen van inkooporders en/of het bediscussiëren achteraf van deze 'afspraken'.
- Vastleggen prijsafspraken: in gesprekken met leveranciers of in correspondentie gedane toezeggingen (zoals 'open boek', 'zonder winstoogmerk', 'inkoopprijs plus opslag') zijn niet vertaald naar contractuele voorwaarden, anders dan het noemen van de prijs. Dit betreft drie van de zeven verdiepend onderzochte leveranciers.
- Vastleggen auditclausules: auditclausules of transparantie door leveranciers (over bijvoorbeeld marge, kostprijs, en leveringszekerheid) zijn niet zichtbaar opgenomen in de overeengekomen inkoopvoorwaarden.
- Ondertekenen Purchase Order (en bijbehorende voorwaarden): het niet (door beide partijen) ondertekenen van de Purchase Orders (contractdocumentatie) of het niet door de leveranciers accepteren van de algemene voorwaarden. Dit betreft vier van de zeven verdiepend onderzochte leveranciers.

Betalingen

- Aanbetalingen: aanbetalingen die hoger (kunnen) zijn dan de uiteindelijk geleverde prestatie.

Leveringen

- Voorraadregistratie PBM: onvolkomenheden in de ontvangstregistratie, onder andere resulterend in claimdiscussies met leveranciers gebaseerd op niet geheel juiste leveringsaantallen.
- Geen controle achteraf: waarbij wordt nagegaan of de gemaakte afspraken zijn nagekomen door leveranciers indien er prijsafspraken zijn gemaakt, zoals leveren tegen kostprijs of leveren met een vooraf bepaalde marge.

Kwaliteit

36 Uit de door het RIVM uitgebrachte rapportage over de uitgevoerde kwaliteitsbeoordeling blijkt dat een groot deel van de ingekochte PBM door het RIVM is afgekeurd. Bij de verdiepend onderzochte transacties komt het afkeuren van (een deel van) de geleverde PBM voor bij zes van de zeven leveranciers. Bij de zevende leverancier is sprake van een geldig CE-certificaat en heeft het RIVM geen kwaliteitstesten uitgevoerd. Op basis van de doorgevoerde aanpassingen keurt het RIVM bij één leverancier de PBM alsnog goed. Bij de andere vijf leveranciers waar het RIVM de PBM heeft afgekeurd, worden hertesten verricht door een notified body of worden testrapporten van externe partijen aangeleverd. Op basis van de uitkomsten van deze hertesten, aangeleverde testrapporten en

doorgevoerde aanpassingen op de – verpakking van de – PBM, wijzigt het LCH bij drie leveranciers de status van de PBM van afkeuring naar goedkeuring. Bij twee leveranciers worden de PBM ook na het hertesten afgekeurd. Dit leidt bij deze twee leveranciers tot het tussentijds stopzetten van de leveringen, tot gedeeltelijke afkeuring van de reeds geleverde PBM, tot retourzendingen en het vervangen van PBM, en tot het bij deze leveranciers neerleggen van claims door VWS.

Verdiepend onderzochte transacties

Onderstaand overzicht bevat een aantal belangrijke kenmerken van de zeven verdiepend onderzochte transacties voor dit (deel 2)Verslag van Handelingen. Dit overzicht is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van dit (deel 2)Verslag van Handelingen te worden gezien. Een uitgebreidere toelichting op de onderzochte PBM-transacties is terug te vinden in de hoofdstukken 5 tot en met 11, waarin ook per onderzochte PBM-transactie een samenvatting is opgenomen.

Kenmerk	Lasaulec	O2 Health	Arch & Hook	ADM	Unit17	Zhonghong	Afpro
Leverancier							
Bedrag Onderzoeks-populatie PBM*	€ 149,3 mln	€ 45,8 mln	€ 17,5 mln	€ 90,0 mln	€ 60,1 mln	€ 17,7 mln	€ 12,9 mln
Omvang organisatie	Groot	Micro	Klein	Groot	Micro	Groot	Groot
Type leverancier	NL leverancier	NL leverancier	NL leverancier	VK leverancier	NL leverancier	CN fabrikant	NL fabrikant
Bedrijfs-activiteit(en)	Technische groothandel o.a. PBM	Handel in lucht-verversings-systemen	Recyclen van plastics tot duurzame kledinghangers	Verzorgen van supply chain voor cliënten	Handel in refurbished elektronica	Fabrikant van medische wegwerp-producten	Productie en installatie van luchtfilters
Bestelling							
Inkoopfase(n)	LCH	VWS	VWS en LCH	LCH	LCH	LCH	LCH en CIBG
Wijze van aanbrengen	Defensie	VWS (Team Inbox)	VWS en VIP-lijst	Functionaris LCH	LCH (Team Inbox)	BZ en Functionaris LCH	VWS en VIP-lijst
Check(s) op leverancier	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Vermelding VIP-lijst	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja
Eerste contact	17 apr 2020	16 mrt 2020	17 mrt 2020	medio mrt 2020	3 apr 2020	22 apr 2020	19 mrt 2020
Eerste order	1 mei 2020	16 mrt 2020	20 mrt 2020	26 mrt 2020	21 apr 2020	5 okt 2020	24 apr 2020
Aanbetaling	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja
Leverings-condities	FOB en DDP	DDP	DDP (FOB geworden)	FOB	FOB	FOB	EXW en DDP
Bestelde PBM – soort en aantal	20,2 mln isolatiejassen	18 mln KN95/FFP2 mondmaskers	9,02 mln KN95/FFP2 mondmaskers	12,6 mln FFP2 mondmaskers 6 mln isolatiejassen 80 mln IIR mondmaskers	13 mln KN95 mondmaskers 80 mln IIR mondmaskers	150 mln onderzoeks-handschoenen	12,1 mln FFP2 mondmaskers
Prijs binnen bandbreedte	Nee	Geen bandbreedte van toepassing	Ja	Ja (m.u.v. laatste order jassen)	Ja	Ja	Geen bandbreedte van toepassing
Totaal besteld PBM – EUR*	€ 149,2 mln	€ 56,7 mln	€ 20,5 mln	€ 90,0 mln	€ 61,9 mln	€ 17,7 mln	€ 12,9 mln

Kenmerk	Lasaulec	O2 Health	Arch & Hook	ADM	Unit17	Zhonghong	Afro
Levering							
Geleverde PBM – soort en aantal	20,2 mln isolatiejassen	Ca. 8,5 mln KN95 mondmaskers	8,02 mln KN95 mondmaskers	12,6 mln FFP2 mondmaskers Ca. 6 mln isolatiejassen 80 mln IIR mondmaskers	13 mln KN95 mondmaskers 80 mln IIR mondmaskers	150 mln onderzoeks-handschoenen	6,7 mln FFP2 mondmaskers
Betaald aan leverancier PBM – EUR*	€ 149,2 mln	€ 45,8 mln	€ 17,5 mln	€ 90,0 mln	€ 60,1 mln	€ 17,7 mln	€ 5,7 mln
Kwaliteit	Goedgekeurd na overleg over kwaliteits-vereisten	Grotendeels afgekeurd door RIVM (93%) en na hertest	Goedgekeurd na hertesten en/of omstickeren verpakking	Goedgekeurd na RIVM-test of na hertesten en/of externe kwaliteits-rapporten	Gedeeltelijk KN95 afgekeurd na testen en hertesten	Goedgekeurd o.b.v. CE-certificaat	Goedgekeurd na aanpassing design en herbeoordeling
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee
Overige kenmerken en verwijzingen naar hoofdstuk in (deel 2)Verslag van Handelingen							
Overige kenmerken (zie hst 5 t/m 11)	1. Inkoop via NL toeleverancier bij Turkse fabrikant. 2. Levering via Lasaulec aan het LCH op verzoek van Defensie 3. Aanbieding met 'inkoopprijs plus opslag 2 x 5%' 4. Verlaging inkoopprijs niet doorberekend aan het LCH	1. Beperkt deel van geleverde PBM niet geregistreerd op O2 Health en testen van PBM van andere leverancier toegeschreven aan O2 Health 2. VWS claimt terugbetaling van ca. € 43 miljoen wegens niet nakomen order	1. Na eerste order van VWS ondervindt het LCH druk van VWS voor het plaatsen van tweede order	1. Aanbieding met inkoopprijs plus opslag en open boek	1. Samenwerkings-partners leveren via Unit17 2. VWS claimt € 3,9 miljoen wegens gedeeltelijke afkeuring en te weinig geleverd	1. PBM van Zhonghong geleverd in verpakking-materiaal van functionaris LCH 2. Prijsverhoging na plaatsen order vanwege stijging grondstofprijzen	1. Prijsstelling eerste order is tegen kostprijs, overeengekomen nacalculatie vindt niet plaats 2. Tweede order van april 2021 geplaatst onder dwingende spoed
Hoofdstuk	5	6	7	8	9	10	11

* De in deze tabel genoemde bedragen zijn inclusief eventuele btw en/of inclusief eventuele overige kosten

Introductie (deel 2)Verslag van Handelingen

De opdracht omvat een grondige reconstructie van de feiten en omstandigheden tijdens de inkoop van PBM, inclusief de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken personen en partijen. In het kader van het verkrijgen van onderzoeksinformatie is door Deloitte navraag gedaan naar de mogelijk relevante databronnen binnen het complexe en verspreide datalandschap. Wij hebben in samenwerking met VWS inspanningen verricht om zoveel mogelijk relevante data te verkrijgen van VWS, het LCH, andere ministeries en andere partijen, voor het (gehele) Onderzoek. Daarnaast hebben tientallen personen en partijen meegewerkt aan het Onderzoek. Tijdens de interviews en wederhoorreacties zijn toelichtingen verstrekt op de PBM-transacties die zijn betrokken in het Onderzoek.

39 Deloitte heeft een drietal uitgangspunten gehanteerd tijdens het uitvoeren van het onderzoek, te weten: zorgvuldigheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid. VWS heeft ons verzocht om tot een zo groot mogelijke volledigheid van feiten en omstandigheden te komen. Deze wens is ook gebleken uit de aanvullende Kamervragen en uit de toezeggingen door bewindspersonen met betrekking tot het Onderzoek na de start van de opdracht.

40 Deloitte heeft in overleg met VWS de doorlooptijd van het Onderzoek regelmatig besproken, zonder dat Deloitte concessies heeft gedaan aan de uitgangspunten voor het Onderzoek. Mede vanwege de belangen van de vele hierbij betrokken personen en partijen en vanwege de technische kenmerken van het Onderzoek, heeft Deloitte de uitgangspunten, en – meer specifiek – de zorgvuldigheid, hierbij altijd laten prevaleren. De bevindingen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen zijn, conform de met VWS gemaakte afspraken, op functieomschrijving en organisatieniveau beschreven. Met VWS heeft Deloitte afgesproken dat VWS verantwoordelijk is voor het anonimiseren en pseudonimiseren van het (deel 2)Verslag van Handelingen, conform de voor VWS gangbare normen, inclusief het daarbij betrekken van de belangen van de personen en instellingen die in het (deel 2)Verslag van Handelingen worden genoemd en wier belangen kunnen worden geraakt als gevolg van het openbaar maken hiervan aan de Tweede Kamer. Het functioneren en groeperen, alsmede het anonimiseren en pseudonimiseren, kan impact hebben op de leesbaarheid van de bevindingen.

Dankwoord

41 De aan Deloitte verstrekte Opdracht betreft een 'grondige reconstructie' van de inkoop van PBM gedurende de COVID-19-crisis. De uitgevoerde werkzaamheden waren gericht op de door VWS gestelde onderzoeksvragen en vonden plaats op basis van een risicogebaseerde selectie van de PBM-transacties. Vanwege deze insteek wordt datgene wat goed ging in deze periode wellicht niet altijd als zodanig belicht. Deloitte wijst de lezers van dit rapport op de omstandigheden waarvan sprake was gedurende de COVID-19-crisis en op de door iedereen gevoelde noodzaak om snel te handelen, teneinde de schaarste aan PBM op te lossen. In deze periode hebben vele personen en organisaties zich (belangeloos) ingezet om PBM naar Nederland te krijgen. Deloitte hecht eraan de lezers van dit rapport met nadruk te wijzen op deze omstandigheden, als zij kennisnemen van de onderzoeksbevindingen.

42 Naast de waardering voor deze inzet spreekt Deloitte haar dank uit aan de vele ambtenaren, LCH-medewerkers, de bij het LCH betrokken partijen en de leveranciers, voor hun medewerking aan dit Onderzoek.

Opdracht

1 Opdracht

1.1 Aanleiding onderzoek

1.1.1 Aankondiging breder en aanvullend onderzoek

43 Op 8 juni 2021 informeert de minister voor Medische Zorg (hierna: "minister voor MZ") de Tweede Kamer (hierna: "TK") per brief² over een breder en aanvullend onderzoek naar de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (hierna: "PBM") door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: "VWS" of "Opdrachtgever") en het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (hierna: "LCH") tijdens de COVID-19-crisis.³

In deze Kamerbrief, die volgt op het TK-debat van 3 juni 2021, zijn twee onderdelen voor het onderzoek geformuleerd, zodat *"volledige openheid komt over de gang van zaken"*.

- Ten eerste het openen van een loket om medewerkers van VWS en andere direct betrokken partijen de mogelijkheid te bieden om signalen van mogelijke onregelmatigheden bij de inkoop van PBM bij de onderzoekers te melden (hierna: "Meldpunt PBM").
- Ten tweede een *"breder en aanvullend onderzoek"*, gericht op *"alle"* inkoop van PBM en op ieders rol en verantwoordelijkheid tijdens de COVID-19-crisis, waarbij dit onderzoek aanvullend is op een onderzoek dat eerder is uitgevoerd door een ander bureau, naar twee specifieke overeenkomsten inzake de inkopen PBM.

44 Na een eerste toelichting op dit breder en aanvullend onderzoek aan Deloitte Forensic & Dispute Services B.V. (hierna: "Deloitte" of "wij") op 9 juni 2021 en de afstemmingen daarna, brengen wij op 17 juni 2021⁴ onze offerte voor dit onderzoek uit aan VWS.

1.1.2 Aankondiging opdracht

45 Op 18 juni 2021 informeert de minister voor MZ de TK over de gunning van de opdracht voor het breder en aanvullend onderzoek inkoop PBM aan Deloitte.⁵ Daarbij is de conceptopdracht van minister voor MZ voor het onderzoek verstrekt en toegelicht en worden de onderzoeksvragen zoals die zijn meegegeven aan Deloitte, gedeeld met de TK.

² Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 1279.

³ De onderzoeksperiode inzake de inkopen PBM betreft de periode vanaf 1 januari 2020 tot 1 juni 2021.

⁴ De opdrachtvoorwaarden worden, mede gelet op de versnelde offerteprocedure, na 17 juni 2021 afgesproken (zie de opdrachtbevestiging en de dienstverleningsovereenkomst paragraaf 1.2.1).

⁵ Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 117.

1.2 Doelstelling onderzoek

1.2.1 Doelstelling onderzoek inkopen PBM

46 De Dienstverleningsovereenkomst d.d. 20 juli 2021⁶ tussen VWS en Deloitte en de opdrachtbevestiging van 19 juli 2021 (door VWS ondertekend op 20 juli 2021) vormen, samen met de aanvullende toezeggingen en wensen van de TK zoals hierna toegelicht, de contractuele basis voor de onderzoeksopdracht. Op 14 oktober 2021 ontvangt de TK de opdrachtbevestiging van Deloitte⁷.

47 De doelstelling van het onderzoek volgens de opdrachtbevestiging van 19 juli 2021 (hierna: "Onderzoek") luidt als volgt:

"De doelstelling van het onderzoek

Deloitte voert in opdracht van het ministerie van VWS een gefaseerd onafhankelijk én onpartijdig feitenonderzoek uit naar de inkoop van PBM sinds de covid-19 uitbraak tot 1 juni 2021 door VWS en LCH. Daarbij is het onderzoek gericht op het (gefaseerd) verkrijgen van inzicht in de relevante feiten en omstandigheden op de navolgende onderwerpen:

- *de besturing, feiten en omstandigheden ten aanzien van de inkoopprocedures en –afspraken direct vóór 1 januari 2020 en gedurende de verschillende fases van inkoop na 1 januari 2020 sinds de covid-19 uitbraak;*
- *de besturing, feiten en omstandigheden van inkooptransacties met bedragen boven een 100 miljoen euro, waaronder de transactie met Relief Goods Alliance B.V.;*
- *de besturing, feiten en omstandigheden van andere inkooptransacties met betrekking tot PBM die in overleg met VWS (risico gericht) geselecteerd worden; en*
- *een analyse van publieke bronnen (inclusief media analyse) in de onderzoeksperiode,*

waarbij Deloitte gedurende het gehele onderzoek een meldpunt inricht en in werking houdt om signalen van mogelijke onregelmatigheden bij de inkoop van PBM bij de onderzoekers te kunnen melden en in het onderzoek te kunnen betrekken."

Figuur 2: Doelstelling Onderzoek uit opdrachtbevestiging 19 juli 2021

48 VWS heeft Deloitte verzocht om eerst over de inkooptransacties met RGA verslag uit te brengen. Dit verslag heeft VWS op 16 september 2022 aan de TK beschikbaar gesteld⁸ en wordt door ons hierna aangeduid als '(deel 1)Verslag van Handelingen'. Dit – tweede en laatste – '(deel 2)Verslag van Handelingen' dient in samenhang met het (deel 1)Verslag van Handelingen te worden gelezen. Waar relevant zijn in dit (deel 2)Verslag van Handelingen specifieke referenties opgenomen naar het (deel 1)Verslag van Handelingen. Dit (deel 2)Verslag van Handelingen

⁶ Voor deze opdracht is VWS een dienstverleningsovereenkomst overeengekomen met Deloitte, met kenmerk 2846242. Daarin is bepaald dat de overeenkomst bestaat uit: de dienstverleningsovereenkomst, arvodi-2018, de opdrachtbevestiging van Deloitte d.d. 19 juli 2021, de offerte van Deloitte d.d. 17 juni 2021, en de offerteaanvraag met de conceptopdracht van VWS.

⁷ Bijlage bij Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 326.

⁸ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 148.

heeft betrekking op de PBM-inkooptransacties (met de andere leveranciers) die zijn afgesloten door VWS, het LCH en het CIBG in de periode van 1 januari 2020 tot 1 juni 2021 (hierna: "Onderzoekperiode").

1.2.2

Onderzoeksvragen inkopen PBM

49 In de conceptopdracht⁹ zoals deze op 18 juni 2021 door de minister voor MZ naar de TK is verzonden,¹⁰ zijn de volgende (algemene) onderzoeksvragen opgenomen met betrekking tot de inkoop van PBM:

[...] 1) Hoe is de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) geweest gedurende de verschillende fases in de tijd van de inkoop vanaf januari 2020 tot en met het afronden van de laatste overeenkomst door LCH dan wel VWS? Met daarbij specifiek aandacht voor:

- a) Hoe kwam inkoop tot stand per fase. Wat was hierin de rol van VWS en LCH? Welke contacten waren er met het veld en andere partijen, waarom waren deze er, hoe verliepen deze contacten en welke onderwerpen stonden daarin centraal?
- b) Welke uitingen (veldpartijen, Tweede Kamer, media, anderszins) zijn gedaan over deze inkoopbeslissingen.
- c) Op welke manier speelt de kwaliteitsdiscussie over de PBM hierin een rol?
- d) Hoeveel aanbiedingen/leads van wie kwamen er in welke fase binnen? Categoriseren naar omvang: welke aanbiedingen zijn geweigerd en waarom? Welke aanbiedingen zijn omgezet in een overeenkomst en waarom? En door wie?
- e) Hoe kwamen – per fase – aanbiedingen binnen, van wie en bij wie?
- f) Hoe is de prioritering/keuze gemaakt in de binnengekomen aanbiedingen per fase? Door wie?
- g) Hoe werden de orders gefinancierd (vooruitbetalen/garantie/voorschotten) en wat waren de overwegingen hierbij?
- h) Is voor alle aanbiedingen eenzelfde procedure – per fase – voor alle aanbiedingen gebruikt, van een vergelijkbare strekking? En wat zijn overwegingen geweest indien hiervan werd afgeweken? Wat was hierin de rol van VWS en van het LCH? Hoe verliepen de contacten met het veld en met andere partijen? Op welke manier speelt de kwaliteitsdiscussie over de PBM hierin een rol?
- i) Hoe is de prijs tot stand gekomen per casus en wie speelden daarin een rol?

⁹ De conceptopdracht wijkt op onderdelen af van de ondertekende opdrachtbevestiging (en hiermee de scope). Verschillen tussen de conceptopdracht en de ondertekende opdrachtbevestiging zijn:

- Deloitte hanteert een risicogestuurde aanpak voor de transacties kleiner dan € 100 miljoen, waarmee de gestelde onderzoeksvragen alleen beantwoord worden voor de op basis van op risico-indicatoren geselecteerde transacties (in het geval van transacties kleiner dan € 100).
- In de conceptopdracht wordt gerefereerd aan de hoeveelheid aanbiedingen/leads, en aan de vraag of deze al dan niet geleid hebben tot een inkoop. Een voorbehoud hierbij is de beschikbaarheid van relevante data om deze vraag te kunnen beantwoorden.
- Deloitte heeft in haar offerte en in de definitieve opdracht aangegeven dat, naast de bevindingen betreffende de inkopen PBM, ook het normenkader en het tijdsgewricht waarin de inkopen PBM plaatsvonden in het Onderzoek zullen worden betrokken en dat daarover ook verslag zal worden uitgebracht.

¹⁰ Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 117.

j) Waar zijn de risico's van de inkoop belegd? Welke afwegingen speelden daarbij een rol?

k) Andere vragen die de onderzoekers relevant achten.

2) Hoe verhoudt deze inkoop zich t.o.v. het reguliere inkoopproces van VWS? [...]"

50 Wij verwijzen naar de Kamerbrief van 18 juni 2021 voor de toelichting van de minister voor MZ op de opdracht en voor onze toelichting hierna bij scope van het Onderzoek.¹¹

1.3 Uitbreiding opdracht

51 De opdracht betreft een grondige reconstructie van de feiten en omstandigheden rondom alle PBM-transacties, inclusief de rollen en verantwoordelijkheden van alle hierbij betrokken personen en partijen. Het doel – en de uitdaging zoals meegegeven in de conceptopdracht – is om deze reconstructie in één keer en compleet te maken, en om alle vragen die mogelijk zijn op basis van de onderzoeksresultaten te laten beantwoorden. Wij hechten eraan u vooraf mee te geven dat de opdracht na de start van het Onderzoek is uitgebreid en verdiept, en verwijzen u in dit kader naar Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek'.

52 In de periode na 18 juni 2021 doen bewindspersonen op diverse momenten uitspraken en beantwoorden zij Kamervragen, met daarbij toezeggingen en wensen aangaande dit Onderzoek. Deze zijn verzameld en geanalyseerd, en zijn samengebracht in een overzicht van toezeggingen en wensen voor het Onderzoek. Deloitte heeft dit overzicht gedeeld met VWS en heeft dit ter afstemming ingebracht in de voor dit Onderzoek ingerichte commissies (zie hiervoor Bijlage A 'Overzicht toezeggingen en wensen' en de wijze waarop en waar deze zijn opgenomen in dit (deel 2) Verslag van Handelingen voor zover die binnen de scope van de opdracht vallen).

53 De toezeggingen en wensen zijn behandeld in de Onderzoekscommissie (hierna: "OC") van 20 december 2021 en in de Adviescommissie (hierna: "AC") van 14 februari 2022. VWS heeft ingestemd met het behandelen van de toezeggingen en wensen voor het Onderzoek zoals voorgesteld door Deloitte. Na het verstrekken van (deel 1) Verslag van Handelingen en het debat (in eerste aanleg) tussen de vaste commissie voor VWS en de minister voor LZS op 21 december 2022,¹² is het overzicht van toezeggingen en wensen aangevuld en is het nogmaals besproken in de OC van 6 maart 2023.

54 Tezamen met de onderzoeksvragen zoals die zijn gedeeld met de TK in de Kamerbrief van 18 juni 2021, de dienstverleningsovereenkomst, de opdrachtbevestiging van 19 juli 2021, en het overzicht van toezeggingen en wensen, voor zover die binnen de scope van de opdracht vallen (zie hiervoor Bijlage A 'Overzicht toezeggingen en wensen'), betreft dit de onderzoeksvragen voor het Onderzoek. Meer of andere vragen hebben wij niet behandeld.

¹¹ Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 117.

¹² Zie voor het verslag van het Commissiedebat: Kamerstukken II 2022/23, 32805, nr. 155 en de Inbreng verslag van een schriftelijk overleg: Niet-dossierstuk II 2022/23, nr. 2023D10833.

1.4 Toelichting (deel 2) Verslag van Handelingen

1.4.1 Gefaseerde aanpak Onderzoek

55 Dit Onderzoek is op verzoek van VWS gefaseerd uitgevoerd, waarbij Deloitte op 5 september 2022 verslag heeft uitgebracht over de transacties met RGA in (deel 1) Verslag van Handelingen. Dit (deel 2) Verslag van Handelingen betreft de overige transacties van de inkopen PBM, inclusief de andere transacties met een transactiewaarde van meer dan € 100 miljoen.¹³

56 De voor het Onderzoek geselecteerde transacties zijn gebaseerd op een risicogerichte aanpak, zoals beschreven in hoofdstuk 4 'Inkopen PBM' en in Bijlage B' Aanpak en verloop Onderzoek'. In dit (deel 2) Verslag van Handelingen zijn in de hoofdstukken 4 tot en met 11 de bevindingen van het Onderzoek naar de geselecteerde transacties beschreven. Om de inkopen PBM in de juiste context te kunnen plaatsen, wordt in dit verslag ook ingegaan op het van belang zijnde 'Normenkader' en het 'Tijdsgewricht'.¹⁴

1.4.2 Werkzaamheden Onderzoek

57 Bij aanvang van het Onderzoek is gestart met informatie inwinnende interviews, (nadere) informatievergaring en een analyse van de inkoopprocessen en -procedures bij VWS, het LCH en het CIBG, met als doel om inzicht te krijgen in de afspraken over de wijze van inkopen tijdens de COVID-19-crisis. Hoofdstuk 2 belicht het 'Normenkader' en de daarbij verrichte werkzaamheden.

58 Om de samenhangende gebeurtenissen en ontwikkelingen rondom de inkoop van PBM te kunnen duiden, is een analyse gemaakt van de publieke bronnen. Hierbij zijn uitingen meegenomen uit onder meer dagbladen, parlementaire documenten en televisieprogramma's (hierna: "Tijdsgewricht"). De analyse van het Tijdsgewricht en de daarvoor verrichte werkzaamheden, inclusief de inzet van een extern bureau daarbij, wordt in hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' en de bijbehorende bijlage besproken.

59 Wat betreft de inkoop van PBM hebben wij bij VWS, het LCH, Mediq en het CIBG financiële informatie verzameld, met als doel de inkopen PBM in kaart te brengen. Aan de hand van risicocriteria zijn de inkopen PBM vervolgens geselecteerd voor nader onderzoek. Dit voor wat betreft leveranciers met inkopen PBM kleiner dan € 100 miljoen. De werkzaamheden die hiervoor zijn uitgevoerd en de bevindingen hierbij vermelden wij in hoofdstuk 4 'Inkopen PBM'.

¹³ Naast RGA betreft dit Lasaulec en nog een andere leverancier met een transactiewaarde van meer dan € 100 miljoen. Wij verwijzen naar paragraaf 1.6 'Onafhankelijkheid', waarin wordt toegelicht dat Deloitte deze andere leverancier niet heeft onderzocht.

¹⁴ Voor het Meldpunt PBM verwijzen wij naar hoofdstuk 5 'Meldpunt PBM' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

In het kader van de onderzoeksvragen ten aanzien van de inkooptransacties PBM die zijn geselecteerd voor het Onderzoek, hebben wij informatie verzameld bij diverse ministeries, het LCH, het CIBG, derden en geselecteerde leveranciers. Daarnaast hebben wij (verdiepende) interviews gehouden en zijn de verkregen data door ons geanalyseerd. Deze werkzaamheden en de uitkomsten daarvan zijn opgenomen in de hoofdstukken 5 tot en met 11 (zie het onderdeel 'Bevindingen – Leveranciers' in dit (deel 2)Verslag van Handelingen).

Daarnaast verwijzen wij voor de aanpak, de werkzaamheden en de beschikbare onderzoeksinformatie naar Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek', Bijlage C 'Onderzoeksinformatie', en Bijlage D 'Medewerking leveranciers'.

1.5 Reikwijdte en beperkingen

1.5.1 Aard van de opdracht

Wij hebben de opdracht uitgevoerd conform de daartoe strekkende overeenkomsten en in overeenstemming met Nederlands recht en de geldende regelgeving, binnen de hiervoor vermelde opdracht, aanpak en werkzaamheden, alsmede de hierna vermelde reikwijdte.

De aard van de opdracht en de uit te voeren werkzaamheden kennen een aantal beperkingen op basis van de relevante geldende regelgeving voor onderhavige opdrachten. Deze regelgeving en de wijze waarop wij de opdracht uitvoeren, houdt in dat wij geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of anderszins aan assurance verwante werkzaamheden hebben verricht, en daarmee ook geen zekerheid ('assurance') verschaffen. Dit geldt zowel voor de onderzochte bescheiden als voor de inhoud van dit document zelf.

Tevens brengt de aard van het Onderzoek met zich mee dat wij met dit (deel 2)Verslag van Handelingen geen juridisch advies verstrekken en dat, en voor zover wij in dit (deel 2)Verslag van Handelingen verwijzen naar relevante wet- en regelgeving, dit niet beschouwd dient te worden als het verstrekken van een juridische opinie of een juridisch advies.

Onze opdracht betreft het verstrekken van feitelijke bevindingen, zonder daaraan conclusies te verbinden. Wij verwijzen naar onze offerte van 17 juni 2021 en naar de opdrachtbevestiging d.d. 19 juli 2021 voor de overeengekomen beperkingen.

1.5.2 Scope

- 66 Het Onderzoek waarop dit (deel 2)Verslag van Handelingen betrekking heeft, omvat de Onderzoeksperiode van 1 januari 2020 tot 1 juni 2021. De (voorbereidende) werkzaamheden voor het Onderzoek zijn aangevangen op 18 juni 2021, en vanaf deze datum is (op verschillende momenten) in dat kader informatie verzameld. Zoals hiervoor vermeld, behelst dit Onderzoek het in kaart brengen van de feiten en omstandigheden, alsmede het vergaren van onderliggende (administratieve) gegevens en bescheiden rondom de inkoop PBM sinds de COVID-19-uitbraak in Nederland tot 1 juni 2021 door VWS, het LCH, en het CIBG. Eventuele zaken die niet uit de gehouden gesprekken en/of uit de onderzochte (administratieve) gegevens en bescheiden zijn af te leiden, zijn buiten onze waarneming en/of dit (deel 2)Verslag van Handelingen gebleven.
- 67 Volledigheidshalve wijzen wij erop dat, indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht, wellicht andere onderwerpen zouden kunnen zijn geconstateerd die voor rapportage in aanmerking zouden kunnen zijn gekomen. Binnen de reikwijdte van het Onderzoek voor dit (deel 2)Verslag van Handelingen hebben wij geen aanleiding gezien dergelijke aanvullende werkzaamheden te verrichten.
- 68 De gerapporteerde bevindingen zijn gebaseerd op: de verrichte werkzaamheden, de aan ons beschikbaar gestelde informatie tot en met 22 mei 2023, en informatie die wij uit open bronnen hebben verkregen.

1.5.3 Aanpak en verloop Onderzoek

- 69 Voor de inleidende toelichting op de aanpak en het verloop van het Onderzoek verwijzen wij naar paragraaf 1.5.3 'Aanpak en verloop Onderzoek' en naar Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek' in (deel 1)Verslag van Handelingen, evenals naar Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek'¹⁵ en Bijlage C 'Onderzoeksinformatie'¹⁶ bij dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

1.5.4 Onderzoeksinformatie

1.5.4.1 Grondslag (deel 2)Verslag van Handelingen

- 70 Wij hebben de bevindingen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen gebaseerd op de verrichte onderzoeks-werkzaamheden (zoals hiervoor toegelicht) en het feitenmateriaal, op de aan ons ter beschikking gestelde en de door ons opgevraagde en veiliggestelde documenten, alsmede op de aan ons verstrekte (mondelinge en schriftelijke) toelichtingen. Wij benadrukken dat de verschillende personen uiteenlopende herinneringen (kunnen) hebben aan dezelfde gebeurtenissen. Deloitte geeft – waar mogelijk – deze verschillende herinneringen weer aan de hand van toelichtingen die zijn gegeven tijdens de interviews en het wederhoor. Ook geeft Deloitte het aan als

¹⁵ Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek' bevat een nadere beschrijving van de aanpak, de inrichting en het verloop van het Onderzoek. Gezien de complexiteit en de doorlooptijd van het Onderzoek geven wij daarin een nadere uitleg bij de governance van het Onderzoek, de inventarisatie van relevante personen en partijen (datahouders) en het datalandschap, alsmede de formaliteiten die zijn ingeregeld om (op basis van vrijwillige medewerking) de data voor het Onderzoek te kunnen verkrijgen en verwerken.

¹⁶ Bijlage C 'Onderzoeksinformatie' geeft nadere details bij en uitleg over de informatieverzameling die in het Onderzoek is betrokken.

de feiten volgen uit indirecte bronnen (bijvoorbeeld e-mails waarin wordt verwezen naar gesprekken). In Bijlage C 'Onderzoeksinformatie' en Bijlage D 'Medewerking Leveranciers' gaan wij nader in op de voor dit Onderzoek potentieel relevante data en op de wijze waarop de onderzoeksinformatie door Deloitte van partijen is verkregen.

71 Een Onderzoek als het onderhavige kent enkele inherente beperkingen. Deze zijn met name gelegen in de vrijwillige medewerking en in de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de informatie, waaronder ook onzekerheid over het bestaan, en vervolgens de traceerbaarheid, van niet alleen fysieke documenten, maar ook digitale gegevens. Deze beperkingen verschillen per onderzochte transactie. Daar waar deze beperkingen significante invloed hebben gehad op het Onderzoek, worden deze in de hoofdstukken over de onderzochte transacties en in de hiervoor genoemde bijlagen besproken. Dit geldt in het bijzonder voor het LCH. Het LCH is opgezet als samenwerkingsverband (zonder rechtspersoonlijkheid). Bij het LCH hebben personen en partijen ook via hun eigen (privé of zakelijke) e-mail en ICT-middelen gecommuniceerd.¹⁷ Deze persoonlijke of eigen zakelijke e-mailaccounts zijn niet betrokken in het Onderzoek, tenzij dergelijke informatie door betrokkenen aan ons is verstrekt.

72 Bij aanvang van het Onderzoek was er geen startdossier aanwezig van alle inkopen PBM. Deloitte heeft zelfstandig een reconstructie gemaakt van de inkopen PBM gedurende de Onderzoekperiode (zie (deel 1)Verslag van Handelingen), en heeft zelf het informatielandschap in kaart gebracht wat betreft de mogelijk relevante databronnen en -locaties.

73 Deloitte heeft, ter bevestiging van de volledigheid van de informatie, aan VWS gevraagd een 'letter of representation' te ondertekenen, waarin VWS bevestigt dat alle relevante data daadwerkelijk aan Deloitte beschikbaar zijn gesteld. Het ministerie van VWS heeft Deloitte bericht niet aan dit verzoek te willen voldoen. Deloitte onderkent dat VWS significante inspanningen heeft geleverd om alle verzochte relevante informatie over te dragen.

74 Wij hebben niet zelfstandig de juistheid en de volledigheid van de voor het Onderzoek beschikbare informatie onderzocht, anders dan beschreven in dit (deel 2)Verslag van Handelingen. Dit impliceert dat de juistheid en de volledigheid van de in dit (deel 2)Verslag van Handelingen opgenomen informatie afhankelijk is van de ons gedurende het Onderzoek ter beschikking gestelde (mondelinge, schriftelijke en digitale) informatie en van de informatie die openbaar verkrijgbaar is.

75 In aanvulling op het hiervoor vermelde is het mogelijk dat in de diverse (civiel- en strafrechtelijke) juridische procedures die nog lopen rond de inkopen van PBM aanvullende informatie beschikbaar kan komen die mogelijk ook relevant kan zijn voor de bevindingen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

¹⁷ Het LCH betrof een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid (zie voor nadere toelichting paragraaf 2.3.1).

76 Deloitte heeft op basis van de aanvullende inspanningen, waarbij bijvoorbeeld gegevens uit diverse bronnen zijn gecombineerd en aanvullende informatieverzoeken zijn gedaan, in voldoende mate een beeld kunnen vormen van de feiten en omstandigheden waarover in dit (deel 2)Verslag van Handelingen bevindingen worden beschreven. Daarbij is tijdens hoor en wederhoor een toelichting verkregen op de feitelijke gebeurtenissen, ook indien – vanwege het niet verkrijgen van een deel van de gevraagde informatie (zoals hierna toegelicht) – de context ontbreekt. Wel betekent datgene wat hiervoor is beschreven dat op een later moment, na het uitbrengen van dit (deel 2)Verslag van Handelingen, nog relevante feiten en omstandigheden beschikbaar kunnen komen.

77 Met inachtneming van onderstaande beperkingen zijn wij van mening dat er op basis van de ons beschikbaar gestelde informatie een voldoende deugdelijke grondslag bestaat voor onze bevindingen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen. Zoals hiervoor vermeld, betreft de opdracht een grondige reconstructie van de feiten en omstandigheden van alle PBM-transacties, inclusief de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken personen en partijen. Dit is ook de reden dat voor de onderzoeksinformatie bij verschillende datahouders door Deloitte navraag is gedaan naar de mogelijke relevante data en hebben wij de aanvullende inspanningen gedaan om zoveel mogelijk relevante data te verkrijgen. Het verkrijgen van data en de beperkingen daarbij lichten wij hierna toe.

1.5.4.2 Verkrijgen van data

78 VWS heeft de wens uitgesproken om ten behoeve van het Onderzoek, alvorens data te delen met het onderzoeksteam van Deloitte, een proces in te richten om tot een zorgvuldige data-overdracht te kunnen komen, waarbij rekening wordt gehouden met het bij VWS aanwezig zijn van voor het Onderzoek niet relevante informatie die staatsgeheim is ofwel betrekking heeft op bijzondere persoonsgegevens. VWS en Deloitte hebben hiervoor afspraken vastgelegd.¹⁸ Daarbij heeft VWS, voordat zij data aan Deloitte zou overdragen, aan Deloitte gevraagd om een ‘standalone-omgeving’ ten kantore van VWS in te richten. Op deze standalone-omgeving heeft Deloitte de gevraagde data geplaatst die vervolgens door Deloitte aan de hand van zoekcriteria, zoals zoekwoorden, gefilterd is om mogelijk voor het Onderzoek relevante informatie te kunnen selecteren. Op deze selecties door Deloitte heeft VWS steekproeven uitgevoerd. Deze steekproeven zijn gericht op het niet aan Deloitte verstrekken van (niet-relevante) gerubriceerde geheime data of bijzondere persoonsgegevens.¹⁹ Deze werkwijze is vervolgens ook gehanteerd door een aantal andere ministeries.

79 Behoudens de uitzonderingen hierna inzake de in het Onderzoek betrokken leveranciers, is de voor het Onderzoek verkregen data met forensische waarborgen veiliggesteld. Deloitte is door VWS en door andere ministeries niet in alle gevallen (volledig) in staat gesteld om zelfstandig toegang te krijgen tot de informatiesystemen om gegevens veilig te stellen, maar heeft bij VWS en bij andere ministeries wel grotendeels kunnen toezien op het veiligstellen en verwerken van gegevens, na het door Deloitte identificeren en selecteren van de potentieel relevante data.

¹⁸ VWS en Deloitte hebben hiervoor onder andere een op 30 september 2021 ondertekende gegevensdelingsovereenkomst gesloten.

¹⁹ Naar aanleiding van door VWS uitgevoerde steekproeven is een zeer gering aantal niet-relevant bevonden items, nadat Deloitte deze inhoudelijke heeft beoordeeld ten kantore van het ministerie, niet geleverd aan Deloitte vanwege voornoemde redenen.

80 Het met VWS en met de overige ministeries komen tot afspraken om de door hen gewenste waarborgen in te regelen, heeft plaatsgevonden in de periode van augustus 2021 tot en met december 2022. Het eerste informatieverzoek is door Deloitte op 5 augustus 2021 ingediend bij VWS, en sindsdien zijn de informatieverzoeken via een iteratief proces aangevuld en aangescherpt. Ook zijn er waarborgen ingeregeld met betrekking tot de informatieoverdracht. Naar aanleiding van een aanvullend informatieverzoek aan VWS van 14 augustus 2022, heeft een aanvullende data deellevering aan Deloitte plaatsgevonden op 2 november 2022, waarna de data collectie met VWS is afgerond. Met de andere ministeries is Deloitte uiteindelijk van april 2022 tot en met december 2022 tot afspraken gekomen over het verstrekken van gegevens.²⁰

81 Deloitte heeft geen (zelfstandige) toegang verkregen tot de informatiesystemen van de leveranciers van de in het Onderzoek betrokken transacties. Deloitte heeft van de leveranciers, daar waar deze leveranciers hebben meegewerkt, selectief informatie overgedragen gekregen. In Bijlage D 'Medewerking leveranciers' geeft Deloitte een toelichting op de medewerking van de leveranciers en op de (ter inzage) verkregen informatie.

82 Het niet (volledig) zelfstandig door Deloitte kunnen veiligstellen van gegevens middels de door Deloitte gehanteerde forensische methoden en technieken heeft onder andere de volgende gevolgen (gehad):

- Deloitte heeft niet zelfstandig de selectie en collectie van data kunnen uitvoeren binnen de geautomatiseerde omgevingen van de betrokken partijen. Hierdoor kan Deloitte geen zekerheid verkrijgen over de volledigheid van de verkregen data.
- Deloitte kan (achteraf) de volledigheid van de door partijen verstrekte en veiliggestelde gegevens niet altijd vaststellen (denk hierbij aan het potentieel niet feitelijk veiligstellen van delen van de gevraagde informatie, zoals bijvoorbeeld de leveranciersadministraties).
- In een aantal gevallen is voor het Onderzoek relevante metadata (van de oorspronkelijke databron) verloren gegaan, zodat Deloitte hiervan geen gebruik heeft kunnen maken tijdens het Onderzoek. Dit betreft bijvoorbeeld eigenschappen van (bron)documenten, zoals: datumkenmerken, wie het (bron)document heeft gemaakt en/of gewijzigd, of het een doorgestuurd bericht, een bericht van een ander of een zelf geschreven bericht betreft, en andere bestandsinformatie die alleen bij het (bron)document beschikbaar is (ten opzichte van bewerkte, gefilterde en gelakte kopieën van documenten).
- Deloitte heeft data verkregen in een formaat dat minder geschikt is voor een geautomatiseerde analyse. Voorbeelden hiervan zijn: berichtenverkeer dat is aangeleverd in het formaat van platte tekst, foto's in WhatsApp-berichten, schermafdrucken en non-tekst pdf-bestanden. Een deel van deze gegevens is lastiger doorzoekbaar, wat het onderzoeksproces aanzienlijk heeft bemoeilijkt.

²⁰ Zie hiervoor Bijlage C 'Onderzoeksinformatie'.

83 Zoals eerder vermeld, is het datalandschap complex en verspreid gebleken, mede vanwege het aantal betrokken departementen, leveranciers en externe partijen die betrokken waren bij het LCH. Een eerste grote data-overdracht (van VWS) naar Deloitte heeft eind 2021 plaatsgevonden. Daarna heeft tot december 2022 een aanvullende data overdracht plaatsgevonden, ook door andere ministeries.²¹ Daartoe is een aanzienlijke inzet van VWS, van andere ministeries en van Deloitte nodig geweest. Vanaf 28 april 2023 heeft Deloitte geen nieuwe data meer in ontvangst genomen in het kader van dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

1.5.5 Medewerking betrokkenen

84 De medewerking aan het Onderzoek heeft door personen en partijen plaatsgevonden op basis van vrijwilligheid. Over de medewerking aan het Onderzoek, veelal gericht op het verkrijgen van – de toegang tot – informatie, zijn individuele afspraken gemaakt. Hiervoor verwijzen wij naar paragraaf 1.5.3 'Aanpak en verloop Onderzoek' en naar Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek' en Bijlage C 'Onderzoeksinformatie'.

1.5.5.1 Interviews

85 Gedurende het Onderzoek is aan 60 personen en partijen gevraagd hun vrijwillige medewerking aan het Onderzoek te verlenen in de vorm van een interview. In totaal zijn er 87 interviews gehouden in de periode van september 2021 tot en met maart 2023.²²

86 Voor het verkrijgen van onderzoeksinformatie waren wij mede afhankelijk van de juistheid en volledigheid van de toelichtingen die de geïnterviewde personen en partijen gaven, en van de door hen verstrekte informatie. Wij hebben deze toelichtingen en de verstrekte informatie (waar mogelijk) zoveel mogelijk geanalyseerd, en hebben deze vergeleken met de andere voor het Onderzoek beschikbare informatie.

87 Van de interviews zijn door ons verslagen gemaakt. De geïnterviewden hebben via een beveiligde online portal inzage gekregen in het conceptverslag van het met hen gehouden interview, en hebben voorstellen kunnen doen voor aanvullingen en aanpassingen²³. Deloitte heeft deze interviewverslagen mede als basis gebruikt voor dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

²¹ Zie Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek' en Bijlage C 'Onderzoeksinformatie' voor nadere details, waarbij is toegelicht dat er vóór december 2021 informatie is gedeeld ten behoeve van het identificeren van relevante datahouders en -bronnen in het informatielandschap, evenals financiële informatie over de inkopen PBM.

²² Dit betreft het totale aantal personen en partijen voor het (gehele) Onderzoek, d.w.z. voor (deel 1)Verslag van Handelingen en voor (deel 2)Verslag van Handelingen.

²³ Zie Bijlage F 'Interviews en wederhoor' voor nadere details. Eén medewerker van VWS heeft om persoonlijke redenen het interviewverslag niet willen accorderen, maar heeft wel meegewerkt aan het Onderzoek. Met uitzondering van deze persoon hebben alle geïnterviewden hun verslag geaccordeerd. De interviewverslagen betreffen vertrouwelijke interne dossiernotities van Deloitte.

1.5.5.2 Inzage conceptbevindingen - wederhoor

- 88 Wij hebben vanaf 20 februari 2023 de gelegenheid tot wederhoor geboden aan 71 personen en partijen voor dit (deel 2)Verslag van Handelingen. 64 personen en partijen hebben hier gebruik van gemaakt en de gelegenheid gekregen tot inzage van de voor hen relevante delen van de interne conceptwerkdOCUMENTEN met (voorlopige) conceptbevindingen van Deloitte en/of de interne conceptwerkdOCUMENTEN met feitelijke aantekeningen van Deloitte (hierna: "Inzage"). De Inzage vond deels ten kantore van Deloitte plaats, en deels via de online portal van Deloitte.
- 89 Wij hebben de wederhoorreacties naar aanleiding van de Inzage in gezamenlijkheid beschouwd, en hebben, daar waar relevant in het kader van de beantwoording van de onderzoeksvragen, deze verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.
- 90 In Bijlage F 'Interviews en wederhoor' hebben wij een (op basis van functie en/of organisatie ingedeeld) overzicht opgenomen van de personen die wij als onderdeel van het Onderzoek hebben geïnterviewd en van de personen en partijen die de gelegenheid hebben gehad tot wederhoor.

1.5.5.3 Beperkingen in verband met beperkte of geen medewerking

- 91 Enkele personen en leveranciers hebben geen medewerking aan het Onderzoek door middel van een interview met Deloitte gegeven. Enkele personen en leveranciers hebben geen gebruik willen maken van de gelegenheid tot Inzage in de conceptbevindingen, dan wel hebben voorafgaand aan of na de Inzage voor wederhoor geen reactie willen geven. Zie hiervoor de voornoemde Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.
- 92 Hoor en wederhoor heeft derhalve niet (of niet volledig) met alle personen en/of partijen kunnen plaatsvinden. Dit heeft tot gevolg gehad dat de voor ons Onderzoek relevante informatie waarover deze personen zouden kunnen beschikken, mogelijk niet beschikbaar is gekomen. Derhalve zijn wij mogelijk niet bekend met alle voor het Onderzoek relevante feiten en/of omstandigheden. Wij rapporteren uitsluitend die bevindingen die gebaseerd zijn op de beschikbare informatie en documenten. De grondslag voor onze bevindingen is vermeld bij deze bevindingen.
- 93 Nadrukkelijk wijzen wij erop dat de in dit (deel 2)Verslag van Handelingen opgenomen bevindingen gelezen dienen te worden met inachtneming van de voornoemde beperkte medewerking van personen. Samen met de hiervoor in paragraaf 1.5.4 'Onderzoeksinformatie' nader vermelde beperking dat wellicht niet alle relevante informatie beschikbaar is gekomen ten behoeve van het Onderzoek, kunnen onze bevindingen beperkter zijn dan wanneer voornoemde personen zouden hebben meegewerkt en mogelijk aanvullende informatie beschikbaar zou zijn gekomen.

1.5.6 Gebruik (deel 2)Verslag van Handelingen en openbaarmaking

1.5.6.1 Gebruik (deel 2)Verslag van Handelingen

94 Dit (deel 2)Verslag van Handelingen vormt een weergave van onze feitelijke bevindingen en bevat geen conclusies of kwalificaties van Deloitte over het handelen (of nalaten daarvan) van betrokkenen. Het is de bedoeling dat de lezer zich zelf een oordeel vormt over de in (deel 2)Verslag van Handelingen weergegeven bevindingen, en op basis daarvan zijn/haar eigen conclusie kan trekken. De in dit (deel 2)Verslag van Handelingen opgenomen analyses dienen gelezen te worden in onderlinge samenhang en in zijn geheel, met inachtneming van de voornoemde beperkingen.

95 Dit (deel 2)Verslag van Handelingen is uitsluitend bestemd voor het ministerie van VWS, aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de opdracht, de bevindingen op een onjuiste wijze kunnen interpreteren.

1.5.6.2 Verspreidingskring

96 Dit (deel 2)Verslag van Handelingen of delen daaruit mag/mogen niet voor een ander doel worden gebruikt, aan derden ter beschikking worden gesteld, noch mag eruit worden geciteerd of op andere wijze aan worden gerefereerd zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming, tenzij daartoe een wettelijke verplichting bestaat. Deloitte accepteert geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik van haar werkzaamheden of verslaglegging voor enig ander doel dan het doel waarvoor het (deel 2)Verslag van Handelingen is opgesteld. Deloitte accepteert geen aansprakelijkheid ten opzichte van derden die dit (deel 2)Verslag van Handelingen inzien.

97 Voorts kunnen zich na het uitbrengen van dit (deel 2)Verslag van Handelingen belangrijke gebeurtenissen voordoen, die geen deel uitmaken van dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

1.5.6.3 Functioneren en groeperen

98 Wij hebben met de Opdrachtgever afgesproken en aan de betrokken personen en partijen laten weten dat wij in (deel 2)Verslag van Handelingen geen persoonsnamen vermelden, maar personen aanduiden met hun functieomschrijving en ze groeperen op organisatieniveau, bijvoorbeeld VWS of het LCH, tenzij op specifieke onderdelen met het oog op beter(e) inzicht en leesbaarheid voor een andere aanpak is gekozen.

99 De voor het Onderzoek geselecteerde transacties waarover in dit (deel 2)Verslag van Handelingen wordt gerapporteerd, betreffen transacties waarbij meerdere personen en/of partijen een handeling of handelingen hebben verricht. Over een deel van deze transacties zijn ten tijde van het uitbrengen van dit (deel 2)Verslag van Handelingen reeds publiekelijk documenten beschikbaar en zijn parlementaire en/of media-uitingen gedaan, waarin ook personen en/of functies (met namen) zijn geduid. De afspraak om in (deel 2)Verslag van Handelingen personen aan te duiden met hun functieomschrijving en ze te groeperen op organisatieniveau, is onder meer gemaakt in verband met de belangen van personen en vanwege de wens van de Opdrachtgever.

1.5.6.4 Anonimiseren en pseudonimiseren VWS en voldoen aan opdracht

100 VWS en Deloitte hebben afspraken gemaakt over het mogelijk openbaar maken van het (deel 2)Verslag van Handelingen door VWS aan de TK. Die afspraken behelzen dat VWS uitsluitend na een schriftelijke toestemming van Deloitte een geanonimiseerde en gepseudonimiseerde versie van het (deel 2)Verslag van Handelingen met de TK mag delen. Tevens is afgesproken dat uitsluitend VWS verantwoordelijk is voor het anonimiseren en pseudonimiseren van het (deel 2)Verslag van Handelingen conform de voor VWS gangbare normen, inclusief het daarbij betrekken van de gerechtvaardigde belangen van personen en instellingen die in (deel 2)Verslag van Handelingen worden genoemd en wier belangen door openbaarmaking daarvan aan de TK geraakt kunnen worden. Deloitte is niet verantwoordelijk voor openbaarmaking aan de TK, voor de wijze waarop het (deel 2)Verslag van Handelingen daartoe wordt geanonimiseerd en gepseudonimiseerd en zij aanvaardt dus ook geen aansprakelijkheid voor de gevolgen daarvan.

101 Tevens heeft VWS aan Deloitte aangegeven dat voor openbaarmaking van dit (deel 2)Verslag van Handelingen een juridische beoordeling in het belang van de Staat zal plaatsvinden door VWS. Hieropvolgend kan door VWS besloten worden een of meerdere delen van het (deel 2)Verslag van Handelingen niet (direct) openbaar te maken. Ingeval hier sprake van is, zal VWS dit kenbaar maken in de geanonimiseerde en gepseudo-nimiseerde versie van het (deel 2)Verslag van Handelingen.

102 Voor het vaststellen of Deloitte aan de opdracht heeft voldaan en voor het kunnen uitvoeren van het anonimiseren en pseudonimiseren, alsmede het verrichten van voornoemde juridische beoordeling, hebben VWS en enkele departementen onder embargo toegang gehad tot (delen van) de gefunctioneerde en gegroepeerde versie van dit (deel 2)Verslag van Handelingen. VWS heeft deze toets uitgevoerd en Deloitte heeft een toelichting gegeven op vragen van VWS. Daarna heeft Deloitte het (deel 2)Verslag van Handelingen definitief afgerond. Op 1 juni 2023 heeft VWS aan Deloitte bericht dat Deloitte aan de opdracht heeft voldaan. VWS heeft de geaccepteerde versies (gefunctioneerd en gegroepeerd alsmede geanonimiseerd en gepseudonimiseerd) van dit (deel 2)Verslag van Handelingen ontvangen op 9 juni 2023.

1.5.6.5 Wet open overheid

103 In het geval VWS een verzoek ontvangt op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur (thans Wet open overheid geheten, hierna: "Woo-verzoek") ter zake van schriftelijke uitingen van Deloitte, hebben wij met VWS afgesproken dat VWS ons hierover onverwijld schriftelijk zal informeren (in ieder geval voorafgaand aan de te nemen beslissing op het Woo-verzoek en daarom voorafgaand aan eventuele openbaarmaking). Met VWS is afgesproken dat, waar relevant, Deloitte in de gelegenheid wordt gesteld haar zienswijze inzake een verzoek tot publicatie aan VWS kenbaar te maken.²⁴

²⁴ Opdrachtbevestiging 19 juli 2021 tussen Deloitte en VWS.

1.6 Onafhankelijkheid

104 Deloitte voert de opdracht onafhankelijk en onpartijdig uit. In het offertetraject heeft Deloitte aangegeven een mogelijke belangenverstrengeling te constateren bij het doen van Onderzoek naar één van de drie leveranciers met een transactiewaarde van meer dan € 100 miljoen. Dit deel van het Onderzoek voert Deloitte derhalve niet uit. Hiervoor heeft VWS een ander onderzoeksbureau geselecteerd.²⁵

105 Bij het analyseren van de transacties kleiner dan € 100 miljoen was op het moment van de opdrachtovereenkomst nog niet bekend welke transactie(s) en leveranciers het betrof. Deloitte heeft, alvorens onderzoek te doen naar deze transacties, (telkens) onderzocht of Deloitte in voldoende mate onafhankelijk was om het Onderzoek naar de betreffende leverancier te kunnen uitvoeren.²⁶ Wanneer Deloitte bij bepaalde transacties niet in voldoende mate onafhankelijk was, heeft Deloitte geen onderzoek gedaan naar deze transacties en maken deze transacties deel uit van een separaat aanbestedingstraject. Hiervoor heeft VWS een ander onderzoeksbureau geselecteerd.

1.7 Leeswijzer

106 In dit hoofdstuk hebben wij de aanleiding, de doelstelling, de verrichte werkzaamheden en de beperkingen van het Onderzoek beschreven. De scope en de reikwijdte van dit (deel 2)Verslag van Handelingen beperkt zich tot de inkoop van PBM door VWS, het LCH en het CIBG. Het LCH wordt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen aangeduid als contractspartij voor enkele van de transacties die zijn geselecteerd voor het Onderzoek. Formeel is Mediq de contractspartij voor deze transacties, daar het LCH geen rechtspersoonlijkheid heeft en geen zelfstandige rechten en plichten kent. Wanneer zonder nadere toelichting gesproken wordt over transacties van het LCH, dient hiervoor Mediq als contractpartij ten behoeve van het LCH in opdracht van VWS te worden gelezen.

107 De onderzoeksvragen beogen vooral het inzicht geven in het feitelijke verloop van de verschillende transacties met de leveranciers volgens het bij VWS, het LCH of het CIBG gehanteerde inkoopproces. Hierbij wordt zoveel mogelijk per onderzochte transactie een vergelijkbare structuur aangehouden als bij (deel 1)Verslag van Handelingen. De volgorde van het inkoopproces en de bevindingen per transactie zijn derhalve niet altijd chronologisch van aard. Dit geeft mogelijk doublures, die wij zoveel mogelijk trachten te beperken. Deze wijze van verslaglegging ondersteunt het (kunnen) vergelijken van de transacties door de Opdrachtgever. Op verzoek kan de Opdrachtgever de aan de bevindingen ten grondslag liggende stukken ontvangen, die overigens grotendeels van VWS en van het LCH (waarvan VWS ook de data heeft) afkomstig zijn, en daarmee voor VWS al inzichtelijk zijn.

108 In deze leeswijzer geven wij een toelichting op de verdere opbouw van dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

²⁵ Op 5 juli 2022 heeft VWS bericht dat EBBEN Partners B.V. (hierna: "ander onderzoeksbureau") is geselecteerd. Zie Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 142.

²⁶ Omtrent de onafhankelijkheid heeft Deloitte hierbij de afweging gemaakt of er mogelijk belemmeringen zouden kunnen zijn vanwege vermijden van een potentieel belangenconflict met andere cliënten van Deloitte en objectiviteit van Deloitte.

1.7.1

Indeling (deel 2) Verslag van Handelingen

Het (deel 2) Verslag van Handelingen bevat de volgende hoofdstukken:

Onderdeel	Toelichting
Hoofdstuk 1 'Opdracht'	beschrijft de aanleiding en de doelstelling van het Onderzoek, alsmede de aanpak, de reikwijdte en de beperkingen van het Onderzoek
Hoofdstuk 2 'Normenkader'	geeft de bevindingen voor het normenkader weer die relevant zijn voor de geselecteerde transacties
Hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht'	beschrijft het tijdsgewricht rondom de geselecteerde transacties
Hoofdstuk 4 'Inkopen PBM'	bevat het overzicht van de inkopen PBM gedurende de Onderzoekperiode, de wijze waarop de inkopen PBM zijn geïdentificeerd en de leveranciers zijn geselecteerd. Ook geeft dit hoofdstuk inzicht hoe de inkoop PBM bij de onderzochte leveranciers zich verhoudt tot het totaal aan inkopen PBM
Hoofdstuk 5 t/m 11 'Bevindingen leveranciers'	geeft per leverancier geselecteerd voor het Onderzoek de feitelijke bevindingen weer
'Hoofdstuk 12 'Slotopmerking'	behandelt ons slotwoord

1.7.2

Afkortingen en gebruik namen

109 Zoals afgesproken met de Opdrachtgever, hebben wij in ons (deel 2) Verslag van Handelingen geen namen van personen opgenomen, maar zijn de personen aangeduid met (een algemene) functieomschrijving of gegroepeerd (op organisatieniveau; bijvoorbeeld VWS of het LCH).

110 De quotes zijn letterlijke weergaven van (onderdelen van) de afgenomen interviews of passages uit relevante documenten die ons in het kader van het Onderzoek beschikbaar zijn gesteld. Deze letterlijke weergaven zijn voorzien van aanhalingstekens en zijn cursief weergegeven. Ook de afbeeldingen van correspondentie zijn letterlijke weergaven. Hierbij hebben wij in deze quotes en afbeeldingen gefunctioneerd, op de wijze zoals hiervoor toegelicht. In enkele gevallen hebben wij namen van personen of privacygevoelige informatie (zoals telefoonnummers en e-mailadressen) blanco gemaakt in deze quotes en afbeeldingen.

- 111 Daar waar in dit (deel 2)Verslag van Handelingen met betrekking tot e-mails en andere correspondentie wordt verwezen naar afzenders, zijn wij uitgegaan van de afzender zoals vermeld in de beschikbare digitale data.
- 112 Opgemerkt dient te worden dat uit de onderzoeksinformatie niet altijd eenduidig volgt welke (rechts)persoon geduid of bedoeld wordt in de documenten, correspondentie en/of (mondelinge en/of schriftelijke) uitlatingen van personen. Dit geldt ook voor de hoedanigheid waarin deze uitspraken worden gedaan (e.g. is het een uitspraak op persoonlijke titel of namens een specifieke entiteit). Om deze reden wordt in het onderhavige verslag de desbetreffende rechtspersoon uitsluitend genoemd indien deze duidelijk volgt uit de voornoemde bron-documenten en/of de reacties tijdens het (weder)hoor. Indien dat niet het geval is, wordt de naam van de betrokken (natuurlijke) persoon gebruikt.
- 113 Alle geldbedragen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen betreffen euro's, tenzij anders aangegeven. Daarnaast zijn de bedragen afgerond op hele euro's. Omdat de tellingen gebaseerd zijn op de bedragen inclusief twee decimalen, kunnen de totaalbedragen afwijken. Derhalve kan in bepaalde gevallen de som van de cijfers in een kolom of rij niet helemaal overeenkomen met het totaalcijfer dat is weergegeven voor die specifieke kolom of rij. Alle bedragen zijn exclusief btw, tenzij de bedragen betrekking hebben op betalingen, of indien anders vermeld.
- 114 Onderstaande tabellen vermelden de namen van de partijen, alsmede de terminologie en afkortingen die in het (deel 2)Verslag van Handelingen zijn opgenomen. Hierna zullen wij ten behoeve van de leesbaarheid alleen de afkorting vermelden. Dit betekent dat beleefdheids- en functieaanduidingen, alsmede titels, bewust achterwege zijn gelaten.

Organisatie (afkorting)**Volledige omschrijving**

ADR	Auditdienst Rijk
AZ	Ministerie van Algemene Zaken
BZ	Ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CIBG	Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg
Defensie of Def	Ministerie van Defensie
Deloitte	Deloitte Forensic & Dispute Services B.V.
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Fin	Ministerie van Financiën
HIS	Haagse Inkoop Samenwerking
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Organisatie (afkorting)**Volledige omschrijving**

IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
LCH	Landelijk Consortium Hulpmiddelen
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
LVN	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mediq	Mediq Nederland B.V.
NFU	Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

*Tabel 1: Organisaties en afkortingen in (deel 2)Verslag van Handelingen***Leveranciers geselecteerd voor verdiepend onderzoek****Volledige omschrijving**

ADM	ADM Promotions B.V.
Afpro	Afpro Filters B.V. en Afpro Filtertechniek B.V.
Arch & Hook	Arch & Hook Holding B.V.
Lasaulec	Lasaulec B.V.
O2 Health	O2 Health B.V.
RGA	Relief Goods Alliance B.V.
Unit17	Unit17 B.V.
Zhonghong	Zhonghong Pulin Medical Products Co., Ltd.

Tabel 2: Leveranciers geselecteerd voor verdiepend onderzoek

Afkortingen en terminologie Volledige omschrijving

ACM	Autoriteit Consument & Markt
AGB-code	Landelijke code waarmee een zorgaanbieder kan worden herkend
CE-markering	"Conformité Européenne". Een teken van overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Unie, die aangeeft dat het product waarop het is bevestigd, gezond en veilig is voor mens, dier en milieu
Chirurgische mondmaskers	Chirurgische mondmaskers (type I, II en IIR) zijn medische hulpmiddelen die zorgverleners dragen tijdens het verzorgen en behandelen van patiënten en cliënten. Ze beschermen de patiënt of cliënt tegen micro-organismen die van de zorgverlener af komen
CISO	Chief Information Security Officer
CNAS	China National Accreditation Service for Conformity Assessment
CZ	Directoraat Curatieve Zorg van VWS
DDP	Delivered Duty Paid
DG	Directeur-Generaal
DMO	Defensie Materieel Organisatie
eDiscovery	Electronic Discovery
EDRM	Electronic Discovery Reference Model
Eerstelijnszorg	Zorg waar iedereen zonder verwijzing gebruik van kan maken
EXW	Ex Works
FEZ	Directie Financieel-Economische Zaken van VWS
FFP-mondmasker	"Filtering Facepiece Particle". FFP is de Europese certificering voor ademhalingsbeschermingsmaskers. Deze worden aangeduid als FFP1, FFP2 of FFP3, om de verschillen in de mate van filtratie aan te duiden
FG	Functionaris gegevensbescherming
FOB	Free on Board
GMT	Directie Geneesmiddelen en Technologie van VWS
Isolatiejassen	(Wegwerpbare) niet steriele jas of schort bedoeld om lichaamsvocht of afscheiding van patiënten tegen te houden
KN95-mondmaskers	Chinese certificering voor ademhalingsbeschermingsmaskers, erkend als de gelijkwaardige variant van de Europese norm FFP2

Afkortingen en terminologie Volledige omschrijving

LCH-inkooporderformulier	Intern registratieformulier van door het LCH ontvangen en beoordeelde aanbiedingen
Luchtbrug	Verbinding met vliegtuigen voor het transporteren van personen en goederen naar gebieden die vanwege politieke, militaire of ramp-technische redenen niet toegankelijk zijn via land of zee
LZS	Langdurige Zorg en Sport
MZ	Medische Zorg
MZS	Medische Zorg en Sport
N95-mondmasker	N95 is de Amerikaanse certificering voor ademhalingsbeschermingsmaskers
Notified body	Een door de overheid aangewezen instelling voor het keuren van producten in het kader van de verplichtingen voor CE-certificering
OMT	Outbreak Management Team
Notified body	Een door de overheid aangewezen instelling voor het keuren van producten in het kader van de verplichtingen voor CE-certificering
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddelen
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorgketen
SG	Secretaris-Generaal
Supply & Demand tool	Zie vraagprognosemodel
TK	Tweede Kamer der Staten Generaal
Tweedelijnszorg	Zorg waarvoor een verwijzing (veelal uit eerstelijnszorg) nodig is
VIP-lead	Lead die binnenkomt via politieke ingangen
VIP-team	Team binnen het LCH dat is belast met de afhandeling van politiek gevoelige leads
VIR-BI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksoverheid – Bijzondere Informatie 2013
Vraagprognosemodel	Ook: Supply & Demand tool. Methode die binnen het LCH gebruikt werd voor het onderbouwen van de inkoopbehoefte en het valideren van de vraagprojectie
WJZ VWS	Directie Wetgeving en Juridische Zaken VWS
Wob	Wet openbaarheid bestuur
Woo	Wet open overheid

Tabel 3: Afkortingen en terminologie in (deel 2)Verslag van Handelingen

Bevindingen - Algemeen

2 Normenkader

2.1 Inleiding en leeswijzer

2.1.1 Inleiding

115 Dit hoofdstuk beschrijft de processen en de procedures die van toepassing zijn bij het inkopen van PBM in de periode van 6 maart 2020 tot 1 juni 2021; de laatste datum van de Onderzoeksperiode (hierna: "Normenkader").²⁷

116 Voor wat betreft de inkoop van PBM kunnen drie fasen worden onderscheiden. In deze drie fasen zijn er (gedeeltelijk) verschillende normenkaders van kracht en dragen verschillende partijen verantwoordelijkheid voor de inkoop van PBM. Deze drie fasen betreffen:

- Fase 1 - van 6 tot en met 22 maart 2020: PBM worden ingekocht door VWS.²⁸
- Fase 2 - van 23 maart 2020 tot 1 juni 2021:²⁹ PBM worden ingekocht door het samenwerkingsverband LCH, waarbij aanvankelijk Mediq en later het CIBG de feitelijke inkoop verricht.
- Fase 3 - van oktober 2020 tot 1 juni 2021: als uitvoeringsorganisatie van VWS krijgt het CIBG per 23 oktober 2020 de opdracht om de operationele uitvoering en verdere ontwikkeling van het LCH bij het CIBG onder te brengen.³⁰

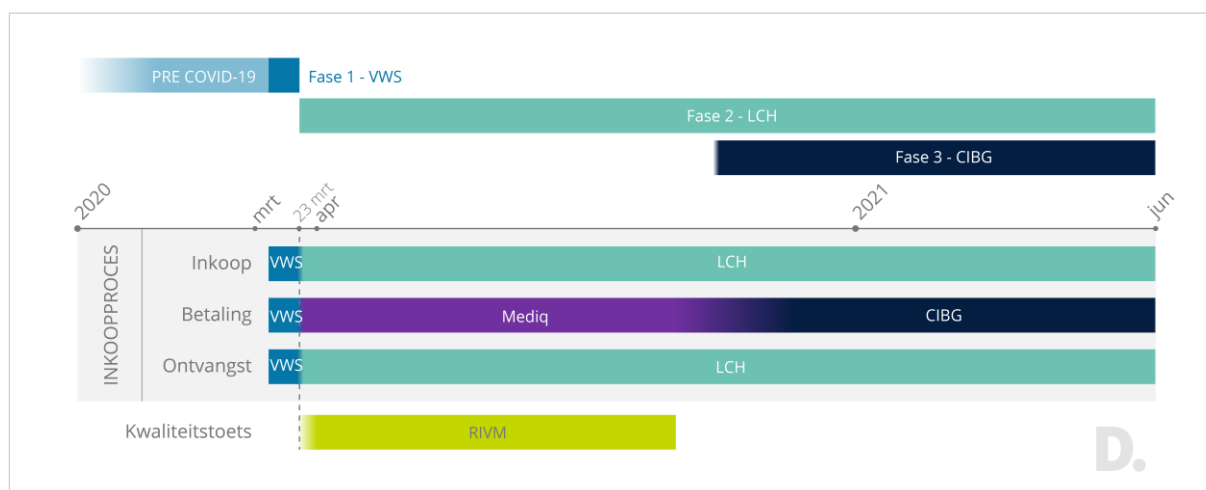
117 Figuur 3 hierna geeft de hierboven genoemde fasen weer. De inkoopprocessen en -procedures gedurende deze drie fasen wijken af van het inkoopproces dat door VWS wordt gevolgd tot 6 maart 2020.

²⁷ Hoofdstuk 2 'Normenkader' geeft geen juridische opinie weer, maar is slechts een beschrijving van hoe het Normenkader werd gepercipieerd en hoe er naar werd gehandeld; het geeft het gehanteerde inkoopproces weer op hoofdlijnen.

²⁸ OAKVC1-000069932.

²⁹ OAKVC1-000069932. Periode loopt tot 1 juni 2021, omdat dit het einde is van de Onderzoeksperiode.

³⁰ In interviews is toegelicht dat het CIBG sinds de zomer van 2020 betrokken is bij het LCH, om de integratie van het LCH bij het CIBG te faciliteren (zie OAKVC7-000031064). De daadwerkelijke overname door het CIBG van het LCH valt niet precies op 23 oktober 2020, maar kent een tijdsverloop. In die periode voeren het CIBG en het LCH diverse stappen in het inkoopproces uit, al dan niet in samenwerking met elkaar. De Onderzoeksperiode loopt tot 1 juni 2021.

Figuur 3: De verschillende fasen van de inkoop van PBM

Onder de term 'inkoopproces' wordt verstaan het proces dat VWS, het LCH, of het CIBG (namens VWS) als inkopende partij doorloopt om van een inkoopbehoefte te komen tot het in ontvangst nemen en betalen van de PBM van de leverende partijen. Hierbij wordt tevens een onderdeel van de financiële afwikkeling tussen de inkopende en de leverende partij in ogenschouw genomen, aangezien de inkopen van PBM door het LCH, zelf geen rechtspersoon, worden uitgevoerd door Mediq en/of het CIBG, terwijl VWS deze inkopen financiert (zie hiervoor tevens hoofdstuk 4 'Inkopen PBM' en paragraaf 2.3.2).

2.1.2 Leeswijzer Normenkader

Per fase van het Normenkader gaan wij in op het inkoopproces, voorafgegaan door een korte toelichting op de wet- en regelgeving die volgens de geïnterviewden van toepassing is op het inkopen van PBM door overheden en/of overheidsinstanties.³¹

Diverse bij de inkoop van PBM betrokken personen hebben aan Deloitte toegelicht dat een normenkader voor de inkopen PBM niet (volledig) is gedocumenteerd, en dat het inkoopproces voor PBM zich gaandeweg heeft ontwikkeld.³² Het Onderzoek is erop gericht geweest om een normenkader per fase te reconstrueren op basis van de gevoerde gesprekken en de analyses van de beschikbaar gekomen documentatie. De inhoud van dit hoofdstuk is afgestemd met de diverse bij het inkoopproces betrokken personen en partijen, waarmee wij hebben gepoogd eventuele omissies met betrekking tot onze informatiepositie in kaart te brengen en aan te vullen. Hierbij past de opmerking voor Fase 2 dat het LCH een samenwerkingsverband is geweest dat in de COVID-19-pandemie is opgezet, waarbij wij bovendien verwijzen naar het hierna opgenomen hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht'.

De beschrijvingen van de Fase 1 (VWS), Fase 2 (LCH) en Fase 3 (CIBG) inkoopprocessen en -procedures in dit hoofdstuk belichten het relevante Normenkader en niet de eventuele afwijkingen daarvan die tijdens het

³¹ Deloitte heeft geen werkzaamheden verricht ter validatie van de door betrokkenen gedane mededelingen over de toepasselijkheid van wet- en regelgeving.

³² Zie hiervoor ook het 'Inspectierapport Landelijk Consortium Hulpmiddelen' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, d.d. 7 december 2020 (<https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2021/04/02/inspectierapport-over-het-landelijk-consortium-hulpmiddelen-lch>).

Onderzoek zijn waargenomen bij een of meer van de voor het Onderzoek geselecteerde inkopen PBM. Dergelijke afwijkingen zijn, voor zover van toepassing, uitgewerkt in de hoofdstukken over de inkopen PBM die zijn geselecteerd voor het Onderzoek (zie de hoofdstukken 5 tot en met 11).

In dit verslag wordt bij verschillende transacties geschreven over kwaliteitscontroles, al dan niet verricht door het RIVM. De wijze van testen en inspecteren van de kwaliteit van de geleverde PBM is geen onderwerp van het Onderzoek. De uitkomsten van de kwaliteitscontrole in de verschillende fasen worden wel nader omschreven bij de transacties. De kwaliteitsbeoordeling door het RIVM vond, volgens het RIVM, plaats volgens een vaststaand werkproces.³³ Deloitte heeft kennisgenomen van dit werkproces maar heeft dit werkproces niet inhoudelijk onderzocht (zie hiervoor hoofdstuk 1 'Opdracht' en Bijlage A 'Overzicht toezeggingen en wensen').

Schematische weergave van leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

De figuur hieronder geeft de transacties inkopen PBM met leveranciers weer die zijn geselecteerd voor het Onderzoek (zie hiervoor hoofdstuk 4 'Inkopen PBM'), waarbij ook zichtbaar is in welke van de hiervoor genoemde fasen deze hebben plaatsgevonden.

D.	Fase 1 VWS	Fase 2 LCH	Fase 3 CIBG
	6 mrt 2020 t/m 22 mrt 2020	23 mrt 2020 t/m 1 jun 2021	23 okt 2020 t/m 1 jun 2021
Lasaulec (> € 100 mln)	⊗	✓	⊗
O2 Health (< € 100 mln)	✓	⊗	⊗
Arch & Hook (< € 100 mln)	✓	✓	⊗
ADM (< € 100 mln)	⊗	✓	⊗
Unit17 (< € 100 mln)	⊗	✓	⊗
Zhonghong (< € 100 mln)	⊗	✓	⊗
AFPRO (< € 100 mln)	⊗	✓	✓

Figuur 4: De geselecteerde leveranciers per fasen van de inkoop van PBM

Fase 1 – inkopen PBM door VWS (6 tot en met 22 maart 2020)

Van de inkopen PBM die geselecteerd zijn voor het Onderzoek hebben alleen de inkopen bij O2 Health (in zijn geheel) en Arch & Hook (gedeeltelijk) plaatsgevonden gedurende Fase 1. Omdat VWS bij deze inkopen niet de reguliere HIS-procedure heeft gevolgd (zie alinea 134), maar de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende

³³ OAKD03-0020-00000002.

spoed, beschrijft dit hoofdstuk slechts op hoofdlijnen de HIS-procedure, en in meer detail de genoemde uitzonderingsprocedure.

2.1.2.3 Fase 2 – inkopen PBM door het LCH (23 maart tot 1 juni 2021)

125 Van de inkopen PBM die geselecteerd zijn voor het Onderzoek hebben de inkopen bij Lasaulec, Arch & Hook (gedeeltelijk), ADM, Unit17, Zhonghong en Afro (die laatste gedeeltelijk) plaatsgevonden gedurende Fase 2. De inkopen PBM bij deze leveranciers die zijn geselecteerd voor het Onderzoek vonden plaats binnen het inkoopproces van het LCH.

126 Wij verwijzen naar (deel 1) Verslag van Handelingen voor de toelichting op de partijen die betrokken zijn geweest bij (de inkoop van PGM door) het LCH (Fase 2), de totstandkoming, organisatiestructuur en juridische status van het LCH, alsmede de contractuele afspraken (inclusief het LCH-convenant).

2.1.2.4 Fase 3 – inkopen PBM door het CIBG (23 oktober 2020 tot 1 juni 2021)

127 Bij de overgang van Fase 2 naar Fase 3 is door VWS een overdrachtsdocument opgesteld.³⁴ Van de inkopen PBM die geselecteerd zijn voor het Onderzoek heeft alleen de inkoop bij Afro gedeeltelijk plaatsgevonden gedurende Fase 3.

2.2 Fase 1 inkoopproces VWS

2.2.1 Achtergrondinformatie

128 Als gevolg van het uitbreken van de COVID-19-pandemie wordt begin 2020 de inkoop van PBM voor ziekenhuizen en zorginstellingen steeds moeilijker. De reguliere inkoopkanalen, die veelal gebruikmaken van lange termijn raamcontracten met leveranciers, kunnen niet voldoen aan de toegenomen vraag naar PBM. Deze toegenomen vraag veroorzaakt ook op wereldwijd niveau acute problemen bij de inkoop en levering van PBM. Zo blijkt uit een Kamerbrief d.d. 12 maart 2020 onder meer dat VWS *“een landelijke aanpak voor de aanschaf, verdeling en distributie van persoonlijke beschermingsmiddelen”* voorbereidt. Voorts komt uit die Kamerbrief naar voren dat *“een centraal team van inkopers van ziekenhuizen”* de inkoop van PBM zal uitvoeren, daarbij ondersteund door VWS in de vorm van onder meer *“voorfinanciering van enkele grote voorraden”*.³⁵

129 Het inkopen van PBM vindt bij het uitbreken van de COVID-19 pandemie decentraal plaats. Als gevolg van de schaarste concurreren ziekenhuizen en zorginstellingen elkaar, met een prijsopdrijvend effect tot gevolg. Dit vergroot het belang van een centraal/landelijk gecoördineerde inkoop van PBM, hetgeen tot dat moment geen taak is van VWS. Het ministerie heeft ook geen ervaring met de (centrale) inkoop van PBM (zie alinea 2097 in Bijlage E 'Tijdsgewricht'). Vanuit de contacten die GMT (onderdeel van VWS) heeft met de ziekenhuizen en

³⁴ OAKBZK22-000001055.

³⁵ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 124.

zorginstellingen, coördineert de directie GMT de centrale inkoop vanaf maart 2020, zich daarbij richtend op de inkoop, het beheer en de distributie van PBM en medische hulpmiddelen voor zorginstellingen en -professionals. De focus ligt daarbij op de inkoop van grote partijen PBM die snel geleverd kunnen worden.

130 In een overleg van een 'Taskforce Hulpmiddelen Corona' op 14 maart 2020 bespreken medewerkers van VWS dat de centrale inkoop voor bepaalde PBM *"kan worden uitgebreid bij meer tekorten"* en dat de distributie van PBM zal plaatsvinden vanuit een centrale locatie in Bergambacht.³⁶ Op 16 maart 2020 bespreekt de taskforce dat er op 17 maart 2020 *"Communicatie over werkwijze centrale inkoop en distributie"* zal volgen.³⁷ In een Kamerbrief d.d. 17 maart 2020 geeft de minister voor MZS 2 vervolgens aan dat de inkoop van PBM *"wordt uitgevoerd door een centraal team van inkopers van ziekenhuizen"*, dat dit team al begonnen is met het aanleggen van landelijke voorraden, en dat VWS bij *"een aantal kleine en grote partijen"* PBM heeft ingekocht.³⁸ Uit een bijlage bij voornoemde Kamerbrief, getiteld 'Officiële landelijke lijn inkoop, herverdeling, distributie beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen waar tekorten van zijn', komt voorts nog naar voren dat de *"centrale inkoopteams [...] de bevoegdheid [hebben] om deals te sluiten voor geheel Nederland en ook om goederenstromen van bestaande leveranciers om te leiden naar het centrale voorraadpunt, van waaruit dan verdeling over Nederland plaats vindt."*³⁹

131 In interviews is aan Deloitte toegelicht dat de binnen VWS centraal/landelijk gecoördineerde inkoop van PBM onder grote druk en in een kort tijdsbestek tot stand komt. Daarbij ondervinden betrokkenen dat de bestaande processen te arbeids- en tijdsintensief zijn om met succes PBM in te kopen in de dan bestaande marktsituatie.⁴⁰ De noodzaak om het inkoopproces bij VWS te versnellen wordt als gevolg daarvan gevoeld.

2.2.2

Wet- en regelgeving

132 In het interne VWS-document 'Administratieve Organisatie/Interne Controle' Inkoopbeheer VWS⁴¹ (hierna: "AO/IC Inkoopbeheer") wordt het reguliere inkoopproces van VWS beschreven. Uit AO/IC Inkoopbeheer volgt dat op de inkopen van PBM door VWS onder meer de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit, en de Richtlijn 2014/24/EU (betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten), onder voorwaarden,⁴² van toepassing zijn.⁴³ Een van de uitgangspunten van de genoemde wet- en regelgeving is dat inkoopopdrachten plaatsvinden door middel van een aanbesteding. Dit aanbesteden is erop gericht overheidsopdrachten in de markt te plaatsen met inachtneming van de beginselen van non-discriminatie, gelijke behandeling, transparantie en proportionaliteit.

³⁶ OAKVC1-000263721.

³⁷ OAKVC1-000223320.

³⁸ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 176.

³⁹ Bijlage 927355 bij Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 176.

⁴⁰ OAKVC1-000442885.

⁴¹ OAKD04-0001-00000004.

⁴² Voorwaarden zijn bijvoorbeeld: de kopende entiteit moet een aanbestedende dienst zijn, de inkoop moet een bedrag boven de drempelwaarde kosten en het goed moet aanbestedingsplichtig zijn (Aanbestedingswet 2012).

⁴³ Dit betreft geen limitatieve opsomming van wet- en regelgeving. Voorbeelden van andere wet- en regelgeving die van toepassing is of kan zijn op inkopen PBM door VWS, voor de COVID-19-pandemie of gedurende Fase 1, zijn: de Comptabiliteitswet 2016, de Regeling financieel beheer van het Rijk, het Warenwetbesluit PBM 2018, Verordening (EU) 2016/425, de Richtlijn Medische Hulpmiddelen 93/42/EEG, de Aanbeveling (EU) 2020/403, en de Richtsnoeren van de Europese Commissie betreffende het gebruik van het kader voor overheidsopdrachten in de door de COVID-19 crisis veroorzaakte noodsituatie (2020/C 108 I/01 d.d. 1 april 2020).

133 Figuur 5 in paragraaf 2.2.3 geeft het reguliere inkoopproces van VWS weer dat van kracht was in de periode vóór de COVID-19-pandemie, alsmede gedurende Fase 1, van 6 maart 2020 tot en met 22 maart 2020. Deze procesweergave is gebaseerd op het AO/IC Inkoopbeheer.⁴⁴

134 Bijlage 1 bij het AO/IC Inkoopbeheer ('uitwerking inkoopprocessen') benoemt onder meer 'Inkopen via de HIS' als een van de reguliere inkoopprocessen. Dit proces dient te worden gevolgd voor inkopen met een verwachte opdrachtwaarde groter dan € 25.000. Dergelijke inkopen worden uitgevoerd door de HIS in samenwerking met de inkopende medewerker van VWS. In de betreffende bijlage worden de 'uitzonderingsprocedure' en 'afwijkingprocedure' als volgt gedefinieerd: *"de Uitzonderingsprocedure biedt een gecontroleerde manier om gebruik te maken van de in wet- en regelgeving beschreven uitzonderingssituatie. De Afwijkingprocedure beschrijft de wijze van handelen in de situatie dat VWS bewust van wet- en regelgeving wil afwijken."* Het AO/IC Inkoopbeheer en de bijlagen vermelden geen voorbeelden van uitzonderingssituaties die voorkomen in wet- en regelgeving, zoals de dwingende-spoedprocedure uit de Aanbestedingswet (zie de alinea hierna), noch van situaties waarin VWS bewust van de wet- en regelgeving wil afwijken.⁴⁵

135 De uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed is één van de uitzonderingsprocedures waarin de Aanbestedingswet 2012 voorziet. Op grond van artikel 2.32, lid 1 sub c, van de Aanbestedingswet 2012 kan een aanbestedende dienst *"de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging toepassen indien [...] voor zover zulks strikt noodzakelijk is, ingeval de termijnen van de openbare procedure, de niet-openbare procedure of de mededingingsprocedure met onderhandeling wegens dwingende spoed niet in acht kunnen worden genomen als gevolg van gebeurtenissen die door de aanbestedende dienst niet konden worden voorzien en niet aan de aanbestedende dienst zijn te wijten."* Uit een door de HIS opgestelde notitie d.d. 10 april 2020, door BZK gericht aan VWS, komt naar voren dat Landsadvocaat *"in een Q&A van eind maart [...] de juridische grondslagen [heeft] uitgewerkt die een beroep op dwingende spoed rechtvaardigen"*. Voorts citeert de notitie van BZK uit de 'Q&A' van Landsadvocaat de cumulatieve voorwaarden⁴⁶ waaraan voldaan moet zijn om dwingende spoed te kunnen aannemen, evenals de opinie van Landsadvocaat dat de COVID-19-pandemie en *"de daarmee gepaard gaande overheidsmaatregelen uitzonderlijke omstandigheden zijn die het invoeren van deze uitzondering kunnen rechtvaardigen."*⁴⁷ Door PBM middels de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed in te kopen,

⁴⁴ De AO/IC Inkoopbeheer beschrijft vijf verschillende inkooptrajecten. Twee daarvan – 'Bestellen' en 'Zelf inkopen onder het vastgestelde grensbedrag van € 25.000 exclusief BTW' worden in dit Verslag van Handelingen niet nader beschreven, omdat zij niet van toepassing zijn op (de voor het Onderzoek geselecteerde) inkopen PBM.

⁴⁵ OAKD04-0001-00000003.

⁴⁶ OAKVC1-000109521; OAKVC1-000109522. Het betreft de volgende cumulatieve voorwaarden:

- i. er moet sprake zijn van een onvoorziene gebeurtenis die niet aan de aanbestedende dienst te wijten is;
- ii. er moet sprake zijn van dwingende spoed bij het verlenen van de opdracht, die meebrengt dat de termijnen van aanbestedingsprocedures niet in acht kunnen worden genomen;
- iii. er moet sprake zijn van een causaal verband tussen de onvoorziene gebeurtenis (i) en de dwingende spoed (ii).

Uit de Q&A van Landsadvocaat komt voorts het volgende naar voren: *"Per opdracht/aankoopbehoefte zal uiteraard wel nauwgezet moeten worden beoordeeld of (en zo ja, in hoeverre) daadwerkelijk sprake is van een noodzaak tot acuut handelen, verband houdend met de pandemie en daarmee gepaard gaan de overheidsmaatregelen. Ook dienen de overheidsopdrachten beperkt te worden tot de periode die noodzakelijk is. Er zal zo snel mogelijk moeten worden toegewerkt naar 'stabielere' oplossingen, zoals raamcontracten voor leveringen of diensten die via een gewone aanbestedingsprocedure (met inbegrip van de versnelde procedure) worden geplaatst."*

⁴⁷ OAKVC1-000109521; OAKVC1-000109522; OAKVC1-000328111.

wordt een opdracht tot levering rechtstreeks gegund, zonder dat het reguliere aanbestedingsproces wordt gevolgd.

136 Bij de inkopen PBM die geselecteerd zijn voor het Onderzoek en die zijn gedaan door VWS in Fase 1 en door het CIBG in Fase 3, is gebruikgemaakt van de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed. In de interviews is toegelicht dat VWS bij het inkopen van PBM gedurende Fase 1 gebruikgemaakt heeft van deze uit de Aanbestedingswet 2012 voortvloeiende uitzonderingsprocedure.⁴⁸ Deze uitzonderingsprocedure houdt onder meer in dat het inkoopproces wordt vereenvoudigd en qua tijdsduur wordt verkort, aangezien bepaalde stappen uit het reguliere inkoopproces niet meer hoeven te worden gevolgd. Dit was volgens diverse, in het kader van het Onderzoek geïnterviewde, personen nodig als gevolg van de uitzonderlijke omstandigheden gedurende de COVID-19-pandemie.⁴⁹ De daarbij gegeven toelichting luidt dat de reguliere inkoopprocessen en -procedures dermate vertragend zouden hebben gewerkt dat (veel van) de inkopen PBM niet of niet tijdig tot stand zouden zijn gekomen. Hieraan lag de groter dan gemiddelde vraag naar PBM ten grondslag, evenals de dominante(re) positie die de aanbieders van PBM als gevolg daarvan innamen jegens inkopers.

137 Uit de door de Algemene Rekenkamer opgestelde concept Nota van Bevindingen Verantwoordingsonderzoek 2020 Ministerie van VWS, versie maart 2021, volgt dat de dwingende spoed is onderbouwd met een “uniform memo” in meerdere inkoopdossiers. De Algemene Rekenkamer stelt onder meer het volgende: “VWS heeft in 2020 in afwijking van de reguliere aanbestedingsvoorschriften rechtstreeks met leveranciers (grote) inkoopafspraken gemaakt. Daarbij heeft VWS naar eigen zeggen als gevolg van de impact van corona en de operationele crisisbestrijding niet kunnen voldoen aan de specifieke verantwoordingseisen. Er ontbreekt adequate documentatie en onderbouwing bij de toepassing van dwingende spoed. We constateren dat bij meerdere inkoopdossiers alleen een uniform memo is opgenomen. Hierdoor kan achteraf niet worden vastgesteld of de onderhandelingsprocedure van de betreffende inkoop rechtmatig heeft plaats gevonden. Aanvullend is in de dossiers niet toegelicht waarom geen gebruik is gemaakt van de versnelde procedure [zijnde de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed] of een afname onder een raamovereenkomst (bijvoorbeeld bij inhuur). Daarnaast heeft VWS voor sommige inkoopverplichtingen geen inkoopdossier opgeleverd. Dit leidt tot onzekerheid over de rechtmatigheid van de verplichtingen die hiermee gemoeid zijn.”⁵⁰

⁴⁸ Aanbestedingswet 2012, artikel 2.32 lid 1 sub c.

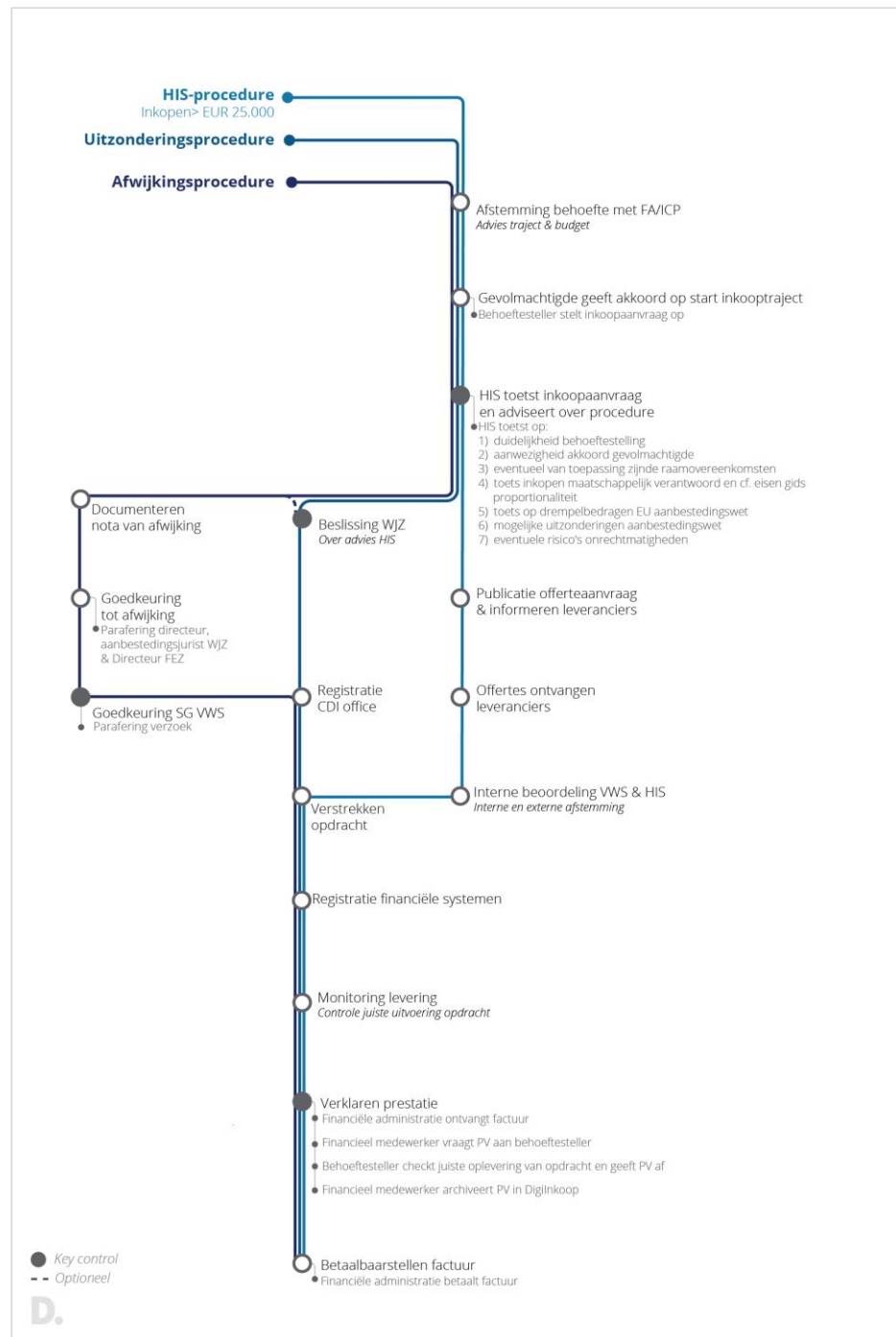
⁴⁹ Voor een nadere beschrijving van deze omstandigheden, zie onder meer hoofdstuk 3 ‘Tijdsgewricht’ en de bijbehorende Bijlage E.

⁵⁰ OAKVC7-000032958. Uit de samenvatting van deze concept Nota van Bevindingen Verantwoordingsonderzoek komt naar voren dat Europese wetgeving vereist dat per inkoop wordt onderbouwd waarom een beroep is gedaan op dwingende spoed. Voorts komt uit het Jaarverslag 2020 van VWS, geraadpleegd via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35830-XVI-1.pdf>, het volgende naar voren: “Het ministerie van VWS heeft in het begin van de COVID-pandemie persoonlijke beschermingsmiddelen en IC-apparatuur ingekocht, nog voordat het LCH bestond. [...] Vanwege de schaarste en de noodzaak om snel te handelen, heeft VWS zelf direct ingekocht zonder aan te besteden. Deze handelwijze heeft de Europese Commissie onderkend en heeft bepaald dat lidstaten tijdens de crisis een beroep mochten doen op de dwingende spoedbepaling in de Aanbestedingswet (art. 2.32 lid 1 sub c AW). Het ministerie van VWS heeft vanwege de enorme hectiek destijds in een groot aantal gevallen geen specifieke motivering per dossier vastgelegd. VWS heeft onderzocht of het binnen de bestaande regelgeving mogelijk is met een generieke motivering een onrechtmatigheid te voorkomen, maar dat blijkt helaas niet het geval te zijn.”

2.2.3 Inkoopproces VWS

138

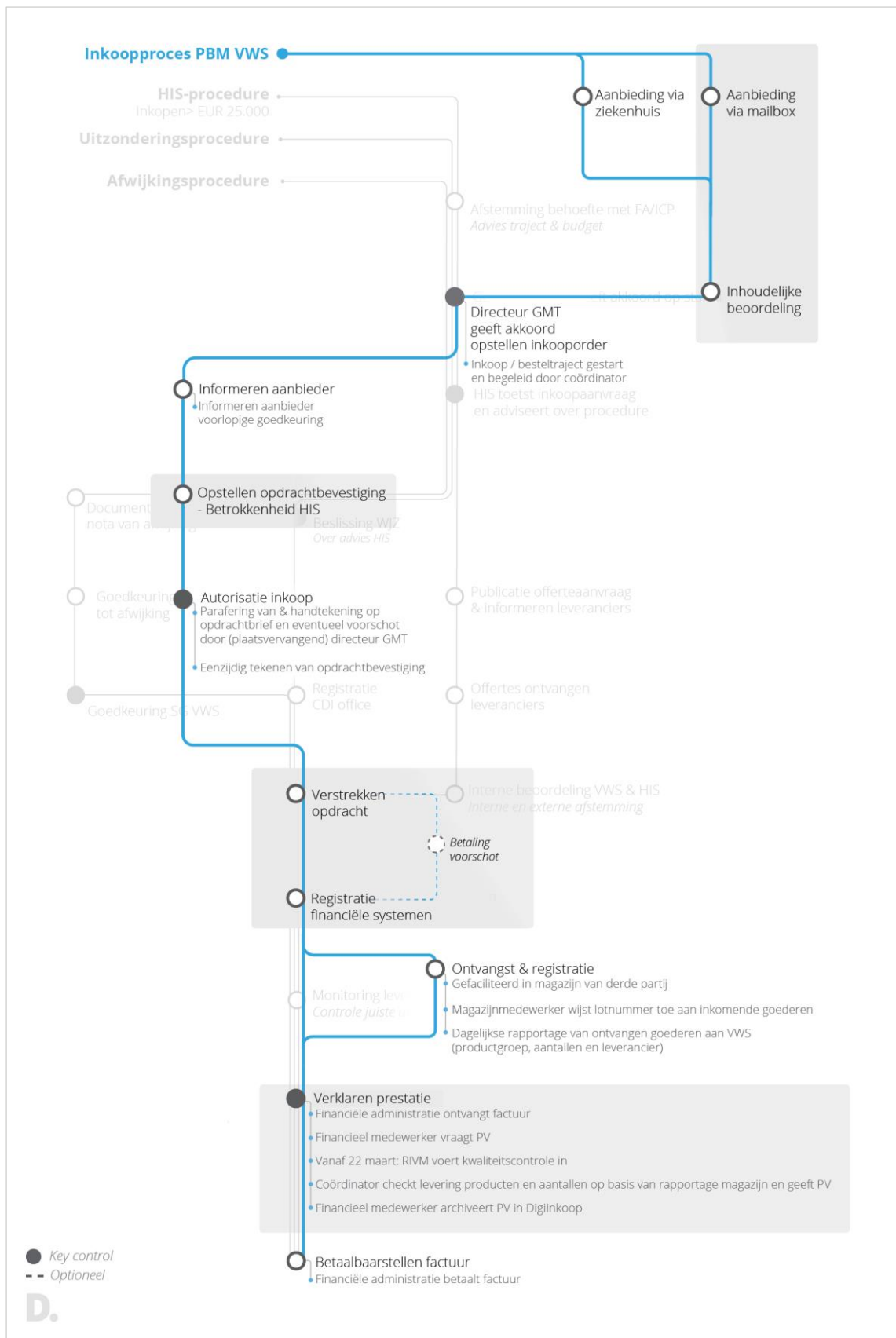
Hierna volgt een schematische weergave van de inkoopprocessen van VWS:⁵¹

Figuur 5: Inkoopproces VWS, inclusief uitzonderingsprocedure en afwijkingsprocedure

⁵¹ OAKBZK22-000007917; OAKD04-0001-00000003; OAKD04-0001-00000004. Deze schematische weergave is niet uitputtend; VWS had andere inkoopmogelijkheden ("Bestellen" en "Zelf inkopen onder het vastgestelde grensbedrag") die niet in deze visualisatie zijn weergegeven, omdat PBM niet zijn opgenomen in de standaard bestellijst van VWS, en omdat blijkt dat de meeste aankopen van PBM door VWS een hogere waarde hadden dan het grensbedrag van € 25.000 (exclusief btw).

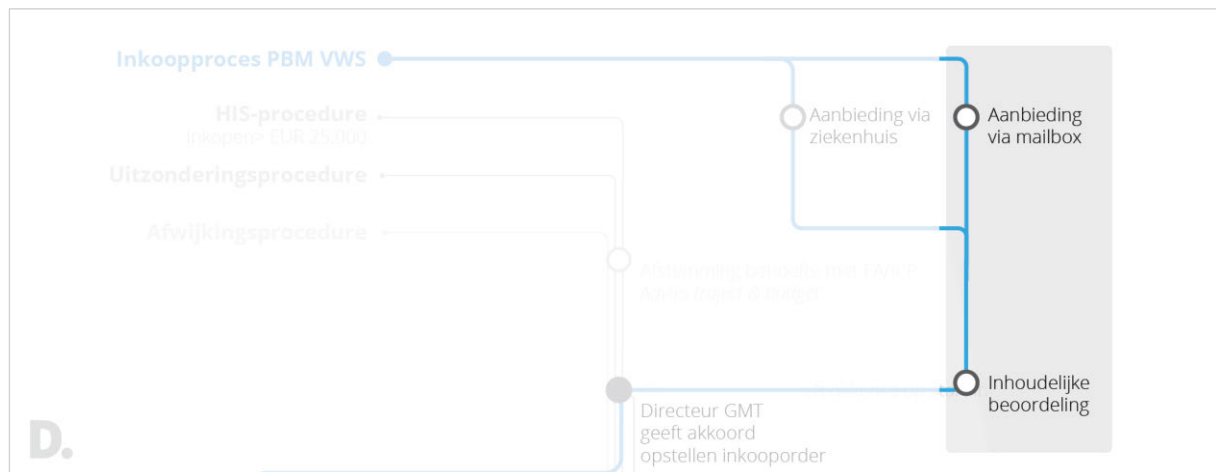
- 139 Begin 2020 wordt het moeilijker om PBM in te kopen. In reactie op deze ontwikkeling besluit VWS, in samenspraak met academische ziekenhuizen, de inkoop, het beheer en de distributie van PBM aan zorginstellingen en -professionals te coördineren, zich daarbij primair richtend op grote partijen die snel geleverd kunnen worden. Voor VWS is dit een nieuwe rol; tot aan de COVID-19-pandemie heeft VWS geen uitvoerende betrokkenheid bij de inkoop van PBM.
- 140 Omdat de reguliere inkoopprocessen als gevolg van de veranderde marktomstandigheden als te traag worden beschouwd, ontwikkelt VWS gedurende Fase 1 een inkoopproces dat op diverse onderdelen afwijkt van de uitzonderingsprocedure dwingende spoed (zie tevens alinea 134 e.v.). Dit van de uitzonderingsprocedure afwijkende inkoopproces, dat volgens de geïnterviewde personen niet is vastgelegd in (een) schriftelijke procesbeschrijving(en), is erop gericht sneller inkoopovereenkomsten met leveranciers te sluiten en de vele aanbiedingen van PBM, die voornamelijk per e-mail worden ontvangen, te beoordelen.
- 141 De schematische weergave hierna, bevat een reconstructie van het feitelijke inkoopproces dat VWS volgt gedurende Fase 1 (zie volgende pagina).

Figuur 6: Inkoopproces VWS voor PBM in de COVID-19-fase

De volgende paragrafen gaan nader in op de onderdelen 'Aanbieding via mailbox en inhoudelijke beoordeling van aanbidding', 'Opstellen Opdrachtbevestiging', 'Verstrekken opdracht' en 'Verklaren prestatie' van het feitelijke inkoopproces dat VWS volgt gedurende Fase 1.

Aanbidding via mailbox en inhoudelijke beoordeling van aanbidding

Figuur 7: Stappen 'Aanbidding via mailbox' en 'Inhoudelijke beoordeling' in het inkoopproces van VWS

Medio maart 2020 dreigt er een tekort te ontstaan aan PBM en doet VWS (en doen andere ministeries) via de media een oproep aan de samenleving om mee te werken aan het verkrijgen van PBM. In interviews is toegelicht dat VWS een e-mailbox gebruikt waarin de aanbiedingen van leveranciers van PBM worden ontvangen. In aanvulling op deze 'reguliere' e-mailbox gebruikt VWS intern een tweede e-mailbox waarnaar aanbiedingen worden doorgestuurd van bekende of invloedrijke personen; de zogenaamde 'VIP-aanbieders'.⁵²

De medewerkers van VWS beoordelen de aanbiedingen die via de hiervoor genoemde e-mailboxen worden ontvangen voornamelijk op basis van kwaliteit en geloofwaardigheid van (tijdige) levering,⁵³ en (in mindere mate) op basis van prijs. Ten aanzien van de beoordeling op basis van prijs is aan Deloitte toegelicht dat prijzen veel hoger waren dan voorafgaand aan de COVID-19-crisis, en dat het prijs criterium ondergeschikt was aan de andere beoordelingscriteria.

Het primaire belang dat VWS voor ogen heeft gedurende Fase 1, is de snelle levering van PBM van voldoende kwaliteit. Dat prijzen hoger zijn dan gebruikelijk, is binnen VWS bekend en wordt ook geaccepteerd. Dit neemt niet weg dat VWS wel aanbiedingen van PBM afwijst op het prijs criterium, zonder daarbij te beschikken over een prijsmatrix.

⁵² OAKVC2-000107032; OAKVC2-000603300.

⁵³ Daarbij is opgemerkt dat VWS in de contracten met leveranciers van PBM geen (fatale) levertermijnen overeenkwam.

De beoordeling van het kwaliteitscriterium vindt in het geval van aanbiedingen van chirurgische en/of FFP-mondmaskers plaats op basis van een door het RIVM opgesteld document met aandachtspunten. In dat document wordt onder meer genoemd dat:⁵⁴

- N95-mondmaskers *“wat betreft werking/norm ‘gelijkgesteld’[kunnen] worden aan een FFP2”*;
- gelet dient te worden op de vermelding van een Europese fabrikant of gemachtigde op de verpakking van de mondmaskers;
- de Europese CE-markering op de verpakking dient te staan, met vermelding van een *“notified body nummer”* indien het FFP-mondmaskers betreft;
- bepaalde specifieke normen gelden voor chirurgische mondmaskers en FFP-mondmaskers;
- voor chirurgische mondmaskers een *“declaration of conformity”* vereist is, en voor FFP-mondmaskers een certificaat van een *“notified body”*.

Aanbiedingen die met goed gevolg de eerste beoordeling op kwaliteit, leveringszekerheid en leveringssnelheid, alsmede prijs doorstaan, worden door beleidsmedewerkers doorgestuurd naar een coördinator bij VWS. Deze coördinator beoordeelt de aanbieding nogmaals, alvorens deze mondeling toe te lichten en voor accordering voor te leggen aan de directeur GMT. De directeur GMT neemt het uiteindelijke besluit tot verlening van de opdracht. De directeur GMT kan inkoopopdrachten accorderen ongeacht de (geldelijke) omvang ervan.

Kredietwaardigheidschecks van de aanbieders van PBM maken geen deel uit van het inkoopproces gedurende Fase 1. Bij aanbieders vanaf een bepaalde omvang wordt volgens de geïnterviewden wel een Google-search gedaan naar de betreffende aanbieder

Opstellen Opdrachtbevestiging – betrokkenheid HIS

Figuur 8: Stap 'Opstellen opdrachtbevestiging' in het inkoopproces van VWS

Aanbiedingen van PBM die door de directeur GMT intern worden geaccordeerd, worden teruggestuurd aan een coördinator alvorens deze door de coördinator worden gedeeld met de HIS, met het verzoek (aan de HIS) om een opdrachtbevestiging op te maken.⁵⁵ Gedurende Fase 1 betreft dit uitsluitend overeenkomsten die tot stand komen door middel van een opdrachtbevestiging vanuit VWS, zonder dat de leverancier deze opdrachtbevestiging ondertekent. Die opdrachtbevestiging baseert VWS op de aanbieding van de leverancier. Na verzending daarvan komt de overeenkomst tussen VWS en de leverancier tot stand. Aan Deloitte is toegelicht dat voor deze werkwijze wordt gekozen gedurende Fase 1, om een versnelling van het inkoopproces te realiseren, waarbij deze werkwijze erin resulteert dat er minder aspecten inzake de inkoop met de leverancier worden afgestemd en

⁵⁴ OAKVC2-000078393.

⁵⁵ OAKD04-0001-00000003.

overeengekomen dan gebruikelijk. De opdrachtbevestigingen richten zich hoofdzakelijk op de aspecten kwaliteit, snelheid en prijs van de PBM, terwijl bij de reguliere inkopen ook leveringsvoorwaarden, betaling, termijnen daarvan en/of andere contractuele voorwaarden overeengekomen worden met de aanbieder.

Voorts is aan Deloitte toegelicht dat de opdrachtbevestigingen, zoals de HIS die opstelt na accordering van een aanbidding door de directeur GMT, zijn voorzien van een alinea die beschrijft dat het een inkoop betreft middels de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed. Uit een door de HIS opgesteld memorandum, d.d. 10 april 2020, komt naar voren dat de HIS onder verwijzing naar een Q&A met Landsadvocaat het beroep op dwingende spoed intern verantwoordt.⁵⁶ Dit memorandum is na de totstandkoming van de inkopen PBM opgesteld en aan de inkoopdossiers toegevoegd.

In een interim-auditrapport d.d. 30 oktober 2020 merkt de ADR onder meer op dat het *“enkel onder stringente voorwaarden [is] geoorloofd”* om in te kopen op grond van de uitzonderingsprocedure dwingende spoed. Voorts blijkt uit het interim-auditrapport het volgende: *“In het inkoopdossier moet aantoonbaar zijn dat er een causaal verband is tussen de gedane inkoop en dwingende spoed zoals omschreven in de aanbestedingswet. [...] Bij het merendeel van de dossiers is onduidelijk op welke manier het causale verband tussen de onderhanden zijnde inkoop en een beroep op de uitzonderingsgrond voorafgaand aan de inkoop is afgewogen. [...] Een specifiek gemaakte motivering waaruit een causaal verband blijkt voor de omvang van de inkoop, de afgesproken prijs (marktconform), de afgesproken levertermijnen, de kwaliteitseisen en gekozen leverancier ontbreekt vooralsnog in het inkoopdossier.”*⁵⁷

Functionaris 8 VWS licht aan Deloitte toe dat het crisistijd was en dat het niet mogelijk was om voor ieder dossier een onderbouwing te geven.

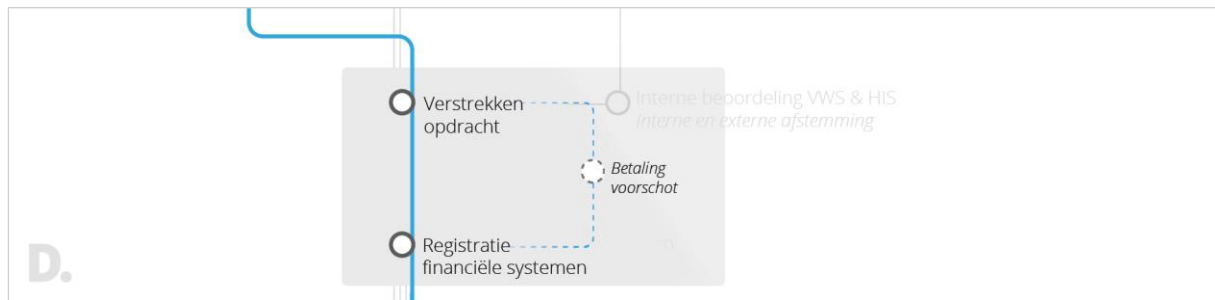
De door de HIS opgestelde opdrachtbevestigingen worden doorgeleid naar de directeur GMT, zodat deze ze kan paraferen en van een handtekening kan voorzien.

⁵⁶ OAKVC1-000109521.

⁵⁷ OAKVC1-000104196. Zie tevens alinea 137. Uit het 'Auditrapport 2020' van VWS d.d. 24 maart 2021 en geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/24/auditrapport-2020-ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport-xvi> komt onder meer het volgende naar voren: *“In afwijking van de reguliere aanbestedingsvoorschriften heeft VWS rechtstreeks met leveranciers (grote) inkoopafspraken gemaakt. Hierbij was ten tijde van de gemaakte afspraken niet altijd een contractuele vastlegging beschikbaar. Deze is bij een aantal inkopen nadien opgesteld. Bij genoemde inkopen is een beroep gedaan op dwingende spoed. Gebruik van deze uitzonderingssituatie is enkel onder stringente voorwaarden geoorloofd. In het inkoopdossier moet aantoonbaar zijn dat er een direct verband is tussen de gedane inkoop en dwingende spoed zoals omschreven in de aanbestedingswet 2012. In meerdere inkoopdossiers is, om een beroep te kunnen doen op de uitzonderingsgrond zoals opgenomen in artikel 2.32 lid 1C AW, alleen een uniform en algemeen memo getiteld “Coronavirusbestrijding en beroep op dwingende spoed” opgenomen. Een dergelijke algemeen memo is onvoldoende specifiek om dit verband aan te tonen.”*

2.2.3.3

Verstrekken opdracht en betalen voorschot

Figuur 9: Stappen 'Verstrekken opdracht', 'Betaling voorschot' en 'Registratie financiële systemen' in het inkoopproces van VWS

Met de (enkel door VWS ondertekende) opdrachtbevestigingen plaatst VWS gedurende Fase 1 inkooporders bij de betreffende leveranciers van PBM. Verschillende bij dit proces betrokken personen hebben aan Deloitte toegelicht dat het bij transacties met twee leveranciers is voorgekomen dat de betaling van een voorschot vereist is (het betreft hierbij O2 Health en Leverancier S). Volgens VWS maken de bijzondere marktomstandigheden het noodzakelijk om akkoord te gaan met voorschotten.⁵⁸ Leveranciers verkopen de beperkt beschikbare PBM anders aan een andere koper, aldus Functionarissen VWS in de aan Deloitte gegeven toelichting.

De leveranciers van PBM die een voorschotbetaling van VWS ontvangen, zoeken gedurende Fase 1 rechtstreeks contact met GMT VWS met hun verzoek om voorschotbetalingen. Om tot betaling van het voorschot over te kunnen gaan, is een (aanvullend) akkoord met handtekening van de directeur GMT vereist. Na verkrijging van dit akkoord dragen de coördinatoren van VWS zorg voor de daadwerkelijke betaling van het voorschot, alsmede voor de administratieve vastlegging en verantwoording daarvan, onder meer gericht op het verrekenen van de betaalde voorschotten met de latere/uiteindelijke facturen van de leveranciers.

De personen die betrokken zijn bij de inkoop van PBM zijn gedurende Fase 1 niet bekend met het bij voorschotbetalingen van € 500.000 of hoger, geldende vereiste van het verstrekken van een bankgarantie door de leverancier.⁵⁹ Deze bankgaranties worden om die reden niet opgevraagd bij of verstrekt door de leveranciers van PBM aan wie voorschotbetalingen met of boven de genoemde grenswaarde worden verstrekt.⁶⁰ Aan Deloitte is in dat kader toegelicht dat met het doen van voorschotbetalingen wordt afgeweken van de reguliere inkoopprocessen binnen VWS, inclusief de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed, omdat voorschotbetalingen noch van dit reguliere proces, noch van de uitzonderingsprocedure deel uitmaken.

⁵⁸ Uit de beantwoording van Kamervragen komt onder meer het volgende naar voren: "In totaal zijn door VWS met 39 leveranciers overeenkomsten gesloten voor de levering van pbm's, waarvan vijf met enige vorm van aanbetaling." (Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 3391).

⁵⁹ Artikel 13, lid 4 van de Regeling financieel beheer van het Rijk.

⁶⁰ De ADR heeft het ontbreken van deze bankgaranties beschreven in het interim-auditrapport d.d. 30 oktober 2020 (zie OAKVC1-000104196).

2.2.3.4

Verklaren prestatie

Figuur 10: Stap 'Verklaren prestatie' in het inkoopproces van VWS

157 De processtap 'Verklaren prestatie' is erop gericht om, voorafgaand aan het eventueel betaalbaar stellen van een (restant)factuur van de leverancier, te verifiëren dat de prestatie is geleverd conform de overeenkomst, zoals deze tot stand komt middels een opdrachtbevestiging van VWS. Deze processtap maakt deel uit van het reguliere inkoopproces dat binnen VWS werd gevolgd (zie Figuur 5), maar tevens van het gedurende Fase 1 gevolgde inkoopproces voor PBM. De processtap wordt gedurende Fase 1 uitgebreid met de controles op de aantallen geleverde PBM en op de kwaliteit daarvan. Indien uit de controles geen bijzonderheden blijken, resulteert de processtap in het afgeven van een zogeheten 'prestatieverklaring'.

158 Wat betreft de controle op de aantallen geleverde PBM is naar voren gekomen dat magazijnmedewerkers tellingen uitvoeren. Tijdens deze tellingen worden bijvoorbeeld het aantal pallets, het aantal dozen per pallet, en het aantal stuks per doos of verpakking geteld. De magazijnmedewerkers delen de tellingen middels Excel-lijsten met de coördinatoren bij VWS. De leveringen en tellingen vinden aanvankelijk plaats bij Koolwijk Logistics in Bergambacht, en vanaf 26 maart 2020⁶¹ hoofdzakelijk bij de opslaglocatie van het Centraal Boekhuis (hierna: "CB") in Vianen.

159 Met betrekking tot de controle op kwaliteit is aan Deloitte toegelicht dat facturen van leveranciers in de beginperiode van Fase 1 betaalbaar worden gesteld op basis van enkel een controle op aantallen en/of een beoordeling van de kenmerken zoals vermeld op de verpakking en/of de documentatie over de PBM. Vanaf 23 maart 2020 wordt deze beoordeling op verzoek van VWS en in overleg met het RIVM middels een checklist nagelopen. Pas later vanaf 27 maart 2020 voert het RIVM controles uit op de kwaliteit van (samples van) de geleverde PBM, onder meer als gevolg van de vaststelling door ziekenhuizen dat bepaalde geleverde PBM, ondanks de aanwezigheid van kwaliteitscertificaten, van een onvoldoende kwaliteit zijn. Het RIVM richt een teststraat in, waarin onder meer de filtratie en de pasvorm van de mondklappers worden getest.⁶² Aan Deloitte is toegelicht dat dit 'normerende' testen⁶³ betreft, die niet gericht zijn op het afgeven van enig (kwaliteits)certificaat. Bij deze testen komt het tevens voor dat het RIVM derde partijen inschakelt voor (onderdelen van) het testproces. Voor meer informatie over de ingerichte teststraat en de door het RIVM uitgevoerde kwaliteitstesten, wordt verwezen naar alinea 192 en volgende van dit verslag.

⁶¹ OAKLC14-000843517; OAKLC14-000961048; OAKVC16-000035269.

⁶² OAKLC14-002005568.

⁶³ Onder 'normerende' testen wordt verstaan dat getest wordt of de geleverde PBM op het gebied van filtratie en fit voldoet aan de normen die gesteld kunnen worden aan de geleverde PBM, gegeven het keurmerk dat van toepassing is op deze PBM.

2.3 Fase 2 inkoopproces LCH

2.3.1 Achtergrondinformatie over het LCH

160 Het op 16 september 2022 door VWS openbaar gemaakte (deel 1)Verslag van Handelingen⁶⁴ bevat ten aanzien van het LCH onder meer informatie over de hiernavolgende onderwerpen:

- de organisatiestructuur van het LCH en partijen die betrokken zijn bij de inkoop van PBM binnen het LCH (paragraaf 2.3 in (deel 1)Verslag van Handelingen);
- (een beknopte beschrijving van) de totstandkoming van het LCH (paragrafen 2.4.1 en 2.4.2 in (deel 1)Verslag van Handelingen);
- de juridische status van het LCH (paragraaf 2.4.3 in (deel 1)Verslag van Handelingen);
- de LCH-teams die betrokken zijn bij het inkoopproces van het LCH (paragraaf 2.4.4 in (deel 1)Verslag van Handelingen);
- enkele (contractueel) vastgelegde afspraken en overeenkomsten die van kracht waren binnen het LCH (paragraaf 2.4.5 in (deel 1)Verslag van Handelingen).

161 Voor deze informatie over het LCH wordt verwezen naar (deel 1)Verslag van Handelingen (zie hiervoor de bovengenoemde paragrafen).

2.3.2 Wet- en regelgeving

162 In interviews is aan Deloitte toegelicht dat het gedurende Fase 2 onduidelijk was of het LCH, in haar hoedanigheid van tijdelijk publiek-privaat samenwerkingsverband waarin diverse experts en partijen samenwerkten om centraal de inkoop, het transport, de opslag en de distributie van PBM te coördineren en uit te voeren, een aanbestedende dienst was. Het al dan niet kwalificeren als aanbestedende dienst is van belang omdat aanbestedende diensten aanbestedingsplichtig zijn en bij het aanbesteden aan specifieke (wettelijke) vereisten gebonden zijn. Paragraaf 2.4.3. (Juridische status LCH) in (deel 1)Verslag van Handelingen, gaat nader in op de status van het LCH en op de mogelijke invloed van deze status op de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Daarin wordt onder meer beschreven dat het LCH, blijkens een advies van Landsadvocaat d.d. 26 juli 2021, *“geen zelfstandig drager van rechten en verplichtingen is”* en volgens een interim-auditrapport van oktober 2020 van de ADR, geen rechtspersoonlijkheid heeft.⁶⁵

⁶⁴ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 148.

⁶⁵ OAKVC3-000083058; OAKVC1-000156854, p. 11.

163 Ook WJZ VWS is van oordeel dat het LCH *“juridisch gezien ‘niets’ is, omdat het geen rechtspersoonlijkheid heeft”* en dat derhalve *“niet worden gesproken van een aanbestedingsplicht van het LCH.”* Voorts beschrijft WJZ VWS dat niet het LCH PBM inkoopt, maar Mediq. Mediq doet dit *“op eigen naam”* en wordt daarvoor gefinancierd door VWS. Daarbij merkt WJZ VWS op dat Mediq geen aanbestedende dienst is en, gelijk aan het LCH, niet gehouden is aan de Aanbestedingswet 2012. Tot slot maakt WJZ VWS de kanttekening dat bij enkele inkooptransacties wel *“mede namens VWS”* is ingekocht door Mediq. Voor zover dat het geval is, *“is er wel een beroep gedaan op dwingende spoed in de zin van de Aw.”*⁶⁶ Tevens heeft het LCH, via Functionaris 2 VWS, contact gehad met de ACM, om comfort te krijgen over de mededingingsrechtelijke aspecten van de samenwerking in het LCH, waarover de ACM positief heeft bericht aan het LCH.⁶⁷

164 Mediq heeft in gesprekken met Deloitte aangegeven dat Mediq niet uit eigen naam inkoopt. Mediq deed dit op verzoek van VWS, aldus Mediq. Daarnaast geeft Mediq aan Deloitte aan dat zij namens, onder regie en aansturing handelde van VWS, dan wel van het LCH. Indien hierna in dit verslag wordt gesproken over het handelen van Mediq, gebeurde dat volgens Mediq altijd op verzoek en onder verantwoordelijkheid van VWS en het LCH. Wij verwijzen naar paragraaf 2.4.5.10 ‘Overeenkomst tussen De Staat en Mediq’ in (deel 1) Verslag van Handelingen voor de afspraken tussen VWS en Mediq,⁶⁸ alsmede naar het ‘overdrachtsdocument’ van 26 november 2021 tussen VWS en Mediq.⁶⁹

165 Deloitte heeft in het kader van het Onderzoek geen analyses of onderzoekswerkzaamheden uitgevoerd die gericht zijn op de vraag of het LCH kwalificeert als aanbestedende dienst in de zin van de Aanbestedingswet 2012, dan wel of de samenwerking tussen het LCH en Mediq inderdaad is vrijgesteld van de aanbestedingsplicht. Evenmin zijn er analyses uitgevoerd die zijn gericht op de vraag of het LCH aanbestedingsplichtig was bij het inkopen van PBM.

2.3.3 Inkoopproces LCH

166 De hierna opgenomen figuur is een schematische weergave van het door het LCH gehanteerde inkoopproces.⁷⁰ In de hiernavolgende paragrafen gaan wij in meer detail in op dit inkoopproces bij het LCH gedurende Fase 2.

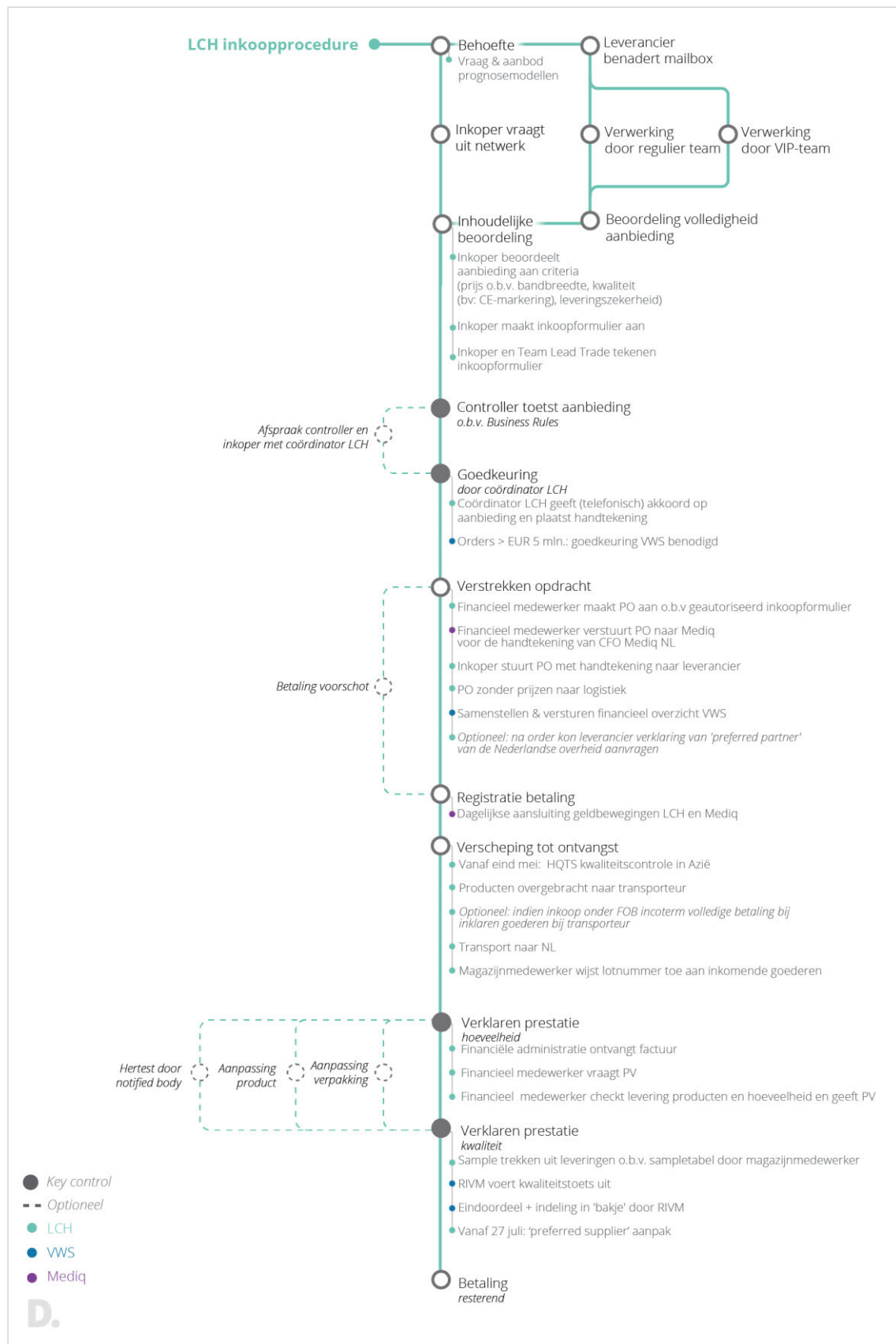
⁶⁶ OAKVC2-000487422.

⁶⁷ OAKBZK22-000005848; OAKBZK22-000005848; OAKBZK22-000005596 van medio mei 2020.

⁶⁸ OAKBZK22-000000542.

⁶⁹ OAKD0000-00000001.

⁷⁰ Het inkoopproces van het LCH heeft zich tijdens de eerste weken na de oprichting (d.d. 23 maart 2020) ontwikkeld tot een proces dat in de weergegeven figuur is gevisualiseerd. Dit proces is gedurende het bestaan van het LCH doorlopend ontwikkeld. Als gevolg van deze constante ontwikkeling is er geen peildatum voor een finaal inkoopproces aan te wijzen.

Figuur 11: LCH-inkoopproces gedurende Fase 2

2.3.3.1 Tijdsgewricht en veranderlijkheid van het inkoopproces van het LCH

167 In interviews is benadrukt dat het tijdsgewricht (zie hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht') van belang is bij het reflecteren op het inkoopproces en de PBM-transacties. Samengevat is in de interviews hierover het volgende opgemerkt:

168 Het inkoopproces van het LCH komt tot stand in een crisissituatie. De wereldwijde vraag naar PBM is vele malen groter dan de vraag voorafgaand aan de COVID-19-pandemie. Vooral in de periode tussen maart 2020 en mei 2020 is er in Nederland sprake van een schaarste aan PBM. Het LCH moet zich tot het uiterste inspannen om aan de acute vraag naar PBM te kunnen voldoen, onder invloed van de schaarste aan PBM, de media- en politieke aandacht en de impact van de COVID-19-pandemie op de samenleving. Om de inkoop hiervan te bewerkstelligen, zet het LCH in korte tijd een eigen inkoopproces op. Bij het opzetten van dit proces borduurt het LCH gedeeltelijk voort op het inkoopproces dat VWS volgt gedurende Fase 1. Alle PBM die (kunnen) worden ingekocht en waar niet direct behoefte aan is, worden gebruikt om een zogenaamde 'ijzeren voorraad' op te bouwen. In de eerste weken is er geen sprake van een limiet op het aantal in te kopen PBM en krijgt het LCH, van maart tot en met in ieder geval mei 2020, van VWS de opdracht om maximaal in te kopen.⁷¹

169 Voorts komt uit interviews naar voren dat in de periode dat er PBM worden ingekocht onder regie en verantwoordelijkheid van het LCH veel veranderingen worden doorgevoerd in het inkoopproces. De beschrijving hierna van de stappen in dit inkoopproces betreft een samenvatting op basis van de toelichtingen die zijn verstrekt in de interviews en op basis van de beschikbare informatie. Het betreft geen volledige reconstructie van alle aanpassingen aan en/of aanvullingen op het inkoopproces die in de genoemde periode plaatsvinden. Ter illustratie van dergelijke aanpassingen en/of aanvullingen wijzen wij op de hieronder nader beschreven LCH-inkooporderformulieren, die in de tijd variëren.

2.3.3.2 Behoeftte aan PBM

Figuur 12: Stap 'Inkoopbehoefte' in het LCH-inkoopproces

170 Om een inschatting te kunnen maken van de behoefte aan PBM stelt het LCH prognosemodellen op. Hiervoor werkt het LCH – op initiatief van VWS tussen 22 maart 2020 en 8 mei 2020 samen met een consultingbureau.⁷² Gedurende deze samenwerking ontwikkelt het consultingbureau een vraagmodel en stelt het een overzicht op van vraag en aanbod.⁷³ Vanaf 7 april 2020 richt het consultingbureau zich voornamelijk op het opstellen van een

⁷¹ OAKLC14-001515607; OAKVC4-000001436. Voor een nadere beschrijving van de omstandigheden waaronder dit inkoopproces is ontstaan, zie hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht'.

⁷² OAKZLB1-000001392; OAKLC14-000739280; OAKLC14-001363019; OAKLC14-001363360; OAKLC14-001363362; OAKLC14-001363363.

⁷³ OAKLC14-000739280.

wekelijkse vraagprognose voor PBM.⁷⁴ Deze prognose geeft onder meer zicht op de vraagprojectie van het betreffende moment en op de benodigde hoeveelheid PBM in de verschillende stappen van het inkoopproces (inkoop, transport, opslag en distributie).⁷⁵ Wekelijks wordt de prognose met de leiding van het LCH en VWS gedeeld.⁷⁶ Het LCH en VWS gebruiken de prognosemodellen tussen maart 2020 en januari 2021 om in te schatten hoeveel PBM er nodig zijn in de zorg, en om de (minimale) inkoop hierop af te stemmen.⁷⁷

Wij verwijzen hier naar hoofdstuk 8 'Inkoopbehoefte' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

2.3.3.3

Inkoper vraagt uit netwerk en leverancier benadert mailbox

Figuur 13: Stap 'Inkoper vraagt uit netwerk' en 'Leverancier benadert mailbox' in het LCH-inkoopproces

Medio maart 2020 dreigt er een tekort te ontstaan aan PBM en doet VWS (en doen andere ministeries) via de media een oproep aan de samenleving om mee te werken aan het verkrijgen van PBM.⁷⁸ Op 22 maart 2020 stelt het LCH een mailbox beschikbaar (eerst bij de NFU en later bij het LCH), via welke ideeën en aanbiedingen kunnen worden gemeld. Het team dat deze mailbox beheert (hierna: "Team Inbox"), en dat bestaat uit minimaal 40 medewerkers, voert een check uit op de binnengekomen voorstellen. Het VIP-team, dat de 'VIP-mailbox' beheert, voert eenzelfde check op die mailbox uit.⁷⁹ Wanneer een aanbieding volledig is en alle benodigde documentatie, testrapporten en certificaten zijn aangeleverd, stuurt het Team Inbox het voorstel door aan een inkoper van het Trade Team.⁸⁰

Een door VWS opgesteld document, getiteld 'LCH terugblik en situatie tot 1 september 2020 (fase 1) Overdrachtsdocument (beschrijving)' omschrijft de VIP-leads als "complexe dossiers".⁸¹ Uit (input op) een door het LCH opgestelde presentatie (ten behoeve van een werkbezoek van minister voor MZS aan het LCH op 28 mei 2020) blijkt dat het VIP-team als doel heeft een persoonlijke aanpak te hanteren voor bijzondere leads. Het moet daarnaast "reputatieschade voorkomen en het imago van LCH & Ministerie verbeteren".⁸² Tevens wordt in de presentatie beschreven dat de leads op de 'VIP-lijst' aan de volgende kenmerken kunnen voldoen: (i) 'politiek gevoelige', (ii) 'grote organisaties, corporates of ambassades', of (iii) 'bekende Nederlanders'. Ook wordt

⁷⁴ OAKLC14-000739280.

⁷⁵ OAKLC14-001354224; OAKD00-0002-00000022; OAKLC14-001357455.

⁷⁶ OAKVC1-000540455.

⁷⁷ OAKLC14-001348314; OAKLC14-001184831.

⁷⁸ OAKBZK22-000001055.

⁷⁹ OAKLC14-001470409; OAKLC14-001537468; OAKVC2-000031554. In interviews met Deloitte is aangegeven dat dit VIP-team oorspronkelijk uit één persoon bestond en uiteindelijk groeide tot ongeveer 5 personen.

⁸⁰ OAKBZK22-000001055, p. 19-20; OAKLC14-001470409; OAKLC14-001537468.

⁸¹ OAKD03-0192-00000021.

⁸² OAKLC14-001165316; OAKLC14-001165315.

beschreven dat het VIP-team een werkwijze hanteert waarbij deze leads met een persoonlijke aanpak en maatwerk door het proces worden geleid.⁸³

174 Daarnaast maakt het LCH gebruik van een netwerk van professionele inkopers, die door het bedrijfsleven en zorginstellingen zijn uitgeleend aan het LCH. Dit netwerk van inkopers heeft ervaring met de inkoop van PBM uit China en andere Aziatische landen.⁸⁴ Vanuit hun professionele achtergrond kunnen de inkopers gebruikmaken van hun contacten en relaties met leveranciers van PBM. De rol van deze inkopers bij het LCH houdt in dat zij de markt actief benaderen met de opdracht om PBM in te kopen. De inkopers kunnen zodoende snel aanbiedingen van PBM identificeren en kunnen namens het LCH de inkoopbehoefte kenbaar maken aan potentiële leveranciers.

175 De criteria waaraan leveranciers moeten voldoen om voor een leveringsovereenkomst met het LCH in aanmerking te komen, worden vanwege de snel veranderende omstandigheden enkele keren aangepast gedurende de periode dat door het LCH PBM worden ingekocht. Op 7 mei 2020 publiceert het LCH in haar landelijke nieuwsbrief dat het contracten heeft afgesloten met een voldoende grote groep van betrouwbare leveranciers. Deze leveranciers voorzien in de behoefte aan PBM in de Nederlandse zorg, aldus de publicatie in de genoemde nieuwsbrief. Het LCH werkt vanaf dat moment voornamelijk samen met leveranciers waarmee het reeds een zakelijke relatie heeft opgebouwd en gaat niet meer in op nieuwe voorstellen die worden ontvangen in de mailboxen.⁸⁵ Op 24 juni 2020 wordt ook het inkooploket van het LCH gesloten.⁸⁶ Per 22 juni 2020 besluit VWS voorts om de beoordeling door het LCH van nieuw aanbod uit China stop te zetten. Het LCH koopt vanaf 8 juli 2020 niet meer actief in.⁸⁷ Wel worden na 8 juli 2020 nog eerder bestelde PBM aan het LCH geleverd.

176 In de interviews is toegelicht dat het LCH gedurende Fase 2 geen (volledig) inzicht heeft in de correspondentie tussen de inkopers en de marktpartijen waarmee zij in gesprek waren over PBM. Dit is onder meer het geval omdat de inkopers werken met laptops en telefoons die aan hen ter beschikking zijn gesteld door hun werkgever, en dus niet door het LCH als hun (tijdelijke) opdrachtgever. Ook blijven de inkopers gebruikmaken van hun eigen e-mailadressen, naast de LCH-mailadressen die aan hen zijn toegekend. Het LCH heeft derhalve geen volledig inzicht in en/of kan geen volledige controle uitvoeren op de totstandkoming van alle inkooporders betreffende PBM en/of eventuele additionele (contractuele) afspraken die de inkopers daarbij maken met de leveranciers van PBM.

⁸³ OAKLC14-001165316. Zie ook paragraaf 9.3 'Ontstaan VIP-team' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

⁸⁴ OAKVC1-000069932, p. 3.

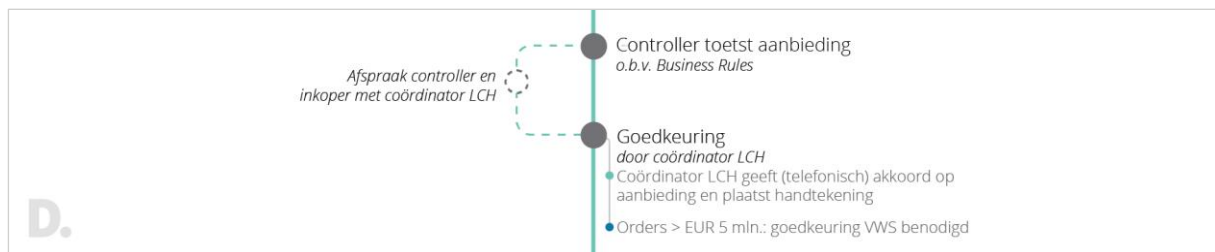
⁸⁵ OAKLC14-001470409; OAKLC14-001154444.

⁸⁶ OAKLC14-002055005.

⁸⁷ OAKVC1-000357314.

178 In dit LCH-inkooporderformulier worden onder andere de productdetails (inclusief de hoeveelheid te leveren goederen), de kosten voor transport, distributie en facilitaire voorzieningen, de verschillende ontvangstmomenten en de orderdata opgenomen. Verder geeft het LCH-inkooporderformulier zicht op de kosten die vooruitbetaald moeten worden, de betalingstermijn, de criteria die op een later moment door de controller getoetst moeten worden (zie paragraaf 2.3.3.5) en de handtekeningen die gezet moeten worden voordat de voorstellen kunnen worden doorgezet naar Mediq. Het LCH-inkooporderformulier werkt door naar het Purchase Order-formulier, dat vervolgens door Mediq wordt ondertekend namens het LCH, alsmede door de leverancier (zie paragraaf 2.3.3.6). De inkoper en de LCH-teamlead ondertekenen het LCH-inkooporderformulier (hardcopy) en de inkoper stuurt het gescande document door naar de controller van het LCH.⁹⁰

2.3.3.5 Controller toetst aanbod en goedkeuring door coördinator LCH

Figuur 16: Stappen 'Controller toetst aanbod' en 'Goedkeuring door coördinator LCH' in het LCH-inkoopproces

179 De inkoper en de controller bij het LCH toetsen de order op de vooraf gedefinieerde 'business rules'. Deze 'business rules' bestaan onder meer uit een controle op de betrouwbaarheid van de leverancier, de prijs, de vooruitbetalingscondities, de (documentatie van) kwaliteit van de PBM, alsmede uit een kredietwaardigheidscheck en een toets waarbij wordt nagegaan of het budget van het LCH toereikend is voor de order.⁹¹ In interviews met Deloitte is toegelicht dat het LCH niet alle 'business rules' met dezelfde striktheid toepast gedurende Fase 2. De kredietwaardigheidscheck is genoemd als een van de criteria die minder strikt worden getoetst. Wat betreft de redenen daarvoor is in de interviews aangegeven dat veel potentiële leveranciers deze toets niet zouden kunnen doorstaan, omdat zij ófwel pas kort geleden zijn opgericht en er derhalve geen historie is om de toets op te baseren, ófwel omdat zij in het verleden nimmer in dergelijke grote volumes hebben gehandeld.

180 Uit de interviews met het LCH volgt dat de controller – indien hij op basis van de getoetste 'business rules' een positieve beoordeling geeft – het LCH-inkooporderformulier vervolgens ter goedkeuring voorlegt aan de coördinator van het LCH. Wanneer de controller en de inkoper niet tot een eenduidig oordeel komen, vervolgt het proces met het plannen van een afspraak tussen de coördinator van het LCH, de inkoper, en de controller. Zowel de controller als de inkoper geeft de coördinator van het LCH tijdens deze afspraak een mondelinge toelichting bij de potentiële order. Op basis van deze toelichtingen maakt de coördinator van het LCH de keuze om de order al dan niet goed te keuren. Dit overleg en/of de hieruit resulterende besluitvorming wordt niet vastgelegd; onder meer vanwege de tijdsdruk waarvan sprake is.

⁹⁰ OAKVC2-000531251.

⁹¹ OAKLC14-000975724; OAKLC14-000975725; OAKLC14-001184831.

- 181 Voor orders met een waarde boven € 5 miljoen moet vanaf 3 april 2020 toestemming worden gegeven door Project-DG LCH (namens VWS).⁹² Geïnterviewden hebben aan Deloitte toegelicht dat dit accorderingsvereiste in de praktijk is ontwikkeld en wordt gehanteerd, zonder dat dit in de overeenkomsten is vastgelegd.⁹³

2.3.3.6

Verstrekken opdracht, vooruitbetaling en registratie betaling

Figuur 17: Stappen 'Verstrekken opdracht', 'Betaling Voorschot' en 'Registratie betaling' in het LCH-inkoopproces

- 182 Na de goedkeuring door de coördinator van het LCH wordt het LCH-inkooporderformulier overgezet naar een Purchase Order-formulier van Mediq. Hierna is een voorbeeld van een Purchase Order van Mediq opgenomen.⁹⁴ Met deze Purchase Order contracteert Mediq met de leverancier (zie ook alinea 164), waarbij op het Purchase Order-formulier van Mediq is vermeld: *"acting as part of the Landelijk Consortium Hulpmiddelen LCH"*. Mediq controleert en tekent deze orders en zet het inkoopproces via Mediq in gang.⁹⁵ Het Purchase Order-formulier van Mediq is in gebruik bij het LCH vanaf 14 april 2020.⁹⁶

- 183 Op de LCH-orders die via Mediq lopen, zijn de algemene voorwaarden van Mediq van toepassing.⁹⁷

- 184 Na ondertekening van het Purchase Order-formulier door Mediq (namens het LCH),⁹⁸ plaatst de inkoper van het LCH de order bij de leverancier. Dit proces vraagt om een grote handelingssnelheid. In interviews is toegelicht dat de inkoper de leverancier daarom vaak na de goedkeuring alvast informeert dat de order geplaatst zal worden, terwijl de formele stappen, zoals de orderregistratie en het betalingsproces, in gang worden gezet. Op deze manier kan het productieproces in gang worden gezet, terwijl de administratieve stappen (nog) worden afgerond.

⁹² OAKLC14-000982294; OAKVC1-000352284; OAKVC2-000535491; OAKBZK22-000001622.

⁹³ OAKD00-0002-00000015; OAKVC1-000004086.

⁹⁴ OAKLC14-003996382.

⁹⁵ OAKLC14-003996382.

⁹⁶ OAKBZK22-000017590; OAKLC14-001118539.

⁹⁷ OAKD03-0192-00000005.

⁹⁸ Op het Purchase Order-formulier staat *"Mediq Nederland B.V. Acting as part of the Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH)"*.

Het Purchase Order-formulier ziet er als volgt uit:⁹⁹

Figuur 18: Voorbeeld Purchase Order-formulier Media

⁹⁹ OAKBZK22-000017591.

186 Uit verschillende interviews volgt dat veel inkopen van PBM gedurende Fase 2 gepaard gaan met een aanbetaling ter bevestiging van de order. Aan Deloitte is toegelicht dat aanbetalingen in korte tijd onderdeel worden van de standaardwerkwijze van het LCH, in verband met de schaarste van PBM en het risico op het mislopen van potentiële inkopen. Ook is aangegeven in de interviews dat bij het LCH aanvankelijk de intentie bestaat om geen, of zo klein mogelijke, aanbetalingen te doen en dat het uitgangspunt dat geen 100% vooruitbetalingen worden gedaan altijd van kracht is geweest.¹⁰⁰ Op deze manier tracht het LCH het financiële risico te mitigeren, en behoudt het, bijvoorbeeld in het geval van PBM van onvoldoende kwaliteit, de mogelijkheid om de restbetaling niet te voldoen.¹⁰¹

187 In de interviews met Deloitte is voorts toegelicht dat onder meer onder de Incoterm¹⁰² 'Free on Board' (FOB)-voorwaarden PBM worden ingekocht.¹⁰³ Volgens geïnterviewden die betrokken zijn bij het LCH, houden deze voorwaarden in dat de volledige factuur betaalbaar wordt gesteld zodra de goederen door de leverancier worden overgedragen aan de logistiek dienstverlener (in het buitenland). In een interview is aangegeven dat het LCH deze afspraken risicogericht maakt, en daarbij onder meer de betrouwbaarheid van de leverancier in ogenschouw neemt. Zonder het betalen van voorschotten of het toepassen van de Incoterm FOB-voorwaarden is het in de bijzondere marktomstandigheden gedurende Fase 2 nagenoeg onmogelijk om orders voor PBM te plaatsen, zo is aan Deloitte toegelicht in de interviews.

188 Uit een interview en uit data-analyse volgt dat binnen het LCH de registratie van de betalingen plaatsvindt in een intern Excel-overzicht. De afdeling Finance van het LCH maakt een regel aan en vult die met informatie over onder andere de leverancier, het type goederen, de (vooruit)betalingen, de hoeveelheid en de prijs.¹⁰⁴ Dagelijks stuurt de afdeling Finance van het LCH een financiële update naar VWS, Mediq en de coördinator van het LCH.¹⁰⁵ Naast deze dagelijkse financiële update ontvangt de Project-DG LCH ook een *"Weekrapportage vraag en aanbod LCH"*, met daarin een overzicht op hoofdlijnen van onder andere: de inkopen van die week, belangrijke actualiteiten en de aantallen per PBM.¹⁰⁶

¹⁰⁰ OAKVC2-000531181.

¹⁰¹ OAKVC2-000572151.

¹⁰² Incoterms staat voor: 'International Commercial Terms'. De Incoterms zijn opgesteld door de internationale Kamer van Koophandel en leggen de internationale standaard inzake de rechten en plichten van de (ver)koper bij het internationale transport van goederen vast. In de incoterm FOB is de internationale standaard voor het risico van verlies of schade aan goederen, kosten en de transportrisico's voor koper en verkoper vastgelegd (<https://www.kvk.nl/advies-en-informatie/internationaal-ondernemen/incoterms-2020-alles-wat-je-moet-weten/>).

¹⁰³ OAKVC1-000141483.

¹⁰⁴ OAKVC2-000286398. Voorbeeld van een financieel overzicht in Excel bij het LCH.

¹⁰⁵ OAKVC2-000350522; OAKLC14-000238549. In het kader van wederhoor heeft [Functionaris 8 LCH] aangegeven dat het percentage van vooruitbetalingen bij de orders deel uitmaakte van de dagelijkse financiële updates.

¹⁰⁶ OAKBZK22-000013604; OAKLC14-001351992. Voorbeelden van 5 en 11 april 2020.

2.3.3.7 Transport tot ontvangst

Figuur 19: Stap 'Transport tot ontvangst' in het LCH-inkoopproces

189 Vanwege de urgentie van het leveren van PBM aan Nederland, wordt voor het transport (in ieder geval tussen 26 maart 2020 en 5 juli 2020) gebruikgemaakt van een zogenaamde 'luchtbrug'; een directe vliegtuigverbinding tussen Azië¹⁰⁷ en Nederland.¹⁰⁸ Vanaf begin mei 2020 maakt het LCH ook gebruik van de trein en de boot voor het transport van PBM.¹⁰⁹ De luchtbrug wordt gereserveerd voor PBM die in Nederland nodig zijn. Uit interviews volgt dat de leverancier de bestelde PBM naar een opslagplaats bij een (lucht)haven of treinstation brengt, alwaar de goederen tot aan het moment van het transport worden opgeslagen.

190 Na aankomst in Nederland worden de PBM afgeleverd bij het LCH-magazijn in Vianen, dat beschikbaar is gesteld door CB.¹¹⁰ Ter plaatse worden de goederen gecontroleerd op logistieke criteria, zoals de afmetingen en de verpakking van de goederen, en wordt de levering vastgelegd in het inboekrapport. Hierbij worden de partijen opgesplitst in zogenaamde 'homogene eenheden'. Een homogene eenheid bevat één model in een specifieke maatvoering. Elke homogene eenheid krijgt een uniek lotnummer toegewezen.¹¹¹ Lotnummers zijn de registratienummers in het magazijn van het LCH. Deze worden vermeld op een sticker op iedere doos die bij een lot hoort. Elke pallet met lotnummers bevindt zich op een toegewezen locatie in het warehouse-managementsysteem.¹¹²

2.3.3.8 Verklaren prestatie

Figuur 20: Stap 'Verklaren prestatie' in het LCH-inkoopproces

¹⁰⁷ China: Shanghai & Beijing; Maleisië: Kuala Lumpur; Singapore.

¹⁰⁸ OAKVC2-000664213; OAKBZK22-000020131; OAKBZK22-000007263.

¹⁰⁹ OAKLC14-001275109; OAKLC14-003834039.

¹¹⁰ OAKLC14-000740297, p. 1.

¹¹¹ OAKLC14-001982829.

¹¹² OAKD03-0192-00000022, p. 11-12.

191 Een volgende stap in het inkoopproces is het controleren van de bestelde goederen op aantallen en kwaliteit. Uit de interviews en uit de data-analyse volgt dat tijdens de controle op aantallen de hoeveelheid pallets, het aantal dozen per pallet, en het aantal PBM per doos worden geteld.¹¹³

192 Om de kwaliteit van de PBM te garanderen, besluit de Europese Commissie dat de markttoezichthouder moet nagaan of de PBM voldoen aan de hiervoor geldende veiligheids- en gezondheidseisen. Om dit te waarborgen, zet het RIVM een testfaciliteit op en voert het tussen maart 2020 en oktober 2020 – nadat de inkopers bij het aanbod reeds de (aanwezigheid van) kwaliteitscertificaten¹¹⁴ hebben beoordeeld¹¹⁵ – kwaliteits testen uit op de ontvangen PBM (zie tevens alinea 159 in dit verslag). Het kwaliteitsteam van het RIVM bestaat uit arbeidshygiënist, wetenschappelijk personeel, laboratorium- en backoffice medewerkers.¹¹⁶ Het RIVM voert de kwaliteitscontroles uit en vermeldt daarbij dat de uitslagen van de kwaliteitscontroles een advies zijn aan het LCH. Volgens een rapport van het RIVM besluiten VWS en het LCH uiteindelijk over de resterende betalingen en over de distributie van de PBM.¹¹⁷

193 Door het kwaliteitsteam van het RIVM is een beschrijving opgesteld van het door het RIVM gevolgde werkproces.¹¹⁸ In deze beschrijving is vermeld dat het LCH ten behoeve van de kwaliteitstoets samples selecteert uit de levering.¹¹⁹ Op de samples worden door het RIVM verschillende testen uitgevoerd. Deze testen sluiten zoveel mogelijk aan bij de verplichtingen zoals die zijn beschreven in de EN- en de NEN-normen, en zijn in het geval van mondklappers onder andere gericht op de pasvorm en op de kwaliteit van het filtermateriaal.¹²⁰ De kwaliteitseisen en -testen verschillen per soort PBM, en worden gaandeweg verder ontwikkeld.¹²¹ Vanwege de urgentie van het tekort aan PBM en de grote hoeveelheid testen die het RIVM moet uitvoeren, mogen tussen 16 maart 2020 en 1 oktober 2021 op basis van de EU-aanbeveling ook PBM zonder CE-markering¹²² worden ingekocht en – bij een voldoende kwaliteit – gedistribueerd.¹²³

¹¹³ OAKLC14-001982829.

¹¹⁴ Kwaliteitscertificaten: Als een product aan de door de EU gestelde EN-normen of aan de door Nederland gestelde NEN-normen voldoet, kan een leverancier via een notified body een CE-markering krijgen. Kwaliteitscertificaten geven aan dat een product een CE-markering heeft.

¹¹⁵ OAKLC14-000085179.

¹¹⁶ OAKLC14-002005568, p. 7.

¹¹⁷ OAKLC14-000241248. RIVM rapport 2021-0137. <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2021-0137.pdf>.

¹¹⁸ OAKLC14-002005568. Zie paragraaf 2.1.2 'Leeswijzer Normenkader', waar is toegelicht dat de wijze van testen en inspecteren van de kwaliteit van de geleverde PBM geen onderwerp van onderzoek is.

¹¹⁹ Drie samples per 500.000 stuks PBM.

¹²⁰ OAKLC14-000085179; OAKVC2-000471005; OAKVC2-000468745. <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2021-0137.pdf>, p. 15.

¹²¹ OAKVC2-000468052; OAKVC2-000076986; OAKD04-0007-00000015 (voorbeelden van het ontwikkelen van testen gedurende de tijd). <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2021-0137.pdf>, p. 13-14.

¹²² CE-markering: De CE-markering is onderdeel van een pakket aan maatregelen van de Europese Commissie die gericht zijn op het standaardiseren van de goederen op de interne Europese Markt. Voor PBM betekent dit dat alle goederen met een CE-markering voldoen aan belangrijke gezondheids- en veiligheidseisen die in de Europese wetgeving zijn vastgelegd. De Europese regelgeving bepaalt ook voor welke productgroepen CE-markering van toepassing is.

¹²³ OAKLC14-002059025; OAKBZK22-000016795. <https://www.nlarbeidsinspectie.nl/onderwerpen/algemeen-productveiligheid-en-certificatie>.

Op basis van de testen wordt een levering ingedeeld in de categorie 'goedkeuring' of 'afkeuring'. Het kan ook voorkomen dat PBM na een aanpassing, zoals het toevoegen van een clip, kunnen worden uitgeleverd.¹²⁴ Uit de interviews volgt dat het RIVM de testresultaten niet deelt met de leveranciers. Indien een aanpassing nodig is, wordt dit met de leverancier besproken en na de aanpassing kunnen de PBM alsnog worden uitgeleverd. Een voorbeeld van een aanpassing is het omstickeren¹²⁵ van dozen of de aanbeveling om, ten behoeve van een betere pasvorm van het mondkapje, een clip te gebruiken.¹²⁶

In de situatie dat de leverancier het afkeurende advies door het RIVM betwist, kan worden besloten dat een zogenaamde 'hertest' door een notified body¹²⁷ moet worden uitgevoerd.¹²⁸ De leverancier en het LCH conformeren zich in dat geval aan de uitkomst van die hertest, die wordt verricht door de notified body.¹²⁹ Een voorbeeld van een dergelijke notified body die hertesten uitvoert, is BSI.¹³⁰ Leveringen van PBM waarbij ook de hertest door een notified body een negatieve uitkomst heeft, worden niet uitgeleverd aan zorginstellingen. Daarnaast worden in dat geval restbetalingen, wanneer daarvan sprake is, niet aan de leverancier voldaan, c.q. wordt beoordeeld of deze afkeuring zou moeten leiden tot terugvordering van reeds betaalde (voorschot)bedragen.¹³¹

Naast de testen die worden uitgevoerd door het RIVM, en in sommige gevallen hertesten door een notified body, sluit VWS ook met andere partijen een contract om te ondersteunen bij het toetsen van de kwaliteitstesten van PBM.¹³² Specifiek voor mondkmaskers voert Kalibra International B.V. (hierna: "Kalibra") sinds 27 maart 2020 zogeheten 'Particle Penetration'-tests¹³³ uit.¹³⁴

Het RIVM heeft aan Deloitte laten weten dat de genoemde testen door het RIVM en de hertesten bij andere kwaliteitscontroleurs waar het LCH om heeft verzocht niet onderling te vergelijken zijn, omdat de (aard en wijze van de) controles niet (altijd) overeenkwamen.

¹²⁴ OAKVC2-000467613.

¹²⁵ Omstickeren: Bij het omstickeren wordt de sticker op de doos met PBM die aangeeft welk product de doos bevat, door een nieuwe sticker vervangen. Omstickeren gebeurde als de kwaliteitscontrole liet zien dat de informatie op de sticker niet overeenkwam met de inhoud van de doos, waarbij de goederen in de doos wel van een voldoende kwaliteit waren om deze – volgens de richtlijnen die zijn verbonden aan de juiste informatie en kwaliteit – te gebruiken (voorbeeld: OAKLC14-001385932).

¹²⁶ OAKVC1-000276317; OAKD03-0192-00000022, p. 12.

¹²⁷ Notified body: Een notified body is een instantie die door een EU-lidstaat is aangewezen om de conformiteit van bepaalde producten te beoordelen voordat deze in de handel worden gebracht. Deze instanties voeren taken uit in verband met conformiteitsbeoordelingsprocedures die in de respectievelijke wet- en regelgeving zijn vastgelegd. De Europese Commissie publiceert een lijst van deze notified bodies (https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/notified-bodies_nl).

¹²⁸ OAKLC14-000738094.

¹²⁹ In het kader van wederhoor heeft het RIVM aangegeven dat het RIVM altijd aangestuurd heeft op een test die volledig is, teneinde te voorkomen dat onvolledige en/of minder strikte testen de voorkeur zouden krijgen.

¹³⁰ OAKLC14-002011298; OAKVC2-000530067.

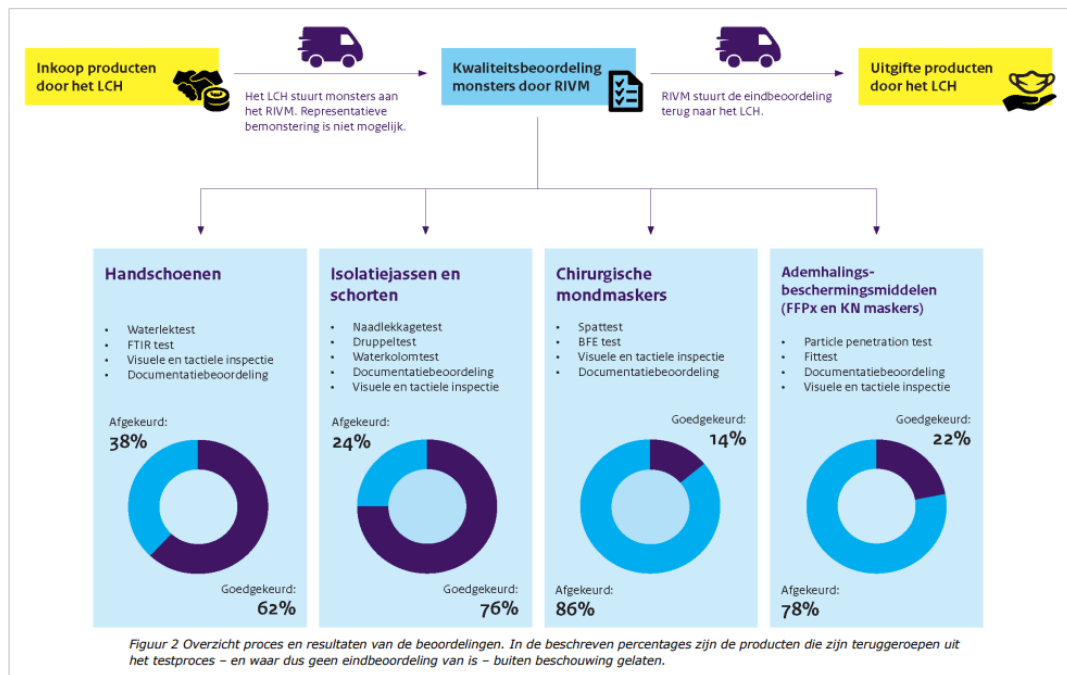
¹³¹ OAKLC14-000240270; OAKLC14-000240271; OAKLC14-000240273.

¹³² OAKVC2-000468858.

¹³³ OAKLC14-002006314, p. 11-12; OAKVC2-000467621. Particle Penetration-test: De 'Particle Penetration'-test wordt vooral uitgevoerd bij FFP-mondmaskers. Bij de 'Particle Penetration'-test wordt beoordeeld hoeveel van een gestandaardiseerde lading (deeltjes) wordt weggevangen door het filter van een FFP-mondmasker. De resultaten van de test geven de filterefficiëntie aan. De geldende Europese norm hierbij is EN-149.

¹³⁴ OAKLC14-003999765; OAKLC14-003999850.

Op 19 januari 2022 heeft het RIVM een rapport uitgebracht over de kwaliteitsbeoordeling van PBM¹³⁵ in de periode tussen maart en oktober 2020. In dit rapport, met als titel *“Overzicht kwaliteitsbeoordeling beschermende middelen in de COVID-19-crisis”*, geeft het RIVM een overzicht van de door haar uitgevoerde testen van PBM voor het LCH. De resultaten van deze beoordeling zijn als volgt in het RIVM-rapport weergegeven:

Figuur 21: RIVM rapport 2021-1037

Vanaf eind mei 2020 maakt het LCH voorts nog gebruik van lokale kwaliteitscontroles in fabrieken in China. Deze worden tussen mei 2020 en november 2020 uitgevoerd door HQTS. HQTS voert bij deze fabrieken inspecties uit op het productieproces van PBM. De resultaten van deze inspecties worden dagelijks gedeeld met het LCH en het RIVM. Op deze manier krijgen het LCH en het RIVM zicht op de kwaliteit van de PBM voorafgaand aan de verschepping van deze producten van China naar Nederland.¹³⁶

Op 7 april 2020 deelt het LCH intern een 'Lijst Preferred Suppliers', waarop 22 leveranciers zijn vermeld.¹³⁷ Bij deze 'Lijst Preferred Suppliers' is geen uitleg opgenomen van de criteria op basis waarvan een leverancier op deze lijst is geplaatst. Uit een interne e-mail binnen het LCH, d.d. 13 april 2020, volgt dat *“wil[...] laten zien dat wij in willen kopen bij preferred suppliers, die bewezen hebben betrouwbare kwaliteit te kunnen leveren.”*¹³⁸ Uit het Onderzoek komt geen nadere informatie naar voren over de wijze waarop de genoemde lijst van 'preferred suppliers', na verspreiding ervan op 7 april 2020, wordt gebruikt in het inkoopproces.

¹³⁵ www.rivm.nl/nieuws/kwaliteit-beschermingsmiddelen-liet-te-wensen-over-tijdens-covid-19-crisis, RIVM rapport 2021-0137.

¹³⁶ OAKVC2-000572113; OAKLC14-002068712; OAKLC14-003783160; OAKLC14-001348846; OAKLC14-000175048; OAKLC14-000240597, p. 26. De versie van dit laatste document is 0.5 en de status is 'concept'. Door Deloitte is in de beschikbare data geen latere versie of definitieve versie van het document aangetroffen.

¹³⁷ OAKLC14-001355789.

¹³⁸ OAKLC14-001515548.

- 201 Op 27 mei 2020 bericht het LCH intern over 'preferred suppliers' per categorie PBM (isolatiejassen, FFP2-mondmaskers, chirurgische mondmaskers, etc.), waarbij onder meer het volgende wordt opgemerkt: *"Op basis van de huidige leveringen, gemaakte afspraak en kwaliteit checks is dit de lijst met preferred suppliers per categorie."*¹³⁹ Deze lijst met leveranciers neemt het LCH vervolgens op in een presentatie die wordt opgesteld voor **Functionaris** **2 VWS**. Die presentatie bevat tevens een opsomming van de criteria waarop 'preferred suppliers' zich onderscheiden van andere leveranciers.¹⁴⁰ Deze criteria zijn onder meer: tijdige levering en levering van de gevraagde kwaliteit. Op 2 juni 2020 corresponderen medewerkers van het LCH intern over de 'preferred suppliers' die zijn opgenomen op de voornoemde lijst van 'preferred suppliers'. Daarbij wordt onder meer opgemerkt dat de lijst niet compleet is, en dat enkele leveranciers *"niet goed uit te testen zijn gekomen"*.¹⁴¹ In interne e-mail-correspondentie op 10 juni 2020 overweegt het LCH om een 'preferred supplier' niet meer als zodanig te kwalificeren, omdat uit de kwaliteitstesten van het RIVM op de leveringen van deze specifieke supplier naar voren komt dat de helft van de artikelen niet akkoord is.¹⁴² Voorts vindt er op 16 en 18 juni 2020 correspondentie plaats binnen het LCH over aanvullingen op en aanpassingen in de eerdergenoemde presentatie. Daarbij wordt onder meer aangegeven dat leveranciers die een maand eerder zijn bestempeld als 'preferred supplier' opnieuw zijn beoordeeld op basis van de criteria in de aangepaste presentatie. Als gevolg daarvan verliezen enkele leveranciers hun status als 'preferred supplier'.¹⁴³
- 202 Vanaf eind juli 2020 hanteert het LCH op verzoek van VWS een gewijzigd systeem voor de kwaliteitscontroles van PBM op basis van een door het LCH opgesteld overzicht van 'preferred suppliers'. VWS vraagt om deze wijziging als gevolg van de grote hoeveelheid geleverde PBM die het continueren van het oorspronkelijke testbeleid onmogelijk maakt. In het 'preferred supplier'-systeem worden de leveranciers op basis van hun eerdere leveringen ingedeeld in risicocategorieën. Deze categorieën zijn: 'Top' (altijd goede levering), 'Goed' (>95% van de testen leidt tot een positief resultaat), 'Twijfel' (als een leverancier niet in een andere categorie kan worden geplaatst) en 'Slecht' (90% van de testen leidt tot een negatief resultaat). De categorie waartoe een leverancier behoort, resulteert in het uitvoeren van meer of minder testen door het RIVM. Het exacte aantal testen per categorie loopt uiteen gedurende de testperiode.¹⁴⁴
- 203 Om de werkdruk bij het RIVM verder te verminderen, meldt VWS in augustus 2020 dat PBM met een geldige CE-markering geen kwaliteitstesten meer hoeven te ondergaan.¹⁴⁵ Deze producten mogen net als de PBM uit de categorieën 'top' en 'goed' direct worden uitgeleverd aan de zorginstellingen.¹⁴⁶

¹³⁹ OAKLC14-001350291.

¹⁴⁰ OAKLC14-001350296; OAKLC14-001350368.

¹⁴¹ OAKLC14-003580543.

¹⁴² OAKLC14-003834551.

¹⁴³ OAKLC14-003579134; OAKLC14-001349292; OAKLC14-001349293. Een interne e-mail d.d. 19 juni 2020 vermeldt dat de lijst van 'preferred suppliers' *"slinkt door lopende issues"* (OAKVC16-000096116).

¹⁴⁴ OAKLC14-000127552; OAKD01-0008-00000002; OAKVC2-000528644, p. 48. Het RIVM heeft in wederhoor toegelicht dat het 'preferred supplier'-systeem is gebaseerd op een nota van VWS, en dat het RIVM daartegen geprotesteerd heeft vanwege de criteria die gelden om 'preferred supplier' te worden.

¹⁴⁵ OAKLC14-003554332; OAKLC14-001927988; OAKLC14-001919288.

¹⁴⁶ OAKLC14-001919288; OAKLC14-001479100.

Voor de registratie van de ontvangen PBM wordt gebruikgemaakt van een Excel-document, waarin per lotnummer is opgenomen wat het aantal ontvangen PBM is.¹⁴⁷ In de interviews is aan Deloitte toegelicht dat de registratie van de kwaliteit van de ontvangen PBM in een bij het LCH aanwezige interne database is gedaan. Deze database was in ieder geval benaderbaar voor het RIVM en voor het Team Finance van het LCH. Volgens de procesomschrijving 'Kwaliteit bij LCH' was het Team Finance & Legal "verantwoordelijk voor het uitbetalen van facturen indien het geleverde product overeenkomt met de specificatie van de initiële order".¹⁴⁸

Betaling

Figuur 22: Stap 'Betaling' in het LCH-inkoopproces

Na de ontvangst van en de kwaliteitscontrole op een geplaatste (deel)order dient Mediq, indien de hoeveelheid en de kwaliteit overeenkomen met de order, namens het LCH over te gaan tot het uitvoeren van de openstaande (rest)betaling aan de leverancier.¹⁴⁹

Overzicht rapporten inzake LCH

Tussen september 2020 en februari 2022 hebben de volgende organisaties de opzet, de procedures en de transacties van het LCH beschreven, geanalyseerd en onderzocht. De bevindingen van deze organisaties zijn onder andere vastgelegd in de volgende rapporten:

- LCH terugblik en situatie tot 1 september 2020 (fase 1) Overdrachtsdocument (beschrijving) (VWS, 23 september 2020).
- Special: Landelijk Consortium Hulpmiddelen (Publiek Denken, september 2020).
- Interim-auditrapport oktober 2020 (Auditdienst Rijk, 30 oktober 2020).
- Inspectierapport Landelijke Consortium Hulpmiddelen (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 7 december 2020).
- Auditrapport ADR (Auditdienst Rijk, 24 maart 2021).
- Onderzoek naar mogelijk onregelmatigheden in relatie tot het Landelijk Consortium Hulpmiddelen – Relief Goods Alliance (Grant Thornton, 17 juni 2021).
- Overzicht kwaliteitsbeoordeling beschermende middelen in de COVID-19-crisis (RIVM, 2021).
- Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 (Onderzoeksraad voor Veiligheid, februari 2022).

¹⁴⁷ OAKBZK22-000005322 (voorbeeld intern spreadsheet).

¹⁴⁸ OAKLC14-000240597, p. 8. De versie van dit document is 0.5 en de status is 'concept'. Door Deloitte is in de beschikbare data geen latere versie of definitieve versie van het document aangetroffen.

¹⁴⁹ OAKVC3-000115782; OAKD03-0192-00000028, p. 2.

2.3.4 Productie NL en inkoopproces

- 207 De productie van PBM vindt in de beginperiode van de COVID-19-pandemie grotendeels plaats in Azië. Op het moment dat diverse Europese landen op grote schaal PBM nodig hebben en de tijdige beschikbaarheid vanuit Aziatische producenten ontoereikend blijkt, gaan Europese landen zelf PBM produceren. Ook in Nederland is dit het geval. Dit leidt er gedurende de eerste vier tot zes weken van de COVID-19-pandemie toe dat er vijf- tot zeshonderd initiatieven worden gestart die gericht zijn op de productie van PBM in Nederland, zo blijkt uit een e-mail van VWS aan het LCH, met als onderwerp *“Uiteenzetting mbt Productie.NL inzake accountantscontrole LCH.”*¹⁵⁰
- 208 De diverse initiatieven tot het in Nederland produceren van PBM worden in de beginperiode beoordeeld door EZK. Medio maart 2020 wordt binnen het LCH vervolgens het Productie NL-team (hierna: “Team Productie NL”) opgericht. Dit team bestaat uit medewerkers van EZK en uit enkele externe deskundigen. Aanvankelijk richt het team zich op alle mogelijke PBM. Na een tijdje blijkt uit afstemming met het team ‘Inkoop’ bij het LCH, dat met name de toevoer van mondmaskers vanuit buitenlandse productiefaciliteiten op enig moment ontoereikend kan worden. De aandacht van Team Productie NL gaat vanaf dat moment vooral uit naar de productie van mondmaskers.
- 209 De activiteiten van Team Productie NL bestaan onder andere uit het screenen/beoordelen van de diverse voorstellen die het LCH ontvangt met betrekking tot het produceren van PBM in Nederland. Het gaat daarbij niet uitsluitend om partijen die op eigen initiatief een voorstel indienen, gericht aan de binnen het LCH in gebruik zijnde (VIP) mailbox, maar tevens om partijen die door Productie NL benaderd worden om een voorstel in te dienen. Per voorstel maakt Productie NL een businesscase, waarin onder meer informatie over de (betrouwbaarheid van) betrokken partijen, de afhankelijkheid in het productieproces van buitenlandse producenten, de beoogde levertijd, de kwaliteit, en de prijs van de PBM worden opgenomen. Voorts voert Productie NL een zogeheten *“KYC-light (know your customer)”* controle uit door middel van raadpleging van de Dun & Bradstreet database.¹⁵¹ Doel daarvan is onder meer om na te gaan of de producent van PBM een recentelijk opgerichte of een al langer bestaande onderneming is. In sommige gevallen wordt een prototype van het betreffende PBM opgevraagd.
- 210 In april en mei 2020 worden door VWS nota's ter beslissing gedeeld met minister voor MZS, met daarin een selectie van de initiatieven voor het produceren van PBM in Nederland. In reactie daarop adviseert minister voor MZS positief over onder andere de volgende zes productiebedrijven: Afpro Filters B.V., Leverancier T, Leverancier AA, Leverancier AH, Leverancier K en Leverancier AN.¹⁵² Dit positieve advies houdt in dat Team Productie NL met deze

¹⁵⁰ OAKVC2-000095581.

¹⁵¹ OAKVC2-000095581.

¹⁵² In de nota's ter beslissing waarop [minister voor MZS] positief adviseert, zijn in enkele gevallen aanverwante rechtspersonen genoemd van de opgesomde rechtspersonen die uiteindelijk worden gecontracteerd. Zie Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers'.

bedrijven voorbereidingen kan treffen die zijn gericht op de *“opstart van productielijnen”*. Aan dit positieve advies gaat geen (publieke) aanbesteding, conform de Aanbestedingswet 2012 of anderszins, vooraf.¹⁵³

211 Na het verkrijgen van het positieve advies van minister voor MZS voert Team Productie NL contractonderhandelings met de genoemde bedrijven. In de contracten die worden opgesteld op basis van deze onderhandelingen, wordt voornamelijk vastgelegd hoeveel PBM geleverd dienen te worden, van welke kwaliteit deze moeten zijn, welke kwaliteitskeuring ze ondergaan, en wat de prijs ervan is.¹⁵⁴

212 De uiteindelijke accordering van de contracten wordt uitgevoerd door de *“directeur GMT en DGCZ c.q. de SG”*.¹⁵⁵ Het betreft contracten die worden ondertekend door/namens Mediq, VWS en de producent. De LCH-inkooporderformulieren worden geaccordeerd door de coördinator van het LCH en door de verantwoordelijke vanuit Mediq. De contracten worden gesloten met een afnamegarantie voor een eerste order van een bepaald volume en hebben daarnaast een looptijd van één jaar. Dit houdt onder meer in dat het LCH middels inkooporderformulieren (vervolg)orders kan plaatsen gedurende de looptijd van het contract. Voor deze opzet wordt gekozen omdat ten tijde van het ondertekenen van de contracten niet duidelijk is hoeveel mondklappers er uiteindelijk nodig zullen zijn.¹⁵⁶

213 Ter beoordeling van de prijs van de PBM zoekt Team Productie NL aansluiting bij de prijsstellingen die binnen het LCH worden gehanteerd (reguliere prijzen en prijzen als gevolg van schaarste). Daarbij blijkt dat de producenten van PBM prijzen offren *“onder de reguliere marktprijs en ver onder de prijzen die voor import uit derde landen werd betaald.”*¹⁵⁷

214 In mei 2020 wordt in het zogeheten ‘opdrachtgeversoverleg LCH’¹⁵⁸ besloten dat in de week van 12 mei 2020 binnen VWS een team wordt samengesteld *“zodat samen met EZK de structuur [van Productie NL] kan worden bestemd.”*¹⁵⁹ Aan Deloitte is toegelicht dat dit gebeurt omdat op dat moment de grootste schaarste van PBM achter de rug lijkt te zijn, en omdat er reeds voldoende contracten met producenten van PBM zijn gesloten. Er is voor VWS gekozen omdat deze budgethouder en portefeuillehouder is en het meeste zicht heeft op de behoeftes. Met de samenstelling van het genoemde team binnen VWS/EZK houdt Team Productie NL binnen het LCH als zodanig op te bestaan.¹⁶⁰

215 Uit het document ‘LCH terugblik en situatie tot 1 september 2020 (fase 1) Overdrachtsdocument (beschrijving)’, versie 1.0 d.d. 23 september 2020, komt onder meer naar voren dat de inzet van Team Productie NL ertoe leidt *“dat er met 18 verschillende initiatieven contracten zijn afgesloten, met wisselende looptijden.”*¹⁶¹

¹⁵³ OAKVC2-000095582; OAKVC2-000095583.

¹⁵⁴ OAKVC1-000262428.

¹⁵⁵ OAKVC2-000095581.

¹⁵⁶ OAKVC2-000095581.

¹⁵⁷ OAKVC2-000095581.

¹⁵⁸ Periodiek overleg van diverse beleidsdirecties VWS met [Functionaris 2 VWS].

¹⁵⁹ OAKVC1-000011418.

¹⁶⁰ OAKBZK22-000001055.

¹⁶¹ OAKBZK22-000001055. Bijlage G ‘Totaaloverzicht PBM-leveranciers’ bij dit document bevat een overzicht van de leveranciers, producten en looptijden van deze contracten, waaronder de productie van PBM.

216 De figuur hieronder toont een schematische weergave van het inkoopproces dat door Productie NL is gevolgd:

Figuur 23: Inkoopproces Productie NL

2.4 Fase 3 inkoopproces CIBG

2.4.1 Onderbrengen LCH bij CIBG

217 Het CIBG is een uitvoeringsorganisatie van VWS. Blijkens de website van het CIBG *“biedt het CIBG transparante en betrouwbare data en informatie in zorg en welzijn”* en kunnen opdrachtgevers bij het CIBG *“terecht voor een volledig pakket aan dienstverlening.”* Voorts is op de website te lezen dat het CIBG *“de schakel[is] tussen overheid en samenleving.”*¹⁶²

218 VWS vraagt het CIBG in juli 2020 om over de toekomst en ontwikkeling van het LCH mee te denken. Dit verzoek is onder meer ingegeven door de wens van de directie GMT om het opdrachtgeverschap van het LCH over te dragen.

¹⁶² <https://www.cibg.nl/over-het-cibg>, zoals geraadpleegd op onder meer 18 november 2022.

Met het oog op de overdracht van de operationele uitvoering van het LCH aan het CIBG, voert het CIBG vanaf augustus 2020 gesprekken met het LCH.¹⁶³

219 Op 23 oktober 2020 geeft VWS het CIBG per brief formeel de opdracht om *“de operationele uitvoering (going concern) en de verdere ontwikkeling van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen tijdelijk bij het CIBG onder te brengen.”* Uit deze brief komt onder meer het volgende naar voren:¹⁶⁴

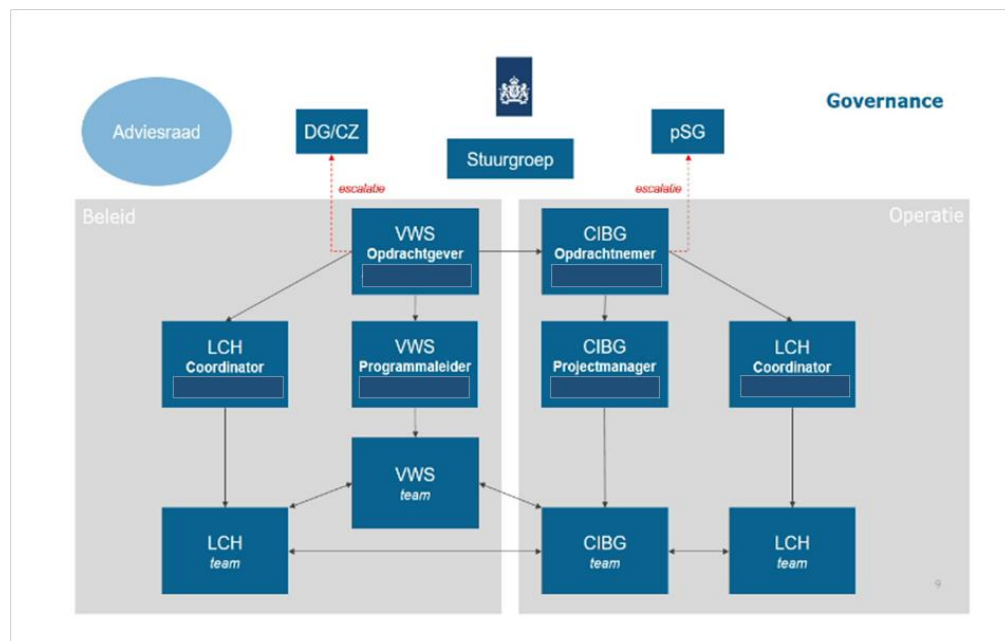
- *“Het LCH is nadrukkelijk een noodvoorziening” en bevindt zich “in de overgang van fase I naar II”. In de brief wordt fase 1 niet nader gedefinieerd: fase 2 wordt later in de brief aangeduid als “going concern”.*
- *Op korte termijn bestaat er behoefte aan “een duurzame borging van de expertise en de huidige operatie; [...] het formaliseren van de aanstuuringsrelatie met het LCH vanuit VWS; [...] het in control geraken over de fysieke goederenstromen [en] een continuïteitsplan [...] voor het geval een tweede of derde golf uitbreekt gedurende de eerste maanden van het LCH fase II.”*
- Met de opdracht van GMT wordt het CIBG gevraagd om *“de continuïteit van de huidige activiteiten van LCH te garanderen en, waar nodig, de dienstverlening te verbeteren.”* Daaronder worden *“ten minste”* de volgende activiteiten verstaan:
 - *“Faciliteren van de werkzaamheden van het LCH-fase II (going concern)”.*
 - Contractbeheer, waaronder die gesloten tussen producent, VWS en LCH.
 - *“Het inrichten van adequate opslag, inclusief beveiliging”.*
 - *“Signaleren van (aanvullende) behoefte in de zorg naar voldoende kwalitatief goede persoonlijke beschermings- en testmiddelen”.*
 - *“Het deelnemen aan het programma PBM/ijzeren voorraad van VWS”.*
- Tevens geeft VWS aan het CIBG aan: *“In verband met het beëindigen van de DG LCH per 1 oktober 2020 is het noodzakelijk dat CIBG per direct verantwoordelijk is voor de continuïteit van de activiteit van het LCH.”*
- Blijkens de opdracht zal het CIBG *“in opdracht van GMT zorgdragen voor een optimaal functionerende LCH-organisatie”* en ligt het eigenaarschap *“formeel bij pSG.”*¹⁶⁵

¹⁶³ Uit het document ‘LCH terugblik en situatie tot 1 september 2020 (Fase 1) Overdrachtsdocument (beschrijving)’, versie 1.0 d.d. 23 september 2020, komt onder meer het volgende naar voren: *“Inmiddels zijn er grote hoeveelheden persoonlijke beschermingsmiddelen ingekocht, die in Nederland zijn aangekomen of in de komende weken/maanden naar Nederland zullen worden vervoerd. De 1ste fase van de crisis ligt hiermee achter ons en het is daarmee van belang om na te denken over het einde van het LCH in de huidige vorm. [...] Deze rapportage dient als overdrachtsdocument van [Functionaris 2 VWS] naar de staande organisatie.”* (OAKBZK22-000001055).

¹⁶⁴ OAKVC1-000058222.

¹⁶⁵ OAKVC1-000058222.

220 De brief geeft de volgende weergave van de governance van de opdracht:¹⁶⁶

Figuur 24: OAKVC1-000058222

221 Hoewel GMT op 23 oktober 2020 de opdracht geeft om de operationele uitvoering en ontwikkeling van het LCH vanaf die datum bij het CIBG onder te brengen, volgt uit de in interviews aan Deloitte verstrekte toelichtingen dat sprake is van een overbruggingsperiode (hierna: "Overbruggingsperiode CIBG"). Na 23 oktober 2020 worden de binnen het LCH bestaande processen door het CIBG in stand gelaten en overgenomen. De datum 31 mei 2021 kan volgens de aan Deloitte gegeven toelichtingen gezien worden als een datum waarop het onderbrengen van het LCH bij het CIBG gedeeltelijk wordt afgerond. Per 1 juni 2021 neemt de afdeling 'Bureau LCH' bij het CIBG de medewerkers van het LCH over. De betrokkenheid van Mediq bij het LCH duurt voort tot in ieder geval 1 november 2021. Mediq en VWS komen overeen om per die datum de rol van Mediq te beëindigen. Hiertoe wordt overeengekomen dat de eigendomsrechten van de door Mediq ingekochte PBM worden overgedragen aan VWS. Tevens worden de door Mediq gevoerde administratie, de met de inkoop van PBM verband houdende vorderingen en de lopende contracten door Mediq overgedragen aan VWS.¹⁶⁷ Vanaf ongeveer oktober 2021 neemt het CIBG het verrichten van de betalingen voor de inkoop PBM over van Mediq.

222 Aan Deloitte is ten aanzien van het onderbrengen van het LCH bij het CIBG toegelicht dat dit ertoe leidt dat (potentiële) inkoop PBM meer gestructureerd worden vastgelegd. Zo administreert het CIBG onder meer waarom bepaalde leads wel en andere leads niet tot een inkoop van PBM leiden. Deze vastlegging vindt gedurende Fase 1 en (de beginperiode van) Fase 2 niet plaats (zie paragraaf 4.4.1). Voorts is aan Deloitte toegelicht dat het onderbrengen van het LCH bij het CIBG ook leidt tot het meer vastleggen van de inkoopprocessen die worden gevolgd. Tot slot is toegelicht dat het CIBG, op het moment dat deze de operationele uitvoering van het LCH overneemt, geen ervaring met of expertise in de inkoop van PBM heeft.

¹⁶⁶ OAKVC1-000058222.

¹⁶⁷ OAKD0000-00000001.

2.4.2 Wet- en regelgeving

- 223 Voorgaande paragraaf beschrijft dat het LCH in opdracht van VWS wordt ondergebracht bij het CIBG, alsmede dat daarmee een bepaald tijdsverloop gemoeid is gedurende de Overbruggingsperiode. Vanaf 23 oktober 2020, het moment dat de opdracht door VWS wordt gegeven, tot in ieder geval het moment dat de eigendomsrechten van PBM door Mediq aan het CIBG worden overgedragen op 1 november 2021, hebben onder meer VWS, het LCH, Mediq en het CIBG diverse rollen en verantwoordelijkheden bij de inkoop van PBM.
- 224 Op welk(e) specifiek(e) moment(en) er binnen de Overbruggingsperiode CIBG verschuivingen plaatsvinden van de rollen en verantwoordelijkheden in het PBM-inkoopproces, en tussen welke van de betrokken partijen dit gebeurt (VWS, het LCH, Mediq en/of het CIBG), is in het kader van het Onderzoek niet uitputtend gereconstrueerd. Uit de Overbruggingsperiode CIBG volgt dat met het onderbrengen van het inkoopproces bij het CIBG, inkoopovereenkomsten (gesloten door het CIBG als uitvoeringsorganisatie) opnieuw namens VWS worden gesloten (zoals ook het geval was als gedurende Fase 1). Met die overgang 'herleeft' de bij Fase 1 beschreven wet- en regelgeving (zie paragraaf 2.2). Daarmee vallen deze inkopen weer onder VWS die aanbestedingsplichtig is en gehouden is aan de voorschriften uit de Aanbestedingswet 2012 en aanverwante wet- en regelgeving. In tegenstelling tot het LCH, dat geen rechtspersoonlijkheid heeft en Mediq namens het LCH inkoopt (zie paragraaf 2.3.2).
- 225 In Fase 3 vinden uitsluitend PBM-inkooptransacties plaats met partijen waarmee reeds gedurende Fase 2 inkooptransacties zijn gesloten of die gedurende Fase 2 reeds in beeld zijn. Dit betreft de volgende categorieën:
- enkele leveranciers die zijn gecontracteerd door het LCH (middels het in paragraaf 2.3.3 beschreven inkoopproces);¹⁶⁸
 - één leverancier, die reeds gedurende Fase 2 een aanbod doet aan het LCH,¹⁶⁹ maar waarmee eerst in Fase 3 een inkooptransactie tot stand komt;
 - vier partijen die gedurende Fase 2 zijn gecontracteerd binnen het Productie NL initiatief (Nederlandse producenten van PBM).
- 226 Op categorie (i) hierboven is voor wat betreft de wet- en regelgeving van toepassing zoals in die paragraaf 2.3.2 is beschreven; de inkooptransacties komen tot stand binnen het LCH-inkoopproces, waarbij het LCH geen rechtspersoonlijkheid heeft en geen specifieke met aanbestedingen verband houdende (wettelijke) voorschriften volgt.
- 227 Voor de leverancier onder categorie (ii) hierboven geldt dat deze gedurende Fase 2 bij het LCH in beeld komt na ontvangst van een aanbieding, maar dat pas gedurende Fase 3 een inkoopovereenkomst tot stand komt (middels de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende speed).

¹⁶⁸ Een voorbeeld hiervan is een inkooporder aan Zhonghong, gedateerd op 21 oktober 2020. Deze order vindt plaats twee dagen voorafgaand aan de aanvang van de Overbruggingsperiode CIBG en verloopt via het in paragraaf 2.3.3 beschreven inkoopproces.

¹⁶⁹ OAKLC14-001658233.

228 Voor de PBM-inkooptransacties met partijen die binnen het Productie NL initiatief (gedurende Fase 2) zijn geïdentificeerd en gecontracteerd (categorie iii), geldt dat gedurende Fase 3 (aanvullende) PBM zijn ingekocht middels de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed. Dat bij de partijen genoemd onder categorieën (ii) en (iii) gedurende Fase 3 middels de uitzonderingsprocedure op grond van dwingende spoed wordt ingekocht, komt naar voren uit de contracten die de Staat, in de rol van opdrachtgever, sluit met de betreffende leveranciers.¹⁷⁰

2.4.2.1 Uitzonderingsprocedure (dwingende spoed) gedurende Fase 3

229 VWS deelt op 9 december 2020 per e-mail een concept 'HANDREIKING UITZONDERING DWINGENDE SPOED' (hierna: "Concept-handreiking") met het CIBG. Uit de Concept-handreiking, die is opgesteld door het 'CDI office', komt onder meer naar voren dat:¹⁷¹

- Indien toepassing wordt gegeven aan de uitzonderingsgrond dwingende spoed, een *"ingevulde versie van deze handreiking in het inkoopdossier als motivering"* moet worden toegevoegd.
- Op grond van vaste jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie *"restrictief"* gebruikgemaakt dient te worden van de uitzonderingsgrond.

230 In de periode van 13 januari 2021 tot en met 1 februari 2021 is tussen medewerkers van het CIBG en VWS, waaronder WJZ VWS, sprake van e-mailcorrespondentie over het toepassen van de uitzonderingsgrond 'dwingende spoed' en de rechtmatigheid daarvan. Deze e-mailwisseling heeft betrekking op het verlengen van contracten die zijn afgesloten in Fase 1 en/of Fase 2 en op het gunnen van nieuwe opdrachten voor het leveren van FFP2-mondmaskers met toepassing van de uitzondering dwingende spoed.¹⁷²

2.4.3 Inkopen PBM gedurende Fase 3

231 Zoals beschreven in de voorgaande alinea 225 worden gedurende Fase 3 enkele inkooptransacties gesloten conform het LCH-inkoopproces. Op deze transacties is het in paragraaf 2.3.3 beschreven inkoopproces van toepassing.

232 De overige transacties die gedurende Fase 3 worden gesloten, beperken zich tot inkopen PBM bij de hiernavolgende leveranciers: Leverancier BE, Leverancier T, Leverancier AA, Afpro Filtertechniek B.V. en Leverancier AC.¹⁷³ De overeenkomsten behorende bij de transacties die gedurende Fase 3 tot stand komen, bevatten zonder uitzondering de volgende overweging: *"Nu dat strikt noodzakelijk is om onvoorziene redenen van dwingende spoed, de Minister deze Overeenkomst, in overeenstemming met artikel 2.32 lid 1 sub c van de*

¹⁷⁰ OAKD04-0005-0000031. In al deze contracten is de volgende overweging opgenomen: *"Nu dat strikt noodzakelijk is om onvoorziene redenen van dwingende spoed, de Minister deze Overeenkomst, in overeenstemming met artikel 2.32 lid 1 sub c van de Aanbestedingswet 2012 (Aw), opdraagt aan Opdrachtnemer."*

¹⁷¹ OAKVC2-000487452; OAKVC2-000487453. Zie tevens paragraaf 2.4.3 voor informatie over toepassing van de uitzonderingsprocedure dwingende spoed zoals die naar voren komt uit parlementaire documenten.

¹⁷² OAKVC7-000025849; OAKVC7-000021880; OAKVC7-000021875; OAKVC1-000553081; OAKVC7-000021849; OAKVC7-000021846.

¹⁷³ Zie Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers'.

Aanbestedingswet 2012 (Aw), [wetsartikel dwingende spoed] opdraagt aan Opdrachtnemer;". (zie hoofdstuk 11 'Afpro').

233 Diverse parlementaire publicaties bevatten informatie over het toepassen van de uitzonderingsgrond 'dwingende spoed' in het kader van de inkopen PBM. Hieronder volgt een niet uitputtende opsomming van enkele van deze publicaties, alsmede een beknopte beschrijving van de betreffende informatie over de genoemde uitzonderingsgrond:

234 Per brief d.d. 7 januari 2022 heeft de staatssecretaris van VWS Kamervragen d.d. 6 december 2021 beantwoord. In die beantwoording, die (onder meer) gaat over de in alinea 225 beschreven overeenkomsten bij de transacties die gedurende Fase 3 tot stand komen, merkt de staatssecretaris van VWS onder meer op het volgende op: *"De urgentie van de situatie – een verwachte toename in de vraag naar FFP2-maskers op korte termijn – liet te weinig tijd voor een Europees aanbestedingstraject. Zelfs een verkorte Europese aanbestedingsprocedure kent een minimale doorlooptijd van uitvraag tot aan definitieve gunning van ongeveer 45 kalenderdagen. Daarnaast diende rekening te worden gehouden met een termijn van minimaal 8–12 weken tussen gunning en levering, in het geval dat de FFP2-maskers nog geproduceerd en/of grondstoffen ingekocht moesten worden en mogelijk zelfs langer indien de productiecapaciteit opgeschaald moest worden. Het risico dat de FFP2-maskers daardoor te laat zouden worden geleverd, was niet wenselijk. Daarom is gekozen voor een beroep op dwingende spoed voor het enkelvoudig onderhands gunnen van de opdrachten."*¹⁷⁴

235 Het Jaarverslag 2020 van VWS vermeldt onder meer het volgende: *"Crisisbestrijding gaat gepaard met het continu maken van keuzes onder grote tijdsdruk. Zo heeft VWS in een aantal gevallen noodgedwongen bewust gangbare procedures losgelaten om zo slagvaardig mogelijk te kunnen handelen in het belang van de volksgezondheid. Bijvoorbeeld bij de aanschaf van persoonlijke beschermingsmiddelen, testmateriaal en IC-apparatuur was sprake van dwingende spoed. Onder grote tijdsdruk en met grote risico's moest VWS, buiten de gebruikelijke verantwoordelijkheid als systeemdepartement, contracten afsluiten met leveranciers in een markt die zeer gespannen was, met leveranciers buiten de Europese Unie en tegen prijzen die hoger lagen dan vóór de coronacrisis."*¹⁷⁵

¹⁷⁴ Aanhangsel Handelingen II 2021/22 nr. 1296.

¹⁷⁵ Kamerstukken II 2020/21, 35830 XVI, nr. 1.

3 Tijdsgewricht

3.1 Inleiding

236 De Onderzoeksraad voor Veiligheid schrijft in het deelrapport d.d. 16 februari 2022 over de aanpak van de coronacrisis dat de coronapandemie heeft geleid tot een internationale, langdurige crisis. Wat begint als een gezondheids crisis, breidt zich in korte tijd uit tot een brede, maatschappelijke crisis, die zich op een dergelijke schaal niet eerder heeft voorgedaan in naoorlogs Nederland, aldus de Onderzoeksraad.¹⁷⁶

237 Meerdere bij de inkopen PBM betrokken personen verwijzen tijdens hun interviews naar het belang van de tijdsdruk waaronder en het tijdsgewricht waarin de inkopen PBM plaatsvonden.¹⁷⁷ Het tijdsgewricht vormt dan ook een belangrijke context bij het Onderzoek naar de inkopen PBM. Middels een analyse van open bronnen zoals, media en debatten in de TK, schetsen wij een beeld van de omstandigheden waaronder de inkopen van PBM plaatsvonden (hierna: "Media-analyse"). De transacties die in het Onderzoek zijn betrokken, kunnen zo beschouwd worden in het licht van de omstandigheden en toen geldende situatie: het Tijdsgewricht inkoop PBM.

238 Om het tijdsgewricht te kunnen duiden, is een kwalitatieve en kwantitatieve analyse uitgevoerd op de mediaberichtgeving over (de inkoop van) PBM in een selectie van dagbladen en televisieprogramma's.¹⁷⁸ Om een beeld te geven van de wisselwerking tussen media en sociale media zijn de Twitteraccounts geanalyseerd van de twaalf meest zichtbare deelnemers¹⁷⁹ aan het publieke debat over (de inkoop van) PBM in de geselecteerde media. De selecties uit de mediaberichtgeving zijn een weergave van de omstandigheden (het tijdsgewricht) in de eerste zeven maanden van 2020. Daarnaast is een inhoudelijke analyse verricht op de parlementaire documenten betreffende de beschikbaarheid en inkoop van PBM, zoals die documenten zijn verschenen in de periode januari 2020 tot en met mei 2021; de Onderzoekperiode van het Onderzoek Inkoop PBM.¹⁸⁰

¹⁷⁶ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid. – 16 februari 2022, p. 7.

¹⁷⁷ Zie Bijlage E.6.1 'Tijdsgewricht' voor de 'Detailanalyse – ervaringen betrokkenen', waarin uitgebreid wordt ingegaan op de ervaringen van betrokkenen.

¹⁷⁸ Voor het onderzoek ten behoeve van de Media-analyse hebben wij, in overleg met VWS, Publistat ingeschakeld. Voor de rapportage van Publistat verwijzen wij naar paragraaf E.8.3 in Bijlage E 'Tijdsgewricht' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

¹⁷⁹ Dit betreft de deelnemers aan het publieke debat in de media met drie of meer vermeldingen in de periode januari t/m juli 2020, zoals naar voren gekomen uit de analyse van Publistat. Zie paragraaf E.8.2.5 in Bijlage E 'Tijdsgewricht' voor een overzicht van geanalyseerde Twitteraccounts in (deel 1) Verslag van Handelingen.

¹⁸⁰ Zie paragraaf E.8.1 in Bijlage E 'Tijdsgewricht' in (deel 1) Verslag van Handelingen met een nadere uitleg van de opzet en werkwijze van het onderzoek en paragraaf E.8.2. in Bijlage E 'Tijdsgewricht' in (deel 1) Verslag van Handelingen voor de geraadpleegde bronnen en gehanteerde zoektermen.

239 De bevindingen die voortkomen uit deze analyses zijn nader gedetailleerd in de Bijlage E 'Tijdsgewricht'. Deze Bijlage E 'Tijdsgewricht' belicht:¹⁸¹

- de uitwerking van de analyse, met onder meer een gedetailleerde duiding van de teneur van de media-uitingen;¹⁸²
- detailanalyses, waarin nader wordt ingegaan op ervaringen van betrokkenen, op een aantal piekmomenten in de parlementaire documentatie in de week van 13 tot en met 19 april 2020, en op het begrip 'ijzeren voorraad'.¹⁸³

240 Het onderhavige hoofdstuk geeft inzicht in het tijdsgewricht waarin de transacties met de geselecteerde leveranciers hebben plaatsgevonden. Na een korte beschrijving van de drie geconstateerde fasen in de berichtgeving tijdens de Onderzoekperiode gaat dit hoofdstuk specifiek in op Fase 2 'Aandacht piekt', omdat dit de periode is waarin de aandacht van de media en de politiek een hoogtepunt bereikte en waarin de meeste transacties plaatsvonden of zijn geïnitieerd. Daarna volgt een korte beschrijving van de ervaringen van de bij de inkoop van PBM betrokkenen in het tijdsgewricht. De specifiek aan de geselecteerde transacties gerelateerde media-aandacht of ervaringen van betrokkenen is/zijn opgenomen in de betreffende hoofdstukken over de transacties.

3.2 De Media-analyse

241 Er is sprake van een wisselwerking tussen de media en de politiek. Nieuws- en televisieprogramma's tonen bijvoorbeeld fragmenten van uitspraken van Kamerleden die zijn gedaan tijdens debatten, of nodigen Kamerleden uit aan de gesprekstafel. De Kamerleden refereren op hun beurt aan de berichtgeving in de dagbladen als aanleiding of kapstok voor het stellen van Kamervragen of tijdens hun bijdrage aan de debatten.

242 De bij de inkopen PBM betrokkenen maken tijdens de interviews melding van hun observaties bij en herinneringen aan de invloed van de berichtgeving in de media en aan de uitspraken in de politiek inzake het belang van de inkopen van PBM. De opmerkingen 'kopen, kopen, kopen' en 'maximaal inkopen' worden daarbij veel aangehaald als een uitgangspunt voor de inkopen PBM bij het LCH, vanwege de uitingen in de media en de politiek. Daarbij merken wij op dat in de periode van april 2020 de meerderheid van de transacties van de FFP2/KN95-mondmaskers plaatsvindt.

¹⁸¹ Voor de PBM-tijdslijn, met een chronologisch overzicht van de mogelijk relevante uitingen in media en parlementaire documenten, en voor een beschrijving van de gehanteerde werkwijze, de Onderzoekperiode en de eventuele beperkingen van de analyse van open bronnen, verwijzen wij naar respectievelijk paragraaf E.6 'PBM-Tijdslijn' en paragraaf E.8 'Werkwijze onderzoek Media-analyse' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

¹⁸² Wanneer gesproken wordt over media-uitingen, betreft dit de berichtgeving in de openbare media, zoals dagbladen, televisieprogramma's, en in Twitterberichten. De parlementaire berichtgeving of documentatie bestaat uit publicaties van het parlement.

¹⁸³ De inkoop van PBM vond niet alleen plaats om de directe nood te lenigen, maar op een gegeven moment ook om problemen in de toekomst te voorkomen. Hierbij is het begrip 'ijzeren voorraad' gehanteerd.

In de Media-analyse vallen de volgende aspecten op, die hieronder nader worden toegelicht:

- de roep tot 'maximaal inkopen';¹⁸⁴
- media-aandacht;
- politieke druk;
- de teneur van de berichtgeving.

De berichtgeving in de Nederlandse media en de parlementaire documenten over (de inkoop van) PBM in de eerste maanden van de pandemie in 2020 zijn, op basis van het aantal (volume) mediaberichten, in te delen in drie fasen:

- Fase 1: 20 januari t/m 15 maart 2020: **De aanloop**, waarin er nog relatief weinig aandacht is voor PBM;
- Fase 2: 16 maart t/m 10 mei 2020: De fase waarin de **Aandacht piekt**. De media-aandacht neemt toe, met dagelijks meerdere items in landelijke dagbladen en op televisie, en met een piek in de media-uitingen in de weken van 6 tot en met 19 april 2020 en in de parlementaire documenten in de week van 13 tot en met 19 april 2020;¹⁸⁵
- Fase 3: 11 mei t/m 31 juli 2020: **Nabeschouwingen**, waarin de berichtgeving zichtbaar afneemt.

Onderstaand geven wij per fase een samenvatting van onze bevindingen op basis van de media-uitingen en parlementaire documenten, waarbij wij uitgebreider ingaan op Fase 2, omdat in deze periode het merendeel van de in dit verslag besproken transacties plaatsvinden. Voor een detailweergave van onze bevindingen met betrekking tot het tijdsgevoel verwijzen wij naar Bijlage E 'Tijdsgevoel'.

In **Fase 1 De aanloop**, is er nog relatief weinig aandacht voor PBM. De berichtgeving is overwegend neutraal. Kranten beginnen eind januari 2020 over PBM te schrijven naar aanleiding van de verslechterende situatie met betrekking tot het aantal coronabesmettingen in China en Italië. De berichtgeving richt zich voornamelijk op de beschikbaarheid van PBM. Bij de deelnemers aan het publieke debat in de media is weinig directe kritiek zichtbaar. Vanaf eind februari 2020 nemen in de zorgsector en in de politiek de zorgen toe over dreigende tekorten aan PBM in de zorg.

In de politiek spreekt men in het begin van deze fase voornamelijk over het advies van het Outbreak Management Team (hierna: "OMT") inzake het gebruik van PBM. De TK wordt op de hoogte gehouden via OMT-adviezen, technische briefings aan de vaste commissie VWS, en (wekelijkse) Kamerbrieven. Half februari 2020 verschijnen daarin de eerste signalen van meldingen van fabrikanten en leveranciers over de toenemende vraag naar PBM. Vanaf maart 2020 worden in de Kamerdebatten vragen gesteld over mogelijke tekorten aan PBM en worden er

¹⁸⁴ De roep tot 'maximaal inkopen' is nader toegelicht in de Detailanalyse - piekmomenten 'kopen, kopen, kopen' in Bijlage E Tijdsgevoel.

¹⁸⁵ Zie ook Bijlage E 'Tijdsgevoel', meer specifiek 'Detailanalyse - piekmomenten', met een overzicht van piekmomenten in de parlementaire berichtgeving in de week van 13-19 april 2020.

moties ingediend om PBM beschikbaar te stellen aan zorgmedewerkers. Op 17 maart 2020 komt het ministerie van VWS met een landelijke richtlijn voor de centrale inkoop en distributie van PBM.

In **Fase 2 Aandacht piekt**, neemt de media-aandacht toe, met dagelijks meerdere items in landelijke dagbladen en op televisie. De nadruk in de berichtgeving ligt in deze fase op de beperkte beschikbaarheid van PBM, de (dreigende) tekorten aan PBM, het gebruik van PBM, en het inkoopbeleid. De kosten en de kwaliteit van PBM worden in deze fase nog weinig genoemd. Iets minder dan de helft van de media-uitingen van de deelnemers aan het publieke debat is afkomstig uit de zorgsector en het aantal kritische uitingen van deelnemers aan het publieke debat neemt in deze periode toe. Er is in de media-uitingen sprake van een aanhoudende kritiek op de gemelde tekorten.

De toenemende kritiek benoemt in toenemende mate dat er, naast PBM voor ziekenhuizen, ook PBM nodig zijn in andere sectoren, zoals de jeugdzorg, de verpleeghuizen en vitale sectoren als wijkzorg, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg, en bij de huisartsen en de politie.

Ondernemers zijn eind maart 2020 kritisch op het inkoopbeleid van de overheid en melden in de media contact te hebben opgenomen met het ministerie van VWS, om te helpen de situatie op te lossen. Zij geven aan dat zij nog geen antwoord hebben gekregen.

De deelnemers aan het publieke debat op Twitter, actief in de politiek en in de zorg, zijn kritisch en vinden dat het te lang duurt voordat PBM beschikbaar komen of zijn. In tweets is sprake van aandacht voor de beperkte beschikbaarheid van PBM. Vanaf eind maart 2020 is er veel aandacht voor het tekort aan PBM in de thuis- en verpleeghuiszorg, met een duidelijke piek in april 2020.

In april 2020 neemt de aandacht voor PBM in de televisieprogramma's, waaronder Buitenhof, Op1 en Nieuwsuur, sterk toe.

In de parlementaire documentatie is in deze fase een stijging van het aantal moties en gestelde Kamervragen zichtbaar, waarbij de nadruk ligt op gesignaleerde tekorten aan PBM in alle zorgsectoren. Tijdens het Kamerdebat van 18 maart 2020 verlangen meerdere partijen dat *"alles op alles"* wordt gezet om te zorgen voor beschermingsmiddelen voor het zorgpersoneel. Zo worden eind maart en begin april 2020 meerdere moties¹⁸⁶ aangenomen die de regering verzoeken het verwerven van PBM topprioriteit te geven, de binnenlandse productie van PBM op te zetten, en te zorgen voor voldoende beschermingsmiddelen voor elke zorgmedewerker.

Tevens worden er Kamervragen gesteld naar aanleiding van berichtgeving in de media¹⁸⁷ over tekorten aan PBM, over de richtlijnen inzake het gebruik van PBM, de verdeling van de middelen en de werkwijze van het LCH.

¹⁸⁶ Op 18 maart 2020 motie Klaver c.s., op 26 maart 2020 motie Marijnissen c.s. en motie Wilders c.s., en op 8 april 2020 motie Wilders c.s.

¹⁸⁷ 7-14 april 2020: Berichten in De Stentor, NRC, Nieuwsuur, De Telegraaf.

255 Eind april en begin mei 2020 is er in de parlementaire documentatie ook aandacht voor de opdracht van het LCH om zoveel mogelijk PBM in te kopen. De Gouw (GGD/GHOR Hollands Midden) zegt tijdens de technische briefing van de vaste commissie VWS op 16 april 2020 in een reactie op het toepassen van mondklappers in de exit strategie: *"De strategie [van het LCH] is nu om te kopen en te bestellen wat we kunnen."* Van der Kolk zegt tijdens de technische briefing op 30 april 2020: *"VWS bepaalt de scope en de prijzen, en het credo is nog steeds 'blijf kopen'";* en naar aanleiding van berichten over tekorten: *"Het is aanwezig. Ik zou zeggen: bestel het."*

256 Naar aanleiding van Kamervragen antwoordt de minister voor MZS op 6 mei 2020: *"Het LCH handelt in opdracht van het Ministerie van VWS. Dat betekent dat de werkwijze van het LCH door VWS wordt vastgesteld. VWS bepaalt welke producten door het LCH worden gekocht en tegen welke maximumprijs. [...] VWS heeft het LCH opdracht gegeven om voor beschermingsmiddelen maximaal te blijven inkopen."*

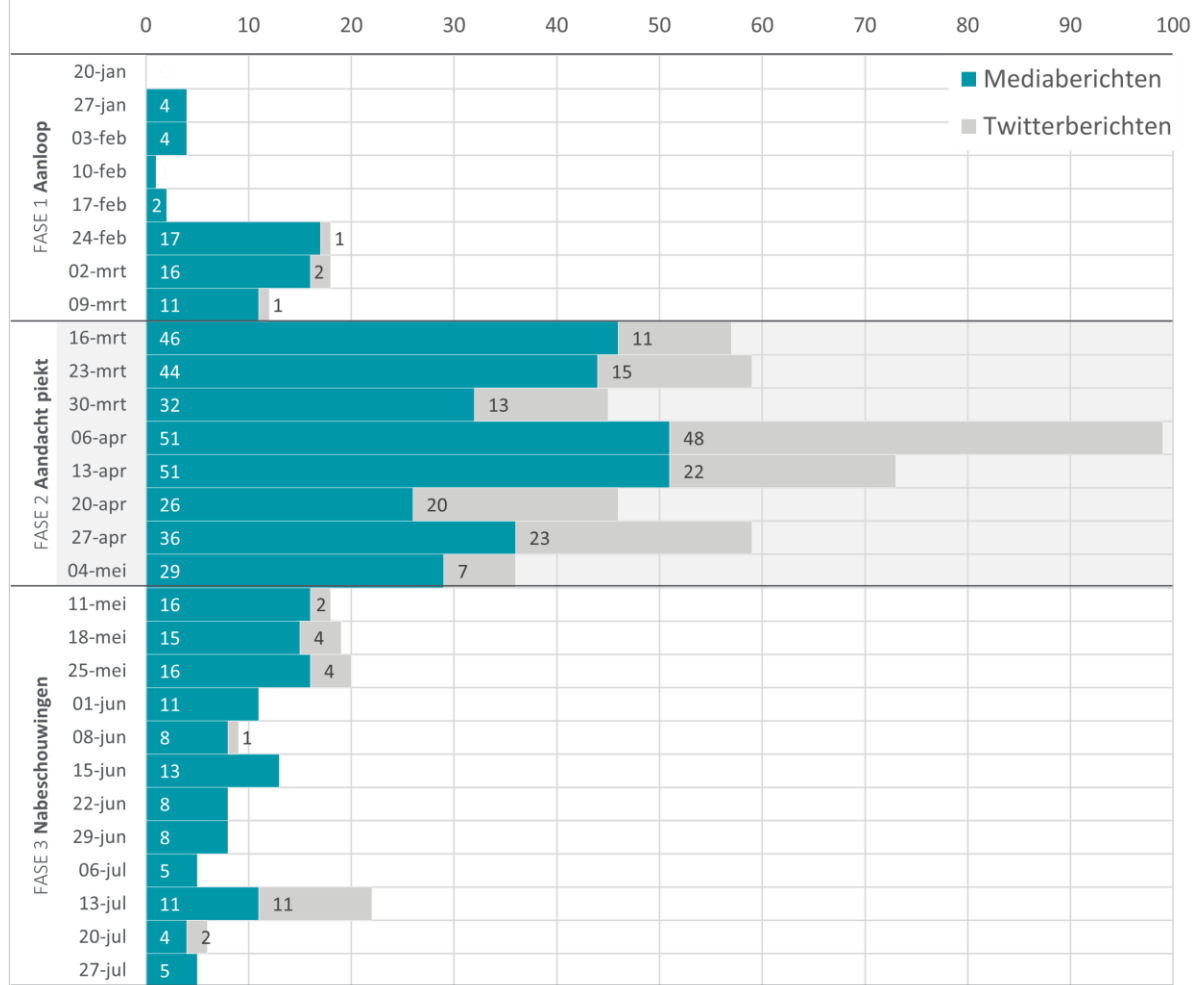
257 In **Fase 3 Nabeschouwingen**, neemt de berichtgeving zichtbaar af. In deze periode bestaat de mediaberichtgeving voornamelijk uit feitelijke nabeschouwingen en reconstructies van de coronacrisis sinds de uitbraak en van de schaarste aan PBM, waarbij er ook aandacht is voor de inrichting en werkwijze van het LCH. De artikelen zijn beschouwend en bevatten weinig urgente oproepen voor 'meer mondklappers'. In deze fase is sprake van relatief meer aandacht voor de kosten en de kwaliteit van PBM dan in Fase 2. Ook in de TK is er meer aandacht voor de inrichting en de werkwijze van het LCH, en wordt gevraagd om 'lessons learned' uit de eerste fase van de aanpak van de coronacrisis.

258 In Fase 3 is er tevens aandacht voor de productie van mondklappers in Nederland. Het AD bericht op 15 mei 2020 dat de eerste mondklappers van eigen bodem geleverd worden, onder de kop 'Nooit meer vechten om Chinese mondkapjes, we maken ze nu zelf.' De minister van VWS schrijft in zijn Kamerbrief van 4 juni 2020 dat de zorgkoepels voor medisch-specialistische zorg, huisartsenzorg, en langdurige zorg aangeven dat er geen signalen meer zijn van tekorten aan PBM, met uitzondering van onderzoekshandschoenen en schorten in de langdurige zorg.

259 De hierna opgenomen weergaven geven per fase een globaal beeld van het volume van de berichtgeving over (de inkoop van) PBM in de media-uitingen en de parlementaire documenten. De media-uitingen bestaan uit de berichtgeving in de openbare media, zoals dagbladen en televisieprogramma's, en uit de Twitterberichten van de accounts van de twaalf meest zichtbare deelnemers aan het publieke debat.¹⁸⁸ Duidelijk zichtbaar is de piek in de media-uitingen en in de parlementaire documenten in april 2020.

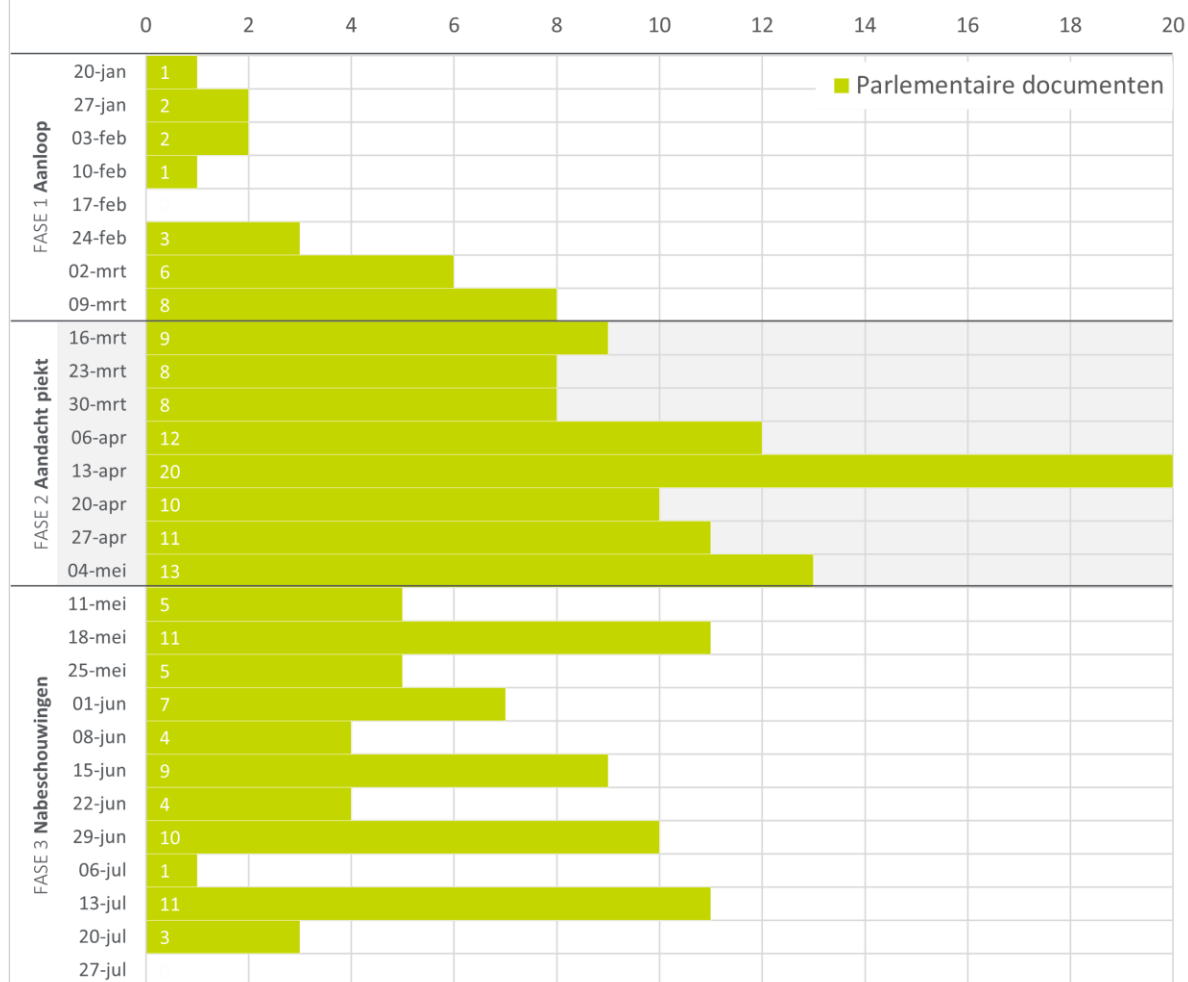
¹⁸⁸ Dit betreft de deelnemers aan het publieke debat in de media met drie of meer vermeldingen in de periode januari t/m juli 2020, zoals naar voren gekomen uit de analyse van Publistat. Zie paragraaf E.8 in Bijlage E 'Tijdsgewricht' in (deel 1) Verslag van Handelingen, met een nadere uitleg bij de opzet en werkwijze van het Onderzoek.

Volume media-uitingen PBM, per week, in aantallen

Figuur 25: Volume media-uitingen PBM, per week, in aantallen

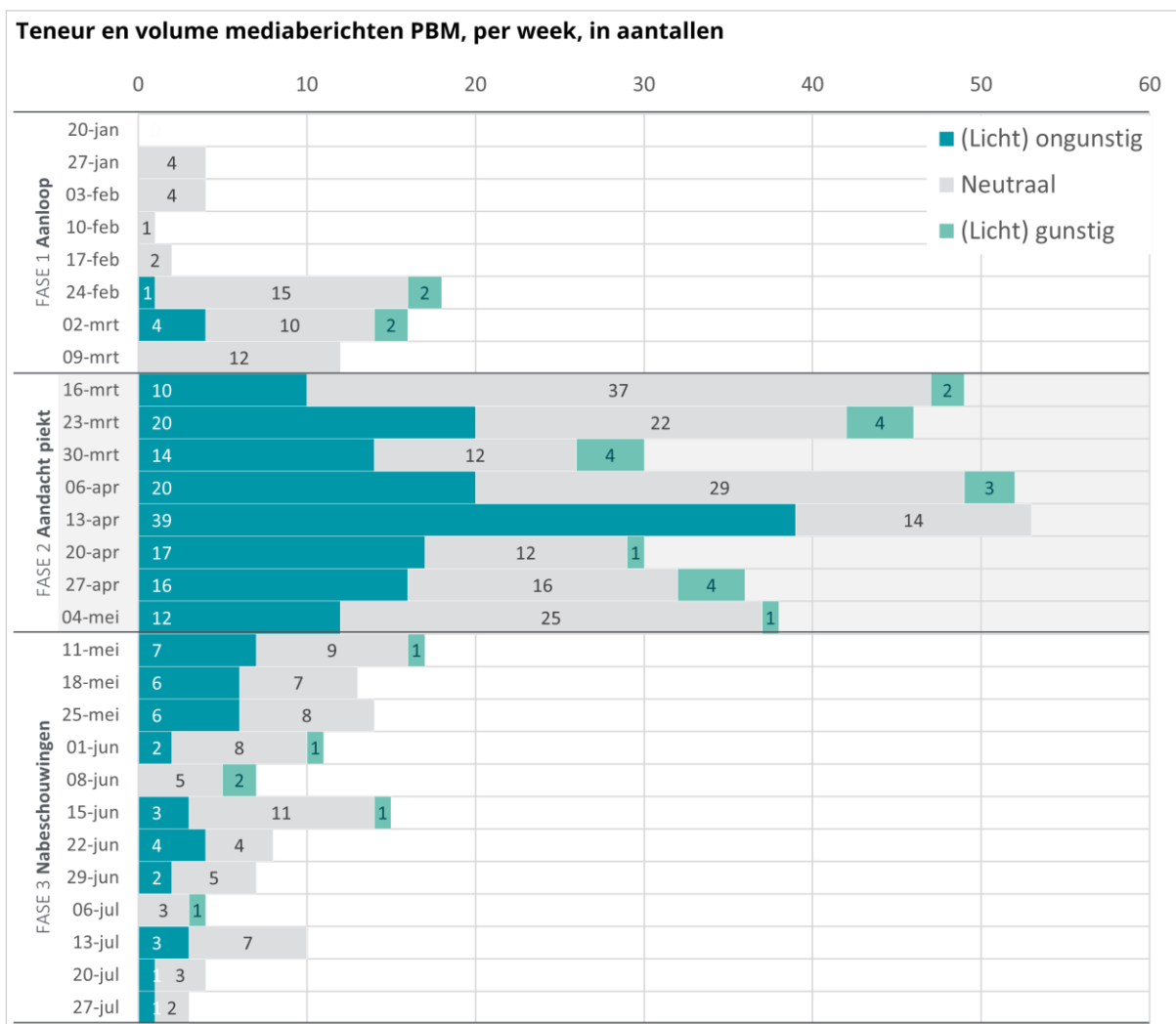
Volume parlementaire documenten PBM, per week, in aantallen

Figuur 26: Volume parlementaire documenten PBM, per week, in aantallen

260

De weergave hierna geeft een globaal overzicht van de teneur en het volume van de mediaberichten over (de inkoop van) PBM.¹⁸⁹

Figuur 27: Teneur en volume mediaberichten, per week, in aantallen

3.3 Ervaringen betrokkenen

- 261 Tijdens de interviews met de personen die betrokken zijn bij (de inkoop van) PBM refereren verschillende geïnterviewden aan het tijdsgevoel en geven zij aan druk te hebben ervaren vanuit de media en de politiek in relatie tot de beschikbaarheid en inkoop van PBM. Tevens geven zij tijdens gesprekken voor het Onderzoek aan dat het momenteel lijkt alsof het crisisgevoel van destijds vergeten is.

¹⁸⁹ Zie paragraaf E.8.1.2 in Bijlage E 'Tijdsgevoel' in (deel 1) Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg bij de codering die door Publistat gehanteerd is om de teneur weer te geven. Mediaberichten betreffen de berichten in de media, niet zijnde Twitterberichten of parlementaire documenten.

Rode draad in de interviews is dat door geïnterviewden van het LCH maatschappelijke en politieke druk is ervaren om méér PBM in te kopen dan wellicht nodig was. De geïnterviewden benadrukken ook dat deze druk ook beleefd werd in de communicatie tussen VWS en het LCH. Een ander aspect dat zij benoemen, is dat het nodig bleek dat leidinggevend bij het LCH hun medewerkers ondersteunden en afschermden tegen deze maatschappelijke en politieke druk.¹⁹⁰

Diverse (interne) publicaties en media-uitingen van na de Onderzoekperiode van het Onderzoek besteden aandacht aan het tijdsgevoel. In onderstaande alinea's is een aantal van deze uitingen nader uitgelicht.

Tijdens een uitzending van Buitenhof op 20 juni 2021 schetsen Gerritsen en Frequin het jaar 2020, waarin de coronacrisis begon. Zij beschrijven hoe in hoog tempo een tekort aan allerlei PBM dreigde te ontstaan. Frequin geeft aan dat er van allerlei kanten maatschappelijke druk werd uitgeoefend, die erop gericht was zoveel mogelijk PBM in te kopen en te voorkomen dat er tekorten zouden ontstaan. Verder vertellen zij dat het LCH is doorgegaan met het regelmatig inkopen van mondmaskers. Gerritsen meldt: *"Maar vanuit de Tweede Kamer [...] en ook bij het ministerie, is gezegd: doe toch nog maar een extra bulk."* Frequin: *"Is het nog nodig want we hebben al zoveel? [...] De Tweede Kamer en het kabinet heeft mij de opdracht gegeven om door te kopen."*¹⁹¹

In een interview op 22 december 2021, gepubliceerd op de website 'De Correspondent', beschrijft Gerritsen de pandemie als een voorbeeld van een 'ongetemd probleem'.¹⁹² Daarbij benoemt hij dat ongetemde problemen inhoudelijk complex zijn, voortdurend van aard veranderen, en noch een duidelijk eindpunt, noch heldere oplossingen hebben.

De Programmadirectie Nafase COVID-19 van het ministerie van VWS stelt een Tijdlijn persoonlijke beschermingsmiddelen op.¹⁹³ Deze tijdlijn bevat een narratief over de eerste signalen van een tekort aan PBM, het beroep dat op het ministerie van VWS wordt gedaan, de markt van PBM (*"De vergelijking met het wilde westen is snel gemaakt"*), het LCH, en het verdeelmodel. Over de aandacht vanuit de samenleving vermeldt dit narratief onder meer het volgende: *"De Nederlandse bevolking, de media en de Tweede Kamer kijken allemaal mee en vanuit diverse hoeken worden tips en leads voor PBM met het ministerie [van VWS] gedeeld. En dat gebeurt massaal."* En *"De roep vanuit de Kamer is kraakhelder: het kabinet moet alles op alles zetten om zoveel mogelijk PBM te bemachtigen, indien noodzakelijk moet Minister Bruins van VWS zelfs PBM vorderen van partijen die ze niet acuut nodig hebben". En "Er zijn momenten dat het LCH berekent dat er genoeg in bestelling is, maar dat de politiek de beslissing maakt om alsnog extra PBM aan te komen om geen risico's te lopen op nieuwe tekorten. Die roep is er niet alleen vanuit de Kamer. Omdat het over het welzijn van zorgmedewerkers gaat, heeft de minister [van VWS] er uiteindelijk liever miljoenen te veel dan honderd te weinig."*

¹⁹⁰ Zie paragraaf E.6.1 in Bijlage E 'Tijdsgevoel' voor de 'Detailanalyse – ervaringen betrokkenen'.

¹⁹¹ Buitenhof - 20 juni 2021 (www.vpro.nl/buitenhof/kijk/afleveringen/2021/buitenhof-20-juni-2021.html).

¹⁹² Amateurisme? Paniekvoetbal? Onkunde? Deze oud-baas van VWS laat je heel anders kijken naar de aanpak van de coronacrisis / Michiel de Hoog, Maurits Martijn, Anne de Blok, 22 december 2021. (decorrespondent.nl/13020/amateurisme-paniekvoetbal-onkunde-deze-oud-baas-van-vws-laet-je-heel-anders-kijken-naar-de-aanpak-van-de-coronacrisis).

¹⁹³ OAKD0311-00000012.

- 267 Het eerste deelonderzoek¹⁹⁴ van de Onderzoeksraad voor Veiligheid beschrijft de Nederlandse voorbereiding op een pandemie en de crisisaanpak tot september 2020. Dit deelonderzoek gaat op meerdere momenten in op de toenemende aandacht, begin april 2020, van de media en de politiek, onder andere in de uitgebreide reconstructie van de wijze waarop de Nederlandse betrokken partijen omgaan met de coronacrisis.¹⁹⁵ De Onderzoeksraad beschrijft ook dat er tijdens de eerste periode van de coronacrisis (tot september 2020) snel een intensief mediadebat ontstond, waarin *“experts en opiniemakers voortdurend uiteenlopende meningen inbrachten”*, en dat men zich geconfronteerd zag met vele, wisselende adviezen en meningen.¹⁹⁶
- 268 Een *“Reconstructie van een nationale mondkapjes crisis”*, gepubliceerd op 30 juni 2022 op de website ‘De Correspondent’, beschrijft de *“paniekerige beginfase van de pandemie”*, waarin de inkoop van PBM, en specifiek van mondkapjes, heeft plaatsgevonden. Het artikel is gebaseerd op gesprekken met het management van het LCH, inkopers, distributeurs en leveranciers, en beslaat de periode 18 maart 2020 tot 4 juni 2020. Het artikel zet onder meer uiteen waarom, volgens betrokkenen, het LCH PBM blijft inkopen, ondanks dat de medewerkers van het LCH van mening zijn dat er voldoende PBM op voorraad zijn om in de behoefte te voorzien.¹⁹⁷

¹⁹⁴ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, 16 februari 2022.

¹⁹⁵ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 40-81.

¹⁹⁶ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 14.

¹⁹⁷ Wat je ziet als je uitzoomt van #sywertgate en #hugomoetweg : reconstructie van een nationale mondkapjes crisis / Anne de Blok, Maurits Martijn, 30 juni 2022, (<https://decorrespondent.nl/13408/wat-je-ziet-als-je-uitzoomt-van-sywertgate-en-hugomoetweg-reconstructie-van-een-nationale-mondkapjes-crisis/>).

4 Inkopen PBM

4.1 Inleiding

269 Dit hoofdstuk bevat een uiteenzetting van de inkopen PBM, waaronder de inkopen PBM die betrokken zijn in en geselecteerd zijn voor het Onderzoek. Daarbij wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de data die van de betrokken partijen zijn ontvangen om de inkopen PBM te kunnen identificeren. Vervolgens wordt in dit hoofdstuk een toelichting gegeven op de ontvangen aanbiedingen en leads, waarna wordt ingegaan op de wijze waarop, op basis van deze ontvangen data en met een risicogerichte aanpak, de inkopen PBM zijn geselecteerd in het Onderzoek. Ten slotte maakt dit hoofdstuk inzichtelijk hoe de geselecteerde inkopen PBM zich verhouden tot het totaal aan en het type inkopen PBM, en tot de inkoopfasen (zie de toelichting op deze fasen in hoofdstuk 2).

4.2 Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake het hoofdstuk Inkopen PBM als volgt worden samengevat.

270 Dit hoofdstuk bevat een uiteenzetting van de inkopen PBM voor het Onderzoek. De onderzoeksvragen richten zich ook op de hoeveelheid aanbiedingen en leads per inkoopfase (VWS, het LCH of het CIBG), en omvatten vragen over het omzetten van aanbiedingen in orders.

271 In maart 2020 wordt een oproep gedaan aan de samenleving om mee te werken aan het verkrijgen van PBM. Het LCH ontvangt en verwerkt tot begin juli 2020 circa 23.000 e-mails waarvan 3.600 betrekking hebben op PBM. Uit documentatie van het LCH van september 2020 volgt dat 5% van de aanbiedingen/leads PBM is doorgezet naar het Trade Team van het LCH.

272 De inkopen PBM vinden plaats in drie fasen. Fase 1: VWS, Fase 2: het LCH, Fase 3: het CIBG. Uit de beschikbare inkoopadministraties van VWS, het LCH en het CIBG blijkt dat deze drie partijen voor een totaal van € 1.361.974.991 bij 106 leveranciers PBM hebben ingekocht in de Onderzoekperiode van 1 januari 2020 tot 1 juni 2021.¹⁹⁸

¹⁹⁸ Zie Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers'.

Van dit totaal aan inkopen PBM zijn 96 leveranciers, met een totale inkoopwaarde¹⁹⁹ van € 1.153.251.286, betrokken in het Onderzoek van Deloitte. De overige inkopen PBM, die hebben plaatsgevonden bij 10 leveranciers, voor een totale inkoopwaarde van € 208.723.705, zijn niet betrokken in het Onderzoek van Deloitte in verband met de waarborgen die zijn getroffen met betrekking tot de onafhankelijkheid van Deloitte. Deze overige inkopen zijn betrokken in het onderzoek van het andere onderzoeksbureau.

De PBM-transacties²⁰⁰ zijn – conform de opdracht – onderverdeeld in twee categorieën, te weten: ‘leveranciers met transacties groter dan € 100 miljoen’ en ‘leveranciers met transacties kleiner dan € 100 miljoen’. Leveranciers met transacties kleiner dan € 100 miljoen zijn – conform de opdracht – (risicogericht) geselecteerd voor het Onderzoek.

Op basis van de aanwezigheid van een of meerdere (door Deloitte gedefinieerde) risico-indicatoren is een initiële selectie gemaakt van transacties, die geprioriteerd (op basis van deze risico-indicatoren) worden onderzocht. Eén van deze risico-indicatoren is of een leverancier gekwalificeerd is als ‘VIP-lead’. Van de circa 3.600 PBM-aanbiedingen, zijn 239 aanbiedingen en leads door het VIP-team opgepakt, welk team als doel heeft een persoonlijke aanpak te hanteren en *“reputatieschade te voorkomen en het imago van LCH & Ministerie te verbeteren”*. Dertien ‘VIP-leads’ resulteren in een overeenkomst voor het leveren van PBM aan het LCH. Voor dit (deel 2)Verslag van Handelingen zijn twee VIP-leads verdiepend onderzocht.

Voor de risicogerichte selectie heeft Deloitte in februari 2022 vijf batches, van drie leveranciers per batch, en een reservelijst van drie leveranciers voorgelegd aan de AC en de verdere onderzoeks aanpak besproken. Naast de risico-indicatoren zijn ook selectiecriteria gehanteerd, om zodoende de leveranciers en de bijbehorende PBM-transacties te selecteren, verdeeld over de inkoopende partij (VWS, het LCH of het CIBG) en het type PBM. De AC en Deloitte hebben in februari 2022 afgesproken dat de zes leveranciers en de bijbehorende PBM-transacties uit batch 1 en batch 2 met voorrang verdiepend worden onderzocht (conform de opdracht, zie hoofdstuk 1 ‘Opdracht’).

Na het opleveren van (deel 1)Verslag van Handelingen aan VWS, in september 2022, heeft Deloitte een heroverweging gemaakt voor de selectie van transacties kleiner dan € 100 miljoen.²⁰¹ De heroverweging van deze selectie is in de AC van 28 november 2022 toegelicht en besproken. Voorts heeft VWS een onderzoeksbudget en -termijnen aan Deloitte aangegeven, in aanvulling op de bij aanvang van het Onderzoek gemaakte afspraken. Binnen de kaders van het door VWS aangegeven onderzoeksbudget en -termijnen heeft Deloitte de onderzoekselectie gefinaliseerd.

¹⁹⁹ De inkopen PBM van VWS en het LCH zijn gebaseerd op de betalingen aan leveranciers. De inkopen PBM van het CIBG betreffen enkel inkoopverplichtingen bij vijf leveranciers voor het produceren van mondklappers in Nederland (‘Productie NL’). In de Onderzoekperiode zijn er door het CIBG geen betalingen verricht aan leveranciers voor deze inkopen PBM.

²⁰⁰ Een transactie PBM is door Deloitte gedefinieerd als: het totaalbedrag van (i) alle aangegane contractuele verplichtingen dan wel ontvangen facturen van een leverancier, voor zover het een nog ‘lopende’ transactie betreft, of (ii) het totaalbedrag van feitelijke betalingen aan een leverancier, voor zover het een ‘afgeronde’ transactie betreft, voor de inkoop van PBM in de Onderzoekperiode.

²⁰¹ Enerzijds is dit gebeurd naar aanleiding van het verschuiven van twee leveranciers naar de onderzoekspopulatie van het andere onderzoeksbureau, en anderzijds heeft dit te maken met voortschrijdend inzicht tijdens het analyseren van de aanvullend aan Deloitte verstrekte onderzoeksinformatie tijdens het Onderzoek. Deze heroverweging heeft tot twee wijzigingen geleid.

278

Deze selectie kan als volgt worden samengevat en wordt in dit hoofdstuk als volgt aangeduid:

- De in totaal acht leveranciers van PBM die verdiepend zijn onderzocht, duiden wij aan als *'de Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek'*. Dit omvat twee leveranciers met transacties groter dan € 100 miljoen (RGA en Lasaulec) en zes leveranciers met transacties kleiner dan € 100 miljoen (batch 1 en batch 2), met een totaal inkoopbedrag van € 494.454.812. Deze acht leveranciers omvatten circa 43% van de Onderzoekspopulatie PBM.
- De overige negen leveranciers van PBM met transacties kleiner dan € 100 miljoen die zijn geselecteerd (batch 3 tot en met batch 5), maar in beperktere mate zijn onderzocht, duiden wij aan als *'Leveranciers PBM geselecteerd voor beperkt Onderzoek'*. VWS heeft geen opdracht verleend aan Deloitte voor verdiepend onderzoek naar batches 3 tot en met 5. Het inkoopbedrag voor Leveranciers PBM geselecteerd voor beperkt Onderzoek is € 210.192.039. Deze negen leveranciers omvatten met de voorgaande acht leveranciers tezamen circa 61% van de Onderzoekspopulatie PBM.
- Alle resterende leveranciers van PBM die niet zijn onderzocht, los van de analyse ten behoeve van de selectie op risico-indicatoren, duiden wij aan als *'De resterende Leveranciers PBM'*. Het inkoopbedrag van deze resterende leveranciers PBM bedraagt €448.604.435.
- De tien leveranciers van PBM die niet betrokken zijn in het Onderzoek van Deloitte, in verband met waarborgen die zijn getroffen met betrekking tot de onafhankelijkheid van Deloitte, duiden wij aan als *'Inkopen PBM betrokken in het onderzoek door het andere onderzoeksbureau'*. De Inkopen PBM betrokken in het onderzoek door het andere onderzoeksbureau bedragen € 208.723.705.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien.

4.3 De ontvangen data met betrekking tot de inkooptransacties

279

Deze paragraaf bevat een beknopte weergave van de werkzaamheden van Deloitte om te komen tot een overzicht van leveranciers van PBM en de inkopen PBM die binnen de reikwijdte van het Onderzoek vallen.²⁰²

280

Een totaaloverzicht van de inkopen PBM in de Onderzoeksperiode was bij aanvang van het Onderzoek niet beschikbaar. De daarvoor benodigde data waren aanwezig bij drie verschillende partijen, namelijk Fase 1: VWS (3F), Fase 2: het LCH (Mediq SAP) en Fase 3: het CIBG (Exact). Om een totaaloverzicht te verkrijgen van alle inkopen

²⁰² De inkopen PBM zijn door ons voor het Onderzoek, conform de opdrachtbevestiging, verdeeld in drie groepen, namelijk: (i) transacties groter dan € 100 miljoen, (ii) transacties kleiner dan € 100 miljoen, en (iii) transacties die – in verband met waarborgen die zijn getroffen met betrekking tot de onafhankelijkheid van Deloitte – geen deel uitmaken van het Onderzoek. Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 1 'Opdracht'.

van PBM gedurende de Onderzoeksperiode heeft Deloitte bij VWS, bij Mediq voor het LCH, en bij het CIBG een uitvraag om (financiële) data gedaan. Op basis van de verkregen data heeft Deloitte een totaaloverzicht opgesteld van de inkopen van PBM per leverancier in de Onderzoeksperiode. Betrokken partijen hebben bevestigd aan Deloitte dat dit overzicht van de inkopen PBM volledig is.

Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij naar paragraaf 4.3 in het (deel 1)Verslag van Handelingen. Daarin is een gedetailleerde uiteenzetting gegeven van de financiële data met betrekking tot de inkooptransacties PBM²⁰³ die Deloitte heeft ontvangen van de betrokken partijen (VWS, het LCH en het CIBG).

4.4 Aanbiedingen/leads PBM in de Onderzoeksperiode

4.4.1 Aanbiedingen/leads

In hoofdstuk 1 'Opdracht' is een beschrijving opgenomen van de opdracht van VWS aan Deloitte, inclusief de (algemene) onderzoeksvragen voor het aanvullend onderzoek inkopen PBM. De onderzoeksvragen richten zich onder meer op de hoeveelheid aanbiedingen en leads per inkoopfase (VWS, het LCH of het CIBG) en omvatten vragen over het omzetten van aanbiedingen in orders. In deze paragraaf lichten wij, op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie, toe van hoeveel aanbiedingen en leads er sprake is geweest, en op welke wijze dit zich verhoudt tot de inkopen PBM.

In (deel 1)Verslag van Handelingen is toegelicht hoe in maart 2020 een oproep is gedaan aan de samenleving om mee te werken aan het verkrijgen van PBM. Uit de onderzoeksinformatie volgt dat VWS vanaf 16 maart 2020 leads en aanbiedingen PBM ontvangt via het door VWS daartoe beschikbaar gestelde e-mailadres 'coronabeschermingsmiddelen@minvws.nl'.²⁰⁴ Van deze aanbiedingen en leads is geen centrale registratie of opvolging aangetroffen in de beschikbaar gekomen onderzoeksinformatie.

Vanaf 23 maart 2020 meldt VWS dat voor het doen van aanbiedingen en leads PBM het e-mailadres 'middelencorona@nfu.nl' beschikbaar is gesteld.²⁰⁵ De afhandeling van de op dit e-mailadres ontvangen e-mails wordt verricht door het Team Inbox van het LCH. Uit de documentatie van het LCH van september 2020 volgt dat het LCH circa 23.000 e-mails heeft behandeld die via het e-mailadres 'middelencorona@nfu.nl' zijn verwerkt in de periode tot 15 juli 2020.²⁰⁶ Voor de registratie en afhandeling maakt Team Inbox gebruik van een logboek in Excel, waarbij aan elke aanbieding/lead een uniek nummer wordt toegekend. Ook worden de aanbiedingen en leads

²⁰³ Een transactie PBM is door Deloitte gedefinieerd als: het totaalbedrag van (i) alle aangegane contractuele verplichtingen dan wel ontvangen facturen van een leverancier, voor zover het een nog 'lopende' transactie betreft, of (ii) het totaalbedrag van feitelijke betalingen aan een leverancier, voor zover het een 'afgeronde' transactie betreft, voor de inkoop van PBM in de Onderzoeksperiode.

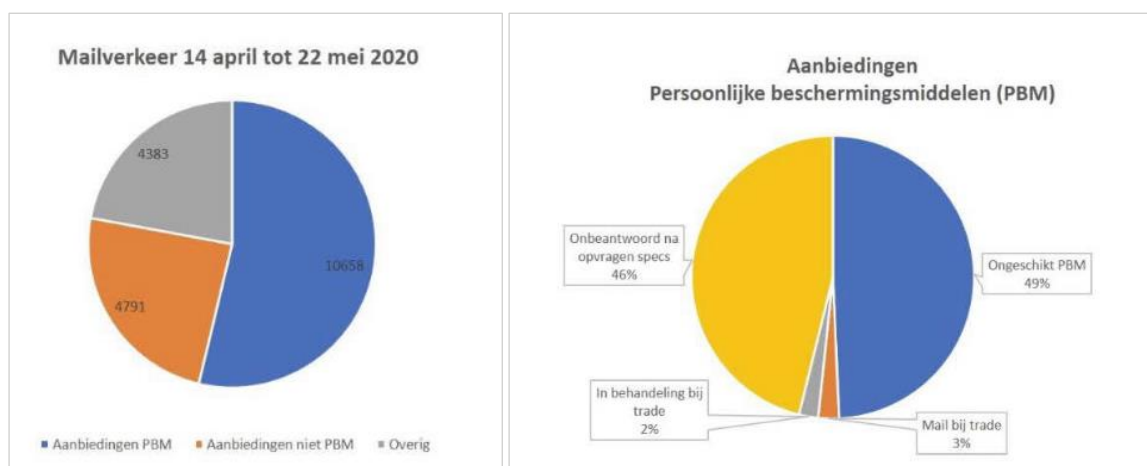
²⁰⁴ OAKVC10-000043614.

²⁰⁵ OAKVC2-000498119.

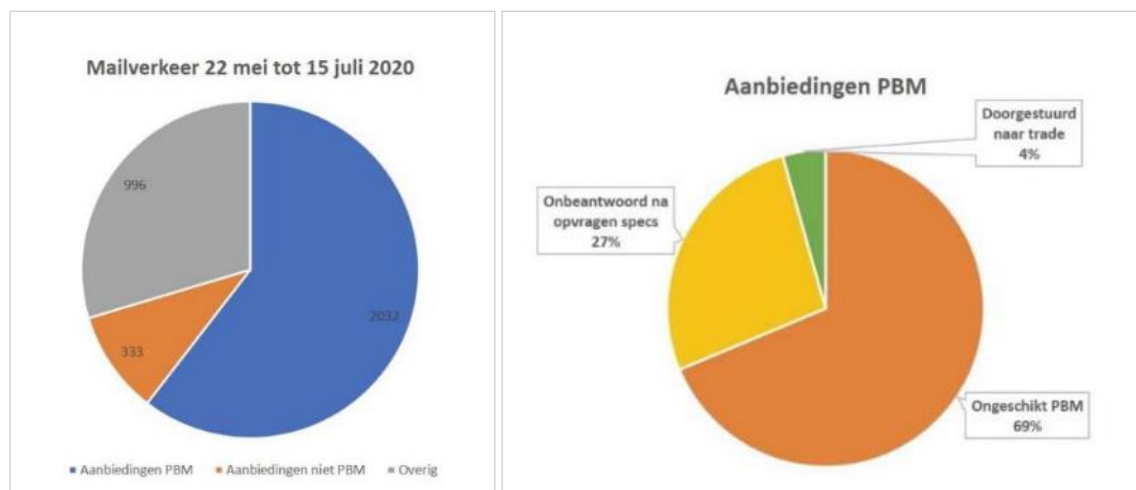
²⁰⁶ OAKBZK22-000001055; OAKVC2-000005468; OAKVC2-000005469.

ingedeeld in categorieën, zoals PBM, testen, IC en overig. Uit deze Excel-registratie en de onderverdeling volgen circa 3.600 aanbiedingen en leads die betrekking hebben op PBM.²⁰⁷

- 285 Uit documentatie van het LCH van september 2020 volgt dat het aantal van de 'aanbiedingen/leads' dat via dit kanaal heeft geleid tot een inkoop van PBM niet is aan te geven, omdat hiervan geen separate registratie is bijgehouden. Wel is weergegeven in de documentatie van het LCH uit september 2020 dat 5% van de 'aanbiedingen/leads' PBM is doorgezet naar het Trade-team van het LCH (tot 22 mei 2020, daarna bedraagt dit percentage 4%).²⁰⁸ Het LCH geeft in het overzicht van september 2020 over twee periodes het volgende weer over de circa 23.000 verwerkte e-mails:

Figuur 28: OAKBZK22-000001055 (in delen weergegeven)

Figuur 29: OAKBZK22-000001055 (in delen weergegeven)

²⁰⁷ OAKLC14-001367957; OAKLC14-001367959; OAKLC14-001367960.

²⁰⁸ OAKBZK22-000001055.

4.4.2

VIP-leads

286 In (deel 1)Verslag van Handelingen zijn de bevindingen opgenomen inzake het 'VIP-team' van het LCH.²⁰⁹ Daarbij is toegelicht dat het LCH van de circa 23.000 e-mails 239 contacten heeft aangemerkt als 'complex dossier'. Uit de LCH-documentatie blijkt hierbij het volgende: *"Deze dossiers werden door een apart team (ook wel VIP team genoemd) behandeld. Het grootste verschil met 'gewone' mails was dat er telefonisch contact werd opgenomen en relatiebeheer een belangrijk aandachtspunt was".*²¹⁰ De aanbiedingen van deze 239 contacten zijn opgepakt door het VIP-team, dat als doel heeft een persoonlijke aanpak te hanteren, *"reputatieschade te voorkomen en het imago van LCH & Ministerie te verbeteren"*.

287 Dertien 'VIP-leads' resulteren in een overeenkomst voor het leveren van PBM aan het LCH. In (deel 1)Verslag van Handelingen is één van deze dertien VIP-leads onderzocht en nader uitgewerkt. In dit (deel 2)Verslag van Handelingen zijn twee VIP-leads onderzocht en nader uitgewerkt en hebben beperktere onderzoekswerkzaamheden plaatsgevonden voor een derde VIP-lead. We verwijzen naar paragraaf 4.6 voor een toelichting op de wijze waarop de transacties van de VIP-lijst zijn gehanteerd als een van de risico-indicatoren binnen de onderzoekspopulatie van Deloitte (hierna: "Onderzoekspopulatie PBM").

4.5 Inkopen PBM en Onderzoekspopulatie PBM

288 Deze paragraaf bevat een toelichting op de omvang en type inkopen PBM die VWS, het LCH en CIBG gedurende de Onderzoekperiode hebben gedaan. Zoals beschreven in paragraaf 4.3, was dit totaaloverzicht niet beschikbaar bij de start van het Onderzoek, en heeft Deloitte op basis van de verkregen data een totaaloverzicht gemaakt van de inkopen PBM in de Onderzoekperiode.

289 Het totaal aan inkopen PBM in de Onderzoekperiode bedraagt € 1.361.974.991. Deze paragraaf bevat tevens een toelichting op de inkopen PBM die al dan niet betrokken zijn in het Onderzoek van Deloitte en op de wijzigingen die zijn doorgevoerd na het uitbrengen van (deel 1)Verslag van Handelingen.

²⁰⁹ Zie hoofdstuk 9 in (deel 1)Verslag van Handelingen.

²¹⁰ OAKBZK22-000001055.

4.5.1

Samenstelling van en wijzigingen op de Onderzoekspopulatie PBM

290 In (deel 1)Verslag van Handelingen is toegelicht dat het totaal van de inkopen PBM in de Onderzoeksperiode, gebaseerd op de beschikbare inkoopadministraties van VWS, het LCH en het CIBG, € 1.361.974.991 bedraagt,²¹¹ bij een totaal van 106 leveranciers.²¹² In (deel 1)Verslag van Handelingen is nader toegelicht dat de Onderzoeks-populatie PBM van Deloitte een inkoopwaarde van € 1.194.632.509 omvatte, verspreid over 98 leveranciers, waarbij acht leveranciers, met een totale inkoopwaarde van € 167.342.482, niet in scope waren van het Onderzoek. Dit in verband met waarborgen die waren getroffen met betrekking tot de onafhankelijkheid van Deloitte. Deze transacties zouden worden betrokken in het onderzoek van het andere onderzoeksbureau.

291 Na het uitbrengen van (deel 1)Verslag van Handelingen hebben verschuivingen plaatsgevonden in de Onderzoeks-populatie PBM van Deloitte. Deze verschuivingen hebben mede plaatsgevonden naar aanleiding van inkopen PBM die niet bij het Onderzoek van Deloitte betrokken konden worden (zie paragraaf 1.6 'Onafhankelijkheid'). Deze inkopen PBM hebben betrekking op twee leveranciers van het LCH, die zijn toegevoegd aan de onderzoeks-populatie van het andere onderzoeksbureau, en daarbij uit de scope van het Onderzoek van Deloitte zijn geplaatst.

292 Deze wijziging heeft er toe geleid dat de Onderzoekspopulatie PBM een totale inkoopwaarde van € 1.153.251.286 (dit was € 1.194.632.509) omvat, bij een totaal van 96 leveranciers (dit was 98 leveranciers). In totaal zijn derhalve tien leveranciers, met een totale inkoopwaarde van € 208.723.705 (dit was € 167.342.482) niet in scope van het Onderzoek. Deze leveranciers zijn betrokken in het onderzoek van het andere onderzoeksbureau. Deze wijziging in de Onderzoekspopulatie PBM is op 28 november 2022 besproken met de AC.

293 In paragraaf 4.4 in (deel 1)Verslag van Handelingen zijn overzichten weergegeven van de inkopen PBM die al dan niet betrokken zijn in het Onderzoek van Deloitte, waaronder de verschillende inkoopkanalen, de soorten PBM en de bedragen waarvoor is ingekocht door VWS, het LCH en het CIBG. De overzichten in deze paragraaf betreffen dezelfde overzichten als de overzichten die in (deel 1)Verslag van Handelingen zijn opgenomen, inclusief de wijzigingen in de Onderzoekspopulatie PBM (in blauw weergegeven).

²¹¹ Zie Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers' voor de lijst van de Onderzoekspopulatie PBM.

²¹² De Onderzoeksperiode loopt van 1 januari 2020 tot 1 juni 2021.

294

Het overzicht van de inkopen PBM en de Onderzoekspopulatie PBM is als volgt:

	VWS	LCH voor selectie- wijziging	LCH na selectie- wijziging	CIBG	Totaal (na wijziging)
TOTALE INKOOP PBM					
Transacties > € 100 mln	€ 0	€ 381.489.631	€ 381.489.631	€ 0	€ 381.489.631
Transacties < € 100 mln	€ 117.234.780	€ 814.652.530	€ 814.652.530	€ 48.598.050	€ 980.485.360
Totaal	€ 117.234.780	€ 1.196.142.161	€ 1.196.142.161	€ 48.598.050	€ 1.361.974.991
Aantal leveranciers	35	73	73	5	106 ²¹³
INKOOP PBM BETROKKEN IN HET (DELOITTE) ONDERZOEK – ONDERZOEKSPOPULATIE PBM					
Transacties > € 100 mln	€ 0	€ 250.386.697	€ 250.386.697	€ 0	€ 250.386.697
Transacties < € 100 mln	€ 117.234.780	€ 778.412.982	€ 737.031.759	€ 48.598.050	€ 902.864.589
Totaal	€ 117.234.780	€ 1.028.799.679	€ 987.418.456	€ 48.598.050	€ 1.153.251.286
Aantal leveranciers	35	65	63	5	96 ²¹⁴
INKOPEN PBM NIET BETROKKEN IN HET (DELOITTE) ONDERZOEK					
Transacties > € 100 mln	€ 0	€ 131.102.933	€ 131.102.933	€ 0	€ 131.102.933
Transacties < € 100 mln	€ 0	€ 36.239.549	€ 77.620.772	€ 0	€ 77.620.772
Totaal	€ 0	€ 167.342.482	€ 208.723.705	€ 0	€ 208.723.705
Aantal leveranciers	0	8	10	0	10

Tabel 4: Inkopen PBM

295

De inkopen PBM van VWS en het LCH zijn gebaseerd op de betalingen aan leveranciers.²¹⁵ De inkopen PBM van het CIBG betreffen enkel inkoopverplichtingen bij vijf leveranciers voor het produceren van mondkmaskers in Nederland ('Productie NL'). In de Onderzoekperiode zijn er door het CIBG geen betalingen verricht aan leveranciers voor deze inkopen PBM.

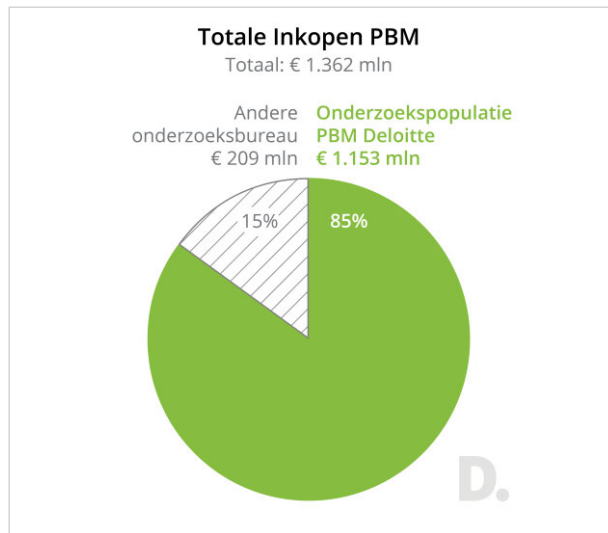
²¹³ Vier partijen zijn leveranciers van zowel VWS als van het LCH en drie partijen zijn zowel leverancier van het LCH als van het CIBG. Er zijn in totaal 106 verschillende leveranciers. Het totale aantal leveranciers is daarom lager dan de som van het aantal leveranciers, uitgesplitst over VWS, het LCH en het CIBG.

²¹⁴ Vier partijen zijn leveranciers van zowel VWS als van het LCH en drie partijen zijn zowel leverancier van het LCH als van het CIBG. Er zijn in totaal 96 verschillende leveranciers betrokken in het Onderzoek. Het totale aantal leveranciers is daarom lager dan de som van het aantal leveranciers, uitgesplitst over VWS, het LCH en het CIBG.

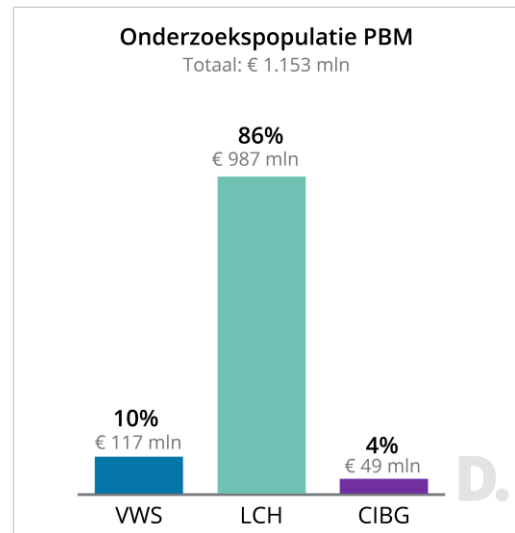
²¹⁵ Eventuele betalingsverplichtingen van VWS en van het LCH vanwege leveringen die niet hebben plaatsgevonden voor het einde van de Onderzoekperiode (31 mei 2021) vallen buiten de scope van dit Onderzoek.

Samenvattend omvat de Onderzoekspopulatie PBM een totaal van € 1.153.251.286 aan inkopen PBM bij 96 leveranciers en vertegenwoordigt dit 85% van de waarde van de PBM die zijn ingekocht in de Onderzoeksperiode. In Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers' is een overzicht opgenomen van de PBM-leveranciers, de geselecteerde PBM-leveranciers voor het (verdiepende) Onderzoek, en de niet voor het Onderzoek geselecteerde PBM-leveranciers, dan wel de leveranciers die niet betrokken zijn in het Onderzoek van Deloitte.

Het voorgaande is als volgt weer te geven:

Figuur 30: Inkopen PBM

Figuur 31: Onderzoekspopulatie PBM

Verschillende soorten PBM betrokken in het Onderzoek

VWS, het LCH en het CIBG kopen verschillende soorten PBM in en administreren deze inkopen in hun administraties. VWS heeft daarbij de volgende producten aangemerkt als PBM: FFP1-mondmaskers, FFP2-mondmaskers (FFP2, N95, KN95), FFP3-mondmaskers, chirurgische mondmaskers (de types I, II en IIR), onderzoekshandschoenen, beschermingsbrillen, spatschermen, isolatiejassen, schorten, (hand)desinfectant, overalls en gezichtsbedekkende spatschermen.²¹⁶

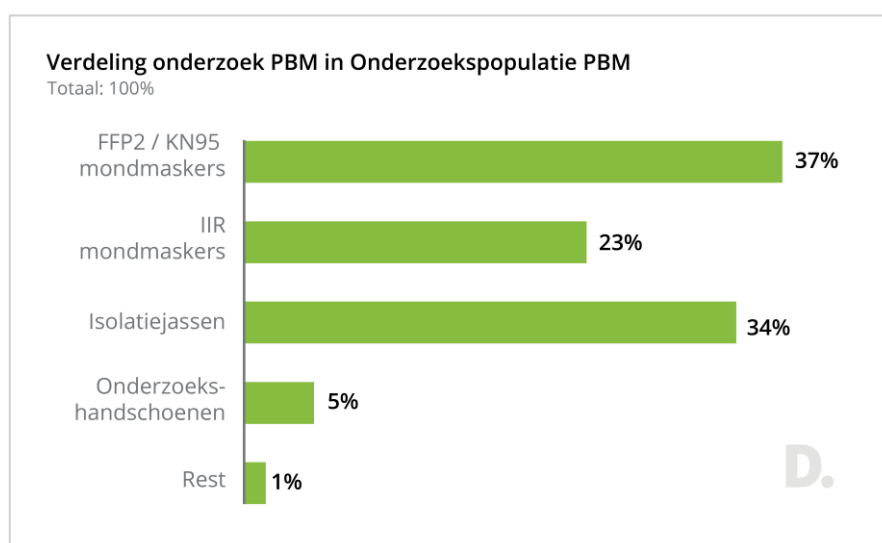
²¹⁶ OAKVC1-000208873. Eerste overzicht verstrekt door VWS op 23 juni 2021.

299 Onderstaand overzicht geeft de verschillende typen PBM weer die zijn ingekocht en die betrokken zijn in het Onderzoek (na wijziging; zie paragraaf hiervoor).

Type PBM	VWS	LCH		CIBG	Totaal
		Transacties > € 100 mio	Transacties < € 100 mio		
FFP-/KN95-mondmaskers	€ 105.592.723	€ 100.800.000	€ 169.016.295	€ 48.598.050	€ 424.007.068
Clip t.b.v. mondmaskers			€ 547.227		€ 547.227
IIR mondmaskers	€ 2.866.198		€ 266.785.731		€ 269.651.929
Isolatiejassen	€ 508.574	€ 149.230.000	€ 237.796.321		€ 387.534.895
Beschermingsbrillen			€ 1.999.090		€ 1.999.090
Halterschorten			€ 1.899.932		€ 1.899.932
Onderzoekshandschoenen			€ 54.996.910		€ 54.996.910
Desinfectiemiddelen	€ 3.835.185				€ 3.835.185
Diverse PBM	€ 4.432.100				€ 4.432.100
Transport ²¹⁷		€ 356.697	€ 3.990.253		€ 4.346.950
Totaal	€ 117.234.780	€ 250.386.697	€ 737.031.759	€ 48.598.050	€ 1.153.251.286

Tabel 5: Inkopen PBM die geadministreerd zijn bij de verschillende inkoopkanalen

300 De uitsplitsing van verschillende soorten PBM ten opzichte van de Onderzoekspopulatie PBM ad € 1.153.251.286 is als volgt weer te geven:

Figuur 32: Verdeling onderzoek PBM in Onderzoekspopulatie Deloitte

²¹⁷ De tabel bevat uitsluitend de transportkosten die in voorkomende gevallen zijn betaald aan de leverancier.

4.6 Risicogerichte selectie

4.6.1 Introductie onderzoekswerkzaamheden transacties

301 In deze paragraaf wordt de selectie toegelicht die Deloitte – conform de opdracht – heeft toegepast op de Onderzoekspopulatie PBM. Deze paragraaf betreft deels een herhaling van hetgeen is toegelicht in paragraaf 4.5 in (deel 1)Verslag van Handelingen met de wijzigingen die hebben plaatsgevonden na het uitbrengen van (deel 1)Verslag van Handelingen. Zoals weergegeven in hoofdstuk 1 ‘Opdracht’, zijn de transacties onderverdeeld in twee categorieën, te weten: ‘transacties groter dan € 100 miljoen’ en ‘transacties kleiner dan € 100 miljoen’.

4.6.2 Transacties groter dan € 100 miljoen

302 De drie leveranciers met de totale omvang van de transacties groter dan € 100 miljoen zijn:

- i. RGA voor circa € 101 miljoen,²¹⁸
- ii. Lasaulec, die isolatiejassen heeft geleverd aan het LCH voor ongeveer € 149 miljoen²¹⁹ en
- iii. een leverancier die PBM heeft geleverd aan het LCH voor ongeveer € 131 miljoen.²²⁰

303 In opdracht van VWS zijn alle transacties groter dan € 100 miljoen onderzocht. Een van de transacties groter dan € 100 miljoen (iii) is betrokken in de onderzoekspopulatie van het andere onderzoeksbureau, en valt daarmee buiten de Onderzoekspopulatie PBM van Deloitte.

4.6.3 Transacties kleiner dan € 100 miljoen

4.6.3.1 Initiële selectie van transacties kleiner dan € 100 miljoen

304 Transacties kleiner dan € 100 miljoen zijn conform de opdracht met VWS (risicogericht) geselecteerd voor het Onderzoek.²²¹ Bij de (risicogerichte) selectie van de te onderzoeken transacties is in eerste instantie gekeken naar de risico-indicatoren ten aanzien van de betreffende leverancier, in plaats van naar de afzonderlijke PBM-transacties. Hiervoor is enerzijds gekozen omdat met een groot deel van de leveranciers slechts één order is afgesloten, en anderzijds omdat bepaalde relevante onderwerpen (zoals bijvoorbeeld het eerste contactmoment of discussies over de kwaliteit) niet kunnen worden gekoppeld aan één specifieke transactie, en betrekking hebben op de leverancier en/of op meerdere transacties met een leverancier.

²¹⁸ Voor de onderzoekswerkzaamheden en de bevindingen inzake de transacties met RGA verwijzen wij naar (deel 1)Verslag van Handelingen.

²¹⁹ Voor de onderzoekswerkzaamheden naar en de bevindingen inzake de transactie met Lasaulec verwijzen wij naar hoofdstuk 5.

²²⁰ Zie paragraaf 4.4.1 voor de toelichting bij transacties die in scope zijn van het andere onderzoeksbureau.

²²¹ Zie hoofdstuk 1 ‘Opdracht’.

Deloitte en VWS hebben afgesproken om de PBM-transacties met de leveranciers te onderzoeken in batches. In elke batch zijn drie leveranciers opgenomen. Op basis van de aanwezigheid van een of meerdere risico-indicatoren, heeft Deloitte een initiële selectie gemaakt van de transacties in de Onderzoekspopulatie PBM. Deloitte heeft in februari 2022 vijf batches van drie leveranciers per batch en een reservelijst voorgelegd aan de AC, inclusief een onderzoeksbegroting. De batches 1 tot en met 5 zijn geprioriteerd op basis van een inschatting van de potentiële risico's en op basis van een aantal selectiecriteria. De AC en Deloitte hebben met elkaar afgesproken dat, conform de opdracht, de leveranciers en de bijbehorende PBM-transacties uit batch 1 en batch 2 met voorrang verdiepend worden onderzocht.

De Onderzoekspopulatie PBM is onderzocht op en vervolgens geselecteerd aan de hand van de volgende risico-indicatoren: (i) een analyse van mediaberichten en andere publieke bronnen, (ii) indicatoren die verband houden met de handelsregistergegevens van de betrokken leveranciers, waaronder de bedrijfsactiviteiten, de (statutaire) zetel, de oprichtingsdatum, de rechtsvorm en de bedrijfsomvang, (iii) indicatoren die verband houden met het voorkomen van de betrokken leverancier op de binnen VWS en het LCH gehanteerde VIP-lijsten, (iv) informatie uit interviews, (v) informatie verkregen via het meldpunt PBM,²²² en (vi) informatie uit de documentatie die beschikbaar is gesteld door betrokken partijen.

Een voorbeeld van documentatie die Deloitte heeft gebruikt bij het risicogericht selecteren van transacties is het document 'Coronaovereenkomsten en leverancierskwesties' van VWS.²²³ Onder de noemer 'leverancierskwesties' beschrijft het document kwesties tussen enerzijds VWS en/of het LCH, en anderzijds een leverancier. Voorbeelden daarvan zijn: een geschil over afgekeurde mondklappers, problemen rond een PBM-levering, en de betrokkenheid van (Lands)advocaten met betrekking tot disputen.

Om spreiding te bewerkstelligen van de verschillende soorten leveranciers en type transacties zijn vervolgens een aantal selectiecriteria gebruikt, waaronder: omvang van de order, type PBM, inkopende partij (VWS, het LCH of het CIBG), en zetel van de leverancier waar de PBM is ingekocht (in Nederland of buiten Nederland).

Deloitte heeft een initiële selectie gemaakt op basis van bovenstaande risico-indicatoren en selectiecriteria en heeft deze selectie besproken met de AC in februari 2022.²²⁴

²²² Wij verwijzen naar hoofdstuk 5 'Meldpunt PBM' in (deel 1)Verslag van Handelingen voor de toelichting bij de inrichting van het meldpunt PBM, de bekendheid die door VWS is gegeven aan het meldpunt PBM, en de ontvangen meldingen. In totaal zijn vier meldingen gekoppeld aan leveranciers met transacties kleiner dan € 100 miljoen. Van deze meldingen is één melding anoniem en zijn drie meldingen niet anoniem.

²²³ OAKVC1-000008650.

²²⁴ De werkwijze is op 14 februari 2022 voorgelegd aan de AC en na afronding van (deel 1)Verslag van Handelingen inclusief wijzigingen nogmaals besproken met VWS (zie hierna).

310 De navolgende tabel geeft (samengevat) weer de leveranciers die initieel door Deloitte zijn geselecteerd, zoals ook weergegeven in (deel 1)Verslag van Handelingen.

Leveranciersselectie (deel 1)Verslag van Handeling

Batch	Leverancier	Administratie	Type PBM	Totaal
1	Afro	LCH & CIBG	Mondmaskers	€ 12.910.907
	O2 Health	VWS	Mondmaskers	€ 45.835.000
	Zhonghong	LCH	Onderzoekshandschoenen	€ 17.717.646
2	Arch & Hook	VWS & LCH	Mondmaskers	€ 17.499.600
	Unit17	LCH	Mondmaskers	€ 60.117.500
	ADM	LCH	Mondmaskers & Isolatiejassen	€ 89.987.462
3	Leverancier G	LCH	Mondmaskers, Beschermingsbrillen & Isolatiejassen	€ 18.837.288
	Leverancier H	LCH	Onderzoekshandschoenen	€ 28.458.253
	Leverancier I	LCH	Isolatiejassen	€ 41.503.000
4	Leverancier J	LCH	Isolatiejassen	€ 8.898.346
	Leverancier K	LCH	Mondmaskers	€ 11.193.387
	Leverancier L	VWS	Mondmaskers	€ 5.829.120
5	Leverancier M	LCH	Mondmaskers	€ 40.142.000
	Leverancier N	LCH	Isolatiejassen & Onderzoekshandschoenen	€ 5.246.573
	Leverancier O	LCH	Isolatiejassen	€ 45.179.620

Tabel 6: Batch 1 t/m 5 transacties kleiner dan € 100 miljoen

4.6.3.2 Wijziging selectie transacties kleiner dan € 100 miljoen

311 Na het opleveren van (deel 1)Verslag van Handelingen aan VWS in september 2022 heeft een heroverweging door Deloitte plaatsgevonden voor de selectie van transacties kleiner dan € 100 miljoen. Dit is enerzijds gebeurd naar aanleiding van het verschuiven van twee leveranciers naar de onderzoekspopulatie van het andere onderzoeksbureau (zie alinea 291). Anderzijds had dit te maken met voortschrijdend inzicht tijdens het analyseren van de aanvullend verstrekte onderzoeksinformatie tijdens het Onderzoek aan Deloitte.

312 Deloitte heeft de analyse van de leveranciersselectie in (deel 1)Verslag van Handelingen op basis van de gehanteerde risico-indicatoren en selectiecriteria (zie hiervoor) nogmaals uitgevoerd in de periode oktober en november 2022.

Deze heroverweging van de selectie heeft er toe geleid dat twee leveranciers zijn verwijderd uit de initiële selectie en zijn vervangen door twee andere leveranciers. De leveranciers geselecteerd in batches 1 en 2 wijzigden niet. De heroverweging van de selectie is in de AC van 28 november 2022 toegelicht en besproken.²²⁵ Tevens heeft VWS aan Deloitte een onderzoeksbudget en nadere onderzoekstermijnen aangegeven, in aanvulling op de bij aanvang van het Onderzoek gemaakte afspraken. Binnen de kaders van dit aangegeven onderzoeksbudget en deze onderzoekstermijnen heeft Deloitte de onderzoeksselectie gefinaliseerd en omvat het Onderzoek het uitvoeren van een verdiepend onderzoek van batches 1 en 2 en beperktere onderzoekswerkzaamheden voor batches 3 tot en met 5.

De navolgende tabel geeft weer welke wijzigingen hebben plaatsgevonden:

Leveranciersselectie wijzigingen (deel 2) Verslag van Handelingen

Batch	Selectie	Leverancier	Administratie	Totaal	Type PBM	Reden wijziging
3	Initiële selectie	H	LCH	€ 28.458.253	Onderzoeks-handschoenen	Leverancier H is onderdeel geworden van de onderzoeks-populatie van het andere onderzoeksbureau. Leverancier S stond op de reservelijst van Deloitte.
	Wijziging	S	VWS	€ 36.435.658	Mondmaskers	
5	Initiële selectie	N	LCH	€ 5.246.573	Isolatiejassen & Onderzoeks-handschoenen	Door het analyseren van aanvullende onderzoeks-informatie is leverancier N gewijzigd in leverancier BA. Leverancier BA stond op de reservelijst van Deloitte.
	Wijziging	BA	VWS & LCH	€ 2.173.620	Mondmaskers	

Tabel 7: Wijzigingen initiële selectie naar definitieve selectie

Uitgevoerde werkzaamheden batches 1 en 2

Zoals reeds beschreven, hebben VWS en Deloitte met elkaar in de opdrachtformulering afgesproken dat de leveranciers en de bijbehorende PBM-transacties van transacties kleiner dan € 100 miljoen uit batch 1 en batch 2 met voorrang verdiepend worden onderzocht. Vanwege het onderzoeksbudget en de onderzoekstermijnen is alleen voor de leveranciers uit batch 1 en batch 2 een verdiepend onderzoek uitgevoerd. Voor de uitkomsten hiervan verwijzen wij naar de hoofdstukken 6 tot en met 11 van dit (deel 2) Verslag van Handelingen.

Uitgevoerde werkzaamheden batches 3 tot en met 5

Voor de batches 3 tot en met 5 hebben wij beperktere onderzoekswerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden betreffen het analyseren van open bronnen en initiële analyse van de beschikbare onderzoeks-informatie (zoals bijvoorbeeld LCH-orderformulieren, facturen en betalingen en communicatie over de

²²⁵ Deloitte heeft in de AC van 14 februari 2022 vijf batches van drie leveranciers per batch en een reservelijst besproken en getoond. Deloitte heeft voorts in de AC van 14 maart 2022 factsheets van de batches 1 en 2 gepresenteerd. Het heroverwegen van de selectie is in de AC van 28 november 2022 toegelicht en besproken.

aanbiedingen, orders en leveringen).²²⁶ VWS heeft geen opdracht verleend aan Deloitte voor een verdiepend onderzoek van de geselecteerde leveranciers in de batches 3 tot en met 5.

De tabel hieronder geeft (samengevat) weer welke leveranciers onderdeel zijn van de batches 3 tot en met 5.

Batch	Leverancier	Administratie	Ordernummers	(Aan)betalingen	Geleverde PBM	Oprichtings- datum	Omvang organisatie	Vestigings- land	Leverancier of fabrikant
3	G	LCH	LCH2020-0010 LCH2020-0015 LCH2020-0078 LCH2020-0093 LCHF2020-0072	€ 18.837.288	Mondmaskers (FFP2, IIR), Beschermingsbrillen & Isolatiejassen	10-04-2001	Klein	NL	Leverancier
3	S	VWS	3057-24657	€ 36.435.658	Mondmaskers (KN95)	31-12-2014	Klein	NL	Leverancier
3	I	LCH	LCH2020-0060 LCH2020-0092	€ 41.503.000	Isolatiejassen	07-12-2017	Micro	NL	Leverancier
4	J	LCH	LCH2020-0094 LCH2020-0113 LCH2020-0114	€ 8.898.346	Isolatiejassen	2014	Klein	China	Leverancier
4	K	LCH	LCH2020-0241	€ 11.193.387	Mondmaskers (IIR)	06-04-2020	Micro	NL	Fabrikant
4	L	VWS	3057-26205	€ 5.829.120	Mondmaskers (FFP2)	08-01-2021	Micro	NL & Zwitserland	Leverancier
5	M	LCH	LCH2020-0007 LCH2020-0008 LCH2020-0009 LCH2020-0041 LCH2020-0042 LCH2020-0043 LCH2020-0063 LCH2020-0155 LCH2020-0161 LCH2020-0207	€ 40.142.000	Mondmaskers (FFP2, IIR)	04-01-2018	Micro	NL	Leverancier
5	BA	VWS & LCH	3057-23224 LCH2020-0158	€ 2.173.620	Mondmaskers (FFP2)	30-06-2014	Klein	NL	Leverancier
5	O	LCH	LCH2020-0142	€ 45.179.620	Isolatiejassen	1999	Middelgroot	China	Fabrikant

Tabel 8: Batches 3 tot en met 5

²²⁶ Zie Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek' voor een nadere uitleg over de werkzaamheden.

4.6.6 Verhoudingen onderzochte transacties op totale inkoop PBM

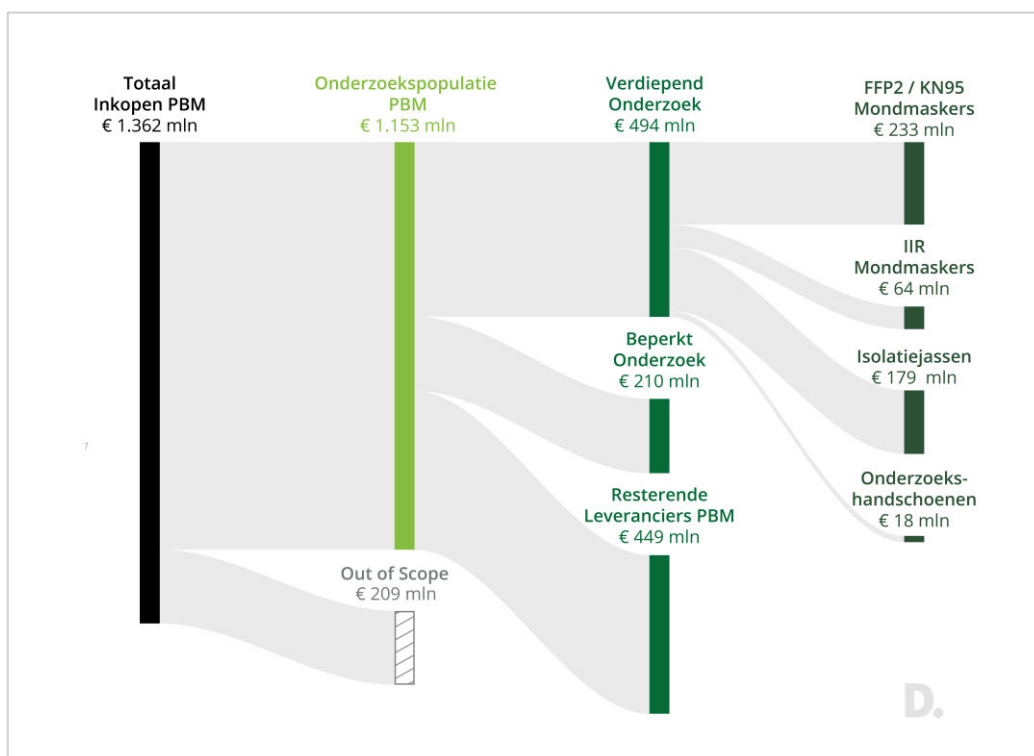
318 Zoals hiervoor beschreven, zijn niet alle transacties binnen de scope van het Onderzoek onderzocht. In onderstaand overzicht is weergegeven wat de dekking is van de transacties die zijn onderzocht, ten opzichte van de Onderzoekspopulatie PBM.

	VWS	LCH	CIBG	Totaal
Totaalbedrag in Onderzoekspopulatie PBM	€ 117.234.780	€ 987.418.456	€ 48.598.050	€ 1.153.251.286
% t.o.v. het totaal	10%	86%	4%	100%
Transacties > € 100 mln (bedrag)	€ 0	€ 250.386.697	€ 0	€ 250.386.697
Transacties > € 100 mln (leveranciers)	0	2	0	2
Transacties < € 100 mln € (bedrag) – Batch 1 en 2	€ 45.894.600	€ 187.492.845	€ 10.680.670	€ 244.068.115
Transacties < € 100 mln (leveranciers) Batch 1 en 2	2	5	1	6 ²²⁷
Transacties < € 100 mln € (bedrag) Batch 1 t/m 5	€ 89.943.378	€ 353.636.106	€ 10.680.670	€ 454.260.154
Transacties < € 100 mln (leveranciers) Batch 1 t/m 5	5	12	1	15 ²²⁷
Verdeling transacties in onderzoek				
% onderzochte transacties (€) Batch 1 en 2 en transacties >€ 100 mln - Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek	39%	44%	22%	43%
% geselecteerde transacties (€) Batch 1 t/m 5 en transacties >€ 100 mln 'Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek' en 'Leveranciers PBM geselecteerd voor beperkt Onderzoek' samen	77%	61%	22%	61%

Tabel 9: Dekking van de onderzochte transacties ten opzichte van de totale inkoop PBM

²²⁷ Vier partijen zijn leveranciers van zowel VWS als van het LCH en drie partijen zijn zowel leverancier van het LCH als van het CIBG. Er zijn in totaal 96 verschillende leveranciers betrokken in het Onderzoek.

319 In Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers' is het totaaloverzicht opgenomen van de PBM-leveranciers die wel of niet betrokken zijn in het Onderzoek van Deloitte. Dit is als volgt weer te geven:

Figuur 33: Overzicht Onderzoekspopulatie PBM

4.6.7 Leeswijzer bevindingen Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek

320 De volgende hoofdstukken (hoofdstuk 5 tot en met 11) hebben betrekking op 'de Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek'.²²⁸ Dit betreft één leverancier met transacties groter dan € 100 miljoen (Lasaulec) en zes leveranciers met transacties kleiner dan € 100 miljoen (batch 1 en batch 2).

321 In dit (deel 2)Verslag van Handelingen zijn deze Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek in chronologie van inkopen in de fasen VWS, het LCH en het CIBG opgenomen.

²²⁸ Voor de RGA-transactie (de andere leverancier met transacties groter dan € 100 miljoen) verwijzen wij naar (deel 1)Verslag van Handelingen.

322 De bevindingen met betrekking tot de transacties zijn per hoofdstuk verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door het VWS, LCH en/of CIBG gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen per hoofdstuk behandeld dat weliswaar direct met de transacties verband houdt, maar niet binnen het betreffende inkoopproces geplaatst kan worden, vanwege onder meer de aard van de betreffende onderwerpen.

323 In de hoofdstukken hierna worden de transacties met de volgende leveranciers uitgewerkt:

Transacties	Hoofdstuk	Pagina	Totaal
Lasaulec	Hoofdstuk 5	108	€ 149.319.086
O2 Health	Hoofdstuk 6	208	€ 45.835.000
Arch & Hook	Hoofdstuk 7	256	€ 17.499.600
ADM	Hoofdstuk 8	299	€ 89.987.462
Unit17	Hoofdstuk 9	349	€ 60.117.500
Zhonghong	Hoofdstuk 10	401	€ 17.717.646
Afpro	Hoofdstuk 11	447	€ 12.910.907
			€ 393.387.201
RGA	(deel 1)Verslag van Handelingen	n.v.t.	€ 101.067.611
Totaal verdiepend Onderzoek			€ 494.454.812

Tabel 10: Verdiepend onderzochte transacties.

Bevindingen - Leveranciers

5 Lasaulec

5.1 Inleiding en leeswijzer

324 Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de Lasaulec-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw, alsmede een leeswijzer.

325 De bevindingen met betrekking tot de Lasaulec-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door het LCH gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de Lasaulec-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen het LCH-inkoopproces kan worden geplaatst.

326 Deloitte heeft Lasaulec de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met Lasaulec hebben meerdere interviews plaatsgevonden voor het Onderzoek (hoor). Tevens heeft Lasaulec gebruikgemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen en heeft Lasaulec daarop gereageerd (wederhoor). De medewerking van de betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

327 Paragraaf 5.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de Lasaulec-transacties, gevolgd door een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 5.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 5.4).
- VIP-lijst (zie paragraaf 5.5).
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 5.6).
- Samenwerking Defensie en LCH (zie paragraaf 5.7).
- Aanbiedingen en orders Lasaulec (zie paragraaf 5.8).
- Betalingen en leveringen (zie paragraaf 5.9).
- Kwaliteit (zie paragraaf 5.10).
- Prijs en winst (zie paragraaf 5.11).

5.2 Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake de Lasaulec-transacties als volgt worden samengevat.

328 Dit onderdeel van het (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door het LCH van 20,2 miljoen isolatiejassen bij Lasaulec B.V. (hierna: "Lasaulec"). De kenmerken van de Lasaulec-transacties zijn als volgt:

Naam	Lasaulec
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 149.319.086
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	12,9%
Omvang organisatie	Groot
Statutaire zetel	Nederland
Type leverancier	Nederlandse leverancier
Oprichtingsdatum	2 mei 1986
Bedrijfsactiviteit(en)	Technische groothandel (o.a. PBM)
Inkoopfase(n)	Fase 2: LCH
Wijze van aanbrengen	Defensie
Vermelding VIP-lijst	Nee
Ondertekening LCH-convenant	Nee
Datum eerste contact	17 april 2020
Datum eerste overeenkomst/order	1 mei 2020
Check(s) op leverancier	- Lasaulec is bestaande contractpartner Defensie - Samples van NL toeleverancier (die koopt bij Turkse fabrikant) getest
Aanbetaling	Ja
Leveringscondities	FOB en DDP
Inkoop PBM (besteld)	200.000 isolatiejassen (stuksprijs € 6,84); in totaal € 1.368.000 20.000.000 isolatiejassen (stuksprijs € 6,11); in totaal € 122.200.000
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Nee
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	20,2 miljoen van 20,2 miljoen isolatiejassen (100%)
Betalingen inkoop PBM t.o.v. besteld	€ 149.230.000 (inclusief btw) van totaal € 149.230.000 (100%)
Kwaliteit	Goedgekeurd na overleg over kwaliteitsvereisten
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Nee

329 Lasaulec heeft sinds 2018 een raamcontract met de Rijksoverheid voor het leveren van niet-medische PBM aan (rijks)overheidspartijen. Defensie Materieel Organisatie (hierna: "DMO"), een onderdeel van het ministerie van Defensie (hierna: "Defensie"), is verantwoordelijk voor de inkoop van bedrijfskleding en beheert dit raamcontract.

330 DMO biedt het LCH in maart 2020 hulp aan bij het inkopen van PBM. DMO benadert om die reden haar contractpartners met de vraag welke PBM zij kunnen leveren. Lasaulec is één van deze contractpartners. Naar

aanleiding van dit verzoek doet Lasaulec enkele aanbiedingen voor PBM aan het LCH. Geen van deze aanbiedingen leidt tot een transactie met het LCH.

Begin april 2020 verwacht het LCH in de daaropvolgende weken 6 miljoen isolatiejassen per week nodig te hebben. VWS geeft op 10 april 2020 in een 'Opdrachtmail inzake LCH' onder andere de opdracht tot het "maximaal inkopen" van PBM. Op 18 april 2020 hanteert het LCH een verbruiksprognose voor 13 weken van 4,2 miljoen isolatiejassen per week. Het LCH zoekt naar leveranciers die 'grotere hoeveelheden isolatiejassen' kunnen aanbieden.

Medio april 2020 ontstaat een consortium tussen diverse publieke en private partijen, dat zich inzet om op korte termijn isolatiejassen in of nabij Nederland te (laten) produceren of in te kopen. Doel van dit consortium is het verkleinen van de afhankelijkheid van China voor de productie en inkoop van PBM. Op 17 april 2020 vindt een overleg plaats tussen de deelnemers van dit consortium. Twee medewerkers van DMO, namelijk Functionaris 1 Defensie en Functionaris 2 Defensie, nemen deel aan dit overleg. Tijdens dit overleg komt Defensie in contact met een tussenpersoon in de textielbranche. Deze tussenpersoon zegt op korte termijn via zijn netwerk in Turkije gefabriceerde isolatiejassen te kunnen leveren aan het LCH. Deze tussenpersoon zal later als toeleverancier (hierna: "Toeleverancier") van Lasaulec optreden voor de isolatiejassen die Lasaulec aan het LCH levert.

Na het overleg van 17 april 2020 vraagt Functionaris 1 Defensie aan Toeleverancier om een voorstel voor het leveren van isolatiejassen, zodat Functionaris 1 Defensie dit voorstel aan het LCH kan voorleggen. Tevens informeert Functionaris 1 Defensie Toeleverancier erover dat eventuele aanbiedingen aan het LCH via Lasaulec dienen plaats te vinden. Toeleverancier deelt de gevraagde informatie over de productie van isolatiejassen in Turkije met Functionaris 1 Defensie. Defensie brengt Toeleverancier vervolgens in contact met Lasaulec.

In de dagen daarna bespreken Lasaulec en Toeleverancier de mogelijkheden voor het leveren van isolatiejassen aan het LCH. Uiteindelijk doet Toeleverancier vanuit zijn persoonlijke holding op 24 april 2020 een aanbieding aan Lasaulec. Deze aanbieding leidt tot de prijs van € 6,84 per isolatiejas voor het LCH. De aanbieding bevat een prijsopbouw, waaruit volgt dat de inkoopprijs van Toeleverancier bij de Turkse fabrikant € 6,20 zou zijn. Toeleverancier rekent 5% opslag over de inkoopprijs en Lasaulec rekent 5% opslag boven op de inkoopprijs bij Toeleverancier. Lasaulec deelt deze aanbieding met de prijsopbouw en de inkoopprijs plus 5% opslag voor Toeleverancier en 5% opslag voor Lasaulec met Functionaris 2 Defensie. Lasaulec meldt daarbij tevens dat de verkoopprijs "geheel transparant is".

Ondanks dat Lasaulec met Functionaris 2 Defensie communiceert over de 'inkoopprijs plus opslag', wordt dat niet gecommuniceerd met het LCH door Defensie. Het LCH ontvangt van Functionaris 2 Defensie een aanbieding met een prijs van € 6,84 per isolatiejas, zonder vermelding van de 5% opslagen voor Toeleverancier en Lasaulec. Lasaulec licht in wederhoor toe dat via Defensie, namens Lasaulec, een vaste verkoopprijs aan het LCH wordt aangeboden op 24 april 2020.

336 Lasaulec en het LCH bespreken het gedane aanbod van 24 april 2020 in meerdere besprekingen, soms met Functionaris 2 Defensie erbij. Daarbij worden onder andere besproken: de wijze van transport, de wijze van levering en het dalen van de prijs bij het afnemen van grotere hoeveelheden. Lasaulec geeft aan dat bij een groter afnameaantal de prijs per isolatiejas lager zal zijn. Functionaris 2 Defensie adviseert het LCH op 29 april 2020 om eerst een kleine order te plaatsen, en daarna eventueel een grotere order. Op 1 mei 2020 wordt door het LCH een eerste order bij Lasaulec geplaatst voor 200.000 isolatiejassen à € 6,84 per isolatiejas.

337 Op 8 mei 2020 wordt via Defensie aan Lasaulec verzocht een tweede aanbidding te doen voor 20 miljoen isolatiejassen aan het LCH. Toeleverancier doet diezelfde dag een aanbidding aan Lasaulec. Evenals bij de eerste aanbidding stuurt Toeleverancier hierbij een prijsopbouw, met daarin de 5%-opslagen separaat genoemd, mee aan Lasaulec. Lasaulec stuurt deze aanbidding, inclusief een prijsopbouw met de inkoopprijs plus 5% opslag voor Toeleverancier en 5% opslag voor Lasaulec, door aan Functionaris 2 Defensie. De inkoopprijs van Toeleverancier bij de Turkse fabrikant bedraagt € 5,45. Wederom rekent Toeleverancier een opslag van 5% op de inkoopprijs en rekent Lasaulec een opslag van 5% op de inkoopprijs bij Toeleverancier. Bij dit aanbod wordt het transport verzorgd door Toeleverancier. Voor het transport is circa € 0,10 per isolatiejas aan de prijs toegevoegd. Het LCH ontvangt vervolgens van Functionaris 1 Defensie deze aanbidding, met een prijs van € 6,11 per isolatiejas. In de aanbidding is een inkoopprijs van € 6,01 (zonder vermelding van de 5% opslag) en de transportkosten van € 0,10 vermeld. Lasaulec licht in wederhoor toe dat via Defensie, namens Lasaulec, wederom een vaste verkoopprijs aan het LCH wordt aangeboden op 8 mei 2020.

338 Diezelfde dag, 8 mei 2020, plaatst het LCH bij Lasaulec een tweede (voorwaardelijke) order voor 20 miljoen isolatiejassen à € 6,11 per isolatiejas. De isolatiejassen van de eerste order (200.000 isolatiejassen) zijn dan nog niet ontvangen door het LCH in Nederland. Het LCH stelt als voorwaarde bij deze tweede order dat de kwaliteit van de isolatiejassen uit de eerste order voldoende is.

339 Voor beide orders zijn door Mediq (namens het LCH) getekende Purchase Orders opgemaakt.²²⁹ De order van 20 miljoen isolatiejassen wordt door het LCH eerst opgedeeld in zes deelorders, en later in tien deelorders. Elk van deze deelorders wordt door het LCH per e-mail afgeroepen middels een door Mediq getekende Purchase Order. Gedurende het afroepen van de deelorders van 20 miljoen isolatiejassen ontvangt het LCH voorafgaand aan iedere deelorder toestemming van Functionaris 2 VWS, conform het inkoopproces voor orders groter dan € 5 miljoen.

340 Gedurende mei 2020 wordt binnen het LCH en door VWS opgemerkt dat de prijs van de bij Lasaulec bestelde isolatiejassen hoog is in vergelijking met de intussen gedaalde prijzen van isolatiejassen uit China. Daarnaast daalt in die periode de vraagverwachting van 4,2 miljoen isolatiejassen per week naar 625.000 jassen per week. Het LCH probeert hierop om een deel van de overeengekomen 20 miljoen isolatiejassen niet meer af te nemen bij Lasaulec. Om die reden vindt binnen het LCH en bij VWS overleg plaats over een eventuele afkoopsom om de

²²⁹ Niet getekend door Lasaulec.

omvang van de order met Lasaulec te beperken. Uiteindelijk wordt de order niet beperkt. In augustus 2020 wordt binnen het LCH besloten dat de totale bestelling van 20 miljoen isolatiejassen definitief zal worden afgenomen.

Het LCH neemt 20,2 miljoen isolatiejassen af van Lasaulec. Hiervoor betaalt het LCH aan Lasaulec € 123.568.000 (met inbegrip van de € 25.662.000 aan btw komt het in totaal betaalde bedrag uit op € 149.230.000). In totaal betaalt Lasaulec aan Toeleverancier voor de 20,2 miljoen isolatiejassen € 87.337.280 (met inbegrip van de € 18.067.409 aan btw komt het in totaal betaalde bedrag uit op € 105.404.689).

Lasaulec koopt de 20 miljoen isolatiejassen (van de tweede order) initieel in voor € 5,82 bij Toeleverancier. Toeleverancier verlaagt de prijs per isolatiejas gedurende de fabricage en levering eerst naar € 4,00, en later naar € 3,90. Lasaulec blijft € 6,11 in rekening brengen bij het LCH en geeft hierover aan in wederhoor dat via Defensie een vaste verkoopprijs is overeengekomen met het LCH. Toeleverancier stelt in wederhoor zich niet te hebben gerealiseerd dat de prijsverlaging niet is doorberekend aan het LCH door Lasaulec. Betrokkenen van het LCH melden in wederhoor dat bij het contractbeheer van het LCH niet alle toezeggingen in de aanbiedingen van Lasaulec vastgelegd zijn.

De inkoop van Lasaulec bij Toeleverancier en de inkoop van het LCH bij Lasaulec is als volgt weer te geven:

Toeleverancier – Lasaulec					Lasaulec - LCH				
Inkoopprijs per stuk Lasaulec (ex btw)	Aantal isolatiejassen	Inkoopbedrag Lasaulec (ex btw)	Lasaulec betaald aan Toeleverancier		Inkoopprijs per stuk LCH (ex btw)	Verkoopbedrag Lasaulec (ex btw)		Ontvangen door Lasaulec van LCH	Marge (t.o.v. Lasaulec omzet in %)
€ 6,51	200.000	€ 1.302.000	n.v.t. ²³⁰	€ 1.302.000	€ 6,84	€ 1.368.000	n.v.t.	€ 1.368.000	5%
€ 5,82	3.500.000	€ 20.370.000	€ 4.277.700	€ 24.647.700	€ 6,11	€ 21.385.000	€ 4.490.850	€ 25.875.850	5%
€ 4,00	13.152.800	€ 52.611.200	€ 11.048.352	€ 63.659.552	€ 6,11	€ 80.363.608	€ 16.876.358	€ 97.239.966	35%
€ 3,90	3.347.200	€ 13.054.080	€ 2.741.357	€ 15.795.437	€ 6,11	€ 20.451.392	€ 4.294.792	€ 24.746.184	36%
Totaal	20.200.000	€ 87.337.280	€ 18.067.409	€ 105.404.689		€ 123.568.000	€ 25.662.000	€ 149.230.000	29%

Tabel 11: Overzicht kostprijs en marge isolatiejassen

Alle 20,2 miljoen isolatiejassen zijn geleverd aan het LCH. Gedurende de levering van de isolatiejassen vindt er een discussie plaats tussen Lasaulec en het LCH over de geldende kwaliteitsvereisten voor isolatiejassen. De kwaliteit van alle door Lasaulec geleverde isolatiejassen is uiteindelijk goedgekeurd door het LCH.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke momenten inzake de Lasaulec-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

²³⁰ Vanwege de levervoorwaarde FOB is geen btw in rekening gebracht door Toeleverancier en Lasaulec.

5.3

Belangrijke momenten

Onderstaande tijdslijn bevat een aantal belangrijke feiten en omstandigheden inzake het LCH, het tijdsgewricht en de Lasaulec-transacties. Dit overzicht is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien.

April 2020

- 7 • Het LCH hanteert een vraagprognose van 6 miljoen isolatiejassen per week
- 8 • Lasaulec doet een aanbod voor mondkmaskers aan Defensie
 - Functionaris 1 Defensie informeert Functionaris 2 EZK erover dat DMO regelmatig PBM aangeboden krijgt via haar contractpartners
- 14 • Overleg tussen publieke partijen (o.a. het LCH, EZK, Defensie) en private partijen, ter bespreking van de mogelijkheden om via een consortium de productie van PBM in en nabij Nederland op te zetten
- 15 • Defensie doet een hulpaanbod aan het LCH inzake de inkoop van PBM
 - Defensie stuurt diverse aanbiedingen PBM van haar contractpartners naar het LCH
- 16 • Functionaris 2 VWS ontvangt laatste vraagprognose voor 6 miljoen isolatiejassen per week
 - Overleg tussen Functionaris 1 Defensie en Functionaris 9 LCH over afspraken inzake de ondersteuning van Defensie aan het LCH
 - Hulpvraag van het LCH aan Defensie inzake ondersteuning bij de inkoop van PBM
- 17 • Telefonisch overleg Consortium Isolatiejassen Productie NL, waarbij ook Toeleverancier aansluit
 - Telefonische introductie van Functionaris 1 Defensie en Toeleverancier
- 18 • Het LCH hanteert een vraagprognose van 13 weken met 4,2 miljoen isolatiejassen per week
 - Functionaris 1 Defensie wordt aanspreekpunt voor het LCH voor de inkoop van PBM via contractpartners van Defensie
 - Toeleverancier stuurt Functionaris 1 Defensie een overzicht van de mogelijkheden van de productie van isolatiejassen in Turkije, met een prijs van € 4 per isolatiejas
- 19 • Defensie brengt Lasaulec en Toeleverancier met elkaar in contact
- 21 • Toeleverancier informeert Defensie dat de exportregel inzake Turkije van kracht is gegaan op 20 april 2020. Volgens Toeleverancier stijgt de prijs per isolatiejas als gevolg van de exportregel naar € 5,80
- 23 • Positieve beoordeling van de kwaliteit van de door Toeleverancier opgestuurde proefmodellen door Functionaris 3 Defensie
- 24 • Toeleverancier stuurt een eerste aanbieding voor twee modellen isolatiejassen naar Lasaulec, met vermelding van een opslag van 5%
 - Lasaulec stuurt een eerste aanbieding voor isolatiejassen aan Defensie, met de vermelding 'inkoopprijs plus 2 x 5% opslag'

- Defensie stuurt de eerste aanbieding voor isolatiejassen aan het LCH, zonder de vermelding *'inkoopprijs plus 2 x 5% opslag'*
- 30** • **[Toeleverancier]** doet een aanbieding voor verschillende PBM, rechtstreeks aan **[Functionaris 2 VWS]**

Mei 2020

- Lasaulec doet een aanbod voor isolatiejassen met verschillende opties in omvang van de order en de daarbij behorende prijzen aan het LCH
 - Het LCH bevestigt de eerste order aan Lasaulec voor 200.000 isolatiejassen à € 6,84
- Het LCH bericht intern dat de vraagprognose voor 'regulier gebruik' 25 miljoen isolatiejassen is
- Het LCH meldt intern en aan Defensie dat nieuwe kwaliteitsvereisten voor isolatiejassen worden gehanteerd
- 100.000 isolatiejassen worden afgeleverd op het vliegveld in Turkije (deel 1 van de eerste order)
- 100.000 isolatiejassen worden afgeleverd op het vliegveld in Turkije (deel 2 van de eerste order)
- [Toeleverancier]** stuurt een aanbod voor 20 miljoen isolatiejassen aan Lasaulec
 - Overleg tussen Defensie, Lasaulec en **[Toeleverancier]** over de betalings- en leveringsvoorwaarden inzake een aanbod van 20 miljoen isolatiejassen aan het LCH
 - [Functionaris 1 Defensie]** neemt contact op met **[Functionaris 9 LCH]** over de komende aanbieding
 - Lasaulec stuurt een offerte aan Defensie voor 20 miljoen isolatiejassen, onder vermelding van *'inkoopprijs plus 2 x 5% opslag'*
 - Defensie stuurt de offerte voor 20 miljoen isolatiejassen aan het LCH zonder de vermelding *'inkoopprijs plus 2 x 5% opslag'*
 - Het LCH bevestigt de tweede order voor 20 miljoen isolatiejassen à € 6,11 aan Lasaulec, onder het voorbehoud dat de kwaliteit van de eerste 200.000 isolatiejassen wordt goedgekeurd
- Aankomst isolatiejassen eerste deel van de eerste order in Vianen
 - Innamekeuring van isolatiejassen van de eerste order door het RIVM in het bijzijn van medewerkers van Defensie, met een positieve beoordeling van de kwaliteit door het RIVM
 - LCH bericht Defensie dat, gezien de positieve kwaliteitsbeoordeling, de order voor 20 miljoen isolatiejassen doorgaat en verzoekt om een betalings- en leveringsschema
 - [Toeleverancier]** deelt een betalings- en leveringsschema met Lasaulec voor de tweede order van 20 miljoen isolatiejassen
- Lasaulec stelt op basis van het betalings- en leveringsschema van **[Toeleverancier]** een betalings- en leveringsschema op en overlegt hierover met Defensie
 - Lasaulec past het betalings- en leveringsschema aan, in samenspraak met Defensie, waarna Defensie dit deelt met het LCH
- [Functionaris 2 VWS]** geeft akkoord op de eerste deelorder (van de tweede order) van 1,2 miljoen isolatiejassen
- Een deel van de geleverde isolatiejassen (eerste order) wordt afgekeurd door het RIVM, wegens naadlekkage. Het RIVM meldt dit aan het LCH

- **Functionaris 1 LCH** deelt binnen het LCH een berekening ter onderbouwing van de opvatting dat de prijs van de isolatiejassen uit Turkije relatief hoog is
- 20** • **Functionaris 9 LCH** belt met **Toeleverancier** om de mogelijkheden van een lagere prijs te bespreken
- 23** • **Functionaris 2 VWS** geeft akkoord op de tweede deelorder van 3,5 miljoen isolatiejassen
- 27** • **Functionaris 2 VWS** geeft akkoord op de derde deelorder van 4,5 miljoen isolatiejassen
- Het LCH hanteert een vraagprognose van 625.000 isolatiejassen per week

Juni 2020

- 2** • Het LCH informeert Defensie en Lasaulec erover dat isolatiejassen uit de eerste order worden afgekeurd op naadlekkage
- 12** • **Functionaris 9 LCH** attendeert **Functionaris 1 Defensie** op een daling van de internationale inkoopprijs van isolatiejassen
- **Toeleverancier** informeert Lasaulec erover dat de prijs per isolatiejas inclusief transport wordt aangepast naar € 4

Juli 2020

- 1** • Lasaulec maakt een nieuwe versie van het betalings- en leveringsschema, vanwege een discussie over de kwaliteit en de omvang van de order
- 6** • Het LCH stelt een statusoverzicht van de order voor Lasaulec op: 9,2 miljoen isolatiejassen verwerkt in orders
- 23** • Fysieke bespreking tussen Lasaulec en het LCH over een mogelijke beperking van de omvang van de order en over leveringsproblemen
- 27** • **Functionaris 2 VWS** geeft akkoord op de vierde, vijfde en zesde deelorder van ongeveer 4,9 miljoen isolatiejassen
- **Functionaris 15 LCH** stuurt een voorstel voor de afkoop van 2,5 miljoen isolatiejassen met drie opties aan collega's binnen het LCH ('afkoopsom')

Augustus 2020

- 4** • Communicatie binnen het LCH dat het vereiste van 'geen naadlekkage' van het testprotocol niet meer wordt gehanteerd
- 5** • Het LCH meldt intern dat het besluit om de totale order van 20 miljoen isolatiejassen in zijn geheel af te nemen definitief is
- 7** • **Functionaris 2 VWS** geeft akkoord op de zevende, achtste, negende en tiende deelorder van ongeveer 5,9 miljoen isolatiejassen
- 10** • **Toeleverancier** informeert Lasaulec erover dat € 0,10 korting wordt gegeven op het laatste deel van de te leveren isolatiejassen

Oktober 2020

- 21 • Laatste levering isolatiejassen door Lasaulec aan het LCH
- 26 • Lasaulec vraagt aan het LCH een vergoeding voor de gemaakte kosten voor de huur van een magazijn, waar de isolatiejassen worden overgezet op europallets. Het LCH betaalt deze kosten uiteindelijk niet

5.4 Achtergrond en oprichting

5.4.1 Lasaulec groep

345 Lasaulec is volgens haar website een groep ondernemingen die sinds 1947 actief is als technische groothandel. Op diezelfde website meldt Lasaulec gespecialiseerd te zijn in PBM. Het hoofdkantoor van Lasaulec is gevestigd in Heerenveen. Enig bestuurder en aandeelhouder van Lasaulec is Lasaulec Holding B.V (hierna: "Lasaulec Holding"). Gedurende de gebeurtenissen zoals beschreven in dit verslag, was onder anderen Bestuurder Lasaulec statutair directeur van Lasaulec Holding.²³¹ Via andere rechtspersonen is Lasaulec Holding een 100% dochteronderneming van Stichting Administratiekantoor Kroymans Holding.²³²

346 De jaarrekening van Lasaulec Holding over boekjaar 2020 is (voorlopig en zonder accountantsverklaring) gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel.²³³ Volgens deze jaarrekening bedroeg de omzet over 2020 circa € 220 miljoen en bedroeg deze in 2019 ruim € 90 miljoen. De jaarrekening 2020 vermeldt bij deze omzetstijging de volgende toelichting: "De stijging van de omzet heeft naast een autonoom te achten groei van circa 4% voor circa 120 miljoen betrekking op de incidenteel te achten omzet in Covid-19 gerelateerde persoonlijke beschermingsmiddelen."

5.5 VIP-lijst

5.5.1 Lasaulec en Toeleverancier niet op VIP-lijst

347 Vanaf eind maart 2020 start het LCH met een VIP-team.²³⁴ Lasaulec en Toeleverancier zijn niet aangetroffen op de overzichten binnen het LCH op basis waarvan aanbieders als een VIP worden geclassificeerd op de VIP-lijst.

²³¹ De andere bestuurder betreft een rechtspersoon.

²³² KVK 77546466.

²³³ KVK 01043050.

²³⁴ Paragraaf 9.3 van het (deel 1)Verslag van Handelingen.

348 [Toeleverancier] doet gedurende de aanbidding van Lasaulec ook (rechtstreeks) een aanbidding aan [Functionaris 2 VWS], waarna hier een reactie op volgt vanuit de VIP-e-mailbox (zie alinea 504).²³⁵ Deze aanbidding heeft volgens [Toeleverancier] en volgens de administratie van het LCH niet geleid tot een transactie. Zie voor nadere details paragraaf 5.8.3 'Rechtstreekse aanbidding Toeleverancier aan LCH'.

5.6 Inkoopbehoefte

5.6.1 Inleiding

349 De transactie tussen het LCH en Lasaulec heeft betrekking op de aanschaf van isolatiejassen. In deze paragraaf wordt de inkoopbehoefte aan isolatiejassen in de periode van de Lasaulec-transactie (begin april 2020 tot en met medio mei 2020) besproken. De volgende gebeurtenissen zijn daarbij van belang:

350 Op 10 april 2020 geeft VWS in een 'Opdrachtmail inzake LCH' aan [Functionaris 2 VWS] onder andere de opdracht tot het "maximaal inkopen" van PBM. Op 12 april 2020 stuurt [Functionaris 2 VWS] de 'Opdrachtmail inzake LCH' van VWS door aan het LCH, met de opdracht om maximaal in te kopen, zonder rekening te houden met een vooraf begrensde voorraadomvang.²³⁶ Voor het onderbouwen van de inkoopbehoefte ontwikkelt het LCH vanaf april 2020 een 'verfijnd' vraagprognosemodel.²³⁷

351 Na het Tweede Kamerdebat van 16 april 2020 stelt het LCH een 'Inkoopstrategie LCH' op voor het zonder rem inkopen van PBM. Deze 'Inkoopstrategie LCH' van 18 april 2020 beschrijft het maximaal inkopen van PBM. Volgens deze inkoopstrategie moeten aanbieders voldoen aan bepaalde, door het LCH gestelde, criteria, zoals betrouwbaarheid, kredietwaardigheid, leveringszekerheid, volume, snelheid, prijs en kwaliteit.²³⁸

352 Deze paragraaf eindigt met nadere bevindingen betreffende het tijdsgewricht ten tijde van de aanschaf van de isolatiejassen door het LCH bij Lasaulec, in aanvulling op hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht'.

²³⁵ OAKDEF-000007867. Nadat [Toeleverancier] aan [Functionaris 2 VWS] op 30 april 2020 een e-mail heeft gestuurd over de mogelijkheid om op korte termijn beschermkleding uit Turkije te leveren, reageert 'vip@lchulpmiddelen.nl'. Deze e-mail stuurt [Toeleverancier] tijdens de contacten tussen Defensie en het LCH over een eerste order met Lasaulec en [Toeleverancier].

²³⁶ Paragraaf 8.4 in (deel 1)Verslag van Handelingen.

²³⁷ Paragraaf 8.5 in (deel 1)Verslag van Handelingen.

²³⁸ Paragraaf 8.6 in (deel 1)Verslag van Handelingen.

5.6.2 Vraag(prognosemodel) LCH

5.6.2.1 Begin april 2020: 6 miljoen isolatiejassen per week

- 353 Op 7 april 2020 stuurt een medewerker van EZK een e-mail naar Functionaris 1 Defensie, met als onderwerp: "protectiejassen".²³⁹ vraag +/- 6 miljoen per week".²⁴⁰ Deze vraagprognose van circa 6 miljoen isolatiejassen wordt herhaald in het WhatsApp-contact op 16 april 2020 tussen Functionaris 2 VWS en een medewerker van VWS.²⁴¹

5.6.2.2 Eind april 2020: 4,2 miljoen isolatiejassen per week

- 354 Op 18 april 2020 hanteert het LCH een verbruiksprognose voor 13 weken van 4,2 miljoen isolatiejassen per week.²⁴² Daarbij worden diverse vraagprojecties uitgewerkt, rekening houdend met verschillende scenario's wat betreft de inschatting van (de groei van) het aantal ziekenhuispatiënten.

- 355 Functionaris 19 LCH en Functionaris 2 VWS lichten aan Deloitte toe dat de formule 'Bernhoven x 100' begin maart 2020 werd gehanteerd voor de vraagprognose. Functionaris 9 LCH licht in de gesprekken met Deloitte toe dat het model na een aantal weken is 'verfijnd' op basis van nieuwe gegevens. Deze verfijning heeft geleid tot een lagere vraagprognose.

- 356 Op 27 april 2020 deelt Functionaris 2 VWS binnen VWS de vraagprognose voor de komende 13 weken. Volgens Functionaris 2 VWS zijn de cijfers in de vraagprognose bedoeld "om onze inkoop richting te geven". Voor isolatiejassen schrijft Functionaris 2 VWS dat de vraag van 6 miljoen isolatiejassen per week is bijgesteld naar 4,2 miljoen isolatiejassen per week.²⁴³

5.6.2.3 Begin mei 2020: 4,3 miljoen isolatiejassen per week

- 357 Blijkens de vraagprognose van 6 mei 2020 hanteert het LCH een bijgestelde vraagverwachting van 4,3 miljoen isolatiejassen per week voor de weken 19 tot en met 31.²⁴⁴

- 358 De vraagprognose per 19 mei 2020 laat ook een vraagverwachting van 4,3 miljoen isolatiejassen per week zien voor de weken 21 tot en met 33.²⁴⁵

²³⁹ De termen 'protectiejassen' en 'isolatiejassen' zijn in e-mailberichten afwisselend gebruikt. Deloitte hanteert de term 'isolatiejassen'.

²⁴⁰ OAKVC1-000255903.

²⁴¹ OAKD0296-00000702.

²⁴² OAKLC14-001348395.

²⁴³ OAKBZK22-000006232.

²⁴⁴ OAKLC14-004062980.

²⁴⁵ OAKLC14-004062982.

5.6.2.4 Eind mei 2020: 625.000 isolatiejassen per week

359 De vraagprognose van 27 mei 2020 laat een daling zien in de vraagverwachting naar 625.000 isolatiejassen per week (in de weken 22 tot en met 34).²⁴⁶ De vraagprognose die is gedateerd op 3 juni 2020 laat ook een vraagverwachting van 625.000 stuks per week zien in de weken 23 tot en met 35.²⁴⁷

5.6.2.5 Eind juni 2020: voldoende isolatiejassen

360 In haar laatste nieuwsbrief meldt het LCH, op 26 juni 2020, dat er voldoende isolatiejassen en schorten zijn om in de vraag te kunnen voorzien, waarbij in die week nog meer isolatiejassen en schorten zullen binnenkomen via de luchtbrug.²⁴⁸

5.6.3 Afhankelijkheid van China voor PBM

361 In interviews met Deloitte geven Functionaris 1 LCH en Functionaris 2 VWS aan dat in april 2020 de grenzen van China zijn gesloten, waardoor de ingekochte PBM werden opgehouden bij het transport vanuit China. Ook Functionaris 10 LCH licht toe dat rond eind april, begin mei 2020 het besef ontstond dat het LCH voor de levering van bepaalde PBM, zoals isolatiejassen, volledig afhankelijk was van China.²⁴⁹

362 Bij het LCH ontstond daarom de behoefte de afhankelijkheid van China te beperken, aldus de geïnterviewden van het LCH. Ook VWS heeft bij het LCH aangedrongen op het zoeken naar leveranciers van PBM buiten China, volgens geïnterviewden van VWS en het LCH. Functionaris 2 VWS bevestigt in een interview met Deloitte dat onder andere via de orders bij Lasaulec (met fabricatie van isolatiejassen in Turkije) werd gepoogd om de afhankelijkheid van China te verminderen.

363 Deze aanbieding door Lasaulec wordt verder beschreven in paragraaf 5.8 'Aanbiedingen en orders Lasaulec'. Hierna worden eerst de bevindingen voorafgaand aan de totstandkoming van deze overeenkomst besproken, waaronder de samenwerking tussen Defensie en het LCH, voorafgegaan door specifieke uitingen over isolatiejassen in het Tijdsgewricht.²⁵⁰

5.6.4 Tijdsgewricht

364 Hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' van dit verslag geeft inzicht in het tijdsgewricht waarin het merendeel van de inkoop PBM heeft plaatsgevonden. Op het hoogtepunt van de media-aandacht vinden ook de transacties met Lasaulec plaats. Voor het algemene beeld van het tijdsgewricht in deze periode wordt verwezen naar hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' en naar Bijlage E 'Tijdsgewricht'.

²⁴⁶ OAKLC14-004062986.

²⁴⁷ OAKLC14-004062985.

²⁴⁸ OAKBZK22-000003403.

²⁴⁹ [Functionaris 2 VWS] licht in wederhoor toe dat de behoefte om de afhankelijkheid van China te beperken vanaf het begin af aan al bestond.

²⁵⁰ De partij die in een later stadium isolatiejassen aan Lasaulec levert, is [Toeleverancier].

Hierna wordt verder ingegaan op de media-uitingen en op de parlementaire berichtgeving over isolatiejassen gedurende de Onderzoeksperiode, zoals beschreven in hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht'.

Isolatiejassen in de media en in de parlementaire berichtgeving

Op basis van een analyse van de media-uitingen en de parlementaire berichtgeving zijn de volgende uitingen aangetroffen over isolatiejassen in relatie tot de inkoop van PBM.

De gezamenlijke Kamerbrief van VWS en JenV van 15 april 2020 bevat ten aanzien van isolatiejassen de volgende relevante passages:²⁵¹

[...] Dit nieuwe verdeelmodel moet helderheid bieden voor veldpartijen en is sinds maandag 13 april jl. doorgevoerd. Het gaat allereerst om mondkmaskers, maar zal ook worden benut voor andere materialen. Gelet op bijvoorbeeld het dreigende tekort aan isolatiejassen heeft de Minister voor MZS het RIVM inmiddels verzocht ook een richtlijn op te stellen voor het gebruik van jassen en schorten. [...]

Om de afhankelijkheid van productie en import van beschermingsmiddelen uit niet-EU landen nog verder te verminderen, ondersteunt het Ministerie van VWS – in nauwe samenwerking met de Minister van EZK – verschillende nieuwe initiatieven om de nationale productie van beschermingsmiddelen op te starten voor zowel chirurgische maskers als FFP2 maskers, als de opstart van productie van isolatiejassen en andere beschermingsmiddelen [...]. Waar nodig is er bereidheid om afnamegaranties te bieden voor een vooraf bepaalde periode, opdat de bedrijven in kwestie de kosten voor de opstart terug kunnen verdienen. Alle afnamegaranties zijn op voorwaarde dat de kwaliteit van de producten voldoet aan de wettelijke kwaliteits- en beschermingsnormen in Europa. [...]"

Het LCH schrijft in haar (externe) nieuwsbrief van 30 april 2020 het volgende:

*[...] * Het LCH heeft de afgelopen week ook fors ingezet op andere hulpmiddelen waar schaarste het grootst is: inmiddels zijn meer dan 72 miljoen jassen & schorten en 168 miljoen handschoenen besteld.*

** Wanneer materialen daadwerkelijk uitgeleverd worden hangt van diverse factoren af. Alle hulpmiddelen die uit China komen gaan zo spoedig mogelijk via de luchtbrug naar Nederland en moeten voor uitlevering ook nog door de kwaliteitscontrole.[...] ²⁵²*

Op 6 mei 2020 schrijft **minister van VWS** in een Kamerbrief:²⁵³

[...] Het LCH heeft inmiddels grote hoeveelheden beschermingsmiddelen besteld die wekelijks binnenkomen. Op dit moment kan het LCH voorzien in de vraag die bij hen binnenkomt met betrekking tot beschermingsmiddelen; alleen de schorten en isolatiejassen zijn beperkt beschikbaar.[...]"

²⁵¹ Kamerstukken II 2019/2020, 25295, nr. 249, p. 13 en 16.

²⁵² OAKLC14-004083185.

²⁵³ Kamerstukken II 2019/2020, 25295, nr. 315, p. 14.

Het LCH meldt in haar (externe) nieuwsbrief van 7 mei 2020:

*[...] * Het LCH heeft de afgelopen week fors ingezet op andere hulpmiddelen waar nog wel sprake is van schaarste: inmiddels zijn meer dan 71 miljoen jassen & schorten en 500 miljoen handschoenen besteld[...]*²⁵⁴

In de (externe) nieuwsbrief van 28 mei 2020 schrijft het LCH:

[...] MONDIALE SCHAARSTE GRONDSTOFFEN VOOR ISOLATIEJASSEN EN HANDSCHOENEN
*Wereldwijd hebben we te maken met schaarste aan grondstoffen voor de fabricage van isolatiejassen en handschoenen. Het LCH heeft voldoende isolatiejassen op voorraad om in de huidige vraag te voorzien (bijna 3 miljoen) Komende week komen er ruim 1,5 miljoen isolatiejassen binnen via de luchtbrug. De voorraad isolatiejassen is opgelopen, maar moet nog wat verder omhoog om comfortabele reserve voorraad te hebben. Daarop is actie uitgezet.[...]*²⁵⁵

Op 21 augustus 2020 stelt de SP Kamervragen over het dreigende tekort aan PBM, zoals onderzoekshandschoenen en isolatiejassen. Dit naar aanleiding van een Twitterbericht van Nieuwsuur, waarin wordt vermeld dat IC-artsen zich zorgen maken, *“Want nu al dreigt een tekort aan bepaalde beschermende kleding.”*²⁵⁶ Minister voor MZ antwoordt op 9 september 2020 dat het LCH heeft aangegeven dat het voldoende PBM, waaronder onderzoekshandschoenen en isolatiejassen, heeft kunnen inkopen om voldoende voorbereid te zijn op de huidige vraag en de eventuele extra vraag als gevolg van een tweede golf. Tevens geeft minister voor MZ aan dat de markt van PBM grillig blijft en dat signalen over mogelijke tekorten daarom nadrukkelijk worden nagevolgd.²⁵⁷

Op 12 oktober 2020 bericht minister voor MZ in een Kamerbrief over de uitkomsten van een onderzoek naar het verbruik binnen de zorg van de meest kritische PBM, waaronder isolatiejassen. Op basis van deze uitkomsten heeft minister voor MZ het LCH opdracht gegeven om de inkoop van onderzoekshandschoenen en, voor de zekerheid, ook (disposable) isolatiejassen verder op te schalen, teneinde ervoor te zorgen dat zorgverleners ook in de toekomst over voldoende PBM kunnen beschikken.²⁵⁸

In een nieuwsbericht van 12 oktober 2020 meldt het LCH dat er voldoende voorraad aan PBM beschikbaar is om de tweede golf aan coronabesmettingen op te vangen. Bij de medische mondmaskers en isolatiejassen zijn naar verwachting van het LCH zelfs voldoende voorraden aanwezig voor een eventuele derde golf. Dit volgt uit een onderzoek dat is verricht in opdracht van VWS.²⁵⁹

²⁵⁴ OAKLC14-004083189.

²⁵⁵ OAKBZK22-000010106.

²⁵⁶ <https://twitter.com/Nieuwsuur/status/1296535978350452737>.

²⁵⁷ Handelingen II 2019/2020, nr. 4066, p. 1.

²⁵⁸ Kamerstukken II 2020/2021, 25295, nr. 624, p. 9.

²⁵⁹ <https://www.lchulpmiddelen.nl/actueel/nieuws/2020/10/12/voldoende-beschermingsmiddelen-voor-de-zorg-beschikbaar>.

5.6.4.2 Overige media-uitingen

375 In een interview in de Volkskrant van 9 juli 2020 wordt met de inkoopmanagers van een ziekenhuis en een zorggroep teruggekeken op het gebruik van en tekort aan isolatiejassen. Hierbij worden de volgende voorbeelden gegeven:

"[...] Op een gegeven moment moesten we afschalen met beschermende jassen vanwege tekorten', [...] mensen op de vloer zenuwachtig worden en vond dat vervelend. 'Mensen moeten 100 procent zeker weten dat ze veilig kunnen werken.'" [...] "Toen de beschermingsjassen overal bijna op waren, vond het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven 'het ei van Columbus', [...]. In de veterinaire sector werden plastic jassen gebruikt, bijvoorbeeld voor de inseminatie van koeien, en die bleken 'perfect' voor de zorg." [...] "Bij het Bravis ziekenhuis in Roosendaal gingen ze over op herbruikbare jassen, gemaakt door een leverancier van douchegordijnen. [...]"²⁶⁰

5.7 Samenwerking Defensie en LCH

5.7.1 Inleiding

376 Lasaulec heeft voor de periode 2018-2022 een vierjarig raamcontract met de Rijksoverheid voor het leveren van PBM. Defensie beheert dit contract. Via Defensie komt Lasaulec in contact met het LCH voor het leveren van PBM. Deze paragraaf gaat in op de volgende onderwerpen:

- de totstandkoming van de samenwerking tussen Defensie en het LCH medio april 2020, waarbij aanbiedingen voor niet-medische PBM van onder andere Lasaulec via Defensie aan het LCH worden gedaan (zie paragraaf 5.7.2);
- de wijze waarop Toeleverancier van Lasaulec eerst met Defensie in contact komt via het consortium voor de productie van isolatiejassen in Nederland (zie paragraaf 5.7.3) en daarna met Lasaulec (zie paragraaf 5.7.3.4);
- de voorstellen van Defensie om een tweede draaischijf naast het LCH te laten opereren, met Lasaulec als leverancier (zie paragraaf 5.7.4).

²⁶⁰ 'Je kunt nu nooit meer zeggen: ik had geen idee' / Willem Feenstra. – IN; Volkskrant. – 9 juli 2020.

5.7.2 Totstandkoming samenwerking

5.7.2.1 Start contact Defensie met LCH

377 DMO van Defensie, verzorgt de inkoop van onder andere werkkleding en PBM voor Defensie en Rijksoverheidspartijen. Vóór het uitbreken van de coronapandemie vond de inkoop van PBM plaats via een vierjarig raamcontract, waar diverse (rijks)overheidspartijen bij zijn aangesloten. Van 1 april 2018 tot en met 31 maart 2022 is dit raamcontract aanbesteed bij Lasaulec.²⁶¹ DMO beheert dit raamcontract.

378 **Functionaris 1 Defensie** geeft in een interview met Deloitte aan vanuit DMO verantwoordelijk te zijn voor de Rijksbrede inkoop van PBM gedurende 2020, waaronder voor meerdere cruciale beroepen. Het LCH was tijdens de coronacrisis verantwoordelijk voor de inkoop van PBM die waren bedoeld voor medische instellingen, aldus **Functionaris 1 Defensie**. Omdat de leveranciers van DMO van de overheid de opdracht kregen om alleen medische instellingen, en daarmee het LCH, te voorzien van PBM, ontstond volgens **Functionaris 1 Defensie** schaarste in de PBM die waren bedoeld voor de overige cruciale beroepen.

379 **Functionaris 2 Defensie** licht in een interview met Deloitte toe dat het LCH zich voornamelijk richtte op leveranciers van 'medische PBM' en dat DMO al samenwerkte met leveranciers die PBM konden leveren. **Functionaris 2 Defensie** geeft in een interview met Deloitte aan dat meerdere vaste contractpartners, waaronder Lasaulec, door DMO zijn benaderd met de vraag of zij iets konden betekenen voor het LCH. Daarop boden sommige van de vaste contractpartners diverse soorten PBM aan bij Defensie.

380 **Functionaris 1 Defensie** licht aanvullend in een interview met Deloitte toe dat DMO de ondersteuning vanuit een eigen leveranciersbestand aanbood bij het LCH. Daarbij was een van de doelstellingen volgens **Functionaris 1 Defensie** om de belangen van de cruciale beroepen bij de Rijksoverheid veilig te stellen. In deze context kwam **Functionaris 1 Defensie** in contact met **Functionaris 2 EZK** die betrokken was bij het LCH.

381 Op 7 april 2020 geeft **Functionaris 2 EZK** in een e-mail aan **Functionaris 1 Defensie** met als onderwerp "protectiejassen. vraag +/- 6 miljoen per week"²⁶² het volgende aan: "ik zou nog even wachten met je netwerk checken", omdat VWS zelf "druk in de weer" is met isolatiejassen. Op 8 april 2020 meldt **Functionaris 1 Defensie** dat VWS hogere prijzen betaalt voor de PBM dan wat de afnemers via de 'Rijksbrede contracten' van DMO betalen, met als aanvulling dat de vraag naar PBM van de Rijksoverheid intern zou moeten worden afgestemd.²⁶³

We zouden de vraag intern Rijk veel beter moeten trechteren. Straks levert de toeleverancier alleen nog naar VWS en niet meer aan mij (ik heb een contract!!) omdat de hoogstbiedende wint.

Figuur 34: OAKVC1-000255903

²⁶¹ OAKDEF-000007587.

²⁶² De termen 'protectiejassen' en 'isolatiejassen' zijn in de e-mailberichten afwisselend gebruikt. Deloitte hanteert de term 'isolatiejassen'.

²⁶³ OAKVC1-000255903.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

382 Functionaris 2 EZK introduceert Functionaris 1 Defensie vervolgens per e-mail bij onder anderen Functionaris 19 LCH.²⁶⁴

Graag zou ik jullie met deze mail in contact brengen met AX. die namens Defensie e.a partijen inkoop doet van o.a ook beschermende middelen en mondmaskers.

Samen concludeerde wij dat momenteel de markt hevig in beweging is, die ook impact hebben op zijn contracten en de toeleveranties.

Hopelijk weten jullie elkaar zo te vinden en kunnen we gezamenlijk optrekken richting de diverse marktpartijen.

AX.
Functionaris
1 Defensie

Figuur 35: OAKD03-0008-00000006

383 Functionaris 19 LCH geeft in een interview met Deloitte aan dat het LCH op dat moment onvoldoende aanbiedingen voor PBM ontving. Functionaris 19 LCH kreeg de taak om op zoek te gaan naar overheidspartijen met reeds gecontracteerde Nederlandse PBM-leveranciers, en te beoordelen of deze contracten konden worden opgeschaald. Functionaris 9 LCH geeft in gesprekken met Deloitte aan dat ervaring als rijksbrede inkopers van PBM de reden voor het opzetten van een samenwerking met Defensie was.

5.7.2.2 LCH vraagt om isolatiejassen bij Defensie

384 Op 8 april 2020 doet Lasaulec een aanbieding voor het leveren van mondmaskers bij Functionaris 2 Defensie. Functionaris 2 Defensie bespreekt vervolgens met Functionaris 1 Defensie of de aanbieding moet worden uitgezet bij Defensie of moet worden doorgestuurd naar VWS, omdat "het zonde zou zijn als de BV NL misgrijpt". Functionaris 2 Defensie schrijft daarbij zelf het contact met Lasaulec te willen onderhouden.²⁶⁵

Ik kan twee dingen doen:

- Uitzetten bij Defensie via [] of hij in het crisisteam asap wil navragen of hier behoefte aan is. Wellicht dat partijen binnen defensie hier behoefte aan hebben.
- Of direct aan VWS de vraag stellen. Het zou zonde zijn als de BV NL misgrijpt let wel op dat ik het contact blijf tussen Lasaulec anders gaat het straks mis.

Figuur 36: OAKDEF-000009623

385 Functionaris 2 Defensie stuurt vervolgens op 9 april 2020 een introducerende e-mail naar het LCH "om zo snel mogelijk afstemming te zoeken met betrekking tot de concrete aanbiedingen die ik ontvang vanuit de markt."²⁶⁶ Als reactie laat het LCH weten dat er geen vraag bestaat naar mondmaskers, maar wel naar isolatiejassen.²⁶⁷ Hierop vraagt Functionaris 2 Defensie om specificaties van de gevraagde isolatiejassen. Deze specificaties verstuurt het LCH diezelfde dag nog naar Functionaris 2 Defensie, met de opmerking: "Mocht je wat hebben, dan hoor ik het graag!"²⁶⁸

²⁶⁴ OAKD03-0008-00000006.

²⁶⁵ OAKDEF-000009623.

²⁶⁶ OAKDEF-000009537.

²⁶⁷ OAKDEF-000009523.

²⁶⁸ OAKDEF-000009497.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

386 **Functionaris 2 Defensie** stuurt de specificaties op 9 april 2020 door naar Lasaulec en maakt daarbij de opmerking: "Denk dat het lastig wordt maar je weet het nooit."²⁶⁹ Lasaulec en **Functionaris 2 Defensie** lichten in de gesprekken met Deloitte toe dat isolatiejassen op dat moment geen onderdeel waren van de PBM die Lasaulec in het assortiment beschikbaar had voor het raamcontract. **Functionaris 2 Defensie** licht aanvullend toe dat PBM, zoals isolatiejassen, konden worden toegevoegd aan de catalogus binnen de omvang van de overeenkomst. Dat heeft echter hier niet plaatsgevonden, aldus **Functionaris 2 Defensie**.

387 Op 10 april 2020 geeft Lasaulec bij **Functionaris 2 Defensie** aan dat het Lasaulec niet lukt om 'disposable-kleding'²⁷⁰ te vinden.²⁷¹

Rondje gedaan en o.a. **AX.** gesproken maar DISPOSABLE-kleding is haast nog moeilijker en zeldzamer dan FFP-maskers. Dit gaat ons nu niet lukken, helaas.

Figuur 37: OAKDEF-000009483

388 **Functionaris 2 Defensie** vraagt dezelfde dag per e-mail aan Lasaulec om te blijven zoeken naar de gevraagde kleding, omdat de nood hoog is.²⁷²

Dank voor je efforts in deze.
Zou je de mogelijkheden om aan deze kleding te komen blijven bekijken.
De nood is hoog en hulp is gewenst.

Figuur 38: OAKDEF-000009483

5.7.2.3 Reactie LCH op aanbiedingen van Defensie

389 **Functionaris 2 Defensie** meldt in een gesprek met Deloitte dat het LCH op eerdere aanbiedingen van andere contractpartners dan Lasaulec via Defensie trager reageerde dan verwacht. Op 10 april 2020 attendeert **Functionaris 2 EZK** diverse betrokkenen binnen het LCH op het volgende: "Urgent: aanbod defensie voor hulp bij cruciale goederen"²⁷³

Defensie heeft al meerdere keren een aanbod gedaan om te helpen bij inkoop van beschermende middelen voor de zorg.

Tot nu toe komt er geen of weinig respons uit LCH. Zou jij met **AX.** (zie cc) contact kunnen opnemen en kijken wat er mogelijk is.

AX.
Functionaris
1 Defensie

Figuur 39: OAKVC1-000255903

²⁶⁹ OAKDEF-000009495.

²⁷⁰ In de op 9 mei 2020 verzonden specificaties staat onder andere: "WHO specificaties; Single-use" (OAKDEF-000009498).

²⁷¹ OAKDEF-000009483.

²⁷² OAKDEF-000009483.

²⁷³ OAKVC1-000255903.

Functionaris 1 Defensie reageert op deze e-mail van EZK met de vraag wie van het LCH kan reageren op de aanbiedingen, zodat er geen aanbiedingen vervallen:²⁷⁴

We krijgen regelmatig partijen corona gerelateerde artikelen aangeboden via onze contractleveranciers.
 Als iemand mij een gemandateerde persoon kan aanleveren die op basis van onze aanbiedingen meteen ja of nee kan zeggen, dan hoor ik dat graag nog vanmiddag.
 Er wordt het weekend gewoon doorgevoerd en medewerkers in de zorg verdienen ook in het weekend spullen. Ik ben 24/7 bereikbaar.
 Leveranciers bieden (deel van lading vliegtuig Duitsland bijvoorbeeld) aan en AA. heeft al een paar keer het aanbod moeten terug geven vanwege het argument dat er al genoeg in de pijplijn zit....

AA.
 Functionaris
 2 Defensie

Figuur 40: OAKVC1-000255903

Functionaris 19 LCH licht in een gesprek met Deloitte toe dat de aanbiedingen van Defensie gezien moeten worden in relatie tot duizenden overige aanbiedingen van andere partijen. De aanbiedingen die werden gedaan via Defensie waren dermate klein van omvang dat ze niet werkbaar waren voor het LCH. Het LCH was op zoek naar aanbiedingen die een verschil konden maken in de tekorten aan PBM, volgens Functionaris 19 LCH.

Lasaulec biedt isolatieschorten aan

Functionaris 2 Defensie licht in een interview met Deloitte toe dat er, naar aanleiding van een gesprek over het hulpaanbod tussen Defensie en het LCH, een lijst met door het LCH gezochte PBM is uitgezet bij alle vaste contractpartners van DMO. In de e-mail van Functionaris 2 Defensie aan Lasaulec van 14 april 2020 met het onderwerp "Spoedvraag" volgt een opsomming van de gezochte PBM, waaronder isolatiejassen:²⁷⁵

Zoals gisteren reeds in de SMS verwoord.

Inmiddels zijn wij als DMO om hulp gevraagd om namens de regering de inkoop van Corona gerelateerde PBM's te bemiddelen.

Vanuit deze bemiddelende rol ben ik namens de BV NL dringend op zoek naar de volgende items:

- Maskers : FFP1, FFP2, chirurgische type IIR.
- Onderzoekshandschoenen
- Spatschermen en/ of brillen : momenteel minder urgent
- Isolatiejassen (SMS)
- Schorten

Graag hoor ik uiterlijk vandaag voor 14.00 wat u doorlopend wat voor ons kan betekenen.

Figuur 41: OAKDEF-000009436

Later die dag reageert Lasaulec met een aanbieding voor 'schorten' met een levertijd van drie weken, waarna er 5.000 per week geproduceerd kunnen worden. De prijs is bij een afname van 5.000 stuks € 19,35²⁷⁶ per stuk

²⁷⁴ OAKVC1-000255903.

²⁷⁵ OAKDEF-000009436.

²⁷⁶ Volgens [Functionaris 2 Defensie] is de prijs hoger, omdat het herbruikbare isolatiejassen betrof.

volgens Lasaulec.²⁷⁷ [Functionaris 2 Defensie] wijst de aanbidding dezelfde dag af, omdat het geen 'disposable isolatieschorten' zijn.²⁷⁸

5.7.2.5 Vervolgaanbiedingen van isolatiejassen

394 Op 15 april 2020 stuurt [Functionaris 2 Defensie] een e-mail met aanbiedingen van PBM van (andere) contractpartners (niet zijnde Lasaulec) van Defensie aan het LCH. Er zijn twee aanbiedingen voor isolatiejassen opgenomen in deze e-mail:²⁷⁹

Onderstaand de status voor vandaag

- Protectiejassen 200.000 stuks per week a 6,15 (dollar) gedurende 12 weken. De vraag staat uit of er nog wat aan de prijs gedaan kan worden. Transport vanuit China verloopt via jullie. Antwoord verwacht ik morgenochtend.
- Aanbod 50.000 protectiejassen vanuit China welke gisteren is afgewezen is nu verlaagd naar 6,95 (euro) transport van China via jullie. [AB.] Graag antwoord of je hierop in wil gaan ja/nee. Daarnaast heb ik uitgezet of er meer beschikbaar is.

AB.
Functionaris
19 LCH

Figuur 42: OAKDEF-000009254

395 Later op 15 april 2020 stuurt [Functionaris 2 Defensie] een overzicht van "de oogst van 2 dagen": 23 aanbiedingen van PBM via zes contractpartners. Bij een deel van deze aanbiedingen is vermeld dat het LCH al contact heeft en/of zakendoet met deze contractpartners.²⁸⁰

396 Op 15 april 2020 vraagt [Functionaris 19 LCH] per e-mail aan [Functionaris 2 Defensie] om bij een bestaande PBM-producent 'na te vragen' wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van isolatiejassen. [Functionaris 2 Defensie] vraagt op 16 april 2020 om een concrete behoefte vanuit het LCH, om te voorkomen dat 'verkeerde verwachtingen' ontstaan bij de contractpartners en/of dat de bestaande PBM-producenten de volgende wachtende aanbieders van 'protectiejassen' worden:²⁸¹

Gezien de berichtgeving zou ik graag een concrete vraag vanuit VWS willen ontvangen mbt []. Vanochtend sprak ik nog met je en liet jullie forecast zien dat jullie gisteren voor miljoenen hadden ingekocht. Tot op heden heb ik nog steeds geen go of no go op de aanbiedingen van de protectiejassen aangezien de definitieve lijst van jullie call's nog niet bekend was.

Aangezien je vraag aan [] ook protectiejassen betreft zou ik graag vooraf de concrete behoefte welke je wilt uitzetten bij [] weten en daarbij jullie randvoorwaarden. Dit om te voorkomen dat we straks verkeerde verwachtingen hebben bij onze contract leveranciers en [] de 3^e wachtende in de rij wordt van aanbieders protectiejassen.

Figuur 43: OAKDEF-000009162

²⁷⁷ OAKDEF-000009346.

²⁷⁸ OAKDEF-000009345.

²⁷⁹ OAKDEF-000009254.

²⁸⁰ OAKDEF-000009234; OAKDEF-000009235. Hierbij biedt Lasaulec als PBM onderzoekshandschoenen, mondkmaskers en brillen aan (daarin zitten geen isolatiejassen).

²⁸¹ OAKDEF-000009162.

397 [Functionaris 19 LCH] reageert op 16 april 2020 op de e-mail van [Functionaris 2 Defensie] met de opmerking *“alles wat per direct beschikbaar is”* te willen afnemen. De maximale prijs ligt volgens [Functionaris 19 LCH] op € 4,80, maar daar kan, op voorwaarde van beschikbaarheid in Nederland binnen 72 uur, overheen worden gegaan. Tevens geeft [Functionaris 19 LCH] aan behoefte te hebben aan aanbiedingen met *“grotere aantallen”*.²⁸²

Alles wat per direct beschikbaar is neem ik af, indien de prijs acceptabel is. Zoals gezegd ligt de maximale hiervan momenteel op 4,80 EUR. Maar als iets per direct beschikbaar is (binnen 72 uur in Nederland) dan kunnen we eventueel over onze maximale heen gaan.

Verdere behoeftes zijn gericht op grotere aantallen. Randvoorwaarden ten aanzien van de prijs stelling heb ik aangegeven.

Figuur 44: OAKDEF-000009162

398 [Functionaris 2 Defensie] reageert richting [Functionaris 1 Defensie] met: *“Dan zet ik de vraag straks door aan Lasaulec”*.²⁸³

5.7.2.6 Defensie attendeert LCH

399 [Functionaris 1 Defensie] stuurt op 15 april 2020 aan de deelnemers van een overleg²⁸⁴ op 14 april 2020²⁸⁵ een bericht over de productie en omvang van de inkoop: *“Ik heb goed gehoord dat gezien de omvang van benodigde beschermingsmiddelen dat we én eigen productie, én productie nearby én maximale inkoop moeten blijven nastreven. [...] Nog steeds worden door inkopers binnen het nationaal inkoopteam kleine aangeboden hoeveelheden van MKB bedrijven die via mij worden gekoppeld geweigerd ivm te kleine omvang.”* [Functionaris 1 Defensie] stuurt deze e-mail tevens door naar [Functionaris 9 LCH]²⁸⁶, met de opmerking: *“Hopelijk kan er ook wat met mijn hartekreet op het gebied van inkoop worden gedaan.”*²⁸⁷

400 Op 15 april 2020 stuurt [Functionaris 1 Defensie] een e-mail naar onder andere BZK, waarin wordt aangegeven als *“Defensie DMO”* ondersteuning aan het *“landelijk inkoopcentrum VWS”* te kunnen bieden. [Functionaris 1 Defensie] vraagt: *“Bij wie kan ik dat eventueel aan de orde stellen?”*²⁸⁸ Op 16 april 2020 stuurt [Functionaris 1 Defensie] deze e-mail van 15 april 2020 nogmaals naar de medewerker van BZK, waarbij het volgende aan de e-mail is toegevoegd:²⁸⁹

²⁸² OAKDEF-000009162.

²⁸³ OAKDEF-000009162.

²⁸⁴ Betreft een overleg inzake Consortium Isolatiejassen Productie NL, tussen het LCH, EZ, Defensie en het bedrijfsleven, om te bespreken hoe via een consortium de productie van PBM in en nabij Nederland is op te zetten (zie paragraaf 5.7.3).

²⁸⁵ OAKVC1-000533080.

²⁸⁶ [Functionaris 1 Defensie] geeft in de e-mail aan de contactgegevens van [Functionaris 9 LCH] van een medewerker van EZK te hebben gekregen.

²⁸⁷ OAKVC1-000533080.

²⁸⁸ OAKVC1-000328107.

²⁸⁹ OAKDEF-000009191.

Niet voor vanmiddag in de groep. Iedereen doet zijn best. Vragen:

- Wat is de rol van categoriemanagement namens het Rijk ter ondersteuning VWS? VWS heeft het LCH ingericht en gemandateerd om spullen in te kopen. Daar zitten inkopers van academische ziekenhuizen en trading mensen uit de farmacie. Er wordt ingekocht op basis van dagkoersen en soms leiden opties tot niets. Dat het Rijk met contracten kan ondersteunen is pas een paar dagen geleden bekend.

Ik heb betrouwbare leveranciers in contracten die een constante flow zouden kunnen leveren. Ik heb gisteren 23 aanbiedingen gedaan aan LCH. Ofwel, een partij is niet te omvangrijk (wel vanuit MKB-bedrijven uit NLD!!!!) of op dat moment te duur (tov lopende koopopties; is appels en peren). Mijn bedrijven begrijpen niet dat we dan nee moeten zeggen. Een volgende keer gaan ze naar het ziekenhuis om de hoek! Zie ook onderstaand artikel van een week geleden.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/04/09/nederlandse-inkoop-mondkapjes-gaat-te-traag-a3996447>

Figuur 45: OAKDEF-000009191

Deze e-mails van 15 en 16 april 2020 van [Functionaris 1 Defensie] worden door de medewerkers van diverse ministeries doorgestuurd. Op 16 april 2020 ontvangt VWS het hulpaanbod van Defensie, met als onderwerp "Spoed: [Functionaris 1 Defensie] biedt hulp bij Corona inkopen Consortium".²⁹⁰ Over dit aanbod wordt binnen VWS op 16 april 2020 het volgende aangegeven: "Tevens het aanbod van [Functionaris 1 Defensie] om te ondersteunen. Dat is een aanbod waarvan ik denk dat dit goed van pas komt bij het crisisteam".²⁹¹

Ook [Functionaris 2 VWS] ontvangt vanuit VWS het hulpaanbod van [Functionaris 1 Defensie], op 16 april 2020.²⁹² [Functionaris 2 VWS] stuurt de e-mails op 16 april 2020 door naar het LCH (onder anderen aan [Functionaris 1 LCH]), met de vraag: "Hebben jullie behoefte aan gebruik ervaring bij Defensie?".²⁹³

VWS stuurt op 16 april 2020 een terugkoppeling aan BZK en aan [Functionaris 1 Defensie].²⁹⁴

De melding ligt inmiddels bij [Functionaris 2 VWS] (LCH).
P. meldde dat Defensie is ingeschakeld; bij de distributie werken nu 5 militairen met kennis van logistiek. Ik heb aangegeven dat AX. aanbod betrekking heeft op o.a. de beschermingsmiddelen.
Ik ga ervan uit dat het LCH ingaat op het aanbod en hoop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

P.
Functionaris
2 VWS

AX.
Functionaris
1 Defensie

Figuur 46: OAKVC1-000328097

Defensie wacht met uitzetten nieuwe orders voor LCH

Nadat [Functionaris 2 Defensie] een 'herzien aanbod van protectiejassen' van een (andere) contractpartner (niet zijnde Lasaulec) naar [Functionaris 19 LCH] heeft gestuurd, vraagt [Functionaris 19 LCH] op 16 april 2020 aan [Functionaris 2 Defensie] om deze aanbieding niet te annuleren, omdat het LCH bezig is met een 'dubbelcheck'.

²⁹⁰ OAKVC1-000533080.

²⁹¹ OAKVC1-000328106.

²⁹² OAKVC1-000533080.

²⁹³ OAKBZK22-000006599.

²⁹⁴ OAKVC1-000328097.

[Functionaris 2 Defensie] geeft aan uiterlijk de volgende ochtend een terugkoppeling te willen op beide voorstellen van isolatiejassen, want *“de contractleveranciers staan al 2 dagen in de wacht”*.²⁹⁵

405 [Functionaris 19 LCH] reageert later op de avond van 16 april 2020 richting [Functionaris 2 Defensie] met de opmerking dat het LCH niet kan reageren voordat er goedkeuring op de financiën en de productspecificaties is gegeven vanuit het LCH.²⁹⁶ In de hierop volgende e-mailwisseling ontstaat een discussie tussen [Functionaris 2 Defensie] en [Functionaris 19 LCH] over de werkwijze²⁹⁷ die zij hanteren.²⁹⁸ [Functionaris 2 Defensie] geeft in een e-mail richting [Functionaris 1 Defensie] aan te weigeren om met leveranciers in onderhandeling te gaan, terwijl deze vanwege eerdere aanbiedingen al meerdere dagen wachten op een besluit van het LCH.²⁹⁹

406 Tevens vindt op 16 april 2020 een overleg plaats tussen [Functionaris 1 Defensie] en [Functionaris 9 LCH] over een samenwerking tussen Defensie en het LCH. [Functionaris 1 Defensie] stuurt per e-mail een verslag van datgene wat is besproken aan [Functionaris 9 LCH]³⁰⁰ betreffende de samenwerking tussen het LCH en Defensie:³⁰¹

Wij hebben vanavond (3 weken te laat vonden we samen) elkaar uitgebreid gesproken en daarbij op hoofdlijnen het volgende gewisseld;

- Het is de wens van [] om het huidige trading inkoop systeem met dagkoersen voor Corona gerelateerde PBM artikelen zo gauw dat kan te beëindigen;
- Er is de wens om veel meer samen te werken met categoriemanagers Rijk en gebruik te maken van hun bestaande contractleveranciers met hun relaties en toeleveranciers;
- Via de categorie kan vertrouwen worden gegeven aan aanbieders, waardoor naar de toekomst kan worden opgeschaald zodat er een vorm van continuïteit in het aanbod voor NLD BV komt.
- Er is in het LCH behoefte aan concrete inkoopondersteuning/ Liaison/ technische kennis om het LCH te versterken, in ieder geval met capaciteit van MinDef (o.a. vanuit [DMO]);
- [AX.] heeft melding gemaakt dat er al tientallen aanbiedingen vanuit contractleveranciers bij het LCH zijn aangeboden. Deze worden afgewezen op basis van te lage prijs, te kleine hoeveelheid en onderstaande nog 2 voorbeelden van vanavond over discussie technische specificaties. Dit terwijl we in het geval punt 2 hebben aangegeven onder voorbehoud certificering maandag en donderdag a.s. En dan voldoen ze dus!
- [AX.] kan het zowel politiek als maatschappelijk, maar ook naar marktpartijen niet uitleggen dat Nederlandse MKB bedrijven geen aanbiedingen via [AX.] gehonoreerd krijgen, terwijl er overal schaarste is. Het Rijk komt hierbij niet geloofwaardig over in dezelfde tijd als we bedrijven overeind moeten houden. Bovendien komen dat soort leveranciers geen tweede keer meer terug; er is op andere plaatsen vraag genoeg.
- Aanbieders willen in deze huidige periode binnen 12 uur na het aanbod een besluit hebben; nu duurt het dagen en worden eerst uitkomsten van tradings afgewacht. Echter als dit te weinig oplevert, is de aanbieder weg.

AX.
Functionaris
1 Defensie

Figuur 47: OAKLC14-001357599

²⁹⁵ OAKDEF-000009065.

²⁹⁶ OAKDEF-000009065.

²⁹⁷ [Functionaris 1 Defensie] licht toe dat Defensie vanwege de snel stijgende grondstofprijzen aandrang op snelle beslissingen; sneller dan het LCH kon honoreren vanwege de interne procedures.

²⁹⁸ [Functionaris 19 LCH] licht in een interview met Deloitte toe dat bovenstaande e-mail een uiting is van de discrepantie tussen de manier van werken van de medewerkers van Defensie en die van het LCH. [Functionaris 2 Defensie] heeft in een interview met Deloitte toegelicht dat het LCH en DMO elkaars werkwijze niet respecteerden. [Functionaris 1 Defensie] licht toe dat dit ook de reden was dat DMO op enig moment de hulp aan het LCH heeft ingehouden.

²⁹⁹ OAKDEF-000009067.

³⁰⁰ [Functionaris 1 Defensie] stuurt de e-mail in de cc naar BZK en Defensie.

³⁰¹ OAKDEF-000013218.

407 [Functionaris 9 LCH] reageert hierop richting [Functionaris 19 LCH] en geeft aan de door [Functionaris 1 Defensie] beschreven situatie “niet realistisch” te vinden:³⁰²

Ter info, morgenvroeg nog maar even over bellen met elkaar. De toon staat me niet helemaal aan en ik wil eerst een realitycheck; nu deed [AX.] alsof heel de wereld in brand staat, maar zij ‘gewoon’ kunnen betrekken van hun vaste leveranciers. Dat vind ik niet realistisch. Ook hebben zij geen kennis van de zorg.

AX.
Functionaris
1 Defensie

Figuur 48: OAKLC14-001514913

408 [Functionaris 1 Defensie] bericht op 17 april 2020³⁰³ aan BZK over de discussie tussen het LCH en Defensie:³⁰⁴

Direct na ons gesprek gistermiddag bleek LCH toch weer aanvullende vragen te stellen over protectie jassen. Op basis van hun email heeft [AA.] bijgevoegde onderstaande conceptreactie klaar staan aan LCH. De discussie loopt nog steeds, ook na contact gisteravond met []

AA.
Functionaris
2 Defensie

Ik hoef je niet uit te leggen, dat een afwijzing aan onze leveranciers aanbiedingen door 1 van hen zo maar publiek gemaakt kunnen worden; dit schaadt niet alleen Defensie, maar ook de Rijksoverheid.

Maar het ergste is wel, dat de zorg om onze artikelen zit te springen. Ook het consortium om in NLD protectiejassen te produceren zal vanmiddag in een conference call ([AM.]) aan EZ zijn ongenoegen uiten (ook over LCH en distributie organisatie) en gaan smeken om professionele Rijksinkopers nu massaal in te zetten. Hij gaat op korte termijn niets significant regelen met productie protectiejassen in NLD.

AM.
Functionaris
1
Consortium

Ik zou willen adviseren:

- Laat LCH gewoon zijn eigen ding blijven doen;
- Bereid voor een verzoek mede namens CPO Rijk en VWS aan MinDef om de categorie bedrijfskleding Rijk (gaan we met MinDef/DMO capaciteit opschalen) in te zetten om PBM gerelateerde Corona artikelen voor NLD BV in te kopen. Niet alleen namens en voor het Rijk, maar dus ook voor Nederland BV. Daarbij zijn we in staat via militair attachées, NAVO contacten maximaal bij te dragen.
- Geef ons een lijst met de wekelijkse hoeveelheid benodigde artikelen met specs;
- Stel aan MinDef budget VWS beschikbaar in batches van 100 miljoen of laat achteraf verrekenen;
- Stel een afleveradres van een centraal distributiepunt bekend;
- Communiceer met VWS en LCH dat LCH gewoon zijn eigen huidige ding blijft doen. Wat gekocht kan worden, moet nu worden ingekocht; zonodig meer voor een strategische NLD voorraad of toekomstige inzet voor een exitstrategie.

De uitdaging voor de categorie wordt dat op termijn de rol en taak van LCH steeds minder moet gaan worden. Investeren in een constante flow van aanbod en steeds verdere opschaling met betrouwbare partners. En dat lukt niet dmv een trade systeem met dagkoersen en alleen maar bulkpartijen die dan wel en dan weer niet worden geleverd.

Figuur 49: OAKDEF-000013218

409 Op 17 april 2020 reageert [Functionaris 2 Defensie] op de laatste e-mail van [Functionaris 19 LCH], tijdens de discussie op 16 april 2020. [Functionaris 2 Defensie] legt uit waarom er een tijdige³⁰⁵ reactie had moeten komen van het LCH

³⁰² OAKLC14-001514913.

³⁰³ Op 17 april 2020 vindt er een overleg plaats van het consortium dat tot doel heeft de productie en inkoop van isolatiejassen in of nabij Nederland tot stand te laten komen. Daarin is het voorstel opgenomen dat Defensie naast het LCH PBM inkoopt en daarvoor budget nodig heeft.

³⁰⁴ OAKDEF-000013218.

³⁰⁵ [Functionaris 2 Defensie] licht in gesprekken met Deloitte toe vijf dagen als tijdig te zien.

op de aanbiedingen van de contractpartners van Defensie. [Functionaris 2 Defensie] geeft tevens in de e-mail aan vooralsnog geen nieuwe orders uit te zetten voor het LCH.³⁰⁶

Daarnaast, en dit vind ik spijtig om te zeggen, zal ik vooralsnog geen nieuwe orders voor het LCH uitzetten met betrekking tot maskers en protectiejassen ([Functionaris 2 Defensie]) alvorens ik daadwerkelijk mandaat heb om dit geld ook daadwerkelijk uit te geven (binnen de randvoorwaarden) en tot aankopen kan overgaan. De nu lopende discussie zal ik dan ook op een ander platform gaan beleggen.

Figuur 50: OAKLC14-001359775

5.7.2.8 Defensie en LCH verduidelijken afspraken

Op 17 april 2020 vindt een overleg plaats over de mogelijkheden van de productie en inkoop van isolatiejassen (zie paragraaf 5.7.3 voor een nadere beschrijving van dit consortiumsoverleg). Voorafgaand aan het overleg ontvangen onder anderen³⁰⁷ [Functionaris 10 VWS] en [Functionaris 2 VWS] een e-mailbericht, met als onderwerp "Bijdrage defensie inkoopcategorie bedrijfskleding" van [Functionaris 1 Defensie].³⁰⁸ In deze e-mail is onderstaande vraagstelling opgenomen:³⁰⁹

Vraagstelling

[Functionaris 1 Defensie] en zijn team willen maximaal steun bieden aan het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) om medische hulp- en beschermingsmiddelen in te kopen, maar ervaren tot op heden dat het LCH nog onvoldoende ingaat op hun aanbod, terwijl snel schakelen en handelen richting leveranciers steeds geboden is.

Figuur 51: OAKDEF-000009013

VWS bedankt [Functionaris 1 Defensie] per e-mail voor de bijdrage aan het overleg 'over de productie van isolatiejassen' en geeft aan: "We hebben het signaal dat jullie aanbod rondom de (directe) beschikbaarheid van isolatiejassen niet goed door is gekomen bij het LCH doorgezet naar [Functionaris 1 LCH] die het LCH leidt.". VWS vervolgt met: "We kregen bericht dat het contact vanmiddag inmiddels is gelegd, maar in ieder geval kun je [Functionaris 1 LCH] ook direct benaderen (zie cc)" en stuurt de contactgegevens van [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 10 VWS] ook mee.³¹⁰

Na het overleg op 17 april 2020 stuurt [Functionaris 2 VWS] de e-mail met het onderwerp "Bijdrage defensie inkoopcategorie bedrijfskleding" door naar [Functionaris 1 LCH], met de opmerking: "Alvast deze mail van Defensie."³¹¹

[Functionaris 1 LCH] reageert op 18 april 2020 richting [Functionaris 2 VWS] en neemt [Functionaris 9 LCH] mee in de e-mail: "Er is gewoon goed contact met [Functionaris 9 LCH] en hebben ze ook uitgenodigd. Dus ik kan het beeld niet bevestigen". Volgens [Functionaris 9 LCH] bestaat er geen reden voor escalatie, maar bestaat de behoefte aan het

³⁰⁶ OAKLC14-001359775.

³⁰⁷ Deze e-mail is meerdere malen doorgestuurd aan BZK, Defensie, EZK en VWS.

³⁰⁸ OAKLC14-001357596.

³⁰⁹ OAKDEF-000009013.

³¹⁰ OAKDEF-000013205.

³¹¹ OAKLC14-001357596.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

verduidelijken van de afspraken, zoals aangegeven in de e-mail die Functionaris 9 LCH op 18 april 2020 verzendt aan Functionaris 1 LCH, Functionaris 10 VWS en Functionaris 2 VWS;³¹²

Vreemd verhaal. Donderdag kwamen ze bij mij op de lijn, meteen uitgebreid gesproken met AX. en hem uitgenodigd deel uit te maken van onze operatie. Vond hij prima, maar ging toestemming vragen aan zijn opdrachtgevers (CPO Rijk en leiding Defensie), omdat zijn team tot nu toe niet voor de zorg lees VWS werkte. Ik weet niet wat rol van AF. hier in heeft.

Inmiddels hebben we diverse leads met ze lopen en twee opdrachten in afronding voor de isolatiejassen. Komende week sluiten ze aan in Leusden. Wat mij betreft dus geen reden voor escalatie, hooguit reden om afspraken helder te maken. Daarom heb ik eerder vanochtend jullie een mail daarover gestuurd.

AX.
Functionaris
1 Defensie

AF.
Functionaris
2 EZK

Figuur 52: OAKLC14-001357596

414 Functionaris 2 VWS licht in een interview met Deloitte toe dat het LCH uiteindelijk een samenwerking heeft aangeboden aan Defensie waarbij het LCH aan de zorg zou leveren en Defensie aan de niet-zorg. In een interview met Deloitte geeft Functionaris 1 LCH aan zich terughoudend te hebben opgesteld in de samenwerking met andere partijen, omdat dit het werk complex en ingewikkeld maakte.

5.7.2.9 Aansluiting van Defensie bij het LCH

415 Op 18 april 2020 stuurt Functionaris 9 LCH een e-mail naar onder anderen Functionaris 2 VWS en Functionaris 1 LCH, met als onderwerp "Aansluiting team Functionaris 1 Defensie". Functionaris 9 LCH beschrijft enkele afspraken die gemaakt zijn met het Defensie-team en vraagt om een opdracht die Functionaris 1 Defensie nodig heeft om als Functionaris 1 Defensie actief te kunnen zijn voor "VWS/LCH";³¹³

Sinds afgelopen donderdag ben ik in contact met AX. werkzaam bij Defensie en voor de Rijksoverheid. Zijn team is een zeer welkome aanvulling voor de inkoop van PBM-artikelen. Hij wil zijn team en contractspartijen inzetten om nog beter over de benodigde PBM-artikelen te gaan beschikken. Tot nu toe koopt zijn team PBM-artikelen in voor de Rijksoverheid. De zorg is daar echter (nog) nooit onderdeel van geweest. Daarom was zijn team ook niet eerder in beeld bij ons.

Gisteren heb ik met hem het volgende afgesproken:

- * Aansturing van wat we kopen en tegen welke specs gebeurt door het LCH, waarbij we de expertise van team AX. gebruiken om de specs waar nodig bij te stellen
- * Het team van AX. is onderdeel van onze operatie en zal met name samenwerken met het Trade-team van N. maar ook met Productie-team van Functionaris 11 LCH
- * De go voor een deal wordt gegeven door het LCH, conform ingerichte procuratie
- * Het LCH koopt de spullen, ook voor contractpartijen van AX., zodat er geen aparte structuur ontstaat en ook geen nieuw mandaat ingericht hoeft te worden

Tenslotte heeft AX. van VWS de opdracht nodig om als AX. ook actief te zijn voor VWS/LCH. In mijn optiek moeten we daarbij voorkomen dat hij naast ons aan de slag gaat, maar juist onderdeel is van ons consortium. De LCH moet dan ook zijn behoeftsteller zijn.

AX.
Functionaris
1 Defensie

N.
Functionaris
3 LCH

Figuur 53: OAKLC14-001357604

³¹² OAKLC14-001357596.

³¹³ OAKLC14-001357604.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

416 Functionaris 10 VWS reageert op de e-mail van Functionaris 9 LCH en geeft aan: "Denk niet dat je kan voorkomen of moet willen voorkomen dat Functionaris 1 Defensie ook naast LCH werkt, maar niet elkaar beconcurreren ed. Hopelijk snelle levering. Zoals Functionaris 1 Defensie gisteren heeft toegezegd."³¹⁴

417 Later op 18 april 2020 stuurt Functionaris 1 Defensie een e-mail naar het LCH (Functionaris 9 LCH en naar Functionaris 19 LCH), met daarin de volgende mededeling: "Ik ben vanaf nu LCH aanspreekpunt/Point of entry voor inkoop via Defensie".³¹⁵

Defensie heeft vandaag besloten dat Functionaris 1 Defensie namens inkoop Defensie voor het LCH (AC) gaat optreden. Op die manier kan de inkoopkracht van Defensie worden aangewend om onze nationale behoeftes in te kopen.

AC.
Functionaris
9 LCH

Figuur 54: OAKVC10-000029446

418 Op 18 april 2020 stuurt Functionaris 1 Defensie een informerende e-mail naar onder andere VWS, BZK, EZK, over de samenwerking met het LCH:³¹⁶

Resultaat leveranciers via MinDef
 - Gisteren is een bestelling via LCH geplaatst voor 80.000 protectiejassen, binnen 72 uur in NLD;
 - Volgende week vrijdag, na certificering, worden gedurende 12 weken, per week 200.000 protectie jassen geleverd;
 - Thans in gesprek om via Turkije en na check van de specs in potentie om 50.000 jassen komende week, eind april 100.000 en vanaf 01 mei 200.000 protectiejassen per dag geleverd te krijgen;
 - Contractleverancier Defensie is in onderhandeling met om alles te krijgen wat er te krijgen valt.

Figuur 55: OAKVC10-000029446

419 Op 19 april 2020 stuurt Functionaris 9 LCH aan Functionaris 1 Defensie een reactie:³¹⁷

Dat is goed nieuws!
 Ik wil onze relevante mensen dan ook meteen aan tafel hebben. Nog niet van iedereen een reactie binnen. Mijn uitgezette opties zijn dinsdagmiddag om 14 uur of woensdagochtend om 10 uur. Past dat bij jullie?

Figuur 56: OAKLC14-001514709

420 In een interview met Deloitte geeft Functionaris 1 Defensie aan bij het LCH langs te zijn geweest met een delegatie van vier Defensie-collega's die betrokken zijn bij de afdeling DMO van Defensie. Het LCH was eveneens met een delegatie van vier personen aanwezig, aldus Functionaris 1 Defensie. Tijdens dit overleg is volgens Functionaris 1 Defensie door het LCH het verzoek tot ondersteuning gedaan.

³¹⁴ OAKLC14-001357604.

³¹⁵ OAKLC14-001514709.

³¹⁶ OAKVC10-000029446.

³¹⁷ OAKLC14-001514709.

5.7.3

Consortium Isolatiejassen Productie NL

5.7.3.1

Uitnodiging Toeleverancier voor Consortiumoverleg

Op 17 april 2020 vindt een overleg plaats tussen de vertegenwoordigers van diverse publieke en private partijen die zich vanaf medio april 2020 oriënteren op de mogelijkheden om op korte termijn isolatiejassen via een consortium in te kopen en deze later in Nederland te (laten) produceren (hierna: "Consortium Isolatiejassen Productie NL"). Onder andere diverse ministeries, het LCH, Functionaris 1 Defensie en Functionaris 2 Defensie zijn aanwezig bij dit overleg van het Consortium Isolatiejassen Productie NL.

In de aanloop naar dit overleg heeft Functionaris 1 Consortium op 16 april 2020 een gesprek met Functionaris 1 LCH. In een kort verslag dat Functionaris 11 LCH daarna verstuurt aan Functionaris 1 Consortium is onder andere vermeld dat Functionaris 1 Consortium overleg zal hebben met Toeleverancier over het leveren van isolatiejassen.³¹⁸

Voorafgaand aan het overleg op 17 april 2020 stuurt Functionaris 1 Consortium een e-mail aan de deelnemers van het Consortium Isolatiejassen Productie NL, met als onderwerp: "Bespreking opzet productielijn protectiejassen" en wordt daarbij Toeleverancier geïntroduceerd:³¹⁹

Onderwerp: RE: Bespreking opzet productielijn protectiejassen 15:30 uur - concept-agenda

Beste allemaal,

Hierbij een powerpoint met de business case in 4 slides voor onze telco om 14 uur.

Ik zal jullie hier doorheen praten, dit zijn en mijn visie na de inventarisatie van de laatste dagen.

Verder heb ik gevraagd of AD. kan deelnemen en een rol zou kunnen spelen in dit mogelijke consortium. Hij is huidig directeur van en heeft 40 jaar ervaring in deze tak van sport.

Lijkt mij goed dat iedereen zich bij het begin van de telco nog even introduceert.

AD.
Toeleverancier

Figuur 57: OAKDEF-000009018

Deze e-mail bevat een bijlage met de titel "Business Case Consortium Isolatiejassen 17 april 2020". De presentatie start met een overzicht van "Overall business case Consortium Isolatiejassen Productie NL", waarin zowel Defensie als Toeleverancier wordt vermeld:³²⁰

AD.
Toeleverancier

AF.
Functionaris 2 EZK

AX.
Functionaris 1 Defensie

Figuur 58: OAKDEF-000009019

³¹⁸ OAKVC10-000053738.

³¹⁹ OAKDEF-000009018.

³²⁰ OAKDEF-000009019.

Op de pagina “Inkoop Consortium Isolatiejassen” is Functionaris 1 Defensie als betrokken partij genoemd.³²¹

Functionaris 1 Consortium licht in gesprekken met Deloitte toe dat de inkoop van PBM bedoeld was om de behoefte van de verzorgingstehuizen op te lossen. Volgens Functionaris 1 Consortium was het LCH voornamelijk gericht op de vraag vanuit de ziekenhuizen.

Functionaris 1 Consortium nodigt Toeleverancier uit om deel te nemen aan het overleg Consortium Isolatiejassen Productie NL op 17 april 2020.³²² In gesprekken met Deloitte licht Functionaris 1 Consortium toe dat Functionaris 1 Consortium via zijn persoonlijke netwerk in contact is gekomen met Toeleverancier. Toeleverancier heeft tientallen jaren ervaring in de (wereldwijde) kledingindustrie.

Voorstel van Toeleverancier over Turkije

Functionaris 1 Consortium licht in gesprekken met Deloitte toe dat voorafgaand aan het overleg bekend werd dat op korte termijn in Nederland een tekort aan isolatiejassen zou ontstaan. Vanwege zijn wereldwijde netwerk in de mode-industrie is tijdens het overleg aan Toeleverancier gevraagd hoeveel jassen op korte termijn geleverd zouden kunnen worden.³²³ Tijdens dit overleg komt Defensie in contact met Toeleverancier (een tussenpersoon in de textielbranche). Tijdens het overleg noemt Toeleverancier een Turkse fabrikant als mogelijkheid voor de productie van isolatiejassen, zo geeft Functionaris 1 Defensie aan tijdens een gesprek met Deloitte.

Toeleverancier licht in een interview met Deloitte toe ervaring te hebben met de productie van mode en zakelijke kleding in Turkije, en geeft aan via zijn netwerk bij een fabrikant in Turkije terecht te zijn gekomen. Deze fabrikant zou in staat zijn om isolatiejassen van goede kwaliteit te maken en beschikte over de juiste certificaten.

Toeleverancier licht verder aan Deloitte toe niet eerder met deze Turkse fabrikant te hebben gewerkt.

Contact Defensie en Toeleverancier

Na het overleg op 17 april 2020 vraagt Functionaris 1 Defensie aan Functionaris 2 Defensie per e-mail (met in de cc Toeleverancier)³²⁴ om rechtstreeks met het LCH te schakelen, zolang “wij [DMO] nog geen mandaat hebben”, met de vermelding: “kan eventueel via Lasaulec lopen als ontvangende partij in het weekend, om het op te starten”. Deze e-mail heeft als onderwerp “Aanbieding 200.000 protectiejassen per dag”³²⁵

Toeleverancier staat in cc. Zolang wij nog geen mandaat hebben, gelieve met LCH te schakelen.

- Vraag aub specs op om te beoordelen;
- Afspraken maken over dagelijkse leveringen van 200.000 stuks;
- Kan eventueel via Lasaulec lopen als ontvangende partij in het weekend, om het op te starten.

Figuur 59: OAKDEF-000008992

³²¹ OAKDEF-000009019.

³²² OAKVC10-000053725.

³²³ OAKVC10-000053738.

³²⁴ Op basis van foutieve schrijfwijze van het e-mailadres heeft Toeleverancier deze e-mail niet ontvangen.

³²⁵ OAKDEF-000008992.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

430 [Functionaris 2 Defensie] vraagt kort hierna per e-mail aan [Toeleverancier]³²⁶ om de details van “de order” voor de aanbidding van 200.000 isolatiejassen per dag te mogen ontvangen (inzake de aanbidding van de fabrikant in Turkije zoals genoemd tijdens het overleg).³²⁷

Ik ben de binnen de Categorie Bedrijfskleding Rijk en zat zojuist ook in de call.

Kan jij mij de details van deze order versturen zodat ik deze kan voorleggen bij het LCH dit ivm financiering en mandatering. Hiervoor heb ik nodig de spec en de kosten en alle overige relevante zaken nodig. Ik hoor graag spoedig van je.

Figuur 60: OAKDEF-000008992.

431 In reactie hierop uit [Functionaris 2 Defensie] twijfel bij [Functionaris 1 Defensie] inzake de vraag of in het aankomende weekend al PBM ontvangen kunnen worden van [Toeleverancier]. [Functionaris 2 Defensie] merkt op dat “ander punt is als we dit via LCH laten lopen we Lasaulec niet kunnen gebruiken” en vraagt of [Toeleverancier] een bedrijf heeft.³²⁸

Dit gaat hem niet worden in het weekend vrees is.

De specs en foto's zou hij sturen kosten zijn 4 euro FOB Adena. Transport via de weg duurt volgens mij te lang (10 dagen) Hij gaat kijken wat het vliegtuig kost en informeert mij hierover, gezien zijn contacten denk ik dat hij dit makkelijk kan regelen.

Optie is om een productie van 2 dagen per vliegtuig te laten invliegen en de rest over de weg maar goed wie weet zijn er nog andere opties.

Ander punt is als we dit via LCH laten lopen we Lasaulec niet kunnen gebruiken. Met dien verstand dat [AD.]. [AD.] een bedrijf heeft. Heeft [Toeleverancier] geen bedrijf dan wordt het een ander verhaal. Weet jij trouwens iets meer over [AD.]. wij kunnen niets zeggen over de betrouwbaarheid ofzo.

AD.
Toeleveran-
cier

Figuur 61: OAKDEF-000008992

432 Op 17 april 2020 vraagt [Functionaris 1 Defensie] per e-mail aan [Toeleverancier]: “Treed jij op namens [een Nederlands textielproductiebedrijf] of als privé persoon?”. In de avond van 17 april 2020 vult [Functionaris 1 Defensie] zijn eerdere e-mail aan met: “Maakt voor de deal niets uit, hoor. Maar moet ik het eventueel even iets anders aanvliegen.”³²⁹

433 Op 18 april 2020 informeert [Toeleverancier] per e-mail [Functionaris 1 Defensie] over zijn achtergrond en ervaring. [Toeleverancier] geeft daarbij aan ‘in privé’³³⁰ op te treden. Tevens gaat [Toeleverancier] nader in op de mogelijkheid om isolatiejassen geleverd te krijgen uit Turkije. [Toeleverancier] somt een aantal gegevens op, waaronder de prijs waartegen [Toeleverancier] kan inkopen bij een Turkse fabrikant.³³¹

³²⁶ Ditmaal met een juiste schrijfwijze van het e-mailadres van [Toeleverancier].

³²⁷ OAKDEF-000008992.

³²⁸ OAKDEF-000008992.

³²⁹ OAKDEF-000013187.

³³⁰ [Toeleverancier] licht in wederhoor met Deloitte toe met de opmerking “in privé” te hebben bedoeld: via een persoonlijke holding.

³³¹ OAKDEF-000013187. Bij de e-mail zijn als bijlagen enkele fotobestanden en documenten inzake de isolatiejassen gevoegd (zie hiervoor hoofdstuk A.1.1.1645 ‘Kwaliteit’).

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

434 [Functionaris 1 Defensie] stuurt de e-mail van [Toeleverancier] die avond van 18 april 2020 door naar [Functionaris 2 Defensie] en merkt op geen voorkeur te hebben voor de wijze waarop [Toeleverancier] levert.³³²

Hij kan het eventueel via [bedrijf] doen, maar liever niet; belangenverstrengeling. Misschien dan via Lasaulec, maakt mij niet. Dit is bijna nationaal belang!!!!

Figuur 62: OAKDEF-000008951

435 [Toeleverancier] meldt in een interview met Deloitte dat er geen sprake was van belangenverstrengeling. [Toeleverancier] licht toe dat hij betrokken was bij een Nederlands textielproductiebedrijf. Dit Nederlandse textielproductiebedrijf wilde niet betrokken zijn bij de inkoop van PBM, zodat [Toeleverancier] heeft gemeld aan [Functionaris 1 Defensie] dat de inkoop niet via het Nederlandse textielproductiebedrijf zou gaan, maar dat [Toeleverancier] dit op persoonlijke titel zou doen. [Toeleverancier] heeft een (geprinte) e-mail, gedateerd 23 april 2020, verstrekt aan Deloitte. In deze e-mail schrijft [Toeleverancier] aan de betrokkenen bij het Nederlandse textielproductiebedrijf dat zij de optie die dag met elkaar hebben besproken en dat het Nederlandse textielproductiebedrijf zich niet wilde richten op een eenmalige transactie voor 'beschermende kleding'.³³³

5.7.3.4 Introductie Lasaulec bij [Toeleverancier]

436 [Functionaris 1 Defensie] brengt [Toeleverancier] in contact met [Functionaris 1 Lasaulec] op 19 april 2020.³³⁴

437 [Functionaris 1 Defensie] licht in interviews met Deloitte toe dat [Toeleverancier] na het overleg van het Consortium Isolatiejassen Productie NL op 17 april 2020 in contact is gebracht is met 'de vaste contractpartner' Lasaulec.³³⁵ [Functionaris 1 Defensie] licht aanvullend toe dat [Toeleverancier] niet direct is gekoppeld aan het LCH, omdat Lasaulec als 'tussenschakel' voor het LCH een betrouwbare en bestaande contractpartner was. Het was volgens [Functionaris 1 Defensie] 'makkelijker' om Lasaulec naar voren te schuiven, ondanks dat zij geen ervaring had met de levering van isolatiejassen. Op deze wijze kon gebruik worden gemaakt van de bestaande aanvraag-, leverings-, en facturatieprocedures, aldus [Functionaris 1 Defensie]. [Functionaris 1 Defensie] vult in de gesprekken met Deloitte aan dat Lasaulec als tussenschakel de zekerheid bood dat de contractpartners (waaronder Lasaulec) betrouwbare toeleveranciers zouden inschakelen. Dit vond ook bij andere contractpartners van Defensie plaats, aldus [Functionaris 1 Defensie].

438 [Functionaris 9 LCH] geeft in gesprekken met Deloitte aan het voordeel niet te herkennen, omdat het LCH een eigen (facturatie)proces had, dat gebruikt had kunnen worden, waarbij het LCH rechtstreeks met [Toeleverancier] had kunnen communiceren.

³³² OAKDEF-000008951.

³³³ OAKD03-0017-00000006.

³³⁴ OAKDEF-000008876. [Toeleverancier] heeft dan al verduidelijkt als "in privé" op te treden (zie alinea 433).

³³⁵ In de persoon van [Functionaris 1 Lasaulec].

439 [Toeleverancier] verklaart in interviews met Deloitte dat [Functionaris 1 Defensie] aangaf dat de order via de "gecertificeerde"³³⁶ onderneming Lasaulec moest lopen, omdat [Toeleverancier] een onbekende partij was (voor de overheid). [Toeleverancier] heeft voorafgaand aan deze aanbidding niet eerder met de overheid zaken gedaan en was daarom niet bekend met de daar gebruikelijke werkwijze. [Toeleverancier] licht toe niet bekend te zijn met de rol van Lasaulec op het moment van de introductie in april 2020.

5.7.3.5 Rolverdeling Lasaulec en [Toeleverancier]

440 [Functionaris 2 Defensie] e-mailt op 18 april 2020 aan [Functionaris 1 Defensie] een voorstel waarin is aangegeven via welke entiteiten de isolatiejassen geleverd kunnen worden aan het LCH, evenals een aantal acties, waaronder:³³⁷

Wat ik kan doen is Lasaulec vragen om [AD.] als distributeur op te laten voeren en dat het LCH dan zaken doet met Lasaulec. Hierbij moeten we wel een duidelijke rolverdeling afpreken (wie schakelt met wie) daarnaast moeten wij ook zorgen dat we Lasaulec niet met een probleem opzadelen (betaling van producten). Heel zwart wit weten we voor nu niets over [AD.], zijn contacten en de producten dan dat nu op papier staat, voor Lasaulec kan dit een zeker risico betekenen. Ik wil hier transparant over zijn richting Lasaulec. Daarnaast moet de marges van Lasaulec ook transparant zijn, de inkoopprijs is reeds bekend de waarde toevoeging moet wel verklaarbaar zijn.

Ik stel voor dat we eerst Lasaulec gaan polsen, dit kan ik morgen doen. Daarna polsen we [AD.], gezien zijn connecties moet het verhaal hout snijden kan ik ook morgen doen.

Vergt eerst wel even wat afstemmen hoe wij dit zelf voor ogen hebben. Kunnen we ook morgen even doen ☺

Hieronder wat krabbels van mijn kant om alles even te stroomlijnen.

Rolverdeling 3 schakels

Fabriek : ? schakelt met [Toeleverancier]

Distributeur: [Toeleverancier] schakelt met [AG.] over alle pragmatische zaken (Volumes, weken, certificaten, controles, vervoer etc)

Contractpartner : Lasaulec --) schakelt met mij (in hoedanigheid LCH over de totale deal waarbij facturatie geschied rechtstreeks aan LCH). en met [Toeleverancier] (vervoer, controles, betaling etc)

Figuur 63: OAKDEF-000008938

441 In de ochtend van 19 april 2020 reageert [Functionaris 1 Defensie] op dit voorstel van [Functionaris 2 Defensie]:³³⁸

- Ik zou Lasaulec in positie brengen;
- [Toeleverancier] is voor ons verder straks geen aanspreekpersoon (meer). Loopt via Lasaulec;
- Waarom geen lucht transport via LCH? Zoals gegaan met []
- Lasaulec is de linking pin mbt facturering Etc. door LCH;
- Vandaag moeten [AG.] en [AD.] even B2B in elkaar investeren;
- Voorwaarden etc cfm LCH tussen Lasaulec en jij als intermediair.

In de prijs heeft [Toeleverancier] allang zijn deel.

Hij komt ook nog met aanbieders voor mondkapjes; dus mooi voor Lasaulec.

Figuur 64: OAKDEF-000008938

³³⁶ In wederhoor geeft [Functionaris 9 LCH] aan dat het ging om de betrouwbaarheid van een leverancier en dat er geen 'certificering' van leveranciers gehanteerd werd.

³³⁷ OAKDEF-000008938.

³³⁸ OAKDEF-000008938.

Op 20 april 2020 vraagt Functionaris 2 EZK aan Functionaris 1 Defensie: "Wat vond jij van die Toeleverancier? Ik ga Toeleverancier zo eens bellen om te kijken of Toeleverancier de juiste persoon is om een grote rol in het consortium te spelen." Daarop reageert Functionaris 1 Defensie diezelfde dag met een e-mail: "Zijn dit weekend al zaken mee gedaan en afspraken gemaakt via mijn contractleverancier. Vandaag komt Toeleverancier met de productiecijfers."³³⁹

In gesprekken met Deloitte geven de Defensiemedewerkers aan een voorbereidende, faciliterende rol te hebben vervuld voor Lasaulec en Lasaulec te hebben geholpen met het voorbereiden van de aanbidding aan het LCH. Lasaulec licht in interviews met Deloitte toe de rol van Defensie te zien als het selecteren van goede aanbiedingen en leveranciers voor het LCH. Er is meer moeite gestoken in deze overeenkomst dan normaliter, omdat DMO iets wilde betekenen tijdens de coronapandemie, aldus Functionaris 2 Defensie in gesprekken met Deloitte.

Zie voor het verdere verloop van de samenwerking tussen Toeleverancier en Lasaulec paragraaf 5.8 'Aanbiddingen en orders Lasaulec'.

5.7.4 Tweede draaischijf naast het LCH

Naast het door Lasaulec aanbieden van PBM aan het LCH stelt Defensie in april en mei 2020 tevens voor om Lasaulec PBM te laten leveren aan de cruciale beroepen buiten de zorg. Dit noemt Functionaris 1 Defensie een 'tweede draaischijf', naast het LCH.

In april 2020 ontstaat een publiek-private samenwerking (hierna: "PPS") in de vorm van een samenwerkingsverband, dat als doel heeft de inkoop, productie en distributie van PBM in Nederland te onderzoeken. Deelnemers aan deze samenwerking zijn onder andere: diverse ministeries, werkgeversorganisaties, adviesbureaus en verschillende commerciële partijen. Doel is om aan een eventuele uitbreidingsvraag naar PBM buiten de zorg te kunnen voldoen.³⁴⁰ Eind april 2020 wordt een presentatie gehouden met een voorstel van een PPS-initiatief om via verschillende 'pijplijnen' PBM te verkrijgen. Als randvoorwaarden zijn in de presentatie vermeld dat het leveren van PBM aan de zorg niet belemmerd mag worden, dat de logistieke keten van PBM zo veel mogelijk benut moet worden, en dat het samenwerkingsverband zal optreden zonder winstoogmerk.³⁴¹

Op 2 mei 2020 stuurt Functionaris 1 Defensie een e-mail naar onder anderen Functionaris 2 VWS, Functionaris 9 LCH, Lasaulec en Toeleverancier en geeft deze aan in de afgelopen vier weken bezig te zijn geweest met het opzetten van een plan voor twee draaischijven: "via LCH richting medische sector en eentje via Lasaulec voor cruciale beroepen mvu medische sector." Ook schrijft Functionaris 1 Defensie "Woensdag zit Lasaulec bij vertegenwoordiger namens NL bv. Nu leveren we nog vooral aan LCH tbv medische sector, maar er komt ook een moment voor behoeftes te leveren tbv cruciale beroepen NL mvu medische sector. Lasaulec is contractleverancier Rijk (ik ben contracteigenaar) PBM."³⁴²

³³⁹ OAKDEF-000013136.

³⁴⁰ OAKVC10-000040007.

³⁴¹ OAKVC10-000040008.

³⁴² OAKDEF-000012799.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

Op 5 mei 2020 corresponderen medewerkers van EZK via e-mail over eventuele aanvoerlijnen voor PBM. Hierin wordt vermeld dat *“voldoende partijen zijn om PBM betrouwbaar in te kopen, tegen de juiste specs, kwaliteit, prijs, en levertijd”*. Daarbij worden onder andere Lasaulec en de raamovereenkomst benoemd.³⁴³ Op 8 mei 2020 vindt overleg plaats over de PPS wat betreft PBM.³⁴⁴

Op 9 mei 2020 deelt [Functionaris 1 Defensie] de volgende stand van zaken:³⁴⁵

Zie onder; langzaam maar zeker beginnen de puzzelstukjes op zijn plaats te vallen.
 Begint zelfs erg op mijn plannetje te lijken.
 LCH als draaischijf voor de medische sector.
 Komende week gaan we bij het Rijk volumes krijgen en kan de draaischijf rond Lasaulec gaan draaien.
 Als de andere draaischijf hulptroepen/ Lasaulec ook vorm kan krijgen dan heb je;
 - geen verdringing medische sector;
 - volumes met redelijke prijzen;
 - goede kwaliteit;
 - prima onderhandelingspositie.

Geldt minder voor de marktpartijen, maar vanuit mijn rol als Rijk is het wel mijn wens te proberen (stuk) minder aanbod China en meer aanbod vanuit Europa (incl Turkije) te krijgen. En inderdaad is dat mogelijk iets duurder, so be it.

Figuur 65: OAKDEF-000012603

Volgens [Functionaris 1 Lasaulec] is op 10 mei 2020 met Hulpstroepen afgesproken om gezamenlijk op te trekken en in te kopen: *“Met daarbij LCH als prioriteit 1. Medisch heeft altijd “the first right of refusal” voor iedere aanbieder. Daarna prioritering van uitlevering door Lasaulec i.o.m. overheid, waarbij telkens geldt: Op het moment dat de bovenliggende beroepsgroep “vol” zit vloeit beschikbaarheid 1 niveau lager door. Wij willen mogelijk (lees morgen) overgaan tot een serieuze investering in voorraad die upstream en downstream ingezet kan worden”*³⁴⁶. Een dag later vult [Functionaris 1 Lasaulec] zijn eerdere e-mail richting [Functionaris 2 Defensie] en [Functionaris 1 Defensie] aan met het idee om twee kanalen in te richten:³⁴⁷

- Hulpstroepen.nl voor China en medisch: inkoop & verkoop,
- Lasaulec B.V. voor Europa niet medisch: inkoop & verkoop

Figuur 66: OAKDEF-000012597

[Functionaris 1 Defensie] meldt in een interview met Deloitte dat de gedachte was om binnen het bestaande raamcontract met Lasaulec de aanbestedingen op te hogen, zodat via deze contractpartner niet-medische PBM ingekocht konden worden.³⁴⁸ Lasaulec zou in dat geval via Defensie een grote leverancier worden voor de cruciale beroepen en zou een marge van 5% op de door Lasaulec betaalde inkoopprijs ontvangen. Volgens [Functionaris 1 Defensie] lukte het echter niet om de vraag vanuit de cruciale beroepen en de overheid te bundelen. [Functionaris 1 Defensie] benadrukt dat het laten fungeren van Lasaulec als leverancier voor de cruciale beroepen losstond van de transactie tussen Lasaulec en het LCH.

³⁴³ OAKVC10-000041179.

³⁴⁴ OAKVC10-000041843. In de e-mail staat dat Lasaulec en Hulpstroepen onder andere aanwezig waren.

³⁴⁵ OAKDEF-000012603.

³⁴⁶ OAKDEF-000169751.

³⁴⁷ OAKDEF-000012597.

³⁴⁸ [Functionaris 1 Defensie] en [Functionaris 2 Defensie] geven aan niet met Hulpstroepen gesproken te hebben.

5.8 Aanbiedingen en orders Lasaulec

5.8.1 Inleiding

452 In de vorige paragraaf is belicht hoe Toeleverancier, Lasaulec, Defensie en het LCH starten met het samenwerken. Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden wat betreft de aanbiedingen van isolatiejassen en de twee orders die het LCH plaatst bij Lasaulec. Deze paragraaf gaat in op de bevindingen aangaande:

- de eerste order voor 200.000 isolatiejassen, door het LCH geplaatst bij Lasaulec (zie paragraaf 5.8.2);
- de tweede order voor 20 miljoen isolatiejassen van het LCH bij Lasaulec (zie paragraaf 5.8.4);
- het LCH-inkooporderformulier en de Purchase Order per deelorder (zie paragraaf 5.8.4.3);
- de levering van mondkmaskers aan Lasaulec door het LCH (zie paragraaf 5.8.5).

453 Bij de totstandkoming van de orders zijn de prijs voor de isolatiejassen en de besproken opslag en/of marge belangrijke onderwerpen. Deze onderwerpen worden kort toegelicht in deze paragraaf en worden in meer detail besproken in paragraaf 5.11 'Prijs en winst'.

5.8.2 Eerste order 200.000 isolatiejassen

5.8.2.1 Aanloop order 200.000 isolatiejassen

Toeleverancier informeert Defensie over mogelijkheden in Turkije

454 Op 19 april 2020 deelt Functionaris 2 Defensie per e-mail met Functionaris 1 Lasaulec, Toeleverancier en Functionaris 1 Defensie de telefoonnummers van Toeleverancier en Functionaris 1 Lasaulec: "Zoals zojuist besproken stuur ik bijgaand de contactgegevens zodat jullie elkaar kunnen contacteren ivm samenwerking".³⁴⁹

455 Functionaris 1 Lasaulec reageert op 20 april 2020 met een beschrijving van de inmiddels gemaakte afspraken. In zijn reactie schrijft Functionaris 1 Lasaulec:³⁵⁰

- Lasaulec B.V. koopt jassen in bij Toeleverancier
- Betaling afspraken tussen Lasaulec en AD. zijn rond. AD. is nog wel in overleg met fabriek.
- Lasaulec gaat direct leveren aan LCH.
- LCH zal voor deze order 50% vooraf betalen aan Lasaulec.
- Gehele transactie is transparant tegen de afgesproken tarieven.

AD.
Toeleveran-
cier

Figuur 67: OAKDEF-000008876

³⁴⁹ OAKDEF-000008876.

³⁵⁰ OAKDEF-000008876.

456 Lasaulec licht in interviews met Deloitte toe [Toeleverancier] gevraagd te hebben of de transactie via het Nederlandse textielproductiebedrijf liep, waarop [Toeleverancier] aangaf dat dit bedrijf niet betrokken wilde zijn. Volgens Lasaulec heeft [Toeleverancier] vervolgens voorgesteld om de transactie via de vennootschap van [Toeleverancier] te laten verlopen. Lasaulec licht aan Deloitte toe hiermee uiteindelijk akkoord te zijn gegaan. Zie paragraaf 5.7.3.3 voor nadere details.³⁵¹

457 Voorafgaand aan de mail van Lasaulec informeert [Toeleverancier] op 18 april 2020 per e-mail [Functionaris 1 Defensie] over de mogelijkheid om isolatiejassen geleverd te krijgen uit Turkije. [Toeleverancier] deelt de volgende informatie over de mogelijke levering:³⁵²

Wat is mogelijk te leveren uit Turkije.
De medische schorten als beschermende kleding en voor IC en ambulance personeel het model met de capuchon. Kosten voor eerste model €4,= fob Adana ,Turkije, voor het andere model €7,=fob Adana, Turkije.
Tot op dit moment zijn de volgende kwantiteiten geblokt.
Voor eind april 150.000 stuks ex Turkije van model 1 beschermende kleding voor de verpleegtehuizen, ziekenhuizen en andere instanties.
In de eerste week mei beginnen wij met 400.000 stuks per week en gaan dan opschalen naar hogere volumes.
Dit gaan wij maandag met de fabriek bespreken en komen terug met een leveringsplan en transportschema voor de volgende weken in mei.
Wij gaan ervan uit dat de eerste leveringen door de lucht getransporteerd gaan worden en zullen de mogelijkheden en prijzen van luchtvracht onderzoeken vanaf de luchthaven van Adana.
Daarop komen wij begin volgende week terug.
De fabriek in Adana krijgt begin mei 2.000.000 kilo non woven materiaal binnen en heeft dan voldoende grondstoffen om ons van beschermende kleding te voorzien.
Er werken 1800 mensen in twee ateliers.
Bijgaand stuur ik je de licenties mee van deze fabrieken die door de Turkse overheid zijn afgegeven om deze artikelen te produceren.
Ook de testrapporten van het materiaal.
Helaas zijn deze kopieën van mindere kwaliteit maar krijg die maandag per mail ook nog toegestuurd.
Dinsdag hebben wij de monsters binnen, dat is later omdat het eerste pakketje niet op de juiste manier naar Nederland is verstuurd.
Waar moeten wij deze monsters laten bezorgen zodat wij zo snel mogelijk de goedkeuring kunnen ontvangen.

Figuur 68: OAKDEF-000013187

458 [Functionaris 2 Defensie] stuurt deze e-mail met bijlagen³⁵³ van [Toeleverancier] door naar [Functionaris 3 Defensie].³⁵⁴ Op 20 april 2020 bericht [Functionaris 2 Defensie] per e-mail aan [Toeleverancier] dat de eerste resultaten van [Functionaris 3 Defensie] zijn ontvangen. Uit deze resultaten volgt dat niet kan worden beoordeeld of de isolatiejassen voldoen aan de kwaliteitsvoorwaarden die door het LCH worden gehanteerd.³⁵⁵ [Functionaris 2 Defensie] vraagt [Toeleverancier] om aanvullende documentatie, zoals een ondertekend exemplaar van de Declaration of Conformity,³⁵⁶ en leesbare testrapporten. [Toeleverancier] en Defensie corresponderen vervolgens over de kwaliteit

³⁵¹ Zie alinea 435 voor de toelichting van [Toeleverancier] bij het optreden als privépersoon en de e-mail daarover van enkele dagen later, op 23 april 2020.

³⁵² OAKDEF-000013187.

³⁵³ Bij de e-mail zijn als bijlagen enkele fotobestanden en documenten inzake de isolatiejassen gevoegd (zie hiervoor paragraaf 5.10 'Kwaliteit').

³⁵⁴ OAKDEF-000008840. Een deskundige op het gebied van het testen en beoordelen van PBM bij Defensie.

³⁵⁵ OAKDEF-000008836.

³⁵⁶ Wordt ook wel een 'EU-conformiteitsverklaring' genoemd. Hiermee verklaart de fabrikant dat de producten aan de EU-eisen voldoen.

van de isolatiejassen en over de certificering.³⁵⁷ Uiteindelijk bericht **Functionaris 3 Defensie** op 24 april 2020 dat de fabriek beschikt over de juiste certificaten om de isolatiejassen te mogen produceren.³⁵⁸ Zie paragraaf 5.10 'Kwaliteit' voor nadere details met betrekking tot deze correspondentie.

Op 22 april 2020 stuurt **Functionaris 2 Defensie** een e-mail aan **Functionaris 1 Defensie** met een aantal punten ter bespreking.³⁵⁹ Een van de onderwerpen die **Functionaris 2 Defensie** aanhaalt, is: "Ook zit ik nog met **Toeleverancier** wederom heeft **Toeleverancier** gebeld dat het proefmodel in Turkije staat. Inmiddels 5 dagen en weinig anders dan wat plaatjes en een prijsverhoging binnen". Voor een nadere toelichting op de prijsverhoging wordt verwezen naar paragraaf 5.11.3.

Functionaris 2 Defensie uit op 23 april 2020 twijfels bij enkele collega's van Defensie over de samenwerking met **Toeleverancier**: "Dit is nogal een klusje om uit te zoeken om duidelijk aan **Toeleverancier** onze bevindingen door te geven en de juiste offerte te krijgen. Laat ik het zo zeggen ik heb niet het idee dat **Toeleverancier** niet snapt waar **Toeleverancier** het over heeft daarnaast kunnen we het ook niet zo over de schutting te gooien bij Lasaulec. Ik stel voor om dit even on hold te zetten". Volgens **Functionaris 2 Defensie** verlopen de onderhandelingen met het LCH dermate slecht dat dit ten koste gaat van de goede relatie tussen Defensie en Lasaulec. **Functionaris 2 Defensie** sluit af met: "Kortom we willen heel veel maar het LCH blokkeert momenteel onze hulp op alle fronten".³⁶⁰ **Functionaris 9 LCH** geeft in gesprekken met Deloitte aan dat besluiten niet meteen genomen konden worden, omdat het LCH werkte met een lijst van inkoopcriteria die getoetst moesten worden. De vertraging was volgens **Functionaris 9 LCH** het gevolg van het inkoopproces, en niet van de houding van het LCH.

Op 24 april 2020 schrijft **Functionaris 2 Defensie** aan Lasaulec en aan **Toeleverancier** dat de benodigde certificaten en proefmodellen zijn beoordeeld en akkoord zijn bevonden.³⁶¹ **Functionaris 2 Defensie** vraagt hen om een passende offerte te maken voor een order en doet daarvoor een suggestie: "Ik zou twee versies maken 1 voor een eerste zending a X aantal stuks binnen 2 weken en een voor een constante flow. Deze offerte zal ik aan het LCH aanbieden". **Functionaris 1 Lasaulec** reageert met de opmerking dat al met **Toeleverancier** is gesproken en dat Lasaulec en **Toeleverancier** dit in orde gaan maken.³⁶²

Aanbieding **Toeleverancier** aan Lasaulec

's Avonds op 24 april 2020 e-mailt **Toeleverancier** aan Lasaulec een aanbieding voor het aan Lasaulec leveren van twee typen isolatiejassen uit Turkije. Wat betreft de prijs voor de twee modellen schrijft **Toeleverancier**: "De prijs is € 5,20³⁶³ af fabriek in de kwaliteit non woven met anti bacteriële finish en waterafstotend en €6,20 met een laminaten finish. Dit is exclusief de afgesproken 5%".³⁶⁴

³⁵⁷ OAKDEF-000008485; OAKDEF-000008482; OAKDEF-000008433; OAKDEF-000008454; OAKDEF-000008413.

³⁵⁸ OAKDEF-000008338.

³⁵⁹ OAKDEF-000008624.

³⁶⁰ OAKDEF-000008528.

³⁶¹ OAKLC14-001513431.

³⁶² OAKDEF-000008393.

³⁶³ In hoofdstuk 5.11 'Prijs en winst' is beschreven waarom de prijs per isolatiejas is gestegen.

³⁶⁴ OAKDEF-000008389.

Hierbij de offerte voor de medische schorten in twee kwaliteiten uit Adana Turkije

De benodigde documenten zijn en de goedgekeurde monsters zijn in het bezit van Functionaris 2 Defensie

De prijs is € 5,20 af fabriek in de kwaliteit non woven met anti bacteriële finish en waterafstotend en €6,20 met een laminaten finish.

Dit is exclusief de afgesproken 5%.

De productiemogelijkheden zijn: eind week 18 50.000 stuks per kwaliteit (totaal 100.000 stuks) ex Adana
eind week 19 1.000.000 stuks in een van deze kwaliteiten ex Adana.

Adana heeft een eigen luchthaven dus vervoer door de lucht is zeer goed mogelijk.

Hoop met deze offerte iets aan het nijpende tekort van medische schorten te kunnen bijdrage.

Figuur 69: OAKDEF-000008389

Aanbieding Lasaulec aan Defensie met 'inkoopprijs plus opslag'

- 463 Op basis van de aanbieding van isolatiejassen door Toeleverancier aan Lasaulec biedt Lasaulec op 24 april 2020 per e-mail de isolatiejassen aan Defensie aan, met de volgende voorwaarden:³⁶⁵

Bij deze de verkoopprijs, geheel transparant volgens afgesproken opslagpercentage 's:

Medische schorten kwaliteit non woven met anti bacteriële finish en waterafstotend: € 5,74 per stuk (inkoop af fabriek € 5,20 + 5% AD. + 5% Lasaulec).

Met een laminaten finish: € 6.84 (inkoop af fabriek € 6,20 + 5% AD. + 5% Lasaulec).

De productiemogelijkheden zijn:

Eind week 18: 50.000 stuks per kwaliteit (totaal 100.000 stuks) ex Adana

Eind week 19: 1.000.000 stuks in een van deze kwaliteiten ex Adana.

Prijzen excl. transport. Adana heeft een eigen luchthaven dus vervoer door de lucht is zeer goed mogelijk. Gaan we regelen op moment dat we "GO" hebben op de prijs.

AD.
Toeleverancier

Figuur 70: OAKDEF-000008389

- 464 Lasaulec meldt in de aanbieding dat de verkoopprijs "geheel transparant volgens afgesproken opslagpercentage's" is, en beschrijft de prijsopbouw van beide modellen isolatiejassen. In deze uitleg van de prijsopbouw vermeldt Lasaulec een "inkoop af fabriek € 6,20" en tweemaal "5%" (hierna: "inkoopprijs plus opslag").³⁶⁶ Ten slotte geeft Lasaulec in de aanbieding aan wat de productie- en transportmogelijkheden zijn.

LCH ontvangt eerste aanbieding Lasaulec zonder 'inkoopprijs plus opslag'

- 465 Functionaris 2 Defensie deelt diezelfde avond met Functionaris 9 LCH en Functionaris 19 LCH de eerder ontvangen aanbieding van isolatiejassen van Lasaulec, met daarbij de begeleidende tekst: "Onderstaand nog een aanbieding voor isolatiejassen. De kwaliteit hebben wij geverifieerd. Na positieve reactie sturen wij alle documenten toe".³⁶⁷

Functionaris 2 Defensie licht in een interview met Deloitte toe dat het aanbod van Lasaulec via Functionaris 2

Defensie ging, omdat Functionaris 2 Defensie kon beoordelen of het voorstel aan bepaalde voorwaarden van het

³⁶⁵ OAKDEF-000008389.

³⁶⁶ Zie paragraaf 5.11.2 voor een nadere beschrijving van de prijsvorming. Lasaulec heeft in een interview met Deloitte toegelicht dat de marge op deze eerste order voor 200.000 isolatiejassen ongeveer 5% heeft bedragen. [Toeleverancier] heeft in een interview met Deloitte toegelicht dat de marge op de totale order ongeveer 5% heeft bedragen en heeft desgevraagd geen inzicht in de achterliggende documenten gegeven.

³⁶⁷ OAKDEF-000005871.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

LCH voldeed.³⁶⁸ [Functionaris 9 LCH] geeft in gesprekken met Deloitte aan van mening te zijn dat Lasaulec de kans tot leveren kreeg, omdat ze een leverancier van het Rijk was.

In de e-mail van [Functionaris 2 Defensie] aan het LCH is een deel van de tekst van de aanbidding van 24 april 2020 van Lasaulec aan Defensie opgenomen. Dit betreft het deel dat betrekking heeft op de aanbidding voor isolatiejassen in twee kwaliteiten en op de prijs per stuk. Het deel van de tekst dat niet is opgenomen, betreft het deel over de prijsopbouw met tweemaal 5% opslag. De tekst van de aanbidding van Lasaulec in de e-mail van Defensie aan het LCH luidt (vergelijk met alinea 462):³⁶⁹

Medische schorten kwaliteit non woven met anti bacteriële finish en waterafstotend: € 5,74 per stuk
Met een laminaten finish: € 6.84 .

De productiemogelijkheden zijn:

Eind week 18: 50.000 stuks per kwaliteit (totaal 100.000 stuks) ex Adana

Eind week 19: 1.000.000 stuks in een van deze kwaliteiten ex Adana.

Prijzen excl. transport. Adana heeft een eigen luchthaven dus vervoer door de lucht is zeer goed mogelijk. Kunnen we regelen op moment dat we "GO" hebben op de prijs.

Figuur 71: OAKDEF-000005871

[Functionaris 2 Defensie] stuurt de e-mail zoals die net daarvoor is verstuurd aan het LCH (met een deel van de tekst van de 'oorspronkelijke' aanbidding) door naar [Toeleverancier] en [Functionaris 1 Lasaulec] en laat weten dat het aanbod bij het LCH ligt.³⁷⁰

[Functionaris 2 Defensie] geeft in een interview met Deloitte aan van mening te zijn dat de prijs transparant was voor alle partijen en dat het LCH op de hoogte was van de marge van 5% van zowel Lasaulec als van [Toeleverancier]. Uit de e-mailcorrespondentie tussen [Functionaris 9 LCH] en [Functionaris 19 LCH] volgt dat het LCH vanaf 20 mei 2020 bekend is met de 5% opslag voor Lasaulec en de 5% opslag voor [Toeleverancier].³⁷¹

Verken maar met [AG.] wat wel en niet mogelijk is. Ik had woensdag ook al gesproken met [AD.] die hier ook tussenzit. Zowel hij als Lasaulec krijgen beiden een marge van 5%. Het grootste probleem is dat bij elke geproduceerde jas er een gratis jas naar de Turkse overheid moet.

AG.
Functionaris
1 Lasaulec
AD.
Toeleveran-
cier

Figuur 72: OAKLC14-001359530

[Functionaris 9 LCH] licht in gesprekken met Deloitte toe op 20 mei 2020 telefonisch door [Toeleverancier] geïnformeerd te zijn over de twee keer 5% opslag. Echter, zo geeft [Functionaris 9 LCH] aan, het kennis nemen van de opslagpercentages was op 20 mei 2020 geen 'red flag', omdat de focus van het LCH op de snelheid van leveren lag.³⁷² Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet dat het LCH bij het ontvangen van de aanbidding van

³⁶⁸ [Functionaris 2 Defensie] licht toe dat er bijvoorbeeld een productieschema ten grondslag moest liggen aan een voorstel.

³⁶⁹ OAKDEF-000005871.

³⁷⁰ OAKDEF-000012989.

³⁷¹ OAKLC14-001359530.

³⁷² Het ging volgens [Functionaris 9 LCH] vooral om de (korte termijn) levertijd.

Defensie op 24 april 2020 op de hoogte was van de 5% opslag voor Lasaulec en voor Toeleverancier. Zie voor nadere details paragraaf 5.11 'Prijs en winst'.

Vragen LCH over eerste aanbidding Lasaulec

470 Functionaris 19 LCH reageert op 25 april 2020 richting Functionaris 2 Defensie als volgt op het aanbod: "Prijs is, zoals eerder benoemd, hoger dan het gestelde maximum. Echter is er, zoals tevens door Functionaris 9 LCH benoemd in zijn mail eerder, ruimte indien het product op korte termijn beschikbaar is".³⁷³ Functionaris 19 LCH merkt daarnaast op dat het aanbod exclusief transportkosten is, en vraagt om meer inzicht in deze kosten. Ten slotte merkt Functionaris 19 LCH op: "Gezien het feit dat deze mogelijkheid zich in Europa voordoet is mijn eerste beoordeling positief. Ik zou graag de documentatie ontvangen". Functionaris 19 LCH licht in een interview met Deloitte toe dat zijn beoordeling aansloot bij de behoeften van het LCH op dat moment: het zoeken naar lokale productie en voorraden.

471 Functionaris 9 LCH reageert kort daarna op de e-mail van Functionaris 19 LCH en vraagt Functionaris 2 Defensie naar de betalingstermijnen van het aanbod, omdat het beleid van het LCH is dat maximaal 60% vooruit wordt betaald.³⁷⁴

472 Op 26 april 2020 reageert Functionaris 2 Defensie op de e-mail van Functionaris 19 LCH. Functionaris 2 Defensie schrijft dat materie-deskundigen van Defensie de geleverde proefmodellen hebben beoordeeld. Op basis van die beoordeling adviseert Functionaris 2 Defensie een model met een verlenging van de ceintuur. Wat betreft de betalingsvoorwaarden schrijft Functionaris 2 Defensie: "30% vooruit en het restant binnen 8 dagen tot maximaal 30 dagen na levering."³⁷⁵

473 Functionaris 1 Lasaulec informeert Functionaris 2 Defensie diezelfde dag per e-mail over het gesprek met Toeleverancier inzake de productiemogelijkheden en levertijden indien het LCH kiest voor het model type 2. Functionaris 1 Lasaulec schrijft dat de productie- en levermogelijkheden als volgt zijn:³⁷⁶

27-04-2020 (aanstaande maandag) voor 12:00 uur bestellen → 01-05-2020 (aanstaande vrijdag) 100.000 stuks leveren.

Indien ze 27-04-2020 ook bestellen voor levering week 19 → week 19: 1.000.000 stuks leveren.

Vanaf daar graag 1 week levertijd aanhouden continue afname van 1.000.000 stuks per week.

Transportkosten (luchttransport) moet te regelen zijn. Zeker als er mogelijkheden zijn bij het Skyteam van het LCH.

Figuur 73: OAKDEF-000008285

474 Functionaris 1 Lasaulec vraagt of Functionaris 2 Defensie deze informatie kan doorzetten naar het LCH.³⁷⁷

³⁷³ OAKDEF-000005871.

³⁷⁴ OAKDEF-000008322. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt geen richtlijn voor een maximum van 60% vooruitbetaling door het LCH. Het uitgangspunt van het LCH was dat er geen 100% vooruitbetalingen zouden worden gedaan, met de intentie om een zo beperkt mogelijke aanbetaling te doen. Zie verder hoofdstuk 2 'Normenkader'.

³⁷⁵ OAKDEF-000005871.

³⁷⁶ OAKDEF-000008285.

³⁷⁷ OAKDEF-000008285.

475 [Functionaris 1 Lasaulec] informeert [Functionaris 2 Defensie], [Toeleverancier] en [Functionaris 1 Defensie] per e-mail over het telefonisch contact met het LCH van 27 april 2020. [Functionaris 1 Lasaulec] bericht dat het LCH heeft gevraagd naar de deadline voor de bestelling van 100.000 stuks, en ook informeerde naar “de 1.000.000 stuks [...]. Er is nu dus echt beweging!”.³⁷⁸

476 Op 28 april 2020 informeert [Functionaris 1 Lasaulec] [Functionaris 19 LCH] per e-mail over de uitkomsten van een overleg met de fabrikant ten aanzien van de prijsstelling van de isolatiejassen van het door [Functionaris 2 Defensie] geadviseerde model. Bij een afname van 1 miljoen stuks bedraagt de prijs van een isolatiejas (type 2) € 6,35 (exclusief transportkosten). Volgens [Functionaris 1 Lasaulec] heeft Lasaulec een optie op 1 miljoen isolatiejassen.³⁷⁹

Zoals gisteren besproken hebben wij contact gezocht met de fabrikant rondom prijsstelling bij een bestelling van ca. 1.000.000 stuks van medische schorten, kwaliteit incl. de laminaat finish.
Prijs bij ca. 1.000.000 stuks: € 6,35 per stuk. Prijs is excl. transport.
Dat is 0,49 cent goedkoper (€ 6,84-€ 6,35) per schort, € 490.000 bij bestelling van 1.000.000 stuks. Gezien deze behoorlijke besparing hebben wij een optie genomen op 1.000.000 schorten zodat wij de levertijd kunnen garanderen richting het LCH.
Graag, vandaag (als het kan voor 12.00 uur) even overleg S.V.P.

Figuur 74: OAKLC14-001513331

477 Hierna e-mailt [Functionaris 19 LCH] aan Lasaulec de specificatievereisten voor isolatiejassen die door het LCH worden gehanteerd, met de vermelding dat het RIVM een additionele toets op de kwaliteit uitvoert.³⁸⁰ [Functionaris 2 Defensie] stuurt deze e-mail door naar [Functionaris 3 Defensie] en herhaalt dat het RIVM in opdracht van het LCH aanvullende testen gaat uitvoeren.³⁸¹

478 Op 29 april 2020 meldt [Functionaris 2 Defensie] per e-mail aan Lasaulec en [Toeleverancier] dat de isolatiejassen voldoen aan de kwaliteitsvereisten volgens de test van [Functionaris 3 Defensie] op het geadviseerde model.

479 In de middag van 29 april 2020 reageert [Functionaris 1 Lasaulec] op de e-mail van [Functionaris 19 LCH] over de specificatievereisten voor isolatiejassen.³⁸² [Functionaris 1 Lasaulec] schrijft dat Lasaulec de specificaties van het proefmodel opnieuw heeft laten keuren door [Toeleverancier] en door Defensie. Beide partijen hebben volgens [Functionaris 1 Lasaulec] vastgesteld dat de isolatiejassen voldoen aan de door het LCH gestelde eisen. Voor meer informatie over de specificatievereisten en over de kwaliteit van de isolatiejassen wordt verwezen naar paragraaf 5.10 ‘Kwaliteit’.

Vraag naar leveranciers buiten Zuidoost-Azië neemt toe bij het LCH

480 Uit de correspondentie tussen [Functionaris 1 Lasaulec] en [Functionaris 19 LCH] volgt dat zij telefonisch contact hebben op 29 april 2020. [Functionaris 1 Lasaulec] vraagt aan [Functionaris 19 LCH] of het LCH een ‘klap kan geven’ op het aanbod dat Lasaulec heeft gedaan. In zijn e-mail beschrijft [Functionaris 1 Lasaulec] hoe een mogelijke

³⁷⁸ OAKDEF-000008276.

³⁷⁹ OAKLC14-001513331.

³⁸⁰ OAKLC14-001513331.

³⁸¹ OAKDEF-000008197.

³⁸² OAKDEF-000008085.

samenwerking tussen het LCH en Lasaulec er zou kunnen uitzien op basis van hun gesprek. Punten die Functionaris 1 Lasaulec daarbij noemt, zijn: de productie in Turkije, naast de bestaande China-lijn, de duur van 10 tot 12 weken, de mogelijkheid om op te schalen naar 2 miljoen isolatiejassen per week, en de mogelijkheid om orders te annuleren.³⁸³

- Een Europa/Turkije-lijn op te zetten met als doel een constante flow van goederen (isolatie jassen) richting het L.C.H.
- Deze Europa/Turkije-lijn opereert naast de bestaande China-lijn/ bestaande lijn van het LCH.
- Voor de duur van 10 tot 12 weken met behoefte “x aantal” per week (minimaal vol transportvliegtuig; ca 150.000 stuks) met daarin ruimte om op te schalen richting de 1.000.000/2.000.000 stuks per week.
- X-aantal per week afhankelijk van aanvoer van de “China” lijn/ vraag van LCH.
- Let wel, bij deze Europa/Turkije-lijn heeft L.C.H de optie om binnen periode “y” (hierbij denken wij aan 1-3 weken) de orders te annuleren indien er geen behoefte is/er op dat moment voldoende Isolatie jassen zijn.
- Annulering (uiteraard) afhankelijk van volume per week. Ter verduidelijking; 150.000 stuks per week kunnen we later annuleren voor het LCH, vraagt minder productiecapaciteit dan 1.500.000 stuks per week.
- Vaste lever dag per week waardoor het luchttransport makkelijker is te organiseren.
- Indien gewenst kunnen we het assortiment van producten uitbreiden met o.a. Corona gerelateerde P.B.M.’s als FFP2 maskers, brillen en handschoenen waardoor deze lijn nog efficiënter kan worden ingezet voor het L.C.H.

Figuur 75: OAKLC14-001513331

- 481 Functionaris 19 LCH bedankt Functionaris 1 Lasaulec voor de samenvatting van het gesprek dat zij hebben gevoerd en schrijft zeer positief gestemd te zijn over de voorgenenomen alternatieve route, naast China.³⁸⁴ Functionaris 19 LCH benadrukt dat er nog een akkoord moet komen van Functionaris 1 LCH op het kostenaspect, aangezien de stuksprijs hier helaas een stuk hoger ligt dan die van de isolatiejassen uit China. Belangrijk daarbij is, volgens Functionaris 19 LCH, dat het LCH moet bepalen of de hogere kosten opwegen tegen de voordelen van een alternatieve route. Functionaris 1 Lasaulec stuurt deze e-mail nog diezelfde avond door aan Functionaris 1 Defensie, Toeleverancier en Functionaris 2 Defensie: “Bij deze de reactie van Functionaris 19 LCH...”³⁸⁵
- 482 Functionaris 2 Defensie reageert die avond per e-mail aan Functionaris 19 LCH op diens eerdere e-mail: “Alleen even naar jou en puur te info. Deleten mag”³⁸⁶ Functionaris 2 Defensie schrijft zich te realiseren dat de isolatiejassen duurder zijn bij een afname van ongeveer 150.000 stuks. Volgens Functionaris 2 Defensie is het wellicht een goed idee om eerst een kleine order te plaatsen, en daarna eventueel een structurele grote order. Het LCH zou dan nog twee of drie dagen bedenktijd hebben, maar zou de daaropvolgende week wel al een eerste order in huis hebben.³⁸⁷ In de gebeurtenissen zoals hierna beschreven, wordt dit plan van Functionaris 2 Defensie uitgevoerd.
- 483 De volgende avond, op 30 april 2020, reageert Functionaris 19 LCH richting Functionaris 1 Lasaulec, met Functionaris 2 Defensie in de cc, met de boodschap ‘helaas nog geen go’ te hebben ontvangen van de LCH-leiding. Functionaris

³⁸³ OAKLC14-001513331. [Functionaris 9 LCH] geeft in gesprekken met Deloitte aan dat de optie tot annuleren achteraf gezien aan de voorkant werd aangeboden door Lasaulec en dat het LCH dit in de ontbindende voorwaarden had moeten meenemen. Zie paragraaf 5.9.4.2.

³⁸⁴ OAKLC14-001513331.

³⁸⁵ OAKDEF-000008053.

³⁸⁶ [Functionaris 2 Defensie] geeft in wederhoor met Deloitte aan met deze opmerking aangegeven te hebben dat [Functionaris 19 LCH] geen druk moest voelen bij het daaropvolgende advies.

³⁸⁷ OAKDEF-000008051.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

19 LCH voegt hieraan toe: "Ik wil morgen terugkoppeling verzorgen. Mocht deze vertraging de relatie met de leverancier dusdanig in problemen brengen dat de order/ producten eventueel niet meer leverbaar zijn (simpelweg omdat we te laat zijn) dan is dat volledig aan ons. Ik zie dat als het risico dat we nu lopen".³⁸⁸

Functionaris 2 Defensie e-mailt die middag aan Functionaris 19 LCH dat Defensie nogmaals de proefmodellen heeft getoetst, maar dit keer aan de hand van de lijst van specificaties die door het LCH wordt gehanteerd.³⁸⁹

Functionaris 2 Defensie licht toe dat de uitkomst van deze toets ook positief was. Functionaris 2 Defensie stuurt ook een overzicht van openstaande zaken naar Functionaris 19 LCH, waaronder: "150.000 Structureel per week Lasaulec --) deze ligt bij LCH Finance". Functionaris 2 Defensie zegt erop te vertrouwen dat Functionaris 19 LCH een en ander spoedig terugkoppelt aan Functionaris 2 Defensie.³⁹⁰

Functionaris 1 LCH licht met betrekking tot de Europese productielijn in een interview met Deloitte toe dat er bij VWS een vraag ontstond naar leveranciers buiten Zuidoost-Azië. Hiermee werd getracht het risico op problemen, zoals het sluiten van de Chinese grens, te spreiden.

Op 1 mei 2020 werd de afhankelijkheid van China wat betreft de isolatiejassen duidelijk door de sluiting van de luchthaven in Shanghai, aldus Functionaris 10 LCH in een interview met Deloitte. Volgens Functionaris 10 LCH was de afhankelijkheid van Chinese import een zwakte ten aanzien van het kunnen beschikken over voldoende PBM. Functionaris 10 LCH heeft naar eigen zeggen tijdens een stand-up van het LCH aangegeven het onbegrijpelijk te vinden dat geen gebruik werd gemaakt van de aanbieding van een contractpartner van Defensie die een alternatieve lijn, via Turkije, in gebruik had. Ook heeft Functionaris 19 LCH in dit kader toegelicht aan Deloitte dat, omdat Lasaulec PBM uit Turkije kon leveren, terwijl het LCH problemen had met het uit Azië halen van PBM, Lasaulec meer in beeld kwam bij het LCH.

Order 200.000 isolatiejassen

Lasaulec geeft opties in aanbieding

Op 1 mei 2020 stuurt Functionaris 1 Lasaulec een e-mail aan Functionaris 19 LCH, met Functionaris 2 Defensie in de cc. Functionaris 1 Lasaulec geeft twee opties voor een mogelijke bestelling van isolatiejassen. Optie 1 betreft een bestelling van twee keer 100.000 isolatiejassen en optie 2 betreft een bestelling van in totaal 1 miljoen isolatiejassen. De prijs van een isolatiejas bedraagt bij het bestellen van 200.000 isolatiejassen € 6,84 exclusief transport. In het geval van het bestellen van 1 miljoen isolatiejassen bedraagt de prijs € 6,35. Lasaulec bericht dit als volgt aan het LCH:³⁹¹

³⁸⁸ OAKDEF-000007916.

³⁸⁹ OAKDEF-000005771.

³⁹⁰ OAKDEF-000007927.

³⁹¹ OAKLC14-001513147.

Optie 1:

2x 100.000 jassen (totaal dus 200.000)

1^e levering: Donderdag 7 mei 100.000 stuks leveren. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana.

Tijdstip zouden we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.

2^e levering: Vrijdag 8 mei 100.000 stuks. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana. Tijdstip zouden

we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.

Prijs: € 6,84 Prijs is excl. Transport. L.C.H verzorgt transport vanaf Adana.

Optie 2:

2x 100.000 jassen en 1x 800.000 (totaal dus 1.000.000)

1e levering: Donderdag 7 mei 100.000 stuks leveren. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana.

Tijdstip zouden we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.

2e levering: Vrijdag 8 mei 100.000 stuks. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana. Tijdstip zouden

we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.

3^e levering: Vrijdag 15 mei 800.000 stuks. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana. Tijdstip

zouden we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.

Prijs: 6,35 per stuk. Prijs is excl. transport L.C.H. verzorgt transport vanaf Adana.

Helaas lukt het niet eerder om 1^e levering te vervroegen daar fabriek het steeds drukker krijgt. Ze zijn momenteel volop aan produceren voor andere klanten. We hebben momenteel minimaal 6 dagen nodig voor de eerste order.

Figuur 76: OAKLC14-001513147

488 Functionaris 19 LCH stuurt deze e-mail van Functionaris 1 Lasaulec dezelfde avond door aan Functionaris 9 LCH en Functionaris 2 VWS. Functionaris 19 LCH vraagt hen beiden om akkoord te geven op een van de voorgelegde opties. Functionaris 9 LCH reageert diezelfde avond met de opmerking dat er in de voorgaande week om 1,8 miljoen isolatiejassen is gevraagd door klanten van het LCH, en adviseert daarom voor de tweede optie te gaan, mits de eerste zending van 100.000 stuks van een voldoende kwaliteit is.³⁹²

489 Als reactie op de door Functionaris 1 Lasaulec gegeven opties vraagt Functionaris 19 LCH of het LCH de eerste 200.000 stuks nu kan vastleggen en over de additionele 800.000 op een later moment kan beslissen. Kort hierna geeft Functionaris 1 Lasaulec aan dat het geen probleem is om de derde levering op een later moment vast te leggen. Er moet dan volgens Functionaris 1 Lasaulec wel een prijs van € 6,84 worden berekend: *“Eventueel wil ik met de fabriek overleggen of het mogelijk is als je later bestellingen (3e of 4e, 5e etc.) plaats tot aan volume van minimaal 1.000.000 stuks of we e.e.a. met terugwerkende kracht verdisconteren zodat je uiteindelijk wel de prijs van €6,35 nette over het totaal hebt. Afspraak is afspraak”*³⁹³

490 In een interview met Deloitte geeft Functionaris 10 LCH aan dat het LCH de isolatiejassen weliswaar duur vond, maar ook had begrepen dat dit werd veroorzaakt door een overheidsregeling in het land van productie (Turkije). De helft van alle in Turkije geproduceerde isolatiejassen was bestemd voor binnenlands (Turks) gebruik volgens Functionaris 10 LCH. Rond deze periode werd tevens bij het LCH bekend dat er weinig voorraad aan isolatiejassen was, aldus Functionaris 10 LCH. Functionaris 9 LCH beaamt in gesprekken met Deloitte de opmerking van Functionaris 10 LCH en voegt daaraan toe dat het LCH meer wilde betalen voor de isolatiejassen wanneer deze snel geleverd konden worden.

³⁹² OAKLC14-001357645.

³⁹³ OAKLC14-001513147.

Bevestiging LCH en vastleggen eerste order

491 In de avond van 1 mei 2020 stuurt **Functionaris 19 LCH** een bevestiging voor 200.000 isolatiejassen naar **Functionaris 1 Lasaulec**: *“Zoals besproken willen wij op dit moment de eerste 2 leveringen van 100.000 stuks vastleggen [...] Belangrijke voorwaarde voor de afname, zoals ook telefonisch benoemd, is dat de producten op de genoemde data Turkije uit mogen. Als dit niet het geval is dan ontvangen wij graag onze aanbetaling retour. Graag je bevestiging op dit onderdeel.”*³⁹⁴

492 **Functionaris 1 Lasaulec** stuurt diezelfde avond een e-mail aan **Functionaris 19 LCH**, met als onderwerp ‘Acties transacties medische schorten L.C.H.-Lasaulec’. De e-mail bevat een lijst met verschillende acties in het kader van de order. Een van de genoemde (eerste) acties is: *“Schriftelijk opdracht van L.C.H. voor het leveren van 200.000 voor het leveren van medische schorten met laminaten finish. E.e.a. volgens specs en e-mail. Verkoopprijs €6.84 Prijs excl. Transport”*³⁹⁵

493 Ook op de avond van 1 mei 2020 verstrekt **Functionaris 19 LCH** de volgende orderinformatie aan de inkoopafdeling van het LCH:³⁹⁶

Het gaat om een order voor de firma Lasaulec:
 2x 100.000 jassen (totaal dus 200.000)
 1e levering: Donderdag 7 mei 100.000 stuks leveren. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana. Tijdstip zouden we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.
 2e levering: Vrijdag 8 mei 100.000 stuks. Deze staan dan om ca. 17.00 uur klaar op vliegveld Adana. Tijdstip zouden we nog wat kunnen vervroegen op moment dat dit beter aansluit op vlucht.
 Prijs: € 6.84 Prijs is excl. Transport. L.C.H verzorgt transport vanaf Adana.
 De betalingsvoorwaarden zijn als volgt:
 30% vooruit en het restant binnen 8 dagen tot maximaal 30 dagen na levering.

Figuur 77: OAKLC14-001513258

494 De inkoopafdeling van het LCH meldt hierop dat het orderformulier deels is ingevuld en verder ingevuld kan worden nadat de offerte is ontvangen.³⁹⁷ De inkoopafdeling stelt **Functionaris 19 LCH** een aantal vragen over de details van de order. **Functionaris 19 LCH** beantwoordt diezelfde dag deze vragen in een reactie op de e-mail. Op de vraag of de productkwaliteit is getest of gecheckt, antwoordt **Functionaris 19 LCH**: *“Ja, via [een Nederlands textielproductiebedrijf]”*³⁹⁸ Op de vraag van welke ‘incoterm’ sprake is, antwoordt **Functionaris 19 LCH**: *“FOB”*. Op de vraag of een kredietcheck is gedaan, antwoordt **Functionaris 19 LCH**: *“Nee? Partner defensie.”*³⁹⁹

495 In de beschikbare onderzoeksinformatie is een kredietwaardigheidscheck aangetroffen voor Lasaulec, die is gedateerd op 2 mei 2020. Lasaulec krijgt als score een 8, als betalingsscore een 7,3, en als algehele beoordeling de score AAA. Het risico wordt ingeschat als een *“laag risico”*⁴⁰⁰

³⁹⁴ OAKLC14-003891738.

³⁹⁵ OAKDEF-000007875.

³⁹⁶ OAKLC14-001513258.

³⁹⁷ OAKLC14-001513258.

³⁹⁸ Zie alinea 508 waarin is toegelicht dat **Functionaris 19 LCH** in een interview met Deloitte aangeeft niet te hebben geweten dat **Toeleverancier** ook achter een van de ‘betrouwbare leveranciers’ zat.

³⁹⁹ OAKLC14-001520921.

⁴⁰⁰ OAKVC2-000665090.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

496 [Functionaris 1 Lasaulec] informeert [Functionaris 2 Defensie] in de avond van 1 mei 2020 per WhatsApp dat de deal met het LCH rond is⁴⁰¹ en stuurt kort daarna de factuur⁴⁰² voor de aanbeting van 30% naar [Functionaris 19 LCH].⁴⁰³ [Functionaris 19 LCH] vraagt vervolgens akkoord van [Functionaris 1 LCH]: "Urgent punt, ivm 30% vooruitbetaling graag je goedkeuring per mail zodat [medewerker LCH] betaling kan verzorgen. Graag je akkoord per mail op 2 maal 100.000 jassen via de Turkse lijn. De optie op een additionele 800.000 staat open, maar gaat nog niet mee in deze order."⁴⁰⁴

497 [Functionaris 2 Defensie] meldt diezelfde avond in een e-mail bij collega's van Defensie dat Lasaulec een bevestiging heeft gekregen op het leveren van tweemaal 100.000 isolatiejassen uit Turkije.⁴⁰⁵

498 De volgende dag, op 2 mei 2020, reageert [Functionaris 19 LCH] op de e-mail van [Functionaris 1 Lasaulec] met het overzicht van de acties. [Functionaris 19 LCH] stelt [Functionaris 1 Lasaulec] enkele vragen over logistieke onderwerpen. [Functionaris 19 LCH] stuurt de e-mail even later door naar [Functionaris 2 Defensie], met de boodschap dat de eerste order op dat moment definitief wordt afgerond.⁴⁰⁶

499 [Toeleverancier] stuurt in de middag van 2 mei 2020 een e-mail aan [Functionaris 2 Defensie] en [Functionaris 1 Defensie], waarin [Toeleverancier] hen bedankt voor hun inzet en medewerking.⁴⁰⁷ Dankzij die inzet is het Lasaulec en [Toeleverancier] gelukt om een dag eerder de eerste orders van het LCH te ontvangen, volgens [Toeleverancier].

500 Het door Mediq (namens het LCH) ondertekende Purchase Order-formulier is van 1 mei 2020.⁴⁰⁸ Uit een ING-betalingsdocument van het LCH volgt dat de aanbeting van de eerste order aan Lasaulec plaatsvindt op 2 mei 2020 (€ 410.400).⁴⁰⁹ Deze aanbeting komt overeen met 30% van het totaal voor 200.000 isolatiejassen van € 6,84 per stuk (zie voor nadere details paragraaf 5.9 'Betalingen en leveringen').

5.8.3 Rechtstreekse aanbieding [Toeleverancier] aan LCH

501 Op 30 april 2020, een dag voordat het LCH de eerste order van 200.000 isolatiejassen bevestigt aan Lasaulec, neemt [Toeleverancier] rechtstreeks contact op met het LCH. [Toeleverancier] maakt aan [Functionaris 2 VWS] kenbaar isolatie-jassen te kunnen leveren aan het LCH en beschrijft de productie- en leveringsmogelijkheden. [Toeleverancier] merkt op dat de prijzen van de isolatiejassen door het LCH zijn goedgekeurd en geeft aan: "Hoor al dagen dat het LCH alles aan het checken is."⁴¹⁰

⁴⁰¹ OAKD034100000850.

⁴⁰² OAKLC14-001513249.

⁴⁰³ OAKLC14-001513248.

⁴⁰⁴ OAKLC14-001357645. In de beschikbare onderzoeksinformatie is geen e-mail aangetroffen waarin [Functionaris 1 LCH] zijn akkoord geeft als reactie op de e-mail van [Functionaris 19 LCH].

⁴⁰⁵ OAKVC10-000053089. [Functionaris 2 Defensie] meldt het een klein minpunt te vinden dat het LCH nog geen beslissing heeft genomen over een volgende order van 800.000 stuks.

⁴⁰⁶ OAKLC14-001513225.

⁴⁰⁷ OAKDEF-000007858.

⁴⁰⁸ OAKLC14-004005785.

⁴⁰⁹ OAKLC14-003950532.

⁴¹⁰ OAKDEF-000007867.

502 [Functionaris 2 VWS] stuurt op 1 mei 2020 de e-mail van [Toeleverancier] door aan 'coronaleads@minvws.nl' en vraagt of het voorstel al bekend was bij deze afdeling. [Functionaris 2 VWS] verzoekt daarnaast [Functionaris 1 LCH] om naar het voorstel te kijken, omdat [Functionaris 2 VWS] een alternatief voor China interessant vindt.⁴¹¹

503 [Toeleverancier] stuurt op 1 mei 2020 een aanvulling op zijn eerdere e-mail aan [Functionaris 2 VWS], om deze te attenderen op de flexibiliteit van een aanvoerlijn vanuit Turkije, de spreiding van de productie, en de prijs van het luchttransport. [Functionaris 2 VWS] stuurt deze e-mail ook door aan [Functionaris 1 LCH] en aan 'coronaleads@minvws.nl'. Vanuit 'coronaleads@minvws.nl' volgt de reactie dat de lead nog niet in beeld is, maar dat contact zal worden opgenomen met [Toeleverancier]: "We gaan contact opnemen vanuit VIP".⁴¹²

504 In de middag van 1 mei 2020 neemt 'vip@lchulpmiddelen.nl' contact op met [Toeleverancier]. Het LCH meldt geïnteresseerd te zijn in de productiemogelijkheden in Turkije, vooral als de levertijden kort zijn en de vervoerskosten lager zijn dan de transportkosten voor het vervoer vanuit China. [Toeleverancier] wordt gevraagd om aanvullende informatie op te sturen met betrekking tot zijn aanbod, zoals certificaten en een prijsstelling.⁴¹³

505 Diezelfde avond reageert [Toeleverancier] op het verzoek van het LCH met de mededeling dat [Functionaris 1 Defensie] [Toeleverancier] heeft gevraagd om PBM aan te bieden via Lasaulec. Volgens [Toeleverancier] is zijn eerste offerte dan ook via deze partij gelopen en heeft [Toeleverancier] die middag via Lasaulec een order van 200.000 isolatiejassen ontvangen. [Toeleverancier] schrijft meer mogelijkheden te hebben om op zeer korte termijn PBM te leveren. [Toeleverancier] stuurt deze e-mail ook door aan [Functionaris 1 Lasaulec], die de e-mail vervolgens doorstuurt naar [Functionaris 1 Defensie] en [Functionaris 2 Defensie]. Hierop reageert [Functionaris 2 Defensie] richting [Functionaris 1 Defensie] met enig ongenoegen over het direct contact van [Toeleverancier] met het LCH.⁴¹⁴

Zou handig zijn als de andere [AD.] gewoon lekker in de pas blijft lopen via Lasaulec en niet zijn eigen weg gaat bewandelen en via andere lijnen alles uit gaat zetten. Dan zijn wij en Lasaulec niet in control.

AD.
Toeleverancier

Komt waarschijnlijk voort uit zijn bericht naar [Functionaris 2 EZK]

Ik snap zijn onvrede maar zeker in dit stadia (goede flow) wil ik het wel zorgvuldig aanpakken. [AD.] is een beste man maar hij snapt weinig van specs, certificering enz dit kan in mijn optiek ook tegen ons gaan werken. [AH.] en ik zijn ruim een week bezig geweest om de juiste documenten bij elkaar te fietsen van alleen al de jassen. Waarbij alles door elkaar zat ook van andere producten en zaken gewoonweg niet klopte. Ik wil dit graag voorkomen en alles in één keer goed aanbieden via Lasaulec als hij dit rechtstreeks gaat doen voorspel ik een zootje en worden zaken straks afgekeurd.

AH.
Functionaris
3 Defensie

Weet niet hoe jij hierover denkt maar anders bespreek ik dit morgen even met [Functionaris 1 Lasaulec]

Figuur 78: OAKDEF-000007867

⁴¹¹ OAKVC1-000592449.

⁴¹² OAKVC2-000005353.

⁴¹³ OAKDEF-000007867.

⁴¹⁴ OAKDEF-000007867.

506 **Functionaris 2 Defensie** licht in gesprekken met Deloitte toe dat het niet wenselijk was dat **Toeleverancier** de transactie met Lasaulec gebruikte als referentie voor het opzetten van een zelfstandige deal. **Toeleverancier** licht hierbij in interviews met Deloitte toe aanbiedingen PBM te hebben gedaan aan het LCH, op basis van wat er op dat moment direct leverbaar was uit voorraad om de acute nood in de zorg op te vangen. Tevens geeft **Toeleverancier** aan dat het om andere isolatiejassen gaat dan de isolatiejassen die via Lasaulec zijn geleverd. Dit heeft volgens **Toeleverancier** nooit tot een transactie met het LCH geleid, anders dan de transacties met Lasaulec. **Toeleverancier** heeft tevens toegelicht dat Lasaulec daarna heeft gevraagd om geen contact meer op te nemen met andere betrokkenen dan Lasaulec. Tevens licht **Toeleverancier** toe niet eerder gehandeld te hebben met de overheid en daardoor niet goed te hebben geweten bij wie de aanbiedingen gedaan moesten worden.

507 Een aantal dagen later, op 6 mei 2020, meldt 'coronaleads@minvws.nl' aan **Functionaris 2 VWS** dat het Trade Team van het LCH (die dag) heeft gebeld met **Toeleverancier**. Het Trade Team heeft **Toeleverancier** uitgelegd dat het LCH geen gebruik zal maken van het aanbod, gezien de "reeds vele betrouwbare leveranciers".⁴¹⁵

508 **Functionaris 19 LCH** geeft in een interview met Deloitte aan niet te hebben geweten dat **Toeleverancier** ook achter een van de 'betrouwbare leveranciers' zat. **Functionaris 9 LCH** licht in gesprekken met Deloitte toe dat binnen het LCH niet breed bekend was dat **Toeleverancier** aan Lasaulec leverde. **Functionaris 2 VWS** geeft in een interview met Deloitte aan zich de naam van **Toeleverancier** niet (meer) te herinneren.

5.8.4 Tweede order 20 miljoen isolatiejassen

5.8.4.1 Aanloop order 20 miljoen isolatiejassen

LCH zoekt naar Europese productielijn voor 20 miljoen isolatiejassen

509 Gedurende de periode van aanbiedingen aan het LCH voor de eerste order van Lasaulec is ook gesproken over een mogelijk grotere en structurele afname van isolatiejassen door het LCH. In deze periode heeft het LCH een inkoopbehoefte van ruim 4 miljoen isolatiejassen per week (zie paragraaf 5.5 'Inkoopbehoefte'). Een tweede order van Lasaulec wordt in de periode tussen 1 mei en 12 mei 2020 aangeboden en bevestigd.

510 Op 3 mei 2020 informeert **Functionaris 9 LCH** per e-mail **Functionaris 2 VWS** en **Functionaris 1 LCH** over de bij Lasaulec geplaatste order. **Functionaris 9 LCH** merkt daarbij op dat zij beiden op 1 mei 2020 permissie gaven voor het verder onderzoeken van de mogelijkheid van een Europese productielijn. **Functionaris 9 LCH** doet hiervoor een voorstel en schetst hoe dit kan worden vormgegeven. Op basis van de huidige vraagprognose doet **Functionaris 9 LCH** tevens een voorstel voor de afname van 20 miljoen isolatiejassen, met daarbij de volgende vraag aan **Functionaris 2 VWS** en **Functionaris 1 LCH**: "Graag jullie akkoord dan wel voorgestelde aanpassing. Dit is ook nodig om **Functionaris 1 Defensie** officieel aan het werk te zetten."⁴¹⁶

⁴¹⁵ OAKVC2-000005353. Op dat moment is via Lasaulec een eerste order geplaatst voor 200.000 isolatiejassen (met betrokkenheid van **Toeleverancier**).

⁴¹⁶ OAKVC1-000532067.

Afgelopen vrijdag heb ik met jullie kort gesproken over second sourcing van isolatiejassen in Europa. Op dit moment hebben we zo'n 70 miljoen isolatiejassen besteld, bijna alles in China. Inmiddels weten we dat transport van deze jassen naar Nederland niet eenvoudig is. De jassen zijn volumineus en eten veel vliegcapaciteit op. Daarom dat er nu ook een logistieke lijn per trein en boot wordt opgestart.

AX.
Functionaris
1 Defensie

Om de hoogste nood op te vangen hebben we via contacten van AX. nu ook enkele partijen gekocht in Turkije. Ik wil de Europese productielijn verder in gang zetten als nieuwe aanvoerlijn naast de Chinese lijn. Daarmee verlagen we de afhankelijkheid en zetten we minder druk op de luchtbruggen naar Shanghai en Peking. Jullie gaven vrijdag beiden aan dat het ok is om dat pad op te gaan.

Mijn voorstel is dat ik AX. hier actief in ga betrekken, maar hem wel enkele kaders meegeef:

- * De specificaties zijn conform het origineel product van Molnlycke en worden getoetst door onze kwaliteitsfunctionaris
- * Het prijsniveau mag onze plafondprijs van EUR 5,75 per stuk exclusief BTW en FOB niet overstijgen
- * De leverancier voldoet aan onze kredietwaardigheidsnormen
- * We gaan niet meer aanbetalen dan nodig, mijn voorstel is maximaal 30% (nu hanteren we in het algemeen tot maximaal 60% aanbetaling)
- * Producten vanuit Europese productie en dus niet uit China. Ook grondstoffen bij voorkeur niet uit China, anders hebben we daar weer een afhankelijkheid in.

Waar ik nog wel mee zit is het volume. Gebaseerd op vraagprognose (4,2 miljoen stuks per week) en bestelde hoeveelheden dekt de huidige portfolio minimaal 16 weken behoefte. Mijn voorstel is om nu een hoeveelheid van 20 miljoen stuks in de markt te zetten, uit te leveren in wekelijks porties van minimaal 1 miljoen stuks. Daarmee dekken we ongeveer 25% van de vraag af en vormen we een significante second source.

Graag jullie akkoord dan wel voorgestelde aanpassing. Dit is ook nodig om AX. officieel aan het werk te zetten.

Figuur 79: OAKVC1-000532067

511 Functionaris 1 LCH reageert per e-mail: "Prima basis om mee de boer op te gaan". Volgens Functionaris 2 VWS is het "prima deze route te bewandelen" en is het goed een alternatief te hebben voor de aanvoerroute vanuit China. Ten slotte merkt Functionaris 2 VWS op dat het inschakelen van Functionaris 1 Defensie 'prima' is, maar dat Functionaris 9 LCH er rekening mee moet houden dat Functionaris 1 Defensie ook PBM wil inkopen voor de niet-zorgsectoren.⁴¹⁷ Zie voor de nadere details van dit voornemen van Functionaris 1 Defensie ook paragraaf 5.7.4 'Tweede draaischijf naast het LCH'.

LCH omschrijft uitgangspunten van Europese productielijn isolatiejassen

512 Functionaris 1 Lasaulec legt Functionaris 2 Defensie per e-mail op 4 mei 2020 de volgende concepttekst voor, om te versturen aan het LCH, en vraagt om advies.⁴¹⁸

⁴¹⁷ OAKVC1-000532067.

⁴¹⁸ OAKDEF-000007769.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

Puur ter info:

We merken dat de vraag om producten vanuit Turkije behoorlijk toeneemt i.v.m. internationale perikelen. Als jullie eventueel van plan zijn om vervolgorders te plaatsen zou ik daar niet te lang mee wachten gezien de beschikbare productiecapaciteit.

Eventueel wil ik met fabriek overleggen of het mogelijk is als je later bestellingen (3e levering of 4e, 5e etc.) plaats tot aan volume van minimaal 1.000.000 stuks of we e.e.a. met terugwerkende kracht verdisconteren zodat je uiteindelijk wel de prijs van € 6,35 nette over het totaal hebt.

Ik kan dan dit voorstel voorleggen aan fabriek zodat L.C.H. uiteindelijk prijs van € 6,35 kan aanhouden. Mogelijk dat ik ook een afspraak kan maken dat we orders inschieten met optie om te annuleren voor datum x.

Nogmaals puur ter info. Kijk maar even.

Figuur 80: OAKDEF-000007771

513 [Functionaris 2 Defensie] reageert kort daarna met: "Gewoon doen. Ik zou achter vervolgorders (ook al is dit bv 50.000 in de week van 11 mei) zetten. En achter "Nogmaals puur ter info" en zeker niet bedoeld om je onder drukt te zetten".⁴¹⁹ [Functionaris 1 Lasaulec] neemt de suggesties over en stuurt de e-mail op 4 mei 2020 naar het LCH.⁴²⁰

514 Ter voorbereiding op een bijeenkomst op 6 mei 2020 met medewerkers van VWS, EZK en betrokkenen bij het LCH over isolatiejassen stuurt [Functionaris 9 LCH] op 5 mei 2020 een e-mail naar de genodigden.⁴²¹ [Functionaris 9 LCH] beschrijft dat in China ongeveer 70 miljoen isolatiejassen zijn besteld. Omdat de jassen vrij volumineus zijn, is transport per vliegtuig niet handig⁴²² en starten logistieke lijnen via boot en trein, aldus [Functionaris 9 LCH]. Ook schrijft [Functionaris 9 LCH]: "Om de hoogste nood op te vangen hebben we via contacten van [Functionaris 1 Defensie] nu ook enkele partijen gekocht in Turkije." [Functionaris 9 LCH] geeft in de e-mail aan een akkoord te hebben ontvangen van [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 1 LCH]. Daarna worden de volgende uitgangspunten beschreven:⁴²³

Uitgangspunten:

- Isolatiejassen voor alle vragers uit de zorg
- Vooralsnog gaan we uit van disposable jassen; vanuit AI. en [] loopt nog een toets of dat akkoord is voor zorginstellingen of dat ook gekeken kan worden naar re-usable jassen
- De specificaties zijn conform het origineel product van Molnlycke en worden getoetst door onze kwaliteitsfunctionaris. 6 mei verwachten we in samenwerking met VWS een dekkende spec met testprotocol op te leveren
- Het prijsniveau wordt beoordeeld ten opzichte van de Chinese prijzen rekening houdend met de levertijd en transportkosten
- De leverancier voldoet aan onze kredietwaardigheidsnormen (te toetsen door Finance Mediq)
- We gaan niet meer aanbetalen dan nodig, het voorstel is maximaal 30%
- Producten vanuit Europese productie en dus niet uit China. Ook grondstoffen bij voorkeur niet uit China, anders hebben we daar weer een afhankelijkheid in
- Onze maximale vraagprognose gaat uit van 4 miljoen jassen per week tijdens een Coronacrisis en minder dan 1 miljoen stuks per week bij regulier gebruik. Het is onze intentie om voor de komende 6 maanden 1 miljoen jassen per week via deze sourcingroute te verkrijgen, in totaal zo'n 25 miljoen stuks. Daarmee dekken we de reguliere behoefte af en minimaal 25% van de maximale behoefte

AI.
Functionaris
11 LCH

Figuur 81: OAKLC14-001359722

⁴¹⁹ OAKDEF-000007769.

⁴²⁰ OAKDEF-000007767.

⁴²¹ OAKLC14-001359722. Onder andere van het LCH, VWS, EZK, [Functionaris 1 Defensie] en externe partijen.

⁴²² In gesprekken met Deloitte licht [Functionaris 9 LCH] toe dat het transport een cruciale factor betrof in de afweging om dichterbij Nederland te bestellen.

⁴²³ OAKLC14-001359722.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

515 [Functionaris 9 LCH] vraagt in deze e-mail welke initiatieven al lopen en waar rekening mee moet worden gehouden.

[Functionaris 1 Defensie] reageert met: *"De deal met Lasaulec en Turkije isolatiejassen kunnen we opschalen naar 2 miljoen per week. Indien je bijv 12 weken toezeit met opzegtermijn 2 weken, kunnen we onderhandelen over de prijs en is de productie capaciteit voor ons ingepland".*⁴²⁴

516 Kort na het versturen van deze e-mail ontvangt [Functionaris 1 Defensie] een WhatsApp-bericht van [Functionaris 1 Lasaulec]. Lasaulec meldt dat er contact is geweest met de fabriek en dat de capaciteit van de isolatiejassen richting de vijf miljoen per week kan.⁴²⁵ Even later vult [Functionaris 1 Defensie] de eerdere e-mail naar de genodigden van het consortium als volgt aan: *"Zojist bericht; we kunnen opschalen naar 5 miljoen per week via Turkije!!!"*⁴²⁶

517 In de middag van 5 mei 2020 vindt een telefoongesprek plaats tussen [Functionaris 1 Defensie] en Lasaulec. Naar aanleiding van dit gesprek legt [Functionaris 1 Lasaulec] 's avonds een viertal opties voor levering van verschillende PBM voor aan [Functionaris 1 Defensie] en [Functionaris 2 Defensie]. Een van die opties betreft: *"Isolatiejassen, idem eerste order 200.000 stuks deal Turkije die we deze week gaan uitleveren aan het L.C.H". Volgens [Functionaris 1 Lasaulec] kan de productie binnen een tot twee weken worden opgeschaald richting 5 miljoen per week. De prijs voor de eerste 200.000 isolatiejassen bedraagt "€ 6,34 fob Adana (excl. Transport en inklaren)". De aanbestedingen bedragen 30% en het restant moet worden voldaan binnen "8-30 dagen".*⁴²⁷ [Functionaris 2 Defensie] vraagt kort hierna: *"@Functionaris 1 Lasaulec vind de opschaling optie 1 in dezelfde fabriek plaats? Zo niet dan moet het eea gecontroleerd worden. Ik meen mij te herinneren dat [toeleverancier] het over meerdere fabrieken had. Eea moet mbt certificaten wel kloppen".* [Functionaris 1 Lasaulec] geeft aan te zullen navragen of de opschaling plaatsvindt in dezelfde fabriek.⁴²⁸

518 In de avond van 6 mei 2020 stuurt [Functionaris 1 Defensie] de volgende e-mail aan [Functionaris 2 Defensie]:⁴²⁹

Komt ie:

20 miljoen isolatiejassen via Turkije binnen 3 maanden of zoveel eerder als kan; Lasaulec.

Onderzoek; lucht, spoor, weg verschillen in prijs en dat wordt vergeleken met prijs SKY.

Specs morgen in onderling overleg tussen LCH email en ons voorstel om aan te vullen.

Aandacht voor manier van verpakken; heeft veel invloed op beladingscapaciteit.

Laat Lasaulec maar eens gaan onderhandelen en met een prijs komen.

Figuur 82: OAKDEF-000007638

519 [Functionaris 2 Defensie] reageert op de e-mail met de vraag of de opdracht zwart op wit kan worden gezet, omdat het 'moeilijk te geloven is dat dit in een keer loskomt'. [Functionaris 2 Defensie] schrijft dat Lasaulec de onderhandelingen gaat opstarten en geeft het advies om het proces stapsgewijs te doorlopen. [Functionaris 2]

⁴²⁴ OAKLC14-001359722.

⁴²⁵ OAKD034100000850.

⁴²⁶ OAKLC14-001359722.

⁴²⁷ OAKDEF-000007689; OAKDEF-000007628.

⁴²⁸ OAKDEF-000167049.

⁴²⁹ OAKDEF-000007638.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

Defensie wil eerst kijken hoe de prijs, het transport, de kwaliteit en een productieschema kunnen worden uitgewerkt.⁴³⁰

Functionaris 1 Defensie reageert diezelfde avond op de e-mail van Functionaris 2 Defensie: "Prima, Niet tegen Functionaris 1 Lasaulec en Toeleverancier. Prijzen zijn minder van belang, maar moeten redelijk zijn. Er is vanochtend gekozen en besloten voor Turkije; alleen de grootte moest worden vastgesteld". Functionaris 2 Defensie reageert met: "Ik heb juist gezegd dat Functionaris 1 Lasaulec wel een eindje moet gaan zakken".⁴³¹

In interviews met Deloitte licht Lasaulec toe dat de omvang van 20 miljoen stuks op 4 of 5 mei 2020 telefonisch gemeld werd door Functionaris 2 Defensie. Volgens Lasaulec kwam de vraag naar deze omvang geheel onverwacht en is dit vervolgens aan Toeleverancier voorgelegd. Volgens Toeleverancier was het aantal van 20 miljoen isolatiejassen een vraag van het LCH en werd dit aantal aan Toeleverancier gemeld via Lasaulec. Het aantal van 20 miljoen isolatiejassen wordt door Functionaris 9 LCH genoemd in de e-mail aan Functionaris 2 VWS en aan Functionaris 1 LCH op 3 mei 2020 (zie alinea 510).

Order 20 miljoen isolatiejassen

Aanbieding Lasaulec voor tweede order met 'inkoopprijs plus opslag'

Toeleverancier stuurt op 8 mei 2020 een e-mail aan Lasaulec, als reactie op: "jouw vraag om de prijs verder naar beneden te brengen". Toeleverancier schrijft dat de prijs voor de 20 miljoen stuks isolatiejassen met laminaatfinish € 5,45 per stuk bedraagt (leveringsvoorwaarde: FOB Turkije). De capaciteit kan worden opgevoerd naar 900.000 stuks per dag volgens Toeleverancier. De geschatte transportkosten door de lucht voor dit aantal liggen tussen € 450.000 en € 500.000, en de kosten voor transport per vrachtwagen bedragen € 60.000, aldus Toeleverancier.⁴³²

Als reactie op deze e-mail van Toeleverancier legt Functionaris 1 Lasaulec een aantal betalings- en leveringsvoorwaarden aan Toeleverancier voor. Een van deze voorwaarden betreft een aanbetaling van 30% per levering en een restantbetaling binnen zeven dagen op het moment dat het LCH de isolatiejassen in ontvangst heeft genomen. Functionaris 1 Lasaulec stelt ook als voorwaarde dat Toeleverancier verantwoordelijk is voor het transport en dat de importkosten niet voor rekening van Lasaulec komen. Functionaris 1 Lasaulec vraagt Toeleverancier ten slotte om deze voorwaarden te bevestigen, zodat deze kunnen worden meegenomen in het voorstel aan het LCH.⁴³³ Functionaris 1 Lasaulec stuurt de correspondentie vervolgens door naar Functionaris 2 Defensie.⁴³⁴

Op 8 mei 2020 meldt Functionaris 9 LCH per e-mail aan Functionaris 2 VWS en Functionaris 1 LCH die middag rond 15:00 uur een aanbod te verwachten 'voor sourcing in Europa': "Daarbij zijn we uitgegaan van een hoeveelheid van 20 miljoen, na een call met o.a. Functionaris 28 VWS". Functionaris 9 LCH spreekt de hoop uit dat er die middag een

⁴³⁰ OAKDEF-000007638.

⁴³¹ OAKDEF-000007638.

⁴³² OAKDEF-000007496.

⁴³³ OAKDEF-000007496.

⁴³⁴ OAKDEF-000007523.

besluit kan worden genomen. In gesprekken met Deloitte licht Functionaris 9 LCH toe telefonisch van Functionaris 1 Defensie te hebben vernomen dat de grondstofprijzen stegen en drong deze er daarom op aan om die dag een besluit te nemen. Functionaris 2 VWS geeft aan die dag om 15:00 uur met Functionaris 1 LCH om tafel te zitten in Leusden en dus desgewenst te kunnen schakelen. Als reactie op de e-mail van Functionaris 2 VWS merkt Functionaris 9 LCH op dat "dat goed uitkomt."⁴³⁵

525 Op 8 mei 2020 vraagt Functionaris 2 Defensie of Functionaris 1 Lasaulec beschikbaar is voor een bespreking om 14:00 uur. Functionaris 2 Defensie schrijft "Ik heb een klein voorstel nodig voor 14:45".⁴³⁶ Functionaris 1 Lasaulec antwoordt op het verzoek met de reactie dat inmiddels een meeting is 'ingeschoten'.⁴³⁷ Uit latere e-mailcorrespondentie volgt dat Toeleverancier ook bij deze bespreking aanwezig zou zijn geweest.⁴³⁸

526 Voor aanvang van de bespreking tussen Defensie, Lasaulec en Toeleverancier stuurt Functionaris 1 Lasaulec per e-mail een document met de titel '20200508Offerteisolatiejassen.xlsx' (zonder toelichting) aan Functionaris 2 Defensie.⁴³⁹ In de bijlage bij de e-mail is een tabel opgenomen waarin een prijsopbouw per isolatiejas en enkele betalings- en leveringsvoorwaarden zijn vermeld. Daarin is, net als bij de eerste order voor 200.000 stuks, wederom een verwijzing naar een 'inkoopprijs plus opslag' (voor de 'importeur' en Lasaulec) opgenomen:⁴⁴⁰

Artikel		beschermende jassen in laminaat finish
Aantal		20,000,000
Inkoopprijs fab Adane		€ 5.45
Opslag importeur	5%	€ 5.72
Opslag Lasaulec	5%	€ 6.01
Verkoop LCH fab Adane		€ 6.01
Vervoer per dag		900,000
Aantal dagen		22.22222
Kosten per dag		€ 60,000
Vervoerkosten per jas		€ 0.0667
Kosten invoer rechten (nog te ontvangen)		
Verkoop levering locatie Nederland		€ 6.0753
30% vooraf per batch door LCH te voldoen		
Importeur regels transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport		
Goederen worden afleverd op 1 locatie in Nederland		
Na ontvangst resterende 70% binnen 7 dagen betalen		

Figuur 83: OAKDEF-000007512

527 Kort daarna stuurt Functionaris 1 Lasaulec een document met de titel '20200508Offerteisolatiejassen.xlsx' (zonder toelichting) aan Functionaris 2 Defensie. In deze versie van de offerte is de 'inkoopprijs plus opslag' gelijk aan die in

⁴³⁵ OAKVC1-000532067.

⁴³⁶ OAKDEF-000007523.

⁴³⁷ OAKDEF-000007514.

⁴³⁸ OAKDEF-000007228.

⁴³⁹ OAKDEF-000007511; OAKDEF-000007512.

⁴⁴⁰ OAKDEF-000007512.

de eerdere versie. Er is een verandering aangebracht in de vervoerskosten per isolatiejas en in de betalingsvoorwaarden.⁴⁴¹

Artikel		beschermende jassen in laminaat finish
Aantal		20,000,000
Inkoopprijs fab Adane		€ 5.45
Opslag importeur	5%	€ 5.72
Opslag Lasaulec	5%	€ 6.01
Verkoop LCH fab Adane		€ 6.01
Vervoer per dag		900,000
Aantal dagen		22.22222
Kosten per dag		€ 90,000
Vervoerkosten per jascincl verzekering		€ 0.1000
Kosten invoer rechten (nog te ontvangen)		
Verkoop levering locatie Nederland		€ 6.1086
50% vooraf per batch door LCH te voldoen		
Importeur regels transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport		
Goederen worden afleverd op 1 locatie in Nederland		
Na ontvangst resterende 50% binnen 7 dagen betalen		

Figuur 84: OAKDEF-000007499

528 **Toeleverancier** reageert kort daarna op de vraag inzake de leverings- en betalingsvoorwaarden van Lasaulec en stelt voorwaarden wat betreft de betaling en het leveren aan Lasaulec. Deze reactie stuurt **Functionaris 1 Lasaulec** daarna door naar **Functionaris 2 Defensie**.⁴⁴² Voor meer informatie over de betalings- en leveringsvoorwaarden met betrekking tot deze order wordt verwezen naar paragraaf 5.9.2.

LCH ontvangt aanbieding 20 miljoen isolatiejassen zonder 'inkoopprijs plus opslag'

529 **Functionaris 2 Defensie** stuurt op 8 mei 2020 in een e-mail aan **Functionaris 1 Defensie** "de offerte voor 20 miljoen isolatiejassen a 6,11 euro inclusief transport" van Lasaulec.⁴⁴³ Een concept van deze mail is door **Functionaris 2 Defensie** eerder gedeeld met **Functionaris 1 Lasaulec**.⁴⁴⁴ In tegenstelling tot de door Lasaulec met Defensie gedeelde aanbieding zijn in deze e-mail de opslagpercentages van 5% voor **Toeleverancier** en Lasaulec niet vermeld. De kosten van het transport zijn bovendien niet toegelicht, en de vooruitbetaling 'per batch' is gesteld op 40%. De aanbieding (ten opzichte van de aanbieding zoals vermeld in alinea 527) is als volgt:⁴⁴⁵

⁴⁴¹ OAKDEF-000007498; OAKDEF-000007499.

⁴⁴² OAKDEF-000007496.

⁴⁴³ OAKLC14-001359882.

⁴⁴⁴ OAKDEF-000007495.

⁴⁴⁵ OAKLC14-001359882.

Artikel	beschermende jassen in laminaat finish
Aantal	20.000.000
Verkoop LCH fob Adane	€ 6,01
Transport	
Dagelijks gedurende 5 weken * week van 11 mei opstart fabriek	
Vervoerskosten	
verzekering	
risico gedurende transport (importeur blijft eigenaar tot aan Vianen	
	€ 0,10
Kosten invoer rechten	Geen
Verkoop levering locatie Nederland	€ 6,11
40 % vooraf per batch door LCH te voldoen	
Importeur regelt transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport	
Goederen worden afleverd op 1 locatie in Nederland	
Na ontvangst resterende 60% binnen 7 dagen betalen. Let op! Nader overeen te komen in levering en betaalschema!	

Figuur 85: OAKLC14-001359882

530 [Functionaris 1 Defensie] stuurt deze aanbieding enkele minuten later door aan [Functionaris 9 LCH], met de volgende begeleidende tekst: "Zie bijlage is incl transport!! Opdracht en betaling via jullie opdracht aan Lasaulec. Rest uitwerking later, maar kan principebesluit alvast worden genomen."⁴⁴⁶ [Functionaris 2 Defensie] stuurt de e-mail van [Functionaris 1 Defensie] door aan [Functionaris 1 Lasaulec] met de opmerking: "Let op laatste zin in excel!!!"⁴⁴⁷ Voor nadere details over de opslagpercentages en de kennis daarvan bij de betrokken partijen wordt verwezen naar paragraaf 5.11 'Prijs en Winst'.

531 [Functionaris 9 LCH] stuurt deze e-mail diezelfde middag door aan [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 1 LCH], en vraagt hen om een oordeel. [Functionaris 2 VWS] verzoekt [Functionaris 5 VWS] vervolgens om mee te kijken. [Functionaris 5 VWS] reageert als volgt: "6,02 is Max prijs incl transport tot Vianen (5,75 af fabriek plus transport China). Dus relatief duur; wel alternatief land van herkomst".⁴⁴⁸

532 In de middag van 8 mei 2020 stuurt [Functionaris 9 LCH] een e-mail aan [Functionaris 1 Defensie] en [Functionaris 2 Defensie], met in de cc [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 1 LCH], met de volgende boodschap: "Zojuist besproken intern."⁴⁴⁹ "We gaan over tot aanschaf van deze 20 miljoen jassen". [Functionaris 9 LCH] noemt daarbij dat de kwaliteit

⁴⁴⁶ OAKLC14-001359663.

⁴⁴⁷ OAKDEF-000007492.

⁴⁴⁸ OAKVC2-000665320.

⁴⁴⁹ OAKVC1-000532067. [Functionaris 1 LCH] deelt aan [Functionaris 9 LCH] mee met [Functionaris 2 VWS] in Leusden aan tafel te zitten op 8 mei 2020, als reactie op het verzoek van [Functionaris 9 LCH] om die middag een beslissing te nemen over de 20 miljoen isolatiejassen. In gesprekken met Deloitte licht [Functionaris 9 LCH] toe dat tijdens een weekoverleg het akkoord van [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 1 LCH] op de order van 20 miljoen isolatiejassen is gegeven.

van de eerste order een ontbindende voorwaarde is voor de aanschaf van de order van 20 miljoen stuks.

Daarnaast benoemt Functionaris 9 LCH ook een aantal andere punten:⁴⁵⁰

Zojuist besproken intern. We gaan over tot aanschaf van deze 20 miljoen jassen.

Daarbij is relevant:

- Dat van dezelfde fabriek dit weekend 200.000 stuks via een reeds geplaatste order per luchtvracht in Nederland ontvangen gaat worden. De kwaliteit van deze partij dient natuurlijk door het testteam in Vianen goedgekeurd te worden. Dit vinden wij een ontbindende voorwaarde voor de aanschaf van de 20 miljoen stuks.
- Vanaf 11 mei a.s. zal er dagelijks geproduceerd worden en ook dagelijks per vrachtwagen verzonden worden naar Vianen.
- De eerste ontvangst in Vianen verwachten we op 21 mei 2020 en zal waarschijnlijk 400.000 stuks worden.
- Capaciteit zal worden opgeschaald naar 900.000 per dag; dat zijn 9 vrachtwagens per dag.
- Leverancier Lasaulec zorgt voor in-factory en end-factory kwaliteitscontrole conform de overeengekomen kwaliteit inclusief testcriteria.

Exacte uitwerking van het leverschema graag verder voorbereiden, zodat we maandag het PO-formulier op kunnen stellen.

Figuur 86: OAKDEF-000005689

In wederhoor geeft Functionaris 9 LCH aan dat deze aanbieding is afgezet tegen een zevental beslisriteria.⁴⁵¹ De aanbieding van Lasaulec voldeed volgens Functionaris 9 LCH aan alle criteria, met uitzondering van de prijs, die op dat moment buiten de geldende bandbreedte lag.

Functionaris 2 Defensie stuurt de e-mail van Functionaris 9 LCH van 8 mei 2020 een aantal minuten later door aan Lasaulec, met de toevoeging "vertrouwelijk".⁴⁵² Op dezelfde avond stuurt Functionaris 1 Lasaulec onder andere de volgende berichten per WhatsApp naar Functionaris 1 Defensie: "Yes yes yes binnen!!!" en "Bedankt voor de inzet en natuurlijk het vertrouwen!!!"⁴⁵³

Wat betreft de kwaliteit van de eerste order als voorwaarde voor de tweede order licht Functionaris 2 VWS in een interview met Deloitte toe dat deze werkwijze vaker werd gehanteerd. Het LCH had volgens Functionaris 2 VWS als eis gesteld dat de kwaliteit van de PBM eerst moest worden getoetst, alvorens er afspraken konden worden gemaakt. Wanneer aan de afgesproken voorwaarden werd voldaan, kon worden overgegaan tot levering.

Voorwaarden voor de tweede order

Functionaris 2 Defensie reageert in de avond van 8 mei 2020 op de 'orderbevestiging' van Functionaris 9 LCH en schrijft dat het een en ander met Lasaulec is besproken en dat de productie in gang wordt gezet.⁴⁵⁴ Functionaris 2 Defensie benadrukt dat de isolatiejassen van de eerste order conform afspraak op 7 en 8 mei 2020 gereed staan (FOB Turkije) en dat het welslagen van de aankomst van de eerste order de verantwoordelijkheid is van het LCH.

⁴⁵⁰ OAKDEF-000005689.

⁴⁵¹ Dit zijn: vraag en aanbod, snelheid van leveren, kwaliteit, financiële gezondheid leverancier, betrouwbaarheid leverancier, omvang vooruitbetaling en prijs.

⁴⁵² OAKDEF-000007471.

⁴⁵³ OAKD034100000850.

⁴⁵⁴ OAKLC14-001359882.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

Functionaris 2 Defensie geeft aan te hebben vernomen dat het LCH nog niet alles gereed heeft voor het transport, met als toevoeging: "Voor eventuele vertraging in het transport kan Lasaulec niet aansprakelijk worden gesteld en kan mijns inziens dan ook geen ontbindende voorwaarden zijn".⁴⁵⁵ Deze e-mail stuurt Functionaris 2 Defensie door aan Functionaris 1 Lasaulec.⁴⁵⁶

537 Functionaris 9 LCH reageert in de avond van 9 mei 2020 op de e-mail van Functionaris 2 Defensie van een dag eerder. Volgens Functionaris 9 LCH is de order die ochtend niet opgehaald in Turkije en zal deze pas maandag aankomen in Amsterdam. Functionaris 9 LCH zegt om een toelichting bij de vertraging te hebben gevraagd binnen het LCH. Ten slotte geeft Functionaris 9 LCH onder andere aan het betaal- en leveringsschema af te wachten, zodat de inkooporder maandag in orde kan worden gemaakt.⁴⁵⁷

538 Uit een e-mail van Functionaris 1 Lasaulec op 9 mei 2020 aan Toeleverancier en Functionaris 2 Defensie volgt dat Functionaris 1 Lasaulec en Toeleverancier (in het bijzijn van Functionaris 2 Defensie) tijdens de bespreking een dag eerder een aantal afspraken hebben gemaakt, waaronder afspraken over het niet tussentijds indexeren van de prijzen.⁴⁵⁸

In de bijlage de calculatie en afspraken zoals wij deze gisteren, d.d. 08-05-2020 tijdens onze call in bijzijn van AA. (ook in cc. meegenomen) zijn overeengekomen.
Prijzen en opslag tarieven staat vast voor de duur van de totale levering. Tussentijdse indexerings is niet mogelijk.

AA.
Functionaris
2 Defensie

Figuur 87: OAKDEF-000007408

539 De specificatie van de 'prijzen en opslag' in de bijlage bij de e-mail van Functionaris 1 Lasaulec is als volgt:⁴⁵⁹

Artikel	beschermende jassen in laminaat finish
Aantal	20.000.000
Prijs per stuk fob Adana	€ 5,45
Opslag Importeur (5% over prijs per stuk fob Adana; record 1)	€ 0,27
Prijs per stuk fob Adana incl opslag importeur	€ 5,72
Opslag Lasaulec (5% over prijs fob Adana incl opslag importeur; record 2)	€ 0,29
Verkoop LCH fob Adana	€ 6,01
Transport	
Dagelijks gedurende 5 weken * week van 11 mei opstart fabriek	
Vervoerskosten	
verzekering	
risico gedurende transport (importeur blijft eigenaar tot aan Vianen)	
	€ 0,10
Kosten invoer rechten	Geen
Verkoop levering locatie Nederland incl transport	€ 6,11
40 % vooraf per batch door Lasaulec te voldoen	
Importeur regels transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport	
Goederen worden afgeleverd op 1 locatie in Nederland	
Na ontvangst resterende 60% binnen 7 dagen betalen. Let op! Nader overeen te komen in levering en betaalschema!	

Figuur 88: OAKDEF-000007409 (in delen weergegeven)

540 In de tabel is vermeld dat Toeleverancier een opslag van 5% ontvangt over de 'prijs per stuk FOB Turkije'. Lasaulec ontvangt een opslag van 5% over de 'prijs FOB Turkije incl. opslag importeur'. Op basis van deze calculatie

⁴⁵⁵ [Functionaris 2 Defensie] doelt op de vertraging van de eerste 200.000 isolatiejassen, waardoor de kwaliteitskeuring – als ontbindende voorwaarde voor de order van 20 miljoen isolatiejassen – later plaatsvindt.

⁴⁵⁶ OAKDEF-000005689.

⁴⁵⁷ OAKLC14-001359663.

⁴⁵⁸ OAKDEF-000007408.

⁴⁵⁹ OAKDEF-000007409.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

bedraagt de verkoopprijs van een isolatiejas aan het LCH € 6,01 (FOB Turkije) en bedragen de transportkosten € 0,10. In de begeleidende e-mail heeft Functionaris 1 Lasaulec een planning van de momenten van de vooruitbetalingen opgenomen.⁴⁶⁰ Voor meer informatie over het betalings- en leveringsschema, zie paragraaf 5.9.3.

Voorwaardelijke bevestiging order 20 miljoen isolatiejassen

In de e-mail van Functionaris 9 LCH van 8 mei 2020 (zie paragraaf 5.8.4.2) stelt Functionaris 9 LCH een ontbindende voorwaarde voor bij de order van 20 miljoen isolatiejassen.⁴⁶¹ De order van 20 miljoen isolatiejassen gaat niet door als de kwaliteit van de te leveren 200.000 isolatiejassen uit de eerste order onvoldoende is.

De isolatiejassen worden op 11 mei 2020 ontvangen op Schiphol.⁴⁶² Op 11 en 12 mei 2020 vindt correspondentie plaats tussen Defensie, het LCH en Lasaulec, om tot goedkeuring te komen. Defensie krijgt daarvoor de directe contactgegevens van een controleur van het RIVM, ten behoeve van het afstemmen van de kwaliteitscontrole.⁴⁶³ Op 12 mei 2020 worden de isolatiejassen door het RIVM gecontroleerd en goedgekeurd.⁴⁶⁴

Het RIVM schrijft over de positieve uitkomst: *"We hebben net de isolatiejassen van Lasaulec (via Defensie) getest. Wij zijn positief. Waterkolom test was 120cm, naadlekage niet aanwezig. Verder geen bijzonderheden"*.⁴⁶⁵ Voor een nadere beschrijving van de uitgevoerde kwaliteitscontrole wordt verwezen naar paragraaf 5.10.7.

Functionaris 1 Defensie schrijft hierover aan collega's: *"Ter info, Zojuist is de 1^e lading isolatiejassen door RIVM samen met ons (en Lasaulec) goed gekeurd; men was aangenaam positief verrast over de kwaliteit. Betekent dat de order van ruim 20 miljoen stuks Uit Turkije namens ons voor het LCH nu kan worden uitgerold."*⁴⁶⁶

Functionaris 9 LCH stuurt de e-mail van het RIVM door naar Functionaris 1 Defensie, Functionaris 2 Defensie en naar Functionaris 19 LCH, met de boodschap dat de order van 20 miljoen stuks geconcretiseerd kan worden:⁴⁶⁷

Goed nieuws!

Hiermee kan de bestelling van de 20 miljoen stuks worden geconcretiseerd. Daartoe hebben we een lever- en betalingsschema nodig welke wij om kunnen zetten in een inkooporder.

Figuur 89: OAKDEF-000005871

In de avond van 12 mei 2020 stuurt Functionaris 1 Lasaulec onder andere de volgende WhatsApp-berichten naar Functionaris 1 Defensie: *"Yes yes yes", "Erg blij mee!!!"* en *"Daar doen we het voor!!"*.⁴⁶⁸

Functionaris 2 Defensie bedankt Functionaris 9 LCH die avond per e-mail voor de ontvangst in Vianen en voor de mogelijkheid om de zending zelf te keuren. Afsluitend vraagt Functionaris 2 Defensie aandacht voor de betaal-

⁴⁶⁰ OAKDEF-000007408; OAKDEF-000007409.

⁴⁶¹ OAKDEF-000005689.

⁴⁶² OAKDEF-000007368.

⁴⁶³ OAKDEF-000007244.

⁴⁶⁴ OAKDEF-000006941.

⁴⁶⁵ OAKDEF-000006941.

⁴⁶⁶ OAKDEF-000012528.

⁴⁶⁷ OAKDEF-000005871.

⁴⁶⁸ OAKD034100000850.

termijn, die over twee dagen zal verstrijken. **Functionaris 9 LCH** stuurt deze e-mail door naar **Functionaris 19 LCH** en vraagt: "Kan jij samen met **Functionaris 2 Defensie** snel de PO-request op orde brengen, zodat we morgen tijdig over een PO beschikken en tijdig kunnen aanbetalen?".⁴⁶⁹

5.8.4.3 LCH-inkooporderformulier en Purchase Order per deelorder

548 In de onderzoeksinformatie is geen LCH-inkooporderformulier of Purchase Order aangetroffen voor de gehele order van 20 miljoen isolatiejassen. Wel zijn er LCH-inkooporderformulieren aangetroffen voor de verschillende deelorders. Voor ieder van de tien deelorders is een LCH-inkooporderformulier⁴⁷⁰ en een bijbehorende Purchase Order⁴⁷¹ opgesteld. De Purchase Orders zijn alleen ondertekend door Mediq (namens het LCH).⁴⁷² Voor meer informatie over de betalings- en leveringsvoorwaarden bij de order en over de uitvoering daarvan wordt verwezen naar paragraaf 5.9 'Betalingen en leveringen'.

5.8.5 LCH verstrekt mondkmaskers aan Lasaulec

549 Op 15 mei 2020 stuurt **Functionaris 1 Defensie** een e-mail naar Defensie met het bericht dat het is gelukt een afspraak te maken met het LCH over het aan Lasaulec leveren van mondkmaskers. Het gaat om 200.000 FFP2- en om 100.000 FFP3-mondmaskers.⁴⁷³ Met Lasaulec spreekt **Functionaris 1 Defensie** af dat de mondkmaskers worden verstrekt aan Rijksklanten, conform de raamcontracten, en aan de cruciale beroepen. Lasaulec mag 5% opslag over de inkoopprijs in rekening brengen, zo schrijft **Functionaris 1 Defensie**.⁴⁷⁴

Met Lasaulec afgesproken dat zij verstrekken aan:

- * Rijksklanten conform raamcontract Lasaulec;
- * Cruciale beroepen conform priolijst LOT C;
- * Dat zij inkoopprijs + 5% in rekening brengen;
- * Dat zij achteraf over de verstrekte mondkapjes een lijst aan LCH overleggen met overzicht verstrekte mondkapjes per klant.

Ik hoop dat jullie snel tot overeenstemming mbt bijzonderheden; ik heb een hoop klanten die echt nu omhoog zitten.

Figuur 90: OAKLC14-001983009

550 In juni 2020 worden de mondkmaskers teruggenomen door het LCH,⁴⁷⁵ omdat deze niet voldoen aan EU-verordeningen en daarmee niet buiten de zorgsector hadden mogen worden uitgezet, aldus een afnemer van de mondkmaskers in een e-mail aan Lasaulec.⁴⁷⁶

⁴⁶⁹ OAKLC14-001512296.

⁴⁷⁰ OAKLC14-001118171; OAKVC2-000665249; OAKLC14-000739903; OAKLC14-002065917; OAKLC14-002065918; OAKLC14-002065919; OAKVC2-000298722; OAKVC2-000298733; OAKVC2-000298734; OAKVC2-000298735.

⁴⁷¹ OAKLC14-001510329; OAKLC14-004005803; OAKLC14-001510331; OAKVC2-000665254; OAKVC2-000665255; OAKVC2-000665256; OAKLC14-001118773; OAKLC14-001118774; OAKLC14-001118775; OAKLC14-001118776.

⁴⁷² Dit document bevat geen handtekening namens Lasaulec. Wat betreft de betalingsvoorwaarden is op de Purchase Orders van de deelorders de betalingsconditie '30 dagen na levering' vermeld. Intern wordt bij het LCH besloten om dit zo te laten en de afgesproken betalingstermijn van 7 dagen te hanteren; OAKLC14-003547728.

⁴⁷³ OAKDEF-000006745.

⁴⁷⁴ OAKLC14-001983009.

⁴⁷⁵ OAKDEF-000012107.

⁴⁷⁶ OAKBZK22-000003426.

5.9 Betalingen en leveringen

5.9.1 Inleiding

551 In de vorige paragraaf zijn de aanbiedingen en de totstandkoming van de orders voor isolatiejassen bij Lasaulec belicht. Deze paragraaf behandelt de feiten en omstandigheden wat betreft het betalen en leveren van beide orders en omvat de volgende onderwerpen:

- de totstandkoming van de initiële betalings- en leveringsvoorwaarden voor beide orders, zowel tussen het LCH en Lasaulec als tussen Lasaulec en Toeleverancier (zie paragraaf 5.9.2);
- de aanpassingen in het betalings- en leveringsschema van zowel Toeleverancier als Lasaulec en de aangepaste leveringsafspraken tussen Lasaulec en Toeleverancier (zie paragraaf 5.9.3);
- de goedkeuring van (deel)orders, facturatie en leveringen (zie paragraaf 5.9.4.1) en het verzoek van het LCH om de omvang van de orders te beperken (zie paragraaf 5.9.4.2).

5.9.2 Betalings- en leveringsvoorwaarden

5.9.2.1 Eerste order 200.000 isolatiejassen

552 Uit paragraaf 5.8.2.2 'Order 200.000 isolatiejassen' volgt dat het LCH op 1 mei 2020 bij Lasaulec een order plaatst voor 200.000 isolatiejassen. Functionaris 19 LCH stuurt die avond een e-mail naar de inkoopafdeling van het LCH over de betalings- en leveringsvoorwaarden van deze order: "L.C.H. verzorgt transport vanaf Adana. De betalingsvoorwaarden zijn als volgt: 30% vooruit en het restant binnen 8 dagen tot maximaal 30 dagen na levering."⁴⁷⁷

553 Op basis van deze betalings- en leveringsvoorwaarden stelt de inkoopafdeling van het LCH het LCH-inkooporderformulier op, met ordernummer "LCH2020-0192".⁴⁷⁸ Op dit LCH-inkooporderformulier⁴⁷⁹ is de leveringsvoorwaarde (incoterm⁴⁸⁰) "FOB"⁴⁸¹ vermeld. De plaats van overdracht is "Adana Airport, Turkey". Volgens het LCH-inkooporderformulier betaalt het LCH het transport.⁴⁸² Tevens is de voorwaarde van een aanbetaling van 30% op 4 mei 2020 op het formulier vermeld.⁴⁸³

554 Deze betalings- en leveringsvoorwaarden zijn ook vastgelegd op het Purchase Order-formulier van Mediq. De beschikbare onderzoeksinformatie omvat alleen een door Mediq (namens het LCH) ondertekend Purchase Order-formulier.⁴⁸⁴

⁴⁷⁷ OAKLC14-001513258.

⁴⁷⁸ OAKLC14-001520921.

⁴⁷⁹ OAKLC14-001513361.

⁴⁸⁰ Incoterm is een internationale standaard inzake de rechten en plichten van de koper en de verkoper bij het internationale transport van goederen.

⁴⁸¹ Free on Board, zijnde: de levering vindt plaats bij overdracht aan boord van het vervoermiddel.

⁴⁸² OAKLC14-001513361.

⁴⁸³ OAKVC2-000665109.

⁴⁸⁴ OAKLC14-004005785.

5.9.2.2 Tweede order 20 miljoen isolatiejassen

555 Uit paragraaf 5.8.4.2 'Order 20 miljoen isolatiejassen' volgt dat het LCH op 8 mei 2020 bij Lasaulec een order plaatst voor 20 miljoen isolatiejassen. De betalings- en leveringsvoorwaarden van deze tweede order wijken af van de voorwaarden die zijn gehanteerd bij de eerste order.

Betalings- en leveringsvoorwaarden tussen Lasaulec en Toeleverancier

556 Op 8 mei 2020 reageert Toeleverancier richting Lasaulec met het voorstel van een vooruitbetaling van 40% per deellevering.⁴⁸⁵ De resterende 60% dient zeven dagen na aflevering bij het LCH door Lasaulec te worden betaald aan Toeleverancier. Tevens biedt Toeleverancier aan om het transport te verzorgen voor een bedrag van € 0,10⁴⁸⁶ per isolatiejas. Toeleverancier meldt verder dat er geen 'extra importkosten' zullen komen.⁴⁸⁷ Zie paragraaf 5.8.4.2 voor nadere details.

557 Functionaris 1 Lasaulec stuurt de aanbieding van Toeleverancier door aan Functionaris 2 Defensie, waarna er wordt overlegd.⁴⁸⁸ Op 9 mei 2020 stuurt Functionaris 1 Lasaulec in een e-mail aan Toeleverancier het volgende bericht: "In de bijlage de calculatie en afspraken zoals wij deze gisteren, d.d. 08-05-2020 tijdens onze call in bijzijn van Functionaris 2 Defensie (ook in cc. meegenomen) zijn overeengekomen. [...] Tevens hebben wij 5 betaalmomenten afgesproken m.b.t. de vooruitbetaling (40%) gedurende het proces welke conform onderstaande planning zal verlopen".⁴⁸⁹

Betaalmomenten vooruitbetaling:

11-mei	Batch 1	2.000.000
18-mei	Batch 2	4.500.000
25-mei	Batch 3	4.500.000
1-jun	Batch 4	4.500.000
8-jun	Batch 5	4.500.000

Na ontvangst resterende 60% binnen 7 dagen betalen.
Let op: nader overeen te komen in levering en betaalschema!

Figuur 91: OAKDEF-000007408

Betalings- en leveringsvoorwaarden tussen Lasaulec en het LCH

558 Uit paragraaf 5.8.4.2 'Order 20 miljoen isolatiejassen' volgt dat Functionaris 2 Defensie op 8 mei 2020 de aanbieding van Lasaulec doorstuurt naar het LCH, met daarin de betalings- en leveringsvoorwaarden voor de tweede order. Deze voorwaarden heeft Toeleverancier eerder die dag voorgesteld.⁴⁹⁰

⁴⁸⁵ [Toeleverancier] licht in interviews met Deloitte toe dat er een vooruitbetaling gedaan moest worden aan de fabrikant ten behoeve van een blockorder voor de grondstoffen bij de stoffenleverancier.

⁴⁸⁶ Inclusief "transportverzekering per gesloten vrachtwagen" volgens [Toeleverancier].

⁴⁸⁷ OAKDEF-000007496.

⁴⁸⁸ OAKDEF-000007523.

⁴⁸⁹ OAKDEF-000007408.

⁴⁹⁰ OAKDEF-000012628; OAKLC14-001359882.

40 % vooraf per batch door LCH te voldoen
Importeur regelt transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport
Goederen worden afleverd op 1 locatie in Nederland
Na ontvangst resterende 60% binnen 7 dagen betalen. Let op! Nader overeen te komen in levering en betaalschema!

Figuur 92: OAKDEF-000012628

In paragraaf 5.9.4 is toegelicht dat er niet één, maar meerdere LCH-inkooporderformulieren worden opgesteld voor de tweede order van 20 miljoen isolatiejassen. De (gehele) order wordt in eerste instantie in zes deelorders, en uiteindelijk, tussen mei 2020 en oktober 2020, in tien deelorders door Lasaulec geleverd aan het LCH.⁴⁹¹

Op de tien LCH-inkooporderformulieren is de leveringsvoorwaarde (incoterm) "DDP"⁴⁹² vermeld, met Vianen als plaats van levering. Als betalingsvoorwaarde is op de LCH-inkooporderformulieren aangegeven dat het LCH 40% vooruitbetaalt en dat de resterende 60% moet worden betaald binnen zeven dagen na levering.

Verantwoordelijkheid transport

In de aanbieding van [Toeleverancier] aan Lasaulec en in de aanbieding van Lasaulec (via Defensie) aan het LCH is opgenomen dat 'de importeur' tijdens het transport van de 20 miljoen isolatiejassen 'eigenaar' blijft, en daarmee het risico draagt gedurende het transport.⁴⁹³ In de aan het LCH aangeboden prijs van € 6,11 is € 0,10⁴⁹⁴ per isolatiejas opgenomen voor het transport.⁴⁹⁵ Tevens is in de aanbieding vermeld dat het transport gedurende vijf weken dagelijks plaatsvindt en dat de fabriek opstart in de week van 11 mei 2020.⁴⁹⁶

In interviews met Deloitte bevestigt [Toeleverancier] verantwoordelijk te zijn geweest voor het transport, de risico's van een eventueel verlies of schade tijdens het transport te hebben gedragen, en daarvoor verzekerd te zijn geweest. [Toeleverancier] licht toe gebruik te hebben gemaakt van een Turkse transporteur, waarbij Lasaulec doorgaf op welke tijden en locaties er diende te worden gelost.

Lasaulec licht in wederhoor toe dat Lasaulec richting het LCH verantwoordelijk was voor het transport van de isolatiejassen, vanwege de leveringsvoorwaarde DPP. Lasaulec heeft vervolgens [Toeleverancier] gevraagd het transport te organiseren en heeft eveneens via de leveringsvoorwaarde DDP de verantwoordelijkheid bij [Toeleverancier] gelegd.

[Functionaris 19 LCH] geeft in een interview met Deloitte aan in de veronderstelling te zijn geweest dat Lasaulec de isolatiejassen leverde aan het LCH, omdat Lasaulec bij [Functionaris 19 LCH] de indruk wekte het transport te regelen. Tevens geeft [Functionaris 19 LCH] aan uit de gesprekken met Lasaulec te hebben opgemaakt dat Lasaulec een productielocatie in Turkije kon inrichten, maar niet te weten of Lasaulec deze productielocatie zelf beheerde.

⁴⁹¹ Op basis van een registratiesysteem van het LCH (WOLF). OAKLC14-000221356.

⁴⁹² Delivery Duty Paid.

⁴⁹³ OAKLC14-001359882.

⁴⁹⁴ Inclusief "transportverzekering per gesloten vrachtwagen" volgens [Toeleverancier].

⁴⁹⁵ OAKDEF-000007496.

⁴⁹⁶ OAKDEF-000012628.

5.9.3

Aanpassingen in betalings- en leveringsschema

5.9.3.1

Transportvertraging eerste order

565 Blijkens correspondentie levert **Toeleverancier** de 200.000 isolatiejassen conform de aanbidding⁴⁹⁷ op 7 en 8 mei 2020 op het vliegveld in Turkije. Het transport van deze isolatiejassen naar Nederland vindt door toedoen van het LCH⁴⁹⁸ enkele dagen later plaats. Ondertussen bevestigt het LCH op 8 mei 2020 de tweede order van 20 miljoen isolatiejassen, onder de voorwaarde dat de isolatiejassen van de eerste order door de kwaliteitskeuring komen.⁴⁹⁹

566 Op 11 mei 2020 stuurt **Functionaris 1 Lasaulec** een e-mail naar **Functionaris 2 Defensie**, waarin wordt beschreven dat de eerste helft van de 200.000 isolatiejassen op 11 mei 2020 naar Nederland is verzonden en dat de tweede helft op 13 mei 2020 zal worden vervoerd. **Functionaris 1 Lasaulec** benadrukt het risico dat Lasaulec loopt als gevolg van deze vertraagde levering en geeft aan dat het opstarten van de productie van de 20 miljoen isolatiejassen op 11 mei 2020 zal worden verzet:⁵⁰⁰

- De vertraging van de kwaliteitscontrole (buiten onze verantwoordelijkheid) en de daarmee behorende ontbindende voorwaarden geeft nu een direct verhoogd bedrijfsrisico. Denk daarbij aan toename van volume en aantal m.b.t. inkoop grondstof, opstart van productie, halffabricaat en gereed product en transport.
- Dit bedrijfsrisico dwingt ons ertoe om de opstart van de productie van de 20.000.000 stuks, oorspronkelijk gepland op 11-mei, te verzetten.
- Opstart van de productie zal direct opstarten (binnen 1 dag) nadat de testgegevens bekend zijn.

Figuur 93: OAKDEF-000007360

567 Na diverse e-mailberichten tussen Defensie, het LCH en het RIVM vraagt **Functionaris 9 LCH** het RIVM om snel de eerste order te testen op 11 mei 2020: *"Het is erg prettig als dan snel getest kan worden of de zending voldoet, aangezien een goedgekeurd product voor ons een GO is voor een vervolgorder van 20 miljoen stuks."*⁵⁰¹ Zie ook paragraaf 5.10 'Kwaliteit'.

5.9.3.2

Productieschema van vijf naar acht weken

568 Gedurende het uitvoeren van de tweede order wordt het betalings- en leveringsschema enkele malen aangepast. Op 10 mei 2020 stuurt **Toeleverancier** een eerste overzicht naar **Functionaris 1 Lasaulec** en **Functionaris 2 Defensie**, met de verwachte aantallen te fabriceren isolatiejassen per dag gedurende de komende vijf weken voor de tweede order. Met uitzondering van de eerste productieweek is de planning dat elke dag 900.000 isolatiejassen worden gefabriceerd, tot een totaal van 20 miljoen isolatiejassen. Op basis hiervan verzoekt **Toeleverancier** om 40% vooruitbetaling per week gedurende de vijf productieweken. **Toeleverancier** benadrukt dat de voorschotten tijdig betaald moeten worden, ten behoeve van het financieren van de grondstoffen.⁵⁰²

⁴⁹⁷ Zie paragraaf 5.8.2

⁴⁹⁸ Volgens **Toeleverancier** heeft het LCH niet tijdig een vliegtuig voor het transport geboekt.

⁴⁹⁹ OAKDEF-000007360.

⁵⁰⁰ OAKDEF-000007360.

⁵⁰¹ OAKLC14-001359882.

⁵⁰² OAKDEF-000007228.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

- 569 Op 12 mei 2020 reageert [Functionaris 2 Defensie] met: *"Het is de bedoeling dat er een productieschema gemaakt wordt waaraan je dan je betaal en leveringsschema koppelt"*.⁵⁰³
- 570 Op 12 mei 2020 deelt [Toeleverancier] met [Functionaris 2 Defensie] een spreadsheet met de titel 'productie aankomst document 12052020'.⁵⁰⁴ Dit spreadsheet bevat een productie-overzicht voor 20 miljoen isolatiejassen, verdeeld over acht weken (en niet vijf weken, zoals eerder op 10 mei 2020 door [Toeleverancier] is aangegeven), gekoppeld aan een overzicht van de betalingsmomenten voor Lasaulec aan [Toeleverancier].⁵⁰⁵ [Functionaris 2 Defensie] reageert hierop richting [Functionaris 1 Lasaulec] met het verzoek om te overleggen alvorens [Functionaris 2 Defensie] een call in gaat met [Toeleverancier].⁵⁰⁶
- 571 Vervolgens reageert [Functionaris 2 Defensie] op 12 mei 2020 op dit overzicht van [Toeleverancier] ten behoeve van Lasaulec. Volgens [Functionaris 2 Defensie] kan een vertraging in de productie van twee dagen geen reden zijn om de productie in het nieuwe productieschema te spreiden over acht weken, in plaats van de eerder aan het LCH gemelde vijf weken. Daarnaast is [Functionaris 2 Defensie] het niet eens met de omvang en de momenten van de betalingen: *"In de eerste twee weken wordt er ruim 22 miljoen overgemaakt terwijl er in deze 2 weken slechts 1.000.000 jassen binnen komen."*⁵⁰⁷
- 572 Tijdens interviews met Deloitte geeft [Toeleverancier] aan dat de eerste aanbetaling van het LCH onvoldoende was voor de fabrikant om de benodigde grondstoffen voor de productie van 20 miljoen isolatiejassen te kunnen inkopen. Dit was nodig om de gehele productie te kunnen realiseren. [Toeleverancier] licht toe dat het eerste productieschema te optimistisch was. Omdat het LCH eerst de kwaliteit van de eerste order wilde checken alvorens meer te financieren, heeft [Toeleverancier] samen met de fabrikant financiële middelen moeten inleggen om ervoor te zorgen dat de benodigde grondstoffen konden worden ingekocht.⁵⁰⁸
- 573 Op basis van de betalings- en leveringsvoorwaarden tussen Lasaulec en [Toeleverancier], en naar aanleiding van het betalings- en leveringsschema dat Lasaulec van [Toeleverancier] had ontvangen, wordt op 13 mei 2020 een betalings- en leveringsschema opgesteld door Lasaulec, volgens een e-mail van [Functionaris 2 Defensie].⁵⁰⁹ Lasaulec stuurt dit betalings- en leveringsschema door naar Defensie.⁵¹⁰
- 574 [Functionaris 2 Defensie] stuurt als reactie hierop een e-mail, met als onderwerp 'Doorlopen aangepast betaalschema',⁵¹¹ naar [Functionaris 1 Lasaulec]: *"Het was even rekenen maar ik heb mij voorstel in het schema verwerkt. EEA afgestemd met [Functionaris 19 LCH]"*.⁵¹² Daarnaast merkt [Functionaris 2 Defensie] op dat het LCH niets

⁵⁰³ OAKDEF-000007228.

⁵⁰⁴ OAKDEF-000007205.

⁵⁰⁵ OAKDEF-000007206.

⁵⁰⁶ OAKDEF-000007198.

⁵⁰⁷ OAKDEF-000007186.

⁵⁰⁸ [Toeleverancier] heeft desgevraagd geen inzage gegeven in de betalingen aan de fabrikant. Deloitte heeft deze toelichting niet nader kunnen onderzoeken.

⁵⁰⁹ OAKLC14-001359530.

⁵¹⁰ OAKDEF-000007156; OAKDEF-000007157.

⁵¹¹ OAKDEF-000007150; OAKDEF-000007151. In een interview met Deloitte geeft [Functionaris 2 Defensie] aan hoogstens een weeknummer in het productieschema te hebben aangepast.

⁵¹² [Functionaris 2 Defensie] geeft aan dat dit op verzoek van [Functionaris 19 LCH] was.

te maken heeft met de betalings- en leveringsstromen van Lasaulec naar de fabrikant: *“Indien gewenst kunnen wij deze uiteraard verstrekken (volledig transparant) maar in eerste instantie niet noodzakelijk. Dit zijn immers jullie afspraken met de toeleveranciers”*.⁵¹³

- 575 Op diezelfde dag, 13 mei 2020, deelt **Functionaris 2 Defensie** deze, door **Functionaris 2 Defensie** aangepaste, versie van het betalings- en leveringsschema met **Functionaris 19 LCH**. **Functionaris 2 Defensie** vermeldt daarbij: *“Daarnaast zijn er nogal wat aandachtspunten bv de logistiek (openingstijden, handling, weekenden feestdagen, capaciteit). Wellicht is het handig als we hier een call voor inplannen”*.⁵¹⁴

- 576 **Functionaris 1 Defensie** stuurt dit schema binnen Defensie door, met hierbij de volgende toelichting:

[...] Juist om onze eigen leveranciers en onszelf te beschermen en dat we onze goede naam willen behouden zitten we er tussen. Zie als voorbeeld een door ons compleet nieuw opgezette keten in Europa en tussenwerk, zie bijlage als voorbeeld opzet om mee te denken over opzet. Iedereen is druk en leveranciers maken in deze hectiek ook zo maar foutjes en dat kunnen we ons niet veroorloven.

*En er zijn maar weinig partijen die het lef, de kunde hebben regie over een keten te willen voeren; iedereen is maar van een klein stukje en wil je iets bereiken dan moet je initiatief nemen. [...]*⁵¹⁵

- 577 **Functionaris 2 Defensie** vult deze e-mail aan en deelt een spreadsheet⁵¹⁶ met onder anderen **Functionaris 1 Defensie**. Hierin staan de berekeningen en de geldstromen waar het betalingsschema op gebaseerd is, aldus **Functionaris 2 Defensie**.⁵¹⁷

- 578 **Functionaris 19 LCH** stuurt het door **Functionaris 2 Defensie** gedeelde betalings- en leveringsschema door naar de inkoopafdeling van het LCH en vraagt om de order van 20 miljoen isolatiejassen voor te bereiden. Daarbij benadrukt **Functionaris 19 LCH**: *“Er zijn deelleveringen en momenten waarop (vooruit) betaald moeten worden”*.⁵¹⁸ Een dag later communiceert de inkoopafdeling van het LCH met onder anderen **Functionaris 19 LCH** de order te hebben opgedeeld in zes deelorders⁵¹⁹ *“omdat per deelorder steeds een aanbetaling van 40% is afgesproken, en de 60% in één keer achteraf”*.⁵²⁰ Zie paragraaf 5.9.4 ‘Deelorders, facturatie en levering’.

5.9.3.3 Productievertraging

- 579 Op 26 mei 2020 stuurt **Functionaris 2 Defensie** een e-mail aan **Functionaris 1 Defensie** en beschrijft deze *“een vervelend gevoel te hebben bij de Turkije deal”*. **Functionaris 2 Defensie** onderbouwt dit gevoel door te omschrijven dat **Toeleverancier** terugkomt op zijn leveringsschema en een grotere aanbetaling wil, terwijl Lasaulec zich volgens

⁵¹³ OAKDEF-000007150. **Functionaris 2 Defensie** licht in wederhoor toe dat het LCH geen boodschap had aan de vooruitbetalingen die de leveranciers aan toeleveranciers of fabrikanten moesten doen voor de grondstoffen. Dit was onderdeel van het risico dat was besloten in de 5% die aan Lasaulec werd betaald.

⁵¹⁴ OAKLC14-001359530.

⁵¹⁵ OAKDEF-000006982.

⁵¹⁶ OAKDEF-000006983.

⁵¹⁷ OAKDEF-000006982.

⁵¹⁸ OAKLC14-001526505.

⁵¹⁹ **Functionaris 19 LCH** licht toe dat het opdelen in deelorders een operationele reden had.

⁵²⁰ OAKLC14-000738507.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

Functionaris 2 Defensie aan de afspraken houdt. Functionaris 2 Defensie merkt op: *“Daarnaast blijft Toeleverancier piepen over de aanbeting aangezien Toeleverancier weet dat LCH meer aanbetaald dan dat Toeleverancier ontvangt. Ik heb Lasaulec wel gemeld dit niet op zijn beloop te laten en LCH proactief te informeren dat de aantallen lager worden.”*

521

580 Functionaris 1 Defensie stuurt op 26 mei 2020 een e-mail aan Toeleverancier met de vraag waarom er afwijkingen ten opzichte van het *“bij de aanvang van deze overeenkomst het overeengekomen leverings- en betalingsschema”* zijn opgetreden. Ook vraagt Functionaris 1 Defensie aan Toeleverancier om de aanpassingen op het leverings- en betalingsschema inzichtelijk te maken, zodat Lasaulec dit nieuwe overzicht kan voorleggen aan het LCH.⁵²²

Toeleverancier reageert diezelfde dag met de boodschap dat de eerste aanbeting van het LCH te laat is ontvangen, waardoor (in combinatie met Turkse feestdagen) de grondstoffen voor de eerste levering niet tijdig konden worden ingekocht en de eerste productie later dan was afgesproken op gang is gekomen. Toeleverancier zegt toe de leverachterstand in te halen en een *“herzien totaal leverschema via Lasaulec BV aan het LCH te doen toekomen”*.⁵²³

581 Op 29 mei 2020 stuurt Functionaris 1 Lasaulec de nieuwe versie van het betalings- en leveringsschema⁵²⁴ aan Functionaris 19 LCH. Hierop is inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de verlate eerste aanbeting door het LCH. Volgens Functionaris 1 Lasaulec vond de eerste aanbeting namelijk op 18 mei 2020 plaats en niet op de met Lasaulec afgesproken datum van 15 mei 2020. Functionaris 1 Lasaulec stelt voor *“dat we het originele schema (geel) aanhouden voor de aanbetingen, Lasaulec zal de betaalstroom managen richting fabrikant.”*⁵²⁵

5.9.3.4 Finaal betalings- en leveringsschema met 10 deelorders

582 In juni 2020 discussiëren Defensie, Lasaulec en het LCH over de (geldende) kwaliteitseisen voor de isolatiejassen (zie paragraaf 5.10.7). Lasaulec maakt tijdens deze discussie op 9 juni 2020 in een e-mail duidelijk dat zij de productie van isolatiejassen heeft moeten stilleggen vanwege de discussie.⁵²⁶ Functionaris 1 Lasaulec stuurt op 1 juli 2020 een nieuwe versie van het betalings- en leveringsschema aan Functionaris 19 LCH. In dit schema zijn de productieaantallen aangepast *“als compensatie richting de fabriek voor de extra kosten i.v.m. het noodgedwongen stopzetten van het fabricageproces.”* In dit schema is de totale omvang van de order opgedeeld in 10 deelorders, met 10 aan- en restantbetalingen (ten opzichte van het eerdere leveringsschema met zes deelorders).⁵²⁷

583 Op 6 juli 2020 stuurt Functionaris 19 LCH dit nieuwe schema naar Functionaris 9 LCH, voorzien van een status-overzicht⁵²⁸ van alle betalingen en leveringen tot en met 6 juli 2020. Volgens dit overzicht zijn er op dat moment 9,2 miljoen isolatiejassen verwerkt in drie orders, en moeten nog 10,8 miljoen isolatiejassen (ter waarde van

⁵²¹ OAKDEF-000006124.

⁵²² OAKDEF-000006112.

⁵²³ OAKDEF-000012325.

⁵²⁴ OAKDEF-000005915.

⁵²⁵ OAKDEF-000005902.

⁵²⁶ OAKDEF-000005709.

⁵²⁷ OAKLC14-001516244.

⁵²⁸ OAKLC14-001359603.

€ 79.845.480) geleverd worden, in zeven orders.⁵²⁹ [Functionaris 19 LCH] schrijft dat [Functionaris 1 LCH] heeft verzocht om de nog niet geplaatste orders te 'cancelen' en merkt op: *"Er zijn voor deze aantallen nog geen formele orders geplaatst"*.⁵³⁰ Zie paragraaf 5.9.4.2 voor een beschrijving van het verzoek om de omvang van de resterende orders te beperken.

5.9.3.5 Lagere inkoopprijs Lasaulec

584 Naast de discussie van medio juni 2020, over de kwaliteit van de isolatiejassen en het stilleggen van de productie (zie vorige paragraaf), volgt uit de beschikbare onderzoeksinformatie dat in mei, juni en juli 2020 meerdere malen sprake is van logistieke problemen bij het LCH tijdens het afleveren van de isolatiejassen. Zo is er bijvoorbeeld sprake van tijdens het transport omgevallen vracht, beschadigde dozen en afwijkende maten (L, XL, XXL in de dozen ten opzichte van andere maten op het etiket op de doos).⁵³¹ Een ander voorbeeld betreft het contact op 27 mei 2020 tussen [Functionaris 19 LCH] en Lasaulec over de verpakking bij het leveren van isolatiejassen op die dag. De isolatiejassen worden vervoerd in vrachtwagens, op pallets van 2.20 meter. Volgens het LCH dient er echter geleverd te worden op 'europallets', van maximaal 1,80 meter.⁵³² Op 29 mei 2020 stuurt Lasaulec een e-mail naar het LCH waarin wordt beschreven dat, als gevolg van de extra eis van het LCH omtrent 'hoogtebeperking en het verplicht aanleveren op europallets', een tussenlocatie moest worden geregeld voor het overladen van de vrachtwagens. Lasaulec schrijft *"We zijn daarbij genoodzaakt de extra onvoorziene kosten, ca. € 420.000,-, door te berekenen aan het LCH"*.⁵³³

585 In gesprekken met Deloitte geeft Lasaulec aan in heronderhandeling te zijn gegaan met [Toeleverancier], vanwege de problemen bij de leveringen. Volgens Lasaulec is bij [Toeleverancier] aangegeven dat een compensatie werd verwacht voor de wijze waarop werd geleverd. [Functionaris 2 Defensie] en [Functionaris 1 Defensie] geven in wederhoor aan niet op de hoogte te zijn geweest van heronderhandelingen over de prijs tussen Lasaulec en [Toeleverancier].

586 Op 12 juni 2020 stuurt [Toeleverancier] een e-mail naar [Functionaris 1 Lasaulec] waarin is beschreven *"de aanpassing van het contract"*⁵³⁴ van 20.000.000 stuks medische jassen.⁵³⁵

⁵²⁹ In dit statusoverzicht is de totale omvang van de order ook opgedeeld in tien deelorders, zoals in het door Lasaulec voorgestelde nieuwe betalings- en leveringsschema.

⁵³⁰ OAKLC14-001359602.

⁵³¹ OAKD03-0008-00000014; OAKVC2-000649065; OAKLC14-001981025.

⁵³² OAKDEF-000006036.

⁵³³ OAKDEF-000005902.

⁵³⁴ In gesprekken met Deloitte licht zowel Lasaulec als [Toeleverancier] toe dat zij een overeenkomst via e-mails hebben gesloten.

⁵³⁵ OAKD03-0016-00000002. Betreffende e-mail is door Lasaulec verstrekt aan Deloitte.

-Wij leveren 3.500.000 stuks uit voor eind juni op het bestaande contract van de 20.000.000 stuks medische jassen.
 -Wij kunnen de medische jassen in dezelfde kwaliteit met of zonder waterdichte naad aanbieden voor €3,90 uitgaande van het restant van het lopende contract groot 16.500.000 stuks.
 Wij gaan uit van een dag productie van 350.000 stuks.
 - Monster met waterdichte naad is geleverd 12/6 in Dordrecht
 - Prijs transport €0,10 Turkije -Nederland
 -Prijs logistieke afhandeling in Nederland en ompakken van de dozen en plaatsen op europallets. €0,05
 -Maatindeling M-L-XL
 - productie – betalingsschema nader te bespreken

Figuur 94: OAKD03-0016-00000002

587 Op 21 juni 2020 stuurt [Toeleverancier] een e-mail naar [Functionaris 1 Lasaulec] met als onderwerp "Contract 20.000.000 medische jassen deel 2". [Toeleverancier] beschrijft "nieuwe uitgangspunten" voor het leveren van isolatiejassen nadat de eerste 3,5 miljoen isolatiejassen op 30 juni of 1 juli 2020 zijn geleverd. Als reden hiervoor geeft [Toeleverancier] aan: "Door de wijziging van de voorschriften van de Turkse overheid kunnen wij de jassen tegen een lagere prijs en condities aanbieden." De prijs per isolatiejas bedraagt € 3,90 exclusief btw. De prijs voor het transport Turkije – Nederland bedraagt € 0,10 per jas. De prijs voor het omzetten naar europallets bedraagt € 0,03 en de prijs voor de opslag komt op € 0,01. Ten aanzien van de financiering schrijft [Toeleverancier]:⁵³⁶

Hieronder de nieuwe uitgangspunten van de levering van de medische jassen nadat wij 3.500.000 stuks hebben geleverd waarschijnlijk per 30/6 of 1/7
 Door de wijziging van de voorschriften van de Turkse overheid kunnen wij de jassen tegen een lagere prijs en condities aanbieden.

-Het betreft model 2 en 2a, model met bias.
 Waarbij wij de afspraak bevestigen die met Lasaulec BV is gemaakt dat de jassen niet meer op naad lekkage kan worden afgekeurd.
 -prijs €3,90 excl. BTW.
 -maatindeling L/XL 50/50
 -geen voor financiering meer nodig.

Figuur 95: OAKD03-0016-00000003

588 Lasaulec heeft Deloitte de facturen van [Toeleverancier] aan Lasaulec verstrekt. Uit de verstrekte facturen volgt dat [Toeleverancier] vanaf 8 juli 2020 € 4,00 per isolatiejas in rekening brengt aan Lasaulec.⁵³⁷ [Toeleverancier] stelt in wederhoor zich niet gerealiseerd te hebben dat de prijsverlaging niet is doorberekend aan het LCH. Betrokkenen van het LCH geven in wederhoor aan dat bij het contractbeheer van het LCH niet alle toezeggingen van de aanbiedingen werden vastgelegd.

589 Op 10 augustus 2020 stuurt [Toeleverancier] nieuwe afspraken naar [Functionaris 1 Lasaulec]. [Toeleverancier] geeft € 0,10 korting per jas op de 4 miljoen isolatiejassen die geleverd zijn in juli en augustus 2020. Daarnaast schrijft [Toeleverancier]: "Wij hebben aangegeven dat wij 16.652.800 stuks aan stof- en of productieverplichtingen hebben bij drie leveranciers. Over het restant 3.347.200 stuks zullen wij ook bij [Turkse fabrikant] laten produceren met dezelfde

⁵³⁶ OAKD03-0016-00000003. Betreffende e-mail is door Lasaulec verstrekt aan Deloitte.

⁵³⁷ OAKD03-0015-00000001. De facturen van [Toeleverancier] aan Lasaulec zijn door Lasaulec verstrekt aan Deloitte.

verpakking onder dezelfde conditie van €0,10 korting op de inkoopprijs.” Hiermee komt de prijs voor het restant van de tweede order uit op € 3,90 per isolatiejas.⁵³⁸

Lasaulec verrekent de lagere inkoopprijs niet met de verkoopprijs van € 6,11 voor het LCH. [Toeleverancier] licht in wederhoor toe dat [Toeleverancier] zich nooit gerealiseerd heeft dat de verlaagde prijs niet is doorgegeven aan de overheid. Lasaulec geeft aan dat zij een vaste prijs heeft aangeboden aan het LCH. Voor nadere details over de prijs, zie paragraaf 5.11 ‘Prijs en winst’.

5.9.4 Deelorders, facturatie en levering

Deze paragraaf bevat de bevindingen wat betreft de goedkeuring door het LCH en VWS op de twee orders en met betrekking tot de facturatie en levering van de isolatiejassen aan het LCH.

5.9.4.1 Deelorders en akkoord [Functionaris 2 VWS]

Akkoord eerste order

Op 1 mei 2020 ontvangt Lasaulec de bevestiging dat het LCH een order plaatst voor 200.000 isolatiejassen, met een totale orderwaarde van € 1.368.000 (zie paragraaf 5.8.4.2). Dit betreft een order met een waarde van minder dan € 5 miljoen. Volgens het LCH-inkoopproces is er dan geen akkoord nodig van [Functionaris 2 VWS].⁵³⁹ Via het LCH-inkooporderformulier is de eerste order via het LCH-inkoopproces goedgekeurd.⁵⁴⁰

Akkoord tweede order leidt tot vragen over prijs en omvang

Op 15 mei 2020 geeft [Functionaris 1 LCH] akkoord voor de eerste deelorder van de order van 20 miljoen isolatiejassen. Deze deelorder van 1,2 miljoen isolatiejassen heeft een totale waarde van € 7.332.000.⁵⁴¹ [Functionaris 1 LCH] stuurt deze order naar [Functionaris 2 VWS] en vraagt om goedkeuring. [Functionaris 1 LCH] merkt daarbij op over een order met een andere partij (‘3e order’): “De 3e order zijn zeer goed geteste schorten, goed om deze ook qua prijs tov de laatste Turkse order te zien. Alle orders zijn al vooraf besproken.”⁵⁴²

Een dag later geeft [Functionaris 2 VWS] akkoord en meldt aan [Functionaris 1 LCH] het prijsverschil van de isolatiejassen te hebben gezien, leidend tot de vraag: “Wat zijn de verschillen in transportkosten? Wordt daarmee het aankoopbedrag mbt Turkije nog wat gecompenseerd?”⁵⁴³ De afdeling Finance van het LCH reageert op 18 mei 2020 op deze e-mail richting [Functionaris 1 LCH] met een ruwe inschatting van de kosten voor het luchttransport. Daarbij merkt de afdeling Finance van het LCH op dat de laatst gekochte isolatiejassen (per luchtvracht) een prijs hebben

⁵³⁸ OAKD03-0015-00000001. De facturen van [Toeleverancier] aan Lasaulec zijn door Lasaulec verstrekt aan Deloitte.

⁵³⁹ OAKVC1-000352284.

⁵⁴⁰ OAKVC2-000665109.

⁵⁴¹ OAKLC14-003764016.

⁵⁴² OAKLC14-003493280.

⁵⁴³ OAKLC14-003493280.

van € 3,80 per stuk (in vergelijking met een prijs van € 6,11 per stuk bij Lasaulec). Functionaris 1 LCH stuurt deze e-mail door aan Functionaris 2 VWS. Functionaris 1 LCH schrijft bij deze e-mail:

[...] Interessant lijstje hieronder.

Je ziet welke kosten er per product bijkomen als dit uit China via de luchtbrug komt.

Conclusie van de Turkse jassen. De eerste order kwam via de lucht en is 62% duurder, maar ook de vervolgorder via de weg is nog altijd 36% duurder, dan jassen vanuit China.

*Als de jassen uit China via de boot (het schip) komen, zal dit verschil nog groter worden. [...]*⁵⁴⁴

595 Op 20 mei 2020 vindt een gesprek plaats tussen Toeleverancier en Functionaris 9 LCH (zie ook alinea 707). Diezelfde dag vindt er bij Defensie interne communicatie plaats over het verzoek van Functionaris 9 LCH om 'iets' te doen aan de verkoopprijs van de isolatiejassen van Lasaulec, met als reden: "deze wordt nu door zijn Functionaris 9 LCH achterban te duur gevonden en er wordt intern heel moeilijk over gedaan."⁵⁴⁵

596 Op 23 mei 2020 vraagt Functionaris 1 LCH aan Functionaris 9 LCH om te kijken naar de mogelijkheid van het verlagen van de omvang van de order bij Lasaulec. De prijs van de isolatiejassen is volgens Functionaris 1 LCH ruim € 2 hoger dan die van de isolatiejassen die het LCH inkoopt in Azië. Dat betekent volgens Functionaris 1 LCH: "In totaal betreft dat 40 miljoen Euro extra om alleen een Turkije lijn te hebben buiten China. In vergelijking: 40 miljoen is meer dan we in totaal aan handschoenen uitgeven."⁵⁴⁶

597 Functionaris 9 LCH antwoordt op 23 mei 2020 dat het LCH "commitment" heeft gegeven op 20 miljoen isolatiejassen.⁵⁴⁷ Volgens Functionaris 9 LCH is het LCH in gesprek over de afname van toekomstige deelorders. Wat betreft de tweede deelorder is er echter geen mogelijkheid om deze te annuleren. Defensie is volgens Functionaris 9 LCH echter "not amused" dat wordt teruggekomen op de overeenkomst. Daarna vraagt Functionaris 9 LCH om goedkeuring op de tweede deelorder van Functionaris 2 VWS, die op dezelfde dag een akkoord geeft.⁵⁴⁸

598 Functionaris 2 VWS licht hierbij in een interview met Deloitte toe dat de wens inzake eventuele contractuele aanpassingen wellicht is ontstaan vanwege veranderingen in de beschikbaarheid, leveringstermijnen, prijs en noodzaak van isolatiejassen. De vraagprognose van 27 mei 2020 laat een daling zien van de vraagverwachting: van 4,3 miljoen naar 625.000 isolatiejassen per week (zie paragraaf 5.6.2).

599 Functionaris 9 LCH vraagt op 24 mei 2020 aan Functionaris 19 LCH naar zijn mening over het verzoek om minder dan het bestelde aantal isolatiejassen af te nemen. Functionaris 9 LCH is het niet eens met het beperken van het aantal af te nemen isolatiejassen bij Lasaulec. Functionaris 19 LCH antwoordt op 25 mei 2020 dat het voorstel van Functionaris 9 LCH lastig zal zijn, omdat door het LCH een akkoord en commitment is gegeven op de order. Functionaris 19 LCH zegt Functionaris 1 Lasaulec te zullen vragen wat de mogelijkheden zijn.⁵⁴⁹

⁵⁴⁴ OAKVC2-000536776.

⁵⁴⁵ OAKDEF-000006257.

⁵⁴⁶ OAKLC14-003891761.

⁵⁴⁷ Zie paragraaf 5.8.4.2.

⁵⁴⁸ OAKLC14-003891761.

⁵⁴⁹ OAKLC14-001359530.

Functionaris 9 LCH antwoordt diezelfde dag richting Functionaris 19 LCH dat de mogelijkheid tot prijsverlaging vijf dagen daarvoor al is besproken met Toeleverancier: *“Het grootste probleem is dat bij elke geproduceerde jas er een gratis jas naar de Turkse overheid moet.”*⁵⁵⁰

Op 26 mei 2020 vraagt Functionaris 1 LCH aan Functionaris 2 VWS om goedkeuring op de derde deelorder van 4,5 miljoen isolatiejassen en geeft daarbij aan dat het LCH de order nog niet heeft kunnen verlagen. Op 27 mei 2020 geeft Functionaris 2 VWS goedkeuring.⁵⁵¹

Op 29 mei 2020 vraagt Functionaris 9 LCH aan Functionaris 19 LCH per e-mail onder andere: *“Welke mogelijkheden hebben we om dit te realiseren? Moeten we dit alleen van Lasaulec af laten hangen, of ook tussenpersoon Toeleverancier hierbij betrekken?”*⁵⁵²

In een interview met Deloitte geeft Toeleverancier aan destijds geschrokken te zijn van het bericht dat het LCH voornemens was om de lopende afspraken te annuleren, aangezien Toeleverancier een afnameverplichting had richting de fabrikant, terwijl er ateliers waren voorbereid en er volgeladen vrachtwagens onderweg waren naar Nederland.

Blijkens de vraagprognose van het LCH is de vraagverwachting naar isolatiejassen op 3 juni 2020 inmiddels gedaald naar 625.000 stuks per week.⁵⁵³

Op 4 juni 2020 spreken Functionaris 9 LCH en Functionaris 1 Defensie over het beperken van de orderomvang.⁵⁵⁴ Functionaris 1 Defensie schrijft hierover aan Functionaris 2 Defensie en stuurt dit bericht door naar Lasaulec:

[...] Mbt Turkije; Functionaris 9 LCH begon met 10 miljoen, even later op 12 miljoen jassen voor zijn goede gevoel..... Het liefst wilde Functionaris 9 LCH iets van de prijs, maar ik heb gezegd dat ik dat niet fair vindt; bovendien als er al ruimte zou kunnen komen in afroaming dan wordt de prijs ook nog eens op een mindere hoeveelheid gebaseerd. Dat Functionaris 9 LCH aangaf dat de Fransen nu voor 3 euro in Turkije kunnen kopen kan ik helemaal niets mee... [...]. Zo ga je niet met elkaar en met leveranciers om!
*IK heb Functionaris 9 LCH gezegd dat Functionaris 9 LCH ook rekening moet houden met ons goede gevoel en heb aangegeven mij niet sterk te willen maken voor minder dan 15 miljoen jassen. Moest Functionaris 9 LCH intern overleggen, wat ik mij afvraag; ik speel het spel wel even mee. [...]*⁵⁵⁵

Op 11 juni 2020 vraagt Functionaris 1 Defensie aan Functionaris 9 LCH: *“Zijn jullie er uitgekomen mbt Turkije deal[...]?”* Functionaris 9 LCH antwoordt op 12 juni 2020 dat de discussie met Lasaulec de goede kant op lijkt te gaan, maar dat de prijs van de isolatiejassen te hoog blijft: internationaal daalt de prijs inmiddels van € 4,50 naar € 2,90.

⁵⁵⁰ OAKLC14-001359530.

⁵⁵¹ OAKLC14-000977874.

⁵⁵² OAKLC14-001359620.

⁵⁵³ OAKLC14-004062985.

⁵⁵⁴ OAKDEF-000005794.

⁵⁵⁵ OAKDEF-000005794. [Functionaris 2 Defensie] tegenover Deloitte geeft aan dat beperken van de omvang van de order door het LCH bij meerdere transacties heeft plaatsgevonden.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

[Functionaris 1 Defensie] reageert hierop met de opmerking dit geen eerlijke discussie te vinden, omdat de grondstoffen ruim van tevoren zijn ingekocht.⁵⁵⁶

Op 26 juli 2020 vraagt [Functionaris 10 LCH] het akkoord van [Functionaris 2 VWS] op drie deelorders⁵⁵⁷ met een totale orderwaarde van € 30 miljoen. [Functionaris 10 LCH] licht hierbij toe dat het LCH deze orders eigenlijk wilde 'cancelen', maar dat dit juridisch niet mogelijk bleek te zijn. In een reactie schrijft [Functionaris 2 VWS] op 27 juli 2020: "In dat geval: akkoord."⁵⁵⁸ Zie paragraaf 5.9.4.2 'Verzoek om omvang order te beperken' voor nadere details.

Op 7 augustus 2020 stuurt de afdeling Finance van het LCH vier LCH-inkooporderformulieren voor vier, tevens de laatste, deelorders⁵⁵⁹, met een totale waarde van € 36 miljoen, door naar [Functionaris 2 VWS]. Diezelfde dag geeft [Functionaris 2 VWS] zijn akkoord op deze orders.⁵⁶⁰

Verzoek om omvang order te beperken

Overleg LCH en Lasaulec over beperken order

Op 8 mei 2020 verstrekt [Functionaris 9 LCH] de opdracht voor de levering van 20 miljoen isolatiejassen aan Lasaulec (zie paragraaf 5.8.4.2). Bijna twee maanden later stuurt [Functionaris 19 LCH] op 6 juli 2020 aan [Functionaris 9 LCH] een statusoverzicht van de tweede order, waarin is vermeld dat er nog 10,8 miljoen isolatiejassen verwerkt moeten worden in deelorders.⁵⁶¹ Hierbij meldt [Functionaris 19 LCH] dat [Functionaris 1 LCH] verzoekt om de nog niet geplaatste orders te annuleren, waar mogelijk. [Functionaris 1 LCH] stelt volgens [Functionaris 19 LCH] tevens voor om [Landsadvocaat] in te schakelen.⁵⁶²

Op 10 juli 2020 meldt [Functionaris 19 LCH] bij [Functionaris 1 LCH] en [Functionaris 10 LCH] dat Lasaulec geen mogelijkheid ziet om de lopende afspraken te annuleren en de productie stop te zetten, omdat alle grondstoffen voor de 20 miljoen isolatiejassen reeds zijn ingekocht. Lasaulec zou hebben aangegeven dat wanneer de order niet wordt doorgezet, Lasaulec genooddaakt is formele(re) stappen te ondernemen tegen het LCH, aldus [Functionaris 19 LCH].⁵⁶³

Naar aanleiding van een telefoongesprek tussen Lasaulec en het LCH op 13 juli 2020 stuurt Lasaulec een e-mail naar [Functionaris 19 LCH], met [Bestuurder Lasaulec] in de cc. Hierin wijst Lasaulec op de met het LCH gemaakte afspraken en wordt het standpunt verwoord dat wanneer deze afspraken niet worden nagekomen, Lasaulec het LCH in gebreke stelt. De door Lasaulec hierdoor geleden schade zal dan op het LCH worden verhaald.⁵⁶⁴

⁵⁵⁶ OAKLC14-001357715.

⁵⁵⁷ LCH2020-0256; LCH2020-0257; LCH2020-0258.

⁵⁵⁸ OAKBZK22-000002649.

⁵⁵⁹ LCH2020-0269; LCH2020-0270; LCH2020-0271; LCH2020-0272.

⁵⁶⁰ OAKBZK22-000004777.

⁵⁶¹ OAKLC14-001359602; OAKLC14-001359603.

⁵⁶² OAKLC14-001359602.

⁵⁶³ OAKLC14-001176037.

⁵⁶⁴ OAKLC14-001359557. Zie paragraaf 5.9.3.5 voor de voorafgaande heronderhandeling tussen Lasaulec en [Toeleverancier].

Tot onze grote verbazing dreigt u vandaag telefonisch met intrekking van de door het LCH op 12 mei schriftelijk geplaatste opdracht (en huidige lopende) opdracht voor 20.000.000 stuks Isolatiejassen, Type Model 2 van specs. Om precies te zijn met het intrekken van 10.800.000 stuks Isolatiejassen, Type Model 2 van specs, uit de totale schriftelijk geplaatste opdracht van 20.000.000 stuks door LCH.

- De (reeds aan LCH geleverde) jassen uit de opdracht van de 20.000.000 stuks isolatiejassen, voldoen aan alle specificaties. Dit is naast feitelijk getest ook meermalen door u middels mail en telefonisch aan Lasaulec B.V. bevestigd.
- Lasaulec B.V. heeft op basis van uw mail d.d. 16 juni 2020, waarin u expliciet verzoekt de productie van de isolatiejassen Type Model 2 van specs te hervatten, de productie (en leveringen aan LCH) hervat.
- Lasaulec B.V. heeft op basis van de 20.000.000 stuks Isolatiejassen alle grondstoffen ingekocht, productiecapaciteit ingepland en transport gereserveerd.
- De levering- en betalings-schema's zijn in volledige samenspraak en overeenstemming met het LCH opgesteld en ook door u reeds telefonisch akkoord bevonden.

Er kan dan op geen enkele wijze sprake zijn van het intrekken van de door het LCH op 12 mei schriftelijk geplaatste opdracht voor 20.000.000 stuks isolatiejassen, Type Model 2 van specs, welke opdracht door ons is aanvaard zodat er sprake is van een perfecte en onvoorwaardelijke overeenkomst. De jassen worden geleverd aan LCH conform het aan u gestuurde leveringsschema d.d. 1-7-2020. Lasaulec B.V. ontvangt uiterlijk maandag 13/7/2020 de inkoopordernummers van het LCH voor het administratief afhandelen van de leveringen. Maandag 20/07/2020 verwacht Lasaulec B.V. de eerstvolgende aanbetaling van € 2.589.662, -

Mocht u de overeenkomst niet danwel niet-tijdig danwel niet volledig nakomen, dan stellen wij u reeds nu voor alsdan in gebreke en zullen wij onze rechten door alle middelen rechtens veilig stellen. In dat geval stelt Lasaulec B.V. u tevens aansprakelijk voor alle directe en indirecte schade die zij mocht lijden inzake de overeenkomst betreffende de levering van 20.000.000 stuks isolatiejassen Type Model 2 van specs.

Figuur 96: OAKLC14-001359557 (in delen weergegeven)

612 [Functionaris 19 LCH] stuurt op 13 juli 2020 deze e-mail van Lasaulec door naar [Functionaris 15 LCH].⁵⁶⁵ [Functionaris 15 LCH] stuurt diezelfde dag aan WJZ VWS een e-mail, en legt daarin de "casus Lasaulec" voor: "In het kort is de vraag - is er juridisch gesproken een uitweg om het afgesproken schema niet te respecteren en niet het patroon van uitgifte van PO's te blijven volgen. of zitten we hier gewoonweg aan vast."⁵⁶⁶

613 Aansluitend op de e-mail van 10 juli 2020 van [Functionaris 1 Lasaulec] stuurt [Bestuurder Lasaulec] op 14 juli 2020 een bericht aan [Functionaris 9 LCH], met daarbij een voorschotnota voor circa 1 miljoen isolatiejassen: "met uiterste betaaldatum 20/07/2020. E.e.a. conform betaalschema opgesteld en akkoord bevonden in volledige overeenstemming met uw collega [Functionaris 19 LCH] van het LCH." [Bestuurder Lasaulec] geeft aan begrepen te hebben dat [Functionaris 19 LCH] niet meer betrokken is bij de aanstaande leveringen.⁵⁶⁷

614 [Functionaris 1 Defensie] verzoekt diezelfde dag, 14 juli 2020, of [Functionaris 9 LCH] kan toelichten wat er speelt.⁵⁶⁸ [Functionaris 9 LCH] stuurt deze e-mail door aan collega's bij het LCH, en geeft aan dat het essentieel is om contact

⁵⁶⁵ OAKLC14-002059528.

⁵⁶⁶ OAKLC14-002060200; OAKLC14-002059727. WJZ VWS reageert per e-mail op 14 juli 2020 richting [Functionaris 15 LCH].

⁵⁶⁷ OAKLC14-001359557.

⁵⁶⁸ OAKDEF-000011843.

op te nemen met [Functionaris 1 Defensie], omdat deze degene is “die de Turkse constructie heeft aangereikt en de uitvoering in handen heeft gelegd van zijn contractpartner Lasaulec”.⁵⁶⁹

615 Op 15 juli 2020 stuurt [Functionaris 1 Defensie] een e-mail aan [Functionaris 2 VWS], met het verzoek om mee te denken over oplossingen betreffende de situatie met Lasaulec.⁵⁷⁰

Ik heb via [Aj.] kennis genomen van veranderde omstandigheden in relatie met de Turkije deal tussen LCH en Lasaulec. Inhoudelijk bemoei ik mij niet met de eventueel gewenste contractuele aanpassingen.

Ik spreek slechts de hoop uit dat er voor beide partijen een acceptabele oplossing kan worden gevonden. Zal m.i. nog best ingewikkeld worden, zo ver in de uitvoering en implementatie van het contract.

Hopelijk leidt eea niet tot negatieve publiciteit en uitstraling voor het Rijk. Dat is namelijk mijn zorg en belang; ik heb Lasaulec als contractleverancier Rijk nu en in de naaste toekomst nog hard nodig.

Om mee te denken:

- Is het niet mogelijk via BuZa of LOTC (internationale samenwerking minder bedeelde landen (o.a. Algerije) met corona gerelateerde middelen) “ buitenlandse politiek” te bedrijven? Je zou met ontwikkelingshulp budget (recent is budget Minister Kaag verhoogd) landen als Suriname, onze eilanden overzee, maar ook landen in Noord-Afrika kunnen ondersteunen met isolatiejassen;
- Misschien is tijdelijke opslag in Turkije mogelijk (is goedkoper dan in NLD) om tijd te winnen voor een andere afzetmarkt.

Aj.
Functionaris
15 LCH

Figuur 97: OAKDEF-000004948

616 [Functionaris 15 LCH] informeert onder anderen [Functionaris 3 LCH] op 16 juli 2020 over het bericht van Lasaulec, waarin Lasaulec uiterlijk op 20 juli 2020 betaling vordert. [Functionaris 15 LCH] adviseert om deze facturen te betalen, teneinde de zaak niet onnodig naar een kookpunt te brengen. [Functionaris 9 LCH] laat op 17 juli 2020 aan [Bestuurder Lasaulec] weten niet meer betrokken te zijn bij het afwikkelen van de orders van het LCH en verwijst naar [Functionaris 15 LCH].⁵⁷¹

Overleg Defensie en Lasaulec over afhandeling order

617 Op 17 juli 2020 nodigt [Functionaris 15 LCH] [Bestuurder Lasaulec] uit voor een gesprek:

[...] De reden van ons verzoek voor een gesprek op korte termijn is als volgt: Binnen het LCH is al een grote voorraad isolatie jassen aanwezig, waarmee we ruim voldoende hebben om de medewerkers in de zorg van jassen te voorzien. De leveringen die wij nog ontvangen van uw firma zijn niet meer nodig. Wij begrijpen dat het voor u geen gemakkelijke zaak is om zomaar de leveringen te stoppen en dat u hierover al verplichtingen bent aangegaan. Daarom zouden we met u graag het gesprek aangaan wat de gevolgen voor u zouden zijn, welke mitigerende maatregelen we kunnen treffen en/of welke alternatieve oplossingen we samen kunnen uitwerken. Juist omdat we begrepen dat u een partner-leverancier van het Rijk bent, streven we ernaar om gezamenlijk een goede uitkomst te realiseren. [...]⁵⁷²

⁵⁶⁹ OAKLC14-001175960.

⁵⁷⁰ OAKDEF-000004948.

⁵⁷¹ OAKLC14-002059348; OAKLC14-002068259.

⁵⁷² OAKDEF-000004794.

618 Deze uitnodiging wordt door Functionaris 1 Lasaulec doorgestuurd aan Defensie. Functionaris 1 Defensie wenst Functionaris 1 Lasaulec "good luck!"⁵⁷³ Op diezelfde dag stuurt Functionaris 1 Defensie via WhatsApp aan Functionaris 1 Lasaulec het volgende bericht: "Denk aan jullie zelf en het bedrijf, voordeel is dat je bent aangemerkt als Rijksleverancier. Dus bij enige twijfel in deze casus, eigen belang laten prevaleren."⁵⁷⁴ In gesprekken met Deloitte geeft Functionaris 1 Defensie aan zich zorgen te maken over het financiële en continuïteitsrisico dat zijn contractpartner Lasaulec zou lopen met de transactie.

619 Op 21 juli 2020 bevestigen Functionaris 15 LCH en Bestuurder Lasaulec een afspraak op 23 juli 2020, waarbij zij zullen praten over de omvang van de order en de wijze van leveren door Lasaulec. Lasaulec reageert hierop onder andere met de melding dat het LCH haar betalingsverplichting op 20 juli 2020 niet is nagekomen. Om die reden kondigt Lasaulec een officiële ingebrekestelling aan.⁵⁷⁵

Ingrekestelling door Lasaulec

620 Op 21 juli 2020 stuurt Bestuurder Lasaulec per e-mail aan Functionaris 15 LCH, met Functionaris 1 LCH en Functionaris 3 LCH in de cc, een ingebrekestelling voor de onbetaald gebleven factuur.⁵⁷⁶

621 Een conceptreactie op deze ingebrekestelling legt Functionaris 15 LCH op 22 juli 2020 voor aan Functionaris 12 LCH en aan Functionaris 3 LCH.⁵⁷⁷ Functionaris 15 LCH reageert een dag later op de e-mail van Bestuurder Lasaulec dat de betalingsverplichting op 20 juli 2020 niet nagekomen is, omdat dit een aanbetaling voor een toekomstige levering betreft en Functionaris 15 LCH eerst het komende gesprek wil afwachten.⁵⁷⁸ Functionaris 15 LCH licht in gesprekken met Deloitte toe dat het LCH een gesprek met Lasaulec heeft aangevraagd, omdat het LCH mogelijk de omvang van de toekomstige orders wil beperken.

622 Bestuurder Lasaulec en Functionaris 15 LCH komen vervolgens met elkaar overeen dat het gesprek zal plaatsvinden op het kantoor van de aandeelhouder van Lasaulec.⁵⁷⁹

623 Op 22 juli 2020 vraagt Functionaris 15 LCH aan Functionaris 1 Defensie en aan Functionaris 2 Defensie om aanvullende informatie over het sluiten van de transactie tussen Lasaulec en het LCH. Functionaris 15 LCH vraagt aan hen: "Korte vraag bij deze: als jullie in het begin van dit traject een e-mail hebben verstuurd naar Lasaulec, waarin de bestelling van 20 mio jassen wordt bevestigd, - kunnen jullie mij daarvan dan een kopie sturen? Het kan natuurlijk zijn dat deze e-mail toch vanuit Functionaris 19 LCH of Functionaris 9 LCH is verstuurd, dan hoor ik dat graag en zal ik hen nogmaals hun e-mailbox laten omkeren."⁵⁸⁰

⁵⁷³ OAKDEF-000004794.

⁵⁷⁴ OAKD034100000850.

⁵⁷⁵ OAKLC14-001183981.

⁵⁷⁶ OAKLC14-002059569. Factuur van € 2.589.662.

⁵⁷⁷ OAKLC14-002059569.

⁵⁷⁸ OAKLC14-001268298.

⁵⁷⁹ OAKLC14-002057685.

⁵⁸⁰ OAKDEF-000011765.

Overleg LCH en Lasaulec over beperken order

624 Op 23 juli 2020 informeert **Functionaris 1 Defensie** enkele collega's bij Defensie erover dat er die dag een gesprek heeft plaatsgevonden tussen het LCH en Lasaulec.⁵⁸¹ Uit het gespreksverslag dat later wordt opgesteld door het LCH volgt echter dat **Functionaris 1 Defensie** hierbij niet aanwezig was.⁵⁸²

625 Diezelfde dag bevestigt **Functionaris 15 LCH** aan **Bestuurder Lasaulec** de betaling van de openstaande factuur (zie paragraaf hiervoor) en zal een gespreksverslag uitwerken.⁵⁸³ Dit gespreksverslag wordt aangevuld met opmerkingen van **Functionaris 3 LCH**.⁵⁸⁴ **Functionaris 15 LCH** vat het gesprek als volgt samen:

[...] Heel kort samengevat: Lasaulec gaat kijken wat er nog tegen gehouden kan worden: inkoop stoffen, niet snijden van stoffen, evt vasthouden in Turkije.

Ik denk dat dat het maximaal haalbare is - we kunnen Lasaulec niet met 4 - 5 mio bestelde jassen laten zitten, omdat het ons nu niet goed uitkomt.

Van onze kant moeten we natuurlijk betalen wat er is geleverd - waar iedereen het mee eens is, en lijkt het me nu ook redelijk om de aanbestedingen weer doorgang te laten vinden. [...]

Tot slot vindt ook Lasaulec dat er gewoon goed en netjes aangeleverd moet worden (1 maat per pallet) en zullen ze dit voortaan doen.[...] ⁵⁸⁵

5.9.4.3 Voorstel tot afkoop van 2,5 miljoen isolatiejassen

Overleg over afkoop

626 Op 24 juli 2020 informeert **Functionaris 15 LCH** **Functionaris 10 LCH** erover dat de isolatiejassen die onderweg zijn moeten worden afgenomen en dat dit telefonisch is besproken met **Bestuurder Lasaulec**. **Functionaris 15 LCH** schrijft dat Lasaulec 17,5 miljoen isolatiejassen gereed heeft staan. Voor de overige isolatiejassen zou er een afkoopsom moeten worden betaald, vanwege het reeds inkopen van de stof. Het zou daarbij om € 6 miljoen gaan.⁵⁸⁶ **Functionaris 15 LCH** schrijft: "Kortom ons wordt de keuze geboden om a. 2,5 mio stuks conform order af te nemen - kost 15.275 mio; of b. 6 mio te betalen en van de order af te zijn".⁵⁸⁷

627 Op 26 juli 2020 worden er drie orders bij **Functionaris 2 VWS** ter goedkeuring aangeboden (zie paragraaf 5.9.4.1). **Functionaris 10 LCH** vraagt akkoord aan **Functionaris 2 VWS**. **Functionaris 2 VWS** reageert met de vraag of er over deze orders nog 'gedoe' was. **Functionaris 10 LCH** antwoordt: "Ja klopt er was gedoe over omdat we de deal eigenlijk wilde cancelen. Blijkt echter juridisch niet mogelijk." Hierop antwoordt **Functionaris 2 VWS** met een akkoord.⁵⁸⁸

⁵⁸¹ OAKDEF-000075726.

⁵⁸² OAKLC14-002057714.

⁵⁸³ OAKLC14-002057713.

⁵⁸⁴ OAKLC14-002057708.

⁵⁸⁵ OAKLC14-001175956.

⁵⁸⁶ Lasaulec meldt in wederhoor geen afkoopsom te hebben genoemd.

⁵⁸⁷ OAKLC14-001399735.

⁵⁸⁸ OAKVC3-000037846.

628

Op 27 juli 2020 stelt Mediq een aantal vragen over de goedgekeurde orders:

[...] 1. Wat is de reden voor de (forse) overschrijding qua inkoopprijs?

2. Waarom kunnen we er contractueel niet meer onderuit?

* Kunnen we er niet deels onderuit (gezien de grootte inkoopprijs overschrijding)? We kunnen het waarschijnlijk nu een stuk goedkoper inkopen

* Kunnen we er door de lange duur van het finaliseren van de inkoop niet onderhandelen over de voorgestelde prijzen? Huidige prijzen van Isolatiejassen liggen nu toch een stuk lager?

1. Waarom zit er zo'n haast achter?

* Hebben we niet genoeg voorraad?

* Wat is de huidige voorraadpositie? [...] ⁵⁸⁹

629

Functionaris 15 LCH antwoordt hier dezelfde dag als volgt op:

[...] Ik zal zo goed mogelijk antwoord geven op de gestelde vragen,

ad 1. _ We zijn nu een deal aan het uitvoeren die in de crisistijd is gemaakt, daarbij speelde ook nog dat China extra grenscontroles ging invoeren op PBM die door Nederland in China waren gekocht. Functionaris 2 VWS wilde daarom dat er ook buiten China werd ingekocht. Deze jassen worden in Europa (Turkije) gemaakt. De deal - inclusief prijzen is goedgekeurd door min. VWS (zie ook herbevestiging door Functionaris 2 VWS van afgelopen weekend)

ad 2. Dit is bekeken door juristen van het VWS zij meldden ons dat we niet onder de gemaakt en dikwijls herbevestigde deal uitkunnen - juridisch gezien.

Afgelopen week hebben Functionaris 3 LCH en ik een gesprek gehad met Lasaulec over het onderwerp: wat zouden we nog kunnen tegenhouden van de totale omvang van van 20 mio stuk?. Het blijkt dat dat eventueel zou kunnen voor de laatste 2,5 mio stuks. De PO's die nu ter tekening voorliggen betreffen stuks die al in transit zijn en waar we de leverancier niet mee kunnen laten zitten.

ad 3. We zijn al ingebreke over de eerste aanbetaling - conform afspraak had die op 20 juli betaald moeten worden, de tweede aanbetaling had vandaag plaats moeten vinden. Leverancier had ook bij order een aanbetaling kunnen vragen en krijgen - maar op ons verzoek is dit uitgesmeerd over meerdere weken en PO's. Nu wij ook hier op willen terugkomen heeft leverancier al gedreigd met in-gebreke stelling - waarbij we sowieso moeten betalen - en ook het gesprek over annulering van de laatste 2,5 mio stuks wil stopzetten.

Kortom het is part of de deal - die we al hadden, en part of the new deal die we nu gaan maken dat we op tijd de aanbetalingen voldoen.

Tot slot: PO's worden nu pas gemaakt omdat er nog geen mandaat was tussen Mediq en VWS, dat is iets waar de leverancier buiten staat - waardoor we vertraagd aan onze verplichting gaan voldoen.

Hopelijk heb je zo voldoende informatie. Zowel Functionaris 10 LCH als ook Functionaris 2 VWS zijn op de hoogte van de voorgeschiedenis en zijn akkoord met de PO's zoals ze nu voorliggen.[...] ⁵⁹⁰

⁵⁸⁹ OAKLC14-001400355.

⁵⁹⁰ OAKLC14-001400355. Vervolgens checkt Mediq nogmaals of [Functionaris 2 VWS] akkoord is met de drie orders. [Functionaris 2 VWS] geeft op 27 juli 2020 nogmaals akkoord op de drie orders.

Voorstel van het LCH tot afkoop wordt niet uitgevoerd.

- 630 Op 27 juli 2020 stuurt Functionaris 15 LCH een voorstel aan Functionaris 10 LCH, Functionaris 3 LCH en Functionaris 12 LCH voor de afkoop van 2,5 miljoen isolatiejassen met drie opties. Hieraan zijn opmerkingen van Functionaris 10 LCH toegevoegd.⁵⁹¹ Het voorstel luidt (in delen weergegeven):⁵⁹²

- **Memo: Afkoopsom Lasaulec 2,5mio stuks isolatiejassen**
- **Van: Trade**
- **Voor: MT LCH**
- **Datum: 27 07 2020**

Voorgeschiedenis:

- a. LCH heeft 20 mio stuks isolatiejassen besteld bij de firma Lasaulec, dit in samenwerking met min. Van Defensie met een stuksprijs van EUR 6,11 DDP (met een totale waarde van rond 122 mio euro)
- b. LCH heeft al meer dan voldoende isolatiejassen op voorraad (voor een tweede golf), en zoekt daarom naar mogelijkheden om deze bestelling te annuleren. Van de totale order van 20 mio zijn al ongeveer 13 mio stuks ontvangen en 4,5 mio stuks in transit. (data van Lasaulec)
- c. Juridisch gezien moeten we alle 20 mio stuks jassen afnemen. (gecheckt bij Juridische zaken van VWS)
- d. De huidige marktprijs van een gelijkwaardige isolatiejas ligt tussen 0,70 en 0,90 euro FOB, wat vermeerderd moet worden met ongeveer 0,20 - per jas voor transport naar Vianen. Grofweg tussen 0,90 en 1,10 per isolatiejas.

Voorstel Lasaulec:

Lasaulec kan de bewerking van 2,5 mio stuks stopzetten. De grondstof is wel al ingekocht maar de stof is nog niet gesneden. Lasaulec stelt een afkoopsom voor van 6 mio Euro.

Trade ziet 3 opties

1. Geen afkoopsom betalen, maar bestelling gewoon afnemen.
Kosten: 2,5 mio stuks X 6,11 = 15.275.000 euro voor de aanschaf, te vermeerderen met ongeveer 150k logistieke kosten. (volume is 1280 pallets, geschatte opslagtermijn 1 jaar, de kosten per pallet zijn 75 euro per jaar (incl .inslag en uitslag)

Totale kosten optie 1: 15,4, mio euro – opbrengst: 2,5 mio jassen op voorraad

2. Afkoopsom betalen, met de optie om bij een alternatieve leverancier 2,5 mio jassen inkopen, mocht dat nodig zijn. Kosten voor de inkoop zijn momenteel ca. 1,1 euro per jas (zie d. hierboven), te vermeerderen met ongeveer 150K logistieke kosten (zie onder punt 1)

Totale kosten optie 2: 6+2,88= 8,88mio euro – opbrengst: 2,5 mio jassen op voorraad

3. Afkoopsom betalen en geen jassen bijkopen, omdat dit voorlopig niet nodig is
Totale kosten optie 3: 6 mio euro waarmee een besparing van 9,4 mio euro wordt gerealiseerd.

⁵⁹¹ OAKLC14-002011051.

⁵⁹² OAKLC14-002011052.

4. Jassen doorverkopen aan een ander land – waarbij we rechtstreeks vanuit Turkije aanleveren. Gelet op de huidige marktprijs van 0,90 eurocent FOB – leidt dit tot een geschat verlies van 5,21 euro per jas .

Totale kosten optie 4: =13 mio euro – opbrengst: goodwill bij een ander land – Dit lijkt ons geen realistische optie

Voorkeur van Trade gaat uit naar het afkopen van de bestelling (optie 2+3). Deze opties bespaart ons resp. 9,4 mio euro of circa 6,5 mio euro inclusief 2,5 mio jassen. Geef mandaat aan Trade voor de afkoopsom van 6 mio en laat ze in onderhandeling gaan met Lasaulec om te kijken of zij met een lagere afkoopsom akkoord gaan (inzet 4 mio).

Tijdslijn & Communicatie

- Deze week de deal met Lasaulec maken
- Volgende week aanbetalingen voor de komende weken maken tot 17,5 mio stuks (20 - 2,5)
- Logistiek en Finance op de hoogte brengen van de wijziging in deal.

Figuur 98: OAKLC14-002011052 (in delen weergegeven)

631 [Functionaris 10 LCH] vraagt [Functionaris 15 LCH] op 28 juli 2020 om een akkoord voor een formele deal om de overeenkomst tussen het LCH en Lasaulec af te kopen voor maximaal € 6 miljoen. [Functionaris 10 LCH] antwoordt: *“Een max van 6 mln gaat echter niet gebeuren. Verwacht minder ruimte. Mede omdat we niet de aangekochte grondstoffen willen overnemen”*.⁵⁹³

632 Op 29 juli 2020 biedt [Functionaris 10 LCH] de notitie van [Functionaris 15 LCH] aan [Functionaris 2 VWS] aan. Een deal maken, is volgens [Functionaris 10 LCH] noodzakelijk, omdat *“doorzetten originele deal moeten we niet willen.”* In een reactie op deze mail vraagt [Functionaris 2 VWS] aan [Functionaris 10 LCH] het voorstel verder uit te werken en aan te geven wat het kost om 2,5 miljoen isolatiejassen elders te bestellen. Volgens de berekening die [Functionaris 10 LCH] vervolgens stuurt, zou het LCH ruim € 7 miljoen besparen als het een afkoopsom van € 4,5 miljoen zou betalen en vervolgens 2,5 miljoen nieuwe isolatiejassen zou bestellen.⁵⁹⁴

633 Op 31 juli 2020 stuurt [Functionaris 10 LCH] een herinnering aan [Functionaris 2 VWS] betreffende de eerdere e-mail van 29 juli 2020. [Functionaris 2 VWS] reageert diezelfde ochtend met de mededeling dat [Functionaris 4 VWS] en [Functionaris 15 LCH] overleggen met Defensie over de vraag of Defensie het resterende deel van de overeenkomst wil overnemen van het LCH.⁵⁹⁵ Na de reactie van [Functionaris 2 VWS] reageert [Functionaris 4 VWS] op de e-mail van [Functionaris 10 LCH] met een toelichting dat de wens is geuit om de opdracht niet te annuleren. De afwegingen worden hierbij als volgt opgesomd:

[...] Afwegingen die hierbij meespelen:

Het voordeel bij aanschaf van isolatiejassen via een ander kanaal is mogelijk minder groot dan in onderstaande mail geschetst, Mediq heeft maandag in haar rapportage een bedrag aangegeven van de huidige inkoopprijs van 2,30 (nog steeds duidelijk onder de prijs die met Lasaulec is afgesproken);

⁵⁹³ OAKLC14-001400814.

⁵⁹⁴ OAKBZK22-000002530. Uitgaande van een stuksprijs inclusief transport van € 1,50 per isolatiejas.

⁵⁹⁵ OAKLC14-001401507.

De onder geschetste inkoopsprijzen roepen de vraag op waarom de verkoopprijzen per maandag voor deze categorie verhoogd zouden moeten worden, naar 2,50 als de marktprijs hier inmiddels onder ligt;

In het voorstel is niet opgenomen dat we vanuit een nieuw/ander kanaal rekening zouden moeten houden met een afkeurpercentage, wat ook het mogelijke prijsvoordeel verkleint;

Aanvoer van de producten uit deze order zijn afkomstig uit Turkije, iets dat in de overwegingen bij het plaatsen van de order heeft meegespeeld, mede omdat dit een bijdrage levert aan de diversificatie van de aanvoerlijnen;

Voor de inkoop van PBM heeft de rijksoverheid een raamovereenkomst met Lausalec;

Er speelt een rijksbrede discussie over het aanleggen van een reserve voorraad PBM voor cruciale beroepen buiten de zorg, de aanschaf van deze producten loopt via een raamcontract met Lausalec;

Er wordt de komende tijd onderzocht of de schorten die op deze lijst staan (+/- 1,75 miljoen) en de schorten die op een order van defensie zelf staan (enkele 10.000) vervangen kunnen worden door isolatiejassen. Deze isolatiejassen zouden dan vanuit deze partij kunnen worden geleverd en via Lausalec (zonder, de gebruikelijke opslag van 5% op de inkoopsprijs uit het raamcontract⁵⁹⁶) voor dit doeleinde kunnen worden ingebracht, waarmee ook direct de rechtmatigheid voor deze inbreng is geborgd.[...] ⁵⁹⁷

634 **Functionaris 10 LCH** reageert een dag later, op 1 augustus 2020, en schrijft dat er zaken verkeerd worden geïnterpreteerd en door elkaar gehaald, met als conclusie: *“Mijn inziens is zakelijk gezien het niet benutten van deze kans dan ook niet te beargumenteren en wordt hier onnodig gemeenschapsgeld uitgegeven. Hierbij dan ook het dringende verzoek om besluit te heroverwegen”. ⁵⁹⁸*

635 In een reactie op de e-mail van **Functionaris 4 VWS** van 31 juli 2020 vraagt **Functionaris 27 VWS** op 3 augustus 2020 een *“formele opdracht”* aan **Functionaris 2 VWS** om *“de deal niet te annuleren”*.⁵⁹⁹ Voorgaand verzoek gaat onder anderen in kopie naar **Functionaris 10 LCH**, **Functionaris 15 LCH**, **Functionaris 10 VWS** en **Functionaris 4 VWS**. **Functionaris 10 VWS** reageert op deze e-mail met de opmerking de twijfel over deze opdracht te snappen:

[...] Ik snap de twijfel over deze opdracht, maar ik denk dat de lijn die vorige week is voorgesteld om toch in te kopen en de juridische afwegingen die toen gemaakt zijn nog niet anders zijn.

Wel goed om de contacten met Defensie warm te houden om deze partij t.z.t. over te dragen.

Functionaris 2 VWS *ben je dat met mij eens?*⁶⁰⁰

636 **Functionaris 2 VWS** reageert met de opmerking het eens te zijn met **Functionaris 10 VWS**:

*[...] **Functionaris 10 VWS** ja eens.*

Functionaris 2 VWS *alles afwegend is het niet zeker dat Defensie de laatste partij overneemt tegen de inkoopprijs maar wel een redelijke kans.*

⁵⁹⁶ [Functionaris 2 Defensie] licht in gesprekken met Deloitte toe dat er geen 5% opslag in het raamcontract is opgenomen.

⁵⁹⁷ OAKVC3-000037843.

⁵⁹⁸ OAKVC3-000037843.

⁵⁹⁹ OAKLC14-001771947. [Functionaris 27 VWS] licht in wederhoor met Deloitte toe met ‘de deal’ de resterende order met Lasaulec te bedoelen. Het LCH was volgens [Functionaris 27 VWS] van mening dat de voorgestelde afkoop had moeten plaatsvinden.

⁶⁰⁰ OAKLC14-001402299.

Dat constaterend blijft de meest verstandige lijn om nu niet over te gaan tot afkoop.[...] ⁶⁰¹

637 Op 5 augustus 2020 stuurt **Functionaris 15 LCH** een e-mail aan een aantal medewerkers van het LCH, met de boodschap dat die ochtend in de stand-up gemeld is dat het besluit om de totale bestelling van 20 miljoen isolatiejassen bij Lasaulec af te nemen definitief is. ⁶⁰²

638 **Functionaris 9 LCH** geeft in wederhoor bij Deloitte aan niet te begrijpen waarom de langere levertijden (vijf maanden in plaats van 5 weken) niet zijn aangehaald als reden om de order te annuleren. De korte levertijd was de belangrijkste reden om de order bij Lasaulec af te sluiten, aldus **Functionaris 9 LCH**.

5.9.4.4 Facturatie en betalingen

20,2 miljoen isolatiejassen

639 De eerste order van 200.000 isolatiejassen is uitgeleverd in twee deelorders en de tweede order van 20 miljoen isolatiejassen is uitgeleverd in tien deelorders. Voor iedere deelorder heeft Lasaulec een factuur gestuurd voor zowel de aanbetaling als voor de restantbetaling na de levering. Deze facturen en betalingen zijn als volgt:

Deelorder	LCH-ordernummer	Factuur-nummer	Aanbetaling of restant	Factuurdatum	Datum betaling ⁶⁰³	Aantal (x 1.000)	Bedrag (€) Inclusief btw ⁶⁰⁴
1 ⁶⁰⁵	LCH2020-0192	KD05010142246	Aanbetaling Restant	01-05-2020 07-05-2020	02-05-2020 17-06-2020	200	410.400 957.600
2 (1/10)	LCH2020-0223	42254 42322	Aanbetaling Restant	13-05-2020 20-06-2020	15-05-2020 26-06-2020	1.200	2.932.800 5.938.920
2 (2/10)	LCH2020-0232	42285 42360	Aanbetaling Restant	18-05-2020 19-07-2020	20-05-2020 27-07-2020	3.500	10.350.340 15.525.510
2 (3/10)	LCH2020-0237	42290 42376	Aanbetaling Restant	25-05-2020 06-08-2020	29-05-2020 13-08-2020	4.500	13.307.580 19.961.370
2 (4/10)	LCH2020-0256	42368 42405	Aanbetaling Restant	27-07-2020 24-08-2020	30-07-2020 31-08-2020	1.409,6	4.168.526 6.252.788
2 (5/10)	LCH2020-0257	42369 42406	Aanbetaling Restant	27-07-2020 24-08-2020	30-07-2020 31-08-2020	1.750	5.175.170 7.762.755
2 (6/10)	LCH2020-0258	42370 42412	Aanbetaling Restant	26-07-2020 27-08-2020	03-08-2020 03-09-2020	1.750	5.175.170 7.762.755
2 (7/10)	LCH2020-0269	42387 42435	Aanbetaling Restant	11-08-2020 18-09-2020	12-08-2020 15-09-2020	1.750	5.175.170 7.762.755
2 (8/10)	LCH2020-0270	42388 42446	Aanbetaling Restant	11-08-2020 18-09-2020	17-08-2020 24-09-2020	1.750	5.175.170 7.762.755

⁶⁰¹ OAKLC14-001402299.

⁶⁰² OAKLC14-000774952.

⁶⁰³ OAKLC14-003950532; OAKLC14-003952164; OAKLC14-003950948; OAKLC14-003952522; OAKLC14-000075913; OAKLC14-000065185; OAKLC14-003954232; OAKLC14-003954234; OAKLC14-003951458; OAKLC14-003951457; OAKLC14-003955579; OAKLC14-003955578; OAKLC14-003955582; OAKLC14-003954783; OAKLC14-003956298; OAKLC14-000065666; OAKLC14-003956291; OAKLC14-003956294; OAKLC14-000066310; OAKLC14-003956548; OAKLC14-003956550; OAKLC14-003955487; OAKLC14-003957104; OAKLC14-003955713; OAKLC14-003957482; OAKLC14-003955889; OAKLC14-003957693; OAKLC14-003957692; OAKLC14-003956299; OAKLC14-003847607.

Datum volgens bankafschrift Mediq.

⁶⁰⁴ Voor de eerste 200.000 isolatiejassen is geen btw in rekening gebracht door Lasaulec, maar op de 20 miljoen isolatiejassen is wel btw in rekening gebracht. Zie paragraaf hierna.

⁶⁰⁵ Dit betreft de eerste order van 200.000 isolatiejassen, die in twee deelorders (LCH2020-0192-01 en LCH2020-0192-02) zijn geleverd.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

Deelorder	LCH-ordernummer	Factuur-nummer	Aanbetaling of restant	Factuurdatum	Datum betaling ⁶⁰³	Aantal (x 1.000)	Bedrag (€) Inclusief btw ⁶⁰⁴
2 (9/10)	LCH2020-0271	42389 42453	Aanbetaling Restant	24-08-2020 04-10-2020	24-08-2020 02-10-2020	1.750	5.175.170 7.762.755
2 (10/10)	LCH2020-0272	42404 42470	Aanbetaling Restant	31-08-2020 06-10-2020	31-08-2020 11-11-2020	640,4	1.893.817 2.840.725
Totaal						20.200	149.230.000

Tabel 12: Overzicht facturatie en betalingen.

In totaal neemt het LCH 20,2 miljoen isolatiejassen af van Lasaulec. Tussen 1 mei 2020 en 21 december 2020 betaalt het LCH aan Lasaulec via 23 facturen € 149.230.000⁶⁰⁶ (inclusief € 25.662.000 btw).

Geen vrijstelling btw voor tweede order

De eerste order voor 200.000 isolatiejassen is geleverd onder de incoterm 'FOB'. Op 4 mei 2020 meldt Functionaris 19 LCH aan de afdeling Inkoop van het LCH dat op de eerste 200.000 isolatiejassen geen btw berekend wordt en vraagt deze om dit aan te passen op de LCH-inkooporderformulieren.⁶⁰⁷ Lasaulec vraagt om een schriftelijke toelichting bij het niet berekenen van btw op 12 mei 2020⁶⁰⁸ en stuurt dezelfde dag een factuur zonder btw voor 200.000 isolatiejassen.⁶⁰⁹

Op 19 mei 2020, na het versturen van de aanbetalingsfacturen zonder btw voor de eerste twee deelorders (LCH2020-0223 en LCH2020-0232) van de 20 miljoen isolatiejassen, vraagt Lasaulec opnieuw of kan worden uitgelegd waarom er geen btw op de facturen moet worden opgenomen.⁶¹⁰ Op 20 mei 2020 bericht het LCH aan Lasaulec dat er voor de 20 miljoen isolatiejassen wel btw moet worden afgedragen, omdat deze geleverd worden onder de incoterm 'DDP'.⁶¹¹

Kosten tussenmagazijn en niet-geretourneerde europallets

Lasaulec heeft in overleg met het LCH besloten om een tussenmagazijn te gebruiken voor het overzetten van de isolatiejassen op europallets (zie paragraaf 5.9.3.5). Lasaulec geeft bij het LCH aan dat de kosten hiervoor € 420.000 bedragen.⁶¹² Op basis van facturen en bankmutaties verstrekt door Lasaulec⁶¹³ betaalt Lasaulec € 302.763 (inclusief btw) aan Toeleverancier voor de magazijnkosten. Uiteindelijk worden deze kosten niet door het

⁶⁰⁶ Tabel 12 bevat een totaalstelling met € 1 verschil, als gevolg van het afronden op gehele getallen.

⁶⁰⁷ OAKLC14-001520918.

⁶⁰⁸ OAKVC2-000514797.

⁶⁰⁹ OAKLC14-004034869; OAKLC14-004034868.

⁶¹⁰ OAKLC14-001510117.

⁶¹¹ OAKLC14-001510135; OAKLC14-003549172; OAKLC14-000060988; OAKLC14-000060989. De tweede aanbetalingsfactuur (LCH2020-0232) corrigeert Lasaulec middels een nieuwe factuur. De btw voor de eerste aanbetalingsfactuur (LCH2020-0223) verrekenet Lasaulec met de eindnota van de eerste deelorder.

⁶¹² OAKDEF-000005902.

⁶¹³ OAKD03-0015-00000001.

LCH vergoed. Lasaulec en Toeleverancier geven in gesprekken met Deloitte aan de magazijnkosten te hebben gedeeld.

Gedurende het leveren van de isolatiejassen ontstaat er discussie over de kosten van niet-geretourneerde pallets. Uiteindelijk komen het LCH en Lasaulec op 16 december 2020 met elkaar overeen dat Lasaulec een factuur mag sturen voor de in dit verband gemaakte kosten.⁶¹⁴ De factuur met factuurnummer 42636, factuurdatum 21 december 2022 en een waarde van € 89.086,25 inclusief btw,⁶¹⁵ wordt een dag later, op 22 december 2020, betaald.⁶¹⁶ Op basis van de facturen en de bankmutaties die zijn verstrekt door Lasaulec⁶¹⁷ betaalt Lasaulec € 41.983 (inclusief btw) aan Toeleverancier voor de niet-geretourneerde europallets.

Leveringen

Voor een aantal (deel)orders geldt dat de feitelijke levering niet in zijn geheel heeft plaatsgevonden op de verwachte leveringsdata van desbetreffende (deel)orders. Toeleverancier geeft in een gesprek met Deloitte aan dat volgens Toeleverancier de levering, ondanks enige opstartproblemen, na enige tijd soepel verliep. In totaal zijn er tussen mei 2020 en oktober 2020 200.000 en 20 miljoen isolatiejassen aan het LCH geleverd.⁶¹⁸

Kwaliteit

Inleiding

Deze paragraaf bevat de bevindingen naar aanleiding van de (kwaliteits)controles die zijn verricht voor de beide orders.

Kwaliteitscontrole proefmodellen Defensie

Begin april 2020 worden de specificaties voor isolatiejassen van het LCH door Functionaris 2 Defensie met Functionaris 1 Lasaulec gedeeld.⁶¹⁹

Op verzoek van Functionaris 1 Defensie vraagt Functionaris 2 Defensie op 17 april 2020 Toeleverancier naar specificaties van de aangeboden isolatiejassen (zie voor meer informatie over dit aanbod paragraaf 5.7.3.3).⁶²⁰ Op 18 april 2020 deelt Toeleverancier de details van zijn aanbod voor isolatiejassen met Functionaris 1 Defensie.⁶²¹ Onderdeel van deze details zijn licenties en testrapporten.⁶²² Volgens Toeleverancier zijn deze licenties afgegeven

⁶¹⁴ OAKLC14-002056089.

⁶¹⁵ OAKD00-0004-00006134.

⁶¹⁶ OAKLC14-004054206.

⁶¹⁷ OAKD03-0015-00000001.

⁶¹⁸ OAKVC2-000665086.

⁶¹⁹ OAKDEF-000009495.

⁶²⁰ OAKDEF-000008992.

⁶²¹ OAKDEF-000013187.

⁶²² OAKDEF-000013188; OAKDEF-000013189; OAKDEF-000013190; OAKDEF-000013191; OAKDEF-000013192.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

door de Turkse overheid. [Toeleverancier] zegt toe proefmodellen van de aangeboden isolatiejassen te verstrekken aan Defensie.⁶²³

Defensie stelt op 20 april 2020 aanvullende vragen aan [Toeleverancier].⁶²⁴ [Toeleverancier] stuurt vervolgens een "testrapport non woven stof" naar Defensie.⁶²⁵

Op 23 april 2020 ontvangt Defensie de door [Toeleverancier] toegezegde proefmodellen van de isolatiejassen. [Functionaris 3 Defensie] beoordeelt deze jassen en stuurt per e-mail de beoordeling van deze proefmodellen aan [Functionaris 2 Defensie]. [Functionaris 3 Defensie] bericht intern dat de isolatiejassen zijn beoordeeld en gekeurd op basis van de specificaties die door het LCH op dat moment werden gehanteerd.⁶²⁶ [Functionaris 3 Defensie] vraagt naar de mogelijkheid van een langere ceintuur bij een van de modellen en verlangt duidelijkere certificaten. [Functionaris 2 Defensie] stuurt op 24 april 2020 dit bericht door naar [Toeleverancier].⁶²⁷

Op 24 april 2020 bericht [Functionaris 3 Defensie] aan [Functionaris 2 Defensie] dat de van [Toeleverancier] ontvangen documenten met betrekking tot de isolatiejassen 'goed' zijn.⁶²⁸

Op 24 april 2020 stuurt [Functionaris 2 Defensie] aan Lasaulec en [Toeleverancier] het bericht dat [Functionaris 3 Defensie] de benodigde certificaten en proefmodellen heeft beoordeeld en akkoord heeft bevonden.⁶²⁹ [Functionaris 3 Defensie] reageert op 25 april 2020 richting [Functionaris 2 Defensie] dat alleen het testrapport steekhoudend is dat een dag eerder door een medewerker van [Toeleverancier] uit een bestand met verscheidene certificeringen is gehaald en naar [Functionaris 2 Defensie] is gestuurd. [Functionaris 3 Defensie] merkt op: "Dit document samen met de beoordeling van de modellen die ik donderdag had gemaakt is volgens mij voldoende voor [Functionaris 1 Lasaulec]. Als [Functionaris 1 Lasaulec] nog vragen heeft kan je [Functionaris 1 Lasaulec] ook direct naar mij doorsturen, ok?!" [Functionaris 3 Defensie] schrijft ten slotte dat een medewerker van [Toeleverancier] telefonisch heeft geholpen bij het duiden van de door [Toeleverancier] gedeelde foto's en filmpjes van de ateliers en de proefmodellen. Dat deze medewerker dit met een "dermate logische stelligheid" deed, gaf het vertrouwen dat het allemaal klopt, aldus [Functionaris 3 Defensie].⁶³⁰ Op 24 april 2020 stuurt [Functionaris 2 Defensie] het aanbod van isolatiejassen van [Toeleverancier] naar [Functionaris 19 LCH] met de begeleidende tekst: "Onderstaand nog een aanbieding voor isolatiejassen. De kwaliteit hebben wij geverifieerd."⁶³¹ Zie paragraaf 5.8.2.1.

⁶²³ OAKDEF-000013187.

⁶²⁴ OAKDEF-000008836.

⁶²⁵ OAKDEF-000008810; OAKDEF-000008809.

⁶²⁶ OAKDEF-000008528.

⁶²⁷ OAKDEF-000008482.

⁶²⁸ OAKDEF-000008338.

⁶²⁹ OAKLC14-001513431.

⁶³⁰ OAKDEF-000008338. In wederhoor licht [Functionaris 3 Defensie] toe dat de overtuiging volgde op de kennis van en uitleg bij de documenten van de medewerker van [Toeleverancier].

⁶³¹ OAKDEF-000005871.

5.10.3

Additionele toets RIVM

- 653 Op 28 april 2020 schrijft Functionaris 19 LCH aan Lasaulec, met Functionaris 2 Defensie in de cc, dat het RIVM een 'additionele toets' uitvoert op de proefmodellen.⁶³² Op 29 april 2020 laat Functionaris 2 Defensie aanvullend aan Toeleverancier en Lasaulec weten dat Functionaris 3 Defensie testen heeft uitgevoerd op de proefmodellen. Volgens Functionaris 2 Defensie voldoen de jassen aan de eis van spatwaterdichtheid op basis van de testen die Functionaris 3 Defensie heeft uitgevoerd op de beide proefmodellen. Er ontbreekt enkel nog een certificaat bij de stof van de jassen, maar dat is volgens Functionaris 3 Defensie geen formele eis.⁶³³
- 654 Op 29 april 2020 stuurt Lasaulec een e-mail aan Functionaris 19 LCH met de mededeling dat Lasaulec een nieuwe keuring door Toeleverancier heeft laten uitvoeren en dat er opnieuw gekeurd is door Defensie. Volgens Lasaulec is de uitkomst van beide keuringen dat de isolatiejassen aan de gestelde eisen voldoen.⁶³⁴
- 655 Functionaris 19 LCH meldt op 30 april 2020 aan Lasaulec geen onduidelijkheid meer te hebben over de specificaties van de jassen en schrijft aan de betrokkenen bij het LCH: *"In samenwerking met Functionaris 2 Defensie en Functionaris 1 Lasaulec hebben we in de afgelopen dagen alle specs gecontroleerd (dubbel) en enkele openstaande vraagstukken opgeklaard (export vanuit Turkije ligt momenteel deels aan banden)."*⁶³⁵
- 656 Naar aanleiding van de order op 1 mei 2020⁶³⁶ stelt een medewerker van de inkoopafdeling van het LCH de vraag aan Functionaris 19 LCH of de productkwaliteit is getest. Functionaris 19 LCH antwoordt: *"Ja, via [een Nederlands textielproductiebedrijf]"* (zie alinea 494).⁶³⁷
- 657 Op 2 mei 2020 stuurt Functionaris 1 Lasaulec Functionaris 19 LCH per e-mail foto's⁶³⁸ van de isolatiejassen⁶³⁹ en vraagt Functionaris 19 LCH ten slotte om zijn akkoord voor het beschreven model en voor het aanpassen van de ceintuur. Functionaris 19 LCH geeft per e-mail zijn akkoord op het beschreven model en op de aangepaste ceintuur.⁶⁴⁰

5.10.4

Nieuwe specificaties isolatiejassen

- 658 Vanaf 6 mei 2020 hanteert het LCH nieuwe specificaties voor isolatiejassen. Deze deelt het LCH dezelfde dag met Defensie. Defensie vindt de specificaties onduidelijk. Functionaris 2 Defensie merkt op met Functionaris 3 Defensie een alomvattende lijst te zullen opstellen met de specificaties waarop Defensie zal screenen.⁶⁴¹

⁶³² OAKDEF-000008200.

⁶³³ OAKDEF-000008098.

⁶³⁴ OAKDEF-000008085.

⁶³⁵ OAKLC14-001359847.

⁶³⁶ OAKVC10-000053089.

⁶³⁷ OAKLC14-001520921.

⁶³⁸ OAKLC14-001513429; OAKLC14-001513430.

⁶³⁹ OAKLC14-001513428.

⁶⁴⁰ OAKLC14-003891754.

⁶⁴¹ OAKDEF-000007583.

659 Op 7 mei 2020 deelt **Functionaris 3 Defensie** met **Functionaris 1 Defensie** een 'Technical Sheet' die zij gezamenlijk hebben opgesteld. **Functionaris 3 Defensie** vraagt aan **Functionaris 1 Defensie**: "Zou jij deze vanuit jouw verbindingsrol terug de lijn in willen sturen om vanuit het LCH hier instemming voor te krijgen?"⁶⁴² **Functionaris 1 Defensie** licht in gesprekken met Deloitte toe dat **Functionaris 3 Defensie** op verzoek van het LCH heeft geholpen bij het objectief maken van kwaliteitsnormen die het LCH op dat moment stelde.

660 **Functionaris 1 Defensie** stuurt de 'Technical Sheet' op 7 mei 2020 door aan **Functionaris 9 LCH** en vraagt om zijn goedkeuring.⁶⁴³ **Functionaris 9 LCH** geeft na intern overleg bij het LCH aan dat de binnen het LCH gebruikte adviezen dienen te worden opgevolgd. Na enige interne discussie bij Defensie geeft **Functionaris 2 Defensie** aan van mening te zijn dat "het document van ons beter (is) te hanteren dan een e-mailbericht en de 2 (specs) documenten van het LCH."⁶⁴⁴

661 Naar aanleiding van het aanbod van Lasaulec op 5 mei 2020 voor het leveren van isolatiejassen reageert **Functionaris 2 Defensie** richting **Functionaris 1 Lasaulec** met: "vind de opschaling optie 1 in dezelfde fabriek plaats? Zo niet dan moet het eea gecontroleerd worden. Ik meen mij te herinneren dat **Toeleverancier** het over meerdere fabrieken had. Eea moet mbt certificaten wel kloppen."⁶⁴⁵ **Functionaris 1 Lasaulec** bevestigt kort daarna dat het opschalen in dezelfde fabriek plaatsvindt.⁶⁴⁶

662 Bij het aanbod van isolatiejassen op 8 mei 2020 (zie paragraaf 5.8.4.2) stuurt **Functionaris 2 Defensie** aan **Functionaris 1 Defensie** de mededeling dat de specificaties van de isolatiejassen 'reeds in het bezit zijn van het LCH'.⁶⁴⁷ **Functionaris 1 Defensie** licht toe dat het gaat om de specificaties zoals die op 7 mei 2020 door **Functionaris 3 Defensie** zijn gedeeld.

5.10.5 Kwaliteitscontrole RIVM eerste order

663 Op 8 mei 2020 bevestigt **Functionaris 9 LCH** de order van 20 miljoen isolatiejassen (zie paragraaf 5.8.4.2). In deze bevestiging is aangegeven dat Lasaulec zorgt voor de in-factory en de end-factory kwaliteitscontrole.⁶⁴⁸ Lasaulec heeft aan Deloitte toegelicht dat deze kwaliteitscontroles door haar, naast de controle door het team van Defensie, zijn uitgevoerd. Hierover is geen nadere correspondentie aangetroffen in de beschikbare onderzoeksinformatie.

664 Op 8 mei 2020 reageert **Functionaris 2 Defensie** op de e-mail van **Functionaris 9 LCH** en schrijft aan te nemen dat **Functionaris 2 Defensie**, **Functionaris 1 Lasaulec** en **Functionaris 3 Defensie** onderdeel zijn van het keuringsteam voor de isolatiejassen.⁶⁴⁹ **Functionaris 2 Defensie** licht in wederhoor toe dat Defensie zelf zicht wilde houden op de lijn

⁶⁴² OAKDEF-000007583; OAKDEF-000007584.

⁶⁴³ OAKDEF-000012652.

⁶⁴⁴ OAKDEF-000007566.

⁶⁴⁵ OAKDEF-000007678.

⁶⁴⁶ OAKDEF-000007665.

⁶⁴⁷ OAKLC14-001359663.

⁶⁴⁸ OAKDEF-000005689.

⁶⁴⁹ OAKLC14-001359721.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

waar ze aan had gewerkt, mede vanwege de ervaringen tot dan toe met het LCH. Daarnaast vond **Functionaris 3 Defensie** het belangrijk bij de kwaliteitscontrole van het RIVM aanwezig te zijn.

In de avond van 9 mei 2020 reageert **Functionaris 9 LCH** met de opmerking dat zij alle drie geen deel uitmaken van het keuringsteam: *“Jullie zijn geen onderdeel van het keuringsteam. Het RIVM doet de ingangscontrole van alle materialen die het LCH inkoopt. Dat doet men op basis van de specs/testprotocol welke ook aan jullie is verstrekt. Wel lijkt het me zinvol als er contact is tussen het RIVM en jullie om de keuringsresultaten door te nemen. Die verbinding zal ik leggen”*. Op 11 mei 2020 deelt **Functionaris 9 LCH** de contactgegevens van een medewerker van het RIVM.⁶⁵⁰

Op 11 mei 2020 vraagt **Functionaris 19 LCH** in een e-mail aan **Functionaris 2 Defensie** om op 12 mei 2020 de in Vianen aangekomen zending te komen bekijken.⁶⁵¹ Het RIVM meldt op 12 mei 2020 aan **Functionaris 9 LCH** dat de isolatiejassen zijn getest en dat het oordeel positief is.⁶⁵²

In de middag van 12 mei 2020 verstuurt **Functionaris 1 Defensie** een e-mail aan collega's binnen Defensie, met de mededeling dat de eerste order van 200.000 isolatiejassen zojuist is gekeurd door het RIVM, in samenwerking met Defensie en Lasaulec.⁶⁵³ **Functionaris 2 Defensie** bedankt **Functionaris 9 LCH** diezelfde avond voor de ontvangst in Vianen en voor *“de mogelijkheid om deze zending zelf te keuren”*.⁶⁵⁴

5.10.6

Kwaliteitseisen in technical sheet

Functionaris 3 Defensie schrijft aan **Functionaris 2 Defensie** en **Functionaris 1 Lasaulec**, op 14 mei 2020, naar aanleiding van de keuring twee dagen eerder, een 'Inspection report fabric for isolation gowns' te hebben opgesteld. Op het document is tevens vermeld: *“To be held as a reference for future shipments”*.⁶⁵⁵ **Functionaris 3 Defensie** laat even later in een e-mail aan Lasaulec weten een pakket met de twee stofstalen in tweevoud met de post te hebben verstuurd aan Lasaulec.⁶⁵⁶

Functionaris 3 Defensie deelt op 14 mei 2020 de Technical Sheet met **Functionaris 1 Lasaulec**. **Functionaris 3 Defensie** schrijft dat er, zoals besproken, een technisch document is bijgevoegd dat in de toekomst gebruikt zal worden voor het vaststellen van de kwaliteit van de isolatiejassen. **Functionaris 3 Defensie** geeft aan dat het document niet bij de huidige order van 200.000 isolatiejassen is gevoegd, om verwarring te voorkomen.⁶⁵⁷

Op 15 mei 2020 stuurt **Functionaris 1 LCH** per e-mail een overzicht van de orders waarop **Functionaris 2 VWS** een akkoord moet geven. Op 16 mei 2020 reageert **Functionaris 2 VWS** met een akkoord op de genoemde orders. Hieronder valt ook een deelorder van de bij Lasaulec bestelde isolatiejassen. Bij een van de genoemde orders voor isolatiejassen van een andere leverancier dan Lasaulec is aangegeven dat het product wordt aangepast op de

⁶⁵⁰ OAKLC14-001359721.

⁶⁵¹ OAKDEF-000007328.

⁶⁵² OAKVC2-000077015.

⁶⁵³ OAKDEF-000012528.

⁶⁵⁴ OAKLC14-001512296.

⁶⁵⁵ OAKDEF-000006958; OAKDEF-000006959.

⁶⁵⁶ OAKDEF-000006924.

⁶⁵⁷ OAKDEF-000006924.

"vernieuwde kwaliteitseisen". Deze vermelding ontbreekt bij de deelorder voor de isolatiejassen van Lasaulec. Op de vraag van [Functionaris 2 VWS] wat de genoemde nieuwe kwaliteitseisen zijn, reageert de afdeling Finance van het LCH op 18 mei 2020 als volgt: "aangepast op vernieuwde kwaliteitseisen van het RIVM. Aanpassing betreft hogere waterdichtheid."⁶⁵⁸

5.10.7 Kwaliteit geleverde isolatiejassen

671 Gedurende de kwaliteitscontrole van de door Lasaulec geleverde isolatiejassen constateert het RIVM op 18 mei 2020 onder meer lekkage bij de naden van de isolatiejassen.⁶⁵⁹ Hierdoor ontstaat er een discussie over de geldende kwaliteitseisen tussen Defensie, Lasaulec en het LCH. Ten behoeve van deze discussie stelt Defensie een reconstructie op van de communicatie over de specificaties die heeft plaatsgevonden tussen 6 en 12 mei 2020, en wordt deze gedeeld met [Functionaris 1 Lasaulec].⁶⁶⁰ Tijdens deze discussie vindt er overleg plaats tussen Defensie en Lasaulec over de concept-e-mail tussen Lasaulec en het LCH.⁶⁶¹ Tijdens deze discussie over de geldende kwaliteitseisen meldt Lasaulec dat zij de productie van isolatiejassen heeft moeten stilleggen.⁶⁶² Verder neemt [Functionaris 1 Defensie] de standpunten van Lasaulec over en betoogt deze in een e-mail aan het LCH dat de isolatiejassen geleverd zijn volgens de specificaties en dat de kwaliteit niet ter discussie staat.⁶⁶³

672 [Functionaris 9 LCH] schrijft op 10 juni 2020 contact te hebben gehad met [Functionaris 1 Defensie] en geeft aan dat deze plotseling verwijst naar oude specificaties. [Functionaris 9 LCH] benadrukt dat niet te vinden kloppen en stelt de vraag: "Wat is nu wijsheid??? Volgens mij niet om de naden te gaan tapen. Maar wat dan wel?"⁶⁶⁴ [Functionaris 3 Defensie] licht toe dat het tapen van naden een duur en ingewikkeld proces is, dat daarom vrijwel nooit op 'disposable' isolatiejassen wordt toegepast.

673 Op diezelfde dag vindt er een gesprek plaats tussen [Functionaris 1 Lasaulec] en [Functionaris 19 LCH]. [Functionaris 1 Lasaulec] stuurt in de avond een e-mail aan [Functionaris 19 LCH] waarin is vermeld dat zij met elkaar overeengekomen zijn dat de kwaliteit van de isolatiejassen niet ter discussie staat en dat het LCH per direct overgaat tot het betalen van de factuur voor de restantbetaling van de 200.000 isolatiejassen. [Functionaris 19 LCH] reageert een dag later onder andere met: "Als de 200.000 jassen geleverd zijn conform de specs die wij hebben afgesproken (type model 2 van specs) dan verwacht ik dat dit voor maandag opgelost is. Als blijkt dat de jassen niet voldoen aan de afgesproken specificaties dan hebben we een ander gesprek."⁶⁶⁵

674 Op 11 juni 2020 vraagt [Functionaris 1 Defensie] in een e-mail aan [Functionaris 9 LCH] of er inmiddels een uitkomst is naar aanleiding van de onderhandelingen tussen het LCH en Lasaulec. [Functionaris 9 LCH] reageert de volgende

⁶⁵⁸ OAKLC14-003493280.

⁶⁵⁹ OAKLC14-001359577.

⁶⁶⁰ OAKDEF-000005738; OAKDEF-000005737.

⁶⁶¹ OAKDEF-000005731; OAKDEF-000005732.

⁶⁶² OAKDEF-000005709.

⁶⁶³ OAKDEF-000012180.

⁶⁶⁴ OAKLC14-001356722.

⁶⁶⁵ OAKLC14-003891827.

dag met de opmerking dat er nog een discussie gaande is, maar dat deze de goede kant op lijkt te gaan.⁶⁶⁶ In de avond van 11 juni 2020 schrijft Functionaris 1 Lasaulec aan Functionaris 1 Defensie via WhatsApp: Functionaris 19 LCH gesproken. Ziet er naar uit dat ze twee type jassen voor vervolg willen: type met waterdichte naden en type zonder waterdichte naden.....⁶⁶⁷

Uiteindelijk wordt deze discussie tussen Defensie, Lasaulec en het LCH over de specificaties voortgezet. De eerste order van 200.000 isolatiejassen wordt op 16 juni 2020 goedgekeurd.⁶⁶⁸ Op diezelfde dag stuurt Functionaris 19 LCH nieuwe keuringsresultaten aan Lasaulec en geeft deze aan dat het opvallend is dat een deel van de isolatiejassen positief uit de keuring komt, aangezien dat zou betekenen dat de isolatiejassen dichte naden hebben.⁶⁶⁹ Functionaris 19 LCH vraagt of dit theoretisch gezien mogelijk is en of de isolatiejassen wellicht op twee verschillende locaties worden geproduceerd. In de onderzochte documenten is geen e-mail aangetroffen waarmee Functionaris 1 Lasaulec op deze e-mail reageert. Op 19 juni 2020 ontvangt Functionaris 19 LCH de positieve resultaten van de kwaliteitskeuring van een nieuw model isolatiejas, met dichte naden.⁶⁷⁰

In wederhoor licht Functionaris 3 Defensie toe dat na de eerste 200.000 isolatiejassen de 'kinderziektes' zijn verholpen, zoals bijvoorbeeld kapotte manchetten. De aanpassingen aan de isolatiejassen hadden daarmee geen impact op de kwaliteit volgens Functionaris 3 Defensie, maar maakten ze wel beter. Het was daarom niet nodig om de isolatiejassen die reeds onderweg waren nog aan te passen.

Op 1 juli 2020 is er bij het LCH nog geen besluit genomen over het al dan niet overgaan tot het laten produceren van isolatiejassen met 'dichte naden'. Functionaris 1 Lasaulec vraagt Functionaris 19 LCH maximaal 10 werkdagen omschakeltijd om de productielijn aan te passen indien het LCH dit wenst.⁶⁷¹ Uit de beschikbare onderzoeks-informatie volgt niet dat de productie is veranderd in de productie van isolatiejassen met dichte naden.

Op 22 juli 2020 stuurt Functionaris 1 Defensie een document met kwaliteitsinformatie aan het LCH, ten behoeve van een gesprek dat LCH met Lasaulec zal hebben op 23 juli 2020 (zie ook paragraaf 5.9.4.2).⁶⁷²

Uit een notitie van VWS van 17 juli 2020 volgt dat het LCH wel overgaat tot uitleveren in het geval het RIVM 'FAIL' afgeeft. In deze notitie is de volgende tekst opgenomen:⁶⁷³

- RIVM heeft FAIL afgegeven op basis van naadlekkage bij isolatiejassen. Deze isolatiejassen worden, indien de waterkolomtest wel goed is, ingedeeld in een nieuwe productcategorie (spatwaterdichte isolatiejas) waardoor er kan worden overgegaan tot uitlevering.

Figuur 99: OAKLC14-001977675

⁶⁶⁶ OAKLC14-001357715.

⁶⁶⁷ OAKD034100000850.

⁶⁶⁸ OAKLC14-000974534. Van deze partij worden 6400 isolatiejassen afgekeurd om een andere reden dan naadlekkage. Blijkens de e-mailcorrespondentie zijn deze jassen vervangen/opnieuw geleverd door Lasaulec.

⁶⁶⁹ OAKLC14-003891767.

⁶⁷⁰ OAKLC14-001516501.

⁶⁷¹ OAKLC14-001516244.

⁶⁷² OAKDEF-000011752.

⁶⁷³ OAKLC14-001977675.

680 Op 4 augustus 2020 stuurt **Functionaris 15 LCH** in een e-mail aan **Functionaris 19 LCH** het bericht dat de relatie tussen het LCH en Lasaulec weer in rustig vaarwater is gekomen en *“daarnaast haalt 98% van de jassen de testen bij het RIVM, sinds de naadlekage uit het testprotocol is geschrapt.”* Voor een goede verantwoording vraagt **Functionaris 15 LCH** om kwaliteitsdocumenten: *“heb jij documenten van testen die door (geaccrediteerde) testhuizen zijn uitgevoerd, CE-certificaten, MDD van de fabriek of dergelijke.”*⁶⁷⁴ **Functionaris 19 LCH** deelt diezelfde dag twee PDF-documenten met **Functionaris 15 LCH**: *“Bijgesloten wat ik beschikbaar heb.”*⁶⁷⁵

5.11 Prijs en winst

5.11.1 Inleiding

681 Paragraaf 5.8 ‘Aanbiedingen en orders Lasaulec’ en paragraaf 5.9 ‘Betalingen en leveringen’ beschrijven de aanbidding, overeenkomst en levering van beide orders. Daarbij is onderscheid te maken tussen de aanbiddingen door **Toeleverancier** aan Lasaulec en de aanbiddingen van Lasaulec, via Defensie, aan het LCH. Tevens bevat paragraaf 5.8 ‘Aanbiedingen en orders Lasaulec’ een toelichting bij de aanbiddingen van **Toeleverancier** en Lasaulec, met ‘inkoopprijs plus opslag’.

682 Deze paragraaf gaat in op de bevindingen met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- de door het LCH gehanteerde prijsstelling voor isolatiejassen (zie paragraaf 5.11.2);
- de prijsstijging vanwege een Turkse exportregel (zie paragraaf 5.11.3);
- de aanbiddingen van **Toeleverancier** en Lasaulec, met ‘inkoopprijs plus opslag’ (zie paragraaf 5.11.4);
- de aanbiddingen die het LCH via Defensie ontvangt zonder de opslagpercentages (zie paragraaf 5.11.5);
- de winst van **Toeleverancier** en van Lasaulec (zie paragraaf 5.11.6).

5.11.2 Prijsstelling LCH

683 In hoofdstuk 2 ‘Normenkader’ is toegelicht dat het LCH werkte met wekelijkse bandbreedtes voor PBM. Op 14 april 2020 is binnen het LCH, naar aanleiding van een wekelijks overleg, een overzicht verzonden met een wekelijkse ‘forecast’ voor de inkooprijzen en de maximaal te betalen prijs voor diverse PBM. De inkoopprijs voor isolatiejassen wordt van week 16 tot en met week 24 ingeschat op € 4,70. De maximale prijs voor een isolatiejas bedraagt € 5,50.⁶⁷⁶

⁶⁷⁴ OAKLC14-002058011.

⁶⁷⁵ OAKLC14-002066607.

⁶⁷⁶ OAKLC14-001516284.

684 Op 15 april 2020 stuurt [Functionaris 2 Defensie] aan [Functionaris 19 LCH] een e-mail over de ontwikkeling van de prijzen voor isolatiejassen en over de prijsstelling van het LCH. Volgens [Functionaris 2 Defensie] is de prijsstelling van het LCH laag, in verhouding tot de prijzen in de markt. De marktprijs voor isolatiejassen is in één week met dertig procent gestegen volgens [Functionaris 2 Defensie].⁶⁷⁷

Overall zie ik dat jullie prijsstelling erg laag is zeker gezien de schaarste van non woven materialen. De aanbiedingen die ik ontvang zijn nu veelal hoger (zie boven). Bij mijn vaste leveranciers zit ik normaliter ook lager maar daar heb ik 4 weken geleden gecontracteerd en wordt levering ook steeds lastiger. Je ziet dat de prijzen stijgen bij de verschillende toeleveranciers dit zie ik terug in de aanbiedingen daarin tegen zijn dit wel betrouwbare partijen. Voor jou beeldvorming de prijzen voor de protectiejassen waren afgelopen donderdag 30 procent lager. Daarnaast hoor ik zojuist dat Amerika grof aan het inkopen is op de Chinese markt dit en met name de ontwikkelingen van Duitsland hebben geen positief effect op de prijs. Maar dit puur ter info.

Figuur 100: OAKDEF-000009254

685 Op 16 april 2020 ligt de maximale prijs voor een isolatiejas volgens [Functionaris 19 LCH] op € 4,80, maar daar kan op voorwaarde van beschikbaarheid in Nederland binnen 72 uur overheen worden gegaan.⁶⁷⁸

Alles wat per direct beschikbaar is neem ik af, indien de prijs acceptabel is. Zoals gezegd ligt de maximale hiervan momenteel op 4,80 EUR. Maar als iets per direct beschikbaar is (binnen 72 uur in Nederland) dan kunnen we eventueel over onze maximale heen gaan.

Verdere behoeftes zijn gericht op grotere aantallen. Randvoorwaarden ten aanzien van de prijs stelling heb ik aangegeven.

Figuur 101: OAKDEF-000009162

686 Op 17 april 2020, voorafgaand aan het overleg van het consortium over de productie van isolatiejassen in Nederland,⁶⁷⁹ stuurt [Functionaris 2 Defensie] een e-mail naar [Functionaris 1 Defensie] met enkele opmerkingen over "Marge is 10%" en "4,20 inkoop 4,60 verkoop".⁶⁸⁰

Lasaulec kan zat/zon ontvangen
Marge is 10%
4,20 inkoop 4,60 verkoop

Figuur 102: OAKDEF-000009030

687 Op 21 april 2020 wordt binnen het LCH, naar aanleiding van een wekelijks overleg, een overzicht verzonden met een wekelijkse 'forecast' voor de inkoopprijzen en voor de maximaal te betalen prijs voor diverse PBM. De inkoopprijs voor isolatiejassen wordt van week 17 tot en met week 24 ingeschat op € 5,00. De maximale prijs voor een isolatiejas bedraagt € 5,00. Op 29 april 2020 bedraagt de ingeschatte inkoopprijs vanaf week 18 € 5,00 en komt de maximale prijs uit op € 5,75. Op 6 mei 2020 is de ingeschatte inkoopprijs vanaf week 19 € 5,00 en de maximale prijs € 5,75.⁶⁸¹

⁶⁷⁷ OAKDEF-000009254.

⁶⁷⁸ OAKDEF-000009162.

⁶⁷⁹ Zie paragraaf 5.7.3. Dit is het overleg waarin [Functionaris 1 Defensie] [Toeleverancier] ontmoet. In gesprekken met Deloitte geeft zowel [Functionaris 2 Defensie] als [Functionaris 1 Defensie] aan zich de reden voor het versturen van dit e-mailbericht niet meer te kunnen herinneren.

⁶⁸⁰ OAKDEF-000009030.

⁶⁸¹ OAKLC14-001516284.

Op 3 mei 2020 stuurt [Functionaris 9 LCH] een e-mail aan [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 1 LCH], waarin is aangegeven dat de maximale prijs voor een isolatiejas € 5,75⁶⁸² bedraagt.⁶⁸³

Op 8 mei 2020 stuurt [Functionaris 5 VWS] aan [Functionaris 2 VWS] een e-mail waarin is vermeld dat de maximale prijs op dat moment € 6,02 bedraagt: "6,02 is Max prijs incl transport tot Vianen (5,75 af fabriek plus transport China) Dus relatief duur; wel alternatief land van herkomst".⁶⁸⁴

5.11.3

Prijsstijging door Turkse exportregel

Op 18 april 2020 bespreekt [Functionaris 1 Defensie] met [Toeleverancier] de mogelijkheden van de levering van isolatiejassen uit Turkije. Volgens een e-mail van [Toeleverancier] aan [Functionaris 1 Defensie] bedraagt de inkoop prijs van een isolatiejas op 18 april 2020 bij de fabrikant € 4,00.⁶⁸⁵

[Toeleverancier] licht in een interview met Deloitte toe niet op de hoogte te zijn geweest van de productieprijzen van een isolatiejas⁶⁸⁶ en vertrouwde erop dat de fabrikant met een prijs kwam die op dat moment aan de onderkant van de marktprijs zat. Volgens [Toeleverancier] moet de prijs van € 4,00 gezien worden in de context van de 'gekke op de markt' die in het voorjaar van 2020 heerste, terwijl de prijs voor een isolatiejas buiten deze 'gekke' om € 1,00 bedroeg.

Op 21 april 2020, een paar dagen later, stuurt [Toeleverancier] een e-mail naar [Functionaris 2 Defensie] waarin is vermeld dat de prijs per isolatiejas is gestegen naar € 5,80. Als reden voor de stijging van de prijs noemt [Toeleverancier] in de e-mail dat er per 20 april 2020 alleen vanuit Turkije geëxporteerd mag worden als hetzelfde volume in Turkije blijft. [Toeleverancier] schrijft: "Anders krijgen wij geen exportvergunning. Dus als wij 100.000 stuks exporteren moeten er ook 100.000 stuks voor Turkije gemaakt worden."⁶⁸⁷ [Toeleverancier] heeft in wederhoor documenten aangeleverd waaruit volgt dat op 19 april 2020 door het Turkse agentschap Devlet Malzeme Ofisi een exportbeperking is ingesteld. In de documenten staat dat voor iedere drie geëxporteerde isolatiejassen er een moet achterblijven in Turkije.⁶⁸⁸

[Toeleverancier] licht in interviews met Deloitte toe dat de extra kosten die met de exportregel gemoeid waren in rekening werden gebracht bij de inkoper, in dit geval uiteindelijk het LCH. [Toeleverancier] geeft aan zich niet verdiept te hebben in de marge of in de kostprijs van een isolatiejas voor de fabrikant waar [Toeleverancier] van inkocht. Volgens [Toeleverancier] kwam de door de fabrikant geoffreerde prijs op dat moment uit aan de onderkant van de prijzen in de markt. Dat de bedragen van € 4,00 voor een eerste isolatiejas en € 1,80 voor een tweede

⁶⁸² Exclusief btw en transportkosten.

⁶⁸³ OAKVC1-000532067.

⁶⁸⁴ OAKVC2-000665320. De opmerking 'alternatief land' van herkomst wordt gemaakt in reactie op de aanbieding van Lasaulec met fabricage in Turkije.

⁶⁸⁵ OAKDEF-000013187. Zie paragraaf 5.7.3.3. Prijs is voor "medische schorten als beschermende kleding" en "Kosten voor eerste model €4,= fob Adana, Turkije".

⁶⁸⁶ [Functionaris 9 LCH] geeft in gesprekken met Deloitte aan dat [Toeleverancier] deel uitmaakte van het Consortium Isolatiejassen Productie NL, waarin de maximale bandbreedtes waren medegedeeld door het LCH.

⁶⁸⁷ OAKDEF-000008659.

⁶⁸⁸ OAKD03-0017-00000011; OAKD03-0017-00000012; OAKD03-0017-00000013.

isolatiejassen niet tot elkaar in verhouding staan, moet volgens [Toeleverancier] gezien worden in het licht van de 'gekke van de markt van destijds'.

Uit interviews met het LCH en Defensie komt naar voren dat het LCH en Defensie op de hoogte waren van de Turkse exportregel, maar geen inzicht hebben gehad in de kostprijs van de isolatiejassen voor [Toeleverancier]. Binnen het LCH is op 27 april 2020 gecorrespondeerd over de exportregel in Turkije en dat de prijs voor isolatiejassen daardoor hoger uitviel.⁶⁸⁹ [Functionaris 2 Defensie] geeft in wederhoor aan dat prijzen van [Toeleverancier] in die betreffende tijd reëel waren, gezien de prijzen in de overige aanbiedingen die gedaan werden.

[Toeleverancier] geeft in een interview met Deloitte aan er vertrouwen in te hebben gehad dat de fabrikant met een juiste prijsstelling zou komen. [Toeleverancier] heeft tevens aangegeven dat er geen contract is opgemaakt met de fabrikant, en dat alle communicatie via e-mail en telefoon liep. Deloitte heeft inzage verzocht in de communicatie tussen [Toeleverancier] en fabrikant. Anders dan een mondelinge toelichting van [Toeleverancier] heeft Deloitte geen inzage gehad.

5.11.4

Aanbiedingen 'inkoopprijs plus opslag'

Op 17 april 2020 meldt [Functionaris 2 Defensie] per e-mail aan [Functionaris 1 Defensie] het volgende: "Marge is 10%" en "4,20 inkoop 4,60 verkoop".⁶⁹⁰

Paragraaf 5.8 'Aanbiedingen en orders Lasaulec' beschrijft dat [Toeleverancier] op 24 april 2020 aan Lasaulec een 'af fabriek' prijs met een "dit is exclusief de afgesproken 5%" aanbiedt voor de eerste order. Op basis van deze aanbieding van isolatiejassen door [Toeleverancier] aan Lasaulec, biedt Lasaulec op 24 april 2020 per e-mail de isolatiejassen aan Defensie aan. Lasaulec deelt daarin aan Defensie mede dat de verkoopprijs "geheel transparant volgens afgesproken opslagpercentage's" is. In deze uitleg bij de prijsopbouw vermeldt Lasaulec een tweede opslag van 5% op de kostprijs, als volgt: "Medische schorten kwaliteit non woven met anti bacteriële finish en waterafstotend: € 5,74 per stuk (inkoop af fabriek € 5,20 + 5% [Toeleverancier] + 5% Lasaulec). Met een laminaten finish: € 6.84 (inkoop af fabriek € 6,20 + 5% [Toeleverancier] + 5% Lasaulec)".⁶⁹¹

Lasaulec licht in wederhoor toe een vaste verkoopprijs aan Defensie voor te leggen. De inkoopprijs en de opslagpercentages zijn opgenomen in de aanbieding, omdat deze al bekend waren bij Defensie, aldus Lasaulec.

⁶⁸⁹ OAKLC14-001359795: "Ze zijn zo duur, omdat in Turkije 25 bedrijven een exportvergunning hebben, maar een deel van hun productie gratis af moeten staan aan de Turkse overheid. Dat hebben ze verdisconteerd in de prijs."

⁶⁹⁰ OAKDEF-000009030.

⁶⁹¹ OAKDEF-000008389. In de aanbieding van Lasaulec aan Defensie stuurt Lasaulec de voorafgaande e-mail van [Toeleverancier] door. Uit deze e-mail volgt dat [Toeleverancier] eerst een opslag hanteert van 5% voor Lasaulec, waarna Lasaulec (ook) een opslag hanteert van 5%.

Paragraaf 5.8 'Aanbiedingen en orders Lasaulec' beschrijft dat **Toeleverancier** op 8 mei 2020 per e-mail een aanbieding doet aan Lasaulec, met de prijs voor 20 miljoen isolatiejassen met laminaatfinish. Daarin vermeldt **Toeleverancier** een inkoopprijs van € 5,45.⁶⁹² Lasaulec stuurt deze e-mail door aan **Functionaris 2 Defensie**, met de opmerking.⁶⁹³

Bij deze eerste ruwe info.

Ga zo gesprek in met BZK etc.

Daarna dit voorstel samen goed uitwerken.

Figuur 103: OAKDEF-000007527

Lasaulec stuurt vervolgens op 8 mei 2020 een prijsopbouw naar Defensie. Op de 'inkoopprijs FOB Turkije' van € 5,45 komt twee keer een opslag van 5%, naast transportkosten van € 0,10, waarmee de prijs voor 'Verkoop levering locatie Nederland' uitkomt op € 6,11.⁶⁹⁴ Zie alinea 527 voor de wijze waarop Lasaulec de prijsopbouw met 'inkoopprijs plus 2 x 5% opslag' deelt met Defensie.

Lasaulec licht in wederhoor toe dat er, net als bij de eerste order, een vaste verkoopprijs wordt voorgelegd, waarbij de inkoopprijs en de opslagpercentages worden gedeeld met Defensie, omdat die al bekend waren. Ook vermeldt Lasaulec Defensie te hebben gevraagd alleen de verkoopprijs per isolatiejas te delen met het LCH, omdat Lasaulec niet wilde dat concurrenten, deelnemers aan het LCH, inzicht zouden krijgen in de prijsopbouw.

Op 9 mei 2020 stuurt **Functionaris 1 Lasaulec** een e-mail aan **Toeleverancier** en **Functionaris 2 Defensie**. "In de bijlage de calculatie en afspraken zoals wij deze gisteren, d.d. 08-05-2020 tijdens onze call in bijzijn van **Functionaris 2 Defensie** (ook in cc. meegenomen) zijn overeengekomen. Prijzen en opslag tarieven staat vast voor de duur van de totale levering. Tussentijdse indexerings is niet mogelijk."⁶⁹⁵ **Functionaris 1 Lasaulec** stuurt de bijlage met de titel '20200509Open calculatieisolatiejassen.pdf' aan **Toeleverancier**, met **Functionaris 2 Defensie** in de cc. De specificatie van de 'inkoopprijs plus opslag' is als volgt.⁶⁹⁶

⁶⁹² OAKDEF-000007496. Leveringsvoorwaarde: FOB Turkije.

⁶⁹³ OAKDEF-000007527.

⁶⁹⁴ OAKDEF-000007511; OAKDEF-000007498; OAKDEF-000007512.

⁶⁹⁵ OAKDEF-000007408.

⁶⁹⁶ OAKDEF-000007409.

Artikel	beschermende jassen in laminaat finish
Aantal	20.000.000
Prijs per stuk fob Adana	€ 5,45
Opslag Importeur (5% over prijs per stuk fob Adana; record 1)	€ 0,27
Prijs per stuk fob Adana incl opslag importeur	€ 5,72
Opslag Lasaulec (5% over prijs fob Adana incl opslag importeur; record 2)	€ 0,29
Verkoop LCH fob Adane	€ 6,01
Transport	
Dagelijks gedurende 5 weken * week van 11 mei opstart fabriek	
Vervoerskosten	
verzekering	
risico gedurende transport (importeur blijft eigenaar tot aan Vianen)	
	€ 0,10
Kosten invoer rechten	Geen
Verkoop levering locatie Nederland incl transport	€ 6,11
40 % vooraf per batch door Lasaulec te voldoen	
Importeur regelt transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport	
Goederen worden afleverd op 1 locatie in Nederland	
Na ontvangst resterende 60% binnen 7 dagen betalen. Let op! Nader overeen te komen in levering en betaalschema!	

Figuur 104: OAKDEF-000007409 (in delen weergegeven)

5.11.5

LCH ontvangt aanbieding zonder 'inkoopprijs plus opslag'

- 703 Paragraaf 5.8.2.1 beschrijft dat Functionaris 2 Defensie de eerste aanbieding van Lasaulec voor isolatiejassen op 24 april 2020 naar het LCH stuurt. In de e-mail kopieert de medewerker van Defensie het aanbod van Lasaulec, zonder dat de zinsnede over de 5% opslag voor Lasaulec en 5% opslag voor Toeleverancier wordt meegestuurd:⁶⁹⁷

Medische schorten kwaliteit non woven met anti bacteriële finish en waterafstotend: € 5,74 per stuk
Met een laminaten finish: € 6.84 .

Figuur 105: OAKDEF-000005871

- 704 Paragraaf 5.8.4.2 beschrijft dat Functionaris 1 Defensie de tweede aanbieding van isolatiejassen van Lasaulec op 8 mei 2020 naar het LCH stuurt, met de volgende opmerking: "Zie bijlage is incl transport!! Opdracht en betaling via jullie opdracht aan Lasaulec. Rest uitwerking later, maar kan principebesluit alvast worden genomen". Hieraan voorafgaand stuurt Functionaris 2 Defensie op 8 mei 2020 per e-mail aan Functionaris 1 Defensie "de offerte voor 20 miljoen isolatiejassen a 6,11 euro inclusief transport" van Lasaulec. In tegenstelling tot de door Lasaulec met Defensie gedeelde aanbieding zijn in deze e-mail de opslagpercentages van 5% voor Toeleverancier en Lasaulec niet vermeld. In de bijgevoegde tabel is qua prijsopbouw een prijs van € 6,01 voor de 'Verkoop LCH FOB Turkije' prijs weergegeven. Met de € 0,10 voor het transport ontstaat daarmee een prijs voor 'Verkoop Levering Locatie Nederland' van € 6,11.⁶⁹⁸

⁶⁹⁷ OAKDEF-000005871.

⁶⁹⁸ OAKLC14-001359882.

Artikel	beschermende jassen in laminaat finish
Aantal	20.000.000
Verkoop LCH fob Adane	€ 6,01
Transport	
Dagelijks gedurende 5 weken * week van 11 mei opstart fabriek	
Vervoerskosten	
verzekering	
risico gedurende transport (importeur blijft eigenaar tot aan Vianen)	
	€ 0,10
Kosten invoer rechten	Geen
Verkoop levering locatie Nederland	€ 6,11
40 % vooraf per batch door LCH te voldoen	
Importeur regels transport en blijft eigenaar/risico tijdens transport	
Goederen worden afleverd op 1 locatie in Nederland	
Na ontvangst resterende 60% binnen 7 dagen betalen. Let op! Nader overeen te komen in levering en betaalschema!	

Figuur 106: OAKLC14-001359882

705 Functionaris 19 LCH geeft in een interview met Deloitte aan dat het LCH op de hoogte was van het maken van winst door partijen. Het LCH controleerde niet of de genoemde marges werden gehanteerd. Het LCH was volgens Functionaris 19 LCH echter niet op de hoogte van de exacte marges van Lasaulec en Toeleverancier. Functionaris 19 LCH geeft aan zich erover te verbazen dat deze informatie tussen de schakels 'Toeleverancier – Lasaulec – Defensie – LCH' is verwijderd.

706 Functionaris 2 Defensie stelt in een interview met Deloitte dat de opslagpercentages van 5% van Lasaulec en Toeleverancier bekend waren bij het LCH en zijn gedeeld vóór het aangaan van de overeenkomst. Volgens Functionaris 2 Defensie was er sprake van volledige transparantie en had Functionaris 2 Defensie niet het gevoel dat sprake was van verborgen marges. Functionaris 2 Defensie licht ook toe geen opslag- en winstpercentages te hebben gedeeld bij aanbiedingen van andere leveranciers. Ook Functionaris 1 Defensie licht tijdens wederhoor toe dat het LCH bekend was met de opslagpercentages van 5% en weet niet waarom de informatie uit de aanbieding is gehaald.

707 Het LCH is later in mei 2020 bekend met de 5% opslag voor Lasaulec en de 5% opslag voor Toeleverancier. Op 25 mei 2020 communiceren twee bij het LCH betrokken personen, namelijk (Functionaris 9 LCH en Functionaris 19 LCH), met elkaar over de isolatiejassen van Lasaulec. Daarbij geeft een van de betrokkenen aan dat zowel Toeleverancier als Lasaulec een "marge van 5%" ontvangt. In wederhoor licht Functionaris 9 LCH toe dit op 20 mei 2020 van Toeleverancier te hebben gehoord.⁶⁹⁹

⁶⁹⁹ OAKLC14-001359530.

Verken maar met AG. wat wel en niet mogelijk is. Ik had woensdag ook al gesproken met AD. die hier ook tussenzit. Zowel hij als Lasaulec krijgen beiden een marge van 5%. Het grootste probleem is dat bij elke geproduceerde jas er een gratis jas naar de Turkse overheid moet.

AG.
Functionaris
1 Lasaulec

AD.
Toeleverancier

Figuur 107: OAKLC14-001359530

In gesprekken met Deloitte geeft Functionaris 9 LCH aan dat het LCH niet werkte met aanbiedingen waarin gevraagd werd om een prijsopbouw, omdat het LCH werkte met prijsbandbreedtes. Daarom is pas op 20 mei 2020 voor het eerst kennisgenomen van de 5% opslag. In wederhoor geeft Functionaris 9 LCH aan de opslagpercentages nooit van de Functionaris 1 Defensie of Functionaris 2 Defensie te hebben vernomen.

Uit een e-mail van Functionaris 4 VWS op 31 juli 2020 komt naar voren dat VWS op de hoogte is van de 5% opslag die Lasaulec rekent. In een overzicht van de afwegingen inzake het volledig afnemen van de 20 miljoen isolatiejassen is onder andere vermeld: "Voor de inkoop van PBM heeft de rijksoverheid een raamovereenkomst met Lasaulec; [...] Er wordt de komende tijd onderzocht of de schorten die op deze lijst staan (+/- 1,75 miljoen) en de schorten die op een order van defensie zelf staan (enkele 10.000) vervangen kunnen worden door isolatiejassen. Deze isolatiejassen zouden dan vanuit deze partij kunnen worden geleverd en via Lasaulec (zonder, de gebruikelijke opslag van 5% op de inkoopprijs uit het raamcontract) voor dit doeleinde kunnen worden ingebracht, waarmee ook direct de rechtmatigheid voor deze inbreng is geborgd."⁷⁰⁰

Winst Toeleverancier en Lasaulec

LCH-convenant

In hoofdstuk 2 'Normenkader', is beschreven binnen welk raamwerk van afspraken de inkoop van PBM door het LCH plaatsvond. Het LCH heeft de afspraken voor de partijen die samenwerken in het LCH vervat in een Convenant. In dit Convenant is vastgelegd dat de aan het LCH deelnemende partijen zonder winstogmerk (samen)werken.⁷⁰¹

In voorgaande paragrafen is beschreven dat Lasaulec optreedt als leverancier van het LCH en dat Toeleverancier als toeleverancier optreedt voor Lasaulec. Geen van beide is een samenwerkingspartner van het LCH, zoals bedoeld in het Convenant. In het register van ondertekenaars van het LCH-convenant zijn Lasaulec en/of Toeleverancier niet opgenomen.⁷⁰²

⁷⁰⁰ OAKVC3-000037843.

⁷⁰¹ OAKBZK22-000002170.

⁷⁰² OAKD00-0002-00000015.

5.11.6.2

Marge Toeleverancier

712 Toeleverancier geeft in een interview met Deloitte aan dat de marge voor zowel Lasaulec als voor Toeleverancier voor beide orders ongeveer 5% zou zijn. In interviews met Deloitte geeft Toeleverancier aan dat het LCH of Lasaulec nooit om een onderbouwing van de afgesproken 5% heeft gevraagd. Toeleverancier benadrukt in interviews met Deloitte niet meer winst te hebben gemaakt dan de gehanteerde 5% opslag op de inkoopprijs. Deloitte heeft Toeleverancier verzocht om inzage in de administratieve bescheiden, ter onderbouwing hiervan. Toeleverancier heeft inzage gegeven in onderliggende (financiële) documentatie over de afspraken tussen Toeleverancier en Lasaulec. Toeleverancier heeft geen inzage verstrekt in de onderliggende (financiële) documentatie van de afspraken tussen Toeleverancier en fabrikant.

713 In wederhoor licht Toeleverancier toe dat hij veel werk heeft gehad aan het uitvoeren van de order. De gevolgen van de besluiten van het LCH gedurende het uitvoeren van de transactie hadden grote gevolgen voor de hoeveelheid werk, aldus Toeleverancier.

714 Uit de jaarrekening van de persoonlijke holding van Toeleverancier volgt dat het eigen vermogen in 2020, ten opzichte van dat in 2019, met circa € 4,7 miljoen stijgt⁷⁰³ (dit is circa 5% van de € 87 miljoen die Toeleverancier ontvangt van Lasaulec).⁷⁰⁴

5.11.6.3

Marge Lasaulec

Marge eerste order 200.000 isolatiejassen

715 Lasaulec licht in een interview met Deloitte toe dat de uiteindelijke marge voor Lasaulec op de eerste order van 200.000 isolatiejassen gelijk was aan de met Defensie gedeelde 5% opslag op de inkoopprijs. Tijdens wederhoor geeft Lasaulec aan dat de 5% opslag voor Lasaulec door Lasaulec is bedacht. Het was een relatief lage opslag voor Lasaulec. Lasaulec geeft aan een lage opslag te hebben aangeboden, om zo de transactie 'binnen te halen'.

Functionaris 2 Defensie licht tijdens wederhoor met Deloitte toe dat marges van circa 30 tot 40% niet ongevoel zijn voor tussenhandelaren in PBM. Tevens licht Functionaris 2 Defensie toe dat DMO niet wilde dat er meer dan 5 tot 10% aan marge werd verdiend. Functionaris 2 Defensie licht in wederhoor toe dat aan de leveranciers duidelijk is gemaakt dat de aanbiedingen niet gedaan mochten worden met het oogmerk hoge winsten te behalen.

Functionaris 1 Defensie licht in wederhoor toe 5% een schappelijke marge te vinden in crisistijd.

716 Op basis van facturen en bankmutaties, verstrekt door Lasaulec,⁷⁰⁵ volgt dat Lasaulec op 14 mei 2020 € 1.302.000 aan Toeleverancier betaalt voor de eerste 200.000 isolatiejassen. De inkoopprijs per isolatiejas bedraagt € 6,51. De verkoopprijs per isolatiejas bedraagt voor het LCH € 6,84. Voor de eerste 200.000 isolatiejassen betaalt het LCH in totaal € 1.368.000. Ten opzichte van de verkoopprijs bedraagt de marge circa 5% voor Lasaulec.

⁷⁰³ In wederhoor licht Toeleverancier toe dat de stijging voornamelijk het gevolg is van de transactie met Lasaulec. Deloitte heeft geen inzage gehad in de financiële administratie van Toeleverancier.

⁷⁰⁴ Gegevens op basis van een uittreksel uit het Handelsregister, balans na resultaatbestemming, geraadpleegd op 16-02-2023.

⁷⁰⁵ OAKD03-0015-00000001.

Marge tweede order 20 miljoen isolatiejassen

Uit paragraaf 5.9.3.5 volgt dat [Toeleverancier] de prijs per isolatiejas, gedurende de fabricage en levering van de 20 miljoen isolatiejassen, voor Lasaulec diverse malen verlaagt. Op basis van facturen en bankmutaties, verstrekt door Lasaulec,⁷⁰⁶ betaalt Lasaulec € 104.102.689 (inclusief btw) aan [Toeleverancier] voor de 20 miljoen isolatiejassen. Mediq betaalt (namens het LCH) € 147.862.000 (inclusief btw) aan Lasaulec voor de 20 miljoen isolatiejassen. De marge voor Lasaulec ten opzichte van de verkoopprijs voor het LCH bedraagt daarmee circa 29%.

Marge Lasaulec circa 29%

De levering van [Toeleverancier] aan Lasaulec en van Lasaulec aan het LCH is voor beide orders als volgt samen te vatten:

Toeleverancier – Lasaulec					Lasaulec - LCH				
Inkoopprijs per stuk Lasaulec (ex btw)	Aantal isolatiejassen	Inkoopbedrag Lasaulec (ex btw)	Lasaulec betaald aan [Toeleverancier] btw		Inkoopprijs per stuk LCH (ex btw)	Verkoopbedrag Lasaulec (ex btw)	Lasaulec betaald aan LCH btw	Ontvangen door Lasaulec van LCH	Marge (t.o.v. Lasaulec omzet in %)
€ 6,51	200.000	€ 1.302.000	n.v.t. ⁷⁰⁷	€ 1.302.000	€ 6,84	€ 1.368.000	n.v.t.	€ 1.368.000	5%
€ 5,82	3.500.000	€ 20.370.000	€ 4.277.700	€ 24.647.700	€ 6,11	€ 21.385.000	€ 4.490.850	€ 25.875.850	5%
€ 4,00	13.152.800	€ 52.611.200	€ 11.048.352	€ 63.659.552	€ 6,11	€ 80.363.608	€ 16.876.358	€ 97.239.966	35%
€ 3,90	3.347.200	€ 13.054.080	€ 2.741.357	€ 15.795.437	€ 6,11	€ 20.451.392	€ 4.294.792	€ 24.746.184	36%
Totaal	20.200.000	€ 87.337.280	€ 18.067.409	€ 105.404.689		€ 123.568.000	€ 25.662.000	€ 149.230.000	29%

Tabel 13: Overzicht kostprijs en marge isolatiejassen

Uit het overzicht volgt dat de uiteindelijke marge voor Lasaulec hoger is dan de met Defensie gedeelde opslag van 5%. Dit is het gevolg van de prijsverlaging die [Toeleverancier] invoert nadat er 3,7 miljoen isolatiejassen zijn geleverd aan Lasaulec. [Toeleverancier] kondigt op 12 juni 2020 bij Lasaulec aan de prijs te verlagen (zie alinea 586) en rekt per 8 juli 2020 de lagere verkoopprijs door aan Lasaulec (zie alinea 588590). Op 10 augustus 2020 kondigt [Toeleverancier] bij Lasaulec aan de prijs voor de laatste 3.347.200 isolatiejassen nogmaals te verlagen. De genoemde prijsverlagingen worden door Lasaulec niet doorberekend aan het LCH, zodat de marge voor Lasaulec op de resterende 16,5 miljoen isolatiejassen stijgt van circa 5% naar circa 35-36%.

⁷⁰⁶ OAKD03-0015-00000001.

⁷⁰⁷ Vanwege de levervoorwaarde FOB is geen btw in rekening gebracht door [Toeleverancier] en Lasaulec.

720 **Toeleverancier** geeft in wederhoor aan zich niet gerealiseerd te hebben dat de door **Toeleverancier** doorgevoerde prijsverlagingen niet door Lasaulec zijn doorberekend aan het LCH. Lasaulec stelt in wederhoor een vaste verkoopprijs per geleverde isolatiejas met het LCH te hebben afgesproken en daarom de lagere inkooprijzen niet te hebben doorberekend aan het LCH. In gesprekken met Deloitte geeft **Functionaris 9 LCH** aan dat het LCH niet werkte met aanbiedingen waarin gevraagd werd om een prijsopbouw, omdat het LCH werkte met prijsbandbreedtes. Tevens geven betrokkenen van het LCH in wederhoor aan dat bij het contractbeheer van het LCH niet alle toezeggingen inzake de aanbiedingen werden vastgelegd. Het LCH is op 20 mei 2020 door **Toeleverancier** voor het eerst geïnformeerd over de 5% opslag voor zowel **Toeleverancier** als Lasaulec. In wederhoor geeft **Functionaris 9 LCH** aan de opslagpercentages nooit van **Functionaris 1 Defensie** of **Functionaris 2 Defensie** te hebben vernomen. Zowel **Functionaris 2 Defensie** als **Functionaris 1 Defensie** licht in wederhoor toe geen weet te hebben gehad van de daadwerkelijk door Lasaulec behaalde marges.

721 Op 15 januari 2023 wijdt het Financieele Dagblad (hierna: "FD") een artikel aan de transactie met Lasaulec. Het FD schrijft dat Lasaulec voor ruim € 149 miljoen aan isolatiejassen heeft geleverd.⁷⁰⁸ Tevens meldt het FD op basis van informatie van een medebestuurder van de aandeelhouder van Lasaulec dat op de transacties een marge is behaald van circa 28-30%: *"Volgens [medebestuurder] is er sprake van een netto-omzet van € 120 mln. [...] Met de eerder genoemde marge zou de winst [...] daarmee tussen de €34 mln en €36 mln bedragen."*⁷⁰⁹

722 Uit de voorlopige jaarrekening van Lasaulec over 2020 volgt dat de omzet van circa € 90 miljoen in 2019 tot circa € 218 miljoen in 2020 is gestegen. In de toelichting op de omzet is aangegeven: *"De stijging van de omzet heeft naast een autonoom te achten groei van circa 4% voor circa € 120 miljoen⁷¹⁰ betrekking op de incidenteel te achten omzet in Covid-19 gerelateerde persoonlijke beschermingsmiddelen."* De kosten van grond- en hulpstoffen zijn van circa € 69 miljoen in 2019 naar circa € 157 miljoen in 2020 gestegen. Het resultaat voor belasting bedroeg in 2019 circa € 7 miljoen en in 2020 circa € 45 miljoen.⁷¹¹

⁷⁰⁸ Zie (deel 1) Verslag van Handelingen.

⁷⁰⁹ Ferraridealer Frits Kroymans verdiende tientallen miljoenen aan de coronacrisis/Jasper Been, Bart Mos. – IN: Het Financieele Dagblad. - 15 januari 2023. Bekeken op 16 januari 2023.

⁷¹⁰ De twee transacties van het LCH met Lasaulec bedroegen in 2020 samen circa € 124 miljoen (exclusief btw).

⁷¹¹ Gegevens op basis van een uittreksel uit het Handelsregister, geraadpleegd op 17-02-2023.

6 O2 Health

6.1 Inleiding en leeswijzer

723 Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de O2 Health-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw, alsmede een leeswijzer.

724 De bevindingen met betrekking tot de O2 Health-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door VWS gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de O2 Health-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen het VWS-inkoopproces kan worden geplaatst.

725 Deloitte heeft O2 Health de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met O2 Health heeft geen interview plaatsgevonden voor het Onderzoek (hoor). O2 Health heeft wel gebruikgemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen en heeft daarop gereageerd (wederhoor). De medewerking van betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D 'Medewerking leveranciers', en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

726 Paragraaf 6.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de O2 Health-transacties, gevolgd door een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 6.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 6.4).
- VIP-lijst (zie paragraaf 6.5).
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 6.6).
- Aanbiedingen (zie paragraaf 6.7) en Overeenkomsten en orders (zie paragraaf 6.8).
- Prijs (zie paragraaf 6.9).
- Betalingen en leveringen (zie paragraaf 6.10).
- Kwaliteit (zie paragraaf 6.11).
- Overige onderwerpen (zie paragraaf 6.12).

6.2

Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake de O2 Health-transacties als volgt worden samengevat.

727 Dit onderdeel van het (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door VWS van 18 miljoen FFP2/KN95-mondmaskers bij O2 Health B.V. (hierna: "O2 Health"). De kenmerken van de O2 Health-transacties zijn als volgt:

Naam	O2 Health
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 45.835.000
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	4,0%
Omvang organisatie	Micro
Statutaire zetel	Nederland
Type leverancier	Nederlandse leverancier
Oprichtingsdatum	26 september 2018
Bedrijfsactiviteit(en)	Handel in en het repareren/onderhouden van luchtverversingsystemen voor woningen en bedrijfspanden
Inkoopfase(n)	Fase 1: VWS
Wijze van aanbrengen	VWS (Team Inbox)
Vermelding VIP-lijst	Nee
Ondertekening LCH-convenant	Nee
Datum eerste contact	16 maart 2020
Datum eerste overeenkomst/order	16 maart 2020
Check(s) op leverancier	Zoekslag op Google
Aanbetaling	Ja
Leveringscondities	DDP
Inkoop PBM (besteld)	750.000 'Mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus' (stuksprijs € 3,50); in totaal € 2.625.000 500.000 'Mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus' (stuksprijs € 3,50); in totaal € 1.750.000 2.750.000 'Mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus' (stuksprijs € 3,20); in totaal € 8.800.000 4.000.000 'Mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus' (stuksprijs € 3,30); totaal € 13.200.000 10.000.000 'Mondmasker FFP2 – N95 – KN95' (stuksprijs € 3,00); in totaal € 30.000.000
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Geen bandbreedte van toepassing
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	Ca. 8,5 miljoen van 18 miljoen KN95-mondmaskers (47%)
Betalingen inkoop PBM t.o.v. besteld	€ 45.835.000 van totaal € 56.735.000 (exclusief btw) (81%)
Kwaliteit	Grotendeels afkeuring door RIVM (93%) en na hertest
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Ja

- 728 O2 Health is een Nederlandse onderneming met twee werknemers, die is opgericht op 26 september 2018. O2 Health houdt zich voornamelijk bezig met de handel in en het repareren/onderhouden van lucht-verversingsystemen voor woningen en bedrijfspanden. O2 Health is een van de bedrijven waarbij VWS aan het begin van de COVID-19-crisis mondkmaskers inkoopt.
- 729 O2 Health doet van medio maart 2020 tot begin april 2020 aanbiedingen aan diverse instanties binnen de zorgsector om PBM te leveren. O2 Health komt met VWS in contact doordat een inkoper van een academisch ziekenhuis een van O2 Health ontvangen e-mail doorstuurt, met het verzoek dit aanbod landelijk op te pakken. In de e-mailwisseling wordt toegelicht dat het gaat om *“grote aantallen rechtstreeks uit China”*, dat er voorraad aanwezig is, en dat er binnen drie tot vijf werkdagen kan worden geleverd.
- 730 O2 Health heeft in de periode van 16 maart 2020 tot en met 28 maart 2020 vijf aanbiedingen gedaan aan VWS voor de levering van in totaal 18 miljoen mondkmaskers. In de aanbiedingen lopen de hoeveelheden op van 750.000 tot 10 miljoen stuks van het type ‘FFP2/KN95/N95’, voor een prijs dalend van € 3,50 naar € 3,00. VWS heeft de aanbiedingen geaccepteerd via schriftelijke bevestigingen per e-mail en heeft de orders vastgelegd in een (niet door O2 Health ondertekende) leveringsovereenkomst en vijf separate opdrachtbrieven. VWS plaatst de orders bij O2 Health in een periode waarin VWS maximaal PBM inkoopt.
- 731 De inkoop van PBM door VWS bij O2 Health bedraagt totaal € 56.375.000 (exclusief btw). Onderdeel van de tussen VWS en O2 Health gemaakte afspraken is dat VWS 80% vooruitbetaalt bij het aangaan van de orders en 20% restantbetaling voldoet als de mondkmaskers door O2 Health worden ingeladen voor aflevering. In de periode van 17 tot en met 31 maart 2020 verricht VWS telkens een vooruitbetaling aan O2 Health van 80% van de opdrachtwaarde. Bij de eerste twee opdrachten is nog sprake van met btw belaste leveringen. Vanaf 20 maart 2020 beschikt VWS over een vrijstelling voor btw op deze goederen. VWS deelt de door de Belastingdienst verstrekte vrijstelling met O2 Health en verzoekt O2 Health om niet meer met btw te factureren. VWS betaalt in totaal € 45.835.000 vooruit (80% op elke order, waarbij de eerste twee orders inclusief btw zijn).
- 732 Tevens is afgesproken dat O2 Health de bestelde mondkmaskers vervoert (Incoterm: DDP) naar de gewenste locatie van VWS (in eerste instantie een loods in Bergambacht en vanaf 26 maart 2020 het distributiecentrum van het LCH in Vianen). De opdrachtverlening eindigt zodra de levering van het product is voltooid en door VWS is goedgekeurd. In de periode 21 tot en met 24 maart 2020 komen de eerste twee leveringen van O2 Health aan in Bergambacht, in beschadigde dozen. Deze O2 Health-leveringen worden in de ontvangstregering van Bergambacht geregistreerd onder de naam van de fabrikant en transporteur, in plaats van de naam ‘O2 Health’. Door O2 Health was aangekondigd dat deze twee leveringen in totaal 308.000 mondkmaskers zouden betreffen. In de ontvangstregering van Bergambacht zijn 387.000 ontvangen mondkmaskers vastgelegd.
- 733 Op 30 maart 2020 ontvangt VWS van het RIVM het eerste testresultaat van de filtratie van de door O2 Health geleverde mondkmaskers. VWS wacht op die testuitslag voordat de aanbetaling voor de vijfde levering wordt verricht (de aanbetalingen op de eerste vier orders hebben dan al plaatsgevonden). De testuitslag wordt door VWS goed bevonden en VWS zet de vijfde aanbetaling in gang. De testuitslag is gebaseerd op een levering van een

andere leverancier, die een soortgelijk mondmasker heeft geleverd, en ten onrechte is toegeschreven aan O2 Health. Tevens zijn de testresultaten van de eveneens uitgevoerde fittest op dat moment niet gedeeld met VWS. De uitkomst van de fittest leidt tot het afkeuren van de mondmaskers door het RIVM, wat zowel geldt voor de mondmaskers van de andere leverancier als voor de door O2 Health geleverde mondmaskers.

734 In de periode 27 maart 2020 tot eind april 2020 levert O2 Health mondmaskers af in Vianen. De eerste RIVM-testuitslagen van de leveringen van O2 Health komen binnen op 1 april 2020 en zijn negatief. VWS constateert dat er diverse ongelijksoortige partijen zijn geleverd van verschillende fabrieken, waarbij de mondmaskers veelal niet voldoen aan de vereisten wat betreft filterkwaliteit en/of fittest.

735 In april en mei 2020 bespreken VWS en O2 Health de kwaliteitsvereisten en testuitslagen, waarna O2 Health in een brief van 3 juni 2020 aan VWS mededeelt dat zij 17,5 miljoen nieuwe CE-gecertificeerde mondmaskers zal leveren in de periode tot en met 16 juli 2020. Uiteindelijk stopt O2 Health op 6 juli 2020 met de leveringen van CE-gecertificeerde mondmaskers, omdat VWS de openstaande facturen niet betaalt. Intussen keurt het RIVM ook de nieuwe CE-gecertificeerde mondmaskers af.

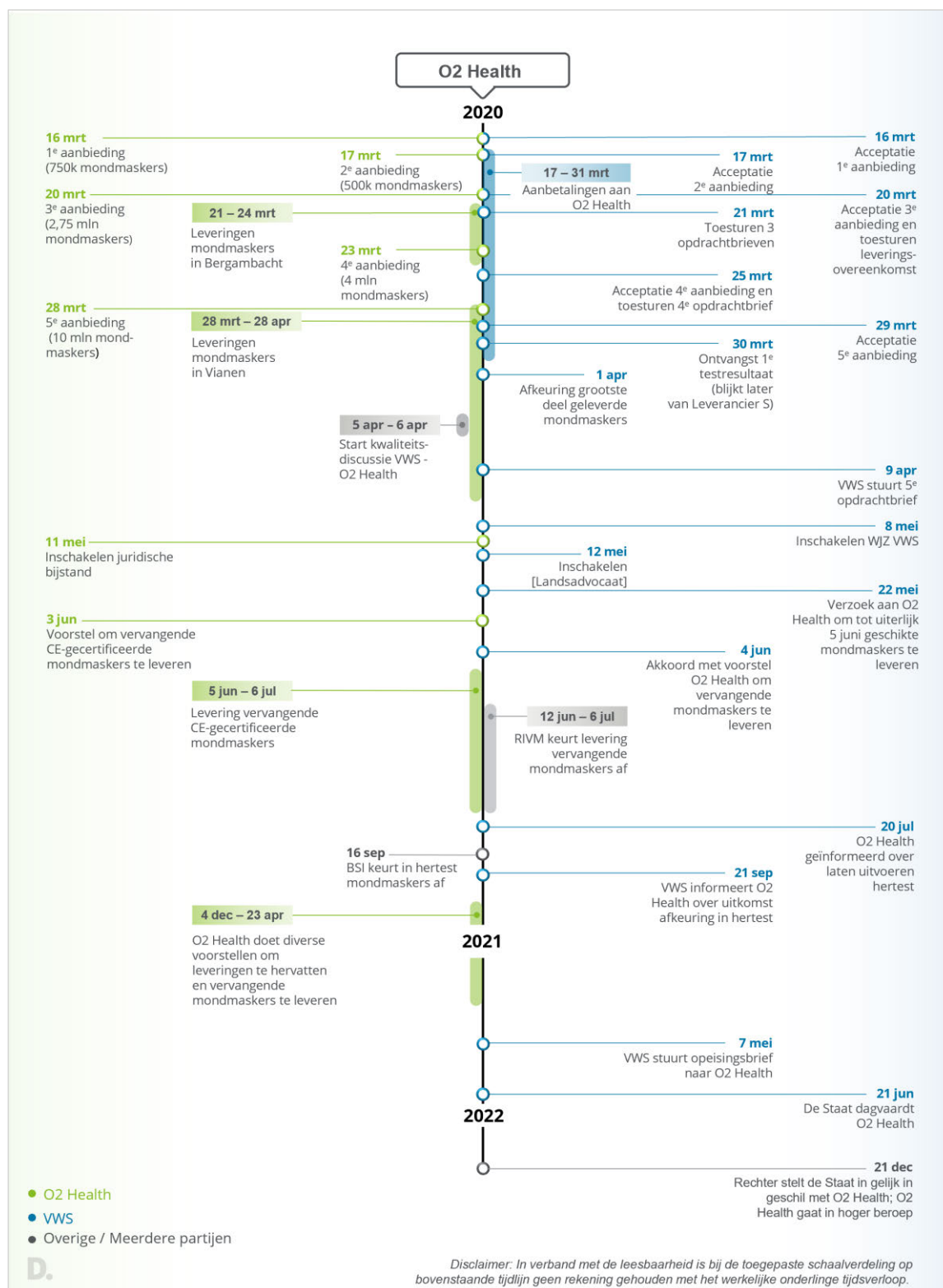
736 Na enige kwaliteitsdiscussies spreken O2 Health en VWS af dat door BSI een hertest zal worden uitgevoerd als 'second opinion'. Medio september 2020 komen de (her)testrapporten van BSI binnen bij VWS: de onderzochte lots worden allemaal afgekeurd op fit.

737 Om de leveringsverplichting van 18 miljoen mondmaskers alsnog na te komen, doet O2 Health tot en met 23 april 2021 nog diverse voorstellen voor het volbrengen van de resterende leveringen. Na diverse gesprekken tussen O2 Health en VWS deelt VWS met een brief van 7 mei 2021 aan O2 Health mee dat door VWS tot (gedeeltelijke) ontbinding van de overeenkomsten wordt overgegaan. VWS sommeert O2 Health om een groot deel van het betaalde voorschot terug te betalen, te weten een bedrag van ruim € 43 miljoen. O2 Health stelt dat het voorschot is uitgeput, onder andere vanwege vooruitbetalingen aan de fabrikant. In totaal heeft O2 Health in de periode van maart 2020 tot en met juli 2020 circa 8,5 miljoen mondmaskers geleverd.

738 O2 Health geeft geen gehoor aan voornoemde sommatie van VWS. Hierop dagvaardt de Staat O2 Health op 21 juni 2021. Op 21 december 2022 wijst de rechtbank de vordering van de Staat toe. O2 Health gaat hiertegen in hoger beroep.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke momenten inzake de O2 Health-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

6.3 Belangrijke momenten

6.4 Achtergrond en oprichting

739 O2 Health is een micro-organisatie⁷¹² met twee werknemers,⁷¹³ die is opgericht op 26 september 2018. O2 Health houdt zich voornamelijk bezig met de handel in en het repareren/onderhouden van luchtverversingsystemen voor woningen en bedrijfspanden.⁷¹⁴ Verder worden op de website⁷¹⁵ van O2 Health diverse producten en diensten aangeboden, variërend van bloeddrukmeters tot het bewaken en monitoren van de luchtkwaliteit. O2 Health is gevestigd in Heerhugowaard en de eigenaar is de Bestuurder O2 Health.⁷¹⁶

6.5 VIP-lijst

740 O2 Health of bij O2 Health betrokken personen worden niet genoemd op een of meerdere van de VIP-lijsten.⁷¹⁷

6.6 Inkoopbehoefte

741 De inkoop van PBM bij O2 Health heeft plaatsgevonden via vijf orders van VWS in de periode van 16 tot en met 28 maart 2020. In maart 2020 (Fase 1) was VWS de koper van PBM tijdens een acute vraag hiernaar. In hoofdstuk 2 'Normenkader' van dit (deel 2) Verslag van Handelingen is bij deze periode het volgende toegelicht:

- Als gevolg van het uitbreken van de COVID-19-pandemie wordt begin 2020 de inkoop van PBM voor ziekenhuizen en zorginstellingen steeds moeilijker. De reguliere inkoopkanalen, die veelal gebruikmaken van langetermijnraamcontracten met leveranciers, kunnen niet voldoen aan de toegenomen vraag naar PBM. Deze toegenomen vraag veroorzaakt ook op wereldwijd niveau acute problemen bij de inkoop en levering van PBM. Zo blijkt uit een Kamerbrief d.d. 12 maart 2020 onder meer dat VWS *“een landelijke aanpak voor de aanschaf, verdeling en distributie van persoonlijke beschermingsmiddelen”* voorbereidt.⁷¹⁸ Voorts komt uit die Kamerbrief naar voren dat *“een centraal team van inkopers van ziekenhuizen”* de inkoop van PBM zal uitvoeren, daarbij ondersteund door VWS in de vorm van onder meer *“voorfinanciering van enkele grote voorraden”*.
- Het inkopen van PBM vindt bij het uitbreken van de COVID-19-pandemie decentraal plaats, en als gevolg van de schaarste concurreren ziekenhuizen en zorginstellingen elkaar, met een prijsopdrijvend effect

⁷¹² Classificatie van de rechtspersoon op basis van de wettelijke groottecriteria volgens de gegevens van de KVK ten tijde van de transacties.

⁷¹³ Op basis van de gegevens van de KVK.

⁷¹⁴ Volgens de in augustus 2020 bij de KVK gedeponeerde jaarrekening over 2019. Daaruit volgt een balanstotaal van ca. € 11.000 en een negatief eigen vermogen van circa € 8.000.

⁷¹⁵ Bedrijfswebsite O2 Health – (<https://en.o2health.nl/>).

⁷¹⁶ Op basis van de gegevens van de KVK.

⁷¹⁷ Hoofdstuk 2 'Normenkader' beschrijft hoe het VIP-team en de VIP-lijst zijn ontstaan en op welke wijze politiek gevoelige leads worden opgevolgd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 9 'VIP-team' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

⁷¹⁸ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 124.

tot gevolg. Dit vergroot het belang van centraal/landelijk gecoördineerde inkoop van PBM, hetgeen tot dat moment geen primaire taak is van VWS. Het ministerie heeft ook geen ervaring met de (centrale) inkoop van PBM (zie alinea 2097 in Bijlage E 'Tijdsgevoel'). Vanuit de contacten die GMT (onderdeel van VWS) heeft met de ziekenhuizen en zorginstellingen, coördineert de directie GMT de centrale inkoop vanaf maart 2020, zich daarbij richtend op de inkoop, het beheer en de distributie van PBM en medische hulpmiddelen voor zorginstellingen en -professionals. De focus ligt hierbij op de inkoop van grote partijen PBM, die snel geleverd kunnen worden.

- In een overleg van de 'Taskforce Hulpmiddelen Corona' bespreken medewerkers van VWS dat de centrale inkoop voor bepaalde PBM *"kan worden uitgebreid bij meer tekorten"* en dat de distributie van PBM plaatsvindt vanuit een centrale locatie in Bergambacht.⁷¹⁹ Op 16 maart 2020 bespreekt de taskforce dat op 17 maart 2020 *"Communicatie over werkwijze centrale inkoop en distributie"* zal volgen.⁷²⁰ In een Kamerbrief d.d. 17 maart 2020 geeft de minister voor MZS 2 vervolgens aan dat de inkoop van PBM *"wordt uitgevoerd door een centraal team van inkopers van ziekenhuizen"*, dat dit team al begonnen is met het aanleggen van landelijke voorraden, en dat VWS bij *"een aantal kleine en grote partijen"* PBM heeft ingekocht.⁷²¹ Uit een bijlage bij voornoemde Kamerbrief, getiteld 'Officiële landelijke lijn inkoop, herverdeling, distributie beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen waar tekorten van zijn', komt voorts nog naar voren dat de *"centrale inkoopteams [...] de bevoegdheid [hebben] om deals te sluiten voor geheel Nederland en ook om goederenstromen van bestaande leveranciers om te leiden naar het centrale voorraadvuist, van waaruit dan verdeling over Nederland plaats vindt."*⁷²²
- In interviews is aan Deloitte toegelicht dat de binnen VWS centraal/landelijk gecoördineerde inkoop van PBM onder grote druk en in een kort tijdsbestek tot stand komt. Daarbij ondervinden de betrokkenen dat de bestaande processen te arbeids- en tijdsintensief zijn om met succes PBM te kunnen inkopen in de dan bestaande marktsituatie.⁷²³ De noodzaak het inkoopproces bij VWS te versnellen, wordt als gevolg daarvan gevoeld.

742

Vanaf medio maart 2020 wijzigt de coördinerende rol van VWS bij het inkopen van PBM naar het zelfstandig inkopen van PBM, waarbij VWS zelf contact heeft met leveranciers, overeenkomsten afsluit en (vooruit)betalingen verricht. In deze fase is nog geen sprake van een vooraf gedefinieerde inkoopbehoefte wat betreft de benodigde aantallen PBM. Wel zijn de medische hulpmiddelen gedefinieerd die landelijk (zullen) worden ingekocht en gedistribueerd.⁷²⁴

⁷¹⁹ OAKVC1-000263721.

⁷²⁰ OAKVC1-000223320.

⁷²¹ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 176.

⁷²² Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 176.

⁷²³ OAKVC1-000442885.

⁷²⁴ 'Officiële landelijke lijn inkoop, herverdeling, distributie beschermingsmiddelen en medische middelen waar tekorten van zijn', bijlage bij Kamerbrief 17 maart 2020.

743 Naast de inkoopstrategie vormt het tijdsgewricht een belangrijke context bij de inkopen PBM. De transacties met O2 Health vinden plaats in de fase waarin de 'aandacht piekt', te weten de periode waarin de media-aandacht toeneemt betreffende het in Nederland beschikbaar krijgen van voldoende PBM. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' voor een meer gedetailleerde beschrijving van het tijdsgewricht in die periode.⁷²⁵

6.7 Aanbiedingen

6.7.1 Inleiding

744 O2 Health heeft in totaal vijf aanbiedingen gedaan aan VWS voor de levering van mondmaskers. Deze vijf aanbiedingen leiden tot vijf orders (zie paragraaf 6.8 'Overeenkomsten en orders').

745 De vijf PBM-aanbiedingen betreffen de levering van in totaal 18 miljoen mondmaskers, zoals hieronder weergegeven.

Verwijzing naar paragraaf	Datum aanbieding	Type ⁷²⁶	Aantal stuks	Stuksprijs (excl. btw)	Totaalbedrag (excl. btw)
6.7.2	16-03-2020	KN95	750.000	€ 3,50	€ 2.625.000
6.7.3	17-03-2020	FFP2 - KN95	500.000	€ 3,50	€ 1.750.000
6.7.4	20-03-2020	KN95	2.750.000	€ 3,20	€ 8.800.000
6.7.5	23-03-2020	KN95	4.000.000	€ 3,30	€ 13.200.000
6.7.6	28-03-2020	KN95	10.000.000	€ 3,00	€ 30.000.000
Totaal			18.000.000		€ 56.375.000

Tabel 14: Overzicht aanbiedingen

6.7.2 Eerste aanbieding aan VWS - 16 maart 2020

746 O2 Health doet van medio maart tot begin april 2020 verschillende aanbiedingen aan diverse instanties binnen de zorgsector om PBM te leveren.⁷²⁷ Een inkoper van het MUMC stuurt een van O2 Health ontvangen e-mail over het leveren van FFP2-mondmaskers op 16 maart 2020 door naar 'middelencorona@nfu.nl', met het verzoek dit aanbod landelijk op te pakken.⁷²⁸ Deze inkoper van het MUMC geeft daarbij aan eerst bij een collega (deskundige infectiepreventie) geverifieerd te hebben of de aangeboden mondmaskers geschikt zijn (FFP2-mondmaskers). In de e-mail aan het NFU vermeldt de inkoper van het MUMC dat het gaat om "grote aantallen

⁷²⁵ Zie ook Bijlage E 'Tijdsgewricht'.

⁷²⁶ O2 Health biedt in vier aanbiedingen KN95-mondmaskers aan en in één aanbieding 'FFP2 - KN95' mondmaskers.

⁷²⁷ OAKLC14-001662721; OAKLC14-001613074; OAKLC14-001666886; OAKVC2-000467229. Deze aanbiedingen doet O2 Health onder meer naar aanleiding van verzoeken daartoe, volgens O2 Health in gesprekken met Deloitte.

⁷²⁸ OAKLC25-00003470.

rechtstreeks uit China.⁷²⁹ In de doorgestuurde e-mail van O2 Health is opgenomen dat er voorraad aanwezig is en dat er binnen drie tot vijf werkdagen geleverd kan worden.

747 Door 'middelencorona@nfu.nl' is op 16 maart 2020 een e-mail retour gestuurd aan het MUMC, met het Erasmus MC in de cc. In deze e-mail is vermeld dat het aanbod die dag al eerder ontvangen is en dat "Team Rotterdam" de aanschaf afwikkelt voor 750.000 stuks, "te leveren vrijdag".⁷³⁰

748 In een interview met Deloitte licht Functionaris 11 VWS toe dat VWS in maart 2020 samenwerkte met het Erasmus MC bij het inkopen van PBM. Destijds waren er mondklappers nodig en de ziekenhuizen probeerden zelf mondklappers in te kopen. Volgens Functionaris 11 VWS werden grotere aanbiedingen door de ziekenhuizen doorgestuurd naar VWS, en zo kwam ook de aanbieding van O2 Health in beeld bij VWS. Medio maart 2020 waren er nog geen kwaliteitstestcentra. Daarom was VWS op zoek naar leveranciers waarvan de kwaliteit van de producten door de ziekenhuizen al eerder als positief was beoordeeld. O2 Health en het Erasmus MC waren al in gesprek over het leveren van 750.000 mondklappers. Vervolgens heeft VWS deze 'lead' overgenomen van de academische ziekenhuizen.

749 VWS ontvangt op 16 maart 2020 een e-mail van O2 Health, met als bijlage onder andere een door O2 Health ingevuld "formulier". In de e-mail vermeldt O2 Health dat zij via het Erasmus MC en het MUMC een verwijzing naar VWS heeft ontvangen. Het bijgevoegde formulier is genaamd: 'Benodigde informatie opdracht VWS Bestuurder O2 Health.docx'.⁷³¹ Behalve de contactgegevens bevat het formulier ook een aanbieding voor het leveren van 750.000 KN95-mondklappers, tegen een prijs van € 3,50 per stuk (exclusief btw). Zie de onderstaande weergave van het ingevulde formulier.⁷³²

⁷²⁹ OAKLC25-00003470.

⁷³⁰ OAKVC2-000463258.

⁷³¹ OAKVC2-000474107; OAKVC2-000474108.

⁷³² OAKVC2-000474108.

Benodigde gegevens contract met VWS

Leverancier gegevens:

- NAW gegevens: O2 Health B.V. – Heerhugowaard
- Tekenbevoegde + functie: Bestuurder O2 Health – Algemeen Directeur – 06-

Leveringscondities:

- Specificatie van artikelen: KN95 mondkmaskers met oorlus / CE certificaat.
- Geleverde hoeveelheid: 750.000
- Leverdatum: 20 maart of 23 maart afhankelijk van bestel en betaaldatum
- Evt. Mogelijkheden om meer producten te kunnen leveren: wekelijks 1-2 miljoen extra mogelijk indien overeenkomst en afstemming van leveringen.

Prijsccondities:

- Prijs per product
 - Excl. BTW: €3,50
 - Incl. BTW: €4,24

Betalingscondities:

- Facturering: bij plaatsen van de order. Wij combineren de order en factuur.
- Betaaltermijn: 80% bij plaatsen van de order en 20% bij bill of lading.

Bijlagen:

- Offerte leverancier: zie bijlage de offerte met factuur gecombineerd.
- Technische specificatie artikelen: zie bijlage

Informatie toesturen naar:

- Functionaris 11 VWS @minvws.nl

Afleveradres orders:

Far Logistics (Holland) BV P/a

Koolwijk Logistics

Figuur 108: OAKVC2-000474108

O2 Health vermeldt in de e-mail van 16 maart 2020 aan VWS dat voorfinanciering van de order door O2 Health niet mogelijk is.⁷³³ Bij deze e-mail heeft O2 Health drie bijlagen gevoegd. In de eerste bijlage, waarin het door O2 Health ingevulde formulier is opgenomen, wordt beschreven dat er 80% moet worden betaald bij het plaatsen van de order. In het formulier is voorts aangegeven dat de mondkmaskers op 20 maart 2020 of op 23 maart 2020 kunnen worden geleverd en dat extra leveringen mogelijk zijn in de weken daarna.⁷³⁴ Bij de e-mail is ook een tweede bijlage gevoegd: een proforma factuur met daarop een totaalbedrag van € 2.625.000 exclusief btw (€ 3.176.250 inclusief btw).⁷³⁵ De proforma factuur vermeldt dat er een betaling van 80% verschuldigd is bij het plaatsen van de order. Als afleveradres is het magazijn te Bergambacht⁷³⁶ vermeld. Als derde bijlage is bij de e-mail een overzicht gevoegd van de specificaties van de aangeboden mondkmaskers.⁷³⁷

Dezelfde dag stuurt O2 Health per e-mail een aanvulling op de eerste aanbieding aan VWS. O2 Health vermeldt dat er naast de 750.000 stuks nog meer kan worden geleverd. Ook verzoekt O2 Health VWS om telefonisch contact

⁷³³ OAKVC2-000474107.

⁷³⁴ OAKVC2-000474108.

⁷³⁵ OAKVC2-000474110.

⁷³⁶ Dit betreft de door het Erasmus MC gehuurde loods waar in de periode tot 26 maart 2020 de door het landelijk inkoopteam gekochte PBM werden ontvangen en gedistribueerd.

⁷³⁷ OAKVC2-000474109. Zie paragraaf 6.11.2. In de bijlage is aangegeven dat het gaat om "NIOSH N95" mondkmaskers.

te op te nemen. In de e-mail wordt als reden hiervoor vermeld: *"ik denk dat we even moeten bellen want zoals ik nu de afgelopen 4 dagen heb geprobeerd met Erasmus en MUMC tot iets te komen is niet functioneel."*⁷³⁸

Uit de e-mailcorrespondentie op 16 maart 2020 tussen Functionaris 11 VWS en Functionaris 8 VWS volgt dat Functionaris 11 VWS voorstelt om het aanbod voor de levering van 750.000 mondmaskers te accepteren. Functionaris 11 VWS vraagt of Functionaris 8 VWS akkoord kan geven op deze aanbieding van O2 Health. In de e-mail doet Functionaris 11 VWS ook een voorstel voor een tekst die Functionaris 8 VWS O2 Health kan sturen:⁷³⁹

Functionaris 8 VWS

Zou jij deze mail vanavond nog willen versturen? Voorziet in een levering van 750.000 stuks vrijdag op ons centraal depot.

Dank weer,

Functionaris 11 VWS

Geachte heer Bestuurder O2 Health

Hierbij geef ik akkoord op een bestelling voor 750.000 mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus conform bijgevoegde pro forma. We zullen morgenochtend aan de hand van deze pro forma de order opstellen en aan u versturen met daarin ook de facturatiegegevens die u kunt opnemen op de uiteindelijke factuur.

Ook zullen we morgenochtend met een spoedbetaling de aanbetaling verzorgen.

Figuur 109: OAKVC1-000271246

Vervolgens bevestigt Functionaris 8 VWS op 16 maart 2020 per e-mail aan O2 Health de bestelling van 750.000 'KN95/FFP2' mondmaskers. Daarvoor gebruikt Functionaris 8 VWS de door Functionaris 11 VWS voorgestelde tekst. Als bijlagen bij deze e-mail zijn de proforma factuur gevoegd en de specificaties van de door O2 Health aangeboden mondmaskers. In de e-mail wordt voorts aangegeven dat VWS nog een order zal opstellen en alvast zal zorg dragen voor een aanbetaling.⁷⁴⁰

Functionaris 11 VWS stuurt op 16 maart 2020 een e-mail naar twee medewerkers van HIS, met het verzoek een opdrachtbrief aan te maken voor 750.000 mondmaskers. Functionaris 11 VWS vermeldt in deze e-mail dat het *"erg veel tijd"* kost om de authenticiteit van de aanbiedingen na te trekken. Functionaris 11 VWS meldt het volgende over de eerste order bij O2 Health:

*"[...] Het is hier een gekkenhuis en het kost ons gewoon erg veel tijd om de authenticiteit van aanbiedingen na te trekken alvorens we echt tot aanbesteding kunnen overgaan. Hierbij in elk geval wel een lead die we gaan omzetten in een order. Zouden jullie aan de hand van de gegevens uit de bijlagen hier een opdracht van kunnen maken[...] Hij mag gelukkig wel in het Nederlands!! Morgen gaan we over tot een spoedbetaling van 80% vooruit zoals beschreven in de pro forma. [...]"*⁷⁴¹

⁷³⁸ OAKVC2-000474107.

⁷³⁹ OAKVC1-000271246.

⁷⁴⁰ OAKVC1-000276619.

⁷⁴¹ OAKVC1-000062029.

755 In een interview met Deloitte geeft Functionaris 11 VWS aan dat Functionaris 11 VWS de 'authenticiteit van aanbiedingen' natrok aan de hand van een 'Google-search' van het bedrijf. Toen Functionaris 11 VWS dat deed, zag Functionaris 11 VWS dat O2 Health een bedrijfswebsite had en dat de bedrijfsactiviteiten gericht waren op luchtzuivering. O2 Health leek op het eerste oog een betrouwbare leverancier en stond al op het punt om te gaan samenwerken met een ziekenhuis, zo legt Functionaris 11 VWS uit.

6.7.3 Tweede aanbieding aan VWS - 17 maart 2020

756 Eén dag na de eerste order stuurt O2 Health op 17 maart 2020 een e-mail naar VWS met de boodschap dat "alles ok" is en dat de aanbesteding voor de eerste order is ontvangen. Ook doet O2 Health een nieuwe aanbieding voor het leveren van 500.000 stuks mondmaskers voor dezelfde prijs per mondmasker. In de e-mail vermeldt O2 Health dat deze mondmaskers klaarstaan en de volgende dag kunnen worden verzonden:⁷⁴²

Alles ok en ontvangen.
We zijn in de weer.
Update volgt wanneer ik meer weet.

Even het volgende. Ik heb een aanvullende mogelijkheid van 500.000 units direct. Deze kunnen morgen op verzending en staan ook al klaar. Het is dezelfde prijs. Hebben jullie daar interesse in?

Laat even weten want dan kunnen we die misschien ook zo nog doen.

Figuur 110: OAKVC2-000473957

757 In een latere e-mail op 17 maart 2020 stuurt O2 Health een proforma factuur naar VWS voor de levering van 500.000 "FFP2-KN95" mondmaskers voor een bedrag van € 1.750.000 exclusief btw (€ 3,50 per stuk en € 2.117.500 inclusief btw).⁷⁴³ Ook stuurt O2 Health op 17 maart 2020 een e-mail aan Functionaris 11 VWS, waarin O2 Health refereert aan eerder telefonisch contact met Functionaris 11 VWS en aan het daarbij ontvangen akkoord op deze aanbieding. In de e-mail is het volgende vermeld:⁷⁴⁴

Dank voor het telefonisch akkoord op de bestelling.
Geef me morgen even een seintje na de betaling s.v.p.
Wij hebben alles al in gang gezet op basis van jouw akkoord.

Ik kom in de komende 2 dagen met de mogelijk heden voor de komende 14 dagen.
Misschien heb je daar wat aan.

Figuur 111: OAKVC2-000473863

758 De proforma factuur wordt door Functionaris 11 VWS doorgestuurd binnen VWS, waarna de aanbesteding voor de tweede order gereed wordt gemaakt.⁷⁴⁵ Op dat moment wordt door O2 Health in een e-mail aangegeven dat er in de komende twee dagen meer mogelijkheden voor leveringen zullen worden voorgesteld.⁷⁴⁶

⁷⁴² OAKVC2-000473957.

⁷⁴³ OAKVC2-000473881; OAKVC2-000473882.

⁷⁴⁴ OAKVC2-000473863.

⁷⁴⁵ OAKVC2-000473881.

⁷⁴⁶ OAKVC2-000473863.

6.7.4

Derde aanbieding aan VWS - 18 en 20 maart 2020

759 De volgende dag, op 18 maart 2020, stuurt O2 Health een overzicht van de mogelijkheden voor nieuwe leveringen van mondkmaskers per e-mail toe aan VWS. In de e-mail vermeldt O2 Health dat er een extra “slot” is vastgelegd, wat blijkt uit de e-mail inhoudt dat O2 Health in de week daarna 500.000 stuks per dag kan leveren op maandag tot en met donderdag; in totaal 2 miljoen stuks. Ook meldt O2 Health dat het gelukt is om de prijs te verlagen naar € 3,10 per stuk (exclusief btw).⁷⁴⁷

760 Op dezelfde dag verstrekt O2 Health per e-mail een kwaliteitscertificaat van een “KN95 protective mask” aan VWS. O2 Health vermeldt daarbij: “Het certificaat met EN149 goedkeur is toegevoegd.” Het certificaat is afgegeven door ECM, een Italiaanse notified body. De naam van de houder van het certificaat is onleesbaar gemaakt in de door O2 Health toegezonden versie, zie paragraaf 6.11.2 voor het figuur.⁷⁴⁸ [Functionaris 11 VWS] geeft in een interview met Deloitte aan meer waarde te hechten aan de daadwerkelijke testresultaten van de leveringen dan aan de vooraf toegestuurde kwaliteitscertificaten.⁷⁴⁹

761 Op 18 maart 2020 stuurt [Functionaris 11 VWS] per e-mail een akkoord naar O2 Health voor de bestelling van 2 miljoen mondkmaskers.⁷⁵⁰

Hallo [Bestuurder O2 Health]

Heb jij de tweede aanbetaling ook in goede orde ontvangen?

Hierbij bevestig ik nogmaals de bestelling van 500.000 stuks per dag totaal 2 miljoen voor komende week maandag, dinsdag, woensdag en donderdag.

Stuur jij ons weer een proforma op basis waarvan we weer kunnen aanbetalen?

Figuur 112: OAKVC2-000473570

762 Op 18 maart 2020 stuurt O2 Health de proforma factuur voor de levering van 2 miljoen mondkmaskers per e-mail naar VWS, voor een bedrag van € 6.400.000⁷⁵¹ exclusief btw (€ 7.744.000 inclusief btw).⁷⁵² Twee dagen later, op 20 maart 2020, stuurt O2 Health een herziene proforma factuur voor de levering van 2.750.000 mondkmaskers, voor een bedrag van € 8.800.000 exclusief btw (€ 10.648.000 inclusief btw).⁷⁵³ In de e-mail is vermeld dat O2 Health 750.000 mondkmaskers “extra” heeft.⁷⁵⁴

⁷⁴⁷ OAKVC2-000473737. [Bestuurder O2 Health] licht aan Deloitte toe dat O2 Health bestaande relaties had in China en de mogelijkheid had om PBM te verkrijgen en te transporteren.

⁷⁴⁸ OAKVC2-000473680.

⁷⁴⁹ Zie paragraaf 6.10 ‘Betaling en levering’: de eerste levering heeft plaatsgevonden op 21 maart 2020.

⁷⁵⁰ OAKVC2-000473570. [Functionaris 8 VWS] licht aan Deloitte toe dat een akkoord na afstemming met [Functionaris 8 VWS] is gegeven.

⁷⁵¹ De door O2 Health gefactureerde prijs per mondkmasker bedraagt € 3,20. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie en gesprekken met betrokkenen volgt niet of er, en zo ja, op welke wijze, afstemming heeft plaatsgevonden over deze prijs ten opzichte van de eerder door O2 Health genoemde prijs van € 3,10. Zie paragraaf 6.9 ‘Prijzen’.

⁷⁵² OAKVC2-000473551; OAKVC2-000473552.

⁷⁵³ OAKVC2-000473190.

⁷⁵⁴ OAKVC2-000473189.

In bijlage de proforma voor de 2M + de extra 750.000 die ik had.

Betaling ontvang ik dan morgen, is goed.

Wil je laten weten als het is gelukt? Dan houden wij het in de gaten.

Figuur 113: OAKVC2-000473189

763 **Functionaris 11 VWS** stuurt de herziene proforma factuur op 20 maart 2020 door binnen VWS.⁷⁵⁵ Deze proforma factuur wordt op dezelfde dag binnen VWS aangeboden voor het akkoord op een betaling van 80% van het factuurbedrag.⁷⁵⁶

6.7.5 Vierde aanbidding aan VWS - 23 maart 2020

764 **O2 Health** doet op 23 maart 2020 per e-mail een vierde aanbidding aan VWS. In de e-mail is vermeld: *"Hierbij de proforma voor nog 4 miljoen stuks voor de week erna. Mocht je deze willen bestellen dan vraag ik je om dit z.s.m. te laten weten."*⁷⁵⁷ **O2 Health** verstrekt daarbij een proforma factuur voor het leveren van 4 miljoen mondkmaskers, met een stuksprijs van € 3,30 (exclusief btw).

765 **Functionaris 11 VWS** stuurt het vierde voorstel op 23 maart 2020 per e-mail door naar **Functionaris 8 VWS**.⁷⁵⁸ **Functionaris 11 VWS** vraagt op 25 maart 2020 per e-mail aan **Functionaris 18 VWS** of **Functionaris 10 VWS** het voorstel kan accorderen. Als toelichting bij het verzoek vermeldt **Functionaris 11 VWS** dat de mondkmaskers "al geleverd" worden en "goed" zijn. **Functionaris 11 VWS** baseert zich hierbij op het met hem telefonisch gedeelde 'oordeel' van de eerste deelleveringen die in Bergambacht ontvangen zijn (zie paragraaf 6.11.3). Verder vermeldt **Functionaris 11 VWS** dat de order niet wordt overgedragen aan Leusden (d.w.z. het LCH, dat op 23 maart 2020 is opgericht), omdat het "een ophoging van de al lopende order" betreft. De e-mail luidt als volgt:⁷⁵⁹

Zoals ik al aangaf, zou jij deze willen laten akkorderen door **X.**. Kapjes worden al geleverd en zijn goed. Dit betreft een ophoging van de al lopende order, vandaar dat we hem hier houden en niet naar Leusden overdragen.

X.
Functionaris
10 VWS

Figuur 114: OAKVC2-000472413

766 **Functionaris 18 VWS** verstrekt op 25 maart 2020 het akkoord van VWS aan O2 Health: *"Deze opdracht voor 4.000.000 stuks is akkoord, de officiële opdrachtbrief volgt nog. Wanneer kunnen wij [rekening] houden met de levering en de daarvoor benodigde aanbesteding door ons?"*⁷⁶⁰ De proforma factuur wordt op dezelfde dag binnen VWS aangeboden voor akkoord op een betaling van 80% van het factuurbedrag.⁷⁶¹

⁷⁵⁵ OAKVC1-000061836; OAKVC1-000061837.

⁷⁵⁶ OAKVC1-000076076; OAKVC1-000076077.

⁷⁵⁷ OAKVC2-000472413.

⁷⁵⁸ OAKVC2-000472348.

⁷⁵⁹ OAKVC2-000427006.

⁷⁶⁰ OAKVC2-000471850.

⁷⁶¹ OAKVC1-000061649.

767 Over de opmerking “niet naar Leusden overdragen” geeft Functionaris 11 VWS in een interview met Deloitte aan zich niet de precieze reden te herinneren waarom deze order niet is overgedragen aan het LCH, anders dan dat dit een VWS-deal was en VWS zich middenin het inkoopproces met O2 Health bevond.

6.7.6 Vijfde aanbieding aan VWS - 28 maart 2020

768 Op 28 maart 2020 doet O2 Health een vijfde aanbieding aan VWS. Ten aanzien van deze vijfde aanbieding geeft O2 Health in gesprekken met Deloitte aan dat VWS aan O2 Health heeft gevraagd hoeveel O2 Health maximaal kon leveren: ‘zoveel mogelijk en zo snel mogelijk’ luidde het verzoek van VWS. Bij deze vijfde aanbieding verstrekt O2 Health per e-mail een proforma factuur aan VWS voor de levering van 10 miljoen mondklappers met een stuks prijs van € 3,00 (exclusief btw), en wederom met een aanbetaling van 80%.⁷⁶²

Hierbij de proforma.
We moesten 21 regels maken omdat Cash software niet dit aantal in 1 regel kan zetten.
Ik ben aanvullend bezig met het huren van eigen vliegtuigen voor transport.
Vandaag krijg ik de planning van 2 vliegtuigen voor deze 2x 5M.
Je hoort deze zodra ik ze hebben gescheduled.

Geldt ook voor de rest van de reeds te leveren maskers.

Figuur 115: OAKVC2-000471403

769 Functionaris 11 VWS reageert op deze aanbieding per e-mail met het verzoek of O2 Health ook een aangepast leveringsschema kan verschaffen voor de “staande orders”. Daarnaast vraagt Functionaris 11 VWS of O2 Health ook kan helpen met het leveren van mondklapperclipjes.⁷⁶³ O2 Health stuurt op 28 maart 2020 per e-mail het bericht dat O2 Health 1 miljoen clips apart heeft gehouden voor een prijs van € 0,08 per stuk. Vervolgens vraagt Functionaris 11 VWS: “Zou je nog meer van deze clips kunnen organiseren?”, waar O2 Health dan mee instemt.⁷⁶⁴ Op 29 maart 2020 stuurt Functionaris 11 VWS een e-mail naar Functionaris 10 VWS, waarin is vermeld dat de clipjes een positief effect (kunnen) hebben op het draagcomfort en op de effectiviteit van het mondklapper.⁷⁶⁵ Later die dag, op 29 maart 2020, stuurt Functionaris 10 VWS een bevestiging naar O2 Health voor het bestellen van in totaal 6 miljoen mondklapperclipjes.⁷⁶⁶ Vervolgens levert O2 Health op 20 april 2020 een proforma factuur aan voor deze 6 miljoen clipjes, meteen stuks prijs van € 0,08 voor 1 miljoen mondklapperclipjes en een stuks prijs van € 0,06 voor 5 miljoen mondklapperclipjes.⁷⁶⁷

770 In een interview met Deloitte licht Functionaris 11 VWS toe dat er in het kader van een ‘positieve’ kwaliteitsbeoordeling⁷⁶⁸ 10 miljoen mondklappers bij O2 Health zijn besteld. Deze kwaliteitsbeoordeling is gebaseerd op een levering van Leverancier S, die ten onrechte is toegeschreven aan O2 Health. Zie hiervoor paragraaf 6.11.3.2.

⁷⁶² OAKVC2-000471402; OAKVC2-000471403.

⁷⁶³ OAKVC2-000471399; OAKVC2-000471373.

⁷⁶⁴ OAKVC2-000471373.

⁷⁶⁵ OAKVC2-000471321.

⁷⁶⁶ OAKVC2-000065709.

⁷⁶⁷ OAKVC2-000410831; OAKVC2-000065710.

⁷⁶⁸ OAKVC1-000061455.

771 Op 29 maart 2020 stuurt Functionaris 10 VWS per e-mail de bevestiging voor de order naar O2 Health: “Hierbij bevestig ik de aanvullende order (conform bijgevoegde proforma) alsook de bestelling van 6 mln klipjes (zie bijlage met foto).”⁷⁶⁹ De proforma factuur voor het leveren van 10 miljoen mondklappers wordt op 31 maart 2020 binnen VWS aangeboden voor akkoord, voor het betalen van 80% van het factuurbedrag.⁷⁷⁰

6.8 Overeenkomsten en orders

6.8.1 Inleiding

772 Een onderdeel van het inkoopproces van VWS is het vastleggen van de orders in leveringsovereenkomsten en opdrachtbrieven. Deze paragraaf bevat de bevindingen omtrent de orders en de vastlegging daarvan door VWS en O2 Health.

773 Voor de acceptatie van de vijf aanbiedingen (zie de vorige paragraaf) heeft VWS de vijf orders bij O2 Health vastgelegd in vijf (separate) opdrachtbrieven en in een (niet door O2 Health ondertekende) leveringsovereenkomst.

774 In interviews met Deloitte lichten de betrokkenen van VWS toe dat er vijf redenen waren om met O2 Health overeenkomsten aan te gaan: (i) O2 Health kwam betrouwbaar over,⁷⁷¹ (ii) er was sprake van snelle levertijden, (iii) de bedrijfsactiviteiten lagen ‘redelijk’ in lijn met het handelen in PBM, (iv) het bedrijf beschikte over goede connecties in China, en (v) er was sprake van eigen transport.

6.8.2 Leveringsovereenkomst VWS

775 VWS deelt op 20 maart 2020 een leveringsovereenkomst tussen VWS en O2 Health.⁷⁷² In de interne e-mailwisseling binnen VWS is hierbij toegelicht dat de leveringsovereenkomst “als overkoepeling” werkt voor de verschillende orders. Daarbij is vermeld: “dat voor de mondkapjes een leveringsovereenkomst [...] wenselijk was omdat het om meerdere offertes gaat (wellicht ook in de toekomst). De leveringsovereenkomst werkt dan als overkoepeling. [...] voor de drie facturen alsnog aparte opdrachtbrieven opgesteld, zie bijlagen.”⁷⁷³ Op het moment van het opstellen van de leveringsovereenkomst (20 maart 2020) heeft VWS reeds akkoord gegeven voor de eerste drie orders (zie paragraaf 6.7).

⁷⁶⁹ OAKVC2-000065709.

⁷⁷⁰ OAKVC2-000552600.

⁷⁷¹ Zie ook paragraaf 6.7.2 waarin is toegelicht dat de lead was beoordeeld en doorgestuurd door een ziekenhuis.

⁷⁷² OAKVC2-000420854; OAKVC2-000420855.

⁷⁷³ OAKVC2-000410903.

776 De leveringsovereenkomst is namens VWS ondertekend door Functionaris 8 VWS en is per e-mail toegestuurd aan O2 Health, op 20 maart 2020. Daarbij meldt VWS: *"Bijgaand de opdrachtbevestiging. Graag voorzien van een handtekening."* In de leveringsovereenkomst worden twee bijlagen genoemd: de aanbieding van O2 Health van 16 maart 2020 (zie de eerste aanbieding in paragraaf 6.7.2) en *"Specificaties 'KN95 mondklappers met oorlus / CE certificaat'".*⁷⁷⁴

777 Alinea 3.2 van de leveringsovereenkomst vermeldt: *"Ingeval het Product niet wordt geleverd conform de specificaties als opgenomen in de bijlage 'technische specificaties 'KN95 mondklappers met oorlus / CE certificaat' (Bijlage 1) of blijkt niet het originele Product te zijn is Opdrachtgever gerechtigd om haar betalingsverplichting stop te zetten en is Opdrachtnemer gerechtigd de levering stop te zetten."* Daarnaast is in de leveringsovereenkomst aangegeven dat er extra leveringen kunnen plaatsvinden *"op afroep"*. Op het moment dat O2 Health een aanbieding doet, *"kan middels een handtekening op de order en verwijzing naar de Overeenkomst en Verplichting goedkeuring worden verleend."*⁷⁷⁵

778 Op 25 maart 2020 herinnert VWS O2 Health aan het ondertekenen van de leveringsovereenkomst. In de betreffende e-mail is dat aldus verwoord: *"Bijgevoegd ook de leveringsovereenkomst. Hebben wij deze al 2 zijdig ondertekend ontvangen?"*⁷⁷⁶ Vervolgens antwoordt O2 Health: *"Leveringsovereenkomst zal ik printen en getekend retourneren vanavond."*⁷⁷⁷

779 Op 1 mei 2020 stuurt VWS een tweede herinnering aan O2 Health over het ondertekenen van de leverings-overeenkomst.⁷⁷⁸

780 Blijkens een e-mail van Functionaris 11 VWS aan WJZ VWS, op 5 augustus 2020, heeft O2 Health geen ondertekende leveringsovereenkomst retour gestuurd. In deze e-mail stelt Functionaris 11 VWS: *"Kort, een dubbelzijdig ondertekende ovk is er niet. Ik heb [...] aangegeven waarom dit niet is gebeurd."*⁷⁷⁹ Tijdens interviews met Deloitte hebben medewerkers van VWS toegelicht dat O2 Health de leveringsovereenkomst nooit ondertekend retour heeft gestuurd.

781 O2 Health licht in gesprekken met Deloitte toe dat de 'overeenkomsten' met VWS zijn gesloten op basis van telefonische overleggen, de door O2 Health toegestuurde proforma facturen, en de aanbetaling daarop. Volgens O2 Health waren de voorwaarden in de leveringsovereenkomst, zoals bijvoorbeeld inkomende testen voor acceptatie, niet acceptabel, en is om deze reden de leveringsovereenkomst niet door O2 Health ondertekend.

⁷⁷⁴ OAKVC2-000420854; OAKVC2-000420855. De e-mail van VWS d.d. 20 maart 2020 aan O2 Health met de leveringsovereenkomst bevat geen bijlagen, anders dan de leveringsovereenkomst.

⁷⁷⁵ OAKVC2-000420855. De e-mail van VWS d.d. 25 maart 2020 aan O2 Health met de leveringsovereenkomst bevat geen bijlagen, anders dan de leveringsovereenkomst.

⁷⁷⁶ OAKVC2-000410867.

⁷⁷⁷ OAKVC2-000410866.

⁷⁷⁸ OAKVC2-000410780.

⁷⁷⁹ OAKVC2-000658427. In wederhoor met Deloitte licht Functionaris 11 VWS toe zich niet te kunnen herinneren waarom dit 'niet is gebeurd' en dit ook nooit te hebben geweten.

6.8.3

Eerste drie orders tussen VWS en O2 Health

Op 16 maart 2020 gaat VWS akkoord met de eerste aanbieding van O2 Health voor het leveren van 750.000 KN95-mondmaskers.⁷⁸⁰ Op de proforma factuur is als leveringsdatum 20 maart 2020 vermeld, zoals volgt uit de onderstaande (gedeeltelijke) weergave van deze proforma factuur:⁷⁸¹

						Faktuurnr. / Invoice nr.					
						CI 200106					
Faktuurdatum / Invoice date		Uw / Your Order Ref.		Contact		Pakbonnr. / Packingslip nr.		Leverdatum / Delivery date			
March 16 2020		FM-95		U.		NA		vrijdag 20 maart 2020			
Uw BTW Nr. / Your VAT Nr.				Tel. Nr. / Phone Nr.				Fax. Nr. / Fax. Nr.			
Pos. ArtikeInr.		Omschrijving		HS Code / FDA Product Code		N.G. kg Aantal		Prijs VPE		Subtotaal (ex.)	
Line Article nr.		Description				N.W. kg Qty		Price MPQ		Sub Total (ex.)	
10 KN95		Mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus				750.000		€ 3,50		€ 2.625.000,00	
LEVERING AAN MAGAZIJN											
BETALING: 80% BIJ ORDER											
20% BILL OF LADING											
GELDIGHEID: 17/03/2020 @ 14:00											

U.
Functionaris
11 VWS

Figuur 116: OAKVC1-000276620

Op 17 maart 2020 geeft VWS akkoord op de tweede aanbieding van 500.000 FFP2/KN95-mondmaskers.⁷⁸² Op de proforma factuur voor deze tweede order is een leveringsdatum van 21 maart 2020 vermeld.⁷⁸³

Op 20 maart 2020 gaat VWS akkoord met de derde aanbieding van in totaal 2,75 miljoen KN95-mondmaskers.⁷⁸⁴ Op de proforma factuur is geen verwachte leveringsdatum vermeld.⁷⁸⁵

Op 21 maart 2020 verstrekt VWS drie (door [Functionaris 8 VWS] ondertekende)⁷⁸⁶ opdrachtbrieven aan O2 Health. Op de verwijzing naar de desbetreffende offertes met de factuurnummers en prijsstelling na zijn de opdrachtbrieven identiek.⁷⁸⁷ In de opdrachtbrief voor de eerste drie orders is geen verwijzing opgenomen naar de leveringsovereenkomst. Onderstaand is een van de opdrachtbrieven opgenomen, zoals verstrekt aan O2 Health:⁷⁸⁸

⁷⁸⁰ OAKVC1-000276619.

⁷⁸¹ OAKVC1-000276620.

⁷⁸² OAKVC2-000473863.

⁷⁸³ OAKVC2-000473882.

⁷⁸⁴ OAKVC2-000473570.

⁷⁸⁵ OAKVC1-000076077. De door O2 Health in de e-mail genoemde prijs per mondmasker bedraagt € 3,10. De prijs per mondmasker die op de proforma factuur is vermeld, bedraagt € 3,20. Zie paragraaf 6.9 'Prijzen'.

⁷⁸⁶ De opdrachtbrieven van VWS vermelden: "aldus eenzijdig getekend", en zijn eenzijdig ondertekend door [Functionaris 8 VWS].

⁷⁸⁷ OAKVC2-000470321; OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324.

⁷⁸⁸ OAKVC2-000470322.

Datum	21 maart 2020	@rijksverheid.nl
Betreft	Opdrachtverlening 'Mondkapjes KN95 FFP2 met oorlus'	
		Kenmerknummer 201865006.026.049_1 Verplichtingennummer 3057-23164
Geachte	Bestuurder O2 Health	
Opdrachtverlening Hierbij verleen ik u, namens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (de Opdrachtgever), de Opdracht voor de Levering van Mondkapjes 'KN95 FFP2 met oorlus' (het Product) zoals gespecificeerd in uw Offerte van d.d. 16 maart 2020 met factuurnummer CI 200106.		
Spoed inkoopprocedure Opdrachtgever heeft rechtstreeks met u afspraken gemaakt zonder het volgen van de wettelijke inkoopprocedures wegens dwingende spoed en de druk vanuit de Tweede Kamer voor het nemen van passende maatregelen inzake het bestellen van grote aantallen adembeschermingsmaskers en andere medische producten en/of voorzieningen. De wettelijke inkooptermijnen worden dan ook niet in acht genomen met een beroep op artikel 2.32, lid 1, letter c AW 2012.		
Duur van de Opdrachtverlening Deze Opdrachtverlening eindigt zodra de Levering van het Product is voltooid en Opdrachtgever de Levering heeft goedgekeurd.		
Prijs De vaste totaalprijs waartegen u het Product levert bedraagt maximaal € 2.625.000,-- (excl. btw en inclusief vervoer- en eventuele overige kosten) (€ 3.176.250,-- inclusief btw en inclusief vervoer- en eventuele overige kosten).		
Levering Het Product wordt geleverd op het volgende afleveradres: <u>FAR Logistics (Holland BV)</u> <u>Koolwijk Logistics</u> 		
Facturatie Leverancier zendt de facturen onder vermelding van bovengenoemd contractnummer en verplichtingennummer aan onderstaande e-mailadres: Functionaris 18 VWS 18@minvws.nl		
De betaling wordt binnen 2 werkdagen na ontvangst voltooid.		

Figuur 117: OAKVC2-000470322

786 De opdrachtbrieven vermelden dat het gaat om een *"Spoed inkoopprocedure"*, vanwege *"dwingende spoed"*. Voor nadere details wat betreft 'dwingende spoed' verwijzen wij naar hoofdstuk 2 'Normenkader'. Over de duur van de opdrachtverlening is vermeld dat de opdrachtverlening eindigt *"zodra de levering van het product is voltooid en de opdrachtgever de levering heeft goedgekeurd"*.⁷⁸⁹

787 Samenvattend bevestigt VWS op 21 maart 2020 via een drietal opdrachtbrieven de (eerste) drie orders van VWS met O2 Health. De drie opdrachtbrieven zijn gedateerd op 21 maart 2020 en verwijzen naar de aanbiedingen (*"offerte"*) van 16 maart, 17 maart en 20 maart 2020.⁷⁹⁰

6.8.4 Vierde en vijfde orders tussen VWS en O2 Health

788 Nadat de eerste drie opdrachtbrieven op 21 maart 2020 zijn verstuurd naar O2 Health, worden er in de dagen daarna twee nieuwe aanbiedingen gedaan door O2 Health, namelijk op 23 maart 2020 en op 28 maart 2020 (zie paragraaf 6.7).⁷⁹¹

⁷⁸⁹ OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324.

⁷⁹⁰ OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324.

⁷⁹¹ OAKVC2-000410867; OAKVC2-000471402.

789 Op 25 maart 2020 bericht VWS per e-mail aan Bestuurder O2 Health akkoord te zijn met de vierde aanbieding voor 4 miljoen mondmaskers. In de e-mail staat onder meer: *"Deze opdracht voor 4.000.000 stuks is akkoord, de officiële opdrachtbrief volgt nog."*⁷⁹² Vervolgens wordt de opdrachtbrief op dezelfde dag nog per e-mail toegestuurd aan O2 Health.⁷⁹³ In de opdrachtbrief voor de vierde order is (wel) een verwijzing opgenomen naar de leverings-overeenkomst. Verder bevat de vierde opdrachtbrief een verwijzing naar de bijbehorende offerte, waarin is vermeld dat de afleveringsdata in de weken 14 en 15 zullen liggen (de periode van 30 maart tot 12 april 2020).⁷⁹⁴

790 Op 29 maart 2020 laat VWS per e-mail aan Bestuurder O2 Health weten akkoord te zijn met de vijfde aanbieding voor 10 miljoen mondmaskers.⁷⁹⁵ Functionaris 18 VWS stelt voor om, anders dan bij de vierde opdrachtbrief, in de vijfde opdrachtbrief geen verwijzing naar de leveringsovereenkomst op te nemen: Bestuurder O2 Health heeft de overeenkomst nog niet getekend en geretourneerd. Vanwege de grote aanbesteding verwijs ik daar liever niet naar.⁷⁹⁶ In de vijfde opdrachtbrief heeft VWS een passage opgenomen waarin is vermeld dat de restantbetaling plaatsvindt na de kwaliteitscontrole (na inname van de goederen). De vijfde opdrachtbrief wordt op 9 april 2020 per e-mail verstuurd aan O2 Health.⁷⁹⁷

791 In wederhoor met Deloitte licht O2 Health toe dat de vijfde opdrachtbrief van VWS met de daarin opgenomen voormelde aanvullende voorwaarde omtrent de kwaliteitscontrole, niet door O2 Health is geaccepteerd. Hierbij verwijst O2 Health naar een brief⁷⁹⁸ van 18 mei 2020 die naar VWS is toegestuurd, en waarin O2 Health de aanvullende voorwaarde uitdrukkelijk van de hand wijst, met als argument dat na aanvaarding van een order de voorwaarden niet eenzijdig gewijzigd kunnen worden.

6.9 Prijs

6.9.1 Inleiding

792 In de voorgaande paragrafen zijn de aanbiedingen en (de totstandkoming van) de orders van VWS bij O2 Health beschreven. Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden inzake de prijs(stelling) van de orders tussen O2 Health en VWS.

6.9.2 Geen prijsbandbreedte VWS

793 VWS gaat op 16 en 17 maart 2020 akkoord met het inkopen van mondmaskers bij O2 Health, voor de prijs van € 3,50 per mondmasker. VWS gaat op 20 maart 2020 akkoord met een prijs van € 3,20 per mondmasker en op

⁷⁹² OAKVC2-000410875.

⁷⁹³ OAKVC2-000410867.

⁷⁹⁴ OAKVC2-000410869; OAKVC2-000663521.

⁷⁹⁵ OAKVC2-000065709.

⁷⁹⁶ OAKVC2-000420142; OAKVC2-000410842.

⁷⁹⁷ OAKVC2-000410842. De opdrachtbrieven van VWS voor de vierde en vijfde order vermelden (ook): *"aldus eenzijdig getekend"*.

⁷⁹⁸ Wij verwijzen naar alinea 823 in paragraaf 6.11.2 'Gestelde kwaliteitsvoorwaarden' voor de brief van O2 Health d.d. 18 mei 2020.

25 maart 2020 met een stuksprijs van € 3,30. Bij de vijfde order, gedateerd op 29 maart 2020, is akkoord gegeven op een prijs van € 3,00.

794 Alle orders hebben een stuksprijs die gelijk is aan de aanbieding van O2 Health, behoudens de derde aanbieding. Bij het doen van de derde aanbieding geeft O2 Health aan dat het gelukt is de prijs te verlagen naar € 3,10 per stuk. Op de door O2 Health toegezonden proforma factuur is een stuksprijs van € 3,20 vermeld. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet of er, en zo ja, op welke wijze, afstemming heeft plaatsgevonden over deze prijsstelling in verhouding tot de eerder door O2 Health genoemde prijs van € 3,10. In wederhoor hebben de betrokkenen van VWS-zijde toegelicht niet bekend te zijn met een aangeboden prijs van € 3,10. In wederhoor heeft O2 Health toegelicht dat O2 Health hier drie jaar na dato geen exacte herinnering aan heeft. O2 Health benoemt hierbij twee mogelijke scenario's voor de prijswijziging: er is ófwel zomaar 'een foutje' gemaakt in de prijsnotatie ófwel de prijzen zijn enigszins gewijzigd als gevolg van aangepaste transporttarieven tussen het moment van de aanbieding en het moment van facturatie.

795 Blijkens de eerste vier opdrachtbrieven is de *"vaste totaalprijs waartegen u het Product levert"* exclusief btw en *"inclusief vervoer- en eventuele overige kosten"*, met Bergambacht als afleveradres.⁷⁹⁹ Op de vijfde opdrachtbrief is de totaalprijs exclusief btw vermeld, zonder verwijzing naar de vervoers- en eventuele overige kosten, met Vianen als afleveradres.⁸⁰⁰

796 In interviews met Deloitte lichten de betrokkenen van VWS toe dat zij niet eerder waren geconfronteerd met snel stijgende inkooprijzen van PBM. Functionaris 8 VWS geeft aan dat er op 'dag 1' nog geen model bestond waarin VWS de bandbreedtes voor de prijs had vastgesteld (zoals het LCH die hanteerde). Gedurende de eerste weken waarin VWS in de inkoop van PBM voorzorg, werden er volgens Functionaris 8 VWS wel bandbreedtes afgeleid uit de binnenkomende aanbiedingen. Voor deze aanbiedingen werd door VWS de afweging gemaakt of de prijs ervan hoog was in vergelijking met andere aanbiedingen, waarna VWS besloot om al dan niet op de aanbieding in te gaan. In wederhoor licht Functionaris 11 VWS toe dat er geen prijsonderhandelingen met O2 Health hebben plaatsgevonden.

6.9.3 Inkooprijzen O2 Health

797 Uit de beschikbare onderzoeksinformatie blijkt dat een fabrikant van O2 Health bij de eerste deellieferingen in maart 2020 een stuksprijs van \$ 2,30 vermeldt op de commercial invoice, die deel uitmaakt van de transportdocumentatie. Dit bedrag is exclusief het vervoer van China naar Nederland en exclusief eventuele overige kosten. Hierna is een factuur opgenomen van een fabrikant van O2 Health.⁸⁰¹

⁷⁹⁹ OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324; OAKVC2-000410869.

⁸⁰⁰ OAKVC2-000410844.

⁸⁰¹ De commercial invoices zijn toegevoegd aan de transportdocumentatie bij het leveren van de mondkapjes op de locatie Bergambacht.

bng

麦卡斯集团有限公司
MOX GROUP LIMITED

地址: 广州市荔湾区人民中路555号美国银行中心大厦2501室
Add: Room 2501, Bank of America Plaza No.555 Ren Min Zhong Road, Liwan District, Guangzhou, China
Tel: (+8620) 81307500 Fax: (+8620) 81307500 Web: www.moxgroup.com.cn

COMMERCIAL INVOICE									
Buyer	O2 HEALTH BV STREET:			Date		23/03/2020			
				Payment Terms		80% TT in advance, balance against AWB			
				Invoice No.		NE-OH-03			
Fax				Delivery Date		23/03/2020			
Tel				Prepare by		Ong			
Attn	Bestuurder O2 Health			E-mail(preparer)					
Item No.	Item Name	Picture	Description	CBM	KG	QTY	Unit	Unit Price (FOB Guangzhou)	Total Amount
1	MASK		KN-95	12.29	2048.5	220000	pcs	US\$2.30	US\$506,000.00
							CNF AMSTERDAM AMOUNT: US\$506,000.00		

Total CNF Amsterdam Amount Says As Five Hundred and Six Thousand US Dollars Only*****

Figuur 118: OAKLC14-004117674

6.10 Betalingen en leveringen

6.10.1 Inleiding

798 Deze paragraaf bevat de bevindingen met betrekking tot het (aan)betalen en de (vertraagde) levering van PBM door O2 Health. Tussen O2 Health en VWS is overeengekomen dat O2 Health verantwoordelijk is voor het transporteren van de mondklappers naar een door de afnemer gewenste locatie.

6.10.2 Betalings- en leveringsvoorwaarden

799 Tussen VWS en O2 Health zijn diverse betalings- en leveringsvoorwaarden vastgelegd en uitgewisseld. Over de leveringstermijn is in alle opdrachtbrieven van VWS aan O2 Health vermeld dat deze eindigt "zodra de levering van het product is voltooid en de opdrachtgever de levering heeft goedgekeurd"⁸⁰² In de eerste vier opdrachtbrieven⁸⁰³ (voor het leveren van 8 miljoen mondklappers) is een verwijzing opgenomen naar desbetreffende aanbiedingen⁸⁰⁴ waarin, met uitzondering van de derde aanbieding, een leveringsdatum is vermeld. Als afleveradres is Koolwijk

⁸⁰² OAKVC2-000410869; OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324; OAKVC2-000410844.

⁸⁰³ OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324; OAKVC1-000061637.

⁸⁰⁴ OAKVC2-000658491; OAKVC2-000658482; OAKVC2-000658484; OAKVC2-000658486.

Logistics te Bergambacht vermeld.⁸⁰⁵ In vijfde opdrachtbrief is een uiterlijke leveringsdatum vermeld: “Het Product wordt z.s.m. doch uiterlijk 31 mei 2020 geleverd”, met als afleveradres Vianen.⁸⁰⁶

- 800 De betalingsvoorwaarde is dat 80% van het orderbedrag per levering wordt aanbetaald bij het plaatsen van de order. De overige 20% wordt betaald nadat het product is geleverd.⁸⁰⁷ In de vijfde opdrachtbrief heeft VWS een passage toegevoegd waarin is vermeld dat de restantbetaling plaatsvindt na de kwaliteitscontrole (na inname van de goederen):⁸⁰⁸

Opdrachtnemer zendt de facturen op basis van 80% van het totaalbedrag als vooruitbetaling, te weten € 24.000.000,- exclusief btw. Na inname van de goederen zal er steeds een kwaliteitscontrole plaats vinden of wordt voldaan aan de daarvoor gestelde eisen die horen bij de geleverde producten. Zodra wij een bevestiging van ontvangst van de producten en controle op kwaliteit hebben zullen wij overgaan tot betaling van het restant zoals ook beschreven in de e-mail van 1 april 2020.

Figuur 119: OAKVC2-000172689

- 801 De passage in de opdrachtbrief over de e-mail van 1 april 2020 betreft een e-mail van Functionaris 18 VWS aan O2 Health.⁸⁰⁹ In deze e-mail is de volgende informatie opgenomen over levering, ontvangst, kwaliteitscontrole en betaling:

Wij hebben uw bedrijf een opdracht gegeven voor het leveren van mondkapjes. Wij merken dat het proces van inname van de goederen door het distributiecentrum en communicatie richting VWS hierover nog niet optimaal verloopt. Hier wordt wel hard aan gewerkt! Om dit te verbeteren verzoeken wij u bij aflevering van de goederen duidelijk de volgende gegevens mee te geven en te laten noteren op o.a. de pakbon of inname document. Dit betreft naam bedrijf en VWS kenmerk dat begint met 3057-xxxx. Na inname van de goederen zal er steeds een kwaliteitscontrole plaats vinden of wordt voldaan aan de daarvoor gestelde eisen die horen bij de geleverde producten.

Concreet betekent dit:

1. Bij iedere levering een pakbon met wat en door wie geleverd, de geleverde aantallen, het type product én altijd het VWS kenmerk.
2. Wij verwachten een volledig ingevulde vrachtbrief, waar ook u als leverancier benoemd staat en een verwijzing naar het VWS kenmerk.
3. Bij deelleveringen verzoeken wij u aan te geven hoeveel stuks er geleverd worden en hoeveel nog volgen.
4. Na inname van de goederen zal er steeds een kwaliteitscontrole plaats vinden of wordt voldaan aan de daarvoor gestelde eisen die horen bij de geleverde producten.
5. Zodra wij een bevestiging van ontvangst van de producten en controle op kwaliteit hebben zullen wij overgaan tot betaling van de factuur.

Op deze manier hopen wij dat de beschikbare en gekeurde artikelen zo snel mogelijk gedistribueerd kunnen worden.

Figuur 120: OAKVC2-000410854

⁸⁰⁵ OAKVC2-000410869; OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324.

⁸⁰⁶ OAKVC2-000410844.

⁸⁰⁷ OAKVC2-000410869; OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324.

⁸⁰⁸ OAKVC2-000172689.

⁸⁰⁹ O2 Health heeft tijdens de gesprekken met Deloitte aangegeven dat zij zich hieraan ‘vanzelfsprekend’ niet heeft gecommitteerd, omdat deze e-mail voorwaarden bevat omtrent kwaliteitscontrole en betaling die zijn opgestuurd nadat alle orders al waren gesloten.

802 In de (niet door O2 Health ondertekende) leveringsovereenkomst staat dat, mocht het geleverde product niet aan de gewenste specificaties voldoen, "is Opdrachtgever gerechtigd om haar betalingsverplichting stop te zetten en is Opdrachtnemer gerechtigd de levering stop te zetten."⁸¹⁰

6.10.3 Leveringsschema

803 Op 20 maart 2020, na akkoord van VWS op de derde aanbieding, levert O2 Health per e-mail een leveringsschema aan bij VWS. Blijkens dit leveringsschema zullen in de periode van 21 maart 2020 tot en met 2 april 2020 in totaal 4.008.000 mondmaskers per vliegtuig aankomen op Schiphol. Gezien de leveringsvoorwaarde (DDP) moeten de mondmaskers na aankomst op Schiphol nog door O2 Health worden getransporteerd naar het distributiecentrum in Bergambacht. De e-mail van O2 Health aan VWS op 20 maart 2020 luidt:⁸¹¹

Dit is ingeboekt in de vliegtuigen en finaal.

Shipping date	20-mrt	23-mrt	24-mrt	25-mrt	26-mrt	27-mrt	28-mrt	29-mrt	31-mrt
Quantity	58.000	250.000	650.000	300.000	250.000	800.000	700.000	500.000	500.000
Flight number 1		CZ/455	CZ5237	784-13389456	CZ469	CZ457		AMS 784-13389568	AMS 784-13389810
Flight number 2			AMS//MF811			AMS 784-13389568	cv7495		
Flight number 3	CZ 457								
Arrival AMS	21-mrt	24-mrt	25-mrt	26-mrt	27-mrt	28-mrt	31-mrt	31-mrt	02-apr

Alles is rond aan deze zijde.

Laat me a.u.b. even weten of de factuur aanbetaling afgehandeld wordt want dat bepaalt of ik het kan uitvoeren.

Figuur 121: OAKVC2-000473199

804 Na akkoord van VWS op de vierde en de vijfde aanbieding stuurt O2 Health op 30 maart 2020 een leverings-schema naar VWS voor de verwachte leveringen van alle 18 miljoen bestelde mondmaskers. In deze e-mail bevestigt O2 Health dat de 4 miljoen mondmaskers van de eerste drie orders vóór 2 april 2020 zullen worden afgeleverd. Over de vierde en de vijfde order van in totaal 14 miljoen mondmaskers wordt vermeld dat deze in de periode van 9 tot en met 13 april 2020 zullen worden afgeleverd:⁸¹²

Ik wil je hierbij het volgende aangeven over de leveringen van de maskers:

Alle 4 miljoen maskers uit order nr 1 worden voor 2 april in Vianen afgeleverd.
Vandaag halen we de Bigbags op en gaan naar ons warehouse in Heerhugowaard waar we ze gaan ompakken. Dit zijn 212.000 maskers. DHL pikt dan bij ons 11+12+11 dozen van 2.000 = 68.000 maskers op en brengt deze naar Vianen.

Wij zijn dan aan het pakken en DHL rijdt weer naar ons om de 212 dozen met 1.000 stuks op te halen.
Deze gaan dan dus ook vandaag naar Vianen toe.

Vandaag, morgen en overmorgen komt de rest om daarmee de volledige 4m te hebben uitgeleverd.

Dan de volgende shipment is een volledig vliegtuig met 6 miljoen maskers in 1 keer op 9 april.
Dan de volgende shipment is een volledig vliegtuig maar 1 maat kleiner met 2 miljoen maskers op 10 april.
Dan de volgende en laatste shipment is een volledig vliegtuig met 6 miljoen maskers in 1 keer op 13 april.

Daarmee is de 2e order van 4 miljoen en de 3e order van 10 miljoen op 13 april afgerond.

Figuur 122: OAKVC2-000073320

⁸¹⁰ OAKVC2-000410913.

⁸¹¹ OAKVC2-000473199.

⁸¹² OAKVC2-000073320.

6.10.4 Leveringen

6.10.4.1 Leveringen bij het distributiecentrum in Bergambacht

805 Op 18 maart 2020 stuurt O2 Health per e-mail de volgende statusupdate naar VWS:⁸¹³

Alles is een gekkenhuis hier.
Zal bij jou niet anders zijn.
Ik ben ook bezig met andere vliegopties, militair vliegtuig etc om meer routes te creëren. We hebben alle slots op directe vluchten geboekt. Daarnaast proberen we alternatieve routes die geen risico kennen.

Figuur 123: OAKVC2-000473564

806 In een e-mail van 19 maart 2020 stelt O2 Health dat het een "bijzonder lastige situatie" is "met de vluchten".⁸¹⁴ Op 20 maart 2020 laat O2 Health VWS weten dat de eerste zending onderweg is.⁸¹⁵ Op 21 maart 2020 levert O2 Health een eerste lading af in Bergambacht. Blijkens de ontvangstgegevens van Bergambacht bevat deze levering 52.000 KN95-mondmaskers van het merk Daylead.⁸¹⁶

807 Op 23 maart 2020 stuurt O2 Health een video aan VWS, waarop volgens O2 Health te zien is hoe 250.000 mondmaskers worden ingeklaard voor de levering van de volgende ochtend.⁸¹⁷ Op 24 maart 2020 komt op de locatie Bergambacht een "O2 Heath zending" aan met mondmaskers van het merk Hui Xin. Op het inboekformulier van Bergambacht is hierbij aangegeven: "Goederen beschadigd" en "Boxes have damage (Bad condition)". Volgens het inboekformulier betreft het in totaal 134 dozen en 335.000⁸¹⁸ stuks.⁸¹⁹

Staat van de goederen:	
Aantal stuks met schade:	
Schade:	
Lot nr.:	
Hout / Plastic / Euro pallet:	Prod. Datum:
Gelost door:	T.H.T.
Geteld door:	Palletfactor
Overige opmerkingen: dozen hebben een slechte conditie	
9 pallets 134 dozen	
Gelost in vak/loods/stelling:	
Opmerkingen voordat er gelost gaat worden: AANTALLEN EN SOORTEN CONTROLLEREN. ON HOLD.	
O2 health zending	

⁸¹³ OAKVC2-000473564.

⁸¹⁴ OAKVC2-000473503.

⁸¹⁵ OAKVC2-000473279.

⁸¹⁶ OAKVC3-000043736; OAKD04-0005-00000022; OAKVC2-000171725.

⁸¹⁷ OAKVC2-000472240.

⁸¹⁸ OAKD04-0005-00000022.

⁸¹⁹ OAKVC3-000043489.

		ORIGIN	DATE	DESTINATION	HAWB WAYBILLNUMBER
		CN	24-3-2020	NL	386505
SHIPPER			CONSIGNEE		
MOX GROUP LTD.			KOOLWIJK LOGISTICS		
MAWB: 784-1338.6505			INDUSTRIE TERREIN DE NIEUWE WETERING		
PIECES	DESCRIPTION				
29x	DISPOSABLE MASK		DELIVERY ASAP.		
307kg					
L	W	H	DIM.WEIGHT	DECL.VALUE	RECEIVED BY (PRINT NAME)
57x37x34cm				X	
			DATE:	TIME:	

goederen Beschadigd
Boxes have damage (Bad condition)

Figuur 124: OAKVC3-000043489 (in delen weergeven)

808 De op 21 en 24 maart 2020 door O2 Health in Bergambacht geleverde mondmaskers zijn niet geregistreerd onder 'O2 Health', maar onder de naam van de transporteur DHL en de fabrikant Mox Group.⁸²⁰ De naam van deze fabrikant is op de bijbehorende transportdocumentatie opgenomen als afzender. Daarnaast wijken de in de administratie van Bergambacht geregistreerde aantallen van 52.000 en 335.000 stuks af van de door O2 Health aangekondigde aantallen van de levering. Volgens het door O2 Health verstrekte leveringsschema zouden er op 21 maart 2020 58.000 stuks worden afgeleverd, en op 24 maart 2020 250.000 stuks.

809 De door O2 Health bij het distributiecentrum in Bergambacht afgeleverde mondmaskers zijn, blijkens de onderzoeksinformatie, niet opgenomen op de overzichten die op een later moment zijn opgesteld door het LCH, om zicht te krijgen op alle door O2 Health geleverde mondmaskers.⁸²¹ Uitzondering daarop is een aantal van 10.000 mondmaskers die onderdeel zijn geweest van de overdracht van de in Bergambacht nog aanwezige voorraad naar het distributiecentrum in Vianen, op 26 maart 2020.⁸²²

6.10.4.2 Leveringen bij het distributiecentrum van het LCH in Vianen

810 Op 26 maart 2020 vraagt Functionaris 11 VWS aan O2 Health of de volgende leveringen afgeleverd kunnen worden bij het LCH in Vianen: "Hierbij het nieuwe afleveradres! Laat me even weten of het al lukt de zending daarheen te sturen."⁸²³

⁸²⁰ OAKD04-0005-00000022; OAKVC3-000043957.

⁸²¹ OAKVC2-000656035.

⁸²² OAKLC14-000843517; OAKVC16-000035269; OAKVC16-000035267.

⁸²³ OAKVC2-000471706.

811 Vanaf 28 maart 2020 levert O2 Health gefaseerd mondmaskers van verschillende merken in Vianen, totdat VWS op 6 april 2020 per e-mail aan O2 Health meedeelt dat VWS geen mondmaskers meer zal afnemen zolang de geconstateerde kwaliteitsissues niet zijn opgelost.⁸²⁴ Blijkens de onderzoeksinformatie heeft O2 Health ten minste 300.000 stuks afgeleverd in Bergambacht en circa 850.000 stuks in Vianen.⁸²⁵ Zie voor nadere details inzake de kwaliteit van de O2 Health mondmakers paragraaf 6.11 'Kwaliteit'.

812 O2 Health hervat de leveringen op 16 april 2020.⁸²⁶ Op die dag komen er ruim 400.000 stuks aan in Vianen. Op 17 april 2020 gaat VWS met O2 Health in overleg om tot een gezamenlijke oplossing te komen voor de resterende leveringen. In dit overleg tussen beide partijen worden de testresultaten en de leveringsvoorwaarden besproken. Blijkens de gespreksverslagen van VWS heeft VWS O2 Health laten weten dat van de tot dan toe door O2 Health geleverde mondmaskers alleen de New Lison-mondmaskers in aanmerking komen voor het 'verder vullen' van de order. Hierbij staat voorop dat de kwaliteit gehandhaafd moet blijven op het niveau waarop er eerder is uitgeleverd. In het gespreksverslag is vermeld: *"zo gezien komen de maskers van New Lison op dit moment, op basis van eerdere testresultaten, als enige in aanmerking voor het verder vervullen van de order die VWS bij O2Health heeft geplaatst."* O2 Health heeft daarbij aangegeven dat 600.000 New Lison-mondmaskers naar Nederland onderweg zouden zijn.⁸²⁷

813 O2 Health levert na dit gesprek met VWS niet de desbetreffende mondmaskers van het merk New Lison, maar deelt op 24 april 2020 mede dat er nieuwe mondmaskers bij TNO zijn getest en goedgekeurd. Vervolgens vraagt O2 Health om akkoord voor het uitleveren van deze door TNO goedgekeurde mondmaskers.⁸²⁸ Functionaris 11 VWS geeft als reactie op 26 april 2020 aan: *"ik zou het erg fijn vinden als je de resultaten van de tests die door TNO zijn gedaan eerst met ons deelt"*.⁸²⁹ De volgende dag stuurt O2 Health de TNO-rapporten, waarna vervolgens vanaf 28 april 2020 tot medio juli 2020 gefaseerd mondmaskers van diverse merken door O2 Health worden geleverd, met name van Gilania (zie paragraaf 6.11 'Kwaliteit').

814 P Samenvattend levert O2 Health van 28 maart 2020 tot medio juli 2020 in totaal 9.465.390 mondmaskers.⁸³⁰ Hiervan haalt O2 Health 1.212.500 stuks weer op, die waren afgekeurd en zouden worden omgewisseld voor mondmaskers van een betere kwaliteit. Dit resulteert in een nettolivering van 8.252.890 mondmaskers. Hierin zijn niet opgenomen de twee leveringen die O2 Health doet bij het distributiecentrum in Bergambacht op 21 en 24 maart 2020, en die daar zijn geregistreerd, maar onder de naam van de transporteur DHL en de fabrikant Mox Group.⁸³¹ Om de leveringsverplichting van 18 miljoen mondmaskers alsnog na te komen, doet O2 Health vanaf 17 juni 2020 tot en met 23 april 2021 diverse voorstellen wat betreft het volbrengen van de resterende leveringen. Wij verwijzen voor de verdere uitwerking van het nakomen van de leveringsverplichtingen naar paragraaf 6.11.8.

⁸²⁴ OAKVC2-000079642.

⁸²⁵ OAKVC2-000171336; OAKVC2-000656037.

⁸²⁶ Zie Figuur 131 in alinea 836 voor de e-mail van O2 Health waarin O2 Health aangeeft dat zij de leveringen zullen hervatten.

⁸²⁷ OAKVC2-000073477.

⁸²⁸ OAKVC2-000468923.

⁸²⁹ OAKVC2-000468906.

⁸³⁰ OAKVC2-000656035.

⁸³¹ OAKD04-0005-00000022; OAKVC3-000043957.

6.10.5

Facturatie en (vooruit)betalingen

815

In de periode van 16 tot 28 maart 2020 plaatst VWS vijf orders bij O2 Health voor het leveren van 18 miljoen mondkmaskers ter waarde van € 56.375.000 (exclusief btw). In deze periode betaalt VWS in totaal een bedrag van € 45.835.000 (deels inclusief btw; zie schema en uitleg hieronder) aan O2 Health voor deze vijf orders.⁸³²

Order	Datum	Offerte	Betaling	Opdrachtbrief	Aanbetaling o.b.v. offerte (%)
Order 1	16-03-2020	€ 2.625.000			-
	17-03-2020		€ 2.541.000		80% (incl. btw)
	21-03-2020			€ 2.625.000	-
Order 2	17-03-2020	€ 1.750.000			-
	18-03-2020		€ 1.694.000		80% (incl. btw)
	21-03-2020			€ 1.750.000	-
Order 3	20-03-2020	€ 8.800.000			-
	20-03-2020		€ 7.040.000		80% (excl. btw)
	21-03-2020			€ 8.800.000	-
Order 4	23-03-2020	€ 13.200.000			-
	26-03-2020		€ 10.560.000		80% (excl. btw)
	25-03-2020			€ 13.200.000	-
Order 5	28-03-2020	€ 30.000.000			-
	31-03-2020		€ 24.000.000		80% (excl. btw)
	08-04-2020			€ 30.000.000	-
Totaal mondkmaskers		€ 56.375.000	€ 45.835.000	€ 56.375.000	
Clipjes	14-04-2020	€ 380.000			
	11-05-2020			€ 380.000	

Tabel 15: Facturatie en betalingen KN95-mondmaskers

⁸³² VWS heeft een order geplaatst bij O2 Health voor levering van 6 miljoen mondkmaskerclips met een waarde van € 380.000. Deze clips zijn niet betaald door VWS, vanwege een geschil over de kwaliteit en de levering van de mondkmaskers.

816 In de periode van 17 tot en met 31 maart 2020 verricht VWS telkens een vooruitbetaling aan O2 Health van 80% van de opdrachtwaarde. Bij de eerste twee opdrachten is nog sprake van met btw belaste leveringen. Vanaf 20 maart 2020 beschikt VWS over een vrijstelling voor btw op deze goederen. VWS deelt de door de Belastingdienst verstrekte vrijstelling met O2 Health en verzoekt O2 Health om niet meer met btw te factureren.⁸³³

6.11 Kwaliteit

6.11.1 Inleiding

817 Een onderdeel in het inkoopproces van VWS is de controle van de kwaliteit van de geleverde O2 Health mondmaskers. Deze paragraaf bevat de bevindingen inzake de kwaliteitscontroles en het contact tussen VWS en O2 Health daarover. In totaal zijn 233.000 mondmaskers van O2 Health na het testen door het kwaliteitsteam van het RIVM goedgekeurd. Daarnaast levert O2 Health ook 108.800 mondmaskers waarover het RIVM oordeelt dat deze mogen worden gebruikt als FFP1-mondmasker in de niet-acute zorg.⁸³⁴ Het restant van de leveringen van 9.123.590 stuks wordt afgekeurd.

818 In onderstaande figuur zijn de resultaten van de door het RIVM uitgevoerde tests weergegeven:

Kwaliteit van de door O2 Health geleverde medische mondmaskers o.b.v. oordeel van het RIVM

Kwaliteitsoordeel	Bruto aantal geleverd	Retour	Netto aantal geleverd
• Afgekeurd	9.123.590	-1.212.500	7.911.090
• Gedegradeerd naar FFP1	108.800	-	108.000
• Goedgekeurd	233.000	-	233.000
Eindtotaal	9.465.390	-1.212.500	8.252.890

Tabel 16: Kwaliteit geleverde mondmaskers o.b.v. testen RIVM

6.11.2 Gestelde kwaliteitsvoorwaarden

819 Bij het aanleveren van de eerste aanbieding, op 16 maart 2020, voegt O2 Health een bijlage toe waarin de productspecificaties van de mondmaskers zijn vermeld. In het document is aangegeven dat het gaat om "NIOOSH N95" mondmaskers met een filtratie van ">95%".⁸³⁵

⁸³³ OAKVC2-000472441.

⁸³⁴ OAKVC1-000055679.

⁸³⁵ OAKVC2-000474109.

Size	12cm x 12cm
Standard	NIOSH N95
PFE	>95%
Color	Blue or can be customized
Outer Layer	75gsm PP
Middle Layer	50gsm Cotton
Filter Medium	50gsm melt-blown filtering material
Inner Layer	50gsm PP
Nose Piece	Aluminium inside mask body
Packaging	20 pieces per box; 20 boxes per carton.
Carton Size	41.5 cm x 41.5 cm x 34.5 cm
MOQ	50k pieces
Sample	Free of charge with freight collected service at your site
Customization	Size color, logo, box and carton design can be customized

Figuur 125: OAKVC2-000474109

820 In alle vijf de opdrachtbrieven⁸³⁶ wordt voor de kwaliteitsvereisten verwezen naar de aanbiedingen ("offerte") van O2 Health. O2 Health biedt in de eerste aanbieding KN95-mondmaskers aan met de omschrijving: "KN95 FFP2 met oorlus".⁸³⁷ O2 Health biedt in de tweede aanbieding FFP2/KN95-mondmaskers aan en omschrijft de producten als: "Mondkapjes DS DTC3X met oorlus EN149:2001 FFP2".⁸³⁸ Op de derde, vierde, en vijfde aanbieding staat dat het om KN95-mondmaskers gaat met als omschrijving "FFP2 – N95 – KN95".⁸³⁹

821 Bij de derde aanbieding (zie paragraaf 6.7.4) verstrekt O2 Health op 18 maart 2020 een kwaliteitscertificaat van een "KN95 protective mask" aan VWS. Het betreft het volgende certificaat, waarbij de naam van de houder van het certificaat onleesbaar is gemaakt in de door O2 Health toegezonden versie:⁸⁴⁰

⁸³⁶ OAKVC2-000470322; OAKVC2-000470323; OAKVC2-000470324; OAKVC1-000061637; OAKVC2-000410844.

⁸³⁷ OAKVC2-000474110.

⁸³⁸ OAKVC2-000473882.

⁸³⁹ OAKVC1-000076077; OAKVC2-000410877; OAKVC1-000061394.

⁸⁴⁰ OAKVC2-000473680.

Figuur 126: OAKVC2-000473680

822 In de opdrachtbrieven 1 tot en met 4 wordt aangegeven: "Deze Opdrachtverlening eindigt zodra de Levering van het Product is voltooid en Opdrachtgever de Levering heeft goedgekeurd". In de vijfde opdrachtbrief van 10 miljoen mondknaskers wordt vermeld dat de restantbetaling plaatsvindt na de kwaliteitscontrole (na inname).⁸⁴¹ In de niet door O2 Health ondertekende leveringsovereenkomst is het volgende vermeld (zie alinea 777): "Ingeval het Product niet wordt geleverd conform de specificaties als opgenomen in de bijlage 'technische specificaties "KN95 mondknaskers met oorlus / CE certificaat." (Bijlage 1) of blijkt niet het originele Product te zijn is Opdrachtgever gerechtigd om haar betalingsverplichting stop te zetten en is Opdrachtnemer gerechtigd de levering stop te zetten."⁸⁴²

⁸⁴¹ OAKVC2-000410844.

⁸⁴² OAKVC2-000410913.

823 In wederhoor met Deloitte verwijst O2 Health naar een brief die O2 Health op 18 mei 2020 naar VWS heeft gestuurd. In deze brief worden de door VWS gestelde kwaliteitseisen weerlegd en meldt O2 Health over de (beperkt vastgelegde) kwaliteitsvoorwaarden onder meer het volgende:⁸⁴³

Bij de afspraken die we hebben gemaakt over de te leveren mondkapjes is namelijk niet afgesproken aan welke kwaliteitseisen deze mondkapjes zouden moeten voldoen, of dat deze bijvoorbeeld (CE) gecertificeerd zouden moeten zijn of aan bepaalde (aanvullende) testresultaten zouden moeten voldoen, laat staan dat zij aan aanvullende kwaliteitstest zouden ondergaan. Er zijn door VWS slechts uiterst minimale afspraken met O2 gemaakt. Sterker nog, in de snelheid die in maart gevraagd werd van alle partijen vanwege de immense nood heeft VWS in feite slechts om grote hoeveelheden mondkapjes gevraagd. Daarbij was het voor alle betrokken partijen duidelijk dat de mondkapjes in China gefabriceerd werden en weliswaar aan de kwaliteitseisen aldaar voldoen, maar (mogelijk) een iets andere kwaliteit hebben dan in Europa gefabriceerde mondkapjes. Specifieke kwaliteitseisen (zoals bijvoorbeeld de vereiste filtercapaciteit en de FIT-score), de aanwezigheid van (CE-)certificaten, het uitvoeren van eigen kwaliteitstesten door VWS om de Chinese mondkapjes te testen e.d. waren daarbij van ondergeschikt belang (of liever gezegd, niet van belang). Dat blijkt ook wel uit de uiterst summiere vastlegging van onze afspraken die destijds volstond, bestaande uit een offerte van O2 die gelijk was aan een pro-forma factuur en de daaropvolgende bevestiging van VWS (met daarin in ieder geval geen bijzonderheden ten aanzien van kwaliteitseisen, technische specificaties e.d.). Dat was volstrekt logisch op dat moment. Kennelijk heeft VWS in een later stadium – toen de eerste nood geledigd was en mede ingegeven door een toenemend aantal kwaliteitsissues met andere mondkapjes – meer inzicht gekregen in de kwaliteitseisen die zij aan de mondkapjes zou willen stellen. Dat is haar goed recht, maar het is natuurlijk niet mogelijk die eisen vervolgens met terugwerkende kracht eenzijdig op te leggen aan een partij waarmee al eerder bindende afspraken zijn gemaakt. Een partij die zich nota bene vanaf het begin heeft hard gemaakt en aanzienlijke risico's heeft genomen en inspanningen heeft verricht om mondkapjes te kunnen leveren. Het meest illustratief voor deze gang van zaken betreft de eenzijdige vastlegging van 8 april jl. door VWS van de levering van de 10.000.000 mondkapjes. In deze bevestiging staat voor het eerst vermeld dat er steeds een kwaliteitscontrole zal plaatsvinden of wordt voldaan aan de daarvoor gestelde eisen die horen bij de geleverde producten (let wel: dit betreft gestelde eisen en dus wederom niet de overeengekomen eisen). Deze bevestiging is echter ruimschoots te laat, namelijk ná het moment waarop de afspraken tussen VWS en O2 op 29 maart jl. reeds tot stand waren gekomen op grond van de bevestiging van VWS, en bevat dus geen afspraken waar O2 aan kan worden gehouden. Voor de goede orde, ook over de wijze van verpakking van de te leveren mondkapjes hebben VWS en O2 geen afspraken gemaakt.

Figuur 127: OAKVC7-000014542

6.11.3 Afkeuren van de geleverde mondmaskers

6.11.3.1 Eerste lading mondmaskers van O2 Health – 'Classificatie: FFP2'

824 Op 21 maart 2020 levert O2 Health 52.000 stuks mondmaskers af in Bergambacht. In de ontvangstregistratie van Bergambacht is geen testrapport opgenomen, maar wel een "checklist", waarin, handgeschreven, onder andere is vermeld: "Classificatie: FFP2" en: "in overleg met [...] (RIVM)".⁸⁴⁴ Uit de checklist volgt dat er een beoordeling heeft plaatsgevonden van de registraties op de verpakking en op de mondmaskers.⁸⁴⁵

825 Op 24 maart 2020 komt de tweede lading van O2 Health aan in Bergambacht. In de ontvangstregistratie zijn de volgende opmerkingen te lezen: "goederen beschadigd", "dozen hebben een slechte conditie" en "boxes have damage (bad condition)". Op de checklist staat (handgeschreven): "Classificatie FFP2". Ook is, handgeschreven, vermeld dat

⁸⁴³ OAKVC7-000014542.

⁸⁴⁴ Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat het testen door het kwaliteitsteam van het RIVM is gestart op 27 maart 2020.

⁸⁴⁵ OAKLC14-004117694.

de levering akkoord is bevonden "obv. Telco 24/3" met Functionaris 11 VWS, RIVM en een andere medewerker van VWS.⁸⁴⁶

6.11.3.2

Testresultaat O2 Health op een levering van Leverancier S

826 De leveringen van O2 Health in Bergambacht zijn op 23 en 24 maart 2020 middels een checklist beoordeeld door Functionaris 1 EMC, in overleg met het RIVM.⁸⁴⁷ Op 30 maart 2020 verzoekt Functionaris 11 VWS via een e-mail aan 'corona-advies@cb.nl' om nog dezelfde dag een testrapport te mogen ontvangen van de leveringen van O2 Health, om zo te kunnen bepalen wat de kwaliteit van de mondmaskers is.⁸⁴⁸ Functionaris 11 VWS stelt in zijn e-mail aan 'corona-advies@cb.nl': "Zouden we deze gegevens/rapporten ook vandaag nog kunnen krijgen voor de volgende leveranciers: [...] O2 health (lading gisteren binnengekomen wordt vandaag opgehaald en weer teruggebracht omdat deze niet goed verpakt waren). [...] We moeten deze leveranciers namelijk snel kunnen betalen, maar alleen als naast de kwantiteit ook de kwaliteit goed is en dat kan alleen aan de hand van deze mooie rapporten!"⁸⁴⁹

827 Twee uur later ontvangt Functionaris 11 VWS per e-mail een reactie van 'corona-advies@cb.nl', met een tabel waarin de testresultaten van de filterkwaliteit en foto's van de mondmaskers zijn opgenomen.⁸⁵⁰

Beste Functionaris 11 VWS

Bijgevoegd de resultaten van de filtertest en foto's.

Samenvatting

Leverancier	Ref. nr.	Leveringsdatum	Overall gemiddelde
Leverancier AB	40-39324	28-03-2020	98,6%
Arch en Hook	55-39337	29-03-2020	98,0%
O2 Health	39262-87323	22-03-2020	97,5%

Figuur 128: OAKVC1-000061455

828 Blijkens het testrapport is de test op 28 maart 2020 uitgevoerd door Kalibra, en scoren de 'O2 Health'-mondmaskers gemiddeld 97,5% op filtratie.⁸⁵¹ Zie ook alinea 830 hierna, waaruit volgt dat deze testresultaten, op basis van de onderliggende documentatie, van Leverancier S blijken te zijn.

829 Na het ontvangen van deze filtratiescores meldt Functionaris 11 VWS de uitkomsten per e-mail aan Functionaris 18 VWS, die de uitkomsten weer doorstuurt naar een andere medewerker van GMT, met daarbij het bericht: "Oke kwaliteit".⁸⁵² Vervolgens zet Functionaris 18 VWS het spoedbetalingsproces in gang en betaalt VWS de volgende dag, 31 maart 2020, € 24 miljoen aan O2 Health (de aanbetaling op de vijfde order). Functionaris 18 VWS bevestigt in

⁸⁴⁶ OAKVC3-000043489.

⁸⁴⁷ De testen verricht door het kwaliteitsteam RIVM worden uitgevoerd vanaf 27 maart 2020.

⁸⁴⁸ Op 30 maart 2020 heeft O2 Health de vijfde proforma factuur aangeleverd, maar is de vijfde aanbetaling ad € 24 miljoen nog niet uitgevoerd. In een interview met Functionaris 11 VWS en Functionaris 18 VWS is toegelicht dat de vijfde order is gesloten op basis van een positieve kwaliteitsbeoordeling van een eerdere levering van O2 Health.

⁸⁴⁹ OAKVC2-000471218.

⁸⁵⁰ OAKVC1-000061455.

⁸⁵¹ OAKVC1-000061456.

⁸⁵² OAKVC1-000061455.

een interview aan Deloitte dat de eerste batch was goedgekeurd, en dat er vervolgens op werd vertrouwd dat de vervolgoorders van dezelfde kwaliteit zouden zijn.

- 830 In de voorgenoemde e-mail van 30 maart 2020 van 'corona-advies@cb.nl' aan Functionaris 11 VWS is alleen de filtratie-uitslag in een tabel benoemd. In de e-mail zijn niet de details van de testresultaten opgenomen, waaronder de conclusie dat de "fittest ondermaats" is.⁸⁵³ Tevens is niet vermeld dat de mondklaskers zijn afgekeurd.⁸⁵⁴ Uit de testdocumentatie blijkt dat het referentienummer, de leveringsdatum, de onderliggende transportdocumentatie, de commercial invoices en de bijgevoegde foto's niet corresponderen met een levering van O2 Health, maar met een levering van Leverancier S. Alleen op het eindbeoordelingsformulier is de naam O2 Health vermeld. Als gevolg hiervan zijn de testresultaten ten onrechte toegeschreven aan een levering door O2 Health in plaats van aan een levering door Leverancier S. De eindbeoordeling "neen, afkeur" van de kwaliteitstest (van de mondklaskers van Leverancier S in plaats van O2 Health) luidt:⁸⁵⁵

Eindbeoordeling - Ready to Go

Datum: 28/3

Inkoopnummer	39262	07323
Lotnummer		
Leverancier	O2 Health	
Productnaam		
Productiedatum		
Type mondklasker		

ART nr: 958

	+	+/-	-	Naam beoordelaar
Oordeel RIVM		+/-		
Oordeel AH/TOXI		+/-		

	Testgemiddelde	Naam beoordelaar
Particle Penetration	97%	

	FF Pass Level	FFP2 (JA/NEEN)	Naam beoordelaar
Fittest	63		

Onze beoordeling type mondklasker

Fittest ondermaats (=redan afkeur)

Ready to GO (JA/NEEN)

NEEN, AFKEUR

Figuur 129: OAKVC2-000304753

⁸⁵³ OAKVC2-000304753.

⁸⁵⁴ OAKVC1-000061455.

⁸⁵⁵ OAKVC2-000304753.

831 **Functionaris 11 VWS** licht toe aan Deloitte niet te hebben geweten dat dit een levering van Leverancier S betrof. Dit bleek niet uit de informatie zoals opgenomen in de aangeleverde tabel. Tevens merkt **Functionaris 11 VWS** op dat op de eindbeoordeling inderdaad is vermeld dat de mondmaskers zijn afgekeurd. **Functionaris 11 VWS** constateert dat de mondmaskers op basis van de fit werden afgekeurd, en niet op basis van de filtratie. Met een mondmaskerclip zouden de mondmaskers wel goed kunnen zijn. Er zijn vervolgens dan ook clips besteld bij O2 Health. Daarnaast licht **Functionaris 11 VWS** toe dat VWS niet direct een keuze had: VWS kon de bestelling van mondmaskers stoppen, maar dan zouden er überhaupt geen mondmaskers zijn.

6.11.3.3 Leveringen door O2 Health 'On Hold' vanwege kwaliteitsissues

832 Nadat VWS op 31 maart 2020 de vijfde aanbetaling doet, komen er begin april 2020 vervolgleveringen van mondmaskers van O2 Health binnen in Vianen. Hiervan keurt het RIVM het merendeel af.⁸⁵⁶ Op 1 april 2020 stuurt **Functionaris 11 VWS** een testuitslag naar O2 Health, waarin is vermeld dat 200.000 van de geleverde mondmaskers zijn afgekeurd.⁸⁵⁷

833 Enkele dagen later ontvangt VWS, op 5 april 2020, een brief van O2 Health. De doelstelling van deze brief wordt door O2 Health als volgt omschreven: *"de doelstelling is nadrukkelijk niet gebaseerd op het feit dat ik mijn maskers zo nodig goedgekeurd wil hebben door het RIVM maar op het feit dat mijn mening van verschillende resultaten lijkt te kloppen EN de gebruikers van het product een aanzienlijk tekort hebben EN nu op heel veel plekken onbeschermd werken. Dit is onacceptabel en ik meen dat dit volstrekt onnodig is."* In de brief wordt, onder meer, het volgende gesteld door O2 Health: (i) de door het RIVM afkeurde mondmaskers zijn door TNO tijdens contra-expertise wel goedgekeurd; (ii) een ziekenhuis zegt alleen te vertrouwen op keuringen die door TNO worden gedaan; (iii) de fit van de mondmaskers wordt door de zorgverleners zelf niet gezien als een probleem, wanneer de filtratie voldoende is; (iv) er is een acuut tekort wanneer er niet geleverd wordt wat is aangegeven, wat betekent dat er geen tijd is voor aanvullende vertragingen.⁸⁵⁸ **Functionaris 11 VWS** houdt ruggespraak met diverse medewerkers van VWS over de vraag hoe verder te gaan met de casus.⁸⁵⁹

834 Op 6 april 2020 besluit VWS om de zendingen van O2 Health die klaarstaan (in China) niet af te nemen in verband met de kwaliteitsissues.⁸⁶⁰ In een e-mail van VWS aan O2 Health wordt gesteld dat, op basis van de positieve kwaliteitsbeoordeling van de eerste levering, het totale aantal bestelde mondmaskers is verhoogd naar 18 miljoen stuks. VWS stelt echter dat het type product en de kwaliteit van de eerstvolgende levering niet gelijk zijn aan die van het product uit de eerste levering en dat dit "meteen" is medegedeeld aan O2 Health. De e-mail van **Functionaris 8 VWS** luidt als volgt:⁸⁶¹

⁸⁵⁶ OAKVC2-000652198.

⁸⁵⁷ OAKVC2-000470844; OAKVC2-000470845.

⁸⁵⁸ OAKVC2-000470426.

⁸⁵⁹ OAKVC1-000273198; OAKVC2-000079642.

⁸⁶⁰ Op dat moment heeft het RIVM 233.000 stuks goedgekeurd van de in totaal 853.200 door O2 Health geleverde mondmaskers.

⁸⁶¹ OAKVC1-000426859; OAKVC2-000652198; OAKVC1-000055679.

De eerste order voor mondkapjes die we bij u hebben geplaatst betrof een order van 750.000 maskers met de kwaliteit KN95/ FFP2. Op basis van de positieve kwaliteitsbeoordeling van de eerste levering in het kader van deze order hebben we deze order in een aantal stappen verhoogd naar een aantal van 18 mln stuks. U heeft aangegeven bij de laatste 10 miljoen dat het gaat om de kwaliteit KN95/FFP2/N95.

Bij de eerstvolgende levering bleek echter dat het type product en de kwaliteit ervan niet gelijk waren aan die van het product uit de eerste levering van 750.000 stuks. Ook de kwaliteit van de producten uit de daaropvolgende leveringen was wisselend en voldeed niet altijd aan KN95/FFP2/N95 niveau zoals overeengekomen. We hebben u hier meteen op gewezen en hierover gesproken. Het probleem van wisselende typen producten van wisselende kwaliteit hield aan ook bij latere leveringen.

U heeft nu aangegeven dat de maskers zoals die nu in grote hoeveelheden klaar staan voor verzending vanuit China om de verdere bestelling te vullen kwalitatief gelijk zijn aan de producten zoals eerder aan ons geleverd in lots 93 en 178 (zie de foto's van deze producten in de bijlagen). Op grond van de resultaten van kwaliteitstesten die we hebben uitgevoerd op deze maskers (zoals beschreven in de mail van 1 april 2020 waarin we de leveringsprocedure uiteen hebben gezet) hebben we u meteen gemeld dat de kwaliteit van deze producten niet overeenkomt met de kwaliteit KN95/FFP2/N95 zoals vermeld in uw offertes/pro forma facturen en zoals door ons bevestigd in de diverse opdrachtbrieven van 21 maart en 25 maart 2020.

Volledigheidshalve hebben we vervolgens nog een drietal UMC's gevraagd naar deze maskers te kijken met de vraag of zij deze maskers desondanks toch zouden willen gebruiken, maar ook zij geven aan dat de maskers echt van onvoldoende kwaliteit zijn voor een goede bescherming van hun personeel.

Dit betekent dat we de maskers, zoals die nu klaar staan voor verzending naar Nederland, niet kunnen afnemen.

Gezien het groot aantal maskers dat we op dit moment nog bij u in bestelling hebben staan, zou ik u derhalve willen vragen aan te geven of u in staat bent de bestelling die we bij u hebben geplaatst nog steeds kunt leveren met maskers van de kwaliteit zoals we die zijn overeengekomen.

Mocht u vragen hebben over het bovenstaande, laat u ons dit dan weten.

Ik hoor graag snel van u zodat wij kunnen zien wat dit voor de afwikkeling van de orders en onze totale orderportefeuille betekent.

Figuur 130: OAKVC1-000426859

835 In een reactie op 7 april 2020 geeft O2 Health een toelichting op de gang van zaken volgens O2 Health. In deze reactie bevestigt O2 Health dat de eerste levering van de eerste order reden was voor VWS om de vervolgorde te plaatsen.⁸⁶² O2 Health geeft hierbij aan dat deze levering mondkapjes van het merk Daylead betrof. De oorzaak van het afkeuren van de eerste vervolglevering is blijkens de e-mail van O2 Health toe te wijzen aan een verkeerde levering, namelijk een *“zending FFP1 maskers [...] die voor een andere bestemming was bedoeld.”* Verder is in de reactie van O2 Health beschreven dat deze ‘verkeerde’ levering kosteloos zal worden vervangen en doet O2 Health het verzoek om meer duidelijkheid over de testuitslagen van VWS, om zo *“een beeld te vormen over wat de precieze problematiek is”*. O2 Health geeft daarbij aan dat er nieuwe zendingen onderweg zijn en verzoekt om de testen op de fit in de toekomst gezamenlijk te verrichten.⁸⁶³

836 Op 11 april 2020 stuurt O2 Health een bericht over de kwaliteit van de mondkapjes naar VWS, met als onderwerp: *“Afkeuring Maskers en vervolg bestelling”*. In de e-mail beschrijft O2 Health onder meer dat er nog geen

⁸⁶² Zoals beschreven in paragraaf 6.11.3.2, betrof deze kwaliteitsbeoordeling een levering van Leverancier S.

⁸⁶³ OAKVC2-000470197.

reactie is ontvangen op de eerdere correspondentie, maar dat O2 Health intussen wel (op 9 april 2020) een vijfde opdrachtbrief heeft ontvangen voor de levering van 10 miljoen mondmaskers.⁸⁶⁴ Daarnaast vermeldt O2 Health dat het AMC heeft gezegd dat een optimale pasvorm geen vereiste is bij het inzetten van de mondmaskers in de zorg, en dat de volgende leveringen enkel en alleen zullen bestaan uit door VWS goedgekeurde mondmaskers. De e-mail van O2 Health aan VWS luidt als volgt:⁸⁶⁵

Naar aanleiding van uw brief van 6 april jongsleden heb ik u op 7 april een reactie gestuurd waarin ik een aantal vragen stel met betrekking tot het verstrekken van de testrapporten van het AMC, Radboud MC en LUMC. Ik heb daarbij aangegeven waar ik deze gegevens voor nodig heb, waaronder het instellen van een onderzoek, het analyseren van de vraagstelling en het komen tot een antwoord voor de vraag die u mij in uw brief heeft gesteld.

Ik heb tot op heden geen reactie ontvangen. Wel ontving ik op 9 april de officiële opdrachtverlening voor de laatste 10 miljoen maskers die wij al hadden ingekocht voor jullie. Mijn conclusie is dan ook dat deze order nu aan jullie uitgeleverd kan gaan worden.

In mijn reactie heb ik een aantal stappen aangekondigd. Ik kan u melden dat, van de leveringen die nu in de drie door ons gehuurde vliegtuigen onderweg naar Nederland zijn, 6 maskers per batch zijn getest voor verzending en dat daarvan testrapporten zijn opgesteld door testlabs. Deze geteste maskers worden in een aparte doos voorzien van de testuitslagen met notariële akte meegeleverd bij de individuele batches. Het CE-certificaat en de EN149 conformiteit zijn door een in de EU aangewezen actieve notified body afgegeven.

Naast deze aangescherpte kwaliteitscontrole hebben wij onze maskers deze week, via een ziekenhuis, aan een Nederlandse testinstelling aangeboden en deze hebben vastgesteld dat de maskers bovengemiddeld scoren. Hiervan hebben wij ook het testrapport.

10 april werd ons een schrijven van het Academisch Medisch Centrum aan hun werknemers overhandigd waarin het management aangeeft dat er nu maskers worden ingezet die niet de meest optimale pasvorm hebben maar dat er niet gewacht kan worden op (uitblijven van) levering van andere maskers. Daarnaast hebben wij vanuit het AMC geen bericht ontvangen dat onze maskers zijn afgekeurd. Uit deze communicatie leiden wij af dat onze maskers, die volgens uw test onvoldoende fit zouden hebben, toch door de zorgverleners worden ingezet.

Ik kan u tenslotte aangeven dat wij de maskers, die jullie naar eigen zeggen in uw brief van 6 april hebben goedgekeurd, in de eerstvolgende levering zullen bezorgen. Wij zullen na dit paasweekend de levering van maskers aan het magazijn in Vianen hervatten.

Figuur 131: OAKVC2-000079642

837 Op 14 april 2020 stuurt het RIVM VWS een memo over de leveringen van O2 Health.⁸⁶⁶ Het RIVM meldt hierin dat O2 Health verschillende mondmaskers van verschillende types heeft geleverd: de mondmaskers verschillen in uiterlijk en laagopbouw, waarbij de mondmaskers met twee 'meltblown lagen' voldoende scoren op de filtratietest. Ook is in het memo vermeld dat de aansluiting van de KN95-mondmaskers op het Europese gezicht vaak onvoldoende scoort, maar dat een mondmaskerclip hiervoor wellicht de oplossing kan zijn. Het RIVM geeft het advies om alleen nog mondmaskers te accepteren met twee meltblown lagen, wellicht voorzien van een ander soort elastiek of in combinatie met een mondmaskerclip.⁸⁶⁷

838 Op woensdag 15 april 2020 reageert **Functionaris 8 VWS** per e-mail richting O2 Health, waarbij **Functionaris 8 VWS** vermeldt dat VWS graag de testresultaten van erkende instanties wil ontvangen. Daarnaast stelt **Functionaris 8 VWS** dat de opdrachtbrief van 9 april 2020 geenszins kan worden opgevat als een ander standpunt dan dat wat is

⁸⁶⁴ De vijfde opdrachtbrief wordt door VWS op 9 april 2020 toegezonden aan O2 Health en heeft betrekking tot de order van 28 maart 2020. Zie alinea 790.

⁸⁶⁵ OAKVC2-000079642.

⁸⁶⁶ De testresultaten van een levering door Leverancier S die ten onrechte aan O2 Health zijn toegeschreven, maken deel uit van dit memo over 16 door het RIVM uitgevoerde testen op leveringen van O2 Health. De twee eerste leveringen door O2 Health op de locatie Bergambacht maken geen deel uit van dit memo over door het RIVM uitgevoerde testen.

⁸⁶⁷ OAKVC2-000469781; OAKVC2-000469782.

verwoord in de e-mail van 6 april 2020. Volgens Functionaris 8 VWS moeten er bestelde producten worden geleverd van de kwaliteit KN95/FFP2. Functionaris 8 VWS vermeldt dat er niet wordt afgenomen als niet aan de kwaliteitseisen kan worden voldaan. O2 Health ontvangt een uitnodiging voor een gesprek met VWS om de testresultaten te bespreken, waarbij de mogelijkheid van een hertest bij DEKRA wordt aangeboden.⁸⁶⁸

6.11.4 Vervolg van de orders

839 Op 17 april 2020 overleggen VWS en O2 Health over het vervolg van de orders. Blijkens het opgestelde en tussen VWS en O2 Health uitgewisselde gespreksverslag spreken O2 Health en VWS over nadere testen en over het inzicht in de testresultaten van de mondklappers. Ook wordt besproken dat O2 Health een aantal geleverde mondklappers zal terugnemen.⁸⁶⁹ In het gespreksverslag is ook aangegeven dat van de door O2 Health geleverde mondklappers de New Lison-mondklappers op basis van eerdere testen de enige mondklappers lijken te zijn die VWS kan aannemen, met als voorwaarde dat de kwaliteit hetzelfde is als die van de eerdere levering. O2 Health geeft vervolgens aan dat er nieuwe New Lison-mondklappers onderweg zijn.⁸⁷⁰ Uit de verkregen onderzoeks-informatie blijkt overigens niet dat O2 Health na dit gesprek met VWS de desbetreffende mondklappers van het merk New Lison heeft geleverd.

840 O2 Health deelt op 24 april 2020 aan VWS mede dat O2 Health bij TNO samples van nieuwe mondklappers heeft laten testen die zijn goedgekeurd, en vraagt om akkoord voor levering.⁸⁷¹

In de bijlage het gespreksverslag.

Verder wil ik je aangeven dat wij 7 maskers hebben laten testen door TNO waarvan er 6 volgens TNO goede filtratie hebben. Wij kunnen deze alle 6 leveren.

Daarnaast kan ik je zeggen dat er 600.000 Newlisons geleverd kunnen worden.

Ik zal straks of morgenochtend nog even de lijst van jullie erbij nemen met welke maskers wij graag laten ophalen door DHL maandag of dinsdag. Van de rest zijn wij van mening dat deze goed zijn.

Op basis van de testresultaten van TNO wil ik voorstellen dat we deze gaan uitleveren.

Op de inhoud van de fit test kom ik dit weekend ook terug want de uitleg die ik heb ontvangen geeft geen antwoord op de vraag.

Figuur 132: OAKVC2-000468923

841 Vervolgens reageert Functionaris 11 VWS met het volgende: "Ik zou het erg fijn vinden als je de resultaten van de tests die door TNO zijn gedaan eerst met ons deelt."⁸⁷²

842 Op 28 april 2020 stuurt O2 Health de TNO-resultaten naar VWS. Het TNO-testrapport bevat de resultaten van een filtratietest op de door O2 Health aangeleverde mondklappers, zonder dat daar een verdere conclusie aan wordt verbonden. Verder is aangegeven dat er niet is getest op de pasvorm (fit): "De uitslag van de testen geven alleen een indicatie van de kwaliteit van het filter materiaal. Nadrukkelijk zij vermeld dat TNO niet heeft getest volgens NEN

⁸⁶⁸ OAKVC2-000079642.

⁸⁶⁹ OAKVC2-000468924; OAKVC2-000652176.

⁸⁷⁰ OAKVC1-000272731.

⁸⁷¹ OAKVC2-000468923.

⁸⁷² OAKVC2-000468906.

ENnorm 149; 2001 + A1: 2009. Daarnaast is niet gekeken naar andere aspecten van de norm, zoals met name de pasvorm van de mondkapjes (en daarmee de zogenaamde total inward leakage) langs het gezicht als ook de CO2 inhoud van de ingeademde lucht.”⁸⁷³

843 Op dezelfde dag stuurt O2 Health een reactie op de e-mails van Functionaris 11 VWS. O2 Health beweert zich te houden aan de inkoopopdracht van 21 maart 2020, waarbij de EN 149:2001-norm wordt gehanteerd. Daarnaast stelt O2 Health voor om de zojuist geleverde mondkmaskers terug te nemen en deze om te wisselen voor mondkmaskers die wel aan de vereisten voldoen. In een reactie per e-mail geeft Functionaris 11 VWS aan dat het mogelijk is om de zojuist geleverde mondkmaskers op te halen en om te wisselen.⁸⁷⁴

844 Functionaris 11 VWS stuurt de testen direct door naar het RIVM.⁸⁷⁵ Op dezelfde dag informeert Functionaris 11 VWS O2 Health via een e-mail dat er onduidelijkheid is over de TNO-testresultaten. Functionaris 11 VWS vraagt waarom er twee samples zijn getest in plaats van zeven, en waarom niet de mondkmaskers zijn getest die al zijn geleverd. Ook vraagt Functionaris 11 VWS waarom de testen zijn uitgevoerd onder gunstige ‘flow’-omstandigheden en met een ander deeltjesbereik. O2 Health reageert hierop met de melding dat dit de testen zijn van de Daylead-mondkmaskers die waren afgekeurd door het RIVM. Voor de rest gaat O2 Health niet direct in op de gestelde vragen, maar wordt aangegeven dat een uitgebreidere reactie zal volgen nadat diverse logistieke uitdagingen zijn opgelost.⁸⁷⁶

845 Vervolgens komen er op 28 april 2020 nieuwe ladingen van O2 Health aan in Vianen. Op 29 april 2020 meldt Functionaris 11 VWS via een e-mail aan O2 Health dat ook deze mondkmaskers zijn afgekeurd, omdat ze niet aan de FFP1-kwaliteit voldoen.⁸⁷⁷ Ook stuurt Functionaris 11 VWS een e-mail met het bericht dat de eerder geleverde mondkmaskers van Daylead niet overeenkomen met de door TNO geteste mondkmaskers.⁸⁷⁸

6.11.5 Afgekeurde lots worden opgehaald

846 Op 27 april 2020 stuurt Functionaris 11 VWS een e-mail aan het RIVM met het bericht dat O2 Health de mondkmaskers met die lotnummers die “echt door het ijs zakken” retour zal nemen.⁸⁷⁹ Op 27 april 2020 deelt Functionaris 11 VWS een overzicht met zeven lotnummers met het LCH, met het verzoek of deze klaargezet kunnen worden, zodat O2 Health deze kan komen ophalen. De retourzending is reden voor discussie binnen het LCH wat betreft de vraag of dit wel maatschappelijk verantwoord is:⁸⁸⁰

⁸⁷³ OAKLC14-003906303; OAKLC14-003906304.

⁸⁷⁴ OAKVC2-000410814.

⁸⁷⁵ OAKLC14-003906303.

⁸⁷⁶ OAKVC2-000073435.

⁸⁷⁷ OAKVC1-000272337.

⁸⁷⁸ OAKVC2-000410796.

⁸⁷⁹ OAKVC2-000468882.

⁸⁸⁰ OAKDEF-000014529.

Zou wel de suggestie willen doen om te vragen wat O2 met die afgekeurde partij denkt te gaan doen. Zij en wij hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat inferieure partijen via andere kanalen niet weer als FFP2 op de markt komen, het gaat per slot om mensenlevens (en imago).
Neem aan dat U. en N. dat in hun overweging meenemen, maar zie dat niet terug.

U.
Functionaris
11 VWS

N.
Functionaris
3 LCH

Figuur 133: OAKDEF-000014529

Ook stuurt een werknemer van het LCH op 28 april 2020 in een interne e-mail het volgende bericht: "En ja, we (LCH) moet[en] hier iets mee doen. Imagoschade ligt op de loer. Nog los van risico's in de markt en bij toekomstige gebruikers".⁸⁸¹

Op 4 mei 2020 constateert het LCH dat één van de zeven lotnummers die O2 Health retour zou komen halen een levering van Leverancier S betreft die ten onrechte is toegeschreven aan O2 Health (zoals beschreven in paragraaf 6.11.3.2). Deze constatering leidt tot een aanpassing in de administratie van het LCH, waarbij de naam van de juiste leverancier aan dit lotnummer wordt toegekend.⁸⁸² In totaal gaan er in mei 2020 1.212.500 mondmaskers retour die zijn afgekeurd op kwaliteit en/of fit.⁸⁸³

Voorstel voor vervangende mondmaskers

Nadat O2 Health de afgekeurde lots heeft opgehaald, stuurt Functionaris 11 VWS op 11 mei 2020 een reminder aan O2 Health, met het verzoek om het overzicht waar Functionaris 11 VWS op 4 mei 2020 om heeft verzocht aan te leveren voor het vervolg van de bestelling, namelijk:

- "[...] type masker
- aantal maskers
- certificaten/testrapporten van fabrikant zelf
- TNO rapport (voor zover beschikbaar)
- VWS rapport (voor zover beschikbaar).

Aan de hand van dit overzicht kunnen we dan bepalen welke info er per masker al ligt en bezien voor welke maskers er nog een steekproef nodig is om zo te komen tot een leveringsschema met uitsluitend die maskers die voldoen aan de kwaliteitseisen zoals die aan de maskers gesteld mogen worden op grond van de orders die VWS bij O2 Health heeft geplaatst en te komen tot een ordentelijke afhandeling van de orders.[...] ⁸⁸⁴

Op 8 mei 2020 informeert VWS bij de afdeling WJZ VWS naar de stand van zaken wat betreft leverancier O2 Health. Functionaris 11 VWS stuurt documentatie naar WJZ VWS en benoemt daarbij dat O2 Health afspraken heeft gemaakt over het verbeteren van de kwaliteit van de mondmaskers. Functionaris 11 VWS zegt hierover: "O2 Health

⁸⁸¹ OAKDEF-000028451.

⁸⁸² OAKLC14-001275844.

⁸⁸³ OAKVC1-000055679.

⁸⁸⁴ OAKVC2-000467857.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

heeft hier tot op heden echter nog weinig tot geen gehoor aan gegeven waarop ik O2 Health gisteren ook heb aangesproken.⁸⁸⁵

- 851 Op 11 mei 2020 stuurt O2 Health een e-mail met de mededeling dat zij zich juridisch laat adviseren over de afwikkeling van de order. VWS ontvangt de volgende e-mail:⁸⁸⁶

Gelet op de discussies die wij hebben gevoerd over de kwaliteitseisen zoals die aan de maskers gesteld mogen worden en de wijze van testen, alsmede gelet op de aanzienlijke gevolgen die één en ander heeft voor mijn onderneming en mij persoonlijk, heb ik besloten mij juridisch te laten adviseren alvorens op jouw verzoek te reageren. Je kunt mijn reactie aansluitend tegemoet zien.

Figuur 134: OAKVC1-000272036

- 852 Op 12 mei 2020 stuurt WJZ VWS een e-mail aan Functionaris 8 VWS, met het verzoek Landsadvocaat in te schakelen, gelet op de hoogte van het bedrag en de juridische stappen die O2 Health op dit moment zet. Functionaris 8 VWS doet het voorstel om “nog één keer” een oplossingsgerichte e-mail te versturen.⁸⁸⁷ WJZ VWS raadt aan Landsadvocaat te laten meedenken over het opstellen van deze e-mail.⁸⁸⁸

- 853 Blijkens een VWS-overleg is besloten om O2 Health nog twee weken de tijd te geven voor het alsnog volbrengen van de resterende leveringen, mits de mondmaskers van een goede kwaliteit zijn. Mocht dit niet lukken, dan zal O2 Health ‘in verzuim zijn’ en zullen de vooruitbetalingen moeten worden terugbetaald.⁸⁸⁹ Voordat dit besluit wordt gedeeld met O2 Health, e-mailt O2 Health VWS op 18 mei 2020 een brief met als bijlagen diverse kwaliteitscertificaten. In de e-mail schrijft O2 Health: “Zoals aangegeven wilde ik eerst ruggespraak houden. Graag verwijst ik naar de bijlagen”.⁸⁹⁰

- 854 In de brief aan VWS geeft O2 Health een toelichting op de overeengekomen afspraken over de kwaliteitsdiscussie. Daarna doet O2 Health een voorstel voor: “een nieuwe lading van 17.250.000 stuks (de door VWS aangekochte 18.000.000 mondkapjes minus de door VWS reeds afgenomen 750.000 mondkapjes) aan mondkapjes door O2 geleverd en door VWS afgenomen, welke mondkapjes CE gecertificeerd zullen zijn volgens Richtlijn 2016/425”. De brief van O2 Health eindigt met een passage waarin O2 Health toelicht dat VWS tot en met 22 mei 2020 tijd heeft om te reageren op dit voorstel.⁸⁹¹

- 855 Functionaris 11 VWS stuurt de brief van O2 Health op 18 mei 2020 door naar WJZ VWS.⁸⁹² Functionaris 11 VWS laat vervolgens de door O2 Health verstrekte bijgevoegde kwaliteitsrapporten beoordelen door het RIVM. Het RIVM stuurt op 20 mei 2020 een e-mail terug naar Functionaris 11 VWS, met daarin de volgende conclusie: “Kortom. Het

⁸⁸⁵ OAKVC2-000468018.

⁸⁸⁶ OAKVC1-000272036.

⁸⁸⁷ OAKVC2-000652186.

⁸⁸⁸ OAKVC2-000652185.

⁸⁸⁹ OAKVC2-000652152.

⁸⁹⁰ OAKVC2-000073343.

⁸⁹¹ OAKVC2-000073346.

⁸⁹² OAKVC2-000073343.

lijkt op het eerste gezicht aardig, maar bij iets betere controle zitten er fouten in of is het onvoldoende gegarandeerd dat altijd een goed product wordt geleverd.⁸⁹³

856 Op 22 mei 2020 e-mailt VWS een brief naar O2 Health waarin het voorstel van O2 Health wordt afgewezen en O2 Health in gebreke wordt gesteld. Daarbij stelt VWS onder meer dat de reeds van O2 Health ontvangen leveringen van mondmaskers zowel in aantal als in kwaliteit achterblijven bij wat is overeengekomen. Tevens deelt VWS mede dat zij 574.300 mondmaskers⁸⁹⁴ zal behouden, ter waarde van een bedrag van € 2.010.050, en wordt O2 Health gesommeerd om uiterlijk op 5 juni 2020 het resterende aantal van 17.425.700 mondmaskers van het type FFP2/KN95/N95 te leveren.⁸⁹⁵

857 Op 3 juni 2020 e-mailt O2 Health een nieuwe brief, waarin onder meer het volgende wordt gesteld: (i) VWS heeft geen fatale leveringstermijnen gesteld; (ii) er is geleverd wat is besteld (KN95-mondmaskers) en (iii) de opstelling van VWS heeft er direct toe geleid dat O2 Health de leveringsverplichtingen niet kon nakomen. Daarnaast doet O2 Health een nieuw voorstel voor het alsnog leveren van het totaal van de 18 miljoen bestelde mondmaskers. In het voorstel wordt het volgende aangegeven: *“Zoals opgemerkt, heeft O2 de afgelopen weken bepaald niet stil gezeten en voor het nog te leveren aantal van 17.425.700 stuks mondkapjes inmiddels nieuwe batches besteld in het buitenland. Dit product is vooraf door TNO gecontroleerd en bovendien voorzien van een CE-certificering door een Nando traceerbare notified body. Op basis hiervan is er in feite geen enkele ruimte voor discussie over de kwaliteit.”*

 Het leveringsschema dat daarvoor wordt aangehouden, luidt:⁸⁹⁶

Offerte	Afhaaldatum	Merk	Dozen	Maskers/doos	Aantal maskers
16-03-2020	28-mei-20	Gilania	674	1.080	772.920
17-03-2020	04-jun-20	Gilania	1.451	1.080	1.522.080
20-03-2020	11-jun-20	Gilania	1.047	1.080	1.130.700
23-03-2020	18-jun-20	Gilania	2.000	1.080	2.160.000
23-03-2020	25-jun-20	Gilania	2.500	1.080	2.700.000
28-03-2020	02-jul-20	Gilania	3.000	1.080	3.240.000
28-03-2020	09-jul-20	Gilania	3.500	1.080	3.780.000
28-03-2020	16-jul-20	Gilania	2.032	1.080	2.194.300

Total 17.500.000

Figuur 135: OAKVC2-000466935

858 Zoals volgt uit het bovenstaande schema, stelt O2 Health voor om de bestelling van VWS bij O2 Health alsnog te volbrengen. O2 Health geeft daarbij aan op 4 juni 2020 in totaal 772.920 mondmaskers te zullen leveren. De overige ‘afhaaldatum’ in het schema zijn slechts bedoeld als richtlijn, aldus O2 Health. Aanvullend geeft O2 Health aan dat nog datzelfde weekend het CE-certificaat zal worden gedeeld van een mogelijk tweede soort KN95-mondmasker, dat nog sneller geleverd kan worden. De brief sluit af met een passage waarin O2 Health stelt dat

⁸⁹³ OAKVC2-000467310.

⁸⁹⁴ Zie alinea 871 voor het aantal behouden stuks door VWS van de leveringen van O2 Health.

⁸⁹⁵ OAKVC2-000466934; OAKVC2-000466935.

⁸⁹⁶ OAKVC2-000466935.

wanneer VWS haar medewerking weigert, met name wat betreft het accepteren van de aangekondigde leveringen, VWS aansprakelijk zal worden gehouden voor de te lijden schade.⁸⁹⁷

859 Vervolgens bevestigt Functionaris 8 VWS op 4 juni 2020 dat de e-mail van O2 Health in goede orde is ontvangen, en wordt medegedeeld dat VWS bereid is om O2 Health in de gelegenheid te stellen de leveringsverplichting na te komen volgens het voornoemde leveringsschema. Daarnaast stelt Functionaris 8 VWS dat de producten "uiteraard" ook kwalitatief moeten voldoen, en dat deze steekproefsgewijs zullen worden gecheckt.⁸⁹⁸

6.11.7 O2 Health hervat leveringen en VWS laat mondkmaskers hertesten

860 Nadat VWS O2 Health in de gelegenheid heeft gesteld om tot het nakomen van de orders over te gaan, levert O2 Health één dag later, op 5 juni 2020, 727.920 mondkmaskers af in Vianen.⁸⁹⁹ Op 12 juni 2020 stuurt Functionaris 11 VWS een e-mail aan de betrokkenen binnen VWS, waarin is beschreven dat deze (eerste) nieuwe lading van het merk Gilania is aangekomen. Deze lading is getest door het kwaliteitsteam van het RIVM en is goedgekeurd wat betreft de filtratie. De fit was echter "slecht" en werd dus afgekeurd, aldus Functionaris 11 VWS.⁹⁰⁰

861 Vervolgens stelt VWS een brief op die op 17 juni 2020 naar O2 Health wordt verstuurd, met de mededeling dat de filtratie akkoord is bevonden, maar de fit is afgekeurd. VWS meldt dat er een hertest zal worden uitgevoerd, en dat er met verdere betalingen wordt gewacht tot het reeds betaalde voorschot is 'uitgeput' en de resterende leveringen zijn goedgekeurd. Over het afkeuren en hertesten geeft VWS het volgende aan:⁹⁰¹

Op 5 juni jl. heeft u 727.920 maskers afgeleverd in Vianen.

In uw brief d.d. 3 juni 2020 heeft u opgemerkt dat de door u te leveren maskers "vooraf door TNO [zijn] gecontroleerd en bovendien voorzien van een CE certificering door een Nando traceerbare notified body". Voor discussie over kwaliteit zou om die reden geen plaats zijn.

Uw optimisme is helaas niet bewaarheid.

Het kwaliteitsteam bij het LCH heeft de filtratie van de door u geleverde maskers akkoord bevonden, maar de fit niet.

Om herhaling van in het verleden gevoerde discussie te voorkomen ben ik voornemens om op korte termijn een tweede toetsing door het uitvoeren van een test te laten uitvoeren door een notified body, meer in het bijzonder door Dekra. Deze test – aan de hand van norm EN 149:2001+A1:2009 op basis waarvan ook de door u gestelde CE-certificering heeft plaatsgevonden – zal een doorlooptijd van ongeveer twee weken hebben.

Ik ben in afwachting van de offerte van Dekra en verdere praktische informatie.

Teneinde vertraging te voorkomen ben ik bereid de kosten van deze tweede toetsing vooralsnog voor rekening van mijn ministerie te nemen. Wel behoud ik dienaangaande mijn rechten voor. Over de aanvang en de uitkomst van deze tweede toetsing houd ik u op de hoogte.

Figuur 136: OAKVC2-000078941

⁸⁹⁷ OAKVC2-000466934; OAKVC2-000466935.

⁸⁹⁸ OAKVC1-000275659.

⁸⁹⁹ OAKVC2-000078941.

⁹⁰⁰ OAKVC2-000651902.

⁹⁰¹ OAKVC2-000078941.

862

Op dezelfde dag, 17 juni 2020, bevestigt O2 Health dat de brief van VWS is ontvangen. In een reactie op de afgekeurde levering geeft O2 Health aan vertrouwen te hebben in de hertest. Daarnaast refereert O2 Health aan een testrapport waarin de Gilania-mondmaskers zijn goedgekeurd. De brief wordt afgesloten met een ultimatum voor de restantbetalingen van de eerste vier orders ad € 4.375.000. In de reactie van O2 Health is onder meer het volgende aangegeven: *"Ik heb vertrouwen in de door O2 geleverde mondkapjes en zie de testresultaten van Dekra graag tegemoet. In dit kader wijs ik wel op dat bij het verkrijgen van het CE-certificaat voor deze mondkapjes al specifiek op de fit is getest door de betreffende Notified Body (Universal Certification) conform de daartoe geldende normen en dat de uitkomsten daarvan positief zijn bevonden. Voor de volledigheid heb ik het uitgebreide technische rapport van 8 mei 2020 van Universal Certification aan deze brief gehecht. Het rapport laat niets aan duidelijkheid te wensen over."*⁹⁰²

863 VWS reageert op 24 juni 2020 per brief richting O2 Health (in reactie op de brief van O2 Health van 17 juni 2020):⁹⁰³

Naar aanleiding van uw brief van 17 juni jl. en de door u ingediende facturen en reminders met verzoeken om betaling informeren wij u als volgt.

Volgens onze administratie heeft u tot op heden 5.452.570 mondkapjes geleverd in Vianen, terwijl u 18.000.000 mondkapjes zou leveren. Zoals in onze brief van 22 mei jl. gemeld hebben wij u verzocht en zo nodig gesommeerd uiterlijk op 5 juni 2020 alle mondkapjes te leveren. In uw brief van 3 juni jl. gaf u aan dat u de termijn van 5 juni jl. niet redelijk vond en dat u CE gecertificeerde mondkapjes zou leveren volgens een leverschema, waarbij de laatste levering zal plaatsvinden op 16 juli 2020.

U geeft aan dat u vorige week een zending van 1.200.000 mondkapjes heeft aangeboden maar dat deze vanwege gebrek aan opslagcapaciteit niet in ontvangst konden worden genomen. Ook geeft u aan dat u deze week een zending van 3.000.000 mondkapjes wil afleveren. Wij hebben het distributiecentrum verzocht uw leveringen in ontvangst te nemen. Wel verzoeken wij u de werkwijze zoals vermeld op de bijlage in acht te nemen aangezien anders helaas niet tot ontvangst van de levering kan worden overgegaan.

Hierbij stellen wij u in de gelegenheid om ervoor te zorgen dat alle 18.000.000 mondkapjes zijn geleverd conform uw leveringsschema als vermeld in uw brief van 3 juni jl., zodat derhalve uiterlijk op 17 juli 2020 alle mondkapjes zijn geleverd.

Zoals wij in onze brief van 17 juni jl. aan u hebben laten weten, heeft het kwaliteitsteam bij het LCH de kwaliteit van de op 5 juni jl. geleverde mondkapjes helaas wederom niet akkoord bevonden en zullen wij een tweede test laten uitvoeren door Dekra. Deze tweede test zal plaatsvinden aan de hand van norm EN 149:2001+A1:2009 op basis waarvan ook de door u gestelde CE-certificering heeft plaatsgevonden. Eerder hebben wij u bericht dat deze tweede toetsing een doorlooptijd van ongeveer twee weken zou hebben maar helaas moeten we er rekening mee houden dat het waarschijnlijk langer gaat duren voordat we de

uitslag van de tweede test hebben. Wij hopen dat dit medio juli het geval zal zijn. Verder hebben wij u in onze brief van 17 juni jl. medegedeeld dat wij ons op het standpunt stellen dat uw facturen pas voor betaling in aanmerking komen nadat het volledige door de Staat betaalde voorschot is "uitgeput" alsmede de levering waarop de factuur betrekking heeft is goedgekeurd. Wij hebben u voor tientallen miljoenen bevoorschot. Wij zien geen grond om reeds thans additionele betalingen te doen, terwijl het aantal goederen dat met dat voorschotbedrag correspondeert nog niet is geleverd en de goederen die wel zijn geleverd bovendien nog niet zijn goedgekeurd. Voor zover op de Staat op dit moment al een (additionele) betalingsplicht zou rusten, wordt die opgeschort.

Uw resterende leveringen zie ik graag tegemoet. Hierbij verzoeken wij u vriendelijk doch dringend de in de bijlage vermelde werkwijze voor levering in acht te nemen.

Figuur 137: OAKVC2-000651821

⁹⁰² OAKVC1-000262945.

⁹⁰³ OAKVC2-000651821.

864 Vervolgens levert O2 Health in deelleveringen tot begin juli 2020 mondkmaskers van het merk Gilania in Vianen, totdat de advocaat van O2 Health op 6 juli 2020 mededeelt dat O2 Health de leveringen tijdelijk zal opschorten.⁹⁰⁴ O2 Health meldt te stoppen met leveren totdat WVS haar "schuld" (vier restantbetalingen) heeft afbetaald. Volgens O2 Health zijn beide partijen namelijk overeengekomen dat de restbetaling van 20% geschiedt na elke levering. Ook meldt O2 Health dat door O2 Health aangeboden deelleveringen vanwege capaciteitsproblemen niet door WVS in ontvangst zijn genomen. Bij de brief zijn diverse testrapporten gevoegd.⁹⁰⁵

865 Op 20 juli 2020 reageert WVS per brief richting O2 Health. WVS stelt zich op het standpunt dat het onterecht is dat O2 Health zich beroept op opschorting, omdat O2 Health zelf niet aan de verbintenis voldoet. Ondanks de constateerde gebreken kondigt WVS aan op eigen kosten een herkeuring te zullen laten uitvoeren; niet bij DEKRA, maar bij 'BSI Group The Netherlands B.V.', aan de hand van de normen EN149:2001+A1:2009.⁹⁰⁶

866 Op 16 september 2020 is de hertest afgerond en stuurt BSI de testresultaten naar WVS. De resultaten zijn hetzelfde als die van het RIVM: geen van de onderzochte lots is goedgekeurd.⁹⁰⁷ In het verlengde van deze resultaten ontvangt O2 Health op 21 september 2020 het volgende bericht, met als bijlagen de testresultaten van BSI:⁹⁰⁸

Het ministerie heeft (na een langere periode dan verwacht) de resultaten ontvangen van de bij BSI gevraagde second opinion. De resultaten bevestigen het oordeel van het RIVM. Geen van de onderzochte lots is met een PASS uit de second opinion gekomen. Gemene deler zijn de negatieve resultaten met betrekking tot de *Total Inward Leakage*.

Het ministerie is bereid om, alvorens verdere stappen te nemen, de huidige situatie te bespreken. Het voorstel is om dat nog deze week te doen. Donderdag a.s. zou wat ons betreft daarvoor de meest geschikte dag zijn. Ik hoop dat u dat ook schikt. Tijdstip en plaats (c.q. wijze van) samenkomen kunnen wij daarna nog afstemmen.

Figuur 138: OAKVC2-000651678

6.11.8

Afwikkeling na afkeuring op basis van hertesten

867 Op 4 december 2020 spreken partijen met elkaar over een oplossing voor het ontstane geschil. O2 Health meldt daarbij dat het vooruitbetaalde bedrag is besteed. Na dit gesprek geeft O2 Health op 21 december 2020 op verzoek een uiteenzetting over de wijze waarop het door WVS betaalde voorschot is besteed.⁹⁰⁹ O2 Health stuurt het volgende voorstel: "Wij willen als afronding voorstellen dat O2 € 800.000 terugstort naar WVS en dat de resterende 250.000 maskers van de eerste tranche, indien gewenst, worden afgeleverd bij WVS." Naast dit voorstel geeft O2 Health ook uitleg over de gemaakte kosten. De 'eerste tranche' bestaat volgens O2 Health uit de order

⁹⁰⁴ OAKVC1-000055679.

⁹⁰⁵ OAKVC2-000651790.

⁹⁰⁶ OAKVC2-000651749.

⁹⁰⁷ Vanwege de negatieve resultaten van de "Total Inward Leakage" (fit).

⁹⁰⁸ OAKVC2-000651678.

⁹⁰⁹ OAKVC2-000651434.

van 8 miljoen mondmaskers, met een stuksprijs van \$ 2,90.⁹¹⁰ Van deze mondmaskers zijn er volgens O2 Health uiteindelijk ongeveer 600.000 stuks door VWS behouden en heeft O2 Health 250.000 stuks in voorraad. O2 Health geeft hierbij aan dat de overige 7,9 miljoen stuks zijn teruggehaald door de leverancier van O2 Health en als goed zijn beoordeeld, zodat er geen creditering aan O2 Health heeft plaatsgevonden.⁹¹¹

Tabel overzicht:	
Eerste tranche	€ 19.200.000
Clips	€ 300.000
Tweede tranche	€ 22.950.000
Transport DHL	€ 937.773
Transport Ethiopian	€ 998.000
Lokaal transport	€ 25.000
Opslag	€ 18.554
Juridische kosten + PM	€ 26.500
Laboratorium testen	€ 38.500
Totale kosten	€ 44.494.327
Aanbetaling door VWS	€ 45.835.000
Huidig saldo	€ 1.030.104
Vershil door currency verschillen en diverse algemene en personeelskosten, negatieve rente	
	Minus PM-post kosten juridische bijstand
Maskers nog in voorraad	250.000

Figuur 139: OAKVC2-000651435

Op 23 december 2020 vindt er een vervolgesprek plaats tussen O2 Health en VWS.⁹¹²

Op 4 januari 2021 bekijkt VWS de mogelijkheid om contact te leggen met de fabrikant in China, om zo (een deel van) het vooruitbetaalde bedrag terug te halen.⁹¹³ In gesprekken met Deloitte licht WJZ VWS toe dat het Bestuurder O2 Health op 7 januari 2021 heeft aangeboden om te helpen met het bij de fabrikant terughalen van het vooruitbetaalde bedrag voor de 'eerste tranche' (8 miljoen mondmaskers), maar dat VWS hier wel meer informatie voor nodig had. Dit heeft WJZ VWS via een e-mail aan O2 Health op 15 januari 2021 nogmaals aangeboden, met daarbij verzoek aan O2 Health om meer informatie te verstrekken over de fabrikant.⁹¹⁴ WJZ VWS licht aan Deloitte toe dat O2 Health de benodigde informatie niet heeft overgelegd, zodat VWS deze actie niet heeft kunnen doorzetten.

Op 15 januari 2021 stuurt O2 Health een e-mail met een nieuw voorstel naar VWS. O2 Health stelt voor nog 10 miljoen mondmaskers te leveren, als VWS een restant van ongeveer € 3 miljoen betaalt.

⁹¹⁰ Deze stuksprijs van \$ 2,90 voor de eerste 8 miljoen mondmaskers komt niet overeen met de inkoopprijs van \$ 2,30 zoals vermeld in alinea 797.

⁹¹¹ OAKVC2-000651435.

⁹¹² OAKVC2-000651430.

⁹¹³ OAKVC1-000106714; OAKVC2-000651402.

⁹¹⁴ OAKVC2-000651402.

871 Eind april 2021 stellen medewerkers van het LCH een overzicht op, waaruit volgt dat van de ruim 8,2 miljoen door O2 Health geleverde mondmaskers er 573.300 stuks worden gehouden.⁹¹⁵ Dit overzicht wordt gedeeld met WJZ VWS. Het restant van circa 7,7 miljoen mondmaskers staat volgens VWS gereed om door O2 Health te worden opgehaald na terugbetaling van het voorschot.⁹¹⁶

Kwaliteitsoordeel	Merknaam	Aantal stuks
• Afgekeurd	Xin Sheng Kang	1.500
• Afgekeurd	Onbekend	200.000
• Afgekeurd	Huisime	30.000
• Gedegradeerd naar FFP1	KSA	108.800
• Goedgekeurd	Huisime	34.000
• Goedgekeurd	New Lison	103.000
• Goedgekeurd	New Lison	96.000
Eindtotaal		573.300

Tabel 17: Aantal stuks gehouden door VWS van de leveringen van O2 Health

872 Op 23 april 2021 stuurt O2 Health nog een ander voorstel naar VWS. Dit betreft een voorstel waarbij VWS € 2,6 miljoen (extra) betaalt, in ruil waarvoor O2 Health 18 miljoen nieuwe CE-gecertificeerde mondmaskers levert (de 8 miljoen afgekeurde mondmaskers neemt O2 Health dan terug). VWS neemt het voorstel in overweging, maar wijst het vervolgens af.⁹¹⁷

873 Op 7 mei 2021 stuurt VWS een opeisingsbrief aan O2 Health, waarin is aangegeven dat O2 Health gehouden is een bedrag van € 43.444.950 te retourneren. Dit bedrag bestaat uit het voorschot van € 45.835.000, minus een bedrag van € 2.010.050 (voor 574.300⁹¹⁸ geleverde mondmaskers tegen een prijs van € 3,50 per stuk) en een bedrag van € 380.000 voor de geleverde clips.⁹¹⁹ Op dezelfde dag reageert O2 Health met de mededeling vanwege de enorme voorraden mondmaskers niet verbaasd te zijn over deze stap. O2 Health is verder teleurgesteld dat de overheid haar 'verplichtingen' niet is nagekomen, waarbij een partij 'die haar van dienst heeft willen zijn' op deze manier wordt behandeld.⁹²⁰

874 Op 21 juni 2021 dagvaart de Staat der Nederlanden (hierna: "de Staat") O2 Health. Op 21 december 2022 wijst de rechtbank een vonnis in deze zaak. Volgens de Staat voldeden de mondmaskers niet aan de kwaliteitseisen en zijn er te weinig mondmaskers geleverd. De koopovereenkomst met O2 Health is om die reden door de Staat ontbonden. De Staat vordert dat O2 Health wordt veroordeeld tot terugbetaling van ruim € 43 miljoen. De rechtbank geeft de Staat gelijk en wijst de vordering van de Staat toe. De rechtbank oordeelt dat de geleverde mondmaskers niet aan de overeengekomen kwaliteitseisen voldeden en dat de Staat de koopovereenkomst rechtsgeldig heeft

⁹¹⁵ OAKVC2-000656035. Dit aantal bevat de door het RIVM goedgekeurde mondmaskers (233.000), evenals drie leveringen die door het RIVM zijn afgekeurd (231.500), en één levering die is gekwalificeerd als FFP1 (108.800) (zie alinea 817 in paragraaf 6.11).

⁹¹⁶ OAKVC2-000656035.

⁹¹⁷ OAKVC2-000656057.

⁹¹⁸ Dit aantal van 574.300 bevat nog de 1.000 stuks van de levering van Leverancier S die onterecht is toegeschreven aan een levering van O2 Health.

⁹¹⁹ OAKVC2-000655988.

⁹²⁰ OAKVC2-000651214.

ontbonden. O2 Health wordt veroordeeld tot terugbetaling van ruim € 43 miljoen.⁹²¹ O2 Health licht in wederhoor aan Deloitte toe dat O2 Health hoger beroep heeft aangetekend. WJZ VWS licht in wederhoor aan Deloitte toe dat dat de Staat is overgegaan tot het aansprakelijk stellen van de bestuurder van O2 Health en tot het leggen van conservatoir beslag.

875 Naar aanleiding van publicatie van het vonnis van Rechtbank Noord-Holland in de zaak VWS tegen O2 Health op 9 januari 2023, zijn er artikelen verschenen die de uitspraak samenvatten. Tevens heeft dit geleid tot Kamervragen vanuit de TK en tot antwoorden van de minister voor LZS.⁹²²

6.12 Overige onderwerpen

876 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de overige onderwerpen 'winst' en 'beademingsapparatuur'.

6.12.1 Winst

877 O2 Health is leverancier van VWS en heeft niet deelgenomen aan het consortium dat het LCH heeft gevormd. In het register van ondertekenaars van het LCH-convenant is O2 Health niet opgenomen.⁹²³ Evenmin heeft O2 Health, op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie, uitspraken gedaan over het zonder winsttoegmerk leveren van mondkmaskers.

878 Om inzicht te krijgen in de winstmarge heeft Deloitte O2 Health gevraagd om inzicht te geven in de financiële administratie van O2 Health. O2 Health heeft dit inzicht niet verstrekt aan Deloitte.

6.12.2 Beademingsapparatuur

879 Blijkens de door Deloitte verkregen onderzoeksinformatie heeft O2 Health medio maart 2020 een overeenkomst gesloten met VWS voor het leveren van beademingsapparatuur.⁹²⁴ Eind maart 2020 heeft O2 Health via een e-mail aan VWS aangegeven niet in staat te zijn deze levering te volbrengen.⁹²⁵ Vervolgens is de betaling door VWS aan O2 Health ook niet uitgevoerd.⁹²⁶ Aangezien dit geen overeenkomst voor PBM betreft, is deze niet betrokken in het Onderzoek van Deloitte.

⁹²¹ Rechtbank Noord-Holland (zittingsplaats Alkmaar) 21 december 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:11446.

⁹²² Aanhangsel Handelingen II, 2022/2023, nr. 1867.

⁹²³ OAKD00-0002-00000015.

⁹²⁴ OAKVC1-000456502.

⁹²⁵ OAKVC1-000455584.

⁹²⁶ OAKVC1-000460867.

7 Arch & Hook

7.1 Inleiding en leeswijzer

880 Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de Arch & Hook-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw, alsmede een leeswijzer.

881 De bevindingen met betrekking tot de Arch & Hook-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door VWS en het LCH gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedures. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de Arch & Hook-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen de desbetreffende inkoopprocessen kan worden geplaatst.

882 Deloitte heeft Arch & Hook de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met Arch & Hook heeft een interview plaatsgevonden voor het Onderzoek (hoor). Arch & Hook heeft ondanks herhaalde verzoeken geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen (wederhoor).⁹²⁷ De medewerking van betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

883 Paragraaf 7.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de Arch & Hook-transacties, gevolgd door een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 7.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 7.4) en VIP-lijst (zie paragraaf 7.5).
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 7.6) en Aanbiedingen (zie paragraaf 7.7).
- Overeenkomsten en orders (zie paragraaf 7.8) en Prijs (zie paragraaf 7.9).
- Leveringen en betalingen (zie paragraaf 7.10) en Kwaliteit (zie paragraaf 7.11).
- Afwikkeling (zie paragraaf 7.12) en Overige onderwerpen (zie paragraaf 7.13).

⁹²⁷ Arch & Hook heeft op 24 februari 2023 aan Deloitte bericht: "We refer to your brief dated 20 February, 2023 received by email addressed to Arch & Hook (A&H) and confirm that A&H do not wish to take up the invitation from Deloitte to review (parts) of the second part of the Record of Actions and/or to provide any comment. Accordingly, we note, Deloitte will state in the final version of the Record of Actions submitted to its client that the facts and circumstances relating to A&H should be read, in conjunction with, the absence of a response from A&H and/or [Bestuurder 1 Arch & Hook]". Zie Bijlage D 'Medewerking leveranciers'.

7.2 Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake de Arch & Hook-transacties als volgt worden samengevat.

884 Dit onderdeel van het (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door VWS/het LCH van 9,02 miljoen FFP2/KN95-mondmaskers bij Arch & Hook Holding B.V. (hierna: "Arch & Hook"). De kenmerken van de Arch & Hook-transacties zijn als volgt:

Naam	Arch & Hook
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 17.499.600
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	1,5%
Omvang organisatie	Klein
Statutaire zetel	Nederland
Type leverancier	Nederlandse leverancier
Oprichtingsdatum	28 september 2015
Bedrijfsactiviteit(en)	Recyclen van plastics tot duurzame kledinghangers
Inkoopfase(n)	Fase 1: VWS Fase 2: LCH
Wijze van aanbrengen	VWS en VIP-lijst
Vermelding VIP-lijst	Ja
Ondertekening LCH-convenant	Nee
Datum eerste contact	17 maart 2020
Datum eerste overeenkomst/order	20 maart 2020
Check(s) op leverancier	- Kredietwaardigheidscheck na plaatsen orders - Testen samples na plaatsen eerste order
Aanbetaling	Nee
Leveringscondities	DDP (feitelijke levering is FOB)
Inkoop PBM (besteld)	- VWS: 1.020.000 FFP2/KN95-mondmaskers (stuksprijs € 2,98); in totaal € 3.039.600 - LCH: 8.000.000 FFP2/KN95-mondmaskers (stuksprijs € 2,18); in totaal € 17.440.000
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Ja
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	8,02 miljoen van 9,02 miljoen KN95-mondmaskers (89%)
Betalingen inkoop PBM t.o.v. besteld	€ 17.499.600 van totaal € 20.479.600 (85%)
Kwaliteit	Goedgekeurd na hertesten en/of omstickeren verpakking
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Ja

885 Volgens eigen opgave heeft Arch & Hook diverse verkoopkantoren verspreid over de wereld en heeft zij daardoor een netwerk in China. Bestuurder 1 Arch & Hook was gedurende het uitbreken van COVID-19 in Azië en heeft daar de gevolgen van het uitbreken van het virus ervaren. Bij terugkomst in Nederland concludeert Bestuurder 1 Arch & Hook dat Arch & Hook via haar netwerk iets kan betekenen bij het inkopen en leveren van PBM.

886 Medio maart 2020 poogt Bestuurder 1 Arch & Hook op diverse manieren om in contact te komen met VWS. Uiteindelijk heeft Bestuurder 1 Arch & Hook op 18 maart 2020, via Vader bestuurder 1 Arch & Hook, contact met VWS. Hierbij geeft Bestuurder 1 Arch & Hook bij VWS aan dat Arch & Hook mondkmaskers kan leveren tegen “marktconforme prijzen”, waarbij de mondkmaskers klaarstaan in China en Arch & Hook in staat is om binnen enkele dagen te leveren aan VWS.

887 Naar aanleiding van het contact tussen VWS en Arch & Hook doet Arch & Hook op 19 maart 2020 een eerste aanbieding aan VWS voor het leveren van 1,02 miljoen “FFP2 equivalent (=KN95) mask” voor € 2,98 per stuk. Op 20 maart 2020 accepteert VWS de aanbieding van Arch & Hook, waarbij VWS geen vooruitbetaling hoeft te doen en Arch & Hook verantwoordelijk is voor het transport (in de praktijk zijn de mondkmaskers getransporteerd via de luchtbrug van het LCH).

888 In de periode tussen 23 en 31 maart 2020 doet Arch & Hook diverse vervolgaanbiedingen aan VWS en het LCH voor het leveren van “KN95 mask (~equivalent to FFP2 mask)”, waarbij de prijs van € 2,98 per stuk naar € 2,18 per stuk gaat. Arch & Hook doet beweringen in haar aanbiedingen, waaronder de bewering dat het reeds “tientallen miljoenen maskers aan Nederland direct voor het Ministerie van Welzijn, Gezondheid & Sport” levert.⁹²⁸ Ook wordt beweerd dat de “huidige voorraad FFP2 mondkmaskers: 12 miljoen” stuks omvat.

889 Na de start van het LCH (op 23 maart 2020), deelt VWS op 26 maart 2020 de gegevens van Arch & Hook met het LCH, inclusief de details van de (eerste) order van Arch & Hook met VWS. VWS plaatst Arch & Hook op de VIP-lijst. Op 24 maart 2020 schrijft VWS intern dat Bestuurder 1 Arch & Hook op de lijn is gekomen via Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook én Functionaris 8 VWS, en dat Arch & Hook “daarmee een politieke lead” is. In de VIP-lijst, die VWS op 31 maart 2020 deelt met het LCH, is aangegeven: “Eerste batch geleverd: kwaliteit is goed. Direct oppakken svp → formele opdrachtbrief opstellen”. Aangegeven is dat het om het product “FFP2” gaat voor 18 miljoen stuks en een prijs van € 2,18 per mondkmasker.

890 Nadat VWS op 31 maart 2020 eerst een verzoek doet aan Arch & Hook voor het leveren van 8 miljoen mondkmaskers voor € 2,18 per stuk onder dezelfde condities als die van de eerste order, plaatst het LCH de order op 2 april 2020 bij Arch & Hook. Daarbij merkt het LCH op dat het lijkt alsof de aangeleverde certificaten niet kloppen. Aangezien (i) de eerste levering van Arch & Hook goed is bevonden tijdens de controle door het RIVM, en (ii) de huidige relatie met VWS goed is, wil het LCH de order bij Arch & Hook wel plaatsen. Betrokkenen van het LCH lichten aan Deloitte toe dat Arch & Hook een VWS-lead is en dat het LCH Arch & Hook zonder inspraak van VWS waarschijnlijk nooit opdracht had gegeven voor het leveren van mondkmaskers, enerzijds omdat Arch & Hook geen

⁹²⁸ In paragraaf 7.10.2 is vermeld dat Arch & Hook op 26 maart 2020 20.000 mondkmaskers levert aan VWS. In paragraaf 7.10.3 is aangegeven dat Arch & Hook de overige 1 miljoen mondkmaskers op 23 april 2020 levert aan VWS/het LCH.

ervaring had met het inkopen van mondkmaskers en anderzijds omdat het LCH twijfels had over de kwaliteit van de mondkmaskers.

De werkelijke inkoop van KN95-mondmaskers door VWS bij Arch & Hook bedraagt € 59.600, waarbij er een order was gesloten voor € 3.039.600. De werkelijke inkoop van KN95-mondmaskers door het LCH bij Arch & Hook bedraagt € 17.440.000. De orders worden geplaatst in een periode waarin er zoveel (politieke en publieke) aandacht bestaat voor de schaarste aan PBM dat VWS het LCH de opdracht geeft om maximaal PBM in te kopen.

Op 26 maart 2020 levert Arch & Hook een testbatch aan VWS. Het tweede deel van de eerste order levert Arch & Hook op 23 april 2020. Eind maart 2020 keurt het RIVM de testbatch van Arch & Hook goed. VWS vermeldt bij de samples van de tweede levering dat de score *"kantje boord"* is, *"met een risico dat de hele lading van 1 mln bij aankomst hier mogelijk net onder de norm gaat."* Op dezelfde dag geeft Arch & Hook via een e-mail aan VWS door het transport te zullen verzorgen voor de tweede order.

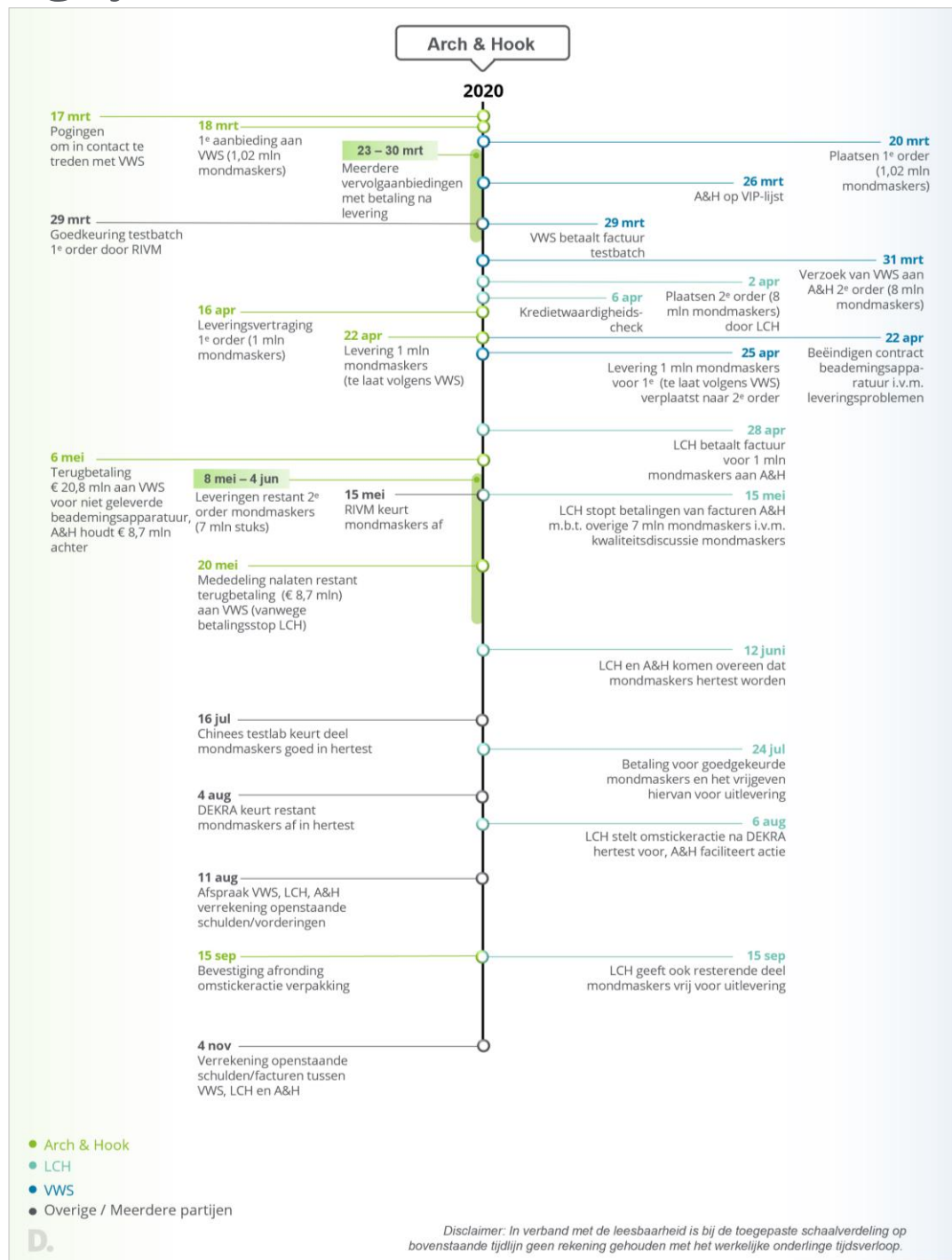
Medio april 2020 ontstaat er discussie tussen VWS en Arch & Hook over de (te late) levering van het tweede deel (1 miljoen mondkmaskers) van de eerste order. VWS accepteert de levering niet en de levering wordt ondergebracht als onderdeel van de tweede order (van het LCH), met het argument dat het tweede deel van de eerste order te laat is geleverd (aan VWS) en dat de prijs van € 2,98 per stuk daarom te hoog is. Uiteindelijk is de order tussen VWS en Arch & Hook beperkt gebleven tot het leveren van de testbatch, en is de order tussen het LCH en Arch & Hook gehandhaafd voor het leveren van 8 miljoen mondkmaskers. De overige deelleveringen aan het LCH (7 van de 8 miljoen mondkmaskers) zijn per vliegtuig getransporteerd vanuit China naar Nederland, via de luchtbrug van het LCH.

In mei 2020 keurt het RIVM de geleverde mondkmaskers van Arch & Hook af. Vervolgens staakt het LCH de betalingen richting Arch & Hook in verband met de testresultaten. Medio juni 2020 komen het LCH en Arch & Hook overeen dat de mondkmaskers hertest moeten worden door externe testbureaus. Het deel van de mondkmaskers met een Chinese CE-markering wordt hertest door een Chinees testbureau. Dit deel van de mondkmaskers wordt na de hertest goedgekeurd. Het andere deel van de mondkmaskers, met een Europees CE-markering, wordt hertest door een Europees testbureau. Dit deel van de mondkmaskers wordt afgekeurd, onder andere vanwege de verpakking. Het LCH concludeert dat wanneer de Europese CE-markering afgeplakt wordt op de verpakking, de mondkmaskers kunnen worden goedgekeurd. Arch & Hook faciliteert deze omstickeractie en in september 2020 wordt ook dit deel van de mondkmaskers vrijgegeven.

In maart 2020 sluit VWS, naast de order voor de mondkmaskers, ook een overeenkomst met Arch & Hook voor het leveren van beademingsapparatuur. Hiervoor betaalt VWS € 29,5 miljoen vooruit. Arch & Hook bericht in april en mei 2020 aan VWS dat zij niet in staat is om de beademingsapparatuur te leveren. Arch & Hook betaalt een deel terug aan VWS en houdt het restantbedrag onder zich, omdat het LCH, Arch & Hook niet betaalt voor de afgekeurde mondkmaskers. Nadat de mondkmaskers zijn goedgekeurd, verrekenen VWS, het LCH en Arch & Hook de openstaande bedragen.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke momenten inzake de Arch & Hook-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

7.3 Belangrijke momenten

7.4 Achtergrond en oprichting

896 VWS en het LCH hebben orders geplaatst bij Arch & Hook. Arch & Hook is opgericht op 28 september 2015. Uit de registratie bij de KVK volgt dat Arch & Hook is gevestigd in Amsterdam en wordt bestuurd door Bestuurder 1 Arch & Hook, waarbij Arch Group B.V. (hierna: "Arch Group") de enige aandeelhouder is. Uit de registratie bij de KVK volgt dat, naast Bestuurder 1 Arch & Hook, twee andere personen gevolmachtigden zijn van Arch & Hook.⁹²⁹ Uit de registratie bij de KVK volgt ook dat Arch Group is gevestigd in Singapore (met een statutaire zetel in Aalsmeer) en wordt bestuurd door Bestuurder 1 Arch & Hook.⁹³⁰

897 Uit de in september 2020 bij de KVK gedeponeerde jaarrekening over 2019 blijkt dat Arch & Hook Holding B.V. beschikt over een balanstotaal van ongeveer € 1,6 miljoen en over een eigen vermogen van ongeveer € 630.000 negatief.⁹³¹

898 Arch & Hook licht in een interview met Deloitte toe dat de missie van Arch & Hook is om het gebruik van niet-duurzame materialen binnen de fashion- en retailindustrie te stoppen. Op de website van Arch & Hook wordt deze missie als volgt verwoord: *"Arch & Hook's mission is to eliminate the use of non-sustainable materials within Fashion and Retail. Full stop."*⁹³² Zo is Arch & Hook gestart met het recyclen van plastics tot duurzame kledinghangers. Inmiddels zijn de bedrijfsactiviteiten verdeeld in drie verschillende divisies: (i) gericht op de fashion- en retailindustrie, zoals in het geval van de kledinghangers, (ii) gericht op de verkoop van (gerecyclede) plastic pallets, en (iii) gericht op het verminderen van plastic afval in de gezondheidszorgsector.

899 Arch & Hook licht in een interview met Deloitte toe dat zij een aantal dochterondernemingen heeft, naast diverse verkoopkantoren, verspreid over de wereld. Hierdoor is sprake van een netwerk in China. Arch & Hook geeft aan ten tijde van de overeenkomsten met VWS en het LCH ongeveer 20 medewerkers in dienst had.

7.5 VIP-lijst

7.5.1 Inleiding

900 Deze paragraaf heeft betrekking op het onderwerp 'VIP-lijst'. Arch & Hook of bij Arch & Hook betrokken personen worden genoemd op een of meerdere van de VIP-lijsten.⁹³³ In deze paragraaf wordt beschreven hoe Arch & Hook in contact komt met VWS en waarom deze partij als een *"politieke lead"* op de VIP-lijst is geplaatst door VWS. Uit de

⁹²⁹ KVK 64216373.

⁹³⁰ KVK 63899906.

⁹³¹ KVK 64216373.

⁹³² <https://www.archandhook.com/mission>.

⁹³³ Hoofdstuk 2 'Normenkader' beschrijft hoe het VIP-team en de VIP-lijst zijn ontstaan en op welke wijze politiek gevoelige leads worden opgevolgd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 9 'VIP-team' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

feitelijke gebeurtenissen die hierna zijn beschreven, volgt dat er al een order was gesloten tussen VWS en Arch & Hook voordat Arch & Hook door VWS op de VIP-lijst werd geplaatst.

7.5.2 Arch & Hook op de VIP-lijst

- 901 Op 20 maart 2020 plaatst VWS een (eerste) order bij Arch & Hook (zie hiervoor paragraaf 7.8.2). Op een van de dagen daarna plaatst VWS Arch & Hook op de VIP-lijst. Op 24 maart 2020 geeft VWS in een intern schrijven aan dat Bestuurder 1 Arch & Hook op de lijn is gekomen via Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook én Functionaris 8 VWS, en dat Arch & Hook “daarmee een politieke lead” is.⁹³⁴ Zie paragraaf 7.7.2 ‘Het eerste contact met VWS’ voor details over het eerste contact van Arch & Hook met VWS.
- 902 Na het oprichten van het LCH deelt VWS op 26 maart 2020 de gegevens van Arch & Hook met het LCH, inclusief de details van de order tussen VWS en Arch & Hook.⁹³⁵ Vervolgens deelt VWS op 31 maart 2020 per e-mail een Excel-bestand met het LCH, genaamd: ‘Kopie van Overdracht deals VWS naar Leusden V12 3103.xlsx’.⁹³⁶ Arch & Hook is op deze lijst vermeld als “POL60” en als “Arch & Hook / Bestuurder 1 Arch & Hook”, met daarbij de tekst: “Eerste batch geleverd: kwaliteit is goed. Direct oppakken svp --> formele opdrachtbrief opstellen”.⁹³⁷
- 903 Op 15 april 2020 stuurt het VIP-team, VWS en het LCH een voortgangsbericht over de politieke leads, met in de bijlage de VIP-lijst.⁹³⁸ Deze VIP-lijst bevat de vermelding “Arch & Hook / Bestuurder 1 Arch & Hook” en geeft het dossier-nummer “POL60 en GMT1” aan het product “FFP2”. De lead is in het Excel-bestand opgenomen op het tabblad “VWS & Politiek gevoelig”.⁹³⁹
- 904 Onderstaande figuur is een weergave van de VIP-lijst van 15 april 2020 (ten behoeve van deze weergave is deze verdeeld in vier delen):⁹⁴⁰

⁹³⁴ OAKVC1-000291297. [Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook] licht aan Deloitte toe niet te kunnen plaatsen waarom deze ‘lead’ door VWS is aangemerkt als ‘een politieke lead’, omdat [Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook] destijds geen politieke functie vervulde, noch bestuurlijk actief was.

⁹³⁵ OAKVC2-000504373.

⁹³⁶ OAKVC2-000103831; OAKVC2-000103832.

⁹³⁷ OAKVC16-000033156.

⁹³⁸ OAKLC14-001154185. De VIP-lijst is een Excel-bestand.

⁹³⁹ OAKLC14-001154186.

⁹⁴⁰ OAKLC14-001154186.

Dossier nummer	Naam bedrijf	Gevoelig/overig	Indeling update bestand
POL60 en GMT1	Arch & Hook / AL.	Gevoelig/kansrijk	Afgehandeld, gevoelig, deal gemaakt. 8 mio mondkapjes
Beoordeling (afgehandeld?)	Contactpersoon	Crux achtergrond aanbod	Product
Indien deal afgeketst. 6/4:- Ja 8 miljoen in bestelling. Afgehandeld. Het LCH in contact met Arch & Hook. 14/4: U. gemaild naar Arch met de vraag of 1 miljoen mondkapjes nog geleverd gaan worden.	VWS/LCH Medewerker / U. VWS	Eerste deal 1,02 mio mondkapjes. 20k al geleverd. Goede kwaliteit. 1 mio nog niet geleverd. Daarnaast ook een deal van 8 mio mondkapjes afgesloten.	FFP2
Aantal	Prijs	Bron contact gehad	Bijzonderheden
minimaal 18 milj.	2,18		15/5 Een eerste deal gesloten van 1,02 milj. mondkapjes. 20K waren geleverd; kwaliteit goed. Daarop besloten op over te gaan op een tweede deal: 8 milj. mondkapjes. Resterende 1 miljoen mondkapjes nog niet geleverd. Dat heeft te maken met exportproblemen. Arch and Hook heeft ons om een brief gevraagd om aan te geven dat dit namens de Nederlandse overheid gebeurt. Dit hebben we gedaan. Betaling is 100% bij levering. 14/1 is een mail uitgestuurd met de vraag of er nog wordt geleverd of dat we het resterende deel van de order uit onze orderportefeuille kunnen verwijderen
Overgedragen?	Vervolgstappen	Status	
Ja, ook besproken tussen VWS en Functionaris 1 LCH	3/4 Het LCH checken bij traden en C. laatste stand van zaken.	LCH stelt opdrachtbrief voor 18 milj. Mondmaksres op en zendt deze naar Arch and hook	

AL.
Bestuurder
1 Arch &
HookU.
Functionaris
11 VWSC.
Functionaris
1 LCH

Figuur 140: OAKLC14-001154186

In deze VIP-lijst is "POL60 en GMT1" groen gearceerd. In de legenda bij de VIP-lijst staat als uitleg bij de groene arcering: "Lead opgepakt en afgehandeld. Geen verdere actie nodig van het VIP-team."⁹⁴¹

Het dossiernummer "POL60" maakt deel uit van de versie van de VIP-lijst die Functionaris 2 VWS op 20 april 2020 rondstuurt aan onder anderen minister van VWS en minister voor MZS.⁹⁴² Onderstaande figuur geeft weer hoe "POL60" is opgenomen op de lijst, waarbij de vermelding over "Mondmaskers" in de kolom "Aanbod product" is opgenomen. Er wordt verder niet gespecificeerd wie verantwoordelijk is voor de lead Arch & Hook.⁹⁴³

POL60	Arch and Hook	VWS/GMT	Mondmaskers	Ja: 1,02 en 8 mio FFP2	6/4:- Ja 8 miljoen in bestelling. Afgehandeld. Het LCH in contact met A & H. Deal gemaakt voor 8 mio mondkapjes 14/4: U. gemaild naar Arch met de vraag of 1 miljoen mondkapjes nog geleverd gaan worden. Eerste deal 1,02 mio mondkapjes. 20k al geleverd. Goede kwaliteit. 1 mio nog niet geleverd. Daarnaast ook een deal van 8 mio mondkapjes afgesloten.
-------	---------------	---------	-------------	------------------------	---

U.
Functionaris
11 VWS

Figuur 141: OAKBZK22-000015317

In de (laatste) versie van de VIP-lijst, die het VIP-team op 8 juli 2020 rondstuurt,⁹⁴⁴ is op het tabblad "VWS&Politiek gevoelig" Arch & Hook met groen gearceerd. Onderstaande figuur toont het vermelde "POL60 en GMT1" op deze

⁹⁴¹ OAKLC14-001154186. Het LCH plaatst op 2 april 2020 een order bij Arch & Hook voor het leveren van 8 miljoen mondkapjes (zie de paragraaf 7.8.2). Op deze VIP-lijst is een verwijzing opgenomen naar die order.

⁹⁴² OAKBZK22-000015315.

⁹⁴³ OAKBZK22-000015317.

⁹⁴⁴ Dit betreft de laatste versie uit de beschikbare onderzoeksgegevens.

versie van de VIP-lijst (ten behoeve van de weergave is deze verdeeld in vier delen). De legenda bij deze VIP-lijst geeft als toelichting "afgehandeld" bij de groene arcering.⁹⁴⁵

Dossier nummer	Naam bedrijf	Gevoelig/overig	Gevoelig/overig
POL60 en GMT1	Arch & Hook f. Bestuurder 1 Arch & Hook	Gevoelig/ansrijk	Gevoelig/ansrijk
Indeling update bestand	Processtap	Stavaza dropdown nieuw	Beoordeling (afgehandeld?)
Afgehandeld, gevoelig, deal gemaakt. 8 mio mondkapjes	contact gehad: afgehandeld	deal	Indien deal afgeketst, 6/4: Ja 8 miljoen in bestelling. Afgehandeld. Het LCH in contact met A & H 14/4: U. gemaild naar Arch met de vraag of 1 miljoen mondkapjes nog geleverd gaan worden.
Contactpersoon VWS/LCH	Crux achtergrond aanbod	Product	Aantal
Medewerker VWS Functionaris 11 VWS	Eerste deal 1,02 mio mondkapjes. 20k al geleverd. Goede kwaliteit. 1 mio nog niet geleverd. Daarnaast ook een deal van 8 mio mondkapjes afgesloten.	FFP2	minimaal 18 milj.
Prijs	Bijzonderheden	Overgedragen?	Vervolgstappen
2,18	15/5 Een eerste deal gesloten van 1,02 milj. mondkapjes. 20K waren geleverd; kwaliteit goed. Daarop besloten op over te gaan op een tweede deal: 8 milj. mondkapjes. Resterende 1 miljoen mondkapjes nog niet geleverd. Dat heeft te maken met export-problemen. Arch and Hook heeft ons om een brief gevraagd om aan te geven dat dit namens de Nederlandse overheid gebeurt. Dit hebben we gedaan. Betaling is 100% bij levering. 14/1 is een mail uitgestuurd met de vraag of er nog wordt geleverd of dat we het resterende deel van de order uit onze orderportefeuille kunnen	Ja, ook besproken tussen VWS en Functionaris 1 LCH	3/4 Het LCH checken bij traden en laatste stand van zaken.
Status	LCH stelt opdrachtbrief voor 18 milj. Mondmaksres op en zendt deze naar Arch and hook.		

U.
Functionaris
11 VWS

C.
Functionaris
1 LCH

Figuur 142: OAKVC2-000603301

Arch & Hook geeft bij Deloitte aan dat Arch & Hook niet wist te zijn opgenomen op een VIP-lijst van VWS en het LCH. Arch & Hook weet ook niet wat de betekenis is van het al dan niet op deze lijst voorkomen.

7.6 Inkoopbehoefte

Wij verwijzen naar hoofdstuk 2 'Normenkader' voor de inkoopstrategie van VWS en het LCH, en voor het door het LCH gehanteerde vraagprognosemodel. Vanaf medio maart 2020 wijzigt de coördinerende rol van VWS bij het inkopen van PBM, vanwege de acute vraag naar PBM naar het zelfstandig inkopen van PBM, waarbij VWS zelf contact heeft met leveranciers, overeenkomsten afsluit en (voortuit)betalingen verricht (zie ook paragraaf 6.6 'Inkoopbehoefte'). Vanaf 23 maart 2020 start de centrale inkoop van PBM door het samenwerkingsverband, het LCH.

Om de inkoopbehoefte te onderbouwen en te valideren, en om de vraag aan PBM in kaart te brengen, ontwikkelt en hanteert het LCH vanaf begin april 2020 een 'verfijnd' vraagprognosemodel.⁹⁴⁶ VWS stuurt op 10 april 2020 een verduidelijkende 'Opdrachtmail inzake LCH', met onder meer de opdracht om maximaal PBM in te kopen, zonder rekening te houden met een vooraf begrensde voorraadomvang. Vervolgens kocht het LCH vanaf 10 april 2020 op instructie van VWS maximaal PBM in.⁹⁴⁷

Naast de inkoopstrategie vormt het tijdsgewricht een belangrijke context bij de inkopen PBM. In de fase waarin de 'aandacht piekt', te weten de periode waarin de media-aandacht toeneemt, betreffende het in Nederland

⁹⁴⁵ OAKVC2-000603301.

⁹⁴⁶ OAKLC14-000739280.

⁹⁴⁷ OAKVC2-000047695.

beschikbaar krijgen van voldoende PBM, vinden ook de transacties met Arch & Hook plaats. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' voor een meer gedetailleerde beschrijving van het tijdsgewricht in die periode.⁹⁴⁸

912 Zowel VWS als het LCH plaatst een order bij Arch & Hook voor het leveren van PBM (zie paragraaf 7.8 'Overeenkomsten en orders'). VWS plaatst op 22 maart 2020 een order bij Arch & Hook voor het leveren van KN95-mondmaskers. Het LCH plaatst op 2 april 2020 een order bij Arch & Hook voor het leveren van KN95-mondmaskers.

7.7 Aanbiedingen

7.7.1 Inleiding

913 Deze paragraaf beschrijft hoe Arch & Hook in contact komt met VWS, waarna VWS en het LCH meerdere aanbiedingen ontvangen van Arch & Hook. Hieruit volgt dat het eerste contact tussen VWS en Arch & Hook op 17 maart 2020 was, voorafgaand aan het operationeel zijn van het LCH (vanaf 23 maart 2020).

7.7.2 Het eerste contact met VWS

914 [Bestuurder 1 Arch & Hook] licht in een interview met Deloitte toe dat [Bestuurder 1 Arch & Hook] gedurende het uitbreken van COVID-19 in Azië was en daar de gevolgen van het uitbreken van het virus heeft ervaren. Bij terugkomst in Nederland concludeert [Bestuurder 1 Arch & Hook] dat Arch & Hook via haar eigen netwerk iets kon betekenen bij het inkopen en leveren van PBM.

915 [Bestuurder 1 Arch & Hook] licht in het interview met Deloitte toe via [Vader bestuurder 1 Arch & Hook] contact te hebben kunnen leggen met VWS.⁹⁴⁹ Volgens [Bestuurder 1 Arch & Hook] heeft [Vader bestuurder 1 Arch & Hook] op 17 maart 2020 een WhatsApp-bericht van VWS doorgestuurd naar [Bestuurder 1 Arch & Hook], met onder andere de volgende tekst: "dank voor telefonisch gesprek van zojuist. Je kunt contact opnemen met [Functionaris 10 VWS] bij VWS en coördinator van het beschermingsmiddelen vraagstuk".

916 [Bestuurder 1 Arch & Hook] licht toe dat dit bericht het enige is wat [Vader bestuurder 1 Arch & Hook] heeft gedaan voor [Bestuurder 1 Arch & Hook]. [Vader bestuurder 1 Arch & Hook] bevestigt aan Deloitte enkel telefonisch contact te hebben gehad met VWS, met het doel de juiste persoon binnen VWS te koppelen aan [Bestuurder 1 Arch & Hook]. [Vader bestuurder 1 Arch & Hook] licht aan Deloitte toe geen financieel belang te hebben gehad bij deze opdrachten van Arch & Hook.

917 [Functionaris 30 VWS] bevestigt in een interview met Deloitte dat de vader van [Bestuurder 1 Arch & Hook] telefonisch contact heeft gehad met VWS voor het introduceren van [Bestuurder 1 Arch & Hook] en dat [Functionaris 30 VWS]

⁹⁴⁸ Zie ook Bijlage E 'Tijdsgewricht'.

⁹⁴⁹ [Bestuurder 1 Arch & Hook] heeft daarbij toegelicht dat zijn vader een carrière heeft gehad in de gezondheidszorg.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

vervolgens de lead Arch & Hook heeft doorverwezen naar de personen binnen VWS die verantwoordelijk waren voor het inkopen van PBM.

918 Op 17 maart 2020 stuurt Bestuurder 1 Arch & Hook een e-mail naar VWS via 'coronabeschermingsmiddelen@minvws.nl'. Daarin introduceert Bestuurder 1 Arch & Hook Arch & Hook, met onder andere de vermelding dat Arch & Hook in staat is om 1 miljoen mondmaskers per week naar Nederland te versturen.⁹⁵⁰

919 Op 18 maart 2020 stuurt Bestuurder 1 Arch & Hook een e-mail naar Functionaris 30 VWS. Hierin verwijst Bestuurder 1 Arch & Hook naar "het korte maar aangename gesprek van zojuist" met Functionaris 30 VWS en dat Arch & Hook via haar bedrijfsvoering en netwerk in staat is om miljoenen (medische) mondmaskers per week in Nederland te leveren vanuit China. Bestuurder 1 Arch & Hook verwijst hierbij naar haar directe contacten met de lokale overheid in China. Daarbij vermeldt Bestuurder 1 Arch & Hook dat Arch & Hook deze mondmaskers wil leveren tegen "marktconforme prijzen". In de bijlage voegt Bestuurder 1 Arch & Hook een beschrijving toe van het product dat Arch & Hook kan leveren tot wel 100 miljoen stuks. Het zijn "disposable medical masks", waarbij is vermeld dat het om FFP2- en FFP3-mondmaskers gaat.⁹⁵¹

920 Functionaris 30 VWS stuurt de e-mail van Bestuurder 1 Arch & Hook van 18 maart 2020 door naar 'coronabeschermingsmiddelen@minvws.nl', met de tekst:⁹⁵²

Bijgaand aanbod kreeg ik binnen. Kunnen jullie deze met voorrang oppakken/ reactie geven? Ik heb eerder zijn vader gesproken (), komt betrouwbaar en serieus over.

Figuur 143: OAKVC1-000499727

921 Hierna meldt Functionaris 30 VWS op 18 maart 2020 aan Bestuurder 1 Arch & Hook dat zijn bericht is doorgestuurd naar het "Specifieke Corona inkoopteam" met het verzoek aan dat team om "hier snel naar te kijken".⁹⁵³

922 Op 18 maart 2020 vraagt Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging per e-mail aan VWS hoe aanbiedingen van mondmaskers doorgezet kunnen worden naar VWS. Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging ontvangt als reactie van VWS dat aanbiedingen doorgezet kunnen worden naar 'coronabeschermingsmiddelen@minvws.nl'.⁹⁵⁴ Op 18 maart 2020 stuurt Bestuurder 1 Arch & Hook het bericht van VWS door naar Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging. Daarna schrijft Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging aan Functionaris 30 VWS het volgende:⁹⁵⁵

⁹⁵⁰ OAKVC2-000019577.

⁹⁵¹ OAKVC1-000271140; OAKVC1-000271141.

⁹⁵² OAKVC1-000499727.

⁹⁵³ OAKVC1-000271164.

⁹⁵⁴ OAKVC2-000018812.

⁹⁵⁵ OAKVC1-000271164.

Vanmorgen werd ik geappt door O. Ik ken haar zeer goed. Uiteraard uit de politiek maar ook daarna hadden wij nog veel contact. Zij appte mij dat de zoon van haar partner heel snel heel veel mondkapjes zou kunnen leveren. Binnen 1a 2 etmalen 1 miljoen. Ik ken deze AL. niet persoonlijk. Wel heb ik hem zo juist gesproken. Omdat ik O. goed ken en weet dat zij zich nooit zou laten spannen voor een karretje waar ze zelf niet in gelooft stuur ik deze mail. Het lijkt mij namelijk een ongelooflijke kans.

Ik heb heel goed begrepen dat jullie ontzettend veel tijd moeten steken aan het beoordelen van de betrouwbaarheid van de aanbieders die zich melden. Misschien helpt deze wetenschap dan.

O. Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook

AL. Bestuurder 1 Arch & Hook

Figuur 144: OAKVC1-000271164

923 Op 18 maart 2020 stuurt Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging bovenstaande e-mail door naar Functionaris 7 VWS, met de tekst: "Hier de mail die net naar Functionaris 30 VWS stuurde. Ik hoop heeeel erg dat dit raak is."⁹⁵⁶

924 Bestuurder 1 Arch & Hook heeft in een interview met Deloitte toegelicht dat Bestuurder 1 Arch & Hook medio maart 2020 met Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook gesproken heeft over de mogelijkheden die Arch & Hook destijds had voor het leveren van medische mondkapjes. Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook heeft vervolgens per WhatsApp contact opgenomen met Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging.⁹⁵⁷ Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook licht aan Deloitte toe contact te hebben gezocht met Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging, naar aanleiding van een artikel in de Volkskrant van 17 maart 2020, waarin was vermeld dat de huisartsen kampten met een tekort aan mondkapjes. Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook had van Bestuurder 1 Arch & Hook vernomen dat Arch & Hook over veel mondkapjes beschikte.

925 Op 18 maart 2020 hebben VWS-ambtenaren intern per e-mail contact over Arch & Hook. Daarin wordt onder andere het volgende besproken: "pakken jullie deze aib op? Misschien al bekende lead. Mocht het bij opvolging wel of niet iets blijken te zijn, wel fijn als ik Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging kan terugkoppelen. Daarmee bedoel ik zeker niet deze moet nu eerst of zo, dat jullie proces".⁹⁵⁸ Hierop volgt de volgende reactie: "Ik heb deze al doorgezet naar het GMT-loket. Daarbij heb ik erop gewezen dat Vader bestuurder 1 Arch & Hook oud-hoogleraar en arts is van UMC Utrecht, en ook bestuurlijk een circuit heeft. Dat klinkt dus wel betrouwbaar. Mijn verzoek was om dit snel uit te lopen. Ik heb vader en zoon allebei aan de lijn gehad. Moet ik zelf reageren naar Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging". Alsmide: "Had Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging aan tel en heb haar beloofd dat als we definitief weten of we hiermee iets kunnen/tot deal wordt gekomen we haar informeren, dus hoeft nu niet."⁹⁵⁹

926 Op 19 maart 2020 stuurt Bestuurder 1 Arch & Hook een e-mail naar Functionaris 30 VWS, waarin de familiale band tussen Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook en Bestuurder 1 Arch & Hook wordt toegelicht. Bestuurder 1 Arch & Hook schrijft te kunnen begrijpen dat er in het algemeen twijfel kan ontstaan bij VWS over potentiële nieuwe leveranciers. Bestuurder 1 Arch & Hook vraagt aan VWS of er iets gedaan kan worden om deze twijfel weg te nemen. Zoals hierna beschreven in paragraaf 7.8 'Overeenkomsten en orders', volgt dat het LCH op 6 april 2020 een kredietwaardigheidscheck uitvoert op Arch & Hook, waarover positief wordt bericht. Uit interviews met VWS

⁹⁵⁶ OAKVC1-000271164.

⁹⁵⁷ Alinea 926 beschrijft dat [Bestuurder 1 Arch & Hook] en [Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook] een familiale band hebben.

⁹⁵⁸ OAKVC1-000271164.

⁹⁵⁹ OAKVC1-000499714.

volgt dat VWS geen onderbouwing vraagt aan Arch & Hook bij het wegnemen van eventuele twijfel over potentiële nieuwe leveranciers. Verder luidt de e-mail van Arch & Hook als volgt:⁹⁶⁰

Vanochtend probeer ik u al even te bellen, maar helaas zonder succes. Overigens wel begrijpelijk gezien de drukte.

Wellicht is het u inmiddels ter oren gekomen dat er een familiäre band is tussen [O.] en mijzelf. Zij heeft mij ook aangeraden om dit product direct aan te bieden bij het Ministerie. Om de hulp voor onze zorgverleners te vergroten en te versnellen. Daarnaast, begrijp ik dat er in het algemeen eventueel twijfel kan ontstaan richting potentiële nieuwe leveranciers, een zogenaamd 'supplier due diligence' proces is uiteraard op dit moment lastig, gezien de urgentie van de materialen. Nu is mijn vraag, wat kunnen wij doen om dit voor u weg te nemen? En ons te focussen op het voorzien van de zorgverleners en de Nederlandse bevolking, want we staan pas aan het begin van de strijd tegen COVID-19.

Voor uw informatie heb ik onze [AQ.], mee gekopieerd in deze email, mocht u voorzien willen worden van enige informatie.

O. Partner
vader
bestuurder 1
Arch & Hook

AQ.
Bestuurder
2 Arch &
Hook

Figuur 145: OAKVC1-000497598

7.7.3 Snelheid van leveren van belang medio maart 2020

927 Op 19 maart 2020 ontvangt [Bestuurder 1 Arch & Hook] een e-mail van 'coronabeschermingsmiddelen@minvws.nl', waarin "Team Corona" van VWS aangeeft dat VWS op dit moment voorrang geeft aan partijen die "vandaag of morgen" geschikte mondmaskers kunnen leveren. Daaronder valt Arch & Hook niet volgens 'coronabeschermingsmiddelen@minvws.nl'.⁹⁶¹

928 [Bestuurder 1 Arch & Hook] geeft als reactie op dit bericht dat [Bestuurder 1 Arch & Hook] denkt dat er een misverstand is ontstaan, aangezien Arch & Hook geschikte mondmaskers heeft klaarstaan in haar distributiecentrum in Shanghai. Het zal hooguit twee dagen kosten om deze mondmaskers op locatie in Nederland te krijgen. Verder meldt Arch & Hook tot wel 500.000 mondmaskers per dag te kunnen produceren en leveren, mits de vliegschema's dit toelaten.⁹⁶² Arch & Hook stelt in de e-mail dat dit soort volumes niet voor veel partijen in de wereld beschikbaar zijn, maar wel voor Arch & Hook, vanwege haar zakelijke relaties met de Chinese overheid. Ten slotte schrijft Arch & Hook dat "vandaag" (19 maart 2020) bestellen, betekent dat er minimaal 500.000 mondmaskers op 23 maart 2020⁹⁶³ in Nederland zijn.⁹⁶⁴

929 Nadat [Bestuurder 1 Arch & Hook] de eerste contacten heeft gelegd met VWS, doet Arch & Hook op 19 maart 2020 een eerste aanbieding aan VWS. In de volgende paragrafen is vermeld welke aanbiedingen Arch & Hook aan VWS en daarna aan het LCH doet, en hoe dit uiteindelijk resulteert in twee orders.

⁹⁶⁰ OAKVC1-000497598.

⁹⁶¹ OAKVC1-000497594.

⁹⁶² Zie paragraaf 7.8.2, waarin wordt aangegeven dat VWS op 20 maart 2020 een eerste order plaatst bij Arch & Hook voor het leveren van 1,02 miljoen mondmaskers.

⁹⁶³ Zie paragraaf 7.10.2, waarin is aangegeven dat Arch & Hook de testbatch van 20.000 mondmaskers levert op 26 maart 2020, en zie paragraaf 7.10.3, waarin staat dat Arch & Hook de overige 1 miljoen mondmaskers levert op 23 april 2020.

⁹⁶⁴ OAKVC2-000033856.

7.7.4

De eerste aanbieding aan VWS, d.d. 19 maart 2020

930 Op 19 maart 2020 stuurt Arch & Hook een e-mail naar Functionaris 8 VWS, waarin VWS wordt bedankt voor het met Arch & Hook gevoerde gesprek en waarin ook een aanbieding wordt gedaan voor het leveren van mondmaskers. Arch & Hook meldt dat de mondmaskers klaarstaan in haar distributiecentrum in Shanghai. Deze aanbieding van Arch & Hook luidt als volgt:⁹⁶⁵

Zoals telefonisch aan uw uitgelegd zouden wij via onze internationale handelsroutes het Ministerie graag willen ondersteunen. De strijd tegen COVID-19 is een onbegonnen zaak zonder de juiste bescherming voor onze hulpverleners en uiteraard de Nederlandse bevolking.

Wij hebben de geschikte maskers; medische wegwerp-maskers en vaste-maskers (volgens RIVM, FFP2-maskers) klaarstaan in ons distributie centrum in Shanghai, het kost dus hooguit 2 werkdagen om deze op locatie in Nederland te krijgen. Elke verloren dag is er wat ons betreft 1. Daarnaast is de Nederlandse overheid niet de enige in de wereld die deze maskers nu nodig heeft, om die reden zouden wij de samenwerking graag per direct met u willen starten.

Wij kunnen tot wel 50.000 (RIVM, FFP2-maskers) per dag produceren en leveren. Dit soort volumes zijn niet voor veel partijen in de wereld beschikbaar en dit heeft te maken met onze zakelijke relaties met de Chinese overheid, waar ik u in de volgende alinea meer over zal vertellen.

Via onze dagelijkse bedrijfsvoering (productie van milieuvriendelijke, gerecyclede, plastic kledinghangers en de wereldwijde distributie hiervan) in China en onze directe contacten met de lokale overheid van China (het basis materiaal van onze kledinghangers bestaat uit een mix van 'marine plastics' en 'ocean-bound plastics'), zijn wij via onze lokale kantoren in staat om honderdduizenden (medische) mondkapjes per dag te versturen naar Nederland en dat zouden wij ook graag willen verzorgen, tegen marktconforme prijzen. Wat ik de afgelopen dagen in de media lees is niet ethische en er wordt misbruik gemaakt van COVID-19 situatie, zo zijn wij als bedrijf niet.

In de bijlage van deze email treft u de volgende documentatie:

1. Introductie presentatie van ons bedrijf Arch & Hook (zoals u vroeg, zodat u beter kunt inschatten wie wij zijn)
2. Beschrijving van de verschillende medisch maskers, welke wij op dagelijkse basis kunnen produceren en leveren
3. Achtergrond informatie van de maskers (RIVM, FFP2-maskers)
4. Opdracht bevestiging zodat we de maskers z.s.m. kunnen leveren aan u in Nederland

Figuur 146: OAKVC1-000274330

931 Arch & Hook licht aan Deloitte toe niet de fabrikant te zijn van de mondmaskers; deze worden ingekocht bij Chinese fabrikanten. Op 19 maart 2020 (zie alinea 928) schrijft Arch & Hook aan VWS 500.000 mondmaskers per dag te kunnen produceren en leveren. Later op diezelfde dag schrijft Arch & Hook aan VWS 50.000 mondmaskers per dag te kunnen produceren en leveren.⁹⁶⁶

932 Naast extra informatie over de onderneming Arch & Hook en achtergrondinformatie over de verschillende soorten mondmaskers die Arch & Hook kan leveren ("*FFP2 equivalent (=KN95) mask*" en chirurgische mondmaskers), voegt Arch & Hook ook een opdrachtbevestiging toe aan de e-mail van 19 maart 2020. In deze opdrachtbevestiging is de volgende informatie opgenomen:

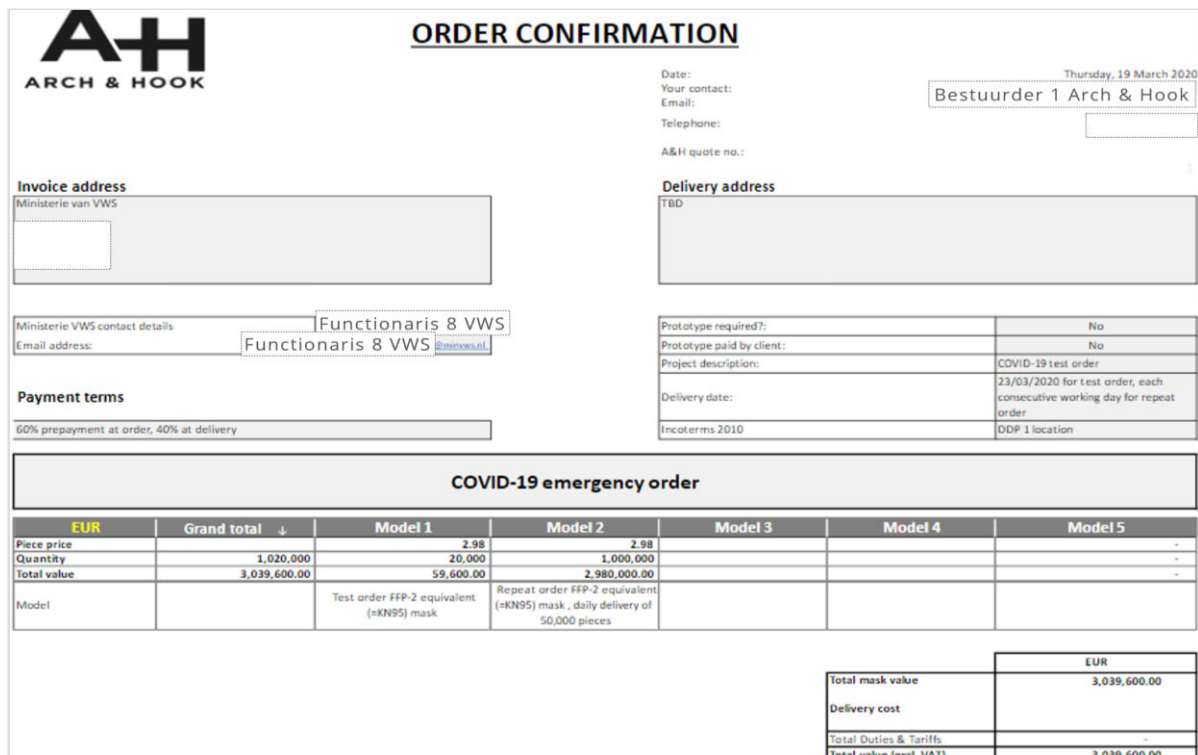
- aantal: 20.000 (testorder) + 1.000.000 "*FFP2 equivalent (=KN95) mask*";
- prijs: € 2,98 per mondmasker;

⁹⁶⁵ OAKVC1-000274330.

⁹⁶⁶ OAKVC1-000274330; OAKVC1-000497594.

- totale prijs: € 59.600 (testorder) en € 2.980.000 (restantorder), voor in totaal € 3.039.600;
- leveringsvoorwaarden: Incoterms DDP⁹⁶⁷ waarbij de goederen op één locatie worden geleverd;
- leveringsschema: 23 maart 2020 testorder geleverd, waarbij op elke opvolgende werkdag 50.000 stuks worden geleverd;
- betalingsvoorwaarden: 60% vooruitbetaling en 40% na levering.⁹⁶⁸

933 De opdrachtbevestiging luidt als volgt:⁹⁶⁹

ARCH & HOOK

ORDER CONFIRMATION

Date: Thursday, 19 March 2020
 Your contact: Bestuurder 1 Arch & Hook
 Email:
 Telephone:
 A&H quote no.:

Invoice address
 Ministerie van VWS

Delivery address
 TBD

Ministerie VWS contact details: Functionaris 8 VWS
 Email address: Functionaris 8 VWS

Payment terms
 60% prepayment at order, 40% at delivery

COVID-19 emergency order

EUR	Grand total ↓	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Piece price		2.98	2.98			-
Quantity	1,020,000	20,000	1,000,000			-
Total value	3,039,600.00	59,600.00	2,980,000.00			-
Model		Test order FFP-2 equivalent (=KN95) mask	Repeat order FFP-2 equivalent (=KN95) mask, daily delivery of 50,000 pieces			

	EUR
Total mask value	3,039,600.00
Delivery cost	
Total Duties & Tariffs	
Total value (excl. VAT)	3,039,600.00

Figuur 147: OAKVC1-000274334

934 Op 20 maart 2020 stuurt Arch & Hook een e-mail aan Functionaris 8 VWS, waarin wordt aangegeven dat, vanwege het uitblijven van een reactie van VWS op haar aanbieding, Arch & Hook op eigen initiatief besluit om 20.000 mondknagers naar Nederland te verzenden, "om enige verdere vertragingen in dit proces te voorkomen".⁹⁷⁰ In paragraaf 7.8.2 is toegelicht hoe en wanneer VWS de eerste opdracht aan Arch & Hook verleent naar aanleiding van deze aanbieding.

935 Uit interviews met VWS en uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet dat VWS de beweringen van Arch & Hook over wat en wanneer Arch & Hook kan leveren verifieert. VWS licht toe aan Deloitte dat is gecontroleerd of

⁹⁶⁷ DDP betekent dat Arch & Hook het transport regelt en betaalt tot de afgesproken plaats van bestemming, in dit geval een locatie in Nederland.

⁹⁶⁸ OAKVC1-000274330; OAKVC1-000274334.

⁹⁶⁹ OAKVC1-000274334.

⁹⁷⁰ OAKVC1-000274290.

de kwaliteit van de mondklappers voldoende was, of de prijs binnen de bandbreedtes viel, en of de leverancier betrouwbaar was.

7.7.5 De tweede aanbieding aan VWS, d.d. 23 maart 2020

936 Op 23 maart 2020, na het goedkeuren door VWS van de eerste aanbieding (zie paragraaf 7.8.2), doet Arch & Hook per e-mail een vervolgaanbieding aan VWS. Het onderwerp van de e-mail is: "Exclusive Productie voor Min. VWS." De mail is gericht aan Functionaris 8 VWS. Deze tweede aanbieding van Arch & Hook bevat twee type mondklappers: de type KN95-mondklappers en de type chirurgische mondklappers. In de e-mail schrijft Arch & Hook op basis van haar zakelijke relaties, via de Chinese overheid, exclusiviteit bij de fabrikanten te hebben geregeld voor VWS. Hiervoor heeft Arch & Hook wel een afnameverplichting nodig van VWS. Deze afnameverplichting houdt in dat VWS minimaal 18 miljoen KN95-mondklappers afneemt, voor € 2,98 per stuk.⁹⁷¹ De afnameverplichting voor de chirurgische mondklappers omvat 23 miljoen stuks tegen een prijs van € 0,76 per stuk, waarbij er 1 tot 10 miljoen stuks per week geproduceerd kunnen worden. Arch & Hook schrijft dat er geen vooruitbetaling nodig is en doet deze aanbieding als volgt:⁹⁷²

Fijn te horen dat alles nog goed met u ging eerder vanmiddag.

Zoals eerder vandaag telefonisch besproken; onze maskers bevatten het KN95 (GB2626-2006) filter, dit is vergelijkbaar met FFP2, maar is het Chinese equivalent. Dit zijn ook de maskers die morgen geleverd zullen worden bij het door u aangegeven adres. Voor een volledig overzicht van de specificaties en een vergelijk, verwijst ik u naar de volgende website: <https://multimedia.3m.com/mws/media/17915000/comparison-ffp2-95-filtering-facepiece-respirator-classes-tb.pdf>

Naast de KN95 maskers, zijn wij ook in staat om de standard wegwerp, chirurgische maskers te leveren. Het afgelopen weekend hebben wij met ons interne COVID-19 team hard gewerkt aan het veiligstellen van onze masker afname mogelijkheden (gezien het feit dat de afnemers fors toenemen en hogere prijzen rekenen), uiteraard naast de 1 miljoen stuks die al in productie zijn. Dat was ook de voornaamste reden van mijn telefoongesprek hedenmiddag.

Zoals u zult begrijpen is de COVID-19 paniek hard om ons heen aan het slaan in Europa maar ook in de Verenigde Staten. De afnamegaranties van de maskers worden met de dag lastiger vast te leggen en te bemeesteren. Echter, door onze zakelijke relaties hebben wij het afgelopen weekend en afname exclusiviteit voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport kunnen realiseren, via de Chinese overheid. Deze exclusiviteit houdt in dat wij, Arch & Hook een afname verplichting aangaan met de producent van de verschillende soorten maskers voor levering naar Nederland. Deze afname zouden wij ook graag met het Ministerie willen afstemmen, evenals de vorige opdrachtbevestiging. Voor financiering vanuit het Ministerie is wederom niet nodig, echter wel een garantie van afname zoals dit tijdens de vorige order ook is gegaan.

In de bijlage van deze email treft u een overzicht van de beschikbare maskers:

1. Masker 1 (pagina 3 van de presentatie): KN95 masker (equivalent van FFP2-maskers), welk wij reeds aan het Ministerie leveren
2. Masker 2 (pagina 6 van de presentatie): Medisch maskers, wegwerp (hiervan zijn er volgens de media, minimaal 20 per zorgverlener per dag nodig)
3. Prijzen en afname mogelijkheden staan vermeld in de presentatie

Exclusiviteit maskers voor Nederlands Ministerie

1. Masker 1: om te kunnen blijven garanderen dat wij deze maskers voor de Nederlandse hulpverleners + de bevolking kunnen leveren; hebben wij een afname garantie nodig vanaf 18 miljoen stuks. Vanaf deze hoeveelheid kunnen wij de volledige capaciteit van onze producent overnemen en deze alleen voor het Ministerie te laten werken.
2. Masker 2: ook dit masker zouden wij graag op korte termijn willen verzorgen voor het Nederlandse Ministerie, alvorens andere landen ons voorzien en de volledige productie capaciteiten lastleggen (dit exacte masker is namelijk erg in trek in de Verenigde Staten). Ook dit zouden wij kunnen organiseren, bij een minimale afnameverplichting van 23 miljoen stuks.
3. Beide maskers komen van verschillende leveranciers en deze zouden wij graag 'exclusief' voor Nederland willen laten produceren en de afname vast willen leggen. Daarnaast, zeker ook gezien het feit dat wij pas aan het begin van de COVID-19 periode staan. Naar mijn persoonlijke mening, liever een tijdelijk overschot dan een massaal te kort. Met het overschot zou het Ministerie eventueel onze buurlanden te hulp kunnen schieten, maar die keuze is uiteraard aan u.

Figuur 148: OAKVC1-000497491

⁹⁷¹ OAKVC1-000497492. De prijs van € 2,98 per mondklapper neemt Arch & Hook op in de bijlage van de e-mail.

⁹⁷² OAKVC1-000497491.

937 Op 24 maart 2020 stuurt Arch & Hook een herinnering inzake de tweede aanbidding aan VWS. Daarin schrijft Arch & Hook dat, na “lange” gesprekken met de Chinese overheid en de fabrikanten, Arch & Hook exclusiviteit heeft geregeld voor VWS.⁹⁷³ Arch & Hook wijzigt de tweede aanbidding en herhaalt dat er twee types mondkmaskers kunnen worden geleverd, en wel: “FFP2-maskers (CE-Certified): waarvan er reeds 1 miljoen zijn besteld door het Ministerie bij ons bedrijf” en “Wegwerp (surgical) maskers” (zie voor leveringen paragraaf 7.10 ‘Leveringen en betalingen’). Ook merkt Arch & Hook op dat zij de prijs heeft weten te verlagen van € 2,98 naar € 2,18 per mondkmasker. Als bijlagen voegt Arch & Hook een tweetal opdrachtbevestigingen toe;⁹⁷⁴ namelijk (i) voor 18 miljoen “KN95 mask (~equivalent to FFP2 mask)” mondkmaskers à € 2,18 per stuk (in totaal € 39,2 miljoen), waarbij op dagelijkse basis 50.000 stuks geleverd kunnen worden, en (ii) voor 23 miljoen chirurgische mondkmaskers à € 0,76 per stuk (in totaal € 17,5 miljoen). Voor beide opdrachtbevestigingen gelden de leveringsvoorwaarden dat Arch & Hook verantwoordelijk is voor het transport en voor de kosten van het transport van de mondkmaskers naar Bergambacht.⁹⁷⁵

938 Naar aanleiding van deze gewijzigde vervolgaanbidding bericht VWS hierover intern. Op 24 maart 2020 schrijft VWS dat Bestuurder 1 Arch & Hook op de lijn is gekomen via Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook én via een collega bij VWS, en dat Arch & Hook daarmee een “politieke lead” is. Tevens wordt door VWS opgemerkt dat er bij de aanbidding van Arch & Hook geen vooruitbetaling nodig is en wordt gevraagd of deze lead meegenomen kan worden bij de overdracht naar het LCH.⁹⁷⁶ Zoals beschreven in hoofdstuk 2 ‘Normenkader’, start het LCH vanaf 23 maart 2020 met het inkopen van PBM. In deze periode draagt VWS meerdere leads over aan het LCH.

7.7.6

De tweede aanbidding gaat over naar LCH, d.d. 26 maart 2020

939 Op 26 maart 2020 stuurt Arch & Hook de (eerste) vervolgaanbidding van 23 maart 2020 ook naar ‘middelen corona@NFU.nl’. In deze e-mail is onder andere vermeld dat Arch & Hook reeds “tientallen miljoenen maskers aan Nederland direct voor het Ministerie van Welzijn, Gezondheid & Sport” levert en dat haar “huidige voorraad [...] FFP2-maskers: 12 miljoen” stuks omvat.⁹⁷⁷ Uit een interview met Arch & Hook en uit de beschikbare informatie volgt geen onderbouwing van Arch & Hook die erop wijst dat Arch & Hook beschikte over een voorraad van 12 miljoen mondkmaskers. De prijs die Arch & Hook in deze (eerste) vervolgaanbidding aan het LCH noemt voor de mondkmaskers is € 2,98 per stuk. Deze prijs is hoger dan de € 2,18 die Arch & Hook eerder aanbiedt in de gewijzigde vervolgaanbidding aan VWS (zie hiervoor op 24 maart 2020). Het LCH laat op 27 maart 2020 weten dat het LCH op dit moment geen gebruik zal maken van de aanbidding, “omdat uw aanbod niet aansluit bij de huidige prioriteiten, of omdat uw aanbod niet aan de specifieke vereisten voldoet”.⁹⁷⁸

⁹⁷³ Deloitte heeft Arch & Hook om onderbouwende documenten gevraagd ten aanzien van de overeenkomsten met de fabrikant en de exclusiviteit voor VWS. Arch & Hook heeft geen onderbouwende documenten verstrekt aan Deloitte.

⁹⁷⁴ OAKVC1-000273959; OAKVC1-000273960.

⁹⁷⁵ OAKVC2-000470952; OAKVC1-000273958.

⁹⁷⁶ OAKVC1-000291297.

⁹⁷⁷ OAKLC14-001598082. In paragraaf 7.10.2 is te lezen dat Arch & Hook op 26 maart 2020 20.000 stuks levert aan VWS. In paragraaf 7.10.3 wordt vermeld dat Arch & Hook de overige 1 miljoen mondkmaskers op 23 april 2020 levert aan VWS/het LCH.

⁹⁷⁸ OAKLC14-001598082; OAKLC14-001598083; OAKLC14-001554808.

940 Op 26 maart 2020 stuurt Arch & Hook haar gewijzigde vervolgaanbieding van 24 maart 2020 aan VWS ook naar het LCH. Hierbij schrijft Arch & Hook dat zij reeds miljoenen mondmaskers aan VWS heeft geleverd. Uit de beschikbare informatie volgt dat Arch & Hook op 26 maart 2020 in totaal 20.000 mondmaskers heeft geleverd aan VWS. Arch & Hook schrijft op 26 maart 2020: *“Wellicht ten overvloede maar wij zouden de bevestiging op beide opdrachten bevestiging, eveneens in de bijlage van deze email, graag zo spoedig mogelijk van u ontvangen. Gezien de enorme drukte in China en de jacht op deze maskers ook vanuit de VS is gestart.”* De prijs die Arch & Hook noemt voor het *“KN95mask (~equivalent to FFP2 mask)”* bedraagt € 2,18 per stuk.⁹⁷⁹

941 Na de start van het LCH (op 23 maart 2020) deelt VWS op 26 maart 2020 de gegevens van Arch & Hook met het LCH, inclusief de details van de (eerste) order van Arch & Hook met VWS. In het kader van de overdracht is over de vervolgaanbieding het volgende opgenomen: *“afhankelijk van de kwaliteit van aanbod 1, kunnen zij 18 miljoen FFP2 mondkapjes leveren. Jullie dienen nog te besluiten of we ingaan op dit aanbod. Voor dit aanbod is geen vooruitbetaling nodig, pas betalen bij levering”*.⁹⁸⁰

942 Op 27 maart 2020 stuurt Arch & Hook een e-mail naar VWS met de boodschap de hulp van VWS nodig te hebben, omdat Arch & Hook *“geen reactie en/of tractie”* krijgt van het LCH. Tevens schrijft Arch & Hook nog geen bevestiging te hebben ontvangen op de (vervolg)aanbieding. Ook schrijft Arch & Hook: *“Op eigen risico hebben wij zojuist weer 2 miljoen FFP2-maskers geproduceerd en de exclusiviteit voor de 18 miljoen FFP2-maskers afgegeven aan de producent. Het kan namelijk op het moment niet anders, Nederland mag wat ons betreft niet zonder de FFP2-maskers komen te zitten. Kortom, ik hoor graag spoedig van je.”*⁹⁸¹ VWS reageert op 27 maart 2020 met de mededeling dat Arch & Hook nog op dezelfde dag zal worden teruggebeld.⁹⁸²

943 Op 30 maart 2020 stuurt Arch & Hook een e-mail naar het LCH en VWS, met een verwijzing naar haar e-mail van 26 maart 2020 (zie alinea 940). Vervolgens schrijft Arch & Hook *“graag de bevestiging”* op de aanbieding te willen ontvangen voor *“de vervolgoopdracht van de KN95 maskers”*. Arch & Hook merkt op dat er, in navolging van het gesprek met VWS, KN95-mondmaskers zijn geleverd aan VWS die goedgekeurd zijn op kwaliteit. Arch & Hook schrijft de bevestiging van het LCH nodig te hebben voor het reserveren van de 18 miljoen mondmaskers bij de fabrikant en geeft aan dat vooruitbetalingen niet nodig zijn.⁹⁸³

944 Intern wordt bij VWS op 30 maart 2020 besproken dat de testbatch van 20.000 stuks uit de eerste order met Arch & Hook is goedgekeurd en dat het LCH kan overgaan tot een tweede order van 18 miljoen stuks.⁹⁸⁴ De overige 1 miljoen stuks uit de eerste order tussen VWS en Arch & Hook zijn op dat moment nog niet geleverd door Arch & Hook (zie hiervoor paragraaf 7.10 'Leveringen en betalingen'). De testbatch van 20.000 stuks is op 29 maart 2020 goedgekeurd door het RIVM (zie hiervoor paragraaf 7.11 'Kwaliteit').⁹⁸⁵

⁹⁷⁹ OAKVC1-000496940; OAKVC1-000496941; OAKVC1-000496942; OAKVC1-000496943.

⁹⁸⁰ OAKVC2-000504373.

⁹⁸¹ OAKVC1-000496940.

⁹⁸² OAKVC1-000497350.

⁹⁸³ OAKVC1-000497297.

⁹⁸⁴ OAKVC2-000507323.

⁹⁸⁵ OAKVC2-000471275.

945 Op 31 maart 2020 stuurt Arch & Hook VWS nagenoeg dezelfde e-mail als de e-mail aan VWS van 27 maart 2020 (zie hiervoor alinea 942). Arch & Hook schrijft nog geen bevestiging te hebben ontvangen, *“zoals wij dit gister besproken hebben”*. Dit keer schrijft Arch & Hook in de e-mail dat volgens de media *“vele”* mondmaskers worden afgekeurd, maar dat dit niet het geval is voor de mondmaskers die zij levert, aangezien die mondmaskers zijn goedgekeurd. Ook voegt Arch & Hook aan de e-mail de mededeling toe dat de 18 miljoen mondmaskers bij dezelfde fabrikant zullen worden besteld als die van de eerste order met VWS. Ten slotte schrijft Arch & Hook dat VWS de logistieke afdeling van Arch & Hook heeft benaderd voor de levering van 18 miljoen stuks.⁹⁸⁶

946 Op 31 maart 2020 deelt VWS per e-mail een Excel-bestand met het LCH, genaamd: ‘Overdracht deals VWS naar Leusden V12 3103’.⁹⁸⁷ Arch & Hook is opgenomen als *“POL60”* en *“Arch & Hook / Bestuurder 1 Arch & Hook”*, met de toevoeging: *“Eerste batch geleverd: kwaliteit is goed. Direct oppakken svp → formele opdrachtbrief opstellen”*. Hierbij wordt vermeld dat het om het product *“FFP2”* gaat, in een aantal van 18 miljoen stuks, en voor de prijs van € 2,18 per mondmasker.

947 In paragraaf 7.8.2 is uitgewerkt hoe eerst VWS en later het LCH akkoord geeft op de vervolgaanbieding van Arch & Hook.

7.8 Overeenkomsten en orders

7.8.1 Inleiding

948 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de orders van Arch & Hook, die als leverancier mondmaskers aan VWS en het LCH levert.

7.8.2 VWS akkoord met eerste order van Arch & Hook, d.d. 20 maart 2020

949 Op 20 maart 2020 geeft Functionaris 8 VWS per e-mail akkoord op de aanbieding van Arch & Hook van 19 maart 2020. Aangegeven wordt dat VWS niet akkoord gaat met de 60% vooruitbetaling, maar wel de garantie geeft dat VWS alle mondmaskers zal afnemen die worden geleverd. Uit de aanbieding van 19 maart 2020 volgt dat Arch & Hook 1,02 miljoen *“FFP2 equivalent (=KN95) mask”* kan leveren voor € 2,98 per mondmasker (zie paragraaf 7.7.4). Tevens schrijft VWS dat Arch & Hook zelf verantwoordelijk is voor het transport van de mond-maskers naar Bergambacht. Vervolgens vraagt VWS of Arch & Hook akkoord kan gaan met deze afspraken.⁹⁸⁸ Nog op dezelfde

⁹⁸⁶ OAKVC2-000470952.

⁹⁸⁷ OAKVC2-000103831; OAKVC2-000103832.

⁹⁸⁸ OAKVC1-000065302.

dag reageert Arch & Hook met de mededeling akkoord te gaan met de voorwaarden die VWS stelt en de ondertekende opdrachtbevestiging graag tegemoet te zien.⁹⁸⁹

950 Op 23 maart 2020 stuurt VWS een opdrachtbrief, ondertekend door Functionaris 8 VWS, naar Arch & Hook.⁹⁹⁰ Deze opdrachtbrief verwijst naar de aanbieding van 19 maart 2020. De opdracht is het leveren van “*mondkapjes zoals gespecificeerd in de offerte van d.d. 19 maart 2020*” voor maximaal € 3.039.600 exclusief btw en inclusief vervoers- en eventuele overige kosten. Volgens de opdrachtbrief wordt het product geleverd op de locatie Bergambacht. De verantwoordelijkheid voor het transport ligt bij Arch & Hook en de kosten van het transport zijn voor rekening van Arch & Hook.⁹⁹¹

951 Daarnaast is in de opdrachtbrief opgenomen dat het gaat om een “*spoed inkoopprocedure*”, waarbij is vermeld: “*Opdrachtgever heeft rechtstreeks met u afspraken gemaakt zonder het volgen van de wettelijke inkoopprocedures wegens dwingende spoed en de druk vanuit de Tweede Kamer voor het nemen van passende maatregelen inzake het bestellen van grote aantallen adembeschermingsmaskers en andere medische producten / of voorzieningen. De wettelijke inkooptermijnen worden dan ook niet in acht genomen met een beroep op artikel 2.32, lid 1, letter c AW 2012.*”⁹⁹² Voor nadere details met betrekking tot de spoedinkoopprocedure verwijzen wij naar hoofdstuk 2 ‘Normenkader’.

952 Uit de administratie van VWS volgt dat deze eerste order met Arch & Hook het ordernummer “3057-23221” heeft.

7.8.3 LCH akkoord met tweede order van Arch & Hook, d.d. 2 april 2020

7.8.3.1 Verzoek van VWS voor 8 miljoen mondmaskers

953 Functionaris 11 VWS stuurt op 31 maart 2020 een e-mail, met het LCH in de cc, over de tweede order aan Arch & Hook. Hierin geeft VWS aan: “*we zouden graag*” vier keer 2 miljoen mondmaskers willen afnemen onder dezelfde condities als de vorige order tussen VWS en Arch & Hook, voor de afgesproken prijs van € 2,18 per stuk. Het bericht luidt als volgt:⁹⁹³

Ik krijg je telefonisch niet te pakken, maar we zouden graag 4 keer 2 mln willen afnemen onder dezelfde condities als de vorige order voor de afgesproken prijs van € 2,18 levering in Vianen. Belangrijk is zoals besproken dat het uit dezelfde fabriek komt.
Is dat akkoord?
Graag ontvangen we dan je proforma factuur en leverdata.
Mocht je vragen hebben, bel me dan even.

Figuur 149: OAKLC14-003832302

⁹⁸⁹ OAKVC2-000406355; OAKVC2-000082458.

⁹⁹⁰ OAKVC2-000406354.

⁹⁹¹ OAKVC2-000406355.

⁹⁹² OAKVC2-000406355.

⁹⁹³ OAKLC14-003832302.

954 **Functionaris 11 VWS** licht in een interview met Deloitte toe dat VWS de tweede order aan Arch & Hook heeft geïnitieerd. **Functionaris 11 VWS** legt uit dat VWS de belangstelling bij Arch & Hook kenbaar maakt, maar geen goedkeuring geeft voor deze tweede order. Het LCH had volgens **Functionaris 11 VWS** zelf de keuze om de order wel of niet goed te keuren.⁹⁹⁴ **Functionaris 11 VWS** legt uit dat VWS deze order initieert, omdat **Functionaris 11 VWS** kenbaar had gemaakt aan Arch & Hook dat er mogelijk vervolgorders konden worden afgesloten als de productkwaliteit goed was, en dat **Functionaris 11 VWS** dit namens VWS heeft gemeld aan Arch & Hook. **Functionaris 11 VWS** voegt hieraan toe dat VWS de continuïteit van de VWS-leads wilde waarborgen wanneer de kwaliteit van de mondmaskers goed was.

955 Het genoemde aantal van 8 miljoen mondmaskers in de e-mail van VWS sluit niet aan op de vervolgaanbieding van Arch & Hook van 18 miljoen mondmaskers. Zie hiervoor paragraaf 7.8.3.2 hierna.

956 Op 31 maart 2020 stuurt Arch & Hook een opdrachtbevestiging aan VWS en het LCH. In deze opdracht-bevestiging is opgenomen dat Arch & Hook 8 miljoen “KN95 Mask” en “equivalent to FFP2 mask” levert, voor € 2,18 per stuk (in totaal € 17,44 miljoen) op locatie in Vianen, met daarbij de opmerking: “te leveren in 4 zendingen van 2 miljoen stuks”.⁹⁹⁵

7.8.3.2 Vragen van VWS over 18 miljoen mondmaskers

957 Op 1 april 2020 stuurt **Functionaris 8 VWS** een e-mail naar **Functionaris 1 LCH** en **Functionaris 2 VWS** inzake het verzoek dat op 31 maart 2020 door VWS is gedaan aan Arch & Hook. In deze e-mail meldt VWS dat er “heldere afspraken” zijn gemaakt tussen VWS en het LCH over de afhandeling van de lopende opdrachten en leads. **Functionaris 8 VWS** schrijft dat een van de opdrachten die doorgezet zou worden een aanbieding van 18 miljoen mondmaskers van Arch & Hook betreft. Dit aangezien er al een eerste contract tussen VWS en Arch & Hook was afgesloten en de kwaliteit van deze mondmaskers in orde was. Vervolgens schrijft VWS dat het enige wat het LCH zou moeten doen, het aan Arch & Hook verstrekken van de opdracht voor 18 miljoen stuks is. Het bericht luidt als volgt:⁹⁹⁶

Ik heb net gepoogd **C.** te bellen maar kreeg geen contact. Daarom nu toch maar even per mail.

Afgelopen maandag zijn er volgens mij heldere afspraken gemaakt over de afhandeling van bestellingen en leads. Kreeg daar in ieder geval een positieve mail over.

Een van de opdrachten die doorgezet zou worden is een extra volume van 18 miljoen mondkapjes via Arch & Hook (eerste contract afgesloten door VWS, apullen geleverd en kwaliteit in orde). Enige wat er moest gebeuren is een opdrachtbrief sturen. Zou maandag in orde komen.

Begreep zojuist dat dit tot op dit moment nog altijd niet is gebeurd (ondanks reminder gisteren en vandaag) maar dat **medewerker VWS** zojuist hoorde van **C.** dat LHC had besloten om het volume terug te schroeven naar 8 miljoen (vanwege tekenbevoegdheid?).

Wat gaat hier nu mis? En als LHC geen tekenbevoegdheid heeft waarom geef je dan niet terug aan VWS? Ik moet er toch vanuit kunnen gaan dat dit soort heldere afspraken en transfers gewoon nageleefd worden? Ik ga er vanuit dat er conform afspraak morgen een opdrachtbrief is verstuurd voor 18 miljoen stuks. Als dat niet kan, laat het weten, dan tekenen we hier ter plekke de opdrachtbrief en is het morgen geregeld.

C.
Functionaris
1 LCH

Figuur 150: OAKVC1-000547416

⁹⁹⁴ Zie paragraaf 7.8.3.3 voor het akkoord van het LCH voor deze tweede order op 2 april 2020.

⁹⁹⁵ OAKLC14-003803798.

⁹⁹⁶ OAKVC1-000547416.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

958 [Functionaris 1 LCH] reageert als volgt op de e-mail van [Functionaris 8 VWS]: *“ik zal morgen persoonlijk kijken wat hier mis gaat excuus. Wel vreemd, want er is wel mondeling toestemming gegeven door mij.”*⁹⁹⁷

959 Vervolgens stuurt VWS intern e-mails over de order tussen het LCH en Arch & Hook, waarbij er uiteindelijk 8 miljoen stuks worden besteld, in plaats van de voorgestelde 18 miljoen stuks. VWS schrijft hierover: *“Hier zakt je broek wel van af...onvoorstelbaar na wat wij hadden afgesproken!”*⁹⁹⁸ en *“voor morgen: dit gaat nog niet goed. Krijg er geen vinger achter waarom. Zou fijn zijn als jij daarin kan helpen.”*⁹⁹⁹

960 Op 1 april 2020 geeft VWS intern aan *“zeer onaangenaam verrast”* te zijn dat de order aan Arch & Hook nog steeds niet is verstrekt, terwijl daar volgens VWS duidelijke afspraken over zijn gemaakt.¹⁰⁰⁰ Een dag later stuurt VWS een e-mail naar [Functionaris 1 LCH], waarin VWS [Functionaris 1 LCH] bedankt voor de telefonische bevestiging van die ochtend, waarin [Functionaris 1 LCH] zou hebben aangegeven dat de opdracht voor 18 miljoen mondkmaskers alsnog door het LCH zou worden verstrekt aan Arch & Hook. [Functionaris 2 VWS] stuurt vervolgens een e-mail aan VWS, waarin [Functionaris 2 VWS] aangeeft dat [Functionaris 1 LCH] kritisch is over de kwaliteit van de partij en over de herkomst.¹⁰⁰¹ Hierop reageert VWS met de mededeling dat ook VWS dit heeft vernomen van [Functionaris 1 LCH] en dat Arch & Hook daarom pas betaald moet worden na de levering en na de controle op kwaliteit.¹⁰⁰²

961 In interviews licht [Functionaris 1 LCH] toe dat (naar herinnering) Arch & Hook de order zelf wilde verlagen naar 8 miljoen stuks. [Functionaris 1 LCH] legt uit dat Arch & Hook de order moest voorfinancieren en Arch & Hook bij 8 miljoen stuks een lager financieel risico liep. [Functionaris 11 VWS] licht in interview met Deloitte toe dat [Functionaris 11 VWS] geen herinnering heeft aan de reden voor het verlagen van de overeenkomst van 18 miljoen stuks naar 8 miljoen stuks.

7.8.3.3 Akkoord LCH met tweede order voor 8 miljoen mondkmaskers

962 Op 2 april 2020 bevestigt [Functionaris 3 LCH], namens het LCH, aan Arch & Hook de (tweede) order met Arch & Hook voor het leveren van 8 miljoen mondkmaskers. Deze bevestiging van het LCH volgt op de opdrachtbrief van Arch & Hook van 31 maart 2020 (zie alinea 956). Daarbij merkt [Functionaris 3 LCH] op dat het lijkt alsof de aangeleverde certificaten niet kloppen. Aangezien (i) de eerste levering van Arch & Hook echter goed is bevonden bij controle door het RIVM en (ii) de huidige relatie met VWS goed is, wil het LCH de order bij Arch & Hook wel plaatsen. [Functionaris 3 LCH] schrijft dat de mondkmaskers exact conform de eerste levering aan VWS moeten zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan is dit voor risico van Arch & Hook. In de e-mail is dit als volgt verwoord:¹⁰⁰³

⁹⁹⁷ OAKVC1-000273442.

⁹⁹⁸ OAKVC2-000081449.

⁹⁹⁹ OAKVC2-000047833.

¹⁰⁰⁰ OAKVC2-000504335.

¹⁰⁰¹ OAKVC1-000256687.

¹⁰⁰² OAKVC2-000179919.

¹⁰⁰³ OAKLC14-001355788.

De bevestiging heeft langer geduurd, omdat ik een extra check heb gedaan op de aangeleverde certificaten. Ik moet jullie erop wijzen dat deze certificaten niet lijken te kloppen.

Omdat de eerste levering wel goed bevonden is bij de controle en gezien de huidige relatie met VWS wil ik vanuit het LCH deze order wel plaatsen.

De geleverde producten moeten exact conform de 1ste leveringen zijn, mocht dit niet het geval zijn dan moet ik jullie erop wijzen dat het risico geheel voor Arche en Hook is.

Als jullie dit bevestigen is de order vanuit het LCH bevestigd.

Figuur 151: OAKLC14-001355788

963 Betrokkenen van het LCH vertellen aan Deloitte dat VWS druk uitoefende op het LCH om de order bij Arch & Hook te plaatsen. Betrokkenen van het LCH lichten in interviews met Deloitte toe dat Arch & Hook was opgenomen op de VIP-lijst. Ook lichten zij toe dat de afspraken over de prijs, het af te nemen aantal mondmaskers en het leveringsschema al waren overeengekomen tussen VWS en Arch & Hook op het moment dat het LCH het dossier "Arch & Hook" van VWS overnam. Betrokkenen van het LCH leggen uit dat het LCH een order van Arch & Hook heeft moeten accepteren, aangezien het LCH de verplichtingen heeft overgenomen die voortvloeiden uit de afspraken tussen VWS en Arch & Hook.

964 Aanvullend lichten betrokkenen van het LCH aan Deloitte toe dat Arch & Hook een VWS-lead was en dat het LCH Arch & Hook zonder inspraak van VWS waarschijnlijk nooit een opdracht had gegeven voor het leveren van mondmaskers; enerzijds omdat Arch & Hook geen ervaring had met het inkopen van mondmaskers, en anderzijds omdat het LCH twijfels had over de kwaliteit van de mondmaskers. Betrokkenen van het LCH lichten toe aan Deloitte dat VWS een hoge prioriteit gaf aan de samenwerking met de leverancier Arch & Hook, en dat er daarom uiteindelijk een order is geplaatst bij Arch & Hook.

965 Uit interne e-mailwisseling binnen het LCH volgt dat het LCH op 2 april 2020 bevestigt dat alle risico's met betrekking tot de kwaliteit voor rekening waren van Arch & Hook.¹⁰⁰⁴

966 Arch & Hook reageert op 2 april 2020 richting het LCH dat de order wordt geaccepteerd. In deze e-mail geeft Arch & Hook geen bevestiging op de vraag van het LCH over de kwaliteit. In de e-mail schrijft Arch & Hook namelijk: "Wij zorgen ervoor dat de door ons te leveren producten de filtertest van TNO zullen doorstaan conform de Chinese GB 2626:2006 norm".¹⁰⁰⁵

7.8.3.4 Opdrachtbevestiging van Arch & Hook voor 8 miljoen mondmaskers

967 Op 2 april 2020 vraagt Functionaris 3 LCH aan Arch & Hook of zij een nieuwe opdrachtbevestiging wil sturen, in verband met de aanpassing van het afleveradres naar het CB. Arch & Hook geeft als reactie hierop aan van VWS te hebben begrepen dat het om 18 miljoen mondmaskers gaat.¹⁰⁰⁶ Later die dag stuurt Arch & Hook aan het LCH de

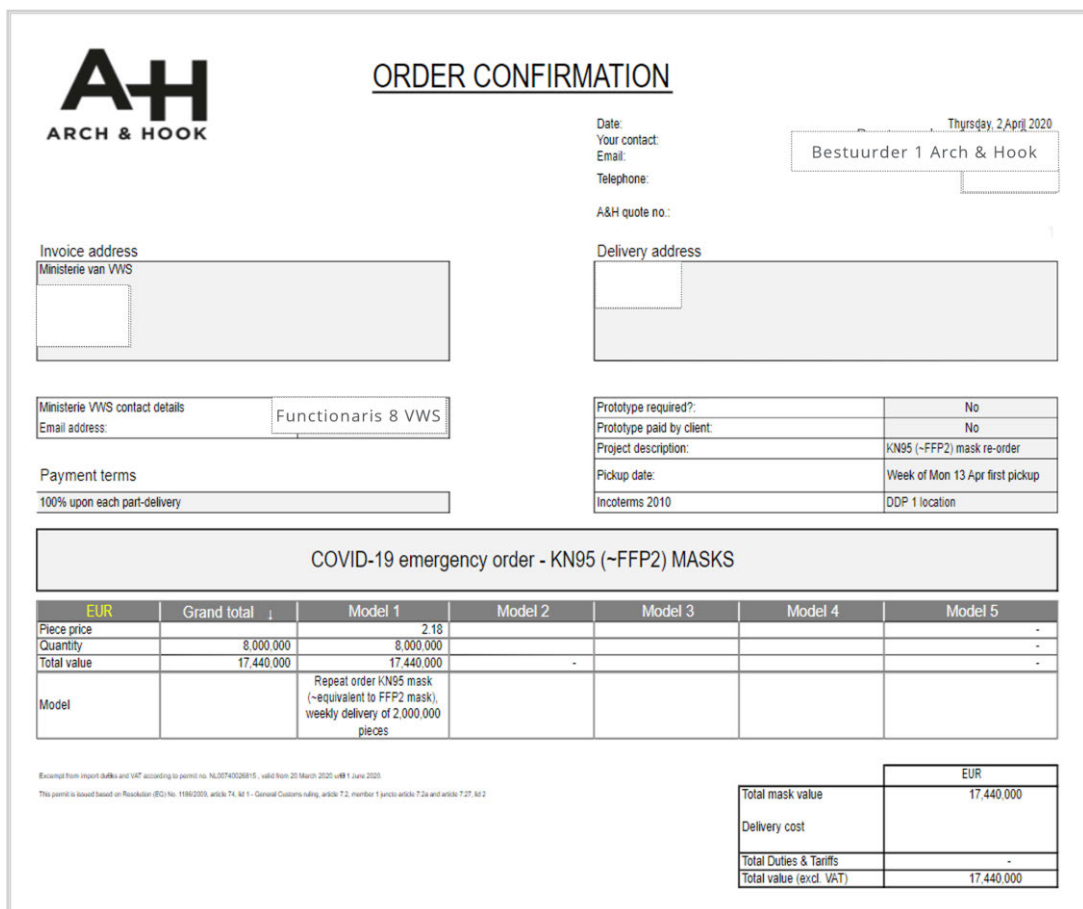
¹⁰⁰⁴ OAKLC14-001355788.

¹⁰⁰⁵ OAKLC14-003832296.

¹⁰⁰⁶ OAKLC14-003832297.

nieuwe "order confirmation", met de vermelding dat het, zoals besproken, gaat om 8 miljoen mondknaskers, afleveren in Vianen, en vrijgesteld van invoerrechten en btw.¹⁰⁰⁷

- 968 In de opdrachtbevestiging is opgenomen dat er 8 miljoen "KN95 mask (~equivalent to FFP2 mask)" geleverd worden voor € 2,18 per stuk, voor in totaal € 17,44 miljoen. Arch & Hook is daarbij verantwoordelijk voor het transport, inclusief de bijbehorende kosten en het afleveradres in Vianen. Tevens is opgenomen dat de mondknaskers voor het eerst geleverd worden op 13 april 2020, en dat er elke week 2 miljoen mondknaskers geleverd worden. De betalingsvoorwaarde houdt in dat er betaald wordt na elke levering; er is geen sprake van voorfinanciering. De opdrachtbevestiging is gericht aan VWS, in de persoon van Functionaris 8 VWS, en is vooraf bevestigd door het LCH. Arch & Hook stuurt de volgende opdrachtbevestiging aan het LCH:¹⁰⁰⁸

ARCH & HOOK

ORDER CONFIRMATION

Date: Thursday, 2 April 2020
 Your contact: Bestuurder 1 Arch & Hook
 Email:
 Telephone:
 A&H quote no.:

Invoice address: Ministerie van VWS

Delivery address:

Ministerie VWS contact details: Functionaris 8 VWS
 Email address:

Payment terms: 100% upon each part-delivery

Prototype required?:	No
Prototype paid by client:	No
Project description:	KN95 (~FFP2) mask re-order
Pickup date:	Week of Mon 13 Apr first pickup
Incoterms 2010	DDP 1 location

COVID-19 emergency order - KN95 (~FFP2) MASKS

EUR	Grand total	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Piece price		2.18				-
Quantity	8,000,000	8,000,000				-
Total value	17,440,000	17,440,000	-			-
Model		Repeat order KN95 mask (~equivalent to FFP2 mask), weekly delivery of 2,000,000 pieces				

Exempt from import duties and VAT according to permit no. NL0074020815, valid from 20 March 2020 until 1 June 2020.
 This permit is issued based on Resolution (EU) No. 1180/2003, article 74, 80 1 - General Customs ruling, article 7.2, member 1 paragraaf 7.2a and article 7.27, 80.2

	EUR
Total mask value	17,440,000
Delivery cost	
Total Duties & Tariffs	-
Total value (excl. VAT)	17,440,000

Figuur 152: OAKLC14-003803799

- 969 Naast deze opdrachtbevestiging heeft het LCH ook het LCH-inkooporderformulier ingevuld, op basis van de met Arch & Hook gemaakte afspraken.¹⁰⁰⁹ Arch & Hook geeft aan nooit een inkooporderformulier van het LCH of van Mediq te hebben ontvangen. Arch & Hook heeft op 8 april 2020 een e-mail ontvangen met daarbij een Excel-bestand (het LCH-inkooporderformulier voor order LCH2020-0064).¹⁰¹⁰ Dit LCH-inkooporderformulier, zoals

¹⁰⁰⁷ OAKLC14-003803798.

¹⁰⁰⁸ OAKLC14-003803799.

¹⁰⁰⁹ OAKLC14-004000912; OAKLC14-004000913.

¹⁰¹⁰ OAKLC14-000210091.

ontvangen door Arch & Hook, is volgens Arch & Hook door geen van beide partijen (het LCH en Arch & Hook) ondertekend. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat het LCH het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0064 Arch & Hook heeft ondertekend, maar dat deze versie niet is gedeeld met Arch & Hook.¹⁰¹¹ Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt geen Purchase Order van Mediq.

970 Op 6 april 2020 stuurt de financiële administratie van het LCH een interne update over een aantal orders: *"LCH orders received surpassing the threshold value of 5 million euro excluding VAT"*, waarbij is aangegeven dat voor leverancier Arch & Hook de kredietwaardigheidscheck met een positief resultaat is afgerond.¹⁰¹² Hierop reageert het LCH intern met: *"Graag zouden wij zoals eerder besproken van onderstaande orders en de eerdere order van 20 mln euro via de lijn van [Functionaris 1 LCH] naar [Functionaris 2 VWS] een onderbouwing ontvangen waarom het verstandig (uiteraard gegeven de omstandigheden) is om deze grote contracten af te sluiten. Dan kan [Functionaris 2 VWS] "formeel" aangeven of hij akkoord is met het aangaan van deze orders."* Aansluitend op deze e-mail laat [Functionaris 1 LCH] aan Mediq weten dat Arch & Hook een VWS-deal is met hoge prioriteit, waarbij er geen enkele verplichting betaald hoeft te worden voordat de mondmaskers zijn goedgekeurd, aangezien de aangeleverde documenten vals blijken te zijn.¹⁰¹³ Van Mediq volgt hierop als reactie aan het LCH dat deze deal van VWS is, met de vraag *"waarom laten we deze door LCH inkoop gaan?"*¹⁰¹⁴

971 Op 7 april 2020 stuurt [Functionaris 1 LCH] [Functionaris 2 VWS] en [Functionaris 5 VWS] een e-mail waarin [Functionaris 1 LCH] schrijft: *"Jullie hebben me gevraagd om uitleg te geven over orders boven de 5 miljoen Euro"*. Over Arch & Hook schrijft [Functionaris 1 LCH]:¹⁰¹⁵

Order 6 april Arch & Hook 8 miljoen mondkapjes - lead via VWS.

- ARCH & HOOK levert 8 miljoen KN95/FFP2 mondkapjes voor een prijs per mondkap € 2,18 en € 17,440,000 (ex btw) in totaal.
- Deze order is bij LCH binnengekomen via VWS (U.)
- [Functionaris 3 LCH] heeft met de leverancier afgesproken dat deellieferingen pas betaald wordt nadat een levering op kwaliteit en hoeveelheid is getoetst en goedgekeurd. De leverancier draagt hierdoor risico wanneer dit niet het geval is.
- De 8 miljoen maskers worden geleverd in 4 leveringen van 2 miljoen stuks per zending. De eerste levering vindt volgens planning 13 april plaats. De laatste 4 mei.
- Een kredietwaardigheidscheck is uitgevoerd. De uitkomst hiervan is positief.
- Wij hebben geen andere orders lopen bij deze partij.

U.
Functionaris
11 VWS

N.
Functionaris
3 LCH

Figuur 153: OAKVC2-000356006

972 In november 2020 meldt de afdeling Finance van het LCH dat voor meerdere orders boven de € 5 miljoen een schriftelijke goedkeuring van VWS ontbreekt, onder andere voor order LCH2020-0064.¹⁰¹⁶ [Functionaris 2 VWS] licht

¹⁰¹¹ OAKLC14-003898747.

¹⁰¹² OAKVC2-000350772.

¹⁰¹³ In paragraaf 7.11 is het onderwerp 'Kwaliteit' nader uitgewerkt.

¹⁰¹⁴ OAKLC14-001353985.

¹⁰¹⁵ OAKVC2-000356006.

¹⁰¹⁶ OAKLC14-003498422; OAKLC14-003498426.

in interviews met Deloitte toe dat in de beginfase van het LCH, in verband met de grote drukte, Functionaris 2 VWS mondeling goedkeuring gaf op de orders groter dan € 5 miljoen.

973 In wederhoor licht zowel Functionaris 5 VWS als Mediq toe dat de orders boven de € 5 miljoen mondeling door VWS zijn goedgekeurd tijdens een overleg, en dat dit is vastgelegd in een e-mail. Functionaris 5 VWS verwijst naar een e-mail van 9 april 2020, waarin Mediq aan onder anderen Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS schrijft dat er besluiten en acties zijn genoteerd tijdens het overleg van die dag (9 april 2020). Over de orders schrijft Mediq: *“Orders: Akkoord gegeven namens VWS op de orders boven de € 5mln die werden benoemd tijdens de meeting – en daarmee alle verwerkte orders t/m 9/4”*¹⁰¹⁷

974 Het LCH geeft in interviews met Deloitte aan dat het proces van de totstandkoming van de order met Arch & Hook anders verliep dan het reguliere LCH-proces. Het LCH legt uit dat dit als oorzaak heeft dat de afspraken tussen VWS en Arch & Hook al waren overeengekomen, en dat vervolgens dezelfde procedure is gehanteerd door Arch & Hook als die welke bij de eerste order tussen Arch & Hook en VWS is gevolgd.

7.9 Prijs

7.9.1 Inleiding

975 In de voorgaande paragrafen zijn de aanbiedingen en (de totstandkoming van) de orders van VWS en het LCH bij Arch & Hook beschreven. Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden inzake de prijsstelling ten aanzien van de overeenkomsten met Arch & Hook.

7.9.2 Prijsstelling mondmaskers

976 Arch & Hook doet op 19 maart 2020 een eerste aanbieding voor het leveren van mondmaskers, voor de prijs van € 2,98 per mondmasker. Daarbij vermeldt Arch & Hook dat zij deze mondmaskers wil leveren tegen *“marktconforme prijzen”*. Ook schrijft Arch & Hook op 19 maart 2020 het volgende: *“Wat ik de afgelopen dagen in de media lees is niet ethische en er wordt misbruik gemaakt van COVID-19 situatie, zo zijn wij als bedrijf niet.”*¹⁰¹⁸ Op 20 maart 2020 accepteert VWS de eerste aanbieding, waarbij de prijs is vastgesteld op € 2,98 per mondmasker (zie hiervoor paragraaf 7.7 ‘Aanbiedingen’).

977 In interviews met Deloitte lichten de betrokkenen van VWS toe dat zij niet eerder waren geconfronteerd met snel stijgende inkooprijzen van PBM. Functionaris 8 VWS geeft aan dat er op ‘dag 1’ nog geen model bestond waarin VWS de bandbreedtes voor de prijs had vastgesteld (zoals het LCH die hanteerde). Gedurende de eerste weken waarin VWS in de inkoop van PBM voorzag, werden er volgens Functionaris 8 VWS wel bandbreedtes afgeleid uit de binnenkomende aanbiedingen. Voor deze aanbiedingen werd door VWS de afweging gemaakt of de prijs ervan

¹⁰¹⁷ OAKBZK22-000013137.

¹⁰¹⁸ OAKVC2-000470907.

hoog was in vergelijking met andere aanbiedingen, waarna VWS besloot om al dan niet op de aanbieding in te gaan.

978 In de periode van 23 tot en met 31 maart 2020 doet Arch & Hook meerdere vervolgaanbiedingen voor het leveren van mondmaskers, waarbij de prijs daalt van € 2,98 tot € 2,18 per mondmasker. Op 2 april 2020 gaat het LCH akkoord met de aanbieding van Arch & Hook voor het leveren van “KN95 mask (~equivalent to FFP2 mask)” voor de prijs van € 2,18.¹⁰¹⁹ Deze prijs valt binnen de door het LCH voor week 14 van 2020 vastgestelde bandbreedte; de verwachte prijs op dat moment bedroeg namelijk € 2,99 per mondmasker.¹⁰²⁰

979 Uit de beschikbare onderzoeksinformatie en uit interviews met VWS, het LCH en Arch & Hook volgt niet dat een onderbouwing is gevraagd, dan wel is gegeven voor de uitspraak van Arch & Hook om tegen marktconforme prijzen te leveren. Uit interviews met VWS en het LCH volgt dat VWS en het LCH de prijs beoordeelden op basis van de vastgelegde bandbreedtes, de kwaliteit en de leveringszekerheid.

7.10 Leveringen en betalingen

7.10.1 Inleiding

980 Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot het leveren en betalen van de mondmaskers van Arch & Hook. In beide orders is de leveringsvoorwaarde “DDP op 1 locatie” overeengekomen. Dit houdt in dat Arch & Hook verantwoordelijk is voor het transport van de mondmaskers naar een gewenste locatie van de afnemer. Deze paragraaf beschrijft hoe de leveringen door Arch & Hook aan VWS en het LCH zijn verlopen. Tevens beschrijft deze paragraaf de feiten en omstandigheden met betrekking tot de facturen die Arch & Hook verstrekt naar aanleiding van de orders met VWS en het LCH, en wordt toegelicht waarom VWS niet wil betalen voor de levering van 1 miljoen mondmaskers uit de eerste order.

7.10.2 Levering van de testbatch van de eerste order

981 Wat betreft de eerste testbatch van 20.000 mondmaskers meldt Arch & Hook op 23 maart 2020 aan VWS dat zij de testbatch nog niet kan leveren.¹⁰²¹ Vervolgens hebben VWS en Arch & Hook overleg over deze levering. Waar in eerste instantie de testbatch op 24 maart 2020 geleverd zou worden aan VWS, is deze op 26 maart 2020 geleverd in Vianen. Volgens Arch & Hook is de levering later vanwege het schuiven met “payload restrictions”.¹⁰²²

¹⁰¹⁹ OAKLC14-001355788.

¹⁰²⁰ OAKLC14-004001216.

¹⁰²¹ OAKVC2-000508392.

¹⁰²² OAKVC2-000507707; OAKVC2-000508392; OAKVC2-000505841.

7.10.3 Levering van het restant van de eerste order is niet tijdig volgens VWS

982 Wat betreft het tweede deel van de eerste order, de resterende 1 miljoen mondmaskers, laat Arch & Hook VWS op 24 maart 2020 weten dat Arch & Hook gepland heeft om deze batch op locatie in Nederland te leveren op 3 april 2020.¹⁰²³ Op 3 april 2020 meldt Arch & Hook aan VWS dat de batch van 1 miljoen mondmaskers gereed is voor vertrek, maar dat Arch & Hook problemen ervaart met de Chinese autoriteiten, die de mondmaskers niet willen vrijgeven voor export.¹⁰²⁴ Arch & Hook vraagt per e-mail aan VWS of Arch & Hook een 'licence to operate' brief van VWS kan ontvangen, om de export te bespoedigen.¹⁰²⁵ Arch & Hook heeft eerder al, op 1 april 2020, gevraagd of zij van de Nederlandse Ambassade in China een machtigingsbrief kan ontvangen om de export van beademings-apparatuur te bespoedigen.¹⁰²⁶ Arch & Hook ontvangt vervolgens beide brieven van VWS.¹⁰²⁷

983 Later in april, op 16 april 2020, meldt Arch & Hook aan VWS dat de 1 miljoen mondmaskers klaarstaan in China, maar dat deze batch op de transportlijst van het LCH staat om pas op 21 april 2020 getransporteerd te worden naar Nederland. Arch & Hook vraagt aan VWS hoe VWS kan helpen om dit proces te versnellen. VWS reageert hierop met de melding dat de oorspronkelijke afspraak is dat Arch & Hook zelf het transport zou regelen. Daarnaast geeft VWS aan dat de luchtbrug gecoördineerd wordt vanuit het LCH. Daarom verwijst VWS Arch & Hook door naar het LCH.¹⁰²⁸

984 Arch & Hook licht in een interview met Deloitte toe dat afgesproken was dat Arch & Hook het transport naar Nederland, inclusief de kosten van het transport, zou regelen. Arch & Hook geeft aan dat de mondmaskers via de luchtbrug van VWS/het LCH van China naar Nederland zijn getransporteerd en dat VWS en/of het LCH het transport heeft betaald. Het LCH licht in een interview met Deloitte toe dat de leveranciers destijds het transport vanuit China niet zelf konden faciliteren, omdat het luchtruim was gesloten. Het LCH geeft aan dat VWS met Arch & Hook was overeengekomen dat Arch & Hook verantwoordelijk was voor het transporteren van de mondmaskers naar een gewenste locatie van de afnemer; in dit geval in Nederland. Het LCH geeft aan dat het niet logisch was om dergelijke transportafspraken te maken met de leverancier, omdat het luchtruim voor particulieren was gesloten.

985 Vanaf 16 april 2020 ontstaat er een discussie tussen VWS en Arch & Hook over het mogelijk te laat leveren van 1 miljoen mondmaskers door Arch & Hook aan VWS. VWS schrijft op 16 april 2020 aan Arch & Hook van mening te zijn dat de 1 miljoen mondmaskers, die naar verwachting op 22 april 2020 geleverd zouden worden, te laat worden geleverd en niet meer onder de order met VWS kunnen vallen. Wel schrijft VWS bekend te zijn met de

¹⁰²³ OAKVC2-000471974.

¹⁰²⁴ In de aanbiedingen die Arch & Hook doet aan VWS en het LCH schrijft Arch & Hook dat zij dagelijks mondmaskers kan leveren. Uit het verloop van de leveringen volgt dat Arch & Hook niet dagelijks levert of kan leveren.

¹⁰²⁵ OAKVC2-000470575.

¹⁰²⁶ OAKVC1-000144651. Wij verwijzen naar paragraaf 7.12.2 'Vooruitbetaling beademingsapparatuur' voor een toelichting bij de order tussen VWS en Arch & Hook betreffende het leveren van beademingsapparatuur.

¹⁰²⁷ OAKVC1-000270240; OAKVC16-000023850.

¹⁰²⁸ OAKVC2-000083141.

(tweede) order tussen het LCH en Arch & Hook (zie hiervoor paragraaf 7.8.2). VWS geeft aan dat deze 1 miljoen mondknaskers geleverd kunnen worden onder de condities van de order met het LCH. Dit bericht van VWS luidt als volgt:¹⁰²⁹

Zoals zojuist telefonische afgesproken, hierbij een korte terugkoppeling op de mail van wat ik je heb aangegeven.

Op 19 maart 2020 hebben we van jullie een order confirmation ontvangen. Deze hebben we met elkaar besproken en we hebben akkoord bereikt over deze order op grond van de combinatie van prijs, kwaliteit, hoeveelheid en snelheid van levering. Op 20 maart 2020 heeft VWS een brief gestuurd waarin we de afspraken met betrekking tot prijs, kwaliteit, hoeveelheid, leverdatum en betalingscondities (aangepast zoals besproken) hebben bevestigd. In deze brief is een uiterlijke leverdatum opgenomen van 23 maart 2020 waarna de order inmiddels ook is afgelopen.

Ondertussen hebben we van je begrepen dat er toch nog 1.000.000 stuks op het vliegtuig kunnen worden gezet en naar verwachting op 22 april op Schiphol kunnen landen. Zoals aangegeven kan deze zending niet langer worden gefactureerd op de order zoals die is geplaatst bij VWS met verplichtingnummer 3057-23221 aangezien deze order inmiddels ruimschoots is verlopen.

Wel is ons bekend dat er inmiddels ook een order bij jullie is geplaatst door het LCH. LCH heeft zich bereid verklaard deze zending te accepteren als levering van de eerste 1.000.000 stuks van de order van in totaal 8.000.000 stuks die ze bij jullie hebben geplaatst maar dan wel onder de condities (w.o. de prijs) zoals die zijn overeengekomen in het kader van deze order.

Figuur 154: OAKVC2-000469410

Arch & Hook reageert hierop met de melding dat zij hierop later terugkomt, omdat Arch & Hook zich eerst focust op het leveren van de 1 miljoen mondknaskers.¹⁰³⁰ Vervolgens ontvangt het LCH¹⁰³¹ op 23 april 2020 de 1 miljoen mondknaskers van Arch & Hook.¹⁰³²

Arch & Hook reageert op 24 april 2020 richting VWS op de e-mail van VWS over het te laat leveren. Arch & Hook schrijft dat zij van mening is te hebben geleverd en ziet twee mogelijkheden om de betaling voor de order tussen VWS en Arch & Hook conform de afspraak tegemoet te zien. Arch & Hook geeft dit als volgt weer (in delen weergegeven):¹⁰³³

Naar aanleiding van ons gesprek eerder vandaag, stuur ik je bij deze onze twee voorstellen.

De afgelopen weken heeft Arch & Hook 24/7 gewerkt om de eerste 1.000.000 KN95 maskers conform afspraak te leveren. Ondanks de gewijzigde marktomstandigheden (o.a. prijsstijgingen, negatieve publiciteit, transportrestricties en 'cowboys' die gealloceerde productie innemen), heeft Arch & Hook geleverd en hebben de ziekenhuizen en onze hulpverleners de benodigde maskers.

Na intern overleg zien wij twee mogelijkheden om de betaling voor deze order conform afspraak tegemoet te zien;

Voorstel 1

Het Min VWS verstuurt een nieuwe opdrachtbevestiging en/of verlengt de vorige (kenmerk; 201865006.026.053), waar overigens geen vervaldatum op staat. Deze (herziene) bevestiging heeft dezelfde betaaldatum, aangezien de producten al in het bezit zijn van de opdrachtgever.

¹⁰²⁹ OAKVC2-000469410.

¹⁰³⁰ OAKVC2-000469410.

¹⁰³¹ Zie paragraaf 7.10.4 hierna voor een toelichting bij de overgang van VWS naar het LCH van het restant uit de eerste order.

¹⁰³² OAKVC2-000468984; OAKVC2-000505172; OAKVC2-000419842.

¹⁰³³ OAKVC2-000468940.

Voorstel 2

De opdracht (kenmerk; 201865006.026.053) wordt in zijn volledigheid overgenomen door LCH boven op de bestaande LCH-order (LCH2020-0064). Dat wil zeggen dat de eerder gemaakte afspraken omtrent de opdracht (kenmerk; 201865006.026.053) ongewijzigd van kracht blijven. Dit heeft te maken met het feit dat LCH op 8 April jl. een vervolgorder van 8.000.000 stuks heeft geplaatst. Dit is inmiddels ruim 2 weken geleden en het gehele operationele proces is al in gang gezet en de volgende 1.000.000 KN95 Maskers staan al gereed voor vertrek. Alle aanbestedingen zijn al gedaan (Arch & Hook heeft al het risico genomen zonder enige vorm van voorfinanciering), order is in productie, beveiliging is ingehuurd, lokaal transport is geboekt en productverzekeringen zijn afgesloten, kortom dit gehele proces voor de 8 miljoen stuks kan niet aangepast worden.

Tot slot is mij op 14 April per email gevraagd of de producten nog conform planning geleverd worden. Dezelfde dag heb ik bevestigd dat ze op 16 april in Shanghai aangeleverd zouden worden, wat ook is gebeurd. Ik hoop dat je begrijpt dat het intrekken van een order (notabene op de dag van levering) die nog binnen de levertermijn valt simpelweg onacceptabel is.

Zoals je eerder vandaag aangaf in ons gesprek is het zeer moeilijk geweest om deze KN95 Maskers te krijgen en naar Nederland te halen. Daarnaast heeft Nederland regelmatig achter het net gevestigd en om die reden hebben wij (nogmaals) 24/7 doorgewerkt en met succes. De mondkapjes zijn in Nederland en daar ik zojuist begreep, al onderweg naar de academische ziekenhuizen.

Wij horen graag met welk voorstel u verder wilt gaan en ik ben te allen tijde telefonisch bereikbaar.

Figuur 155: OAKVC2-000468940 (in delen weergegeven)

7.10.4 Levering van restant uit de eerste order over naar LCH

988 Op 24 april 2020 vervolgt de discussie tussen VWS en Arch & Hook over de levering van de 1 miljoen mondmaskers, met de vraag of deze levering valt onder de eerste order tussen VWS en Arch & Hook of onder de (tweede) order tussen het LCH en Arch & Hook. VWS laat, na interne afstemming,¹⁰³⁴ aan Arch & Hook weten (i) dat Arch & Hook geen financieel risico heeft gelopen in verband met de voorfinanciering door VWS aan Arch & Hook van € 29,5 miljoen ten behoeve van de beademingsmachines (zie hiervoor paragraaf 7.12.2), (ii) dat Arch & Hook conform de order voor het transport moest zorgen, maar gebruik heeft gemaakt van de LCH-luchtbrug, en (iii) dat Arch & Hook vanaf 23 maart 2020 50.000 mondkmaskers per dag zouden leveren. Volgens VWS heeft Arch & Hook daarmee niet tijdig geleverd. Arch & Hook geeft aan het hiermee niet eens te zijn en geeft aan: *“nu is niet het moment voor conflicten, het gaat er om dat de zorg zo snel mogelijk aan voldoende maskers wordt geholpen”*. Arch & Hook stelt vervolgens voor dat de opdracht van het LCH aan Arch & Hook verruimd wordt naar 8 miljoen, plus 1 miljoen mondkmaskers, tegen de prijs zoals afgesproken met het LCH, namelijk € 2,18 per stuk.¹⁰³⁵

989 Uit de administratie van VWS volgt dat de order tussen VWS en Arch & Hook is gebleven bij het leveren van de testbatch van 20.000 mondkmaskers. Uit de administratie van het LCH volgt dat de tweede order, het leveren van 8 miljoen mondkmaskers, tussen het LCH en Arch & Hook is gehandhaafd (zie paragraaf 7.10.6).

990 Arch & Hook licht in een interview met Deloitte toe dat het niet gelukt is om dagelijks 50.000 mondkmaskers te leveren, maar dat er eind april 2020 in één keer 1 miljoen mondkmaskers zijn geleverd. Arch & Hook was het

¹⁰³⁴ OAKVC2-000083196; OAKVC2-000468975.

¹⁰³⁵ OAKVC2-000468940; OAKVC2-000083203; OAKVC2-000468744.

oneens met de argumenten van VWS dat er te laat geleverd zou zijn, omdat volgens Arch & Hook de weekend-dagen niet meegerekend mochten worden. In dat geval zou Arch & Hook tijdig hebben geleverd. Arch & Hook licht toe geen behoefte te hebben gehad aan een verdere discussie met VWS en daarom akkoord is gegaan met het voorstel van VWS om deze levering door te schuiven naar de eerste batch van de tweede order met het LCH. Arch & Hook licht toe dat dit dan betekent dat de 1 miljoen mondmaskers die reeds geleverd waren door Arch & Hook vanuit de eerste order zijn overgezet naar de order tussen het LCH en Arch & Hook (tegen de lagere prijs van € 2,18, in plaats van € 2,98 per stuk). Vervolgens is afgesproken door het LCH en Arch & Hook om de overige 7 miljoen mondmaskers te leveren in batches van 1 miljoen stuks (zie hiervoor paragraaf 7.10.6).

7.10.5 VWS betaalt alleen voor de testbatch van 20.000 stuks

- 991 Op 26 maart 2020 stuurt Arch & Hook de eerste factuur naar VWS, voor het leveren van de testbatch van 20.000 KN95-mondmaskers à € 2,98 per stuk, voor in totaal € 59.600. Uit de administratie van VWS en uit interne communicatie van VWS volgt dat VWS deze factuur op 29 maart 2020 betaalt aan Arch & Hook.¹⁰³⁶
- 992 Op 22 april 2020 stuurt Arch & Hook een tweede factuur aan VWS. Dit keer voor de levering van 1 miljoen mondmaskers à € 2,98 per stuk. Zoals beschreven in paragraaf 7.10.3, is VWS het niet eens met Arch & Hook, omdat VWS van mening is dat Arch & Hook de 1 miljoen mondmaskers niet tijdig heeft geleverd. VWS verwijst naar haar e-mail van 16 april 2020, waarin is vermeld dat de factuur van Arch & Hook niet in behandeling wordt genomen, vanwege de te late levering door Arch & Hook. VWS is van mening dat deze levering valt onder de order tussen het LCH en Arch & Hook, met de prijsstelling van € 2,18 per mondmasker.¹⁰³⁷
- 993 Zoals beschreven in alinea 987, is Arch & Hook het niet eens met VWS over het standpunt dat de levering van 1 miljoen mondmaskers valt onder de order tussen het LCH en Arch & Hook. Op 22 april 2020 stuurt Arch & Hook een verzoek aan VWS om de 1 miljoen mondmaskers van € 2,98 per stuk te betalen.¹⁰³⁸ Op 25 april 2022 stuurt Arch & Hook de factuur voor 1 miljoen mondmaskers, met de aangepaste prijs van € 2,18 per stuk, voor in totaal € 2,18 miljoen naar het LCH, met daarbij de opmerking: *"Het was goed [ij]e net gespoken te hebben. Bijgevoegd de factuur voor de eerste levering die afgelopen woensdag 22 april heeft plaatsgevonden."*¹⁰³⁹ Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) deze factuur van Arch & Hook op 28 april 2020 betaalt.

7.10.6 Leveringen aan LCH van de overige 7 miljoen stuks

- 994 Zoals hiervoor beschreven, was Arch & Hook, conform de order tussen het LCH en Arch & Hook, verantwoordelijk voor het transport, inclusief de kosten van het transport van de levering (van de resterende 7 miljoen stuks), maar is in de praktijk gebruikgemaakt van de luchtbrug van het LCH. Het LCH betaalt en faciliteert hiermee het transport

¹⁰³⁶ OAKVC1-000061443.

¹⁰³⁷ OAKVC2-000083196; OAKVC2-000468940.

¹⁰³⁸ OAKVC2-000419842.

¹⁰³⁹ OAKLC14-003832293.

van de Arch & Hook-mondmaskers van China naar Nederland. Hiervoor vindt geen verrekening plaats tussen het LCH en Arch & Hook.

995 Op 8 april 2020 hebben het LCH en Arch & Hook contact over de levering van 8 miljoen mondmaskers.¹⁰⁴⁰ Op dat moment is er nog sprake van 8 miljoen stuks, aangezien de levering van 1 miljoen stuks aan VWS pas eind april 2020 wordt overgezet naar de order tussen het LCH en Arch & Hook. Het LCH en Arch & Hook spreken af dat Arch & Hook de mondmaskers in vier deelorders van twee miljoen mondmaskers levert op een gewenste locatie van het LCH (in Vianen).¹⁰⁴¹

996 Uit de opdrachtbevestiging volgt dat de door Arch & Hook geschatte leveringsdata in de week van 13 april 2020, 20 april 2020, 27 april 2020 en 4 mei 2020 vallen.¹⁰⁴² Uit de interviews en de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat Arch & Hook niet levert op de data zoals opgenomen in het leveringsschema. Op 20 april 2020 levert Arch & Hook de eerste batch van 1 miljoen mondmaskers aan het LCH in China. Dit is de batch die oorspronkelijk betrekking had op de order tussen VWS en Arch & Hook, maar die uiteindelijk na overleg tussen de betrokken partijen als eerste batch is ondergebracht onder de order tussen het LCH en Arch & Hook. Deze batch is per vliegtuig, via de luchtbrug van het LCH, vanuit Beijing op 22 april 2020 aangekomen op Schiphol.¹⁰⁴³ Uit de voorraadadministratie van het LCH volgt dat deze batch op 23 april 2020 aankomt op de locatie van het LCH in Vianen. Uit correspondentie en uit de voorraadadministratie van het LCH volgt dat de resterende deelleveringen tussen 8 mei 2020 en 4 juni 2020 per vliegtuig zijn getransporteerd vanuit Beijing naar Schiphol, en vervolgens zijn geleverd en opgeslagen op de locatie van het LCH in Vianen.¹⁰⁴⁴

997 Aanvullend op de e-mailcorrespondentie en de LCH-administratie bevestigen Arch & Hook, VWS en het LCH ook in interviews dat uit de order tussen VWS en Arch & Hook 20.000 stuks zijn ontvangen en dat uit de order tussen het LCH en Arch & Hook 8 miljoen stuks zijn ontvangen in de periode van 26 maart 2020 (eerste testbatch van 20.000 stuks) tot en met 4 juni 2020 (laatste deellevering van de 8 miljoen stuks).

7.10.7 LCH staakt de betalingen aan Arch & Hook

998 Op 9 mei 2020 stuurt Arch & Hook twee facturen naar het LCH, voor de eerste twee deelleveringen van ieder 1 miljoen mondmaskers van € 2,18 per stuk (de totaalwaarde per factuur bedraagt € 2,18 miljoen).¹⁰⁴⁵ Op 12 en 14 mei 2020 stuurt Arch & Hook een herinnering vanwege het uitblijven van de betaling van deze twee facturen.¹⁰⁴⁶ Uit de e-mailcorrespondentie op 12 en 14 mei 2020 volgt dat het LCH intern overweegt de betalingen

¹⁰⁴⁰ OAKLC14-000240201.

¹⁰⁴¹ OAKLC14-003832302.

¹⁰⁴² OAKLC14-003803799.

¹⁰⁴³ OAKLC14-000209859.

¹⁰⁴⁴ OAKLC14-003835148; OAKLC14-004060056; OAKLC14-004060058; OAKLC14-004060040; OAKLC14-004059958; OAKLC14-000198522; OAKLC14-000198512; OAKLC14-000196244; OAKLC14-000196246; OAKLC14-000196248; OAKLC14-000196247.

¹⁰⁴⁵ OAKLC14-003832276; OAKLC14-003832277; OAKLC14-003832278; OAKD00-0004-00004450; OAKD00-0004-00004451.

¹⁰⁴⁶ OAKLC14-003832281.

richting Arch & Hook vooralsnog te staken, in verband met het door het RIVM op kwaliteit afkeuren van de Arch & Hook-mondmaskers.¹⁰⁴⁷

999 Arch & Hook neemt op 14 mei 2020 per e-mail contact op met VWS en geeft aan dat van meerdere facturen de betalingstermijn "ruim" is overschreden en dat het Arch & Hook niet lukt om in contact te treden met het LCH. VWS neemt hierover per e-mail contact op met het LCH, waarna het LCH aangeeft dat het wel contact heeft met Arch & Hook, dat de leveringen van Arch & Hook "zijn afgekeurd", en dat daarom de facturen nog niet zijn betaald.¹⁰⁴⁸

1000 Op 15 mei 2020 benadert Arch & Hook VWS telefonisch over het uitblijven van de betalingen.¹⁰⁴⁹ Na afstemming tussen VWS en het LCH geeft het LCH bij Arch & Hook aan dat de facturen niet kunnen worden betaald omdat de mondmaskers door het RIVM zijn afgekeurd op basis van een te lage filtratie en op basis van de fit van de mondmaskers (zie ook paragraaf 7.11 'Kwaliteit').¹⁰⁵⁰

1001 Op 17 mei 2020, 18 mei 2020, 30 mei 2020, 2 juni 2020 en 5 juni 2020 stuurt Arch & Hook facturen die betrekking hebben op de resterende leveringen van de (in totaal 8 miljoen) KN95-mondmaskers. Per factuur worden er 1 miljoen mondmaskers gefactureerd voor € 2,18 per stuk; in totaal een bedrag van € 2,18 miljoen per factuur. Omdat het RIVM deze mondmaskers afkeurt, betaalt het LCH deze facturen vooralsnog niet.¹⁰⁵¹

1002 Samenvattend verstrekt Arch & Hook tussen 25 april 2020 en 5 juni 2020 facturen aan het LCH voor het leveren van 8 miljoen mondmaskers. Medio mei 2020 staakt het LCH de betalingen wegens het door het RIVM afkeuren van de mondmaskers. In het volgende paragrafen wordt ingegaan op de kwaliteit van de mondmaskers, op de vraag waarom het vooruitbetalen van de beademingsapparatuur relevant is voor de afhandeling tussen VWS, het LCH en Arch & Hook.

7.11 Kwaliteit

7.11.1 Inleiding

1003 Een onderdeel van het inkoopproces van het LCH is de controle van de kwaliteit van de door Arch & Hook geleverde mondmaskers. Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot de inrichting van deze controle, het testen van de mondmaskers, de discussie over de resultaten van deze kwaliteitscontroles, en uiteindelijk de oplossing die hiervoor is gevonden.

¹⁰⁴⁷ OAKLC25-00001439; OAKLC14-003765321.

¹⁰⁴⁸ OAKVC1-000271873; OAKVC1-000269595.

¹⁰⁴⁹ OAKVC1-000269595.

¹⁰⁵⁰ OAKVC2-000073308.

¹⁰⁵¹ OAKVC1-000271873; OAKVC1-000269595; OAKD00-0004-00001872; OAKD00-0004-00001873; OAKD00-0004-00001874; OAKD00-0004-00004452.

7.11.2

Resultaten van de testbatch (20.000 stuks)

1004 Op 29 maart 2020 stuurt VWS het RIVM de documentatie inzake de kwaliteit van de mondmaskers die VWS op 19 maart 2020 heeft ontvangen van Arch & Hook. Daarbij geeft VWS aan dat het bij Arch & Hook gaat om een politieke lead. Ook geeft VWS aan dat het *"certificate of compliance"* nep kan zijn, met daarbij de opmerking: *"maar als het masker in de praktijk goed scoort...? Graag jullie beeld hierbij."* Het RIVM reageert hierop en schrijft over het KN95-mondmasker het volgende: *"Beoordeling: Mask 1: (KN95). Het Certificaat is niet echt (certificate of compliance). Het masker mist een verplichte vermelding van de leverancier. Verder geen documenten zoals GB-2626 rapport."*¹⁰⁵² VWS gaat op 20 maart 2020 akkoord met de order van Arch & Hook voor het leveren van 1,02 miljoen *"FFP2"* mondmaskers (zie hiervoor paragraaf 7.8.2).

1005 Op 29 maart 2020 bericht het RIVM aan VWS dat de KN95-mondmaskers van Arch & Hook *"goed uit de test"* zijn gekomen.¹⁰⁵³ Op 30 maart 2020 ontvangt VWS het testrapport van Kalibra over de KN95-mondmasker van Arch & Hook, gericht op *"particle penetration"*. Het rapport vermeldt dat het mondmasker voldoet aan de eis betreffende *"P2"*.¹⁰⁵⁴

7.11.3

Samples testen voor de vervolgleveringen

1006 Naast de testbatch stuurt Arch & Hook VWS op 2 april 2020 een e-mail waarin wordt vermeld dat Arch & Hook op dat moment onderweg is naar de locatie van het LCH in Vianen, met tien samples van de KN95-mondmaskers. Arch & Hook schrijft dat het van groot belang is dat de mondmaskers per direct worden getest, om te kunnen nagaan of zij aan de eisen voldoen conform eerdere leveringen. Arch & Hook schrijft dat de gehele lading van 8 miljoen KN95-mondmaskers naar Nederland kan worden getransporteerd zodra het akkoord op de kwaliteit van de mondmaskers binnen is.¹⁰⁵⁵ In paragraaf 7.8.2 is te lezen dat VWS op 31 maart 2020 de order voor 8 miljoen mondmaskers initieert, en dat het LCH op 2 april 2020 haar akkoord geeft op deze (tweede) order met Arch & Hook.

1007 Op 3 april 2020 reageert VWS per e-mail richting Arch & Hook met de melding dat de samples minder goed scoren dan de testbatch van 20.000 stuks. Daarbij vermeldt VWS dat de score *"kantje boord"* is, *"met een risico dat de hele lading van 1 mln bij aankomst hier mogelijk net onder de norm gaat."* Op dezelfde dag geeft Arch & Hook via een e-mail aan VWS door het transport te zullen verzorgen. Arch & Hook gaat in deze e-mail niet in op de lagere score.¹⁰⁵⁶

¹⁰⁵² OAKVC2-000077414.

¹⁰⁵³ OAKVC2-000471275.

¹⁰⁵⁴ OAKVC2-000471182; OAKVC2-000471183; OAKVC2-000471184; OAKVC2-000471185; OAKVC2-000471186; OAKVC2-000471187; OAKVC2-000471188.

¹⁰⁵⁵ OAKVC2-000470695; OAKVC2-000470735.

¹⁰⁵⁶ OAKVC2-000470645.

7.11.4

Kwaliteitscontrole RIVM na aankomst in Nederland

1008 In mei 2020 worden de mondmaskers van Arch & Hook afgekeurd door het RIVM. Op 15 en 20 mei 2020 laat het LCH aan VWS weten dat (op dat moment) de leveringen van Arch & Hook zijn afgekeurd en dat de facturen daarom nog niet worden betaald.¹⁰⁵⁷ Het LCH deelt op 18 mei 2020 per e-mail met Arch & Hook de testrapporten van het RIVM inzake de door Arch & Hook geleverde mondmaskers. Op 20 mei 2020 schrijft het LCH aan Arch & Hook dat de facturen nog niet betaald kunnen worden als gevolg van de negatieve testuitslagen met betrekking tot de kwaliteit van de mondmaskers.¹⁰⁵⁸

1009 Functionaris 1 LCH schrijft op 21 mei 2020 over de kwaliteitsissues bij Arch & Hook aan Functionaris 2 VWS per e-mail het volgende: "Uiteraard ben ik niet blij met de kwaliteits issues en gaan we snel kijken welke partijen het meest betrouwbaar leveren. Het valt niet mee kan ik zeggen. Punt blijft staan (blijkt ook weer uit onderstaande must/must partij van VWS Arch and Hook) dat extra nieuwe partijen niet het antwoord is op dat kwaliteitsissue."¹⁰⁵⁹

1010 Op 5 juni 2020 deelt het LCH de testrapporten van het RIVM betreffende de mondmaskers van Arch & Hook met VWS en met het management van het LCH. Er zijn vier lots getest en de mondmaskers uit alle lots zijn afgekeurd. De "particle penetration" voldoet niet. Bovendien kunnen de mondmaskers uit dezelfde batch verschillend zijn. Bij één lot is de conclusie dat de fit voldoet bij gebruik van een extra clip.¹⁰⁶⁰

1011 Op 7 juli 2020 stuurt het LCH VWS het overzicht van de lots die zijn getest door het RIVM met betrekking tot de door Arch & Hook geleverde mondmaskers. In onderstaand overzicht van het LCH zijn de uitkomsten van deze test weergegeven:¹⁰⁶¹

ORDER_NR	SUB_OR	PRODUCT_INGEKOC	Sum of VOLUME_	STUKS	LOT_NR	LEVERANCIER	CONTACT_PERSOON_I	QUALITY_C	HECK_RIV	DATUM_QUALITY_CHECK	QUALITY_COMMENTS
3057-23221	01	Mondmasker KN95	20.000	55	Arch and Hook	U.	Pass				
3057-23221	02	Mondmasker KN95	1.000.000	548	Arch and Hook	U.	Degraded				Opgeslagen in Tiel
3057-23221	02	Mondmasker KN95	1.000.000	594	Arch and Hook	U.	Degraded				Afvoer naar DHL Wijchen
3057-23221	02	Mondmasker KN95	1.000.000	595	Arch and Hook	U.	Degraded				Afvoer naar DHL Wijchen
3057-23221	02	Mondmasker KN95	1.000.000	69	Arch and Hook	U.	Pass				
LCH2020-0064	01	Mondmasker FFP2	2.000.000	786	Arch and Hook	N.	Fail			maandag, mei 11, 2020	PFE is onvoldoende en fittest is onvoldoende - Opgeslagen in Tiel
LCH2020-0064	01	Mondmasker FFP2	2.000.000	795	Arch and Hook	N.	Fail			maandag, mei 11, 2020	PFE voldoet niet voor P2 kwaliteit. Fittest is wel voldoende met clip. 3 van de 3 testpersonen boven de 33.
LCH2020-0064	01	Mondmasker FFP2	2.000.000	801	Arch and Hook	N.	Fail			maandag, mei 11, 2020	PFE is onvoldoende - Opgeslagen in Tiel
LCH2020-0064	02	Mondmasker FFP2	2.000.000	1257	Arch and Hook	N.	Fail			dinsdag, juni 2, 2020	Maskers zijn verschillend (buitenzijden ander materiaal, rand, opdruk, format) Fit voldoet wel met inzet clip - naar Wijchen
LCH2020-0064	02	Mondmasker FFP2	2.000.000	1263	Arch and Hook	N.	Fail			dinsdag, juni 2, 2020	Maskers zijn verschillend onderling - naar Wijchen
LCH2020-0064	02	Mondmasker FFP2	2.000.000	1313	Arch and Hook	N.	Fail			woensdag, juni 3, 2020	Afvoer naar DHL Wijchen
LCH2020-0064	02	Mondmasker FFP2	2.000.000	938	Arch and Hook	N.	Fail			dinsdag, mei 19, 2020	Masker is geen p2 kwaliteit bij PFE-test. Fit is toereikend bij inzet van de clip. - Opgeslagen in Tiel
LCH2020-0064	03	Mondmasker FFP2	2.000.000	1353	Arch and Hook	N.	Fail			donderdag, juni 4, 2020	Afvoer naar DHL Wijchen
LCH2020-0064	03	Mondmasker FFP2	2.000.000	968	Arch and Hook	N.	Fail			woensdag, mei 20, 2020	1 masker < 80% --> afkeur
LCH2020-0064	03	Mondmasker FFP2	2.000.000	982	Arch and Hook	N.	Fail			woensdag, mei 20, 2020	Filibratie wisselt, afkeur op filibratie - met
LCH2020-0064	04	Mondmasker FFP2	2.000.000	1429	Arch and Hook	N.	Fail			maandag, juni 8, 2020	
LCH2020-0064	04	Mondmasker FFP2	2.000.000	1436	Arch and Hook	N.	Fail			vrijdag, juni 5, 2020	

U.
Functionaris
11 VWS

N.
Functionaris
3 LCH

Figuur 156: OAKLC14-003797566

¹⁰⁵⁷ OAKLC14-001513377; OAKVC2-000467684; OAKLC14-003834022; OAKVC1-000269595.

¹⁰⁵⁸ OAKVC2-000073308; OAKLC14-003832287.

¹⁰⁵⁹ OAKVC1-000026494.

¹⁰⁶⁰ OAKLC14-003805004.

¹⁰⁶¹ OAKLC14-003797566.

1012 In de volgende paragrafen is uiteengezet hoe het LCH, na hertesten en een omstickeractie, de mondmaskers van Arch & Hook goedkeurt. Tevens is uitgelegd hoe VWS, het LCH en Arch & Hook het betalingsgeschil afhandelen.

7.12 Afwikkeling

7.12.1 Inleiding

1013 Deze paragraaf beschrijft de feiten en omstandigheden wat betreft de wijze waarop VWS, het LCH en Arch & Hook tot een oplossing komen in verband met de openstaande bedragen en de negatieve testresultaten van het RIVM met betrekking tot de mondmaskers.

1014 Medio mei 2020 keurt het RIVM de geleverde mondmaskers van Arch & Hook af. Daarom staakt het LCH de betalingen aan Arch & Hook. Het totaal van de niet-betaalde facturen van Arch & Hook bedraagt op dat moment € 15,26 miljoen. Eind maart 2020 betaalt VWS € 29,5 miljoen vooruit aan Arch & Hook voor het leveren van beademingsapparatuur. Op 6 mei 2020 betaalt Arch & Hook € 20,8 miljoen hiervan terug aan VWS. Het resterende bedrag van € 8,7 miljoen wordt vooralsnog niet terugbetaald aan VWS.

7.12.2 Vooruitbetaling beademingsapparatuur

7.12.2.1 Vooruitbetaling door VWS voor beademingsapparatuur

1015 Vlak na het eerste contact tussen Arch & Hook en VWS over mondmaskers, verstrekt VWS op 19 maart 2020 per e-mail de eisen die gelden voor beademingsapparaten.¹⁰⁶² VWS licht in een interview met Deloitte toe dat **Bestuurder 1 Arch & Hook** in het eerste telefoongesprek met VWS aangeeft, naast de mondmaskers, ook te kunnen proberen diens contacten in te zetten voor de inkoop van beademingsapparatuur. Op 24 maart 2020 stuurt Arch & Hook VWS het bericht dat Arch & Hook per direct 1.000 beademingsapparaten (type: "AEONMED VG70 ICU ventilators (CE-Certified)") kan overnemen van de Chinese overheid, ten behoeve van VWS. Arch & Hook schrijft dat de Chinese overheid aangeeft dat de vraag naar dergelijke apparaten groot is en dat er dus snel gehandeld moet worden.¹⁰⁶³ In de bijlage voegt Arch & Hook de opdrachtbevestiging toe voor 1.000 beademingsapparaten van € 29.500 per stuk (in totaal € 29,5 miljoen). Daarnaast schrijft Arch & Hook dat, zoals afgesproken met VWS, de apparaten geleverd worden op 9 april 2020 op een gewenste locatie van VWS (in dit geval Bergambacht).¹⁰⁶⁴

1016 VWS legt per e-mail de aanbieding van Arch & Hook intern voor. Daarbij merkt VWS intern op dat: (i) het gaat om 1.000 apparaten die op 9 april 2020 geleverd worden; (ii) de prijs "aan de hoge kant" is; (iii) het voordeel is dat VWS de apparaten niet zelf uit China hoeft te halen; (iv) de opdracht 100% vooruitbetaald moet worden; (v) de opdracht aan een "gezond, betrouwbaar Nederlandse bedrijf" is gegeven; en (vi) wanneer Arch & Hook zich niet aan de

¹⁰⁶² OAKVC1-000499711; OAKVC1-000499695.

¹⁰⁶³ OAKVC2-000082629; OAKVC1-000499631.

¹⁰⁶⁴ OAKVC1-000492203; OAKVC2-000082629; OAKVC1-000499631.

afspraken houdt, VWS in Nederland de benodigde procedures kan opstarten om het geld terug te vorderen. VWS geeft per e-mail intern akkoord voor deze opdracht.¹⁰⁶⁵

- 1017 Op 24 maart 2020 plaatst VWS via een opdrachtbrief een order bij Arch & Hook voor 1.000 beademingsapparaten van € 29.500 per stuk, voor in totaal € 29,5 miljoen. Hierbij meldt VWS dat de order vervalt als de apparaten per 23 april 2020 niet zijn geleverd aan VWS in Nederland.¹⁰⁶⁶ Op 25 maart 2020 gaat Arch & Hook akkoord met de opdracht.¹⁰⁶⁷ Uit de administratie van VWS volgt dat VWS op 26 maart 2020 € 29,5 miljoen vooruitbetaalt aan Arch & Hook. VWS licht in een interview met Deloitte toe dat Arch & Hook de enige “politieke lead” is voor de inkoop van beademingsapparatuur.

7.12.2.2 Arch & Hook is niet in staat om de beademingsapparatuur te leveren

- 1018 Medio april 2020 blijkt dat Arch & Hook niet in staat is om de beademingsapparaten te leveren. VWS gaat vanaf 22 april 2020 in overleg met Arch & Hook over het beëindigen van het contract en het terugbetalen van het bedrag.¹⁰⁶⁸ Op 6 mei 2020 betaalt Arch & Hook een deel van de vooruitbetaling, namelijk € 20,8 miljoen, terug aan VWS. De overige € 8,7 miljoen betaalt Arch & Hook dan nog niet terug aan VWS. Als reden hiervoor geeft Arch & Hook aan dat dit bedrag op de bank van de handelspartner van Arch & Hook in China zou staan. Arch & Hook belooft het resterende bedrag uiterlijk op 18 mei 2020 terug te betalen aan VWS.¹⁰⁶⁹

- 1019 Op 20 mei 2020 stelt VWS vast dat het resterende bedrag niet is terugbetaald door Arch & Hook. VWS en Arch & Hook hebben hierover vervolgens per e-mail contact. Arch & Hook geeft dan aan een conflict met het LCH te hebben over openstaande facturen waarvan de betalingstermijn is verstreken. Om die reden retourneert Arch & Hook het restbedrag van de vooruitbetaling voor de beademingsapparatuur nog niet aan VWS.¹⁰⁷⁰

7.12.3 Overleg over de kwaliteit van de mondkmaskers

- 1020 Op 20 mei 2020 bericht VWS intern dat het LCH de mondkmaskers van Arch & Hook niet wil betalen. Reden daarvoor is het gegeven dat de mondkmaskers zijn afgekeurd door het RIVM. Daarbij wordt ook opgemerkt dat Arch & Hook een schuld heeft bij VWS wegens het niet leveren van beademingsapparaten. Deze schuld is deels terugbetaald aan VWS, omdat het LCH de facturen voor de geleverde mondkmaskers niet wil voldoen aan Arch & Hook.¹⁰⁷¹

- 1021 Op 25 mei 2020 stuurt Arch & Hook een e-mail aan het LCH waarin Arch & Hook aangeeft de situatie te betreuren en vermeldt dat het altijd het doel van Arch & Hook is geweest om tegen een “eerlijke prijs” in een tijd van “uitzonderlijke schaarste van PBM” te helpen via haar contacten in China. Arch & Hook schrijft altijd te hebben

¹⁰⁶⁵ OAKVC1-000061632.

¹⁰⁶⁶ OAKVC1-000455980.

¹⁰⁶⁷ OAKVC1-000455931.

¹⁰⁶⁸ OAKVC1-000060910.

¹⁰⁶⁹ OAKVC2-000646924; OAKVC2-000647087.

¹⁰⁷⁰ OAKVC2-000073309.

¹⁰⁷¹ OAKVC2-000073307; OAKVC2-000659603.

aangegeven dat er KN95-mondmaskers in plaats van FFP2-mondmaskers werden geleverd. Ook schrijft Arch & Hook dat destijds als noodmaatregel, via een officieel overheidsbericht,¹⁰⁷² KN95 gelijk was gesteld aan FFP2. Arch & Hook concludeert dat haar, los van het hanteren van een onjuiste norm door het RIVM, ook meerdere inconsistenties en willekeurigheden in het kwaliteitsproces zijn opgevallen. Arch & Hook levert meerdere bijlagen aan ter onderbouwing van de argumenten hiervoor. Arch & Hook sluit af met de opmerking te hopen dat VWS en het LCH, na het lezen van de feiten zoals opgenomen in deze e-mail, begrijpen dat deze gang van zaken ook “*zeer onwenselijk*” is voor Arch & Hook en dat er gezamenlijk snel tot een oplossing kan worden gekomen.¹⁰⁷³

1022 Het LCH is het niet eens met Arch & Hook, omdat de externe (Chinese) tests zijn uitgevoerd ruim voor de afgeleverde kwaliteitsgarantie. Ook zijn er twijfels over de authenticiteit van de aangeleverde documentatie.¹⁰⁷⁴ Op 5 en 8 juni 2020 levert Arch & Hook aan VWS en het LCH diverse documenten aan, om aan te tonen dat de door Arch & Hook geleverde KN95-mondmaskers voldoen aan de Chinese GB2626-2006-norm.¹⁰⁷⁵ Vervolgens geeft het LCH bij VWS aan dat er door het RIVM is getest op basis van de FFP2-normering, en niet conform de KN95-normering. Hierop reageert het LCH met de opmerking dat een eventuele vervolgstap is dat het LCH een hertest aanvraagt bij een notified body.¹⁰⁷⁶

1023 Arch & Hook stuurt een herinnering aan het LCH op 9 juni 2020, met daarbij de opmerking het gevoel te hebben dat VWS geen duidelijkheid geeft. Arch & Hook geeft aan op dat moment € 15,26 miljoen aan facturen te hebben openstaan bij het LCH, minus € 8,7 miljoen aan terug te betalen voorschot ten behoeve van de beademingsapparaten voor VWS. Arch & Hook meldt het LCH altijd op een constructieve manier te hebben willen meewerken, maar ziet zich, indien er op korte termijn geen reactie komt van het LCH, genoodzaakt om alsnog juridische hulp in te schakelen.¹⁰⁷⁷ Het bericht luidt als volgt:¹⁰⁷⁸

Ik heb je eerder vandaag een WhatsApp bericht gestuurd en je proberen te bellen.
Tot op heden hebben wij ook nog steeds niets vernomen vanuit het Ministerie van VWS.
Wij hebben het gevoel van het kastje naar de muur te worden gestuurd terwijl er op dit moment een factuurbedrag van EUR 15.260.000 openstaat, minus EUR 8.700.000 aan terug te betalen voorschot beademingsapparatuur.
Ons doel is altijd geweest om, zeker in deze tijd, in gezamenlijk overleg en op een constructieve manier tot oplossingen te komen. Mochten wij echter vandaag of morgen geen reactie vernemen dan voelen wij ons helaas genoodzaakt om alsnog juridische hulp in te schakelen.

Figuur 157: OAKVC2-000083555

1024 Het LCH reageert hierop de opmerking van Arch & Hook over “*juridische hulp*” ongepast te vinden en aan het RIVM te hebben gevraagd wanneer de resultaten van de hertest beschikbaar zijn.¹⁰⁷⁹

¹⁰⁷² OAKLC14-003834688.

¹⁰⁷³ OAKLC14-003834687.

¹⁰⁷⁴ OAKLC14-001350519; OAKLC14-003750485.

¹⁰⁷⁵ OAKVC1-000262921.

¹⁰⁷⁶ OAKBZK22-000003887.

¹⁰⁷⁷ OAKVC2-000083571.

¹⁰⁷⁸ OAKVC2-000083555.

¹⁰⁷⁹ OAKVC1-000262921.

7.12.4

Hertest van de Arch & Hook-mondmaskers

- 1025 Op 12 juni 2020 komen Arch & Hook en het LCH overeen dat een testlaboratorium in China samples gaat testen volgens de Chinese standaarden, waarbij Arch & Hook zorg draagt voor het faciliteren van dit proces.¹⁰⁸⁰
- 1026 Op 22 juni 2020 zijn de samples gereed en worden deze vanuit Nederland naar het testlaboratorium in China gestuurd. Het LCH stelt verplicht dat er een medewerker van Beconnected aanwezig is bij de hertest en dat de mondmaskers niet mogen worden uitgepakt zonder de aanwezigheid van de betreffende medewerker van Beconnected.¹⁰⁸¹
- 1027 Tevens schrijft het LCH in de e-mail aan Arch & Hook dat op een deel van de verpakkingen is aangegeven dat de mondmaskers voldoen aan de "EN149:2001+A1:2009"-normering en dat dit gelijk is aan "FFP2". Het LCH concludeert dat er, naast de Chinese hertest volgens de Chinese norm (KN95), voor deze mondmaskers een hertest uitgevoerd moet worden door de Duitse notified body DEKRA, die test conform de Europese norm (FFP2).¹⁰⁸²

7.12.5

LCH ontvangt de resultaten van de hertesten

- 1028 Beconnected bevestigt op 16 juli 2020 aan Arch & Hook en het LCH dat uit de hertest blijkt dat de mondmaskers van Arch & Hook voldoen aan de Chinese standaarden voor KN95-mondmaskers.¹⁰⁸³ Het LCH concludeert dat alle lots waarbij alleen de KN95-norm is vermeld, vrijgegeven kunnen worden voor uitlevering. Ook schrijft het LCH dat, na overleg met VWS, overgegaan kan worden tot betaling van deze mondmaskers.¹⁰⁸⁴ Na overleg tussen VWS en het LCH besluit het LCH om de facturen die betrekking hebben op de goedgekeurde mondmaskers (3 miljoen stuks) vrij te geven voor betaling. Het advies van VWS was om vooralsnog niet te betalen in verband met de openstaande schuld van Arch & Hook aan het VWS ten aanzien van de niet geleverde beademingsapparatuur.¹⁰⁸⁵
- 1029 Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) op 24 juli 2020 drie facturen van Arch & Hook betaalt, voor in totaal 3 miljoen mondmaskers. Dit betref drie facturen van € 2,18 miljoen ieder. Daarmee wordt in totaal op 24 juli 2020 door Mediq (namens het LCH) € 6,54 miljoen betaald aan Arch & Hook.
- 1030 Op 4 augustus 2020 ontvangt het LCH de testresultaten van DEKRA. De mondmaskers blijken volgens de testresultaten van DEKRA niet te voldoen aan de kwaliteitseisen van FFP2.¹⁰⁸⁶ Het LCH schrijft dat de normering "EN149:2001+A1:2009" is opgenomen op de verpakking en dat: *"Inderdaad blijkt uit de testresultaten van Dekra dat de filtratie van de maskers op voldoende niveau is, de fit echter niet. Dit is niet ongebruikelijk voor een KN95 maskers. Op een groot aantal verpakkingen staat echter ook de vermelding FFP2, die vermelding dient afgeplakt worden, zodat*

¹⁰⁸⁰ OAKVC1-000262921.

¹⁰⁸¹ OAKVC1-000262921.

¹⁰⁸² OAKVC1-000262921.

¹⁰⁸³ OAKLC14-003844066.

¹⁰⁸⁴ OAKLC14-002059741.

¹⁰⁸⁵ OAKLC14-001175954.

¹⁰⁸⁶ OAKLC14-001471255; OAKLC14-001471256.

hierover geen verwarring in de ziekenhuizen ontstaat. Arch & Hook is bereid om dit op te lossen door deze normering om te stickeren, en is tevens bereid dit proces te faciliteren en de kosten daarvan voor eigen rekening te nemen. Het LCH gaat op 6 augustus 2020 akkoord met het voorstel van Arch & Hook.¹⁰⁸⁷ Op 15 september 2020 bevestigt Arch & Hook dat alle verpakkingen die door het LCH zijn klaargezet, zijn omgestickerd, en weer zijn afgeleverd bij het LCH. Ook dit laatste deel van de mondklappers wordt vanaf dat moment vrijgegeven door het LCH.¹⁰⁸⁸

7.12.6

Verrekenen openstaande bedragen

1031 Op 24 juli 2020 betaalt Mediq (namens het LCH) een deel van de openstaande facturen. Het resterende openstaande bedrag inzake Arch & Hook bedraagt op dat moment € 8,72 miljoen en de openstaande schuld jegens VWS (vanwege het deels niet terugbetalen van het bedrag voor de beademingsapparatuur) bedraagt op dat moment € 8,7 miljoen.

1032 Arch & Hook geeft op 6 juli 2020 per e-mail bij VWS aan de bestaande schuld jegens VWS van € 8,7 miljoen te willen verrekenen met haar openstaande facturen op het LCH.¹⁰⁸⁹

1033 Op 11 augustus 2020 stuurt VWS Arch & Hook per e-mail een verklaring waarin wordt vermeld dat telefonisch is afgesproken dat de openstaande schuld van Arch & Hook jegens VWS van € 8,7 miljoen verrekend zou worden met de openstaande facturen van Arch & Hook aan het LCH ad € 8,72 miljoen.¹⁰⁹⁰

1034 Op 2 september 2020 stuurt Mediq een e-mail aan Functionaris 1 Mediq en aan WJZ VWS over de verklaring. Dit bericht luidt als volgt:¹⁰⁹¹

Dit is akkoord voor mij. Ministerie heeft geld tegoed van A&H. Na levering deugdelijke producten zal A&H geld van Mediq/Ministerie tegoed hebben. Partijen spreken af dat Mediq hetgeen verschuldigd is aan A&H zal overmaken aan het ministerie, waarmee A&H haar schuld aan het ministerie aflost en waarmee Mediq tevens bevrijdend betaald aan A&H.

Overeenkomst is door Ministerie opgezet, akkoord bevonden en al ondertekend. Mediq handelt onder verantwoordelijkheid van Ministerie. OK voor mij.

Figuur 158: OAKLC14-000775464

1035 Deze verklaring is ondertekend door: (i) Functionaris 30 VWS namens VWS op 17 augustus 2020, (ii) Functionaris 1 Mediq namens Mediq/het LCH op 2 september 2020, en (iii) Bestuurder 2 Arch & Hook namens Arch & Hook op 4 september 2020. Onderstaand is de inhoud van de verklaring opgenomen:¹⁰⁹²

¹⁰⁸⁷ OAKLC14-003561414.

¹⁰⁸⁸ OAKVC2-000646910.

¹⁰⁸⁹ OAKVC2-000646924.

¹⁰⁹⁰ OAKLC14-000196190; OAKLC14-000196191.

¹⁰⁹¹ OAKLC14-000775464.

¹⁰⁹² OAKVC16-000036209.

Verklaring Arch & Hook inzake vereffening tussen Arch & Hook, Ministerie VWS en Mediq/LCH

Ondergetekende:

Arch & Hook Holding B.V., gevestigd aan de [redacted]
[redacted] ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer
64216373 (hierna te noemen: "**Arch & Hook**");

verklaart hierbij als volgt :

- Op 25 maart 2020 heeft Arch & Hook met de Staat der Nederlanden, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna te noemen: het Ministerie) een overeenkomst gesloten met kenmerk 201865006.026.070 voor de inkoop en levering van 1.000 beademingsapparaten AEONMED VG70 ICU ventilator in verband met de bestrijding van het COVID-19 virus.
- Om de inkoop van de onder a genoemde beademingsapparaten mogelijk te maken, is door het Ministerie op 26 maart 2020 een bedrag van € 29.500.000 aan Arch & Hook vooruitbetaald.
- Ondanks alle inspanningen is het Arch & Hook niet gelukt de beademingsapparaten te leveren i.v.m. gewijzigde omstandigheden in China, zodat het vooruitbetaalde bedrag verschuldigd is aan het Ministerie en dient te worden terugbetaald.
- Arch & Hook heeft op 6 mei 2020 een bedrag van € 20.800.000 aan het Ministerie terugbetaald, zodat het resterende nog terug te betalen bedrag € 8.700.000 bedraagt.
- Arch & Hook heeft op 2 april 2020 opdracht ontvangen van Mediq-LCH om KN95 gezichtsmaskers te leveren aan het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (hier ook te noemen: LCH). Inmiddels zijn deze mondmaskers geleverd. In het LCH werken meerdere partijen, waaronder Mediq Nederland B.V. gevestigd te De Meern (hier ook te noemen: Mediq), ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 62677926, samen met als doel om gezamenlijk tekorten aan medische hulpmiddelen die als gevolg van de COVID-19 crisis waren ontstaan op te heffen.
- Arch & Hook heeft in verband met de geleverde mondmaskers als genoemd onder e een bedrag van Mediq tegoe, nadat Arch & Hook ervoor heeft gezorgd dat de doosjes waarop is vermeld dat het FFP2 maskers betreft worden omgestickerd in KN95 maskers. Arch & Hook zorgt ervoor dat zij het dit omstickeren uiterlijk 15 september 2020 voor haar rekening heeft uitgevoerd.
- Arch & Hook geeft hierbij de onherroepelijke opdracht aan Mediq, die deze opdracht aanvaardt, om van het aan haar verschuldigde bedrag voor de geleverde gezichtsmaskers, betreffende facturen AHEUI2003195 AHEUI2003196, AHEUI2003198, AHEUI2003204 (totaal € 8.720.000,-) als genoemd onder e en f een bedrag van € 8.700.000 over te maken op rekening nummer [redacted] ten name van VWS – Financieel Dienstencentrum te Den Haag, onder vermelding van het vorderingsnummer 2170009303. Het Ministerie stemt in met deze wijze van betaling.

- 2 - Verklaring Arch & Hook inzake vereffening tussen Arch & Hook, Ministerie VWS en Mediq/LCH

- De betaling onder g vindt teeltik plaats met betaling door Mediq aan Arch & Hook op haar rekening [redacted] van het resterende bedrag voor de geleverde mondmaskers.
- De betalingen onder g en h zullen plaatsvinden zodra Arch & Hook heeft gezorgd voor het omstickeren zoals genoemd onder f. Tot die tijd zal Mediq geen betalingen doen en ten minste een bedrag groot € 8.700.000 in pand onder zich houden voor het Ministerie.
- De betalingen onder g en h vinden plaats ter finale kwijting van de over een weer tussen Arch & Hook, het Ministerie, het Mediq/LCH en verschuldigde bedragen voor de geleverde mondmaskers en de vooruitbetaalde niet geleverde beademingsapparaten.
- Wijziging van deze overeenkomst is slechts mogelijk na voorafgaande schriftelijke toestemming van Arch & Hook, Mediq en het Ministerie.
- Mocht een van voornoemde bepaling niet rechtsgeldig blijken dan blijven de overige bepalingen in deze overeenkomst onverminderd van kracht.
- Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing en alle eventuele geschillen zullen worden beslecht door de bevoegde rechter te Amsterdam.

Figuur 159: OAKVC16-000036209 (in delen weergegeven)

1036 Op 28 september 2020 stuurt Arch & Hook de factuur voor het resterende bedrag van € 20.000. Dit betreft het verschil tussen de verrekening van € 8,7 miljoen en € 8,72 miljoen.¹⁰⁹³ Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) op 2 oktober 2020 de factuur van € 20.000 betaalt aan Arch & Hook. Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) op 4 november 2020 € 8,7 miljoen betaalt aan VWS. Met deze betaling is de order voor het leveren van 8 miljoen mondmaskers tussen het LCH en Arch & Hook afgerond.

1037 Samenvattend volgt uit de VWS-administratie dat VWS in totaal € 59.600 heeft betaald aan Arch & Hook voor de levering van 20.000 KN95-mondmaskers. Uit de LCH-administratie volgt dat Mediq (namens het LCH) in totaal € 17,5 miljoen heeft betaald aan Arch & Hook voor de levering van 8 miljoen KN95-mondmaskers. De volgende tabel geeft de betalingen weer voor beide overeenkomsten:

¹⁰⁹³ OAKLC14-000775517.

Order	Datum	Aanbieding	Order	Betaling	Vooruitbetaling
Order 1 (KN95)	19-03-2020	€ 3.039.600			
VWS – Arch & Hook	20-03-2020		€ 3.039.600		
Stuksprijs € 2,98	31-03-2020			€ 59.600	0%
1,02 mln stuks					
Order 2 (KN95)	23/30-03-2020	€ 17.440.000			
LCH - Arch & Hook	02-04-2020		€ 17.440.000		
Stuksprijs € 2,18	28-04-2020			€ 2.180.000	0%
8 mln stuks	24-07-2020			€ 6.540.000	0%
	02-10-2020			€ 20.000	0%
	04-11-2020			€ 8.700.000 ¹⁰⁹⁴	0%
Totaal mondmaskers		€ 20.479.600	€ 20.479.600	€ 17.499.600	
Beademings-	24-03-2020	€ 29.500.000			
apparatuur	25-03-2020		€ 29.500.000		
VWS en Arch & Hook	26-03-2020			€ 29.500.000	100%
Stuksprijs € 29.500	06-05-2020			-/- € 20.800.000	
	04-11-2020			-/- € 8.700.000 ¹⁰⁹⁵	
Totaal beademingsapparatuur		€ 29.500.000	€ 29.500.000	€ 0	

Tabel 18: Orders tussen VWS / het LCH en Arch & Hook omtrent het leveren van KN95-mondmaskers en beademingsapparatuur

7.13 Overige onderwerpen

1038 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de onderwerpen 'Winst' en 'Terugkopen van mondmaskers' en 'Overige aanbiedingen'.

7.13.1 Winst

1039 Arch & Hook is leverancier van het LCH en heeft niet deelgenomen aan het consortium dat het LCH vormt. In het register van ondertekenaars van het LCH-convenant is Arch & Hook niet opgenomen.¹⁰⁹⁶ Evenmin heeft Arch & Hook, op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie, uitspraken gedaan over het zonder of met een beperkt winsttoegmerk leveren van mondmaskers.

¹⁰⁹⁴ Dit betreft de verrekening zoals beschreven in alinea 1037.

¹⁰⁹⁵ Dit betreft de verrekening zoals beschreven in alinea 1037.

¹⁰⁹⁶ OAKD00-0002-00000015.

1040 Om inzicht te krijgen in de winstmarge heeft Deloitte Arch & Hook gevraagd om inzicht te geven in de inkoopcontracten tussen Arch & Hook en de Chinese fabrikanten.¹⁰⁹⁷ Arch & Hook heeft deze overeenkomsten niet verstrekt aan Deloitte.

7.13.2 Terugkopen van mondklappers die daarna worden vernietigd

1041 Op 8 december 2020 informeert het LCH Arch & Hook erover dat het LCH de intentie heeft om een deel van haar voorraad mondklappers te verkopen. Het LCH en VWS overleggen over de goedkeuring, prijsstelling en vervolgstappen van deze verkoop.¹⁰⁹⁸ Uiteindelijk koopt Arch & Hook geen voorraad terug van het LCH.

1042 Arch & Hook licht toe het terugkopen van voorraad destijds bij nader inzien ethisch niet verantwoord te hebben geacht, vanwege de eis van het LCH om alleen buiten de Europese Unie te leveren. Derhalve heeft Arch & Hook de onderhandelingen met het LCH stopgezet.

7.13.3 Overige aanbiedingen

1043 Op 20 maart 2020 doet Arch & Hook een aanbieding aan VWS voor het leveren van "Self-Test Kits". Arch & Hook stelt dat zij tot 50.000 self-test kits per dag kan laten produceren en leveren met behulp van haar zakelijke relaties binnen de Chinese overheid.¹⁰⁹⁹ Deze aanbieding stuurt VWS intern door, met de volgende vermelding over Arch & Hook: *"is tot nu toe een belangrijke partner voor ons in het bestellen van PBM en beademingsapparatuur in China (heeft groot netwerk en ingangen bij overheid daar)"*.¹¹⁰⁰ Het LCH meldt op 2 juni 2020 per e-mail aan Arch & Hook dat het LCH geen gebruikmaakt van de aanbieding van Arch & Hook.¹¹⁰¹ Medio juni en september 2020 doet Arch & Hook nog twee aanbiedingen aan het LCH voor zelftesten, maar beide voorstellen worden door het LCH afgewezen.¹¹⁰²

1044 Op 30 september 2020 doet Arch & Hook een aanbieding aan het LCH voor onderzoekshandschoenen.¹¹⁰³ De aanbieding wordt opgepakt door het LCH, maar het LCH beoordeelt de prijs als onrealistisch laag en is van mening dat de testrapporten incompleet zijn.¹¹⁰⁴ Uiteindelijk wijst het LCH de aanbieding medio oktober 2020 af, met als reden dat er een voldoende voorraad onderzoekshandschoenen voorhanden is.¹¹⁰⁵

¹⁰⁹⁷ In alinea 976 schrijft Arch & Hook dat zij mondklappers wil leveren tegen "marktconforme prijzen".

¹⁰⁹⁸ OAKLC14-000181547.

¹⁰⁹⁹ OAKVC1-000496938.

¹¹⁰⁰ OAKVC1-000423772.

¹¹⁰¹ OAKLC14-001571524.

¹¹⁰² OAKLC14-001545964.

¹¹⁰³ OAKLC14-000182049.

¹¹⁰⁴ OAKLC14-000182036.

¹¹⁰⁵ OAKLC14-000173198.

8

ADM

8.1 Inleiding en leeswijzer

1045 Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de ADM-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw, alsmede een leeswijzer.

1046 De bevindingen met betrekking tot de ADM-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door het LCH gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de ADM-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen het LCH-inkoopproces kan worden geplaatst.

1047 Deloitte heeft ADM de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met ADM heeft een interview plaatsgevonden voor het Onderzoek (hoor). Tevens heeft ADM gebruikgemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen en heeft ADM daarop gereageerd (wederhoor). De medewerking van betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

1048 Paragraaf 8.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de ADM-transacties, gevolgd door een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 8.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 8.4).
- VIP-lijst (zie paragraaf 8.5).
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 8.6).
- Aanbiedingen (zie paragraaf 8.7) en Overeenkomsten en orders (zie paragraaf 8.8).
- Prijs (zie paragraaf 8.9).
- Betalingen en leveringen (zie paragraaf 8.10).
- Kwaliteit (zie paragraaf 8.11).
- Overige onderwerpen (zie paragraaf 8.12).

8.2 Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake de ADM-transacties als volgt worden samengevat.

1049 Dit onderdeel van het (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door het LCH van 12,6 miljoen FFP2-mondmaskers, 6 miljoen isolatiejassen, en ca. 80 miljoen IIR-mondmaskers bij ADM Promotions B.V. (hierna: "ADM"). De kenmerken van de ADM-transacties zijn als volgt:

Naam	ADM
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 89.987.462
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	7,8%
Omvang organisatie	Groot
Statutaire zetel	Verenigd Koninkrijk
Type leverancier	Internationale leverancier
Oprichtingsdatum	23 december 2014
Bedrijfsactiviteit(en)	Overnemen van supply chain voor cliënten en verzorgen van de keten van productontwikkeling, inkoop, en uitlevering van cliëntspecifieke goederen
Inkoopfase(n)	Fase 2: LCH
Wijze van aanbrengen	Functionaris LCH
Vermelding VIP-lijst	Nee
Ondertekening LCH-convenant	Ja, na plaatsen order
Datum eerste contact	Medio maart 2020
Datum eerste overeenkomst/order	26 maart 2020
Check(s) op leverancier	- Kredietwaardigheidscheck na plaatsen van eerste order - ADM presenteert zich bij het LCH, onder andere over hun kwaliteitsproces voorafgaand aan eerste order
Aanbetaling	Ja
Leveringscondities	FOB
Inkoop PBM (besteld)	4 orders: 12.600.000 FFP2-mondmaskers (stuksprijs varieert tussen € 2,072 - € 2,331, en \$ 2,34 - \$ 2,53); in totaal € 10.023.900 + \$ 19.392.848 3 orders: 6.000.000 isolatiejassen (stuksprijs \$ 4,00, \$ 5,78 en \$ 6,11); in totaal \$ 33.712.000 80.006.400 IIR-mondmaskers (stuksprijs \$ 0,44); in totaal \$ 35.202.816
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Ja (met uitzondering van order isolatiejassen met stuksprijs \$ 6,11)
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	- FFP2-mondmaskers: 12,6 miljoen van 12,6 miljoen FFP2-mondmaskers (100%) - Isolatiejassen: Ca. 6 miljoen van 6 miljoen isolatiejassen (99,8%) - IIR-mondmaskers: 80 miljoen van 80 miljoen IIR-mondmaskers (100%)
Betalingen inkoop PBM t.o.v. besteld	€ 10.038.692 + \$ 88.281.695 (in administratie € 89.987.462) van totaal € 10.023.900 + \$ 88.307.664 (100%)
Kwaliteit	Goedgekeurd na RIVM-test of na hertesten en/of externe kwaliteitsrapporten
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Nee

- 1050 ADM is een Nederlandse dochteronderneming van de in het Verenigd Koninkrijk gevestigde ADM Group: een onderneming gericht op het overnemen van de supply chain van cliënten en het verzorgen van de keten van productontwikkeling, inkoop en uitlevering van klantspecifieke goederen voor multinationals, met operationele activiteiten in – onder andere – China.
- 1051 ADM wordt medio maart 2020 geïntroduceerd bij het LCH, nadat Functionaris 21 LCH contact heeft opgenomen met Functionaris ADM. Er bestaat een tweedegraads familiërelatie tussen Functionaris ADM en Functionaris 21 LCH. Het LCH kent geen procedures en/of verplichtingen indien een trader een familielid en/of relatie aandraagt als leverancier.
- 1052 Functionaris 21 LCH licht hierbij aan Deloitte toe dat het LCH “oren en ogen” nodig had in China, om hoogte te krijgen van het inkoopproces van PBM in China. Gezien de bedrijfsactiviteiten en het netwerk van ADM in China heeft Functionaris 21 LCH contact opgenomen met ADM, om de rol als een ‘lokale partner’ te vervullen. ADM heeft vervolgens zelf voorgesteld om niet alleen een rol te vervullen als een ‘lokale partner’, maar om ook als leverancier PBM te leveren aan het LCH.
- 1053 Medio maart 2020 geeft Functionaris ADM een presentatie aan het LCH over FFP2-mondmaskers en over het kwaliteitsproces van ADM dat als doel heeft om de juiste, kwalitatief goede, PBM-fabrikanten te vinden in China. Daarna heeft ADM gesprekken met het LCH over de “sourcing” bij fabrikanten in China en over de kwaliteitsprocessen van ADM in China. Het LCH voert eind maart 2020 een kredietwaardigheidscheck uit op ADM, en concludeert dat ADM een “solide” onderneming is.
- 1054 Het LCH plaatst in totaal acht orders bij ADM voor het leveren van de volgende PBM: (i) FFP2-mondmaskers (circa € 28 miljoen), (ii) isolatiejassen (circa € 30 miljoen) en (iii) chirurgische mondmaskers (circa € 32 miljoen). De totale opdrachtwaarde voor PBM bedraagt hiermee circa € 90 miljoen. De orders worden geplaatst in een periode waarin er zoveel (politieke en publieke) aandacht bestaat voor de schaarste aan PBM, dat VWS het LCH de opdracht geeft om maximaal PBM in te kopen.
- 1055 De LCH-inkooporderformulieren van de ADM-orders bevatten meerdere betalingsafspraken. De percentages die aanbetaald moeten worden, variëren per order, namelijk van 100% tot 25%. In de LCH-inkooporderformulieren is als leveringsvoorwaarde ‘FOB’ vermeld, waarbij de FOB-locatie in China ligt. Begin mei 2020 deelt ADM met het LCH dat ADM de Purchase Orders van Mediq niet ondertekent, omdat ADM niet akkoord gaat met de algemene voorwaarden van Mediq. Dit leidt niet tot aanpassingen in de orders.
- 1056 ADM biedt bij de eerste orders aan het LCH FFP2-mondmaskers aan tegen inkoopprijs, met een “mark up” (‘inkoopprijs plus opslag’). Bij vervolgorders meldt ADM aan het LCH een verkoopprijs met een bepaalde “marge” (‘verkoopprijs met marge’). In beide varianten stelt ADM dat de opslag (op de inkoopprijs) of marge (in verkoopprijs) tot dezelfde uitkomst leidt: een vooraf bepaald vergoedingspercentage voor ADM.¹¹⁰⁶ In haar aanbod stelt

¹¹⁰⁶ Bij de eerste orders vermeldt ADM een opslag van 20% op de inkoopprijs, hetgeen een marge is van 17% op de verkoopprijs. Bij een inkoopprijs van \$ 100 met een opslag van 20% bedraagt de verkoopprijs \$ 120. Op de verkoopprijs van \$ 120 is de marge dan 17%.

ADM een 'open boek' voor, waarbij aan het LCH een Excel-bestand wordt overgelegd waarin ADM inzichtelijk maakt hoe zij van de inkoopprijs tot de verkoopprijs komt.¹¹⁰⁷ De door ADM gehanteerde marges variëren per order. ADM komt de marges overeen met het LCH en hanteert de volgende marges in de verkoopprijs van de FFP2-mondmaskers: order 1: 17%, order 2: 17%, order 3: 12,5% en order 4: 10%. De prijs varieert van \$ 2,24 tot \$ 2,53 per stuk.¹¹⁰⁸

Ook de isolatiejassen biedt ADM aan het LCH aan tegen 'verkoopprijs met marge'. Deze door ADM gehanteerde marge varieert per order. ADM informeert het LCH over de volgende marges op de verkoopprijs: orders 1 en 2: 10% en order 3: 8%. De prijzen die ADM in rekening brengt, zijn als volgt: order 1: \$ 4,00, order 2: \$ 5,78 en order 3: \$ 6,11. Wat betreft de chirurgische mondmaskers volgt uit de beschikbare onderzoeksinformatie niet of ADM een opslag of marge noemt aan het LCH. De prijs die ADM aan het LCH in rekening brengt voor chirurgische mondmaskers bedraagt \$ 0,44 per stuk.

Het LCH-convenant is door Functionaris ADM, als general manager van ADM, ondertekend op 2 april 2020. Dit moment van ondertekenen ligt na de datering van de eerste orders voor het leveren van FFP2-mondmaskers. In het Convenant is aangegeven dat de deelnemende partijen meewerken zonder winstoogmerk. Zowel ADM als het LCH licht hierbij toe dat ADM, als leverancier, altijd met het LCH heeft gecommuniceerd over de 'inkoopprijs plus opslag'- of 'verkoopprijs met marge'-methode.

Eind 2020 constateert het LCH dat er sprake is van (beperkte) verschillen in de aantallen zoals opgenomen in de LCH-inkooporderformulieren voor de ADM-orders en de aantallen waarvoor betaald is door Mediq (namens het LCH). Medio mei 2021 bevestigt ADM aan het LCH dat alle orders zijn uitgeleverd aan het LCH en dat Mediq (namens het LCH) alle facturen van ADM heeft betaald.

ADM heeft bij alle fabrieken waar PBM zijn ingekocht kwaliteitscontroles uitgevoerd. Deze ADM-controles waren gericht op de kwaliteitsprocedures van de fabrikant in China. Ook heeft ADM aan het LCH toegelicht bij welke fabrikanten ADM de PBM inkocht. Hierdoor kon het LCH de documentatie van de fabrikanten controleren. Tevens heeft het RIVM de PBM gekeurd in Nederland. Voor het gedeelte van de mondmaskers en isolatiejassen dat door het RIVM is afgekeurd, heeft het LCH uiteindelijk na hertesten of externe testrapporten besloten tot het uitleveren van alle door ADM geleverde PBM (met uitzondering van 3.400 isolatiejassen die ADM heeft gecrediteerd).

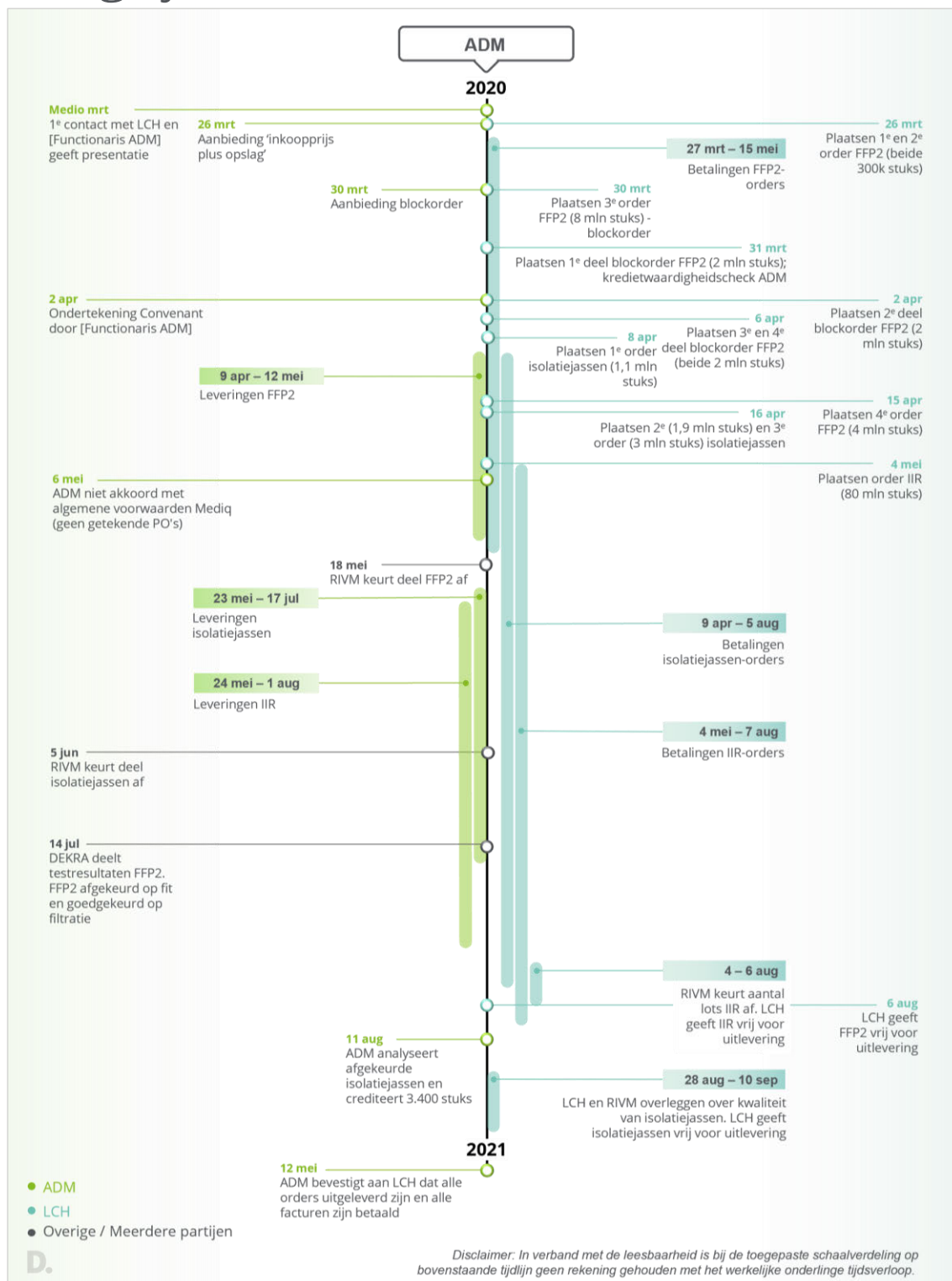
Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van

¹¹⁰⁷ ADM licht toe aan Deloitte dat ADM de inkoopfacturen van de fabrikanten heeft gedeeld met het LCH en altijd transparant is geweest over de berekende marge van ADM richting het LCH. ADM heeft deze inkoopcontracten niet willen overleggen aan Deloitte. Als reden geeft ADM dat de informatie enerzijds valt onder het bedrijfsgeheim van ADM. Anderzijds moeten alle relevante documenten in het bezit zijn van het LCH. Betrokkenen van het LCH lichten toe aan Deloitte dat het LCH niet aan ADM heeft gevraagd om onderliggende documenten ter onderbouwing van de marge.

¹¹⁰⁸ Op 8 april 2020 stuurt ADM een e-mail naar [Functionaris 21 LCH], waarin ADM schrijft dat zij het bankrekeningnummer wijzigt van een €-rekening op naam van ADM Promotions B.V. naar een \$-rekening op naam van ADM Promotions UK LTD. Vanaf dit moment factureert ADM in \$.

een aantal belangrijke momenten inzake de ADM-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

8.3 Belangrijke momenten

8.4 Achtergrond en oprichting

1061 Uit de registratie bij de KVK volgt dat ADM is opgericht in november 1995. ADM is een dochteronderneming van ADM (Group) Limited, gevestigd in het Verenigd Koninkrijk. Uit de in april 2021 bij de KVK gedeponeerde jaarrekening over 2019 blijkt dat ADM beschikt over een balanstotaal van ongeveer € 250.000 en over een eigen vermogen van ongeveer € 200.000.¹¹⁰⁹

1062 Op haar website beschrijft ADM Group haar onderneming als volgt: *“adm is one of the largest independent marketing services businesses in the world. We are process experts who consult, reengineer and execute global supply chain solutions that deliver competitive advantage and cost optimization. We have an interconnected business consisting of over 550 people across 46 offices in 33 countries – allowing us to deliver local activation of global strategies for brands across the world.”*¹¹¹⁰

1063 ADM licht in een interview met Deloitte toe een ‘business solution’-onderneming te zijn, met wereldwijd ongeveer 750 werknemers, verspreid over de 33 landen waar ADM gevestigd is. De omzet van ADM Group bedraagt ongeveer € 500 miljoen per jaar. ADM verzorgt de productontwikkeling, de inkoop en de uitlevering van cliënt-specifieke goederen voor diverse multinationals. ADM licht toe dat de volledige supply chain wordt verzorgd voor de cliënten, waarbij ADM zorgt voor kostenoptimalisatie en voor het efficiënt inrichten van de operationele processen. In China beschikt ADM over ongeveer 30 werknemers die zich bezighouden met operationele processen, zoals het testen van de producten die ADM levert aan haar cliënten. ADM licht in een interview met Deloitte toe dat ADM in het voorjaar 2020 geen ervaring had met het inkopen van PBM, maar wel beschikte over het netwerk in China, en ervaring had met het opzetten van een volledige supply chain ten behoeve van een cliënt, in dit geval het LCH.

8.5 VIP-lijst

1064 ADM of bij ADM betrokken personen zijn niet genoemd op een of meerdere van de door het LCH gehanteerde VIP-lijsten.¹¹¹¹

8.6 Inkoopbehoefte

1065 Wij verwijzen naar hoofdstuk 2 ‘Normenkader’ voor de inkoopstrategie van het LCH, en voor het door het LCH gehanteerde vraagprognosemodel. Vanaf 23 maart 2020 start de centrale inkoop van PBM door het samen-

¹¹⁰⁹ KVK 28069783.

¹¹¹⁰ <https://www.admgroup.com/>.

¹¹¹¹ Hoofdstuk 2 ‘Normenkader’ beschrijft hoe het VIP-team en de VIP-lijst zijn ontstaan en op welke wijze politiek gevoelige leads worden opgevolgd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 9 ‘VIP-team’ in (deel 1) Verslag van Handelingen.

werkingsverband, het LCH. Om de inkoopbehoefte te onderbouwen en te valideren, en om de vraag naar PBM in kaart te brengen, ontwikkelt en hanteert het LCH vanaf begin april 2020 een 'verfijnd' vraagprognosemodel.¹¹¹² VWS stuurt op 10 april 2020 een verduidelijkende 'Opdrachtmail inzake LCH', met onder meer de opdracht om maximaal PBM in te kopen, zonder rekening te houden met een vooraf begrensde voorraadomvang. Vervolgens koopt het LCH vanaf 10 april 2020 op instructie van VWS maximaal PBM in.¹¹¹³ Op 11 mei 2020 krijgt het LCH van **Functionaris 2 VWS** de opdracht om de inkoop van chirurgische mondmaskers op te schalen tot één miljard.¹¹¹⁴

1066 Naast de inkoopstrategie vormt het tijdsgewricht een belangrijke context bij de inkopen PBM. In de fase waarin de 'aandacht piekt', te weten de periode waarin de media-aandacht toeneemt betreffende het in Nederland beschikbaar krijgen van voldoende PBM, vinden ook de transacties met ADM plaats. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' voor een meer gedetailleerde beschrijving van het tijdsgewricht in die periode.¹¹¹⁵

1067 Het LCH plaatst acht orders bij ADM voor het leveren van drie soorten PBM: FFP2-mondmaskers, chirurgische mondmaskers en isolatiejassen (zie paragraaf 8.8 'Overeenkomsten en orders hierna'). Deze acht orders zijn door het LCH geplaatst in de periode van 26 maart 2020 tot en met 4 mei 2020. De eerste vier orders zijn geplaatst vóór 10 april 2020, toen het LCH inkocht op basis van het gehanteerde vraagprognosemodel. De daarna volgende vier orders zijn geplaatst na 10 april 2020, toen het LCH in opdracht van VWS maximaal PBM inkocht.

8.7 Aanbiedingen

8.7.1 Inleiding

1068 In de periode van medio maart 2020 tot en met begin mei 2020 doet ADM aanbiedingen aan het LCH voor het leveren van PBM, namelijk FFP2-mondmaskers, chirurgische mondmaskers en isolatiejassen. Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot de aanbiedingen die ADM doet aan het LCH voor het leveren van PBM.

8.7.2 Het eerste contact tussen ADM en het LCH

1069 Uit e-mailcorrespondentie van het LCH volgt dat **Functionaris 21 LCH** de contactpersoon is richting ADM.¹¹¹⁶ **Functionaris 21 LCH** is deelnemer van het consortium dat het LCH vormt.¹¹¹⁷

1070 ADM licht in een interview met Deloitte toe dat **Functionaris 21 LCH** medio maart 2020 contact opnam met **Functionaris ADM**. Volgens ADM zou **Functionaris 21 LCH** aan **Functionaris ADM** hebben uitgelegd dat het LCH

¹¹¹² OAKLC14-000739280.

¹¹¹³ OAKVC2-000047695.

¹¹¹⁴ OAKBZK22-000005879.

¹¹¹⁵ Zie ook Bijlage E 'Tijdsgewricht'.

¹¹¹⁶ OAKLC14-000180492.

¹¹¹⁷ [Functionaris 21 LCH] maakt gebruik van zijn eigen e-mailaccount in plaats van het LCH e-mailaccount.

behoefte had aan het inkopen van PBM. **Functionaris 21 LCH** licht in een interview met Deloitte toe dat het LCH “oren en ogen” nodig had in China, om hoogte te krijgen van het inkoopproces van PBM in China. Gezien de bedrijfsactiviteiten en het netwerk van ADM in China heeft **Functionaris 21 LCH** vervolgens contact opgenomen met **Functionaris ADM**, om de rol als een ‘lokale partner’ te vervullen.¹¹¹⁸

1071 ADM licht in een interview met Deloitte toe dat er een tweedegraads familierelatie bestaat tussen **Functionaris 21 LCH** en **Functionaris ADM** en dat dit de reden is dat **Functionaris 21 LCH** bekend is met de organisatie ADM. **Functionaris 21 LCH** bevestigt in een interview met Deloitte deze tweedegraads familierelatie tussen **Functionaris ADM** en **Functionaris 21 LCH**. In paragraaf 8.7.4 is toegelicht dat er binnen het LCH geen regels waren voor het aandragen van relaties.

1072 **Functionaris 21 LCH** licht in een interview met Deloitte toe dat **Functionaris ADM** tijdens het contact heeft voorgesteld dat ADM niet alleen een rol zou vervullen als een ‘lokale partner’, aangezien ADM zelf PBM wilde leveren aan het LCH. In een interview met Deloitte licht ADM hierbij toe dat **Functionaris 21 LCH** vervolgens medio maart 2020 de productspecificaties waar de te leveren PBM aan zouden moeten voldoen, deelde met ADM. ADM kon zo een inschatting maken van de mate waarin ADM in staat was om PBM te leveren aan het LCH. ADM heeft vervolgens haar netwerk in China ingezet om na te gaan of zij in staat zou zijn om PBM te leveren aan het LCH.

8.7.3 ADM presenteert zichzelf aan het LCH

1073 ADM licht in een interview met Deloitte toe dat zij medio maart 2020, op verzoek van het LCH, op locatie bij het LCH een presentatie heeft gegeven over de wijze waarop ADM het LCH zou kunnen ondersteunen bij het inkopen van PBM. **Functionaris ADM** geeft de presentatie in eerste instantie aan **Functionaris 21 LCH** en **Functionaris 3 LCH**. Volgens ADM was het LCH geïnteresseerd in de mogelijkheden die ADM het LCH te bieden had wat betreft het leveren van PBM. ADM licht toe dat **Functionaris ADM**, op verzoek van het LCH, vervolgens dezelfde presentatie geeft aan andere betrokkenen van het LCH. ADM licht toe aan Deloitte dat deze presentatie aanleiding was voor het LCH om ADM opdracht te geven voor het leveren van PBM. Het LCH-convenant is bij een bezoek aan het LCH op 2 april 2020 ondertekend door **Functionaris ADM** als general manager van ADM (zie paragraaf 8.12.1 ‘Winst’).¹¹¹⁹

1074 **Functionaris 21 LCH** bevestigt in een interview met Deloitte de presentatie van ADM aan **Functionaris 21 LCH** en **Functionaris 3 LCH** over de manier waarop ADM in staat was om PBM te leveren aan het LCH. Na deze presentatie introduceert **Functionaris 21 LCH** ADM aan **Functionaris 1 LCH**, aan **Functionaris 3 LCH** en aan **Functionaris 1 Mediq**. **Functionaris 21 LCH** licht in een interview met Deloitte toe dat vervolgens **Functionaris 1 LCH** en **Functionaris 3 LCH** de afspraken met ADM maken over het leveren van PBM, en dat Mediq ADM uiteindelijk de opdracht geeft voor het leveren van PBM. **Functionaris 3 LCH** bevestigt in een interview met Deloitte de aanwezigheid van **Functionaris 3 LCH** bij de presentatie van ADM. Wij verwijzen naar paragraaf 8.8 voor de overeenkomsten en orders zoals afgesloten tussen het LCH en ADM.

¹¹¹⁸ Zie paragraaf 2.3.3.3 Normenkader, waarin vermeld is dat traders hun eigen netwerk benaderen voor het inkopen van PBM.

¹¹¹⁹ OAKLC14-004093382.

1075 Het LCH reflecteert op 17 februari 2021 intern op de vraag waarom destijds besloten is om orders te plaatsen bij ADM, terwijl ADM “van origine” weinig ervaring met medische PBM lijkt te hebben. [Functionaris 15 LCH] schrijft hierover dat ADM een van de grotere ondernemingen is voor “sourcing” bij fabrikanten in China, en bekend staat om haar goed ingerichte QA-processen. Een voorbeeld hiervan is dat ADM de inkoop van marketing- en promotie-materialen voor diverse grote merken verzorgt. Ook schrijft [Functionaris 15 LCH] dat ADM aan het LCH een presentatie heeft gegeven over FFP2-mondmaskers en over het QA-proces van ADM dat als doel heeft om de juiste, kwalitatief goede, fabrikanten te vinden in China. Tevens heeft ADM eigen mensen in China en kan ADM hierdoor de productie en de goederen controleren, om vervolgens hierover te rapporteren aan het LCH. [Functionaris 15 LCH] voegt in de bijlage bij de e-mail een presentatie van ADM toe over het kwaliteitsproces dat ADM volgt. Daarnaast, zo schrijft [Functionaris 15 LCH], was er in de maanden april en mei 2020 behoefte aan extra routes om medische PBM in te kopen, aangezien de normale kanalen niet in staat bleken om voldoende en kwalitatief goede medische PBM te leveren. [Functionaris 15 LCH] schrijft dat het voor de hand ligt om een partij als ADM daarvoor te gebruiken. [Functionaris 15 LCH] schrijft dat ADM is overgekomen als een professionele partij.¹¹²⁰

1076 In de beschikbare onderzoeksinformatie is niet voor alle orders een aanbieding aangetroffen. In paragraaf 8.8 ‘Overeenkomsten en orders’, is per order beschreven welke communicatie, die beschikbaar is in de onderzoeksinformatie, tussen ADM en het LCH heeft plaatsgevonden alvorens werd overgegaan tot het plaatsen van een order.

8.7.4 Regels binnen het LCH voor het aandragen van relaties

1077 In interviews met Deloitte lichten betrokkenen van het LCH toe dat er geen procedures waren en/of verplichtingen bestonden voor een trader indien deze een familielid en/of relatie aandroeg als leverancier. De betreffende leveranciers werden op dezelfde manier door het LCH behandeld als andere leveranciers, waarbij de reguliere controles werden uitgevoerd op de leveranciers. Er was geen sprake van een verplichting om binnen het LCH bekend te maken wat de aard van de relatie was als een trader een leverancier aandroeg. Aan Deloitte is toegelicht dat binnen het LCH wel het LCH-convenant van toepassing was. In dit Convenant is in algemene zin opgenomen dat er geen misbruik van de situatie gemaakt mocht worden. [Functionaris 21 LCH] heeft het Convenant ondertekend.¹¹²¹

1078 ADM licht toe aan Deloitte dat [Functionaris ADM] betrokken was bij het eerste contact met het LCH. Vervolgens heeft ADM intern maatregelen getroffen om de onafhankelijkheid te waarborgen, door een andere werknemer van ADM als contactpersoon op te nemen voor het LCH. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat [Functionaris ADM] na het eerste contact niet meer de contactpersoon is, maar wel betrokken blijft in de e-mailcommunicatie met het LCH.

¹¹²⁰ OAKLC14-000180492. Deze achtergrond verstrekt [Functionaris 15 LCH] op vragen van de controlerend accountant van het LCH, zie OAKLC14-001180443.

¹¹²¹ OAKD00-0002-00000015.

1079 [Functionaris 21 LCH] licht in een interview met Deloitte toe dat [Functionaris 21 LCH] de familiale band niet schriftelijk heeft gemeld bij het LCH. Wel, zo geeft [Functionaris 21 LCH] aan, heeft [Functionaris 21 LCH] vanaf het begin mondeling aangegeven bij het LCH dat [Functionaris ADM] een relatie van [Functionaris 21 LCH] is. Interviews met betrokkenen van het LCH en de beschikbare onderzoeksinformatie bevestigen dat ADM een relatie was van [Functionaris 21 LCH]. Zie paragraaf 8.8.3 voor de betrokkenheid van [Functionaris 21 LCH] bij de orders van het LCH met ADM.

8.8 Overeenkomsten en orders

8.8.1 Inleiding

1080 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de overeenkomsten en orders van het LCH die zijn gesloten met ADM. Het LCH plaatst acht orders bij ADM voor het leveren van FFP2-mondmaskers, chirurgische mondmaskers en isolatiejassen. De totale opdrachtwaarde voor PBM bedraagt ongeveer € 90 miljoen. Naast PBM heeft ADM ook swabs geleverd aan het LCH.¹¹²²

1081 Onderstaand overzicht omvat de orders (verdeeld over deelorders met verschillende prijzen) van het LCH met ADM die hierna nader in detail worden beschreven.¹¹²³

Ordernummer	Type PBM	Datum LCH-inkooporder-formulier	Aantal	Prijs per stuk	Totaal	INCO	Voorbetaling
LCH2020-0018	FFP2	26 maart 2020	300.000	€ 2,331	€ 699.300	FOB	100%
LCH2020-0017	FFP2	26 maart 2020	300.000	€ 2,072	€ 621.600	FOB	100%
LCH2020-0051-1	FFP2	31 maart 2020	1.000.000	€ 2,331	€ 2.331.000	FOB	60%
LCH2020-0051-1	FFP2	31 maart 2020	1.000.000	€ 2,072	€ 2.072.000	FOB	60%
LCH2020-0051-2	FFP2	2 april 2020	2.000.000	€ 2,15	€ 4.300.000	FOB	60%
LCH2020-0051-3	FFP2	6 april 2020	2.400.000	\$ 2,49 ¹¹²⁴	\$ 5.980.176	FOB	60%
LCH2020-0051-4	FFP2	6 april 2020	1.600.000	\$ 2,53	\$ 4.050.800	FOB	60%
LCH2020-0111	FFP2	15 april 2020	4.000.000	\$ 2,34 ¹¹²⁵	\$ 9.361.872	FOB	25%

¹¹²² De orders met betrekking tot de swabs zijn niet in scope voor het Onderzoek, omdat het Onderzoek zich uitsluitend richt op de inkoop van PBM. De orders met betrekking tot de swabs betreffen de orders LCH2020-0204 en LCH2020-0205.

¹¹²³ OAKLC14-003833137; OAKLC14-003832727; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003803734; OAKLC14-003803631; OAKLC14-003803632; OAKLC14-000040010; OAKLC14-003978136; OAKLC14-003803540; OAKLC14-003802997; OAKLC14-003802998. Dit overzicht is opgesteld op basis van de LCH-inkooporderformulieren.

¹¹²⁴ OAKLC14-003801506. Op 8 april 2020 stuurt ADM een e-mail naar [Functionaris 21 LCH], waarin ADM schrijft dat zij het bankrekeningnummer wijzigt van een €-rekening van een bank uit het Verenigd Koninkrijk op naam van ADM Promotions B.V. naar dezelfde bank op een \$-rekening op naam van ADM Promotions UK LTD. Deze wijziging van ADM Promotions B.V. naar ADM Promotions UK LTD is niet vastgelegd op LCH-inkooporderformulieren en/of Purchase Orders van Mediq.

¹¹²⁵ OAKLC14-003802996; OAKLC14-003802999. Op 16 april 2020 stuurt [Functionaris 21 LCH] een brief van ADM binnen het LCH door, waarin ADM schrijft haar bankrekeningnummer te willen wijzigen van een \$-rekening van een bank uit het Verenigd Koninkrijk naar een \$-rekening van een bank uit Hongkong. Het bankrekeningnummer uit Hongkong staat op naam van ADM Promotions Hong Kong Limited. ADM schrijft dat de reden voor het wijzigen van het bankrekeningnummer de volgende is: "In order to speed up our ability to pay our suppliers promptly and ensure we get the best market prices available we would like to change the bank details that you make US \$ payments to. The new bank details are for our account in Hong Kong which reduces the time needed to transfer money from the Netherlands to HK."

Ordernummer	Type PBM	Datum LCH-inkooporder-formulier	Aantal	Prijs per stuk	Totaal	INCO	Voorbetaling
LCH2020-0084	Isolatiejas	8 april 2020	1.100.000	\$ 4,00	\$ 4.400.000	FOB	40%
LCH2020-0116	Isolatiejas	16 april 2020	1.900.000	\$ 5,78	\$ 10.982.000	FOB	40%
LCH2020-0117	Isolatiejas	16 april 2020	3.000.000	\$ 6,11	\$ 18.330.000	FOB	40%
LCH2020-0198	Chirurgisch	4 mei 2020	80.006.400	\$ 0,44	\$ 35.202.816	FOB	40%

Tabel 19: Orders tussen het LCH en ADM voor het leveren van PBM

8.8.2 Kredietwaardigheidscheck op ADM

1082 Het LCH voert op 31 maart 2020 een eerste kredietwaardigheidscheck op ADM uit, waarbij de conclusie is dat ADM een "solide" onderneming is. Op 1 april 2020 voert het LCH een tweede kredietwaardigheidscheck uit. Hierbij concludeert het LCH dat ook dit rapport een positief beeld geeft van het vermogen en de liquiditeit van de onderneming ADM.¹¹²⁶ Het uitvoeren van de kredietwaardigheidschecks op ADM vindt een aantal dagen later plaats dan het verstrekken van de eerste twee orders tussen het LCH en ADM voor het leveren van FFP2-mondmaskers, die dateren van 26 maart 2020.

1083 Op 19 april 2020 schrijft het LCH intern in een e-mail dat in het kredietrapport over ADM is vermeld dat het maximaal te verstrekken krediet € 250.000 bedraagt. Volgens het LCH volstaat het kredietwaardigheidsrapport over ADM niet, aangezien het orderbedrag hoger is dan € 250.000. Hierover schrijft het LCH: "Gezien de hoogte van het eigen vermogen, ten opzichte van de hoogte van de orders, geven we bij een dergelijke partij feitelijk een voorschot zonder enige financiële zekerheid." Hierop reageert het LCH intern met de opmerking dat dit "helaas" geldt voor vrijwel alle leveranciers waar het LCH zaken mee doet. Directe aanleiding voor bovenstaande mailwisseling is het akkoord dat het LCH op 17 april 2020 vraagt aan VWS voor onder andere orders aan ADM boven € 5 miljoen.¹¹²⁷

8.8.3 Goedkeuren van de orders

1084 ADM licht in een interview met Deloitte toe dat Functionaris 21 LCH het LCH en ADM met elkaar in contact heeft gebracht. Volgens ADM is Functionaris 21 LCH niet betrokken bij de onderhandelingen tussen het LCH en ADM, noch bij de uiteindelijke goedkeuring van de orders.

1085 Functionaris 21 LCH licht in een interview met Deloitte toe dat Functionaris 21 LCH alleen in de beginfase betrokken was, namelijk bij de introductie van Functionaris ADM en bij het doorsturen van de LCH-inkooporderformulieren. Functionaris 21 LCH geeft aan dat Functionaris 21 LCH geen rol had bij de onderhandelingen met ADM en/of het bij goedkeuren van de orders met ADM. Volgens Functionaris 21 LCH waren Functionaris 1 LCH, Functionaris 3 LCH en Mediq verantwoordelijk voor de onderhandelingen en voor het goedkeuren van de orders. Functionaris 3 LCH licht in een interview met Deloitte toe dat meerdere personen de LCH-inkooporderformulieren van ADM controleerden en ondertekenden.

¹¹²⁶ OAKLC14-003990641.

¹¹²⁷ OAKLC14-003764841.

1086 Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat Functionaris 21 LCH een rol had bij het in ontvangst nemen van documenten van ADM, zoals facturen en aanbiedingen, en bij het verwerken in LCH-inkooporderformulieren en het doorsturen van deze documenten binnen het LCH. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt ook dat Functionaris 21 LCH zeven LCH-inkooporderformulieren met betrekking tot de ADM-orders namens het LCH heeft ondertekend als “*indiener*” of “*trader*”.¹¹²⁸

8.8.4 FFP2-mondmaskers

8.8.4.1 12,6 miljoen FFP2-mondmaskers

1087 Het LCH plaatst vier orders bij ADM voor het leveren van 12,6 miljoen FFP2-mondmaskers. In onderstaande tabel is weergegeven waaruit deze orders bestaan, en vervolgens is elke order nader toegelicht.

Ordernummer	PBM	Datum LCH-inkooporderformulier	Aantal	Prijs per stuk	Totaal	INCO	Vooruitbetaling
LCH2020-0018	FFP2	26 maart 2020	300.000	€ 2,331	€ 699.300	FOB	100%
LCH2020-0017	FFP2	26 maart 2020	300.000	€ 2,072	€ 621.600	FOB	100%
LCH2020-0051-1	FFP2	31 maart 2020	1.000.000	€ 2,331	€ 2.331.000	FOB	60%
LCH2020-0051-1	FFP2	31 maart 2020	1.000.000	€ 2,072	€ 2.072.000	FOB	60%
LCH2020-0051-2	FFP2	2 april 2020	2.000.000	€ 2,15	€ 4.300.000	FOB	60%
LCH2020-0051-3	FFP2	6 april 2020	2.400.000	\$ 2,49	\$ 5.980.176	FOB	60%
LCH2020-0051-4	FFP2	6 april 2020	1.600.000	\$ 2,53	\$ 4.050.800	FOB	60%
LCH2020-0111	FFP2	15 april 2020	4.000.000	\$ 2,34	\$ 9.361.872	FOB	25%

Tabel 20: Orders tussen het LCH en ADM voor het leveren van FFP2-mondmaskers

8.8.4.2 Order 1 FFP2-mondmaskers: order LCH2020-0018 voor 300.000 stuks

1088 De eerste order die het LCH plaatst bij ADM voor het leveren van FFP2-mondmaskers is LCH-order LCH2020-0018. Op 26 maart 2020 stuurt ADM aan Functionaris 21 LCH per e-mail een proforma factuur voor het vooruitbetalen van 300.000 FFP2-mondmaskers à € 2,331 per stuk, met een totaalbedrag van € 699.300. Over de prijs schrijft ADM het volgende: “*The price we secured with the factory for this order is \$ 2,10 per piece which we have added our mark up of 20% to and converted to Euros at rate of 0.925.*” ADM biedt FFP2-mondmaskers aan bij het LCH tegen inkoopprijs, met een “*mark up*” (“inkoopprijs plus opslag”).¹¹²⁹

1089 Naast de proforma factuur stuurt ADM foto's mee van het product en de verpakking, evenals een “*Quality Assurance Protocol*”, waarin ADM uitlegt hoe de kwaliteit van de FFP2-mondmaskers wordt gewaarborgd.¹¹³⁰

1090 Functionaris 21 LCH stuurt de e-mail en de bijlagen van ADM door naar Functionaris 3 LCH en voegt daar een ingevuld LCH-inkooporderformulier aan toe. Daarin is onder andere de opmerking opgenomen dat 100% van deze

¹¹²⁸ OAKLC14-004005572; OAKLC14-004004984; OAKLC14-004005740; OAKLC14-004005228; OAKLC14-000231677; OAKLC14-004005574; OAKLC14-004005058.

¹¹²⁹ OAKLC14-003833132.

¹¹³⁰ OAKLC14-003833132; OAKLC14-003833135.

order door het LCH moet worden vooruitbetaald. Het onderwerp van de e-mail luidt: *"SPOEDBETALING VANDAAG OM KOMENDE WEKEN LIJN OP TE ZETTEN"*. In de e-mail refereert Functionaris 21 LCH aan een Skype-meeting van 25 maart 2020 met ADM en geeft Functionaris 21 LCH aan dat dit de eerste factuur is van ADM. Ook schrijft Functionaris 21 LCH: *"Verwacht vandaag nog meer (hebben we ook nodig volgens mij....)"*.¹¹³¹

Hierna is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0018 weergegeven:¹¹³²

Order Approval							
Product details	Total volume	Q wk13	3-apr	Q wk15	Q wk16	Price per unit	Total cost (€)
FFP2	300000		300000			€ 2,331	699,300
							-
							-
						Total cost of order	699,300
CE Check	y/		Kolom1	y/N	Amount		
CE Check			Down payment	y	699333		
Proforma	PR-TRDNL01000001						
Supplier name	ADM Promotions BV						

Figuur 160: OAKLC14-003833137

Functionaris 21 LCH, Functionaris 3 LCH, Functionaris 9 LCH en Functionaris 1 LCH ondertekenen het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0018.¹¹³³

De door ADM gehanteerde marge varieert in de tijd en per PBM. Wij verwijzen naar paragraaf 8.9 'Prijs' voor een verdere toelichting op de marge die ADM hanteert. Onderstaand is de eerste order van het LCH bij ADM voor het leveren van FFP2-mondmaskers samengevat:¹¹³⁴

Deelorder	Aantal	Prijs excl. marge	Prijs incl. marge	Marge in verkoop-prijs	Opslag op inkoop-prijs	Totale waarde in \$	FX-rate	Prijs in €	Totale waarde in €	Vooruit-betaling (100%)	Restant-betaling
1	300.000	\$ 2,10	\$ 2,52	17% ¹¹³⁵	20%	\$ 756.000	0,925	€ 2,331	€ 699.300	27-3-2020	n.v.t.

Tabel 21: Order LCH2020-0018

Order 2 FFP2-mondmaskers: order LCH2020-0017 voor 300.000 stuks

Op 26 maart 2020 stuurt ADM per e-mail een aanbieding naar Functionaris 21 LCH waarin ADM schrijft wederom 300.000 FFP2-mondmaskers te kunnen leveren aan het LCH; dit keer voor een prijs van \$ 2,24 per mondmasker. ADM schrijft dat indien de fabrikant vandaag wordt betaald, de FFP2-mondmaskers geleverd kunnen worden op 3 april 2020. ADM doet deze aanbieding als volgt:¹¹³⁶

¹¹³¹ OAKLC14-003833132.

¹¹³² OAKLC14-003833137.

¹¹³³ OAKLC14-004005572.

¹¹³⁴ OAKLC14-003833132.

¹¹³⁵ In alinea 1088 is aangegeven dat ADM 20% "mark up" in rekening brengt aan het LCH en in alinea 1108 is vermeld dat ADM 17% "margin" in rekening brengt aan het LCH. In wederhoor licht ADM toe dat ADM de marge rekent over de verkoopprijs; om een marge van 17% te bewerkstelligen, moet 20% opslag in rekening worden gebracht over de inkoopprijs.

¹¹³⁶ OAKLC14-003832881.

Figuur 161: OAKLC14-003832881

Figuur 162: OAKLC14-003832727

Tabel 22: Order LCH2020-0017

¹¹⁴² In alinea 1088 is vermeld dat ADM 20% “mark up” in rekening brengt aan het LCH en in alinea 1108 is vermeld dat ADM 17% “margin” in rekening brengt aan het LCH. In wederhoor licht ADM toe dat zij de marge rekent over de verkoopprijs; en om een marge van 17% te bewerkstelligen, moet 20% opslag in rekening worden gebracht over de inkoopprijs.

8.8.4.4 Order 3 FFP2-mondmaskers: order LCH2020-0051 voor 8.000.000 stuks

1100 De derde order van het LCH bij ADM omvat 8 miljoen FFP2-mondmaskers en is verdeeld in meerdere deelorders, die in deze paragraaf worden toegelicht. Voor deze derde order doet ADM eerst een aanbieding van 12 miljoen FFP2-mondmaskers en daarna een voorstel voor een blockorder van 8 miljoen FFP2-mondmaskers, met een optie voor nog eens 8 miljoen FFP2-mondmaskers.

Aanbieding ADM van 12 miljoen FFP2-mondmaskers

1101 Op 26 maart 2020 bericht ADM Functionaris 21 LCH per e-mail dat ADM bij twee fabrikanten capaciteit beschikbaar heeft voor de komende acht weken. ADM schrijft dat het belangrijk is dat het LCH zich committeert aan de gemaakte afspraken, bijvoorbeeld via: *"a letter indicating your commitment"*, om de capaciteit bij de fabrikanten te verzekeren. Verder schrijft ADM op 10 april 2020 twee keer 1 miljoen FFP2-mondmaskers te kunnen leveren tegen dezelfde prijs als de eerste twee orders (LCH2020-0017 en LCH2020-0018), als er op korte termijn aan ADM vooruitbetaald kan worden door het LCH. ADM herhaalt dat het gaat om 1 miljoen stuks voor \$ 2,52 per stuk en om 1 miljoen stuks voor \$ 2,24.¹¹⁴³

1102 Op dezelfde dag reageert Functionaris 21 LCH per e-mail op de aanbieding van ADM, waarbij Functionaris 21 LCH het LCH toevoegt in de cc. Functionaris 21 LCH schrijft dat de aanbieding van ADM er veelbelovend uit ziet. Verder luidt het bericht als volgt:¹¹⁴⁴

Looks promising,
I'm trusting that you (ADM) are sure about the quality and certification of the
Factory, correct test report of the product
, FFP2 ENCE mark printed on the FFP2 mask ,for europe etc....
Because the information that you are sharing now is not enough to go for the 2
mln....
But I'm sure you can deliver the other part ass well.
But please give me the 2nd Proforma so we have ass less delay's as possible,

Figuur 163: OAKLC14-003832881

1103 Op 27 maart 2020 stuurt ADM een e-mail naar Functionaris 21 LCH en Functionaris 3 LCH, met in de bijlage een *"Mask Project Plan"*. ADM schrijft dat het plan volgt op de bevestiging van Functionaris 21 LCH. Het plan beschrijft hoeveel FFP2-mondmaskers op welk moment en tegen welke prijs door ADM aan het LCH geleverd kunnen worden, verdeeld over twee fabrikanten. Ook schrijft ADM dat het ontvangen van een *"commitment"* van het LCH vanwege afnamegaranties belangrijk is voor ADM, om daarmee de capaciteit bij de fabrieken te verzekeren. Daarnaast neemt ADM een *"Quality Control Plan"* op in het *"Mask Project Plan"*.¹¹⁴⁵

¹¹⁴³ OAKLC14-003832881. \$ 2,52 en \$ 2,24 zijn gelijk aan de prijzen uit de orders LCH2020-0017 (€ 2,072) en LCH 2020-0018 (€ 2,331), waarbij ADM de wisselkoers € 1 is \$ 0,925 hanteert.

¹¹⁴⁴ OAKLC14-003832881.

¹¹⁴⁵ OAKLC14-003832708; OAKLC14-003832709.

1104 Op 29 maart 2020 deelt Functionaris 21 LCH binnen het LCH per e-mail een ingevuld LCH-inkooporderformulier, twee proforma facturen van ADM, en het projectplan zoals opgesteld door ADM. Het LCH-inkooporderformulier heeft betrekking op twee keer 1 miljoen FFP2-mondmaskers, met de mogelijkheid om de order uit te breiden met meerdere deelorders, voor in totaal 12 miljoen FFP2-mondmaskers. De prijs per mondmasker bedraagt voor de eerste miljoen FFP2-mondmaskers € 2,331 en voor de tweede miljoen FFP2-mondmaskers € 2,072. Voor de overige deelorders (na de eerste twee miljoen mondmaskers) is nog geen prijs ingevuld. De aanbesteding bedraagt 60% en de leveringsvoorwaarde is FOB. De twee proforma facturen betreffen de aanbesteding voor het leveren van 2 miljoen mondmaskers.¹¹⁴⁶

1105 Op 30 maart 2020 stuurt ADM Functionaris 21 LCH een e-mail waarin ADM meldt dat het belangrijk is dat het LCH zich commiteert aan de aantallen van de eerste zes deelorders (in totaal 12 miljoen mondmaskers), zodat ADM deze aantallen bij de fabrikanten kan reserveren. Volgens ADM kan het uitblijven van een “commitment” van het LCH resulteren in het verliezen van capaciteit bij de fabrikanten. ADM schrijft dat de markt “overheated” is en dat het commitment van het LCH het verschil kan maken in het succes: het wel of niet kunnen leveren van mondmaskers. ADM doet een voorzet voor een tekst, die luidt:¹¹⁴⁷

Dear Sirs/Madam,

Mediq in partnership with the Holland government (Please see website: www.rijksoverheid.nl/beschermingsmiddelen) is working on support the Dutch community during the Corvid 19 crisis. We have authorised adm group as a preferred partner in the sourcing, quality assurance and logistics of all our ranges of medical product requirements from March 2020 onwards. During this period we are undertaking to continually supply the Netherlands with high quality products sourced and are looking to secure volumes for weekly cycles for a minimum of 12 weeks

If you have any questions then please do not hesitate to contact Mediq at the following email address.

Regards

Figuur 164: OAKLC14-003832443

1106 Daarnaast voegt ADM een “order confirmation” op briefpapier van ADM toe aan de e-mail, waarin een bevestiging wordt gevraagd voor de order van 12 miljoen FFP2-mondmaskers.¹¹⁴⁸

Blockorder van 8 miljoen FFP2-mondmaskers

1107 Op 30 maart 2020 stuurt ADM aan Functionaris 21 LCH een e-mail waarin is verwoord wat beide zijn overeengekomen: “as agreed just now”. In deze opsomming zijn de details opgenomen van de order voor 8 miljoen FFP2-mondmaskers met een optie voor de orders “after week 4 are not yet confirmed”. Het bericht luidt als volgt:¹¹⁴⁹

- Payment terms remain as we agreed before 60 /40
- 4 week order 8M pieces (minimum) against 12.5% Margin (this was 17%)
- Orders after week 4 are not yet confirmed but once orders are coming in adm will reduce the Margin to 10%
- We have send proforma invoices 3 and 4 and will send tomorrow pro forma invoices 5 and 6 with the reduced margin (to cover the first order of 2M pieces) these corrections will reflect the 12.5% Margin as now agreed.

Figuur 165: OAKLC14-003832343

¹¹⁴⁶ OAKLC14-003832453; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003832455; OAKLC14-003832456; OAKLC14-003832457.

¹¹⁴⁷ OAKLC14-003832443.

¹¹⁴⁸ OAKLC14-003832444.

¹¹⁴⁹ OAKLC14-003832343. In paragraaf 8.9 ‘Prijzen’ zijn de marges vermeld die ADM aan het LCH rekent voor de geleverde PBM.

1108 ADM laat het LCH weten een door het LCH ondertekende brief en de aanbeting nodig te hebben om voorraad te kunnen reserveren bij de fabrikanten. Ten slotte meldt ADM een correctie te zullen sturen op de eerste twee proforma facturen van order LCH2020-0051, omdat de marge is verlaagd van 17% naar 12,5%. ADM schrijft: *"Because the margin we now have now agreed has changed we will deduct the difference from the second invoice for the first shipment, we have to pay the factories to secure the productions."*¹¹⁵⁰ ADM biedt bij de eerste orders FFP2-mondmaskers aan bij het LCH tegen inkoopprijs plus opslag. Bij vervolgoorders meldt ADM aan het LCH een verkoopprijs met een bepaalde marge ('verkoopprijs met marge'). In beide varianten stelt ADM dat de opslag of marge tot dezelfde uitkomst leidt.¹¹⁵¹ In wederhoor licht ADM aan Deloitte toe dat er, om een marge van 17% over de verkoopprijs te kunnen bewerkstelligen, een opslag van 20% over de inkoopprijs moet worden berekend. In paragraaf 8.9 'Prijs' is een nadere toelichting opgenomen bij de door ADM gehanteerde marges.

1109 Vervolgens stuurt ADM een nieuwe "order confirmation", waarin het aantal FFP2-mondmaskers is verlaagd naar vier deelorders van 2 miljoen stuks, voor in totaal 8 miljoen stuks. In de order confirmation zijn geen prijzen vermeld. Onderstaand is een deel van deze order confirmation opgenomen:¹¹⁵²

adm hereby confirm that we will be ordering 8 million pieces of FFP2 masks with CE certification as per the Quality Assurance documentation we have provided.

The order schedule and payment requirements from Mediq are as per the below schedule:

				Price confirmation & Proforma Invoice	Payment Required	
		Factory Ready Date	Total Order		60%	40%
Week	1	10/04/2020	2,000,000	27/03/2020	30/03/2020	03/04/2020
	2	17/04/2020	2,000,000	01/04/2020	03/04/2020	10/04/2020
	3	24/04/2020	2,000,000	08/04/2020	10/04/2020	17/04/2020
	4	01/05/2020	2,000,000	15/04/2020	17/04/2020	24/04/2020

Figuur 166: OAKLC14-003832337

1110 Op 30 maart 2020 keurt Functionaris 3 LCH per e-mail, namens het LCH, het voorstel van ADM goed voor het leveren van 8 miljoen FFP2-mondmaskers. Functionaris 3 LCH bevestigt dat het LCH 60% aanbetaalt, dat ADM een "open book" hanteert, en dat ADM de marge verlaagt van 17 naar 12,5%. Daarnaast schrijft Functionaris 3 LCH dat deze aanbieding ook is goedgekeurd door Functionaris 1 LCH en Functionaris 1 Mediq. Hierover schrijft Functionaris 3 LCH aan ADM:¹¹⁵³

¹¹⁵⁰ OAKLC14-003832343.

¹¹⁵¹ Bij een inkoopprijs van 100 met opslag van 20% is de verkoopprijs 120. Op de verkoopprijs van 120 is de marge van 20 dan 17%.

¹¹⁵² OAKLC14-003832336; OAKLC14-003832337.

¹¹⁵³ OAKLC14-003832339.

Good evening,

Pls be informed that based on the scheme I approve the order on behalf of the Nederlandse Consortium Hulpmiddelen, also approved by Functionaris 1 LCH and Functionaris 1 Mediq

Based on (copied from yr mail):

As agreed just now, we keep working in an open book:

- Payment terms remain as we agreed before 60 /40
- 4 week order 8M pieces (minimum) against 12.5% Margin (this was 17%)
- Orders after week 4 are not yet confirmed but once orders are coming in adm will reduce the Margin to 10%
- We have send proforma invoices 3 and 4 and will send tomorrow pro forma invoices 5 and 6 with the reduced margin (to cover the first order of 2M pieces) these corrections will reflect the 12.5% Margin as now agreed.

Figuur 167: OAKLC14-003832339

- 1111 Op 30 maart 2020 laat ADM Functionaris 21 LCH weten dat de afgesproken marge 12,5% bedraagt en dat er, om de proforma factuur voor deelorder 1 'LCH2020-0051-1' (17% marge) te compenseren, 8% marge door ADM wordt gefactureerd voor deelorder 2 'LCH2020-0051-2'. Het bericht luidt als volgt: *"You will see I have indicated the margins being charged per week. Please note as Functionaris ADM mentioned the next proforma will be raised at 8% margin to reduce the proformas raised for week 1 at 17% margin so the overall margin for Week 1 and 2 will be 12.5% as now agreed."*¹¹⁵⁴ Hierna is een gedeelte opgenomen van de bijlage die ADM toevoegt aan de e-mail waarin ADM de marges inzichtelijk maakt. In paragraaf 8.9 'Prijis' is een nadere toelichting opgenomen bij de door ADM gehanteerde marges:¹¹⁵⁵

Week	1	4/10/2020	17.0%
	2	4/17/2020	8.0%
	3	4/24/2020	12.5%
	4	5/1/2020	12.5%

Figuur 168: OAKLC14-003832338

- 1112 Op 30 maart 2020 wordt de CEO van Mediq via een interne e-mail geïnformeerd dat het LCH voornemens is om een order van 8 miljoen FFP2-mondmaskers te plaatsen bij ADM. In de e-mail is vermeld dat er een order zal worden geplaatst bij ADM voor 8 miljoen mondmaskers, met een gemiddelde prijs van \$ 2,35 per stuk. De aanbesteding bedraagt 60%. Mediq schrijft dat de tussenpersoon ADM is, en dat ADM een van de grotere inkoopkantoren in Hongkong is, en werkt voor toonaangevende merken. Er is door het LCH gekozen voor ADM, omdat ADM diverse werkzaamheden kan faciliteren, zoals de fabrieksaudit en controles op de kwaliteit voorafgaand aan verzending vanuit China. Mediq schrijft dat de bestelling 50/50 is verdeeld over twee Chinese fabrikanten. ADM heeft aan het LCH bevestigd dat beide fabrieken bekend en betrouwbaar zijn. Mediq sluit de e-mail af met de bevestiging dat deze order uitvoerig is besproken met Functionaris 1 LCH en met de 'eindverantwoordelijke van VWS'.¹¹⁵⁶

- 1113 Op 31 maart 2020 bevestigt Functionaris 3 LCH aan Functionaris 1 LCH en Functionaris 1 Mediq dat het LCH een order bij ADM heeft geplaatst voor het leveren van 8 miljoen FFP2-mondmaskers, verdeeld over vier orders van 2

¹¹⁵⁴ OAKLC14-003832336.

¹¹⁵⁵ OAKLC14-003832338.

¹¹⁵⁶ OAKLC14-003832325. In wederhoor licht Mediq toe dat deze e-mail is verstuurd om Mediq Europa te informeren over een grote betaling die Mediq namens het LCH ging doen. Mediq wilde in dit geval Mediq Europa informeren, zodat deze niet zou 'schrikken' als er een grote som geld van de rekening van Mediq afging.

miljoen stuks per order. De order confirmation zoals genoemd in paragraaf 8.12.1.2 is ondertekend door **Functionaris 3 LCH** en is gedateerd op 31 maart 2020.¹¹⁵⁷ Daarnaast schrijft **Functionaris 3 LCH** dat het LCH de optie heeft om daarna nogmaals 8 miljoen mondmaskers af te nemen van ADM.¹¹⁵⁸

Deelorder LCH2020-0051-1

Na deze bevestiging van **Functionaris 3 LCH** deelt **Functionaris 21 LCH** binnen het LCH een LCH-inkooporderformulier voor vier deelorders van 2 miljoen FFP2-mondmaskers (in totaal 8 miljoen mondmaskers) op 31 maart 2020. De basis hiervoor zijn het projectplan en de order confirmation zoals opgesteld door ADM.¹¹⁵⁹ Het LCH-inkoop-orderformulier LCH2020-0051 omvat de totale levering van 8 miljoen stuks.¹¹⁶⁰ Vervolgens stelt het LCH voor elke deelorder met ADM een separaat ingevuld LCH-inkooporderformulier op (LCH2020-0051-1 tot en met LCH2020-0051-4).¹¹⁶¹

Op 31 maart 2020 deelt **Functionaris 21 LCH** binnen het LCH een ingevuld LCH-inkooporderformulier voor de eerste deelorder van LCH2020-0051. Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0051-1 (levering van twee keer 1 miljoen FFP2-mondmaskers) weergegeven.¹¹⁶²

Order Approval LCH			Order/PO nummer (door financien)						Incoterm FOB	
Product details LCH	Product details supplier	Total volume	Levering 1	Levering 2	Levering 3	Levering 4	Levering 5	Levering 6	Price per unit	Total cost (€)
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)	FFP2-maskers	1,000,000	1,000,000						2.33	2,331,000.00
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)	FFP2-maskers	1,000,000	1,000,000						2.07	2,072,000.00
		-								-
		-								-
		-								-
		-								-
		-								-
		-								-
Overige kosten		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		-
		2,000,000	2,000,000	-	-	-	-	-		4,403,000.00

Figuur 169: OAKLC14-004000082

Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat **Functionaris 21 LCH**, **Functionaris 9 LCH** en **Functionaris 1 LCH** het LCH-inkooporderformulier voor zowel de order van 8 miljoen stuks (LCH2020-0051) als voor de eerste deelorder van 2 miljoen stuks ondertekenen (LCH2020-0051-1).¹¹⁶³

Onderstaand overzicht bevat een samenvatting van de eerste deelorder van de derde order.¹¹⁶⁴

Deel-order	Aantal	Prijs excl. Marge	Prijs incl. marge	Marge in verkoop-prijs	Opslag op inkoop-prijs	Totale waarde	FX-rate	Prijs in €	Totale waarde in €	Aanbetaling (60%)	Restantbetaling (40%)
1	1.000.000	\$ 2,10	\$ 2,52	17%	20%	\$ 2.520.000	0,925	€ 2,331	€ 2.331.000	30-3-2020	3-4-2020
1	1.000.000	\$ 1,87	\$ 2,24	17%	20%	\$ 2.240.000	0,925	€ 2,072	€ 2.072.000	30-3-2020	3-4-2020

Tabel 23: Deelorder 1 van order LCH2020-0051

¹¹⁵⁷ OAKLC14-004006208.

¹¹⁵⁸ OAKVC2-000353955.

¹¹⁵⁹ OAKLC14-003803780; OAKLC14-003803781; OAKLC14-003803782; OAKLC14-003803783.

¹¹⁶⁰ OAKLC14-003803781.

¹¹⁶¹ OAKLC14-003832454; OAKLC14-003803734; OAKLC14-003803631; OAKLC14-003803632.

¹¹⁶² OAKLC14-004000078; OAKLC14-004000082.

¹¹⁶³ OAKLC14-004006208.

¹¹⁶⁴ OAKLC14-003832708; OAKLC14-003832709.

Deelorder LCH2020-0051-2

1118 Op 3 april 2020 deelt [Functionaris 21 LCH] binnen het LCH een e-mail met als onderwerp "Order ADM", een LCH-inkooporderformulier, en een proforma factuur voor het tweede deel van order LCH2020-0051.¹¹⁶⁵ Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0051-2 weergegeven:¹¹⁶⁶

Order Request Form LCH				Order/PO number (by Finance)						Incoterm	FOB
				2/Apr/20						Currency	€
Product details LCH	Product details supplier	Total volume	Delivery 1	Delivery 2	Delivery 3	Delivery 4	Delivery 5	Delivery 6	Price per unit	Total cost	
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)	FFP2	500,000	500,000						2.15	1,075,000.00	
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)	FFP2	500,000		500,000					2.15	1,075,000.00	
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)	FFP2	1,000,000			1,000,000				2.15	2,150,000.00	
Total volume LCH products (excl 80/81/90)		2,000,000	500,000	500,000	1,000,000	-	-	-	-	4,300,000.00	

Figuur 170: OAKLC14-003803734

1119 Op 7 april 2020, één week na de eerste aanbetaling¹¹⁶⁷ voor deelorder LCH2020-0051-1, vraagt [Functionaris 1 LCH] aan VWS om goedkeuring voor order LCH2020-0051 van ADM. [Functionaris 1 LCH] schrijft dat er op verzoek van VWS uitleg wordt gegeven bij de orders groter dan € 5 miljoen.¹¹⁶⁸ Het bericht over ADM luidt als volgt:¹¹⁶⁹

Order 31 maart ADM Promotions BV – levert 8 miljoen mondkapjes

- ADM Promotions BV ; levert 8 miljoen mondkapjes (FFP2) voor € 2,15 per kap of € 17,612,000 (ex btw) in totaal.
- ADM Promotions BV heeft meerdere orders lopen bij LCH. Eerdere orders voor in totaal 600,000 FFP2 mondkapje staan klaar in Shanghai – de verzending (gepland via luchtbrug) kent wat hobbels. Er wordt naar oplossing gezocht.
- Een aanbetaling van 60% van de eerste deellevering is op 31 maart betaald ad. € 2,641,800
- Een Quality assurance documentation is aangeleverd door ADM Promotions BV.
- Tevens is een kredietwaardigheidscheck uitgevoerd. De uitkomst hiervan is positief.

Figuur 171: OAKVC2-000356006

1120 Op 8 april 2020 reageert [Functionaris 5 VWS] op de e-mail van [Functionaris 1 LCH]. [Functionaris 5 VWS] verzoekt [Functionaris 1 LCH] om per order een "korte appreciatie" te geven over de prijs en vraagt of [Functionaris 1 LCH] kan uitleggen hoe ADM de kwaliteit van de FFP2-mondmaskers controleert.¹¹⁷⁰ Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt op deze twee punten van [Functionaris 5 VWS] geen (schriftelijke) reactie.

1121 In november 2020 schrijft de afdeling Finance van het LCH dat voor meerdere orders boven de € 5 miljoen een schriftelijke goedkeuring ontbreekt van VWS; onder andere voor order LCH2020-0051.¹¹⁷¹ [Functionaris 2 VWS] licht in interviews met Deloitte toe dat in de beginfase van het LCH, in verband met de grote drukte, [Functionaris 2 VWS]

¹¹⁶⁵ OAKLC14-003803732.¹¹⁶⁶ OAKLC14-003803734.¹¹⁶⁷ De aanbetaling van het LCH aan ADM is verricht voordat [Functionaris 2 VWS] de order had goedgekeurd. [Functionaris 1 LCH] licht in interviews met Deloitte toe dat het LCH liever handelde en eventueel later een excuus vroeg, dan dat een mogelijke deal werd misgelopen.¹¹⁶⁸ In hoofdstuk 2 'Normenkader' is vermeld dat voor orders met een waarde boven € 5 miljoen vanaf 3 april 2020 toestemming moet worden gegeven door VWS.¹¹⁶⁹ OAKVC2-000356006.¹¹⁷⁰ OAKVC3-000030961.¹¹⁷¹ OAKLC14-003498426; OAKLC14-003498422.

mondeling goedkeuring gaf op orders groter dan € 5 miljoen, met de opmerking dat deze goedkeuring vervolgens op schrift zou worden vastgelegd.¹¹⁷²

1122

In wederhoor licht zowel Functionaris 5 VWS als Mediq toe dat de orders boven de € 5 miljoen mondeling zijn goedgekeurd door VWS tijdens een overleg, én zijn vastgelegd in een e-mail. Functionaris 5 VWS verwijst naar een e-mail van 9 april 2020, waarin Mediq aan onder anderen Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS schrijft dat er besluiten en acties zijn genoteerd tijdens het overleg van die dag (9 april 2020). Over orders schrijft Mediq: "Orders: Akkoord gegeven namens VWS op de orders boven de € 5mln die werden benoemd tijdens de meeting – en daarmee alle verwerkte orders t/m 9/4".¹¹⁷³

Deelorder LCH2020-0051-3 en Deelorder LCH2020-0051-4

1123

Op 8 april 2020 deelt Functionaris 21 LCH binnen het LCH een e-mail met als onderwerp "Twee orderformulieren ADM en invoices die vandaag betaald moeten worden"; twee LCH-inkooporderformulieren (de deelorders 3 en 4) en twee proforma facturen (aanbetalingen voor de deelorders 3 en 4). Functionaris 21 LCH schrijft dat voor de totale order met ADM reeds goedkeuring is gegeven.¹¹⁷⁴ Onderstaand is een deel van de LCH-inkooporderformulieren LCH2020-0051 van de deelorders 3 en 4, met prijzen in dollars, weergegeven:¹¹⁷⁵

Order Request Form LCH									
				6/Apr/20		Order/PO number (by Finance)		Incoterm	
						Order date		Currency	
Product details LCH		Product details supplier		Total volume	Delivery 1	Delivery 2	Delivery 3	Delivery 4	Delivery 5
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)		FFP2		2,400,000	2,400,000	-	-	-	-
Total volume LCH products (excl 80/81/90)				2,400,000	2,400,000	-	-	-	-
								Price per unit	Total cost
								2.49	5,980,176.00
									5,980,176.00

Figuur 172: OAKLC14-003803631

Order Request Form LCH									
				6/Apr/20		Order/PO number (by Finance)		Incoterm	
						Order date		Currency	
Product details LCH		Product details supplier		Total volume	Delivery 1	Delivery 2	Delivery 3	Delivery 4	Delivery 5
1. FFP2 maskers (incl. FFP1)		FFP2		1,600,000	1,600,000	-	-	-	-
Total volume LCH products (excl 80/81/90)				1,600,000	1,600,000	-	-	-	-
								Price per unit	Total cost
								2.53	4,050,800.00
									4,050,800.00

Figuur 173: OAKLC14-003803632

1124

Samengevat luidt order LCH2020-0051 voor het leveren van 8 miljoen FFP2-mondmaskers door ADM aan het LCH als volgt.¹¹⁷⁶ Voor een nadere toelichting bij de prijzen verwijzen wij naar paragraaf 8.9 'Prijzen'.

Deel-order	Aantal	Prijs excl. marge	Prijs incl. marge	Marge in verkoopprijs	Opslag op inkoopprijs	Totale waarde	FX rate	Prijs in €	Totale waarde in €	Aanbetaling (60%)	Restantbetaling (40%)
1	1.000.000	\$ 2,10	\$ 2,52	17%	20%	\$ 2.520.000	0,925	€ 2,33	€ 2.331.000	31-3-2020	12-4-2020
1	1.000.000	\$ 1,87	\$ 2,24	17%	20%	\$ 2.240.000	0,925	€ 2,07	€ 2.072.000	31-3-2020	12-4-2020
2	2.000.000	\$ 2,14	\$ 2,32	8%	8,7%	\$ 4.641.490	0,925	€ 2,15	€ 4.300.000	3-4-2020	17-4-2020
3	2.400.000	\$ 2,18	\$ 2,49	12,5%	14,3%	\$ 5.980.176	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	9-4-2020	24-4-2020
4	1.600.000	\$ 2,22	\$ 2,53	12,5%	14,3%	\$ 4.050.792	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	9-4-2020	24-4-2020

Tabel 24: Order LCH2020-0051

¹¹⁷² Het LCH schrijft dat de schriftelijke goedkeuring van VWS ook ontbreekt voor de ADM-orders LCH2020-0111 (FFP2-mondmaskers), LCH2020-0198 (chirurgische mondmaskers) en LCH2020-0116/117 (isolatiejassen).

¹¹⁷³ OAKBZK22-000013137.

¹¹⁷⁴ OAKLC14-003803630.

¹¹⁷⁵ OAKLC14-003803631; OAKLC14-003803632.

¹¹⁷⁶ OAKLC14-003802542.

8.8.4.5 Order 4 FFP2-mondmaskers: order LCH2020-0111 voor 4.000.000 stuks

- 1125 Op 15 april 2020 deelt Functionaris 21 LCH binnen het LCH de vierde order van ADM voor het leveren van FFP2-mond-maskers. Dit is order LCH2020-0111. In het LCH-inkooporderformulier zijn twee deelorders van 2 miljoen stuks opgenomen voor \$ 2,34 per stuk. De leveringsvoorwaarde is FOB en het LCH moet voor deze order 25% aanbetalen. ADM voegt twee proforma facturen toe voor het aanbetalen van deze order.¹¹⁷⁷ Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0111 weergegeven:¹¹⁷⁸

Order Request Form LCH				Order/PO number (by Finance)		FOB
Please list every (sub)delivery as a separate row				15/Apr/20	Order date	\$
Product details LCH	Category LCH	Product details supplier	Quantity	Exp. delivery date	Price / unit	Total cost
1. Mondmasker FFP2	1. Mondmaskers	FFP2 masks	2,000,000	6 mei	2.34	4,680,936.00
1. Mondmasker FFP2	1. Mondmaskers	FFP2 masks	2,000,000	13 mei	2.34	4,680,936.00

Figuur 174: OAKLC14-000040010

- 1126 Wij verwijzen naar alinea 1110, waarin het LCH bevestigt dat voor vervolgorders 10% marge gerekend mag worden door ADM. In deze e-mail bevestigt het LCH het volgende: "Orders after week 4 are not yet confirmed but once orders are coming in adm will reduce the Margin to 10%"¹¹⁷⁹ Daarnaast stuurt ADM het "Masks Project Plan" van 22 april 2020 naar het LCH, waarin ADM het volgende presenteert met betrekking tot order LCH2020-0111:¹¹⁸⁰

Project Tracker					
		Total Order	Volume (Available Capacity)	Price	TTL Spend
	5	2,000,000	2,000,000	\$ 2.10	\$4,206,000
	6	2,000,000	2,000,000	\$ 2.10	\$4,206,000

		Margin Applied	Total Order	Volume	Price	TTL Spend
	5	10.0%	2,000,000	2,000,000	\$ 2.34	\$4,672,866
	6	10.0%	2,000,000	2,000,000	\$ 2.34	\$4,672,866

Figuur 175: OAKLC14-003802542

- 1127 Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat Functionaris 21 LCH, Functionaris 3 LCH, Functionaris 11 LCH en Functionaris 1 LCH het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0111 ondertekenen.¹¹⁸¹

- 1128 Op 17 april 2020, twee dagen na de e-mail van Functionaris 21 LCH over het indienen van order LCH2020-0111 van ADM, stuurt het LCH Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS een e-mail over het goedkeuren van orders boven de € 5 miljoen. Het LCH vraagt in deze e-mail aan VWS om goedkeuring voor de order van 4 miljoen FFP2-mondmaskers voor \$ 2,34 per stuk, met een totaalbedrag van ongeveer \$ 9,4 miljoen. Hierbij schrijft het LCH dat deze order mondeling met Functionaris 2 VWS is doorgenomen en vraagt het LCH of VWS de order schriftelijk kan

¹¹⁷⁷ OAKLC14-000040007; OAKLC14-000040008; OAKLC14-000040009; OAKLC14-000040010.

¹¹⁷⁸ OAKLC14-000040010.

¹¹⁷⁹ OAKLC14-003832339.

¹¹⁸⁰ OAKLC14-003802542.

¹¹⁸¹ OAKLC14-004005228.

goedkeuren. Over ADM schrijft het LCH dat er al meerdere orders zijn verstrekt aan ADM en dat de kwaliteitscontrole is uitgevoerd en de producten zijn goedgekeurd, waarbij wordt vermeld: *“Er is bij het aangaan van de order een credit check gedaan (zie bijlage). Deze geeft een verlaagd risico aan (groen) echter wil ik er wel op wijzen dat er na aangaan van onderstaande voor circa € 58 miljoen aan verplichtingen met deze ene partij is aangegaan.”*¹¹⁸² Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt geen reactie van VWS. **Functionaris 2 VWS** licht in interviews met Deloitte toe dat in de beginfase van het LCH, in verband met de grote drukte bij het LCH, **Functionaris 2 VWS** mondeling goedkeuring gaf op orders groter dan € 5 miljoen.

1129 Onderstaand is de vierde order van het LCH bij ADM voor het leveren van FFP2-mondmaskers samengevat:

Deelorder	Aantal	Prijs excl. Marge	Prijs incl. marge	Marge in verkoop-prijs	Opslag op inkoop-prijs	Totale waarde	FX-rate	Prijs in €	Totale waarde in €	Aanbetaling (25%)	Restant-betaling
1	2.000.000	\$ 2,10	\$ 2,34	10%	11,1%	\$ 4.680.936	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	20-04-2020	n.n.b.
2	2.000.000	\$ 2,10	\$ 2,34	10%	11,1%	\$ 4.680.936	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	20-04-2020	n.n.b.

Tabel 25: Order LCH2020-0111

8.8.5 Isolatiejassen

1130 Het LCH plaatst drie orders bij ADM voor het leveren van 6 miljoen isolatiejassen. Deze paragraaf bevat eerst een samenvatting, zoals weergegeven in de onderstaande tabel. Daarna volgt een toelichting bij deze orders.

Ordernummer	PBM	Datum LCH-inkooporderformulier	Aantal	Prijs per stuk	Totaal	INCO	Aanbetaling
LCH2020-0084	Isolatiejas	8 april 2020	1.100.000	\$ 4,00	\$ 4.400.00	FOB	40%
LCH2020-0116	Isolatiejas	16 april 2020	1.900.000	\$ 5,78	\$ 10.982.000	FOB	40%
LCH2020-0117	Isolatiejas	16 april 2020	3.000.000	\$ 6,11	\$ 18.330.000	FOB	40%

Tabel 26: Orders tussen het LCH en ADM omtrent het leveren van isolatiejassen

8.8.5.1 Order isolatiejassen 1: order LCH2020-0084

1131 De eerste order voor het leveren van isolatiejassen van het LCH met ADM is order LCH2020-0084. Op 9 april 2020 deelt **Functionaris 21 LCH** binnen het LCH een ingevuld LCH-inkooporderformulier en de proforma factuur voor de aanbesteding. In de e-mail schrijft **Functionaris 21 LCH**: *“Hierbij order die voor 12 uur betaald moet worden.”*¹¹⁸³

1132 In het LCH-inkooporderformulier is aangegeven dat ADM in zes deelorders 1,1 miljoen isolatiejassen levert aan het LCH, voor de prijs van \$ 4,00 per isolatiejas, met een totale waarde van \$ 4,4 miljoen. De leveringsvoorwaarde is FOB en het LCH dient 40% vooruit te betalen aan ADM. Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0084 weergegeven:¹¹⁸⁴

¹¹⁸² OAKVC1-000533164.

¹¹⁸³ OAKLC14-003803538.

¹¹⁸⁴ OAKLC14-003803540.

Order Request Form LCH				Order/PO number (by Finance)				Incoterm		FOB	
				8/Apr/20				Order date		Currency	
Product details LCH	Product details supplier	Total volume	Delivery 1	Delivery 2	Delivery 3	Delivery 4	Delivery 5	Delivery 6	Price per unit	Total cost	
3. Projectiejasen	Disposable isolation gown	1,100,000	500,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	4.00	4,400,000.00	

Figuur 176: OAKLC14-003803540¹¹⁸⁵

1133 Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat Functionaris 21 LCH, Functionaris 3 LCH, Functionaris 9 LCH en Functionaris 1 LCH het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0084 ondertekenen.¹¹⁸⁶

8.8.5.2 Orders isolatiejassen 2 en 3: order LCH2020-0116 en order LCH2020-0117

1134 Op 16 april 2020 deelt Functionaris 21 LCH binnen het LCH twee ingevulde LCH-inkooporderformulieren, twee proforma facturen ten aanzien van de aanbetalen, en enige overige informatie van ADM over de tweede en de derde order voor isolatiejassen met ADM. Het bericht luidt als volgt:¹¹⁸⁷

Ik ben er morgenochtend niet,

Kan jij deze verzorgen dat hij via VWS, akkoord en dan liefst op zaterdag of zondag laten betalen.

Zij moeten op de 20ste namelijk fabriek betalen vanuit HK.....

- Proforma PR TRDNL0100014
- Bijbehorend orderapprovalLCHADM 3 gowns . xlsx
- Scan getekende versie nr 14 met hantekening

- Proforma PR TRDNL0100015
- Bijbehorend orderapprovalLCHADM 4gowns . xlsx
- Scan getekende versie nr 15 met hantekening

- Document voor aanpassing bankgegevens ADM
- Mail in word geplakt met o.a. garantie dat ze mensen in de fabriek hebben 24/7 en ook controle Raw material

Figuur 177: OAKLC14-003802996

1135 Als bijlage bij deze e-mail is een Word-bestand opgenomen van een e-mail van ADM, die is gericht aan Functionaris 21 LCH, waarin ADM schrijft dat de marge van de orders LCH2020-0084 en LCH2020-0116 10% bedraagt en de marge van order LCH2020-0117 8%. Het bericht luidt als volgt: "We have attached our offer for the Gowns, Factory 1 and 2 are based on our agreed 10% margin Factory 3 is based on 8% because of the size of the order."¹¹⁸⁸ In paragraaf 8.9 'Prijs' is een nadere toelichting opgenomen bij de door ADM gehanteerde marges.

1136 In het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0116 is vermeld dat ADM in vijf deelorders 1,9 miljoen isolatiejassen levert aan het LCH, voor de prijs van \$ 5,78 per isolatiejas, met een totale waarde van \$ 10,98

¹¹⁸⁵ Het volume van de order is 1,1 miljoen stuks. "Delivery 1" tot en met "Delivery 6" telt op tot 1 miljoen stuks.

¹¹⁸⁶ OAKLC14-000231676.

¹¹⁸⁷ OAKLC14-003802996.

¹¹⁸⁸ OAKLC14-003803002.

miljoen. De leveringsvoorwaarde is FOB en voor deze order dient het LCH 40% vooruit te betalen aan ADM.

Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0116 weergegeven:¹¹⁸⁹

Order Request Form LCH				Order/PO number (by Finance)		FOB
Please list every (sub)delivery as a separate row				16/Apr/20	Order date	\$
Product details LCH	Category LCH	Product details supplier	Quantity	Exp. delivery date	Price / unit	Total cost
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	500,000	6/1/2020	5.78	2,890,000.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	500,000	6/8/2020	5.78	2,890,000.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	300,000	6/15/2020	5.78	1,734,000.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	300,000	6/22/2020	5.78	1,734,000.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	300,000	6/29/2020	5.78	1,734,000.00
			1,900,000			
				Tot. ordercosts	\$	10,982,000.00
				incl VAT	\$	10,982,000.00

Figuur 178: OAKLC14-003802997

Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat Functionaris 21 LCH, Functionaris 11 LCH en Functionaris 1 LCH het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0116 ondertekenen.¹¹⁹⁰

In het LCH-inkooporderformulier voor order LCH2020-0117 is vermeld dat ADM in negen deelorders 3 miljoen isolatiejassen levert aan het LCH, voor de prijs van \$ 6,11 per isolatiejas, met een totale waarde van \$ 18,33 miljoen. Voor deze order dient het LCH 40% vooruit te betalen aan ADM, waarbij de leveringsvoorwaarde FOB is.

Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier voor order LCH2020-0117 weergegeven:¹¹⁹¹

Order Request Form LCH				Order/PO number (by Finance)		FOB
Please list every (sub)delivery as a separate row				16/Apr/20	Order date	\$
Product details LCH	Category LCH	Product details supplier	Quantity	Exp. delivery date	Price / unit	Total cost
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	325,000	4 mei	6.11	1,985,750.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	325,000	11 mei	6.11	1,985,750.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	325,000	18 mei	6.11	1,985,750.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	325,000	25 mei	6.11	1,985,750.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	325,000	1 juni	6.11	1,985,750.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	325,000	8 juni	6.11	1,985,750.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	350,000	15 juni	6.11	2,138,500.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	350,000	22 juni	6.11	2,138,500.00
3. Isolatiejassen maat L\XL\XXL	3. Isolatiejassen	Gowns	350,000	29 juni	6.11	2,138,500.00
			3,000,000			
				Tot. ordercosts	\$	18,330,000.00
				incl VAT	\$	18,330,000.00

Figuur 179: OAKLC14-003802998

Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat Functionaris 21 LCH, Functionaris 11 LCH en Functionaris 1 LCH het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0117 ondertekenen.¹¹⁹²

Op 17 april 2020, één dag na de e-mail van Functionaris 21 LCH over het indienen van de orders LCH2020-0116 en LCH2020-0117 van ADM bij het LCH, stuurt het LCH Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS een e-mail over het goedkeuren van orders boven de € 5 miljoen die betrekking hebben op meerdere leveranciers. Hierbij schrijft het LCH dat deze orders al mondeling met Functionaris 2 VWS zijn doorgenomen en wordt gevraagd of VWS de orders kan goedkeuren. Over ADM schrijft het LCH dat er al meerdere orders zijn geplaatst bij deze partij, met als toevoeging: "Er is bij het aangaan van de order een credit check gedaan (zie bijlage). Deze geeft een verlaagd risico aan

¹¹⁸⁹ OAKLC14-003802997.

¹¹⁹⁰ OAKLC14-004005574.

¹¹⁹¹ OAKLC14-003802998.

¹¹⁹² OAKLC14-004005574.

(groen) echter wil ik er wel op wijzen dat er na aangaan van onderstaande voor circa € 58 miljoen aan verplichtingen met deze ene partij is aangegaan.¹¹⁹³ Zie alinea 1128 voor het akkoord van Functionaris 2 VWS.

1141 Het LCH vraagt in deze e-mail aan VWS om de volgende orders goed te keuren: (i) 1,9 miljoen isolatiejassen voor \$ 5,78 per stuk en in totaal \$ 10,98 miljoen, en (ii) 3 miljoen isolatiejassen voor \$ 6,11 per stuk en in totaal \$ 18,33 miljoen. Daarbij volgt uit de e-mail dat het LCH opmerkt dat de prijs van \$ 5,78 per isolatiejas aan de hoge kant is, maar dat deze in de huidige markt marktconform is. Het LCH schrijft dat het bedrag van € 6,11 per isolatiejas de hoogste prijs is tot dan toe, maar dat deze jassen worden geproduceerd in een andere fabriek. Verder informeert het LCH VWS over de kwaliteit van de isolatiejassen en over het percentage dat vooruitbetaald moet worden.¹¹⁹⁴

8.8.6 Chirurgische mondmaskers

1142 Het LCH plaatst één order bij ADM voor het leveren van 80 miljoen chirurgische mondmaskers, namelijk order LCH2020-0198. Onderstaand is deze order samengevat weergegeven.

Ordernummer	PBM	Datum LCH- inkooporderformulier	Aantal	Prijs per stuk	Totaal INCO	Aanbetaling
LCH2020-0198	Chirurgisch	4 mei 2020	80.006.400	\$ 0,44	\$ 35.202.816 FOB	40%

Tabel 27: Order LCH – ADM – chirurgische mondmaskers

1143 Op 4 mei 2020 stuurt het LCH een interne e-mail over order LCH2020-0198. Uit deze e-mail volgt dat het LCH een order bij ADM plaatst voor het leveren van 80 miljoen chirurgische mondmaskers voor \$ 0,44 per stuk. De leveringsvoorwaarde is FOB en het LCH moet 40% vooruitbetalen aan ADM. Verder luidt het bericht als volgt:¹¹⁹⁵

Zojuist ontvang ik van Trade een order ADM, 80 mln mondmaskers type R2.

Het betreft een order van 80.006.400 mondmaskers type R2 met een stukprijs van USD 0,44; in totaal USD 35.202.816.

Aanbetaling vandaag (40%): USD 14.081.126,40.

Het betreft zes orders, FOB, in de periode 11 mei tot en met 15 juni 2020.

Ik begrijp dat deze order al in het afgelopen weekend vooraangekondigd is door Trade.

Figuur 180: OAKLC14-000774007

1144 Het LCH vult het LCH-inkooporderformulier in voor deze order met nummer LCH2020-0198. In dit formulier is vermeld dat ADM 80 miljoen chirurgische mondmaskers levert in zes deelorders voor \$ 0,44 per stuk, met een totale waarde van \$ 35,2 miljoen. Onderstaand is een deel van het LCH-inkooporderformulier LCH2020-0198 weergegeven:¹¹⁹⁶

¹¹⁹³ OAKVC1-000533164.

¹¹⁹⁴ OAKVC1-000533164.

¹¹⁹⁵ OAKLC14-000774007.

¹¹⁹⁶ OAKLC14-003978136.

Order Request Form LCH				LCH2020-0198	Order/PO number (by Finance)		FOB
Please list every (sub)delivery as a separate row				4 mei 2020	Order date		\$
Ordernumber regel	Product details LCH	Category LCH	Product details supplier	Quantity	Exp. delivery date	Price / unit	Total cost
LCH2020-0198-01	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	mondmaskers	chirurgisch masker IIR	5,000,400	11 mei	0.44	2,200,176.00
LCH2020-0198-02	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	mondmaskers	chirurgisch masker IIR	15,001,200	18 mei	0.44	6,600,528.00
LCH2020-0198-03	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	mondmaskers	chirurgisch masker IIR	15,001,200	25 mei	0.44	6,600,528.00
LCH2020-0198-04	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	mondmaskers	chirurgisch masker IIR	15,001,200	1 juni	0.44	6,600,528.00
LCH2020-0198-05	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	mondmaskers	chirurgisch masker IIR	15,001,200	8 juni	0.44	6,600,528.00
LCH2020-0198-06	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	mondmaskers	chirurgisch masker IIR	15,001,200	15 juni	0.44	6,600,528.00

Figuur 181: OAKLC14-003978136

1145 Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat Functionaris 12 LCH, Functionaris 3 LCH, Functionaris 9 LCH en Functionaris 1 LCH het LCH-inkooporderformulier van order LCH2020-0198 ondertekenen.¹¹⁹⁷

1146 Op 4 mei 2020 stuurt het LCH intern informatie over een order die verstuurd moet worden naar de “contact personen” bij VWS. Over deze order met ADM ontvangt Functionaris 1 LCH de volgende informatie van de afdeling Finance van het LCH:¹¹⁹⁸

Order 3: Order inzake ADM Solutions – 80 miljoen chirurgische mondmaskers type 2R met een orderwaarde van USD 35.202.816.

Het betreft de aanschaf van 80.006.400 chirurgische mondmaskers type 2R ad USD 0,44 met een totale orderwaarde van USD 35.202.816.

ADM is een Nederlandse partij en een bekende leverancier voor LCH. Het product is al meerdere malen geleverd en certificaat was in orde.

De aanbesteding bedraagt 40% (USD 14.081.126,40), de restbetaling van 60% is na de aflevering in Shanghai.

De goederen zullen worden geleverd in zes leveringen in de periode tussen 11 mei en 15 juni 2020.

Figuur 182: OAKLC14-000774013

1147 Op 7 mei 2020 legt Functionaris 1 LCH bovenstaande tekst over order LCH2020-0198 via een e-mail ter goedkeuring voor aan Functionaris 2 VWS en aan Functionaris 5 VWS. Daarnaast schrijft Functionaris 1 LCH dat Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS mondeling al akkoord hebben gegeven voor order LCH2020-0198, en dat Functionaris 1 LCH nu graag akkoord wil krijgen voor deze order via de e-mail. Functionaris 1 LCH geeft akkoord voor deze order, en voegt hieraan toe dat deze inkoop waarschijnlijk gebruikt zal worden voor het aanleggen van een “Nationale Veiligheidsvoorraad”.¹¹⁹⁹

1148 Op 7 mei 2020 sturen Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS onderling e-mails naar aanleiding van de vraag van Functionaris 1 LCH. Functionaris 2 VWS vraagt aan Functionaris 5 VWS: “Kijk jij eerst hiernaar?”. Daarop reageert Functionaris 5 VWS met: “Je schijnt ze al mondeling goedgekeurd te hebben :).” Vervolgens reageert Functionaris 2 VWS met de melding dat het klopt dat Functionaris 2 VWS mondelinge goedkeuring heeft gegeven voor deze order. Het bericht luidt als volgt: “Ja dat klopt. Het moest razendsnel. Onder voorwaarde zoals elke keer dat op papier

¹¹⁹⁷ OAKLC14-000231679.

¹¹⁹⁸ OAKLC14-000774013.

¹¹⁹⁹ OAKVC1-000531889.

duidelijk zou worden dat aan alle voorwaarden is voldaan. Dus graag die check.” Functionaris 5 VWS geeft akkoord voor deze order, maar maakt wel een kanttekening bij de prijs. Functionaris 5 VWS schrijft: “Wat mij betreft ok – zoals ik eerder aangaf moet er wel een appreciatie zijn over de prijs en die ontbreekt. Dat kunnen we morgen bespreken.” Functionaris 2 VWS bevestigt aan Functionaris 5 VWS dat het onderwerp ‘prijs’ op de agenda staat voor morgen, waarbij Functionaris 2 VWS schrijft: “Oké. Morgen op de agenda.”¹²⁰⁰

8.8.7

ADM niet akkoord met voorwaarden Mediq

1149 De Purchase Orders van Mediq zijn niet door ADM ondertekend. ADM licht in een interview met Deloitte toe dat bepaalde passages (zie de volgende alinea) uit de algemene voorwaarden van Mediq afwijken van datgene wat ADM (mondeling en per e-mail) had afgesproken met het LCH. Dit was de reden voor ADM om niet akkoord te gaan met de algemene voorwaarden van Mediq.

1150 De eerste keer dat ADM het LCH er per e-mail over informeert dat zij niet akkoord gaat met de algemene voorwaarden van Mediq is op 6 mei 2020. ADM laat Functionaris 21 LCH via een e-mail weten om verschillende redenen niet akkoord te kunnen gaan met de algemene voorwaarden van Mediq. Het bericht luidt als volgt:¹²⁰¹

As discussed this morning please see below the 3 clauses in the conditions we cant accept that we received with latest Purchase Orders.

- 1, Clause 6 – we cannot be liable for late delivery. We are endeavouring to meet timelines but we will not pay compensation in these circumstances.
- 2, Clause 7 – Risk needs to pass with the INCOTERM and title needs to pass with delivery.
- 3, Clause 11 - we need to cap adm's total liability under the agreement to the value of the relevant purchase order. We must also exclude liability for special, indirect, consequential and incidental loss and damage.

Figuur 183: OAKLC14-001116321

1151 Op 20 mei 2020 stuurt Functionaris 21 LCH de e-mail van ADM door naar het LCH, waarbij wordt aangegeven welke oplossing het LCH kan toepassen om ervoor te zorgen dat ADM akkoord gaat met de algemene voorwaarden van Mediq.¹²⁰²

1152 De afdeling Finance van het LCH bericht op 25 mei 2020 aan Functionaris 21 LCH dat de Purchase Order, de algemene voorwaarden, “overruled”, en dat afwijkingen dus vastgelegd kunnen worden in de Purchase Order, waarna deze ondertekend kan worden.¹²⁰³ Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt geen reactie van Functionaris 21 LCH op de e-mail van de afdeling Finance van het LCH.

1153 Op 2 juli 2020 informeert Functionaris 15 LCH ADM per e-mail over de Purchase Orders die niet ondertekend zijn door ADM. Functionaris 15 LCH schrijft dat ADM niet akkoord wil gaan met de algemene voorwaarden van Mediq. Hierover schrijft Functionaris 15 LCH: “Nu is het inderdaad zo, dat als er iets op een PO staat dit boven de

¹²⁰⁰ OAKVC2-000350715.

¹²⁰¹ OAKLC14-001116321.

¹²⁰² OAKLC14-001116321.

¹²⁰³ OAKLC14-001116321.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

inkoopvoorwaarden uitgaat. Kunnen we hier een list op verzinnen, bv. dat jullie bij de handtekening melden: ok for PO, not ok for purchase terms of dergelijk.¹²⁰⁴

- 1154 Later die dag stuurt Functionaris 15 LCH een e-mail naar ADM met de vraag of ADM de Purchase Orders kan ondertekenen. Verder luidt dit bericht als volgt:¹²⁰⁵

Een call op maandag over de issues is prima,

Als je alvast iets kan zeggen rond het tekenen van PO's - evt onder voorwaarden, dan heb ik dat graag- zodat ik geen gedoe krijg met de batches die morgen aan ADM betaald moeten worden - (PO's waar nog op geleverd wordt zou ik eerst doen). (intern moet ik jullie dan volop verdedigen, terwijl ik ook hier en daar FAILS vanuit het RIVM krijg - dat maakt mijn verhaal over ADM niet heel sterk.

Kortom: je zou ons beide een dienst doen als je de PO's kan laten aftekenen onder voorwaarde dat PO leidend is boven de incoterms van Mediq

Figuur 184: OAKLC14-002058996

- 1155 ADM geeft aan de Purchase Orders te willen ondertekenen als de volgende tekst eraan wordt toegevoegd: "The parties agree that notwithstanding the below reference to the general purchase conditions of Mediq, such general purchase conditions shall not apply to this purchase order."¹²⁰⁶ Functionaris 3 LCH is akkoord met dit voorstel van ADM.¹²⁰⁷ Op 3 juli 2020 informeert Functionaris 15 LCH ADM per e-mail dat het LCH akkoord is met het voorstel van ADM.¹²⁰⁸

- 1156 ADM stuurt op 6 juli 2020 het verzoek aan het LCH om de aangepaste Purchase Orders toe te sturen. Het LCH en Mediq sturen, naar aanleiding van de e-mail van ADM, tussen 6 en 9 juli 2020 onderling e-mails om uit te zoeken wie bevoegd is om de Purchase Orders aan te passen.¹²⁰⁹ Op 14 juli 2020 doet ADM voor de tweede keer een verzoek aan het LCH om de aangepaste Purchase Orders te sturen.¹²¹⁰

- 1157 Het LCH deelt op 15 juli 2020 de aangepaste Purchase Orders ter goedkeuring met Mediq en met Functionaris 15 LCH. Mediq vraagt wat de aanleiding is voor het aanpassen van de algemene voorwaarden. Tevens schrijft Mediq het niet verstandig te vinden om de algemene voorwaarden voor één leverancier aan te passen, waarop Functionaris 15 LCH reageert met de opmerking dat deze aanpassing reeds is goedgekeurd door Functionaris 3 LCH.¹²¹¹

- 1158 Op 20 juli 2020 vraagt de afdeling Finance van het LCH of de aangepaste Purchase Orders inmiddels zijn goedgekeurd, zodat deze ter ondertekening naar ADM gestuurd kunnen worden. Mediq schrijft de Purchase Orders niet te zullen goedkeuren in het geval van afwijkende voorwaarden. De afdeling Finance van het LCH

¹²⁰⁴ OAKLC14-002067672.

¹²⁰⁵ OAKLC14-002058996.

¹²⁰⁶ OAKLC14-000774761.

¹²⁰⁷ OAKLC14-002067733.

¹²⁰⁸ OAKLC14-000775634.

¹²⁰⁹ OAKLC14-002059069; OAKLC14-002059163.

¹²¹⁰ OAKLC14-002059344.

¹²¹¹ OAKLC14-002059346.

schrijft dat Mediq onderling afstemming moet hebben, alvorens het LCH actie kan ondernemen. Ook schrijft de afdeling Finance van het LCH het volgende:¹²¹²

ADM: Feit is dat we 8 van 10 keer geen getekende PO retour krijgen van de leverancier omdat ze vaak een aanpassing willen op de algemene inkoopvoorwaarden maar waarbij de goederen al deels geleverd en gefactureerd zijn.. in dit geval kunnen we twee dingen doen: akkoord gaan met de eventuele wijzing en dan hebben we tenminste een getekende P.O retour. Niet akkoord gaan en dan is er geen getekende P.O vanuit de leverancier.

Figuur 185: OAKLC14-001177590

1159 Op 7 augustus 2020 informeert de afdeling Finance van het LCH intern naar de status van de aangepaste Purchase Orders van ADM. Functionaris 15 LCH reageert hierop met de opmerkingen dat de status onbekend is, dat Functionaris 15 LCH akkoord is met de aangepaste Purchase Orders, dat Functionaris 15 LCH ADM heeft ingelicht, en dat voor Functionaris 15 LCH onbekend is welke acties Functionaris 15 LCH hiervoor nu nog moet uitvoeren. De afdeling Finance van het LCH schrijft dat de aangepaste Purchase Orders goedgekeurd moeten worden door Mediq, voordat deze gedeeld kunnen worden met ADM. De afdeling Finance van het LCH geeft ook aan dat de facturen niet betaald zullen worden als er geen ondertekende Purchase Orders aan ten grondslag liggen, maar dat dat in dit geval geen financiële consequenties heeft, omdat alle ADM-orders inmiddels zijn geleverd en betaald. Functionaris 15 LCH schrijft vervolgens: "Okido, Ik wacht wel even af, gister kreeg ik de melding dat alle facturen van ADM vandaag betaald zouden zijn, als dat idd zo is, hebben jij en ik weinig reden om ons druk te maken".¹²¹³

1160 ADM bevestigt aan Deloitte dat de aangepaste Purchase Orders niet ontvangen en niet ondertekend zijn.

8.9 Prijs

8.9.1 Inleiding

1161 In de voorgaande paragrafen zijn de aanbiedingen en (de totstandkoming van) de orders van het LCH bij ADM beschreven. Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden inzake de prijsstelling betreffende de orders tussen het LCH en ADM.

8.9.2 Het proces van prijsstelling

1162 In de maanden april en mei 2020 stelt het LCH wekelijks een e-mail op met als onderwerp 'Forecast inkooprijzen, max prijzen en thresholds'. In deze e-mail is standaard een tabel opgenomen waarin zijn vermeld: de (verwachte) inkoopprijs, de maximaal gestelde prijs en de minimaal gestelde afname voor diverse soorten PBM, waaronder mondkmaskers. Vanaf 21 april 2020 wordt er een levertijd toegevoegd aan deze tabel:¹²¹⁴

¹²¹² OAKLC14-001177590.

¹²¹³ OAKLC14-002058225.

¹²¹⁴ OAKLC14-001265024.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

		Actuals	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast			
	product	week 13	week 14	week 15	week 16	week 17	week 18	week 19	week 20	week 21	week 22	week 23	week 24	max	volume threshold	levertermijn threshold
1	Mondmaskers		2.99	3.80	3.80	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	3.00	100,000	7 dagen
2	Isolatiejassen		2.85	3.80	4.70	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	500,000	7 dagen
3	Beschermingsbrillen		1.23	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.46	niet	7 dagen
4	Halterschorten		1.50	1.50	1.50	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.75	1,000,000	7 dagen
5	Chirurgische mondmaskers		0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.55	1,000,000	7 dagen
6	Onderzoekshandschoenen		0.07	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.10	5,000,000	7 dagen
7	Sterillium		6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	niet	7 dagen
8	Testkits Corona		16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56			

Figuur 186: OAKLC14-001265024

De inkopers van het LCH gebruiken deze tabel bij het beoordelen van de prijzen waartegen PBM worden ingekocht. Betrokkenen binnen VWS en het LCH geven aan dat aanbiedingen van PBM-leveranciers aan deze bandbreedtes (verwachte inkoopprijs – maximum inkoopprijs) werden getoetst.

8.9.3 Prijsstelling ADM-orders

Paragraaf 8.8 'Overeenkomsten en orders' beschrijft de prijzen die het LCH overeenkomt met ADM. In onderstaande tabel zijn deze prijzen inzichtelijk gemaakt, inclusief de bandbreedtes die het LCH hanteert.

LCH-order	PBM	Aantal	Datum orde	Prijs per stuk	Prijs in €	LCH: bandbreedte verwachte prijs ¹²¹⁵	LCH: bandbreedte maximale prijs ¹²¹⁶
LCH2020-0018	FFP2	300.000	26 maart 2020	\$ 2,52	€ 2,331	n.v.t.	n.v.t.
LCH2020-0017	FFP2	300.000	26 maart 2020	\$ 2,24	€ 2,072	n.v.t.	n.v.t.
LCH2020-0051-1	FFP2	1.000.000	31 maart 2020	\$ 2,52	€ 2,331	€ 2,99	n.v.t.
LCH2020-0051-1	FFP2	1.000.000	31 maart 2020	\$ 2,24	€ 2,072	€ 2,99	n.v.t.
LCH2020-0051-2	FFP2	2.000.000	2 april 2020	\$ 2,32	€ 2,15	€ 2,99	n.v.t.
LCH2020-0051-3	FFP2	2.400.000	6 april 2020	\$ 2,49 ¹²¹⁷	n.v.t.	€ 3,80	€ 4,30
LCH2020-0051-4	FFP2	1.600.000	6 april 2020	\$ 2,53	n.v.t.	€ 3,80	€ 4,30
LCH2020-0111	FFP2	4.000.000	15 april 2020	\$ 2,34	n.v.t.	€ 3,80	€ 4,30
LCH2020-0084	Isolatiejas	1.100.000	16 april 2020	\$ 4,00	n.v.t.	€ 3,80	€ 4,20
LCH2020-0116	Isolatiejas	1.900.000	16 april 2020	\$ 5,78	n.v.t.	€ 4,70	€ 5,50
LCH2020-0117	Isolatiejas	3.000.000	4 mei 2020	\$ 6,11	n.v.t.	€ 4,70	€ 5,50
LCH2020-0198	Chirurgisch	80.006.400	8 april 2020	\$ 0,44	n.v.t.	€ 0,44	€ 0,55

Tabel 28: Prijsstelling PBM

8.9.4 Gehanteerde marges ADM

In een interview met Deloitte licht ADM toe dat zij een 'inkoopprijs plus opslag' hanteerde en voor het LCH inzichtelijk maakte wat de inkoopprijs was voor ADM. ADM legt uit dat het in de periode van maart 2020 tot en

¹²¹⁵ OAKLC14-001516284.

¹²¹⁶ OAKLC14-001516284.

¹²¹⁷ OAKLC14-003801506. Op 8 april 2020 stuurt ADM een e-mail naar [Functionaris 21 LCH], waarin ADM schrijft dat zij het bankrekeningnummer wijzigt van een €-rekening van een bank uit het Verenigd Koninkrijk op naam van ADM Promotions B.V. naar een \$-rekening bij dezelfde bank op naam van ADM Promotions UK LTD. Vanaf dat moment factureert ADM in \$.

met april 2020 lastig was om concrete prijsafspraken te maken met het LCH, omdat de prijzen en volumes in korte tijd significant konden fluctueren in China. Daarom was het belangrijk dat het LCH snel reageerde op de aanbiedingen van ADM; het was namelijk mogelijk dat de capaciteit bij de fabrikant anders kwam te vervallen, met als gevolg dat ADM opnieuw zou moeten onderhandelen met de fabrikant. ADM licht toe aan Deloitte dat de inkoopfacturen van de fabrikanten werden gedeeld met het LCH en dat ADM altijd transparant is geweest over de aan het LCH doorberekende marge.¹²¹⁸

1166 Uit de interviews met het LCH volgt dat het LCH geen onderbouwing heeft gevraagd aan ADM over de marges van ADM, noch dat een onderbouwing door ADM is gegeven over de marge. In de beschikbare onderzoeksinformatie hebben wij niet aangetroffen dat het LCH hierop een analyse heeft uitgevoerd. In de interviews met het LCH wordt dit bevestigd. Hieruit volgt dat het LCH de prijs beoordeelde op basis van de vastgelegde bandbreedtes, kwaliteit en leveringszekerheid.

1167 Paragraaf 8.8 'Overeenkomsten en orders' beschrijft de 'inkoopprijs plus opslag' en/of 'verkoopprijs met marge' die het LCH overeenkomt met ADM. In onderstaande tabel zijn deze marges inzichtelijk gemaakt. In de hierna opgenomen alinea's is een nadere toelichting opgenomen bij de voor de FFP2-mondmaskers gehanteerde marge.

LCH-order	PBM	Aantal order	Prijs per stuk excl. marge	Opslag op inkoopprijs ¹²¹⁹	Prijs per stuk incl. marge	Prijs in €	Marge in verkoopprijs
LCH2020-0018	FFP2	300.000	\$ 2,10	20%	\$ 2,52	€ 2,331	17%
LCH2020-0017	FFP2	300.000	\$ 1,87	20%	\$ 2,24	€ 2,072	17%
LCH2020-0051-1	FFP2	1.000.000	\$ 2,10	20%	\$ 2,52	€ 2,331	17%
LCH2020-0051-1	FFP2	1.000.000	\$ 1,87	20%	\$ 2,24	€ 2,072	17%
LCH2020-0051-2	FFP2	2.000.000	\$ 2,14	8,7%	\$ 2,32	€ 2,15	8%
LCH2020-0051-3	FFP2	2.400.000	\$ 2,18	14,3%	\$ 2,49	n.v.t.	12,5%
LCH2020-0051-4	FFP2	1.600.000	\$ 2,22	14,3%	\$ 2,53	n.v.t.	12,5%
LCH2020-0111	FFP2	4.000.000	\$ 2,10	11,1%	\$ 2,34	n.v.t.	10%
LCH2020-0084	Isolatiejas	1.100.000	N.B.	N.B.	\$ 4,00	n.v.t.	10%
LCH2020-0116	Isolatiejas	1.900.000	N.B.	N.B.	\$ 5,78	n.v.t.	10%
LCH2020-0117	Isolatiejas	3.000.000	N.B.	N.B.	\$ 6,11	n.v.t.	8%
LCH2020-0198	Chirurgisch	80.006.400	N.B.	N.B.	\$ 0,44	n.v.t.	N.B.

Tabel 29: Prijsstelling PBM

1168 Zoals beschreven vanaf alinea 1103 deelt ADM met het LCH meerdere keren een "Mask Project Plan", waarin ADM een opgave doet van de inkooprijzen en de verkoopprijzen voor het leveren van FFP2-mondmaskers.¹²²⁰ ADM

¹²¹⁸ ADM heeft deze inkoopcontracten met de fabrikanten niet willen overleggen aan Deloitte. Als reden hiervoor geeft ADM dat de informatie enerzijds valt onder het bedrijfsgeheim van ADM. Anderzijds moeten alle relevante documenten in het bezit zijn van het LCH. Deloitte kan volgens ADM deze documenten opvragen bij het LCH.

¹²¹⁹ Dit is de opslag op de inkoopprijs waar ADM mee gerekend heeft volgens de door ADM aan het LCH gestuurde Excel-sheets "Masks Project Plan".

¹²²⁰ Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet dat er dergelijke Excel-sheets door ADM zijn opgesteld voor de chirurgische mondmaskers en/of de isolatiejassen.

deelt vier versies van het plan met het LCH, gedateerd op 27 maart 2020 (twee versies),¹²²¹ 30 maart 2020,¹²²² en 22 april 2020.¹²²³ In het plan beschrijft ADM de marges die ADM in rekening brengt aan het LCH, zoals hierboven weergegeven.

8.10 Betalingen en leveringen

8.10.1 Inleiding

1169 Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot het (vooruit)betalen en leveren van de PBM betreffende de ADM-orders. In deze ADM-orders is de leveringsvoorwaarde FOB overeengekomen.¹²²⁴ Deze voorwaarde houdt, volgens de geïnterviewden die betrokken zijn bij het LCH, in dat de volledige factuur betaalbaar wordt gesteld zodra de goederen door de leverancier worden overgedragen aan de logistiek dienstverlener in het buitenland. Het LCH maakte deze afspraken risicogericht en hield daarbij onder meer de betrouwbaarheid van de leverancier in ogenschouw.¹²²⁵

1170 Onderstaande tabel bevat een overzicht van bestelling, facturatie, betaling en levering van de PBM met betrekking tot de ADM-orders. Op 12 mei 2021 stellen het LCH en ADM vast dat alle PBM die geleverd zijn door ADM, zijn betaald door het LCH.¹²²⁶ Dit is nader toegelicht in alinea 1196.

PBM	Besteld (aantal)	Besteld (waarde)	Gefactureerd + betaald (aantal)	Gefactureerd + betaald (waarde)	LCH admin (waarde)	Geleverd (aantal)
FFP2	12.600.000	€ 10.023.900 en \$ 19.392.848 ¹²²⁷	12.598.760	€ 10.038.692 en \$ 19.364.047	€ 27.785.501	12.602.400
Isolatiejassen	6.000.000	\$ 33.712.000	5.996.720	\$ 33.698.943	€ 30.392.537	5.996.720
Chirurgische mondkmaskers	80.006.400	\$ 35.202.816	80.011.600	\$ 35.205.104	€ 31.809.424	80.011.600
Totaal					€ 89.987.462	

Tabel 30: Overzicht betalingen en leveringen ADM-orders

¹²²¹ OAKLC14-003832708; OAKLC14-003832709; OAKLC14-003832453; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003832457. Uit het "Mask Project Plan", dat ADM op 27 maart 2020 en op 30 maart 2020 deelt met [Functionaris 21 LCH], volgt dat het eerste overzicht "Inc 20% Margin" is, en het volgende overzicht "Inc 17% Margin Week 0 12.5% Margin Week 1-4". Ondanks dat ADM in eerste instantie een marge noemt van 20% en vervolgens een marge van 17% presenteert zijn de verkoopprijzen hetzelfde in de twee "Mask Project Plan". Door ADM is toegelicht aan Deloitte dat het 20% opslag op de inkoopprijs is, en 17% marge ten opzichte van de verkoopprijs.

¹²²² OAKLC14-003832336; OAKLC14-003832338.

¹²²³ OAKLC14-003802541; OAKLC14-003802542.

¹²²⁴ OAKLC14-003833137; OAKLC14-003832727; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003803734; OAKLC14-003803631; OAKLC14-003803632; OAKLC14-000040010; OAKLC14-003978136; OAKLC14-003803540; OAKLC14-003802997; OAKLC14-003802998.

¹²²⁵ Zonder het betalen van voorschotten of het toepassen van de Incoterm FOB-voorwaarden zou het in deze bijzondere marktomstandigheden nagenoeg onmogelijk zijn geweest om orders voor PBM te plaatsen, zo is aan Deloitte toegelicht in interviews.

¹²²⁶ OAKD00-0004-00007429.

¹²²⁷ ADM factureert de FFP2-mondmaskers eerst in euro's en vervolgorders in dollars. Zie ook paragraaf 8.8 'Overeenkomsten en orders'.

8.10.2

Betalings- en leveringsvoorwaarden

1171 In de LCH-inkooporderformulieren is als leveringsvoorwaarde vermeld: "FOB". Ook is in het LCH-inkooporderformulier aangegeven dat het transport betaald wordt door het LCH. De PBM die geleverd zijn door ADM zijn door het LCH op verschillende manieren getransporteerd naar Nederland, namelijk per vliegtuig, schip of trein. ADM levert de goederen in Shanghai of Shenzhen, afhankelijk van het transportmiddel, waarna de goederen op transport gaan naar Nederland (naar de LCH-opslag te Vianen).¹²²⁸

1172 Naast de leveringsvoorwaarden bevatten de LCH-inkooporderformulieren meerdere betalingsafspraken. Daarbij variëren de percentages die vooruitbetaald moeten worden en de percentages die betaald moeten worden na een (deel)levering. Dit is samengevat in de onderstaande tabel.

Ordernummer	PBM	Datum LCH-inkooporderformulier	Aantal	Aanbetaling
LCH2020-0017	FFP2	26 maart 2020	300.000	100%
LCH2020-0018	FFP2	26 maart 2020	300.000	100%
LCH2020-0051	FFP2	31 maart 2020 (eerste deelorder) 8 april 2020 (laatste deelorder)	8.000.000	60%
LCH2020-0111	FFP2	15 april 2020	4.000.000	25%
LCH2020-0084	Isolatiejas	8 april 2020	1.100.000	40%
LCH2020-0116	Isolatiejas	16 april 2020	1.900.000	40%
LCH2020-0117	Isolatiejas	16 april 2020	3.000.000	40%
LCH2020-0198	Chirurgisch	4 mei 2020	80.006.400	40%

Tabel 31: Betalingsvoorwaarden ADM-orders

8.10.3

Leveringsschema en levering FFP2-mondmaskers

1173 In de LCH-inkooporderformulieren voor FFP2-mondmaskers van ADM is het leveringsschema opgenomen. Het leveringsschema voor de vier FFP2-orders is onderstaand samengevat weergegeven.¹²²⁹

Ordernummer	PBM	Aantal	Verwachte leveringsdata
LCH2020-0017	FFP2	300.000	3 april 2020
LCH2020-0018	FFP2	300.000	5 april 2020
LCH2020-0051-1	FFP2	2.000.000	10 april 2020
LCH2020-0051-2	FFP2	2.000.000	17 april 2020
LCH2020-0051-3	FFP2	2.000.000	24 april 2020
LCH2020-0051-4	FFP2	2.000.000	1 mei 2020
LCH2020-0111-1	FFP2	2.000.000	6 mei 2020
LCH2020-0111-2	FFP2	2.000.000	13 mei 2020

Tabel 32: Leveringsschema FFP2-mondmaskers

¹²²⁸ OAKLC14-003833137; OAKLC14-003832727; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003803734; OAKLC14-003803631; OAKLC14-003803632; OAKLC14-000040010; OAKLC14-003978136; OAKLC14-003803540; OAKLC14-003802997; OAKLC14-003802998.

¹²²⁹ OAKLC14-003833137; OAKLC14-003832727; OAKLC14-003832454; OAKLC14-003803734; OAKLC14-003803631; OAKLC14-003803632; OAKLC14-000040010; OAKLC14-003832881; OAKLC14-003832708.

1174

Op 14 mei 2020 informeert ADM het LCH er per e-mail over dat "A//FFP2-mondmaskers door ADM op locatie in China zijn geleverd, zoals overeengekomen met het LCH.¹²³⁰ ADM deelt een Excel-bestand waarin de gegevens van de FFP2-leveringen zijn opgenomen. Uit dit overzicht volgt dat fabrikant Lexuslance via ADM 6,9 miljoen FFP2-mondmaskers levert aan het LCH, en fabrikant Nanfang 5,7 miljoen. Ook volgt uit het overzicht dat ADM de FFP2-mondmaskers op locatie in China (Shanghai of Shenzhen) levert aan het LCH, in de periode van 9 april 2020 tot en met 12 mei 2020. Tevens volgt uit het Excel-bestand van ADM dat het LCH 9,9 miljoen stuks per vliegtuig transporteert naar Nederland en 2,7 miljoen stuks per schip.¹²³¹ De leveringen van FFP2-mondmaskers door ADM aan het LCH zijn als volgt samengevat:

Ordernummer	PBM	Aantal order	Aantal geleverd	Verwachte leveringsdata	Leveringen ¹²³²	Transportmiddel
LCH2020-0017	FFP2	300.000	300.240	3 april 2020	9 april 2020	Vliegtuig
LCH2020-0018	FFP2	300.000	8.301.480	5 april 2020	11 april en 20 april 2020	Vliegtuig
LCH2020-0051-1 t/m 4	FFP2	8.000.000		10 april t/m 1 mei 2020	20 april t/m 4 mei 2020	Vliegtuig
LCH2020-0111-1 en 2	FFP2	4.000.000	4.000.680	6 en 13 mei 2020	1 t/m 12 mei 2020	Vliegtuig en schip
Totaal		12.600.000	12.602.400			

Tabel 33: Leveringen FFP2-mondmaskers

8.10.4

Facturatie en betaling FFP2-mondmaskers

1175

Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) in totaal circa € 10 miljoen en circa \$ 19,4 miljoen betaalt aan ADM voor de levering van 12,6 miljoen FFP2-mondmaskers. De onderstaande tabel geeft de betalingen weer voor de FFP2-orders:

Ordernummer	PBM	Aantal order	Aantal op factuur	Betaald	LCH admin €
LCH2020-0018	FFP2	300.000	300.000	€ 699.300	€ 699.300
LCH2020-0017	FFP2	300.000	300.000	€ 621.600	€ 621.600
LCH2020-0051	FFP2	8.000.000	7.998.080	€ 8.717.792 \$ 10.002.456	€ 17.872.681
LCH2020-0111	FFP2	4.000.000	4.000.680	\$ 9.361.591	€ 8.591.920
Totaal		12.600.000	12.598.760	€ 10.038.692 en \$ 19.364.047	€ 27.785.501

Tabel 34: Facturatie en betaling FFP2-mondmaskers

1176

Volgens de overeengekomen betalingsvoorwaarden geschiedt de aanbetaling telkens na ontvangst van een proforma factuur voor 25%, 60% of 100% van de totale order. De restbetalingen geschieden telkens na de communicatie tussen het LCH en ADM waaruit blijkt dat de levering van de deelorder heeft plaatsgevonden, en nadat ADM de factuur heeft verstrekt aan het LCH.

¹²³⁰ OAKLC14-000239430.

¹²³¹ OAKLC14-000239431.

¹²³² OAKLC14-000239431. Leveringen op basis van een Excel-sheet dat ADM per e-mail deelt met het LCH.

1177 Op 14 mei 2020 stuurt ADM de laatste twee facturen voor het leveren van FFP2-mondmaskers naar het LCH en schrijft ADM dat alle FFP2-mondmaskers geleverd zijn op locatie, zoals afgesproken met het LCH, in China.¹²³³ Uit de LCH-administratie volgt dat op 15 mei 2020 de laatste betalingen plaatsvinden, voor een totaalbedrag van € 7,1 miljoen.

1178 Voor derde FFP2-order LCH2020-0051 betaalt Mediq (namens het LCH) in eerste instantie teveel aan ADM. Op 30 april 2020 stuurt ADM naar het LCH acht facturen voor de eerste acht deelleveringen van order LCH2020-0051. Uit de administratie van het LCH volgt dat het LCH het totale factuurbedrag betaalt, in plaats van de 40% restantbetaling per deellevering.¹²³⁴

1179 Op 6 en 7 mei 2020 merken het LCH en Mediq op dat voor de restantbetalingen bij de eerste deelleveringen van order LCH2020-0051 te veel is betaald aan ADM, omdat geen rekening is gehouden met de 60% aanbetaling.¹²³⁵ Het LCH laat ADM vervolgens weten dat er te veel is betaald. Vervolgens maken ADM en het LCH via een overzicht inzichtelijk wat het LCH te veel heeft betaald.¹²³⁶ Uit de administratie van het LCH volgt dat ADM op 19 en 20 mei 2020 de overschotten (conform de door het LCH en ADM besproken bedragen) terugbetaalt aan het LCH.¹²³⁷

1180 Samengevat stuurt ADM in de periode van 25 maart 2020 tot en met 14 mei 2020 vijf facturen aan het LCH in het kader van betalingen voor FFP2-mondmaskers, evenals 25 facturen na het leveren van de FFP2-mondmaskers (waarbij er in acht gevallen nieuwe facturen zijn verstuurd door ADM; zie de voorgaande alinea).

8.10.5 Leveringsschema en levering isolatiejassen

1181 In de LCH-inkooporderformulieren voor isolatiejassen van ADM is het leveringsschema opgenomen. Onderstaand is dit schema samengevat weergegeven.¹²³⁸

Ordernummer	PBM	Aantal	Verwachte leveringsdata
LCH2020-0084-01 t/m 07	Isolatiejassen	1.100.000	30 april t/m 11 juni 2020
LCH2020-0116-01 t/m 05	Isolatiejassen	1.900.000	1 juni t/m 29 juni 2020
LCH2020-0117-01 t/m 09	Isolatiejassen	3.000.000	4 mei t/m 29 juni 2020

Tabel 35: Leveringsschema isolatiejassen

1182 Op 17 juli 2020 informeert ADM het LCH per e-mail dat alle isolatiejassen op locatie in China zijn geleverd door ADM, zoals overeengekomen met het LCH. ADM deelt een Excel-bestand waarin de gegevens van de leveringen zijn opgenomen. Uit het overzicht volgt dat vijf verschillende fabrikanten (Sunsmed, PureMED, Fuzelong, Cobes en Henan Joinkona) via ADM 6 miljoen isolatiejassen leveren aan het LCH. Tevens volgt uit het overzicht dat 498.000 stuks per vliegtuig zijn getransporteerd naar Nederland, 602.000 stuks per schip, en 4,9 miljoen stuks per trein.

¹²³³ OAKLC14-000068428.

¹²³⁴ LCH-administratie.

¹²³⁵ OAKLC14-003494330; OAKLC14-003762021.

¹²³⁶ OAKLC14-003504676; OAKLC14-003504677.

¹²³⁷ OAKLC14-003847937. Op 8 mei 2020 stuurt het LCH een e-mail naar ADM met het verzoek om op de facturen zichtbaar te maken welk bedrag aanbetaald is en welk bedrag nog door het LCH aan ADM betaald dient te worden, om dergelijke misverstanden in het vervolg te voorkomen.

¹²³⁸ OAKLC14-003803540; OAKLC14-003802997; OAKLC14-003802998.

Ook volgt uit het overzicht dat ADM de isolatiejassen op locatie in China (Shanghai) levert aan het LCH, in de periode van 23 mei 2020 tot en met 17 juli 2020.¹²³⁹ De leveringen van isolatiejassen door ADM aan het LCH zijn als volgt samengevat:

Ordernummer	PBM	Aantal order	Aantal geleverd	Verwachte leveringsdata	Leveringen ¹²⁴⁰	Transport-middel
LCH2020-0084	Isolatie-jassen	1.100.000	1.100.090	30 april t/m 11 juni 2020	23 mei t/m 2 juli 2020	Vliegtuig en schip
LCH2020-0116	Isolatie-jassen	1.900.000	1.900.000	1 juni t/m 29 juni 2020	10 juni t/m 1 juli 2020	Trein
LCH2020-0117	Isolatie-jassen	3.000.000	3.000.030	4 mei t/m 29 juni 2020	10 juni t/m 17 juli 2020	Trein
Creditering			-/- 3.400			
Totaal		6.000.000	5.996.720			

Tabel 36: Leveringen isolatiejassen

8.10.6

Facturatie en betaling isolatiejassen

1183

Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) in totaal \$ 33,7 miljoen betaalt aan ADM voor de levering van 6 miljoen isolatiejassen. De onderstaande tabel geeft de betalingen weer voor de orders van isolatiejassen. De administratie van het LCH is de basis voor onderstaand overzicht van de ontvangen facturen en de betalingen:

Ordernummer	PBM	Aantal order	Aantal op facturen	Betaald	LCH admin €
LCH2020-0084	Isolatiejassen	1.100.000	1.100.090	\$ 4.400.360	€ 3.948.529
LCH2020-0116	Isolatiejassen	1.900.000	1.900.000	\$ 10.982.000	€ 9.856.534
LCH2020-0117	Isolatiejassen	3.000.000	3.000.030	\$ 18.330.183	€ 16.598.864
		Creditfactuur	-/- 3.400	-/- \$ 13.600	-/- € 11.390
Totaal		6.000.000	5.988.820	\$ 33.698.943	€ 30.392.537

Tabel 37: Facturatie en betaling isolatiejassen

1184

Volgens de overeengekomen betalingsvoorwaarden geschiedt de aanbetaling telkens na ontvangst van een pro-forma factuur voor 40% van de totale order. De restbetalingen geschieden telkens na communicatie tussen het LCH en ADM over de vraag of de levering van de deelorder heeft plaatsgevonden, en nadat ADM de factuur heeft verstrekt aan het LCH.

1185

Uit de administratie van het LCH volgt dat de laatste betaling voor isolatiejassen aan ADM dateert van 5 augustus 2020. Uit de administratie van het LCH volgt dat ADM op 2 september 2020 \$ 13.600 heeft terugbetaald aan het LCH, in verband met door het RIVM afgekeurde isolatiejassen.

1186

Samengevat stuurt ADM in de periode van 8 april 2020 tot en met 17 juli 2020 drie facturen aan het LCH in het kader van aanbetalingen voor isolatiejassen en 95 facturen na het leveren van isolatiejassen.

¹²³⁹ OAKLC14-004021404; OAKLC14-004021406.

¹²⁴⁰ OAKLC14-004021406. Leveringen op basis van Excelsheet die ADM per e-mail deelt met het LCH.

8.10.7

Leveringsschema en levering chirurgische mondmaskers

1187

In de LCH-inkooporderformulieren voor chirurgische mondmaskers van ADM is het leveringsschema opgenomen. Dit leveringsschema is hier samengevat weergegeven.¹²⁴¹

Ordernummer	PBM	Aantal	Verwachte leveringsdata
LCH2020-0198-01	Chirurgische mondmaskers	5.000.400	11 mei 2020
LCH2020-0198-02	Chirurgische mondmaskers	15.001.200	18 mei 2020
LCH2020-0198-03	Chirurgische mondmaskers	15.001.200	25 mei 2020
LCH2020-0198-04	Chirurgische mondmaskers	15.001.200	1 juni 2020
LCH2020-0198-05	Chirurgische mondmaskers	15.001.200	8 juni 2020
LCH2020-0198-06	Chirurgische mondmaskers	15.001.200	15 juni 2020

Tabel 38: Leveringsschema chirurgische mondmaskers

1188

Op 3 augustus 2020 informeert ADM het LCH per e-mail dat alle chirurgische mondmaskers op locatie in China zijn geleverd door ADM, zoals overeengekomen met het LCH.¹²⁴² ADM deelt een Excel-bestand waarin de gegevens van de leveringen zijn opgenomen. Uit het overzicht volgt dat ADM 80 miljoen chirurgische mondmaskers levert aan het LCH. Ook volgt uit het overzicht dat ADM de chirurgische mondmaskers op locatie in China (Shanghai) in de periode van 24 mei 2020 tot en met 1 augustus 2020 levert aan het LCH. Tevens volgt uit het Excel-bestand dat het LCH de chirurgische mondmaskers naar Nederland heeft getransporteerd per trein.¹²⁴³ De leveringen van de chirurgische mondmaskers door ADM aan het LCH zijn als volgt samengevat:

Ordernummer	PBM	Aantal order	Aantal geleverd	Verwachte leveringsdata	Leveringen ¹²⁴⁴	Transport-middel
LCH2020-0198-01 t/m 06	Chirurgische mondmaskers	80.006.400	80.011.600	11 mei t/m 15 juni 2020	24 mei 2020 t/m 1 augustus 2020	Trein

Tabel 39: Leveringen chirurgische mondmaskers

8.10.8

Facturatie en betaling chirurgische mondmaskers

1189

Uit de administratie van het LCH volgt dat Mediq (namens het LCH) in totaal \$ 35,2 miljoen betaalt aan ADM voor de levering van 80 miljoen chirurgische mondmaskers. Uit de administratie van het LCH volgt onderstaand overzicht van de ontvangen facturen en de betalingen voor order LCH2020-0198:

Ordernummer	PBM	Aantal order	Aantal op facturen	Betaald	LCH-admin €
LCH2020-0198	Chirurgisch	80.006.400	80.011.600	\$ 35.205.104	€ 31.809.424

Tabel 40: Facturatie en betaling chirurgische mondmaskers

¹²⁴¹ OAKLC14-000197206.

¹²⁴² OAKLC14-004023840; OAKLC14-004023845.

¹²⁴³ OAKLC14-000068428.

¹²⁴⁴ OAKLC14-000068428; OAKLC14-000068429. Leveringen op basis van Excelsheet die ADM per e-mail deelt met het LCH.

1190 Volgens de overeengekomen betalingsvoorwaarden geschiedt de aanbetaling telkens na ontvangst van een proforma factuur voor 40% van de totale order. De restbetalingen geschieden telkens na communicatie tussen het LCH en ADM over de vraag of de levering van de deelorder heeft plaatsgevonden, en nadat ADM de factuur heeft verstrekt aan het LCH.

1191 Uit de administratie van het LCH volgt dat de laatste betaling voor chirurgische mondmaskers aan ADM dateert van 7 augustus 2020, één dag nadat het LCH een e-mail heeft verstuurd aan ADM waarin het LCH aangeeft de chirurgische mondmaskers vrij te geven (zie alinea 1230).

1192 Samengevat stuurt ADM in de periode van 4 mei 2020 tot en met 31 juli 2020 zes facturen aan het LCH in het kader van aanbetalingen voor chirurgische mondmaskers en 42 facturen na het leveren van de chirurgische mondmaskers.

8.10.9 Betalingsverzoeken

1193 ADM stuurt na de deelleveringen behalve de facturen ook een Excel-overzicht naar het LCH. Hierin is de status van de facturen opgenomen, inclusief de facturen die “overdue” zijn. Een voorbeeld hiervan is dat ADM op 18 juni 2020 een e-mail stuurt naar het LCH, met de opmerking dat het LCH zich niet aan de betalingsafspraken houdt: *“This situation is now becoming critical.”*¹²⁴⁵ en *“Due to the large amount of payments overdue we are under pressure with payments to suppliers and need to clearly understand when these invoices will be paid.”*¹²⁴⁶

1194 Het LCH geeft als reactie hierop aan dat het lastig is om beloftes te doen, omdat ‘het tijd kost om de facturen te controleren en door het proces heen te krijgen’, en schrijft: *“I want to propose to give you a daily update at the end of the day concerning the invoices that we will actually pay the next morning. I hope this works for you for the moment.”* ADM gaat akkoord met het voorstel van het LCH en stelt daarbij als voorwaarde: *“if we were getting paid according the agreement we had when orders were placed. The agreement was invoices would be processed and paid on the following day after receipt. As this is not currently happening we are now in the situation where we are in danger of not being able to pay suppliers which will lead to significant issues.”* Het LCH geeft aan de zorgen van ADM te begrijpen en hard te werken aan een oplossing.¹²⁴⁷

1195 En ander voorbeeld is dat ADM op 19 juni 2020 een e-mail stuurt naar Functionaris 15 LCH, met de volgende boodschap: *“Het is erg belangrijk dat er duidelijkheid komt en er betaald word. Als wij fabrieken niet betalen kunnen er productie worden gecanceleed en zijn wij allemaal nog veel verder van huis. Als jij denkt dat wij dit verder binnen LCH moeten escaleren dan hoor ik dat graag.”* Hierop reageert het LCH met de opmerking dat het een probleem is dat het LCH bevestigd moet hebben dat de lots zijn geleverd in China voordat kan worden overgegaan tot de betaling.¹²⁴⁸

¹²⁴⁵ OAKLC14-002012647.

¹²⁴⁶ OAKLC14-003852517.

¹²⁴⁷ OAKLC14-003852517.

¹²⁴⁸ OAKLC14-002058749.

8.10.10

Het LCH heeft alle ADM-facturen betaald

1196 Eind 2020 en begin 2021 constateert het LCH dat er beperkte verschillen voorkomen tussen de aantallen zoals opgenomen in de LCH-inkooporderformulieren van ADM en de aantallen waarvoor is betaald.¹²⁴⁹ Op 10 mei 2021 stuurt Functionaris 15 LCH ADM hierover het volgende bericht: *“nu blijkt dat er op een van jullie PO's iets te veel en bij een andere PO iets te weinig is geleverd[...] Ze [het LCH] stellen voor dat jullie bevestigen dat alles is geleverd en gefactureerd, en de boeken dus dicht kunnen. Zou jij dat willen doen?”*¹²⁵⁰ Op 12 mei 2021 geeft ADM aan dat de boeken gesloten kunnen worden: *“I can confirm to you that we have delivered all our orders conform the PO's we have received from LCH and that all has been paid and there is nothing outstanding between parties and we can close the books.”*¹²⁵¹

8.11

Kwaliteit

8.11.1

Inleiding

1197 Een onderdeel van het inkoopproces van het LCH is de controle van de kwaliteit van de PBM die worden geleverd door ADM. ADM levert verschillende PBM aan het LCH, die afkomstig zijn van verschillende fabrikanten. Voor het beoordelen van deze PBM heeft het RIVM een kwaliteitsteam ingericht, dat als taak heeft het beoordelen van de kwaliteit van door het LCH ingekochte PBM (zie hiervoor hoofdstuk 2 'Normenkader'). Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot de inrichting van deze controle, het testen van de PBM, de discussies over de resultaten van deze kwaliteitscontroles, en de oplossingen die hiervoor zijn gevonden.

1198 In een interview met Deloitte licht ADM toe dat er bij alle fabrieken waar PBM zijn ingekocht door ADM controles zijn uitgevoerd. Deze controles waren gericht op de kwaliteitsprocedures van de fabrikant. Ook, zo geeft ADM aan, heeft ADM aan het LCH toegelicht bij welke fabrikanten de PBM zijn ingekocht. Hierdoor kon het LCH de documentatie van de fabrikanten controleren.

8.11.2

Kwaliteit FFP2-mondmaskers

1199 Zoals volgt uit paragraaf 8.10 'Betalingen en leveringen', levert ADM vanaf 9 april 2020 FFP2-mondmaskers bij de FOB-locatie in China. Het RIVM heeft de mondmaskers die afkomstig zijn uit de 'Lexuslance' fabriek afgekeurd. Deze mondmaskers zijn later alsnog goedgekeurd op basis van een hertest die het LCH heeft laten uitvoeren. De

¹²⁴⁹ OAKLC14-000276991; OAKLC14-000276992; OAKLC14-000276993; OAKLC14-000276994; OAKLC14-000276995. Mediq heeft op verzoek van het LCH inzichtelijk gemaakt wat de verschillen zijn in aantallen en bedragen tussen de orderwaardes en de gefactureerde/betaalde waardes. Order LCH2020-0084: de orderwaarde ten opzichte van de gefactureerde/betaalde waarde bedraagt -/- \$ 216. Order LCH2020-0051: de orderwaarde ten opzichte van de gefactureerde/betaalde waarde bedraagt € 2.483 en \$ 11.383. Order LCH2020-0198: de orderwaarde ten opzichte van de gefactureerde waarde bedraagt -/- \$ 1.373.

¹²⁵⁰ OAKLC14-002060506.

¹²⁵¹ OAKD00-0004-00007429.

FFP2-mondmaskers afkomstig van de fabrikant 'Nanfang' zijn goedgekeurd door het RIVM. Na hertesten zijn alle door ADM geleverde FFP2-mondmaskers goedgekeurd.

8.11.2.1 FFP2-mondmaskers worden deels afgekeurd

- 1200 Na het plaatsen van de FFP2-orders licht het LCH het RIVM op 20 april 2020 in over de FFP2-mondmaskers die ADM levert aan het LCH. Het LCH vraagt het RIVM om advies en deelt de PowerPoint-presentatie van ADM met het RIVM inzake *"een partner/ leverancier die voor ons de kwaliteit beoordeeld in de fabriek in China"*. Verder schrijft het LCH dat er wellicht problemen zijn met de *"fit"* van de mondmaskers, waarbij wordt aangegeven dat bij ADM is nagevraagd *"wat de diverse maten zijn die nu in fabrieken worden gemaakt en het verschil in de NOISE Clip"*.¹²⁵²
- 1201 Op 24 april 2020 deelt ADM met het LCH een onderbouwing voor de kwaliteit van de FFP2-mondmaskers die afkomstig zijn van de fabrikant Lexuslance.¹²⁵³ Het LCH schrijft intern het volgende over de FFP2-mondmaskers van ADM:¹²⁵⁴

Nav uitkomst RIVM heb ik ADM benaderd over deze partij FFP2 zending.
Blijft slechte fit nog op dit moment, maar daar kunnen we nu niks aan doen.
Twee van de drie Samples RIVM waren ok, een derde sample niet.

Zie hun eigen rapportage van deze batch die ze daar hebben getest op de diverse onderdelen.
Dinsdag maar even overleg,

Figuur 187: OAKLC14-000239670

- 1202 **Functionaris 21 LCH** schrijft op 28 april 2020 aan het RIVM dat **Functionaris 21 LCH** ADM heeft aangesproken op de kwaliteit van de mondmaskers. Vervolgens heeft ADM *"direct de fabriek bezocht en nieuwe samples uit de lijn gehaald en deze extern getest"*. Daarnaast deelt ADM het verslag van deze externe test, inclusief de onderbouwing daarbij.¹²⁵⁵
- 1203 Op 18 mei 2020 informeert **Functionaris 21 LCH** het LCH erover dat de FFP2-mondmaskers van fabrikant Lexuslance namens ADM zijn getest door ITS en dat de FFP2-mondmaskers van fabrikant Nanfang zijn getest door SGS. Tevens schrijft **Functionaris 21 LCH** dat de *"meeste"* FFP2-mondmaskers van Lexuslance *"niet door de filtertest van het RIVM heen komt"*, dat **Functionaris 21 LCH** dit heeft gemeld aan ADM, en dat ADM daarom extra controles uitvoert op deze FFP2-mondmaskers.¹²⁵⁶
- 1204 Op 19 mei 2020 stuurt het RIVM een memo naar het LCH met de volgende begeleidende tekst: *"Bijgaand het gemaakte vergelijk van de ADM / Lexus Lance"*.¹²⁵⁷ In het memo beschrijft het RIVM de kwaliteit van de FFP2-mond-

¹²⁵² OAKLC14-003803178.

¹²⁵³ OAKLC14-003752731.

¹²⁵⁴ OAKLC14-000239670.

¹²⁵⁵ OAKLC14-003752184. De bijlage is niet beschikbaar, omdat ADM de bijlage als een WeTransfer-bericht heeft verstuurd aan het LCH.

¹²⁵⁶ OAKLC14-003752821.

¹²⁵⁷ OAKLC14-003752437.

maskers van Lexuslance, zoals geleverd door ADM. In het memo concludeert het RIVM dat *“Geen van allen voldoen zijn aan deze kwalificatie”*. De conclusie en het advies van RIVM luiden als volgt:¹²⁵⁸

In deze memo is een overzicht opgenomen van verschillende partijen maskers die geleverd zijn door ADM. Er wordt ingegaan op de testresultaten van de filtratiemeting en de fittest. Ook wordt een overzicht gegeven van de verschillen tussen de partijen.

Conclusie

ADM heeft verschillende maskers van verschillende producenten geleverd. Het betreft allemaal PPF2 maskers, aldus de producent. Geen van allen voldoen zijn aan deze kwalificatie. Dit met name vanwege de matige score op de particle penetration test (PFE). Het blijkt dat de maskers verschillen in uiterlijk en laagopbouw (ook binnen een merk zijn er verschillen).

Maskers met twee Melt Blown lagen scoren over het algemeen beter op de filtratietest dan die met één Melt Blown laag. De aansluiting van de FFP2 maskers van Chinees fabricaat op het Europese gezicht blijkt vaak onvoldoende. Het gebruik van een clip om de elastieken achter het hoofd vast te maken, geeft een iets betere fit.

Advies

Het is aan te bevelen om ADM te vragen alleen nog maskers te leveren met minimaal twee Melt Blown lagen van een 'voldoende' dikte. Deze hebben in veel van de gevallen een redelijke/goede uitslag op de filtratietest gegeven (ook afgeleid uit bevindingen bij andere producenten). Verder is het belangrijk de fit van de maskers te verbeteren (liever wordt structureel een score van minimaal 100 bereikt). Hiermee wordt voorkomen dat maskers met een goede filtertest tot afkeur leiden op basis van de fit.

De volgende opties zijn mogelijk:

- ADM aan de producenten te laten vragen een andere vorm masker te produceren met een betere pasvorm voor Europese gezichten én onderlinge verschillen in vorm vermijden (bijv. lot 761 bevatte maskers met verschillende afmetingen).
- ADM aan de producenten te laten vragen om andere elastieken i.p.v. de oorelastieken. Gedacht kan worden aan elastieken veters die de medewerkers kunnen knopen achter het hoofd. Op deze manier kan de fit beter individueel worden aangepast. Een andere optie is elastieken achter het hoofd die met een rubber kunnen worden versteld. Voorbeeld

- ADM adviseren alleen nog maskers uit te geven met een stevige neusklem die goed rond te buigen is naar de vorm van de neus. Bij lotnummers 552, 703, 721 was de opmerking gemaakt dat het metaal slap was, waardoor de vorm niet behouden bleef (telkens opnieuw aandrukken). Tevens dat de lengte van de neusklem niet varieert (soms korte waargenomen, bijv. lot 761).

Figuur 188: OAKLC14-003752438

Op 19 mei 2020 deelt ADM een aantal testrapporten met het LCH en meldt zij dat het de bedoeling is om de FFP2-mondmaskers te laten testen door Proqares (Nederland) en door BSI (Verenigd Koninkrijk).¹²⁵⁹ Intern schrijft het LCH dat ADM er geen genoegen mee neemt met dat het RIVM de door ADM geleverde mondmaskers afkeurt.¹²⁶⁰

Op 3 juni 2020 geeft Functionaris 21 LCH per e-mail binnen het LCH een update over de kwaliteit van de FFP2-mondmaskers zoals geleverd door ADM. Het bericht luidt als volgt:¹²⁶¹

¹²⁵⁸ OAKLC14-003752438.

¹²⁵⁹ Zie hoofdstuk 2 'Normenkader', waarin is vermeld wat het kwaliteitsproces van het LCH inhoudt.

¹²⁶⁰ OAKLC14-003752707.

¹²⁶¹ OAKLC14-001348957.

Betreffende ADM, hierbij korte update;

- ADM levert vanuit twee fabrieken de FFP2 maskers
- 1 is Nanfang en wordt eigenlijk steeds ok getest door het RIVM (Mandje 2 of 5, afhankelijk wie de fittest uitvoert...)
- 2de fabriek is Lexus Lance die steeds richting mandje 4 gaat (rond de 92% maar ook batches die wel de 94% haalt)

A. ADM hiermee geconfronteerd: Lexus Lance als fabriek niet ok, was mijn statement

B. Kon volgens ADM niet maar ze wilden hier graag over praten om tot een oplossing te komen en meer onderzoek/verslag RIVM.

C. Wij als LCH hadden nog geen duidelijke richtlijn hoe hier mee om te gaan, en wij hebben dus gesprek 'vertraagd'.

- ADM heeft testen uitgevoerd op elke batch in de fabriek (total 59 documenten zijn aangeleverd)
- ADM heeft een onafhankelijk buro samples laten trekken en deze zijn extern gekeurd (documenten aangeleverd)
- Bovenstaande is de standard werkwijze die ik met ze heb afgesproken.
- De fabriek was not amused en gaf aan dat de kwaliteit goed is conform FFP2 en ze aan diverse andere landen leverden en alles daar goedgekeurd wordt.
- ADM extra testen heeft laten uitvoeren nav 'ons' commentaar (volledig powerpoint met verslag)
- Alle testen die ze hebben gedaan/ laten uitvoeren laten FFP2 kwaliteit zien
- Ik heb aangegeven dat dat 'Chinese testen zijn' en niet door een in EU gecertificeerd bedrijf zijn gedaan
- ADM heeft samples van de fabriek uit de lijn geplukt en verstuurd naar Nederland naar ProQares die officieel in de EU lijst staan als bedrijf om te mogen testen (zie link als onderwerp van deze mail)
- Dit is welliswaar de versnelde test tijdens deze COVID aangepaste richtlijn voor testen
- ProQares test deze maskers als FFP2 (deelttest FFP3) zie bijgevoegd verslag

ADM wil graag op vrijdag AS een officieel mailtje van het LCH (N.) dat wij de partijen/ goederen in ontvangst nemen (reeds hebben genomen) en deze dus betalen zonder dit verder hogerop te moeten spelen.

N.
Functionaris
3 LCH

Figuur 189: OAKLC14-001348957

1207

Uit het rapport van ProQares, dat ADM met het LCH deelt, volgt dat ProQares de FFP2-mondmaskers van fabrikant Lexus lance goedkeurt op basis van de filtratie. Uit het rapport volgt verder dat ProQares enkel bevoegd is om te testen op filtratie. De conclusie uit het rapport van ProQares luidt als volgt:¹²⁶²

Overall conclusion: the filtering face piece meets the requirements for the particle efficiency regarding Sodium chloride in the as received state, to be classified as FFP2 (or even FFP3) according to requirements stated by EN149. With respect to Paraffin oil the filtering face piece meets the requirements for the particle efficiency to be classified as FFP2.

This report is regarding the material penetration of the filtering face piece only, the protection of the total device is a combination of facial leakage and penetration of the material. In the circumstances we are living currently (COVID – 19) no Total Inward Leakage experiments are conducted in our laboratory.

The information above can be used by a specialist to decide whether the product could be used during the Covid-19 crisis as an appropriate protective device.

Figuur 190: OAKLC14-001348958

¹²⁶² OAKLC14-001348958.

8.11.2.2 Hertesten door notified body DEKRA

1208 Op 9 juni 2020 communiceert het LCH intern dat de conclusie van Proqares een voorbeeld is van een situatie waarbij het RIVM de mondkmaskers afkeurt, terwijl een "Notified Body" de mondkmaskers goedkeurt. Het LCH schrijft dat een alternatief kan zijn om door "een Dekra" een hertest te laten uitvoeren.¹²⁶³

1209 Op 17 juni 2020 informeert het LCH ADM erover dat de FFP2-mondmaskers die onvoldoende scoren op "Particle Penetration test" en "Fit test" hertest moeten worden door DEKRA, waarbij het LCH bereid is om de hiervoor benodigde extra kosten te betalen. Het LCH schrijft dat wanneer DEKRA de FFP2-mondmaskers goedkeurt, het LCH deze zal uitleveren. Mocht het resultaat negatief zijn, dan dient ADM het geld terug te betalen aan het LCH. ADM is het niet eens met dit voorstel van het LCH, en schrijft: (i) dat Proqares de FFP2-mondmaskers heeft goedgekeurd, (ii) dat het LCH ADM hiervan pas op de hoogte heeft gesteld nadat alle FFP2-mondmaskers waren geproduceerd, en (iii) dat alle maten en afmetingen van de FFP2-mondmaskers vanaf het begin vermeld zijn in de "QAP"-documentatie.¹²⁶⁴ ADM sluit het bericht af met de opmerking dat het destijds met het LCH heeft afgesproken, naar aanleiding van het positieve resultaat van de kwaliteitstesten die waren uitgevoerd door Proqares, dat het kwaliteitsissue was afgehandeld.¹²⁶⁵

1210 Op 22 juni 2020 schrijft het LCH intern in een e-mail het volgende over het testen van FFP2-mondmaskers bij DEKRA: "Ter informatie: we hebben bij ADM tegen de Europese Normen ingekocht, daarom kunnen we dat bij Dekra - Duitsland laten testen en hoeft dit niet naar China."¹²⁶⁶

1211 Op 1 juli 2020 informeert het LCH ADM erover dat het LCH samples van de FFP2-mondmaskers, zoals geleverd door ADM, laat hertesten door DEKRA. Tevens schrijft het LCH dat de testresultaten van DEKRA leidend zullen zijn voor het LCH, waarbij het LCH de mondkmaskers in het geval van een "PASS" accepteert, terwijl er in het geval van een "FAIL" een oplossing moet worden gevonden.¹²⁶⁷

1212 Op 6 juli 2020 schrijft Functionaris 15 LCH aan ADM dat er zorgen zijn over de kwaliteit van de producten die ADM aan het LCH levert. Het bericht luidt als volgt:¹²⁶⁸

My main issue is that I defended and promoted ADM big time within LCH, and made the financial flow smooth coming your way. All based on your quality-processes, in which I had great confidence. But now I am faced with good / no good results everytime a truckload of ADM supplies is coming in, it is almost 50% FAIL and 50% PASS. I want to have the comfort that if ADM delivers it is absolute ok, and that these goods pass the tests of RIVM without a care in the world. Now I have to consult three European testhouses to give me a verdict on the quality of your goods (coming from two PO's on masks, one on gowns) basically I don't want this -
Based on your presentation RIVM tests should be flawless.

Figuur 191: OAKLC14-002059062

¹²⁶³ OAKLC14-001348957.

¹²⁶⁴ Zie alinea 1089 voor het Quality Assurance Protocol.

¹²⁶⁵ OAKLC14-002058812.

¹²⁶⁶ OAKLC14-002058746.

¹²⁶⁷ OAKLC14-002058991.

¹²⁶⁸ OAKLC14-002059062.

1213 Op 14 juli 2020 ontvangt Functionaris 15 LCH de testresultaten van DEKRA. DEKRA keurt de FFP2-mondmaskers in eerste instantie af in verband met ontbrekende documentatie.¹²⁶⁹ Nadat het LCH aanvullende documentatie heeft verstrekt, ontvangt Functionaris 15 LCH op 4 en 6 augustus 2020 de nieuwe testresultaten van DEKRA. De uitkomst hiervan is dat de Lexus lancee mondmaskers slagen voor de "Particle Penetration" (in afwijking van het RIVM-resultaat), maar dat ze 'zakken voor' het onderdeel "inward leakage" (in overeenstemming met het RIVM-resultaat). Door het gebruik van een clip kan de fit worden verbeterd. Functionaris 15 LCH meldt de testresultaten van DEKRA aan ADM en schrijft daarbij: "In terms of LCH - RIVM this result will lead to basket 2 - which will be distributed only during crisis. For ADM this result means we don't have an issue on payments (already we paid in full) but we regret that the masks are not top notch and compliant to all EN 149 regulations".¹²⁷⁰

1214 Dezelfde conclusie deelt Functionaris 15 LCH op 6 augustus 2020 met het LCH. Het bericht luidt als volgt:¹²⁷¹

Bij deze de resultaten van een keuring op maskers uit een tweede order aan ADM (hierna gaan jullie die naam niet meer horen, beloofd)
De resultaten komen overeen met de vorige keuring van Dekra: een pass op penetratie, mindere fit.
In RIVM/LCH termen betekent dit een verwijzing naar mand 2 - wat we uitleveren in geval van crisis

Mijn voorstel is om hetzelfde te doen als bij de vorige keuring : vrijgeven als masker in mand 2 (wat de betekenis heeft van goede penetratie, mindere fit)

Figuur 192: OAKLC14-001268764

1215 Op 23 oktober 2020 schrijft Functionaris 15 LCH een memo over de FFP2-mondmaskers die zijn geleverd door ADM. Functionaris 15 LCH schrijft dat het memo betrekking heeft op de orders LCH2020-0051 en LCH2020-0111. Verder beschrijft Functionaris 15 LCH het proces van de certificering, de testresultaten van de door het RIVM uitgevoerde testen, de testen die zijn uitgevoerd door de notified bodies Proqares en DEKRA, en het uiteindelijke besluit van het LCH. De conclusie luidt als volgt:¹²⁷²

Conclusie

De FFP2 maskers die door ADM zijn aangeleverd zijn niet van een top-kwaliteit. Ook de testresultaten vanuit het RIVM zijn wisselend, soms goed of voldoende, maar nooit top of heel slecht. Het LCH heeft daarom de leverancier extra testen laten doen en ook zelf testen laten uitvoeren bij Dekra. Hieruit blijkt dat de filtratie van de maskers wel voldoen aan de EN normen en de maskers in de manden 2 en 5 thuisshoren, waarbij deze maskers uitgeleverd worden met een clip, en uitleg over de fit (mand 2) of in geval van schaarste, en acute nood (mand 5).

Figuur 193: OAKLC14-001472851

8.11.3 Kwaliteit isolatiejassen

1216 Uit paragraaf 8.10 'Betalingen en leveringen' volgt dat ADM vanaf 23 mei 2020 isolatiejassen levert bij de FOB-locatie in China. Deze isolatiejassen zijn afkomstig van vijf fabrikanten. Het RIVM heeft de isolatiejassen groten-deels goedgekeurd. ADM crediteert een deel (3.400 stuks) van de afgekeurde isolatiejassen. Voor de overige door het RIVM afgekeurde isolatiejassen (aantal is niet genoemd in de gekeurde lots) zijn het LCH en ADM van mening

¹²⁶⁹ OAKLC14-002068240.

¹²⁷⁰ OAKLC14-002058190.

¹²⁷¹ OAKLC14-001268764.

¹²⁷² OAKLC14-001472851.

dat de door ADM aangeleverde externe testrapporten voldoende zijn. Het RIVM stelt dat deze door ADM aangeleverde externe rapporten niet herleidbaar zijn naar de door ADM geleverde isolatiejassen.

8.11.3.1 Isolatiejassen worden deels afgekeurd

1217 Op 5 juni 2020 stuurt het RIVM twee e-mails naar het LCH, met de mededeling dat de isolatiejassen van een fabrikant, geleverd door ADM, verschillend uit de test komen. Het RIVM schrijft over de testresultaten het volgende:¹²⁷³

Lot 1432 is goedgekeurd, lot 1386 is afgekeurd (waterkolom fail, naadlekkage fail). Beide lots bevatten verschillende jassen die echter allemaal hetzelfde soort print hebben op de verpakking; afkomstig van Sungo Europe BV, op verpakking CE, NoBo 1639, EN13795.
Lot 1386 bevat ook twee verschillende soorten jassen; deze jassen zijn ook anders dan lot 1432.
Het lijkt erop dat verschillende kwaliteit jassen allemaal dezelfde verpakking krijgen.

Figuur 194: OAKLC14-001517298

Opnieuw dezelfde fabrikant/jassen die verschillend uit de test komen.
Lot 1420: pass
Lot 1425: fail op waterkolom. Verschillende jassen in een lot. Jassen verschillen ook van Lot 1420.
Allemaal dezelfde verpakking: Arvikon disposable Surgical gown.

Figuur 195: OAKLC14-001517297

1218 Op 16 juni 2020 stuurt Functionaris 15 LCH een interne e-mail binnen het LCH. Hierin schrijft Functionaris 15 LCH dat de meeste isolatiejassen, zoals geleverd door ADM, zijn goedgekeurd door het RIVM. Daarnaast schrijft Functionaris 15 LCH dat ADM bereid is de afgekeurde isolatiejassen te vervangen.¹²⁷⁴

1219 Op 16 juni 2020 bericht het LCH ADM over de testresultaten van order LCH2020-0084. Het LCH schrijft: *"the good news is that most of the lots do have a PASS on both the water-column test and the seal-test. But 4 lots did have a FAIL on the watercolumn"*. ADM geeft hierop aan meer informatie nodig te hebben om te kunnen uitzoeken om welke isolatiejassen het gaat.¹²⁷⁵

1220 Op 18 en 24 juni 2020 stuurt Functionaris 15 LCH aan ADM testrapporten van het RIVM inzake de isolatiejassen. Uit deze testrapporten volgt een negatief resultaat wat betreft de kwaliteit van de isolatiejassen. Functionaris 15 LCH schrijft dat het resultaat van de RIVM-testen besproken moet worden met ADM.¹²⁷⁶ Functionaris 15 LCH vraagt het RIVM op 29 juni 2020 per e-mail om een onderbouwing bij de afgekeurde lots isolatiejassen van ADM. Deze informatie heeft Functionaris 15 LCH nodig om de kwaliteitsissues met ADM te kunnen bespreken. Het RIVM schrijft dat de testrapporten uitsluitend geven wat betreft het antwoord op de vraag waarom de isolatiejassen zijn afgekeurd.¹²⁷⁷

¹²⁷³ OAKLC14-001517298; OAKLC14-001517297.

¹²⁷⁴ OAKLC14-000775537.

¹²⁷⁵ OAKLC14-002068786.

¹²⁷⁶ OAKLC14-002059759; OAKLC14-002058932.

¹²⁷⁷ OAKLC14-002058914.

1221 Op 30 juni 2020 maakt **Functionaris 15 LCH** er intern binnen het LCH melding van dat **Functionaris 15 LCH** een gesprek heeft gevoerd met ADM. De conclusie is dat twee van de afgekeurde lots isolatiejassen worden omgeruild door ADM, en dat over vier van de afgekeurde lots isolatiejassen nader overleg moet worden gevoerd. Hierover schrijft **Functionaris 15 LCH**: “over de andere 4 lots heb ik een uitgebreide analyse gekregen ADM heeft ruim 20 lots ingestuurd, meeste zijn PASS. - graag dit morgen even samen doorlopen ADM laat elke batch in de fabriek en ook door een third party testen. - ze kunnen per batch aantonen wat de waardes zijn geweest, vraag: overrulen we hiermee het RIVM of durven we dat toch niet aan? Of sturen we ook de jassen naar een third party als dubbelcheck?”¹²⁷⁸

1222 Op 1 juli 2020 deelt **Functionaris 15 LCH** het plan van aanpak wat betreft de isolatiejassen met ADM. Het bericht luidt als volgt:¹²⁷⁹

Gowns - Most lots did PASS and some did FAIL the water-column test. ADM did send the testresults and quality-process on these gowns. I will check these tomorrow with my colleague. (Already one question I do have: in the overview of interenal QC of Factories I noted that the date of testing is after we did perform our tests in Holland. I wonder what this means, I should expect that regular Factory testing is several days before samples arrive in our warehouse, but perhaps I am wrong.

Two small batches will be returned to ADM for further inspection (lots 1425 and 1428) after check ADM will send the good gowns to us, and a credit-invoice for the wrong ones. (☐ promised to check this last issue and confirm this to me today)

Figuur 196: OAKLC14-002058991

1223 De volgende dag, op 2 juli 2020, schrijft **Functionaris 15 LCH** aan het LCH dat een aantal lots per zending is afgekeurd op “waterkolom”, waarbij wordt gevraagd wat het vervolgplan is. Het bericht luidt als volgt: “Verder falen per zending isolatiejassen een aantal lots per zending op de waterkolom, anderen halen een PASS. Hierover heeft ADM een rapportage gestuurd. [...] adviseert : te overleggen met RIVM hoe die testen precies worden gedaan, wat er nu faalt - en of ze zich ook aan de genoemde ISO van ADM houden, en parallel daaraan ook een derde partij te vragen wat er aan de hand is (conform ons eigen beleid trouwens). IN principe zou ze het RIVM volgen. Ik bedenk me hier: hoe zijn de jassen gekocht, moesten ze ook waterdicht zijn - hoe waterdicht?”¹²⁸⁰

1224 Op 2 juli 2020 stuurt **Functionaris 15 LCH** een e-mail naar ADM met de boodschap dat de isolatiejassen die het LCH ontvangt van ADM wisselende resultaten te zien geven tijdens de “waterkolom test”. **Functionaris 15 LCH** schrijft in deze e-mail: “Gelet op jullie kwaliteitsniveau zouden de jassen toch glansrijk onze test bij het RIVM moeten halen.” Op 6 juli 2020 vraagt ADM waar de isolatiejassen kunnen worden opgehaald om ze na te kijken, waarna er vervolgens weer kwalitatief goede isolatiejassen zullen worden aangeboden aan het LCH. Het LCH beantwoordt de vragen van ADM.¹²⁸¹

1225 **Functionaris 15 LCH** benadert het RIVM per e-mail op 9 juli 2020 en meldt dat ADM overtuigd is van de kwaliteit van de isolatiejassen, en daarom exact wil weten hoe het RIVM heeft getest. Zo wordt het voor ADM duidelijk hoe en waar hun isolatiejassen op zijn (af)gekeurd. Na meerdere verzoeken concludeert het RIVM op 17 juli 2020 dat het geen onderliggende documenten zal overhandigen: “Wij kiezen ervoor om niet in te gaan op dit verzoek. Wij

¹²⁷⁸ OAKLC14-002058927.

¹²⁷⁹ OAKLC14-002058991.

¹²⁸⁰ OAKLC14-002058987.

¹²⁸¹ OAKLC14-002059249.

beoordelen de beschermingsmiddelen volgens vaststaande procedures. We doen dat vanuit een onafhankelijke positie en kunnen dus niet ingaan op verzoeken van individuele fabrikanten. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van een product ligt bij de fabrikant zelf.¹²⁸²

1226 Op 27 juli 2020 deelt Functionaris 15 LCH binnen het LCH een van ADM ontvangen rapport over de isolatiejassen. ADM schrijft dat het RIVM niet volgens de EN-norm heeft getest.¹²⁸³ Op 27 juli 2020 deelt ADM ook de testrapporten van Proqaes en SGS. Functionaris 15 LCH deelt deze e-mail van ADM met het kwaliteitsteam van het LCH en schrijft: "Hieronder een weerwoord van ADM – ik had ze geconfronteerd met de opmerkingen van het RIVM. Graag morgen bespreken wat we hiermee doen."¹²⁸⁴

1227 Op 11 augustus 2020 komt ADM terug op het verzoek van het LCH wat betreft het innemen van de twee lots. ADM heeft de lots geanalyseerd die het RIVM heeft afgekeurd en schrijft dat een deel wel voldoet en een deel niet. ADM schrijft dat de goedgekeurde isolatiejassen zullen worden teruggestuurd naar het LCH. Voor het afgekeurde gedeelte stuurt ADM een creditfactuur van \$ 13.600 voor 3.400 isolatiejassen.¹²⁸⁵

1228 Op 27 augustus 2020 deelt het LCH het bericht van het RIVM dat de door ADM teruggestuurde isolatiejassen door het RIVM zijn getest en zijn afgekeurd.¹²⁸⁶ Vervolgens voeren het LCH en het RIVM overleg met elkaar in de periode tussen 28 augustus en 10 september 2020. Uit de e-mailcorrespondentie volgt dat het LCH van mening is dat ADM geldige externe rapporten heeft overgelegd voor de afgekeurde isolatiejassen. Het RIVM stelt dat de externe rapporten niet herleidbaar zijn naar het product.¹²⁸⁷ Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt geen verdere communicatie tussen het LCH en het RIVM over deze isolatiejassen.

8.11.4

Kwaliteit chirurgische mondmaskers

1229 Op 4 en 5 augustus 2020 deelt ADM met Functionaris 15 LCH negen testrapporten inzake de chirurgische mondmaskers van fabrikant Shengguang die ADM levert aan het LCH. Functionaris 15 LCH deelt de testrapporten vervolgens met het kwaliteitsteam van het LCH en schrijft daarbij:¹²⁸⁸

Kunnen we het morgen tijdens ons Kwaliteitsoverleg hebben over de casus ADM - IIR maskers?

Situatie is dat bij het RIVM een aantal lots op FAIL staan. Ik heb hier ADM mee geconfronteerd, zij hebben in de periode juni / july samples uit verschillende productielots verstuurd naar testhuizen als SGS, Intertek, Nutrilab en GTTC- waarvan ik er 9 als bijlage heb bijgesloten.

Mijn voorstel is om op basis van deze testrapporten de goederen te accepteren en ook vrij te geven voor gebruik.

Figuur 197: OAKLC14-000776130

¹²⁸² OAKLC14-001475059.

¹²⁸³ OAKLC14-000240594.

¹²⁸⁴ OAKLC14-003558685.

¹²⁸⁵ OAKLC14-002067021. Het LCH ontvangt een creditfactuur van \$ 13.600. Uit de administratie van het LCH volgt dat ADM het bedrag op 2 september 2020 betaalt aan het LCH.

¹²⁸⁶ OAKLC14-000198999.

¹²⁸⁷ OAKLC14-001473931; OAKLC14-000107456.

¹²⁸⁸ OAKLC14-000776130.

1230 Op 6 augustus 2020 laat het LCH via een e-mail aan ADM weten dat het de chirurgische mondmaskers van ADM vrijgeeft, ondanks het negatieve testresultaat van het RIVM. Het bericht luidt als volgt:¹²⁸⁹

This morning we did have a meeting of our Quality Board, the deliveries of the IIR masks of ADM was one of the topics.
We did notice the FAIL from RIVM but the PASS on several accredited testhouses, send by ADM
Based on the PASS given by accredited testhouses we decided to release the payments to ADM and give a go on the distribution of these IIR masks.

Figuur 198: OAKLC14-000775701

8.12 Overige onderwerpen

1231 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot het overige onderwerp 'winst'.

8.12.1 Winst

8.12.1.1 Het LCH-convenant

1232 In hoofdstuk 2 'Normenkader', is beschreven binnen welk raamwerk van afspraken de inkoop van PBM door het LCH plaatsvindt. Het LCH heeft de afspraken voor de partijen die samenwerken in het LCH vervat in een Convenant. In dit Convenant is vastgelegd dat de aan het LCH deelnemende partijen zonder winstoogmerk (samen)werken.¹²⁹⁰

8.12.1.2 Ondertekening door Functionaris ADM

1233 Het LCH-convenant is door Functionaris ADM, als general manager van ADM,¹²⁹¹ ondertekend op 2 april 2020 bij een bezoek aan het LCH. Het moment van ondertekenen ligt daarmee ná de datering van de eerste orders voor het leveren van FFP2-mondmaskers. Functionaris ADM licht aan Deloitte toe het LCH te hebben bezocht om over het inkoopproces te spreken en over de prijs te onderhandelen. Functionaris ADM geeft aan dat er nooit met het LCH is gesproken over geen winst maken.¹²⁹²

1234 Zoals toegelicht in paragraaf 8.8, 'Overeenkomsten en orders', en in paragraaf 8.9, 'Prijs', hanteert ADM een 'inkoopprijs plus opslag'-methode en/of een 'verkoopprijs met marge'-methode. ADM komt met het LCH overeen, via de LCH-inkooporderformulieren, dat ADM FFP2-mondmaskers, isolatiejassen en chirurgische mondmaskers levert aan het LCH. Voor de FFP2-mondmaskers maakt ADM inzichtelijk welke marges zij hanteert. Ook ten aanzien van de isolatiejassen informeert ADM het LCH over de te hanteren marges. Wat betreft de chirurgische mondmaskers volgt uit de beschikbare onderzoeksinformatie niet dat ADM een marge meldt aan het LCH.

¹²⁸⁹ OAKLC14-000775701.

¹²⁹⁰ OAKBZK22-000002170.

¹²⁹¹ OAKLC14-004093382.

¹²⁹² Zie paragraaf 2.4.5 in (deel 1)Verslag van Handelingen over de totstandkoming en gebruik van het Convenant.

1235

Om inzicht te krijgen in de (winst)marge heeft Deloitte ADM gevraagd om inzicht te geven in de financiële administratie van ADM. ADM heeft dit inzicht niet verstrekt aan Deloitte. ADM licht toe aan Deloitte dat ADM de inkoopfacturen van de fabrikanten heeft gedeeld met het LCH en ook altijd transparant is geweest over de berekende marge. ADM heeft deze inkoopfacturen (en de inkoopcontracten) niet verstrekt aan Deloitte. Als reden hiervoor geeft ADM enerzijds aan dat de informatie valt onder het bedrijfsgeheim van ADM, terwijl anderzijds alle relevante documenten in het bezit zouden moeten zijn van het LCH. Betrokkenen van het LCH lichten toe aan Deloitte dat het LCH ADM niet heeft gevraagd om onderliggende documenten ter onderbouwing van de marge.

9

Unit17

9.1

Inleiding en leeswijzer

1236 Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de Unit17-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw, alsmede een leeswijzer.

1237 De bevindingen met betrekking tot de Unit17-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door het LCH gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de Unit17-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen het LCH-inkoopproces kan worden geplaatst.

1238 Deloitte heeft Unit17 de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met Unit17 heeft geen interview plaatsgevonden voor het Onderzoek (hoor). Unit17 heeft wel gebruikgemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen en heeft daarop gereageerd (wederhoor). De medewerking van betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

1239 Paragraaf 9.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de Unit17-transacties, gevolgd een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 9.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 9.4).
- VIP-lijst (zie paragraaf 9.5).
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 9.6).
- Aanbiedingen (zie paragraaf 9.7).
- Overeenkomsten en orders (zie paragraaf 9.8).
- Prijs (zie paragraaf 9.9).
- Betalingen en leveringen (zie paragraaf 9.10).
- Kwaliteit (zie paragraaf 9.11).
- Overige onderwerpen (zie paragraaf 9.12).

9.2 Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake de Unit17-transacties als volgt worden samengevat.

1240 Dit onderdeel van het (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door het LCH van 13 miljoen KN95-mondmaskers en 80 miljoen IIR-mondmaskers bij Unit17 B.V. (hierna: "Unit17"). De kenmerken van de Unit17-transacties zijn als volgt:

Naam	Unit17
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 60.117.500
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	5,2%
Omvang organisatie	Micro
Statutaire zetel	Nederland
Type leverancier	Nederlandse leverancier
Oprichtingsdatum	18 december 2018
Bedrijfsactiviteit(en)	Handel in refurbished elektronica
Inkoopfase(n)	Fase 2: LCH
Wijze van aanbrengen	LCH (Team Inbox)
Vermelding VIP-lijst	Nee
Ondertekening LCH-convenant	Ja, na plaatsen order
Datum eerste contact	3 april 2020
Datum eerste overeenkomst/order	21 april 2020
Check(s) op leverancier	• Check op NL referenties • Testen samples voorafgaand aan order • Kredietwaardigheidscheck op leverancier als onvoldoende beschouwd en garantstelling van andere partij niet vastgelegd
Aanbetaling	Ja
Leveringscondities	FOB
Inkoop PBM (besteld)	• 13.000.000 KN95-mondmaskers (stuksprijs € 2,30); in totaal € 29.900.000 • 80.000.000 IIR-mondmaskers (stuksprijs €0,40); in totaal € 32.000.000
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Ja
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	• KN95-mondmaskers: 13 miljoen van 13 miljoen KN95-mondmaskers (100%) • IIR-mondmaskers: 80 miljoen van 80 miljoen IIR-mondmaskers (100%)
Betalingen inkoop PBM t.o.v. besteld	€ 60.117.500 van totaal € 61.900.000 (97%)
Kwaliteit	KN95 deels afgekeurd (1 ^e order) na testen en hertesten en IIR deels goedgekeurd (2 ^e order) na aanpassen verpakking
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Ja

- 1241 In maart 2020 zijn drie personen een samenwerkingsverband begonnen voor de handel in mondmaskers. Dit samenwerkingsverband is gebaseerd op mondelinge afspraken. De samenwerkingspartners zijn voornamelijk actief in de handel in refurbished elektronica en kwamen via hun netwerken (onder meer in China) in aanraking met de handel in PBM.
- 1242 Op 3 april 2020 zoekt één van de samenwerkingspartners, vanuit de naam van zijn eigen beheer-BV, contact met het LCH voor het leveren van "FFP2: KN95" mondmaskers. In het aanbod wordt beschreven dat de betreffende mondmaskers zijn goedgekeurd door TNO en reeds zijn geleverd aan het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Enkele dagen later verzoekt het LCH om orderspecificaties te overleggen aan het LCH. Vervolgens levert diezelfde samenwerkingspartner, dit keer uit naam van Unit17, de door het LCH gevraagde informatie aan. Voor het LCH is het tot medio 2021 niet duidelijk dat deze samenwerkingspartner (en contactpersoon voor het LCH) niet stond ingeschreven als bestuurder of gevolmachtigde bij Unit17.
- 1243 De samenwerkingspartners hebben ervoor gekozen om de handel in mondmaskers te laten verlopen via Unit17, omdat Unit17 beschikt over een vergunning waardoor de btw over de ingevoerde goederen van buiten de EU pas hoeft te worden afgedragen als de goederen zijn doorverkocht. Unit17 is een organisatie met één à twee werknemers, die is opgericht op 18 december 2018, en is voornamelijk actief in de handel in refurbished elektronica. Voor de handel in mondmaskers via Unit17, als contractspartij voor het LCH, ontvangt Bestuurder Unit17¹²⁹³ een vergoeding van de samenwerkingspartners.
- 1244 Nadat het LCH de aangeleverde documentatie en referenties heeft beoordeeld, wordt Unit17 geïnformeerd dat het LCH 13 miljoen KN95-mondmaskers wil afnemen. Om de order te formaliseren, laat Mediq (namens het LCH) een kredietwaardigheidscheck uitvoeren op Unit17. Hieruit volgt dat Unit17 niet door deze check komt. Vervolgens schuift een van de samenwerkingspartners (de contactpersoon voor het LCH) zijn eigen beheer-BV naar voren om de kredietwaardigheidscheck op te laten uitvoeren, alsmede om garant te staan. Mediq laat (namens het LCH) een kredietwaardigheidscheck op de eigen beheer-BV van deze samenwerkingspartner uitvoeren. De uitkomst van deze kredietwaardigheidscheck is, in combinatie met de aangeleverde referenties over leveringen aan andere ziekenhuizen, voor het LCH voldoende om de order bij Unit17 te plaatsen. Uit de onderzoeksinformatie en uit gesprekken met betrokkenen binnen het LCH is niet gebleken dat de genoemde garantstelling schriftelijk is vastgelegd.
- 1245 De inkoop van PBM door het LCH bij Unit17 bedraagt € 61,9 miljoen, waarvan ruim € 60,1 miljoen¹²⁹⁴ door Mediq (namens het LCH) is betaald. De orders worden gesloten in een periode waarin er zoveel (politieke en publieke) aandacht bestaat voor de schaarste aan PBM, dat VWS het LCH de opdracht geeft om maximaal PBM in te kopen.

¹²⁹³ Bestuurder van Unit17 tijdens de Onderzoeksperiode.

¹²⁹⁴ Vanwege kwaliteitsissues heeft het LCH de leveringen door en betalingen aan Unit17 vanaf medio juni 2020 tijdelijk 'on hold' gezet. De kwaliteitsdiscussie hierover mondde uit in overeenstemming tussen Unit17 en het LCH om een hertest uit te laten voeren, mits het LCH 70% van de nog openstaande facturen (€ 3,2 miljoen van de € 4,6 miljoen) zou betalen aan Unit17. Aangezien de geteste mondmaskers vervolgens zijn afgekeurd naar aanleiding van een hertest, is de overige 30% van de openstaande facturen ad €1,8 miljoen niet betaald door het LCH.

1246 Onderdeel van de tussen het LCH en Unit17 gemaakte afspraken is dat het LCH 50% vooruitbetaalt bij het plaatsen van de orders en 50% na aflevering FOB Shanghai. Tevens is afgesproken dat Unit17 de eerste order levert in zes deelleveringen en de tweede order in vijf deelleveringen. Unit17 heeft conform de order van het LCH in mei en juni 2020 dertien miljoen KN95-mondmaskers geleverd en in juni tot en met augustus 2020 ca. 80 miljoen Type IIR-mondmaskers.

1247 Onderdeel van de tussen het LCH en Unit17 gemaakte afspraken is dat de door Unit17 geleverde PBM worden getest op kwaliteit. In eerste instantie is de uitkomst van de door het RIVM verrichte testen, op de door Unit17 geleverde KN95-mondmaskers, positief. In de daarna volgende leveringen zijn de testresultaten wisselend. Het RIVM keurt met name de geleverde mondmaskers van het merk Lian You af. Dit resultaat wordt bevestigd via een (met Unit17 afgestemde) hertest door een CNAS-instituut in China. Bij de tweede order is sprake van afkeuring door het RIVM, op basis van de verpakkingsvereisten. Unit17 past desgevraagd de verpakking aan, maar wijst het LCH erop dat de genoemde verpakkingsvereisten geen onderdeel waren van de overeengekomen kwaliteitseisen en leveringsvoorwaarden.

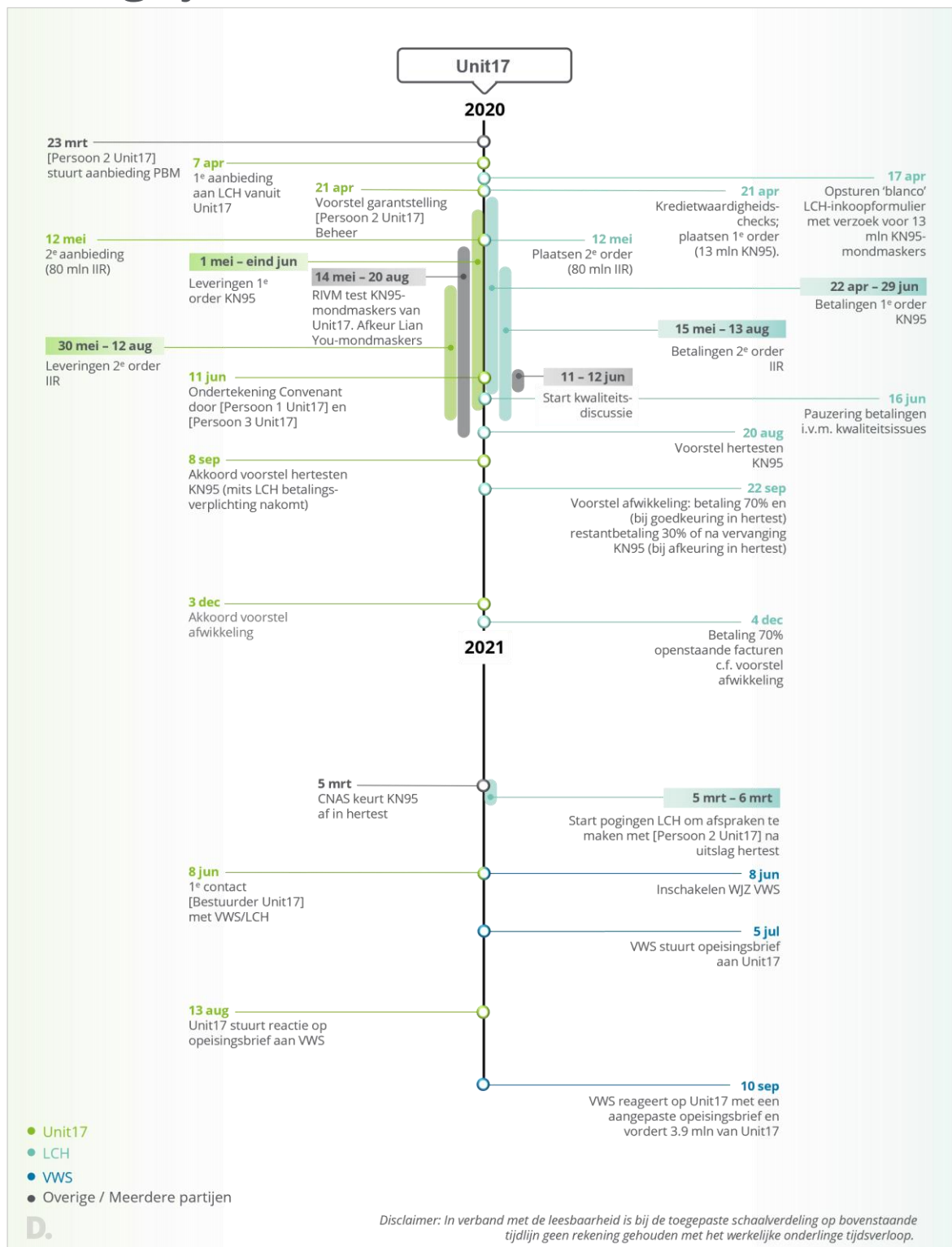
1248 VWS en Unit17 stellen nog een openstaande vordering op elkaar te hebben. VWS stelt dat er te weinig is geleverd en wil (terug)betaling van de (via een hertest bevestigde) afgekeurde mondmaskers van Lian You. Deze stelling-name resulteert in een vordering van VWS op Unit17 van circa € 3,9 miljoen. Unit17 is het oneens met deze stelling van VWS en wil dat de (laatste) openstaande factuur van circa € 1,8 miljoen wordt betaald. Beide partijen worden juridisch bijgestaan om tot een afwikkeling te komen. De bewering van VWS dat Unit17 te weinig heeft geleverd, is gebaseerd op een onjuiste ontvangstregistratie van het LCH. Deze onjuiste registratie is door het LCH gesignaleerd en gecorrigeerd, nadat VWS Unit17 heeft aangesproken op de te weinig geleverde mondmaskers.

1249 De criteria voor de inkopen PBM waren, gezien het tijdsgewricht, voor VWS en het LCH: *“prijs, kwaliteit en leveringszekerheid”*. De prijs van beide Unit17-orders lag binnen de door het LCH gehanteerde brandbreedte. Unit17 heeft niet aan het LCH of publiekelijk geuit dat ‘zij’ zonder winstoogmerk handelt. Wel hebben twee van de samenwerkingspartners bij een bezoek aan het LCH in Leusden het LCH-convenant ondertekend. Deze ondertekening vond plaats een maand nadat de tweede (en dus laatste order) was gesloten.

1250 Intern loopt bij Unit17 ten tijde van het uitbrengen van dit (deel 2)Verslag van Handelingen een geschil tussen de samenwerkingspartners.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke momenten inzake de Unit17-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

9.3 Belangrijke momenten

9.4 Achtergrond en oprichting

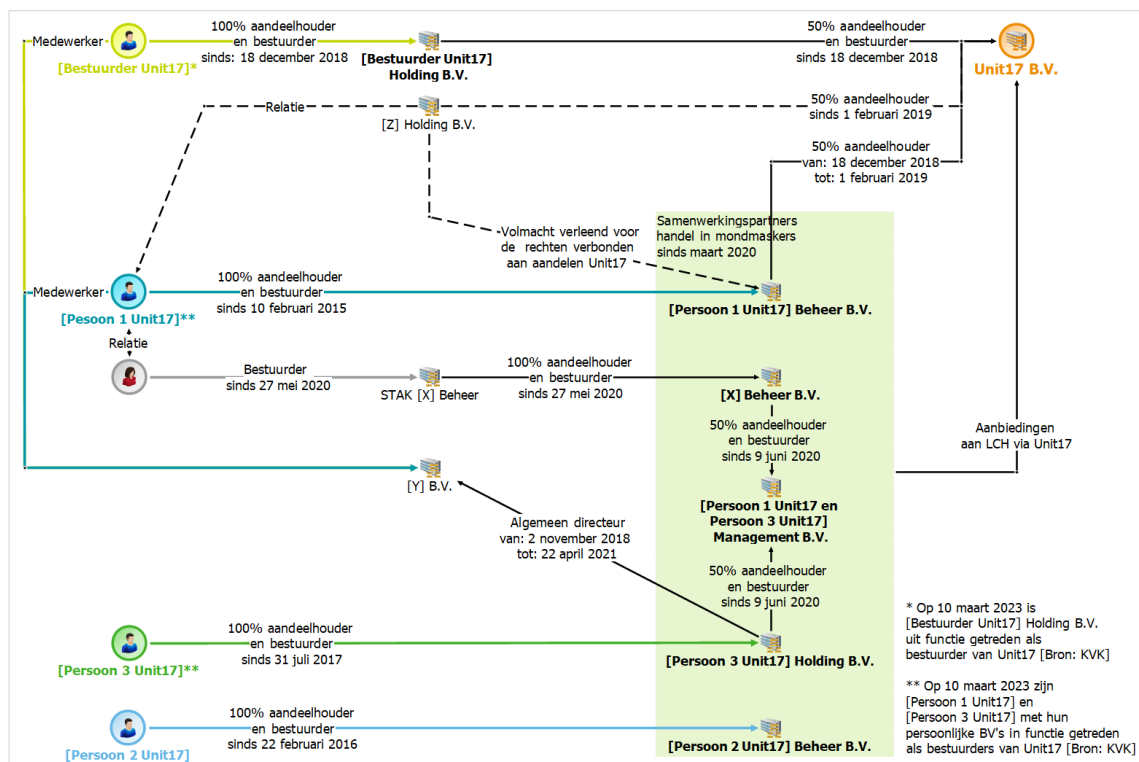
9.4.1 Inleiding

1251 Deze paragraaf gaat in op de achtergrond van Unit17 en op de daarbij betrokken personen en partijen, die in maart 2020 een samenwerkingsverband zijn aangegaan voor de handel in mondmaskers.

1252 Onderstaand volgt eerst een overzicht van de organisatiestructuur van Unit17 en van de daarbij betrokken personen en partijen, ten tijde van de order met het LCH. Dit overzicht is opgesteld op basis van open bronnen, waaronder registraties bij de KVK en gerechtelijke uitspraken (zie hiervoor ook paragraaf 9.12.2).

9.4.2 Unit17 B.V.

1253 De order met het LCH zijn geplaatst bij Unit17. Unit17 is een micro-organisatie¹²⁹⁵ met één à twee werknemers,¹²⁹⁶ die is opgericht op 18 december 2018. Uit de in november 2020 bij de KVK gedeponeerde jaarrekening over 2019 blijkt een balanstotaal van circa € 23.000 en een eigen vermogen van circa € 14.000. Blijkens de gegevens uit het handelsregister houdt Unit17 zich voornamelijk bezig met de import, export en verkoop van, alsmede het onderhoud aan, smartphone-apparatuur. Bijgevoegd overzicht toont de organisatiestructuur ten tijde van de orders tussen het LCH en Unit17.

Figuur 199: Organisatiestructuur Unit17 B.V. en betrokken personen en partijen tijdens de transacties van Unit17 met het LCH

¹²⁹⁵ Classificatie van de rechtspersoon op basis van de wettelijke groottecriteria volgens de gegevens uit de KVK ten tijde van de transacties.

¹²⁹⁶ Op basis van de gegevens van de KVK.

9.4.3

Samenwerkingspartners

1254 Hieronder volgt een introductie van de vier personen die betrokken zijn bij de transacties van Unit17 met het LCH.

1255 Enig bestuurder van Unit17 tijdens de Onderzoeksperiode is [Bestuurder Unit17].¹²⁹⁷ [Bestuurder Unit17] is tevens 50% aandeelhouder van Unit17 via [Bestuurder Unit17] Holding B.V. (hierna: "[Bestuurder Unit17] Holding"). [Bestuurder Unit17] meldt zich voor de eerste keer bij het LCH in juni 2021, tijdens de afwikkeling van de overeenkomsten tussen het LCH en Unit17 (zie hiervoor paragraaf 9.12.2 'Afwikkeling').

1256 De betrokkenheid van [Persoon 1 Unit17] bij de transacties van Unit17 met het LCH blijkt uit het voorkomen van zijn e-mailadres op de door Unit17 toegezonden facturen en uit zijn correspondentie met het LCH inzake de feitelijke leveringen van PBM. Ook heeft [Persoon 1 Unit17], samen met [Persoon 3 Unit17], op 11 juni 2020 een bezoek gebracht aan het LCH, waarbij zij beiden het Convenant hebben ondertekend (zie hiervoor paragraaf 9.12.1.2).

1257 In paragraaf 9.7. 'Aanbiedingen' wordt toegelicht dat [Persoon 2 Unit17] op 3 april 2020 in contact komt met het LCH en dan de aanbiedingen voor het leveren van PBM aan het LCH doet namens Unit17. Volgens de KVK is [Persoon 2 Unit17] niet ingeschreven als bestuurder of gevolmachtigde bij Unit17. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet of het LCH werkzaamheden heeft verricht om na te gaan of [Persoon 2 Unit17] gemachtigd was om namens Unit17 op te treden (zie ook Paragraaf 9.12.2 'Afwikkeling'). In juni 2021 wordt, tijdens de (juridische) afwikkeling met Unit17, door WJZ VWS het volgende opgemerkt: *"uit historie KvK blijkt ook niet dat [Persoon 2 Unit17] een officiële functie bij Unit17 of [Bestuurder Unit17] Holding had"*.¹²⁹⁸ Tot die tijd bestond bij het LCH en bij VWS het beeld dat Unit17 het bedrijf was van [Persoon 2 Unit17] (zie hiervoor paragraaf 9.8 'Overeenkomsten en orders').

1258 Op 28 januari 2021 heeft de rechtbank Oost-Brabant een vonnis gewezen in het kort geding tussen de aandeelhouders van Unit17. Uit dit vonnis¹²⁹⁹ volgt samengevat het volgende over de organisatiestructuur van Unit17 en over de achtergrond van de samenwerkingspartners.

- Unit17 is op 18 december 2018 opgericht door [Bestuurder Unit17] Holding en [Persoon 1 Unit17] Beheer B.V. (hierna: "[Persoon 1 Unit17] Beheer"), die beiden voor 50% aandeelhouder zijn. [Bestuurder Unit17] Holding wordt benoemd tot enig bestuurder. De activiteiten van Unit17 zijn volgens het vonnis gericht op de handel in 'refurbished elektronica'.
- Op 1 februari 2019 draagt [Persoon 1 Unit17] Beheer de aandelen in Unit17 over aan (een vennootschap van) een relatie van [Persoon 1 Unit17].¹³⁰⁰ Die vennootschap verleent volmacht aan [Persoon 1 Unit17].

¹²⁹⁷ [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] lichten aan Deloitte toe dat [Bestuurder Unit17] in 2023 uit functie is getreden als bestuurder van Unit17 en dat [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] in functie zijn getreden als bestuurder van Unit17. Uit de gegevens van de KVK blijkt dat op 10 maart 2023 [Bestuurder Unit17] Holding uit functie is getreden als bestuurder van Unit17 en dat op dezelfde dag [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] met hun persoonlijke BV's in functie zijn getreden als bestuurders van Unit17.

¹²⁹⁸ OAKLC14-000241694.

¹²⁹⁹ Rechtbank Oost-Brabant (zittingsplaats 's-Hertogenbosch) 28 januari 2021, ECLI:NL:RBOBR:2021:294.

¹³⁰⁰ Uit het arrest van Gerechtshof 's-Hertogenbosch 17 mei 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:1555 volgt dat de aandelen zijn overgedragen aan de entiteit [Z] B.V. Uit open bronnen volgt dat dit [Z] Holding B.V. betreft.

Beheer ter zake het uitoefenen van alle aan de aandelen verbonden rechten, waaronder, maar niet beperkt tot, het uitoefenen van stemrecht in de Algemene Vergadering van Unit17.

- Bestuurder Unit17 en Persoon 1 Unit17 zijn in 2019 beiden gaan werken voor [Y] B.V. (hierna: "[Y]"), een onderneming die eveneens actief is in de handel in refurbished elektronica. Een van de bestuurders van [Y] in die periode is Persoon 3 Unit17 Holding B.V. (hierna: "Persoon 3 Unit17 Holding"). Volgens het vonnis¹³⁰¹ is Persoon 3 Unit17 Holding zich, tezamen met in ieder geval [X] Beheer B.V., Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 Management B.V., en een andere persoon,¹³⁰² zich in maart 2020 gaan richten op de handel in mondmaskers. De samenwerking tussen dit samenwerkingsverband en Unit17 voor de handel in mondmaskers is, volgens het vonnis, gebaseerd op mondelinge afspraken.
- De handel in mondmaskers met het LCH verloopt via Unit17, omdat Unit17 beschikt over een vergunning waardoor de btw over de ingevoerde goederen van buiten de EU pas hoeft te worden afgedragen als de goederen zijn doorverkocht. Unit17 ontvangt een vergoeding van € 0,02 per verkocht PBM,¹³⁰³ waaronder mondmaskers. Persoon 1 Unit17 Beheer verzorgt de administratie van Unit17 met behulp van [W] Administratie. Unit17 speelde bij de handel een faciliterende rol, zo volgt uit het vonnis.

1259 Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 hebben aan Deloitte toegelicht dat zij zich bezighielden met het operationele gedeelte van het inkopen van de mondmaskers in China die Unit17 leverde aan het LCH. Persoon 2 Unit17 heeft aan Deloitte toegelicht dat Persoon 2 Unit17 een achtergrond heeft in de medische visualisatie en zich bezighield met de verkoop van de mondmaskers aan het LCH. Bestuurder Unit17 heeft aan Deloitte toegelicht pas bij de afwikkeling van de transacties met het LCH in contact te zijn gekomen met het LCH en VWS.

9.5 VIP-lijst

1260 Unit17¹³⁰⁴ is niet vermeld op een of meerdere van de door het LCH gehanteerde VIP-lijsten.¹³⁰⁵

9.6 Inkoopbehoefte

1261 Wij verwijzen naar hoofdstuk 2 'Normenkader' voor de inkoopstrategie van het LCH, en voor het door het LCH gehanteerde vraagprognosemodel. Vanaf 23 maart 2020 start de centrale inkoop van PBM door het LCH. Om de

¹³⁰¹ Rechtbank Oost-Brabant (zittingsplaats 's-Hertogenbosch) 28 januari 2021, ECLI:NL:RBOBR:2021:294.

¹³⁰² In Figuur 199 'Organisatiestructuur' is weergegeven dat dit [Persoon 2 Unit17] betreft met zijn beheer-BV.

¹³⁰³ [Persoon 2 Unit17] licht in wederhoor met Deloitte toe dat deze vergoeding alleen gold voor de deals met ziekenhuizen en niet voor de deals met het LCH.

¹³⁰⁴ Op 7 mei 2020 doet [Persoon 1 Unit17] als managing partner van [Y], tezamen met een andere managing partner van [Y] een aanbod om mondmaskers te leveren aan het LCH (zie [Y] in de organisatiestructuur in alinea 1258). Deloitte merkt op dat [Persoon 1 Unit17] en de managing partner (vanwege het criterium 'bekende Nederlander') op de VIP-lijst zijn gezet door VWS, onder de noemer "POL 188", met de status: "afgewezen (voldoende leveranciers)".

¹³⁰⁵ OAKLC14-001159591; OAKBZK22-000003118. Hoofdstuk 2 'Normenkader' beschrijft hoe het VIP-team en de VIP-lijst zijn ontstaan en op welke wijze politiek gevoelige leads worden opgevolgd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 9 'VIP-team' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

inkoopbehoefte te onderbouwen en te valideren, en om de vraag naar PBM in kaart te brengen, ontwikkelt en hanteert het LCH vanaf begin april 2020 een 'verfijnd' vraagprognosemodel.¹³⁰⁶ VWS stuurt op 10 april 2020 een verduidelijkende 'Opdrachtmail inzake LCH', met onder meer de opdracht om maximaal PBM in te kopen, zonder rekening te houden met een vooraf begrensde voorraadomvang. Vervolgens koopt het LCH vanaf 10 april 2020 op instructie van VWS maximaal PBM in.¹³⁰⁷ Op 11 mei 2020 krijgt het LCH van **Functionaris 2 VWS** de opdracht om de inkoop van chirurgische mondmaskers op te schalen tot één miljard.¹³⁰⁸

1262 Naast de inkoopstrategie vormt het tijdsgewricht een belangrijke context bij de inkopen PBM. In de fase waarin de 'aandacht piekt', te weten de periode waarin de media-aandacht toeneemt wat betreft het in Nederland beschikbaar krijgen van voldoende PBM, vindt de eerste order bij Unit17 plaats. De tweede order bij Unit17 vindt plaats als de berichtgeving in de media afneemt. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' voor een meer gedetailleerde beschrijving van het tijdsgewricht in die periode.¹³⁰⁹

1263 Het LCH plaatst twee orders bij Unit17 voor het leveren van PBM (zie paragraaf 9.8 'Overeenkomsten en orders' hierna). Het LCH plaatst op 21 april 2020 een order bij Unit17 voor het leveren van KN95-mondmaskers. Het LCH plaatst op 12 mei 2020 een order bij Unit17 voor het leveren van chirurgische mondmaskers. Bij de afstemming over de tweede order die het LCH plaatst bij Unit17, voor de levering van 80 miljoen chirurgische mondmaskers, medio mei 2020, geeft **Functionaris 1 LCH** aan dat de tweede order hoort bij de opdracht die **Functionaris 2 VWS** op 11 mei 2020 per e-mail aan het LCH heeft verstrekt om de inkoop van chirurgische mondmaskers op te schalen tot één miljard.¹³¹⁰

9.7 Aanbiedingen

9.7.1 Inleiding

1264 Deze paragraaf beschrijft hoe **Persoon 2 Unit17** in contact komt met het LCH; in eerste instantie met aanbiedingen vanuit zijn eigen vennootschap '**Persoon 2 Unit17** Beheer'. Vervolgens wordt ingegaan op de feiten en omstandigheden met betrekking tot de aanbiedingen die **Persoon 2 Unit17** vanaf 7 april 2020 namens Unit17 heeft gedaan aan het LCH.

9.7.2 Het eerste contact met het LCH vanaf 23 maart 2020

1265 **Persoon 2 Unit17** stuurt in de periode van 23 maart 2020 tot en met 7 april 2020 meerdere e-mails aan het NFU, VWS en verschillende zorginstanties, met aanbiedingen voor het leveren van mondmaskers, onderzoeks-

¹³⁰⁶ OAKLC14-000739280.

¹³⁰⁷ OAKVC2-000047695.

¹³⁰⁸ OAKBZK22-000005879.

¹³⁰⁹ Zie ook Bijlage E 'Tijdsgewricht'.

¹³¹⁰ OAKBZK22-000010670.

handschoenen en schorten (via Persoon 2 Unit17 Beheer).¹³¹¹ Deze aanbiedingen per e-mail van Persoon 2 Unit17 worden door verschillende organisaties doorgestuurd naar het LCH. De aanbiedingen bevatten – kort gezegd – voorstellen voor het leveren van PBM van vijftig tot honderd duizend(en) stuks per dag, volledig voorgefinancierd door de leverancier¹³¹² (gemaximeerd tot 2 miljoen stuks), en met een leveringstijd van maximaal één week.

1266 Op 3 april 2020 stuurt Persoon 2 Unit17 een e-mail over het kunnen leveren van mondmaskers aan het LCH.

Persoon 2 Unit17 geeft in deze e-mail aan dat de mondmaskers zijn goedgekeurd door TNO en dat al is geleverd aan het Jeroen Bosch Ziekenhuis. De aanbieding is gericht op de levering van “FFP2: KN95” mondmaskers, met een leveringstijd van maximaal één week in een hoeveelheid van 200.000 stuks per dag.¹³¹³ Persoon 2 Unit17 doet deze aanbieding bij het LCH als volgt:¹³¹⁴

Onze Zendingen die bij diverse ziekenhuizen, in Nederland, zijn afgeleverd zijn sinds vandaag goedgekeurd door TNO.

De eerste referentie die wij hiervoor kunnen opgeven is het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ).

Uiteraard mogen jullie dit verifiëren.

Als het goed is hebben zij ons ook doorgegevens aan jullie.

Hierbij de informatie omtrent de betreffende mondkapjes:

FFP2: KN95 Mondkapje: CE & FDA Gekeurd.

Levering van 200.000 per dag beschikbaar, levertijd maximaal 1 week.

Figuur 200: OAKLC14-001564901

1267 Op dezelfde dag reageert het LCH per e-mail op deze aanbieding van Persoon 2 Unit17. Het LCH meldt dat leveringen binnen “*zéér korte termijn (dagen)*” prioriteit krijgen. Het LCH licht toe dat er primair wordt gezocht naar “*fysieke en persoonlijk controleerbare voorraden*”, en vraagt aan Persoon 2 Unit17 of deze specificaties kan verschaffen.¹³¹⁵

1268 Persoon 2 Unit17 reageert hierop met een e-mail met als aangepast onderwerp: “*LEES AUB! GOEDGEKEURDE TNO Mondmaskers*”. In de e-mail verzoekt Persoon 2 Unit17 om telefonisch contact met het LCH, zodat er overlegd kan worden en er documentatie kan worden opgestuurd, in plaats van het ontvangen van “*deze standaard mail*”.¹³¹⁶ Vervolgens stuurt Persoon 2 Unit17 een e-mail aan het LCH waarin Persoon 2 Unit17 refereert aan een telefonisch contact tussen Persoon 2 Unit17 en Functionaris 1 LCH.¹³¹⁷

9.7.3 Eerste aanbieding Unit17 aan het LCH– april 2020

1269 Persoon 2 Unit17 reageert op 7 april 2020 per e-mail vanuit Unit17 op het verzoek van Team Inbox LCH om de benodigde specificaties van de aanbieding te mogen ontvangen. Hierbij levert Persoon 2 Unit17, per e-mail via

¹³¹¹ OAKLC14-001612590; OAKVC2-000015862; OAKLC14-001612874; OAKLC14-001546462.

¹³¹² In dit geval betreft de leverancier [Persoon 2 Unit17], die een aanbod doet vanuit zijn persoonlijke beheer-BV ([Persoon 2 Unit17] Beheer).

¹³¹³ OAKLC14-001589788.

¹³¹⁴ OAKLC14-001564901.

¹³¹⁵ OAKLC14-001562430.

¹³¹⁶ OAKLC14-001564901.

¹³¹⁷ OAKLC14-001622404.

Unit17, de door het LCH gevraagde informatie aan. [Persoon 2 Unit17] vermeldt dat de stuksprijs € 3,00 bedraagt, inclusief transportkosten, met 50% aanbetaling en na levering/goedkeuring de betaling van het restantbedrag. Bij deze reactie voegt [Persoon 2 Unit17] enkele afbeeldingen van KN95-mondmaskers van het merk 'Lian You'.¹³¹⁸

1270

Blijkens de onderzoeksinformatie is dit de eerste keer dat een aanbieding wordt gedaan uit naam van Unit17.

[Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] lichten aan Deloitte toe dat dit een algemene, commerciële aanbieding c.q. wervingsmail betreft, die aan meerdere partijen is verstuurd.¹³¹⁹

1271 De e-mail van [Persoon 2 Unit17] op 7 april 2020 luidt als volgt (met beantwoording door [Persoon 2 Unit17] van de vragen van het LCH in rood):¹³²⁰

Onze Zendingen zijn bij diverse ziekenhuizen, in Nederland, afgeleverd, gekeurd en geaccepteerd.

De eerste referentie die wij hiervoor kunnen opgeven is het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ) Uiteraard hebben wij er meerdere voor u bij interesse.

Zoals inmiddels bekend, dient elke zending afzonderlijk bij binnenkomst gekeurd worden.

Wij als Unit17 Garanderen dezelfde kwaliteit te leveren zowel in ieder ziekenhuis als bij iedere zending.

Hierbij de informatie omtrent de betreffende mondkapjes:

FFP2: KN95 Mondkapje: CE & FDA Gekeurd (zie bijlage met foto's):

- Levertijd maximaal 1 week;
- Minimale afname 50.000 stuks.
- Prijs: € 3,- per stuk, exclusief Btw., inclusief transportkosten.

- Email met bedrijfs- en contactgegevens. (Zie onder aan de mail)
- Volledig leesbare ongecensureerde afbeeldingen (alle zijden) van producten en verpakkingen. Vanwege de beeldkwaliteit vragen we u expliciet om afbeeldingen en geen video's aan te leveren. (zie bijlage)
- Hoeveelheden en fysieke locatie van de goederen. (wij hebben donderdag een restlevering van 3900 stuks)
- Duidelijke prijsstelling en betalingsvoorwaarden (bij bestelling 50%aanbetalen en bij levering en goedkeuring de overige 50%) Dit doen wij ook met ziekenhuizen waarmee wij samenwerken.

Mocht er interesse zijn in veiligheidsschorten, handschoenen of andere beschermingsartikelen voor het personeel dan verneem ik dat graag.

Best regards

[Persoon 2 Unit17]

UNIT17

Unit17 B.V.

Figuur 201: OAKLC14-001607125

¹³¹⁸ OAKLC14-001607125; OAKLC14-001607128. Zoals beschreven in alinea 1353, levert Unit17 KN95-mondmaskers van zowel het merk Lian You als van het merk Powecom.

¹³¹⁹ [Persoon 2 Unit17] licht in wederhoor toe dat 'na onderling overleg' is besloten om de mondmaskers aan het LCH via Unit17 aan te bieden en dat [Persoon 2 Unit17] vervolgens vanuit Unit17 is gaan corresponderen met het LCH.

¹³²⁰ OAKLC14-001607125.

1272 Eén dag later, op 8 april 2020, reageert het LCH per e-mail met de mededeling dat het aanbod concreet is en dat de documenten in goede orde zijn ontvangen. Het LCH vermeldt dat de reactie op het aanbod even kan duren, gezien de drukte. Persoon 2 Unit17 reageert begripvol wat betreft de drukte, maar vraagt ook of ze spoedig contact kunnen hebben. Persoon 2 Unit17 vermeldt dat ze "2 verschillende gefabriceerde" mondmaskers aanbieden, beide "gecontroleerd en goed gekeurd door het RIVM".¹³²¹ Ook geeft Persoon 2 Unit17 aan dat Unit17 garandeert dat bij elke levering "exact hetzelfde" wordt geleverd, en dat ze minimaal 200.000 stuks per dag kunnen inkopen.¹³²²

1273 Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 lichten aan Deloitte toe dat Persoon 2 Unit17 in contact is gekomen met Functionaris 1 LCH, aangezien Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 erin waren geslaagd de eerste ladingen mondmaskers succesvol bij verschillende ziekenhuizen af te leveren. Dit contact heeft vervolgens geresulteerd in (een) nieuwe aanbieding(en) en uiteindelijk in een order tussen Unit17 en het LCH, aldus Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17. Persoon 2 Unit17 bevestigt dit aan Deloitte en vult aan dat Persoon 2 Unit17 de contactgegevens van Functionaris 1 LCH heeft ontvangen van een van zijn contacten bij een ziekenhuis na een levering PBM, en zo in contact is gekomen met Functionaris 3 LCH.

1274 Op 17 april 2020 stuurt Functionaris 3 LCH een blanco LCH-inkooporderformulier¹³²³ naar Persoon 2 Unit17. In de begeleidende e-mail schrijft Functionaris 3 LCH dat het LCH-inkooporderformulier een 'voorbeeld' betreft, bedoeld om de order definitief te maken. In de begeleidende e-mail van het LCH is onder het kopje "Afspraak" vermeld dat er "3 mio in 2 wkn" worden geleverd en dat gedurende de weken 3 tot en met 7 twee miljoen mondmaskers per week worden geleverd (in totaal 13 miljoen mondmaskers, verdeeld over 7 weken). Tevens vermeldt Functionaris 3 LCH onder 'afpraak' de optie voor "vervolg optie 4wkn". De stuksprijs bedraagt "2,33 euro FOB (locatie tb checked)".¹³²⁴ Zie voor de vastlegging van de order en voor uitleg bij de aangeboden en overeengekomen prijs paragraaf 9.9 'Prijs'.

1275 In een notitie van het LCH blikt Functionaris 12 LCH terug op de selectie van Unit17 als leverancier van het LCH. In deze notitie wordt beschreven dat het Jeroen Bosch Ziekenhuis, op verzoek van Persoon 2 Unit17, Unit17 als referent heeft opgegeven. Hierover heeft Functionaris 1 LCH contact gehad met het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Daarnaast heeft Unit17 referenties verschaft van verschillende zorginstellingen waaraan zij levert. In de notitie is onder meer het volgende vermeld:¹³²⁵

¹³²¹ Zie paragraaf 9.11.2 voor nadere details.

¹³²² OAKLC14-001681338.

¹³²³ OAKLC14-003835387. Op basis van de bestandsnaam '20200414 LCH Order request form' en de tekst uit het LCH-inkooporderformulier is de beschikbare onderzoeksinformatie geanalyseerd. Daaruit volgt dat blanco LCH Order request forms niet standaard werden verzonden naar leveranciers, maar dat deze bij uitzondering naar enkele leveranciers zijn verzonden.

¹³²⁴ OAKLC14-003835386. 'FOB' is een afkorting van de incoterm 'Free on Board' (zie paragraaf 9.10.2 voor een verdere uitleg over deze leveringsvoorwaarde).

¹³²⁵ OAKLC14-000174849.

Zoals gevraagd stuur ik je in deze mail informatie rond de selectie van Unit17 als leverancier van het LCH.

- Referenties
 - o Unit17 kwam binnen als referentie van het Jeroen Bosch ziekenhuis. Unit17 was al leverancier van het Jeroen Bosch ziekenhuis en op het verzoek van Unit17 (Persoon 2 Unit17) heeft het Jeroen Bosch ziekenhuis als referent gediend. Hiervoor is er contact geweest tussen een werknemer van het Jeroen Bosch ziekenhuis en Functionaris 1 LCH
 - o Unit17 heeft eveneens referenties van verschillende zorginstellingen waaraan zij leverden overhandigd in de vorm van verschillende facturen en inkooporders. Deze facturen en inkooporders zijn als attachment bij deze mail bijgevoegd.
- Credit check
 - o Voor de credit check heeft Unit17 eveneens andere bv's (zover ik weet als onderdeel van dezelfde holding) naar voren geschoven waarin meerdere werknemers en meer kapitaal aanwezig was. Op basis hiervan is door Functionaris 1 LCH besloten om een deal met Unit17 goed te keuren.

Figuur 202: OAKLC14-000174849

9.7.4 Tweede aanbieding Unit17 aan het LCH – mei 2020

1276 Op 12 mei 2020 stuurt Persoon 2 Unit17 vanuit Unit17, "Zoals besproken", een e-mail aan Functionaris 12 LCH, met een leveringsschema voor 80 miljoen chirurgische mondmaskers (type IIR).¹³²⁶ Blijkens het leveringsschema zal de order worden geleverd in twee deelleveringen van 10 miljoen stuks en in drie deelleveringen van 20 miljoen stuks. De goederen zullen worden geleverd in de periode van 22 mei 2020 tot en met 19 juni 2020. Verder is in de e-mail aangegeven dat een deellevering plaatsvindt nadat er een aanbetaling van 50% is ontvangen. Bij de e-mail is een factuur gevoegd voor de 50% aanbetaling van de eerste deellevering van 10 miljoen stuks, ad € 0,40 per chirurgisch mondmasker.¹³²⁷

1277 Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet hoe dit aanbod tot stand is gekomen, anders dan dat Functionaris 12 LCH de e-mail van Persoon 2 Unit17 doorstuurt binnen het LCH, met het verzoek hier een inkooporder van te maken. Functionaris 12 LCH en Persoon 2 Unit17 hebben aan Deloitte toegelicht dat de afstemming over deze aanbieding grotendeels telefonisch heeft plaatsgevonden. Wij verwijzen naar paragraaf 9.8.3 hierna voor de tweede order bij Unit17.

9.8 Overeenkomsten en orders

9.8.1 Inleiding

1278 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de overeenkomsten en orders van het LCH die zijn geplaatst bij Unit17.

¹³²⁶ OAKLC14-003802012.

¹³²⁷ OAKLC14-003802013.

9.8.2

Eerste order Unit17

9.8.2.1

13 miljoen KN95-mondmaskers

1279 Zoals hiervoor in paragraaf 9.7 'Aanbieding' is beschreven, heeft [Functionaris 3 LCH](#) op 17 april 2020 een blanco LCH-inkooporderformulier naar [Persoon 2 Unit17](#) gestuurd, als 'voorbeeld', om de order definitief te maken. In de begeleidende e-mail is onder de noemer 'Afspraak' aangegeven dat er 13 miljoen mondmaskers zullen worden geleverd, verdeeld over 7 weken. Daarnaast is er een stuksprijs van € 2,33 vermeld, evenals de leveringsvoorwaarde FOB.¹³²⁸

1280 Op 20 april 2020 stuurt [Persoon 2 Unit17](#) enkele vragen aan [Functionaris 3 LCH](#) van zijn "compagnon". De vragen betreffen voornamelijk informatie over facturatie en (aan)betaling, maar gaan ook over afnamegaranties en leveringsdetails. In de e-mail wordt gesteld dat Unit17 normaliter nooit goederen levert zonder aanbetaling. [Functionaris 3 LCH](#) stuurt deze e-mail door naar [Functionaris 12 LCH](#), die op dezelfde dag op iedere vraag reageert richting [Persoon 2 Unit17](#). In het zwart zijn hieronder de vragen van [Persoon 2 Unit17](#) weergegeven en in het blauw de antwoorden van [Functionaris 12 LCH](#).¹³²⁹

- Aan wie moeten wij factureren? Kunnen we de factuurgegevens ontvangen? Dit is neem ik aan ook de contractpartij? klopt! Mediq Nederland BV, on behalf of: Landelijk Consortium Hulpmiddelen; Rijnzathe 10; 3454 PV Utrecht
- Wat is het betalingsplan? Gaan zij 50% aanbetalen voor de volledige order? Dit maakt het namelijk mogelijk om de prijs vast te zetten voor 8 weken. Indien dit niet lukt omdat ze voor de eerste keer zaken met ons doen moeten we bijvoorbeeld kijken of ze na de eerste levering en dus het vertrouwen daar is zij de rest van de order aanbetalen. Wat we kunnen doen is een aanbetaling van 50% over de eerste order en resterende bedrag bij levering in Shanghai. En dit kunnen we iedere vervolgorde herhalen: week van te voren de 50% en 50% bij levering. Bel nog even als we dit niet
- Wat is het leveringsadres in China? All-link, No.62 Jinwen Road, Pudong, Shanghai, China
- Hoe hebben wij zekerheid op terugbetaling? Waarom is het binnen 72 uur? Wij geven normaal NOOIT goederen weg zonder betaling. Bij België gaan we dit bijvoorbeeld niet doen. Ook overheden kunnen langzaam zijn in betalen. Richtlijn van VVWS is dat we 50% aan kunnen betalen en de overige 50% direct na levering.
- Kunnen wij ook deellieferingen uitvoeren? Zo ja, krijgen we deze goederen dan na levering binnen 72 uur betaald? Zeker kunnen jullie deellieferingen uitvoeren. Het was mijn veronderstelling dat deze order ook deel (week-)leveringen betrof. Prima dus!
- Wanneer ontvangen wij de definitieve order en aanbetaling? Dit ivm planning fabrieken. Zou je op basis van de bovenstaande gegevens een factuur kunnen sturen voor de eerste aanbetaling? Vermeld hierin goed de factuurgegevens en de betaal en levercondities. Nemen we het morgen mee en wordt de aanbetaling direct voldaan.

Figuur 203: OAKLC14-002063274

1281 Uit de beantwoording van de vragen door [Functionaris 12 LCH](#) volgt dat het LCH 50% wil aanbetalen per deel-levering en dat het restant wordt betaald na levering in Shanghai. Ook wordt verzocht om de eerste factuur te sturen, zodat de aanbetaling van 50% op de eerste deelorder kan plaatsvinden.¹³³⁰

¹³²⁸ OAKLC14-003835386.

¹³²⁹ OAKLC14-002063274.

¹³³⁰ OAKLC14-002063274.

1282 Persoon 2 Unit17 stuurt diezelfde dag de factuur op naam van Unit17 voor de eerste drie miljoen stuks KN95-mondmaskers naar Functionaris 12 LCH en Functionaris 3 LCH. Op de factuur is vermeld dat er 50% aanbetaald moet worden en dat de resterende 50% moet worden betaald bij aflevering in Shanghai. De stuksprijs die is vermeld op de factuur bedraagt € 2,30 en niet € 2,33, zoals vermeld in de e-mail van Functionaris 3 LCH van 17 april 2020. Persoon 2 Unit17 bevestigt in de begeleidende e-mail bij het toezenden van de factuur dat de afgesproken prijs € 2,30 bedraagt.¹³³¹ Op de factuur voor de eerste aanbetaling is vermeld dat het "KN95 Face Masks" zijn van "Powecom/Lianyou".¹³³²

1283 Intern wordt door het LCH het LCH-inkooporderformulier van Unit17 gecontroleerd, dat vervolgens op 21 april 2020 binnen het LCH wordt gedeeld. Het LCH-inkooporderformulier heeft betrekking op 13 miljoen KN95-mondmaskers. Het betreft in totaal een order met Unit17 van € 29,9 miljoen (stuksprijs € 2,30 en FOB). In de e-mail is aangegeven dat de kredietwaardigheidscheck op Unit17 reeds in gang is gezet, maar dat nog gewacht wordt op de uitkomst hiervan.¹³³³ In het LCH-inkooporderformulier is onder meer het volgende opgenomen:¹³³⁴

Order Request Form LCH				Order/PO number (by Finance)		FOB
Please list every (sub)delivery as a separate row				21/Apr/20	Order date	€
Product details LCH	Category LCH	Product details supplier	Quantity	Exp. delivery date	Price / unit	Total cost
1. Mondmasker KN95	1. Mondmaskers	KN95 Face Masks	3,000,000	5/1/2020	2.30	6,900,000.00
1. Mondmasker KN95	1. Mondmaskers	KN95 Face Masks	2,000,000	5/8/2020	2.30	4,600,000.00
1. Mondmasker KN95	1. Mondmaskers	KN95 Face Masks	2,000,000	5/15/2020	2.30	4,600,000.00
1. Mondmasker KN95	1. Mondmaskers	KN95 Face Masks	2,000,000	5/22/2020	2.30	4,600,000.00
1. Mondmasker KN95	1. Mondmaskers	KN95 Face Masks	2,000,000	5/29/2020	2.30	4,600,000.00
1. Mondmasker KN95	1. Mondmaskers	KN95 Face Masks	2,000,000	6/5/2020	2.30	4,600,000.00
			13,000,000			
				Tot. ordercosts	€	29,900,000.00
				Incl VAT	€	29,900,000.00

Figuur 204: OAKLC14-000738970

1284 Naast productdetails en leveringsdata bevat het LCH-inkooporderformulier een toelichting op diverse elementen die relevant zijn voor de inkoop. In het LCH-inkooporderformulier van 21 april 2020 wordt beschreven dat de productkwaliteit positief is bevonden in Leusden en in Vianen (zie verder paragraaf 9.11 Kwaliteit). Ook is vermeld dat de leverancier is langsgesproken in Leusden en dat het een "NL Partij" betreft. Op de vraag of er een kredietwaardigheidscheck heeft plaatsgevonden, is als antwoord vermeld dat deze door het LCH is verricht (zie paragraaf 9.8.2.2):¹³³⁵

Aankoopcriteria inkoop goederen	J/N/nvt	Toelichting
Is de productkwaliteit getest of gecheckt?	J J/N/nvt	In Leusden én in Vianen positief getest!
Is de leverancier bekend? (zoja, nadere toelichting verplicht)	J J/N/nvt	Hier in Leusden langsgesproken. NL partij
Is er een leverancier credit check gedaan? (zo ja nadere toelichting)	J J/N/nvt	Ja door LCH
Is het budget toereikend voor deze order? (by finance)	J/N/nvt	

Figuur 205: OAKLC14-000738970

¹³³¹ OAKLC14-000739186.

¹³³² OAKLC14-000738969.

¹³³³ OAKLC14-000738968.

¹³³⁴ OAKLC14-000738970.

¹³³⁵ OAKLC14-000738970.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

1285 Het LCH-inkooporderformulier voor de eerste order met Unit17 is ondertekend door Functionaris 12 LCH als indiener van de order, door Functionaris 3 LCH als teamleider, door Functionaris 9 LCH als procuratiehouder, en door Functionaris 1 LCH.¹³³⁶

1286 De door Mediq (namens het LCH) ondertekende Purchase Order is gedateerd op 21 april 2020 en is aan Unit17 verzonden op 29 april 2020.¹³³⁷ Op 20 mei 2020 stuurt het LCH het 'dringend verzoek' aan Unit17 om de Purchase Order te controleren en deze ondertekend te retourneren.¹³³⁸ Uit de interne mailwisseling binnen het LCH van begin mei 2021 volgt: "Bijgaande PO's zijn naar Unit17 verzonden (heb beide orders toegevoegd). Ik heb geen PO's retour kunnen vinden. E-mailadres is anders bij beide PO's."¹³³⁹

1287 In interviews met Functionaris 1 LCH en Functionaris 12 LCH lichten zij toe dat de overeenkomsten met Unit17 zijn gesloten op basis van de door Persoon 2 Unit17 aangeleverde referenties van leveringen aan ziekenhuizen en positieve testuitslag(en) van de mondkmaskers, en dat Persoon 2 Unit17 betrouwbaar overkwam bij de medewerkers van het LCH. In een interview met Deloitte licht Functionaris 3 LCH aanvullend toe dat Unit17 een opportunistische partij is, die "mazzel" heeft gehad. Volgens Functionaris 3 LCH was er op het moment van het sluiten van de order met Unit17 sprake van problemen tussen het LCH en de leverancier RGA.

9.8.2.2 Kredietwaardigheidscheck op Unit17 en daarna op Persoon 2 Unit17 Beheer

1288 Op 20 april 2020 laat Mediq op verzoek van het LCH een kredietwaardigheidscheck uitvoeren op Unit17. Dit gebeurt bij twee externe bureaus. In het rapport van het eerste bureau is aangegeven: "score C[...] gemiddeld risico [...] lage kans een op financiële calamiteit".¹³⁴⁰ In het rapport van het tweede bureau is te lezen: "score B- [...] gemiddeld risico". Het advies van het tweede bureau luidt: "In verband met de COVID-19 crisis adviseren wij extra voorzichtigheid te betrachten bij het aangaan van alle relaties met een rating lager dan B."¹³⁴¹ Blijkens een interne, in juli 2021 door het LCH opgestelde, tijdlijn betreffende de transacties met Unit17, heeft het LCH op 21 april 2020 Persoon 2 Unit17 telefonisch geïnformeerd dat de uitkomst van de kredietwaardigheidscheck van Unit17 "niet goed was". In deze tijdlijn is ook vastgelegd dat er toen is gesproken over het verstrekken van een garantie door de "beheer BV" van Persoon 2 Unit17.¹³⁴²

1289 Op 21 april 2020 stuurt Persoon 2 Unit17 een e-mail aan het LCH met daarin aanvullende informatie, zoals screenshots van afleverings- en betalingsdocumentatie en van verschillende overeenkomsten die zijn gesloten met Nederlandse ziekenhuizen, zowel door Unit17 als door Persoon 2 Unit17 Beheer (een vennootschap van

¹³³⁶ OAKLC14-004005206.

¹³³⁷ OAKLC14-001117798; OAKLC14-001117799.

¹³³⁸ OAKLC14-001118203.

¹³³⁹ OAKLC14-000176448.

¹³⁴⁰ OAKLC14-000739384.

¹³⁴¹ OAKLC14-000739385.

¹³⁴² OAKLC14-000242384; OAKLC14-000242385.

Persoon 2 Unit17).¹³⁴³ Ook stuurt Persoon 2 Unit17 een e-mail aan het LCH met daarin gegevens van Persoon 2 Unit17 Beheer, "naar aanleiding van het feit dat Unit 17 niet door de creditcheck heen is gekomen".¹³⁴⁴

Naar aanleiding van het feit dat Unit 17 niet door de creditcheck heen is gekomen stuur ik hierbij mijn beheer BV. AK. Beheer gegevens.

De manier waarop wij alles in werking hebben kunnen zetten is via het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Via hen hebben wij het telefoonnummer van C. ontvangen. Via C. zijn wij terecht gekomen bij N. en vervolgens bij u.

Mijn beheer BV. is ook eigenaar van werkmaatschappijen incl. Personeel. Tevens heb ik Privé een rekening courant naar mijn Beheer BV. Privé ben ik dus ook aansprakelijk.

Daarnaast hebben wij met 2 ziekenhuizen de volledige order voor gefinancierd (JBZ & Meander). Zie aantallen van deze orders in de vorige mail.

UMC Utrecht en de Noordwestgroep ziekenhuizen hebben allen 50% vooraf betaald en 50% bij levering (zie vorige mail voor de bevestiging hiervan).

Wij werken, net zoals jullie, samen met Flexport. Uiteraard is het mogelijk om de gegevens van de zendingen op te vragen. Zowel de zendingen die gepasseerd zijn als de zendingen die momenteel onderweg zijn.

Alle informatie is op te vragen onder de naam van Unit17.

AK. Persoon
2 Unit17

C.
Functionaris
1 LCH

N.
Functionaris
3 LCH

Figuur 206: OAKLC14-003504293

1290 Functionaris 12 LCH stuurt de e-mail van Persoon 2 Unit17 door naar diverse medewerkers van het LCH en vermeldt: "Laten we morgen kijken hoever we met ze willen gaan. Neem jij dit mee in jullie standup?"¹³⁴⁵ Uit de interne e-mailcorrespondentie van het LCH blijkt dat er vervolgens op 21 april 2020 een kredietwaardigheidscheck wordt uitgevoerd op Persoon 2 Unit17 Beheer. In het rapport van het eerste bureau is aangegeven: "score A [...] Zeer Laag Risico, [...] Laagste kans op een financiële calamiteit".¹³⁴⁶ In het rapport van het tweede bureau wordt vermeld: "score BB [...] gemiddeld risico".¹³⁴⁷ Functionaris 1 LCH wordt er vervolgens per e-mail over geïnformeerd dat "De kredietcontrole is uitgevoerd en akkoord bevonden".¹³⁴⁸

1291 Een medewerker van het LCH die in juni 2021 een zoekslag doet naar het bestaan van een garantstelling voor Unit17 in de inkooporderdossiers en de e-mails van het LCH meldt per e-mail aan een collega dat geen garantstelling is aangetroffen.¹³⁴⁹ De uitleg bij de kredietwaardigheidscheck is daarbij als volgt:¹³⁵⁰

¹³⁴³ OAKLC14-003504299.

¹³⁴⁴ OAKLC14-003504293.

¹³⁴⁵ OAKLC14-003504299.

¹³⁴⁶ OAKLC14-000739413.

¹³⁴⁷ OAKLC14-000739412.

¹³⁴⁸ OAKLC14-003492987.

¹³⁴⁹ OAKLC14-000173442.

¹³⁵⁰ OAKLC14-000173470.

Ik heb in onze inkooporder dossiers (zowel order LCH2020-0151 als LCH2020-0222) en mailbox gezocht naar garantstelling voor Unit17 vanuit een ander BV. Het enige dat ik ben tegengekomen is bijgaande e-mail met bijgevoegd 2 credit checks op AK. Beheer en bijgaand document "lch20200151_1030104920".

Uit laatstgenoemde document maak ik op, aan de hand van een e-mail van AK., dat Unit17 niet door de credit check is gekomen en er vervolgens een creditcheck is uitgevoerd op de persoonlijke beheer BV van AK. genaamd AK. Beheer waar hij dus 100% aandeelhouder van is (vanuit deze BV werden al mondmaskers geleverd aan ziekenhuizen). Deze creditcheck was vervolgens kennelijk wel goed genoeg om de order bij Unit17 te plaatsen, echter ik kom nergens tegen dat er afspraken zijn gemaakt dat er vanuit AK. Beheer garant wordt gestaan voor Unit17.

Graag deze input zelf in samenwerking met Legal op zijn juridische merites beoordelen. Ik ben geen jurist en niet betrokken geweest bij de totstandkoming van deze deal (vond plaats voordat ik bij LCH aan de slag ben gegaan).

AK. Persoon
2 Unit17

Figuur 207: OAKLC14-000173442

1292

Daarnaast wordt in een e-mail van Functionaris 12 LCH het volgende uitgelegd over de kredietwaardigheidscheck:¹³⁵¹

- Credit check
 - o Voor de credit check heeft Unit17 eveneens andere bv's (zover ik weet als onderdeel van dezelfde holding) naar voren geschoven waarin meerdere werknemers en meer kapitaal aanwezig was. Op basis hiervan is door Functionaris 1 LCH besloten om een deal met Unit17 goed te keuren.

Figuur 208: OAKLC14-000174849

1293

In een interview met Deloitte inzake de transactie met Unit17 vergelijkt Functionaris 12 LCH deze overeenkomst met de RGA-transactie. Voor Functionaris 12 LCH was het niet duidelijk of het LCH zaken deed met de persoon of met het bedrijf achter de persoon. Functionaris 12 LCH geeft aan dat het niet gebruikelijk is dat een andere rechtspersoon dan die waarmee de transacties zijn overeengekomen, gebruikt wordt voor een kredietwaardigheidscheck. Functionaris 12 LCH licht toe dat het LCH de overeenkomsten met Unit17 achteraf gezien niet had moeten sluiten en dat er te veel is afgegaan op de gunfactor die Persoon 2 Unit17 had, zonder dat Persoon 2 Unit17 dit kon onderleggen met de juiste credentials. Daarnaast werd volgens Functionaris 12 LCH niet goed onderzocht wat de relatie was tussen Persoon 2 Unit17 en Unit17. In wederhoor met Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 stellen zij dat er maar één partij was die zaken deed met het LCH, en dat was Unit17; de Purchase Order van het LCH was gericht aan Unit17, de facturen ontving het LCH van Unit17, en de betalingen deed het LCH aan Unit17. Persoon 2 Unit17 licht in wederhoor toe circa vijf keer bij het LCH in Leusden te zijn geweest. Volgens Persoon 2 Unit17 heeft Persoon 2 Unit17 aan het LCH informatie verstrekt over Persoon 2 Unit17 Beheer voor de kredietwaardigheidscheck en in het kader van het instaan voor de order van Unit17.

9.8.2.3 Akkoord eerste order

1294

Uit interviews met VWS en met betrokkenen bij het LCH volgt dat er volgens de inkoopprocedure van het LCH bij een order van meer dan € 5 miljoen een akkoord nodig is van Functionaris 2 VWS. Nu de eerste order van Unit17 in totaal € 29,9 miljoen bedraagt, vereist deze een akkoord van Functionaris 2 VWS.

1295

Op 21 april 2020 sturen Functionaris 8 LCH en Functionaris 13 LCH een e-mail aan Functionaris 5 VWS, Functionaris 2 VWS en Functionaris 1 LCH. In deze e-mail is aangegeven dat de kredietwaardigheidscheck op dat moment wordt

¹³⁵¹ OAKLC14-000174849.

uitgevoerd en dat “de lead” in Leusden langs is geweest, waarna de productkwaliteit positief is bevonden. De e-mail luidt als volgt:¹³⁵²

Hierbij de details van een order voor mondmaskers KN95 waarvan het drempelbedrag de 5 miljoen euro overschrijdt. Graag jullie reactie. Order inzake Unit 17 B.V. – 13 miljoen mondmaskers KN95 orderwaarde € 29.900.000. Het betreft de aanschaf van 13 miljoen mondmaskers KN95 ad €2,30 per stuk of in totaal €29,9 miljoen. Unit 17 B.V. is een Nederlandse partij en een nieuwe leverancier voor LCH. De lead is in Leusden langs geweest en de productkwaliteit in Leusden en Vianen positief bevonden. De kredietcontrole wordt uitgevoerd op dit moment. - We wachten de uitkomst hiervan af alvorens het aangaan van de order. De aanbesteding bedraagt 50% van de deellevering, in dit geval €3,45 mln en moet vandaag gedaan worden. Voor iedere volgende deellevering betalen wij 50% aan. De goederen zullen worden geleverd tussen week 18 (vanaf 1 mei) en week 23 (5 juni).

Figuur 209: OAKVC1-000533717

1296 Op deze e-mail reageert Functionaris 2 VWS met de melding dat Functionaris 2 VWS voortaan eerst de instemming van Functionaris 1 LCH wil ontvangen, en meer informatie nodig heeft om een oordeel te kunnen geven.¹³⁵³

Tussentijds ontvangt het LCH de kredietwaardigheidsrapporten betreffende Persoon 2 Unit17 Beheer. Vervolgens stuurt Functionaris 13 LCH een nieuwe e-mail naar Functionaris 1 LCH, waarin wordt vermeld dat de kredietcontrole akkoord is bevonden:¹³⁵⁴

Order 1: Order inzake Unit 17 B.V. – 13 miljoen mondmaskers KN95 orderwaarde € 29.900.000 (conform de mail van gisteren).

Het betreft de aanschaf van 13 miljoen mondmaskers KN95 ad €2,30 per stuk of in totaal €29,9 miljoen.

Unit 17 B.V. is een Nederlandse partij en een nieuwe leverancier voor LCH. De lead is in Leusden langs geweest en de productkwaliteit in Leusden en Vianen positief bevonden. Deze leverancier heeft recent aan Nederlandse en Belgische ziekenhuizen geleverd.

De kredietcontrole is uitgevoerd en akkoord bevonden.

De aanbesteding bedraagt 50% van de deellevering, in dit geval €3,45 mln en dient vandaag gedaan te worden. Voor iedere volgende deellevering betalen wij 50% aan.

De goederen zullen worden geleverd tussen week 18 (vanaf 1 mei) en week 23 (5 juni).

Figuur 210: OAKVC3-000033565

1297 Op 22 april 2020 stuurt Functionaris 1 LCH een e-mail door naar Functionaris 2 VWS en naar Functionaris 5 VWS, waarin onder meer wordt beschreven dat Functionaris 1 LCH met Functionaris 2 VWS heeft gebeld over de order van Unit17 en dat Functionaris 1 LCH zelf akkoord is.¹³⁵⁵

¹³⁵² OAKVC1-000533717.

¹³⁵³ OAKVC16-000094637.

¹³⁵⁴ OAKVC3-000033565.

¹³⁵⁵ OAKVC2-000350739.

1298 Op 22 april 2020 reageert Functionaris 2 VWS richting Functionaris 5 VWS naar aanleiding van het akkoord van Functionaris 1 LCH als volgt: Functionaris 5 VWS, *Kan ik akkoord gaan?* Op dezelfde dag reageert Functionaris 5 VWS op Functionaris 2 VWS met: *"Ik kan niet beoordelen of de prijs van 2,30 "marktconform" is, maar mogelijk heeft Functionaris 1 LCH dat in zijn tel gesprek met jou besproken."* Vervolgens stuurt Functionaris 2 VWS als reactie dat het een marktconforme prijs is¹³⁵⁶ en stuurt Functionaris 2 VWS zijn akkoord naar Functionaris 1 LCH.¹³⁵⁷

9.8.3 Tweede order Unit17

9.8.3.1 80 miljoen chirurgische mondmaskers

1299 Op 12 mei 2020 stuurt Persoon 2 Unit17 een e-mail aan Functionaris 12 LCH met een leveringsschema voor 80 miljoen chirurgische mondmaskers type IIR à € 0,40 per stuk. Bij de e-mail met dit leveringsschema stuurt Persoon 2 Unit17 een factuur mee voor een aanbetaling van € 2 miljoen (aanbetaling van 50% voor de eerste deellevering). De factuur heeft een factuurdatum van 11 mei 2020. Na ontvangst van het leveringsschema verzoekt Functionaris 12 LCH aan 'trade@lchulpmiddelen.nl' op 12 mei 2020 via een e-mail om deze 'op order te zetten'.¹³⁵⁸

1300 Op 15 mei 2020 stuurt Functionaris 12 LCH aan Functionaris 13 LCH het verzoek om de order te formaliseren en dezelfde dag nog de aanbetaling voor de eerste deellevering te voldoen. Functionaris 13 LCH informeert Functionaris 12 LCH per e-mail de order in gang te zetten.¹³⁵⁹ Op het LCH-inkooporderformulier zijn onderstaande productspecificaties en verwachte leveringsdata vermeld:¹³⁶⁰

	Order Request Form LCH		LCH2020-0222	Order/PO number (by Finance)		FOB
	Please list every (sub)delivery as a separate row		12/May/20	Order date		€
Ordernummer regel	Product details LCH	Product details supplier	Quantity	Exp. delivery date	Price / unit	Total cost
LCH2020-0222-01	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	10,000,000	5/22/2020	0.40	4,000,000.00
LCH2020-0222-02	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	20,000,000	5/29/2020	0.40	8,000,000.00
LCH2020-0222-03	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	20,000,000	6/5/2020	0.40	8,000,000.00
LCH2020-0222-04	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	20,000,000	6/12/2020	0.40	8,000,000.00
LCH2020-0222-05	2. Chirurgisch mondmasker Type 2R	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	10,000,000	6/19/2020	0.40	4,000,000.00
			80,000,000			
				Tot. ordercosts	€	32,000,000.00
				incl VAT	€	32,000,000.00

Figuur 211: OAKLC14-004002075

¹³⁵⁶ OAKVC2-000350740.

¹³⁵⁷ OAKLC14-003504282.

¹³⁵⁸ OAKLC14-003802012; OAKLC14-003802013.

¹³⁵⁹ OAKLC14-000045314.

¹³⁶⁰ OAKLC14-004002075.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

1301 Naast de productspecificaties en leveringsdata wordt op het LCH-inkooporderformulier toegelicht dat de productkwaliteit wordt "gegarandeerd bij supplier". Ook is op het LCH-inkooporderformulier aangegeven dat er al een order is geplaatst waarvan een deel geleverd is:¹³⁶¹

Aankoopcriteria inkoop goederen	J/N/nvt	Toelichting
Is de productkwaliteit getest of gecheckt?	J	J/N/nvt
Is de leverancier bekend? (zoja, nadere toelichting verplicht)	J	J/N/nvt
Is er een leverancier credit check gedaan? (zo ja nadere toelichting)	J	J/N/nvt
Is het budget toereikend voor deze order? (by finance)	J/N/nvt	

C.
Functionaris
1 LCH

Figuur 212: OAKLC14-004002075

1302 Het LCH-inkooporderformulier is ondertekend door Functionaris 12 LCH als indiener van de order, door Functionaris 9 LCH als procuratiehouder, en door Functionaris 1 LCH.¹³⁶²

1303 De namens Mediq ondertekende Purchase Order dateert van 12 mei 2020 en wordt op 25 mei 2020 toegezonden aan Unit17.¹³⁶³ Uit een interne mailwisseling binnen het LCH van mei 2021 blijkt dat het LCH niet de gevraagde, door Unit17 ondertekende, PO heeft ontvangen.¹³⁶⁴

9.8.3.2 Akkoord tweede order

1304 Uit interviews met VWS en met betrokkenen bij het LCH volgt dat er volgens de inkoopprocedure van het LCH bij een order van meer dan € 5 miljoen akkoord nodig is van Functionaris 2 VWS. Aangezien de tweede order tussen het LCH en Unit17 resulteert in een totaalbedrag van € 32 miljoen, vereist deze order een akkoord van Functionaris 2 VWS.

1305 Op 15 mei 2020 stuurt Functionaris 13 LCH een e-mail naar Functionaris 1 LCH, waarin onder meer is vermeld dat Functionaris 1 LCH dezelfde dag akkoord heeft gegeven op de order van Unit17. Functionaris 13 LCH doet het verzoek om de e-mail te versturen naar "de contact personen" bij VWS. Unit17 wordt beschreven als een "Nederlandse partij en een bekende leverancier voor LCH". In de e-mail wordt het volgende vermeld over de order:¹³⁶⁵

Order 1: Order inzake Unit 17 – 80 miljoen chirurgische mondmaskers type 2R met een orderwaarde van EUR 32.000.000.

Het betreft de aanschaf van 80 miljoen chirurgische mondmaskers type 2R ad EUR 0,40 met een totale orderwaarde van EUR 32.000.000.

Unit 17 B.V. is een Nederlandse partij en een bekende leverancier voor LCH. Het betreft een herhaalorder.

De aanbesteding bedraagt 50% (EUR 2.000.000) van de eerste deelorder, de restbetaling bedraagt 50% na iedere deelorder. Inco terms FOB.

Er zijn vijf deellieferingen van 10.000.000 stuks (2x) en 20.000.000 (3x).

De goederen zullen worden geleverd in de periode 22 mei – 19 juli 2020.

Figuur 213: OAKLC14-003493263

¹³⁶¹ OAKLC14-004002075.

¹³⁶² OAKLC14-003978964.

¹³⁶³ OAKLC14-000240222.

¹³⁶⁴ OAKLC14-000176448.

¹³⁶⁵ OAKLC14-003493263.

Op dezelfde dag stuurt Functionaris 1 LCH een bericht over vier orders bij vier verschillende leveranciers, waaronder Unit17, door aan Functionaris 2 VWS en Functionaris 5 VWS, met onder meer de volgende tekst: "Graag jullie goedkeuring voor onderstaande 4 orders [...] de chirurgische mondmaskers zijn nog de officiële orders om de 1 mrd vol te maken". Daarnaast geeft Functionaris 1 LCH aan dat deze vier orders vooraf zijn besproken.¹³⁶⁶ Op 16 mei 2020 stuurt Functionaris 2 VWS in reactie op die e-mail zijn akkoord.¹³⁶⁷

9.9 Prijs

9.9.1 Inleiding

In de voorgaande paragrafen zijn de aanbiedingen en (de totstandkoming van) de orders van het LCH bij Unit17 beschreven. Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden inzake de prijsstelling ten aanzien van de orders die zijn gesloten tussen het LCH en Unit17.

9.9.2 Het proces van de prijsstelling

In de maanden april en mei 2020 wordt binnen het LCH wekelijks een e-mail gedeeld met als onderwerp 'Forecast inkooprijzen, max prijzen en thresholds'.¹³⁶⁸ In deze e-mail is standaard een tabel opgenomen waarin de (verwachte) inkooprijzen, de maximaal gestelde prijs en de minimaal gestelde afname voor diverse soorten PBM, waaronder mondmaskers, zijn opgenomen. Vanaf 21 april 2020 wordt een maximaal gestelde leveringstijd aan deze tabel toegevoegd.¹³⁶⁹

		Actuals	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast	Forecast			
	product	week 13	week 14	week 15	week 16	week 17	week 18	week 19	week 20	week 21	week 22	week 23	week 24	max	volume threshold	levertermijn threshold
1	Mondmaskers		2.99	3.80	3.80	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	3.00	100,000	7 dagen
2	Isolatiejassen		2.85	3.80	4.70	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	500,000	7 dagen
3	Beschermingsbrillen		1.23	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.46	niet	7 dagen
4	Halterschorten		1.50	1.50	1.50	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.75	1,000,000	7 dagen
5	Chirurgische mondmaskers		0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.55	1,000,000	7 dagen
6	Onderzoekshandschoenen		0.07	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.10	5,000,000	7 dagen
7	Sterilium		6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	niet	7 dagen
8	Testkits Corona		16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56	16.56			

Figuur 214: OAKLC14-001265024

De inkopers van het LCH gebruiken deze tabel bij het beoordelen van de prijzen waartegen PBM worden ingekocht. Betrokkenen binnen VWS en het LCH geven aan dat de aanbiedingen van PBM-leveranciers aan deze bandbreedtes (verwachte inkooprijzen – maximum inkooprijzen) werden getoetst.

¹³⁶⁶ OAKLC14-001349963.

¹³⁶⁷ OAKVC2-000536776.

¹³⁶⁸ OAKLC14-001265024.

¹³⁶⁹ OAKLC14-001265024.

9.9.3 Prijsstelling eerste order

1310 Bij de eerste aanbieding van 7 april 2020 door Unit17 is sprake van een prijs van € 3,00 per mondmasker. Deze prijs is inclusief de transportkosten naar en in Nederland. Op 21 april 2020 wordt een overeenkomst tussen het LCH en Unit17 gesloten voor een stuksprijs van € 2,30, exclusief transportkosten naar en in Nederland (afleveren in Shanghai).¹³⁷⁰

1311 Ten tijde van het plaatsen van de eerste order door het LCH bij Unit17 (week 17 van 2020) bedraagt de gehanteerde bandbreedte van de verwachte prijs € 2,50, met een maximale prijs van € 3,00 per mondmasker.¹³⁷¹

9.9.4 Prijsstelling tweede order

1312 Bij de tweede aanbieding en order, van 12 mei 2020, is sprake van een prijs van € 0,40 per chirurgisch mondmasker.¹³⁷² Ten tijde van het plaatsen van de tweede order door het LCH bij Unit17 (week 20 van 2020) bedroeg de verwachte prijs € 0,39 en kwam de maximale prijs uit op € 0,41 per chirurgisch mondmasker.¹³⁷³ De stuksprijs van de tweede order valt binnen de door het LCH in week 20 van 2020 gehanteerde bandbreedte.

9.10 Betalingen en leveringen

9.10.1 Inleiding

1313 Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot het (vooruit)betalen en leveren van de mondmaskers van de Unit17-orders. Het LCH en Unit17 hebben twee overeenkomsten gesloten voor het leveren van respectievelijk 13 miljoen KN95-mondmaskers en 80 miljoen IIR-mondmaskers.

9.10.2 Betalings- en leveringsvoorwaarden

1314 In de LCH-inkooporderformulieren is als Incoterm “*FOB Shanghai*” vermeld, en als transportmiddel “*Luchtvracht*” (via Shanghai). Ook is in het LCH-inkooporderformulier aangegeven dat de luchtvracht betaald wordt door het LCH en dat de luchtbrug zal worden gebruikt. De leverancier wordt geacht de goederen te leveren in Shanghai, waarna de goederen op transport zullen worden gezet naar Nederland en zullen worden vervoerd naar de LCH-opslag in Vianen.¹³⁷⁴

1315 In interviews met Deloitte is door betrokkenen bij het LCH toegelicht dat bij het inkopen onder de Incoterm ‘Free on Board’ de (volledige) factuur betaalbaar wordt gesteld zodra de goederen door de leverancier worden over-

¹³⁷⁰ OAKLC14-000738970.

¹³⁷¹ OAKLC14-001265024.

¹³⁷² OAKLC14-003802013.

¹³⁷³ OAKLC14-001265024.

¹³⁷⁴ OAKLC14-000738970; OAKLC14-004002075.

gedragen aan de logistiek dienstverlener (in het buitenland). Het LCH maakte deze afspraken risicogericht en hield daarbij onder meer de betrouwbaarheid van de leverancier in ogenschouw. Zonder het betalen van voorschotten of het toepassen van de Incoterm FOB-voorwaarden zou het in de bijzondere marktomstandigheden waarvan op dat moment sprake was nagenoeg onmogelijk zijn geweest om orders voor PBM te plaatsen, zo is aan Deloitte toegelicht tijdens de interviews.

1316 Naast de leveringsvoorwaarden bevatten de LCH-inkooporderformulieren meerdere "Betelingsafspraken".¹³⁷⁵

LCH-inkooporderformulier KN95-mondmaskers

LCH-inkooporderformulier chirurgische mondmaskers

[...]

Betelingsafspraken			
Down payment (%)	J/N	Amount incl VAT	Payment date:
50%	J	3,450,000.00	21/Apr/20
Payment agreement (in English)			
50% deposit of order, 50% balance after receiving merchandise and inspection			
Payment term (number of days)			
direct			
Other agreed terms - if applicable (in English)			

Figuur 215: OAKLC14-000738970

[...]

Betelingsafspraken			
Down payment (%)	J/N	Amount incl VAT	Payment date:
50%	J	2,000,000.00	13/May/20
Payment agreement (in English)			
After delivery			
Payment term (number of days)			
0			
Other agreed terms - if applicable (in English)			
Per deellevering 50% vooruitbetalen			

Figuur 216: OAKLC14-004002075

Volgens de LCH-inkooporderformulieren is de betaaltermijn van een factuur van Unit17 per direct, en moet er per deellevering 50% worden aanbetaald. De overige 50% van de betaling volgt na levering (in Shanghai en na inspectie in het distributiecentrum).¹³⁷⁶

9.10.3 Leveringsschema eerste order

Het op 21 april 2020 door Persoon 2 Unit17 aangeleverde leveringsschema wordt door het LCH overgenomen in het (op diezelfde datum goedgekeurde) LCH-inkooporderformulier en in de Purchase Order van Mediq.¹³⁷⁷

Het leveringsschema van de eerste overeenkomst voor de levering van 13 miljoen KN95-mondmaskers is als volgt:¹³⁷⁸

Order line number	Product/service details LCH	Product/service details supplier	Quantity	Expected delivery date
LCH2020-0151-01	1. Mondmasker KN95	KN95 Face Masks	3.000.000	1-mei-20
LCH2020-0151-02	1. Mondmasker KN95	KN95 Face Masks	2.000.000	8-mei-20
LCH2020-0151-03	1. Mondmasker KN95	KN95 Face Masks	2.000.000	15-mei-20
LCH2020-0151-04	1. Mondmasker KN95	KN95 Face Masks	2.000.000	22-mei-20
LCH2020-0151-05	1. Mondmasker KN95	KN95 Face Masks	2.000.000	29-mei-20
LCH2020-0151-06	1. Mondmasker KN95	KN95 Face Masks	2.000.000	5-jun-20

Figuur 217: OAKLC14-000210442

¹³⁷⁵ OAKLC14-000738970; OAKLC14-004002075.

¹³⁷⁶ OAKLC14-000738970; OAKLC14-004002075.

¹³⁷⁷ OAKLC14-000738968; OAKLC14-000738970.

¹³⁷⁸ OAKLC14-000210442.

1320 Op 29 april 2020 stuurt Mediq (namens het LCH) een e-mail aan Persoon 2 Unit17. Als bijlagen zijn bij de e-mail gevoegd: de door Mediq getekende Purchase Order, een bestand met de titel 'General conditions Mediq', en een logistieke instructie voor de zes deellieferingen. In de begeleidende e-mail is onder meer een bevestiging opgenomen van de gemaakte afspraken met betrekking tot de levering.¹³⁷⁹

U heeft afspraken gemaakt met het LCH over het leveren van totaal 13 miljoen mondmaskers (type KN95). Deze levering bestaat volgens de overeenkomst uit 6 deellieferingen. Elke deelliefering krijgt zijn eigen deelordernummer:

LCH2020-0151-01	3 miljoen stuks / verwachte leverdatum: 1 mei 2020
LCH2020-0151-02	2 miljoen stuks / verwachte leverdatum: 8 mei 2020
LCH2020-0151-03	2 miljoen stuks / verwachte leverdatum: 15 mei 2020
LCH2020-0151-04	2 miljoen stuks / verwachte leverdatum: 22 mei 2020
LCH2020-0151-05	2 miljoen stuks / verwachte leverdatum: 29 mei 2020
LCH2020-0151-06	2 miljoen stuks / verwachte leverdatum: 5 juni 2020

Figuur 218: OAKLC25-00005901

9.10.4 Levering eerste order

1321 Op 1 mei 2020 stuurt Persoon 2 Unit17 een e-mail aan het LCH, met daarin de bevestiging dat "de order van 1 mei" (deelliefering 1) die middag is afgeleverd. In de e-mail is onder meer vermeld:¹³⁸⁰

Goedendag,

Hierbij geef ik de bevestiging dat de order van 1 mei; vanmiddag om 2 uur Nederlandse tijd is afgeleverd

1.8 miljoen stuks zijn reeds afgegeven de afgelopen dagen. 1.2 miljoen stuks staat nu in Shanghai om te lossen.

LCH2020-0151-01 3 miljoen stuks / leverdatum: 1 mei 2020

Figuur 219: OAKLC14-000197528

1322 Op 11 mei 2020 wordt binnen het LCH bevestigd dat de eerste deelliefering heeft plaatsgevonden, zij het onder vermelding van een onjuist ordernummer.¹³⁸¹ Beconnected¹³⁸² bevestigt op 14 mei 2020 in een e-mail dat er op dat moment in totaal iets meer dan één miljoen stuks zijn verscheept en iets meer dan vijf miljoen stuks zijn ontvangen (deelliefering 2). Ook wordt in de e-mail vermeld dat de afleverbewijzen overeenkomen met de administratie.¹³⁸³

1323 Na het leveren van de eerste twee deelorders komt op 20 mei 2020 de derde deelliefering binnen. Neele-vat bevestigt op 21 mei 2020 de binnenkomst van de derde deelliefering per e-mail aan het LCH.¹³⁸⁴ Op 2 juni 2020 komt ook de bevestiging per e-mail van Neele-vat aan het LCH dat de deelorders 4 en 5 in Shanghai zijn geleverd door Unit17.¹³⁸⁵

¹³⁷⁹ OAKLC25-00005901.

¹³⁸⁰ OAKLC14-000197528.

¹³⁸¹ OAKLC14-001414499.

¹³⁸² Beconnected is de logistiek transporteur van het LCH die het transport van de mondmaskers verzorgt.

¹³⁸³ OAKLC14-000067588.

¹³⁸⁴ OAKLC14-000975672.

¹³⁸⁵ OAKLC14-000023451.

1324 Uit de hiervoor weergegeven correspondentie volgt dat de eerste vijf (van de zes) deelorders van de eerste overeenkomst tussen het LCH en Unit17 'FOB' zijn geleverd in de periode van 1 mei 2020 tot en met 2 juni 2020. Het betreft in totaal 11 miljoen mondmaskers. Vervolgens is ook de zesde deelorder geleverd in Shanghai, in de periode tussen 7 en 10 juni 2020.¹³⁸⁶

1325 Op 16 juni 2020 adviseert Functionaris 12 LCH per e-mail binnen het LCH om het vervoer van Unit17 stop te zetten en geen zendingen meer mee te nemen, omdat er kwaliteitsissues zijn.¹³⁸⁷ Een nadere toelichting bij de reden voor dit stopzetten van het vervoer van Unit17 is te vinden in paragraaf 9.11.3.2. Blijkens de administratie van het LCH wordt het vervoer enkele weken later weer hervat.¹³⁸⁸

1326 Drie maanden later, op 18 september 2020, geeft Functionaris 12 LCH per e-mail bij een logistiek medewerker van het LCH aan dat het onduidelijk is hoeveel KN95-mondmaskers Unit17 uiteindelijk heeft geleverd.¹³⁸⁹ Na het vergelijken van 'AFAS' en 'WOLF' (met als conclusie dat er in totaal 12.825.000 KN95-mondmaskers zijn ontvangen¹³⁹⁰) wordt besloten tot een fysieke hertelling bij de opslaglocaties.¹³⁹¹ Deze hertelling vindt plaats in de periode van eind september 2020 tot in ieder geval medio oktober 2020.¹³⁹² Uit een brief van WJZ VWS, met als datum 5 juli 2021, blijkt dat er bij de hertelling in Nederland 12.913.000 stuks KN95-mondmaskers zijn aangetroffen, oftewel 87.000 stuks minder dan was overeengekomen.¹³⁹³ In de brief van WJZ VWS wordt hiervoor de volgende onderbouwing gegeven:¹³⁹⁴

87.000 niet geleverde maskers

Tot op heden hebben wij 87.000 van de bestelde maskers niet ontvangen. Dit is gebleken na telling in de opslagloods van LCH. Eerder is aangegeven dat dit om 175.000 maskers ging.

In de e-mail van 3 december 2020 – waarop u tevens akkoord heeft gegeven – hebben we met u afgesproken het hiermee corresponderende bedrag in mindering te brengen op de openstaande facturen. Ook hebben we met u afgesproken dat de bewijslast voor de geleverde goederen bij Unit17 ligt.

In uw brief van 11 juni 2021 heeft u zich beroepen op 'transportdocumentatie'. Het betreft een meegezonden Excel document '130WKN95 shipping proofs_2813373_1-2'.

¹³⁸⁶ OAKLC14-000275649; OAKLC14-000041966.

¹³⁸⁷ OAKLC14-001290811; OAKLC14-001290812.

¹³⁸⁸ OAKLC14-000221356.

¹³⁸⁹ OAKLC14-000775491.

¹³⁹⁰ OAKLC14-000110880.

¹³⁹¹ OAKLC14-000198917.

¹³⁹² OAKLC14-000175885.

¹³⁹³ OAKLC14-000176487.

¹³⁹⁴ OAKLC14-000178500.

Daarin staan echter 2 onjuistheden in regels 9 en 10. Regel 9 hebben wij geteld in het magazijn en daar heeft u geleverd in plaats van 851.500 st. zoals u stelt, 825.000 st.

Regel 10 hebben wij geteld in het magazijn en daar heeft u geleverd 88.000 st. in plaats van 150.000 st. zoals u stelt. Een plausibele verklaring voor het verschil op regel 10 is dat u ervan uitgaat dat de goederen afkomstig zijn uit fabriek Powecom. Echter, dit is onjuist. De goederen blijken afkomstig uit fabriek Lian You. Daar is sprake van lagere aantallen per doos.

U kunt dit nalezen in ons Excel document 'Unit 17 – Feedback Distributie LCH (002)'. Daarnaast bieden wij u de gelegenheid om ter plaatse de aantallen te komen verifiëren. Die gelegenheid heeft u tot twee weken vanaf heden, derhalve uiterlijk tot 6 juli 2021. In de bijlage treft u de adressen aan waar u hiervoor terecht kunt.

Figuur 220: OAKLC14-000176487 (in delen weergegeven)

1327 De constatering dat Unit17 87.000 mondmaskers te weinig heeft geleverd, wordt in wederhoor met Deloitte door Unit17 weersproken. Unit17 verstrekt daarbij transportdocumentatie, commercial invoices van de fabrikant, paklijsten en inspectierapporten van een door Unit17 ingeschakelde externe logistieke partij. Uit deze door Unit17 aangeleverde documentatie volgt dat Unit17 in totaal 13.001.350 stuks KN95-mondmaskers heeft geleverd met de leveringsvoorwaarde FOB.

1328 Met betrekking tot de deelleveringen waarbij er volgens VWS te weinig is geleverd, volgt uit de door Unit17 verstrekte leveringsdocumentatie dat deze overeenkomen met de (pakhuis)inspectierapporten van Beconnected;¹³⁹⁵ de indertijd door het LCH ingeschakelde logistieke partij. Uit de informatie die is verstrekt door Unit17, de informatie van Beconnected en de administratie van het LCH blijkt dat een levering van Unit17 van 150.000 KN95-mondmaskers abusievelijk is geregistreerd bij een andere leverancier van het LCH.¹³⁹⁶ Deze ommissie is door het LCH geconstateerd en gecorrigeerd in oktober 2021,¹³⁹⁷ dus na de bovenvermelde brief van VWS aan Unit17 (van 5 juli 2021).

1329 De uitkomsten van de hertellingen, die op verzoek van het LCH zijn gedaan, zijn niet doorgevoerd in de administratie van het LCH.¹³⁹⁸ Cijfermatig kan dit als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Aantal KN95-mondmaskers
Aantal volgens het LCH ontvangen KN95-mondmaskers	12.913.000
Af: te verwerken hertelling (lotnr. 1018 betreft niet 429.000 stuks maar 367.350 stuks)	-61.650
Bij: correctie levering geregistreerd bij andere leverancier (lotnr. 1097)	150.000
Totaal aantal KN95-mondmaskers, geleverd door Unit17 en ontvangen door het LCH	13.001.350

Tabel 41: Totaal aantal KN95-mondmaskers, geleverd door Unit17 en ontvangen door het LCH

¹³⁹⁵ OAKLC14-004058706; OAKLC14-004058704.

¹³⁹⁶ OAKLC14-004058706; OAKLC14-003946213; OAKLC14-003920214.

¹³⁹⁷ OAKLC14-000083784; OAKLC14-000080975.

¹³⁹⁸ OAKLC14-000083784; OAKLC14-000080975.

1330 Voor nadere details bij de door Unit17 geleverde KN95 mondkmaskers verwijzen wij naar paragraaf 9.12.2 'Afwikkeling'.

9.10.5 Facturatie en betaling eerste order

1331 Uit de LCH-administratie volgt dat Mediq (namens het LCH) in totaal € 28.117.500 heeft betaald aan Unit17, voor de levering van 13 miljoen KN95-mondmaskers. Volgens de overeengekomen betalingsvoorwaarden geschieden de aanbetalingen telkens na ontvangst van een factuur voor 50% van de deelorder, enkele dagen voorafgaand aan de geplande leveringsdatum. De restbetalingen geschieden telkens na de melding binnen het LCH dat de levering van de deelorder heeft plaatsgevonden. De onderstaande tabel geeft de betalingen weer voor de eerste order:

Overeenkomst	Datum betaling	Omschrijving in administratie	Producttype	Aanbetaling / Restantbetaling	Stuksprijs (€)	Bedrag (€)
LCH-Unit17	22-04-2020	LCH2020-0151-01	KN95	Aanbetaling	€ 2,30	€ 3.450.000
LCH-Unit17	02-05-2020	LCH2020-0151-02	KN95	Aanbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	04-05-2020	LCH2020-0151-01	KN95	Restantbetaling	€ 2,30	€ 3.450.000
LCH-Unit17	08-05-2020	LCH2020-0151-03	KN95	Aanbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	14-05-2020	LCH2020-0151-04	KN95	Aanbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	18-05-2020	LCH2020-0151-02	KN95	Restantbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	22-05-2020	LCH2020-0151-03	KN95	Restantbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	22-05-2020	LCH2020-0151-05	KN95	Aanbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	29-06-2020	LCH2020-0151-04	KN95	Restantbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
LCH-Unit17	29-06-2020	LCH2020-0151-05	KN95	Restantbetaling	€ 2,30	€ 2.300.000
Subtotaal						€ 25.300.000
LCH-Unit17	04-12-2020	LCH2020-0151-06	KN95	Aanbetaling	€ 2,30	€ 2.817.500
Totaal						€ 28.117.500

Tabel 42: Facturatie en betaling KN95-mondmaskers

1332 Uit bovenstaand overzicht volgt dat er in de periode van 22 april 2020 tot en met 29 juni 2020 een totaalbedrag aan Unit17 is betaald van € 25.300.000. Deze betalingen hebben betrekking op 11 miljoen mondkmaskers. Op 4 december 2020 heeft de laatste betaling plaatsgevonden, voor een bedrag van € 2.817.500. Vanwege kwaliteitsissues had het LCH de leveringen door en betalingen aan Unit17 vanaf medio juni 2020 tijdelijk 'on hold' gezet (zie paragraaf 9.11.3.1). In de daaropvolgende maanden hebben het LCH en Unit17 discussies gevoerd over het omgaan met deze kwaliteitsissues. Dit mondde uit in overeenstemming tussen Unit17 en het LCH wat betreft het besluit om een deel van de reeds geleverde mondkmaskers te laten hertesten, met de mogelijkheid voor Unit17 om vervangende goederen te mogen leveren bij het eventueel afgekeurd worden van mondkmaskers. Vooruitlopend op de uitkomst van dit proces werd tevens overeengekomen dat het LCH 70% van de nog openstaande facturen (€ 3,2 miljoen van de € 4,6 miljoen) zou betalen aan Unit17. Het LCH heeft op deze betaling de nog niet geleverde

mondmaskers in mindering gebracht,¹³⁹⁹ omdat uit de administratie van het LCH zou blijken dat deze mondmaskers niet waren geleverd.¹⁴⁰⁰

9.10.6 Leveringsschema tweede order

1333 Op 18 mei 2020 bevestigt het LCH het (op 12 mei 2020) door Unit17 verstrekte leveringsschema per e-mail aan Unit17. Het ordernummer is LCH2020-0222. Ook meldt het LCH in de e-mail dat de orders worden vervoerd per luchtvracht.¹⁴⁰¹

1334 Het door Unit17 aangeleverde leveringsschema wordt door het LCH overgenomen op het LCH-inkooporder-formulier en op de PO. Het leveringsschema van de tweede overeenkomst voor 80 miljoen chirurgische type-IIR mondmaskers in vijf deelleveringen ziet er als volgt uit:¹⁴⁰²

Ordernummer regel	Product/service details supplier	Quantity	Expected delivery date	Price per unit ex. VAT	Amount ex. VAT
LCH2020-0222-01	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	10,000,000	22/May/20	0.40	4,000,000.00
LCH2020-0222-02	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	20,000,000	29/May/20	0.40	8,000,000.00
LCH2020-0222-03	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	20,000,000	5/Jun/20	0.40	8,000,000.00
LCH2020-0222-04	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	20,000,000	12/Jun/20	0.40	8,000,000.00
LCH2020-0222-05	YY0469 Surgical Mask (type 2R)	10,000,000	19/Jun/20	0.40	4,000,000.00
		80,000,000		Total order value (excl. VAT)	32,000,000.00

Figuur 221: OAKLC14-004002075

1335 Op 23 mei 2020 stuurt Persoon 1 Unit17 een aangepast leveringsschema naar het LCH voor de tweede overeenkomst. Uit deze e-mail blijkt dat de mondmaskers binnen dezelfde periode worden geleverd, maar dat de eerste deellevering een week later plaatsvindt dan initieel was gepland:¹⁴⁰³

Zie onderstaande voor het leveringsschema van order **LCH2020-0222**. Dit gaat om chirurgische maskers van het type 2R.

LCH2020-0222-01 - 10.000.000 stuks - 29-mei-20

LCH2020-0222-02 - 20.000.000 stuks - 5-jun-20

LCH2020-0222-03 - 20.000.000 stuks - 12-jun-20

LCH2020-0222-04 + LCH2020-0222-05 - 30.000.000 stuks - 19 juni 2020

Figuur 222: OAKLC14-001278455

1336 Op 25 mei 2020 stuurt Mediq (namens het LCH) een e-mail aan Persoon 2 Unit17, met daarin de door Mediq getekende Purchase Order en het bestand 'General conditions Mediq'. In de begeleidende e-mail bevestigt Mediq (namens het LCH) onder meer de gemaakte afspraken. Ook wordt Persoon 2 Unit17 verzocht de Purchase Order ondertekend retour te sturen, vanwege het volgende: "Afhandeling en betaling van uw levering kan vertraging

¹³⁹⁹ Volgens het LCH betreft dit 175.000 mondmaskers á € 2,30 per stuk in totaal € 402.500, op dat moment.

¹⁴⁰⁰ OAKD00-0004-00005371; OAKLC14-003802012.

¹⁴⁰¹ OAKLC14-000240201.

¹⁴⁰² OAKLC14-003802012; OAKLC14-004002075.

¹⁴⁰³ OAKLC14-001278455.

oplopen als dit formulier niet door u getekend wordt". De Purchase Order bevat dezelfde leveringsdata als die welke op het LCH-orderformulier zijn vermeld.¹⁴⁰⁴

9.10.7

Levering tweede order

1337 Op 2 juni 2020 stuurt een medewerker van Neele-vat een e-mail naar het LCH, met onder meer de volgende mededeling over de eerste deellevering van de tweede order: "Order 222-01 Deze is jl zondag bij Beconnected geleverd. (svp nog checken)".¹⁴⁰⁵

1338 Op dezelfde dag, 2 juni 2020, wordt binnen het logistieke team van het LCH en Neele-vat een e-mail gedeeld waar is vermeld dat er een "knip" kan worden gemaakt tussen luchtvracht en zeevracht. Volgens het LCH zijn er voldoende leveringen aangemeld op de opslaglocatie in China, wat betekent dat de chirurgische IIR-mondmaskers vanaf dat moment via zeevracht vervoerd zullen worden. Over de aanstaande IIR-leveringen van Unit17 wordt in de e-mail het volgende vermeld: "Unit17 kan het schip in vanaf LCH2020-0222-02 of -03 (afhankelijk van wanneer 02 beschikbaar is)".¹⁴⁰⁶

1339 Na deze LCH-e-mail stuurt Neele-vat vervolgens, op 5 juni 2020, een update aan Unit17, met de mededeling dat de tweede order verscheept zal worden per zeevracht in plaats van via luchtvracht. Unit17 geeft vervolgens als reactie aan dat het "producttechnisch" niet mogelijk is om de mondmaskers via de zee te vervoeren.¹⁴⁰⁷ In de e-mail van Unit17 is onder meer het volgende te lezen:

Het is producttechnisch helaas niet mogelijk om deze via de zee te vervoeren. De microbiologische richtlijn voor deze maskers worden beïnvloed door temperatuur, tijdsduur en de omstandigheden op zee. Voor een type 2R masker moet deze 30 (cfu/g) of lager zijn. Als de goederen per zee worden vervoerd is het voor ons onmogelijk om dit te garanderen.

Als wij van LCH een bevestiging krijgen dat hier niet op afgekeurd kan worden kunnen we pas akkoord gaan met verzending via zee. In onze overeenkomst met LCH is dan ook luchtvracht opgenomen, waardoor wij deze overeenkomst kunnen nakomen. Daarbij komt dat LCH2020-0222-01 en LCH2020-0222-02 reeds naar Shanghai gecoördineerd zijn om met luchtvracht mee te gaan.

Wij gaan in overleg met LCH en ik wil jullie vragen dat ook te doen. Tot die tijd kunnen wij hier helaas niet aan mee werken.

Figuur 223: OAKLC14-001277903

1340 Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt niet wat het LCH en Unit17 vervolgens hebben afgesproken over de voorwaarden van de zeevracht. Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 lichten aan Deloitte toe dat het LCH er vrij plotseling op stond de afgesproken luchtvracht te veranderen in zeevracht, en dat het geen enkele ruimte bood voor overleg over de voorwaarden. Uit een e-mail van het LCH aan Unit17 op 3 juni 2020 blijkt wel dat HQTS is ingeschakeld voor het verrichten van kwaliteitsinspecties in Azië. Vervolgens geeft Persoon 1 Unit17 op 6 juni 2020

¹⁴⁰⁴ OAKLC14-001118400; OAKLC14-001118401; OAKLC14-001118402; OAKLC14-004002075.

¹⁴⁰⁵ OAKLC14-000069252.

¹⁴⁰⁶ OAKLC14-001982249.

¹⁴⁰⁷ OAKLC14-001277903.

akkoord voor kwaliteitsinspecties tijdens de productie en bij levering in het pakhuis in Shanghai.¹⁴⁰⁸ Dit betekent dat de door het LCH bestelde mondklappers bij Unit17 worden geïnspecteerd voordat deze worden vervoerd naar Nederland. Vervolgens neemt een lokale contactpersoon van Unit17 contact op met HQTS en deelt deze een productie- en een leveringsplan, verdeeld over de fabrieken.¹⁴⁰⁹ In dit productie- en leveringsplan is beschreven dat deell levering 2 is geleverd of klaarstaat voor verzending.¹⁴¹⁰

Op 9 juni 2020 stuurt de lokale contactpersoon van Unit17 een update naar HQTS inzake de status per fabrikant voor de leveringen van Unit17. Deze contactpersoon meldt dat de tweede deelorder volledig klaarstaat voor levering. De derde deelorder is op dat moment voor 76% voldaan (15,2 miljoen van 20 miljoen stuks). De vierde deelorder is op dat moment nog in productie.¹⁴¹¹

Op 11 juni 2020 vindt er in Leusden een overleg plaats tussen [Functionaris 12 LCH], [Functionaris 16 LCH], [Persoon 1 Unit17], en [Persoon 3 Unit17].¹⁴¹² Na dit overleg stuurt [Functionaris 16 LCH] de volgende e-mail aan [Persoon 2 Unit17].¹⁴¹³

Leuk om je collega's te ontmoeten vandaag.

Zoals besproken zou ik terugkomen op het HQTS rapport, welke wij vandaag hebben mogen ontvangen.

Even enkele zaken die mij opvallen:

- Er wordt nergens gesproken op de verpakking over IIR, dit is wel verplicht conform EN14683:2019. Formeel zou dit afwijzing zijn.
- Fabrik staat op de whitelist, er kan gewoon geëxporteerd worden onder IIR.
- HQTS kan niet vaststellen of de BFE en MICROBIAL conform is, daar de apparatuur in de fabriek niet gekalibreerd en/of conform is.
- Tussen de Chinese standaard en EU standaard zit verschil. Ik ga er vanuit dat jullie hiervan op de hoogte zijn?

Figuur 224: OAKLC14-003785837

In wederhoor met [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] wordt aan Deloitte toegelicht dat de verplichte vermelding van 'IIR' op de verpakking als een verrassing kwam voor Unit17. [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] geven aan dat het LCH blijkens de Purchase Order de Chinese Type-IIR mondklappers heeft besteld die moeten voldoen aan Chinese standaarden. Het LCH vereiste van Unit17 dat de Europese standaarden werden gehanteerd. Unit17 heeft vervolgens de verpakking van de nog te leveren mondklappers aangepast, en heeft de reeds geleverde en in Nederland gearriveerde mondklappers van een andere verpakking/bestickering voorzien.¹⁴¹⁴ Tevens geven [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] aan dat het LCH 'plotseling' wilde dat de Type-IIR-mondklappers vóór de levering gekeurd zouden worden door een CNAS geaccrediteerd testlab. Deze twee aanvullende eisen waren de oorzaak van de vertraging in de leveringstijden, aldus [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17].

¹⁴⁰⁸ OAKLC14-003783280.

¹⁴⁰⁹ OAKLC14-003783280.

¹⁴¹⁰ OAKLC14-003783281.

¹⁴¹¹ OAKLC14-003783393.

¹⁴¹² Zowel [Functionaris 12LCH], [Persoon 1 Unit17] als [Persoon 3 Unit17] hebben aan Deloitte toegelicht dat dit kwaliteitsoverleg op 11 juni 2020 heeft plaatsgevonden in Leusden. [Functionaris 12LCH] licht aan Deloitte toe dat [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] weinig productkennis hadden en [Functionaris 12LCH] geeft aan dat [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] zag als verkopers. Vervolgens heeft [Functionaris 12LCH] [Persoon 2 Unit17] gebeld en aangegeven dat deze [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] niet meer bij het LCH langs hoefden te komen.

¹⁴¹³ OAKLC14-003785837.

¹⁴¹⁴ OAKLC14-003834799.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

1344 Op 16 juni 2020 stuurt Neele-vat het volgende bericht over de derde deelorder aan het LCH: *“zal verwachte vertrek ETD 21-06-2020 Niet gaan halen, Leverancier informeerde ons dat ze packing issues hebben.”*¹⁴¹⁵ Nadat Unit17 de verpakkingsissues heeft opgelost, vindt medio juli 2020 ook de derde deellevering plaats.¹⁴¹⁶

1345 Wat betreft de vierde deelorder stuurt Functionaris 16 LCH Functionaris 12 LCH op 30 juni 2020 het bericht dat Unit17 deze opnieuw laat produceren: *“Unit 17 gaat gebruikmaken van een nieuwe fabriek én geven hun producent, die eerder afgekeurd was, een nieuwe kans.”*¹⁴¹⁷ Vervolgens voert HQTs een inspectie uit tijdens én na deze productie, waarna Functionaris 16 LCH dit bericht stuurt: *“Mijn advies: GO, is prima.”*¹⁴¹⁸ Uit de e-mail-correspondentie tussen het LCH en Neele-vat op 12 augustus 2020 blijkt dat vervolgens de vierde deelorder volledig is geleverd.¹⁴¹⁹

1346 Uit dezelfde e-mailwisseling blijkt dat ook deelorder 5 (10 miljoen stuks) vóór 12 augustus 2020 is afgeleverd bij de LCH-opslaglocatie in Shanghai.¹⁴²⁰ Met het afleveren van deze laatste (vijfde) deelorder door Unit17 aan het LCH hebben alle vijf deelleveringen van de tweede overeenkomst plaatsgevonden in de periode van 30 mei 2020 tot 12 augustus 2020.

1347 Medio 2021 inventariseert het LCH wat Unit17 geleverd heeft. Blijkens het document ‘Geleverd en besteld.xlsx’ heeft Unit17 niet het volledige aantal van 80 miljoen IIR-mondmaskers geleverd; er is een verschil van 725.000 stuks (te weinig geleverde mondmaskers) geconstateerd. In het overzicht is het volgende opgenomen wat betreft de tweede overeenkomst tussen het LCH en Unit17:¹⁴²¹

Ordernr (sub)	Bestelde hoeveelheid BO	Ontvangen hoeveelheid WOLF	Vershil	Toelichting	Potentieel financieel risico in euro
LCH2020-0222-01	10.000.000	9.202.000	798.000		
LCH2020-0222-02	20.000.000	20.468.000	-468.000		
LCH2020-0222-03	20.000.000	19.592.000	408.000		
LCH2020-0222-04	20.000.000	20.012.500	-12.500		
LCH2020-0222-05	10.000.000	10.000.000	0	Unit 17: nog 725K stuks te ontvangen? Order is geheel betaald	290.000

Figuur 225: OAKLC14-000221356

1348 Functionaris 12 LCH vermeldt in een e-mail aan VWS dat er geen conflict is ontstaan over de tweede overeenkomst tussen het LCH en Unit17. In de e-mail stelt Functionaris 12 LCH: *“Naast order 0151 met KN95 maskers is er ook een order met Chirurgische maskers bij hem geplaatst. Daar is ook de kwaliteit in het geding geweest. Unit 17 heeft een deel van de levering vervangen en deze order is geen conflict op.”*¹⁴²²

1349 Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 lichten aan Deloitte toe dat het LCH nooit aan Unit17 heeft gemeld dat het LCH te weinig type IIR-mondmaskers had ontvangen. Tevens hebben Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 de zogeheten ‘packing lists’ van de betreffende order bij Deloitte aangeleverd, waaruit volgens Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 blijkt dat er in totaal 80.056.000 mondmaskers zijn geleverd.

¹⁴¹⁵ OAKLC14-001427215.

¹⁴¹⁶ OAKLC14-001980353.

¹⁴¹⁷ OAKLC14-003785974.

¹⁴¹⁸ OAKLC14-003786122.

¹⁴¹⁹ OAKLC14-001978219.

¹⁴²⁰ OAKLC14-001978219.

¹⁴²¹ OAKLC14-000221356.

¹⁴²² OAKLC14-000176167.

9.10.8

Facturatie en betaling tweede order

- 1350 Uit de LCH-administratie blijkt dat Mediq (namens het LCH) in totaal € 32 miljoen heeft betaald aan Unit17 in het kader van de order van 80 miljoen IIR-mondmaskers. De onderstaande tabel geeft de betalingen weer voor de tweede order:

Overeenkomst tussen	Datum betaling	Omschrijving in administratie	Producttype	Aanbetaling / Restantbetaling	Stuksprijs (€)	Bedrag (€)
LCH-Unit17	15-05-2020	LCH2020-0222-01	IIR	Aanbet.	0,40	€ 2.000.000
LCH-Unit17	22-05-2020	LCH2020-0222-02	IIR	Aanbet.	0,40	€ 4.000.000
LCH-Unit17	04-06-2020	LCH2020-0222-03	IIR	Aanbet.	0,40	€ 4.000.000
LCH-Unit17	04-06-2020	LCH2020-0222-04	IIR	Aanbet.	0,40	€ 4.000.000
LCH-Unit17	04-06-2020	LCH2020-0222-01	IIR	Restantbet.	0,40	€ 2.000.000
LCH-Unit17	12-06-2020	LCH2020-0222-02	IIR	Restantbet.	0,40	€ 4.000.000
LCH-Unit17	15-06-2020	LCH2020-0222-05	IIR	Aanbet.	0,40	€ 2.000.000
LCH-Unit17	22-07-2020	LCH2020-0222-03	IIR	Restantbet.	0,40	€ 4.000.000
LCH-Unit17	13-08-2020	LCH2020-0222-04	IIR	Restantbet.	0,40	€ 4.000.000
LCH-Unit17	13-08-2020	LCH2020-0222-05	IIR	Restantbet.	0,40	€ 2.000.000
Totaal						€ 32.000.000

Tabel 43: Facturatie en betaling Type IIR-mondmaskers

- 1351 Volgens de betalingsvoorwaarden geschieden de aanbetalingen telkens na ontvangst van een factuur voor 50% van de deelorder, enkele dagen voorafgaand aan de geplande leveringsdatum. De restbetalingen geschieden telkens na communicatie binnen het LCH dat de levering van de deelorder heeft plaatsgevonden.¹⁴²³

- 1352 Zoals te lezen is in paragraaf 9.11.4 heeft Unit17 in de weken tussen 16 juni en 16 juli 2020 aanpassingen doorgevoerd om de productkwaliteit en de verpakking te verbeteren. Na het leveren van de (opnieuw) aangeboden en geproduceerde goederen zijn de bijbehorende facturen door Mediq (namens het LCH) betaald.

9.11

Kwaliteit

9.11.1

Inleiding

- 1353 Een onderdeel van het inkoopproces van het LCH is de controle van de kwaliteit van de door Unit17 geleverde mondmaskers. Unit17 heeft KN95-mondmaskers geleverd die zijn geproduceerd door fabrikanten 'Guangzhou Powecom' en 'Guangzhou Chuang Wei' (met het merk Lian You). De IIR-mondmaskers zijn door vijf verschillende fabrieken geproduceerd. Voor het beoordelen van PBM heeft het RIVM een kwaliteitsteam ingericht, dat als taak heeft het beoordelen van de kwaliteit van door het LCH ingekochte PBM. Deze paragraaf gaat in op de feiten en

¹⁴²³ OAKLC14-004002075.

omstandigheden met betrekking tot de inrichting van deze controle, het testen van de mondklappers, de discussie over de resultaten van deze kwaliteitscontroles en de uiteindelijke afwikkeling met Unit17.

9.11.2

Kwaliteitscontrole voor levering eerste order KN95

1354

Voorafgaand aan het plaatsen van de order door het LCH heeft Unit17 op 20 april 2020 per e-mail de testresultaten van de te leveren KN95-mondklappers aan het LCH gestuurd.¹⁴²⁴ Dit betreft eerder uitgevoerde testen voor leveringen van soortgelijke mondklappers aan twee Nederlandse ziekenhuizen. De uitkomsten van deze testen houden in dat deze KN95-mondklappers gebruikt kunnen worden als FFP2-mondklappers.¹⁴²⁵ Voorts verzoekt Unit17 het LCH de testuitslagen te mogen ontvangen van de mondklappers die op die dag zijn afgegeven en worden gekeurd.¹⁴²⁶ In de beschikbare onderzoeksinformatie is geen andere vastlegging aangetroffen van de uitgevoerde testen dan de onderstaande vastlegging op het LCH-inkooporderformulier:

Aankoopcriteria inkoop goederen	J/N/nvt	Toelichting
Is de productkwaliteit getest of gecheckt?	J J/N/nvt	In Leusden én in Vianen positief getest!

Figuur 226: OAKLC14-000738970

9.11.3

Kwaliteitscontrole na levering eerste order KN95

1355

Zoals te lezen is in paragraaf 9.10 'Betalingen en leveringen' heeft Unit17 vanaf 1 mei 2020 KN95-mondklappers geleverd bij de FOB-locatie in Shanghai. Het kwaliteitsteam van het RIVM heeft de mondklappers afkomstig uit de 'Guangzhou Chuang Wei'-fabriek afgekeurd. Het gaat daarbij om 4.151.350 mondklappers van het merk Lian You (zie de paragraaf hierna). Deze afkeuring is later bevestigd op basis van een hertest die het LCH heeft laten uitvoeren. Verder zijn er 8.850.000 mondklappers geleverd van de fabrikant 'Guangzhou Powecom'. Deze 'Powecom'-mondklappers zijn allemaal goedgekeurd, ófwel door het RIVM, dan wel door middel van een hertest.

9.11.3.1

Lian You-mondklappers afgekeurd

1356

De eerste deell levering bestaat uit KN95-mondklappers van het merk Powecom, die worden goedgekeurd door het RIVM. De mondklappers uit de deell leveringen 2 en 3 van het merk Lian You worden afgekeurd op filtratie. Op 15 mei 2020 e-mailt [Functionaris 12 LCH] het volgende binnen het LCH: "Even in overzichtje gezet. Die ene fabriek van ze snel eruit halen (Lian You)."¹⁴²⁷ In het overzicht bij de e-mail van [Functionaris 12 LCH] is het volgende te lezen:¹⁴²⁸

ORDERNUMMER	LEVERANCIER	Fabriek	VOLUME_ BESTELD_ STUKS	LOTNUMMER	ONTVANGEN_ STUKS	QUALITY_CHECK_ EINDOORDEEL_ RIVM	QUALITY_COMMENTS	MANDJE_ NUMMER
LCH2020-0151-01	Unit 17 B.V.	Powecom	3000000		800	Pass	filtrage 96% ;met clip uitleveren	2
LCH2020-0151-02L01	Unit 17 B.V.	Lian You	2000000		860	505000 Fail	88% filtrage; fit matig	4
LCH2020-0151-03	Unit 17 B.V.	Lian You	2000000		871	95000 Fail	89% filtrage; kan wel als p1 filterkwaliteit	4

Figuur 227: OAKLC14-003834108

¹⁴²⁴ OAKLC14-000739186; OAKLC14-000739188; OAKLC14-000739189; OAKLC14-000739190.

¹⁴²⁵ OAKLC14-000739188; OAKLC14-000739189; OAKLC14-000739190.

¹⁴²⁶ OAKLC14-000739186.

¹⁴²⁷ OAKLC14-003834107.

¹⁴²⁸ OAKLC14-003834108.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

1357 Op 15 mei 2020 informeert het LCH Unit17 per e-mail over het afkeuren van de Lian You-mondmaskers. De test-rapportages van het RIVM en van Kalibra zijn bijgevoegd. In de e-mail vermeldt het LCH dat er contact zal worden opgenomen met Unit17 over de hoogte van een creditnota *“als gevolg van de ‘downgrade’ naar FFP1”*.¹⁴²⁹ Op 19 mei 2020 stuurt het LCH per e-mail het bericht aan Unit17 dat ook de derde deellevering van de Lian You-mond-maskers is afgekeurd: de filtratie en de fit worden niet voldoende geacht door het kwaliteitsteam van het RIVM.¹⁴³⁰ Eén dag later stuurt het LCH de testrapporten naar Unit17, met daarbij de volgende vermelding: *“Volgende zending afkeur (degraded). Wist je al, maar heb je alle feedback ook.”*¹⁴³¹

1358 Op 5 juni 2020 stuurt Functionaris 12 LCH de logistieke afdeling van het LCH, met Unit17 in de cc, een overzicht van de afgekeurde mondmaskers die retour mogen naar Unit17. In de e-mail doet Functionaris 12 LCH het verzoek om contact op te nemen met Unit17.¹⁴³² Vervolgens doet Unit17 het verzoek aan Functionaris 12 LCH om haar alle rapporten over deze mondmaskers toe te sturen.¹⁴³³

9.11.3.2 Vervoer stopgezet en nieuwe Powecom-leveringen afgekeurd

1359 Na het inschakelen van HQTS voor het testen in China wordt voornamelijk de kwaliteit geïnspecteerd van de chirurgische mondmaskers die Unit17 dan nog moet leveren aan het LCH. Ook wordt op 16 juni 2020, op verzoek van Unit17, door het LCH aan HQTS gevraagd om de laatste KN95-batch van Unit17 te controleren. In de e-mail is onder meer het volgende vermeld: *“Current customer Unit 17 has shipped a lot of KN95 masks, most of them are rejected. They have shipped another batch last week, but we are not sure about their quality.”*¹⁴³⁴ In een reactie hierop stuurt HQTS het bericht dat Unit17 heeft laten weten dat alle KN95-mondmaskers al zijn verscheept.¹⁴³⁵

1360 Op dezelfde dag verzoekt Functionaris 12 LCH de distributieafdeling van het LCH om het vervoer van Unit17 stop te zetten: *“Wil je vanaf heden al het vervoer van leverancier Unit 17 stopzetten? Het betreft zowel de KN95 maskers als de Chirurgische mondmaskers. Er zijn enkele kwaliteitsissues die eerst moeten worden opgelost.”* Dit bericht wordt binnen de distributieafdeling doorgestuurd naar diverse logistiek medewerkers, met het verzoek vanaf dat moment geen zendingen van Unit17 meer mee te nemen op luchtvracht, respectievelijk op zeevracht. In de e-mail wordt vermeld: *“Wat al onderweg is, nemen we voor lief. Dit geldt tot nader order.”*¹⁴³⁶

1361 Op 17 juni 2020 stuurt Functionaris 12 LCH per e-mail aan Functionaris 1 LCH een update over Unit17. In deze e-mail wordt gemeld dat de betalingen aan Unit17 wegens afkeuring *“on hold”* staan. Functionaris 12 LCH beschrijft onder meer dat niet alleen de Lian You-mondmaskers, maar ook de Powecom-batches *“niet goed”* bleken. Over het totaal van de KN95-mondmaskers van Unit17 wordt onder meer het volgende vermeld:¹⁴³⁷

¹⁴²⁹ OAKLC14-003834540.

¹⁴³⁰ OAKLC14-000176999; OAKLC14-000177000; OAKLC14-000177010; OAKLC14-000177011.

¹⁴³¹ OAKLC14-000176999.

¹⁴³² OAKLC14-003834468.

¹⁴³³ OAKLC14-003834485.

¹⁴³⁴ OAKLC14-003785668.

¹⁴³⁵ OAKLC14-003783555.

¹⁴³⁶ OAKLC14-001283762.

¹⁴³⁷ OAKLC14-003834806.

1. KN95

Er is 80% afgekeurd, met name mandjes 4 en 6. Ondanks dat er een 'slechte' fabriek tussenuit is gehaald, bleef de kwaliteit niet goed. filtratiewaarden tot aan 83%.. Maar ook samples die 96, 97 en 93% scoorden en dan worden afgekeurd door RIVM. Nu laten zij zelf bij Cnas in China een hertest van een achtergehouden doos van dezelfde productie uitvoeren. Dit duurt enkele weken alvorens de uitslag er is. Overige deellieferingen zitten op het schip. Ons standpunt is dat ze de afgekeurde zendingen omwisselen op eigen kosten.

Figuur 228: OAKLC14-003834806

1362 Op 19 juni 2020 informeert het LCH Unit17 dat de afgekeurde KN95-mondmaskers “zoals besproken” kunnen worden opgehaald. Het betreft in totaal 3,9 miljoen mondmaskers van zowel het merk Lian You als het merk Powecom.¹⁴³⁸

9.11.3.3 Powecom-mondmaskers goedgekeurd na hertest

1363 Op 21 juni 2020 stuurt Unit17 een e-mail door naar het LCH over de Powecom-testrapporten inzake de (door het RIVM) afgekeurde Powecom-levering. In de e-mail vermeldt Unit17 dat:

[...] Zoals vrijdag telefonisch besproken stuur ik bij deze de Powecom rapporten van de batch die aan jullie is uitgeleverd. Het badge nummer komt overeen met het CNAS rapport. Het CNAS rapport heeft een positieve uitkomst omtrent onze KN95 maskers. Zoals wij powecom ook kennen en wij ervaren met andere leveringen naar verschillende Landen. Om deze reden wil ik jullie vragen voor de quality check morgen middag, het rapport te bekijken. Wij zien alle betalingen die openstaan omtrent te powecom met spoed tegemoet, zoals afgesproken 'betaling geschiedt bij levering [...]' ¹⁴³⁹

1364 Dit CNAS-testrapport leidt op 25 juni 2020 binnen het LCH, na het bestuderen van het “verificatie KN95 test” rapport, tot de conclusie dat het testrapport akkoord wordt bevonden, hetgeen intern binnen het LCH per e-mail wordt gedeeld.¹⁴⁴⁰

1365 Diezelfde dag stuurt Functionaris 12 LCH een e-mail naar Functionaris 20 LCH, waarin Functionaris 12 LCH de casus van Unit17 bespreekt en meerdere Powecom-testrapporten meestuurt.¹⁴⁴¹ In de e-mail legt Functionaris 12 LCH uit dat Unit17 een doos per levering heeft achtergehouden in de fabriek om deze te laten hertesten door een geaccrediteerd testinstituut, namelijk CNAS. Ook vraagt Functionaris 12 LCH of Functionaris 20 LCH akkoord kan geven voor betaling, op basis van de nieuwe rapporten. Functionaris 20 LCH stuurt vervolgens per e-mail aan Functionaris 12 LCH: “Aangezien de betrokken KN 95 maskers goedgekeurd zijn door een CNAS erkende instantie, komt dit overeen met onze afspraken voor betaling.”¹⁴⁴² Vervolgens worden de resterende leveringen van de Powecom-mondmaskers – anders dan de Lian You-mondmaskers – betaald aan Unit17 (zie paragraaf 9.10.5 ‘Facturatie en betaling eerste order’ voor nadere details over de betalingen aan Unit17).

¹⁴³⁸ OAKLC14-003834874.

¹⁴³⁹ OAKLC14-000239490.

¹⁴⁴⁰ OAKLC14-003785920.

¹⁴⁴¹ OAKLC14-001349768.

¹⁴⁴² OAKLC14-000044477.

9.11.3.4

Hertest Lian You-mondmaskers

1366 Vanaf eind juni 2020 zijn logistiek medewerkers van het LCH bezig om de afgekeurde KN95-mondmaskers klaar te zetten voor retour aan Unit17. Blijkens een e-mail van [Functionaris 12 LCH] aan 'distributie@lchulpmiddelen.nl' op 14 juli 2020 wordt dit proces 'on hold' gezet, omdat er met het hertesten van de Lian You-mondmaskers wordt gestart.¹⁴⁴³

1367 Twee weken later, op 31 juli 2020, stuurt [Functionaris 12 LCH] een statusupdate naar twee LCH-collega's, met de melding dat Unit17 "opeens" een testrapport van de reeds afgekeurde mondmaskers "uit de hoge hoed" heeft "getoverd".¹⁴⁴⁴ [Functionaris 12 LCH] schrijft dit nieuwe testrapport van Unit17 "moeilijk te geloven".¹⁴⁴⁵ [Functionaris 15 LCH] en [Functionaris 16 LCH] doen navraag, op verzoek van [Functionaris 12 LCH], naar de authenticiteit van dit testrapport van GTT.¹⁴⁴⁶ [Functionaris 15 LCH] stelt: "Ik heb op de website van GTTC gekeken of dit testrapport inderdaad door GTTC is afgegeven. Helaas - zie onder de blauwe horizontale balk: No record van het rapport nummer, in combinatie met de fabrieksnaam, sorry".¹⁴⁴⁷ Daarnaast stuurt [Functionaris 16 LCH]: "Gekeken. Bij GTT kan ik hem niet vinden (online check)".¹⁴⁴⁸

1368 Op 20 augustus 2020 bericht het LCH Unit17 over het vervolg inzake de Lian You-mondmaskers.¹⁴⁴⁹

Intern hebben we nog even besproken hoe om te gaan met de door het RIVM afgekeurde maskers van Lian You, de door jou aangeleverde testresultaten waarin de maskers goed worden gekeurd en de openstaande facturen.

Wat we gaan doen is uit 2 lots van Lian You (lot 860 en lot 871) een sample nemen van ieder 50 stuks en deze naar CNAS in China sturen.

We beschouwen de uitkomst van deze test als leidend in de verdere verwerking van Lian You en het wel of niet betalen van de facturen.

Graag verneem ik van je per mail of je akkoord gaat met de bindende uitslag van CNAS.

Figuur 229: OAKLC14-000775478

1369 Op 24 augustus 2020 vult [Functionaris 12 LCH] hier per e-mail aan Unit17 nog aan toe: "De doorlooptijd van het sampelen en testen in China door CNAS is in totaal ongeveer 5 weken. Hoor graag of we hier zo mee door kunnen gaan. Hoe sneller we beginnen, hoe eerder we de resultaten hebben."¹⁴⁵⁰

¹⁴⁴³ OAKLC14-000196294.

¹⁴⁴⁴ In wederhoor heeft Unit17 een CNAS-rapport en testresultaten van een door Unit17 ingeschakelde externe logistieke partij aangeleverd. Het CNAS rapport is door Unit17 gedeeld met het LCH, de testresultaten van de door Unit17 ingeschakelde externe logistieke partij zijn niet met het LCH gedeeld.

¹⁴⁴⁵ OAKLC14-002057934.

¹⁴⁴⁶ OAKLC14-003786806; OAKLC14-000241114.

¹⁴⁴⁷ OAKLC14-000241114.

¹⁴⁴⁸ OAKLC14-003786806.

¹⁴⁴⁹ OAKLC14-000775478.

¹⁴⁵⁰ OAKLC14-000775478.

1370

Enkele weken later, op 8 september 2020, reageert Unit17 per e-mail op het vorenstaande voorstel van het LCH. Unit17 schrijft onder meer dat de betalingstermijn is verstreken en dat het LCH hierdoor in gebreke is gebleven. Verder vermeldt Unit17 dat lot 860 en lot 871 opnieuw kunnen worden getest, maar dat de betalingsverplichting daarmee niet wordt opgeschort. Unit17 meldt het LCH het volgende, onder andere over het testen (in delen weergegeven):¹⁴⁵¹

Wij hebben het voorstel omtrent het hertesten van lot 860 en 871 in goede orde ontvangen. Hierin wordt aangegeven dat de uitslag in direct verband staat met de uitbating van onze geleverde service. Echter, op basis van de overeenkomst is het betalingstermijn verstreken. Dit maakt een gebreke in jullie betalingsverplichting waar wij als Unit17 niet mee akkoord gaan.

Lot 860 en 871 kunnen uiteraard opnieuw worden getest. Dit houdt echter niet in dat dit jullie ontslaat uit de betalingsverplichting. Eerst dient te blijken dat de mondkapjes niet voldoen aan de inhoud van de overeenkomst. Dit kan momenteel niet worden vastgesteld door een verkeerde test procedure.

Als blijkt dat de mondkapjes niet voldoen aan de overeenkomst dient er een nieuw reëel termijn te worden vastgesteld om alsnog onze leveringsverplichting na te kunnen komen.

Laten wij er vooral op wijzen dat de afspraak die wij hebben als volgt luidt: 'orders worden betaald bij levering in Shanghai en China'. Dit is tot op heden niet gebeurd. Unit17 heeft vanaf dag één benadrukt testen uit te willen voeren in China voordat de import richting jullie plaats zou vinden. Gedurende de gehele KN95 order was dit niet mogelijk. Echter blijkt nu dat het RIVM niet op de juiste manier getest heeft waardoor onze betaling uit blijft.

Lot 860 bevat 505.000 KN95 mondkapjes en lot 871 bevat 95.000 KN95 mondkapjes. Dit samen representeert een bedrag van €1.380.000. Daarnaast is er nog een resterend bedrag van €4.600.000 die LCH bij ons open heeft staan. Echter zijn wij van mening dat het testen van een deel van de badge niet representatief is voor het gehele lot. Wij gaan er dan ook vanuit dat elk lot getest dient te gaan worden.

Ondanks de verkeerde testprocedure hebben wij begrip voor de situatie en willen wij akkoord gaan met een betaling van minimaal 70% waarbij jullie 30% achterhouden. Wij verwachten 70% van het genoemde openstaande bedrag van €4.600.000 per omgaande op rekening van Unit17. Dit komt bedraagt een bedrag van €3.220.000.

Vervolgens zullen wij er gezamenlijk met jullie voor zorgen dat de samples naar een CNAS geaccrediteerd testlab in China worden gestuurd. Wanneer blijkt dat de mondkapjes voldoen aan de overeenkomst zullen jullie de resterende 30% voldoen. Indien de producten niet voldoen zullen wij onze leveringsplicht nakomen en de vervangende producten leveren.

Wij vertrouwen erop u hierbij voldoende geïnformeerd te hebben en zien de betaling voor vrijdag (11 september 2020) 23:59 tegemoet op rekening van Unit17.

Figuur 230: OAKLC14-000775478

1371

Functionaris 12 LCH stuurt de e-mail van Unit17 door binnen het LCH en stelt voor deze te bespreken tijdens het "kwaliteitsoverleg". Tevens vraagt Functionaris 12 LCH of gecontroleerd kan worden wat Unit17 aangeeft over de openstaande factuur ten opzichte van de leveringen van orders van de fabriek die Lian You-mondkapjes heeft geleverd. Functionaris 12 LCH vermeldt: "Mogelijk zijn er meer leveringen vanuit deze fabriek gedaan dan lots 860 en 871."¹⁴⁵²

1372

De uitkomsten van het Kwaliteitsoverleg zijn vastgelegd in het memorandum "Nota: Hertest Unit17 Product: KN95 maskers Order: LCH2020-0151 Lotnummers 860 en 871". In het memorandum is onder meer aangegeven dat de facturen van (deel)leveringen die door het RIVM zijn afgekeurd, zullen worden betaald als de leverancier een positief resultaat van een geaccrediteerd testbureau aanlevert. In het memorandum wordt ook "het gebrekkige

¹⁴⁵¹ OAKLC14-000775478.

¹⁴⁵² OAKLC14-000775478.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

vertrouwen in deze leverancier" vermeld, en wordt aangegeven dat het LCH bij een hertest zelf een sample wil trekken. Het memorandum wordt door Functionaris 12 LCH op 4 september 2020 gedeeld binnen het LCH.¹⁴⁵³

Blijkens een e-mail van Functionaris 12 LCH aan Persoon 2 Unit17 op 22 september 2020 heeft er een telefonisch gesprek plaatsgevonden tussen Functionaris 12 LCH en Persoon 2 Unit17, waarna het LCH een nieuw memorandum opstuurt. De voorwaarden voor de hertest luiden als volgt (in delen weergegeven):¹⁴⁵⁴

AFSPRAKEN HERTEST LCH2020-0151

Openstaande facturen en betaling

- Momenteel staan er twee facturen open met een totale waarde van € 4.600.000,-. Vanuit de fabriek Lian You zijn er 2 miljoen KN95 mondknaskers geleverd, die een waarde dragen die exact overeenkomt met de openstaande facturen.
- Als Unit 17 met het voorstel in deze email akkoord gaat wordt er 70% van de openstaande facturen, te weten € 3.220.000,- zo snel mogelijk aan Unit 17 betaald. Voorwaarde voor deze betaling is wel dat het LCH nog vaststelt dat wij de volledige order (13 miljoen stuks) hebben ontvangen. Hier komt het LCH zo snel mogelijk op terug.

Bij goedkeur hertest

- De overige 30% (€ 1.380.000,-) wordt betaald zodra de samples goedgekeurd worden door een CNAS geaccrediteerd testinstituut.

Bij afkeur hertest

- Bij afkeur van de samples door het CNAS instituut dient Unit 17 de 'Lian You' mondknaskers op te halen bij het LCH en wordt Unit 17 in de mogelijkheid gesteld om vervangende goederen te leveren
- Bij gedeeltelijke afkeur geldt alleen voor de afgekeurde goederen het in de vorige bullet genoemde retour en herleveringsproces. Ook wordt er dan naar rato alleen de goedgekeurde goederen betaald.

Hertest

- We zullen de hertest laten uitvoeren door te samplen uit alle lotnummers behorende bij de fabriek Lian-You: 860, 871, 916, 922, 1018, 1024, 1029, 1204, 1205, 100.149, 100.150, 100.151. Per lotnummer worden er 32 samples genomen.
- De samples worden naar een geaccrediteerd 'CNAS' instituut in China gestuurd voor de hertest.

In geval van retour en vervanging

- Unit 17 is verantwoordelijk voor alle logistieke en overige kosten gemoeid met de retour en leveren van de vervangende goederen.
- Unit 17 levert de vervangende goederen FOB Shanghai China uiterlijk op 31 december 2020.
- Het LCH zal operationeel zorg dragen voor het vervoeren van de goederen van Shanghai naar onze pakhuizen in Nederland. Het LCH heeft een indicatie afgegeven dat de totale kosten ongeveer € 0,01 per mondknasker zijn. Unit 17 zal deze kosten vergoeden aan het LCH.
- Unit 17 is zowel operationeel als financieel verantwoordelijk voor het testen van de vervangende goederen bij een CNAS geaccrediteerd testinstituut alvorens ze aan het LCH geleverd worden.

Overeenkomst

- In tegenstelling tot wat Unit 17 in onderstaande mail omschrijft heeft het aangaan van deze overeenkomst geen invloed op de verplichtingen aangegaan door beide partijen zoals omschreven in order LCH2020-0151.

Figuur 231: OAKLC14-000775422

Op 2 november 2020 informeert het LCH Unit17 erover dat de hertest op de geleverde Lian You-mondknaskers in gang wordt gezet.¹⁴⁵⁵ Zoals te lezen is in bovenstaande figuur, is afgesproken dat samples worden genomen van twaalf lots.¹⁴⁵⁶ Na meerdere verzoeken daartoe geeft Unit17 op 3 december 2020 akkoord op de hertest en op de gestelde voorwaarden.¹⁴⁵⁷ Vervolgens wordt op basis van een kostenoverweging door het LCH besloten dat er

¹⁴⁵³ OAKLC14-001398579; OAKLC14-001398580.

¹⁴⁵⁴ OAKLC14-000775422.

¹⁴⁵⁵ OAKLC14-001271147.

¹⁴⁵⁶ Zoals te lezen is in paragraaf 9.12.2.2 heeft Unit17 in totaal 4.151.350 mondknaskers van het merk Lian You geleverd. Blijkens de afspraken van de hertest met betrekking tot order LCH2020-0151 zullen er samples worden genomen van 12 verschillende lots (=3.651.350 Lian You-mondknaskers). Deze 12 lots zijn allemaal door het RIVM afgekeurd. Niet meegenomen in de hertest is lot 100.112, van 500.000 stuks, dat door het RIVM is goedgekeurd.

¹⁴⁵⁷ OAKLC14-000775422.

wordt begonnen met het hertesten van zes van de twaalf lots. Hierover stuurt Functionaris 15 LCH aan Functionaris 12 LCH: het volgende bericht: *“akkoord, ik zou het alvastvolgt doen: eerst 6 testen, kijken wat de uitslagen zijn, wijzen ze alle 6 een kant op, dan weten we genoeg, mocht het fifty-fifty zijn, dan zou ik alsnog 6 testen laten doen”*.¹⁴⁵⁸

1375 In december 2020 wordt door het LCH vanuit zes lots Lian You-samples¹⁴⁵⁹ opgestuurd naar het testinstituut CNAS. Deze worden ook begin februari 2021 bij CNAS in China ontvangen.¹⁴⁶⁰

1376 Blijkens een e-mail van het LCH op 5 maart 2021 zijn de rapportages van CNAS binnengekomen. In de e-mail is onder meer het volgende vermeld: *“Van de 6 lots zijn er 2 afgekeurd op filtratie en alle 6 op inward leakage.”*¹⁴⁶¹ Op 5 maart 2021 e-mailt het LCH de testrapporten¹⁴⁶² van CNAS door naar Unit17: *“Bij deze de testuitslagen van de hertest van de Lian You maskers. Hierin komt naar voren dat alles is afgekeurd. Bel je me begin volgende week om te kijken hoe we dit op gaan lossen?”*¹⁴⁶³

1377 Het LCH heeft in de periode daarna drie afspraken gemaakt met Persoon 2 Unit17: *“en op alle drie is Persoon 2 Unit17 niet op komen dagen. (1x vergeten, 1x migraine, 1x niets laten horen, vandaag).”* Vervolgens heeft het LCH besloten om WJZ VWS in te schakelen.¹⁴⁶⁴ In wederhoor met Deloitte geeft Persoon 2 Unit17 aan dat Bestuurder Unit17 hem op dat moment heeft verboden om nog op te treden namens Unit17 en aldus de afspraken wel moest afzeggen. De afwikkeling hiervan is beschreven in paragraaf 9.12.2 ‘Afwikkeling’.

9.11.4

Kwaliteitscontrole na levering tweede order IIR

1378 Zoals te lezen is in paragraaf 9.10 ‘Betalingen en Leveringen’ heeft Unit17 vanaf 30 mei 2020 in totaal ca. 80 miljoen chirurgische mondkmaskers geleverd bij het pakhuis van het LCH in Shanghai. De chirurgische mondkmaskers zijn geproduceerd door een vijftal fabrikanten. Het kwaliteitsteam van het RIVM heeft de mondkmaskers van de eerste deelorders afgekeurd op de verpakking; dit betreft 20 miljoen mondkmaskers. Vervolgens heeft het LCH HQTS aan Unit17 gekoppeld, om de kwaliteit te waarborgen tijdens het productieproces in China. Op basis van de HQTS-rapporten heeft het LCH ook de tweede en de derde deelorder afgekeurd, omdat de verpakking niet voldeed aan de gestelde normen.¹⁴⁶⁵ De vierde deelorder werd ook door het LCH afgekeurd op basis van de HQTS-inspecties die zijn uitgevoerd tijdens de fabricage. Vervolgens heeft Unit17 de reeds geleverde mondkmaskers retour genomen, de verpakking aangepast en de mondkmaskers opnieuw aangeleverd aan het LCH. Ook heeft Unit17 een nieuwe fabrikant gezocht voor het produceren van de laatste deelorders.

¹⁴⁵⁸ OAKLC14-000181235.

¹⁴⁵⁹ OAKLC14-001993266. Dit betreft samples uit de lotnummers 860, 871, 922, 1018, 1029 en 100.149.

¹⁴⁶⁰ OAKLC14-000242385.

¹⁴⁶¹ OAKLC14-000173474; OAKLC14-000173474.

¹⁴⁶² OAKLC14-000176838; OAKLC14-000176839; OAKLC14-000176840; OAKLC14-000173475; OAKLC14-000173476; OAKLC14-000173477.

¹⁴⁶³ OAKLC14-000174203.

¹⁴⁶⁴ OAKLC14-002046798.

¹⁴⁶⁵ In wederhoor met Deloitte herhalen [Persoon 1 Unit17] en [Persoon 3 Unit17] dat het LCH een order heeft geplaatst bij Unit17 voor Type-IIR-mondmaskers volgens de Chinese standaarden, waarbij het LCH na het plaatsen van de order aangaf dat de verpakking aan de Europese standaarden moest voldoen.

9.11.4.1 Lijst 'preferred suppliers'

1379 In hoofdstuk 2 'Normenkader' is in paragraaf 2.3.3.8 uitgelegd dat het LCH een lijst met 'preferred suppliers' heeft opgesteld. Als een onderneming op deze lijst staat, hoeven er geen samples meer naar het RIVM te worden gestuurd. Uit de interne mailwisseling binnen het LCH van 27 mei 2020 blijkt dat Unit17 op deze lijst met 'preferred suppliers' voorkomt.¹⁴⁶⁶ Uit de verkregen e-mailcorrespondentie en datasets blijkt niet waarom Unit17 op deze lijst is gezet. Op 18 juni 2020 maakt Unit17 geen deel meer uit van de lijst met 'preferred suppliers', zo blijkt uit een binnen het LCH rondgestuurd overzicht met een herbeoordeling van de suppliers die op de lijst voorkomen.¹⁴⁶⁷

9.11.4.2 HQTS wordt door het LCH ingeschakeld bij de tweede order

1380 Zoals beschreven in paragraaf 9.11.3 'Kwaliteitscontrole na levering eerste order', schakelt het LCH begin juni 2020 een 'kwaliteitsborgingspartner' in, namelijk HQTS. HQTS zal de inspectie en eindcontrole uitvoeren op de PBM-producten die in Azië worden geproduceerd. Het LCH heeft HQTS ook verzocht om de productie en levering van Unit17 te begeleiden.¹⁴⁶⁸

1381 Uit een e-mail van de lokale contactpersoon van Unit17 aan HQTS van 9 juni 2020 blijkt dat HQTS geen inspectie in de fabriek kan uitvoeren op de eerste twee deelorders van de chirurgische mondmaskers, omdat beide deelorders al zijn afgeleverd bij een opslaglocatie in Shanghai. De lokale contactpersoon van Unit17 vermeldt dat inspectie mogelijk is voor de deelorders die nog in productie zijn.¹⁴⁶⁹

1382 In een e-mail van 10 juni 2020 tussen de lokale contactpersoon van Unit17 en HQTS wordt een productie- en leveringsplan gedeeld, waarin is vermeld welke deelleveringen van welke fabrikanten nog worden verwacht. Uit dit document volgt welke vijf fabrikanten betrokken zijn bij de (deel)productie van de chirurgische mondmaskers. De deelleveringen 4 en 5 blijken te zijn samengevoegd onder deelordernummer 'LCH2020-0222-04'. Ook is in het document een tabblad toegevoegd met een inspectieplan van HQTS. Hierin wordt beschreven dat de deelleveringen 2 en 3 niet in de fabriek worden geïnspecteerd tijdens de productie. Bij deellevering 4 zal wel in de fabriek al een inspectie plaatsvinden. Ook gaat HQTS de deelleveringen 2, 3, en 4 testen in een opslaglocatie, voorafgaand aan verscheping naar Nederland.¹⁴⁷⁰ Ten tijde van het versturen van deze e-mail is de eerste deelorder in Nederland aangekomen en is deze afgekeurd door het RIVM.¹⁴⁷¹

¹⁴⁶⁶ OAKLC14-001350296.

¹⁴⁶⁷ OAKLC14-001349292; OAKLC14-001349293.

¹⁴⁶⁸ OAKLC14-003785392.

¹⁴⁶⁹ OAKLC14-003783393.

¹⁴⁷⁰ OAKLC14-003783361.

¹⁴⁷¹ OAKLC14-003749642.

1383 Op 11 juni 2020 heeft HQTs in een opslaglocatie in Shanghai de tweede deellevering van Unit17 volledig gecontroleerd. Een rapport hierover is naar het LCH verstuurd.¹⁴⁷² Deze e-mail wordt binnen het LCH naar verschillende personen gestuurd, waarbij de volgende opmerkingen zijn toegevoegd:¹⁴⁷³

- Het is een Chinese chirurgisch masker / geen EN14683:2019 masker.
- Verpakking is niet conform EU (geen IIR aanduiding), zowel dispenserbox als omdoos.
- BFE (of PFE) uitslagen volgen binnen paar dagen

Figuur 232: OAKLC14-001349076

1384 Vervolgens wordt het rapport intern bij het LCH besproken, met als eindconclusie dat de aanduiding 'type IIR' op de verpakking van de chirurgische mondmaskers moet komen te staan: "Om discussie te voorkomen: IIR moet op de doos / dispenser staan".¹⁴⁷⁴

9.11.4.3 Leveringen van Unit17 worden 'On Hold' gezet

1385 Het LCH besluit dat de IIR-leveringen van Unit17 niet wordt verscheept tot het moment dat de juiste aanduiding op de verpakking staat en de filtratie voldoende is.¹⁴⁷⁵ Het LCH neemt vervolgens, op 12 juni 2020, contact op met Unit17 en bevestigt de volgende gemaakte afspraken per e-mail aan Unit17:

- [...] • Unit17 zorgt ervoor dat de verpakking van de maskers volgens de richtlijnen van de EN14683 gebeurt.
- Unit17 zorgt ervoor dat de al geleverde maskers die niet in lijn waren met de EN14683 worden gestickerd volgens deze normering. [...] "¹⁴⁷⁶

1386 Unit17 reageert enkele dagen later per e-mail richting het LCH met de mededeling dat de verpakkingen zullen worden aangepast en herstickerd. Ook geeft Unit17 aan te zullen bekijken hoe de 20 miljoen reeds geleverde producten (deellevering 1) in Nederland kunnen worden aangepast. Naast deze toezeggingen vermeldt Unit17 dat de term 'EN14683' volledig nieuw is voor Unit17, en dat deze niet als vereiste op de Purchase Order en/of de facturen voorkomt.¹⁴⁷⁷

1387 Op 23 juni 2020 wordt binnen het LCH een tabel rondgestuurd met een overzicht van de status per leverancier. Hieruit blijkt dat HQTs de deelleveringen van Unit17 heeft geïnspecteerd. Uit dit overzicht blijkt ook dat de deelorders 2 en 3 "on hold" staan en dat deelorder 4 is getypeerd als "NO-GO":

Leverancier	Fabriek	Ordernr.	Report No.	Product	Datum	Status	Toelichting
Unit17	Hunan Sanrui Biotechnology Co., Ltd	LCH2020-0222-02/03	H-20062556	Type IIR	10-jun	• ON HOLD	Geen IIR op verpakking
Unit17	Langfang Kohe sterilization Service Co. LTD	LCH2020-0222-03	H-20062724	Type IIR	10-jun	• ON HOLD	Geen IIR op verpakking

¹⁴⁷² OAKLC14-003783378.

¹⁴⁷³ OAKLC14-001349076.

¹⁴⁷⁴ OAKLC14-002068645.

¹⁴⁷⁵ OAKLC14-003749642.

¹⁴⁷⁶ OAKLC14-003834619.

¹⁴⁷⁷ OAKLC14-003834799.

Leverancier	Fabriek	Ordernr.	Report No.	Product	Datum	Status	Toelichting
Unit17	AICARE Medical Technology Co.,Ltd	LCH2020-0222-03	H-20062913	Type IIR	13-jun	ON HOLD	Geen IIR op verpakking
Unit17	Hunan Xingyikang Medical Technology Co. Ltd	LCH2020-0222-04	H-20063047	Type IIR	15-jun	NO-GO	Gaat niet door AQL, tests ontbreken, geen IIR

Tabel 44: LCH statusupdate van deelleveringen van Unit17 o.b.v. HQTS inspectie-rapporten

In wederhoor met Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 wordt aangegeven dat Unit17 niet bekend is met enige afkeuring van chirurgische mondkmaskers op kwaliteit. De kwaliteitsproblemen die zich voordeden bij de vierde deellevering van 10 miljoen mondkmaskers zijn al in de fabriek, en dus nog vóór aflevering, ontdekt en hersteld. Vervolgens heeft Unit17 van fabrikant gewisseld voor het produceren van de vierde deelorder.

Unit17 wisselt van fabrikant voor het produceren van de vierde deelorder

Op 30 juni 2020 stuurt de lokale contactpersoon van Unit17 een e-mail naar HQTS, met het LCH in de cc. In de mail is onder meer aangegeven dat er een nieuwe fabrikant is gevonden voor het gedeeltelijk opnieuw produceren van de vierde deelorder.¹⁴⁷⁸

Op dezelfde dag wordt er binnen het LCH een e-mail gedeeld met de volgende melding:¹⁴⁷⁹

• Unit 17 IIR - van alle leveringen hebben ze positieve CENAS rapporten. Wel heeft HQTS opmerkingen bij een fabriek die was afgekeurd, touwtjes waren niet goed bevestigd aan maskers en lieten los. Ik heb AK. gevraagd hier duidelijkheid in te verschaffen. Ook stuurt hij alle rapporten door.

AK. Persoon 2 Unit17

Figuur 233: OAKLC14-002059000

Op 8 juli 2020 stuurt HQTS het inspectierapport van de nieuwe fabrikant van Unit17 voor de vierde deelorder aan het LCH. Beoordeling van dit rapport door het LCH leidt tot de uitkomst dat de vierde deellevering mag plaatsvinden: “GO, is prima”.¹⁴⁸⁰

Enkele weken nadat het LCH, op 8 juli 2020, akkoord heeft gegeven voor de resterende leveringen door Unit17 (na aanlevering van een nieuw HQTS-testrapport), wordt op 21 juli 2020 door de lokale contactpersoon van Unit17 bij HQTS aangegeven dat Unit17 10 miljoen stuks gaat herproduceren vanwege vervuiling tijdens de productie. In de e-mail naar HQTS wordt het volgende vermeld:

[...] As we’ve talked over WeChat today, WE, Unit 17 has rejected one of the 10 million surgical mask from order 04 made by Bingo Times, the stock were contaminated at their warehouse during the time it was waiting for our lab test result, we can’t deliver it to LCH even it past HQTS inspection and CNAS lab test. It would be the best if Bingo Times could reproduce this 10Million for us, but unfortunately they do not have

¹⁴⁷⁸ OAKLC14-003782942.
¹⁴⁷⁹ OAKLC14-002059000.
¹⁴⁸⁰ OAKLC14-003786122.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

*the capacity at the moment so we have placed the order with one of our existing supplier Jiangxi AICARE to product this 10 Million again [...]*¹⁴⁸¹

1393 Op 27 juli 2020 en 4 augustus 2020 stuurt HQTS nieuwe inspectierapporten naar het LCH, inzake de laatste order bij Unit17. Het eerste rapport wordt op 2 augustus 2020 binnen het LCH doorgestuurd, waarbij wordt vermeld: *"Bijgesloten rapport van Unit17. Even op on hold i.v.m. uitslagen extern lab. • Verder zaken die opvallen: Niet alle productie was klaar tijdens inspectie • Verpakkingen zien er prima uit!"*¹⁴⁸² Over het tweede rapport, dat HQTS op 4 augustus 2020 toestuurt, wordt binnen het LCH gemeld: *"Bijgesloten rapport van Unit17 (in navolging van vanmorgen incl. uitslagen). Wat mij betreft een GO."*¹⁴⁸³

1394 Zoals te lezen is in paragraaf 9.10.7 'Levering tweede order', vindt de laatste deellevering plaats op 12 augustus 2020.

9.11.4.5 Kwaliteitsdossier Unit17 - tweede order

1395 In de maanden november en december 2020 wordt een 'kwaliteitsdossier' van de tweede overeenkomst tussen het LCH en Unit17 meerdere keren ter sprake gebracht binnen het LCH. In een binnen het LCH gedeelde e-mail van 6 november 2020 is aangegeven dat het RIVM 'maar' één lot van de tweede order bij Unit17 heeft getest. Op 8 november 2020 stelt het LCH per e-mail aan VWS voor om twintig lots te laten testen door een *"geaccrediteerd testhuis"*¹⁴⁸⁴

3. Leverancier Unit 17, van deze leverancier hebben we niet de juiste certificaten ontvangen. Het RIVM heeft maar 1 lot getest. We vinden het onverstandig om de resultaten van dit ene lot van toepassing te verklaren over alle leveringen IIR maskers van Unit 17. Het betreft hier ongeveer 50 mio stuks. We adviseren om 20 lots te selecteren voor een test door een geaccrediteerd testhuis.

Figuur 234: OAKLC14-002059000

1396 Op 6 november 2020 wordt binnen het LCH medegedeeld dat de certificaten ontbreken van de chirurgische mondmaskers die zijn geleverd door Unit17: *"Van 3 leveranciers missen we certificaten voor de IIR maskers, kan jij een poging doen om deze alsnog te ontvangen. Unit 17 – geen CE/DOC en ook geen goede EN testrapporten, wat we hebben gaat over Chinese normen."*¹⁴⁸⁵ Op 12 november 2020 wordt binnen het LCH per e-mail onder meer bevestigd dat de certificaten van Unit17 voor de chirurgische mondmaskers binnen zijn.¹⁴⁸⁶

1397 Op 2 december 2020 wordt binnen het LCH het volgende gedeeld naar aanleiding van het nog eens bekijken van het kwaliteitsdossier van de door Unit17 geleverde chirurgische mondmaskers:¹⁴⁸⁷

¹⁴⁸¹ OAKLC14-000240579.

¹⁴⁸² OAKLC14-000240715.

¹⁴⁸³ OAKLC14-000241059.

¹⁴⁸⁴ OAKLC14-001471727. Uit de beschikbare onderzoeksinformatie is niet gebleken of dit verzoek geleid heeft tot het uitvoeren van additionele testen.

¹⁴⁸⁵ OAKLC14-000082991.

¹⁴⁸⁶ OAKLC14-000080588.

¹⁴⁸⁷ OAKLC14-000181235.

Nu ik je toch aan de lijn heb over Unit 17, ik heb het dossier van Unit 17 over de IIR maskers nog eens bekeken: we hebben van hen geen EN-testresultaat en ook geen Doc, Bij het RIVM is 30% afgekeurd, en ook heel veel nog niet gekeurd. Ik ben er geen voorstander van om deze IIR maskers zo maar vrij te geven. Ze staan on hold in afwachting van een hertest (waar het ministerie eerst een goedkeuring voor moeten geven)

Figuur 235: OAKLC14-000181235

- 1398 In wederhoor met Deloitte geven Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 aan dat er geen EN-testresultaat en ook geen EN-certificaat bestaat, omdat het LCH een order bij Unit17 heeft geplaatst voor Chinese Type-IIR mondmaskers (YY0469-norm) en niet voor Europese Type-IIR mondmaskers (EN14683-norm).

9.12 Overige onderwerpen

- 1399 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de onderwerpen 'winst' en 'afwikkeling'.

9.12.1 Winst

9.12.1.1 Het LCH-convenant

- 1400 In hoofdstuk 2 'Normenkader', is beschreven binnen welk raamwerk van afspraken de inkoop van PBM door het LCH plaatsvindt. Het LCH heeft de afspraken voor de partijen die samenwerken in het LCH vervat in een Convenant. In dit Convenant is vastgelegd dat de aan het LCH deelnemende partijen zonder winsttoegmerk (samen)werken.¹⁴⁸⁸

9.12.1.2 Ondertekening door Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 (namens Unit17)

- 1401 Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 hebben, namens Unit17, het Convenant ondertekend tijdens een bezoek aan het LCH in Leusden, op 11 juni 2020.¹⁴⁸⁹ Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 ondertekenen het Convenant met vermelding als manager van Unit17. Dit moment van ondertekenen ligt na de datering van beide orders op 21 april 2020 en 12 mei 2020. In wederhoor met Deloitte lichten Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 toe dat zij niet bekend zijn met het Convenant en dat het LCH dit Convenant ook niet met hen heeft gedeeld. Tevens valt het Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 op dat dit Convenant dateert van bijna een maand na het sluiten van de tweede en laatste order van het LCH.
- 1402 Persoon 2 Unit17 heeft aan Deloitte toegelicht dat Unit17 winst heeft gemaakt met de gesloten overeenkomsten voor het leveren van mondmaskers, maar geeft aan nooit tegen het LCH te hebben gezegd dat er geen winst

¹⁴⁸⁸ OAKBZK22-000002170. Zie paragraaf 2.4.5 in (deel 1) Verslag van Handelingen over de totstandkoming en het gebruik van het Convenant.

¹⁴⁸⁹ OAKLC14-004093605; OAKLC14-004093616.

gemaakt zou (kunnen) worden. In wederhoor licht **Persoon 2 Unit17** toe aan Deloitte dat **Persoon 2 Unit17** het LCH-convenant niet heeft ondertekend tijdens zijn bezoeken aan het LCH in het voorjaar van 2020.

1403 In wederhoor met Deloitte beamen **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** de woorden van **Persoon 2 Unit17** dat het LCH nooit is voorgehouden dat er geen winst gemaakt zou (kunnen) worden. In de voor het Onderzoek beschikbare e-mailcorrespondentie heeft Unit17 geen uitspraken gedaan over het zonder winsttoegmerk of met een bepaalde marge leveren van mondmaskers.

1404 Om inzicht te krijgen in de (winst)marge heeft Deloitte **Persoon 2 Unit17** gevraagd om dit inzicht te geven. **Persoon 2 Unit17** heeft dit inzicht niet verstrekt aan Deloitte.

9.12.2 Afwikkeling

9.12.2.1 Inleiding

1405 Blijkens twee gerechtelijke uitspraken hebben de bij Unit17-transacties betrokken (rechts)personen¹⁴⁹⁰ civiele procedures gevoerd jegens elkaar.¹⁴⁹¹ Ook hebben het LCH en Unit17 juridische bijstand ingeschakeld tijdens het afwikkelen van de orders tussen het LCH en Unit17. Deze paragraaf beschrijft hoe **Bestuurder Unit17** het contact overnam van **Persoon 2 Unit17** en in contact is gekomen met het LCH. Daarnaast bevat deze paragraaf een korte weergave van de wijze waarop **Persoon 2 Unit17**, **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** voorkomen in diverse procedures tegen onder meer **Bestuurder Unit17**. Een en ander is relevant binnen het kader van dit onderzoek, omdat deze procedures inzicht kunnen geven in de achtergrond van de samenwerkende partijen die door middel van Unit17 overeenkomsten zijn aangegaan met Mediq (namens het LCH).

1406 Na oplevering van dit (deel 2)Verslag van Handelingen kunnen er documenten en/of inzichten uit deze juridische procedures naar voren komen die niet eerder in beeld waren en die de bevindingen kunnen aanvullen of doen wijzigen. Hieronder noemen wij kort de afwikkeling van de orders tussen Unit17 en het LCH, evenals de juridische procedures die onderling binnen Unit17 zijn gevoerd.

9.12.2.2 **Bestuurder Unit17** neemt het contact over met het LCH

1407 Nadat het LCH drie keer heeft gepoogd om een afspraak te maken met **Persoon 2 Unit17**, is de casus aan WJZ VWS voorgelegd om tot een afwikkeling te komen.¹⁴⁹² Het LCH geeft op 8 juni 2021 de volgende uitleg aan VWS over de casus Unit17, waarin **Persoon 2 Unit17** nog is aangeduid als “de eigenaar”.¹⁴⁹³

¹⁴⁹⁰ [Persoon 1 Unit17], [Persoon 3 Unit17], [Persoon 2 Unit17] en [Bestuurder Unit17].

¹⁴⁹¹ Rechtbank Oost-Brabant 28 januari 2021, ECLI:NL:ROBBR:2021:294; Gerechtshof 's-Hertogenbosch 17 mei 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:1555.

¹⁴⁹² OAKLC14-002046798.

¹⁴⁹³ OAKLC14-000176167.

In de afwikkeling van de zaak rond order LCH2020-0151 van Unit 17 is de eigenaar AK. voor de derde keer niet op komen dagen op een afspraak. Ik heb net zijn voicemail ingesproken dat we geen nieuwe afspraak gaan maken maar dat hem een schrijven met daarin ons standpunt toekomt.

AK. Persoon
2 Unit17

Goed om de hele casus even uit te schrijven:

- Unit 17 is een club met een eigenaar AK. (does sounds familiar.). Aangezien hij wat goede referrals had (o.a. Jeroen Bosch ziekenhuis) en goed overweg kon met C. is hem deze order gegund.
- Naast order 0151 met KN95 maskers is er ook een order met Chirurgische maskers bij hem geplaatst. Daar is ook de kwaliteit in het geding geweest. Unit 17 heeft een deel van de levering vervangen en deze order is geen conflict op.
- Order 0151: 13 mln KN95 mondmaskers á €2,30 p.s. twv €29,9mln. De order zou vervuld worden vanuit 2 fabrieken: Powecom en Lian You.
- Uit de eerste kwaliteitscontroles door het RIVM kwam naar voren dat Powecom goed filtreert, maar Lian You op filtratie wordt afgekeurd.
- Unit 17 geeft aan dat vanuit Lian You 2 mln KN95 maskers zijn geleverd.
- In de bijgevoegde email van mij aan Unit 17 wordt een geaccepteerd voorstel gedaan om de mondmaskers van Lian You in China te laten hertesten. Hierin wordt afgesproken dat als deze mondmaskers worden afgekeurd, Unit 17 vervangende mondmaskers dient te leveren en ook alle logistieke kosten en verwerkingskosten moet betalen.
- In februari 2021 ontvangen wij bericht dat de mondmaskers van Lian You in China door een testinstituut zijn afgekeurd. Dit is direct aan Unit 17 gecommuniceerd.
- Sinds februari zijn er meerdere voorstellen voor een afspraak richting Unit 17 gegaan om de afwikkeling van deze casus te bespreken. Er zijn drie afspraken geweest met AK. en op alle drie is hij niet op komen dagen. (1x vergeten, 1x migraine, 1x niets laten horen, vandaag).
- Wat ook moest worden besproken is dat er volgens onze administratie er op order 0151 87.000 maskers te weinig geleverd zijn. Unit 17 heeft 2 weken geleden eindelijk het leveroverzicht gedeeld. Hier is nog een fout in ontdekt door , met als resultaat:
 - De levering Lian You omslaat geen 2 mln maar 4.213.000 mondmaskers
 - De goede levering Powecom omslaat 8.700.000 mondmaskers twv €20.010.000
 - Er zijn inderdaad 87.000 mondmaskers te weinig geleverd.
 - Totale order (€29.9 mln) MINUS de goed geleverde Powecom (€20.010.000) = **€9.890.000** (waarde Lian You + waarde te weinig geleverde goederen)

C.
Functionaris
1 LCH

Figuur 236: OAKLC14-000176167

1408 In wederhoor met Deloitte herhaalt Persoon 2 Unit17 dat Bestuurder Unit17 hem op dat moment heeft verboden om nog op te treden namens Unit17 en aldus de afspraken wel moest afzeggen. Op 8 juni 2021 komt Bestuurder Unit17 blijkens de onderzoeksinformatie voor het eerst in contact met het LCH. In wederhoor met Deloitte licht Bestuurder Unit17 toe dat Bestuurder Unit17 inderdaad pas bij de afwikkeling van de transacties met het LCH in contact kwam met het LCH en VWS. De e-mail van Bestuurder Unit17 via Bestuurder Unit17 @unit17.nl aan het LCH luidt als volgt:¹⁴⁹⁴

¹⁴⁹⁴ OAKLC14-000241579.

Tussen LCH en Unit17 B.V. zijn een aantal overeenkomsten gesloten waarbij er nog een aantal openstaande punten moeten worden afgewikkeld. Aangezien dit al een langere tijd loopt, heb ik als bestuurder van Unit17 BV besloten om de communicatie per heden op me te nemen.

Daarom bericht ik dat het gesprek vanmiddag 14.00 uur wat met is ingepland voor wat betreft de openstaande facturen van Unit17 B.V. en alle overige zaken met betrekking tot Unit17 B.V. helaas geen doorgang kan vinden. Graag plan ik hierover een nieuw gesprek ter afronding van de lopende kwesties. Graag ontvang ik een aantal data en tijd voorstellen waarop dit schikt. Telefonisch ben ik te bereiken op 06-

AK. Persoon
2 Unit17

Figuur 237: OAKLC14-000241579

1409 Het LCH stuurt deze e-mail door aan medewerkers van VWS. In de e-mail van het LCH is onder meer het volgende aangegeven over de voornoemde e-mail van : *"Weet natuurlijk niet of deze mail ter goedertrouw is, maar kan mijn mail aan forwarden naar dit emailadres?"* In de reactie van VWS zijn twee uittreksels van het handelsregister bijgevoegd, met onder meer het bericht: *"Klopt bijna: bv is bestuurder UNIT 17 Even controleren wie de bestuurder is van bv --> volgens mij .*¹⁴⁹⁵

1410 Op 11 juni 2021 stuurt een nieuwe e-mail naar het LCH, waarin wordt beschreven dat er een telefonisch gesprek heeft plaatsgevonden tussen en het LCH. Als bijlage is bij deze e-mail een brief gevoegd, waarin wordt uiteengezet dat Unit17 heeft voldaan aan de bestelde leveringsaantallen.¹⁴⁹⁶ In de bijgevoegde brief gaat het niet over de afgekeurde mondmaskers, maar over de leveringsaantallen. Ook stuurt een spreadsheet mee, genaamd '130WKN95 shipping proofs_2813373_1-2', met daarin 'bewijzen' van levering. Hierin is beschreven dat Unit17 in totaal 13.001.500 KN95-mondmaskers heeft geleverd.¹⁴⁹⁷ Het LCH stuurt de e-mail van naar diverse medewerkers van WJZ VWS.¹⁴⁹⁸

1411 Zoals beschreven in paragraaf 9.10.4 'Levering eerste order', stuurt VWS op 5 juli 2021 een 'opeisingsbrief' aan Unit17 ten aanzien van .¹⁴⁹⁹ Op basis van een herbeoordeling van de leveringen heeft het LCH vastgesteld dat er geen 2 miljoen Lian You-mondmaskers zijn geleverd, maar in totaal 4.213.000 mondmaskers.¹⁵⁰⁰ In de brief van 5 juli 2021¹⁵⁰¹ wordt Unit17 gesommeerd om een bedrag van € 5.290.000 terug te betalen aan het LCH, onder vermelding van ordernummer LCH2020-0151. Dit bedrag is berekend op basis van 87.000 stuks KN95-mondmaskers die volgens het LCH en VWS te weinig zijn geleverd, alsmede op basis van 2.213.000 Lian You-mondmaskers die door het RIVM zijn afgekeurd en niet zijn meegenomen in de hertest. Daarnaast dient Unit17

¹⁴⁹⁵ OAKLC14-003461485.

¹⁴⁹⁶ OAKLC14-000176197; OAKLC14-000176198; OAKLC14-000176199.

¹⁴⁹⁷ Zie paragraaf 9.10.4 voor de leveringsaantallen van de eerste order. OAKLC14-000176199.

¹⁴⁹⁸ OAKLC14-000241687.

¹⁴⁹⁹ OAKLC14-000176486.

¹⁵⁰⁰ OAKLC14-000178500.

¹⁵⁰¹ OAKLC14-000176486.

uiterlijk op 2 augustus 2021 2 miljoen vervangende Lian You-mondmaskers te leveren die zijn afgekeurd in de hertest.¹⁵⁰²

1412 Op 13 augustus 2021 reageert de advocaat van Unit17, met het sturen van een reactie op de voornoemde brief van VWS. Unit17 is van mening dat er geen sprake is van *“enige tekortkoming aan haar zijde”*. De brief sluit af met een voorstel waarin onder meer het volgende wordt gesteld over de nog te leveren/niet geleverde mondmaskers: *“Tijdens onze bespreking bleek ook dat partijen het erover eens zijn dat het € 0,10 kost per KN95 masker om die opnieuw in te kopen en eventueel vervangende te leveren. Als we dan kijken naar de aantallen van 2.000.000 en 87.000 komt dit bedrag op maximaal € 208.700,-.”*¹⁵⁰³

1413 Eén maand later, op 10 september 2021, stelt VWS een brief op om te reageren op de voornoemde brief van de advocaat van Unit17. In de brief zegt VWS akkoord te gaan met de vervangingswaarde van € 0,10 en claimt VWS een totaalbedrag van € 3.918.600 bij Unit17.¹⁵⁰⁴ Dit bedrag is als volgt berekend op basis van de brief:

Omschrijving	Aantal	Stuksprijs (€)	Bedrag (€)
Afgekeurde mondmaskers zonder hertest	2.213.000	€ 2,30	€ 5.089.900
Afgekeurde mondmaskers met hertest (vervangingswaarde)	2.000.000	€ 0,10	€ 200.000
Niet geleverde mondmaskers (vervangingswaarde)	87.000	€ 0,10	€ 8.700
Openstaande facturen ¹⁵⁰⁵			-€ 1.380.000
Totaal			€ 3.918.600

Tabel 45: Sommatie van WJZ VWS jegens Unit17

1414 In een interview met Deloitte geeft WJZ VWS aan dat het bedrag van € 3.918.600 nooit is betaald door Unit17 en dat vervolgens Landsadvocaat is ingeschakeld door WJZ VWS, om hierbij te assisteren. WJZ VWS geeft in het interview met Deloitte aan dat er (nog) geen civiele procedure tegen Unit17 is gestart door VWS om dit bedrag te vorderen van Unit17. Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 geven in wederhoor met Deloitte aan dat zij het onbegrijpelijk vinden dat de openstaande facturen van Unit17 ad € 1.782.500¹⁵⁰⁶ niet zijn betaald.

1415 In wederhoor met Deloitte geven Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 aan dat Unit17 nooit aan het LCH heeft laten weten dat er (slechts) 2 miljoen KN95-mondmaskers van het merk Lian You zouden zijn geleverd aan het LCH. Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 geven aan dat het LCH bij ontvangst in China alle mondmaskers heeft

¹⁵⁰² OAKLC14-000176487.

¹⁵⁰³ OAKLC14-000178498.

¹⁵⁰⁴ OAKLC14-000174270.

¹⁵⁰⁵ In alinea 1373 is reeds beschreven dat een van de voorwaarden van de hertest luidt: *“de overige 30% (€ 1.380.000) wordt betaald zodra de samples goedgekeurd worden door een CNAS geaccrediteerd testinstituut.”* Deze mondmaskers zijn vervolgens afgekeurd door middel van een hertest bij een CNAS geaccrediteerd instituut, moet Unit17 alsnog de leveringsplicht nakomen en vervangende producten leveren. Deze vervangende mondmaskers zijn vervolgens niet geleverd, maar zijn verreken met een vervangingswaarde van € 0,10. VWS is er akkoord mee gegaan de openstaande verplichting jegens Unit17 alsnog te verrekenen in de sommatie met de stuksprijs van € 2,30.

¹⁵⁰⁶ Het verschil tussen dit bedrag (ad € 1.782.500) en het bedrag dat VWS in de sommatie heeft genoemd (€ 1.380.000), betreft 175.000 KN95-mondmaskers à € 2,30, die volgens VWS niet zouden zijn geleverd (zie alinea 1326).

geteld, ingeklaard en geëxporteerd naar Nederland (inclusief paklijsten), waarna Mediq (namens het LCH) Unit17 heeft betaald op basis van de geleverde mondmaskers. Volgens Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 wist het LCH dus altijd hoeveel mondmaskers van het merk Lian You waren ontvangen; althans, had het LCH dat moeten weten. In wederhoor met WJZ VWS wordt aangegeven dat de door Unit17 geleverde mondmaskers waren verdeeld over een zestal opslaglocaties. Het LCH registreerde welk aantal mondmaskers afkomstig was van welke leverancier, maar zonder de corresponderende fabriek/merknaam. Het LCH wist dus dat het RIVM Lian You-mondmaskers had afgekeurd, maar had geen overzicht van de hoeveelheid aan door die fabriek geproduceerde mondmaskers die Unit17 had geleverd. Het LCH heeft derhalve aan Unit17 gevraagd hoe de verhoudingen lagen van de mondmaskers van het merk Lian You en de mondmaskers van het merk Powecom. Bij monde van Persoon 2 Unit17 is telefonisch medegedeeld aan Functionaris 12 LCH dat het ging om 2 miljoen stuks mondmaskers van het merk Lian You. Omdat Unit17 beter dan LCH kon weten hoeveel mondmaskers zij van welk merk had geleverd en niet op dit in de e-mail genoemde (en van haar zelf afkomstige) aantal is teruggekomen, mocht het LCH van de juistheid hiervan uitgaan, aldus WJZ VWS. Dat aantal van 2 miljoen werd op 5 maart 2021 door Persoon 2 Unit17 bevestigd in een WhatsApp-bericht. Hierin vraagt Functionaris 12 LCH aan Persoon 2 Unit17: "Hoeveel stuks Lian You hadden jullie ook alweer geleverd?", waarna Persoon 2 Unit17 antwoordt met: "2 mil".¹⁵⁰⁷ In wederhoor met Functionaris 12 LCH wordt de bovenstaande uitleg van WJZ VWS bevestigd en wordt door Functionaris 12 LCH benadrukt dat Persoon 2 Unit17 meerdere keren telefonisch heeft aangegeven dat er (slechts) 2 miljoen Lian You-mondmaskers door Unit17 aan het LCH zijn geleverd.

1416 Tevens betwisten Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17 de bewering van het LCH dat er 4.213.000 KN95-mondmaskers van het merk Lian You door het RIVM zijn afgekeurd. Uit de (WOLF- en ASTRO-)administratie van het LCH volgt dat het RIVM op alle door Unit17 geleverde lots testen heeft uitgevoerd, waarbij er in totaal 4.151.350 (geleverde) Lian You-mondmaskers zijn getest. Hiervan zijn er 3.651.350 afgekeurd door het RIVM en zijn er 500.000 goedgekeurd. Tevens heeft het LCH in het kader van de met Unit17 overeengekomen hertest uit zes lots¹⁵⁰⁸ samples getrokken, die allemaal tot afkeuring hebben geleid.

Lot nummer	Ontvangen aantal Lian You-mondmaskers	Datum kwaliteitscheck	Kwaliteitscheck RIVM	Uitslag hertest
860	505.000	14-05-2020	Fail	Fail - total inward leakage
871	95.000	14-05-2020	Fail	Fail - total inward leakage
916	247.500	18-05-2020	Fail	Geen hertest
922	252.500	19-05-2020	Fail	Fail - total inward leakage
1018	367.350 ¹⁵⁰⁹	25-05-2020	Fail	Fail - Filtration and total inward leakage
1029	88.000 ¹⁵¹⁰		Fail	Fail - Filtration and total inward leakage
1024	396.000	22-05-2020	Fail	Geen hertest

¹⁵⁰⁷ OAKD03-0021-00000001.

¹⁵⁰⁸ Zie alinea 1374: Het LCH heeft vanuit een kostenoverweging niet alle 12 lots met door het RIVM afgekeurde Lian You-mondmaskers laten hertesten, maar 50% hiervan (6 lots).

¹⁵⁰⁹ Zie alinea 1329: Blijkens de hertelling omvat lotnr.1018 niet 429.000 stuks, maar 367.350 stuks.

¹⁵¹⁰ OAKLC14-000114289. Blijkens de onderzoeksinformatie hoort lot 1029 oorspronkelijk bij lot 1018 en is dit ontstaan naar aanleiding van het afstapelen van een pallet tot een bepaalde pallethoogte.

Lot nummer	Ontvangen aantal Lian You-mondmaskers	Datum kwaliteitscheck	Kwaliteitscheck RIVM	Uitslag hertest
1204	27.000	28-05-2020	Fail	Geen hertest
1205	173.000	27-05-2020	Fail	Geen hertest
100.112	500.000	13-08-2020	Pass	n.v.t.
100.149	500.000	20-08-2020	Fail	Fail - total inward leakage
100.150	500.000	20-08-2020	Fail	Geen hertest
100.151	500.000	20-08-2020	Fail	Geen hertest
Totaal	4.151.350			

Tabel 46: Testen en hertesten die zijn uitgevoerd op de door Unit17 geleverde Lian You-mondmaskers

9.12.2.3

Civiele procedure tussen aandeelhouders Unit17 onderling

1417

Op 28 januari 2021 wijst de rechtbank Oost-Brabant een vonnis in een kort geding tussen de aandeelhouders¹⁵¹¹ van Unit17, waarbij de gedaagde Bestuurder Unit17 betreft.¹⁵¹² Volgens het vonnis zijn gedaagde en eiser beiden 50% aandeelhouder van Unit17.¹⁵¹³

1418

Blijkens het vonnis vordert eiser om:

- Bestuurder Unit17 te schorsen als statutair bestuurder van Unit17.
- Bestuurder Unit17 te verbieden om gedurende de schorsing bestuurshandelingen te verrichten.
- Persoon 1 Unit17/Persoon 1 Unit17 Beheer te benoemen tot bestuurder van Unit17.
- Bestuurder Unit17 aan Persoon 1 Unit17 Beheer te laten overdragen de bankpassen/creditcards en de administratie van Unit17.

1419

De rechter stelt de eiser in het ongelijk, omdat de rechter onvoldoende redenen ziet om aan te nemen dat Bestuurder Unit17 zich als bestuurder van Unit17 schuldig heeft gemaakt aan wanbeleid. Bestuurder Unit17 wordt niet geschorst als bestuurder van Unit17 en Persoon 1 Unit17 Beheer zal niet worden benoemd als tijdelijke vervanger, al dan niet hangende een nog aanhangig te maken procedure bij de Ondernemingskamer.

9.12.2.4

Civiele procedure tussen Bestuurder Unit17 Holding en [W] Administratie

1420

Op 17 mei 2022 wijst het gerechtshof 's-Hertogenbosch een arrest in het kort geding van Unit17 tegen [W] Administratie.¹⁵¹⁴ [W] Administratie heeft sinds de oprichting in december 2018 de boekhouding voor Unit17 verricht. Uit het arrest volgt dat [W] Administratie ook de administratie heeft verricht voor een aantal van de partijen in het bovengenoemde samenwerkingsverband (zie paragraaf 9.4.3).

¹⁵¹¹ [Z] Holding B.V. en [Bestuurder Unit17] Holding. Op basis van de gestelde onderzoeksvragen en de scope van het Onderzoek heeft Deloitte geen onderzoek gedaan naar interne aangelegenheden van Unit17, noch naar de onderlinge wijze van samenwerken voor de transacties met het LCH van Unit17.

¹⁵¹² Rechtbank Oost-Brabant (zittingsplaats 's-Hertogenbosch) 28 januari 2021, ECLI:NL:RBOBR:2021:294.

¹⁵¹³ Onderzoek in het Handelsregister heeft geen uitsluitsel gegeven over de huidige aandeelhouders van Unit17.

¹⁵¹⁴ Gerechtshof 's-Hertogenbosch 17 mei 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:1555.

1421

In het arrest wordt melding gemaakt van een boekenonderzoek bij Unit17 door de Belastingdienst. Unit17 vordert [W] Administratie onder meer om ten behoeve van dit boekenonderzoek de gehele digitale en fysieke administratie te overhandigen. Unit17 wil deze bescheiden ook kunnen gebruiken in het kader van de bewijsvoering in de bodemprocedure tegen een vijftal partijen (het samenwerkingsverband) die door Unit17 beschuldigd worden van het onttrekken van € 20 miljoen aan het vermogen van Unit17. In dit kader heeft Unit17 conservatoir verhaalsbeslag gelegd ten laste van de vijf partijen.¹⁵¹⁵ [W] Administratie heeft blijkens het eerste op verschillende momenten administratieve bescheiden overhandigd aan Unit17. Volgens de rechter is er sprake van een 'fishing expedition' door Unit17. De vorderingen van Unit17 worden afgewezen.

¹⁵¹⁵ De uitspraak vermeldt dat deze procedure nog loopt.

10

Zhonghong

10.1

Inleiding en leeswijzer

1422

Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de Zhonghong-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw alsmede een leeswijzer.

1423

De bevindingen met betrekking tot de Zhonghong-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door het LCH gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de Zhonghong-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen het LCH-inkoopproces kan worden geplaatst.

1424

Deloitte heeft Zhonghong de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met Zhonghong heeft geen interview plaatsgevonden in het kader van het Onderzoek (hoor). Evenmin heeft Zhonghong, ondanks herhaalde verzoeken van Deloitte, gebruikgemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen (wederhoor). De medewerking van betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'. De bevindingen inzake Zhonghong dienen gelezen te worden met de beperking dat Zhonghong niet heeft meegewerkt aan het Onderzoek.

1425

Paragraaf 10.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de Zhonghong-transacties, gevolgd door een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 10.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 10.4);
- VIP-lijst (zie paragraaf 10.5);
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 10.6);
- Aanbiedingen (zie paragraaf 10.7) en Overeenkomsten en orders (zie paragraaf 10.8);
- Prijs (zie paragraaf 10.9);
- Betalingen en leveringen (zie paragraaf 10.10) en Kwaliteit (zie paragraaf 10.11);
- Overige onderwerpen (zie paragraaf 10.12).

10.2

Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en tijdens wederhoor kunnen de bevindingen inzake de Zhonghong-transacties als volgt worden samengevat.

1426

Dit onderdeel van het (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door het LCH van 150 miljoen onderzoekshandschoenen bij Zhonghong Pulin Medical Products Co., Ltd. (hierna: “Zhonghong”). De kenmerken van de Zhonghong-transacties zijn als volgt:

Naam	Zhonghong
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 17.717.646
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	1,5%
Omvang organisatie	Groot
Statutaire zetel	China
Type leverancier	Internationale fabrikant
Oprichtingsdatum	22 oktober 2010
Bedrijfsactiviteit(en)	Fabrikant van medische wegwerpproducten
Inkoopfase(n)	Fase 2: LCH
Wijze van aanbrengen	Nederlands diplomatiek netwerk in China van BZ (april 2020) en functionaris LCH (oktober 2020)
Vermelding VIP-lijst	Nee
Ondertekening LCH-convenant	Nee
Datum eerste contact	22 april 2020
Datum eerste overeenkomst/order	5 oktober 2020
Check(s) op leverancier	- Kredietwaardigheidscheck voorafgaand aan order - Check op kwaliteitscertificaten
Aanbetaling	Ja
Leveringscondities	FOB
Inkoop PBM (besteld)	100.000.000 onderzoekshandschoenen (stuksprijs \$ 0,138); in totaal \$ 13.800.000 50.000.000 onderzoekshandschoenen (stuksprijs \$ 0,145); in totaal \$ 7.250.000
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Ja
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	150 miljoen van 150 miljoen onderzoekshandschoenen (100%)
Betalingen inkoop PBM t.o.v. besteld	\$ 21.050.000 (in administratie: € 17.717.646) van totaal \$ 21.050.000 (100%)
Kwaliteit	Goedgekeurd op basis van CE-certificaat
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Nee

- 1427 In april 2020 vraagt BZ een aantal Nederlandse ambassades naar informatie over producenten of leveranciers van onderzoekshandschoenen. Op dat moment ontstaat namelijk een groeiend tekort aan deze PBM. Vanuit het diplomatieke netwerk in China wordt BZ, en later ook VWS en het LCH, gewezen op de Chinese fabrikant Zhonghong. Deze leverancier is een beursgenoteerde onderneming die zich richt op de productie en verkoop van medische producten, zoals onderzoekshandschoenen. Zhonghong is reeds vóór de COVID-19-pandemie actief op het gebied van PBM; de leverancier is opgericht in 2010, en heeft in 2020 en 2021 een omzet gehad van respectievelijk circa € 593 miljoen en circa € 678 miljoen.
- 1428 Eind september 2020, enkele maanden nadat Zhonghong als potentiële leverancier is aangebracht, neemt de behoefte aan onderzoekshandschoenen toe. Academische ziekenhuizen kunnen geen onderzoekshandschoenen meer inkopen en volgens berekeningen van het LCH gaat ook de LCH-voorraad onderzoekshandschoenen in december 2020 door het 'nulpunt' heen. Het LCH schat in dat ongeveer 400 miljoen onderzoekshandschoenen moeten worden ingekocht.
- 1429 Op verzoek van het LCH neemt in oktober 2020 een functionaris van het LCH, Functionaris 16 LCH, contact op met Zhonghong. Deze functionaris had reeds contact met Zhonghong in april 2020. Functionaris 16 LCH deelt op 2 oktober 2020 een aanbieding van Zhonghong met het LCH. Dit aanbod betreft onderzoekshandschoenen tegen een prijs van \$ 0,13 per onderzoekshandschoen. De levering kan plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2021.
- 1430 In het kader van risicospreiding wordt de inkoop verspreid over een aantal leveranciers, waaronder Zhonghong. Deze behoefte leidt tot het plaatsen van twee orders bij Zhonghong, beide in oktober 2020. De eerste order betreft een inkoop van 100 miljoen onderzoekshandschoenen, de tweede heeft een omvang van 50 miljoen onderzoekshandschoenen. De inkoop van PBM door het LCH bij Zhonghong bedraagt in totaal circa € 17 miljoen (\$ 21 miljoen, exclusief btw), waarvan het gehele bedrag door Mediq (namens het LCH) is betaald.
- 1431 Bij het plaatsen van de eerste order in oktober 2020 is sprake van een aantal wijzigingen in de transactievoorwaarden. Een van deze wijzigingen betreft de toevoeging dat de prijs per onderzoekshandschoen kan toenemen indien de prijzen van de grondstoffen met meer dan 75% stijgen. In januari 2021 vindt een prijsstijging van grondstoffen plaats, waardoor de prijs per onderzoekshandschoen stijgt tot \$ 0,138 voor de eerste order. De totale orderwaarde van de eerste order stijgt daarmee van \$ 13 miljoen naar \$ 13,8 miljoen. Het LCH, het CIBG Projectbureau LCH en VWS geven akkoord op de herziening van de eerste order. De prijs per onderzoekshandschoen bij de tweede order betreft \$ 0,145. Deze prijs wordt niet aangepast. Voor beide orders geldt dat de stuksprijs past binnen de LCH-bandbreedte.
- 1432 Een andere wijziging in de transactievoorwaarden betreft het moment van betaling. Aanvankelijk is de afspraak dat 40% van het totaalbedrag wordt aanbetaald en dat de restbetaling van 60% plaatsvindt na FOB-levering in China. Na de wijziging van de transactievoorwaarden vindt de betaling van het resterende bedrag plaats voorafgaand aan FOB-levering in China, en nadat een derde partij (HQTs) de bestelde onderzoekshandschoenen heeft geïnspecteerd op kwantiteit en kwaliteit.

1433 In de periode van 16 maart tot en met 1 juli 2021 levert Zhonghong 150 miljoen onderzoekshandschoenen aan het LCH. Conform de transactievoorwaarden betaalt het LCH de (deel)leveringen aan Zhonghong. Deze betalingen vinden plaats in de periode van begin oktober 2020 tot eind april 2021. Het LCH betaalt \$ 13,8 miljoen voor de eerste order en \$ 7,25 miljoen voor de tweede order aan Zhonghong.

1434 Het contact tussen het LCH en Zhonghong verloopt uitsluitend via Functionaris 16 LCH; een (kwaliteits)expert van het LCH op het gebied van onderzoekshandschoenen. Deze functionaris wordt ook formeel als contactpersoon van Zhonghong aangemerkt op de aan de twee orders met de leverancier Zhonghong ten grondslag liggende Purchase Order-formulieren.

1435 Conform de transactievoorwaarden voert HQTS inspecties uit in China. Deze inspecties worden aangestuurd door Functionaris 16 LCH. Uit de LCH-inkooporderformulieren volgt dat Functionaris 16 LCH de kwaliteitsdocumenten van Zhonghong controleert en goedkeurt.

1436 Naast voornoemde rollen als contactpersoon en (kwaliteits)expert heeft Functionaris 16 LCH ook via zijn onderneming Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. betrokkenheid bij Zhonghong en de Zhonghong-transacties. Zo is het ontwerp van het verpakkingsmateriaal waarin de onderzoekshandschoenen van Zhonghong geleverd worden afkomstig van Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. Tevens koopt Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. onderzoekshandschoenen in bij Zhonghong.

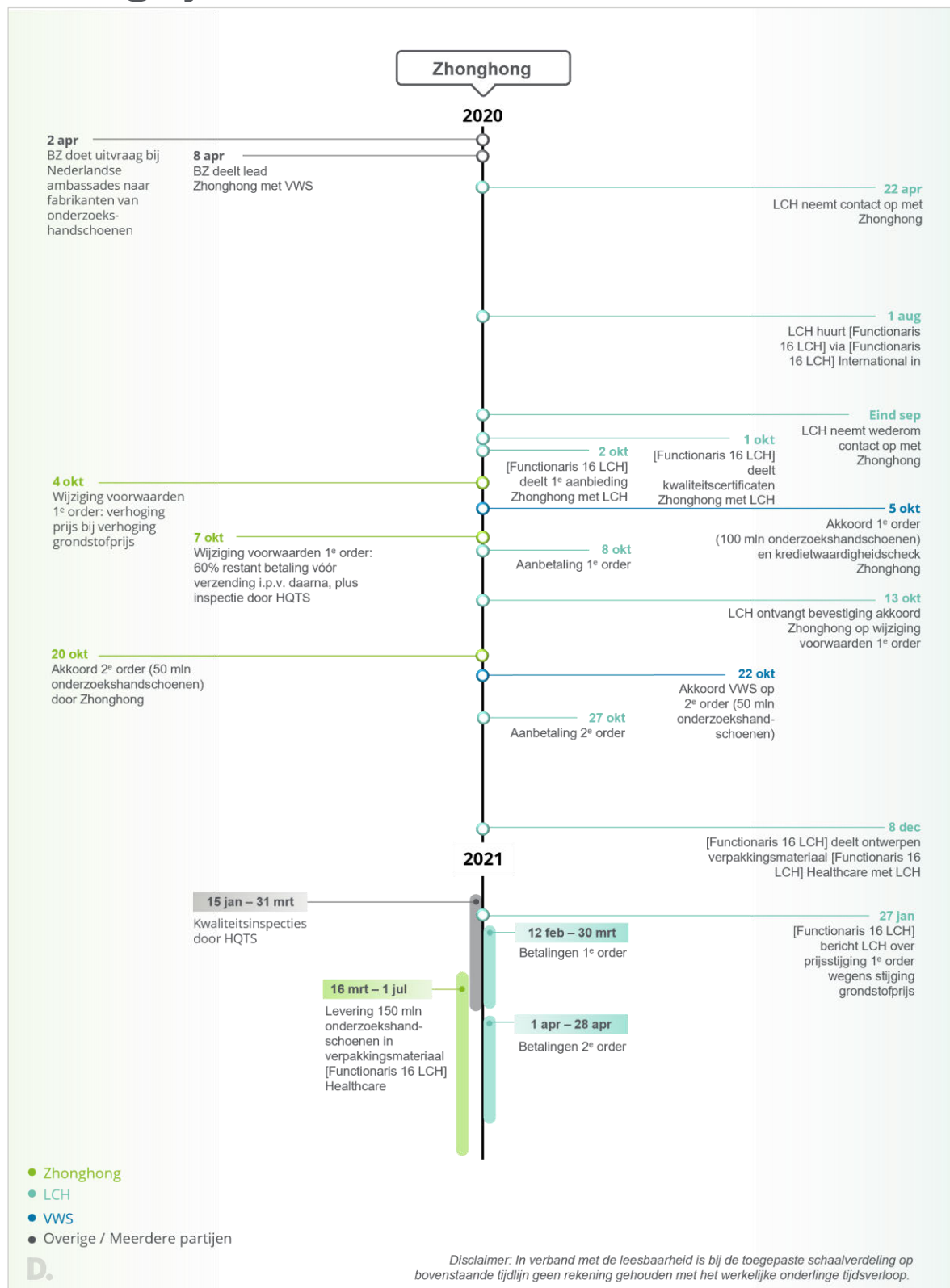
1437 In interviews en wederhoor worden door betrokkenen verschillende perspectieven wat betreft (de besluitvorming aangaande) het gebruik van het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. aan Deloitte toegelicht. Door betrokkenen is, ondanks het verzoek daartoe, geen schriftelijk verzoek of (formeel) akkoord van het LCH voor het gebruik van voornoemd verpakkingsmateriaal aan Deloitte verstrekt. Functionaris 16 LCH licht aan Deloitte toe het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. kosteloos aan het LCH ter beschikking gesteld te hebben.

1438 De PBM-transacties en/of geldstromen tussen Zhonghong en Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. heeft Deloitte niet onderzocht wegens het uitblijven van medewerking van Zhonghong aan het Onderzoek. Functionaris 16 LCH heeft Deloitte voorzien van schriftelijke (wederhoor)reacties.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke momenten inzake de Zhonghong-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

10.3

Belangrijke momenten

10.4 Achtergrond en oprichting

10.4.1 Inleiding

1439 Deze paragraaf bevat feiten en omstandigheden aangaande de achtergrond en oprichting van Zhonghong. Daarnaast bevat deze paragraaf bevindingen met betrekking tot personen en partijen die vanuit het LCH betrokken zijn bij de transacties met Zhonghong en op de orderdocumentatie zijn vermeld als contactpersoon van Zhonghong.

10.4.2 De Zhonghong Group

1440 Zhonghong is onderdeel van Zhonghong Pulin Group Co., Ltd. (hierna: "Zhonghong Group"). Zhonghong is een beursgenoteerde¹⁵¹⁶ onderneming, die is opgericht op 22 oktober 2010.¹⁵¹⁷ Het hoofdkantoor van Zhonghong is gevestigd in China. Zhonghong richt zich onder meer op de medische sector en heeft ongeveer 3.700 werknemers. Zhonghong richt zich op R&D en op de productie en verkoop van medische wegwerpproducten, zoals onderzoekshandschoenen. De aandelen in Zhonghong worden onder meer gehouden door de Zhonghong Group (45%) en door Xiamen ITG Holding Group Co., Ltd. (50,5%).¹⁵¹⁸

1441 In 2020 bedraagt de omzet van Zhonghong circa € 593 miljoen.¹⁵¹⁹ In 2021 bedraagt de omzet van Zhonghong circa € 678 miljoen.¹⁵²⁰

10.4.3 Nederlandse vestiging van Zhonghong

1442 Op 2 augustus 2019 wordt Continental Medical B.V. (hierna: "Continental Medical") opgericht. Continental Medical richt zich op de verkoop en marketing van medische wegwerpartikelen.¹⁵²¹ Zhonghong is enig aandeelhouder van deze in Amsterdam gevestigde onderneming. Op 2 augustus 2019 treedt Zhonghong in functie als bestuurder van Continental Medical. Op 19 september 2019 treedt Functionaris 1 Zhonghong in functie als bestuurder van Continental Medical en treedt Zhonghong uit functie als bestuurder van Continental Medical.¹⁵²²

1443 Uit correspondentie (van augustus 2020) over leveranciers van onderzoekshandschoenen van het LCH volgt dat het opstarten van de activiteiten van Continental Medical 'on hold' staat: *"The company was formed late 2019 and the original plan was to send a manager to start full operation after Chinese lunar new year. Due to the coronavirus outbreak, the plan is currently on hold and will resume after the pandemic is under control"*.¹⁵²³

¹⁵¹⁶ Notering aan de Shenzhen Stock Exchange sinds 27 april 2021.

¹⁵¹⁷ Gegevens gebaseerd op informatie aanwezig in Orbis-database op 26 oktober 2022.

¹⁵¹⁸ Eigendom van de Xiamen overheid.

¹⁵¹⁹ Gegevens gebaseerd op informatie aanwezig in Orbis-database op 26 oktober 2022.

¹⁵²⁰ Gegevens gebaseerd op informatie aanwezig in Orbis-database op 26 oktober 2022.

¹⁵²¹ KVK 75519518.

¹⁵²² KVK 07-02-2023.

¹⁵²³ OAKVC2-000106981.

10.4.4

Overige betrokken entiteiten en personen

10.4.4.1

Entiteiten Functionaris 16 LCH

1444

Naast Zhonghong zijn ook andere entiteiten relevant voor de Zhonghong-transacties. Deze entiteiten zijn gerelateerd aan Functionaris 16 LCH. Functionaris 16 LCH is een door het LCH ingehuurd functionaris en kwaliteitsexpert, onder meer betrokken bij de Zhonghong-transacties in oktober 2020. Functionaris 16 LCH is bij het LCH betrokken vanaf het voorjaar van 2020.¹⁵²⁴

1445

Entiteiten gerelateerd aan Functionaris 16 LCH zijn:

- Functionaris 16 LCH Holding B.V. (hierna: "Functionaris 16 LCH Holding");
- Functionaris 16 LCH International B.V. (hierna: "Functionaris 16 LCH International");
- Functionaris 16 LCH Healthcare B.V. (hierna: "Functionaris 16 LCH Healthcare").

1446

Functionaris 16 LCH Holding is een Nederlandse holding, die is opgericht op 18 juni 2020.¹⁵²⁵ Sinds de oprichting is Functionaris 16 LCH enig aandeelhouder en bestuurder van Functionaris 16 LCH Holding. Functionaris 16 LCH Holding is bestuurder en enig aandeelhouder van Functionaris 16 LCH International, dat eveneens is opgericht op 18 juni 2020.¹⁵²⁶ Functionaris 16 LCH International is actief op het gebied van farmaceutische producten (groothandel en vervaardiging).

1447

Per 1 augustus 2020 huurt het LCH Functionaris 16 LCH in via Functionaris 16 LCH International, voor aan kwaliteit gerelateerde werkzaamheden. Hiervoor sluit Mediq, ten behoeve van het LCH, eind juli 2020 een "overeenkomst van opdracht" af met Functionaris 16 LCH International. De opdracht bestaat uit het volgende:¹⁵²⁷

1.1. Opdrachtnemer verplicht zich voor de duur van de overeenkomst de navolgende werkzaamheden te verrichten:

- Managen HQTs en verwerken HQTs rapportages ✓
- Expertise op kwaliteit handschoenen inzetten waar nodig ✓
- Eventueel sourcen extra handschoenen ✓

De Opdracht wordt uitgevoerd bij Landelijk Consortium Hulpmiddelen. ✓

Figuur 238: OAKLC14-001399848

1448

Functionaris 16 LCH licht aan Deloitte toe dat diens werkzaamheden voor het LCH, op basis van voornoemde overeenkomst, advisering op ad-hoc basis betreft. In de overeenkomst is hierover vermeld: "Opdracht wordt

¹⁵²⁴ [Functionaris 16 LCH] is in voorjaar 2020 via zijn vorige werkgever betrokken bij het LCH. Deze werkgever is ook leverancier van het LCH. Het betreft Leverancier 2, zie Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers'. De inkooptransacties van Leverancier 2 met het LCH vallen buiten de Onderzoekspopulatie PBM van Deloitte (zie hoofdstuk 4 en paragraaf 1.6 'Onafhankelijkheid').

¹⁵²⁵ KVK 78323029.

¹⁵²⁶ KVK 78326117.

¹⁵²⁷ OAKLC14-004051363; OAKLC14-001399847; OAKLC14-001399848. Zie paragraaf 10.12.3 voor nadere details omtrent de "overeenkomst van opdracht" tussen Mediq, namens het LCH, en [Functionaris 16 LCH].

uitgevoerd in beginsel voor 4 tot 8 uur per week maar dit kan naar gelang de werkzaamheden dit verwachten, hoger zijn”.¹⁵²⁸

1449 [Functionaris 16 LCH] Healthcare is opgericht op 30 oktober 2020 en is actief op het gebied van het produceren en verhandelen van (medische) onderzoekshandschoenen.¹⁵²⁹ Sinds de oprichting is [Functionaris 16 LCH] bestuurder en is [Functionaris 16 LCH] Holding enig aandeelhouder van [Functionaris 16 LCH] Healthcare. [Functionaris 16 LCH] licht aan Deloitte toe dat [Functionaris 16 LCH] Healthcare is opgericht voor de realisatie en exploitatie van een onderzoekshandschoenenfabriek in Nederland. Deze productie wordt nader toegelicht in paragraaf 10.12.3 ‘Overige aanbiedingen van [Functionaris 16 LCH] Healthcare’.

1450 [Functionaris 16 LCH] Healthcare is relevant voor de Zhonghong-transacties, omdat op het verpakkingsmateriaal van de door Zhonghong geleverde onderzoekshandschoenen het logo van [Functionaris 16 LCH] Healthcare te zien is. In wederhoor bericht [Functionaris 16 LCH] over dit verpakkingsmateriaal en over de relatie tussen Zhonghong en [Functionaris 16 LCH] Healthcare aan Deloitte: *[Functionaris 16 LCH] Healthcare heeft sinds eind 2020 verscheidene overeenkomsten inzake de verkoop en levering van onderzoekshandschoenen gesloten. Dit betroffen zowel handschoenen gemaakt van nitril, als gemaakt van vinyl en latex. Deze handschoenen heeft [Functionaris 16 LCH] Healthcare ingekocht bij diverse producenten, waaronder Zhonghong. De betreffende handschoenen werden steeds geleverd in verpakkingen met het artwork van [Functionaris 16 LCH] Healthcare.*” Zie paragraaf 10.10 ‘Betalingen en leveringen’ voor nadere details aangaande het verpakkingsmateriaal van de geleverde onderzoekshandschoenen.

1451 In e-mail correspondentie met het LCH en Zhonghong vermeldt [Functionaris 16 LCH] voornoemde entiteiten die zijn gerelateerd aan [Functionaris 16 LCH] onder meer via de e-mailadressen van deze bedrijven en door het in de afsluiting van e-mails verwijzen naar de betreffende bedrijfsnaam.¹⁵³⁰

10.4.4.2 Rol van [Functionaris 16 LCH] bij het LCH

1452 Over zijn rol binnen het LCH licht [Functionaris 16 LCH] aan Deloitte toe geen beslisser te zijn geweest inzake de Zhonghong-transacties. [Functionaris 16 LCH] geeft aan prijsopgaven en de productiebeschikbaarheid van fabrikanten met het LCH te hebben gedeeld. [Functionaris 16 LCH] heeft niet aangestuurd op het plaatsen van een order bij een specifieke fabrikant en heeft ook geen financieel belang gehad bij de totstandkoming van een door hem aangedragen fabrikant, aldus [Functionaris 16 LCH]. Wij verwijzen naar paragraaf 10.1 ‘Inleiding en leeswijzer’, waarin is toegelicht dat Zhonghong niet heeft meegewerkt aan het Onderzoek.

1453 [Functionaris 12 LCH] bevestigt dat [Functionaris 16 LCH] geen beslissende rol vervulde bij het LCH. [Functionaris 12 LCH] licht aan Deloitte toe dat [Functionaris 16 LCH] voorstellen voorlegde ter goedkeuring en invloed heeft gehad bij het LCH, vanwege diens specifieke kennis van PBM. [Functionaris 27 VWS] bevestigt dat [Functionaris 16 LCH] geen

¹⁵²⁸ OAKLC14-001399848.

¹⁵²⁹ KVK 80750192.

¹⁵³⁰ Voor een nadere beschrijving van de rol van [Functionaris 16 LCH] Holding, [Functionaris 16 LCH] International en van [Functionaris 16 LCH] Healthcare verwijzen wij naar de paragrafen 10.6 tot en met 10.11.

beslissende rol vervulde en dat [Functionaris 16 LCH] in algemene zin aan [Functionaris 12 LCH] toestemming vroeg voor de te zetten stappen.

1454 [Functionaris 27 VWS] licht aan Deloitte toe dat in september 2020 bij het LCH een team is gevormd om de verwachte tekorten aan onderzoekshandschoenen op te lossen (zie hiervoor paragraaf 10.6.3.1). [Functionaris 15 LCH] en [Functionaris 12 LCH] zijn bij dit team in de lead, waarbij ook [Functionaris 16 LCH] betrokken was bij de inkoop van onderzoekshandschoenen. De besluitvorming inzake de Zhonghong-transacties lag bij de Teamleads Trade: [Functionaris 15 LCH] en [Functionaris 12 LCH]. Verzoeken tot besluitvorming zijn door [Functionaris 16 LCH] gedaan, volgens [Functionaris 27 VWS]. [Functionaris 27 VWS] had aan [Functionaris 16 LCH] gevraagd om te helpen als kwaliteitsexpert. [Functionaris 12 LCH] voegt hieraan toe dat [Functionaris 16 LCH] een 'sterk adviserende' rol had en binnen het LCH werd gezien als de handschoenenexpert.

10.5 VIP-lijst

1455 Zhonghong¹⁵³¹ is niet genoemd op een of meerdere van de door het LCH gehanteerde VIP-lijsten.¹⁵³²

10.6 Inkoopbehoefte

10.6.1 Inleiding

1456 De transacties tussen het LCH en Zhonghong betreffen de aanschaf van onderzoekshandschoenen. In deze paragraaf wordt de inkoopbehoefte van onderzoekshandschoenen op twee momenten besproken, te weten: april 2020 en oktober 2020. De lead van Zhonghong komt bij het LCH binnen in april 2020. Het LCH plaatst orders bij Zhonghong in oktober 2020 (zie paragraaf 10.7 'Aanbiedingen' en paragraaf 10.8 'Overeenkomsten en orders').

10.6.2 Inkoopbehoefte in april 2020

1457 Zoals beschreven in hoofdstuk 2 'Normenkader', ontwikkelt en hanteert het LCH voor het onderbouwen van de inkoopbehoefte en het valideren van de vraagprojectie een 'verfijnd' vraagprognosemodel. Dit model wordt gebruikt tussen maart 2020 en januari 2021. Het vraagprognosemodel gaat medio april 2020 uit van een vraag van 26,3 miljoen onderzoekshandschoenen per week (na aftrek van het kwaliteitsverlies).¹⁵³³ In (deel 1)Verslag van

¹⁵³¹ OAKLC14-001160006. Een e-mail van BZ met een toelichting op de stand van zaken inzake de mogelijkheden tot inkoop bij onder meer Zhonghong aan [Functionaris 16 LCH], wordt door 'coronaleads@minvws.nl' op 9 april 2020 doorgestuurd naar het VIP-team. De lead van Zhonghong is gedeeld met het VIP-team van het LCH, zonder dat deze is opgenomen op de VIP-lijst.

¹⁵³² Hoofdstuk 2 'Normenkader' beschrijft hoe het VIP-team en de VIP-lijst zijn ontstaan en op welke wijze politiek gevoelige leads worden opgevolgd. Zie hoofdstuk 9 in (deel 1)Verslag van Handelingen.

¹⁵³³ OAKLC14-001348395; OAKVC1-000354378.

Handelingen is toegelicht dat het LCH vanaf 10 april 2020 op instructie van VWS maximaal PBM inkocht, zonder rekening te houden met een vooraf begrensde voorraadomvang.¹⁵³⁴

1458 Uit e-mailcorrespondentie tussen VWS en het LCH volgt dat de inkoopbehoefte voor onderzoekshandschoenen groeit in april 2020. Zo schrijft **Functionaris 12 LCH** aan een aantal LCH-functionarissen (waaronder **Functionaris 16 LCH**) op 23 april 2020: *"We krijgen steeds meer bericht dat er al momenteel grote tekorten zijn aan jassen in de zorg, en vanaf volgende week zal dit ook voor onderzoekshandschoenen zo zijn."*¹⁵³⁵ Dit tekort ontstaat onder meer als gevolg van de beperkte productiecapaciteit, leveringsproblemen en schaarste aan grondstoffen.¹⁵³⁶

1459 De inkoopbehoefte wordt onderschreven door parlementaire berichtgeving en berichtgeving in de media.¹⁵³⁷ Tevens licht **Functionaris 1 BZ** aan Deloitte toe dat de Nederlandse ambassade in China rond april 2020 verzoeken ontvangt van het LCH en VWS. Deze verzoeken betreffen onder meer het vergaren van informatie over mogelijke producenten en leveranciers van onderzoekshandschoenen. Vanuit BZ wordt Zhonghong op 8 april 2020 als mogelijke onderzoekshandschoenenleverancier aangedragen bij VWS, en een dag later bij het LCH.¹⁵³⁸ In april 2020 leidt deze inkoopbehoefte niet tot een order van het LCH voor onderzoekshandschoenen bij Zhonghong.

10.6.3 Inkoopbehoefte in oktober 2020

1460 Het LCH plaatst twee orders bij Zhonghong: een order van 100 miljoen onderzoekshandschoenen op 5 oktober 2020 en een order van 50 miljoen onderzoekshandschoenen op 21 oktober 2020.¹⁵³⁹ Uit een financiële update van het LCH volgt dat er medio oktober 2020 sprake is van een gemiddelde weekvraag van 11 miljoen onderzoeks-handschoenen.¹⁵⁴⁰ Eind oktober 2020 geldt een gemiddelde weekvraag van 7,8 miljoen onderzoekshandschoenen.¹⁵⁴¹

10.6.3.1 Behoefte ten tijde van de eerste order

1461 Op 30 september 2020 deelt **Functionaris 12 LCH** per e-mail binnen het LCH een overzicht van voorstellen voor de inkoop van onderzoekshandschoenen. **Functionaris 12 LCH** licht in de e-mail de inschatting van de inkoop toe, waarbij **Functionaris 12 LCH** uitgaat van een behoefte aan 400 miljoen onderzoekshandschoenen: *"Als we er van uitgaan dat we 400 mln nodig hebben, een eerste inschatting: 400 mln tegen een gemiddelde prijs van EUR 0,14 hebben we EUR 56 mln budget nodig vanuit VWS."* **Functionaris 12 LCH** deelt in de e-mail tevens twee voorstellen voor het verdelen van de inkoop van voornoemde 400 miljoen onderzoekshandschoenen. De voorstellen betreffen de inkoop van nitril en latex onderzoekshandschoenen.¹⁵⁴²

¹⁵³⁴ OAKVC2-000047695.

¹⁵³⁵ OAKLC14-003836211.

¹⁵³⁶ OAKVC19-000014114; OAKVC1-000372999; OAKLC14-004057945; OAKLC14-001277233.

¹⁵³⁷ OAKLC14-004083185; OAKLC14-004083189; OAKBZK22-000010106. Zie hiervoor hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht'.

¹⁵³⁸ OAKVC2-000106964; OAKVC2-000106883.

¹⁵³⁹ Zie paragraaf 10.8 'Overeenkomsten en orders' hierna.

¹⁵⁴⁰ OAKLC14-004004311.

¹⁵⁴¹ OAKLC14-002056513.

¹⁵⁴² OAKVC2-000602926.

1462 Dezelfde dag stuurt Functionaris 27 VWS voornoemd voorstel van Functionaris 12 LCH door aan VWS: *“Als daadwerkelijk actie moet worden ondernomen dan graag een opdracht hiervoor aan ons geven inclusief, mijn inschatting, het gaan realiseren van extra funding”*.¹⁵⁴³ De eerste order van 100 miljoen onderzoekshandschoenen bij Zhonghong, begin oktober 2020, maakt deel uit van voornoemde inkoopbehoefte van 400 miljoen onderzoekshandschoenen. Functionaris 10 LCH bevestigt aan Deloitte dat deze eerste order bij Zhonghong onderdeel was van een combinatie van verschillende orders bij diverse leveranciers.

1463 Functionaris 12 LCH licht aan Deloitte toe niet precies meer te weten hoe het bepalen van de omvang van de inkoopbehoefte aan 400 miljoen onderzoekshandschoenen tot stand kwam. Functionaris 12 LCH geeft aan dat deze omvang tot stand kwam op basis van een (bij het LCH intern uitgevoerde) rekensom van het verbruik en van marktanalyses, afkomstig van Functionaris 16 LCH. Functionaris 27 VWS licht hierbij toe dat volgens de berekeningen van het LCH de voorraad onderzoekshandschoenen in december 2020 door het ‘nulpunt’ zou gaan. Functionaris 27 VWS licht toe dat in deze context bij het LCH een team wordt samengesteld om de verwachte tekorten aan onderzoekshandschoenen op te lossen. Functionaris 15 LCH en Functionaris 12 LCH zijn bij dit team in de lead, waarbij ook Functionaris 16 LCH betrokken was bij de inkoop van onderzoekshandschoenen.

1464 Wat betreft de analyses afkomstig van Functionaris 16 LCH licht Functionaris 12 LCH toe dat het LCH ‘blind is gevaren’ op de marktanalyses van Functionaris 16 LCH. Functionaris 12 LCH voegt hieraan toe dat Functionaris 16 LCH de expert was op het gebied van onderzoekshandschoenen en dat bij het LCH gecontroleerd werd of de certificaten en prijzen van de door Functionaris 16 LCH aangeleverde leveranciers correct waren.

1465 Betreffende het bepalen van de omvang van de bij Zhonghong geplaatste orders licht Functionaris 16 LCH aan Deloitte toe hierop geen invloed te hebben gehad. Functionaris 27 VWS bevestigt dit aan Deloitte. Tevens licht Functionaris 27 VWS toe dat Functionaris 27 VWS Functionaris 16 LCH had gevraagd om het LCH-tradeteam te helpen bij het bewaken van de kwaliteit van de onderzoekshandschoenen, waaronder de onderzoekshandschoenen van Zhonghong. Functionaris 16 LCH licht in wederhoor aan Deloitte toe dat Functionaris 16 LCH enkel, indien het LCH hem daarom verzocht, informatie verschaftte over de algemene vraag naar onderzoekshandschoenen op de wereldmarkt en over de beschikbaarheid van productiecapaciteit. Dat het LCH ‘blind zou zijn gaan varen’ op de door Functionaris 16 LCH verschaftte informatie, herkent Functionaris 16 LCH niet. In wederhoor licht Functionaris 12 LCH aan Deloitte toe dat het initiatief tot het betrekken van Functionaris 16 LCH bij de Zhonghong-transacties naar herinnering van Functionaris 12 LCH bij Functionaris 12 LCH en Functionaris 27 VWS lag.

10.6.3.2 Behoefte ten tijde van de tweede order

1466 Uit een interne e-mailwisseling van het LCH van 9 oktober 2020 volgt dat een onderzoekshandschoenendeal van 50 miljoen onderzoekshandschoenen met leverancier AD geen doorgang vindt. Dit betekent volgens een LCH-betrokkene dat daarmee de omvang van de inkoop van onderzoekshandschoenen op dat moment ‘weer’ 200 miljoen is: *“We staan dus weer op 200 mln ingekocht”*. Om te voldoen aan de inkoopbehoefte van 400 miljoen

¹⁵⁴³ OAKBZK22-000000980.

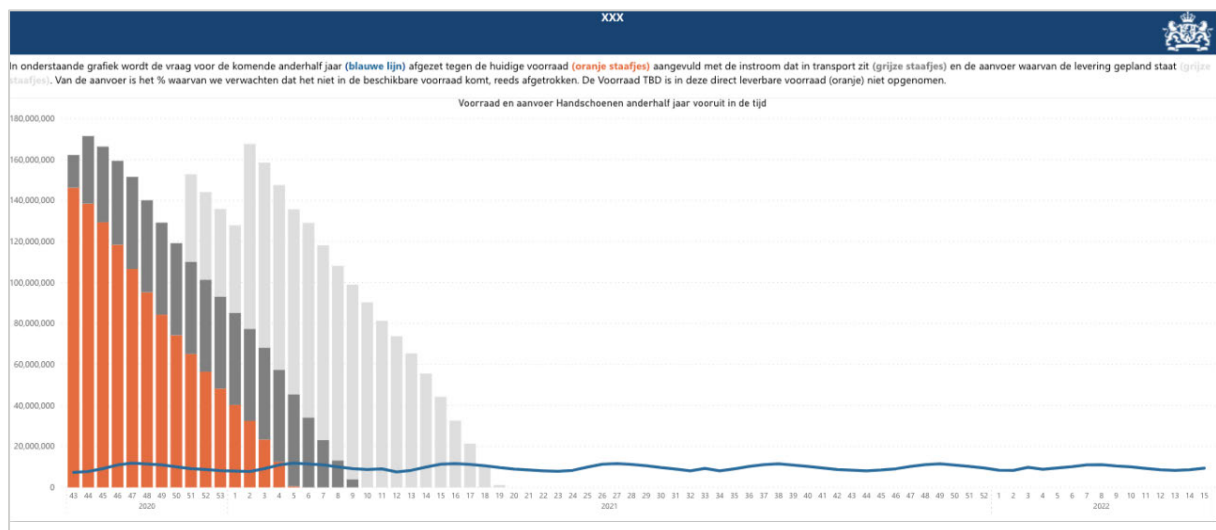
onderzoekshandschoenen stelt Functionaris 12 LCH voor om 100 miljoen onderzoekshandschoenen in te kopen bij Zhonghong en 100 miljoen bij leverancier V.¹⁵⁴⁴

1467 Uit interne e-mailwisselingen van het LCH van 13 en 14 oktober 2020 volgt dat bij een andere leverancier leveringsproblemen ontstaan en ongeveer 200 miljoen onderzoekshandschoenen niet (tijdig) geleverd kunnen worden. Uit deze emailwisseling (zie Figuur 239 en Figuur 240 hieronder) volgt dat er zonder de inkoop van 200 miljoen onderzoekshandschoenen tekorten in de voorraad zullen ontstaan:¹⁵⁴⁵

Zonder Lev. X1 LCH2020-0260 order met 200 miljoen handschoenen, lopen wij in 2021 in

- week 4 uit de leverbare voorraad
- week 9 uit de leverbare + drijvende voorraad
- week 19 uit de leverbare + drijvende + bestelde nog komende voorraad

Figuur 239: OAKLC14-000182689

Figuur 240: OAKLC14-000182690

1468 Het LCH bestelt 50 miljoen onderzoekshandschoenen bij Zhonghong, op 21 oktober 2020 (zie hiervoor paragraaf 10.8 'Overeenkomsten en orders'). De volgende dag, op 22 oktober 2020, vraagt het LCH aan WVS om extra budget voor deze tweede order bij Zhonghong van 50 miljoen onderzoekshandschoenen.¹⁵⁴⁶ "De behoefte aan het aanvullend inkopen van onderzoekshandschoenen wordt ook benoemd" in de parlementaire berichtgeving.¹⁵⁴⁷

¹⁵⁴⁴ OAKLC14-001763613.

¹⁵⁴⁵ OAKLC14-000182689; OAKLC14-001264481; OAKLC14-000182690.

¹⁵⁴⁶ OAKVC1-000262038.

¹⁵⁴⁷ Handelingen II 2020/2021, nr. 590, Antwoord 6; Kamerstukken II, 2020/2021, 25295, nr. 624.

10.7 Aanbiedingen

10.7.1 Inleiding

1469 Deze paragraaf beschrijft hoe de lead van Zhonghong bij het LCH binnenkomt in april 2020. Tevens wordt beschreven welke aanbiedingen voor onderzoekshandschoenen van Zhonghong (via Functionaris 16 LCH) aan het LCH worden gedaan in oktober 2020.

10.7.2 Eerste contact over en met Zhonghong in april 2020

1470 Op 2 april 2020 stuurt BZ een e-mail naar verschillende Nederlandse ambassades. Hierin geeft BZ aan dat VWS en EZK op zoek zijn naar alternatieve leveranciers van onderzoekshandschoenen, om de druk op de ziekenhuisvoorraden te verminderen.¹⁵⁴⁸

1471 Enkele dagen later, op 8 april 2020, volgt een reactie op het verzoek van BZ. Een medewerker van het Chinese Life Sciences & Health team van de Nederlandse ambassade in China neemt per e-mail contact op met BZ. Deze medewerker, Functionaris 1 BZ, noemt onder meer Zhonghong als mogelijke leverancier van onderzoekshandschoenen, en voegt certificaten bij, evenals afbeeldingen van de onderzoekshandschoenen van Zhonghong.¹⁵⁴⁹ BZ stuurt deze e-mail door naar 'coronaleads@minvws.nl' en schrijft: *"Zoals besproken, zou ik graag met een iemand die technisch thuis is in de onderzoekshandschoenen vereisten een kort gesprek willen hebben"*.¹⁵⁵⁰

1472 Functionaris 1 BZ licht aan Deloitte toe dat Zhonghong een contact is van de Netherlands Foreign Investment Agency (hierna: "NFIA"). De NFIA is onderdeel van het Nederlands diplomatiek netwerk in China van BZ, dat onder andere wordt gebruikt bij informatieverzoeken inzake de Chinese markt.

1473 Op 8 april 2020 brengt VWS (vanuit 'coronaleads@minvws.nl') BZ in contact met Functionaris 16 LCH.¹⁵⁵¹ 'coronaleads@minvws.nl' stuurt twee e-mails met informatie over onder andere Zhonghong door aan Functionaris 16 LCH.¹⁵⁵² Later die dag spreken BZ en Functionaris 16 LCH over de kwaliteitseisen die worden gesteld aan onderzoekshandschoenen. BZ geeft bij 'coronaleads@minvws.nl' aan met Functionaris 16 LCH te hebben gesproken over de kwaliteitseisen en geeft daarbij aan dat volgens Functionaris 16 LCH¹⁵⁵³ het LCH op zoek is naar wegwerponderzoekshandschoenen van nitril.¹⁵⁵⁴

1474 Op 9 april 2020 schrijft BZ aan Functionaris 16 LCH: *"Zhonghong Pulin is een leverancier die je waarschijnlijk niet kent, onderzoekshandschoenen zouden voldoen aan de specificaties, zitten vol tot en met mei en vragen wat we zouden*

¹⁵⁴⁸ OAKVC2-000106901.

¹⁵⁴⁹ OAKVC2-000106964.

¹⁵⁵⁰ OAKVC2-000106982.

¹⁵⁵¹ OAKVC2-000045862.

¹⁵⁵² OAKVC2-000106946 en OAKVC2-000106928.

¹⁵⁵³ Aan Deloitte is toegelicht dat [Functionaris 16 LCH] zich richtte op de inkoop van onderzoekshandschoenen, en bij deze lead betrokken is vanwege zijn expertise en marktkennis over onderzoekshandschoenen.

¹⁵⁵⁴ OAKVC2-000106900. Nitril is een synthetische rubber en het materiaal waarvan onderzoekshandschoenen zijn gemaakt.

willen. Kunnen grote hoeveelheden leveren. Graag eerst de specificaties beoordelen.¹⁵⁵⁵ BZ voegt bij deze e-mail specificaties van certificaten en afbeeldingen van nitrilonderzoekshandschoenen van Zhonghong.¹⁵⁵⁶ Functionaris 16 LCH reageert dezelfde dag op de e-mail van BZ en geeft aan die dag zaken gedaan te hebben met een andere leverancier. Functionaris 16 LCH reageert niet op het verzoek van BZ om de informatie van Zhonghong te beoordelen.¹⁵⁵⁷

1475 Functionaris 16 LCH licht aan Deloitte toe, wat betreft het moment dat de lead inzake Zhonghong bij het LCH binnenkwam, dat Functionaris 16 LCH bij zijn vorige werkgever al eens zaken had gedaan met Zhonghong.

1476 Op 21 april 2020 geeft Functionaris 1 BZ binnen BZ een update betreffende het verzoek voor mogelijke leveranciers van onderzoekshandschoenen. Daarbij vraagt Functionaris 1 BZ of Functionaris 16 LCH inmiddels contact heeft kunnen leggen met de aangedragen leveranciers, waaronder Zhonghong.¹⁵⁵⁸

1477 Diezelfde dag vraagt BZ aan Functionaris 16 LCH of deze met Zhonghong verder wil gaan en met welke producenten Functionaris 16 LCH in onderhandeling is. Functionaris 16 LCH reageert dezelfde dag richting BZ met: "Orders (67 miljoen) aan [Leverancier X1] gegeven (na contact via jullie). [Leverancier V] laat geen capaciteit los helaas. Zhonghong Pulin heb ik gemaild, helaas geen contact mee tot zover. Heb nog behoefte aan +- 100 miljoen stuks onderzoekshandschoenen (nitrile)."¹⁵⁵⁹

1478 Gedurende de ochtend van 22 april 2020 vervolgt Functionaris 1 BZ per e-mail het contact met Functionaris 16 LCH: "Please note I have asked Functionaris 1 Zhonghong, who is the GM of Zhonghong Pulin to contact you by email. I will also send you his wechat account."¹⁵⁶⁰ Later die ochtend reageert Functionaris 16 LCH met de opmerking dat er inmiddels sprake is van contact met Zhonghong en dat dit veelbelovend lijkt.¹⁵⁶¹ Eerder die ochtend stuurde Functionaris 16 LCH Functionaris 1 Zhonghong het volgende bericht per e-mail: "Nice to talk to you on the phone by wechat. As discussed, we are in urgent need of at least 500 million pieces of disposable gloves for the coming months."¹⁵⁶² Tevens deelt Functionaris 16 LCH specificaties en vereisten voor de onderzoekshandschoenen van Zhonghong. Functionaris 16 LCH geeft aan snel een aanbieding van Zhonghong nodig te hebben, omdat Functionaris 16 LCH die dag een besluit moet nemen.¹⁵⁶³ Functionaris 16 LCH vult dit verzoek aan, kort na het

¹⁵⁵⁵ OAKVC2-000106883.

¹⁵⁵⁶ OAKVC2-000106884; OAKVC2-000106885; OAKVC2-000106886; OAKVC2-000106887; OAKVC2-000106888; OAKVC2-000106889; OAKVC2-000106890; OAKVC2-000106891; OAKVC2-000106892; OAKVC2-000106893; OAKVC2-000106894; OAKVC2-000106895; OAKVC2-000106896; OAKVC2-000106897; OAKVC2-000106898; OAKVC2-000106899. De bijgevoegde specificaties zijn dezelfde als die welke in alinea 1451 OAKVC2-000106884; OAKVC2-000106885; OAKVC2-000106886; OAKVC2-000106887; OAKVC2-000106888; OAKVC2-000106889; OAKVC2-000106890; OAKVC2-000106891; OAKVC2-000106892; OAKVC2-000106893; OAKVC2-000106894; OAKVC2-000106895; OAKVC2-000106896; OAKVC2-000106897; OAKVC2-000106898; OAKVC2-000106899. De bijgevoegde specificaties zijn dezelfde als die welke in alinea 1451 zijn beschreven, met de toevoeging: 'Overview of glove manufacturers in Mainland China 20200408.xlsx'.

¹⁵⁵⁷ OAKVC2-000005814.

¹⁵⁵⁸ OAKVC19-000013709.

¹⁵⁵⁹ OAKVC19-000013889.

¹⁵⁶⁰ OAKVC19-000013889.

¹⁵⁶¹ OAKVC19-000013886.

¹⁵⁶² OAKLC14-003790904.

¹⁵⁶³ In de e-mail van 22 april 2020 is het verzoek gedaan om voor de verpakking het artwork van Leverancier 2 te gebruiken. Daarnaast bevat de e-mail een referentie naar een nog af te spreken commissie. De e-mail is in cc gestuurd naar het 'chulpmiddelen.nl'-adres van [Functionaris 16 LCH]. Leverancier 2 valt buiten de Onderzoekspopulatie PBM van Deloitte (zie Hoofdstuk 4 en paragraaf 1.6 'Onafhankelijkheid'). Zhonghong heeft geen medewerking verleend aan het Onderzoek, zie Bijlage D 'Medewerking leveranciers'.

versturen van de eerdere e-mail. [Functionaris 16 LCH] schrijft: *"Please send me in your offer also full CE documents & Test reports. Your documents are not so clear..."*¹⁵⁶⁴ Ook vraagt [Functionaris 16 LCH] of Zhonghong de aanbidding kan richten aan Mediq, namens het LCH, en ter attentie van [Functionaris 16 LCH].¹⁵⁶⁵

1479 De beschikbare onderzoeksinformatie bevat geen correspondentie van het LCH, [Functionaris 16 LCH] of van BZ met Zhonghong in de periode na eind april 2020, tot het eerstvolgende contact in oktober 2020 (zie volgende paragraaf). Wat betreft het contact tussen het LCH en Zhonghong licht [Functionaris 12 LCH] aan Deloitte toe dat alleen [Functionaris 16 LCH] contact had met Zhonghong. [Functionaris 16 LCH] licht aan Deloitte toe dat het e-mailcontact met Zhonghong in beginsel verliep via het e-mailadres van het LCH. Op de Purchase Order-formulieren wordt [Functionaris 16 LCH] genoemd als contactpersoon van Zhonghong in oktober 2020. Zie hiervoor ook de paragrafen 10.8.5 en 10.8.7.

10.7.3 Eerste aanbidding van Zhonghong in oktober 2020

1480 [Functionaris 16 LCH] licht aan Deloitte toe eind september 2020 te zijn benaderd door [Functionaris 12 LCH], met het verzoek te helpen met de spoedinkoop van onderzoekshandschoenen. In reactie op dit verzoek belt [Functionaris 16 LCH] met de hem bekende leveranciers, waaronder Zhonghong.

1481 Op 1 oktober 2020 deelt [Functionaris 16 LCH] de certificaten van Zhonghong met [Functionaris 12 LCH]. [Functionaris 16 LCH] vermeldt als afsluiting in de e-mail [Functionaris 16 LCH] *International BV* ([Functionaris 16 LCH] *Healthcare*), gevolgd door het adres van [Functionaris 16 LCH] *Healthcare*.¹⁵⁶⁶ Vanaf 1 augustus 2020 huurt Mediq (namens het LCH), [Functionaris 16 LCH] in via [Functionaris 16 LCH] *International*.¹⁵⁶⁷

1482 Vervolgens deelt [Functionaris 12 LCH] na een gesprek met [Functionaris 16 LCH], per e-mail met enkele collega's bij het LCH de status van de inkoop van onderzoekshandschoenen. [Functionaris 12 LCH] schrijft onder meer dat er vanwege de herfstvakantie in China op dat moment geen 'deals' gesloten kunnen worden. Daarnaast geeft [Functionaris 12 LCH] aan dat de documentatie van de meeste leveranciers incompleet is, behalve de documentatie van Zhonghong. [Functionaris 12 LCH] concludeert: *"Conclusie: ik ga terug naar alle leveranciers en vraag de juiste documentatie op. [Functionaris 16 LCH] houdt de deal bij Pulin [Zhonghong] warm, en daar gaan we pas na volgende week vrijdag een deal mee sluiten (200mln stuks vanaf januari). [Leverancier < €500.000] wachten we af."*¹⁵⁶⁸

1483 In reactie op deze e-mail schrijft [Functionaris 10 LCH] zich 'niet senang' te voelen bij de statusupdate van [Functionaris 12 LCH]: *"Ik voel me niet geheel senang bij onderstaande. Deal van [Leverancier AD] is onderdeel van een grotere deal (150 miljoen, waar er al 100 miljoen weg is). De 50 miljoen kunnen we dus wel afroepen. Documentatie is*

¹⁵⁶⁴ OAKLC14-003790734.

¹⁵⁶⁵ OAKLC14-003790849.

¹⁵⁶⁶ OAKLC14-000182079.

¹⁵⁶⁷ OAKLC14-001399848. Volgens de betreffende overeenkomst van opdracht is [Functionaris 16 LCH] per 1 augustus 2020 voor onbepaalde tijd ingehuurd voor de werkzaamheden *"managen HQTs en verwerken HQTs rapportages, expertise op kwaliteit onderzoekshandschoenen inzetten waar nodig, eventueel sourcen extra handschoenen"* (zie hiervoor paragraaf 10.4 'Achtergrond en oprichting leverancier'). In een interview met Deloitte licht een LCH-betrokkene toe dat [Functionaris 16 LCH] Zhonghong als leverancier bij het LCH heeft aangedragen in de hoedanigheid van extern consultant.

¹⁵⁶⁸ OAKLC14-000175542.

natuurlijk wel cruciaal. Voor wat betreft warm houden tot volgende week vrijdag mag. Maar als er al commitment gegeven moet worden aan Pulin [Zhonghong] dan dient dat echt vandaag te gebeuren. Er mag geen enkel risico genomen worden waardoor er een kans bestaat dat er iets wegglijpt. Dus ik heb wel de voorkeur dat er vandaag wel afspraken worden gemaakt. Met lege handen teruggaan naar Den Haag is eigenlijk geen optie.”¹⁵⁶⁹

- 1484 De volgende dag, in de ochtend van 2 oktober 2020, bericht [Functionaris 16 LCH] het LCH over een aanbieding van Zhonghong. [Functionaris 16 LCH] meldt over deze aanbieding van 200 miljoen onderzoekshandschoenen van Zhonghong aan het LCH:¹⁵⁷⁰

Zoals net besproken; hierbij aanbod vanuit Zhonghong Pulin.

USD 130,00 per karton (1000x).

FOB Xin Gang

200.000 cartons (200 miljoen HS).

Levering in 3 maanden Jan '21 - Feb '21 - Mar '21. Per maand ongeveer 70.000 cartons beschikbaar voor NL.

Betaling

40% Downpayment over de order

60% Na elke verscheping

HQTS controles mogelijk.

Indien dit gewenst is zullen we snel tot opdracht moeten overgaan.

Figuur 241: OAKLC14-000182142

- 1485 Wat betreft deze aanbieding, die via [Functionaris 16 LCH] bij het LCH binnenkomt, licht [Functionaris 12 LCH] aan Deloitte toe dat alleen [Functionaris 16 LCH] contact had met Zhonghong.

- 1486 Later die dag verstrekt [Functionaris 16 LCH] een ‘update’ over de aanbieding aan het LCH. Na een verzoek van [Functionaris 27 VWS] betreft de aangepaste aanbieding 100 miljoen onderzoekshandschoenen, in plaats van 200 miljoen onderzoekshandschoenen.¹⁵⁷¹ De levering vindt plaats in een korter tijdsbestek (i.e. januari 2021 en februari 2021, in plaats van januari tot en met maart 2021) en de aanbetsaling bedraagt 40%. Het restant (i.e. 60%) moet worden voldaan vóór verzending.¹⁵⁷²

- 1487 Op 2 oktober 2020 stuurt [Functionaris 12 LCH] de aanbieding door binnen het LCH. [Functionaris 12 LCH] meldt daarbij: “Hoor net dat hier veel druk op staat vanuit leverancier.”¹⁵⁷³ Over deze druk licht [Functionaris 10 LCH] aan Deloitte toe dat er in algemene zin sprake is van druk vanuit de leveranciers. Dit is het gevolg van de schaarste op de markt en van de wens om het acceptatieproces van het aanbod te bespoedigen. Aldus wordt er door leveranciers ‘druk’ uitgeoefend op de ‘traders’ van het LCH. [Functionaris 12 LCH] licht aan Deloitte toe dat de

¹⁵⁶⁹ OAKLC14-000175542.

¹⁵⁷⁰ OAKLC14-000182142. Bij deze e-mail voegt [Functionaris 16 LCH] een aantal documenten met kwaliteitsinformatie inzake de onderzoekshandschoenen: OAKLC14-000182143; OAKLC14-000182144; OAKLC14-000182145; OAKLC14-000182146; OAKLC14-000182147.

¹⁵⁷¹ Over de omvang van de order licht [Functionaris 27 VWS] aan Deloitte toe zich deze aanpassing niet te kunnen herinneren.

[Functionaris 27 VWS] geeft aan gestuurd te hebben op risicospreiding, en daarom bij meerdere leveranciers te hebben ingekocht.

[Functionaris 27 VWS] geeft aan dat dit er vermoedelijk de reden voor was dat de omvang van de order door het LCH werd aangepast van 200 naar 100 miljoen onderzoekshandschoenen.

¹⁵⁷² OAKLC14-000175607. De details aangaande aan- en restantbetalingen en leveringen worden nader behandeld in de paragrafen 10.8

‘Overeenkomsten en orders’, 10.9 ‘Prijzen’, en 10.10 ‘Leveringen en betalingen’.

¹⁵⁷³ OAKLC14-000173269.

aanbieding van Zhonghong door het Trade Team van het LCH is besproken en beoordeeld. Voorts licht

Functionaris 12 LCH toe dat Zhonghong een onderneming is met een goede naamsbekendheid en dito reputatie.

1488 Deze aanbieding leidt tot een order van 100 miljoen onderzoekshandschoenen bij Zhonghong op 5 oktober 2020. Deze order wordt nader besproken in paragraaf 10.8 'Overeenkomsten en orders'.

10.7.4 Vervolgaanbiedingen Zhonghong

1489 Op 9 oktober 2020 bericht Functionaris 12 LCH binnen het LCH over een deal van 50 miljoen onderzoeks-handschoenen die niet doorgaat. Functionaris 12 LCH vermeldt daarbij dat onder meer bij Zhonghong extra onderzoekshandschoenen kunnen worden ingekocht "Pulin: [Zhonghong] 100 mln FOB voor \$0.13 in mrt en april '21" en "Pulin [Zhonghong] heeft een betere prijs en nóg iets betere kwaliteit.". Functionaris 27 VWS reageert dezelfde dag met: "Wij wachten eerst de analyse af volgende week".¹⁵⁷⁴

1490 Op 13 oktober 2020 bericht Functionaris 16 LCH binnen het LCH over twee deals, waarvan er nog 212 miljoen onderzoekshandschoenen bij het LCH moeten binnenkomen. De leverancier heeft echter problemen met het verkrijgen van de juiste grondstoffen. Dezelfde dag reageert Functionaris 12 LCH als volgt: "Zoals vanmorgen besproken met Functionaris 16 LCH is de verminderde kwaliteit geen optie, mogen we niet uitleveren. Mijn voorstel is om van [Leverancier X1] af te nemen wat wel voldoet en snel één van de andere opties te bespreken: ophogen Pulin [Zhonghong] of [Leverancier V] en Functionaris 10 LCH kwam met een optie voor 100mln handschoenen via OneMed.¹⁵⁷⁵

1491 Uit een e-mail van 20 oktober 2020 volgt dat Functionaris 12 LCH binnen het LCH een overzicht deelt van de "gemaakte en lopende handschoenendeals". Functionaris 12 LCH meldt dat Zhonghong akkoord geeft op de levering van 50 miljoen onderzoekshandschoenen: "Pulin [Zhonghong] geeft akkoord voor 50 mln handschoenen te leveren jan/feb '21 voor \$13,5ct p/s FOB. Eveneens de mogelijkheid om deze 50mln maandelijks door te trekken tm september '21. Actie -> willen we iig de eerste 50 mln en wat doen we met het aanbod voor verlenging?"¹⁵⁷⁶ Uit e-mailcorrespondentie tussen het LCH en VWS van 20 oktober 2020 volgt dat het LCH deze optie bij de tweede order van 50 miljoen onderzoekshandschoenen bij Zhonghong overweegt: "Pulin [Zhonghong] 50 mln stuks per maand (400 mln bij elkaar) schatting € 56 mln"¹⁵⁷⁷

1492 De volgende dag stuurt Functionaris 12 LCH een LCH-inkooporderformulier¹⁵⁷⁸ voor 50 miljoen onderzoeks-handschoenen van Zhonghong naar Functionaris 16 LCH, met het verzoek deze te verifiëren op onder meer de betalingsvoorwaarden, de aantallen en de leveringstermijnen.¹⁵⁷⁹

¹⁵⁷⁴ OAKLC14-001763597.

¹⁵⁷⁵ OAKLC14-000151634.

¹⁵⁷⁶ OAKLC14-000175770.

¹⁵⁷⁷ OAKLC14-001383306.

¹⁵⁷⁸ OAKLC14-000175792.

¹⁵⁷⁹ OAKLC14-000175791.

1493 In hoofdstuk 10.8 'Overeenkomsten en orders' hierna wordt nader ingegaan op het sluiten van deze tweede order van Zhonghong voor 50 miljoen onderzoekshandschoenen.

10.8 Overeenkomsten en orders

10.8.1 Inleiding

1494 Deze paragraaf beschrijft de twee orders voor onderzoekshandschoenen die het LCH plaatst bij Zhonghong, in oktober 2020. In totaal bestelt het LCH 150 miljoen onderzoekshandschoenen bij Zhonghong. Na het plaatsen van de orders worden onder meer de transactievoorwaarden en de prijs per handschoen gewijzigd.

10.8.2 LCH-inkooporderformulier eerste order Zhonghong

10.8.2.1 Proforma factuur eerste order

1495 Zoals beschreven in paragraaf 10.7 'Aanbiedingen', ontvangt het LCH een aanbieding voor onderzoeks-handschoenen op 2 oktober 2020. Diezelfde dag stuurt **Functionaris 16 LCH** een proforma factuur van Zhonghong naar **Functionaris 12 LCH**, met het verzoek deze te laten ondertekenen.¹⁵⁸⁰ **Functionaris 12 LCH** reageert met de opmerking aan dit verzoek te zullen voldoen met een LCH-inkooporderformulier: "Yes doe ik maandag met het orderform!"¹⁵⁸¹

1496 Op 4 oktober 2020 deelt **Functionaris 16 LCH** een aangepaste proforma factuur van Zhonghong.¹⁵⁸² De aanpassing betreft een voorwaarde inzake een prijsaanpassing bij een stijging van de grondstofprijzen. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 10.9.3. De aangepaste proforma factuur van Zhonghong is als volgt:¹⁵⁸³

¹⁵⁸⁰ OAKLC14-000182165.

¹⁵⁸¹ OAKLC14-003501138.

¹⁵⁸² OAKLC14-003501138.

¹⁵⁸³ OAKLC14003501139.

 Proforma Invoice						
To : Mediq Nederland BV On behalf of: Landelijk Consortium Hulpmiddelen The Netherlands				Zhonghong Pulin Medical Products Co.,Ltd		
DATE	02th, Oct ,2020		PI NO.	ZH201002		
PRODUCT	SPECIFICATION	PACKING	SHIPPING DATE	CARTON QUANTITY	FOB Xingang	TOTAL USD
NITRILE DISPOSABLE GLOVES 3.5G LIGHT BLUE POWDER FREE	SIZE S	100pcs/box, 1000pcs/carton	January,2021	6500	\$130.00	\$845,000.00
	SIZE M	100pcs/box, 1000pcs/carton	January,2021	32500	\$130.00	\$4,225,000.00
	SIZE L	100pcs/box, 1000pcs/carton	January,2021	19500	\$130.00	\$2,535,000.00
	SIZE XL	100pcs/box, 1000pcs/carton	January,2021	6500	\$130.00	\$845,000.00
NITRILE DISPOSABLE GLOVES 3.5G LIGHT BLUE POWDER FREE	SIZE S	100pcs/box, 1000pcs/carton	February,2021	3500	\$130.00	\$455,000.00
	SIZE M	100pcs/box, 1000pcs/carton	February,2021	17500	\$130.00	\$2,275,000.00
	SIZE L	100pcs/box, 1000pcs/carton	February,2021	10500	\$130.00	\$1,365,000.00
	SIZE XL	100pcs/box, 1000pcs/carton	February,2021	3500	\$130.00	\$455,000.00
In total				100000		\$13,000,000.00
1. Term: FOB Xingang						
2. Payment: 40% Deposit, 60% before shipment						
3. Delivery: By Sea						
4. Port of loading : Xingang Harbor						
5. Price condition: Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75%. Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods.						
6. Validity: 7 days. Voided if deposit is not received within 7 days						
7. Bank Information:						
Account:						
Swift Code:						
Beneficiary Name: Zhonghong Pulin Medical Products Co.,Ltd						
Customer sign back Zhonghong Pulin Medical products Co., Ltd						

Figuur 242: OAKLC14-003501139

10.8.2.2 LCH-inkooporderformulier eerste order

1497 Op 2 oktober 2020 deelt Functionaris 12 LCH een (eerste versie van het) LCH-inkooporderformulier¹⁵⁸⁴ voor de eerste order bij Zhonghong met collega's bij het LCH. Functionaris 12 LCH schrijft daarbij: "deze order moeten we ook vandaag akkoord voor krijgen."¹⁵⁸⁵ Hierop volgt een e-mailwisseling tussen Functionaris 12 LCH en de afdeling Finance van het LCH, waarin het LCH-inkooporderformulier verschillende keren wordt aangepast en gedeeld.¹⁵⁸⁶

1498 Op 5 oktober 2020 deelt de afdeling Finance van het LCH een vernieuwde versie van het LCH-inkooporderformulier met Functionaris 12 LCH.¹⁵⁸⁷ De afdeling Finance van het LCH vraagt Functionaris 12 LCH te controleren of het formulier klopt, met daarbij het verzoek om de contactgegevens van de leverancier te vermelden: "We moeten Purchase Order naar de leverancier sturen en hebben daarvoor email adres nodig." Het LCH-inkooporderformulier

¹⁵⁸⁴ OAKLC14-003499473.

¹⁵⁸⁵ OAKLC14-003499472.

¹⁵⁸⁶ OAKLC14-000182217. De aanpassingen betreffen onder meer het verwijderen van een dubbele regel, het berekenen van de aanbetseling en de verdeling van de productdetails per maat.

¹⁵⁸⁷ OAKLC14-000182217.

van 5 oktober 2020 heeft betrekking op 100 miljoen onderzoekshandschoenen van Zhonghong, voor in totaal \$ 13 miljoen.¹⁵⁸⁸

Op 5 oktober 2020 deelt Functionaris 27 VWS het LCH-inkooporderformulier met handtekening (als akkoord namens het LCH) met Functionaris 12 LCH, waarbij het formulier ook door Functionaris 12 LCH en door Functionaris 15 LCH (als aanvrager respectievelijk trader) is ondertekend.¹⁵⁸⁹

Later die dag deelt de afdeling Finance van het LCH het ondertekende LCH-inkooporderformulier, de uitkomsten van de kredietwaardigheidscheck en het akkoord van VWS met Mediq. De afdeling Finance van het LCH verzoekt Mediq het Purchase Order-formulier zo snel mogelijk te ondertekenen.¹⁵⁹⁰

10.8.3 Kredietwaardigheidscheck

Eveneens op 5 oktober 2020 geeft de afdeling Finance van het LCH bij Functionaris 12 LCH aan dat een kredietwaardigheidscheck moet worden gedaan op Zhonghong, vanwege een aanbetaling aan een (op dat moment) voor het LCH onbekende leverancier.¹⁵⁹¹ In de middag van 5 oktober 2020 komt het resultaat van de kredietwaardigheidscheck terug.¹⁵⁹² Zie onderstaande figuur voor het resultaat van de kredietwaardigheidscheck op Zhonghong:¹⁵⁹³

Credit limit	EUR 1.000.000
Score	7,2
Rating	AAA
Risk	Reduced risk
Status	Active
Specification	In connection with the COVID-19 crisis, we recommend to exercise extra caution when establishing relationships with companies that are rated lower than B. The current impact of the crisis on the industry in which the company operates, is reflected in the company's assessment.

Figuur 243: OAKLC14-000182246

10.8.4 Akkoord VWS op eerste order Zhonghong

Op 5 oktober 2020 verzoekt Functionaris 12 LCH Functionaris 27 VWS per e-mail om goedkeuring voor de eerste order bij Zhonghong. Functionaris 12 LCH schrijft: "Naast het akkoord van VWS voor de handschoenen van [Leverancier AD] [...] ook graag akkoord op het volgende: [...] Zhonghong Pulin Medical Products - 100 mln handschoenen voor \$13.000.000,- (€10.887.772,20) geleverd in januari (75 mln) en februari 25 mln)

¹⁵⁸⁸ OAKLC14-000182218.

¹⁵⁸⁹ OAKLC14-000182279; OAKLC14-000182280.

¹⁵⁹⁰ OAKLC14-000182337.

¹⁵⁹¹ OAKLC14-000182217.

¹⁵⁹² OAKLC14-000182245; OAKLC14-000182246.

¹⁵⁹³ OAKLC14-000182246. Op de website van Zhonghong (<https://en.zhonghongmedical.com>) is een "Fraud Alert" zichtbaar (waargenomen in 2022). Zhonghong meldt dat een aanzienlijk aantal klanten wordt opgelicht door personen die beweren medewerkers van Zhonghong te zijn en over valse documenten beschikken. Zhonghong raadt kopers aan alleen te communiceren via @zhonghongpulin.cn domein e-mailadressen.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

2021. Dus €0,10888 per handschoen. Hoor graag of dit akkoord is aangezien we vandaag akkoord richting de leveranciers dienen te geven om alle drie de deals binnen te halen.¹⁵⁹⁴

- 1503 Dezelfde dag verzoekt Functionaris 27 VWS VWS om goedkeuring voor drie orders, waaronder deze eerste order. Functionaris 27 VWS schrijft: "graag met SPOED toestemming verlenen, omdat zolang wij het akkoord nog niet naar de leverancier hebben afgegeven er altijd de mogelijkheid bestaat dat een andere afnemer ons voor is, en de deal niet meer beschikbaar is".¹⁵⁹⁵

- 1504 Op 5 oktober 2020 geeft Functionaris 8 VWS, namens VWS, akkoord op de drie orders, waaronder die van Zhonghong.¹⁵⁹⁶

10.8.5 Eerste order Zhonghong (LCH2020-0289)

- 1505 Op 7 oktober 2020 stuurt Zhonghong een ondertekend Purchase Order-formulier naar Functionaris 16 LCH. Dit Purchase Order-formulier, gedateerd op 5 oktober 2020, is ook ondertekend door Mediq (namens het LCH). Zhonghong meldt in de e-mail: "Please find attached the docs. Please also sign back the PO." Hiermee accepteert Zhonghong de eerste order.¹⁵⁹⁷

- 1506 Het ondertekende Purchase Order-formulier bevat de volgende orderdetails:¹⁵⁹⁸

Ordernummer regel	Product/service details supplier	Quantity	Expected delivery date	Price per unit ex. VAT	Amount ex. VAT
LCH2020-0289-01	6. Onderzoekshandschoenen maat S	6.500.000	31-jan-21	0,130	845.000,00
LCH2020-0289-02	6. Onderzoekshandschoenen maat M	32.500.000	31-jan-21	0,130	4.225.000,00
LCH2020-0289-03	6. Onderzoekshandschoenen maat L	19.500.000	31-jan-21	0,130	2.535.000,00
LCH2020-0289-04	6. Onderzoekshandschoenen maat XL	6.500.000	31-jan-21	0,130	845.000,00
LCH2020-0289-05	6. Onderzoekshandschoenen maat S	3500000	28-feb-21	0,130	455.000,00
LCH2020-0289-06	6. Onderzoekshandschoenen maat M	17500000	28-feb-21	0,130	2.275.000,00
LCH2020-0289-07	6. Onderzoekshandschoenen maat L	10500000	28-feb-21	0,130	1.365.000,00
LCH2020-0289-08	6. Onderzoekshandschoenen maat XL	3500000	28-feb-21	0,130	455.000,00
		100.000.000			
				Total order value (excl. VAT) \$	13.000.000,00
				VAT \$	-
				Total order value (incl. VAT) \$	13.000.000,00
Downpayment: 5.200.000,00 Downpayment date: 5-10-2020 Payment agreement: 7 days after delivery and invoicing Payment term (days): before Other agreed terms: 40% downpayment, 60% after every delivery FOB Xin Gang Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75%. Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods					

Figuur 244: OAKLC14-000182433

¹⁵⁹⁴ OAKLC14-000182339.

¹⁵⁹⁵ OAKLC14-000182339.

¹⁵⁹⁶ OAKLC14-000182339.

¹⁵⁹⁷ OAKLC14-000182431.

¹⁵⁹⁸ OAKLC14-000182433.

1507 **Functionaris 16 LCH** stuurt het ondertekende Purchase Order-formulier op 7 oktober 2020 naar het LCH. Op het ondertekende Purchase Order-formulier is **Functionaris 16 LCH** vermeld als contactpersoon van Zhonghong.¹⁵⁹⁹

PURCHASE ORDER FORM	
Supplier name:	Zhonghong Pulin Medical Products Co.,Ltd
Supplier address:	
Country:	China
Contact person:	Functionaris 16 LCH
Phone number:	
Contact e-mail:	Niet LCH e-mailadres
Order number:	LCH2020-0289
Order date:	5-10-2020
Reference name:	Functionaris 12 LCH
Reference email:	Functionaris 12 LCH @lchulpmiddelen.nl

Figuur 245: OAKLC14-000182433

10.8.6 Wijzigingen bij eerste order

10.8.6.1 Prijsstijging en aanbetaling bij eerste order

1508 **Functionaris 16 LCH** Een dag voor het akkoord op de eerste order, op zondag 4 oktober 2020, deelt **Functionaris 16 LCH** een aangepaste proforma factuur van Zhonghong met **Functionaris 12 LCH**. **Functionaris 16 LCH** schrijft daarbij: "Hierbij "nieuwe" revised. Reden hiervoor is dat ze zichzelf willen indekken tegen "mogelijke" stijgingen in grondstoffen. Dit zal niet zo'n vaart nemen denk ik, ze verhogen pas een prijs als de grondstof met meer dan 75% stijgt. Dit lijkt mij onmogelijk de komende 3-4 maanden."¹⁶⁰⁰ De aangepaste proforma factuur bevat de volgende prijsconditie:¹⁶⁰¹

5. Price condition: Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75%. Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods.

Figuur 246: OAKLC14-003501139

1509 Op 5 oktober 2020 deelt **Functionaris 12 LCH** deze aangepaste proforma factuur van Zhonghong met collega's bij het LCH. Wat betreft de wijzigingen geeft **Functionaris 12 LCH** het volgende aan: "Ik heb het hier met **Functionaris 16 LCH** over gehad en zo een prijsstijging ligt zeker niet in lijn der verwachting en geen rare eis om te stellen".¹⁶⁰² De afdeling Finance van het LCH reageert nog dezelfde dag en geeft onder meer aan: "We hebben in het verleden bij handschoenen prijsstijgingen gehad. En in dit geval als de grondstoffen met 75% stijgen, dan moet de order aangepast worden en opnieuw akkoord vanuit LCH en Mediq. Tot nu toe is dat de procedure geweest".¹⁶⁰³

¹⁵⁹⁹ OAKLC14-000182431; OAKLC14-000182433.

¹⁶⁰⁰ OAKLC14-003501138.

¹⁶⁰¹ OAKLC14-003501139.

¹⁶⁰² OAKLC14-003501138.

¹⁶⁰³ OAKLC14-000182237.

1510 Op 7 oktober 2020 deelt Functionaris 16 LCH de proforma factuur, de “commercial invoice” en het ondertekende Purchase Order-formulier¹⁶⁰⁴ met Functionaris 12 LCH. Functionaris 16 LCH vermeldt daarbij dat Zhonghong, los van de 40% aanbetaling, staat op 60% betaling vóór verschepping. Tevens schrijft Functionaris 16 LCH: “Dat lijkt me prima gezien hun kredietratings én de controles van HQTS die we natuurlijk vooraf doen.”¹⁶⁰⁵ Diezelfde dag deelt Functionaris 16 LCH deze e-mail ook met de afdeling Finance van het LCH. Functionaris 16 LCH schrijft: “Gezien afwezigheid stuur ik deze naar jou. Kom jij er zo uit?”¹⁶⁰⁶ Op deze e-mail volgt een e-mailwisseling tussen de afdeling Finance van het LCH en Functionaris 16 LCH, waarin de 60% betaling wordt uitgelegd: “Er zijn in totaal 8 deelleveringen. Dus de rest van 60% is per deellevering”.¹⁶⁰⁷

1511 In een interne LCH e-mailcorrespondentie op 7 oktober 2020 bevestigt Functionaris 12 LCH, na overleg met Functionaris 16 LCH, aan de afdeling Finance van het LCH dat de controle door HQTS niet alleen betrekking heeft op de kwaliteit, maar dat HQTS ook inzicht kan geven in de aantallen: “Desgewenst kunnen we hen [HQTS] vragen om aan ons mede te delen hoeveel dit zijn, alvorens we overgaan tot de balansbetaling.”¹⁶⁰⁸ De afdeling Finance van het LCH reageert daarop positief: “Ja heel graag zelfs. Als zij aantal stuks kunnen bevestigen wat er wordt afgegeven dan hebben wij daar ook een check op voordat de gelden worden overgemaakt en niet achteraf.”¹⁶⁰⁹

1512 De afdeling Finance van het LCH meldt op 12 oktober 2020 intern dat de controle door een onafhankelijke partij voldoende zekerheid geeft voor de 60% restantbetaling per deelorder voor verschepping. Daarbij benoemt de afdeling Finance van het LCH dat de leverancier een “aangereikte partij” is van Functionaris 16 LCH: “onze product specialist handschoenen.”¹⁶¹⁰ In reactie hierop vraagt de afdeling Finance van het LCH Functionaris 16 LCH om een schriftelijk akkoord van Zhonghong op de wijziging inzake de inspectie voorafgaand aan de restantbetaling.¹⁶¹¹

Is Pulin akkoord op onderstaande wijziging en hebben we dat op de mail?

Payment agreement: 40% downpayment. Rest of 60% before every delivery FOB Xin Gang, **but after third party inspection on quality and quantity of the ordered goods.** Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75%. Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods

Figuur 247: OAKLC14-000182648.

1513 Op 13 oktober 2020 ontvangt Functionaris 16 LCH de bevestiging van het akkoord van Zhonghong op de wijziging inzake de inspectie voorafgaand aan de restantbetaling. Functionaris 16 LCH stuurt de e-mail van Zhonghong diezelfde dag door naar de afdeling Finance van het LCH.¹⁶¹²

1514 Over de voornoemde wijziging van de transactievoorwaarden vóór levering licht Functionaris 12 LCH aan Deloitte toe dat FOB-levering in China de standaard was en dat de restbetaling normaliter plaatsvond na de overdracht van

¹⁶⁰⁴ OAKLC14-000182432; OAKLC14-000182433; OAKLC14-000182434.

¹⁶⁰⁵ OAKLC14-000182431.

¹⁶⁰⁶ OAKLC14-000182427.

¹⁶⁰⁷ OAKLC14-000182439.

¹⁶⁰⁸ OAKLC14-000182465.

¹⁶⁰⁹ OAKLC14-000182465.

¹⁶¹⁰ OAKLC14-000182644.

¹⁶¹¹ OAKLC14-000182648.

¹⁶¹² OAKLC14-003546289.

de goederen. Een verandering in deze voorwaarden komt volgens Functionaris 12 LCH vanuit de betrokkenen, zoals Functionaris 16 LCH en de fabrikant Zhonghong. Functionaris 16 LCH licht aan Deloitte toe geen betrokkenheid te hebben gehad bij deze wijziging in de betalingsvoorwaarden.

10.8.6.2 Purchase Order-formulier eerste order

Op 8 oktober 2020 stuurt de afdeling Finance van het LCH een reminder naar Mediq: *"Gaarne nog de PO van Pulin [Zhonghong] ondertekenen aangezien de betalingscondities zijn gewijzigd. Dit hebben wij aangepast in de Purchase Order."*¹⁶¹³ De *"other agreed terms"* in het Purchase Order-formulier die het LCH met Mediq deelt, zijn als volgt (aangepast in 'PO versie 2'):¹⁶¹⁴

Other agreed terms: 40% downpayment. Rest of 60% before every delivery FOB Xin Gang, but after third party inspection on quality and quantity of the ordered goods. Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75%. Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods

Figuur 248: OAKLC14-000182542

Op 9 oktober 2020 wordt binnen het LCH het volgende geschreven over de Purchase Order van Zhonghong: *"Volgens mij gewoon onderdeel van de levervoorwaarden op het PO, dus hoeft niet via VWS, ook niets aangepast in de Mediq voorwaarden."*¹⁶¹⁵

Op 9 oktober 2020 bestaan drie versies van het Purchase Order-formulier. In onderstaand overzicht zijn de drie versies weergegeven, inclusief de daarin aangebrachte wijzigingen betreffende het moment van aanbetalen. De voorwaarden in de versie genaamd 'PO-versie 2.pdf' zijn gebruikt voor de Zhonghong-transacties.

Onderdeel	Versie d.d. 5 oktober 2020 ¹⁶¹⁶	Versie 'LCH2020-0289 countersigned.pdf' ¹⁶¹⁷	'PO-versie 2.pdf' ¹⁶¹⁸
Payment agreement	7 days after delivery and invoicing	7 days after delivery and invoicing	7 days after delivery and invoicing
Payment term (days)	-	-	-
Other agreed terms	40% downpayment, 60% after every delivery FOB Xin Gang Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75% Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods	40% downpayment, 60% after "before" every delivery FOB Xin Gang Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75% Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods	40% downpayment. Rest of 60% before every delivery FOB Xin Gang, but after third party inspection on quality and quantity of the ordered goods Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75% Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods
Leveringsvoorwaarde	FOB	FOB	FOB
Ondertekend	Nee	Mediq en Zhonghong ¹⁶¹⁹	Nee

Tabel 47: Overzicht van verschillende versies van het Purchase Order-formulier voor de eerste order

¹⁶¹³ OAKLC14-001236409.

¹⁶¹⁴ OAKLC14-000182540; OAKLC14-000182542.

¹⁶¹⁵ OAKLC14-000175733.

¹⁶¹⁶ OAKLC14-000182341.

¹⁶¹⁷ OAKLC14-001266693.

¹⁶¹⁸ OAKLC14-001266694.

¹⁶¹⁹ Deze versie van het Purchase Order-formulier lijkt de 'oude' versie te zijn die door beide partijen is ondertekend. 'After' is echter gewijzigd in 'before'. Verder vraagt de afdeling Finance van het LCH intern nogmaals om akkoord op deze aangepaste betalingsvoorwaarden.

10.8.7

Tweede order Zhonghong (LCH2020-0305)

10.8.7.1

LCH-inkooporderformulier voor tweede order Zhonghong

Op 21 oktober 2020 stuurt **Functionaris 12 LCH** een (eerste versie van het) LCH-inkooporderformulier voor de tweede order naar **Functionaris 16 LCH**, met het verzoek het formulier te controleren.¹⁶²⁰ In deze versie is de "payment agreement: 7 days after delivery and invoicing".¹⁶²¹ **Functionaris 16 LCH** reageert met aanpassingen in het LCH-inkooporderformulier.¹⁶²² **Functionaris 16 LCH** meldt daarbij:

Zie bijgesloten formulier met enkele kleine aanpassing(en).

De kleur handschoenen is Light Blue (ook bij de vorige orders, niet heel spannend).

Maatboog klopt (S 10% / M 50% / L 30% / XL 10%)

Alles uiterlijk weg per ETD maart '21. Eventueel waar mogelijk eerder, per container natuurlijk (net als **Lev. V**).

Leverancier V

Figuur 249: OAKLC14-000239417

In de door **Functionaris 16 LCH** gedeelde versie zijn de "payment agreements" aangepast van "7 days after delivery and invoicing" naar "60% after every delivery FOB Xin Gang".¹⁶²³

Later op 21 oktober 2020 reageert de afdeling Finance van het LCH op de e-mail van **Functionaris 16 LCH** en op het aangepaste LCH-inkooporderformulier. De afdeling Finance van het LCH deelt een opnieuw aangepast LCH-inkooporderformulier en schrijft daarbij het volgende:¹⁶²⁴

Ik heb het een ordernummer gegeven. Verder nog twee opmerkingen;

- Naam contactpersoon en email staat nog van **AO.**, volgens mij was dat niet de bedoeling na de vorige order. Dus als het iemand van Pulin zelf moet zijn, graag dat nog wijzigen.
- Verder de check of alles wat er op "other agreed terms" staat ook echt akkoord is voor Pulin. Betaalcondities wijken namelijk af dan de vorige order. Graag dit expliciet nog even navragen anders gaan wij onnodig werk voor ons zelf verschaffen als alles afgetekend is door Mediq en we daarna nog hea moeten aanpassen.

AO.
Functionaris
16 LCH

Figuur 250: OAKLC14-000239428

Later die dag neemt de afdeling Finance van het LCH opnieuw contact op met **Functionaris 16 LCH** en met **Functionaris 12 LCH**. De afdeling Finance van het LCH schrijft: "Zoals zojuist besproken. Graag nog even checken of "the other agreed terms" kloppen en Pulin [Zhonghong] hiermee instemt."¹⁶²⁵ In de avond van 21 oktober 2020 deelt **Functionaris 12 LCH** het getekende LCH-inkooporderformulier met de afdeling Finance.¹⁶²⁶

De afdeling Finance van het LCH bericht aan **Functionaris 16 LCH** en **Functionaris 12 LCH**: "Naam contactpersoon en email staat nog van **Functionaris 16 LCH**, volgens mij was dat niet de bedoeling na de vorige order. Dus als het iemand van Pulin [Zhonghong] zelf moet zijn, graag dat nog wijzigen".¹⁶²⁷ Hierover licht **Functionaris 16 LCH** aan Deloitte toe

¹⁶²⁰ OAKLC14-000175791; OAKLC14-000175792.

¹⁶²¹ OAKLC14-003781710.

¹⁶²² OAKLC14-000239418; OAKLC14-000239417.

¹⁶²³ OAKLC14-000239418.

¹⁶²⁴ OAKLC14-000239429; OAKLC14-000239428.

¹⁶²⁵ OAKLC14-000239455.

¹⁶²⁶ OAKLC14-000175807.

¹⁶²⁷ OAKLC14-000239428.

de gegevens van diens contactpersoon bij Zhonghong met [Functionaris 12 LCH] te hebben gedeeld. Deze gegevens zijn ondanks herhaalde verzoeken van [Functionaris 16 LCH] niet in documenten opgenomen, aldus [Functionaris 16 LCH].

1523 Wat betreft het opnemen van [Functionaris 16 LCH] als contactpersoon van Zhonghong licht [Functionaris 12 LCH] aan Deloitte toe dat het gebruikelijk was om op de LCH-inkooporderformulieren een contactpersoon op te nemen van de leverancier waarmee het LCH zaken deed. Hierbij geeft [Functionaris 12 LCH] aan dat [Functionaris 16 LCH] zichzelf als contactpersoon voor Zhonghong aanbood: "[Functionaris 16 LCH] werd in het geval van Zhonghong de contactpersoon omdat het voor het LCH voelde dat [Functionaris 16 LCH] alle zaken rondom de overeenkomst had geregeld. Tevens bood [Functionaris 16 LCH] zichzelf aan als contactpersoon en gaf hij aan dat alle communicatie vanuit het LCH met Zhonghong via hem moest lopen".

1524 [Functionaris 16 LCH] licht aan Deloitte toe zich niet in voornoemd beeld van zijn rol als contactpersoon van Zhonghong te herkennen. [Functionaris 16 LCH] geeft aan een beperkte en praktische betrokkenheid te hebben gehad, zoals het opvragen van een prijsopgaaf, het houden van contact over wederzijds vragen en opmerkingen, en het doorgeven van akkoord op de inkoop.

1525 [Functionaris 12 LCH] geeft bij Deloitte aan dat het contact met Zhonghong volledig verliep via [Functionaris 16 LCH], omdat [Functionaris 16 LCH] korte lijntjes had met de 'sales representative' van Zhonghong. Hierbij licht [Functionaris 16 LCH] aan Deloitte toe dat het LCH op ieder moment contact met Zhonghong heeft kunnen opnemen.

1526 [Functionaris 12 LCH] licht toe dat niet werd gedacht aan eventuele dubbele petten van [Functionaris 16 LCH] of aan een gebrek aan loyaliteit. [Functionaris 27 VWS] bevestigt dit aan Deloitte. [Functionaris 27 VWS] licht aan Deloitte in wederhoor toe [Functionaris 16 LCH] als een integer persoon te beschouwen.

1527 In e-mailcorrespondentie met het LCH en Zhonghong bevat de handtekening op de e-mails van [Functionaris 16 LCH] een verwijzing naar de entiteiten van [Functionaris 16 LCH]: "[Functionaris 16 LCH] International BV ([Functionaris 16 LCH] Healthcare)". Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat [Functionaris 16 LCH] deze afsluiting, in de context van de Zhonghong-transacties, voor het eerst gebruikt op 1 oktober 2020. Op deze dag deelt [Functionaris 16 LCH] certificaten van Zhonghong met [Functionaris 12 LCH].¹⁶²⁸

10.8.7.2 Akkoord VWS op tweede order Zhonghong

1528 Het voornoemde, op 21 oktober 2020 door [Functionaris 12 LCH] ondertekende, LCH-inkooporderformulier wordt ook door [Functionaris 27 VWS] ondertekend op 22 oktober 2020.¹⁶²⁹ Het LCH-inkooporderformulier voor de tweede order heeft betrekking op 50 miljoen onderzoekshandschoenen van Zhonghong, voor in totaal \$7,25 miljoen.

¹⁶²⁸ OAKLC14-001399848. Volgens de betreffende overeenkomst van opdracht is [Functionaris 16 LCH] International per 1 augustus 2020 voor onbepaalde tijd ingehuurd voor de volgende werkzaamheden: "managen HQTs en verwerken HQTs rapportages, expertise op kwaliteit onderzoekshandschoenen inzetten waar nodig, eventueel sourcen extra handschoenen" (zie hiervoor paragraaf 10.4 'Achtergrond en oprichting leverancier').

¹⁶²⁹ OAKLC14-001693117; OAKLC14-001693118.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

1529 Op 22 oktober 2020 vraagt het LCH akkoord aan VWS op de tweede order, met een 'expliciet akkoord' op:

- "Afwijkende voorwaarden
- 40% deposit en 60% vooruit bij deellevering
- Prijs per eenheid product
- Budget verhoging met € 8.5 mln¹⁶³⁰

1530 Functionaris 8 VWS geeft (namens VWS) nog diezelfde dag akkoord op de tweede order, met een: "akkoord op deze order op alle vier de punten die je in onderstaande mail aangeeft".¹⁶³¹

10.8.7.3 Purchase Order-formulier tweede order

1531 Op 22 oktober 2020 verzoekt de afdeling Finance van het LCH Mediq om een Purchase Order-formulier voor de tweede order van Zhonghong, betreffende 50 miljoen onderzoekshandschoenen:¹⁶³²

Bijgaand een 2^e orderverzoek bij de leverancier Zhonghong Pulin Medical Products; betreft aankoop van 50 mln stuks handschoenen tegen een prijs van DOLLAR 0,145 exclusief btw. Totaal prijs is EURO 8.6 mln omgerekend met een koers van ongeveer 1.185 dd 21-10-2020.

Figuur 251: OAKLC14-000239644

1532 Op 23 oktober 2020 stuurt Mediq het ondertekende Purchase Order-formulier naar de afdeling Finance van het LCH. Hierop is Functionaris 16 LCH aangegeven als contactpersoon van Zhonghong.¹⁶³³

1533 Op dezelfde dag stuurt Functionaris 16 LCH het ondertekende Purchase Order-formulier naar Zhonghong. Zhonghong stuurt het ondertekende Purchase Order-formulier retour en vraagt daarbij aandacht voor een wijziging ten aanzien van de voorwaarden: "Please find attached the signed PO. The payment terms are before shipment, I modified it on the PO".¹⁶³⁴ Zie onderstaande figuur voor deze aanpassingen van Zhonghong:¹⁶³⁵

		Total order value (excl. VAT)	\$	7.250.000,00
		VAT	\$	-
		Total order value (incl. VAT)	\$	7.250.000,00
Downpayment:	2.900.000,00			
Downpayment date:	23-10-2020			
Payment agreement:	60% after ^{Before} every delivery FOB Xin Gang			
Payment term (days):	directly after ^{Before} delivery			
Other agreed terms:	40% downpayment, 60% after ^{Before} every delivery FOB Xin Gang			
Seller reserves the right to adjust the prices for order(s) if raw material NBR increases by more than 75%.				
Purchaser shall have the right to cancel such order(s) if price increases by more than 10% of the ordered goods				
If The Landelijk Consortium Hulpmiddelen places a monthly repeat order from				
apr-sep the price will drop to USD 0.135 per glove, also for this order!				

Figuur 252: OAKLC14-003851652

¹⁶³⁰ OAKVC1-000262038.

¹⁶³¹ OAKVC1-000275185.

¹⁶³² OAKLC14-000239644.

¹⁶³³ OAKLC14-003543683; OAKLC14-003543684.

¹⁶³⁴ OAKLC14-003851651.

¹⁶³⁵ OAKLC14-003851652.

1534 Op 23 oktober 2020 stuurt **Functionaris 16 LCH** het akkoord op de tweede order van Zhonghong door aan het LCH. **Functionaris 16 LCH** geeft aan: "Betaling(en) kloppen, zelfde als voorgaande PO (na check HQTs)."¹⁶³⁶

10.9 Prijs

10.9.1 Inleiding

1535 In de voorgaande paragrafen zijn de aanbiedingen en (de totstandkoming van) de orders van het LCH bij Zhonghong beschreven. Deze paragraaf beschrijft de bevindingen inzake de prijs van de onderzoekshandschoenen van Zhonghong. Tevens gaat deze paragraaf in op het wijzigen van de prijs per handschoen als gevolg van een stijging van de grondstofprijzen en op het verschil tussen de afgesproken prijs en de prijs die is vermeld op het LCH-inkooporderformulier bij de tweede order.

10.9.2 Prijsstelling orders Zhonghong

1536 Het LCH plaatst orders bij Zhonghong voor respectievelijk 100 en 50 miljoen onderzoekshandschoenen, op 5 en 21 oktober 2020. In de eerste order wordt in eerste instantie een prijs van \$ 0,13 per onderzoekshandschoen afgesproken. In januari 2021 stijgt deze prijs tot \$ 0,138 per handschoen. In de tweede order wordt een prijs van \$ 0,145 per onderzoekshandschoen afgesproken. Deze stuksprijs van de tweede order verandert niet.

1537 Ten aanzien van de prijsbandbreedte voor onderzoekshandschoenen geldt het volgende. Uit een e-mail van Mediq¹⁶³⁷ van juni 2020 volgt dat niet langer wekelijks overleg nodig is tussen Mediq, het LCH en VWS over (maximum) inkooprijzen, en dat wat betreft de bandbreedte de prijzen van week 26 worden aangehouden. Voor onderzoekshandschoenen geldt dat de maximum prijs € 0,09 per onderzoekshandschoen bedraagt. Uit een daarop volgende e-mail van Mediq van 23 oktober 2020 volgt dat in de praktijk de prijzen van onderzoekshandschoenen boven het eerder vastgestelde maximum uitkomen: "Het valt me daarbij op dat de prijzen daarbij vaak enorm ver liggen boven het prijspeil zoals we dat 30 juni hebben vastgesteld als maximaal. Zie mail hieronder, destijds, toen er toch ook sprake was van enorme krapte, was € 0.09 de gangbare prijs en € 0.11 het vastgestelde absolute maximum waartegen we bestelden. Ik heb deze week al € 0.13 en € 0.14 voorbij zien komen."¹⁶³⁸

1538 Deze prijsverhoging is begin oktober 2020 met VWS besproken. Uit de e-mailcorrespondentie tussen VWS en het LCH volgt dat de marktprijs op 5 oktober 2020 tussen € 0,11 en € 0,15 per onderzoekshandschoen ligt.¹⁶³⁹

¹⁶³⁶ OAKLC14-003543715; OAKLC14-003543716.

¹⁶³⁷ Mediq licht aan Deloitte toe dat deze e-mail weliswaar vanaf een Mediq e-mailadres is verzonden, maar dat sprake was van werkzaamheden van Mediq namens het LCH.

¹⁶³⁸ OAKLC14-001265024.

¹⁶³⁹ OAKLC14-000175627.

In een voorstel om de handschoenen prijzen naar boven te stellen (d.d. 04-09-2020, aan P.) heeft het LCH al aangegeven dat de marktprijs van handschoenen tussen de € 0,11 en €0,15 per handschoen ligt.

P.
Functionaris
2 VWS

Vorige week vrijdag (aan Functionaris 10 VWS) heeft het LCH een memo verzonden met prijsadviezen. Daarin geeft het LCH aan dat de huidige marktprijs voor handschoenen € 0,13 is.

Figuur 253: OAKLC14-000175627

1539 De prijzen van de handschoenen uit beide orders (i.e. \$ 0,138 en \$ 0,145) vallen binnen de door VWS vastgestelde bandbreedte. De maximale prijs bedraagt namelijk € 0,15 per onderzoekshandschoen.¹⁶⁴⁰ In de volgende paragraaf wordt de stijging van de prijs van de eerste order nader toegelicht.

10.9.3 Prijsstijging bij de eerste order

1540 Op verzoek van Zhonghong stijgt de prijs in de eerste order van \$ 0,13 tot \$ 0,138 per handschoen.¹⁶⁴¹   meldt deze prijsstijging aan het LCH op 27 januari 2021 en schrijft daarover onder meer:¹⁶⁴²

Zoals vanmorgen besproken gaat Pullin zijn prijs verhogen conform contract wat wij met ze hebben. Dit omdat hun NBR prijs behoorlijk is gestegen sinds oktober (zie hieronder). Deze lag op 6 en inmiddels 22/23 CNY. Dat is een stijging van 300+%.

Ze wilde verhogen naar een prijs van USD 143. Dat zit nu op USD 138 per karton en ik probeer het nog naar USD 135 te krijgen. Dit betreft LCH order LCH2020-0289 (voor verscheeping jan en feb '21).

Wil je dit alvast intern informeren bij de mensen binnen LCH?

Daarnaast zal Pullin een officieel schrijven opstellen met onderstaande informatie. Deze volgt zsm. Heb aangegeven dat wij, tot die tijd, niets betalen.

Figuur 254: OAKLC14-000174712

1541 De volgende dag ontvangt van Zhonghong twee inkoopfacturen voor de grondstof nitril, gedateerd op 10 oktober 2020 en op 11 januari 2021. Zhonghong geeft ten aanzien van de stijging van de grondstofprijs het volgende aan: *"As shown in the invoice, the raw material price has increased more than 300% and hence we must increase the unit price of PO LCH2020-0289 by 6.15% from USD130 to USD138. We have absorbed majority of the cost increase and only pass on a small proportion. We know that this is not ideal, and we really wish the market weren't so volatile."*¹⁶⁴³ De twee facturen zijn als volgt (deels weergegeven):¹⁶⁴⁴

¹⁶⁴⁰ OAKLC14-000175627.

¹⁶⁴¹ Zie paragraaf 10.8.6.1 'Prijsstijging en aanbetaling bij eerste order' voor de aan het Purchase Order-formulier toegevoegde voorwaarde dat de prijs verhoogd kan worden indien de grondstofprijzen met meer dan 75% stijgen.

¹⁶⁴² OAKLC14-000174712.

¹⁶⁴³ OAKLC14-003781788.

¹⁶⁴⁴ OAKLC14-003781789.

3200194130 **Jiangsu VAT Electronic Special Invoice** No. 05830309 3200194130 05830309

Invoice

Date of Issue: October 10, 2020

Seal: National Uniform Invoice Inspection Stamp/Supervisory System of Henan Local Tax Bureau

Payer	Name: Zhonghong Pulin Medical Supplies Co., Ltd.	Coding Region	0 6 6 8 > 9 9 + - 7 0 7 > 1 + 1 4 < < > 8 0 > 8				
	Taxpayer identification No.:		5 8 3 6 3 < < * 6 2 * * 2 0 4 0 / < < 9 9 > - 1 - 7 3				
	Add Tel:		0 / 8 8 - 7 8 0 - + 2 4 5 2 + 0 3 3 6 + + 1 0 6 < 7				
	Opening Bank and Account No.:		8 0 > < 4 + 1 6 3 6 - + 7 2 8 * - 6 6 0 9 + 6 > 0 < 9				
Name of Goods, Taxes or Services	Model and Specification	Unit	Quantity	Unit Price	Total Amount	Tax Rate	Tax Amount
*Chemical Composed Materials*Nitrile Latex	660	Kg	29700	6.017699115	178725.66	13%	23234.34
Total Amount					¥178725.66		¥23234.34
Total Tax Price (In Words)					Two Hundred and One Thousand Nine Hundred and Sixty (Small Letter) ¥201960.00		

The transaction statement is processed.
Zhenjiang Branch of Bank of China
Date: November 4, 2020 (Seal)

Figuur 255: OAKLC14-003781789

3200202130 **Jiangsu VAT Electronic Special Invoice** No. 14211668 3200194130 14211668

Invoice

Date of Issue: January 11, 2021

Seal: National Uniform Invoice Inspection Stamp/Supervisory System of Henan Local Tax Bureau

Payer	Name: Zhonghong Pulin Medical Supplies Co., Ltd.	Coding Region	9 - / 3 6 5 2 * > 0 3 7 8 * 7 9 > 7 1 7 4 7 1 / > 8 3				
	Taxpayer identification No.:		1 * 2 + - + 1 2 / * 2 - 3 2 < + * / 9 < - 2 1 4 1 9				
	Add Tel:		9 1 + 7 / 7 3 5 4 1 1 7 1 > + + 8 8 - < > 7 1 3 * 7 9				
	Opening Bank and Account No.:		/ > 8 5 0 < 0 + - 2 4 4 * * 6 + 2 5 0 < < 8 5 > 7 2 0				
Name of Goods, Taxes or Services	Model and Specification	Unit	Quantity	Unit Price	Total Amount	Tax Rate	Tax Amount
*Chemical Composed Materials*Nitrile Latex	660	Kg	29800	23.008849558	685663.72	13%	89136.28
Total Amount					¥685663.72		¥89136.28
Total Tax Price (In Words)					Seven Hundred and Seventy-four Thousand and Eight Hundred (Small Letter) ¥774800.00		

Figuur 256: OAKLC14-003781789

1542 Functionaris 12 LCH licht aan Deloitte toe dat Functionaris 12 LCH en Functionaris 15 LCH het niet eens waren met voornoemde (stijging van de) prijs. Functionaris 12 LCH licht tevens aan Deloitte toe zich te herinneren dat Functionaris 15 LCH voornoemde prijsstijging heeft aangevochten. Volgens Functionaris 12 LCH was Functionaris 15 LCH van mening dat geen basis bestond voor de prijsstijging.¹⁶⁴⁵

1543 Voornoemde e-mail met bovenstaande facturen wordt door Zhonghong gestuurd aan een (niet LCH) e-mailadres van Functionaris 16 LCH. Functionaris 16 LCH stuurt de e-mail van Zhonghong door naar diens LCH-e-mailadres. Daarna stuurt Functionaris 16 LCH de (inhoudelijk dezelfde) e-mail via het LCH-e-mailadres inclusief de bijlage door naar Functionaris 12 LCH.¹⁶⁴⁶ Het is in de e-mailstring die wordt doorgestuurd aan Functionaris 12 LCH niet zichtbaar dat de e-mail van Zhonghong gericht was aan een (niet LCH) e-mailadres van Functionaris 16 LCH, omdat dit is aangepast. Functionaris 16 LCH geeft in de e-mail richting Functionaris 12 LCH onder meer het volgende aan:

¹⁶⁴⁵ [Functionaris 15 LCH] heeft niet meegewerkt aan het Onderzoek voor dit (deel 2)Verslag van Handelingen, zie bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

¹⁶⁴⁶ OAKLC14-003781788; OAKLC14-000179832.

Lasaulec

O2 Health

Arch & Hook

ADM

Unit17

Zhonghong

Afpro

*"heb mijn stinkende beste gedaan, maar minimale prijs is USD 138 voor deze order (ipv USD 130). Wat mij betreft akkoord (6,1% verhoging)."*¹⁶⁴⁷

1544 Op 28 januari 2021 deelt [Functionaris 12 LCH] binnen het LCH het bericht dat het "Fintrade overleg" van het LCH akkoord gaat met de prijsverhoging. Het Finance-team van het LCH reageert op de verhoging met: "ervan uitgaande dat wij de onderzoekshandschoenen nodig hebben kunnen wij niet anders dan de verhoging accepteren" en vraagt daarbij "expliciet de bevestiging van [Functionaris 27 VWS] dat er geen veranderingen in de markt zijn, die tot een andere beslissing leiden dan de order door te laten gaan. Ook omdat wij nu expliciet voorraden aan het afbouwen zijn en deze koop daar niet in tegenspraak in is."¹⁶⁴⁸ [Functionaris 27 VWS] licht aan Deloitte toe dat het afbouwen van de voorraden op dat moment nog geen betrekking had op onderzoekshandschoenen.

1545 In reactie op het voorgaande meldt [Functionaris 12 LCH] per e-mail dat het een definitieve prijsafspraken is. Tevens wijst [Functionaris 12 LCH] op de contractvoorwaarden, waarin is aangegeven dat de opdracht kan worden gestopt indien de prijs met meer dan 10% stijgt, hetgeen op dat moment niet het geval is. Zie paragraaf 10.8.6.2 voor deze voorwaarden. Het Finance-team van het LCH reageert met: "Noted, maar wij kunnen het altijd proberen in het kader van de exitstrategie."¹⁶⁴⁹

1546 Op 28 januari 2021 deelt [Functionaris 12 LCH] het akkoord op de prijsverhoging met [Functionaris 16 LCH] (zowel via het LCH-e-mailadres als via een [Functionaris 16 LCH] Holding e-mailadres), met het verzoek Zhonghong de definitieve prijs voor de eerste order te laten bevestigen.¹⁶⁵⁰ Op 2 februari 2021 laat [Functionaris 16 LCH] [Functionaris 12 LCH] weten dat de prijs voor deze order \$ 0,138 per onderzoekshandschoen blijft.¹⁶⁵¹

Zeker. Prijs blijft USD 138 voor deze order.
Voor de andere order blijft hij staan op USD 145 (zoals eerder met hun overeengekomen).

Figuur 257: OAKLC14-000979423

1547 Op 7 februari 2021 deelt het Finance-team van het LCH een herzien orderformulier inzake de eerste order van Zhonghong ter accordering met [Functionaris 27 VWS], met daarbij: "Het betreft hier een prijswijziging voor een order van onderzoekshandschoenen bij leverancier Zhonghong Pulin Medical Products Co.,Ltd. Deze prijswijziging is conform afspraken die zijn gemaakt bij het aangaan van de order en is beoordeeld door Trade [...] en onze bemiddelaar [Functionaris 16 LCH]. Bijgaand voor de volledigheid en dossiervorming de mailwisseling hierover alsmede de oorspronkelijke door jou getekende interne order".¹⁶⁵² De volgende dag vraagt [Functionaris 27 VWS] goedkeuring aan het 'CIBG Projectbureau LCH' voor het herzien van de eerste order. Het LCH, het CIBG Projectbureau LCH en VWS

¹⁶⁴⁷ OAKLC14-000179832. In een interview met Deloitte geeft [Functionaris 12 LCH] aan niet te weten of en, zo ja, op welke manier, door het LCH is onderzocht of de aangegeven grondstofprijswijzigingen gerechtvaardigd waren.

¹⁶⁴⁸ OAKLC14-000173185; OAKLC14-000174694.

¹⁶⁴⁹ OAKLC14-000179831.

¹⁶⁵⁰ OAKLC14-000173185.

¹⁶⁵¹ OAKLC14-000979423.

¹⁶⁵² OAKLC14-000979420.

geven akkoord op de herziene order.¹⁶⁵³ De totale orderwaarde stijgt daarmee van \$ 13 miljoen naar \$ 13,8 miljoen.

10.9.4 Prijs van de tweede order

- 1548 In oktober 2020 vindt er binnen het LCH communicatie plaats over een order voor 50 miljoen onderzoekshandschoenen bij een (andere) leverancier, die niet doorgaat (zie hiervoor paragraaf 10.7.4). In deze communicatie worden twee opties voor het (vervangend) inkopen van onderzoekshandschoenen genoemd, waaronder een tweede order van 50 miljoen onderzoekshandschoenen voor \$ 0,135 per stuk bij Zhonghong. Daarover is in de e-mail van het LCH op 20 oktober 2020 het volgende opgenomen: *"Pulin [Zhonghong] geeft akkoord voor 50 mln handschoenen te leveren jan/feb '21 voor \$13,5ct p/s FOB. Eveneens de mogelijkheid om deze 50mln maandelijks door te trekken tm september '21. Actie -> willen we iig de eerste 50 mln en wat doen we met het aanbod voor verleninging?"*¹⁶⁵⁴
- 1549 Bij het invullen (en wijzigen) van het LCH-inkooporderformulier voor de tweede order bij Zhonghong (zie ook paragraaf 10.8 'Overeenkomsten en orders') is (steeds) een prijs van \$ 0,145 per handschoen gehanteerd. Daarbij is het volgende over de prijs op het LCH-inkooporderformulier te lezen: *"If The Landelijk Consortium Hulpmiddelen places a monthly repeat order from apr-sep the price will drop to USD 0.135 per glove, also for this order!"*¹⁶⁵⁵
- 1550 Het LCH verzoekt VWS per e-mail akkoord te geven op de tweede order. VWS verstrekt dit akkoord per e-mail aan het LCH op 22 oktober 2020. In de e-mail van het LCH aan VWS is een prijs van \$ 0,145 genoemd.¹⁶⁵⁶ VWS reageert daarop met: *"Zoals je mij aangaf is deze inkoopprijs conform de eerdere range is die daarover is afgesproken."*¹⁶⁵⁷
- 1551 Het ondertekende LCH-inkooporderformulier van 21 oktober 2020 voor deze tweede order vermeldt een eenheidsprijs van \$ 0,145.¹⁶⁵⁸ Ook het getekende Purchase Order-formulier van de tweede order toont een eenheidsprijs van \$ 0,145.¹⁶⁵⁹ Het totaalbedrag van de tweede order komt daarmee op \$ 7,25 miljoen, wat \$ 0,5 miljoen meer is dan het totaalbedrag bij een prijs van \$ 0,135 per handschoen. Ten slotte is op de proforma factuur en op de facturen van de tweede order een eenheidsprijs opgenomen van \$ 0,145.¹⁶⁶⁰
- 1552 De beschikbare onderzoeksinformatie bevat geen nadere informatie over de totstandkoming van de eenheidsprijs van \$ 0,145. Mediq licht aan Deloitte toe dat aan hen uitsluitend de eenheidsprijs van \$ 0,145 is voorgelegd, zoals vermeld op het Purchase Order-formulier, met als aanvulling dat gecontroleerd is of deze eenheidsprijs binnen de bandbreedte viel en of daarop akkoord was gegeven door VWS.

¹⁶⁵³ OAKLC14-003883377.

¹⁶⁵⁴ OAKLC14-001763597; OAKLC14-000175770.

¹⁶⁵⁵ OAKLC14-000239429; OAKLC14-000175791.

¹⁶⁵⁶ OAKVC1-000262038.

¹⁶⁵⁷ OAKVC1-000275185.

¹⁶⁵⁸ OAKLC14-001693118.

¹⁶⁵⁹ OAKLC14-003543716.

¹⁶⁶⁰ OAKLC14-000982653; OAKLC14-003784997; OAKLC14-003782002; OAKLC14-003782003; OAKLC14-003782004; OAKLC14-003782008; OAKLC14-003781997; OAKLC14-003782000; OAKLC14-003781999; OAKLC14-003782036; OAKLC14-003782033; OAKLC14-003782035; OAKLC14-003782038; OAKLC14-003782027; OAKLC14-003782030; OAKLC14-003782026.

1553 Op 28 januari 2021 e-mailt Functionaris 16 LCH Functionaris 12 LCH over de tweede order dat: *“de verwachting nu is dat de prijs van de tweede overeenkomst hetzelfde blijft en dus niet verhoogd wordt (order van maart '21).”*¹⁶⁶¹

Functionaris 16 LCH bevestigt op 2 februari 2021 dat de prijs van de tweede order (\$ 0,145) gelijk blijft.¹⁶⁶²

1554 Deze prijs valt binnen de in paragraaf 10.9.2 genoemde bandbreedte.

Betalingen en leveringen

Inleiding

1555 Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot het betalen en leveren van de onderzoekshandschoenen van Zhonghong. Zhonghong levert de onderzoekshandschoenen FOB in China (i.e. *“before every delivery FOB Xin Gang”*) en het LCH betaalt deze voorafgaand aan de levering. Tevens wordt in deze paragraaf toegelicht dat de door Zhonghong geleverde onderzoekshandschoenen verpakt zijn in verpakkingsmateriaal waarop het logo van Functionaris 16 LCH Healthcare is vermeld.

Verwachte leveringen in China

Verwachte leveringen voor de eerste order (LCH2020-0289)

1556 Op 5 oktober 2020 komen Zhonghong en het LCH overeen dat Zhonghong 100 miljoen onderzoekshandschoenen FOB levert in China.¹⁶⁶³ Uit het Purchase Order-formulier volgt dat deze eerste order wordt geleverd in acht deelleveringen.¹⁶⁶⁴ Het leveringsschema in de Purchase Order bevat deelleveringen die naar verwachting plaatsvinden tussen 31 januari 2021 en 28 februari 2021.

1557 Dit leveringsschema wordt eind oktober 2020 aangepast. Op 29 oktober 2020 stuurt Functionaris 16 LCH een e-mail van Zhonghong over de levering van de eerste order door naar het LCH.¹⁶⁶⁵ Aan deze e-mail heeft Zhonghong een document gehecht, dat is getiteld: 'LCH2020-0289_container List.xlsx'. Uit deze bijlage volgt dat het leveren van de eerste order zal plaatsvinden over 27 deelleveringen, in plaats van over acht.¹⁶⁶⁶ Deze 27 deelleveringen vinden naar verwachting plaats tussen 17 januari 2021 en 27 februari 2021.

¹⁶⁶¹ OAKLC14-000173185.

¹⁶⁶² OAKLC14-000979423.

¹⁶⁶³ Zie paragraaf 10.8.2 'LCH-inkooporderformulier voor eerste order bij Zhonghong'.

¹⁶⁶⁴ OAKLC14-001266693; OAKLC14-001266694.

¹⁶⁶⁵ OAKLC14-000239907.

¹⁶⁶⁶ OAKLC14-000239908.

10.10.2.2 Verwachte leveringen voor de tweede order (LCH2020-0305)

1558 Op 21 oktober 2020 komen Zhonghong en het LCH overeen dat Zhonghong 50 miljoen onderzoekshandschoenen FOB levert in China. De levering wordt gespecificeerd in een Purchase Order-formulier.¹⁶⁶⁷ Hieruit blijkt dat de levering wordt verspreid over vier deelleveringen. Deze vinden naar verwachting plaats op 31 maart 2021.¹⁶⁶⁸

1559 Dit leveringsschema voor de tweede order wordt begin november 2020 aangepast. Op 3 november 2020 stuurt **Functionaris 16 LCH** een e-mail aan het LCH met een nieuw leveringsschema. Aan de e-mail hecht **Functionaris 16 LCH** een document, dat is getiteld: 'LCH2020-0305_container List.xlsx'. Uit deze bijlage blijkt dat de levering van de tweede order wordt verspreid over veertien, in plaats van over vier deelleveringen. Deze leveringen vinden naar verwachting plaats tussen 16 en 30 maart 2021.¹⁶⁶⁹

10.10.2.3 Ontvangst in Nederland

1560 De onderzoekshandschoenen van Zhonghong worden via zeevracht verscheept naar Nederland. In de periode van 16 maart 2021 tot en met 1 juli 2021 ontvangt het LCH 150 miljoen onderzoekshandschoenen van Zhonghong.¹⁶⁷⁰

10.10.3 Levering in **Functionaris 16 LCH** Healthcare verpakking

1561 In april 2020, wanneer de lead van Zhonghong bij het LCH binnenkomt, ontvangt het LCH foto's van het verpakkingsmateriaal van de onderzoekshandschoenen van Zhonghong.¹⁶⁷¹

Figuur 258: OAKVC2-000106969

¹⁶⁶⁷ Zie paragraaf 10.8.7.3 'Purchase Order-formulier'.

¹⁶⁶⁸ OAKLC14-003851652.

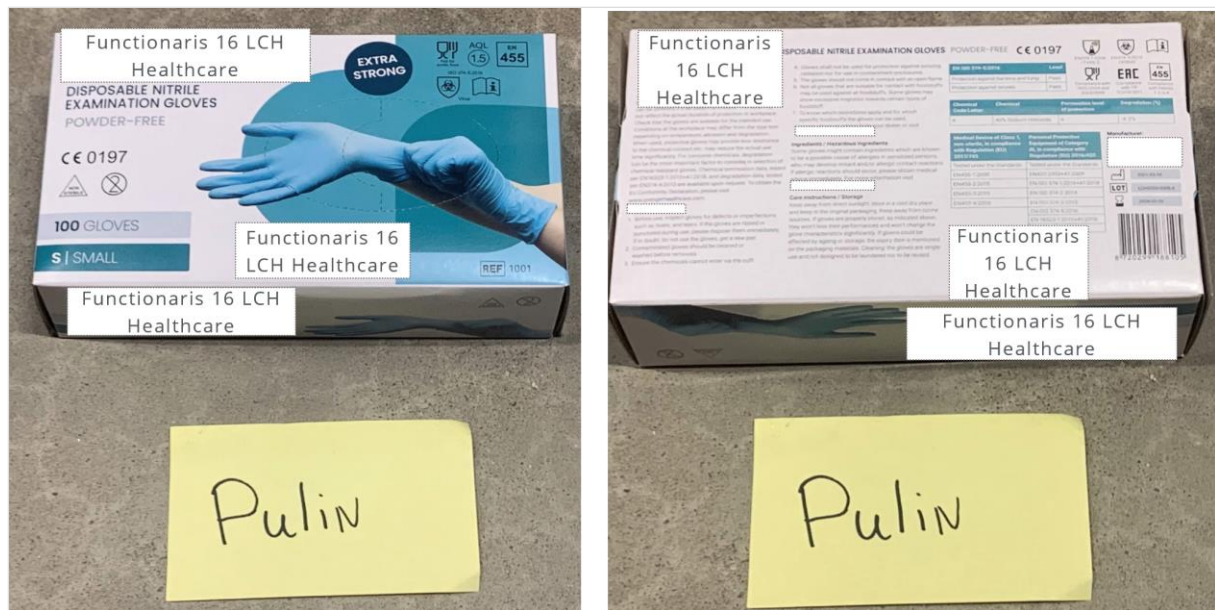
¹⁶⁶⁹ OAKLC14-000240107; OAKLC14-000240108.

¹⁶⁷⁰ OAKLC14-001189107.

¹⁶⁷¹ OAKVC2-000106964; OAKVC2-000106969.

1564 In wederhoor licht Functionaris 16 LCH met betrekking tot het verstrekken van voornoemd verpakkingsmateriaal aan Deloitte toe dat door het LCH hierover nadien geen vragen zijn gesteld aan Functionaris 16 LCH. Tevens bericht Functionaris 16 LCH in wederhoor aan Deloitte: *“Er bestond aldus geen onduidelijkheid of discussie tussen partijen over het worden gebruikt van het artwork van Functionaris 16 LCH Healthcare.”*

1565 De onderzoekshandschoenen van Zhonghong worden uiteindelijk geleverd in het hierna afgebeelde verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare.¹⁶⁷⁴ Op de achterkant hiervan wordt Zhonghong genoemd als fabrikant. Tevens vermeldt de verpakking een LCH order(lot)nummer:¹⁶⁷⁵

Figuur 261: OAKLC14-002020222 en OAKLC14-002020223

1566 Betrokkenen lichten aan Deloitte toe dat het verpakkingsmateriaal van Zhonghong niet voldeed aan de Europese vereisten. Aldus was het gebruik van ander verpakkingsmateriaal noodzakelijk. Functionaris 16 LCH licht dit aan Deloitte toe: *“Omdat het LCH de handschoenen met spoed geleverd wilde hebben, werd door het LCH Functionaris 27 VWS en Functionaris 12 LCH aan Functionaris 16 LCH verzocht of het LCH het artwork van Functionaris 16 LCH Healthcare mocht gebruiken.”* Functionaris 27 VWS en Functionaris 12 LCH geven bij Deloitte aan dat zij dit verzoek tot het gebruik van ‘artwork’ of verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare niet aan Functionaris 16 LCH hebben gedaan. In wederhoor Functionaris 16 LCH aan Deloitte: *“Functionaris 16 LCH heeft niet zelf bewerkstelligd dat het artwork van Functionaris 16 LCH Healthcare werd gebruikt voor de verpakking van de onderzoekshandschoenen. Functionaris 16 LCH is door het LCH verzocht zijn artwork ter beschikking te stellen.”*

¹⁶⁷⁴ Deze foto's zijn afkomstig van een SharePoint website van het LCH. De afbeeldingen bevatten geen metadata afkomstig van het telefoontoestel waarmee de foto's zijn gemaakt.

¹⁶⁷⁵ OAKLC14-000175311; OAKLC14-000142912; OAKLC14-000174939; OAKLC14-000175311; OAKLC14-000113074; OAKLC14-000142912; OAKLC14-000143690; OAKLC14-002020222; OAKLC14-002020223; OAKLC14-002020221; OAKLC14-002020222; OAKLC14-002020223; OAKLC14-002020224; OAKLC14-002020225. Deze foto's worden op 29 september 2021 door het LCH-distributieteam gedeeld met Functionaris 12 LCH, in het kader van het mogelijk doorverkopen van de onderzoekshandschoenen van Zhonghong.

1567 In wederhoor vult Functionaris 12 LCH aan ten tijde van de Zhonghong-transacties geen kennis te hebben gehad van de levering in verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare. Tevens licht Functionaris 12 LCH in wederhoor aan Deloitte toe dat Functionaris 16 LCH in het verleden vaker verpakkingsmateriaal aan Functionaris 12 LCH heeft voorgelegd, maar dat dit geen verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare betrof.

1568 Functionaris 16 LCH Healthcare beschikte over verpakkingsmateriaal vanwege concrete plannen om in opdracht van VWS een onderzoekshandschoenenfabriek in Nederland op te zetten. Functionaris 16 LCH geeft aan Deloitte aan het verpakkingsmateriaal kosteloos ter beschikking te hebben gesteld aan het LCH. Tevens geeft Functionaris 16 LCH bij Deloitte aan: *"Het artwork op de verpakkingen stond derhalve geheel los van de inhoud van de door het LCH geplaatste orders bij Zhonghong. Dat Functionaris 16 LCH kosteloos het artwork ter beschikking stelde paste indertijd in de over en weer welwillendheid en de overeenkomstige sfeer bij de toezeggingen vanuit het Ministerie van VWS in het kader van de door Functionaris 16 LCH Healthcare op te zetten handschoenenfabriek".* Voornoemde plannen om in opdracht van VWS een onderzoekshandschoenenfabriek op te zetten en de toezegging van financiële ondersteuning daarbij van VWS zijn kort toegelicht in paragraaf 10.12.3.

1569 Functionaris 12 LCH licht hierbij in wederhoor aan Deloitte toe dat Functionaris 16 LCH het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare vermoedelijk zelf bij het LCH heeft aangedragen, om marketingredenen. Functionaris 12 LCH licht verder toe 'dat voor het LCH en/of VWS het herpakken door een tussenpersoon geen probleem hoeft te zijn.' Het gebruik van het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare leidde volgens Functionaris 12 LCH niet tot gesprekken over eventuele belangenverstrengeling binnen het LCH, noch tot een formeel besluit tot het gebruiken van het verpakkingsmateriaal door het LCH.

1570 Wat betreft het gebruik van het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare licht Functionaris 27 VWS aan Deloitte toe zich niet te herinneren dat en waarom het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare gebruikt werd voor de Zhonghong-transacties. Functionaris 27 VWS geeft aan zich niet te kunnen voorstellen dat het initiatief om het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare te gebruiken van Functionaris 27 VWS kwam. Immers, Functionaris 27 VWS wist niet dat er verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare bestond in het najaar van 2020. Functionaris 27 VWS licht voorts toe zich wel te kunnen voorstellen dat Functionaris 16 LCH bij het LCH heeft aangegeven dat het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare beschikbaar was, en dat daarna het verzoek kwam om dit verpakkingsmateriaal te mogen gebruiken voor de onderzoekshandschoenen van Zhonghong. Ook kan Functionaris 27 VWS zich voorstellen dat Functionaris 27 VWS in dit kader de volgende (verbale) opmerking heeft gemaakt *"doe dan de doosjes van Functionaris 16 LCH Healthcare maar, omdat we dit snel moeten regelen"*. Functionaris 27 VWS geeft aan dat hij pas enkele maanden voorafgaand aan april 2023 heeft ontdekt dat de onderzoekshandschoenen van Zhonghong zijn geleverd in het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare.

1571 Ook licht Functionaris 27 VWS toe er in het najaar van 2020 van op de hoogte te zijn geweest dat Functionaris 16 LCH plannen had om een onderzoekshandschoenenfabriek in Nederland op te zetten, waarbij VWS toezeggingen had gedaan inzake het financieel ondersteunen van deze plannen. Functionaris 27 VWS heeft deze plannen niet in

verband gebracht met het gebruiken van het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare voor de onderzoekshandschoenen van Zhonghong.

1572 Desgevraagd bericht Functionaris 16 LCH in wederhoor over besluitvorming inzake het verpakkingsmateriaal aan Deloitte: *“Vele gesprekken indertijd hebben plaatsgevonden via de telefoon en via Teams. Inzake het gebruik van het Functionaris 16 LCH Healthcare Artwork heeft Functionaris 16 LCH geen correspondentie met het LCH, Functionaris 12 LCH, Functionaris 27 VWS of iemand anders kunnen terugvinden, niet in zijn e-mail en niet in zijn WhatsApp. Functionaris 16 LCH kan hieromtrent dan ook geen nader onderbouwende stukken aanleveren.”*

10.10.4

Betalingen

1573 Uit de Purchase Order-formulieren volgt dat 40% procent wordt aanbetaald aan Zhonghong.¹⁶⁷⁶ Op 8 oktober 2020 betaalt het LCH \$ 5,2 miljoen aan voor de eerste order (voor de prijswijziging wordt verwezen naar paragraaf 10.9.3).¹⁶⁷⁷ Op 27 oktober 2020 betaalt het LCH \$ 2,9 miljoen aan voor de tweede order.¹⁶⁷⁸

1574 Voor de 60% restantbetaling geldt dat de voorwaarden op 8 oktober 2020 worden gewijzigd (zie paragraaf 10.8.6). Het resterende deel van 60% wordt voorafgaand aan de FOB-levering in China voldaan, nadat de kwaliteit en de hoeveelheid zijn geïnspecteerd.¹⁶⁷⁹ In totaal betaalt het LCH \$13,8 miljoen aan Zhonghong voor de eerste order.¹⁶⁸⁰ In totaal betaalt het LCH \$7,25 miljoen aan Zhonghong voor de tweede order.¹⁶⁸¹ In totaal betaalt het LCH € 17.717.646 aan Zhonghong voor beide orders.

1575 Zhonghong factureert per deellevering aan het LCH, waarbij Zhonghong de facturen per e-mail naar Functionaris 16 LCH stuurt (via een e-mailadres van Functionaris 16 LCH Holding). Bij het door Functionaris 16 LCH doorsturen van de e-mails naar de afdeling ‘Accounts Payable’ van het LCH is het (ontvangst-)e-mailadres (een Functionaris 16 LCH Holding-e-mailadres) veranderd in het e-mailadres van Functionaris 16 LCH bij het LCH.¹⁶⁸² Aldus is het voor het LCH niet zichtbaar dat Zhonghong de e-mails naar een Functionaris 16 LCH Holding-e-mailadres van Functionaris 16 LCH heeft gestuurd. Functionaris 12 LCH licht aan Deloitte toe dat het hem niet eerder is opgevallen dat Functionaris 16 LCH e-mailt vanaf een Functionaris 16 LCH Holding-e-mailadres.

¹⁶⁷⁶ OAKLC14-000182341; OAKLC14-001266693; OAKLC14-001266694.

¹⁶⁷⁷ OAKLC14-000074272; OAKLC14-000074273; OAKLC14-003847207; OAKLC14-003847206; OAKLC14-003548903.

¹⁶⁷⁸ OAKLC14-000776826; OAKLC14-000776827; OAKLC14-003785045; OAKLC14-003781777.

¹⁶⁷⁹ OAKLC14-001266694.

¹⁶⁸⁰ OAKLC14-003785257; OAKLC14-003785256; OAKLC14-003785255; OAKLC14-003785254; OAKLC14-003785253; OAKLC14-003785252; OAKLC14-003785204; OAKLC14-003785205; OAKLC14-003785198; OAKLC14-003785199; OAKLC14-003785200; OAKLC14-003785201; OAKLC14-003785202; OAKLC14-003785203; OAKLC14-003785195; OAKLC14-003785196; OAKLC14-003785197; OAKLC14-003785206; OAKLC14-003787802; OAKLC14-003787803; OAKLC14-003787804; OAKLC14-003787805; OAKLC14-003872902; OAKLC14-003872903; OAKLC14-003872906; OAKLC14-003872904; OAKLC14-003872905. In de periode van 12 februari 2021 tot en met 30 maart 2021 betaalt MediQ (namens het LCH) de resterende 60% per deelorder.

¹⁶⁸¹ OAKLC14-003785045; OAKLC14-003873046; OAKLC14-003873048; OAKLC14-003873047; OAKLC14-003873049; OAKLC14-003873050; OAKLC14-003873052; OAKLC14-003873051; OAKLC14-003873556; OAKLC14-003873560; OAKLC14-003873733; OAKLC14-003873734; OAKLC14-003874521; OAKLC14-003874523; OAKLC14-003874520. In de periode van 1 tot en met 28 april 2021 betaalt MediQ (namens het LCH) de resterende 60% per deelorder.

¹⁶⁸² Zie bijvoorbeeld: OAKLC14-003781763; OAKLC14-003785024; OAKLC14-003787830; OAKLC14-003781994; OAKLC14-000043834; OAKLC14-003782025; OAKLC14-000044084.

1576 Het LCH betaalt de (deel)leveringen aan Zhonghong in de periode van begin oktober 2020 tot en met 28 april 2021.¹⁶⁸³ Betaalbewijzen hiervan deelt het LCH met [Functionaris 16 LCH] via diens LCH-e-mailadres. [Functionaris 16 LCH] stuurt enkele betaalbewijzen door naar een [Functionaris 16 LCH] Holding-e-mailadres.¹⁶⁸⁴

1577 Conform het LCH-inkoopproces worden alle deelbetalingen geaccordeerd door het LCH en verricht door Mediq (namens het LCH). Tevens worden deze deelbetalingen geaccordeerd door het CIBG.¹⁶⁸⁵

Kwaliteit

Inleiding

1578 Een onderdeel van het inkoopproces van het LCH is de controle van de kwaliteit van de door Zhonghong geleverde onderzoekshandschoenen. Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot het inrichten en uitvoeren van deze controle.

Beoordeling kwaliteitscertificaten

1579 Het LCH plaatst op 5 en 22 oktober 2020 twee orders bij Zhonghong voor onderzoekshandschoenen. Naast de kwaliteitscontrole door HQTS in China, bestaat de controle op de kwaliteit van de door Zhonghong geleverde onderzoekshandschoenen uit de controle op de kwaliteitscertificaten. Zoals beschreven in hoofdstuk 2 'Normenkader', meldt VWS in augustus 2020 aan het LCH dat PBM met een geldige CE-markering geen kwaliteits-testen door het RIVM meer hoeven te ondergaan.¹⁶⁸⁶

1580 De controle op de kwaliteitscertificaten van Zhonghong en het managen van HQTS wordt uitgevoerd door [Functionaris 16 LCH]. Voorafgaand aan het plaatsen van de orders bij Zhonghong door het LCH stuurt [Functionaris 16 LCH] op 1 oktober 2020 per e-mail kwaliteitscertificaten met betrekking tot de te leveren

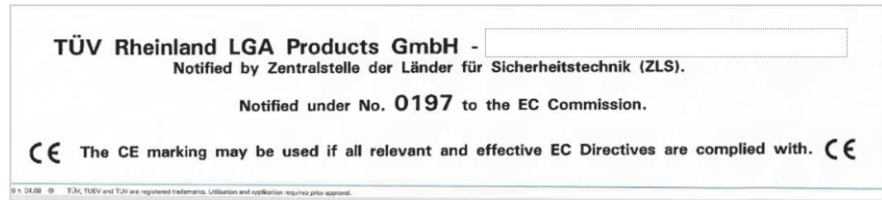
¹⁶⁸³ OAKLC14-003847207; OAKLC14-003781778; OAKLC14-003785257; OAKLC14-003785256; OAKLC14-003785255; OAKLC14-003785254; OAKLC14-003785253; OAKLC14-003785252; OAKLC14-003785204; OAKLC14-003785205; OAKLC14-003785198; OAKLC14-003785199; OAKLC14-003785200; OAKLC14-003785201; OAKLC14-003785202; OAKLC14-003785203; OAKLC14-003785195; OAKLC14-003785196; OAKLC14-003785197; OAKLC14-003785206; OAKLC14-003872902; OAKLC14-003872903; OAKLC14-003872906; OAKLC14-003872904; OAKLC14-003872905; OAKLC14-003873046; OAKLC14-003873048; OAKLC14-003873047; OAKLC14-003873049; OAKLC14-003873050; OAKLC14-003873052; OAKLC14-003873051; OAKLC14-003873556; OAKLC14-003873560; OAKLC14-003873733; OAKLC14-003873734; OAKLC14-003874521; OAKLC14-003874523; OAKLC14-003874520.

¹⁶⁸⁴ Zie bijvoorbeeld: OAKLC14-003785194; OAKLC14-003785251. Uit de onderzoeksinformatie volgt geen correspondentie tussen het LCH en [Functionaris 16 LCH] over de betaalbewijzen van de deelfacturen 23 tot en met 27 van de eerste order. Ook volgt uit de onderzoeksinformatie geen correspondentie tussen het LCH en [Functionaris 16 LCH] over de betaalbewijzen van de deelfacturen een tot en met veertien van de tweede order. Voor de genoemde deelorders 23 tot en met 27 (order 1) en een tot en met veertien (order 2) volgt uit de onderzoeksinformatie ook niet dat [Functionaris 16 LCH] de betreffende betaalbewijzen naar zijn andere zakelijke e-mailadres doorstuurt.

¹⁶⁸⁵ OAKLC14-001695042; OAKLC14-003859754; OAKLC14-000078309; OAKLC14-000074270; OAKLC14-000074272; OAKLC14-004011294; OAKLC14-000074362; OAKLC14-003858593. Zie hiervoor hoofdstuk 2 'Normenkader', alinea 221 voor meer details over de overbruggingsperiode van het CIBG. Deze periode vangt aan op 23 oktober 2020. De Zhonghong-transacties vinden ook plaats na deze datum.

¹⁶⁸⁶ OAKLC14-003554332; OAKLC14-001927988; OAKLC14-001919288.

onderzoekshandschoenen aan het LCH. De kwaliteitscertificaten bestaan onder andere uit een CE-certificaat¹⁶⁸⁷ met nummer 0197, afgegeven door TÜV Rheinland LGA Products GmbH¹⁶⁸⁸ aan de licentiehouder Zhonghong.¹⁶⁸⁹

Figuur 262: OAKLC14-000182084

Uit de administratie van het LCH volgt dat de door Zhonghong geleverde onderzoekshandschoenen goedgekeurd worden op basis van het CE certificaat.¹⁶⁹⁰ Wat betreft de LCH-inkooporderformulieren is over de controle op de kwaliteitscertificaten van Zhonghong door Functionaris 16 LCH het volgende vermeld:¹⁶⁹¹

Aankoopcriteria inkoop goederen	J/N/nvt	Toelichting	Functionaris
Is de productkwaliteit getest of gecheckt?	J	Alle kwaliteitsdocumenten zijn bekeken en goedgekeurd door	16 LCH

Figuur 263: OAKLC14-000182248 (Order LCH2020-0289)

Aankoopcriteria inkoop goederen	J/N/nvt	Toelichting	Functionaris
Is de productkwaliteit getest of gecheckt?	J	Alle kwaliteitsdocumenten zijn bekeken en goedgekeurd door	16 LCH

Figuur 264: OAKLC14-000239429 (Order LCH2020-0305)

Op 7 december 2020 verzoekt het LCH, in het kader van het op orde maken van de kwaliteitsdossiers, per e-mail aan Functionaris 16 LCH om kwaliteitsdocumentatie van Zhonghong. Het LCH vraagt Functionaris 16 LCH:¹⁶⁹²

Dank voor alle documenten! Heb je misschien nog de contactgegevens van Zhonghong Pulin voor mij? We zoeken van hen nog de EN420 en technical datasheet maar ik vind alleen jouw e-mailadres op de orders.

Figuur 265: OAKLC14-000181597

Op 8 december 2020 verstrekt Functionaris 16 LCH de gevraagde documentatie aan het LCH.¹⁶⁹³ Tevens verstrekt Functionaris 16 LCH een ontwerp van het verpakkingsmateriaal van Functionaris 16 LCH Healthcare.¹⁶⁹⁴ In de onderstaande figuur is een deel van dit verpakkingsmateriaal weergegeven, waarbij kwaliteitsstandaarden zichtbaar zijn (zie paragraaf 10.10.3 voor een meer volledige weergave van dit verpakkingsmateriaal).

¹⁶⁸⁷ OAKLC14-000182084.

¹⁶⁸⁸ TÜV Rheinland LGA Products GmbH is een notified body.

¹⁶⁸⁹ OAKLC14-000182079.

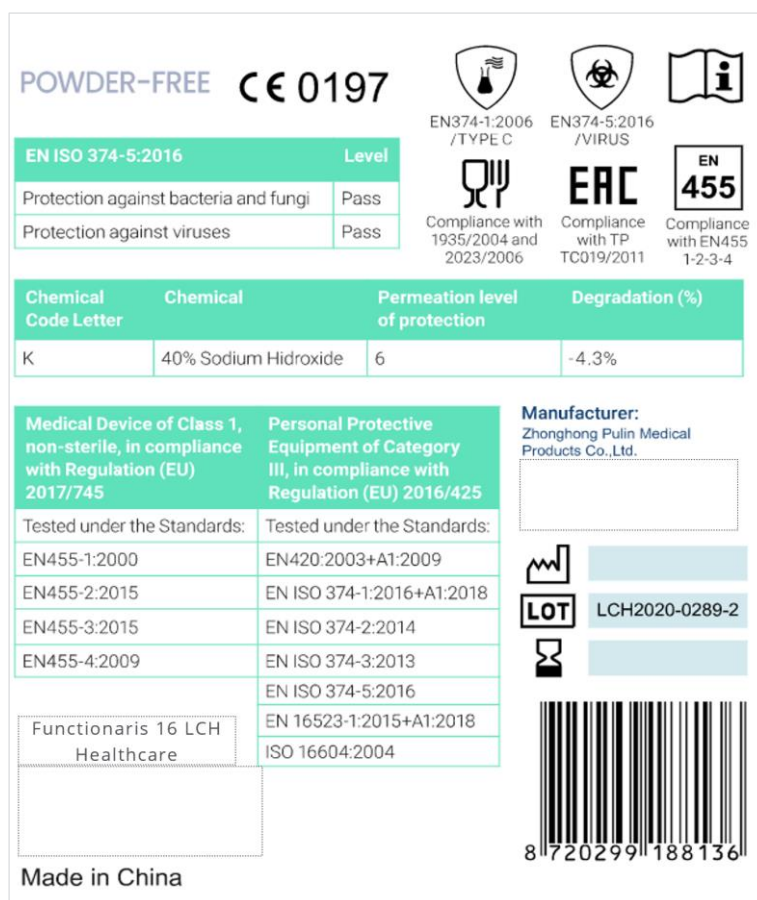
¹⁶⁹⁰ OAKLC14-000175512; OAKLC14-001169570; OAKLC14-003943899; OAKLC14-000084095.

¹⁶⁹¹ OAKLC14-000182248; OAKLC14-000239429. Het RIVM licht aan Deloitte toe dat het beoordelen van kwaliteitsdocumenten ook behoort tot het takenpakket van het RIVM. Het RIVM is niet door het LCH of door VWS benaderd voor het verifiëren van de kwaliteitscertificaten van Zhonghong.

¹⁶⁹² OAKLC14-000181597.

¹⁶⁹³ OAKLC14-000181598; OAKLC14-000181599; OAKLC14-000181600; OAKLC14-000181601; OAKLC14-000181602.

¹⁶⁹⁴ OAKLC14-000181597.

Figuur 266: OAKLC14-000181598

Het nummer van het CE-certificaat op de hier afgebeelde verpakking (i.e. 0197) behoort toe aan Zhonghong, zoals blijkt uit het CE-certificaat dat [Functionaris 16 LCH] met het LCH deelt op 1 oktober 2020 (Figuur 262).

10.11.3 Kwaliteitscontrole door HQTS in China

Voorafgaand aan het verschepen van de onderzoekshandschoenen van China naar Nederland voert HQTS, in opdracht van het LCH, inspecties uit in fabrieken in China.

Op 18 oktober 2020 verstrekt [Functionaris 16 LCH] aan HQTS de opdracht om onderzoekshandschoenen van de eerste Zhonghong-order (i.e. LCH2020-0289) te controleren, voorafgaand aan het transport.¹⁶⁹⁵

Enkele maanden later, in maart 2021, heeft [Functionaris 16 LCH] contact met HQTS over de inspectie van de tweede Zhonghong-order (i.e. LCH2020-0305).¹⁶⁹⁶ In deze e-mailwisseling tussen [Functionaris 16 LCH] en HQTS vraagt HQTS: "By the way, We need issue the inspection report in the name of MEDIQ or [Functionaris 16 LCH] Healthcare B.V for this order?" [Functionaris 16 LCH] reageert met: "It's confirmed. Will send you the order copy asap", waarop HQTS

¹⁶⁹⁵ OAKLC14-003784725.

¹⁶⁹⁶ OAKLC14-003785077; OAKLC14-003785152.

reageert met: "So we issue the report in the name of MEDIQ as before".¹⁶⁹⁷ Wat betreft de vraag van HQTS licht Functionaris 16 LCH aan Deloitte toe dat Functionaris 16 LCH HQTS eerder heeft benaderd ten behoeve van Functionaris 16 LCH Healthcare.

Op 6 januari 2021 stuurt HQTS Functionaris 16 LCH een e-mail waarin wordt aangegeven dat, vanwege COVID-19-restricties, een fysieke inspectie in de fabriek van Zhonghong niet mogelijk is. Op verzoek van Zhonghong vindt de inspectie (voor de eerste order) per video plaats.¹⁶⁹⁸

Op 17 januari 2021 deelt HQTS het eerste inspectierapport inzake de onderzoekshandschoenen van Zhonghong met Functionaris 16 LCH.¹⁶⁹⁹ Uit het inspectierapport van HQTS volgt dat het oordeel van HQTS "pending for client's evaluation" is. De bevinding luidt als volgt: "For Quantity per Box check, total counted 8 boxes and found 2 boxes packed 101 pcs inside, 1 box packed 99 pcs inside. Other 5 boxes packed 100pcs. [...] The gloves in the color box will stick to each other during the quantity per box check, please See the attached video."¹⁷⁰⁰ De conclusie van HQTS luidt als volgt:¹⁷⁰¹

INSPECTION RESULT SUMMARY			
Category	Conform	Not Conform	Pending
1.Quantity	X		
2.Workmanship	X		
3.Style, Color & Documentation	X		
4.Field Test & Measurement			X
5.Shipping Mark & Packaging	X		
OVERALL CONCLUSION	PENDING for client's evaluation		

Figuur 267: OAKLC14-003904071

HQTS voert negen inspecties uit ten aanzien van de onderzoekshandschoenen van Zhonghong, ten behoeve van de orders LCH2020-0289 en LCH2020-0305.¹⁷⁰² In onderstaand overzicht is weergegeven wanneer de inspecties zijn uitgevoerd en welke conclusies HQTS trekt naar aanleiding van deze inspecties.

Datum uitvoeren inspectie ¹⁷⁰³	Datum afronding inspectie ¹⁷⁰⁴	Hoeveelheid	Testhoeveelheid	Conclusie inspectie ¹⁷⁰⁵
15 januari 2021	17 januari 2021	18.520.000	200	"Pending for client's evaluation"
21 januari 2021	22 januari 2021	14.816.000	200	"Pending for client's evaluation"

¹⁶⁹⁷ OAKLC14-003785077.

¹⁶⁹⁸ OAKLC14-003783033. Bij latere inspecties vindt een fysieke inspectie op locatie plaats.

¹⁶⁹⁹ OAKLC14-003904071; OAKLC14-003783034.

¹⁷⁰⁰ Op de verpakking van de onderzoekshandschoendoosjes is vermeld: "100 gloves".

¹⁷⁰¹ OAKLC14-003904071.

¹⁷⁰² OAKLC14-003904071; OAKLC14-003904067; OAKLC14-003904069; OAKLC14-003904070; OAKLC14-003904066; OAKLC14-003904068; OAKLC14-003781985; OAKLC14-003781993.

¹⁷⁰³ OAKLC14-003783030; OAKLC14-003781964; OAKLC14-003782231; OAKLC14-003781988; OAKLC14-003782009; OAKLC14-003785081; OAKLC14-003781987; OAKLC14-003785152.

¹⁷⁰⁴ OAKLC14-003783034; OAKLC14-003781754; OAKLC14-003781962; OAKLC14-003782216; OAKLC14-003781963; OAKLC14-003781977; OAKLC14-003781984; OAKLC14-003781985; OAKLC14-003781993.

¹⁷⁰⁵ Van de volgende inspecties is een inspectierapport beschikbaar: 15 januari 2021 (OAKLC14-003904071), 21 januari 2021 (OAKLC14-003904067), 22 januari 2021 (OAKLC14-003904069), 1 februari 2021 (OAKLC14-003904070), 20 februari 2021 (OAKLC14-003904066) en 1 maart 2021 (OAKLC14-003904068). Van de volgende inspecties is een e-mail inclusief conclusie beschikbaar: 17 maart 2021 en 31 maart 2021. Van de inspectie van 9 maart 2021 is geen e-mail of inspectierapport beschikbaar in de onderzoeksinformatie.

Datum uitvoeren
inspectie¹⁷⁰³Datum afronding
inspectie¹⁷⁰⁴

Hoeveelheid

Testhoeveelheid

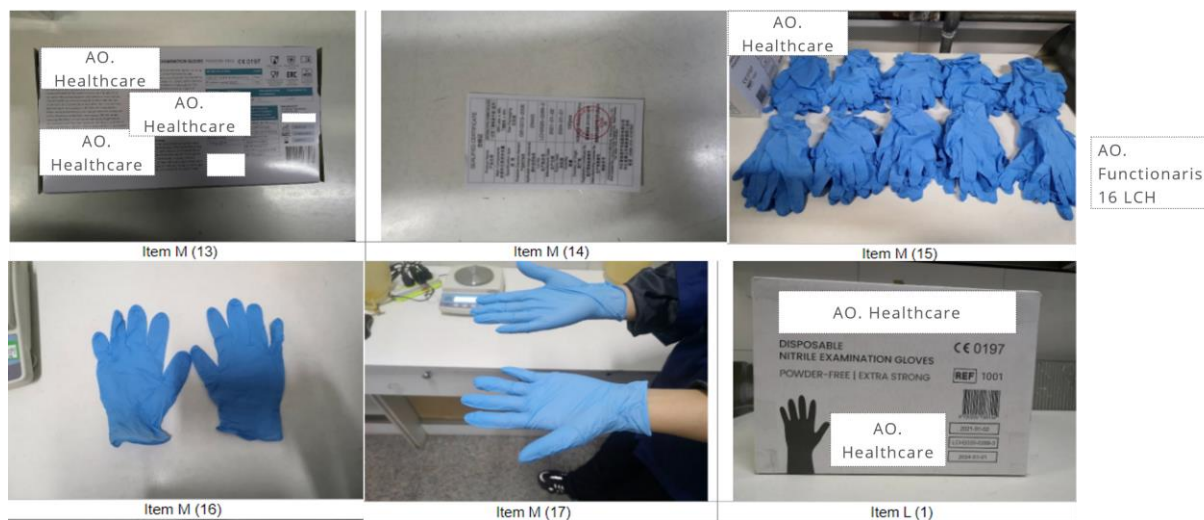
Conclusie inspectie¹⁷⁰⁵

22 januari 2021	23 januari 2021	11.112.000	200	"Conform to client's requirement"
1 februari 2021	2 februari 2021	22.216.000	200	"Conform to client's requirement"
20 februari 2021	21 februari 2021	14.816.000	200	"Conform to client's requirement"
1 maart 2021	2 maart 2021	18.520.000	200	"Conform to client's requirement"
9 maart 2021	10 maart 2021	14.800.000	200	Conclusie onbekend
17 maart 2021	18 maart 2021	18.500.000	200	"Conform"
31 maart 2021	1 april 2021	16.700.000	800	"Conform"
Totaal		150.000.000	2.400	

Tabel 48: Inspecties door HQTS voor order LCH2020-0289 en order LCH2020-0305

Bij de inspectierapporten voegt HQTS ook foto's van de inspectie en van de verpakkingsmaterialen van

Functionaris 16 LCH Healthcare. Hieronder zijn enkele foto's uit het inspectierapport van 15 januari 2021 opgenomen:¹⁷⁰⁶

Figuur 268: OAKLC14-003904071

Overige onderwerpen

Inleiding

Deze paragraaf bevat de feiten en omstandigheden met betrekking tot de overige onderwerpen: 'winst', 'overige aanbiedingen door Functionaris 16 LCH Healthcare', en 'verkoop onderzoekshandschoenen door het LCH'.

¹⁷⁰⁶ OAKLC14-003904071.

10.12.2

Winst

1593 Zhonghong is leverancier van het LCH en heeft niet deelgenomen aan het consortium dat het LCH vormt.¹⁷⁰⁷ In het register van ondertekenaars van het LCH-convenant is Zhonghong niet opgenomen.¹⁷⁰⁸ In de onderzoeks-informatie en in media-uitingen is geen informatie aangetroffen waaruit blijkt dat Zhonghong heeft gesteld zonder winsttoogmerk te zullen leveren.

1594 [Functionaris 16 LCH] is vanaf begin april 2020 actief bij het LCH, als [functionaris]. Op 27 april 2020 wordt [Functionaris 16 LCH] gevraagd het LCH-convenant te ondertekenen.¹⁷⁰⁹ [Functionaris 16 LCH] ondertekent het LCH-convenant niet, noch op persoonlijke titel, noch namens [Functionaris 16 LCH] Holding, [Functionaris 16 LCH] International of namens [Functionaris 16 LCH] Healthcare.¹⁷¹⁰ [Functionaris 16 LCH] licht hierbij aan Deloitte toe dat [Functionaris 16 LCH] het LCH-convenant op verzoek van diens toenmalige werkgever niet ondertekende in april 2020. Daarna heeft [Functionaris 16 LCH] niet meer het verzoek gehad om het LCH-convenant te ondertekenen, volgens [Functionaris 16 LCH].

10.12.3

Overige aanbiedingen van [Functionaris 16 LCH] Healthcare

1595 In aanvulling op de betrokkenheid bij het LCH als [functionaris], kwaliteitsexpert en contactpersoon van Zhonghong in het kader van de Zhonghong-transacties, heeft [Functionaris 16 LCH] ook contact met het LCH als vertegenwoordiger van zijn onderneming [Functionaris 16 LCH] Healthcare. Het LCH plaatst twee orders bij [Functionaris 16 LCH] Healthcare. [Functionaris 16 LCH] Healthcare is ook betrokken bij het opzetten van een Nederlandse productielijn voor onderzoekshandschoenen.

10.12.3.1

Opzetten Nederlandse productielijn voor onderzoekshandschoenen

1596 Uit e-mailcorrespondentie tussen [Functionaris 16 LCH] en VWS in juli en augustus 2020 volgt dat [Functionaris 16 LCH] op dat moment bezig is met een 'pitch' voor het opzetten van een productielijn voor onderzoekshandschoenen in Nederland. In deze correspondentie deelt VWS informatie en tips met [Functionaris 16 LCH] over de mogelijkheden inzake contactpersonen, productie en financiering.¹⁷¹¹

1597 Op 18 oktober 2020 deelt [Functionaris 16 LCH], namens [Functionaris 16 LCH] Healthcare, een ondernemingsplan met VWS voor [Functionaris 16 LCH] Healthcare inzake de productie van onderzoekshandschoenen in Nederland.¹⁷¹² In dit ondernemingsplan wordt onder meer verwezen naar de nog op te richten ondernemingen [Functionaris 16 LCH] Healthcare en [Functionaris 16 LCH] Holding. Uit de planning in het ondernemingsplan volgt dat [Functionaris 16 LCH] voornemens is in 2020 een projectteam samen te stellen, een financieringsaanvraag bij de overheid in te dienen,

¹⁷⁰⁷ Zie (deel 1)Verslag van Handelingen, paragraaf 2.4.5 over de totstandkoming en het gebruik van het Convenant.

¹⁷⁰⁸ OAKD00-0002-00000015.

¹⁷⁰⁹ OAKLC14-001358267.

¹⁷¹⁰ OAKLC14-003663261.

¹⁷¹¹ Zie bijvoorbeeld OAKVC18-000003409.

¹⁷¹² OAKVC10-000027928; OAKVC10-000027929.

en machines te bestellen. In 2021 moet de bouwgrond worden geleased, de productielijn worden gebouwd en moeten samenwerkingen worden opgezet. In 2022 moeten de machines worden geleverd en kan de productie van onderzoekshandschoenen starten.¹⁷¹³

1598 Uit een weekbericht van WJZ VWS van november 2020 volgt dat met VWS wordt gesproken over financiële ondersteuning van de productie en dat WJZ VWS wordt verzocht om uit te zoeken of er sprake is van staatssteun. Hierbij licht **Functionaris 16 LCH** aan Deloitte toe: *“Een mogelijk struikelblok vormde daarbij het moeten vermijden van staatssteun waarom ook een lening constructie werd onderzocht”*. Daarnaast wordt gewerkt aan een overeenkomst tussen VWS en **Functionaris 16 LCH**.¹⁷¹⁴

1599 Op 19 februari 2021 wordt het ondernemingsplan van **Functionaris 16 LCH** Healthcare, samen met een presentatie,¹⁷¹⁵ een beslisnota en informatie over tekorten aan onderzoekshandschoenen, binnen VWS verspreid.¹⁷¹⁶ Uit deze informatie volgt onder meer een mogelijke financiële toezegging van VWS: *“VWS heeft een bedrag van €10 miljoen gereserveerd als achtergestelde lening. [...] Totale investeringskosten nu geraamd op €30miljoen. Exacte financieringsmodel is nog in ontwikkeling”*.¹⁷¹⁷

1600 **Functionaris 16 LCH** licht aan Deloitte toe dat voornoemd ondernemingsplan nooit is gerealiseerd: *“Het Ministerie van VWS heeft haar aanvankelijke daarbij ook gedane toezeggingen over een startsubsidie voor het traject van planvorming uiteindelijk niet hard gemaakt en met het vertragen in de doorloop van het besluit over haalbaarheid in het licht van het vermijden van staatssteun raakte het opzetten van een Nederlandse fabriek gaandeweg als haalbare business case uit beeld. **Functionaris 16 LCH** Healthcare bleef daarbij geheel zelf de kostendrager van al het vooronderzoek”*.

10.12.3.2 LCH-orders **Functionaris 16 LCH** Healthcare

1601 Het LCH plaatst twee orders bij **Functionaris 16 LCH** Healthcare voor de levering van materialen voor sneltesten; ‘universele filtertips’.¹⁷¹⁸ **Functionaris 16 LCH** deelt hiertoe, namens **Functionaris 16 LCH** Healthcare, een offerte met het LCH op 10 december 2020.¹⁷¹⁹ In totaal plaatst het LCH twee orders (i.e. LCH2020-312 en LCH2020-313) bij **Functionaris 16 LCH** Healthcare.

1602 De eerste order, met LCH-ordernummer LCH2020-312, wordt gesloten op 11 december 2020. Het betreft 625.003 universele filtertips, tegen een wisselende prijs per unit (‘rack’) tussen \$ 3,50 en \$ 5,90. De totaalprijs van deze order bedraagt \$ 3.114.051,90. Deze totaalprijs omvat ook de transportkosten à \$ 541.127,00.¹⁷²⁰ Uit het LCH-

¹⁷¹³ OAKVC10-000027929, p. 13.

¹⁷¹⁴ OAKVC3-000100471

¹⁷¹⁵ OAKVC1-000056520.

¹⁷¹⁶ OAKVC1-000056517.

¹⁷¹⁷ OAKVC1-000056519.

¹⁷¹⁸ Filtertips beschermen pipetten tegen onder andere aerosolen, waarbij verontreiniging en beschadiging van het pipet wordt voorkomen. Deze worden onder meer gebruikt bij COVID-19-testen.

¹⁷¹⁹ OAKLC14-000741744; OAKLC14-000741741.

¹⁷²⁰ Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat dit een schatting is.

inkooporderformulier volgt dat er een aanbetaling wordt gedaan van 50% en dat de resterende 50% na levering (FOB in Shanghai) wordt betaald.¹⁷²¹

1603 De tweede order, met LCH-ordernummer LCH2020-313, wordt eveneens gesloten op 11 december 2020. Het betreft 624.997 universele filtertips, tegen een wisselende prijs per unit ('rack') tussen \$ 3,50 en \$ 5,90. De totaalprijs van deze order bedraagt \$ 3.114.027,07. Deze totaalprijs omvat ook de geschatte transportkosten à \$ 541.126,87. Uit het LCH-inkooporderformulier volgt dat er een aanbetaling wordt gedaan van 50% en dat de resterende 50% na levering (FOB in Shanghai) wordt betaald.¹⁷²²

10.12.4

Verkoop onderzoekshandschoenen door het LCH

1604 In 2023, gedurende het Onderzoek, zijn verschillende door het LCH ingekochte PBM ter verkoop aangeboden op een Nederlandse veilingssite. Dit betreft ook onderzoekshandschoenen ingekocht als onderdeel van de Zhonghong-transacties.

1605 Via een veilingssite wordt eenmaal circa 30 miljoen en een andere maal circa 35 miljoen onderzoekshandschoenen van het merk 'Functionaris 16 LCH Healthcare' aangeboden.¹⁷²³ De aanbiedingen hebben als titel: "Ca. 30.001.900x Nitril wegwerp onderzoekshandschoenen ongepoederd Functionaris 16 LCH Healthcare, 1001 3.5G Blue" en "ca. 35.200.000x Nitril wegwerp handschoenen ongepoederd Functionaris 16 LCH Healthcare, 1001 3.5G Blue". De aanbiedingen bevatten onder meer foto's van de voor- en achterkant van het verpakkingsmateriaal. Hierop zijn het logo van Functionaris 16 LCH Healthcare en het lotnummer van de tweede order van het LCH bij Zhonghong vermeld.

¹⁷²¹ OAKLC14-001895581.

¹⁷²² OAKLC14-001895580.

¹⁷²³ www.onlineveilingmeester.nl met kavelnummers 5164-1 en 5419-1.

11

Afpro

11.1

Inleiding en leeswijzer

1606 Dit hoofdstuk van (deel 2)Verslag van Handelingen bevat de bevindingen inzake de Afpro-transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden. Gezien de aard en omvang van de gebeurtenissen en omstandigheden inzake deze transacties, geven wij hierna eerst een toelichting op de opbouw, alsmede een leeswijzer.

1607 De bevindingen met betrekking tot de Afpro-transacties zijn verdeeld in diverse onderzoeksonderwerpen, waarvan een deel direct verband houdt met het door VWS, het LCH of het CIBG gevolgde inkoopproces bij het inkopen van PBM. Deze onderwerpen worden in chronologische volgorde belicht, in lijn met de inkoopprocedure. Tot slot wordt een aantal onderzoeksonderwerpen behandeld dat weliswaar direct verband houdt met de Afpro-transacties, maar dat vanwege de aard van de onderwerpen niet binnen de desbetreffende inkoopprocessen kan worden geplaatst.

1608 Deloitte heeft Afpro de mogelijkheid tot hoor en wederhoor geboden. Met Afpro hebben meerdere interviews plaatsgevonden voor het Onderzoek (hoor). Tevens heeft Afpro gebruikgemaakt van de gelegenheid om kennis te nemen van de conceptbevindingen en heeft Afpro daarop gereageerd (wederhoor). De medewerking van betrokkenen aan het Onderzoek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 'Opdracht', Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

1609 Paragraaf 11.2 hierna bevat eerst een samenvatting van de Afpro-transacties, gevolgd door een tijdlijn met een aantal belangrijke feiten en omstandigheden in paragraaf 11.3. Daarna volgen de bevindingen inzake de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en oprichting (zie paragraaf 11.4).
- Nederlandse PBM-productie (zie paragraaf 11.5).
- VIP-lijst (zie paragraaf 11.6).
- Inkoopbehoefte (zie paragraaf 11.7).
- Aanbiedingen (zie paragraaf 11.8) en Overeenkomsten en orders (zie paragraaf 11.9).
- Prijs (zie paragraaf 11.10).
- Leveringen en betalingen (zie paragraaf 11.11) en Kwaliteit (zie paragraaf 11.12).
- Dwingende spoed (zie paragraaf 11.13).

11.2

Samenvatting

Op basis van de beschikbare onderzoeksinformatie en de toelichtingen in interviews en wederhoor kunnen de bevindingen inzake de Afpro-transacties als volgt worden samengevat.

1610

Dit onderdeel van (deel 2)Verslag van Handelingen richt zich op de inkoop door VWS/het LCH van 12,1 miljoen FFP2-mondmaskers bij Afpro. Waar wij in dit (deel2)Verslag van Handelingen 'Afpro' gebruiken, betreft het twee entiteiten (hierna gezamenlijk: "Afpro"): Afpro Filters B.V. (hierna: "Afpro Filters") en Afpro Filtertechniek B.V. (hierna: "Afpro Filtertechniek"). De kenmerken van de Afpro-transacties zijn als volgt:

Naam	Afpro
Bedrag Onderzoekspopulatie PBM	€ 12.910.907
Percentage van Onderzoekspopulatie PBM	1,1%
Omvang organisatie	Groot
Statutaire zetel	Nederland
Type leverancier	Nederlandse fabrikant
Oprichtingsdatum	12 maart 1979
Bedrijfsactiviteit(en)	Productie en installatie van luchtfilters
Inkoopfase(n)	Fase 2: LCH Fase 3: CIBG
Wijze van aanbrengen	VWS en VIP-lijst
Vermelding VIP-lijst	Ja
Ondertekening LCH-convenant	Nee
Datum eerste contact	19 maart 2020
Datum eerste overeenkomst/order	24 april 2020
Check(s) op leverancier	Onderdeel van Productie NL
Aanbetaling	Ja
Leveringscondities	EXW en DDP
Inkoop PBM (besteld)	- LCH: 3.000.000 FFP2-mondmaskers (stuksprijs € 0,72); in totaal € 2.160.000 - CIBG: 9.100.000 FFP2-mondmaskers (stuksprijs € 0,97); in totaal € 8.827.000
Stuksprijs binnen de geldende bandbreedte	Geen bandbreedte van toepassing
Aantal stuks en geleverde type PBM t.o.v. besteld	Ca. 6,7 miljoen van 12,1 miljoen FFP2-mondmaskers (55%)
Betalen inkoop PBM t.o.v. besteld	€ 2.160.000 van € 2.160.000 (100%) en € 3.558.270 van € 8.827.000 (40%)
Kwaliteit	Goedgekeurd na aanpassing design en herbeoordeling
Betrokkenheid WJZ VWS bij afwikkeling orders na levering	Nee

1611

Afpro is een Nederlandse luchtfilterproducent met een (gedeelde) eigen fabriek in China. Afpro is een van de bedrijven die aan het begin van de COVID-19-crisis betrokken worden bij het Productie NL-initiatief voor het produceren van PBM in Nederland. Dit initiatief is gestart om minder afhankelijk te zijn van niet-stabiele aanvoerlijnen vanuit het buitenland, en dan met name China. VWS en het LCH bestellen (gedurende de

Onderzoekperiode) via twee overeenkomsten bij Afpro 12,1 miljoen FFP2-mondmaskers, ter waarde van circa € 11 miljoen (exclusief btw).

1612 In maart 2020 komt Afpro via een politieke relatie met VWS en EZK (en later met het LCH) in contact, naar aanleiding van een hulpverzoek van Afpro. Dit verzoek betreft het naar Nederland transporteren van een mondmaskermachine uit China, waar de machine wordt ontwikkeld. Afpro geeft aan de mondmaskermachine te willen gebruiken voor de productie van FFP2-mondmaskers in Nederland. Het machinetransport wordt in april 2020 geregeld via ASML. Gedurende deze eerste contacten doet Afpro aan VWS een eerste aanbieding van (door Afpro te produceren) FFP2-mondmaskers. VWS geeft begin april 2020 akkoord op de afname van 3 miljoen FFP2-mondmaskers.

1613 Beide partijen tekenen een eerste overeenkomst, waarin onder meer is vermeld dat de 3 miljoen mondmaskers worden geleverd tegen een startprijs van € 0,72 per stuk. Voor deze prijs geldt dat er – na levering van het volledige afnamevolume – op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten een afrekening zal plaatsvinden. Ook wordt in de overeenkomst vastgelegd dat VWS productaansprakelijk is voor de mondmaskers. Daarnaast zijn in de overeenkomst afspraken opgenomen over het waarborgen van de kwaliteit van de mondmaskers; vanwege de COVID-19-crisis mag Afpro zich beroepen op een versnelde CE-certificeringsprocedure: de 'COVID use only'-CE-certificering. In afwachting van de uitslag van deze procedure mag Afpro niet-CE-gecertificeerde mondmaskers leveren, mits daarvoor toestemming wordt verkregen van de Inspectie SZW. Afpro ontvangt in mei 2020 een aanbesteding van € 470.880.

1614 In juli 2020 geeft de Inspectie SZW deze toestemming voor het tijdelijk leveren van (niet-CE-gecertificeerde) FFP2-mondmaskers en levert Afpro FFP2-mondmaskers aan VWS. Per september 2020 beschikt Afpro over een 'COVID use only'-CE-certificering. In oktober 2020 geeft de Inspectie SZW Afpro eveneens toestemming voor het tijdelijk leveren van een ander type (niet-CE-gecertificeerde) FFP2-mondmaskers. Afpro levert de overeengekomen 3 miljoen FFP2-mondmaskers tussen 16 juli 2020 en 31 mei 2021. Na iedere deellevering ontvangt Afpro van Mediq (namens het LCH) een betaling op basis van door Afpro toegezonden facturen.

1615 In juli 2020 keurt het RIVM de eerste deellevering van Afpro om diverse redenen af. In juli en augustus 2020 overlegt Afpro met het LCH en wordt het design van de mondmaskers aangepast. In de periode van november 2020 tot en met april 2021 ontvangt het LCH klachten over de mondmaskers van Afpro. Deze klachten leiden in april 2021 tot het stilleggen van de uitlevering van Afpro-mondmaskers door het LCH aan de afnemers. In mei 2021 bespreekt het LCH intern of het voldoende vertrouwen heeft in de kwaliteit van de Afpro-mondmaskers. Na de bespreking over aanpassingen door Afpro worden de mondmaskers weer vrijgegeven voor distributie, nadat de kwaliteit in orde is bevonden.

1616 Na de laatste deellevering in mei 2021 vindt er – in tegenstelling tot wat in de overeenkomst is vermeld over de (kost)prijs – geen nacalculatie plaats op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Afpro heeft Deloitte meerdere versies van een financieel overzicht verstrekt waaruit volgens Afpro blijkt dat Afpro over de leveringen onder de eerste overeenkomst geen winst heeft gemaakt.

1617 In oktober 2020 doet Afpro een vervolgaanbieding bij VWS voor de levering van 4,3 miljoen FFP2-mondmaskers. Dit leidt in januari 2021 tot een addendum op de eerste overeenkomst: 4,3 miljoen extra FFP2-mondmaskers voor een prijs van € 0,97 per stuk. De in de vervolgaanbieding meegestuurde prijsopbouw omvat onder meer een “commerciële toeslag” van 20% op de kostprijs voor “Profit & liability”. In ruil voor het toevoegen van deze potentiële winstmarge verschuift de productaansprakelijkheid van VWS naar Afpro ten opzichte van de eerste overeenkomst. De 4,3 miljoen extra mondmaskers worden uiteindelijk niet geproduceerd en geleverd onder dit addendum op de eerste overeenkomst.

1618 GMT stelt in februari 2021 in een nota aan minister voor MZ voor om in 2021 vijftig miljoen FFP2-mondmaskers extra in te kopen bij Nederlandse FFP2-mondmaskerproducenten. In de nota wordt toegelicht dat er, vanwege een op korte termijn verwachte toename in de vraag naar FFP2-mondmaskers, te weinig tijd is voor een verkorte aanbestedingsprocedure. Deze verwachte toename in de vraag komt voort uit het ontstaan van besmettelijke varianten van COVID-19 en uit de oproep in de zorg tot het preventief gebruiken van FFP2-mondmaskers. Daarom adviseert GMT een dwingende-spoedprocedure, hoewel zowel afdeling WJZ als de afdeling FEZ een beroep op dwingende spoed voor deze casus niet goed verdedigbaar acht.

1619 In maart 2021 geeft het LCH aan het CIBG aan dat het inkopen en/of het aangaan van verplichtingen niet nodig en niet noodzakelijk is. Het CIBG reageert daarop met de mededeling dat de aankoop van 50 miljoen FFP2-mondmaskers een beleidsbeslissing is, waaraan het CIBG (en dus het LCH) uitvoering geeft.

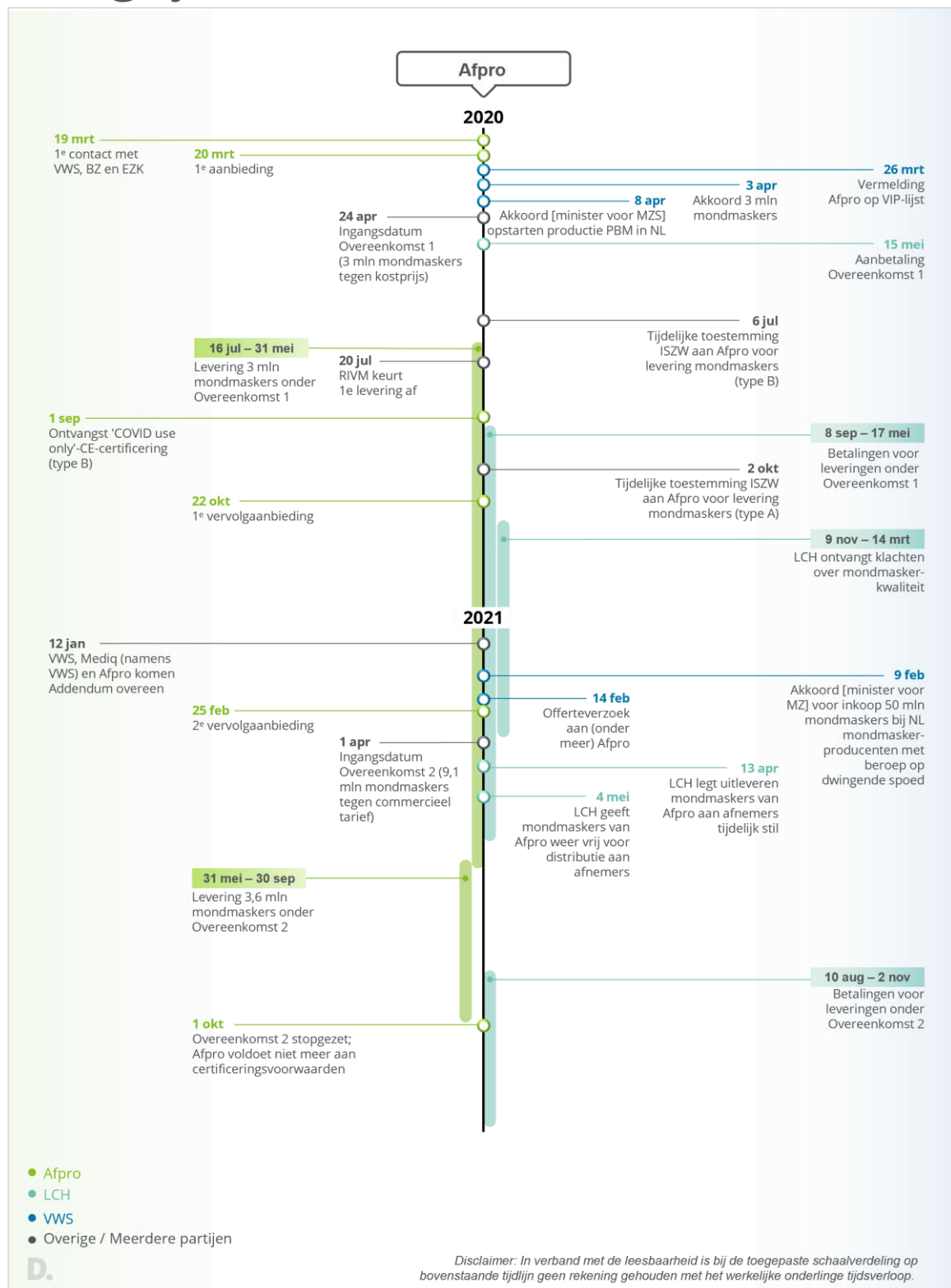
1620 Na akkoord van minister voor MZ doet VWS aan vijf Nederlandse FFP2-mondmaskerproducenten, waaronder Afpro, offerteverzoeken. Naar aanleiding hiervan doet Afpro een tweede vervolgaanbieding bij VWS; ditmaal voor de levering van 9,1 miljoen FFP2-mondmaskers. In april 2021 ondertekenen Afpro en VWS een tweede overeenkomst, waarin dit afnamevolume tegen een (vaste) prijs van € 0,97 per mondmasker wordt vastgelegd. In deze prijs is de commerciële toeslag van 20% voor “Profit & liability” opgenomen, zoals eerder overeengekomen in januari 2021, in het addendum op de eerste overeenkomst.

1621 Met betrekking tot de kwaliteit wordt in deze tweede overeenkomst opgenomen dat Afpro tot uiterlijk 1 oktober 2021 mondmaskers levert met een ‘COVID use only’-CE-certificering. Daarna moet Afpro beschikken over een reguliere CE-certificering. Afpro beschikt op 1 oktober 2021 (nog) niet over deze reguliere CE-certificering, waarna de overeenkomst op deze datum komt te vervallen. Afpro levert onder de tweede overeenkomst (dus tot 1 oktober 2021) in totaal circa 3,6 miljoen FFP2-mondmaskers in verschillende deelleveringen. Voor deze leveringen ontvangt Afpro na iedere deellevering een betaling van CIBG op basis van de door Afpro toegezonden facturen.

Deze samenvatting is niet bedoeld om allesomvattend te zijn, en dient in samenhang met het geheel van het (deel)Verslag van Handelingen te worden gezien. Na de samenvatting is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke momenten inzake de Afpro-transacties, waarna de feiten en omstandigheden nader zijn uitgewerkt.

11.3

Belangrijke momenten

11.4 Achtergrond en oprichting

11.4.1 Filtration Group

1622 Afpro behoort tot de Filtration Group International B.V. (hierna: "Filtration Group"). ACS Holding B.V. (hierna: "ACS Holding") is een holdingmaatschappij die (indirect) 100% van de aandelen in Afpro Filters en Afpro Filtratie-techniek houdt en eveneens eigendom is van Filtration Group.¹⁷²⁴

1623 Uit de website van Afpro blijkt dat Afpro een in 1979 opgerichte Nederlandse organisatie is, die zich bezighoudt met de productie van luchtfilters. Afpro is gevestigd in Alkmaar.¹⁷²⁵ In aanvulling op de ontwikkeling van luchtfilters beschikt Afpro over laboratoria waarin onder andere filtratietechnieken en grondstoffen getest kunnen worden.¹⁷²⁶ Afpro heeft als missie: *"Iedereen heeft recht op schone lucht"*.¹⁷²⁷ Afpro Filters maakt deel uit van de in de Verenigde Staten¹⁷²⁸ gevestigde Filtration Group Corporation, zo blijkt uit de website van Filtration Group Corporation.¹⁷²⁹

1624 Ook blijkt uit de website van Afpro Filters dat de productie in 2007 vanuit Alkmaar gedeeltelijk naar China is verplaatst, waar Afpro in samenwerking met een Chinese airconditioningproducent een fabriek heeft gebouwd.¹⁷³⁰ In interviews met Deloitte licht Afpro toe dat deze aanwezigheid in China ertoe heeft geleid dat Afpro al met de gevolgen van COVID-19 werd geconfronteerd voordat de COVID-19-crisis in Europa uitbrak. Afpro licht in interviews toe in China een FFP2-mondmaskermachine te hebben gekocht naar aanleiding van het uitbreken van de coronacrisis in China, met het plan om in Nederland mondmaskers te gaan produceren.

1625 Voornoemde FFP2-mondmaskermachine is eind januari 2020 door Afpro aangeschaft, zoals wordt vermeld in de aanbieding die Afpro eind maart 2020 doet bij VWS.¹⁷³¹ In maart 2020 neemt Afpro contact op met VWS, met onder meer het verzoek om hulp bij het naar Nederland transporteren van voornoemde FFP2-mondmaskermachine, en met het voorstel om in Nederland FFP2-mondmaskers te produceren en deze tegen kostprijs aan te bieden.¹⁷³² Dit contact leidt tot verschillende overeenkomsten tussen Afpro en VWS.¹⁷³³

¹⁷²⁴ KVK 37053830, 37060528, 37136231, 37042605 en 53871871.

¹⁷²⁵ <https://www.afprofilters.com/nl/over-ons/>.

¹⁷²⁶ <https://www.afprofilters.com/nl/laboratorium/>.

¹⁷²⁷ <https://www.afprofilters.com/nl/over-ons/>.

¹⁷²⁸ D-U-N-S 07-915-9345.

¹⁷²⁹ <https://www.filtrationgroup.com/business-units/>.

¹⁷³⁰ <https://www.afprofilters.com/nl/over-ons/>.

¹⁷³¹ OAKVC10-000032449.

¹⁷³² OAKVC10-000019138.

¹⁷³³ Zie voor een nadere omschrijving van het eerste contact, de aanbiedingen en de totstandkoming van de overeenkomsten paragraaf 11.8 'Aanbiedingen' en paragraaf 11.9 'Overeenkomsten en orders'.

11.4.2

Afpro

1626 Afpro Filters en Afpro Filtertechniek en zijn opgericht in respectievelijk 1987 en 1990.¹⁷³⁴ Volgens de bij de KVK gedeponeerde jaarrekening behaalt ACS Holding, waar deze beide vennootschappen deel van uitmaken, in 2020 een netto jaaromzet van € 58,8 miljoen.¹⁷³⁵

1627 Uit de KVK-gegevens blijkt dat de oprichter van Afpro, Bestuurder 1 Afpro, in de periode van 1 december 2005 tot en 1 oktober 2021 zelfstandig bevoegd bestuurder van ACS Holding is. Per 1 oktober 2021 treedt Functionaris 1 Afpro aan als zelfstandig bevoegd bestuurder van ACS Holding. Functionaris 1 Afpro is tot dat moment gevolmachtigde van ACS Holding, sinds 2014. Per 1 mei 2022 treedt ook Functionaris 2 Afpro in functie als zelfstandig bevoegd bestuurder van ACS Holding. Functionaris 2 Afpro is van 15 februari tot 1 mei 2022 gevolmachtigde van ACS Holding. ACS Holding is de bestuurder van Afpro Filtertechniek en van Afpro Filters.¹⁷³⁶ In interviews wordt aan Deloitte toegelicht dat Functionaris 2 Afpro gedurende de Afpro-transacties (in 2020 en 2021) een operationele rol vervult.

11.5

Nederlandse PBM-productie

11.5.1

Inleiding

1628 Een gedeelte van de door VWS, het LCH, en het CIBG ingekochte PBM is geproduceerd in Nederland. In deze paragraaf wordt de context van de PBM-productie in Nederland geschetst. Deze context is relevant, omdat Afpro een van de producenten is van deze in Nederland geproduceerde PBM.

1629 Verschillende partijen, zowel in de publieke als in de private sector, zijn betrokken bij het coördineren van de productie van PBM in Nederland. Bij het coördineren hiervan zijn meerdere ministeries betrokken, waaronder VWS en EZK. Medio maart 2020 wordt binnen EZK een werkgroep opgezet voor de productie van onder meer PBM in Nederland (hierna: "Werkgroep Productie EZK").

1630 Binnen het LCH wordt ook een team opgezet dat zich bezighoudt met het ondersteunen van het in Nederland kunnen produceren van PBM en het inkopen daarvan (hierna: "Team Productie NL"). Dit blijkt uit een interne e-mail binnen VWS van april 2020, over Team Productie NL.¹⁷³⁷

1631 Vanaf de oprichting van het LCH werken de Werkgroep Productie EZK en Team Productie NL samen. Deze samenwerking start met een brainstormsessie, om te bepalen naar welke PBM er precies vraag is, en of deze in

¹⁷³⁴ KVK 37053830 en 37060528. Op 15 juni 2020 wordt Afpro Facemask Production B.V. (hierna: "Afpro Facemask") opgericht. Deze entiteit wordt op 13 december 2021 ontbonden. Afpro licht aan Deloitte toe dat Afpro Facemask is opgezet om de activiteiten aangaande de productie van mondmaskers te scheiden van de normale bedrijfsvoering. De entiteit wordt uiteindelijk niet gebruikt en wordt opgeheven.

¹⁷³⁵ KVK 37042605. Financieel verslag 2020 van ACS Holding B.V.

¹⁷³⁶ KVK 37053830, 37060528, 37136231, 37042605 en 53871871.

¹⁷³⁷ OAKVC1-000258039.

Nederland geproduceerd kunnen worden, aldus **Functionaris 11 LCH** in interviews met Deloitte. In een overleg tussen Werkgroep Productie EZK en Team Productie NL wordt besloten dat de leden van de Werkgroep Productie EZK zich aansluiten bij Team Productie NL, zoals blijkt uit een interne e-mail van april 2020, binnen VWS, over Team Productie NL.¹⁷³⁸ Ook sluiten enkele medewerkers van private partijen zich aan bij Team Productie NL, om het team te ondersteunen.

1632 **Functionaris 1 EZK** licht aan Deloitte toe dat Team Productie NL zich eind maart en begin april 2020 bezighoudt met het natrekken van de diverse productie-initiatieven. Team Productie NL werkt ook mee aan het contractueel formaliseren van de afspraken met Nederlandse PBM-producenten, zoals Afpro.¹⁷³⁹ De besluitvorming over de financiering van de productie van PBM in Nederland ligt bij VWS, aangezien het LCH geen juridische entiteit is die zelfstandig contracten kan aangaan.

1633 Op 8 april 2020 geeft **minister voor MZS** akkoord op een nota over het opstarten van productie-initiatieven van medische hulpmiddelen in Nederland, waaronder mondmaskers. In deze nota wordt beschreven dat **minister voor MZS** een week eerder met EZK een lijst met productievoorstellen heeft doorgesproken.¹⁷⁴⁰

1634 Team Productie NL blijft als onderdeel van het LCH bestaan tot medio mei 2020, waarna het team overgaat naar VWS. Dit volgt uit e-mailcorrespondentie en uit dat wat **Functionaris 1 EZK** hierover bij Deloitte aangeeft in interviews.¹⁷⁴¹

11.5.2 PBM-productie in Nederland

1635 Tijdens een persconferentie op 13 maart 2020 krijgt **minister-president** een vraag over het gezamenlijk met andere EU-landen coördineren van de coronacrisis. **Minister-president** noemt in het antwoord onder meer de voor Nederland noodzakelijke afstemming op het gebied van PBM en geeft daarbij ook aan dat Nederland nauwelijks eigen productie heeft:

[...] als het bijvoorbeeld gaat om het feit dat op een gegeven moment Duitsland en Frankrijk nationaal beschermende maatregelen namen voor persoonlijke beschermingsmiddelen, waar Nederland vaak geen eigen productie van heeft, dus wij zijn vaak afhankelijk daarbij van de import uit andere gebieden, uit bedrijven et cetera. En dit zijn soms landen die wel eigen productie hebben.[...] ¹⁷⁴²

1636 Eind maart 2020 worden binnen het LCH in een e-mailwisseling de voordelen van het in Nederland produceren van FFP2-mondmaskers besproken.¹⁷⁴³ Volgens deze e-mailwisseling betreffen deze voordelen onder meer: het stimuleren van het Nederlandse bedrijfsleven en het minder afhankelijk zijn van buitenlandse PBM-leveranciers. Daarnaast liggen de prijzen van de in Nederland geproduceerde mondmaskers lager dan de prijzen die op dat

¹⁷³⁸ OAKVC1-000258039.

¹⁷³⁹ OAKVC1-000255726.

¹⁷⁴⁰ OAKVC2-000492567. In de bijlage bij de nota wordt Afpro als één van de productielijnen vermeld.

¹⁷⁴¹ OAKLC14-001355987; OAKVC2-000100649.

¹⁷⁴² Rijksoverheid (13 maart 2020). Letterlijke tekst persconferentie na ministerraad 13 maart 2020 [nieuwsbericht].

¹⁷⁴³ OAKVC2-000599456. De argumenten die in deze e-mail worden aangedragen.

moment in het buitenland gelden. Tot slot heeft de productie in Nederland tot gevolg dat VWS en het LCH meer controle kunnen uitoefenen op de kwaliteit van de mondkmaskers.

1637 In interviews met Deloitte licht [Functionaris 8 VWS](#) toe dat tijdens de eerste fase van het inkopen van PBM, de politieke en maatschappelijke drive om de Nederlandse producenten te helpen groot was. Pas in een later stadium spelen meer strategische vraagstukken een rol, zoals geopolitieke belangen en afhankelijkheid. [Functionaris 8 VWS](#) noemt als voorbeeld de Nederlandse afhankelijkheid van de Chinese export in het geval van geneesmiddelen, en de gevolgen daarvan. Dergelijke vraagstukken en belangen zorgen ervoor dat de productie van PBM op Nederlandse bodem steeds belangrijker wordt. [Functionaris 1 LCH](#) licht in interviews aan Deloitte toe dat 'deals' met Nederlandse PBM-producenten worden aangegaan vanuit 'business-overwegingen', en om het risico van de afhankelijkheid van buitenlandse PBM-producenten te spreiden.

1638 [Functionaris 22 LCH](#) licht aan Deloitte toe dat er eind maart 2020 bij het LCH twijfel bestond over de toegevoegde waarde van het in Nederland produceren van PBM. Deze twijfel ontstond doordat het inkopen van buiten Nederland geproduceerde PBM op dat moment goed verliep. Volgens [Functionaris 22 LCH](#) werd deze twijfel weggenomen toen een lading mondkmaskers uit China in Nederland werd afgekeurd op kwaliteitsgronden.¹⁷⁴⁴ Als reactie op deze afkeuring dreigde de Chinese regering met een exportverbod van PBM naar Nederland, aldus [Functionaris 22 LCH](#).

1639 In de eerdergenoemde nota over het opstarten van productie-initiatieven van medische hulpmiddelen in Nederland, waarop [minister voor MZS](#) op 8 april 2020 akkoord geeft, is vermeld: "Op dit moment is er een grote afhankelijkheid van aanvoerlijnen uit met name China, die niet heel stabiel zijn. [...] Productie van producten in Nederland zelf kan daarbij een (deel)oplossing zijn."¹⁷⁴⁵

11.5.3 FFP2-mondmaskerproducenten en facilitators

1640 Bij de productie van PBM in Nederland zijn verschillende private partijen betrokken als (facilitators van) producenten. In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de partijen die betrokken zijn bij de productie van FFP2-mondmaskers. Dit overzicht is relevant omdat de Afpro-transacties samenlopen met de ontwikkelingen bij andere producenten of facilitators van PBM in Nederland. Tevens werkt Afpro op verschillende manieren samen met deze partijen. De selectie van de Afpro-transacties is nader toegelicht in hoofdstuk 4 'Inkopen PBM'.

1641 Behalve met Afpro worden door het LCH en/of VWS met de volgende partijen afspraken gemaakt over het afnemen van in Nederland geproduceerde FFP2-mondmaskers:

- Leverancier T, zowel in 2020 als in 2021.
- Leverancier AA, zowel in 2020 als in 2021.

¹⁷⁴⁴ OAKVC10-000031493.

¹⁷⁴⁵ OAKVC2-000492567.

- Leverancier AC, in 2021.
- Leverancier BE, in 2021.¹⁷⁴⁶

1642 Als facilitators in de productie van Afpro treden onder meer de volgende partijen op:

- ASML Holding N.V. (hierna: "ASML") regelt en bekostigt onder meer het luchttransport van China naar Nederland van twee door Afpro aangeschafte FFP2-mondmaskermachines.¹⁷⁴⁷
- DSM sluit een overeenkomst met een Duitse producent van polypropyleen meltblown (hierna: "PPMB"). PPMB is een materiaal dat nodig is voor de productie van FFP2-mondmaskers. Het materiaal is schaars in de beginmaanden van de coronacrisis. DSM levert dit materiaal aan Afpro voor de productie van FFP2-mondmaskers onder de eerste overeenkomst (zie paragraaf 11.9.2).¹⁷⁴⁸

11.6 VIP-lijst

11.6.1 Inleiding

1643 Deze paragraaf heeft betrekking op het onderwerp 'VIP-lijst'. Afpro wordt genoemd op een of meerdere van de VIP-lijsten.¹⁷⁴⁹ In deze paragraaf wordt beschreven dat deze partij als "VWS&Politiek gevoelig", op de VIP-lijst is geplaatst door VWS, maar niet als politieke lead wordt gezien.

11.6.2 Afpro op de VIP-lijst

1644 Op 15 april 2020 deelt het LCH het bestand '200415 Overdracht deals VWS naar teams 2 april 2020.xlsx' (de 'VIP-lijst') per e-mail met VWS. Dit document bevat een aantal tabbladen. Op het tabblad "VWS&Politiek gevoelig" worden VIP-leads aangeduid met het dossiernummer "POL"(gevolgd door een nummer). Per lead wordt onder meer aangegeven wat de (politieke) gevoeligheid betreft en welke bijzonderheden van toepassing zijn.¹⁷⁵⁰

1645 Afpro Filters is op het tabblad "VWS&Politiek gevoelig" opgenomen. Functionaris 35 VWS¹⁷⁵¹ licht aan Deloitte toe dat Afpro Filters op deze lijst is geplaatst: "omdat het belangrijk was dat de productie in NL/ Europa van mondkapjes zo snel mogelijk op gang moest komen en om zodoende minder afhankelijk te zijn van landen als China. Dus belangrijk om te volgen of het proces goed zou verlopen."

¹⁷⁴⁶ Zie Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers'.

¹⁷⁴⁷ OAKVC10-000035813; OAKVC2-000599229. Zie ook paragraaf 11.8.2.2 'Hulpverzoek Afpro aan EZK en VWS' m.b.t. het transport van de eerste machine.

¹⁷⁴⁸ OAKVC10-000035629; OAKVC1-000254361.

¹⁷⁴⁹ Hoofdstuk 2 'Normenkader' beschrijft hoe het VIP-team en de VIP-lijst zijn ontstaan en op welke wijze politiek gevoelige leads worden opgevolgd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 9 'VIP-team' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

¹⁷⁵⁰ OAKLC14-001154185; OAKLC14-001154186.

¹⁷⁵¹ Op de VIP-lijst wordt Functionaris 35 VWS als contactpersoon VWS/LCH aangemerkt. Zie Figuur 269.

1646

Aan de Afpro-lead is geen "POL"-aanduiding of POL-nummer toegekend op de VIP-lijst. Afpro is aangeduid met "GMT";¹⁷⁵² gevolgd door een nummer.¹⁷⁵³ De vermelding van Afpro Filters op de VIP-lijst van 15 april 2020 is als volgt (ten behoeve van de weergave is deze opgedeeld in drie delen):¹⁷⁵⁴

A	B	C	D	E	F	
Dossier nummer	Naam bedrijf	Gevoelig/overig	Indeling update bestand	Beoordeling (afgehandeld?) Indien deal afgeketst, waarom?	Contactpersoon VWS/LCH	
Donaties						
GMT18	Afpro filters				Functionaris 35 VWS	
G	H	I	J	K	L	M
Verantwoordelijke binnen LCH	Crux achtergrond aanbod	Product	Aantal	Prijs	Bron contact gehad	Bijzonderheden
	machine mondkapjes	1	?	x		
N	O	P	Q			
Overgedragen?	Vervolgstappen	Contact	Status			
		per mail dossier met in bijlage mailwisseling naar leusden 26/3				

Figuur 269: OAKLC14-001154186

1647

Ten aanzien van Afpro geldt dat er, anders dan bij politiekgevoelige leads, geen opmerkingen zijn geplaatst in de kolommen "Gevoelig/overig" en "Bijzonderheden". De geplaatste opmerkingen inzake Afpro beperken zich tot de achtergrond van het aanbod (i.e. "machine mondkapjes") en contactinformatie. Uit interviews volgt dat Afpro niet als politieke lead wordt gezien.

11.7 Inkoopbehoefte

11.7.1 Inleiding

1648

Uit hoofdstuk 2 'Normenkader' volgt dat er drie fasen met verschillende normenkaders voor de inkoop van PBM worden onderscheiden. De inkopen PBM bij Afpro hebben plaatsgevonden in Fase 2 en Fase 3. Het LCH fungeert als inkoper van PBM in de periode van 23 maart tot en met 26 oktober 2020 (Fase 2). Vanaf 23 oktober 2020 wordt de inkoop van PBM geleidelijk overgenomen door het CIBG (Fase 3). Ook VWS is betrokken vanwege Team Productie NL en bij contractvorming.

¹⁷⁵² GMT is de directie Geneesmiddelen en Medische Technologie van VWS.

¹⁷⁵³ Zie ook OAKVC10-000019121.

¹⁷⁵⁴ OAKLC14-001154186.

11.7.2

Overeenkomsten tussen Afpro en VWS

1649 De volgende twee overeenkomsten zijn in scope van het Onderzoek (hierna: "Overeenkomsten");¹⁷⁵⁵

- 'Purchase agreement' van 24 april 2020 tussen Afpro Filters en Mediq (voor en namens VWS) voor het leveren van 3 miljoen FFP2-mondmaskers tegen € 0,72 per mondmasker (hierna: "Overeenkomst 1");
- Overeenkomst van 1 april 2021 tussen VWS en Afpro Filtertechniek voor het leveren van 9,1 miljoen FFP2-mondmaskers tegen € 0,97 per mondmasker (hierna: "Overeenkomst 2").

1650 De Overeenkomsten vallen binnen de inkoopprocedures van het LCH en het CIBG (Fasen 2 en 3).

11.7.3

Inkoopbehoefte leidend tot Overeenkomsten

1651 Deze paragraaf bevat een toelichting op de (in Nederland geproduceerde) FFP2-mondmaskers ten tijde van de Overeenkomsten en op de inkoopbehoefte daarvoor. Wij verwijzen naar (deel 1)Verslag van Handelingen voor de inkoopstrategie van het LCH, en voor het door het LCH gehanteerde vraagprognosemodel.¹⁷⁵⁶ Functionaris 11 LCH licht aan Deloitte toe dat het LCH-vraagprognosemodel geen bepalende rol speelde bij het bepalen van de omvang van de bijbehorende orders, noch bij het besluit om de Overeenkomsten aan te gaan.

11.7.3.1

Inkoopbehoefte bij Overeenkomst 1

1652 Op 1 april 2020 vindt er een bespreking plaats tussen Afpro en Team Productie NL, zo volgt uit een tijdlijn die VWS in april 2020 opstelt inzake de ontwikkelingen in het Afpro-dossier.¹⁷⁵⁷ Eveneens op 1 april 2020 deelt Afpro per e-mail een inschatting van de machine-output van circa 45.000 mondmaskers per dag met onder meer Functionaris 1 EZK en Functionaris 11 LCH, waarbij Afpro om overleg verzoekt om tot een afnamegarantie te komen.¹⁷⁵⁸

1653 De volgende dag, op 2 april 2020, deelt Functionaris 22 LCH per e-mail een 'mini businesscase' met onder meer Functionaris 11 LCH en Functionaris 1 EZK. In deze businesscase is een aanbod van Afpro opgenomen voor het leveren van 3 miljoen mondmaskers, met de mogelijkheid om meer te leveren. Een afnamegarantie van het aantal van 3 miljoen mondmaskers is tevens als een van de voorwaarden genoemd. Ook worden een aantal van 360.000 stuks gedurende drie weken en een aantal van 720.000 stuks gedurende nog eens drie weken vermeld.¹⁷⁵⁹ Functionaris 11 LCH licht aan Deloitte toe dat het LCH tot een afnamevolume van drie miljoen mondmaskers is gekomen, omdat het een afnamevolume wilde dat 'het verschil maakt', waarbij de initiële kosten in voldoende mate konden worden verdeeld over het volume.¹⁷⁶⁰

¹⁷⁵⁵ Afpro sluit een Addendum op Overeenkomst 1, zie paragraaf 11.9.2.5. Voorts sluit Afpro een derde overeenkomst met VWS in maart 2022. Deze overeenkomst valt buiten de Onderzoekperiode en is derhalve niet in scope van het Onderzoek.

¹⁷⁵⁶ Zie hoofdstuk 8 'Inkoopbehoefte' in (deel 1)Verslag van Handelingen.

¹⁷⁵⁷ OAKVC10-000018287.

¹⁷⁵⁸ OAKVC10-000030925.

¹⁷⁵⁹ OAKVC10-000030757; OAKVC10-000030759.

¹⁷⁶⁰ Zie paragraaf 11.10.2 'Prijs Overeenkomst 1'.

11.7.3.2 Inkoopbehoefte bij Overeenkomst 2

1654 Op 26 november en op 18 december 2020 legt VWS twee nota's voor aan minister voor MZ, waarin onder meer is vermeld dat er voldoende voorraad PBM is, en wordt voorgesteld om via diverse wegen de noodvoorraad van het LCH af te bouwen.¹⁷⁶¹

1655 Op 24 december 2020 e-mailt VWS aan elk van de mondmaskerproducenten een eindejaarsbericht, waarin onder andere de eventuele vervolgoorders aan de orde komen:¹⁷⁶²

Met de huidige voorraad van mondneusmaskers voor de zorg is het nu ook het moment om naar de toekomst te kijken. Wij willen jullie als producenten ook de gelegenheid bieden om een bredere afzetmarkt te kunnen bedienen. Daarom laten wij de exclusiviteit uit het contract los. Dat betekent dat jullie ook afnemers van jullie mondneusmaskers kunnen zoeken naast het ministerie van VWS/LCH, dit om de continuïteit van productie in Nederland na het einde van het contract met het ministerie van VWS te borgen.

Op dit moment kijken wij binnen het ministerie van VWS naar de toekomstmogelijkheden van eventuele volgende inkopen van persoonlijke beschermingsmiddelen. Dit zal in het licht gezien moeten worden van het realiseren van een nood-/ijzeren voorraad die een afgebakende omvang zal hebben. Eventuele volgende inkopen zullen dan ook waarschijnlijk in de vorm van aanbestedingen geschieden.

Figuur 270: OAKVC2-000001186

1656 In een nota 'voorraad FFP2 maskers', van 9 februari 2021, akkoord bevonden door minister voor MZ, stelt GMT voor om in 2021, boven op de reeds overeengekomen orders, 50 miljoen FFP2-mondmaskers in te kopen bij Nederlandse FFP2-mondmaskerproducenten, ten behoeve van de noodvoorraad bij het LCH. Volgens de nota zullen de mondmaskers worden geproduceerd door Nederlandse producenten waar VWS reeds afnameafspraken mee heeft gemaakt, en door enkele andere Nederlandse partijen waarvan VWS weet dat zij FFP2-mondmaskers kunnen produceren. In de nota 'voorraad FFP2 maskers' is ook de optie tot uitbreiding met nog tweemaal 50 miljoen stuks opgenomen, en is vastgelegd dat is gekozen voor een beroep op dwingende spoed (zie paragraaf 11.13.3).¹⁷⁶³

1657 In Overeenkomst 2 wordt verwezen naar een TK-motie van Van Kooten-Arissen over de oproep in de zorg tot het gebruik van FFP2-mondmaskers in plaats van chirurgische mondmaskers.¹⁷⁶⁴ Dit betreft een gewijzigde motie van Van Kooten-Arissen, Marijnissen, Kuzu en Dik-Faber, daterend van 26 januari 2021, die als volgt luidt:

‘[...] De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat V&VN, CNV en NU'91 het preventief dragen van een FFP2-masker in de zorg tot norm hebben verklaard en V&VN een leidraad heeft opgesteld waarin het gebruik van FFP2-maskers is verankerd; overwegende dat zorgmedewerkers niet altijd de beschikking hebben over FFP2-maskers, maar die op basis van hun professionele inschatting wel willen gebruiken; verzoekt de regering, ervoor

¹⁷⁶¹ OAKVC1-000549282; OAKVC1-000066965.

¹⁷⁶² OAKVC2-000001186.

¹⁷⁶³ OAKVC16-000034778.

¹⁷⁶⁴ OAKVC18-000017101.

zorg te dragen dat alle zorgmedewerkers de beschikking hebben over FFP2-maskers tijdens hun werk, en gaat over tot de orde van de dag.[...] ¹⁷⁶⁵

1658 Op dezelfde dag wordt voornoemde motie in de TK ter stemming gebracht en aangenomen. ¹⁷⁶⁶

1659 Aanvullend geeft [Functionaris 8 VWS](#) in interviews met Deloitte aan dat de overeenkomsten met Nederlandse FFP2-mondmaskerproducenten uit 2021, waarvan Overeenkomst 2 deel uitmaakt, zijn gesloten naar aanleiding van een TK-motie. [Functionaris 8 VWS](#) geeft aan dat deze motie stelde dat iedereen in publieke ruimtes verplicht een FFP2-mondmasker zou moeten dragen. ¹⁷⁶⁷ [Functionaris 8 VWS](#) licht toe dat VWS vervolgens besloot om de stemming van de motie niet af te wachten, maar meteen op te schalen.

1660 Op 17 februari 2021 e-mailt VWS offerteverzoeken naar vijf Nederlandse FFP2-mondmaskerproducenten. ¹⁷⁶⁸ VWS verzoekt deze producenten een offerte in te dienen voor het leveren van FFP2-mondmaskers ten behoeve van een additionele (nood)voorraad. ¹⁷⁶⁹ De producenten bieden in februari 2021 gezamenlijk ruim 60 miljoen mondmaskers aan, wat meer is dan de inkoopbehoefte bij VWS van 50 miljoen mondmaskers. ¹⁷⁷⁰ VWS komt in deze periode met een (andere) leverancier al een afname overeen van 5,5 miljoen in Finland geproduceerde FFP2-mondmaskers. Hierdoor resteert bij VWS een inkoopbehoefte van 44,5 miljoen mondmaskers die in Nederland zouden kunnen worden geproduceerd. ¹⁷⁷¹ [Functionaris 34 VWS](#) stelt voor om evenredig in te kopen bij de vijf producenten. Dit houdt in dat VWS alle mondmaskers inkoopt die Afpro (9,1 miljoen stuks) en Leverancier BE (0,6 miljoen stuks) aanbieden. Wat van de 44,5 miljoen mondmaskers resteert (34,8 miljoen stuks), koopt VWS evenredig in bij de overige drie aanbiedende producenten (i.e. ieder 11,6 miljoen stuks). Bij het beoordelen van de gunning heeft VWS aandacht voor de prijsstelling van de producenten, waarbij als uitgangspunt wordt gehanteerd dat alle partijen een evenredig deel gegund krijgen. ¹⁷⁷²

1661 Op 2 maart 2021 stuurt [Functionaris 27 VWS](#) een e-mail aan [Functionaris 2 CIBG](#) naar aanleiding van overleg over de intentie van VWS om 50 miljoen FFP2-mondmaskers in te kopen. [Functionaris 27 VWS](#) vermeldt daarbij: “Nu inkopen en/of verplichtingen aangaan is niet nodig en niet noodzakelijk.” [Functionaris 27 VWS](#) onderbouwt dit als volgt: ¹⁷⁷³

¹⁷⁶⁵ Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 940.

¹⁷⁶⁶ Handelingen II 2020/21, nr. 48, item 19.

¹⁷⁶⁷ Motie Marijnissen, Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 728.

¹⁷⁶⁸ OAKVC1-000013097; OAKVC1-000014105; OAKVC1-000020644; OAKVC1-000054396; OAKVC1-000029337.

¹⁷⁶⁹ OAKVC1-000013098; OAKVC1-000014106; OAKVC1-000020646; OAKVC1-000054397; OAKVC1-000029338.

¹⁷⁷⁰ OAKVC1-000262428.

¹⁷⁷¹ OAKVC1-000264300.

¹⁷⁷² OAKVC1-000262428.

¹⁷⁷³ OAKVC2-000253764.

- 1- Zowel het LCH als het CIBG hebben vastgesteld dat dit niet kan onder toepassing van "Dwingende Spoed". Aan de voorwaarden waaraan bij dwingende spoed moet worden voldaan, wordt niet voldaan. Als dit toch gebeurt, dan is derhalve de toepassing van dwingende spoed niet rechtmatig.
- 2- In de huidige markt kan zonder problemen, indien nodig, op korte termijn extra inkoop van FFP2 worden gerealiseerd, tegen lagere tarieven dan via de huidige "productie NL" contracten.
- 3- De huidige voorraad FFP2 met daarbij nog wat in de huidige ontvangen leverschema's zit vanuit de productie NL bedrijven is zeer, zeer hoog. De huidige direct beschikbare voorraad is ruim 36.600.00 stuks (dus nog exclusief wat in de leverschema's zit)
- 4- Daarnaast is een directe voorraad beschikbaar van KN95 maskers, die bij schaarste van de inspectie mogen worden uitgeleverd, van ruim 30.000.000 stuks.
- 5- Veel zorginstellingen geven aan niet over te gaan naar het door eenieder dragen van FFP2 maskers. Zorginstellingen gebruiken al een combinatie van FFP2 en Chirurgische IIR maskers, daar waar zij dat nodig achten. Ter info, vorige week heeft het LCH 43.800 stuks FFP2 maskers geleverd.

Figuur 271: OAKVC2-000253764

1662 Functionaris 2 CIBG antwoordt per e-mail aan Functionaris 27 VWS dat Functionaris 2 CIBG daar later die dag op zal terugkomen.¹⁷⁷⁴ Functionaris 2 CIBG licht aan Deloitte toe dat Functionaris 2 CIBG over het algemeen elke werkdag telefonisch contact had met Functionaris 27 VWS. Functionaris 2 CIBG veronderstelt dat Functionaris 2 CIBG tijdens een dergelijk telefonisch contact Functionaris 27 VWS gemeld zal hebben dat de aankoop van 50 miljoen FFP2-mondmaskers een beleidsbeslissing is, waaraan het CIBG (en dus het LCH) uitvoering geeft. In wederhoor bevestigt Functionaris 27 VWS deze gang van zaken.

11.8 Aanbiedingen

11.8.1 Inleiding

1663 Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot de aanbiedingen die Afpro doet aan VWS en het LCH voor het leveren van FFP2-mondmaskers.

11.8.2 Eerste contact met EZK en VWS

1664 Uit de beschikbare onderzoeksinformatie volgt dat een Voormalig Kamerlid in maart 2020 telefonisch contact heeft gehad met Bestuurder 1 Afpro over de wens van Afpro om hulp te krijgen bij het van China naar Nederland transporteren van een mondmaskermachine. Voormalig Kamerlid geeft aan navraag te hebben gedaan voor het verkrijgen van een contactpersoon voor Afpro, nadat voor Voormalig Kamerlid duidelijk was dat het geen commercieel voorstel betrof en dat gewerkt zou worden met een open-boekcalculatie. Bestuurder 1 Afpro bevestigt deze gang van zaken tegenover Deloitte.

¹⁷⁷⁴ OAKVC2-000253764.

11.8.2.1 Contact met EZK vanuit netwerk Afpro

1665 Op 19 maart 2020 stuurt **Functionaris 1 Afpro** een e-mail aan **Voormalig Kamerlid**. **Functionaris 1 Afpro** meldt hierbij dat Afpro in China een mondklappermachine heeft gekocht en deze naar Nederland wil halen.¹⁷⁷⁵ In interviews met Deloitte licht **Functionaris 2 Afpro** hierover toe dat Afpro met **Voormalig Kamerlid** contact heeft gelegd, omdat **Bestuurder 1 Afpro** op lokaal niveau actief is geweest als raadslid, en daardoor **Voormalig Kamerlid** kent. In interviews met Deloitte licht **Functionaris 1 Afpro** toe dat "Afpro destijds moeite had om contact te krijgen met de overheid om haar voorstel kenbaar te maken. Toen heeft **Functionaris 1 Afpro** contact gezocht met **Voormalig Kamerlid**. **Voormalig Kamerlid** heeft vervolgens gezorgd dat Afpro's voorstel bij de juiste personen terecht kwam."

1666 **Voormalig Kamerlid** licht aan Deloitte toe het verzoek van Afpro te hebben doorgegeven aan BZ. Op dezelfde dag e-mailt BZ intern over het verzoek van Afpro, waarbij een medewerker van BZ schrijft dat Afpro het beste direct contact kan opnemen met **Functionaris 1 EZK**, wiens contactgegevens vervolgens worden doorgegeven aan Afpro.¹⁷⁷⁶

1667 Op 19 maart 2020 neemt **Functionaris 1 Afpro** per e-mail contact op met **Functionaris 1 EZK** en stuurt daarbij de e-mail aan **Voormalig Kamerlid** van eerder die dag door. **Functionaris 1 Afpro** geeft in de e-mail aan de contactgegevens van **Functionaris 1 EZK** te hebben ontvangen van **Voormalig Kamerlid**.¹⁷⁷⁷

11.8.2.2 Hulpverzoek Afpro aan EZK en VWS

1668 In de door **Functionaris 1 Afpro** doorgestuurde e-mail aan **Functionaris 1 EZK** van 19 maart 2020 verzoekt Afpro om hulp bij het vervoer van een mondklappermachine uit China. **Functionaris 1 Afpro** schrijft:

*"[...] Wij hebben voor de corona crisis een mondklapper machine gekocht in China. Deze is 12 april klaar voor transport en zouden wij normaal via boot transporteren naar Nederland. Na de noodoproep van **minister voor MZS 2** kwamen wij op het idee dat we deze waarschijnlijk beter op het vliegtuig naar Nederland kan komen. We zijn nog volop bezig om materialen in te kopen en dergelijke maar denken dat het voor het maatschappelijke belang beter is dat is we samen met de overheid in deze optrekken. We zouden dan samen het volgende kunnen doen:*

- 1. KLM inzetten om de machine zo snel mogelijk te vliegen vanuit China naar Nederland*
- 2. Materialen invliegen/vorderen, waar mogelijk in overleg met overheid*
- 3. Testprocedure in volle snelheid doorlopen*

*Op deze manier verliezen we geen tijd en kunnen we zo snel mogelijk starten met de productie in Alkmaar en leveren aan de artsen die het zo hard nodig hebben. Als alles draait kunnen we minimaal 50.000 maskers per etmaal maken in de kwaliteit P2. Zoals besproken gaat het ons hier zeker niet om snel winst te halen maar een bijdrage te leveren aan het oplossen van de Corona crisis.[...]"*¹⁷⁷⁸

¹⁷⁷⁵ OAKVC10-000019138.

¹⁷⁷⁶ OAKVC19-000009533; OAKVC19-000009532.

¹⁷⁷⁷ OAKVC10-000035894.

¹⁷⁷⁸ OAKVC10-000019138.

1669 Naar aanleiding van deze e-mail van **Functionaris 1 Afpro** stelt EZK in een interne e-mail voor dat Afpro een voorstel doet voor de productie van mondmaskers.¹⁷⁷⁹ Dit is de aanzet tot de eerste aanbidding van Afpro (zie volgende paragraaf). Daarnaast leidt de e-mail ertoe dat VWS en EZK opvolging geven aan het hulpverzoek van Afpro. Onder andere maken de ambtenaren van VWS en EZK plannen voor het naar Nederland laten transporteren van de eerdergenoemde mondmaskermachine van Afpro en van PPMB per vliegtuig, zo blijkt uit e-mails.¹⁷⁸⁰ Uiteindelijk biedt ASML eind maart 2020 aan om het luchttransport van voornoemde mondmaskermachine en PPMB te regelen en te bekostigen.¹⁷⁸¹ Afpro neemt dit aanbod aan, omdat VWS en/of het LCH (nog) geen uitsluitel hebben gegeven over het luchttransport.¹⁷⁸²

11.8.3 Eerste aanbidding van Afpro in maart 2020

1670 Op 20 maart 2020 deelt **Functionaris 1 Afpro** de eerste aanbidding voor mondmaskers van Afpro per e-mail met **Functionaris 1 EZK**. **Functionaris 1 Afpro** schrijft onder meer:

[...]In de bijlage ons eerste voorstel voor de productie van mondmaskers in Alkmaar. Je zult zeker zien waarom het naar NL vliegen van de machine voordelen heeft en we zo snel mogelijk met de start van de productie kunnen beginnen. De maskers hebben een zeer scherpe "non profit" prijs van net onder €0,50 terwijl er wel een FFP2 masker beschikbaar komt wat juist voor de ziekenhuizen van groot belang is.[...]”¹⁷⁸³

1671 De bijlage bij de e-mail van **Functionaris 1 Afpro** bevat een document met de titel “1e concept mondmasker productie.docx”. Het document omvat vijftien pagina’s over “Mondmasker productie AFPRO filters” voor de eerste aanbidding van Afpro. De aanbidding gaat uit van een wekelijkse ‘output’ van 362.880 FFP2-mondmaskers bij permanente productie (op basis van 24 uur per dag en 7 dagen per week). Ten aanzien van de productiekosten stelt Afpro voor om te werken met een “open calculatie”. De overheid krijgt daarbij inzicht in de kostprijs, die direct aan de overheid wordt doorbelast (zie onderstaand overzicht van de productiekosten zoals opgesomd door Afpro). Zoals in het overzicht wordt vermeld, heeft Afpro voor enkele posten nog geen bevestigde prijs. Deze prijzen heeft Afpro in het overzicht met een rode arcering aangegeven:¹⁷⁸⁴

¹⁷⁷⁹ OAKVC10-000019121.

¹⁷⁸⁰ OAKVC2-000498232.

¹⁷⁸¹ OAKVC10-000035813.

¹⁷⁸² OAKVC10-000018287.

¹⁷⁸³ OAKVC10-000032448; OAKVC10-000032449.

¹⁷⁸⁴ OAKVC10-000032449.

Productie kosten

Voor de kosten willen we graag een en ander doen via een open calculatie waarbij wij onze kosten 1 op 1 laten zien aan de overheid en doorbelasten. Uren belasten we door voor €45,- per uur wat ongeveer neerkomt op kostprijs. Dit is inclusief gas water en licht, huur. Etc, etc.

Alle inkomende facturen mogen gecontroleerd worden en zijn beschikbaar. Uitgaand transport wordt 1 op 1 doorberekend en kan met partijen zoals aangewezen door de overheid

Vanuit een eerste calculatie gaat een FFP2 masker onder de €0,50 kosten onderstaand een eerste onderbouwing:

Kostprijs berekening			
materiaal	hoeveelheid	prijs	kosten
Spunbond materiaal	0,14	€ 0,07	€ 0,01
Hygienic material	0,07	€ 0,25	€ 0,02
Efficiency layer	0,07	€ 2,10	€ 0,15
Elastic strap	0,3	€ 0,35	€ 0,11
Metal strip	2	€ 0,02	€ 0,04
Gasket	0,01	€ 0,75	€ 0,01
arbeid	1	€ 0,12	€ 0,12
Verpakking	0,01	€ 1,25	€ 0,01
Totaal			€ 0,46
		bevestigde prijs	
		inschatting	

Figuur 272: OAKVC10-000032449

1672 Over de productiekosten wordt in de aanbieding onder het kopje “SWOT”¹⁷⁸⁵ als ‘strength’ geschreven: “Zeer lage productie prijs door “non-profit” kenmerk”.¹⁷⁸⁶

1673 Functionaris 10 VWS geeft op 3 april 2020 akkoord op deze eerste aanbieding van Afpro, zoals blijkt uit een nota van 7 april 2020 over de Nederlandse PBM-productie.¹⁷⁸⁷ Het akkoord op de afname van 3 miljoen FFP2-mondmaskers ontvangt Afpro eveneens op 3 april 2020 per e-mail van Team Productie NL van het LCH. De mondmaskers worden afgenomen tegen een kostprijs van € 0,50 per stuk, met een aanbetaling van € 327.000. De communicatie is als volgt (zie voor nadere detail over de overeenkomst paragraaf 11.9 ‘Overeenkomsten en orders’):¹⁷⁸⁸

Hierbij de bevestiging per mail zoals ook al eerder met H. per telefoon besproken. De officiële PO met verdere details vanuit LCH zal dit weekend of maandag volgen.

Het gaat iig om afname van 3.000.000 stuks mondkapjes FFP2 voor een kostprijs van 0.50EURO/stuk, met een eerste aanbetaling van 327k EURO, in te dienen direct na PO.

H.
Functionaris
2 Afpro

Figuur 273: OAKVC10-000030632

¹⁷⁸⁵ i.e. ‘strengths, weaknesses, opportunities, threats’.

¹⁷⁸⁶ OAKVC10-000032449, p. 14.

¹⁷⁸⁷ OAKVC2-000492567.

¹⁷⁸⁸ OAKVC10-000030632.

11.8.4 Eerste vervolgaanbieding van Afpro in oktober 2020

1674 Enkele maanden na het ondertekenen van Overeenkomst 1 en na het leveren van de eerste partij mondmaskers neemt VWS in oktober 2020 per e-mail contact op met Afpro over een vervolgorder onder Overeenkomst 1.¹⁷⁸⁹

1675 In een e-mail, daterend van 20 oktober 2020, vraagt [Functionaris 32 VWS] naar aanleiding van de ontwikkelingen in het certificeringsproces van de mondmaskers¹⁷⁹⁰ naar de mogelijkheden die Afpro heeft om de productie van mondmaskers op te schalen. [Functionaris 32 VWS] verwijst hierbij naar afspraken over de prijs, een winstmarge hierin, en het aansprakelijkheidsrisico bij de vervolgorder.¹⁷⁹¹

Ik benader je over het volgende, nu jullie ook de goedkeuring hebben voor het tweede masker van ISZW kunnen wij ook duidelijke vervolgafspraken maken over de vervolgorder. Ik probeerde ook al even hierover telefonisch contact te leggen, maar kon je helaas niet bereiken.

In het schema dat wij op 23 juli ontvingen gaven jullie aan dat bij een volledige inzet jullie konden opschalen naar 620.568 FFP2 maskers per week of met een mindere inzet tot 269.280 FFP2 maskers per week. Dit schema was gebaseerd op de eerder verwachte goedkeuring van BSI en ISZW. Helaas heeft dit proces voor jullie langer geduurd maar zouden jullie nu wel beiden maskers aan het LCH mogen leveren.

Wij zouden dan ook graag van jullie een update willen ontvangen en horen of deze maximale inschaling nog van toepassing is? Kunnen jullie anders een schema opstellen tot het einde van het contract dat voor jullie realistisch is op basis van jullie huidige kennis en beschikbaarheid van materialen.

Daarnaast heb ik genoteerd staan dat wij rondom de vervolgorder ook moeten kijken naar de prijs, mochten jullie bijvoorbeeld een winstmarge bij de vervolgorder in rekening willen brengen, dan verwachten wij dat jullie het aansprakelijkheidsrisico zelf op jullie nemen.

Graag zouden wij hierover een gesprek willen voeren en afspraken over de te behalen aantallen willen maken.

Figuur 274: OAKVC2-000090137

1676 [Functionaris 1 Afpro] reageert enkele dagen later per e-mail, op 22 oktober 2020. [Functionaris 1 Afpro] geeft aan dat Afpro een nieuw leveringsschema zal opstellen. Over de winstmarge meldt [Functionaris 1 Afpro] het volgende:

[...] Wat betreft de prijsstelling hebben we voor de eerste order een non profit prijsstelling gezet waarbij productiviteit van machines en uitval helaas hoger zijn dan verwacht maar dit hoort wat ons betreft ook bij een dergelijk proces. Voor een nieuwe order waarbij we rekening houden met bovenstaande en de aansprakelijkheid zouden wij een prijs voorstel doen van €0,97 per masker[...].¹⁷⁹²

1677 Op dezelfde dag spreken VWS en Afpro per e-mail af dat Afpro een nieuw leveringsschema aanlevert en het nieuwe prijsvoorstel onderbouwt. In dit kader wordt door [Functionaris 32 VWS] opgemerkt: "Wat betreft de prijsstelling ontvangen wij graag iets meer duiding uit onderstaande mail is het ons namelijk niet geheel duidelijk of de €0,97 per masker gebaseerd is op dezelfde condities als tijdens de eerste order, dus geen winstmarge en aansprakelijkheid bij VWS. Hier kunnen wij dan tijdens het gesprek begin volgende week over doorpraten." Afpro

¹⁷⁸⁹ OAKVC2-000090137.

¹⁷⁹⁰ Dit proces wordt nader toegelicht in paragraaf 11.12 'Kwaliteit'.

¹⁷⁹¹ OAKVC2-000090137.

¹⁷⁹² OAKVC2-000090137.

antwoordt in reactie hierop: "Wat betreft de prijsstelling is de €0,97 een prijs waarbij er een wistmarge is voor AFPRO en deze dan ook de aansprakelijkheid met zich me kan nemen."¹⁷⁹³

1678 In interviews licht Afpro toe dat VWS Afpro heeft verzocht om na te denken over een prijsverhoging en over het inbouwen van een winstmarge. Dit verzoek zou zijn gedaan om een toekomstbestendige productiecapaciteit voor PBM te realiseren in Nederland, teneinde de afhankelijkheid van buitenlandse producenten te verminderen, zoals Functionaris 22 LCH aan Deloitte toelicht.

1679 In interviews met Deloitte geeft Functionaris 33 VWS aan dat het voor VWS met betrekking tot de overeenkomsten met Nederlandse FFP2-producenten in 2021 niet de bedoeling was dat deze producenten 'volledig commerciële tarieven' hanteerden. Functionaris 33 VWS geeft aan dat VWS bij deze overeenkomsten wel in overweging nam hoe de productie in Nederland voor deze producenten rendabel kon worden gehouden. Functionaris 33 VWS licht toe dat de prijs dus boven de kostprijs moest uitkomen.

1680 Afpro e-mailt op 17 november 2020 het nieuwe leveringsschema en geeft daaraan voorafgaand uitleg over de prijsstelling (zie paragraaf 11.10 'Prijzen'). Volgens het leveringsschema bedraagt de wekelijkse productiecapaciteit van Afpro 267.456 mondmaskers en zullen de leveringen onder Overeenkomst 1 in week 53 van 2020 zijn voltooid.¹⁷⁹⁴

1681 Enkele dagen later, op 24 november 2020, e-mailt Functionaris 32 VWS aan Afpro: "Voor PO2 zou ik dan graag intern toestemming vragen om uit te gaan van levering in week 1 tot en met week 16 van 267.456 FFP2 neus-mondmaskers." In totaal betreft dit een afnamevolume van 4.279.297 mondmaskers (267.456 mondmaskers per week gedurende zestien weken). Deze periode betreft het moment tussen de verwachte voltooiing van de leveringen onder Overeenkomst 1 (week 53 van 2020) en de einddatum van Overeenkomst 1 (op 24 april 2021).¹⁷⁹⁵ Later die dag rondt VWS het afnamevolume af naar 4,3 miljoen mondmaskers.¹⁷⁹⁶ Deze aanbieding wordt geformaliseerd in een addendum op Overeenkomst 1 (hierna: "Addendum"). Dit Addendum wordt nader toegelicht in paragraaf 11.9.2.5 'Addendum op Overeenkomst 1'.

11.8.5 Tweede vervolgaanbieding van Afpro in februari 2021

1682 Op 17 februari 2021 verzoekt VWS Afpro in een per e-mail verzonden brief om een offerte in te dienen voor een volgende levering van FFP2-mondmaskers.¹⁷⁹⁷ VWS stelt daarbij als voorwaarde dat de mondmaskers vóór 31 december 2021 geleverd worden. VWS vraagt Afpro daarbij naar het aantal mondmaskers dat kan worden geleverd en naar de prijs per mondmasker. Ook verzoekt VWS om een indicatief leveringsschema en om informatie over de houdbaarheidsdatum van de te leveren mondmaskers.

¹⁷⁹³ OAKVC2-000087512.

¹⁷⁹⁴ OAKVC2-000096786; OAKVC2-000096787.

¹⁷⁹⁵ OAKVC2-000096790.

¹⁷⁹⁶ OAKVC2-000101488; OAKVC2-000101489.

¹⁷⁹⁷ OAKVC1-000013097; OAKVC1-000013098. Vier andere producenten ontvangen op 17 februari 2021 dezelfde brief.

1683 Functionaris 1 Afpro reageert op 25 februari 2021 per e-mail op dit verzoek van VWS.¹⁷⁹⁸ Functionaris 1 Afpro beschrijft de offerte van Afpro en hecht een overzicht aan met daarin de (verwachte) productiecapaciteit.¹⁷⁹⁹ Uit de in de e-mail verstrekte toelichting blijkt dat Afpro tot het einde van 2021 een minimale productiecapaciteit heeft van 9,1 miljoen FFP2-mondmaskers.¹⁸⁰⁰ Tevens wordt in de e-mail door Functionaris 1 Afpro een aantal zaken toegelicht, waaronder de CE-certificering, de prijsstelling, en het te volgen leveringsschema.

1684 Ten aanzien van de prijsstelling schrijft Functionaris 1 Afpro: "Bij levering in volle vrachtwagens kunnen we deze maskers voor €0,97 per stuk aanbieden. Bij levering aan ziekenhuizen zien we dat voor dergelijke kwaliteiten een prijs van rond de €1,50 gebruikelijk is echter hechten wij veel waarde aan het samenwerken met VWS en het LCH."¹⁸⁰¹

1685 Tot slot wordt ten aanzien van het leveringsschema opgemerkt:

[...] Op dit moment is de capaciteit 150.000 maskers per week. Vanaf week 13 draait de nieuwe machine en kunnen we 150.000 maskers extra per week gaan leveren. Deze machine zal verder geoptimaliseerd worden en in week 15 verwachten we op de maximale wekelijkse capaciteit te zitten van 350.000 FFP2 maskers per week. In de bijlage is een detail leverschema bijgevoegd. Tot de einde van dit jaar hebben we nog een minimale capaciteit van 9.1 mln FFP2 maskers waarbij op verzoek van de overheid we naar een 3de ploeg kunnen en er nog 50% capaciteit beschikbaar is [...]."¹⁸⁰²

1686 Functionaris 34 VWS verwerkt de door Afpro ingediende informatie tot een voorstel, dat per e-mail voor akkoord wordt aangeboden aan Functionaris 8 VWS. In het voorstel wordt uitgegaan van een prijs van € 0,97 per mondmasker en van een afnamevolume van 9,1 miljoen stuks. Op 18 maart 2021 gaat Functionaris 8 VWS per e-mail akkoord met het voorstel.¹⁸⁰³ Dit leidt tot het opstellen van Overeenkomst 2.

11.9 Overeenkomsten en orders

11.9.1 Inleiding

1687 Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot de overeenkomsten en orders die Afpro sluit met VWS en het LCH voor het leveren van FFP2-mondmaskers.

¹⁷⁹⁸ OAKVC1-000277110.

¹⁷⁹⁹ OAKVC1-000264308.

¹⁸⁰⁰ OAKVC1-000277110.

¹⁸⁰¹ OAKVC1-000277110.

¹⁸⁰² OAKVC1-000277110.

¹⁸⁰³ OAKVC1-000262428.

11.9.2

Overeenkomst 1

11.9.2.1

Opstellen Overeenkomst 1

1688 VWS gaat op 3 april 2020 akkoord met de eerste aanbieding (zie paragraaf 11.8 'Aanbiedingen').¹⁸⁰⁴ Dit akkoord wordt op dezelfde dag per e-mail door Team Productie NL van het LCH met Afpro gedeeld. Samengevat heeft dit akkoord betrekking op het afnemen van 3 miljoen FFP2-mondmaskers tegen een 'kostprijs' van € 0,50 per stuk, met een aanbetaling van € 327.000.¹⁸⁰⁵ In de periode na 3 april 2020 wordt Overeenkomst 1 uitgewerkt, waarbij de kostprijs (€ 0,72) en de aanbetaling (€ 470.880) nog veranderen, maar niet de omvang van het aantal te leveren mondmaskers.¹⁸⁰⁶ Zie paragraaf 11.10.2 'Prijs Overeenkomst 1' voor een toelichting op de prijsverandering.

1689 Gedurende de periode van het uitwerken van Overeenkomst 1 geeft Afpro in een NRC-artikel kritiek op de in haar ogen te trage samenwerking tussen VWS en het LCH bij het coördineren van het opstarten van de mondmaskerproductie in Nederland.¹⁸⁰⁷

1690 Overeenkomst 1 met Afpro maakt deel uit van een reeks 'purchase agreements' met Nederlandse producenten van FFP2-mondmaskers in april 2020 (zie paragraaf 11.5 'Nederlandse PBM-productie'). Als model voor Overeenkomst 1 gebruikt het LCH de conceptversie van de 'purchase agreement' met Leverancier T, zo blijkt uit e-mails tussen de medewerkers van het LCH en VWS.¹⁸⁰⁸

1691 In april 2020 bespreken het LCH, VWS en Mediq voornoemde conceptversie van de 'purchase agreement' met een andere Nederlandse producent. Binnen Mediq worden twijfels geuit over het aangaan van de 'purchase agreements' met Nederlandse FFP2-producenten.¹⁸⁰⁹ In interviews bevestigt **Functionaris 1 LCH** dat Mediq heeft afgeraden deze 'purchase agreements' aan te gaan.

1692 **Functionaris 1 LCH** reageert op dezelfde dag per e-mail op dit commentaar richting **Functionaris 11 LCH** en **Functionaris 28 VWS**: "Aangezien VWS uiteindelijk het contract aangaat (mogelijk op basis van jullie advies), maar het contract wel via Mediq loopt heeft de jurist van Mediq er naar gekeken, met een in mijn ogen vernietigend commentaar."¹⁸¹⁰

1693 **Functionaris 28 VWS** reageert de volgende dag op de e-mail van **Functionaris 1 LCH** en schrijft: "Dank voor je bericht. We hebben vandaag op VWS overlegd met onze juridische afdeling. We hebben weinig tijd om een ideale oplossing te vinden, maar zijn het eens dat het contract beter in balans moet komen en ook verduidelijking behoeft." **Functionaris**

¹⁸⁰⁴OAKVC10-000018501; OAKVC1-000256577.

¹⁸⁰⁵ OAKVC10-000030632.

¹⁸⁰⁶ OAKVC18-000036536.

¹⁸⁰⁷ 'Nederlandse inkoop mondkapjes gaat te traag' / Jorg Leijten. – IN: NRC. – 9 april 2020.

¹⁸⁰⁸ OAKVC1-000255403.

¹⁸⁰⁹ OAKBZK22-000012516.

¹⁸¹⁰ OAKBZK22-000012516.

[28 VWS] geeft aan dat er voor de volgende dag, 17 april 2020, een afspraak staat tussen Mediq, VWS, en de direct betrokkenen van het productieteam, om de concept-'purchase agreement' aan te passen.¹⁸¹¹

1694 Hierna vindt er in de periode tot 24 april 2020 tussen verschillende medewerkers van het LCH, VWS, Mediq en Afpro diverse keren nader overleg plaats over het contractueel vastleggen van de afspraken met Afpro over het afnemen van 3 miljoen FFP2-mondmaskers. Onder meer wordt besproken dat Afpro niet aansprakelijk is indien er een claim wordt ingediend na het gebruik van de mondmaskers van Afpro.¹⁸¹² [Functionaris 28 VWS] licht aan Deloitte toe dat de beslissing van VWS om de aansprakelijkheid op zich te nemen, moet worden gezien in het licht van de vastgelegde kwaliteitsafspraken, waaronder ook het uitvoeren van een test op elke geproduceerde batch valt. Bij een eventuele vervolgorde wordt de aansprakelijkheid herzien wanneer Afpro hierover winst wil doorberekenen, zo blijkt uit een interne e-mail van [Functionaris 28 VWS] in mei 2020: "Afspraak was dat wanneer [Leverancier T]/Afpro een vervolgorde krijgen (onder huidige contract) en ze winst willen doorberekenen, dat dan de aansprakelijkheid wordt herzien."¹⁸¹³ Zie voor een verdere beschrijving van de totstandkoming van de prijs voor deze mondmaskers paragraaf 11.10 'Prijs'.

11.9.2.2 Ondertekening Overeenkomst 1

1695 VWS, Mediq¹⁸¹⁴ en Afpro ondertekenen Overeenkomst 1 op 28 april 2020, waarbij Afpro Filters de contracterende entiteit is. Overeenkomst 1 heeft een looptijd van 1 jaar (van 24 april 2020 tot en met 24 april 2021). Overeengekomen wordt dat Afpro vóór einde contractdatum tenminste drie miljoen mondmaskers van FFP2-kwaliteit levert voor de kostprijs, die vooralsnog wordt vastgesteld op € 0,72.¹⁸¹⁵

1696 Wat betreft de kwaliteit van de te leveren mondmaskers wordt overeengekomen dat de te produceren en te leveren mondmaskers over een CE-certificering beschikken. Het is Afpro daarbij toegestaan om gebruik te maken van een verkorte CE-certificeringsprocedure (hierna: "COVID use only-CE-certificering"). Gedurende de periode waarin de verkorte CE-certificeringsprocedure van toepassing is, mag Afpro mondmaskers leveren (en op de markt brengen). Dit onder de voorwaarde dat de Inspectie SZW met het leveren van de mondmaskers akkoord is. Deze certificeringsafspraken worden nader besproken in paragraaf 11.12 'Kwaliteit'.

¹⁸¹¹ OAKBZK22-000012516.

¹⁸¹² OAKVC1-000255560; OAKVC1-000258217; OAKVC10-000029552; OAKVC1-000257932; OAKVC1-000257929; OAKVC1-000254818.

¹⁸¹³ OAKVC1-000257318.

¹⁸¹⁴ Mediq licht toe aan Deloitte dat zij op verzoek van VWS eveneens ondertekent (namens VWS).

¹⁸¹⁵ OAKVC18-000036536.

1697

Over aansprakelijkheid en vrijwaring wordt het volgende opgenomen in Overeenkomst 1:¹⁸¹⁶

1. LIABILITY

1.1 CUSTOMER shall not hold CONTRACTOR liable for the event the CE/PPE certification for the PRODUCTS is not obtained. CONTRACTOR guarantees that the PRODUCTS are produced, supplied, and delivered in conformity with the specifications set out in SECTION III SCOPE SCHEDULE. In case the PRODUCTS do not comply with the specifications set out in SECTION III SCOPE SCHEDULE, CONTRACTOR shall either repair or replace the PRODUCTS concerned within a reasonable period after the non-conformity has been discovered, upon its sole discretion. In no event shall CONTRACTOR be under any further obligation, including obligations to pay for any costs other than the costs in relation to the repair and/or re-delivery of replacement PRODUCTS. However in case CONTRACTOR is not able to repair or redeliver such PRODUCT in conformity with the required specifications set out in SECTION III SCOPE SCHEDULE then CONTRACTOR shall refund the purchase price of any such PRODUCT on the condition that such PRODUCT has been returned to CONTRACTOR. This is an explicit deviation of article 6 sub d of the General Purchase Conditions, as a result of which article 6 sub d of the General Purchase Conditions is not applicable.

CUSTOMER and CONTRACTOR shall be entitled to cancel any remaining tranches of the PURCHASE ORDER in case CONTRACTOR is not able to repair or re-deliver PRODUCTS in accordance with the specifications within a reasonable period. And CUSTOMER shall then fully compensate CONTRACTOR for undepreciated investment cost, made by CONTRACTOR, directly related to this contract, if not already done so by the payments done by CUSTOMER. In case these circumstances occur in the first PURCHASE ORDER CONTRACTOR shall either (i) be required to use its best efforts to minimize these costs and shall proceed to sell any machinery or equipment for which costs have been paid by CUSTOMER and shall pay the resulting proceeds to CUSTOMER, or (ii) CONTRACTOR shall pay to CUSTOMER the market value of the equipment and machinery for which costs have been paid by CUSTOMER, at its sole discretion.

1.2 CONTRACTOR shall not be liable for any damage caused, directly or indirectly, which relates to or arises out of or in connection with, in any way whatsoever to the production of or any defect in the PRODUCTS, by any title whatsoever. CUSTOMER shall indemnify and hold harmless CONTRACTOR, its directors and employees, against any third-party claims, by any title whatsoever, which may be asserted against or suffered by CONTRACTOR, its directors and employees and which relate to or arise out of or in connection with, in any way whatsoever, the manufacture of or any defect in the PRODUCTS. Furthermore, CUSTOMER shall indemnify and hold harmless CONTRACTOR against all third-party claims resulting from product liability. CONTRACTOR shall be obligated to use its best efforts to minimize any such damage and take reasonable instructions from CUSTOMER on how to defend itself against any such claims. CONTRACTOR shall not to enter into any settlement with any third party claiming damages

Figuur 275: OAKVC18-000036536

1698

Een artikel in Trouw, op 23 mei 2020, bevat een reconstructie van de totstandkoming van de productie van mondkapjes in Nederland. In het artikel wordt beschreven dat VWS in Overeenkomst 1 de aansprakelijkheid voor haar rekening neemt bij eventuele gevolgschade. VWS laat aan Trouw weten hiermee akkoord te gaan:

*“vanwege de schaarste aan FFP2-maskers en de noodzaak om de productie in Nederland snel op gang te brengen [...] Het kapje moet aan alle Europese regelgeving voldoen – het RIVM test ze nogmaals – en belangrijk: Afpro en Auping leveren de maskers tegen kostprijs. De exacte prijs is geheim, de afspraak is dat de bedrijven werken met een open boek. Als een machine toch een ton meer kost, betaalt het ministerie”, aldus Trouw.*¹⁸¹⁷

¹⁸¹⁶ OAKVC18-000036536.

¹⁸¹⁷ Made in Holland: de moeilijke weg van het zelf produceren van mondkapjes / Johan van Heerde. – IN: Trouw. – 23 mei 2020.

11.9.2.3 Kredietwaardigheidscheck Afpro

1699 Op 15 mei 2020 wordt binnen het LCH per e-mail de vraag gesteld of er een kredietwaardigheidscheck is uitgevoerd op Afpro, met als conclusie dat er nog geen kredietwaardigheidscheck is uitgevoerd.¹⁸¹⁸ Op dezelfde dag wordt er een kredietwaardigheidscheck uitgevoerd, zo blijkt uit een interne e-mail van het LCH.¹⁸¹⁹ Uit deze kredietwaardigheidscheck volgt dat Afpro Filters moet worden ingeschaald als een 'laag risico'. Dit resultaat wordt door Mediq aan het LCH teruggekoppeld op 15 mei 2020.¹⁸²⁰

11.9.2.4 Inkooporder bij Overeenkomst 1

1700 Naast Overeenkomst 1 wordt op 25 mei 2020 vanaf het e-mailadres 'purchaseorders@lchulpmiddelen.nl' een door Mediq (namens het LCH) getekende Purchase Order aan Functionaris 1 Afpro gestuurd. Deze Purchase Order betreft de aanschaf van 3 miljoen mondmaskers voor € 0,72 per stuk, zoals overeengekomen in Overeenkomst 1. Uit de Purchase Order volgen onder meer: het ordernummer LCH2020-0227, het aantal deelorders (negen), en de verwachte leveringsdata, tussen 22 mei en 17 juli 2020. De in deze Purchase Order vastgelegde leveringsconditie is "EXW" (ex-works).¹⁸²¹

1701 Op 9 juni 2020 retourneert Functionaris 1 Afpro een getekende versie van voornoemde Purchase Order per e-mail aan het LCH. Op dit ondertekende formulier verwijst Functionaris 1 Afpro naar zijn opmerkingen in de bijbehorende e-mail, waaronder de melding dat het leveringsschema is verlaet als gevolg van opstartproblemen.¹⁸²²

11.9.2.5 Addendum op Overeenkomst 1

1702 Op 12 januari 2021 komen VWS, Afpro en Mediq (namens VWS) een Addendum op Overeenkomst 1 overeen. In dit Addendum wordt een aanvullende levering overeengekomen. Dit betreft een bestelling van 4,3 miljoen FFP2-mondmaskers tegen een vaste prijs van € 0,97 per stuk.¹⁸²³ Zie voor een verdere beschrijving van de totstandkoming van de prijs voor deze mondmaskers paragraaf 11.10 'Prijs'.

1703 De bestelling van 4,3 miljoen mondmaskers onder het Addendum leidt uiteindelijk niet tot een levering door Afpro, en daardoor evenmin tot een betalingsverplichting voor VWS. Dat het Addendum niet resulteert in een levering noch in een betalingsverplichting, blijkt uit een e-mail van VWS aan Afpro, van december 2021.¹⁸²⁴ VWS vraagt Afpro het volgende te bevestigen:

[...] Op 24 april 2020 heeft Mediq namens het ministerie van VWS een overeenkomst gesloten met Afpro Filters BV voor het leveren van 3.000.000 mondmaskers. Deze overeenkomst is volledig vervuld. Op 12 januari 2021 is een

¹⁸¹⁸ OAKLC14-000738569.

¹⁸¹⁹ OAKLC14-000739829.

¹⁸²⁰ OAKLC14-003979114; OAKLC14-003979115; OAKLC14-003979116.

¹⁸²¹ OAKLC14-001510223; OAKLC14-001510225.

¹⁸²² OAKLC14-001116082; OAKLC14-001116083.

¹⁸²³ OAKVC2-000001142.

¹⁸²⁴ OAKD03-0011-00000007.

addendum opgesteld bij de eerstgenoemde overeenkomst, middels dit addendum werd een additionele order afgesloten voor de levering van 4.300.000 mondmaskers. Dit addendum is rechtsgeldig ondertekend door alle betrokken partijen. De overeenkomst tussen de partijen liep van rechtswege af op 24 april 2021. Geconcludeerd is dat er tot op heden geen invulling is gegeven aan de levering van de in het addendum genoemde hoeveelheid mondmaskers. Hierbij wil ik je informeren dat Afpro geen rechten meer kan ontlenen aan de overeenkomst (en het addendum) en zodoende geen aanspraak meer kan maken op het leveren van de 4.300.000 mondmaskers [...].¹⁸²⁵

1704 Desgevraagd bevestigt Afpro aan Deloitte dat er nooit uitvoering is gegeven aan het Addendum, maar wel aan Overeenkomst 2.

11.9.3 Overeenkomst 2

11.9.3.1 Opstellen Overeenkomst 2

1705 In paragraaf 11.8.5 is beschreven dat Afpro op verzoek van VWS een offerte indient in februari 2021. Deze offerte leidt tot Overeenkomst 2.

1706 Op 22 maart 2021 stuurt **Functionaris 34 VWS** per e-mail een conceptovereenkomst naar **Functionaris 1 Afpro**. Deze conceptovereenkomst omvat het vastleggen van een order van 9,1 miljoen mondmaskers.¹⁸²⁶ Na het verzenden van deze conceptovereenkomst vindt er binnen VWS, en tussen VWS en Afpro, overleg plaats over de conceptovereenkomst.¹⁸²⁷ VWS stelt eisen aan de certificering van de te leveren mondmaskers en benadrukt het 'spoedkarakter' van de uitvraag. Vanwege dit 'spoedkarakter' wordt afgesproken dat het starten met het leveren van 'Covid Use Only'-certificering is toegestaan, mits de procedure voor volledige (CE-)certificering is opgestart bij een notified body.¹⁸²⁸

1707 Op 25 maart 2021 neemt **Functionaris 34 VWS** per e-mail contact op met **Functionaris 1 Afpro**, **Functionaris 34 VWS** deelt een nieuwe versie van de conceptovereenkomst en de bijbehorende bijlagen, en schrijft: *"Wij hebben het contract aangepast op het punt van CE-certificering. Er is nu opgenomen dat covid-use only maskers kunnen worden geleverd tot het moment van CE-certificering (artikel 1.3). Een verbetering voor jullie denk ik en ook in lijn met onze uitvraag. Hierbij het nieuwe contract en alle bijlagen."*¹⁸²⁹

1708 Op 31 maart 2021 bericht Afpro aan VWS akkoord te zijn met de conceptovereenkomst.¹⁸³⁰

¹⁸²⁵ OAKD03-0011-00000007.

¹⁸²⁶ OAKVC2-000000846; OAKVC2-000000847.

¹⁸²⁷ OAKVC2-000000881; OAKVC2-000001002; OAKVC18-000022158; OAKVC2-000587068; OAKVC2-000000768; OAKVC18-000031077; OAKVC2-000000843; OAKVC2-000000844; OAKVC18-000025613; OAKVC2-000000841; OAKVC2-000000842; OAKVC18-000025598; OAKVC18-000025599; OAKVC2-000000835; OAKVC2-000000836; OAKVC18-000022124; OAKVC2-000000834; OAKVC2-000089236; OAKVC2-000000831; OAKVC2-000000832; OAKVC18-000025526; OAKVC18-000021980.

¹⁸²⁸ OAKVC2-000587068.

¹⁸²⁹ OAKVC2-000000835.

¹⁸³⁰ OAKVC2-000000831.

11.9.3.2

Ondertekening Overeenkomst 2

1709 Met datum 9 april 2021 tekent **Functionaris 8 VWS** Overeenkomst 2 namens VWS. **Functionaris 1 Afpro** tekent Overeenkomst 2 met de datum 26 april 2021. In tegenstelling tot de situatie bij Overeenkomst 1 is Mediq geen ondertekenende partij in Overeenkomst 2. Daarnaast is, in tegenstelling tot de situatie bij Overeenkomst 1, niet Afpro Filters, maar Afpro Filtertechniek de contractpartij vanuit Afpro.¹⁸³¹

1710 Overeenkomst 2 heeft een looptijd van één jaar (van 1 april 2021 tot en met 1 april 2022). De overeenkomst bepaalt dat Afpro 9,1 miljoen mondmaskers van FFP2-kwaliteit aan VWS levert. De in Overeenkomst 2 vastgelegde leveringsconditie is *"Delivery Duty Paid"*. De in Overeenkomst 2 overeengekomen vaste prijs voor deze mondmaskers bedraagt € 0,97 per stuk.¹⁸³² Zie voor een verdere beschrijving van de totstandkoming van de prijs voor deze mondmaskers paragraaf 11.10 'Prijs'.

1711 Wat betreft de kwaliteit van de te leveren mondmaskers wordt overeengekomen dat, indien Afpro bij aanvang van de leveringen (volgens het in de bijlage bij de Overeenkomst 2 opgenomen leveringsschema) niet over een CE-certificering voor de mondmaskers beschikt, Afpro gerechtigd is om mondmaskers te leveren als daar wel een 'Covid Use Only'-certificering voor is afgegeven. Zodra het CE-certificaat is verkregen, moet Afpro CE-gecertificeerde FFP2-mondmaskers leveren. Indien Afpro op 1 oktober 2021 geen CE-certificering voor FFP2-mondmaskers heeft verkregen, vervalt Overeenkomst 2.

1712 In Overeenkomst 2 wordt verwezen naar een eerder per e-mail door **Functionaris 1 Afpro** gedeeld leveringschema.¹⁸³³ Zie voor de details aangaande de leveringen paragraaf 11.11 'Leveringen en betalingen'.

11.10 Prijs

11.10.1 Inleiding

1713 In de voorgaande paragrafen zijn de aanbiedingen en (de totstandkoming van) de orders van VWS bij Afpro beschreven. Onderdeel van de twee Overeenkomsten is de prijsstelling voor de mondmaskers, waarbij in Overeenkomst 1 een *"non profit"*-prijs wordt gehanteerd, terwijl in Overeenkomst 2 een vaste prijs wordt gehanteerd, waarin een toeslag voor *"Profit & liability"* is opgenomen.

¹⁸³¹ OAKVC18-000017101.

¹⁸³² OAKVC18-000017101.

¹⁸³³ OAKVC16-000016335.

11.10.2

Prijs Overeenkomst 1

1714 Bij aanvang van de gesprekken tussen enerzijds VWS en Team Productie NL van het LCH en anderzijds de producenten die kansrijke productie-initiatieven hebben getoond inzake FFP2-mondmaskers, wordt in maart 2020 gesproken over een productievolume van vier tot acht miljoen stuks per week, zo blijkt uit een e-mail van 27 maart 2020 binnen Team Productie NL. Hierbij wordt uitgegaan van een kostprijs per mondmasker van € 1,00 tot € 2,00, afhankelijk van de schaalgrootte.¹⁸³⁴

1715 Gedurende de gesprekken tussen Afpro en het LCH met betrekking tot Overeenkomst 1, in de weken na de eerste aanbieding van Afpro in maart 2020, stijgt de aanvankelijk geschatte kostprijs van € 0,46 per mondmasker¹⁸³⁵ (zie paragraaf 11.8.3 'Eerste aanbieding van Afpro in maart 2020') naar de overeengekomen geschatte kostprijs van € 0,72 per mondmasker (zie paragraaf 11.9.2.1 'Opstellen Overeenkomst 1').¹⁸³⁶ Tijdens deze gesprekken geeft Afpro meer details over de opbouw van de kostprijs.¹⁸³⁷ Het verschil tussen € 0,46 en € 0,72 is te verklaren door het ophogen van de prijs met € 0,20 per mondmasker vanwege de afschrijving van een investering ter waarde van € 600.000. Ook is er een opslag toegevoegd van 15% voor *"Overhead, onvoorzien, productontwikkeling en risico"*.¹⁸³⁸ In interviews geeft Functionaris 2 Afpro aan dat Afpro ongeveer € 600.000 had geïnvesteerd in mondmaskerproductie voordat het zekerheid had over het afnemen van mondmaskers door VWS.

1716 De looptijd van Overeenkomst 1 start op 24 april 2020. Zoals eerder, in paragraaf 11.9.2.2 'Ondertekening Overeenkomst 1', is toegelicht, komen VWS, Mediq (namens VWS) en Afpro overeen dat Afpro de mondmaskers levert tegen kostprijs.¹⁸³⁹ Afpro hanteert hiervoor een 'open book'. Omdat de exacte kostprijs bij het aangaan van Overeenkomst 1 nog niet vaststaat, is een inschatting gemaakt van de productiekosten van een mondmasker. Partijen komen overeen dat, mocht er uiteindelijk sprake zijn van een verschil tussen de geschatte kostprijs en de werkelijke kostprijs, dit verschil moet worden verrekend. Ook komen partijen overeen dat het VWS is toegestaan de daadwerkelijke kostprijs middels een audit vast te stellen. Zie ook onderstaand overzicht van de bij Overeenkomst 1 gemaakte afspraken over de prijs, inclusief *"Open Book"*, *"Price Review"* en *"margin is set at 0%"*.¹⁸⁴⁰

¹⁸³⁴ OAKVC10-000031624.

¹⁸³⁵ OAKVC10-000032449.

¹⁸³⁶ OAKVC1-000255515.

¹⁸³⁷ OAKVC10-000030926; OAKVC10-000030758; OAKD0363-000000001; OAKVC18-000036536.

¹⁸³⁸ OAKVC1-000255515.

¹⁸³⁹ Alsmede krijgt Afpro een vrijwaring. Zie paragraaf 11.9.2.2 'Overeenkomst 1'.

¹⁸⁴⁰ OAKVC18-000036536.

SECTION IV PRICING SCHEDULE

1 Price

- 1.1 The price for the PRODUCT will be based on the actual costs made by CONTRACTOR.
- 1.2 The price for the PRODUCT will be calculated in an Open book calculation. CUSTOMER can, at its own expense, audit the Open book calculation of CONTRACTOR.
- 1.3 Prices for the PRODUCT will be reviewed on the basis of the open book calculation and the difference will be settled between CONTRACTOR and CUSTOMER within a month after the last of the 3.000.000 PRODUCTS has been delivered, or when delivery of a PURCHASE ORDER is cancelled or cannot be completed.
- 1.4 After completion of delivery of each subsequent PURCHASE ORDER such review shall be repeated. Price adjustments agreed during the review process shall apply to such subsequent PURCHASE ORDER after the Price Review has been agreed in writing.
- 1.5 The PRODUCTS are produced by using several components. The price for the PRODUCT will be calculated using the assumptions as depicted in the Excel sheet set in Table 1 below and will be subject to the open book calculation review.
- 1.6 Deprecation of the Capex investments will be on the first 3.000.000 PRODUCTS.
- 1.7 Difference between the actual cost of the PRODUCT and the paid price will be compensated to the other party with a credit note which can be settled with a subsequent PURCHASE ORDER or repaid to CUSTOMER respectively CONTRACTOR within 30 days of such request by CUSTOMER or CONTRACTOR.
- 1.8 Unforeseen cost and risks, products development and certification is set at 15% of the cost price without the depreciation cost for the initial price calculation but this will be part of the open book adjustment.
- 1.9 The margin is set at 0%
- 1.10 The price for labour is estimated at € 55,-. This amount will be part of the open book calculation.

Figuur 276: OAKVC18-000036536

1717 Bij Overeenkomst 1 is een kostprijsofbouw opgenomen. Deze kostprijsofbouw omvat het gebruik van grondstoffen, verpakking, energie, arbeid, afschrijvingen, en een post voor *“Overhead, unforeseen costs and risk”* van 15%. De prijsopbouw van € 0,72 in Overeenkomst 1 is als volgt:¹⁸⁴¹

¹⁸⁴¹ OAKVC18-000036536.

Main Statistics Face Mask production					
Bill of material	value	unit	waste %	price / unit	price / piece
Spunbond material (outside)	0,00486	kg / mask	10%	€ 2,15	€ 0,0115
Spunbond material (inside)	0,001215	kg / mask	10%	€ 2,83	€ 0,0038
Hygienic material	0,00405	kg / mask	10%	€ 5,02	€ 0,0224
Efficiency layer	0,00405	kg / mask	10%	€ 38,80	€ 0,1729
Elastic strap	0,4	m / mask	1%	€ 0,06	€ 0,0242
Metal strip	0,09	m / mask	1%	€ 0,06	€ 0,0055
Gasket	0,08	m / mask	10%	€ 0,18	€ 0,0158
Raw material total				€	0,2560
Packaging	value	per # pieces		price / unit	price / piece
small box	1	20		€ 0,62	€ 0,0310
large box	1	300		€ 0,95	€ 0,0032
Foil	1	5000		€ 1,18	€ 0,0002
Pallet	1	12000		€ 4,00	€ 0,0003
Packaging Total				€	0,0347
Energy					price / piece
heating and electricity					€ 0,0150
Labour costs	# employees	hourly rate	shift length	Allowance	Total costs shift
Team 1	3	€ 55,00	8	0%	€ 1.320
Team 2	3	€ 55,00	8	25%	€ 1.650
Team 3	3	€ 55,00	8	50%	€ 1.980
Subtotal day					€ 4.950
Costs / mask				34.272	€ 0,1444
Investments	Investment	PRODUCTS			price / piece
Depreciation costs	€ 600.000,00	3.000.000			€ 0,2000
Total costs /mask					€ 0,6502
Overhead, unforeseen costs and risk				15%	€ 0,0675
Sales price					€ 0,72

Figuur 277: OAKVC18-000036536

11.10.3

Prijs Overeenkomst 2

1718 Ongeveer een jaar na Overeenkomst 1 wordt op 26 april 2021 Overeenkomst 2 afgesloten, met een vaste prijs van € 0,97 per mondmasker. In Overeenkomst 2 wordt het volgende vermeld over de prijs van de mondmaskers:¹⁸⁴²

3. Prijs, facturering en levering

- 3.1 De aan Opdrachtnemer te betalen prijs voor de Producten zoals beschreven in bijlage 1 bedraagt EUR **0,97** per Product, exclusief BTW. De BTW wordt alleen in rekening gebracht indien en voor zover daarvoor geen vrijstelling is verleend.
- 3.2 De prijs zoals genoemd in het eerste lid geldt voor de duur van deze Overeenkomst.

Figuur 278: OAKVC18-000017101

1719 In paragraaf 3.1 van Overeenkomst 2 wordt verwezen naar de in bijlage 1 genoemde prijs van € 0,97 per product.¹⁸⁴³ Bijlage 1 betreft een e-mail van Functionaris 1 Afpro aan VWS van 25 februari 2021. In deze e-mail schrijft Functionaris 1 Afpro het volgende over de prijs per mondmasker: "Bij levering in volle vrachtwagens kunnen we deze masker voor €0,97 per stuk aanbieden. Bij levering aan ziekenhuizen zien we dat voor dergelijke kwaliteiten

¹⁸⁴² OAKVC18-000017101.

¹⁸⁴³ OAKVC18-000017101.

een prijs van rond de €1,50 gebruikelijk is echter hechten wij veel waarde aan het samenwerken met VWS en het LCH.¹⁸⁴⁴

- 1720 Afpro licht aan Deloitte toe dat de door Afpro verstrekte prijsopbouw bij het Addendum kan worden gezien als de onderbouwing voor de prijs bij Overeenkomst 2. Op 6 november 2020 licht Afpro de opbouw van deze prijs toe in een e-mail aan VWS. In deze e-mail wordt bij de prijs van € 0,97 het volgende toegelicht: *“Daarnaast hebben we de commerciële toeslag en aansprakelijkheid aan toegevoegd.”* Bij de e-mail wordt een onderbouwing van de kostprijs toegevoegd van € 0,72, met een toeslag van 12% voor *“Overhead, onvoorzien en risico”* en een toeslag voor *“Profit & liability”* van 20%.¹⁸⁴⁵

- 1721 De door Afpro verstrekte prijsopbouw bij het Addendum is als volgt:¹⁸⁴⁶

Main Statistics Face Mask production					
Bill of material	value	unit	waste %	price / unit	price / piece
Spunbond material (outside)	0.00243	kg / mask	100%	€ 5.33	€ 0.0259
Spunbond material (inside)	0.00122	kg / mask	100%	€ 2.83	€ 0.0069
Hygienic material	0.00405	kg / mask	100%	€ 5.02	€ 0.0407
Efficiency layer	0.00405	kg / mask	100%	€ 38.80	€ 0.3143
Elastic strap	0.3	m / mask	100%	€ 0.06	€ 0.0360
Metal strip	0.09	m / mask	100%	€ 0.06	€ 0.0106
Gasket	0.08	m / mask	100%	€ 0.18	€ 0.0295
Raw material total					€ 0.4639
Packaging	value	per # pieces		price / unit	price / piece
small box	1	20		€ 0.62	€ 0.0310
large box	1	300		€ 0.95	€ 0.0032
Foil	1	5000		€ 1.18	€ 0.0002
Pallet	1	12000		€ 4.00	€ 0.0003
Packaging Total					€ 0.0347
Energy					price / piece
heating and electricity					€ 0.0100
Labour costs	# employees	hourly rate	shift length	Allowance	Total costs shift
Team 1	4	€ 44.00	8	0%	€ 1,408.000
Team 2	4	€ 44.00	8	25%	€ 1,760.000
Team 3	4	€ 44.00	8	50%	€ 2,112.000
Subtotal day					€ 5,280.000
Costs / mask				25,000	€ 0.2112
Total costs / mask					€ 0.72
Overhead, onvoorzien en risico				12%	€ 0.09
Sales price excl liability & profit					€ 0.81
Profit & liability					€ 0.16
Final sales price to LCH					€ 0.97
Output of machine	value	unit			
# masks	30	pcs / minute			
# hours / day	18	hours / day			
Production efficiency	65%				
Output / day	21,060	pcs / day			

Figuur 279: OAKVC2-000087690

¹⁸⁴⁴ OAKVC2-000171758.

¹⁸⁴⁵ OAKVC2-000087689; OAKVC2-000087690.

¹⁸⁴⁶ OAKVC2-000087690.

1722 De kostprijzen uit Overeenkomst 1 en Overeenkomst 2 zijn hier met elkaar vergeleken:

Onderdeel prijs	Overeenkomst 1		Overeenkomst 2	
Raw material	Waste 1-10%	€ 0,26	Waste 100%	€ 0,46
Packaging		€ 0,03		€ 0,03
Heating and electricity		€ 0,02		€ 0,01
Labour costs	3 employees	€ 0,14	4 employees	€ 0,21
Total costs / mask		€ 0,45		€ 0,72
Overhead, unforeseen costs and risk	15%	€ 0,07	12%	€ 0,09
Depreciation costs		€ 0,20		-
Profit & liability		-	20%	€ 0,16
Final sales price to LCH		€ 0,72		€ 0,97

Tabel 49: Vergelijking prijsopbouw Overeenkomsten Afpro

11.10.4 Afspraken over winst

1723 In Overeenkomst 1 en Overeenkomst 2 worden verschillende afspraken met Afpro gemaakt over de prijs van de mondmaskers. Overeenkomst 1 gaat uit van een kostprijs (zonder winst), terwijl in Overeenkomst 2 een vaste prijs (met de mogelijkheid van winst) wordt overeengekomen. In interviews met Deloitte licht Afpro toe dat er winst is gemaakt, maar enkel over de leveringen onder Overeenkomst 2.

11.10.4.1 Overeenkomst 1: Afpro levert voor kostprijs

1724 In Overeenkomst 1 komt Afpro met VWS en Mediq (namens VWS) overeen dat er geleverd wordt tegen kostprijs:

*[...] the difference between the actual cost of the PRODUCT and the paid price will be compensated to the other party with a credit note which can be settled with a subsequent PURCHASE ORDER or repaid to CUSTOMER respectively CONTRACTOR within 30 days of such request by COSTUMER or CONTRACTOR. [...]*¹⁸⁴⁷

1725 Hieruit volgt dat, in het geval van een verschil tussen de kostprijs en de door VWS betaalde prijs, dit verschil zal worden gecompenseerd. Aangezien in de kostprijs variabele kostenposten, zoals onvoorziene kosten, worden opgenomen, bestaat de mogelijkheid van een dergelijk verschil. In interviews licht **Functionaris 11 LCH** toe dat er, als mitigerende maatregel, in Overeenkomst 1 tevens een 'right to audit' wordt opgenomen. Volgens Overeenkomst 1 houdt dit in dat VWS binnen een maand na de laatste levering door Afpro inzicht in de door Afpro gemaakte kosten kan vorderen. In interviews met Deloitte geeft **Functionaris 11 LCH** aan dat deze afspraak is gemaakt in het licht van de risico's die inherent zijn aan het gebruik van de kostprijs. Daarnaast wordt in Overeenkomst 1 overeengekomen dat er geen sprake mag zijn van een marge: "The margin is set at 0%".

¹⁸⁴⁷ OAKVC18-000036536.

1726 **Functionaris 1 Afpro** merkt bij het doen van de eerste aanbieding op dat er geen winst gemaakt zal worden: *“De maskers hebben een zeer scherpe “non profit” prijs van net onder €0,50 terwijl er wel een FFP2 masker beschikbaar komt wat juist voor de ziekenhuizen van groot belang is.”*¹⁸⁴⁸ Ook schrijft **Functionaris 1 Afpro**: *“Zoals besproken gaat het ons hier zeker niet om snel winst te halen maar een bijdrage te leveren aan het oplossen van de Corona crisis.”*¹⁸⁴⁹

1727 In interviews licht **Functionaris 1 Afpro** toe dat deze ‘scherpe non-profitprijs’ was bedoeld om Afpro ‘af te zetten’ tegen andere aanbieders. Afpro was niet voornemens om onnodig extreme prijzen te vragen. Tevens geeft **Functionaris 1 Afpro** aan dat Afpro destijds de hoeveelheid uitval van de machine heeft onderschat. **Functionaris 1 Afpro** licht toe dat het aantal ‘first time right’ geproduceerde mondmaskers *“aanzienlijk lager lag dan verwacht”*, waardoor de kosten hoger waren.

1728 In het Parool verschijnt op 14 mei 2020 een uitgebreid artikel over de mondmaskerproductie in Nederland. In het artikel is een citaat opgenomen van Afpro: *“Overigens niet met het idee om daarmee miljonair te worden, want winst wordt er met deze kapjes niet gemaakt. De maskers worden geleverd tegen kostprijs; minder dan een euro per stuk. Exacte bedragen mogen ze niet noemen. Maar het is een factor vier tot vijf lager dan wat er nu wordt gevraagd. We willen later niet het verwijt krijgen dat we ons hebben verrijkt met het leed van anderen.”*¹⁸⁵⁰

1729 Aan Deloitte licht **Functionaris 2 Afpro** toe dat noch het LCH, noch VWS, noch Mediq heeft verzocht om een audit op de gehanteerde *“open book”*-calculatie nadat de levering onder Overeenkomst 1 was voldaan. Betrokkenen van VWS en het LCH lichten aan Deloitte toe dat zij niet weten of er een beroep is gedaan op de mogelijkheid van een audit door VWS. Een nacalculatie van de door Afpro gerealiseerde kostprijs onder Overeenkomst 1 heeft niet plaatsgevonden.

1730 Deloitte heeft met Afpro meerdere gesprekken gehad over een financieel overzicht voor de realisatie van de productiekosten onder Overeenkomst 1. Afpro heeft aan Deloitte vier versies van een financieel overzicht verstrekt waaruit volgens Afpro volgt dat Afpro over de leveringen onder Overeenkomst 1 geen winst heeft gemaakt. In alle vier de versies bedraagt de ‘opbrengst uit verkoop’ € 2.160.000. De ‘kostprijs omzet’ (materiaal) loopt in de verschillende versies uiteen tussen € 502.971 en € 849.917. De ‘productie kosten’ (arbeid en overhead) lopen in de verschillende versies uiteen tussen € 814.166 en € 1.179.432. De toegerekende ‘investeringskosten’ variëren in de verschillende versies tussen € 748.125 en € 1.137.410.

¹⁸⁴⁸ OAKVC10-000032448; OAKVC10-000032449.

¹⁸⁴⁹ OAKVC10-000019138.

¹⁸⁵⁰ Nooit meer vechten om Chinese mondkapjes; we maken ze nu zelf / Raymond Boere. - IN: Parool. - 14 mei 2020.

11.10.4.2 Overeenkomst 2: Afpro levert voor vaste prijs

1731 In Overeenkomst 2 zijn geen afspraken gemaakt over een 'open book' of een 'right to audit'.¹⁸⁵¹ De mogelijkheid tot het maken van winst (of verlies) is onderdeel van de vaste prijs. In interviews licht Afpro aan Deloitte toe dat er als gevolg van deze afgesproken vaste prijs uiteindelijk winst is gemaakt.

1732 Op 13 april 2021 verschijnt er een artikel in het Noordhollands Dagblad, waarin Afpro terugblik op de voorgaande periode. Volgens Afpro wil VWS de productie door Afpro in stand houden, mede ten behoeve van de buffer-voorraad. Afpro heeft inmiddels een aparte afdeling voor de productie van mondkmaskers. Omdat de PBM-markt grotendeels is hersteld, wordt er, op verzoek van VWS, geproduceerd tegen een commercieel tarief, aldus Afpro.¹⁸⁵²

11.11 Leveringen en betalingen

11.11.1 Inleiding

1733 Deze paragraaf gaat in op de feiten en omstandigheden met betrekking tot het (aan)betalen en leveren van de mondkmaskers van de Afpro-orders. VWS en Afpro sluiten twee Overeenkomsten – afgezien van het Addendum, waaraan geen uitvoering wordt gegeven – voor het leveren van respectievelijk 3 miljoen en 9,1 miljoen FFP2-mondmaskers. De mondkmaskers onder Overeenkomst 1 worden alle geleverd en betaald. De mondkmaskers onder Overeenkomst 2 worden deels geleverd en betaald (circa 3,6 miljoen mondkmaskers).

11.11.2 Leveringen

11.11.2.1 Leveringen onder Overeenkomst 1

1734 Zoals beschreven in paragraaf 11.9.2 'Overeenkomst 1', komen Afpro, VWS en Mediq (namens VWS) in Overeenkomst 1 overeen dat Afpro drie miljoen mondkmaskers levert.¹⁸⁵³ De relevante deelordernummers, de leveringsdata en de leveringsvolumes zijn vermeld in de Purchase Order.¹⁸⁵⁴ In de Purchase Order maken Afpro en Mediq (namens het LCH) de volgende afspraken met betrekking tot de leveringen.¹⁸⁵⁵

¹⁸⁵¹ OAKVC18-000017101.

¹⁸⁵² Een gok voor de prijs van een paar Ferrari's. Alkmaars luchtfilterbedrijf begint door 'toevallig' aanbod mondkapjesfabriek en groeit uit tot specialist' / Martijn Gijsbertsen. – IN: Noordhollands Dagblad. – 13 april 2021.

¹⁸⁵³ Mediq licht aan Deloitte toe dat VWS dit is overeengekomen met Afpro. Mediq heeft niet met Afpro onderhandeld. Om uitvoering aan de overeenkomst te kunnen geven, heeft VWS Mediq gevraagd deze overeenkomst, net als de werkzaamheden van Mediq voor VWS onder het LCH, via de entiteit Mediq Nederland B.V. te laten lopen. Op verzoek van VWS heeft Mediq Nederland B.V. de overeenkomst mede ondertekend.

¹⁸⁵⁴ Zie paragraaf 11.9.2.4 'Inkooporder bij Overeenkomst 1'.

¹⁸⁵⁵ OAKLC14-001116083.

Deelordernummer	Verwachte leveringsdatum	Leveringsvolume
LCH2020-0227-01	22 mei 2020	40.824 stuks
LCH2020-0227-02	29 mei 2020	163.296 stuks
LCH2020-0227-03	5 juni 2020	292.118 stuks
LCH2020-0227-04	19 juni 2020	426.384 stuks
LCH2020-0227-05	26 juni 2020	492.156 stuks
LCH2020-0227-06	3 juli 2020	508.082 stuks
LCH2020-0227-07	3 juli 2020	508.082 stuks
LCH2020-0227-08	10 juli 2020	508.082 stuks
LCH2020-0227-09	17 juli 2020	61.126 stuks

Tabel 50: Overeengekomen leveringsgegevens uit het door Afpro en Mediq (namens het LCH) ondertekende LCH-inkooporderformulier

1735 Afpro levert ruim 3 miljoen mondmaskers onder het ordernummer LCH2020-0227 tussen 16 juli 2020¹⁸⁵⁶ en 31 mei 2021.¹⁸⁵⁷ Het verschil tussen de verwachte leveringsperiode (i.e. mei – juli 2020) en de daadwerkelijke leveringsperiode (i.e. juli 2020 – mei 2021) is het gevolg van vertragingen rondom het certificeringsproces,¹⁸⁵⁸ in combinatie met een lagere output van de productie per dag.¹⁸⁵⁹

1736 Het LCH concludeert dat Afpro de levering van drie miljoen mondmaskers volledig heeft voldaan. Dit volgt uit een e-mail van het LCH aan VWS op 20 oktober 2021 over de administratieve afronding van order LCH2020-0227. In deze e-mail wordt door het LCH beschreven dat er 11.950 mondmaskers te veel zijn geleverd, maar dat Afpro in de veronderstelling verkeert dat zij 10.720 stuks te veel heeft geleverd. Opgemerkt wordt door het LCH: *“Wij hebben ten aanzien van de LCH order 3.000.000 stuks besteld en betaald (na eindafrekening cf. onderstaande e-mail), terwijl wij volgens onze goederen ontvangstregistratie (Wolf / Inbound lijst) 3.011.950 stuks hebben ontvangen (klein verschil meer ontvangen dan de 10.720 stuks die leverancier aangeeft > in ons voordeel dus).”*¹⁸⁶⁰

1737 In deze e-mail is eveneens een screenshot van het ontvangstregistratiesysteem van het LCH opgenomen, waaruit blijkt dat Afpro 3.011.950 mondmaskers heeft geleverd onder ordernummer LCH2020-0227:¹⁸⁶¹

¹⁸⁵⁶ OAKLC14-003926545.

¹⁸⁵⁷ OAKLC14-000983435; OAKLC14-000276780.

¹⁸⁵⁸ Zie paragraaf 11.12 ‘Kwaliteit’.

¹⁸⁵⁹ OAKVC10-000027168; OAKVC2-000087512; OAKVC2-000087513.

¹⁸⁶⁰ OAKLC14-000276780.

¹⁸⁶¹ OAKLC14-000276780.

Ontvangen hoeveelheid volgens Wolf / Inbound lijst

WOLF LCHApp_Algemeen_Productie

Posts

Bestanden

Inbound Lijst

+

Order

Suborder

Levering

In transit

Ontvangst

Kwaliteit

ORDER_NR

LEVERANCIER_VERKOPER

PRODUCT_CATEGORIE

PRODUCT

SKU_NR

LCH2020-0227

Alle

Alle

Alle

Alle

ETA

QRS_ORDER_NR

LOT_NR

CONTACT_PERSOON_INKOOP

AANDRAGER

Alle

Alle

Alle

Alle

Rese

ORDER_NR

SUB_ORDER_NR

LEVERING_NR

IN_TRANSIT_NR

LOT_NR

QRS_ORDER_NR

TRANSACTION_TYPE

ONTVANGEN_STUKS

AANTAL_OMDOOS_ONTVANGEN

AANTAL_PALLETS_ONTVANGEN

ONTVANGST_DATUM

ONTVANGST_CATEGORIE

PRD

LCH2020-0227

01

2025

307477

ALGEMEEN

64.800

216

9

LCH2020-0227

01

1999

306435

ALGEMEEN

40.700

136

6

donderdag 16 juli 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

01

1999

306435

CORRECTIE

150

0

0

donderdag 16 juli 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

01

2564

328964

ALGEMEEN

61.800

77

4

woensdag 15 september 2021

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

02

2143

309592

ALGEMEEN

96.000

1.920

17

vrijdag 28 augustus 2020

LCH2020-0227

02

2143

309592

CORRECTIE

-96.000

-1.920

-17

vrijdag 28 augustus 2020

LCH2020-0227

02

2143

312872

ALGEMEEN

99.700

333

17

dinsdag 28 juli 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

03

2165

311891

ALGEMEEN

72.000

240

10

vrijdag 30 oktober 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

03

2151

311023

ALGEMEEN

93.600

312

13

vrijdag 18 september 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

03

2218

313772

ALGEMEEN

37.500

75

3

vrijdag 30 oktober 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

03

2221

313775

ALGEMEEN

7.200

24

1

vrijdag 30 oktober 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2219

313774

ALGEMEEN

45.000

90

4

vrijdag 30 oktober 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2220

313773

ALGEMEEN

57.600

72

3

vrijdag 30 oktober 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2222

313777

ALGEMEEN

14.400

24

1

vrijdag 30 oktober 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2273

315657

ALGEMEEN

172.800

216

9

maandag 30 november 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2279

315658

ALGEMEEN

75.000

150

6

maandag 30 november 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2282

315671

ALGEMEEN

82.500

125

5

woensdag 30 december 2020

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2315

317262

ALGEMEEN

211.200

422

11

maandag 4 januari 2021

FFP2 Maskers

999

LCH2020-0227

04

2316

317261

ALGEMEEN

75.000

150

6

maandag 4 januari 2021

FFP2 Maskers

999

Totaal

3.011.950

5.541

221

Figuur 280: OAKLC14-000276780

Het LCH en Afpro komen per e-mail overeen dat de hierboven genoemde 10.720 mondmaskers die Afpro te veel heeft geleverd onder ordernummer LCH2020-0227 zullen worden ondergebracht bij de leveringen van Overeenkomst 2 (i.e. bij het CIBG).

Leveringen onder Overeenkomst 2

Zoals beschreven in paragraaf 11.9.3 'Overeenkomst 2', komen Afpro en VWS in Overeenkomst 2 overeen dat Afpro 9,1 miljoen FFP2-mondmaskers levert. Aan Afpro is hierbij ordernummer CIBG-4178 doorgegeven.¹⁸⁶²

De afgesproken leveringsdata en leveringsvolumes zijn gespecificeerd in een bijlage bij Overeenkomst 2. Hierin is vermeld dat Afpro tussen de weken 16 en 50 van 2021 zestien leveringen zal doen van elk 550.000 mondmaskers en dat zij in week 52 van 2021 een laatste levering zal doen van 300.000 mondmaskers, om de order van 9,1 miljoen mondmaskers volledig te maken.¹⁸⁶³

Vanwege een gebrek aan opslagcapaciteit bij het LCH verzoekt VWS Afpro eind maart 2021 om haar leveringen te vertragen.¹⁸⁶⁴ Hoewel dit verzoek in eerste instantie betrekking heeft op de eerdere leveringen van Afpro (de eerste order), komen VWS en Afpro in april 2021 overeen dat ook de leveringen onder Overeenkomst 2 zullen

¹⁸⁶² OAKLC14-002020608.

¹⁸⁶³ OAKVC16-000016335.

¹⁸⁶⁴ OAKVC2-000001528.

worden vertraagd.¹⁸⁶⁵ Naar aanleiding van dit verzoek deelt Afpro in mei 2021 een aangepast leveringsschema.¹⁸⁶⁶ Volgens dit nieuwe leveringsschema doet Afpro haar leveringen onder Overeenkomst 2 van week 21 (eind mei) van 2021 tot en met week 12 (eind maart) van 2022.¹⁸⁶⁷

- 1742 Vóór 1 juni 2021¹⁸⁶⁸ doet Afpro één levering onder ordernummer CIBG-4178. Dit is een levering van 392.900 FFP2-mondmaskers.¹⁸⁶⁹ Daarnaast komen, zoals reeds uiteengezet in paragraaf 11.11.2.1 'Leveringen onder Overeenkomst 1', Afpro en het LCH in oktober 2021 overeen dat de 10.720 mondmaskers die Afpro te veel heeft geleverd onder ordernummer LCH2020-0227 deel zullen uitmaken van de leveringen onder CIBG-4178.

11.11.2.3 Afwikkeling leveringen (na onderzoeksperiode)

- 1743 Na 1 juni 2021¹⁸⁷⁰ continueert Afpro haar leveringen onder ordernummer CIBG-4178. Dit blijkt uit verschillende e-mails, pakbonnen en inboekrapporten.¹⁸⁷¹

- 1744 Vanaf 1 oktober 2021 is een NEN-EN 149+A1-certificering de enige geldige certificeringswijze, omdat het leveren onder een 'Covid use only'-CE-certificering vanaf die datum niet meer is toegestaan. Afpro beschikt op 1 oktober 2021 niet over een dergelijke certificering. Vanwege het niet voldoen aan deze voorwaarde, vervalt Overeenkomst 2 per 1 oktober 2021 en stoppen de leveringen van Afpro.¹⁸⁷² In totaal levert Afpro aan het LCH 3.668.320 van de overeengekomen 9,1 miljoen mondmaskers onder Overeenkomst 2.¹⁸⁷³

- 1745 VWS en Afpro sluiten in juli 2022 een derde overeenkomst af (hierna: "Overeenkomst 3"). Vanaf 11 maart 2022 beschikt Afpro over een NEN-EN 149+A1-certificering, zo blijkt uit Overeenkomst 3. In Overeenkomst 3 komen VWS en Afpro overeen dat Afpro 5,4 miljoen mondmaskers levert.¹⁸⁷⁴ Van 11 april tot 27 oktober 2022 levert Afpro circa 5,4 miljoen mondmaskers voor Overeenkomst 3.¹⁸⁷⁵ Overeenkomst 3 valt buiten de Onderzoeksperiode en is niet nader door ons onderzocht.

¹⁸⁶⁵ OAKVC2-000042678.

¹⁸⁶⁶ OAKVC2-000042402.

¹⁸⁶⁷ OAKVC2-000042403.

¹⁸⁶⁸ Deze datum markeert het einde van de scope van het Onderzoek.

¹⁸⁶⁹ OAKLC14-000983436.

¹⁸⁷⁰ Deloitte merkt op dat de gecollecteerde data is begrensd tot 1 juni 2021.

¹⁸⁷¹ OAKLC14-002020608; OAKLC14-002019362; OAKLC14-000189503; OAKLC14-000188798; OAKLC14-000187989; OAKLC14-000183708; OAKLC14-000186661; OAKLC14-000187984; OAKLC14-003929097; OAKLC14-003929120; OAKLC14-000187682.

¹⁸⁷² OAKLC14-002019492.

¹⁸⁷³ OAKD04-0005-00000065; OAKD04-0005-00000064; OAKD04-0005-00000062; OAKD04-0005-00000061; OAKD04-0005-00000060; OAKD04-0005-00000059; OAKD04-0005-00000058; OAKD04-0005-00000063; OAKD04-0005-00000066.

¹⁸⁷⁴ OAKD0363-000000007.

¹⁸⁷⁵ OAKD03-0013-00000022; OAKD03-0013-00000023; OAKD03-0013-00000024; OAKD03-0013-00000025; OAKD03-0013-00000026; OAKD03-0013-00000027; OAKD03-0013-00000028; OAKD03-0013-00000029; OAKD03-0013-00000030; OAKD03-0013-00000031; OAKD03-0013-00000032; OAKD03-0013-00000033; OAKD03-0013-00000034; OAKD03-0013-00000035; OAKD03-0013-00000036.

11.11.3

Betalingen

11.11.3.1

Betalingen onder Overeenkomst 1

1746 Zoals beschreven in paragraaf 11.9.2 'Overeenkomst 1', komen Afpro, VWS en Mediq in Overeenkomst 1 een order overeen voor drie miljoen mondmaskers, met een totaalbedrag van € 2.160.000. Partijen komen ook overeen dat Afpro een aanbetaling ontvangt van € 470.880 en dat het restant na levering wordt betaald.¹⁸⁷⁶

1747 Uit de LCH-administratie volgt dat Afpro een bedrag van € 569.764,80 ontvangt op 15 mei 2020. Volgens de factuur van Afpro aan Mediq betreft dit de aanbetaling, inclusief 21% btw.¹⁸⁷⁷

1748 Uit de LCH-administratie volgt dat Mediq (namens het LCH) in de periode van 8 september 2020 tot en met 17 mei 2021 dertien betalingen doet aan Afpro voor leveringen onder Overeenkomst 1. Het totale bedrag dat in deze periode wordt betaald, bedraagt € 1.660.472,51. Vanwege een tijdelijke btw-ontheffing voor mondmaskers wordt over geen van de leveringen btw gefactureerd, zo blijkt uit de facturen van Afpro.¹⁸⁷⁸

1749 Uit de LCH-administratie volgt derhalve dat Afpro in totaal € 2.230.237,31 ontvangt voor de leveringen onder Overeenkomst 1.¹⁸⁷⁹ Dit totaalbedrag is de som van de aanbetaling inclusief btw en de betalingen na levering (zonder btw). Het LCH bericht Afpro na 1 juni 2021¹⁸⁸⁰ dat Afpro te veel ontvangen heeft voor de leveringen onder ordernummer LCH2020-0227.¹⁸⁸¹ Afpro dient een bedrag van € 70.237,31 terug te betalen. Dit bedrag betreft een correctie van ten onrechte in rekening gebrachte btw minus de verrekening van een nog openstaand factuurbedrag.¹⁸⁸²

1750 Op 20 oktober 2021 legt het LCH aan Afpro uit hoe het bedrag van € 70.237,31 is opgebouwd. Het LCH verzoekt Afpro om dit bedrag terug te storten, onder vermelding van het kenmerk "Eindafrekening order LCH2020-0227".¹⁸⁸³ Afpro betaalt dit bedrag op 29 oktober 2021 via Mediq aan het LCH terug.¹⁸⁸⁴

¹⁸⁷⁶ OAKVC18-000036536.

¹⁸⁷⁷ OAKLC14-000047031.

¹⁸⁷⁸ OAKD00-0004-00002967; OAKLC14-004021395; OAKD00-0004-00003279; OAKD00-0004-00003595; OAKD00-0004-00003604; OAKD00-0004-00004844; OAKD00-0004-00004845; OAKD00-0004-00005358; OAKD00-0004-00006370; OAKD00-0004-00006718; OAKD00-0004-00006931; OAKD00-0004-00007194; OAKD00-0004-00007420.

¹⁸⁷⁹ Het in Bijlage G 'Totaaloverzicht PBM-leveranciers' opgenomen bedrag bij leverancier Afpro van € 12.910.907 bestaat uit een bedrag van € 2.230.237 wat betaald is onder Overeenkomst 1 en een bedrag van € 10.680.670 (inclusief btw) als openstaande betalingsverplichting onder Overeenkomst 2.

¹⁸⁸⁰ De Onderzoekperiode loopt tot juni 2021, hetgeen invloed heeft op de verzamelde en beschikbare informatie.

¹⁸⁸¹ OAKLC14-001116082; OAKLC14-001116083; OAKLC14-000041720; OAKLC14-000041721; OAKLC14-000042392; OAKLC14-000042393; OAKLC14-003613501; OAKLC14-000042414; OAKLC14-000975267; OAKLC14-000983434; OAKLC14-000276829; OAKLC14-000043272; OAKLC14-000043273; OAKLC14-000980227; OAKLC14-000974839; OAKLC14-000043508; OAKLC14-000276780.

¹⁸⁸² OAKLC14-000043508.

¹⁸⁸³ OAKLC14-000043508.

¹⁸⁸⁴ OAKD03-0014-000000001.

11.11.3.2 Betalingen onder Overeenkomst 2

1751 Zoals beschreven in paragraaf 11.9.3 'Overeenkomst 2', komen Afpro en VWS in Overeenkomst 2 een order overeen voor 9,1 miljoen mondmaskers. Met de prijs van € 0,97 per mondmasker betekent dit een totaalbedrag van € 8.827.000. Afpro en VWS komen daarnaast overeen dat het CIBG na elke deellevering betaalt voor de geleverde mondmaskers.

1752 Onder ordernummer CIBG-4178 vindt op 31 mei 2021 de enige levering vóór 1 juni 2021 plaats.¹⁸⁸⁵ De betaling voor deze levering en de betalingen voor daaropvolgende leveringen onder ordernummer CIBG-4178 geschieden na de Onderzoekperiode (na 1 juni 2021).

11.11.3.3 Afwikkeling betalingen

1753 Uit de CIBG-administratie volgt dat het CIBG van 10 augustus tot en met 2 november 2021 negen betalingen doet aan Afpro, voor de leveringen onder Overeenkomst 2. Het totaalbedrag dat Afpro ontvangt in deze periode bedraagt € 3.558.270,40. Over geen van deze betalingen is btw gerekend.¹⁸⁸⁶ De betaling van 2 november 2021 bedraagt € 10.398,40, en heeft volgens de factuur betrekking op de levering van 10.720 mondmaskers.¹⁸⁸⁷ Dit betreft het leveringsoverschot onder ordernummer LCH2020-0227, waarvoor Afpro en het LCH overeenkwamen dat het onder ordernummer CIBG-4178 zou vallen en daarmee in rekening zou worden gebracht aan het CIBG.¹⁸⁸⁸

1754 Nu Afpro vanaf 1 oktober 2021 niet meer voldoet aan de voorwaarden van Overeenkomst 2 (inzake de certificering; zie hiervoor),¹⁸⁸⁹ komt Overeenkomst 2 op die dag te vervallen. De leveringen van Afpro¹⁸⁹⁰ stoppen, en daarmee ook de betalingen.

1755 Medio 2022 sluiten VWS en Afpro Overeenkomst 3 (nadat Afpro een NEN-EN 149+A1-certificering heeft ontvangen).¹⁸⁹¹ In 2022 betaalt het CIBG voor de in Overeenkomst 3 overeengekomen levering van circa 5,4 miljoen mondmaskers in totaal € 6.349.247,52.¹⁸⁹²

¹⁸⁸⁵ OAKLC14-000983436. De onderzoekperiode loopt tot juni 2021, wat invloed heeft op de verzamelde en beschikbare informatie.

¹⁸⁸⁶ OAKD04-0005-00000065; OAKD04-0005-00000064; OAKD04-0005-00000062; OAKD04-0005-00000061; OAKD04-0005-00000060; OAKD04-0005-00000059; OAKD04-0005-00000058; OAKD04-0005-00000063; OAKD04-0005-00000066.

¹⁸⁸⁷ OAKD04-0005-00000060.

¹⁸⁸⁸ Zie paragraaf 11.11.2.1 'Leveringen onder Overeenkomst 1'.

¹⁸⁸⁹ Afpro beschikt niet over een NEN-EN 149+A1-certificering, die per 1 oktober 2021 de enige geldige certificeringswijze is.

¹⁸⁹⁰ OAKLC14-002019492.

¹⁸⁹¹ OAKD03-0012-00000001; OAKD03-0012-00000002; OAKD03-0012-00000003; OAKD03-0012-00000004; OAKD03-0012-00000005; OAKD03-0012-00000006; OAKD03-0012-00000007; OAKD03-0012-00000008; OAKD03-0012-00000009; OAKD03-0012-00000010; OAKD03-0012-00000011; OAKD03-0012-00000012; OAKD03-0012-00000013; OAKD03-0012-00000014; OAKD03-0012-00000015.

¹⁸⁹² Inclusief 9.600 extra geleverde mondmaskers (en bedrag is inclusief btw).

11.12

Kwaliteit

11.12.1

Certificering van mondmaskers

11.12.1.1

Achtergrondinformatie bij de certificering van mondmaskers

1756 Om PBM, zoals FFP2-mondmaskers, op de markt te mogen brengen, is een CE-certificering nodig.¹⁸⁹³ Om een CE-certificering te verkrijgen, moeten de PBM en het achterliggende productieproces worden getest door een 'notified body'. Dit is een instantie die nagaat of de betreffende PBM voldoen aan de toepasselijke wet- en regelgeving (i.e. de conformiteitsbeoordeling).¹⁸⁹⁴

1757 Zoals beschreven in hoofdstuk 2 'Normenkader', lopen de doorlooptijden van het testen van PBM door notified bodies op tijdens de COVID-19-crisis.¹⁸⁹⁵ Vanwege deze wachttijden, en de noodzaak tot het op de markt brengen van mondmaskers, publiceert de Europese Commissie op 16 maart 2020 een aanbeveling (hierna: "Aanbeveling").¹⁸⁹⁶ Deze Aanbeveling moet het op de markt brengen van mondmaskers vergemakkelijken door: 1) notified bodies voorrang te laten geven aan het testen van onder andere FFP2-mondmaskers en 2) te voorzien in (tijdelijke) procedures waarmee mondmaskers op de markt mogen worden gebracht zonder een afgeronde of gestarte conformiteitsbeoordelingsprocedure.¹⁸⁹⁷ Aldus versimpelt en versnelt de Aanbeveling de reguliere CE-certificeringsprocedure.¹⁸⁹⁸ Als resultaat van deze versnelde procedure wordt er een speciaal certificaat afgegeven, dat alleen voor PBM in het kader van COVID-19 mag worden gebruikt.¹⁸⁹⁹ Dit is het reeds genoemde 'COVID use only'-CE-certificaat.

11.12.1.2

Certificeringsafspraken tussen VWS en Afpro bij Overeenkomst 1

1758 Afpro produceert in de Onderzoekperiode twee typen FFP2-mondmaskers, namelijk TC-2-A1 (hierna: "type A") en TC-2-B1 (hierna: "type B"). De typen A en B hebben een verschillende pasvorm en moeten apart worden gecertificeerd.

1759 In Overeenkomst 1 (d.d. 24 april 2020) komen Afpro en VWS overeen dat Afpro drie miljoen FFP2-mondmaskers levert. Overeenkomst 1 bepaalt dat deze mondmaskers CE-gecertificeerd moeten zijn. Afpro mag bij de certificering gebruikmaken van de beschreven versnelde conformiteitsbeoordelingsprocedures voor een speciaal 'COVID use only'-CE-certificaat. In afwachting van het doorlopen van deze procedures mag Afpro mondmaskers leveren, mits een Nederlandse autoriteit de mondmaskers als voldoende veilig heeft beoordeeld. Dit wordt als volgt in Overeenkomst 1 beschreven:¹⁹⁰⁰

¹⁸⁹³ Verordening (EU) 2016/425.

¹⁸⁹⁴ Zie paragraaf 2.3.

¹⁸⁹⁵ OAKVC2-000096714; OAKD0363-000000007 (p. 2, overweging e).

¹⁸⁹⁶ Aanbeveling (EU) 2020/403.

¹⁸⁹⁷ Deze laatste optie wordt alleen in uitzonderlijke gevallen gebruikt.

¹⁸⁹⁸ De reguliere procedure volgt uit Aanbeveling (EU) 2020/403.

¹⁸⁹⁹ OAKVC1-000254910; OAKVC2-000061456; OAKVC2-000079026.

¹⁹⁰⁰ OAKVC18-000036536.

The **PRODUCT(S)**: means FFP2 Respiratory protective devices (filtering half masks), PPE of category III - will have the appropriate CE/ PPE certification in accordance with Regulation (EU) 2016/425¹. As the **PRODUCTS** fall within the scope of Commission Recommendation EU 2020/403² of 13 March 2020 on conformity assessment and market surveillance procedures within the context of the COVID-19 threat (the "Recommendation EU 2020/403"), the **CONTRACTOR** may also make use of the shortened certification procedure under this Recommendation EU 2020/403 for masks intended for COVID-19 use only (CE COVID-19 Healthcare PPE [Respiratory Protective Devices]). In accordance with article 7 of the Recommendation EU 2020/403, during the period the conformity assessment procedures, including the affixing of CE marking have not been fully finalised according to the harmonised rules, **CONTRACTOR** is authorised to produce and deliver the **PRODUCTS** to **CUSTOMER** (thus without CE/ PPE certification) on the condition that the national market surveillance authority(ies) find that the mask ensures an adequate level of health and safety in accordance with the essential requirements laid down in Regulation (EU) 2016/425.

Figuur 281: OAKVC18-000036536

- 1760 Afpro start, vóór aanvang van Overeenkomst 1, een 'COVID use only'-CE-certificeringsprocedure op bij de notified body BSI. Afpro bevestigt dit per e-mail aan het LCH op 22 april 2020, twee dagen voor aanvang van Overeenkomst 1.¹⁹⁰¹
- 1761 Op 6 juli 2020 e-mailt de Inspectie SZW aan Afpro haar besluit over het tijdelijk toelaten van type B van Afpro. Als bijlage is bij de e-mail een brief gevoegd, waarin aan Afpro wordt medegedeeld dat de Inspectie SZW Afpro toestaat om mondkmaskers te leveren, in afwachting van de 'COVID use only'-CE-certificeringsprocedure.¹⁹⁰²
- 1762 Op 1 september 2020 neemt Afpro per e-mail contact op met VWS en het LCH, om te laten weten dat de 'COVID use only'-CE-certificering van FFP2-mondmasker type B binnen is.¹⁹⁰³ In de bijlage bij deze e-mail deelt Afpro het testrapport van BSI. Uit dit rapport blijkt dat BSI de test-samples ontvangt op 29 juni 2020, en dat met de testprocedure wordt gestart op 17 augustus 2020.¹⁹⁰⁴ Het officiële certificaat deelt Afpro op 23 september 2020 met onder meer VWS. Op de volgende dag stuurt VWS dit certificaat door naar het LCH.¹⁹⁰⁵
- 1763 Op 2 oktober 2020 stuurt de Inspectie SZW een brief aan Afpro, waarin onder andere het volgende is vermeld: "Op grond van de inhoud van de door u aangeleverde documentatie en de positieve resultaten van de uitgevoerde filter penetratie test, waaruit voldoende invulling van de van toepassing zijnde veiligheids- en gezondheidseisen van EU-2016/425 blijkt - neemt de Inspectie SZW hierbij het besluit het AFPRO TC-2-A1 Filtering Face Piece (FFP2) tijdelijk op de Nederlandse markt toe te laten terwijl nog niet de volledige conformiteitsprocedure is afgerond." De Inspectie SZW verbindt hieraan de conclusie dat Afpro gestart is met de procedure voor het verkrijgen van een volledige CE-certificering en geeft aan dat er tot aan het moment dat deze certificering is afgegeven, geen CE-markering op de FFP2-mondmaskers mag worden aangebracht. Pas nadat de CE-certificering door een notified body is afgegeven, mag Afpro de CE-markering op haar mondkmaskers aanbrengen.¹⁹⁰⁶

¹⁹⁰¹ OAKVC1-000254910; OAKVC1-000254879; OAKVC1-000254880.

¹⁹⁰² OAKLC14-001472687; OAKLC14-001472688.

¹⁹⁰³ OAKVC1-000264656; OAKVC2-000096677.

¹⁹⁰⁴ OAKVC2-000096680.

¹⁹⁰⁵ OAKLC14-001474127; OAKLC14-001474128.

¹⁹⁰⁶ OAKLC14-002061604.

11.12.1.3

Certificeringsafspraken tussen VWS en Afpro bij Overeenkomst 2

1764

VWS en Afpro komen in Overeenkomst 2 (in april 2021) een andere afspraak dan in Overeenkomst 1 overeen ten aanzien van de CE-certificering voor de te leveren mondkmaskers. Uit Overeenkomst 2 volgt:

[...] Opdrachtnemer heeft het proces van CE-certificering conform NEN-EN 149+A1 in gang gezet op het moment van ondertekening van deze Overeenkomst en spant zich in om zo spoedig mogelijk het certificaat voor de FFP2 maskers te verkrijgen. De Overeenkomst loopt van 1 april 2021 tot en met 1 april 2022 en eindigt op dat moment van rechtswege zonder dat opzegging is vereist, tenzij de Minister uiterlijk een maand voor de voornoemde einddatum Opdrachtnemer verzoekt tot verlenging over te gaan. Het besluit om al dan niet tot verlenging over te gaan komt toe aan de Minister. In geval van verlenging zal deze worden vastgelegd in een addendum bij deze Overeenkomst. Indien Opdrachtnemer uiterlijk op 1 oktober 2021 geen NEN-EN 149+A1 certificering voor de FFP2 maskers van een Notified Body heeft verkregen, vervalt deze Overeenkomst van rechtswege zonder dat opzegging is vereist.[...] ¹⁹⁰⁷

1765

Nadat Afpro op 1 oktober 2021 de CE-certificering nog niet heeft ontvangen, wordt Overeenkomst 2 op 1 oktober 2021 ontbonden.¹⁹⁰⁸ Deze ontbinding van Overeenkomst 2 valt buiten de Onderzoekperiode en wordt hier derhalve niet nader uiteengezet.

11.12.2

Afkeuring eerste levering door RIVM

1766

Op 16 juli 2020 levert Afpro de eerste batch mondkmaskers (onder Overeenkomst 1), zoals blijkt uit het inboekrapport van deze levering.¹⁹⁰⁹ Het RIVM keurt deze levering af op 20 juli 2020. Uit het eindbeoordelingsformulier van het RIVM volgt dat het RIVM de levering afkeurt om een aantal redenen: de mondkmaskers en het verpakkingsmateriaal bevatten onjuiste vermeldingen en de noodzakelijke documentatie en testrapporten ontbreken. Daarnaast laten de elastieken snel los bij het opzetten van de mondkmaskers en variëren de elastiek lengtes sterk. Zie het onderstaande eindoordeel van het RIVM:¹⁹¹⁰

Artikelnummer VWS	Eindoordeel (op basis van Q1, Q2, Q3 én Q4)
☐ 957 (FFP1)	☐ Goedgekeurd
☒ 958 (FFP2)	☒ Afkeur
☐ 972 (FFP3)	

Algemene bevindingen: Wat ontbreekt is: 'Filtering half mask to protect against COVID-19' (dit moet letterlijk zo vermeld worden), nummer en versie van de RFU, expiratedatum, de zin 'see information supplied by the manufacturer', bewaarcondities. Masker: wat ontbreekt is: het bedoelde gebruik, dit mag alleen aangeduid worden als 'COVID-19', het nummer en de versie van de RFU. Dit is een verplichting vanuit RFU 02.075_02_Regulation (zie paragraaf 4.1). Documentatie/testrapporten ontbreken. Vermelding 'geproduceerd voor het landelijk consortium hulpmiddelen'. Bijzonder dat bij ontwerp voor model KN95 gekozen is. Elastieken laten snel los bij opzetten masker. Eén van de vier punten zit op de rand gestanst. Elastiek lengte varieert sterk tussen de maskers.

Figuur 282: OAKLC25-00001684

¹⁹⁰⁷ OAKVC18-000017101.

¹⁹⁰⁸ OAKLC14-002019492. Zie 11.11.2.3 'Afwikkeling leveringen (na onderzoeksperiode)' en 11.11.3.3 'Afwikkeling betalingen' voor de gevolgen van deze contractontbinding voor respectievelijk de leveringen en de betalingen onder Overeenkomst 2.

¹⁹⁰⁹ Zie paragraaf 11.11 voor nadere details aangaande de leveringen.

¹⁹¹⁰ OAKLC25-00001684.

1767 Op 22 juli 2020 neemt het Kwaliteitsteam-LCH per e-mail contact op met LCH-medewerkers over het testresultaat van de door Afpro geleverde mondmaskers.¹⁹¹¹ De volgende dag neemt het RIVM per e-mail contact op met **Functionaris 10 VWS**. Het RIVM geeft aan gehoord te hebben dat de mondmaskers van Afpro niet door de test van het RIVM komen, terwijl de Inspectie SZW de mondmaskers wel heeft goedgekeurd. Het RIVM vraagt of dit klopt.¹⁹¹² Later die dag nemen ook VWS-medewerkers per e-mail contact op met **Functionaris 10 VWS** en **Functionaris 33 VWS** over het afkeuren van de eerste levering van Afpro. In dit kader wordt door VWS het volgende opgemerkt: *"Houden jullie ook contact met **Functionaris 14 LCH** voordat **Functionaris 14 LCH** al te snel van stapel gaat lopen."*¹⁹¹³

1768 Op 24 juli 2020 neemt **Functionaris 14 LCH** per e-mail contact op met Afpro over de beoordeling van het RIVM.¹⁹¹⁴ **Functionaris 14 LCH** schrijft dat de eerste levering (van type B) in goede orde ontvangen is en hecht het testrapport van het RIVM¹⁹¹⁵ aan. **Functionaris 14 LCH** vraagt om de documentatie en testrapporten bij de levering en stelt voor om het rapport op maandag 27 juli 2020 te bespreken. **Functionaris 2 Afpro** deelt desgevraagd per e-mail het dossier, dat ook geleverd is aan BSI en aan de Inspectie SZW, evenals een toelatingsbrief van de Inspectie SZW.¹⁹¹⁶

1769 In de hierna volgende dagen vindt er binnen het LCH en tussen het LCH en Afpro overleg plaats over de afgekeurde eerste levering.¹⁹¹⁷

1770 In reactie op de afkeuring geeft Afpro aan dat een gedeelte van de problemen het gevolg is van de wijze waarop de maskers worden opgezet. Om deze problemen in de toekomst te voorkomen, heeft Afpro haar instructies hernieuwd en is er een instructievideo opgenomen. Daarnaast geeft Afpro aan de print op het mondmasker aan te passen naar *"Marking COVID 19"*.¹⁹¹⁸ Afpro is namelijk nog niet in het bezit van een volledige CE-certificering, noch van een 'COVID use only'-CE-certificering en produceert dus nog onder de tijdelijke toestemming van de Inspectie SZW.

1771 Op 30 juli 2020 meldt **Functionaris 32 VWS** over de afkeuring van de eerste levering van Afpro aan **Functionaris 10 VWS**: **Functionaris 14 LCH** van LCH heeft AFPRO vorige week op de hoogte gebracht. AFPRO gaat een aantal zaken aanpassen (juiste markering aanbrengen), maar weerlegt ook een aantal opmerkingen. Zie de bijgevoegde mail. AFPRO geeft aan dat de FIT bij juist gebruik uitstekend voldoet. Echter komen zij hiervoor wel met een uitgebreide gebruiksaanwijzing en een filmpje. Dat is wat ons betreft onwenselijk; het masker moet makkelijk juist te gebruiken zijn door zorgverleners. **Functionaris 32 VWS** stelt voor om de mondmaskers terug te leveren aan Afpro, de bevindingen van het RIVM in overweging te nemen, en waar mogelijk aanpassingen te laten doorvoeren. Daarnaast stelt **Functionaris 32 VWS** voor om pas over te gaan tot levering van nieuwe batches *"na goedkeuring CE"*

¹⁹¹¹ OAKLC14-003740995.

¹⁹¹² OAKVC2-000068472. Zie ook OAKVC1-000559432.

¹⁹¹³ OAKVC2-000045144.

¹⁹¹⁴ OAKLC25-00001683. Zie ook OAKLC14-001479535.

¹⁹¹⁵ OAKLC25-00001684.

¹⁹¹⁶ OAKLC14-000240856.

¹⁹¹⁷ OAKLC14-000240599; OAKLC14-000240657; OAKVC2-000096605.

¹⁹¹⁸ OAKLC14-000240657. Zie ook OAKLC14-001402560.

door BSI (verwachte termijn is 2 weken).¹⁹¹⁹ Functionaris 10 VWS gaat op dezelfde dag akkoord met voornoemde voorstellen van Functionaris 32 VWS over de handelwijze naar aanleiding van het afkeuren van de eerste levering van Afpro.¹⁹²⁰

11.12.3

Vervolgstappen na afkeuring RIVM

1772 Op 4 augustus 2020 vindt er een gesprek plaats tussen Afpro en het LCH, waarbij gesproken wordt over het verbeteren van de mondmaskers.¹⁹²¹ Tevens wordt gesproken over de vervolgstappen ten aanzien van de reeds ontvangen tweede levering. Ook deze levering bevat een CE-markering die nog niet gebruikt mag worden. Afgesproken wordt dat de levering 'on hold' wordt gezet en dat de BSI-testresultaten worden afgewacht. In aanvulling op deze afspraken wordt door VWS opgemerkt dat, zodra de CE-certificering rond is, het RIVM de leveringen niet langer hoeft te testen. Ook is de terugkoppeling van de ervaringen van gebruikers (i.e. ervaringen van het zorgpersoneel aangaande de elastieken) belangrijk, aldus VWS.¹⁹²²

1773 In de periode na 4 augustus 2020 werkt Afpro aan het verbeteren van de mondmaskers en worden de BSI-testresultaten afgewacht.¹⁹²³ Op 21 augustus 2020 neemt het RIVM contact op met VWS over nieuwe designs voor FFP2-mondmaskers van Afpro.¹⁹²⁴ Het RIVM geeft aan dat deze mondmaskers niet door de testen van het RIVM komen en dat het huidige ontwerp 'zeer sterk' afwijkt van het eerdere design.

1774 In de periode van november 2020 tot en met maart 2021 ontvangt het LCH (onder meer via Mediq) klachten over de kwaliteit van FFP2-mondmaskers van Afpro, zo blijkt uit e-mails van de afnemers van deze mondmaskers. De klachten hebben onder meer betrekking op scheuren die ontstaan bij het opzetten, en op het losschieten van elastieken. Bij het met de afnemers bespreken van de klachten wordt door verschillende afnemers opgemerkt dat de betreffende mondmaskers niet over een CE-markering beschikken. Deze kopers vragen zich af, mede vanwege de door hen geconstateerde problemen, of het ontbreken van de CE-markering betekent dat de mondmaskers niet van voldoende kwaliteit zijn. In het verlengde daarvan stellen de kopers vragen over het voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.¹⁹²⁵

1775 Deze klachten leiden op 13 april 2021 tot het tijdelijk stilleggen van het uitleveren van FFP2-mondmaskers van Afpro door het LCH.¹⁹²⁶ Ook wordt op 16 april 2021 door een koper geconstateerd dat bij mondmaskers van type A een certificaat van type B is gevoegd.¹⁹²⁷ Op 22 april 2021 bespreekt het LCH de geconstateerde klachten inzake het aanleveren van een verkeerd certificaat en de losschietende elastieken met Afpro. Functionaris 15 LCH geeft de

¹⁹¹⁹ OAKVC2-000096621. Deloitte merkt op dat Afpro voor dit type mondmaskers (type B) op 1 september 2020 niet de volledige CE-certificering verkrijgt, maar de 'COVID use only'-CE-certificering (dit betreft de hierboven beschreven versnelde procedure). Zie OAKVC1-000264656.

¹⁹²⁰ OAKVC2-000068440.

¹⁹²¹ OAKVC2-000274464; OAKVC2-000096632; OAKLC14-001470199.

¹⁹²² OAKVC2-000096632.

¹⁹²³ OAKLC14-001470105; OAKVC2-000097994; OAKVC2-000096642.

¹⁹²⁴ OAKVC1-000220430. Zie ook OAKVC2-000096648.

¹⁹²⁵ OAKLC14-003558117; OAKLC14-003558118; OAKLC14-001475394; OAKLC14-000081470; OAKLC14-000081495; OAKLC14-000081475; OAKLC14-001472401; OAKLC14-001285071; OAKLC14-001494035.

¹⁹²⁶ OAKLC14-002061305.

¹⁹²⁷ OAKLC14-002061350; OAKLC14-002061429; OAKVC2-000042751.

betrokkenen vanuit het LCH en VWS met betrekking tot dit gesprek dezelfde dag nog een terugkoppeling per e-mail. Ten aanzien van de certificering schrijft **Functionaris 15 LCH**: *"Documenten van type ... A1 : Afpro heeft hiervoor nog geen CE-certificaat maar wel een toestemming van de inspectie om deze te leveren. We krijgen deze toegestuurd. Zodra er verse documenten komen krijgen we die ook". Wat betreft de klachten over losschietende elastieken geeft **Functionaris 15 LCH** het volgende aan: "Afpro meldt dat er een filmpje beschikbaar is waarin wordt uitgelegd wat de goede en veilige manier is om het masker op te doen. BSI is het eens met deze manier van doen. Tegenvraag: hebben de klanten dit filmpje ontvangen en bekeken? Het lijkt me goed om de bedrijven die hebben geklaagd alsnog deze movie ter beschikking te stellen. b. Daarnaast heeft Afpro uitgelegd hoe de elastieken worden getest in de fabriek, ik heb de indruk dat dit goed verzorgd is."*¹⁹²⁸

1776 **Functionaris 15 LCH** sluit voornoemde e-mail over zijn terugkoppeling van het gesprek met Afpro als volgt af: *"Wij hebben toegezegd het aantal klachten te blijven monitoren. (het viel me op dat Afpro niet heel veel interesse toonde in deze klachten, zelf had ik de maskers wel willen zien, maar dat terzijde)" en "Tijdens het volgende KwaliteitsOverleg zullen we bespreken of er voldoende vertrouwen is om Afpro maskers weer uit te leveren."*¹⁹²⁹

1777 In de notulen van het kwaliteitsoverleg van het LCH van 4 mei 2021 is vastgelegd dat de problemen zijn opgelost met een instructievideo en het aanleveren van de juiste documenten.¹⁹³⁰ Op basis hiervan worden de mondmaskers van Afpro op 4 mei 2021 weer vrijgegeven voor distributie.¹⁹³¹

11.13 Dwingende spoed

11.13.1 Inleiding

1778 In hoofdstuk 2 'Normenkader' is het gebruik van de 'dwingende-spoedprocedure' beschreven. Zowel Overeenkomst 1 (d.d. 24 april 2020) als Overeenkomst 2 (d.d. 1 april 2021) komt tot stand met een beroep op de dwingende-spoedprocedure.

11.13.2 Overeenkomst 1

1779 In Overeenkomst 1 wordt over de dwingende-spoedprocedure het volgende opgenomen: *"Due to the unforeseen urgency and quick spread of the virus which is beyond the control of CUSTOMER, CUSTOMER is exempt from following the tender rules and invokes clause 2.32, lid 1, sub c AW 2012 to be able to directly enter into an agreement with CONTRACTOR in relation to the supply of certain goods."*¹⁹³²

¹⁹²⁸ OAKLC14-003461749.

¹⁹²⁹ OAKLC14-003461749.

¹⁹³⁰ OAKLC14-000084737.

¹⁹³¹ OAKLC14-000983879.

¹⁹³² OAKVC18-000036536.

1780 In de in hoofdstuk 2 'Normenkader' beschreven notitie 'Coronavirusbestrijding en beroep op dwingende spoed', daterend van 10 april 2020, wordt het gebruik van de dwingende-spoedprocedure toegelicht. Uit deze notitie volgt dat alle (inkoop)opdrachten van de Rijksoverheid ter indamming en bestrijding van COVID-19 gekwalificeerd kunnen worden als opdrachten met dwingende spoed.¹⁹³³

11.13.3 Overeenkomst 2

1781 In de periode van begin januari 2021 tot en met begin februari 2021 communiceren medewerkers van het CIBG en VWS, onder wie ook medewerkers van WJZ VWS, met elkaar over het toepassen van de uitzonderingsgrond 'dwingende spoed', en over de rechtmatigheid daarvan.¹⁹³⁴ De correspondentie heeft betrekking op het verlengen van de contracten die zijn afgesloten in Fase 1 en/of Fase 2¹⁹³⁵ en op het gunnen van nieuwe opdrachten voor het leveren van FFP2-mondmaskers met toepassing van de uitzonderingsgrond dwingende spoed, waaronder een opdracht aan Afpro.

1782 In de nota 'voorraad FFP2 maskers', zoals voorgelegd aan en akkoord bevonden door minister voor MZ op 9 februari 2021, is hierover het volgende opgenomen:¹⁹³⁶

Er zijn **twee opties** voor de manier waarop de extra inkoop kan worden gedaan:

1. een (verkorte) Europese aanbestedingsprocedure
2. direct onderhands gunnen van de opdracht aan partijen met beroep op dwingende spoed als bedoeld in de Aanbestedingswet. Op die grondslag zijn vorig jaar de contracten met de huidige Nederlandse producenten van mondmaskers tot stand gekomen.

Het advies van GMT is te kiezen voor de tweede optie: directe onderhandse gunning aan een aantal partijen met een beroep op dwingende spoed als bedoeld in de Aanbestedingswet.

Let op: afwijkende adviezen van FEZ en WJZ, zie kopjes juridische haalbaarheid en afstemming.

Figuur 283: OAKVC16-000034778

1783 In de nota wordt toegelicht dat er, vanwege de urgentie van de situatie (i.e. een verwachte toename in de vraag naar FFP2-mondmaskers op korte termijn), te weinig tijd is voor een verkorte aanbestedingsprocedure. Daarom adviseert GMT om te kiezen voor een beroep op dwingende spoed. WJZ VWS acht een beroep op dwingende spoed voor deze casus niet goed verdedigbaar. Volgens de afdeling FEZ is de noodzaak voor het toepassen van dwingende spoed voor discussie vatbaar. De overwegingen van WJZ en FEZ zijn nader toegelicht in voornoemde nota.¹⁹³⁷

1784 Overeenkomst 2 volgt op een offerte-uitvraag van VWS op 17 februari 2021. In deze uitvraag wordt onder meer vermeld: "Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is op zoek naar een additionele (nood)voorraad van in

¹⁹³³ OAKVC1-000109521.

¹⁹³⁴ OAKVC7-000025849; OAKVC7-000021880; OAKVC7-000021875; OAKVC1-000553081; OAKVC7-000021849; OAKVC7-000021846.

¹⁹³⁵ In hoofdstuk 2 'Normenkader' zijn de verschillende fasen van het inkoopproces (i.e. Fase 1 door VWS, Fase 2 door het LCH en Fase 3 door het CIBG) beschreven.

¹⁹³⁶ OAKVC16-000034778.

¹⁹³⁷ OAKVC16-000034778.

Nederland/EU geproduceerde CE-gecertificeerde FFP2-mondneusmaskers, getest volgens norm NEN EN 149. Certificering voor Covid-use only is ook voldoende, mits het proces van volledige certificering op het moment van indienen van de offerte reeds in gang is gezet bij een Notified Body. In Nederland/EU geproduceerde FFP2-maskers met een korte levertijd genieten daarbij de voorkeur en scoren hoger bij het beoordelen van de offertes.”¹⁹³⁸

1785 WVS doet deze uitvraag per e-mail bij vijf FFP2-producenten in Nederland.¹⁹³⁹ Na het ontvangen en beoordelen van deze offertes vraagt Functionaris 34 VWS op 18 maart 2021 aan Functionaris 8 VWS toestemming op een voorstel tot het inkopen van FFP2-mondmaskers bij de vijf producenten.¹⁹⁴⁰ Dit voorstel is gebaseerd op de door deze producenten ingediende offertes. Uit het voorstel blijkt dat er meer mondmaskers worden aangeboden dan VWS wenst af te nemen. Functionaris 34 VWS stelt Functionaris 8 VWS voor om de inkoop te verdelen over de vijf producenten.¹⁹⁴¹ Hierover schrijft Functionaris 34 VWS aan Functionaris 8 VWS: “Wij willen graag de opdracht op deze manier verdelen. Dit is zo eerlijk mogelijk en bezorgt ook de partijen waar wij niet eerder een contract mee hebben gehad (Leverancier BE) en (Leverancier AC)) een mooie opdracht.” Enkele dagen later, op 18 maart 2021, geeft Functionaris 8 VWS akkoord op het voorstel.¹⁹⁴²

1786 Tevens wordt in het kader van het voorstel (en de daaruit voortvloeiende overeenkomsten) gesproken over de certificering van de te bestellen mondmaskers. Op 24 maart 2021 wordt binnen VWS door Functionaris 34 VWS het volgende opgemerkt: “Vanwege het spoedkarakter van de inkoop hebben we in de uitvraag aangegeven dat Covid-use only certificering voldoende was, mits de procedure voor volledige certificering loopt bij een notified body. Immers, het gaat om aanvulling van de noodvoorraad en als we hadden kunnen wachten op volledige certificering was er ook geen spoed en hadden we ook niet met dwingende spoed hoeven inkopen.”¹⁹⁴³

1787 Hierop reageert Functionaris 31 VWS als volgt per e-mail richting onder meer Functionaris 34 VWS: “Ja, volgens mij is de conclusie juist. We hebben te maken met twee politieke wensen (1) snel de noodvoorraad FFP2 maskers aan te vullen door (2) in te kopen bij productie NL partijen en dan kom je helaas erop uit dat zij nu (voorlopig tot iig eind juli) ‘slechts’ FFP2 maskers die tijdelijk zijn toegelaten op grond van een beperkt certificaat (“covid use only”) kunnen leveren.” Functionaris 10 VWS reageert op deze e-mail met: “Kunnen we niet langer wachten tot ze wel CE hebben. We hebben nu voorlopig toch voldoende...”¹⁹⁴⁴

1788 Functionaris 31 VWS reageert op de opmerking van Functionaris 10 VWS met: “Is wel door Functionaris 34 VWS bij de fabrikanten gevraagd, maar dat willen ze niet doen. Want dan moeten ze hun machines en personeel paar maanden

¹⁹³⁸ OAKVC1-000013098.

¹⁹³⁹ OAKVC1-000013097; OAKVC1-000014105; OAKVC1-000020644; OAKVC1-000054396; OAKVC1-000029337.

¹⁹⁴⁰ OAKVC1-000262428.

¹⁹⁴¹ De prijzen die zijn opgenomen in de offertes van de producenten lopen uiteen van € 0,60 tot € 1,25 per mondmasker. In totaal bieden de producenten 60,35 miljoen mondmaskers aan. Aangezien er behoefte bestaat aan 50 miljoen mondmaskers (met aftrek van het aanbod van een leverancier niet in scope bedraagt de behoefte 44,5 miljoen mondmaskers), worden er 15,85 miljoen maskers meer aangeboden dan VWS wenst af te nemen.

¹⁹⁴² OAKVC1-000262428. Er wordt een voorbehoud gemaakt ten aanzien van het betalen van de opstartkosten voor een van de partijen.

¹⁹⁴³ OAKVC18-000022158.

¹⁹⁴⁴ OAKVC2-000587068.

*stil zitten. Dat kost ook geld. NB: ze leveren niet alles meteen uit, dus eerst wat covid use only en dan hopelijk vanaf eind juli volledig gecertificeerde maskers.*¹⁹⁴⁵

1789 Zoals vermeld in paragraaf 11.9.3 'Overeenkomst 2', ondertekent Functionaris 8 VWS Overeenkomst 2 met Afpro op 9 april 2021. Overeenkomst 2 bevat de vermelding dat er een beroep op de dwingende-spoedprocedure wordt gedaan, omdat er sprake is van onzekerheid en onvoorspelbaarheid in de vraag naar FFP2-mondmaskers. In Overeenkomst 2 wordt dit als volgt onderbouwd:¹⁹⁴⁶

overwegende:

- a) Dat de Minister op grond van de Wet op de publieke gezondheid (Wpg) leiding geeft bij de bestrijding van de infectieziekte COVID-19 en zich in verband daarmee genoodzaakt ziet acute maatregelen te treffen om de COVID-19 pandemie te bestrijden;
- b) Dat gezien de toename van het aantal besmettingen door besmettelijkere mutaties van COVID-19 zoals die afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk en de recentelijke omslag waarbij verschillende organisaties in de Nederlandse zorgsector oproepen tot het (preventief) gebruik van FFP2-maskers in plaats van chirurgische maskers (motie Van Kooten-Arissen) sprake is van grote onzekerheid en onvoorspelbaarheid in de vraag naar FFP2-maskers. Deze onzekerheid en onvoorspelbaarheid aanleiding geeft om de noodvoorraad bij LCH te verhogen;
- c) Dat de Minister om die reden een aantal partijen heeft uitgenodigd om offertes in te dienen met als doel om in verband met de COVID-19 pandemie op korte termijn FFP2 mondmaskers aan te schaffen;
- d) Dat Opdrachtnemer als producent van FFP2 mondmaskers een certificeringsaanvraag van de mondmaskers conform NEN-EN 149 bij een of meer notified bodies heeft ingediend en bereid is om gecertificeerde FFP2 mondmaskers te leveren aan Opdrachtgever;
- d) Nu dat strikt noodzakelijk is om onvoorziene redenen van dwingende spoed, de Minister deze Overeenkomst, in overeenstemming met artikel 2.32 lid 1 sub c van de Aanbestedingswet 2012 (Aw), opdraagt aan Opdrachtnemer;
- e) Dat Partijen de uitgangspunten en voornaamste condities voor het leveren van FFP2 mondmaskers hebben besproken en dat zij hun afspraken wensen vast te leggen in deze Overeenkomst. Door ondertekening van deze Overeenkomst komen eventueel eerder gemaakte afspraken te vervallen;

Figuur 284: OAKVC18-000017101

¹⁹⁴⁵ OAKVC2-000587068.

¹⁹⁴⁶ OAKVC18-000017101.

Slotopmerking

- 1790 Dit (deel 2)Verslag van Handelingen is opgesteld ten behoeve van de huidige SG VWS. Het verslag is dan ook niet bedoeld, en mogelijk ook niet geschikt, voor enig ander gebruik, zoals bepaald in hoofdstuk 1 'Opdracht'.
- 1791 Onder verwijzing naar hoofdstuk 1 'Opdracht' merkt Deloitte op dat gegeven de aard van de door ons verrichte werkzaamheden de huidige SG VWS en derden zichzelf een oordeel zullen moeten vormen betreffende de werkzaamheden en bevindingen die in het verslag zijn weergegeven en daaruit hun eigen conclusies moeten trekken.
- 1792 Indien feiten en omstandigheden zoals opgenomen in voorliggend verslag geheel of gedeeltelijk worden ingevoegd in andere geschriften, dan geschiedt dat geheel voor verantwoording en risico van de samensteller van die geschriften.
- 1793 Genoemde beperkingen in dit (deel 2)Verslag van Handelingen gelden onverkort indien de inhoud van voorliggend verslag geheel of gedeeltelijk in een procedure wordt opgevoerd.
- 1794 De lezer en/of gebruiker van dit verslag is verantwoordelijk voor het correcte gebruik van dit verslag. Deloitte aanvaardt hiervoor geen enkele verantwoordelijkheid. Aan de inhoud van het verslag kunnen door derden geen rechten worden ontleend.
- 1795 Wij benadrukken nogmaals dat het verslag in zijn geheel gelezen en beschouwd moet worden. Samenvattingen zijn niet bedoeld om allesomvattend te zijn.
- 1796 Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Deloitte Forensic & Dispute Services B.V.

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage nummer**Omschrijving**

A	Overzicht toezeggingen en wensen
B	Aanpak en verloop Onderzoek
C	Onderzoeksinformatie
D	Medewerking leveranciers
E	Tijdsgewricht
F	Interviews en wederhoor
G	Totaaloverzicht PBM-leveranciers

A Bijlage – Overzicht toezeggingen en wensen

A.1 Inleiding en Leeswijzer

1797 In deze bijlage geven wij een overzicht van de diverse onderzoeksvragen uit de (concept)opdrachtverlening aan Deloitte evenals uitspraken en de beantwoording van Kamervragen met daarin toezeggingen en wensen aangaande dit Onderzoek. Deze zijn verzameld en geanalyseerd, en zijn samengebracht in het hiernavolgend overzicht. Deloitte heeft dit overzicht gedeeld met VWS en heeft dit ter afstemming ingebracht in de voor dit Onderzoek ingerichte commissies (zie hoofdstuk 1 'Opdracht'). Ten aanzien van deze bijlage geldt het volgende:

1798 Bijlage A is een samenvatting van hetgeen besproken is over de onderzoeksopdracht. De tabel verwijst naar de delen van het (deel)Verslag van Handelingen waar de behandeling van het betreffende onderwerp plaatsvindt. Het kan evenwel zo zijn dat (delen van) de weergegeven wensen en toezeggingen op zichzelf niet de scope van de opdracht uitbreiden. De opsomming van toezeggingen en wensen uit deze tabel betreft dan ook een breder overzicht van toezeggingen en wensen met betrekking tot de onderzoeksonderwerpen.

1799 Indien verwezen wordt naar 'hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek' dan betreft dat de vindplaats van de toezegging en/of wens alleen voor de leveranciers PBM die zijn geselecteerd voor het verdiepende onderzoek.

Bron: Concept-opdracht 18 juni 2021¹⁹⁴⁷
Onderzoeksvragen Algemeen
**Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022**
Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Hoe is de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) geweest gedurende de verschillende fases in de tijd van de inkoop vanaf januari 2020 tot en met het afronden van de laatste overeenkomst door het LCH dan wel VWS?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 6 - 18
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

Met daarbij specifiek aandacht voor:

a. Hoe kwam inkoop tot stand per fase? Wat was hierin de rol van VWS en LCH?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 6 - 18
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

Welke contacten waren er met het veld en met andere partijen, waarom waren deze er, hoe verliepen deze contacten, en welke onderwerpen stonden daarin centraal?

b. Welke uitingen (veldpartijen, Tweede Kamer, media, anderszins) zijn gedaan over deze inkoopbeslissingen?

Hoofdstuk 3
Hoofdstuk 3 Tijdsgezicht

c. Op welke manier speelt de kwaliteitsdiscussie over de PBM hierin een rol?

Hoofdstuk 2
Hoofdstuk 15
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

d. Hoeveel aanbiedingen/leads kwamen er van wie in welke fase binnen?
Categoriseren naar omvang: welke aanbiedingen zijn geweigerd en waarom?
Welke aanbiedingen zijn omgezet in een overeenkomst en waarom? En door wie?

Hoofdstuk 2
Hoofdstuk 4
Hoofdstuk 8
Hoofdstuk 2 Normenkader
Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

e. Hoe kwamen - per fase – de aanbiedingen binnen, van wie en bij wie?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 8 - 11
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

f. Hoe is de prioritering/keuze gemaakt in de binnengekomen aanbiedingen per fase?
Door wie?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 8 - 12
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

g. Hoe werden de orders gefinancierd (vooruitbetalen/garantie/voorschotten) en wat waren de overwegingen hierbij?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 10,11,12 en 14
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

h. Is voor alle aanbiedingen eenzelfde procedure - per fase – gebruikt, van vergelijkbare strekking? En wat zijn overwegingen geweest indien hiervan werd afgeweken? Wat was hierin de rol van VWS en LCH? Hoe verliepen de contacten met het veld en met andere partijen? Op welke manier speelt de kwaliteitsdiscussie over de PBM hierin een rol?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 6 - 18
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

¹⁹⁴⁷ Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 117.

Bron: Concept-opdracht 18 juni 2021¹⁹⁴⁷
Onderzoeksvragen Algemeen
**Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022**
Hoofdstuk in (deel 2)VvH

i. Hoe is de prijs tot stand gekomen per casus en wie speelden daarin een rol?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 10 - 13
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

j. Waar zijn de risico's voor de inkoop belegd? Welke afwegingen speelden daarbij een rol?

Hoofdstuk 2
Hoofdstukken 10,11,12, 14 en 1.
Hoofdstuk 2 Normenkader
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

k. Andere vragen die de onderzoekers relevant achten.

Hoofdstukken 16 - 18
**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek**

Hoe verhoudt deze inkoop zich t.o.v. het reguliere inkoopproces van VWS?

Hoofdstuk 2
Hoofdstuk 2 Normenkader
Bron: Concept-opdracht 18 juni 2021¹⁹⁴⁸
Onderzoeksvragen RGA-specifiek
**Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022**
Hoofdstuk in (deel 2)VvH

1. Hoe is de inkoop ten aanzien van RGA/HA geweest wat betreft de afhandeling van de order, gedurende de verschillende fases van de inkoop vanaf het eerste contactmoment tot en met het laatste contactmoment? Met daarbij specifiek aandacht voor:

Hoofdstukken 6 - 18
N.v.t.

a. Hoe kwam de samenwerking tussen RGA/HA, LCH en VWS tot stand?

Hoofdstukken 7 - 13 en 16
N.v.t.

b. Welke contacten heeft RGA/HA gehad met VWS, LCH en andere partijen gedurende de periode januari 2020-juni 2021? Wat was de inhoud van deze contacten en welke afspraken zijn er geweest, met of tussen wie vonden deze afspraken plaats?

Hoofdstukken 6 - 18
N.v.t.

c. Hoe is de prioritering/keuze gemaakt wat betreft de aanbidding van RGA/HA en door wie?

Hoofdstukken 8,10, 11, 12, 16
N.v.t.

d. Hoe is de overeenkomst tot stand gekomen?

Hoofdstukken 8, 10-14
N.v.t.

Wie (RGA, HA, natuurlijke personen, LCH, VWS) zat(en) in welke fase tot de uiteindelijke overeenkomst aan tafel?

Welke afwegingen, zoals met betrekking tot mogelijke concurrentie, zijn hierin gemaakt?

Is bij de totstandkoming van het uiteindelijke overeenkomst sprake geweest van voorkennis?

¹⁹⁴⁸ Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 117.

Bron: Concept-opdracht 18 juni 2021¹⁹⁴⁸

Onderzoeksvragen RGA-specifiek	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
e. Welke procedure werd gebruikt voor de aanbidding van RGA/HA, ook in vergelijking met alle andere aanbiddingen van vergelijkbare strekking (>€ 100 miljoen)?	Hoofdstuk 2	N.v.t.
En wat zijn overwegingen geweest indien hiervan werd afgeweken?	Hoofdstuk 4	
Wat was hierin de rol van VWS en LCH? Hoe verliepen de contacten met het veld en met andere partijen?	Hoofdstukken 6 - 18	
Op welke manier speelt de kwaliteitsdiscussie over de PBM hierin een rol?		
f. Onder welke voorwaarden/condities is de opdracht verstrekt en wat waren hiervoor de overwegingen?	Hoofdstukken 8, 10-14	N.v.t.
Wat was hierin de rol van VWS en/of LCH of andere partijen?		
g. Hoe is de prijs waartegen de persoonlijke beschermingsmiddelen zijn ingekocht tot stand gekomen?	Hoofdstukken 10 - 15	N.v.t.
Zijn in de overeenkomsten afspraken vastgelegd over kwaliteit, kwantiteit en prijs en is dan vervolgens ook daadwerkelijk geleverd?		
h. Andere vragen die de onderzoekers relevant achten.	Hoofdstukken 16 - 18	N.v.t.
2. Hoe verhoudt deze inkoop zich ten opzichte van het reguliere inkoopproces van VWS?	Hoofdstuk 2	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 1 juni 2021¹⁹⁴⁹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Kunt u ingaan op de uiteenzetting over hoe de inkooporganisatie Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) zich onder druk heeft laten zetten door een prominent lid van het CDA en campagnestrateeg Sywert van Lienden om met hem zaken te gaan doen?	Alle serieuze aanbiddingen (leads) die VWS en het LCH toen bereikten, zijn door het LCH zo zorgvuldig mogelijk bekeken en beoordeeld aan de hand van de criteria prijs, kwaliteit en leveringszekerheid. De aanbidding van de heer Van Lienden van Stichting Hulptroepen Alliantie was daarop geen uitzondering. Vanwege de grote druk in die periode om aan de vraag naar mondkmaskers te kunnen voldoen, de vraag van uw Kamer om iedere lead serieus na te gaan, en de potentieel grote omvang van het voorstel van de heer Van Lienden, zijn de partijen verder met elkaar in gesprek gegaan.	Hoofdstuk 3 Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.

¹⁹⁴⁹ Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 3038.

Bron: Beantwoording Kamervragen 1 juni 2021¹⁹⁴⁹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Waarom heeft het LCH de overeenkomsten over de orders voor 20 miljoen Chinese maskers voor € 55,6 miljoen en 20 miljoen mondkapjes voor € 45,2 miljoen niet afgesloten met Stichting Hulptroepen Alliantie zonder winsttoegemerk, maar met het commerciële bedrijf Relief Goods Alliance van Sywert van Lienden?	Het type construct zoals Stichting Hulptroepen of Relief Goods Alliance (RGA) maakte voor VWS niets uit. Het enige dat namelijk telde, was om de zorg in Nederland zo snel mogelijk te voorzien van voldoende, kwalitatief goede mondkapjes. Daarnaast waren binnen het LCH duidelijke procesafspraken gemaakt, die richting gaven aan een aantal belangrijke aspecten bij de inkoop. Deze waren ook van toepassing op Relief Goods Alliance (RGA), net zoals dat ook bij andere (potentiële) leverancier(s) en order(s) het geval was. De kern daarvan was: is de kwaliteit goed, is de prijs redelijk, en is de leverancier in staat de beoogde producten te leveren?	Hoofdstuk 2 Hoofdstukken 7 - 13, 15 en 17	N.v.t.
Hoe is het mogelijk dat het bedrijf van Sywert van Lienden, dat nog slechts vijf dagen bestaat, dat geen vermogen heeft en dat expertise inzake beschermingsmiddelen ontbeert, plotsklaps wordt aangewezen als 'preferred partner' om mondkapjes in China te bestellen?	De bestuurders en aandeelhouders die bij RGA betrokken waren, waren bekende partijen, die hun sporen hadden verdiend, onder meer met zaken doen in China. Elke partij waarmee VWS of het LCH zakendeed, kon desgewenst een verklaring krijgen dat zij preferred partner waren van de Nederlandse overheid. Dit stempel van betrouwbaarheid kon namelijk helpen bij het veiligstellen van deals met leveranciers in China. Het LCH heeft voorafgaand aan de totstandkoming van de afspraken met RGA gekeken naar de prijs, kwaliteit en leveringszekerheid van de producten.	Hoofdstuk 3 Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.
Waarom is ervoor gekozen om deals voor duizelingwekkend grote bedragen af te sluiten met Relief Goods Alliance, terwijl andere aanbieders werden afgehouden?	Het aanbod van RGA was aantrekkelijk, omdat het om substantiële aantallen mondkapjes ging, deze producten waren voorzien van een CE-markering, en er relatief snel geleverd kon worden. Daarnaast gaf het LCH aan dat de aangeboden tarieven van RGA overeenkwamen met de tarieven die door het LCH als benchmark gebruikt werden.	Hoofdstukken 7, 8, 10-13	N.v.t.
Welke rol hebben andere CDA'ers hierin gespeeld, aangezien hier op zijn minst sprake is van de schijn van belangenverstrengeling?	Aanbiedingen werden onder de aandacht gebracht via (ex-)politici van veel partijen, waaronder het CDA. Maar ook vele ondernemers, bekende en minder bekende Nederlanders kwamen met leads. Leden van het kabinet ontvingen in die tijd ook veel van dit soort aanbiedingen. Al deze aanbiedingen zijn onder verantwoordelijkheid van de minister	Hoofdstuk 3 Hoofdstukken 7, 8, 10, 11, 16, 17	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 1 juni 2021¹⁹⁴⁹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	voor Medische Zorg zorgvuldig bekeken en, waar relevant, in behandeling genomen. Dat maakt dat er geen schijn is van belangenverstrengeling. De Minister van VWS heeft ook verschillende berichten van de heer Van Lienden ontvangen om zijn activiteiten onder de aandacht te brengen. Deze berichten zijn doorgestuurd naar de verantwoordelijke Minister voor Medische Zorg, de heer Van Rijn. In april was er opnieuw contact tussen de politiek adviseur en de heer Van Lienden, vanwege zijn bericht dat hij mondkapjes had geleverd aan een zorgorganisatie die eerder aan de overheid waren aangeboden, maar die daarop niet zou zijn ingegaan. Vervolgens is er contact geweest tussen de heer Van Lienden en de toenmalige minister voor Medische Zorg. De minister werd hierbij bijgestaan door de voormalig Directeur-Generaal Curatieve Zorg, die op dat moment op verzoek van het ministerie van VWS gevraagd was om tijdelijke ondersteuning te bieden. In een gesprek hebben de heer Van Lienden en zijn compagnons hun aanbod toegelicht.		
Waarom wogen de argumenten dat de prijs te hoog was of dat de mondkapjes van te lage kwaliteit waren, waarmee u eerder organisaties die beschermingsmiddelen wilden importeren afwees, plotseling niet meer mee in het besluit om zaken te doen met het bedrijf van Sywert van Lienden?	Alle deals die bij het LCH binnenkwamen, zijn serieus bekeken. Ook voorafgaande de totstandkoming van de afspraken tussen het LCH en RGA heeft het LCH goed gekeken naar de criteria kwaliteit, prijs en leveringszekerheid, zoals de snelheid van levering. Hieruit bleek dat de betreffende mondmaskers waren voorzien van een CE-markering en gaf LCH aan dat de aangeboden tarieven van RGA op dat moment als marktconform werden gezien. Het aantal was doorslaggevend nadat de prijs akkoord was bevonden.	Hoofdstukken 13 en 15	N.v.t.
Onderkent u hoe schadelijk het beeld is van de coronacrisis als lucratief verdienmodel waarin amateuristische overheidsorganisaties het afleggen tegen slimme ondernemers en politieke netwerken?	Het beeld dat er exorbitante winst gemaakt zou zijn gemaakt aan een internationale crisis is niet goed. Het LCH heeft laten zien dat een samenwerking tussen verschillende partijen - waaronder commerciële partijen - snel en effectief de Nederlandse zorg van de benodigde PBM kon voorzien. Het inkopen van PBM is namelijk geen overheidsexpertise. Door deze	N.v.t.	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 1 juni 2021¹⁹⁴⁹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	samenwerking beschikte LCH ook over de expertise om te kunnen beoordelen of een prijs die destijds gerekend werd reëel was. Dat heeft altijd vooropgestaan. Ter illustratie: er zijn in die tijd geregeld mondkmaskers van € 15 per stuk aangeboden. Op dergelijke aanbiedingen gingen we uiteraard niet in.		
Heeft het niet kunnen inzetten van deze levering geleid tot verder uitgestelde zorg? Zo ja, kunt u dit nader verklaren; wat zijn de gevolgen geweest? Zo nee, waarom is deze order dan geplaatst?	De uitleveringen van PBM geschieden (en geschieden) op volgorde van houdbaarheidsdatum. Op het moment van de levering van RGA waren er andere partijen PBM met een kortere houdbaarheid die uitgeleverd werden. Zorginstellingen bestellen al geruime tijd weer PBM via de reguliere leveranciers en dat vind ik een goede ontwikkeling. Hierdoor is de vraag naar PBM bij het LCH steeds verder afgenomen. De betreffende order bij RGA was geplaatst op een moment dat de roep om meer beschermingsmiddelen heel groot was. Daarnaast bevonden we ons nog midden in de eerste golf aan besmettingen, functioneerde de internationale markt nog niet, en was het zeer onzeker op welke termijn dat wel het geval zou zijn. Op dat moment was er dus veel onzekerheid of leveringen ook daadwerkelijk wel aan zouden komen in Nederland.	N.v.t.	N.v.t.
Heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ervoor gezorgd dat 20 miljoen door het bedrijf van Sywert van Lienden geleverde mondkapjes van de Chinese fabrikant Shengquan niet in omloop kwamen en heeft het deze levering geweigerd en niet betaald, omdat deze mondkapjes tot ontzetting van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een onacceptabel risico voor de gezondheidszorg vormden vanwege de aanwezigheid van grafen?	Nee. De betreffende mondkapjes waren in het bezit van een CE-markering die was afgegeven door een erkende Europese (Ierse) notified body (nobo). Hiermee werd voldaan aan de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van markttoelating van beschermingsmiddelen op de Europese markt. Dat wil zeggen, de maskers zijn formeel toegelaten tot de reguliere Europese markt en dus ook voor andere Europese afnemers dan het LCH beschikbaar. Voor de context: zeker in die tijd konden lang niet alle aanbieders een geldig CE-certificaat overleggen. Het RIVM, dat destijds op verzoek van VWS en in afstemming met de toezichthouders IGJ en Inspectie SZW, de kwaliteit beoordeelde van mondneusmaskers zonder CE-markering of van maskers waarbij over de geldigheid van de CE-markering twijfel bestond, heeft in de reguliere markttoelating geen formele	Hoofdstuk 15	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 1 juni 2021¹⁹⁴⁹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	rol. Het RIVM was gevraagd om de geldigheid van het CE-certificaat bij de betrokken nobo na te gaan. Naar wij toen vernamen, heeft het RIVM de maskers ook verder onderzocht. Toen de geldigheid van het CE-certificaat vaststond, was dit doorslaggevend. Daarbij wil ik nog opmerken dat de maskers uiteindelijk niet zijn uitgeleverd vanwege een afname van de vraag naar persoonlijke beschermingsmiddelen.		
Erkent u dat Sywert van Lienden een oneigenlijke voorsprong had op andere bedrijven omdat zijn commercieel verdienmodel was verstoep onder de non-profit vlag van Relief Goods Alliance?	Nee. Het aanbod van de heer Van Lienden voldeed aan de drie criteria die werden gehanteerd bij het beoordelen van aanbiedingen. Of de aanbieder wel of geen winst maakte en, zo ja, hoeveel, speelde geen rol in de overweging. Zowel VWS als LCH ging er niet van uit dat RGA een non-profitorganisatie was, omdat duidelijk was dat het hier een bv betrof.	Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.
Kunt u laten weten wat de prijs is van de 40 miljoen door Sywert van Lienden geleverde mondkapjes waarvan er geen enkele naar de zorg is gegaan, maar die op de plank liggen stof te happen?	De mondkapjes zijn ingekocht bij twee leveranciers. De prijs van een mondkapje van leverancier Ryzur bedroeg € 2,26. Voor een mondkapje van leverancier ShengQuan werd € 2,78 betaald. Ten aanzien van de noodzaak van de omvang van deze order - mede gezien het advies van het LCH aan VWS om deze order niet aan te gaan vanwege de reeds door het LCH geplaatste orders - wil ik benadrukken dat deze order door VWS is geaccordeerd vanuit de wens om zo snel mogelijk zo veel mogelijk PBM van goede kwaliteit voor de zorg te verkrijgen. Het streven was om beter te veel dan te weinig in te kopen. Dit was destijds ook een heel duidelijke wens en opdracht van uw Kamer. Zoals ik uw Kamer heb geïnformeerd, gaan we de noodvoorraad bij het LCH verantwoord afbouwen, terwijl deze noodvoorraad tegelijkertijd vanzelfsprekend voor de zorg beschikbaar blijft zolang de pandemie voortduurt. Bij deze afbouw gaat een deel van de producten in de verkoop, een deel wordt gerecycled of hergebruikt, en daarnaast doneren we een deel in zowel het binnenland - zoals het Armoedefonds en de Voedselbank - als in het buitenland.	Hoofdstukken 13 en 15	N.v.t.

Bron: Debat 3 juni 2021¹⁹⁵⁰

Toezeggingen	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
--------------	---	--------------------------

Laat ik ook zeggen dat ik van plan ben om hier echt het onderste uit de kan te halen en om te kijken wat er onder al die stenen ligt die er mogelijk nog zijn.

N.v.t.

N.v.t

Ik heb het van de week ook een aantal keer voor de camera gezegd en dat doe ik ook graag hier: ik vind het van belang om verantwoording af te leggen over de besteding van publieke middelen, ook in een crisis. Ik vind dat wij met het LCH, dat toetste op kwaliteit, op aantal en op prijs, een goed portal hadden om dat te doen, maar er is vaak veel geld mee gemoeid geweest. Dat is ook publiek geld en daarover moet verantwoording afgelegd worden.

N.v.t.

N.v.t.

Bron: Kamerbrief 8 juni 2021¹⁹⁵¹

Toezeggingen	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
--------------	---	--------------------------

Daarnaast vraag ik een externe onafhankelijke partij met forensische, inkoop-, fiscale en data-expertise om een breder en aanvullend onderzoek te doen. Het onderzoek richt zich op zowel de overeenkomst met RGA als op de inkoop van PBM tijdens de coronacrisis, welke keuzes daarin zijn gemaakt en waarom. Om bij dit onderzoek recht te doen aan de eisen van zowel snelheid als zorgvuldigheid, vraag ik de onderzoekers om in twee fases te werken:

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 1 Opdracht

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Hoofdstukken 6 - 18

De eerste fase betreft de casus en de bovengenoemde onderzoeksresultaten over RGA. Ik vind het belangrijk dat uw Kamer over deze casus zo snel mogelijk volledig geïnformeerd wordt. Dit heeft dan ook de eerste prioriteit. Ik zal de onderzoekers vragen of zij dit deel van het onderzoek vóór het zomerreces kunnen opleveren.

Vervolgens zal het onderzoek zich richten op de bredere kwestie van de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen tijdens de coronacrisis en ieders rol en verantwoordelijkheid daarin. Dit tweede deel van het onderzoek zal mogelijk meer tijd in beslag nemen.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 1 Opdracht

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek

Ik vind het belangrijk dat medewerkers van VWS en andere direct betrokken partijen hun signalen van mogelijke onregelmatigheden bij de inkoop van PBM bij de onderzoekers kunnen melden. Ik geef de onderzoekers daarom als onderdeel van de opdracht mee om hiervoor een loket te creëren. Alle informatie kan immers helpen om tot een volledig beeld te komen. Daarnaast kan informatie die, nu of in de toekomst (door bijvoorbeeld onderzoeksjournalistiek) aan het licht komt, in het onderzoek worden meegenomen.

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

¹⁹⁵⁰ Handelingen II 2020/21, nr. 84, item 12.

¹⁹⁵¹ Brief aan de TK 8 juni 2021: Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 1279.

Bron: Kamerbrief 18 juni 2021¹⁹⁵²

Toezeggingen	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Het aanvullende onderzoek naar de overeenkomst tussen het LCH en RGA richt zich dan ook niet op inkopen waar LCH of VWS niet bij betrokken zijn geweest.	N.v.t.	N.v.t.
Openheid over de gang van zaken vind ik van groot belang. Niet alleen over de overeenkomst met RGA, maar ook over andere inkopen van PBM door VWS of het LCH. Er zijn veel overeenkomsten door het LCH gesloten. Alle signalen van mogelijke tekortkomingen bij afgesloten overeenkomsten laat ik onderzoeken. VWS heeft in de afgelopen periode al enkele signalen ontvangen van mogelijke tekortkomingen. Bij tekortkomingen kunt u denken aan twijfel over de kwaliteit van producten of niet nagekomen afspraken rondom leveringen. Uiteraard maken dit soort signalen onderdeel uit van het aanvullend onderzoek.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Zoals in de onderzoeksopdracht is te lezen, kent het onderzoek drie prioriteiten. Allereerst zal het onderzoek zich richten op de overeenkomst met Hulpstroepen Alliantie en/of RGA. In de brief van 8 juni jl. heb ik aangegeven dat ik de onderzoekers zou vragen dit deel voor het zomerreces op te leveren. Alle onderzoeksbureaus waarmee VWS in het selectieproces in gesprek is geweest hebben aangegeven dat dit tijdspad niet haalbaar is, vooral omdat zij vanuit zorgvuldigheidsnormen voldoende ruimte moeten bieden aan betrokken partijen voor hoor en wederhoor. Daarna zal het onderzoek zich richten op de bredere kwestie van de inkoop van PBM tijdens de coronacrisis en ieders rol en verantwoordelijkheid daarin. In de onderzoeksopdracht heb ik als tweede prioriteit aangegeven eerst te kijken naar de andere twee overeenkomsten met een totaalwaarde van meer dan € 100 miljoen. Deloitte streeft ernaar dit deel te kunnen opleveren op 1 oktober 2021. Tot slot zullen de onderzoekers zich richten op alle overige overeenkomsten.	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
In mijn brief van 8 juni staat dat ik de onderzoekers vraag om een loket te creëren waar betrokken partijen aan de onderzoekers signalen kunnen melden van mogelijke onregelmatigheden bij de inkoop van PBM. Het onderzoeksbureau zal dit loket inrichten. Zodra het loket kan worden benaderd door betrokken partijen, zal ik uw Kamer hierover informeren.	Hoofdstuk 5	N.v.t.
In het aanvullende onderzoek vraag ik om alle feiten inzichtelijk te maken. Dit betekent dat het onderzoeksmateriaal en de onderzoeksresultaten van dit rapport vanzelfsprekend onderdeel uitmaken van het aanvullende onderzoek.	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

¹⁹⁵² Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 117.

Bron: Wetgevingsoverleg Slotwet 23 juni 2021¹⁹⁵³

Vraag	Reactie (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	hoofdstuk in (deel 2)VvH
	De vraag is natuurlijk wat de spelregels waren en hoe die werden nageleefd. Dat is de vraag naar doelmatigheid en die zit in het Deloitte-onderzoek dat ik heb aangekondigd in de Kamer, naar aanleiding van het vorige debat.	Hoofdstuk 1 Hoofdstukken 6 - 18	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
	Ik wil - zo voel ik het gewoon ten diepste — die verantwoording afleggen aan de Kamer, maar ook naar de mensen in Nederland, omdat het gaat om heel veel publieke middelen. Dat was voor mij dus de directe aanleiding om te zeggen: hier moet de onderste steen boven. Dat Deloitte-onderzoek is weer opgeknapt in drieën. Dat is de deal met de RGA. Het Grant Thornton-onderzoek kijkt heel erg in de scope van het LCH — daar zijn ook geen gekke dingen geconstateerd — maar we willen het totaalplaatje zien. Daarnaast kijkt Deloitte naar de deals boven de € 100 miljoen, en in de derde fase naar alles.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
	Ik zal ook bij een aantal vragen moeten aangeven dat ik die nog moet uitzoeken, en een aantal van de vragen zal betrokken moeten worden bij het onderzoek dat Deloitte nu gaat doen. Ik stel me ook zo voor dat ik naar aanleiding van dit debat — dan rond ik mijn inleiding af — zelf in gesprek ga met de onderzoekers over de PBM's, want dat was ik toch al van plan, en dat ik dan ook met hen deel wat er vandaag door uw Kamer over dit onderwerp is gewisseld.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
Of in het onderzoek naar hulpmiddelen voor alle deals boven de € 50 miljoen kan worden meegenomen wat het advies van het RIVM was, de prijsstelling, het gebruik van de middelen en de totstandkoming van de deals.	Ik heb zojuist al aangegeven dat er meer partijen zijn waar we vragen over hebben, bijvoorbeeld over goederen die niet volgens afspraak zijn geleverd en spullen met kwaliteitsproblemen. Laat ik daar klip-en-klaar over zijn. Alle signalen over mogelijke tekortkomingen laat ik nu onderzoeken, want ik wil graag een compleet beeld hebben van de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen, met de keuzes die daarin zijn gemaakt en waarom, en dat aan de Kamer overleggen.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

¹⁹⁵³ Kamerstukken 2020/21, 35830 XVI, nr. 24.

Bron: Wetgevingsoverleg Slotwet 23 juni 2021¹⁹⁵³

Vraag	Reactie (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	hoofdstuk in (deel 2)VvH
Vraag hoe de samenwerking tussen RGA, LCH en VWS tot stand is gekomen.	In antwoord op schriftelijke vragen heb ik aangegeven dat de heer Van Lienden zich bij VWS meldde en dat VWS, zoals ik ook in de Kamer heb aangegeven, aan het LCH heeft gevraagd om de order uit te voeren vanuit de wens om zo snel mogelijk zo veel mogelijk persoonlijke beschermingsmiddelen van goede kwaliteit voor de zorg te krijgen. Dit alles in het kader van “beter te veel dan te weinig”. Daarbij golden de drie criteria die ik heb genoemd. Ik kan mevrouw De Vries zeggen dat de prijzen binnen de bandbreedte vielen van die week. Heel specifiek: in de week van 20 april tot 26 april vorig jaar was de verwachte inkoopprijs voor mondkmaskers € 2,50, met een maximum van € 3. De prijs van de ingekochte mondkmaskers via RGA bedroeg € 2,26 van de ene leverancier en € 2,78 van de andere leverancier. Het viel dus binnen die bandbreedte. Ik zeg daarbij dat we in het aanvullend onderzoek door Deloitte gaan bekijken hoe die verschillende contacten tussen leads bij LCH en RGA tot stand zijn gekomen, ook in de verschillende fases van de orders.	Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.
Er is sprake van verschillen tussen het conceptrapport en het definitieve rapport van Grant Thornton; de forensisch accountant die naar aanleiding van de onregelmatigheid in het accountantsonderzoek van het LCH nader onderzoek heeft gedaan.	Het is gebruikelijk dat een opdrachtgever, wat VWS natuurlijk is, suggesties kan doen aan de hand van een conceptrapport. Dat heeft betrekking op de scope van het rapport. Maar dat wordt wel vastgelegd. Ik vind het echt van belang dat er transparantie in zit. VWS kon als opdrachtgever een oordeel vormen. Dan was de vraag: voldoet de accountant met het onderzoek aan de opdracht? Omdat er inmiddels — dit rapport was in de afronding en had een vrij beperkte scope — veel nadere vragen kwamen en juist de passages die eruit waren gehaald wel betrekking hadden op de grotere vraag, heb ik gemeend ook om te laten zien hoe gemotiveerd ik ben met betrekking tot transparantie, om beide versies naar de Kamer te sturen en te zeggen: die passages uit het conceptrapport worden onderdeel van het onderzoek van Deloitte. Ik heb ook — ik hecht er zeer aan dat ik daar duidelijk over kan zijn — zelf een gesprek gevoerd met die forensisch accountant, en ik heb	N.v.t.	N.v.t.

Bron: Wetgevingsoverleg Slotwet 23 juni 2021¹⁹⁵³

Vraag	Reactie (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	hoofdstuk in (deel 2)VvH
	gevraagd: heeft het al dan niet weglaten van passages of het stellen van vragen iets afgedaan aan de conclusies of de feitelijke onderbouwing? Het antwoord daarop was: 'nee'.		
Mijn vraag was niet zozeer of de minister nu dat antwoord geeft op hoe de samenwerking tot stand is gekomen en hoe die prijzen te vergelijken zijn. Ik zou graag willen dat het onderdeel is van dat onafhankelijk onderzoek. Ik vind het belangrijk om daar een objectieve vergelijking van te krijgen.	Ja, de onderzoeksvraag heb ik ook aan de Kamer doorgestuurd. Die gaat onder andere over hoe de inkoop tot stand komt. Stel dat er dingen zijn waar de onderzoekers zelf achter komen en waar ze van denken: hé, dit is eigenlijk heel gek. We zien ook buitengewoon veel goede onderzoeksjournalistiek als het gaat over dit onderwerp. Ik wil dat zeker kunnen gebruiken als dat zich voordoet. Ik heb ook aangegeven dat ik met de onderzoekers in gesprek ga over dit Kamerdebat. Daarmee zal ik ook aan mevrouw De Vries toezeggen dat ik dat onderwerp aan de onderzoekers zal aangeven.	Hoofdstukken 6 - 18	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
De heer Van Houwelingen vraagt: Maak je je nou zorgen over het LCH? Wat is nu de status?	Ik maak mij geen zorgen. Ik vind het wel in ieders belang, ook in het belang van VWS, het LCH en Mediq, om te kijken of er rechtmatig gehandeld is en wat ieders rol en verantwoordelijkheid daarin was. Dan komt Deloitte om de hoek kijken.	N.v.t.	N.v.t.
Kun je al die dingen aangeven per contract?	Dat is een vraag die ik mee kan nemen naar het onderzoeksbureau. Ik denk ook dat een deel van de vragen beantwoord kan worden in het accountantsrapport dat er ligt. Maar het onderzoek gaat niet in op het proces ná uitlevering van de PBM bij de zorg, tenzij — dat was de vraag van mevrouw Paulusma — dit betreft de kwaliteit van de PBM.	N.v.t.	N.v.t.
Kan ik inzicht geven in de nieuw afgesloten contracten, in de e-mailwisselingen en in alle contracten boven de € 2 miljoen?	Ik ga ervan uit dat u met deze vraag bedoelt dat ook de overeenkomsten uit 2021 worden meegenomen in het onderzoek. Dat is zeker het geval. De onderzoeksperiode loopt namelijk tot en met het afronden van de laatste order voor PBM door het LCH, dan wel door VWS.	N.v.t.	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Hoeveel mondkapjes van hetzelfde type kwaliteit waren er tijdens het sluiten van de overeenkomst met Relief Goods Alliance B.V. (RGA) reeds beschikbaar bij het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) en voor hoeveel maanden was deze voorraad voldoende? Klopt het aantal van 91 miljoen?	Om deze vraag te beantwoorden, heb ik teruggekeken naar rapportages van het LCH die VWS destijds ontving. O.a. op basis van deze rapportages kreeg VWS een beeld van de voorraden en het aantal persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in bestelling van het LCH. Er bleek geen vaststaand compleet beeld van de destijds beschikbare aantallen van dit type mondkapjes gegeven te kunnen worden, omdat op het moment van sluiten van de overeenkomst met RGA de IT systemen van het LCH nog niet goed aan elkaar waren gekoppeld. Ik vind het belangrijk dat de gegevens die toen beschikbaar waren, afgezet worden tegen de data zoals die nu beschikbaar zijn. Ik zal daarom Deloitte (verder 'onderzoeksbureau') verzoeken dat in het aanvullende onderzoek mee te nemen. Het aantal van 91 miljoen herken ik niet.	Hoofdstuk 8	N.v.t.
Kunt u bij Stichting Hulptroepen Alliantie of Relief Goods Alliance B.V., dan wel de betrokken personen bij de stichting of de bv nagaan of u de additionele documenten, die betrekking hebben op deze deal, kunt delen met de Kamer, zoals u aanbiedt in de beantwoording van eerdere vragen van bovengenoemde leden, en zoals wel bekend bij Nieuwsuur? Kan de Kamer ook de definitieve offerte ontvangen?	Zoals ik in de beantwoording van de Kamervragen op 1 juni jl. over de mondkapjesdeal heb aangegeven, heb ik er geen bezwaar tegen om deze documenten te delen. De offerte waar u van spreekt in uw vraag is met VWS gedeeld via een presentatie. De eigenaar van de presentatie is echter Stichting Hulptroepen Alliantie (HA)/RGA. Ik heb hen gevraagd om de presentatie te delen. Zij maken geen bezwaar tegen openbaarmaking; ze hebben echter VWS gevraagd of wij in gesprek willen treden met de volgens HA/RGA andere betrokkenen bij de totstandkoming van deze presentatie, om vast te stellen of openbaring mogelijk is. Zoals eerder aangegeven, vind ik dat aan HA/RGA zelf. Ik heb uw verzoek nogmaals gedeeld, maar de andere betrokkenen zijn niet benaderd. Daarom lijkt het mij goed als deze documenten in het aanvullende onderzoek wordt meegenomen. De stukken waarover ik zelf beschik, zal ik vanzelfsprekend aan de onderzoekers geven.	Hoofdstukken 11 - 16	N.v.t.
Wie van de partijen betrokken bij deze overeenkomst heeft geheimhouding bedwongen? Was dat het ministerie	LCH-deelnemers die zich hebben ingezet ten behoeve van de werkzaamheden van het LCH, hebben met elkaar afgesproken om in een	Hoofdstuk 2 Hoofdstukken 11 en 18	N.v.t.

¹⁹⁵⁴ Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 3391.

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het LCH of RGA?	Convenant afspraken vast te leggen. Het gaat hier bijvoorbeeld om werken zonder winst oogmerk en onder geheimhouding, vanwege concurrentiegevoelige informatie. Het was dus een wens van de deelnemers van het LCH. Daarnaast maakte het LCH reguliere contractafspraken met leveranciers, zoals RGA. VWS is hierin geen partij en hierin werd geen geheimhouding bedwongen.		
Klopt het dat het LCH tot tweemaal toe schriftelijk bezwaar aantekende tegen de overeenkomst met RGA? Kunt u deze (schriftelijke) bezwaren de Tweede Kamer doen toekomen?	In het rapport van Grant Thornton, dat ik u op 18 juni jl. heb gestuurd, kunt u lezen dat uit e-mailwisselingen is gebleken dat er binnen het LCH twijfel was over de noodzaak tot het bestellen van de mondneusmaskers. Het LCH liet in een interne e-mail op 22 april 2020 in een cc aan VWS weten te twifelen aan de hoeveelheid mondneusmaskers die werden aangeboden 'onder de vermelding dat de order vanuit de marktbehoefte niet nodig was'. Dit heeft het LCH destijds ook laten weten aan VWS. Zoals in de conceptopdracht voor het aanvullend onderzoek staat, dienen de onderzoekers gebruik te maken van bestaande informatie en onderzoeksresultaten. Alle schriftelijke informatie die er binnen VWS en het LCH is, zal daarom aan het onderzoeksbureau worden meegegeven. Het LCH besliste zelf over orders onder de € 5 miljoen. Orders boven de € 5 miljoen moesten door VWS worden goedgekeurd. Het is mij niet bekend wat de procedure was bij afwijzingen door het LCH. Ik zal deze vraag meegeven aan de onderzoekers.	Hoofdstukken 11, 12, 15	Hoofdstuk 2 Normenkader
Wat is een gebruikelijke procedure na afwijzen van LHC?			
Waren onder andere de betrouwbaarheid van de wederpartij(en), de (1) leveringszekerheid, (2) de prijs (3) het reeds beschikken over voldoende voorraad of (4) het elders betere aanbiedingen kunnen vinden onderdeel van deze bezwaren?	In de beantwoording van de onderzoeksvragen door Grant Thornton in het rapport dat ik u op 18 juni jl. heb toegezonden, beschrijft Grant Thornton dat de orders (van RGA) "tot stand zijn gekomen op basis van het proces, zoals dat gold voor in die periode door LCH geplaatste orders. Zoals bij elke potentiële leverancier en potentiële order was ook hier de kernvraag driedelig: is de leverancier in staat de beoogde producten te leveren, is de kwaliteit goed en is de prijs redelijk? De antwoorden op deze vragen waren in de RGA-casus positief, waarna op de	Hoofdstukken 11, 12, 15	N.v.t.
Kunt u aangeven welke bezwaren van toepassing waren en per bezwaar aangeven hoe deze zijn gewogen en waarom alsnog is besloten deze persoonlijke beschermingsmiddelen in te kopen bij RGA?			

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	gebruikelijke wijze uitvoering is gegeven aan de transactie. Voorafgaande discussies ten aanzien van de kwaliteit (o.a. juistheid aanwezige certificaten) zijn opgelost, alvorens de order werd geplaatst. En ook kwaliteitsdiscussies die achteraf plaats hebben gevonden, zijn na het uitvoeren van aanvullende tests en analyses opgelost." Over het bezwaar van LCH bij het volume, schrijft Grant Thornton dat er twijfel leefde over de noodzaak tot het plaatsen van een order van een dergelijk volume. De uiteindelijke goedkeuring van de orders bij RGA werd onderbouwd vanuit de politieke wens om nooit meer geconfronteerd te worden met tekorten in combinatie met een op dat moment nog onduidelijk verloop van de pandemie en de mogelijke aanpassing van richtlijnen voor het dragen van mondneusmaskers in de zorg.		
In hoeveel andere gevallen tekende het LCH één of meerdere keren protest aan tegen een voorgestelde inkoop in het kader van de bestrijding van het coronavirus?	Ik zal het onderzoeksbureau vragen om deze vraag mee te nemen in het aanvullende onderzoek en dan ook in te gaan op de reden waarom er protest werd aangetekend, indien dit gebeurde.	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
In hoeveel van die gevallen heeft de inkoop alsnog plaatsgevonden?	Ook deze vraag zal ik meegeven aan Deloitte, waarbij ik zal vragen om bij voorkomende gevallen aandacht te geven aan de onderbouwing van die keuze.	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Klopt het dat er alternatieve inkopers waren om persoonlijke beschermingsmiddelen te leveren, anders dan Relief Goods Alliance op dat moment? Zo ja, kan daarvan een overzicht gegeven worden en alsmede worden aangegeven of deze al dan niet goedkoper waren, of deze meer of minder ervaring hadden met inkopen op deze specifieke markt dan Relief Goods Alliance, en of er uiteindelijk óók bij deze partijen persoonlijke beschermingsmiddelen zijn ingekocht?	Ik ga ervan uit dat u met 'inkopers' doelt op 'leveranciers'. Er waren veel leveranciers die aanbiedingen deden. Er werd gekeken naar de prijs, kwaliteit en hoeveelheid. Zoals eerder aangegeven, zal ik het onderzoeksbureau verder onderzoek laten doen naar de deal met RGA. In de conceptopdracht voor het aanvullend onderzoek inkoop PBM, die ik u op 18 juni jl. heb gestuurd, is de strekking van uw vragen opgenomen.	Hoofdstuk 4 Hoofdstukken 8 en 13	Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
Klopt het dat de heer Van Lienden van RGA heeft voorgesteld om alle inkoop	Deze vraag kan ik met de informatie die ik nu heb niet beantwoorden. Dit	Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
van het LCH via RGA te laten lopen? Is dit onder meer een motief geweest om een overeenkomst met RGA te sluiten?	zal uit het eerste deel van het onderzoek van Deloitte moeten blijken. Zij zullen door interviews en andere onderzoeksmethoden onderzoeken of en, zo ja, hoe dit voorstel is gedaan.		
Kunt u inzage geven in de twee andere deals van meer dan € 100 miljoen? Kunt u ten aanzien daarvan aangeven welke type producten dit behelsde, welke kostprijs er per product gold en of deze onder vergelijkbare voorwaarden is afgesloten als de overeenkomst met RGA?	Zoals ik in mijn antwoord op 1 juni jl. op de Kamervragen heb aangegeven, heeft het LCH voor de aankoop van persoonlijke beschermingsmiddelen bij in totaal drie leveranciers overeenkomsten/orders gesloten, met elk een totaalwaarde van meer dan € 100 miljoen. De overeenkomsten hadden betrekking op isolatiejassen, mondmaskers en onderzoekshandschoenen. De voorwaarden van deze overeenkomsten kan ik nu nog niet geven, omdat ik de overeenkomsten nog niet in mijn bezit heb. Ook de stuksprizen per product staan in die overeenkomsten opgenomen en deze kan ik dus ook nog niet delen. Het aanvullende onderzoek zal zich ook richten op deze overeenkomsten. Ik zal het onderzoeksbureau vragen om de door u gevraagde details op te nemen in het onderzoek. Zoals ik in mijn brief van 18 juni jl. heb aangekondigd, streeft het onderzoeksbureau ernaar dit deel van het onderzoek op 1 oktober 2021 op te kunnen leveren.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Hoeveel contracten van meer dan € 50 miljoen zijn er in totaal afgesloten met het LCH en kunt u hierbij de data geven waarop deze contracten zijn getekend?	Uit de gegevens van het LCH blijkt dat voor de aankoop van persoonlijke beschermingsmiddelen bij zes leveranciers overeenkomsten/orders gesloten zijn, met elk een totaalwaarde van meer dan € 50 miljoen. Over de drie overeenkomsten/orders met elk een waarde van meer dan € 100 miljoen heb ik u eerder geïnformeerd in mijn beantwoording van de Kamervragen van 1 juni jl. De overige drie overeenkomsten/orders zijn gesloten in de periode maart tot en met mei 2020.	Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
Op welke datum tijdens de eerste golf van corona in het voorjaar van 2020 was er de facto geen tekort meer aan mondmaskers?	Deze vraag kan ik nu alleen beantwoorden vanuit de voorraden van het LCH en op basis van de vraag of het LCH kon voorzien in de vraag naar PBM bij het LCH. Natuurlijk zijn er ook andere leveranciers die op een gegeven moment weer PBM aan de zorg konden leveren. Het LCH heeft	Hoofdstuk 8	Hoofdstuk 2 Normenkader Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	medio mei 2020 bekendgemaakt dat de voorraden op dat moment voldoende waren om in de vraag naar FFP2-mondmaskers te kunnen voorzien. Ter verduidelijking merk ik op dat geplaatste bestellingen niet gelijk stonden aan een daadwerkelijk beschikbare voorraad voor de zorg. Begin augustus heeft het LCH bekendgemaakt dat er voldoende voorraden waren om een tweede golf aan te kunnen. In oktober 2020 heb ik uw Kamer geïnformeerd dat er op dat moment voor vrijwel alle typen PBM voldoende voorraad was om twee COVID-19-golven aan te kunnen.		
Kan er een volledig overzicht gegeven worden van welk deel van alle inkoopcontracten in het kader van de bestrijding van het coronavirus niet, gedeeltelijk, dan wel volledig vooraf is gefinancierd? Welke procedure, dan wel afwegingen werden gevolgd in de keuze van voorfinanciering?	Uit de bij het LCH beschikbare gegevens blijkt dat bij 110 orders voor PBM een vorm van aanbataling heeft plaatsgevonden. Bij 93 orders voor PBM was dit niet het geval. In totaal zijn door VWS met 39 leveranciers overeenkomsten gesloten voor de levering van PBM, waarvan vijf met enige vorm van aanbataling. Het proces, en met name de afwegingen rondom dit proces, is een van de onderwerpen in de conceptopdracht voor het aanvullend onderzoek.	Hoofdstuk 14	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Bij hoeveel contracten van meer dan € 50 miljoen waren bewindspersonen persoonlijk betrokken, gegeven het feit dat u aangeeft bij eerdere antwoorden dat 'het vaker [gebeurde] dat ook door de minister en op hoog ambtelijk niveau hier aandacht aan werd besteed'?	Bij het uitbreken van de coronapandemie ontstonden wereldwijd acute problemen bij de levering van PBM. Zoals ik mijn beantwoording van Kamervragen op 1 juni jl. heb aangegeven, ontvingen leden van het kabinet in die tijd veel aanbiedingen van PBM. Meerdere bewindspersonen hebben zogenaamde 'leads' aangedragen. Vaak ging dat via het doorsturen van een 'appje' of een 'miltje'. Alle serieuze aanbiedingen (leads) die VWS en het LCH toen bereikten, zijn door het LCH zo zorgvuldig mogelijk bekeken en beoordeeld, aan de hand van de criteria prijs, kwaliteit en leveringszekerheid. De vraag bij hoeveel overeenkomsten van meer dan € 50 miljoen een bewindspersoon betrokken was, kan ik nu niet zeggen. Dit is een van de vragen in de conceptopdracht voor het aanvullende onderzoek.	Hoofdstuk 9	Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Hoeveel andere leveranciers hebben ministers (fysiek of telefonisch) zelf gesproken?	Voor zover bekend en op basis van de huidige beschikbare informatie heeft voormalig minister Bruins begin maart 2020 (fysiek) gesproken met de brancheorganisatie van leveranciers, waarbij ook een leverancier aanwezig was. Daarnaast heeft voormalig minister Van Rijn – via Webex – gesproken met de brancheorganisatie en/of leveranciers, om een algemeen beeld te krijgen van de situatie en de markt. Daarnaast hebben - zoals vermeld in mijn antwoord op vraag 14 - meerdere bewindspersonen zogenaamde 'leads' aangedragen. Het is dus aannemelijk dat destijds meerdere bewindspersonen contact hebben gehad met leveranciers. Het aanvullend onderzoek is erop gericht preciezer in beeld te brengen hoe de contacten tussen de verschillende leads bij VWS en het LCH tot stand zijn gekomen (in de verschillende fases van de totstandkoming van orders).	Hoofdstuk 9	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Waarom is er niet voor gekozen om dit inkoopcontract volledig via het LCH te laten verlopen?	De overeenkomst met RGA is door het LCH tot stand gekomen. Volgens de procesafspraken van het LCH werden voorgenomen orders boven de € 5 mln. – en dus ook de order met RGA - met VWS afgestemd voordat de overeenkomst tot stand kwam. Het proces van de totstandkoming van dit inkoopcontract maakt onderdeel uit van het aanvullend onderzoek.	Hoofdstuk 2 Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.
In hoeveel andere gevallen zijn er inkoopcontracten direct via het ministerie verlopen in plaats van via het LCH?	In totaal zijn met 39 leveranciers overeenkomsten gesloten door het ministerie van VWS voor de levering van PBM, waarvan 24 voorafgaand aan de oprichting van het LCH. Van de vijftien overeenkomsten die gesloten zijn door VWS na de oprichting van het LCH hebben er tien betrekking op het opzetten of het verkrijgen van PBM via productie in Nederland. De totstandkoming van de contracten zal ook onderwerp zijn van het aanvullende onderzoek.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Klopt het dat het feitenrelaas zoals genoemd in de beantwoording van eerdere vragen onvolledig was, zoals Follow The Money constateert in hun artikel van 4 juni jongstleden? Zo ja, kunt u dit feitenrelaas aanvullen en uitbreiden naar 30 april 2020?	In mijn beantwoording van de Kamervragen op 1 juni jl. heb ik een feitenrelaas gegeven over de periode 10 april tot en met 20 april 2020 betreffende de contacten die er in die periode zijn geweest tussen het ministerie van VWS en HA/RGA, dan wel personen betrokken bij deze	Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 29 juni 2021¹⁹⁵⁴

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	organisatie en bv. Follow the Money constateert in het artikel van 4 juni jl. dat de heer Van Lienden aangeeft 'veel vaker' met voormalig minister Van Rijn aan tafel te hebben gezeten, maar ook dat het totaal aantal gesprekken hem niet bekend is. Ik zal aan het onderzoeksbureau vragen om mijn eerdere feitenrelaas te controleren en dit tevens naast dat van Follow the Money leggen.		
Kunt u van dit feitenrelaas de e-mails en de gespreksverslagen delen met de Kamer?	Het onderzoeksbureau zal het beschikbare onderzoeksmateriaal, zoals e-mails en gespreksverslagen, betrekken in het onderzoek. Voor zover dit juridisch mogelijk is, zal ik dergelijke informatie daarna ook openbaar maken.	N.v.t.	N.v.t.
Hoe vaak heeft er in totaal overleg (telefonisch en fysiek) plaatsgevonden tussen RGA en bewindspersonen? Hoe vaak met andere vertegenwoordigers van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en/of Financiën? Wat is er in die gesprekken exact gedeeld? Op welke data heeft dit plaatsgevonden?	Deze vragen maken onderdeel uit van het aanvullende onderzoek.	Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.
Klopt de bewering van de heer Van Lienden dat hij zelf een viertal keer contact heeft gehad met de minister? Zo ja, op welke data heeft dit plaatsgevonden en wat is er precies in deze gesprekken gedeeld?	Zoals ik in mijn beantwoording van Kamervragen op 1 juni jl. heb aangegeven, heeft de minister van VWS verschillende berichten van de heer Van Lienden ontvangen, om zijn activiteiten onder de aandacht te brengen. Daarnaast is er in maart 2020 contact geweest tussen de heer Van Lienden en de toenmalig minister voor Medische Zorg. Ik wil zicht krijgen op alle contactmomenten van de heer Van Lienden en de ministers en wanneer dit het geval was. Daarom wordt deze vraag in het aanvullende onderzoek betrokken.	Hoofdstukken 7, 8, 10, 11 en 16	N.v.t.
Klopt het dat de heer Van Lienden van RGA door de beveiliging uit het gebouw van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen is verwijderd? Was het ministerie daarvan op de hoogte en waarom zijn daar geen gevolgen aan gegeven?	VWS is destijds op de hoogte gesteld van de situatie dat het LCH op enig moment aan de heer Van Lienden heeft gevraagd om het gebouw te verlaten. Ik vind het belangrijk dat bovengenoemde situatie ook wordt meegenomen in het feitenrelaas dat onderdeel uitmaakt van het aanvullend onderzoek.	Hoofdstuk 10	N.v.t.

Bron: Kamerbrief 9 augustus 2021¹⁹⁵⁵

Toezeggingen

Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Per geval dient te worden beoordeeld hoe partijen zich tot de Staat verhouden en in hoeverre het voor de Staat mogelijk is om een partij aan te spreken op mogelijke onregelmatigheden. Dat brengt met zich mee dat dat iedere mogelijke onregelmatigheid individueel beoordeeld moet worden. Mede op basis van het hierboven genoemde aanvullende onderzoek door Deloitte kan een dergelijke beoordeling plaatsvinden. Indien een beoordeling leidt tot een concrete vaststelling van een onregelmatigheid, zal het ministerie van VWS passende stappen ondernemen. Deze informatie zal uiteraard ook met u worden gedeeld, voor zover dit een mogelijke oplossing van die onregelmatigheid niet in de weg staat of een eventueel procesbelang van de Staat niet schaadt wanneer een gerechtelijke procedure wordt opgestart.

N.v.t.

N.v.t.

Omwille van de voortgang van het onderzoek wil ik benadrukken dat dit meldpunt zich specifiek richt op de inkoop van PBM. De onderzoekers maken per melding de afweging of en, zo ja, hoe deze wordt meegenomen in het onderzoek. Wie graag met de onderzoekers in gesprek wil treden, kan dit aangeven in de melding. Het kan ook voorkomen dat de onderzoekers op eigen initiatief contact opnemen met de melder – mits deze contactgegevens heeft achtergelaten – om nadere vragen te stellen.

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Ook heb ik u hierbij aangegeven het advies van de Landsadvocaat te hebben ontvangen over de juridische verhoudingen binnen het LCH-convenant. Uiteraard wordt uw Kamer, zodra er meer informatie is, daarvan op de hoogte gesteld.

N.v.t.

N.v.t.

Bron: Kamerbrief 15 september 2021¹⁹⁵⁶

Toezeggingen

Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Het onderzoeksbureau geeft aan dat het eerst de beschikking moet hebben over de voor het onderzoek relevante data, om een reële inschatting te kunnen maken van de oplevertermijnen van de onderzoeksresultaten. Daarom zeg ik u toe dat uw Kamer na de overdracht van de data nader over de voortgang van het onderzoek wordt geïnformeerd. Ik streef ernaar dit in de tweede helft van oktober a.s. te doen. Het onderzoeksbureau heeft mij echter laten weten dat niet uit te sluiten valt dat ook op dat moment nog niet duidelijk is wanneer het onderzoeksbureau de resultaten van het onderzoek naar de overeenkomst met HA en/of RGA en de overige twee fases kan opleveren.

N.v.t.

N.v.t.

¹⁹⁵⁵ Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 119.

¹⁹⁵⁶ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 120.

Bron: Verzoek Opdrachtgever 24 september 2021

Vraagstelling	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Wordt in het onderzoek ook gekeken of er bij de afgesloten contracten sprake was betaalde commissie / kick-back-fees aan de "traders" / inkopers?	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4.	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

Bron: Beantwoording Kamervragen 14 oktober 2021¹⁹⁵⁷

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Kunt u aangeven op welke onderdelen de opdrachtverstrekking aan Deloitte afwijkt van de conceptopdracht voor het aanvullend onderzoek naar de gang van zaken rond de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen voor de zorg (PBM)?	Zoals gebruikelijk bij dit type onderzoek heeft het onderzoeksbureau de reikwijdte, de voorwaarden en de beperkingen van de uit te voeren opdracht nader in kaart gebracht. Om zijn onafhankelijke positie als onderzoeksbureau te waarborgen, heeft het onderzoeksbureau hiervoor een cliënt- en opdracht-acceptatieprocedure afgerond. Daarnaast heeft het onderzoeksbureau aangegeven een risicogerichte aanpak te hanteren bij het onderzoeken van de ruim 300 transacties en afgesloten overeenkomsten met een waarde kleiner dan € 100 miljoen. In deze aanpak wordt op basis van de door het onderzoeksbureau opgestelde indicatoren bepaald welke transacties en overeenkomsten als eerste onderzocht worden.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
Kunt u bevestigen dat het van wezenlijk belang is om per geval te beoordelen hoe partijen ieder afzonderlijk zijn betrokken bij de inkoop van PBM, nu een generieke duiding volgens het advies van de Landsadvocaat niet volstaat om eventuele onregelmatigheden te specificeren en leveranciers daarop aan te spreken?	Ja, dat kan ik bevestigen. Zoals in het bijgevoegde document «Advies LCH en Convenant» van de Landsadvocaat staat opgenomen, is het bij de inkoop van PBM door het LCH niet steeds duidelijk wie bij de inkopen partij waren. Per geval dient te worden vastgesteld welke ondernemingen/instellingen of privé-personen partij zijn geweest. Bovendien kan niet in algemene zin worden gezegd jegens wie een partij die het Convenant van het LCH tekende, verplichtingen op zich nam. Verder bestaat er onduidelijkheid over of de leveranciers het Convenant hebben getekend, en dus of de kernwaarden van het LCH	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

¹⁹⁵⁷ Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 326.

Bron: Beantwoording Kamervragen 14 oktober 2021¹⁹⁵⁷

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	voor hen golden. Voor deze elementen zal per geval op basis van verder onderzoek uitsluitel moeten worden verkregen over de vraag hoe partijen zijn betrokken bij de inkoop van PBM.		

Bron: Kamerbrief 25 oktober 2021¹⁹⁵⁸

Toezeggingen (deels weergegeven)	Nummer in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Nummer in (deel 1)VvH
In voornoemde brief heb ik toegelicht dat het onderzoeksbureau mogelijk in de tweede helft van deze maand – oktober – nog niet kan aangeven wanneer het onderzoeksbureau de resultaten van het onderzoek naar de overeenkomst met Hulptroepen Alliantie (HA) en/of Relief Goods Alliance B.V. (RGA) en de overige twee fases kan opleveren. Het onderzoeksbureau heeft mij laten weten op dit moment nog geen harde toezegging te kunnen doen over het moment waarop de onderzoeksresultaten kunnen worden opgeleverd. De verwachting is dat dit niet voor het einde van dit jaar zal plaatsvinden. De belangrijkste oorzaak betreft hierbij het weerbarstige – en daarmee langer durende – proces om te komen tot de volledige dataoverdracht voor het onderzoek. In mijn vorige brief gaf ik aan dat er sprake is van een complex datalandschap. Dit kan ik als volgt illustreren. De data die het onderzoeksbureau bijvoorbeeld van het ministerie van VWS gaat betrekken, betreffen, naast ruim 135 mailboxen, ook netwerkschijven, datasystemen – zoals het Document Management Systeem en het financiële systeem – en chatberichten. Bij het filteren van deze data gaat het om miljoenen documenten, die conform de forensische vereisten worden veiliggesteld en gefilterd tot een voor het onderzoek relevante dataset. Daarnaast wil het onderzoeksbureau ook de data van de op dat moment aan het LCH verbonden partijen en relevante data van andere departementen betrekken in het onderzoek.	Hoofdstuk 1 Bijlage B Bijlage C	Hoofdstuk 1 Opdracht Bijlage B Aanpak en verloop Onderzoek Bijlage C Onderzoeksinformatie
Net als uw Kamer wil ik op de kortst mogelijke termijn helderheid krijgen over de uitkomsten van het onderzoek. Mochten de resultaten van het eerste deel van het onderzoek – de overeenkomst met HA/RGA – nog niet in het eerste kwartaal van 2022 definitief zijn, dan deel ik met u uiterlijk aan het einde van dat kwartaal de stand van zaken van dat moment. Uiteraard is het streven er wel op gericht in dat tijdvak de resultaten van het eerste deelonderzoek te hebben.	N.v.t.	N.v.t.
In dit kader wil ik u informeren over de stand van zaken van het tweede dossier, waarbij Grant Thornton onderzoek heeft verricht naar mogelijke onregelmatigheden in relatie tot het LCH. De toenmalig Minister voor Medische Zorg en Sport (hierna: MZS) heeft dit benoemd in de eerdergenoemde brief van 18 juni jl. Rekening houdend met de hierboven genoemde context en	N.v.t.	N.v.t.

¹⁹⁵⁸ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 122.

Bron: Kamerbrief 25 oktober 2021¹⁹⁵⁸

Toezeggingen (deels weergegeven)

Nummer in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Nummer in (deel 1)VvH

aspecten over het kunnen delen van informatie, bericht ik u dat VWS uit de bevindingen van Grant Thornton in dit tweede onderzoek opmaakt dat er een onregelmatigheid heeft plaatsgevonden.

Bron: Beantwoording Kamervragen 3 november 2021¹⁹⁵⁹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Is een sterkere betrokkenheid van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij het onderzoek naar de mondkapjesdeals van Sywert van Lienden, gezien eerdere vragen over het mogelijk inzetten van connecties binnen het CDA, volgens u wenselijk?	Om ervoor te zorgen dat het beeld van de gang van zaken over de inkopen van PBM zo compleet mogelijk wordt, heeft de toenmalig minister in dezelfde brief genoemd dat het onderzoeksbureau de ruimte krijgt om de reikwijdte van het onderzoek uit te breiden, om waar mogelijk alle signalen te kunnen onderzoeken.	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
Wanneer maakt u de memo van een functionaris («trader») van het LCH van 16 juli 2020, waarin hij achteraf alle stappen rondom de RGA-order beschrijft, en zijn zorgen hierover, openbaar?	Het eerste deel van het aanvullend onderzoek naar mogelijke onregelmatigheden bij de inkoop van PBM richt zich op de overeenkomst met HA en/of RGA. Ik zal het onderzoeksbureau vragen om deze memo mee te nemen in zijn onderzoek. Vervolgens zal ik de LCH-functionaris om toestemming vragen of ik deze memo openbaar mag maken. Aangezien deze nota niet is opgesteld door een VWS-functionaris, kan het ministerie niet autonoom tot openbaarmaking overgaan.	Hoofdstukken 12 en 15	N.v.t.
Is het waar dat het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in eerste instantie geen schriftelijke toestemming heeft gegeven voor de mondkapjesdeals van Sywert van Lienden, waarmee een bedrag van ongeveer € 100 miljoen was gemoeid, maar dat Mediq pas later alsnog schriftelijke bevestiging van de verleende toestemming heeft gevraagd als formaliteit voor een accountantscontrole en deze ook heeft gekregen, waarbij een medewerker van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in een interne e-mail spreekt over het aanvullen van een «hiaat in het ordervverleningsproces»?	Verwijzing naar GT-rapport p. 17 en 18, waarna aangevuld wordt: Daarnaast verwijs ik u naar de nog te verwachten uitkomsten van het lopende onderzoek naar de inkopen van PBM.	Hoofdstuk 12	N.v.t.

¹⁹⁵⁹ Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 610.

Waarom is de betrokkenheid en de rol van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dusdanig verkleind in het rapport naar aanleiding van het onderzoek van Grant Thornton dat het lijkt alsof het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport non-existent was bij het tot stand komen van de overeenkomsten?

Zoals in de brief van 18 juni jl. aan uw Kamer is gecommuniceerd, had het onderzoek van Grant Thornton naar RGA als doel om over een aantal orders in relatie tot het LCH feiten en omstandigheden op een rij te zetten. Dit onderzoek richtte zich daarbij op de overeenkomst tussen RGA en het LCH, en slechts in beperkte mate op de vraag of en, zo ja, hoe VWS hier een rol bij heeft gespeeld. Daarnaast verkeerde het onderzoek al in de afrondende fase tijdens de berichtgeving en ontwikkelingen over RGA van mei en juni jl. De vragen van uw Kamer die daarbij naar voren zijn gekomen, zijn daarom niet in dit rapport meegenomen. Het aanvullende onderzoek zal antwoord moeten geven op alle vragen rondom de rol die het ministerie van VWS heeft gespeeld bij de totstandkoming van de overeenkomst met RGA.

Hoofdstukken 6 - 18

N.v.t.

Bron: Beantwoording tweede set Kamervragen 3 november 2021¹⁹⁶⁰

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Wanneer kan het op 8 juni 2021 aangevraagde en door de Kamer goedgekeurde debat over de zaak rondom Sywert van Lienden plaatsvinden, in aanmerking genomen de aanzienlijke vertraging van het onderzoek?	Mochten de resultaten van het eerste deel van het onderzoek nog niet in het eerste kwartaal van 2022 definitief zijn, dan deel ik uiterlijk in dat kwartaal de stand van zaken van dat moment.	N.v.t.	N.v.t.
Wanneer maakt u het integrale rapport van de accountantscontrole bij het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) dat leidde tot het onderzoek van Grant Thornton Forensic & Investigation Services (het onderzoek van Grant Thornton) openbaar?	Rekening houdende met het hiervoor genoemde zullen de bevindingen van het tweede onderzoek met uw Kamer gedeeld worden zodra dit mogelijk is.	N.v.t.	N.v.t.
Wanneer maakt u de overeenkomst die blijkt het onderzoek van Grant Thornton in concept is opgesteld tussen LCH en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport openbaar?	Zodra de onderzoeksrapporten naar uw Kamer worden gestuurd, kan dit document met uw Kamer gedeeld worden.	N.v.t.	N.v.t.

¹⁹⁶⁰ Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 610.

Bron: Beantwoording Kamervragen 7 december 2021¹⁹⁶¹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Deelt u de mening dat het verschaffen van opheldering over de verdwenen € 28 miljoen belastinggeld als gevolg van de mondkapjesdeal met Van Lienden c.s. veel te lang duurt? Deelt u daarbij de mening dat dit een slecht signaal is naar de hardwerkende belastingbetaler?	Net als uw Kamer wil ik op de kortst mogelijke termijn helderheid krijgen over de uitkomsten van het onderzoek. In mijn brieven op 15 september jl. en 25 oktober jl. heb ik aangegeven dat ik het ten zeerste betreurt dat de eerdergenoemde opleverdata uit de brief van 18 juni jl. niet haalbaar blijken. Daarbij heb ik u in de brief van 25 oktober jl. geïnformeerd dat als de resultaten van het eerste deel van het onderzoek – de overeenkomst met Hulptroepen Alliantie (HA) / Relief Goods Alliance B.V. (RGA) – nog niet in het eerste kwartaal van 2022 definitief zijn, ik uiterlijk aan het einde van dat kwartaal met u de stand van zaken van dat moment deel. Het is uiteraard het streven om in dat tijdvak de resultaten van het eerste deelonderzoek te hebben. Dit rapport zal dan spoedig met uw Kamer worden gedeeld.	N.v.t.	N.v.t.
Waarom loopt het onderzoek naar de mondkapjeszwendel zoveel vertraging op? Kunt u hierop een gedetailleerd antwoord geven?	In mijn brieven van 15 september jl., 25 oktober jl. en in de beantwoording van Kamervragen van het lid Van Haga (Groep Van Haga) van 3 november jl. heb ik toegelicht waarom het onderzoek meer tijd kost dan verwacht. Het gaat hier om elementen zoals het eigenaarschap van de data van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) en de overdracht van de data naar het onderzoeksbureau die zorgvuldig dient te geschieden en dient te voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving (waaronder de privacywetgeving). Partijen die gevraagd worden data over te dragen, dienen deze te toetsen aan de privacywetgeving op onder meer de proportionaliteit en de subsidiariteit, voordat de data kunnen worden gedeeld. Het gaat dus om een complex datalandschap met een omvangrijke hoeveelheid data. In mijn brief van 25 oktober jl. gaf ik ter illustratie aan dat bijvoorbeeld de data die het onderzoeksbureau van het ministerie van VWS gaat betrekken een aanzienlijk aantal mailboxen, netwerkschijven, datasystemen en chatberichten betreft. Bij het filteren van deze data gaat het om miljoenen documenten, om tot een voor het onderzoek relevante dataset te	Hoofdstuk 1 Bijlage B Bijlage C	Hoofdstuk 1 Opdracht Bijlage B Aanpak en verloop Onderzoek Bijlage C Onderzoeksinformatie

¹⁹⁶¹ Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 1005.

Bron: Beantwoording Kamervragen 7 december 2021¹⁹⁶¹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	komen. Het ministerie van VWS kan als verwerkersverantwoordelijke de data van het LCH delen met het onderzoeksbureau. Hiermee wordt een deel van de eerdergenoemde complexiteit aangaande de data van het LCH opgelost. Naast het complexe datalandschap is het onderzoeksbureau afhankelijk van de planning en bereidwilligheid van betrokkenen bij het onderzoek. Zo kost een zorgvuldig proces van hoor en wederhoor - dat essentieel is bij een feitenonderzoek als dit - ook tijd.		
Hoeveel vertraging gaat het lek in het onderzoek naar de mondkapjesdeal Van Lienden opleveren? Kunt u hierop een gedetailleerd antwoord geven?	In mijn brief van 24 november jl. heb ik toegelicht dat het onderzoek door het onderzoeksbureau gecontinueerd kan worden vanwege de toezeggingen die het onderzoeksbureau heeft gedaan over een zorgvuldige afhandeling van het incident en het vervolg van het onderzoek. Ik vertrouw erop dat hiermee voldoende waarborgen zijn gesteld om het onderzoek te vervolgen. Naar verwachting van het onderzoeksbureau is het incident niet van invloed op de verwachte opleverdata van de onderzoeksresultaten zoals genoemd in mijn brief van 25 oktober jl.	Hoofdstuk 1	N.v.t.
Bent u bekend met het feit dat de voorzitter van het College van procureurs-generaal over de aangifte Van Lienden heeft gesteld: 'Wij gaan hem serieus bekijken'? Bent u eveneens bekend met het feit dat u over de aangifte heeft gesteld te snappen dat dat gebeurt, want er zijn heel veel mensen die 'borrelen van woede, van frustratie'? Heeft u, met inachtneming van de vorige twee vragen, de bereidheid het Openbaar Ministerie (OM) te (laten) verzoeken een onderzoek te starten naar de mondkapjeszwendel? Kunt u hierop een gedetailleerd antwoord geven?	Ja, ik ben bekend met de uitspraak van de voorzitter van het College van procureurs-generaal over de aangifte Van Lienden. Daarnaast begrijp ik de maatschappelijke verontwaardiging over deze overeenkomst met RGA heel goed. Het is belangrijk dat de feiten naar voren komen. Daarom laat ik onafhankelijk onderzoek doen naar de overeenkomst met RGA. De voorzitter van het College van procureurs-generaal heeft in het genoemde interview aangegeven elke aangifte serieus te nemen en de aangifte van de heer Plasman - als deze aangifte binnen is - goed te bekijken. Zoals de voorzitter van het College van procureurs-generaal tevens heeft gesteld in het genoemde interview, stelt het Openbaar Ministerie (OM) eerst een onderzoek in om de vraag te beantwoorden of een strafbaar feit bewezen kan worden. Het is niet aan mij om een extra verzoek in te dienen voor een onderzoek, nu het OM heeft	Bijlage B	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen 7 december 2021¹⁹⁶¹

Kamervraag	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
	aangegeven de aangifte serieus te bekijken.		
Wat vindt u als aandeelhouder van het feit dat luchtvaartmaatschappij KLM ten onrechte is aangevoerd als partner van de Hulptroepen Alliantie en dat naam en logo zijn misbruikt bij misleidende informatie? Welke stappen gaat u als aandeelhouder tegen deze misleiding ondernemen? Kunt u hierop een gedetailleerd antwoord geven?	Stichting Hulptroepen Alliantie (HA) is verantwoordelijk voor de informatie die zij gebruikt in haar uitingen. Indien er sprake is van onterecht gebruik van bepaalde informatie, dan is het aan een betreffende partij zelf – in dit geval luchtvaartmaatschappij KLM (KLM) – om stappen te ondernemen richting HA en niet aan de aandeelhouders – in dit geval de Staat als aandeelhouder van KLM.	N.v.t.	N.v.t.

Bron: Beantwoording Kamervragen bij ontwerpbegroting VWS 9 december 2021¹⁹⁶²

Antwoord (deels weergegeven)	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
(Van Haga): Hoe is het mogelijk dat alle procedures op het ministerie opzij werden gezet om corruptie mogelijk te maken rond de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen? Wat is de rol en de verantwoordelijkheid van de minister hierin geweest?	Het onderzoeksbureau krijgt de ruimte om de reikwijdte van het onderzoek uit te breiden, om waar mogelijk alle signalen te kunnen onderzoeken. Ik zal het onderzoeksbureau op uw vraag attenderen.	Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 2	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 2 Normenkader Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Bron: Kamerdebat 7 april 2022¹⁹⁶³

Toezeggingen (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Er zijn in de eerste plaats een aantal vragen gesteld over de inhoud van het onderzoek. Ik beantwoord daarmee de vragen van de SGP, JA21, Volt, de ChristenUnie en D66. Die gingen allemaal over de redenen om, ondanks de interne kritiek, toch een deal met Van Lienden te sluiten. Ik kan heel kort zijn in het antwoord, omdat dit precies de vragen zijn waarover het onderzoek gaat. Ik verwijs u hiervoor dus naar het lopende onderzoek. En ja, we zullen al deze vragen daarin meenemen. Ik zal deze vraag nog expliciet laten meenemen.	Hoofdstukken 6 - 18	N.v.t.

¹⁹⁶² Bijlage bij Handelingen II 2021/22, nr. 15, item 6, blg-1008988.

¹⁹⁶³ Handelingen II 2021/22, nr. 70, item 9.

Daarbij geef ik wel de disclaimer dat het onderzoeksbureau bij mij aangeeft dat het echt moeite zal hebben om het voor de zomer klaar te hebben. Gelukkig zei meneer Klaver daar net ook iets over. Daarop heb ik gezegd dat ik erop sta dat dat wel zo is en dat we het dan kunnen afronden, want het is niet wenselijk dat het nog langer duurt. Als ik daarover meer informatie heb, die misschien de andere kant op gaat, zal ik u onverwijld informeren, zoals ik net al heb gezegd, met de redenen.

N.v.t.

N.v.t.

Ook een vraag van mevrouw Bikker: is er vanuit het ministerie alle medewerking voor de informatieverzoeken van Deloitte? Ook dat is tijdens de technische briefing aan de orde gekomen. Zij zetten alles op alles om dat snel te doen. Samen met het onderzoeksbureau heeft VWS een zorgvuldig proces doorlopen, waarbij enerzijds de AVG en anderzijds de onafhankelijkheid van het onderzoeksbureau is gewaarborgd. VWS ondersteunt het onderzoeksbureau ook bij het verzamelen van data van andere departementen, maar ook van de leveranciers die door het onderzoeksbureau zijn geselecteerd. U kunt van mij verwachten dat ik niet alleen mijn eigen departement maar ook andere departementen zal aansporen om, als dat nog niet gebeurd is, die data te leveren.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 1 Opdracht

De toezeggingen en wensen hierna zijn aanvullend op hetgeen in (deel 1)Verslag van Handelingen is opgenomen, specifiek ten aanzien van de overige transacties.¹⁹⁶⁴

Bron: Kamerbrief 26 april 2022

Toezeggingen (deels weergegeven)

Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Op 12 april jl. heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: 'VWS') een brief van het onderzoeksbureau ontvangen waarin het ingaat op de voortgang van het aanvullend onderzoek naar de inkoop van PBM en de haalbaarheid van de planning. In deze brief benoemt het onderzoeksbureau een aantal voorwaarden die het ministerie van VWS en het onderzoeksbureau samen moeten inrichten om tot een voorspoedige oplevering van de resultaten van het eerste onderzoek te komen.

N.v.t.

N.v.t.

Gezien de strekking en omvang van de door het onderzoeksbureau genoemde punten vond ik het belangrijk dat mijn ministerie direct na ontvangst van deze brief overging tot het maken van een uitgebreide analyse van deze brief. Ook is mijn ministerie onverwijld aan de slag gegaan met een aantal door het onderzoeksbureau gevraagde acties zoals het opzoeken en aanleveren van originele bestandstypen uit verstrekte Wob-verzoeken. Daarnaast heeft het ministerie toestemming aan betrokkenen gevraagd om mappen van zogenaamde persoonlijke netwerkschijven aan te leveren en ondersteunt het bij het maken van afspraken met te interviewen personen.

De resultaten van bovengenoemde analyse zijn verwerkt in een reactie die inmiddels namens het ministerie van VWS aan het onderzoeksbureau is verstuurd.

¹⁹⁶⁴ Referenties aan of toezeggingen m.b.t. het RGA-onderzoek zijn niet opgenomen in deze aanvullende tabel.

Bron: Kamerbrief 26 april 2022

Toezeggingen (deels weergegeven)

Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

[...]

Net als uw Kamer wil ik zo snel mogelijk de uitkomsten van het eerste deelonderzoek - - ontvangen. Ik hecht er waarde aan dat bij de oplevering hiervan zorgvuldigheid en volledigheid voorop blijven staan.

Bron: Kamervragen 17 mei 2022 en antwoorden 5 juli 2022¹⁹⁶⁵

Toezeggingen (deels weergegeven)

Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Minister van LZS: Indien het onderzoeksbureau nog aanvullende specifieke vragen heeft [m.b.t. gevraagde en aangeleverde data], dan beantwoordt VWS deze vragen direct.

N.v.t.

Bijlage C Onderzoeksinformatie

N.a.v. vraag over beoordeling door onderzoeksbureau dat alle relevante informatie is ontvangen.
Minister van LZS: Ik vind het van groot belang dat er een compleet feitenrelaas wordt opgeleverd. Alleen op basis van een volledige reconstructie kunnen we namelijk lessen trekken voor de toekomst. Juist de onafhankelijkheid van het onderzoeksbureau in het selecteren van relevante data is hiervoor van groot belang. Hiermee worden namelijk alle relevante en verschillende bronnen betrokken en dit moet zorgen voor een zo volledig mogelijk beeld. [...] Mocht de indruk bestaan dat er data ontbreken, dan wil het ministerie graag van het onderzoeksbureau weten om welke specifieke situatie of betrokken persoon of personen het gaat. Het ministerie kan zich dan namelijk maximaal inspannen om de betreffende data alsnog aan te leveren

N.v.t.

Hoofdstuk 1 Opdracht

Bron: Kamerbrief 5 juli 2022¹⁹⁶⁶

Toezeggingen (deels weergegeven)

Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Net als uw Kamer hecht ik veel waarde aan een zo snel mogelijke afronding van het onderzoek. Zoals ik al vaker heb benadrukt, vind ik het echter ook van belang dat zorgvuldigheid en volledigheid voorop blijven staan.

N.v.t.

Hoofdstuk 1 Opdracht

¹⁹⁶⁵ Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 3388.

¹⁹⁶⁶ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 142.

Bron: Kamerbrief 16 september 2022¹⁹⁶⁷

Toezeggingen (deels weergegeven)

Zoals ik eerder heb toegelicht, betreft dit rapport het eerste deelrapport binnen het aanvullend onderzoek naar de inkoop van PBM. De overige transacties worden onderzocht in de twee resterende deelonderzoeken. Om een volledig beeld en vergelijking tussen de verschillende transacties te kunnen maken, is het van belang om deze onderzoeksresultaten af te wachten.

Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022

N.v.t.

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Hoofdstuk 1 Opdracht

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Bron: Kamerbrief 10 oktober 2022¹⁹⁶⁸

Toezeggingen (deels weergegeven)

Zoals in mijn brief van 16 september jongstleden genoemd, volgen er nog twee deelonderzoeken - niet zijnde RGA - naar de overige inkoop van PBM. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Deloitte Forensic and Dispute Services B.V. en EBBEN Partners B.V. (EBBEN) (beide bureaus: de onderzoeksbureaus). De onderzoeksbureaus geven aan ernaar te streven om deze onderzoekswerkzaamheden in het voorjaar van 2023 af te ronden. Hierbij geven de onderzoeksbureaus aan dat er bij de uitvoering van de werkzaamheden een grote afhankelijkheid bestaat van externe factoren, waarop zij niet kunnen sturen. Zo zijn de onderzoeksbureaus afhankelijk van de medewerking van betrokken partijen bij bijvoorbeeld het plannen van interviews, maar ook bij de verwerving van data van (externe) partijen.

Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022

N.v.t.

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Hoofdstuk 1 Opdracht

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Bijlage B Aanpak en verloop
Onderzoek

Bron: Kamerbrief 12 oktober 2022¹⁹⁶⁹

Toezeggingen (deels weergegeven)

We betreuren het dat de eerdergenoemde termijn niet gehaald is en doen er alles aan de chat- en sms berichten over de 'Sywert-deal' dit najaar, doch uiterlijk 15 december 2022, openbaar te maken. Hierbij benadrukken wij dat wij gebonden zijn aan de eisen die de Woo stelt, zoals het doorlopen van een zorgvuldig zienswijzeproces.

De hiervoor beschreven factoren gelden ook voor de grotere verzameling van COVID-gerelateerde chat- en sms berichten waarmee het ministerie van VWS verantwoording aflegt over de COVID-19 crisis. Dit maakt dat de openbaarmaking van het geheel aan chat- en sms berichten ook meer tijd kost. Betrokkenen zullen hierover nader worden geïnformeerd.

Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022

N.v.t.

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

N.v.t.

¹⁹⁶⁷ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 148.

¹⁹⁶⁸ Kamerstukken II 2021/22, 32805, nr. 150.

¹⁹⁶⁹ Kamerstukken II 2022/23, 32805, nr. 151.

Bron: Verslag debat Commissie Volksgezondheid 21 december 2022¹⁹⁷⁰

Kamervragen	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Verzoek vanuit FvD om een overzicht aan te leveren van alle LCH-transacties. Als VWS geen aanleiding ziet om «onderzoek te doen naar alle individuele transacties binnen het LCH», is het immers des te belangrijker dat wij, de Kamer, en trouwens ook journalisten, dat wél kunnen doen. (p.17)	Minister voor LZS: Ik kan in ieder geval toezeggen dat ik navraag hoe we zo'n overzicht [van overeenkomsten en transacties] kunnen geven. Ik geef wel een winstwaarschuwing vooraf dat het niet zeker is of we ook de winst zouden kunnen herleiden, want daarvoor zijn we natuurlijk afhankelijk van de informatie die bedrijven daar zelf over geven. In het Deloitteonderzoek en het EBBEN-onderzoek over de twee andere deals over levering van meer dan 100 miljoen aan pbm wordt het in ieder geval meegenomen. (p. 132/133/137)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Er was een aparte vipdesk voor politiek gevoelige leads. In het rapport staat dat 13 van de 239 leads hebben geleid tot een inkooptransactie en dat 18 zijn doorverwezen naar een ander team of het RIVM. Misschien heb ik eroverheen gekeken, maar wat is er met die andere 18 leads gebeurd? (CDA p. 38)	Minister voor LZS: [VIP leads] Het klopt dat 239 leads geleid hebben tot een contractactie, maar er zijn er 18 doorverwezen naar een ander team. Wat is daarmee gebeurd? Ik moet het antwoord even teruggeven, maar volgens mij komt dit terug in de volgende twee deelonderzoeken. Dat is het antwoord; die komen dus terug. (p. 141)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Er komen nog twee rapporten van Deloitte, zo heb ik aangekondigd gezien. [...]. Maar over de vergelijking met anderen, over wat nou normaal is, wat wel en niet verwacht mag worden en hoe die ten opzichte van elkaar staan, krijgen we ook nog rapporten. (VVD p. 48)	Minister voor JZS: Er is heel veel bemoeienis van VWS. Dat is duidelijk aangegeven. Maar nogmaals, we moeten de twee andere deals van boven de 100 miljoen ook nog door. Die onderzoeken lopen nu. Ik denk dat je pas daarna kunt zeggen of dit echt anders was dan bij die andere grotere deals. (p. 125)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Ik begreep uit de stukken dat in de eerste maanden van de coronacrisis meer dan 22.000 leads zijn aangedragen. Het is op zich goed nieuws dat er contacten ontstaan die tot succesvolle inkoop van beschermingsmiddelen, testfaciliteiten of wat dan ook kunnen leiden. Tussen die duizenden leads zitten leads die hebben geleid tot goede nieuwe contacten of tot goede deals. Dat is wat waard. Ik vermoed dat we daar in de volgende twee rapporten van	Minister voor LZS: [VIP leads] Het klopt dat 239 leads geleid hebben tot een contractactie, maar er zijn er 18 doorverwezen naar een ander team. Wat is daarmee gebeurd? Ik moet het antwoord even teruggeven, maar volgens mij komt dit terug in de volgende twee deelonderzoeken. Dat is het antwoord; die komen dus terug. (p. 141)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek

¹⁹⁷⁰ Kamerstukken II 2022/23, 32805, nr. 155. De minister heeft nog niet op alle vragen antwoord gegeven. Zie ook Inbreng verslag van een schriftelijk overleg, 17 maart 2023

Bron: Verslag debat Commissie Volksgezondheid 21 december 2022¹⁹⁷⁰

Kamervragen	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Deloitte ook meer details over krijgen. (VVD p. 49)			
Ik wil graag weten wat de volgende twee gaan opleveren en wanneer de Minister die verwacht. Op welke wijze wil zij lessen trekken aan de hand van deze rapporten? (VVD p. 50)	Minister voor LZS: ...wanneer de andere twee rapporten over de andere twee deals komen. Dat is dus in het voorjaar van 2023. (p. 134)	N.v.t.	N.v.t.
Mijn vraag aan de Minister is wat zij ervan vindt dat functionarissen binnen het LCH zich onder druk gezet voelen om deals te sluiten waarvan ze eigenlijk vinden en zien dat ze niet deugen. (SP p. 56)	Minister voor LZS: Ik kan niet speculeren over hoe die ervaren politieke druk er nou precies uitzag, want daar doet het onderzoek gewoon geen uitspraken over. Ik had heel graag gehad dat het onderzoek daar een hele concrete uitspraak over had gedaan, maar dat doet het onderzoek niet. Misschien is dat omdat het ook gewoon niet herleidbaar is en het gewoon die algemene context is. [Uitspraak wordt aangepast naar:] De gevoelde politieke druk wordt in het feitenrelaas niet nader geduid. Ik had graag gezien dat dit nader geduid was, want dan had ik nog meer feiten op tafel gehad, maar dat is niet zo (p. 108). Ik spreek namelijk over conclusies. We hebben inderdaad gezegd dat dit een feitenrelaas is zonder conclusies. Dat is even één. Twee. Ik moet dan even hernemen hoe ik het heb gezegd. De gevoelde politieke druk wordt in het feitenrelaas niet nader geduid. Ik had graag gezien dat dit nader geduid was, want dan had ik nog meer feiten op tafel gehad, maar dat is niet zo. Die druk werd gevoeld. Zo is het aangegeven. Ik kan het onderzoek niet uit eigen hand aanvullen. Dat ga ik ook helemaal niet doen. Ik ben verantwoordelijk voor het uitvoeren van het onderzoek. Op de vraag of de opmerking [...] dat we zelf opdracht hebben gegeven tot een feitenrelaas en niet tot conclusies, zeg ik nog even dat dit klopt. Minister van Ark is dit onderzoek mede op verzoek van de Kamer begonnen. Zij heeft de hele opdracht, hoe dit zou worden uitgevoerd, ook met de Kamer gedeeld.	N.v.t.	Hoofdstuk 3 Tijdsgezicht Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Deze lijst, die toen aan de Kamer verschaft is, matcht op geen enkele wijze met de lijst die boven tafel is gekomen in het Deloitte rapport. Hoe	Minister van LZS: Maar het moet, lijkt me, mogelijk zijn om een lijst te geven van de bedrijven waarmee een overeenkomst is getroffen – daar ging	N.v.t.	Bijlage G Totaaloverzicht PBM-leveranciers

Bron: Verslag debat Commissie Volksgezondheid 21 december 2022¹⁹⁷⁰

Kamervragen	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
kan het dat wanneer de Kamer bij een jaarverslag vraagt waar deze zaken zijn ingekocht ... Kijk, van het feit dat voor de anonimiteit aan de leveranciers de letters A, B en C gegeven zijn, zegt de Kamer: dat mag u doen, dat is helemaal prima. Maar waar staan de leveranciers met meer dan 100 miljoen? Hier staat overigens ook dat bij de grootste leveringen minder dan de helft van de mondkapjes geleverd is. Hoe kan dat? Zijn wij toen volledig geïnformeerd? Dit gaat niet om details, maar om het feit dat ik hier tientallen transacties lijk te missen. (Omtzigt p. 59) We gaan er schriftelijk op terugkomen, maar dan wil ik wel graag weten hoe vraag 100 uit de junibrief van 2021 matcht met de lijst van Deloitte. Ik zou die vraag graag schriftelijk beantwoord willen hebben. Daar wordt gezegd bij wie mondkapjes ingekocht zijn. Daar staan eigenlijk veel minder leveranciers op dan later bij Deloitte gemeld is. O, dat had u al toegezegd? (Omtzigt p. 155)	uw vraag over – die ook in de begrotingstabel aan de orde kwam. Ik kan kijken of we daar inzicht in kunnen verschaffen zonder dat we de overeenkomsten die met die bedrijven zijn getroffen en de bedrijfsgevoelige informatie die daarbij zit te veel geweld aandoen. Maar ik moet dan echt even teruggaan naar mijn collega, de Minister van VWS, en bespreken hoe we dit gaan doen. (p. 133)		
Hoeveel mensen en organisaties hebben nog meer miljoenen verdiend aan de coronacrisis? Gedurende de coronacrisis zijn miljarden euro's aan extra geld uitgegeven. Er zijn miljarden extra uitgegeven aan medische hulpmiddelen, geneesmiddelen en apparaten. Ook een consortium als het LCH, het Landelijk Consortium Hulpmiddelen, was niet alleen een liefdadigheidsproject. Het was een publiek-private samenwerking met zorggigant Mediq. [...] Hoeveel heeft Mediq verdiend aan de publiek-private samenwerking met de overheid destijds? Hoeveel winst hebben andere mondkapjesleveranciers, testaanbieders en makers van beademingsapparatuur verdiend met belastinggeld? Hoezo was er een geheimhoudingsplicht bij het tekenen van overeenkomsten? Is er vaker bij dit soort deals sprake geweest van diensten omdat mensen goed de weg wisten te vinden? (GroenLinks, p. 66)	Minister voor LZS: Dan is nog wel de vraag, aangezien er natuurlijk ook andere leveranciers waren die winst konden maken – ik heb ook eerder gezegd dat de andere deelrapporten over die grote deals nog worden opgeleverd; dan zullen we zien hoeveel winst zij gemaakt hebben. (p. 151)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Mijn eerste vraag aan de Minister is dan ook: wat heeft dit intensieve Deloitte-onderzoek naar deze rotte deal, dat vele miljoenen heeft gekost,	Ik moet op de eerste plaats even iets rechtzetten. Daarin moet ik de heer Azarkan helemaal gelijk geven. Ik spreek namelijk over conclusies. We	N.v.t.	N.v.t.

Bron: Verslag debat Commissie Volksgezondheid 21 december 2022¹⁹⁷⁰

Kamervragen	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
volgens de Minister uiteindelijk opgeleverd? Zijn haar vragen beantwoord? Welke conclusies trekt ze uit het onderzoek? En had deze deal in haar ogen ooit tot stand mogen komen? (PvdA p. 78)	hebben inderdaad gezegd dat dit een feitenrelaas is zonder conclusies.		
De Minister kondigt aan dat zij zich laat adviseren over juridische stappen. Wat is precies het traject op dat punt? Wanneer komt daarover meer duidelijkheid? (SGP p. 81)	Minister voor LZS: Er komen inderdaad nog twee andere deelrapporten aan, een van Deloitte en een van EBBEN. Het advies van de landsadvocaat is dat de slagingskans van een eventuele rechtszaak daardoor wordt vergroot, omdat er een zorgvuldig en zo compleet mogelijk beeld beschikbaar komt van de omvang van de schade die de Staat heeft geleden en de juiste juridische stappen die gezet kunnen worden. (p. 101)	N.v.t.	N.v.t.
De Kamer heeft namelijk ook gevraagd om een verbreding van het onderzoek. Oorspronkelijk was de vraag om alles boven de 50 miljoen te onderzoeken. Daarna is het nog veel meer verbreed. Onze drang naar informatie is ongelooflijk groot, op tal van terreinen. Vervolgens hebben we geen controle meer over wat er daadwerkelijk wordt onderzocht en worden we soms begraven onder informatie, zodat we het niet meer kunnen vinden. Gelijktijdig doen we daar zelf ook aan mee. Een hoofdvraag voor mij is dus hoe we daadwerkelijk de informatie krijgen die we willen hebben en hoe we een overload voorkomen. Want er zijn nu miljoenen extra gespendeerd voor informatie die ik eigenlijk niet had willen hebben (PvdA p. 84).		N.v.t.	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
Als ik zie hoeveel er voor dit Deloitte-onderzoek is uitgegeven en waar we nu staan, deel ik wel de oproep van mevrouw Kuiken. Laten we zorgen dat we een waarborg hebben dat het onderzoek zich blijft richten op de punten die politiek gewogen moeten worden, want daar hebben we in de verantwoordingsrelatie tussen Kamer en kabinet met de Minister naar te kijken (ChristenUnie p. 91)		N.v.t.	N.v.t.
Zij zegt dat zij nog die andere onderzoeken wil afwachten. Komt er een moment waarop zij in ieder geval een kwalificatie gaat geven aan hoe er		N.v.t.	N.v.t.

Bron: Verslag debat Commissie Volksgezondheid 21 december 2022¹⁹⁷⁰

Kamervragen	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
is omgegaan met die maatschappelijke onrust? (ChristenUnie p. 126)			
Mijn concrete vraag was: hoeveel mensen of bedrijven hebben hier nog meer miljoenen aan verdiend? (GroenLinks p. 132)	Minister voor LZS: Dat zij zoveel winst konden maken, was toen niet bekend. We hebben de andere deals nog te gaan in de onderzoeken van Deloitte en van EBBEN. Dan kunnen we de drie deals van boven de 100 miljoen ook op dit aspect vergelijken met elkaar (p.129) Minister voor LZS: [betreft 100% voorfinanciering] Dus dat was ook hier niet ongewoon. Ik verwacht ook dat we in de volgende rapporten van Deloitte de vergelijking met de andere twee deals goed kunnen maken. Is dat nou heel anders geweest? Was het nou heel veel meer winst? Zijn het heel andere voorwaarden geweest? Was het veel winst op 100 miljoen? (p. 130) Minister voor LZS: in het tweede en derde rapport, over de andere deals, zeker nog meer informatie naar boven komt over de aankoop van persoonlijke beschermingsmiddelen. Dat gaat daar dus zeker uit komen. (p.132)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
	Minister voor LZS: De heer Van Houwelingen stelde de vraag hoe het precies ging met de KVK. We gaan onderzoek twee en drie nog afronden. De hele werkwijze van LCH, zoals het normenkader, wordt dan weer doorgeakkerd, maar dan langs de as van de andere deals. Ik kan me voorstellen, voorzitter, dat dit elementen zijn waarvan we de onderzoeksbureaus vragen om ze specifiek mee te nemen: hoe is zo'n check verlopen? Het gaat dan niet om de vraag hoe de check hier per se is verlopen, maar wel hoe dat ook bij de andere deals ging. Dan kunnen we namelijk een vergelijking maken: was dit nou anders dan bij de andere deals? (p. 153/154)	N.v.t.	Hoofdstuk 2 Normenkader

Bron: Kamerbrief 3 februari 2023¹⁹⁷¹

Toezeggingen (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Na oplevering van deze rapporten kan een vergelijking worden gemaakt tussen de transacties met Relief Goods Alliance B.V. (hierna: RGA) en de overige transacties. Met dit onderzoek wordt alles op alles gezet om duidelijkheid te krijgen over de PBM inkopen, voor zover als de mogelijkheden van een bewindspersoon (binnen een eigen departement) voor een feitenonderzoek reiken. Een Minister kan bij een feitenonderzoek geen gegevens vorderen of betrokkenen verplichten om medewerking te verlenen. (p. 2)	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Als het gaat om de uitkomsten van de onderzoeken naar de inkopen van PBM wil ik graag benadrukken dat VWS de onderzoeksbureaus de ruimte geeft om zo uitgebreid mogelijk – forensisch – onderzoek uit te voeren om de onderzoeksopdracht te realiseren. (p. 3)	N.v.t.	Hoofdstuk 1 Opdracht Hoofdstuk 4 Inkopen PBM
De bevindingen die voortkomen uit die onderzoeken maken het eventueel mogelijk om te beoordelen of de controle bij de Kamer van Koophandel inzake de transactie met RGA op een andere wijze is verlopen dan bij andere transacties met een vergelijkbare omvang (p.4).	N.v.t.	Hoofdstuk 2 Normenkader Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Omdat alle – andere dan RGA – PBM-transacties onderdeel zijn van de lopende twee onderzoeken, kan het gevraagde overzicht [van transacties] op dit moment niet gedeeld worden [...]. De vraag of er winst is gemaakt, en, zo ja, hoe veel, is onderdeel van de lopende onderzoeken. Zoals ik in het commissiedebat heb aangegeven, is het niet zeker of de onderzoeksbureaus de winst kunnen vaststellen. Daarvoor zijn de onderzoeksbureaus afhankelijk van de informatie die bedrijven daar zelf over ter beschikking stellen en de informatie die daarover beschikbaar is in de openbare bronnen, zoals het handelsregister van de Kamer van Koophandel (p. 6).	N.v.t.	Hoofdstuk 5 t/m 11 – Leveranciers geselecteerd voor het Onderzoek
Ten aanzien daarvan [overzicht leveranciers in jaarverslag VWS d.d. 9 juni 2021] heeft het lid Omtzigt gevraagd of die leveranciers deel uitmaken van de lopende onderzoeken. De leveranciers uit het overzicht in het jaarverslag van VWS die geen PBM hebben geleverd aan VWS maken derhalve geeneel uit van de lopende onderzoeken. De onderzoeksbureaus hebben desgevraagd bevestigd dat de PBM- leveranciers van VWS deel uitmaken van de lopende onderzoeken (p. 6/7).	N.v.t.	Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

Bron: Antwoorden op Kamervragen Van Haga 16 maart 2023¹⁹⁷²

Kamervragen	Antwoord (deels weergegeven)	Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022	Hoofdstuk in (deel 2)VvH
Vraag 6 Kunt u de notulen van de overleggen met alle betrokken partijen over deze deal [O2 Health] met de Kamer delen,	In het vonnis van de rechtbank van 21 december 2022 vindt u informatie over de betrokken partijen, de gevoerde gesprekken en de verstrekte inkooporders. Dit vonnis is openbaar.	N.v.t.	Hoofdstuk 6 O2 Health

alsmede de gesloten contracten en de inkooporders? Zo nee, waarom niet?

Ik ben nagegaan welke informatie ik u verder nog kan verstrekken. Met het oog op onder meer het procesbelang van de Staat en de nog door de Staat te nemen acties om het geld daadwerkelijk terug te krijgen, zal ik u vertrouwelijk van informatie over de aan O2 Health verstrekte inkooporders voorzien. Het betreft een vijftal pro forma offertes en de daarop aansluitende opdrachtbrieven. Er zijn geen aparte contracten of door beide partijen vastgestelde notulen beschikbaar met betrekking tot deze transacties. Ik verzoek de voorzitter de stukken ter vertrouwelijke inzage te leggen voor de leden van uw Kamer.

Vraag 8

Bent u voornemens een onderzoek te starten naar alle bedrijven waarmee tijdens de coronacrisis door de overheid deals zijn gesloten voor het inkopen/leveren/producen van coronamateriaal, om in kaart te brengen welke gelden onrechtmatig zijn uitgegeven en/of niet de beoogde (kwaliteit en hoeveelheid van) materialen hebben opgeleverd? Zo ja, heeft u hiervoor een onderzoeksplan en kunt u dit delen? Zo nee, waarom gaat u geen onderzoek doen?

Op 16 september 2022 heeft uw Kamer het rapport «Onderzoek inkoop PBM – (deel)Verslag van Handelingen inzake transacties Relief Goods Alliance B.V.» met kabinetsreactie op dit rapport ontvangen. In die brief is tevens genoemd dat er nog twee deelonderzoeken naar de overige inkopen van persoonlijke beschermingsmiddelen lopen. Wanneer de andere deelonderzoeken gereed zijn, worden deze met een kabinetsreactie aan uw Kamer gestuurd.

N.v.t.

N.v.t.

Vraag 11

Zijn er personen/partijen die winst hebben gemaakt met deze deal? Zo ja, welke personen/partijen zijn dat en om welke bedragen gaat het?

Dat is mij niet bekend.

N.v.t.

**Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers
geselecteerd voor het
Onderzoek**

Bron: Inbreng verslag van een schriftelijk overleg, 17 maart 2023¹⁹⁷³

Kamervragen

Hoofdstuk in (deel 1)VvH d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

Deze leden begrijpen dat Mediq «zonder winstoogmerk» een publiek-private samenwerking destijds is aangegaan met de overheid. Maar het niet hanteren van een winstoogmerk, staat niet ervoor garant dat er geen winst is gemaakt door het voornoemde bedrijf. Kan de Minister hier nader inzage in geven? (PvdA/GroenLinks, p. 6)

N.v.t.

N.v.t.

Zij vragen waarom de Minister in haar reflectie blijft volhouden dat de wens van de politiek en de samenleving was om zoveel mogelijk PBM in te kopen, terwijl men er binnen het ministerie al heel snel van doordrongen was dat er inmiddels voldoende PBM

N.v.t.

N.v.t.

¹⁹⁷¹ Kamerstukken II 2022/23, 32805, nr. 156.

¹⁹⁷² Aangangsel Handelingen II 2022/23, nr. 1867.

¹⁹⁷³ Niet-dossierstuk II 2022/23, nr. 2023D10833; Op 1 april 2023 is de reactie van de minister nog niet beschikbaar.

Bron: Inbreng verslag van een schriftelijk overleg, 17 maart 2023¹⁹⁷³

Kamervragen

Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

voorradij waren en dat «de samenleving» voornamelijk door paniekberichten in de media en daarmee dus als gevolg van valse beeldvorming die door de politiek niet werd ontkracht, bleef verzoeken om nog meer PBM. Kan de Minister uitleggen waarom de toenmalig Minister voor Medische Zorg en Sport en de toenmalig Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport misleidende informatie hebben uitgedragen, als gevolg waarvan er grote sommen gemeenschapsgeld onnodig zijn uitgegeven en een oneigenlijke deal is gesloten met RGA?

Kan de Minister uitleggen waarom bij de onderzoeken naar de inkoop van PBM tijdens de coronacrisis nog altijd wordt vastgehouden aan het principe van vrijwillige medewerking van de betrokkenen, nu uit het eerste deelonderzoek naar de deal met RGA al is gebleken dat er als gevolg hiervan belangrijke informatie niet wordt verstrekt door deze betrokkenen? Is de Minister niet van mening dat deze vrijwilligheid dientengevolge aan banden moet worden gelegd, in het kader van de volledigheid van de onderzoeken en het recht dat de Kamer en de burger hebben op informatie? Hoe is het mogelijk dat onderzoeken naar potentieel strafbare feiten op basis van vrijwillige medewerking van de betrokkenen wordt gedaan en waarom neemt het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport genoegen met het risico dat niet alle feiten boven tafel zullen komen? Op basis waarvan heeft het onderzoeksbureau vastgesteld dat er «voldoende deugdelijke grondslag bestaat voor de bevindingen in het rapport»? Hoe kan het onderzoeksbureau deze conclusie trekken, als het dus niet heeft beschikt over alle informatie? (Van Haga p. 7)

N.v.t.

Hoofdstuk 1 Opdracht

Bijlage B Aanpak en verloop
Onderzoek

Bijlage C Onderzoeksinformatie

In navolging van de vragen van het lid Westerveld van GroenLinks en de fractie van FvD vragen de leden van de Groep Van Haga opheldering over de weigering van de Minister om een overzicht te geven van de transacties en eventuele winstboekingen van andere PBM-leveranciers, waarmee het ministerie overeenkomsten heeft gesloten. Waarom is de Minister van mening dat deze overeenkomsten niet openbaar gemaakt kunnen worden voordat de andere deelonderzoeken zijn afgerond? Moet deze informatie niet per definitie openbaar zijn en inzichtelijk voor de Kamer, teneinde de controlerende taak te kunnen uitvoeren? (Van Haga p. 8)

N.v.t.

N.v.t.

Daarnaast vinden deze leden het onverkwikkelijk dat de onderzoeksbureaus wellicht helemaal niet kunnen vaststellen of en hoeveel winst er door deze andere leveranciers gemaakt is, aangezien zij slechts op basis van vrijwilligheid deze informatie hoeven te verstrekken. Opnieuw wijzen deze leden de Minister erop dat deze vrijwilligheidsclausule potentieel leidt tot een onvoldedige informatievoorziening en daarmee dus tot ontoereikende evaluatie van het handelen van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ontlopen van het nemen van verantwoordelijkheid voor eventueel gemaakte fouten en/of belangenverstengeling. (Van Haga p. 8)

N.v.t.

Hoofdstuk 5 t/m 11 –
Leveranciers geselecteerd voor
het Onderzoek

Bijlage D Medewerking
leveranciers

[...] voor orders boven de vijf miljoen euro toestemming van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport nodig was. Dat wil dus zeggen dat inkoopmedewerkers zelfstandig konden beslissen over bijna vijf miljoen euro. Genoemd lid wil graag weten hoe geregeld was dat inkoopmedewerkers op een juiste

N.v.t.

Hoofdstuk 2 Normenkader

Bron: Inbreng verslag van een schriftelijk overleg, 17 maart 2023¹⁹⁷³

Kamervragen

Hoofdstuk in (deel 1)VvH
d.d. 5 september 2022

Hoofdstuk in (deel 2)VvH

wijze deze beslissingen waar zo veel geld mee is gemoeid konden maken. Waarom is gekozen voor een grens van vijf miljoen euro? Vindt de Minister dit achteraf gezien ook niet een erg hoog bedrag? Heeft de Minister nog wel in de gaten dat dit echt enorm veel gemeenschapsgeld is? (BBB p. 10)

Het lid Omtzigt merkt op dat in bovenstaand overzicht [Antwoord op vraag 100 bij VWS Jaarverslag 2020] alleen de deals over mondmaskers boven een miljoen euro zijn opgesomd en de andere transacties zijn weggelaten. In de bijlage staan 20 leveranciers met een gezamenlijke waarde van minder dan 140 miljoen euro. In het debat heeft genoemd lid gevraagd hoe deze lijst zich verhoudt tot bijlage G in het Deloitte rapport, waarin staat dat aan persoonlijke beschermingsmiddelen zijn ingekocht voor bijna het tienvoudige bedrag, namelijk 1361 miljoen euro. Nu omvat persoonlijke beschermingsmiddelen meer dan mondmaskers (brillen, schorten etc.), maar dit verklaart niet waarom er drie leveranciers zijn die voor meer dan 100 miljoen geleverd hebben. Die staan namelijk niet in de eerder genoemde lijst. Daarom verzoekt het lid Omtzigt de Minister het volgende te doen:

N.v.t.

Hoofdstuk 4 Inkopen PBM

- Kan de Minister de verschillende leveranciers in de bijlage G van het Deloitte onderzoek matchen met de antwoorden uit juni 2020? Kan de Minister heel precies aangeven voor elk van de leveranciers in de bijlage G welke leverancier dat is in vraag 100? Kan de Minister ook de namen van de bedrijven erbij leveren?

- Kan de Minister aangeven waarom er zo'n groot verschil zit tussen beide lijsten en waarom de lijst van Deloitte zoveel uitgebreider is? Welke informatie heeft de Kamer in juni 2021 niet gekregen van de regering?

- Met welk bedrijf heeft Deloitte een deel van de meer dan 100 miljoen euro geïdentificeerd waarnaar niet gekeken wordt? Kan de Minister aangeven om welke transactie het gaat (wie leverde, welke spullen)? (Omtzigt p. 10/11)

Vragen n.a.v. eerder antwoord minister van LZS op vragen over gevraagde en geleverde data:

N.v.t.

N.v.t.

1. Kan de Minister aangeven wie de datahouder was, wiens mailbox niet is geleverd in verband met de beveiligingseisen die gerelateerd zijn aan de functie? Kan de minister beschrijven waarom dat onoverkomelijk was?

2. Kan de Minister aangeven wie de datahouders zijn die geen toestemming gegeven hebben om persoonlijke datamappen over te dragen aan het onderzoeksbureau?

3. Kan de Minister aangeven wie (welke drie datahouders) het berichtenverkeer niet beschikbaar gesteld heeft?

4. Kan de Minister aangeven bij welke drie datahouders geen data overdragen kon worden omdat zij niet langer in dienst bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn? (Omtzigt p. 12)

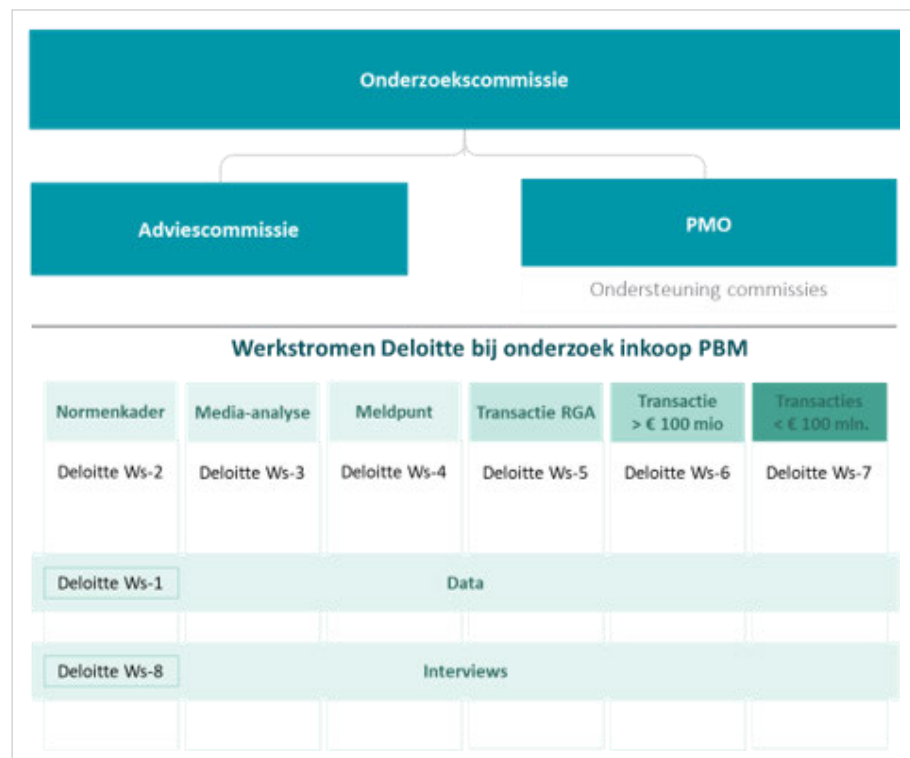
B Bijlage – Aanpak en verloop Onderzoek

B.1 Bijlage Aanpak en verloop Onderzoek

1800 In deze bijlage geven wij nadere details over de aanpak en het verloop van het Onderzoek zoals benoemd in hoofdstuk 1 'Opdracht'.

B.2 Inrichting Onderzoek

1801 Deloitte heeft de besturingsstructuur van het Onderzoek vanaf de start ingericht in afstemming met VWS. De besturing van het Onderzoek vindt plaats op twee niveaus; OC en AC. De inrichting en aanpak in de werkstromen van het Onderzoek zijn weergegeven in Figuur 285.

Figuur 285: Inrichting Onderzoek inkopen PBM

1802 Deloitte heeft de verslaglegging verzorgd van zowel de AC als de OC. Deze verslagleggingen betreffen interne werkdocumenten van Deloitte waarvan geen externe verspreiding of extern gebruik is toegestaan. Deze zijn uitsluitend bestemd voor het ondersteunen van de beide overleggen. Daarnaast staan deze ten dienste van de uitvoering van het Onderzoek door Deloitte.

B.2.1 Adviescommissie en Onderzoekscommissie

1803 In de AC onder voorzitterschap van Functionaris 9 VWS hebben zitting: Functionaris 13 VWS, Functionaris 14 VWS en (als onafhankelijk lid) Functionaris J&V bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Deloitte is als toehoorder aanwezig bij deze AC.

1804 De AC adviseert de OC op strategisch niveau, vormt de link naar de strategische doelstellingen van VWS, en stemt voortgang van het Onderzoek af met de interne VWS-organisatie en politieke stakeholders. Het vaststellen van de strategische doelstellingen en het bijbehorende budget benodigd voor de realisatie van deze doelstellingen, alsmede het goedkeuren van budgetwijzigingen behoren tot de taken van de AC. Het monitoren van het budget is gedelegeerd aan de OC. De AC komt maandelijks bijeen.

1805 De OC staat onder voorzitterschap van Deloitte, en VWS neemt daaraan als toehoorder deel. Namens VWS zijn bij de OC aanwezig Functionaris 13 VWS en enkele ambtenaren vanuit VWS. De OC komt eens per twee weken bijeen.

1806 Deloitte voert het Onderzoek uit en draagt zorg voor de oplevering van de onderzoeksresultaten. In de OC wordt het budget gemonitord en worden, waar nodig, escalaties voorbereid voor behandeling in de AC. De voortgang van het Onderzoek wordt per werkstroom besproken in de OC.

1807 Binnen beide commissies (AC en OC) bewaakt Deloitte haar onpartijdigheid en onafhankelijkheid.

1808 De eerste OC heeft plaatsgevonden op 15 juli 2021. De eerste AC heeft plaatsgevonden op 26 juli 2021.

B.2.2 Afstemming projectorganisatie VWS

1809 Los van deze commissies vindt op verschillende niveaus tussen VWS en Deloitte gedurende de uitvoering van de opdracht meerdere malen per week overleg plaats. Wekelijkse vaste afstemmingsmomenten vinden plaats op uitvoerend en leidinggevend niveau van VWS en Deloitte, ten behoeve van het bewaken van de voortgang en het kunnen escaleren en adresseren van actiepunten.

1810 Tevens vindt er maandelijks overleg plaats met VWS, ten aanzien van de financiële verantwoording van het Onderzoek aan de hand van status- en verantwoordingsrapportages.

1811 Tijdens de aanvangsfase van het Onderzoek heeft VWS bijeenkomsten georganiseerd voor de interne contactpersonengroep van VWS, waarin Deloitte op uitnodiging presentaties heeft gegeven over de aanpak van

het onderzoek, mede gericht op de forensische waarborgen en informatieverzameling. Aanvullend heeft rondom het identificeren, verzamelen, overdragen en verwerken van data voortdurend overleg plaatsgevonden door Deloitte met de onderdelen privacy-, veiligheids- en juridische zaken van VWS. Dit met als doel ervoor zorg te dragen dat aan de door VWS gevraagde formele vereisten en waarborgen voor de data-overdracht wordt voldaan.

B.2.3 Aanvullend overleg en communicatie over Onderzoek

1812 Op de in paragrafen B.2.3.1 tot en met B.2.3.5 nader toegelichte momenten heeft, in aanvulling op de reguliere overlegmomenten, aanvullend overleg of communicatie plaatsgevonden tussen Deloitte en VWS over de voortgang van het Onderzoek en het op te leveren (deel)Verslag van Handelingen.

B.2.3.1 Brief verkrijgen van data

1813 Op 7 oktober 2021 informeert Deloitte VWS per brief, met als kernboodschap dat het overschrijden van de planningstermijnen veroorzaakt wordt door het weerbarstige – en daarmee langer durende – proces om te komen tot een situatie waarin VWS de data voor het Onderzoek kan overdragen aan Deloitte.

B.2.3.2 Vermissing notitieboekje

1814 Gedurende het Onderzoek raakt een persoonlijk notitieboekje vermist van een medewerker van Deloitte, met daarin onder meer handgeschreven aantekeningen over het Onderzoek. Deloitte bericht VWS per brief op 10 november 2021 nader over deze vermissing en de ondernomen acties. Het notitieboekje wordt op 17 november 2021 door de onbekend gebleven vinder aan Deloitte geretourneerd, waarna Deloitte VWS hierover informeert. Tussen Deloitte en VWS vindt ook communicatie plaats over het informeren van betrokkenen door Deloitte en/of VWS.

1815 In de periode van 10 november tot 23 november 2021 worden de werkzaamheden waarbij externen betrokken zijn, op verzoek van VWS tijdelijk opgeschort. De werkzaamheden worden hervat op 23 november 2021, na ontvangst van een brief van VWS waarin aanvullende waarborgen zijn beschreven die zijn afgesproken tussen VWS en Deloitte.

B.2.3.3 Voortgang en planning

1816 Op 21 februari 2022 informeert Deloitte het projectteam van VWS, naast de reguliere updates, in meer detail over de planning, de voortgang, de beperkingen en de formaliteiten die tot op dat moment binnen de diverse overleggen zijn besproken. Deloitte licht hiermee de voortgang toe aan het VWS-projectteam Nafase COVID-19, dat is betrokken bij dit Onderzoek.

1817 Een samenvatting van deze voortgang is besproken in de AC van 14 maart 2022. Hierbij wordt nogmaals onder de aandacht van VWS gebracht dat de doorlooptijd van het completeren van de dataoverdracht van alle (mogelijk) relevante data voor het Onderzoek onzekere doorlooptijd blijft houden en dat dit daarmee van invloed blijft op de voortgang van het Onderzoek.

1818 Naast het bespreken van de voortgang en de planning (inclusief de onderzoekskosten) binnen de governance van het Onderzoek, is een meer specifieke begroting en een nadere planning van het resterende deel van het Onderzoek opgesteld. Deloitte heeft op 9 maart 2022 een (herziene) conceptbegroting en conceptplanning gedeeld met het programmateam van VWS. Hierin herhaalt Deloitte dat (nog) niet alle data zijn ontvangen en benoemt Deloitte een aantal onzekerheden, randvoorwaarden en uitgangspunten voor de planning, voortbouwend op het eerdergenoemde voortgangsbericht van 21 februari 2022.

B.2.3.4 Technische briefing

1819 Tijdens een technische briefing op 5 april 2022 informeert Deloitte de leden van de vaste Kamercommissie van VWS van de TK over de stand van zaken van het Onderzoek. Tijdens deze briefing benoemt Deloitte een aantal uitgangspunten van het Onderzoek: zorgvuldigheid boven snelheid, een zo groot mogelijke volledigheid van feiten en omstandigheden, en onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Tevens geeft Deloitte in de technische briefing nader inzicht over de voortgang van het Onderzoek, de omvang en complexiteit van het datalandschap, de prioriteitstelling in de (te onderzoeken) transacties inkopen PBM, en het bredere en aanvullende karakter van het Onderzoek.

B.2.3.5 Brief aan opdrachtgever

1820 Op 12 april 2022 stuurt Deloitte een brief aan huidige SG VWS over de voortgang van het Onderzoek en informatie over de haalbaarheid van de gewenste (herziene) planning. Tevens bevat deze brief de voorwaarden die Deloitte en VWS samen moeten inrichten om de planning te kunnen halen. Minister voor LZS heeft deze brief op 26 april 2022 ter informatie aan de TK verzonden, vergezeld van een reactie van huidige SG VWS.

B.3 Formaliteiten voor het verkrijgen van data voor het Onderzoek

B.3.1 Inleiding

1821 Voor het verkrijgen van de data van VWS, het LCH en andere overheidsorganisaties hebben VWS en Deloitte een aantal formaliteiten ingeregeld voor het Onderzoek. In deze paragraaf geven wij daarop een toelichting.

B.4 Dataprotocol

1822 Op basis van de eerste inventariserende werkzaamheden dient Deloitte op 5 augustus 2021 bij VWS een verzoek in voor het veiligstellen van data en voor het collecteren van de door Deloitte geselecteerde datahouders van VWS en andere ministeries. Naar aanleiding van dit verzoek treedt VWS met Deloitte in overleg over de door Deloitte voorgestelde werkwijze bij het collecteren en verwerken van deze data.

1823 In een zorgvuldig proces,¹⁹⁷⁴ met oog voor de privacy en voor het belang van een forensisch goed en correct uitgevoerd onderzoek, worden afspraken gemaakt tussen Deloitte en VWS, die uiteindelijk leiden tot een op maat gemaakt, speciaal voor dit Onderzoek ingericht, dataprotocol. De periode die nodig is geweest voor dit proces en voor het inwinnen van intern en extern advies door VWS, betreft de periode van begin augustus 2021 tot halverwege december 2021. Gedurende deze periode heeft VWS wel een aantal rapportages uit het financieel systeem en individuele documenten aan Deloitte verstrekt. Vanaf eind december 2021 draagt VWS data uit de samengestelde onderzoekspopulatie over aan Deloitte.¹⁹⁷⁵

1824 Als onderdeel van voornoemd proces om te komen tot een voor VWS en Deloitte adequaat dataprotocol, vindt er op 24 augustus 2021 een gesprek plaats tussen Deloitte en VWS over het datalandschap, de informatie-uitvragen die zijn gedaan, en de proportionaliteitstoets zoals VWS deze wenst toe te passen. Deloitte deelt op verzoek van VWS naar aanleiding van dit gesprek alvast de documenten inzake het proces voor dataverwerking in het kader van de onderzoeken en actuele gegevens over de informatiebeveiliging van het datacentrum van Deloitte.

1825 In een door VWS opgesteld memo van 26 augustus 2021, getiteld 'Proportionaliteitstoets gegevenslevering onderzoek Deloitte', geeft VWS aan niet akkoord te kunnen gaan met de door Deloitte voorgestelde werkwijze, waarbij Deloitte zelfstandig data selecteert en collecteert.

1826 VWS stelt daarbij een alternatieve werkwijze voor. Deloitte geeft aan dat deze alternatieve werkwijze niet voldoet aan de forensische waarborgen en de onafhankelijkheid waarbinnen Deloitte haar onderzoek wil uitvoeren. In Bijlage C – 'Onderzoeksinformatie' wordt hierop in meer detail ingegaan.

1827 In de daarop volgende periode wordt er nader overleg gevoerd tussen Deloitte en VWS over de voorwaarden voor de overdracht van data. Naar aanleiding van dit overleg en vanwege de vragen van VWS deelt Deloitte op 13 september 2021 een intern werkdocument met VWS. Dit document is het concept Data Protocol VWS – Werkwijze E-Discovery in aanvullend onderzoek PBM (hierna: "Dataprotocol"). Dit Dataprotocol voldoet aan de forensische waarborgen en aan de onafhankelijkheid waarbinnen Deloitte haar onderzoek wil uitvoeren, en is op 23 september 2021, na overleg met VWS en Landsadvocaat, aangevuld door Deloitte en gedeeld met VWS. De

¹⁹⁷⁴ In Bijlage C – 'Onderzoeksinformatie' wordt hierop in meer detail ingegaan.

¹⁹⁷⁵ Na het toepassen van de geformuleerde zoekcriteria op de dataset ontstaat er een onderzoekspopulatie die middels een versleutelde gegevensdrager wordt getransporteerd naar Deloitte. De onderzoekspopulatie bestaat uit de documenten die inhoudelijk kunnen worden beoordeeld door het onderzoeksteam van Deloitte.

gegevensdelingsovereenkomst tussen VWS en Deloitte is op 30 september 2021 door Deloitte en door VWS ondertekend (zie hierna).

B.4.1

Advies Landsadvocaat

1828 Op 14 september 2021 adviseert Landsadvocaat VWS over het aanleveren van data aan Deloitte. Deloitte is in eerste instantie niet betrokken bij deze adviesaanvraag bij Landsadvocaat.¹⁹⁷⁶ In oktober 2021 verstrekt Deloitte (nogmaals) het dataprotocol van Deloitte aan VWS, specifiek ten behoeve van een aanvullend advies van Landsadvocaat aan VWS. Deloitte geeft hierbij een mondelinge toelichting aan Landsadvocaat ten aanzien van de door Deloitte gehanteerde werkwijze, die mede is gebaseerd op (inter)nationaal erkende forensische standaarden. Op 2 december 2021 brengt Landsadvocaat een (aanvullend) advies uit aan VWS inzake het leveren van data in het kader van het aanvullende onderzoek naar de inkoop van PBM.

1829 Deloitte constateert dat in het advies van Landsadvocaat onderwerpen zijn opgenomen die met VWS dienen te worden besproken. Deloitte bespreekt die onderwerpen vervolgens met VWS, met name ten behoeve van het maken van een afweging wat betreft de datacollectie en -overdracht en de mogelijke gevolgen van het advies. Deloitte en VWS komen een data-overdrachtsprotocol overeen (zie paragraaf B.4.4).

1830 Op 16 december 2021 informeert de minister de TK over de voortgang van het onderzoek. Zij stuurt het advies van Landsadvocaat van 2 december 2021 als bijlage mee.

B.4.2

Gegevensdelingsovereenkomst

1831 In de gegevensdelingsovereenkomst tussen Deloitte en VWS zijn afspraken opgenomen over bijvoorbeeld de bescherming van de overgedragen data, over het bewaren van de data, en over geheimhouding. Op 16 augustus 2021 deelt Deloitte een concept-gegevensdelingsovereenkomst met VWS. In de daarop volgende periode wordt dit concept meermaals besproken en wordt hiervan een finale versie opgesteld. De gegevensdelingsovereenkomst wordt op 30 september 2021 door VWS en Deloitte ondertekend.

B.4.3

Standalone omgeving en steekproef

1832 VWS geeft de voorkeur aan een werkwijze waarbij Deloitte op locatie van het ministerie een standalone-omgeving inricht waarbinnen VWS data kan overdragen aan Deloitte, en waarbij VWS in staat wordt gesteld een steekproef uit te voeren op de aanwezigheid in de dataset van gegevens die voor het Onderzoek niet relevant zijn en die staatsgeheim zijn ofwel betrekking hebben op bijzondere persoonsgegevens.

1833 Deloitte richt een dergelijke standalone-omgeving in bij VWS. VWS bepaalt de methode en de wijze waarop de steekproef wordt uitgevoerd. Deloitte ondersteunt VWS slechts technisch bij het uitvoeren van de steekproef. Voor

¹⁹⁷⁶ Deloitte constateert dat haar (concept)dataprotocol kennelijk niet – volledig – is betrokken bij dit advies. Deloitte treedt hierover met VWS in overleg.

het selecteren van de potentieel relevante gegevens die Deloitte wil verkrijgen ten behoeve van het Onderzoek, stelt Deloitte zoekcriteria op en past zij deze toe. Gedurende het proces van het trekken van steekproeven borgt Deloitte dat het beoordelen van de 'relevantie' hiervan uitsluitend blijft voorbehouden aan Deloitte.

1834 De eerste steekproef wordt getrokken op 1 november 2021. Op 18 en 26 november 2021 bespreekt VWS haar bevindingen met betrekking tot die steekproef met Deloitte.

B.4.4 Data-overdrachtsprotocol

1835 Op 21 december 2021 start de overdracht van de door Deloitte als relevant aangemerkte data die door VWS worden overgedragen. Ter afsluiting van de formaliteiten voorafgaande aan elke afzonderlijke dataoverdracht tekent VWS een 'verslag en goedkeuring dataoverdracht'. In dit verslag beschrijven VWS en Deloitte de doorlopen formaliteiten, waaronder het dataprotocol, de gegevensdelingsovereenkomst, de standalone-verwerking binnen VWS, de steekproefcontrole daarop door VWS, en het feit dat de dataset voor overdracht akkoord is voor VWS.

B.4.5 Proces van hoor en wederhoor

1836 In het Onderzoek is hoor en wederhoor¹⁹⁷⁷ een belangrijke waarborg. In de AC van 21 augustus 2021 heeft Deloitte, in het kader van het proces van hoor en wederhoor, het interne werkdokument 'Protocol hoor en wederhoor' ter kennisname voorgelegd aan VWS.

B.5 Data LCH

1837 Het LCH is een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid. Landsadvocaat omschrijft het als een complex krachtenveld, dat juridisch niet makkelijk valt te duiden. Voor het Onderzoek naar de inkoop van PBM zijn de data van het LCH van groot belang. Voor deze data van het LCH is van belang wie de verantwoordelijkheid kan nemen voor het aan Deloitte verstrekken van deze data door/namens het LCH.

1838 Om de samenwerking van de personen en partijen die zijn aangesloten bij het LCH te faciliteren, is er een Convenant opgesteld. Dit Convenant bevat afspraken waar de personen en partijen die zijn aangesloten bij het LCH zich aan moeten houden, waaronder een geheimhoudingsclausule. In paragraaf 2.4.5. in (deel 1)Verslag van Handelingen wordt nader ingegaan op de totstandkoming en de inhoud van het Convenant.

¹⁹⁷⁷ Onder 'hoor' wordt verstaan het in het kader van een onderzoek aan betrokkene(n) en/of derde(n) mondeling of schriftelijk vragen om informatie, al dan niet aan de hand van overgelegde documenten. Onder 'wederhoor' wordt verstaan het in de gelegenheid stellen van een betrokkene kennis te nemen van en te reageren op de, op hem of haar betrekking hebbende, concept-onderzoeksbevindingen.

B.5.1

Eigendom van de LCH-data

- 1839 Vanaf de aanvang van het Onderzoek is gekeken naar de mogelijkheden om data te verkrijgen van het LCH. VWS heeft daarbij de aanpak gehanteerd waarbij de bij het LCH betrokkenen zijn geïnformeerd over het Onderzoek en waarbij aan hen instemming is gevraagd voor het met Deloitte delen van hun contactgegevens, zodat in overleg kon worden beoordeeld of de betrokken personen beschikten over voor het Onderzoek relevante data, en of zij bereid waren deze met Deloitte te delen.
- 1840 Parallel aan deze aanpak voor het verkrijgen van instemming verkent Deloitte het datalandschap bij de ICT-dienstverlener van het LCH.
- 1841 Op 24 september 2021 dient Deloitte, na enkele gesprekken met VWS en met de ICT-dienstverlener van het LCH, een verzoek in voor het verkrijgen van een technische beschrijving van de databronnen en verzoekt Deloitte de ICT-dienstverlener van het LCH om overleg met Deloitte over de extractie en het forensisch veiligstellen van de LCH-gegevens.
- 1842 Deloitte vraagt de ICT-dienstverlener van het LCH wie de opdrachtgever is geweest tot het beheer van de werkomgeving van het LCH. Op 4 oktober 2021 antwoordt de ICT-dienstverlener dat er, vanwege de geheimhoudingsclausule, op deze vraag geen antwoord kan worden gegeven. Na diverse overleggen wordt geconcludeerd dat de opdracht tot overdracht door de ICT-dienstverlener dient te worden gegeven door het CIBG en dat de levering van de gegevens dient plaats te vinden via VWS. In een brief van 25 oktober 2021¹⁹⁷⁸ stelt VWS dat zij de verwerkingsverantwoordelijkheid heeft voor de data van het LCH. Op 8 december 2021 herhaalt Deloitte dat de data van het LCH, gelet op de inhoud van deze data, zijnde correspondentie, administratie en contracten die specifiek het LCH betreffen, een belangrijke databron vormen voor het Onderzoek.
- 1843 In december 2021 besluit VWS dat de data die van het LCH aan Deloitte worden overgedragen een ander proces kunnen doorlopen dan de data van VWS zelf. De data van het LCH worden ingeladen in de standalone-omgeving bij VWS, waarna middels inzage door Deloitte en VWS gekeken wordt of er eerst zoekcriteria moeten worden toegepast, of dat er direct een steekproef kan worden uitgevoerd. Deze inzage en de steekproef vinden plaats op 10 januari 2022, waarna op 18 januari 2022 de data van het LCH feitelijk worden overgedragen aan Deloitte.
- 1844 De data van het LCH betreffen data over een langere periode dan de Onderzoekperiode van het Onderzoek. In eerste instantie neemt Deloitte op verzoek van VWS bepaalde documenten die buiten de Onderzoekperiode vallen niet mee in het Onderzoek. Tijdens het Onderzoek stelt Deloitte vast dat de data relevante gegevens over feiten in de Onderzoekperiode bevatten die buiten de Onderzoekperiode vallen (na 1 juni 2022), maar die wel betrekking hebben op de inkoop PBM in de Onderzoekperiode. Deloitte meldt op 3 maart 2022 aan VWS dat deze gegevens alsnog zullen worden betrokken in het Onderzoek.

¹⁹⁷⁸ Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 122.

B.5.2

Geheimhoudingsclausule LCH-convenant

1845 Tijdens de gesprekken met (voormalige) medewerkers van de partijen die betrokken waren bij het LCH, was sprake van terughoudendheid ten aanzien van het delen van informatie ten behoeve van het Onderzoek, geleid op die geheimhoudingsclausule in het Convenant. Naar aanleiding van een interview volgt in oktober 2021 dat een geïnterviewde, onder verwijzing naar de geheimhoudingsclausule behorende bij het Convenant, zich niet vrij voelt om zonder toestemming van VWS mee te werken aan het Onderzoek. VWS geeft aan dat de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming is af te leiden uit de brieven aan de TK en uit de geformuleerde onderzoeksopdracht. VWS stelt aanvullend in januari 2022 een brief op waarin nadrukkelijk toestemming is opgenomen voor het meewerken aan dit onderzoek.¹⁹⁷⁹

B.6

Data van andere ministeries

1846 Volgens VWS bestaat er geen eenduidige werkwijze voor (het verlenen van medewerking aan) externe forensische onderzoeken binnen het Rijk. Met elk ministerie dienen separate afspraken voor de dataoverdracht te worden gemaakt, die passend zijn voor dat ministerie.

B.6.1

Informatieverzoeken

1847 In overleg met VWS wordt in eerste instantie afgesproken dat alle informatieverzoeken aan VWS en aan andere ministeries gericht worden aan VWS. Begin augustus 2021 spreekt Deloitte met VWS af dat VWS de informatieverzoeken van Deloitte zal neerleggen bij de andere ministeries. Op 5 augustus 2021 worden de informatieverzoeken bij VWS ingediend door Deloitte, voor zowel VWS als voor de andere ministeries. VWS verzorgt de contacten en organiseert, om een en ander te bespoedigen, op 28 oktober en op 3 november 2021 informatiebijeenkomsten voor de andere ministeries, waarbij Deloitte uitleg geeft over het Onderzoek.

1848 VWS geeft begin november 2021 aan dat Deloitte, in afwijking van hetgeen begin augustus 2021 is afgesproken, formele verzoeken aan de andere ministeries (rechtstreeks bij die ministeries) zal indienen, en dat daarvoor processen bij de andere ministeries zullen moeten worden ingericht.

B.6.2

Formaliteiten

1849 Deloitte stuurt alle betrokken ministeries op 1 december 2021 (opnieuw) de specifieke informatieverzoeken, waarna er gesprekken worden geïnitieerd en er een proces wordt doorlopen dat vergelijkbaar is met dat bij VWS, om tot afspraken te komen over de dataoverdracht. Hierbij wordt op verzoek van enkele ministeries ook gebruikgemaakt van de werkwijze bij VWS, met de standalone-omgeving en de steekproeven. De

¹⁹⁷⁹ De geïnterviewde werkt vervolgens mee aan het Onderzoek.

gegevensdelingsovereenkomst tussen Deloitte en VWS wordt als voorbeeld gedeeld met de andere ministeries, met als doel zo spoedig mogelijk te komen tot gegevensdelingsovereenkomsten met de diverse ministeries.

1850 Met zeven ministeries zijn afspraken gemaakt om data te kunnen collecteren. Met vijf ministeries is een gegevensdelingsovereenkomst opgesteld, waarna de data worden overgedragen aan Deloitte. Voor de twee andere ministeries zijn de afspraken op een andere wijze vastgelegd.

B.7 Data en interviews Leveranciers

1851 In de periode van het Onderzoek voert Deloitte veelvuldig overleg met de Leveranciers PBM geselecteerd voor verdiepend Onderzoek. Er gelden beperkingen ten aanzien van de beschikbaarheid van de data voor Deloitte, onder meer als gevolg van het door een leverancier afzien van het meewerken aan het Onderzoek en het selectief verstrekken van informatie door leveranciers. Voor een uitgebreide beschrijving van de medewerking en de (per leverancier) geldende beperkingen wordt verwezen naar paragraaf 1.5.5.3 'Beperkingen in verband met beperkte of geen medewerking', Bijlage D 'Medewerking leveranciers' en Bijlage F 'Interviews en wederhoor'.

1852 Tijdens het uitvoeren van het Onderzoek vinden verschillende juridische procedures plaats; zowel strafrechtelijk onderzoek als civiele procedures. Deze procedures zijn nog niet afgerond. Na het opleveren van dit (deel 2)Verslag van Handelingen kunnen er op basis van deze juridische procedures documenten of inzichten naar voren komen die niet eerder in beeld waren en die de bevindingen kunnen aanvullen of doen wijzigen.

1853 Bij het verschijnen van nieuwe Woo-documenten die het Onderzoek (marginaal of volledig) raakten, is ook de pers met nieuwe berichtgeving over (enkele van) de onderzochte transacties gekomen. Hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' en de bijbehorende bijlage in dit Onderzoek is gericht geweest op de inkopen PBM tijdens de Onderzoekperiode.

B.8 Afsluitend

1854 De hoeveelheid aandacht die de onderzochte transacties, de daarbij betrokken ambtenaren, de (voormalig) medewerkers van het LCH en de betrokkenen hebben gekregen, is groot. Verschillende personen bij VWS en bij het LCH en de onderzochte leveranciers hebben uitgesproken dat de inkoop van PBM, waaronder deze transacties, heeft plaatsgevonden in een heel korte tijd en onder een hoge druk, en dat hierover twee jaar later verantwoording moet worden afgelegd in verschillende onderzoeken en publicaties. Tevens geven zij tijdens de gesprekken in het kader van het Onderzoek aan dat het momenteel lijkt alsof het crisisgevoel van destijds is vergeten.

1855

De aandacht hiervoor zal, met meerdere publicaties en mogelijk meerdere gerechtelijke procedures die zullen plaatsvinden, nog niet voorbij zijn. Ondanks alle zorgvuldigheid die Deloitte heeft betracht tijdens het uitvoeren van dit deelonderzoek, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat uit al die publicaties en procedures wellicht aanvullende informatie naar voren zal komen die de feitelijke bevindingen kan doen wijzigen.

c Bijlage – Onderzoeksinformatie

c.1 Inleiding onderzoeksinformatie

1856 Deze bijlage beschrijft op welke wijze wij de voor het Onderzoek benodigde (digitale) data identificeren, verzamelen, verwerken en analyseren op inhoud, ten behoeve van het beantwoorden van de onderzoeksvragen zoals die zijn vermeld in hoofdstuk 1 'Opdracht'. Deze gegevens vormen mede de onderliggende informatie die wij gebruiken voor het (deel)Verslag van Handelingen dat is opgesteld in het kader van het Onderzoek.

1857 Wij beschrijven de werkwijze die Deloitte hanteert bij het uitvoeren van dit Onderzoek in de digitale gegevens, alsmede de forensische waarborgen die van toepassing zijn op het uitvoeren van onderzoek in digitale gegevens (hierna: "eDiscovery").

1858 Wij beschrijven verder het resultaat van eDiscovery-werkzaamheden, rekening houdend met de (specifiek voor dit Onderzoek) aanvullende afspraken die zijn overeengekomen met VWS en/of met andere partijen om tot de uitvoering van de werkzaamheden te komen, en de beperkingen van onderzoek in digitale gegevens.

1859 Deze bijlage betreft een aanvulling op de Bijlage C in (deel 1)Verslag van Handelingen. Deze bijlage van dit (deel 2)Verslag van Handelingen dient dan ook in samenhang met de Bijlage C in (deel 1)Verslag van Handelingen gelezen te worden. Deze bijlage richt zich op de aanvullende werkzaamheden omtrent de digitale onderzoeksinformatie, in aanvulling op de data die al in (deel 1)Verslag van Handelingen zijn toegelicht.

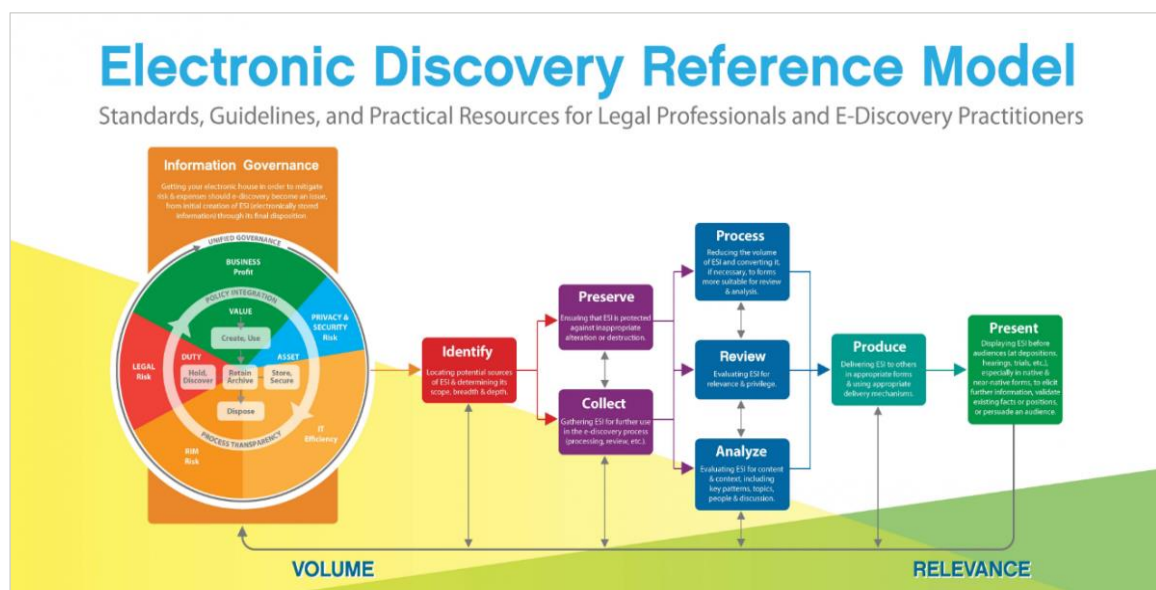
c.2 Werkwijze eDiscovery

c.2.1 Kader eDiscovery

1860 Deloitte voert de werkzaamheden in het Onderzoek uit conform de geldende standaarden voor het uitvoeren van forensische onderzoeken in digitale gegevens, de gebruikelijke forensische onderzoeksmethodieken, en met inachtneming van forensische waarborgen. Wij lichten die hieronder toe.

Voor het uitvoeren van forensische onderzoeken in digitale gegevens hanteert Deloitte het raamwerk Electronic Discovery Reference Model¹⁹⁸⁰ (hierna: "EDRM"). Het EDRM-raamwerk beschrijft de normen en standaarden voor het uitvoeren van 'electronic discovery' (hierna: "eDiscovery") werkzaamheden. Het bevat internationaal geaccepteerde normen en standaarden met betrekking tot de technische en operationele werkzaamheden die worden uitgevoerd bij onderzoeken in digitale gegevens.

Het EDRM-raamwerk omvat het eDiscovery proces in meerdere stappen, die overigens in de praktijk op een iteratieve en/of niet-lineaire wijze kunnen worden gevolgd. In de figuur hieronder is het EDRM-raamwerk illustratief weergegeven.

Figuur 286: Electronic Discovery Reference Model

Het EDRM-raamwerk heeft als doel om, op een gestructureerde en gestandaardiseerde wijze, de potentieel relevante gegevens in het beschikbare informatielandschap in volume te reduceren tot een zo relevant mogelijke set van gegevens, die vervolgens kan worden gebruikt om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

In aanvulling op het EDRM-raamwerk werkt Deloitte aanvullend met forensische waarborgen voor digitale gegevens en technische principes. Daarvoor verwijzen wij naar onder andere 'Electronic evidence - a basic guide for First Responders' gepubliceerd door ENISA,¹⁹⁸¹ 'Global guidelines for digital forensics laboratories' gepubliceerd door INTERPOL,¹⁹⁸² 'Cybercrime Van herkenning tot aangifte' door NCSC¹⁹⁸³ en 'Guide to Integrating Forensic Techniques into Incident Response' door NIST.¹⁹⁸⁴

¹⁹⁸⁰ <https://edrm.net/edrm-model/>.

¹⁹⁸¹ <https://www.enisa.europa.eu/publications/electronic-evidence-a-basic-guide-for-first-responders>.

¹⁹⁸² https://www.interpol.int/content/download/16243/file/Guidelines%20to%20Digital%20Forensics%20First%20Responders_V7.pdf.

¹⁹⁸³ <https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/juli/18/handreiking-cybercrime>.

¹⁹⁸⁴ <https://csrc.nist.gov/publications/detail/sp/800-86/final>.

1865 In de opdrachtbevestiging is afgesproken dat VWS en Deloitte dienen te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Gezien de aard en het verloop van de opdracht, en daarbij de vragen van VWS en van Landsadvocaat over de te hanteren standaarden, heeft Deloitte toegelicht dat onder andere de Privacy gedragscode sector particuliere onderzoeksbureaus van de Nederlandse Veiligheidsbranche¹⁹⁸⁵ en de ISO-27001-certificering van Deloitte onder de te hanteren standaarden vallen.

1866 De gedragscode Integriteit Rijk¹⁹⁸⁶ geeft een kader voor ambtenaren en externen over integer handelen. De gedragscode geeft concrete regels en verplichtingen die betrekking hebben op de integriteit en ook op de betrokkenheid als Opdrachtgever bij onafhankelijke onderzoeken.

1867 Het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksoverheid – Bijzondere Informatie 2013 (hierna: “VIR-BI”) beschrijft de uitgangspunten en het minimale beveiligingsniveau voor de beveiliging van bijzondere informatie. VWS heeft aangegeven dat het voldoen aan VIR-BI een voorwaarde is om data te kunnen verstrekken aan Deloitte.

c.2.2 Inventariserende gesprekken over data

1868 Voor de inventariserende gesprekken over data verwijzen wij naar (deel 1)Verslag van Handelingen.

c.2.3 Data-identificatie

c.2.3.1 Overheidsorganisaties

1869 Data-identificatie behelst het identificeren van organisaties en datahouders, het lokaliseren van (elektronische) gegevensbronnen en voor het Onderzoek potentieel relevante documenten in het informatielandschap van de opdrachtgever en bij overige relevante organisaties of personen.

1870 In overleg met VWS is in eerste instantie (begin augustus 2021) afgesproken dat alle informatieverzoeken aan de ministeries gericht zullen worden aan VWS. Hiermee faciliteert VWS de informatieverzoeken van Deloitte en informeert VWS de datahouders binnen de overheid. Deloitte heeft in het (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze VWS opvolging heeft gegeven aan de informatieverzoeken van begin augustus 2021 door Deloitte. Dit heeft er toe geleid dat Deloitte vanaf eind november 2021 de informatieverzoeken, zelfstandig en direct, bij de betreffende andere ministeries heeft ingediend. Dit heeft tot gevolg dat Deloitte vanaf dat moment met de andere ministeries dan VWS afzonderlijke afspraken heeft gemaakt, zoals omschreven in paragraaf B.6 van dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

1871 Onder andere op basis van de informatie-inwinnende gesprekken met VWS medio 2021, de door VWS aangeleverde documentatie, en de door VWS aan Deloitte verleende toegang tot de reeds door VWS verzamelde gegevens in het kader van het ‘Wob-COVID-19 project’, heeft Deloitte een eerste informatieverzoek samengesteld.

¹⁹⁸⁵ <https://www.veiligheidsbranche.nl/pob/privacybescherming/>.

¹⁹⁸⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2017/12/01/gedragscode-integriteit-rijk-gir>.

De wijze van samenstellen en indienen van het informatieverzoek is nader toegelicht in het (deel 1)Verslag van Handelingen.

1872 Op 5 augustus 2021 dient Deloitte een eerste informatieverzoek in bij VWS. Het informatieverzoek heeft betrekking op het beschikbaar maken van mailboxen, persoonlijke folders uit de Digitale Werkomgeving Rijksdienst (hierna: "Persoonlijke Folders" of "Home-folders") en het berichtenverkeer uit mobiele telefoons aan Deloitte. Op verzoek van VWS wordt een prioriteit in volgorde voor het beschikbaar maken van de gegevens aangegeven in dit informatieverzoek. Het informatieverzoek is gericht aan VWS, en is opgedeeld in vier delen. Op deze wijze beogen Deloitte en VWS deelliveringen van gegevens uit het informatieverzoek mogelijk te maken binnen een korter tijdsbestek:

- selectie 1: datahouders werkzaam voor VWS – prioriteit 1;
- selectie 2: datahouders werkzaam voor VWS – prioriteit 2;
- selectie 1: datahouders werkzaam voor overige ministeries – prioriteit 1;
- selectie 2: datahouders werkzaam voor overige ministeries – prioriteit 2.

1873 In aansluiting op het verzoek van Deloitte aan VWS om gegevens veilig te stellen uit de ICT-omgeving van het LCH, vindt er op 12 augustus 2021 een gesprek plaats tussen Deloitte en Bureau IT van het LCH, met als doel het informatielandschap te verkennen. Tijdens dit gesprek ontvangt Deloitte de mededeling dat de gegevens niet betrokken kunnen worden in het Onderzoek zonder de instructie en toestemming van de eigenaar van de data van het LCH. Het eigendom van de LCH-data is nader beschreven in paragraaf B.5.1. Deloitte wordt op 23 september 2021 in contact gebracht met de externe ICT-dienstverlener van het LCH, om afspraken te maken over het veiligstellen van de gegevens, als voorbereiding op het vaststellen van het eigenaarschap en daarmee de toestemmingsgerechtigde.

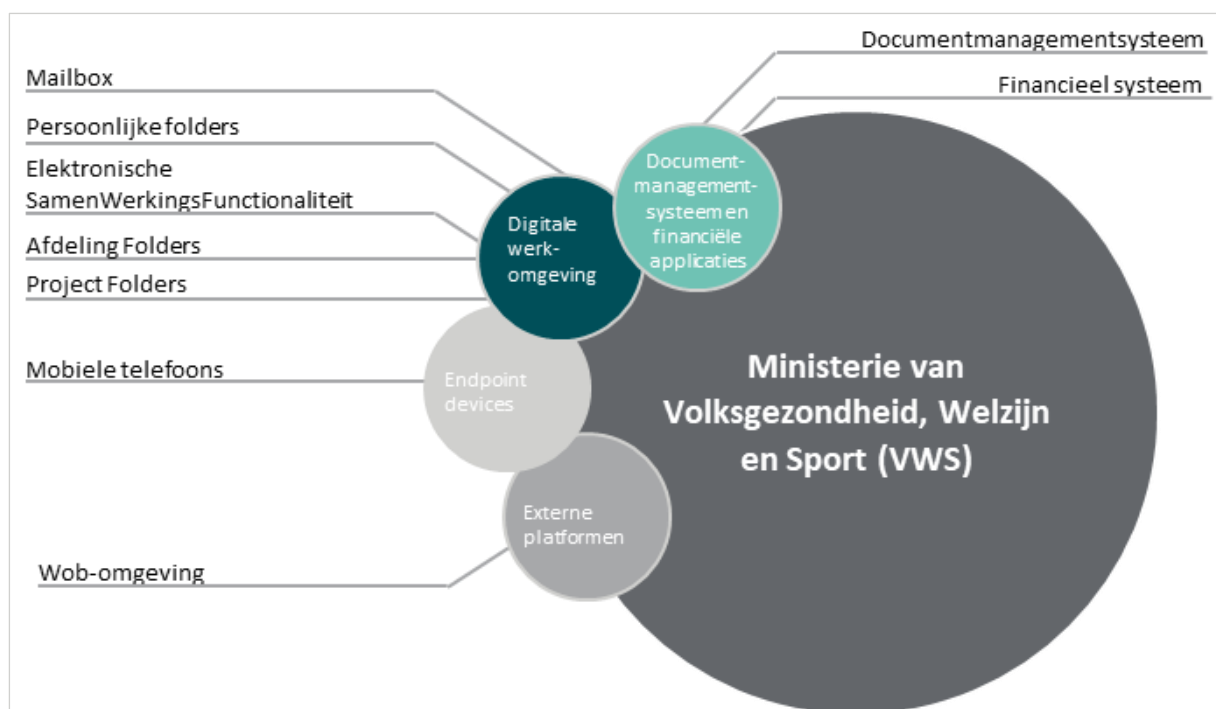
1874 In het onder alinea 1872 genoemde informatieverzoek verzoekt Deloitte aan VWS om de geïdentificeerde en in het informatieverzoek genoemde data veilig te stellen uit de mailboxen, Persoonlijke Folders en het berichtenverkeer uit mobiele telefoons. Over de technische wijze van dit veiligstellen is Deloitte in gesprek getreden met de specialisten van de betreffende ICT-dienstverleners, teneinde de noodzakelijke forensische borging aan te brengen tijdens het veiligstellen van deze data. Tijdens deze gesprekken heeft Deloitte instructies gegeven aan de ICT-dienstverleners. Een deel van de daaropvolgende door de ICT-dienstverleners uitgevoerde handelingen heeft Deloitte direct kunnen observeren. Indien directe observatie van de technische handelingen ten behoeve van het veiligstellen niet mogelijk was, heeft Deloitte de resultaten geanalyseerd aan de hand van loggegevens en vastleggingen van de door de ICT-dienstverleners uitgevoerde handelingen.

1875 In de periode na het indienen van het eerste informatieverzoek deelt VWS aan Deloitte mede dat een aantal (aanvullende) procedurele stappen te volgen is, alvorens over te kunnen gaan op het verstrekken van gegevens aan Deloitte. Wij verwijzen hiervoor naar paragraaf B.3 van (deel 1)Verslag van Handelingen en naar de uitleg over

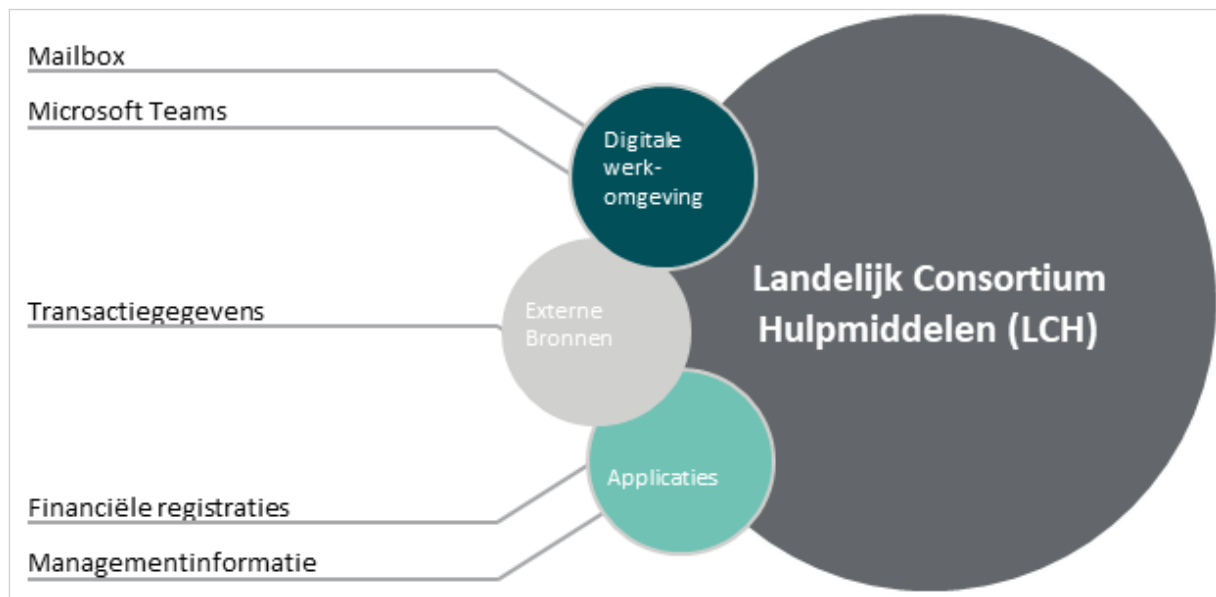
de impact die deze procedurele stappen hebben gehad op de doorlooptijd van het identificeren, collectioneren en verwerken van de data.

1876 In aansluiting op het eerste informatieverzoek dient Deloitte aanvullende informatieverzoeken in bij VWS, gedurende de periode van 6 augustus 2021 tot en met 31 januari 2022. Deze aanvullende informatieverzoeken hebben betrekking op nader geïdentificeerde organisaties en op aanvullende gegevensbronnen en datahouders. VWS besluit deze informatieverzoeken niet in alle gevallen te willen of te kunnen uitleveren. Een overzicht van de informatieverzoeken en een toelichting op de (al dan niet) aangeleverde gegevens en de technische beperkingen is opgenomen in paragraaf C.3 en C.4.

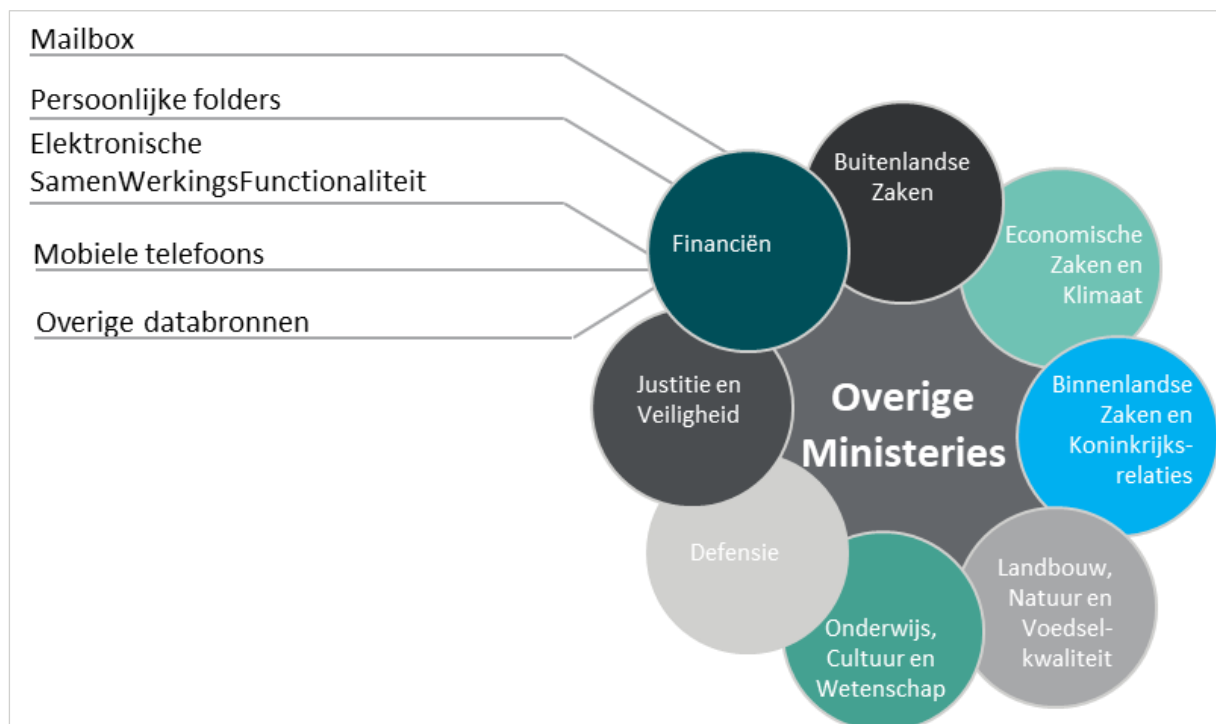
1877 Een schematische weergave van de geïdentificeerde potentieel relevante gegevensbronnen en overheidsorganisaties is op hoofdlijnen weergegeven in Figuur 287, Figuur 288 en Figuur 289. Ten aanzien van Figuur 289 heeft Deloitte de geïdentificeerde gegevensbronnen weergegeven voor alle ministeries. Op basis van data-identificatiewerkzaamheden, zoals benoemd in alinea 1871, zijn alleen de door Deloitte potentieel relevant bevonden gegevensbronnen opgenomen in de informatieverzoeken richting de betreffende ministeries.

Figuur 287: Relevant datalandschap ministerie VWS

Figuur 288: Relevant datalandschap LCH

Figuur 289: Relevant datalandschap overige ministeries

c.2.3.2 Privé e-mails en persoonlijke communicatiemiddelen

1878 Deloitte verwijst naar paragraaf B.5, waarin is toegelicht dat bij het LCH als samenwerkingsorganisatie diverse personen en partijen hebben samengewerkt om de inkopen PBM te verrichten. Daarbij is door deze personen,

behalve met de eventuele ICT-middelen van het LCH, gewerkt met privé-communicatiemiddelen, dan wel met (zakelijke) communicatiemiddelen van de organisaties van waaruit deze personen bij het LCH samenwerken.

1879 In de brief van 12 april 2022 verzoekt Deloitte aan VWS om de mogelijk relevante (zakelijke) data voor het Onderzoek uit de privé e-mails en/of persoonlijke communicatiemiddelen te verstrekken. Het debat over het gebruik van persoonlijke mails voor zakelijke activiteiten door minister van VWS ging vooraf aan dit verzoek. VWS heeft hierop aangegeven faciliterend te willen optreden. VWS heeft op dit verzoek geen data uit de privé e-mails of persoonlijke communicatiemiddelen verstrekt aan Deloitte.¹⁹⁸⁷ Deloitte merkt hier op dat Deloitte niet zelfstandig onderzoek heeft gedaan naar het gebruik van privé e-mails en/of van persoonlijke communicatiemiddelen inzake de inkopen PBM.

1880 Aanvullend op de voornoemde informatieverzoeken door Deloitte en ten opzichte van het eerder verschenen (deel 1)Verslag van Handelingen, zijn door externe organisaties en individuen data en/of documenten aangeleverd ten behoeve van het Onderzoek. Dit betreft bijvoorbeeld data en/of documenten van leveranciers van de onderzochte inkopen PBM transacties. De aangeleverde documenten maken onderdeel uit van de samengestelde Onderzoekspopulatie.

1881 Op basis van de verzamelde (beschikbare) onderzoeksinformatie, uitgevoerde onderzoekswerkzaamheden en interviews heeft Deloitte, voor de geselecteerde PBM-transacties voor het Onderzoek, aanvullende potentieel relevante datahouders geïdentificeerd ten opzichte van het eerder verschenen (deel 1)Verslag van Handelingen. Hiervoor heeft Deloitte op 14 augustus 2022 een aanvullend informatieverzoek ingediend bij VWS. Het informatieverzoek heeft betrekking op het beschikbaar maken van mailboxen en Persoonlijke Folders van zeven aanvullende datahouders van VWS. Tevens heeft Deloitte op 14 oktober 2022 een aanvullend informatieverzoek ingediend bij BZ. Het informatieverzoek heeft betrekking op het beschikbaar maken van mailboxen en Persoonlijke Folders van twee aanvullende datahouders van BZ.

C.2.4 Datacollectie

C.2.4.1 Veiligstellen van data

1882 Het uitgangspunt bij de datacollectie is dat de gegevens uit gegevensbronnen die in het kader van het Onderzoek zijn geïdentificeerd en zijn opgenomen in een informatieverzoek, op een forensisch verantwoorde wijze worden veiliggesteld. Het elektronische bronmateriaal en de daarmee samenhangende handelingen worden bij het veiligstellen gedurende het hele proces gedocumenteerd, teneinde de authenticiteit en de integriteit van het bewijsmateriaal te kunnen waarborgen: 'Chain of Custody' en 'Chain of Evidence'.

1883 Tijdens de gesprekken met de ICT-dienstverleners van de geïdentificeerde organisaties (zie Figuur 287, Figuur 288 en Figuur 289) verneemt Deloitte dat voor het veiligstellen van de gegevens protocollen ontbreken dan wel dat de

¹⁹⁸⁷ VWS heeft Deloitte op 2 juni 2022 geïnformeerd over haar interne onderzoek, uitgevoerd op 6 april 2022, naar het iCloud-gebruik door [minister van VWS].

protocollen niet voldoen aan de eerdergenoemde door Deloitte gehanteerde forensische standaarden. Deloitte heeft met de functioneel en de technisch beheerders van de geïdentificeerde informatiebronnen en met de ICT-dienstverleners van de geïdentificeerde organisaties afspraken gemaakt over de werkwijze voor het veiligstellen van gegevens met behoud van de forensische waarborgen. Deze afspraken betreffen onder andere het inzetten van forensische software voor het collecteren van de veilig te stellen informatiebronnen en voor de door Deloitte na de collectie uit te voeren validatie van de integriteit van de veiliggestelde informatiebronnen.

1884 Waar dat technisch mogelijk en forensisch verantwoord is, heeft Deloitte middels het toepassen van filteringen binnen de geïdentificeerde gegevensbronnen getracht alleen de gegevens veilig te stellen voor de periode die relevant is voor de reikwijdte van het Onderzoek.

1885 Daar waar is gebleken dat de bestaande zoek- en/of filterfunctionaliteit in de geïdentificeerde gegevensbronnen in verband met de betrouwbaarheid van de resultaten niet gebruikt kan worden, zijn de gegevens veiliggesteld zonder het aanbrengen van een filtering in de gegevensbronnen. Met de betrouwbaarheid van de resultaten wordt bijvoorbeeld bedoeld het aantoonbaar tot een onvolledig resultaat leiden en/of het niet beschikbaar zijn van belangrijke metadata, zoals datumkenmerken, en oorsprong en vindplaats van een document.

1886 De gegevens uit de ICT-omgeving van het samenwerkingsverband LCH zijn zonder filtering veiliggesteld in de periode van 21 oktober 2021 tot en met 4 november 2021, in samenwerking met de externe ICT-dienstverlener. Het verstrekken van de veiliggestelde gegevens heeft pas plaats kunnen vinden nadat VWS hiervoor eind november 2021 toestemming heeft verleend. De veiliggestelde gegevens zijn op 15 december 2021 door VWS beschikbaar gemaakt voor verwerking en analyse door Deloitte op de standalone-omgeving. Het verwerken en analyseren van de LCH-gegevens op de standalone-omgeving heeft enkel als doel gehad het uitvoeren van een steekproefbeoordeling door VWS. De veiliggestelde gegevens afkomstig van het LCH zijn zonder filtering door VWS aan Deloitte geleverd op 12 januari 2022. Na ontvangst en verwerking heeft Deloitte, in verband met de in hoofdstuk 1.6 beschreven mogelijke belangenverstrengelingen, op basis van specifieke criteria e-mailcommunicatie uitgesloten van verder onderzoek.

1887 De gegevens die in het kader van het informatieverzoek door EZK en LNV beschikbaar zijn gemaakt aan Deloitte, voor het maken van de selectie door middel van het toepassen van zoekcriteria op locatie bij EZK en LNV, bleken na ontvangst door Deloitte gedeeltelijk ontoegankelijk te zijn. Een deel van de beschikbaar gemaakte gegevens bleken op 6 april 2022, vanwege een geautomatiseerd proces aan de zijde van ICT dienstverlener DICTU, te zijn versleuteld. Vanwege de aangebrachte versleuteling konden deze gegevens niet doorzoekbaar worden gemaakt. Deloitte heeft de versleutelde gegevens geselecteerd en aan DICTU terug geleverd. DICTU heeft de versleuteling ongedaan gemaakt en de gegevens opnieuw aangeleverd aan EZK, LNV en Deloitte. Deloitte heeft vervolgens de dataverwerking kunnen finaliseren.

C.2.4.2 Veiligstellen van berichtenverkeer

1888 Deloitte heeft in het (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze VWS invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op het berichtenverkeer uit mobiele telefoons.

1889 Op 12 oktober 2022 heeft Deloitte de (eerder gevraagde) gegevens uit een mobiele telefoon veiliggesteld van een medewerker van het ministerie van Defensie. Het veiligstellen van de gegevens, conform de standaard procedures van Deloitte, heeft geleid tot een ongefilterde set aan berichtenverkeer die door Deloitte in de Onderzoekspopulatie is betrokken.

C.2.5 Dataverwerking

1890 Het proces van dataverwerking is erop gericht om de veiliggestelde gegevens beschikbaar te krijgen en ze te verwerken met gespecialiseerde forensische software. Dit met als doel de (tekstuele) inhoud en de bijbehorende metadata van de gegevens, met forensische waarborgen, te kunnen verwerken voor filtering en analyse in het Onderzoek. Na de verwerking kunnen de bestanden of delen daarvan (bijvoorbeeld: e-mailberichten, agenda-afspraken, spreadsheetdocumenten, presentaties, documenten, afbeeldingen, etc.) als individuele items worden geanalyseerd. De tijdens dit dataverwerkingsproces verwerkte gegevens worden door de gespecialiseerde dataverwerkingssoftware, voorzien van een uniek referentienummer. Aan de hand van dit referentienummer is Deloitte in staat de individuele items gedurende het data-analyse- en reviewproces te herleiden naar de forensisch veiliggestelde bronnen.

1891 Deloitte heeft conform aanvullende afspraken met VWS, zoals toegelicht in het (deel 1)Verslag van Handelingen, een standalone-omgeving ten kantore van VWS ingericht om de eerste dataverwerking met behoud van de forensische waarborgen uit te voeren. Wij verwijzen naar paragraaf B.3 van dit verslag waarin wij beschrijven dat voor het verkrijgen van de data die zijn bedoeld om te verwerken in de standalone-omgeving, VWS en Deloitte formaliteiten inregelen, zoals vastgelegd in de gegevensdelingsovereenkomst per 30 september 2021.

1892 In deze eerste fase van dataverwerking (vanaf 7 oktober 2021)¹⁹⁸⁸ verwerkt Deloitte de veiliggestelde en door VWS voor verwerking beschikbaar gemaakte gegevens, om vervolgens zoekcriteria toe te passen op locatie bij VWS. Via deze zoekcriteria selecteert Deloitte een (beperkte) dataset voor de (uiteindelijke) overdracht aan Deloitte. Deloitte bepaalt de zoekcriteria ten behoeve van het Onderzoek. Na de data-overdracht door VWS aan Deloitte brengt Deloitte deze VWS-data samen met de data vanuit andere ministeries en partijen, om deze data te kunnen analyseren voor het Onderzoek.

1893 Deloitte heeft op verzoek van andere, in Figuur 288 en Figuur 289 weergegeven, ministeries dan VWS en andere organisaties een vergelijkbare werkwijze gevolgd voor het collecteren en verwerken van data, waarbij ook met deze ministeries separate afspraken voor de data-overdracht zijn gemaakt. Onderdeel van de afspraken met de ministeries van Defensie en BZ betrof ook het doorlopen van een veiligheidsonderzoek door de AIVD voor een select aantal medewerkers van Deloitte die de dataverwerking en steekproef procedure faciliteren.

¹⁹⁸⁸ Vanaf 7 oktober 2021 verwerkt Deloitte op locatie bij VWS in de standalone-omgeving de VWS-data. VWS heeft tot en met eind januari 2022, in een aantal vervolgleveringen, delen van de verzochte gegevens verstrekt voor verwerking in de standalone-omgeving.

1894 De data van de ministeries zijn verwerkt op locatie bij de betreffende ministeries. Dit heeft afhankelijk van de voorkeurswijze van het betreffende ministerie plaatsgevonden door:

- gebruik te maken van een standalone-omgeving van Deloitte;
- een door het ministerie zelf voor dit proces ter beschikking gestelde laptop;
- een door het ministerie ter beschikking gestelde infrastructuur.

1895 Deloitte heeft op verzoek van de afdeling Bedrijfsvoering van de ministeries van EZK en LNV een standalone-omgeving ingericht op locatie bij het ministerie voor de verwerking van de beschikbaar gemaakt gegevens. Bij JenV, Fin en BZ heeft Deloitte op verzoek van het betreffende ministerie gebruikgemaakt van de ter beschikking gestelde ICT-middelen (laptop) waarbij Deloitte haar eigen software en werkwijze heeft gehanteerd voor data verwerking. Deloitte heeft voor BZK en OCW gebruik kunnen maken van de reeds ingerichte standalone-omgeving ten kantore van VWS. Voor Defensie heeft Deloitte gebruik kunnen maken van de ICT-infrastructuur van het Defensie Cyber Security Centrum (DCSC) waarbij Deloitte haar eigen software en werkwijze heeft gehanteerd voor data verwerking.

1896 In voorkomende gevallen dat gegevens buiten de datumreikwijdte van het Onderzoek vallen, zijn deze gegevens, waar dat technisch mogelijk en verantwoord was, na het proces van dataverwerking in de standalone-omgeving uitgesloten door Deloitte.

1897 Een overzicht van de aangeleverde en ten behoeve van het Onderzoek verwerkte gegevens (van VWS, LCH en andere ministeries) is opgenomen in paragraaf C.3 in deze bijlage, alsmede in Figuur 289.

c.2.6 Data-analyse

1898 Na het proces van dataverwerking op de standalone-omgevingen, door het toepassen van verschillende zoekmethodieken, zijn gegevensselecties gemaakt in de verwerkte datasets van de verschillende databronnen. Het resultaat van de gegevensselecties is een populatie van gegevens die uiteindelijk door de ministeries aan Deloitte kan worden overgedragen voor een – verdere – inhoudelijke analyse (hierna: “Onderzoekspopulatie”).

1899 Het identificeren van potentieel relevante items voor het Onderzoek wordt in eerste plaats uitgevoerd door het toepassen van zoekcriteria die Deloitte bepaalt en toepast. Onderdeel van het samenstellen en selecteren van zoekcriteria is een proportionaliteits- en subsidiariteitsafweging.

1900 Het toepassen van zoekcriteria geeft een waarborg dat van de items die een treffer opleveren op de zoekcriteria, en daarmee belanden in de Onderzoekspopulatie en uiteindelijk geleverd worden aan Deloitte, redelijkerwijs verondersteld kan worden dat deze potentieel relevant zijn voor het Onderzoek.

1901 Als onderdeel van de overeengekomen alternatieve werkwijze verricht VWS een steekproef op de Onderzoekspopulatie. VWS verzoekt Deloitte om te faciliteren bij het maken van steekproeven in de

Onderzoekspopulatie. Medewerkers van VWS beoordelen de steekproefitems uit de Onderzoekspopulatie voorafgaand aan de levering van de gegevens aan Deloitte. Alle individuele deelleveringen van VWS aan Deloitte zijn voorafgegaan aan een steekproef door VWS gericht op de aanwezigheid van gegevens in de dataset, die staatsgeheim zijn ofwel betrekking hebben op bijzondere persoonsgegevens, die voor het Onderzoek niet relevant zijn.

1902 Medewerkers van VWS toetsen de gegevens in de Onderzoekspopulatie via deze steekproef op geheimhouding en (privacy)gevoelige gegevens, die tot op dat moment in de standalone-omgeving door Deloitte zijn verwerkt. Deze steekproeven voert VWS uit in een aantal iteraties van de verwerking van de datasets. De resultaten uit de steekproef hebben geleid tot het verzoek van VWS aan Deloitte om bepaalde gevoelige gegevens, die wel voldoen aan de zoekcriteria, maar niet relevant zijn, uit te sluiten van de Onderzoekspopulatie. Deze gegevens zijn, na een inhoudelijke analyse door Deloitte op het kantoor van VWS, door Deloitte niet-relevant bevonden voor het Onderzoek en zijn vervolgens door Deloitte uitgesloten van de Onderzoekspopulatie. Wat betreft de voortgang van de overdracht van data aan Deloitte is Deloitte afhankelijk geweest van de voortgang van deze steekproeven.

1903 Gelet op het doel van het samenwerkingsverband LCH zijn de gegevens integraal veiliggesteld uit de ICT-omgeving van het LCH, wat wil zeggen dat ze zonder het toepassen van zoekcriteria of het aanbrengen van een datumfilter, zijn opgenomen in de Onderzoekspopulatie. De gegevens van het LCH zijn op verzoek van VWS wel op locatie bij VWS verwerkt, en zijn in het steekproefproces meegenomen voorafgaand aan de verstrekking aan Deloitte.

1904 Andere ministeries hebben een werkwijze van VWS op hoofdlijnen overgenomen, waarbij een ministerie na het beschikbaar maken van de data voor verwerking en het toepassen van de zoekcriteria door Deloitte, het betreffende ministerie de gelegenheid krijgt om een steekproef uit te voeren voorafgaand aan de levering van de gegevens aan Deloitte. Wat betreft de voortgang van de overdracht van data aan Deloitte is Deloitte afhankelijk geweest van de voortgang van deze steekproeven die plaatsvonden bij de betreffende ministeries. Bijzonderheden bij de invulling van steekproeven door de ministeries zijn opgenomen in de paragrafen C.3 en C.4.

C.2.7 Data-overdracht

1905 Na het proces van dataverwerking op de standalone-omgevingen, zoals hiervoor beschreven, dragen VWS en andere ministeries de verwerkte datasets (na het uitvoeren van een steekproef) over aan Deloitte. Deze overdrachten zijn vastgelegd middels het ondertekenen van het memo 'Verslag en goedkeuring Dataoverdracht' door de betrokken ministeries, waarin de werkwijze, de afspraken en de forensische waarborgen zijn bevestigd. Na deze data-overdrachten verwerkt Deloitte de datasets in het beveiligde en gecertificeerde datacentrum van Deloitte, om de datasets te kunnen combineren voor een analyse vanuit een centrale locatie.

1906 Het beveiligde en gecertificeerde datacentrum van Deloitte is door het Bureau Industrieveiligheid van het ministerie van Defensie getoetst en geautoriseerd volgens de geldende ABDO vereisten. Op 8 augustus 2022 heeft Deloitte van Bureau Industrieveiligheid de bevestiging ontvangen dat de ABDO-autorisatie is afgegeven.

1907 Op 21 december 2021 is, met inachtneming van de door VWS voor het datatransport en de overdracht gestelde beveiligingsnormen, een eerste deellevering van gegevens uit de Onderzoekspopulatie uitgevoerd door VWS aan Deloitte, door middel van een versleutelde gegevensdrager die fysiek door Deloitte in ontvangst is genomen van VWS.

1908 In de periode van 21 december 2021 tot en met 6 mei 2022 heeft VWS vijf deelleveringen gedaan van de Onderzoekspopulatie aan Deloitte, waaronder de gegevens van het LCH, door middel van beveiligde fysieke transporten van Den Haag naar het datacentrum van Deloitte te Amsterdam. Van 16 maart 2022 tot en met 16 mei 2022 heeft VWS zes aanvullende deelleveringen gedaan aan Deloitte, via een beveiligd gegevensuitwisselingsplatform.

1909 Naar aanleiding van een aanvullend informatieverzoek aan VWS daterend van 14 augustus 2022, heeft een aanvullende data deellevering aan Deloitte plaatsgevonden op 2 november 2022.

1910 Naast de voornoemde deelleveringen door VWS, hebben tot en met 20 december 2022 na het doorlopen van de in alinea 1890 genoemde verwerking middels de standalone-omgevingen, de volgende data-overdrachten plaatsgevonden:

Naam organisatie	Datum van indienen informatieverzoek bij het ministerie	Datum overdracht
JenV	1 december 2021	3 maart 2022
EZK/LNV	1 december 2021	14 april 2022
FIN	1 december 2021	15 april 2022
BZK	1 december 2021	6 mei 2022 26 augustus 2022
OCW	1 december 2021	12 juli 2022
Def	1 december 2021	13 juli 2022
BZ	2 december 2021 en 14 oktober 2022	6 en 20 december 2022

Tabel 51: Data-overdrachten ministeries van JenV, EZK/LNV, FIN, BZK, OCW, Def en BZ

c.2.8 Beschikbare (digitale) gegevens

1911 Middels de deelleveringen hebben VWS, andere ministeries en partijen een deel van de door Deloitte gevraagde gegevens aangeleverd. De gevraagde gegevens zien toe op het breder en aanvullend onderzoek naar de inkoop van PBM. Een deel van de gegevens waarom Deloitte heeft verzocht, is niet aangeleverd. Een overzicht van de informatieverzoeken, de verstrekte en de niet-verstrekke gegevens is samengevat opgenomen in de onderstaande

tabel. Een geactualiseerde weergave hiervan is in dit (deel)Verslag van Handelingen opgenomen in paragraaf C.3 en C.4.

Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
VWS	Mailbox	140	130
VWS	Persoonlijke Folders	140	9
VWS	Berichtenverkeer mobiele telefoon	49	12 ¹⁹⁸⁹
VWS	Overige databronnen	23	22
LCH	Mailbox	307	307
LCH	Persoonlijke Folders	43	43
LCH	Overige databronnen	6	6
BZK	Mailbox	2	2
BZK	Persoonlijke Folders	2	2
BZK	Berichtenverkeer mobiele telefoon	1	0 ¹⁹⁸⁹
BZK	Overige databronnen	1	0
EZK	Mailbox	7	7
EZK	Persoonlijke Folders	7	7
EZK	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
EZK	Overige databronnen	1	1
LNV	Mailbox	1	1
LNV	Persoonlijke Folders	1	1
LNV	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
JenV	Mailbox	1	1
JenV	Persoonlijke Folders	1	0
JenV	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
JenV	Overige databronnen	2	0

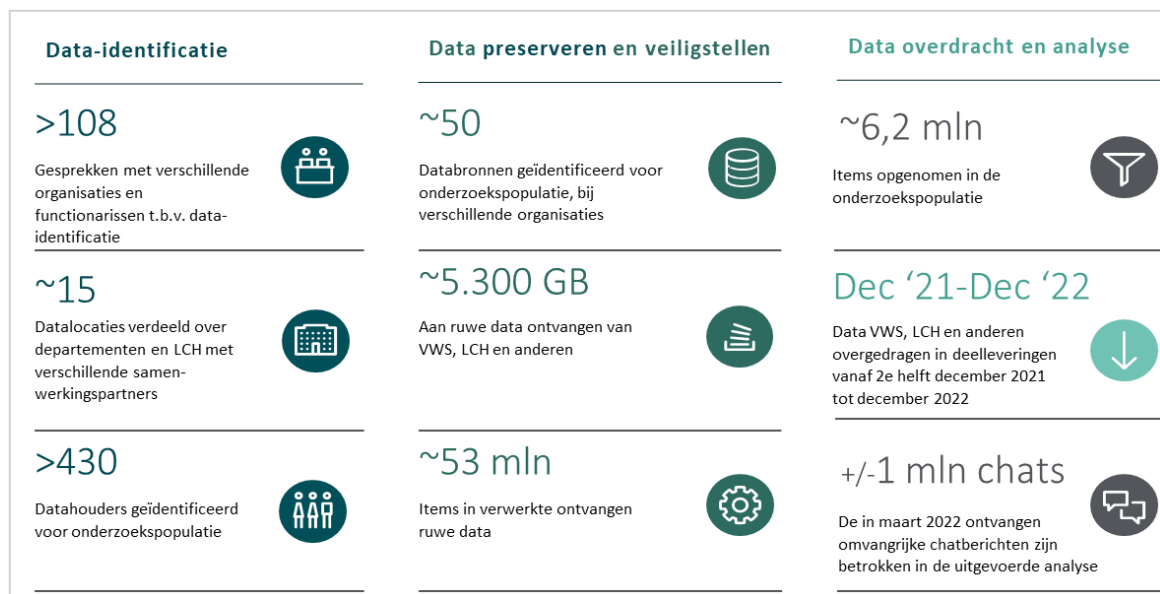
¹⁹⁸⁹ Berichtenverkeer uit de mobiele telefoon van een datahouder is reeds door VWS veiliggesteld in het kader van de Woo-coronaprocedure. Het berichtenverkeer van de datahouder is opgevraagd bij VWS en door VWS aan Deloitte verstrekt conform de toegelichte werkwijze in (deel 1)Verslag van Handelingen.

Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
Fin	Mailbox	2	1
Fin	Persoonlijke Folders	2	0
Fin	Berichtenverkeer mobiele telefoon	2	1
OCW	Mailbox	6	5
OCW	Persoonlijke Folders	6	5
OCW	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
Def	Mailbox	16	16
Def	Persoonlijke Folders	16	16
Def	Berichtenverkeer mobiele telefoon	1	1
Def	Overige databronnen	1	1
BZ	Mailbox	8	7
BZ	Persoonlijke Folders	8	7
BZ	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
Mediq	Overige databronnen	1	1
CIBG	Overige databronnen	1	1
IenW	Overige databronnen	4	0
AZ	Overige databronnen	1	0

Tabel 52: Informatieverzoeken en verstrekte en niet-verstrekte gegevens

1912

In Figuur 290 is een aantal afgeronde kengetallen genoemd inzake data-identificatie, preservering en veiligstellen, overdracht en analyse.

Figuur 290: Weergave samenvatting van data-overdracht en analyse

c.2.9 Datareview

1913 Na de ontvangst en verwerking van de Onderzoekspopulatie betreft Deloitte deze in het Onderzoek voor een inhoudelijke analyse. Ter borging van de proportionaliteit en de subsidiariteit van de uitgevoerde datareview is deze onderverdeeld in een eerste- en een tweedelijns datareview. Dit betekent dat de datareview gelaagd is; er wordt op twee niveaus naar een document gekeken (zie de alineas 1918 tot en met 1922 voor een nadere uitleg). Het doel van de datareview is tweeledig: (1) analyseren welke documenten uit de Onderzoekspopulatie relevant zijn voor het Onderzoek, en (2) als relevant aangemerkte documenten voorzien van een codering. Met deze codering wordt een relevant document nader geduïd, bijvoorbeeld ten aanzien van een specifiek thema binnen het Onderzoek. Deze codering wordt door het onderzoeksteam gebruikt bij de uiteindelijke onderzoeksanalyse.

1914 Niet ieder item uit de Onderzoekspopulatie wordt geanalyseerd als onderdeel van de datareview; hiervoor moeten twee stappen worden doorlopen. Allereerst zijn er technische procedures toegepast op de Onderzoekspopulatie, zonder dat daarbij relevante informatie verloren gaat. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het elimineren van dubbele data en aan het selecteren van de meest inclusieve e-mailwisselingen. Dit laatste betekent dat wanneer een initiële e-mail en de reactie daarop beide in de Onderzoekspopulatie beschikbaar zijn, alleen de reactie (met inbegrip van de initiële e-mail) voor review in aanmerking komt.

1915 Voorts worden op de Onderzoekspopulatie verdere zoekcriteria toegepast. Deze criteria betreffen onder meer (combinaties van) zoektermen, datahouders en specifieke periodes. Door het toepassen van deze criteria wordt de Onderzoekspopulatie verkleind en wordt de review zo efficiënt mogelijk uitgevoerd. Alleen het gedeelte van de populatie dat voldoet aan deze criteria ('de responsive documents') wordt geanalyseerd.

- 1916 Ten aanzien van de voornoemde zoekcriteria geldt dat deze tot stand zijn gekomen via het identificeren van de informatiebehoefte per thema in het kader van de onderzoeksvragen. In overleg met het onderzoeksteam is per onderzoekswerkstroom bepaald welke (concept)zoekcriteria toegepast moesten worden op de Onderzoekspopulatie. Nadat de (concept)zoekcriteria zijn vastgesteld en toegepast, wordt door de onderzoekers een sample van de responsive documents geanalyseerd. Op basis van de uitkomsten hiervan (e.g. aantallen responsive documents en relevantie van het sample) wordt besloten of de zoekcriteria als zodanig worden gebruikt.
- 1917 Voornoemde responsive documents worden voorts gebundeld en in sets aan de reviewers aangeboden. Bij het bundelen wordt rekening gehouden met de relaties tussen de documenten en met de volgorde. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het (ook) aanbieden van bijlagen bij e-mails, indien dit geen responsive documents zijn, om de juiste context van de responsive documents te kunnen schetsen.
- 1918 Deze documentbundels worden vervolgens aangeboden aan de 'eerstelijns reviewers'. Deze reviewers gaan na of een document relevant is voor een van de onderzoekswerkstromen. De als relevant aangemerkte documenten worden voorts, wederom gebundeld, aangeboden aan 'tweedelijns reviewers'. Deze reviewers zijn als onderzoeker gekoppeld aan een van de werkstromen. De reviewers analyseren aldus alleen de documenten die als relevant zijn aangemerkt voor de betreffende werkstroom. Bij deze review wordt de relevantie geanalyseerd en wordt de in alinea 1901 benoemde codering toegepast. Met deze codering wordt het document aan bepaalde thema's gekoppeld.
- 1919 Documenten die tijdens de eerstelijns review als niet-relevant worden aangemerkt, vallen daarmee in beginsel buiten de verdere review en de onderzoeksanalyse. Ten behoeve van deze relevantieanalyse is een controlemechanisme ingesteld. Een willekeurig gekozen en statistisch representatief deel van alle documenten die in de eerstelijns review als niet-relevant zijn aangemerkt, wordt nogmaals bekeken door de 'Review Lead'. Deze Review Lead houdt toezicht op het datareviewproces, heeft inhoudelijke kennis van alle werkstromen, en onderhoudt nauw contact met de andere leden van het onderzoeksteam.
- 1920 Naast de voornoemde controlemechanismen aangaande de relevantieanalyse van de documenten, wordt ook doorlopend gekeken naar de toegepaste zoekcriteria. Deze vormen in beginsel de basis van de datareview en daarmee ook van de onderzoeksanalyse en het verslag. Op basis van de bevindingen tijdens de tweedelijns-review wordt doorlopend geanalyseerd of er aanvullende zoekcriteria op de Onderzoekspopulatie moeten worden toegepast. Tevens worden de zoekcriteria bij iedere nieuwe databron heroverwogen. Immers, niet alle criteria zijn toepasbaar op iedere databron.
- 1921 Daarnaast wordt, in aanvulling op de reeds beschreven werkwijze, gebruikgemaakt van alternatieve manieren van het analyseren van de Onderzoekspopulatie. Het toepassen van zoekcriteria is gebaseerd op de bestaande kennis van het onderwerp, aangevuld met de onderzoeksbevindingen. Om te bewerkstelligen dat de Onderzoekspopulatie vanuit een bredere (nog niet bekende) context wordt bekeken, is gebruikgemaakt van 'predictive' analytische modellen, die dynamisch worden gegenereerd aan de hand van latente tekstpatronen

binnen de door de onderzoekers eerder als relevant beoordeelde delen van de Onderzoekspopulatie. Deze modellen presenteren de Onderzoekspopulatie op een andere wijze, wat kan leiden tot nieuwe inzichten, zoals het identificeren van een nieuw thema of datahouder, en daarmee tot nieuwe zoekcriteria.

1922 Nadat op voornoemde wijze de responsive documents zijn geïdentificeerd en geanalyseerd, start de onderzoeksanalyse. Door de onderzoekers wordt voor iedere werkstroom vastgesteld welke relevante informatie uit de eerste- en tweedelijns review voortvloeit. Deze informatie wordt vervolgens geanalyseerd en in de context van het Onderzoek en de interviews geplaatst. Dit leidt tot de feiten en omstandigheden van de transacties op basis van de onderzoeksvragen en -werkzaamheden zoals gepresenteerd in het onderhavige (deel)Verslag van Handelingen.

c.3 Bijlage C.3 – informatieverzoeken datahouders

1923 In deze bijlage zijn de informatieverzoeken van door Deloitte geïdentificeerde datahouders opgenomen. Deze informatieverzoeken hebben betrekking op mailboxen, Persoonlijke Folders en berichtenverkeer uit mobiele telefoons. De kolom 'Aantal Datahouders' toont het aantal datahouders per gegevensbron in het informatieverzoek van Deloitte. De kolom 'Beschikbaar voor Analyse' geeft het aantal datahouders per gegevensbron weer waarvan de gegevens beschikbaar zijn en zijn verwerkt in de Onderzoekspopulatie. De gevolgen voor het Onderzoek van de niet verkregen gegevens zijn beschreven in Bijlage B 'Aanpak en verloop Onderzoek'.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	VWS	Mailbox	133	124
14 augustus 2022	VWS	Mailbox	7	6

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze VWS invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken daterend van 5 augustus 2021 van Deloitte die toezien op de mailboxen.
- VWS heeft op 1 november 2022 aan Deloitte laten weten dat één mailbox uit het informatieverzoek daterend van 14 augustus 2022, niet bestaat. Het betreft een mailbox die in de e-mailomgeving van VWS nooit heeft bestaan maar wél een aantal malen is geadresseerd in e-mailcorrespondentie.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	VWS	Persoonlijke Folders	133	0
13 april 2021	VWS	Persoonlijke Folders	14	9
14 augustus 2022	VWS	Persoonlijke Folders	7	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze VWS invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken daterend van 5 augustus 2021 en 13 april 2021 van Deloitte die toezien op de Persoonlijke Folders. Daarin is toegelicht dat de 14 datahouders van 13 april 2021 een selectie is van de 133 datahouders van 5 augustus 2021.
- VWS heeft op 1 november 2022 aan Deloitte laten weten dat de gegevens uit Persoonlijke Folders, als gevolg van het informatieverzoek op 14 augustus 2022, niet geleverd zullen worden. Het aanvullende informatieverzoek is het gevolg van een communicatieanalyse met bepaalde leveranciers van PBM. Deloitte merkt op dat deze datahouders betrokken zijn in de communicatie met deze leveranciers. VWS geeft aan dat het informatieverzoek van Deloitte niet voldoende specifiek onderbouwd is.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	VWS	Berichtenverkeer mobiele telefoon	33	8
18 oktober 2021	VWS	Berichtenverkeer mobiele telefoon	15 (nieuw)	3 ¹⁹⁹⁰

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze VWS invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op het berichtenverkeer uit mobiele telefoons, ook voor de uitleg inzake het verzoek van 18 oktober 2021.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	BZK	Mailbox	2	2

¹⁹⁹⁰ Dit betreft berichtenverkeer dat door Deloitte is veiliggesteld van twee datahouders conform de werkwijze opgesteld door VWS en berichtenverkeer door VWS verzameld en aangeleverd aan Deloitte van een andere datahouder.

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze BZK invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de mailboxen.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	BZK	Persoonlijke Folders	2	2

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze BZK invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Persoonlijke Folders.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	BZK	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze BZK invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op het berichtenverkeer uit mobiele telefoon.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	EZK	Mailbox	7	7
5 augustus 2021	EZK	Persoonlijke Folders	7	7
5 augustus 2021	EZK	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
5 augustus 2021	LNV	Mailbox	1	1
5 augustus 2021	LNV	Persoonlijke Folders	1	1
5 augustus 2021	LNV	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
5 augustus 2021	JenV	Mailbox	1	1
5 augustus 2021	JenV	Persoonlijke Folders	1	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze JenV invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Persoonlijke Folders.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	JenV	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0
5 augustus 2021	Fin	Mailbox	2	1

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze Fin invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de mailboxen.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	Fin	Persoonlijke Folders	2	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze Fin invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Persoonlijke Folders.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	Fin	Berichtenverkeer mobiele telefoon	2	1

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze Fin invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op het berichtenverkeer uit mobiele telefoon.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	OCW	Mailbox	6	5

Toelichting:

- OCW heeft op 14 januari 2022 aangegeven dat de mailbox van één datahouder niet geleverd zal worden omdat deze datahouder, vanwege werkzaamheden bij VWS, een mailbox had bij VWS. OCW geeft aan dat de datahouder geen gebruik heeft gemaakt van het OCW account en dat alle potentiële relevante informatie in de VWS mailbox van de datahouder beschikbaar is. Deloitte heeft het informatieverzoek voor deze datahouder, mede op basis van een gesprek met de datahouder en beschikbare gegevens in de VWS mailbox, laten vervallen.
- OCW geeft aan dat voor één mailbox de reikwijdte van het informatieverzoek beperkt dient te worden vanwege de werkzaamheden bij een andere overheidsinstantie. De reikwijdte van het dataverzoek is om deze reden beperkt van 1 januari 2020 tot 1 september 2020. Deloitte merkt op dat voor deze aangeleverde mailbox, er geen e-mail items aanwezig zijn. Dit terwijl de datahouder aangeeft dat er wel correspondentie in de periode heeft plaatsgevonden. Na contact met de ICT-dienstverlener DUO blijkt dat de gegevens niet langer aanwezig zijn in de e-mailomgeving. Deloitte merkt op dat de datahouder een e-mailarchief heeft bewaard in de Persoonlijke Folders. Het e-mailarchief in de Persoonlijke Folders locatie is doorzoekbaar gemaakt door Deloitte.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	OCW	Persoonlijke Folders	6	5

Toelichting:

- OCW heeft op 14 januari 2022 aangegeven dat de Persoonlijke Folders van één datahouder niet geleverd zal worden omdat deze datahouder, vanwege de werkzaamheden bij VWS, een gebruikersaccount had bij VWS. OCW geeft aan dat de datahouder geen gebruik heeft gemaakt van het OCW account.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	OCW	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	Def	Mailbox	16	16

Toelichting:

- Uit gesprekken met Defensie blijkt dat de bewaartermijn voor verwijderde gegevens, uit de reguliere mailbox, standaard is ingesteld op 30 dagen.
- Defensie heeft de standaard beschikbare *journaling* functionaliteit van de e-mailomgeving. Met *journaling* wordt een kopie van de e-mailcommunicatie bewaard voor een gegeven periode. Defensie heeft de bewaartermijn voor *journaling* ingesteld op een periode van 2 jaar. Deloitte heeft voor de e-mailadressen in het informatieverzoek, naast de reguliere mailboxen, eveneens de beschikbare kopie e-mailcorrespondentie ontvangen die bewaard werd vanwege *journaling*.
- Van december 2021 tot en met mei 2022 heeft Deloitte verschillende gesprekken gevoerd die toezien op de formele afstemming en goedkeuring van benodigde formaliteiten voor het verkrijgen van data. Onderdeel daarvan is het formaliseren van een datadelingsovereenkomst en het vaststellen van een instellingsbeschikking door het ministerie van Defensie. Bij het ontbreken van een geldende instellingsbeschikking is het voor het ministerie van Defensie niet mogelijk om eerder de dataverzameling uit te voeren. Op 2 maart 2022 meldt het ministerie van Defensie aan Deloitte dat het vaststellen van de instellingsbeschikking nog niet mogelijk is vanwege het vinden van capaciteit voor de in te richten onderzoekscommissie aan de zijde van het ministerie van Defensie. Op 26 april 2022 informeert het Ministerie van Defensie aan Deloitte dat de instellingsbeschikking nog niet gefinaliseerd is. Om dataverlies te voorkomen wordt er door het ministerie van Defensie actie ondernomen om de gegevens veilig te stellen. Op 3 mei 2022 is de instellingsbeschikking gefinaliseerd door het ministerie van Defensie.
- Tijdens het veiligstellen op 26 april 2022 van deze gegevens blijkt dat, in de tussenliggende periode van het indienen van het informatieverzoek door Deloitte en het kunnen starten van het veiligstellen van de gegevens door het ministerie van Defensie, de bewaartermijn van - door de gebruiker verwijderde - e-mailberichten voor de maanden januari tot en met april 2020 al te zijn verstreken.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	Def	Persoonlijke Folders	16	16

Toelichting:

- Defensie heeft in navolging van het informatieverzoek door Deloitte de gegevens uit de Persoonlijke Folders van de datahouders kunnen herstellen uit de back-up omgeving. Daarbij is 1 augustus 2021 als uitgangspunt genomen voor het herstellen van gegevens uit Persoonlijke Folders.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	Def	Berichtenverkeer mobiele telefoon	1	1

Toelichting:

- Deloitte heeft op 12 oktober 2022, conform een standaard procedure van Deloitte, een forensische extractie gemaakt van een mobiele telefoon. De forensische extractie heeft geleid tot een ongefilterde set aan berichtenverkeer.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	BZ	Mailbox	6	6
14 oktober 2022	BZ	Mailbox	2	1

Toelichting:

- Op 3 november 2022 heeft BZ de data uit het informatieverzoek van Deloitte beschikbaar gemaakt aan Deloitte voor verwerking op locatie bij BZ. Op 9 november 2022 heeft Deloitte de zoekcriteria kunnen toepassen op de verwerkte dataset. In de daaropvolgende periode heeft BZ diverse controleslagen uitgevoerd op de populatie documenten die voldoen aan de zoekcriteria van Deloitte.
- Op 29 november 2022 deelt BZ op locatie een drietal zoektermenlijsten met Deloitte. De termen zien toe op categorieën van gerubriceerde documenten, vertrouwelijke en gevoelige onderwerpen. Vanwege de hoeveelheid en de (generieke) aard van de termen leveren deze een groot aantal treffers op in de Onderzoekspopulatie van Deloitte. BZ stelt voor om de documenten met treffers geheel uit te sluiten van levering aan Deloitte. Deloitte beargumenteert waarom zij niet ongezien deze documenten kan uitsluiten van de Onderzoekspopulatie. Na verder overleg biedt BZ de mogelijkheid aan Deloitte om de documenten in te zien op locatie bij BZ voor inhoudelijke beoordeling. Op 5 en 6 december 2022 heeft Deloitte de beoordeling uitgevoerd waarbij er nog 504 items zijn aangemerkt als mogelijk relevant voor het Onderzoek. BZ geeft aan dat zij een inhoudelijke controleslag wil uitvoeren op deze 504 items.

- Op 6 december 2022 levert BZ een deel van de Onderzoekspopulatie aan Deloitte die voldoen aan de zoekcriteria van Deloitte maar geen treffer hebben op de zoektermenlijsten van BZ.
- Op 7 december 2022 bevestigt BZ aan Deloitte dat ICT-dienstverlener van BZ geen gegevens meer beschikbaar heeft van één datahouder uit het informatieverzoek van 14 oktober 2022. De betreffende medewerker is op dat moment langer dan één jaar uitdienst en daarmee zijn de gegevens niet meer beschikbaar.
- BZ heeft medio december 2022 een controleslag uitgevoerd op de 504 door Deloitte potentieel relevant bevonden items. Deze items zijn eerder door BZ uitgesloten van de levering van 6 december 2022. Op 20 december 2022 heeft BZ een levering gedaan bestaande uit een populatie van 491 van de voornoemde documenten. BZ heeft besloten om de overige 13 documenten niet te leveren aan Deloitte vanwege de rubricering 'Departementaal Vertrouwelijk' en hoger van deze documenten. Deloitte heeft een omschrijving gemaakt van deze documenten zodat, en indien nodig in het kader van het Onderzoek, deze 13 documenten alsnog door het onderzoeksteam van Deloitte op locatie bij BZ kunnen worden ingezien. Na het analyseren van de omschrijvingen van deze 13 documenten en het vergelijken met bevindingen uit documenten uit de Onderzoekspopulatie, merkt het Onderzoeksteam op dat deze 13 documenten geen nieuwe informatie geeft ten opzichte van de reeds beschikbare gegevens in de Onderzoekspopulatie afkomstig uit overige bronnen.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	BZ	Persoonlijke Folders	6	6
14 oktober 2022	BZ	Persoonlijke Folders	2	1

Toelichting:

- De toelichting bij voornoemde informatieverzoeken inzake de mailbox bij BZ, is eveneens van toepassing op de gegevens uit Persoonlijke Folders.
- Op 7 december 2022 bevestigt BZ aan Deloitte dat ICT-dienstverlener van BZ geen gegevens meer beschikbaar heeft van één datahouder uit het informatieverzoek van 14 oktober 2022. De betreffende medewerker is op dat moment langer dan één jaar uitdienst en daarmee zijn de gegevens niet meer beschikbaar.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
5 augustus 2021	BZ	Berichtenverkeer mobiele telefoon	0	0

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
10 augustus 2021	LCH	Mailbox	307	307

Toelichting:

- Op basis van een toelichting door de ICT dienstverlener van het LCH en op basis van een metadata analyse op een LCH mailbox door Deloitte, blijkt dat *Litigation Hold* actief was vanaf medio juli 2020 op de mailboxen. Dat houdt in dat vanaf medio juli 2020 alle mailbox inhoud, inclusief verwijderde items en originele versies van gewijzigde items bewaard worden.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
10 augustus 2021	LCH	Persoonlijke Folders	43	43

c.4 Bijlage C.4 – informatieverzoeken databronnen

1924

In deze bijlage zijn de informatieverzoeken van Deloitte voor gegevensbronnen van de door Deloitte geïdentificeerde organisaties opgenomen.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal gegevensbronnen	Ontvangen aantal datahouders
6 augustus 2021	VWS	Elektronische Samenwerkings-Functionaliteit	18	17
24 augustus 2021				
4 oktober 2021				

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze VWS invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Elektronische SamenwerkingsFunctionaliteit.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal gegevensbronnen	Ontvangen aantal datahouders
6 augustus 2021	VWS	Document Management Systeem (Marjolein)	2	2
13 augustus 2021	VWS	Project- en afdelingsfolders	2	2
18 augustus 2021	VWS	Financieel Systeem (3F)	1	1
10 augustus 2021	LCH	Microsoft Office 365 – Teams	1	1
10 augustus 2021	LCH	Microsoft Azure – Azure SQL	1	1
10 augustus 2021	LCH	Microsoft Azure – Azure Blob Storage	1	1
9 februari 2022	LCH	Back-up media	3	3
23 augustus 2021	Mediq	Financieel Systeem (SAP)	1	1
30 november 2021	CIBG	Financieel Systeem (Exact)	1	1
1 december 2021	JenV	Elektronische Samenwerkings-Functionaliteit	2	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1) Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze JenV invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Elektronische SamenwerkingsFunctionaliteit.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal gegevensbronnen	Ontvangen aantal datahouders
1 december 2021	IenW	Elektronische Samenwerkings-Functionaliteit	4	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze lenW invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Elektronische SamenWerking'sFunctionaliteit.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal datahouders	Ontvangen aantal datahouders
1 december 2021	EZK	Elektronische SamenWerking's-Functionaliteit	1	1
1 december 2021	AZ	Elektronische SamenWerking's-Functionaliteit	1	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze AZ invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Elektronische SamenWerking'sFunctionaliteit.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal gegevensbronnen	Ontvangen aantal datahouders
1 december 2021	BZK	Elektronische SamenWerking's-Functionaliteit	1	0

Toelichting:

- Deloitte heeft in (deel 1)Verslag van Handelingen toegelicht op welke wijze BZK invulling heeft gegeven aan de informatieverzoeken van Deloitte die toezien op de Elektronische SamenWerking'sFunctionaliteit.

Datum informatieverzoek	Naam organisatie	Beschrijving gegevensbron	Aantal gegevensbronnen	Ontvangen aantal datahouders
1 december 2021	Def	Elektronische SamenWerking's-Functionaliteit	1	1

D Bijlage – Medewerking leveranciers

1925 Deze bijlage beschrijft de medewerking van de leveranciers inzake de transacties in scope van het verdiepende onderzoek, in aanvulling op hetgeen is vermeld in hoofdstuk 1 'Opdracht', hoofdstuk 4 'Inkopen PBM', en de bijlagen B 'Aanpak en verloop Onderzoek' en C 'Onderzoeksinformatie'. In deze bijlage geeft Deloitte, naast een toelichting op de wijze waarop door leveranciers aan het Onderzoek is meegewerkt, ook een toelichting op de (ter inzage) verkregen informatie van de leveranciers, en worden mogelijke beperkingen als gevolg van de (beperkte) medewerking belicht.

1926 Waar hierna wordt gesproken over een 'medewerkingsbrief', gaat het om een vastlegging van de tussen Deloitte en betrokkenen gemaakte afspraken ('voorwaarden voor medewerking') rondom vertrouwelijkheid, geheimhouding en de wijze van medewerking, bij onder andere de interviews. Waar hierna wordt gesproken over een 'wederhoorbrief', gaat het om een vastlegging van de voorwaarden waaronder de deelname aan het wederhoorproces. Alle personen die gebruik hebben gemaakt van de geboden gelegenheid tot wederhoor, hebben dat gedaan onder de gestelde voorwaarden, waaronder vertrouwelijkheid en geheimhouding.

D.1 Lasaulec

D.1.1 Medewerking en mogelijke beperkingen

D.1.1.1 Interviews (hoor) Lasaulec

1927 Deloitte heeft in het kader van de Lasaulec-transacties twee interviews met **Bestuurder Lasaulec** en met **Functionaris 1 Lasaulec** afgenomen. Het eerste interview vond plaats op 2 februari 2022. Het tweede interview vond plaats op 21 december 2022. Lasaulec is middels een e-mail akkoord gegaan met de medewerkingsbrief en heeft daarmee akkoord gegeven op de medewerking van Lasaulec onder de in deze medewerkingsbrief beschreven voorwaarden.

1928 **Bestuurder Lasaulec** en **Functionaris 1 Lasaulec** zijn tijdens de interviews en het wederhoorproces bijgestaan door de advocaat van Lasaulec. Van elk interview is een concept-interviewverslag gemaakt, dat ter becommentariëring is voorgelegd aan de geïnterviewden. **Bestuurder Lasaulec** en **Functionaris 1 Lasaulec** hebben via de advocaat akkoord gegeven op het interviewverslag (na verwerking van de commentaren).

D.1.1.2

Interviews (hoor) Toeleverancier

1929 Deloitte heeft in het kader van de Lasaulec-transacties twee interviews met Toeleverancier afgenomen. Het eerste interview vond plaats op 21 april 2022. Het tweede interview vond plaats op 16 december 2022. Toeleverancier heeft de medewerkingsbrief ondertekend en heeft daarmee akkoord gegeven op de medewerking van Toeleverancier onder de in deze medewerkingsbrief beschreven voorwaarden.

1930 Van elk interview is een concept-interviewverslag gemaakt, dat ter becommentariëring is voorgelegd aan Toeleverancier. Toeleverancier heeft akkoord gegeven op het interviewverslag (na verwerking van de commentaren).

1931 Toeleverancier is tijdens de interviews en het wederhoorproces bijgestaan door een vertrouwenspersoon.

D.1.1.3

Wederhoor Lasaulec

1932 Deloitte heeft de voor Lasaulec relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor Lasaulec. In dat kader heeft Deloitte op 9 maart 2023 de wederhoorbrief met Lasaulec gedeeld, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven.

1933 Op 12 maart 2023 heeft Deloitte de voor Lasaulec relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor Lasaulec. De eerste wederhoorsessie met Bestuurder Lasaulec en Functionaris 1 Lasaulec vond plaats op 24 maart 2023, waarbij een eerste reactie op de conceptbevindingen is gedeeld met Deloitte. Na het verwerken van de ontvangen reactie zijn – daar waar relevant – de conceptbevindingen nogmaals voorgelegd aan Bestuurder Lasaulec en Functionaris 1 Lasaulec. De tweede wederhoorsessie met Bestuurder Lasaulec en Functionaris 1 Lasaulec vond plaats op 21 april 2023. Het commentaar is door Deloitte beoordeeld en – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

D.1.1.4

Wederhoor Toeleverancier

1934 Op 22 februari 2023 heeft Deloitte de wederhoorbrief, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven, met Toeleverancier gedeeld. Op 27 februari 2023 heeft Deloitte ten kantore van Deloitte de voor Toeleverancier relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor Toeleverancier. Toeleverancier heeft daar de eerste reacties op de conceptbevindingen gedeeld met Deloitte. Toeleverancier heeft vervolgens op 7 maart 2023 een tweede reactie op de conceptbevindingen gedeeld met Deloitte. Na verwerking van de ontvangen reacties – daar waar relevant – zijn de conceptbevindingen nogmaals voorgelegd aan Toeleverancier. De tweede wederhoorsessie met Toeleverancier vond plaats op 20 april 2023. Het daarop volgende commentaar is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

D.1.1.5 (Financiële) administratie Lasaulec

1935 Op 10 maart 2023 heeft Deloitte aan Lasaulec verzocht om inzage in dan wel toegang tot de financiële administratie van Lasaulec (ter onderbouwing van de uitspraken van Lasaulec over de 'inkoopprijs plus opslag' en behaalde marge). Op 13 maart 2023 heeft Lasaulec telefonisch medegedeeld bereid te zijn om inzage te verstrekken in de financiële administratie. Op 14 maart 2023 heeft Deloitte per e-mail een bevestiging van het verzoek tot inzage in de (financiële) administratie aan Lasaulec verzonden, met daarbij een overzicht van de gewenste onderdelen van de (financiële) administratie.

1936 Op 20 maart 2023 heeft Deloitte ten kantore van Lasaulec inzage gehad in de (financiële) administratie, gericht op de transacties met **Toeleverancier**. Op verzoek van Deloitte heeft Lasaulec op 21 maart 2023 aanvullende documenten en aanvullende financiële informatie nagezonden. Op 28 maart 2023 heeft Deloitte via een e-mail om aanvullende documentatie verzocht, die door Lasaulec op 30 maart 2023 is aangeleverd. De aangeleverde documentatie is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

D.1.1.6 (Financiële) administratie **Toeleverancier**

1937 Op 10 maart 2023 heeft Deloitte aan **Toeleverancier** verzocht om inzage in dan wel toegang tot de financiële administratie van de persoonlijke holding van **Toeleverancier**. Dit ter onderbouwing van de uitspraken van **Toeleverancier** over 'inkoopprijs plus opslag' en de behaalde marge, de Turkse exportbeperking en de afstemming met het Nederlandse productiebedrijf. Op 15 maart 2023 heeft Deloitte via een e-mail aan **Toeleverancier** een bevestiging van het verzoek tot inzage in de financiële administratie van **Toeleverancier** verzonden.

1938 Op 23 maart 2023 heeft **Toeleverancier** per e-mail enkele van de gevraagde stukken aangeleverd ter beantwoording van de vragen van Deloitte, waaronder financiële documentatie ten aanzien van transacties met Lasaulec. Op 28 maart 2023 heeft Deloitte per e-mail een verzoek om de ontbrekende informatie gedeeld met **Toeleverancier**, aangevuld met vragen over de reeds ontvangen informatie. Op 31 maart 2023 heeft **Toeleverancier** per e-mail gereageerd op deze vragen.

1939 Ten aanzien van de inzage in de financiële administratie ter onderbouwing van de geldstroom naar de fabrikant heeft **Toeleverancier** Deloitte bericht geen toegang of inzage te geven in de financiële administratie gericht op de transactie met de fabrikant. Op 7 april 2023 heeft **Toeleverancier** aanvullende informatie aangeleverd, waaronder informatie ten aanzien van de Turkse exportbeperking en de afstemming met het Nederlandse productiebedrijf. De aangeleverde documentatie is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

D.2

O2 Health

D.2.1

Medewerking en mogelijke beperkingen

D.2.1.1

Interviews (hoor)

1940 Deloitte heeft in het kader van de O2 Health-transacties geen interview met O2 Health afgenomen. Op 18 oktober 2022 heeft Deloitte telefonisch contact gehad met [Bestuurder O2 Health] over het Onderzoek. Tijdens dit telefonisch contact heeft Deloitte [Bestuurder O2 Health] verzocht om medewerking aan het Onderzoek. [Bestuurder O2 Health] heeft aan Deloitte kenbaar gemaakt zich in verband met een lopende juridische procedure met VWS (nog) niet vrij te achten om medewerking te verlenen aan het Onderzoek en geeft aan dit te zullen bespreken met de advocaat van O2 Health. Op 21 oktober 2022 heeft Deloitte aan [Bestuurder O2 Health] de medewerkingsbrief gestuurd. [Bestuurder O2 Health] heeft op 8 november 2022 telefonisch aan Deloitte medegedeeld niet te kunnen meewerken aan het Onderzoek zolang er geen uitspraak is gedaan in de juridische procedure.

1941 Na het vonnis van de rechtbank van 21 december 2022¹⁹⁹¹ reageert de advocaat van O2 Health op het medewerkingsverzoek van Deloitte. Tussen 9 januari 2023 en 27 januari 2023 vinden er gesprekken plaats tussen de advocaat van O2 Health en Deloitte over een mogelijk interview met [Bestuurder O2 Health]. Op 27 januari 2023 maakt O2 Health kenbaar definitief niet bereid te zijn tot een interview met Deloitte.

D.2.1.2

Wederhoor

1942 In de periode van februari tot en met april 2023 hebben Deloitte, [Bestuurder O2 Health] en de advocaat van O2 Health contact gehad over de medewerking van O2 Health aan het Onderzoek in het kader van wederhoor. Dit heeft geresulteerd in een afspraak tussen Deloitte en O2 Health voor inzage in de voor O2 Health relevante conceptbevindingen. Deloitte heeft de voor O2 Health relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor [Bestuurder O2 Health]. In dat kader heeft Deloitte op 23 februari 2023 de wederhoorbrief gedeeld met [Bestuurder O2 Health], waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven.

1943 [Bestuurder O2 Health] is tijdens het wederhoorproces bijgestaan door de advocaat van O2 Health. Op 17 maart 2023 heeft Deloitte de voor O2 Health relevante conceptbevindingen aangeboden aan [Bestuurder O2 Health] tijdens de eerste wederhoorsessie, waarbij een eerste reactie op deze conceptbevindingen is gedeeld met Deloitte. Na verwerking van de ontvangen reactie zijn – daar waar relevant – de conceptbevindingen nogmaals voorgelegd aan [Bestuurder O2 Health]. De tweede wederhoorsessie met [Bestuurder O2 Health] vond plaats op 13 april 2023. Op 27 april 2023 is wederhoorreactie van O2 Health gedeeld met Deloitte. Het commentaar van [Bestuurder O2 Health] is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

¹⁹⁹¹ Rechtbank Noord-Holland (zittingsplaats Alkmaar) 21 december 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:11446.

D.2.1.3 (Financiële) administratie

1944 Deloitte heeft geen inzage gehad in de financiële administratie van O2 Health. Op 9 januari 2023 heeft Deloitte O2 Health in een Teams-vergadering verzocht om toegang tot dan wel inzage in de financiële administratie van O2 Health (om meer inzicht te krijgen in de prijsopbouw en in de door O2 Health gemaakte kosten). Tijdens de Teams-vergadering op 9 januari 2023 heeft O2 Health kenbaar gemaakt geen toegang of inzage te geven tot of inzage in de financiële administratie.

D.3 Arch & Hook

D.3.1 Medewerking en mogelijke beperkingen

D.3.1.1 Interviews (hoor)

1945 Deloitte heeft in het kader van de Arch & Hook-transacties een interview afgenomen met Bestuurder 1 Arch & Hook en Bestuurder 2 Arch & Hook. Het interview met Bestuurder 1 Arch & Hook en Bestuurder 2 Arch & Hook vond plaats op 23 juni 2022. Bestuurder 2 Arch & Hook heeft de medewerkingsbrief ondertekend en heeft daarmee akkoord gegeven op de medewerking van Arch & Hook, onder de in deze medewerkingsbrief beschreven voorwaarden.

1946 Van het interview is een concept-interviewverslag gemaakt, dat ter becommentariëring is voorgelegd aan Bestuurder 1 Arch & Hook en Bestuurder 2 Arch & Hook. Bestuurder 2 Arch & Hook heeft akkoord gegeven op het interviewverslag (na verwerking van de commentaren).

1947 In de periode van oktober tot en met december 2022 hebben Bestuurder 2 Arch & Hook en Deloitte contact gehad over het vervolg van het Onderzoek. Op 2 december 2022 heeft Bestuurder 2 Arch & Hook per e-mail kenbaar gemaakt niet meer te zullen meewerken. Het bericht luidt als volgt: "We hebben het verzoek inderdaad intern besproken. We zijn tot de conclusie gekomen dat de onderneming noch haar werknemers deel zullen nemen aan verder externe gesprekken aangaande dit onderwerp. De belangrijkste reden is dat de supply chain van onze onderneming vertrouwelijk is en dat wij zulke gevoelige informatie niet met externe partijen willen delen. We wensen jou en Deloitte veel succes met het vervolg van het onderzoek. Mochten er nog vragen zijn, dan ben ik uiteraard telefonisch bereikbaar."

D.3.1.2 Wederhoor

1948 Op 29 december 2022 heeft Deloitte telefonisch contact gehad met Bestuurder 2 Arch & Hook. Tijdens dit telefonisch contact heeft Deloitte het wederhoorproces toegelicht. In dat kader heeft Deloitte op 20 februari 2023 de wederhoorbrief waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven gedeeld met Bestuurder 1 Arch & Hook en Bestuurder 2 Arch & Hook.

1949 Op 2 en 24 februari 2023 reageert Bestuurder 1 Arch & Hook met de mededeling dat Arch & Hook afziet van wederhoor. Op 24 februari 2023 reageert Arch & Hook als volgt: *"We refer to your brief dated 20 February, 2023 received by email addressed to Arch & Hook (A&H) and confirm that A&H do not wish to take up the invitation from Deloitte to review (parts) of the second part of the Record of Actions and/or to provide any comment. Accordingly, we note, Deloitte will state in the final version of the Record of Actions submitted to its client that the facts and circumstances relating to A&H should be read, in conjunction with, the absence of a response from A&H and/or Bestuurder 1 Arch & Hook".*

1950 Naar aanleiding van de e-mail van Arch & Hook van 24 februari 2023 heeft Deloitte meerdere keren geprobeerd om contact te leggen met Bestuurder 1 Arch & Hook. Bestuurder 1 Arch & Hook is niet ingegaan op het contactverzoek van Deloitte.

1951 Op 24 april 2023 heeft Bestuurder 2 Arch & Hook per e-mail aan Deloitte toegelicht dat ook Bestuurder 2 Arch & Hook afziet van wederhoor.

D.3.1.3 (Financiële) administratie

1952 Deloitte heeft geen inzage gehad in de financiële administratie van Arch & Hook. Op 23 november 2022 heeft Deloitte Bestuurder 2 Arch & Hook verzocht om toegang tot dan wel inzage in de financiële administratie van Arch & Hook (om meer context te krijgen bij de uitingen inzake de 'marktconformiteit' van Arch & Hook in de aanbiedingen van PBM). Op 2 december 2022 heeft Arch & Hook per e-mail kenbaar gemaakt geen toegang te geven tot of inzage in de financiële administratie.

D.4 ADM

D.4.1 Medewerking en mogelijke beperkingen

D.4.1.1 Interviews (hoor)

1953 Deloitte heeft in het kader van de ADM-transacties een interview met Functionaris ADM afgenomen. Het interview met Functionaris ADM vond plaats op 8 december 2022. Functionaris ADM heeft de medewerkingsbrief ondertekend en heeft daarmee akkoord gegeven op de medewerking van ADM, onder de in deze medewerkingsbrief beschreven voorwaarden.

1954 Van het interview is een concept-interviewverslag gemaakt, dat ter becommentariëring is voorgelegd aan Functionaris ADM. Functionaris ADM heeft akkoord gegeven op het interviewverslag (na verwerking van de commentaren). Functionaris ADM is bijgestaan door de advocaat van ADM.

D.4.1.2 Wederhoor

1955 Deloitte heeft de voor ADM relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor **Functionaris ADM**. In dat kader heeft Deloitte op 9 maart 2023 de wederhoorbrief gedeeld met **Functionaris ADM**, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven. **Functionaris ADM** is tijdens het wederhoorproces bijgestaan door de advocaat van ADM.

1956 Op 20 maart 2023 heeft Deloitte de voor ADM relevante conceptbevindingen aangeboden aan **Functionaris ADM** en aan de advocaat van ADM. De eerste wederhoorsessie met **Functionaris ADM** vond plaats op 24 maart 2023, waarin een eerste reactie op de conceptbevindingen is gedeeld met Deloitte. Na verwerking van de ontvangen reactie zijn – daar waar relevant – de conceptbevindingen nogmaals voorgelegd aan **Functionaris ADM**. De tweede wederhoorsessie met **Functionaris ADM** vond plaats op 11 april 2023. Het commentaar van **Functionaris ADM** is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

D.4.1.3 (Financiële) administratie

1957 Deloitte heeft geen inzage gehad in de financiële administratie van ADM. Deloitte heeft ADM op 8 december 2022 en op 24 maart 2023 verzocht om toegang tot dan wel inzage in de financiële administratie van ADM (om meer inzicht te krijgen in de 'opslag' c.q. 'marge' uitingen van ADM in de aanbestedingen inzake PBM). Op beide momenten heeft ADM te kennen gegeven geen toegang te geven tot of inzage in de financiële administratie.

D.5 Unit17

D.5.1 Medewerking en mogelijke beperkingen

1958 Zoals beschreven in hoofdstuk 9, zijn vier personen in maart 2020 een samenwerkingsverband aangegaan. Hieronder volgt een samenvatting van de medewerking aan het Onderzoek van deze vier betrokken personen.

D.5.1.1 Interviews (hoor)

Bestuurder Unit17

1959 Deloitte heeft in het kader van de Unit17-transacties geen interview met **Bestuurder Unit17** afgenomen. Op 5 april 2022 heeft Deloitte telefonisch contact gehad met **Bestuurder Unit17** over het Onderzoek, waarbij is verzocht om medewerking aan het Onderzoek. Tevens heeft Deloitte op 11 april 2022 telefonisch contact gehad met **Bestuurder Unit17**, waarna Deloitte op 12 april 2022 de medewerkingsbrief aan **Bestuurder Unit17** heeft gestuurd. Na meerdere herinneringen maakt **Bestuurder Unit17** op 18 oktober 2022 telefonisch aan Deloitte kenbaar niet bereid te zijn om medewerking te verlenen aan een interview.

1960 Op 27 november 2022 heeft Deloitte per e-mail een brief gestuurd aan onder meer **Bestuurder Unit17**, met het verzoek te bevestigen dat **Bestuurder Unit17** en Unit17 niet bereid zijn om mee te werken aan het Onderzoek. **Bestuurder Unit17** reageert op 29 november 2022 met de mededeling niet te willen meewerken aan het Onderzoek via een interview en wel de relevante conceptbevindingen te willen inzien ter becommentariëring.

Persoon 1 Unit17

1961 Deloitte heeft in het kader van de Unit17-transacties geen interview met **Persoon 1 Unit17** afgenomen. Van oktober 2022 tot en met januari 2023 heeft Deloitte op verschillende manieren gepoogd contact te krijgen met **Persoon 1 Unit17**. Op 27 november 2022 heeft Deloitte per e-mail een brief gestuurd naar onder meer **Persoon 1 Unit17**, met het verzoek aan **Persoon 1 Unit17** om te bevestigen dat hij niet bereid is om mee te werken aan het Onderzoek. **Persoon 1 Unit17** heeft niet gereageerd op deze brief.

Persoon 2 Unit17

1962 Deloitte heeft in het kader van de Unit17-transacties geen interview met **Persoon 2 Unit17** afgenomen. Op 7 april 2022 heeft Deloitte telefonisch contact gehad met **Persoon 2 Unit17** met betrekking tot het Onderzoek en is **Persoon 2 Unit17** verzocht om medewerking aan het Onderzoek. Op dezelfde dag heeft Deloitte de medewerkingsbrief aan **Persoon 2 Unit17** gestuurd. Na meerdere herinneringen heeft Deloitte op 27 november 2022 een brief per e-mail gestuurd naar **Persoon 2 Unit17**, met het verzoek aan **Persoon 2 Unit17** om te bevestigen dat hij niet bereid is om mee te werken aan het Onderzoek. **Persoon 2 Unit17** heeft niet gereageerd op deze brief.

1963 Op 22 december 2022 heeft **Persoon 2 Unit17** telefonisch contact met Deloitte. In dit telefonisch contact geeft **Persoon 2 Unit17** aan te willen meewerken aan het Onderzoek. Na dit contact reageert **Persoon 2 Unit17** niet op meerdere verzoeken van Deloitte voor het inplannen van een interview. Een interview vindt derhalve niet plaats.

Persoon 3 Unit17

1964 Deloitte heeft in het kader van de Unit17-transacties geen interview met **Persoon 3 Unit17** afgenomen. Op 27 oktober 2022 hebben Deloitte en **Persoon 3 Unit17** telefonisch contact gehad over het Onderzoek en is **Persoon 3 Unit17** verzocht om medewerking aan het Onderzoek. Op 28 oktober 2022 heeft Deloitte aan **Persoon 3 Unit17** de medewerkingsbrief gestuurd. Na diverse herinneringen heeft Deloitte op 27 november 2022 een brief per e-mail gestuurd, waarin **Persoon 3 Unit17** wordt verzocht te bevestigen dat hij niet bereid is om mee te werken aan het Onderzoek. Op 30 november 2022 heeft Deloitte telefonisch contact met **Persoon 3 Unit17**, waarbij **Persoon 3 Unit17** aangeeft dat de brief is ontvangen en **Persoon 3 Unit17** deze heeft doorgestuurd naar de advocaat van **Persoon 3 Unit17**. Op 8 december 2022 meldt de advocaat van **Persoon 3 Unit17** dat **Persoon 3 Unit17** niet zal meewerken aan het Onderzoek.

D.5.1.2

Wederhoor

Bestuurder Unit17

1965 In de periode van februari tot en met april 2023 heeft Deloitte contact gehad met **Bestuurder Unit17** over de medewerking van **Bestuurder Unit17** aan het Onderzoek in het kader van wederhoor. In dat kader heeft Deloitte de wederhoorbrief waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven op 22 maart 2023 gedeeld met **Bestuurder Unit17**.

1966 Deloitte heeft de voor Unit17 relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor **Bestuurder Unit17**. Een wederhoorsessie met **Bestuurder Unit17** vond plaats op 14 april 2023 op het kantoor van Deloitte. **Bestuurder Unit17** heeft een reactie op de conceptbevindingen tijdens de wederhoorsessie gedeeld met Deloitte. Het commentaar van **Bestuurder Unit17** is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant - verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

Persoon 1 Unit17 en Persoon 3 Unit17

1967 In januari 2023 heeft Deloitte contact met de advocaat van **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17**. Hierbij maakt de advocaat kenbaar dat **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** zijn ingelicht over het Onderzoek en bekend zijn met de medewerkingsbrief. Na meerdere pogingen door Deloitte daarna om contact te krijgen, deelt Deloitte op 28 februari 2023 de wederhoorbrief, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven, met **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17**.

1968 Op 6 maart 2023 heeft Deloitte een gesprek met de advocaat van **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17**, waarbij de advocaat kenbaar maakt dat **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** willen meewerken aan het wederhoorproces. Vervolgens maakt Deloitte op 20 maart 2023 aan **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** de voor Unit17 relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar.

1969 De eerste wederhoorsessie met **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** vond plaats op 20 maart 2023, op het kantoor van de advocaat van **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17**. Tijdens deze sessie hebben **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** een toelichting gegeven bij de Unit17-transacties. Hiervan heeft Deloitte een interviewverslag gemaakt, dat ter becommentariëring is voorgelegd aan **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17**. Tevens hebben **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** op 30 maart 2023 een eerste reactie op de conceptbevindingen gedeeld met Deloitte, en is daarvoor onderliggende documentatie gedeeld met Deloitte. Na het verwerken van de ontvangen reactie zijn de conceptbevindingen nogmaals voorgelegd aan **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17**.

1970 De tweede wederhoorsessie met **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** vond plaats op 21 april 2023. Daarbij is de verwerking van het wederhoorcommentaar besproken. Tijdens deze tweede wederhoorsessie zijn nog enkele toevoegingen gedaan aan het initiële wederhoorcommentaar. Het commentaar van **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

Tevens hebben **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** op 21 april 2023 akkoord gegeven op het interviewverslag dat door Deloitte is opgesteld.

Persoon 2 Unit17

1971 Deloitte heeft in de periode van januari tot en met april 2023 op diverse manieren gepoogd om in contact te komen met **Persoon 2 Unit17**. Deloitte heeft onder meer contact gezocht met de advocaat van **Persoon 2 Unit17** en heeft op 12 april 2023 een aangetekende brief inclusief de wederhoorbrief, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven, naar **Persoon 2 Unit17** gestuurd. Op 19 april 2023 heeft **Persoon 2 Unit17** gereageerd met de mededeling te zullen deelnemen aan het wederhoorproces. Deloitte heeft de relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gemaakt voor **Persoon 2 Unit17**. De eerste wederhoorsessie met **Persoon 2 Unit17** vond plaats op 20 april 2023, op het kantoor van Deloitte, waarbij de sessie op 21 april 2020 online is vervolgd. Het commentaar van **Persoon 2 Unit17** is door Deloitte beoordeeld en is - daar waar relevant - verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

D.5.1.3 (Financiële) administratie

1972 Uit openbare bronnen volgt dat er sprake is geweest van juridische geschillen tussen de betrokkenen bij Unit17 over toegang tot de financiële administratie. Deloitte heeft geen inzage gehad in de financiële administratie van Unit17.

1973 Deloitte heeft **Persoon 2 Unit17** verzocht om meer inzicht te verkrijgen in de uitingen over 'winst' door **Persoon 2 Unit17** in wederhoor met Deloitte. **Persoon 2 Unit17** heeft geen informatie verstrekt aan Deloitte. **Persoon 2 Unit17** en **Bestuurder Unit17** hebben na het lezen van de conceptbevindingen in het kader van wederhoor geen onderliggende documentatie overhandigd.

1974 **Persoon 1 Unit17** en **Persoon 3 Unit17** hebben als onderdeel van hun schriftelijke wederhoorreactie onderliggende documentatie gedeeld, om de wederhoorreactie te onderbouwen.

D.6 Zhonghong

D.6.1 Medewerking en mogelijke beperkingen

D.6.1.1 Interviews (hoor)

1975 Deloitte heeft in het kader van de Zhonghong-transacties geen interview met (vertegenwoordigers van) Zhonghong afgenomen. In de periode van november 2022 tot en met maart 2023 heeft Deloitte Zhonghong herhaaldelijk per telefoon en meermaals per e-mail benaderd met het verzoek tot medewerking aan het Onderzoek. In februari 2023 is er met behulp van Deloitte China contact gelegd met Zhonghong. Op dit contact volgde intern overleg binnen Zhonghong over het al dan niet meewerken aan het Onderzoek en over de wijze

waarop dat zou moeten plaatsvinden. Op 9 maart 2023 heeft Zhonghong per e-mail aan Deloitte medegedeeld niet mee te werken aan het Onderzoek, omwille van de bescherming van interne bedrijfsgegevens en bedrijfsgeheimen.

D.6.1.2 Wederhoor

1976 Op 9 maart 2023 heeft Zhonghong per e-mail aan Deloitte medegedeeld niet mee te werken aan het Onderzoek, maar mogelijk wel gebruik te willen maken van wederhoor. Zhonghong gaf aan eerst inzage te willen hebben in de conceptbevindingen alvorens een vertegenwoordiger aan te wijzen en het wederhoorproces te starten. Teneinde het wederhoorproces toe te lichten, heeft Deloitte een Teams-vergadering georganiseerd voor 7 april 2023. Op 6 april 2023 heeft Zhonghong aan Deloitte medegedeeld geen gebruik te zullen maken van deze bespreking. Op 13 april 2023 heeft Deloitte de voor Zhonghong relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gesteld aan Zhonghong. In dat kader heeft Deloitte op 12 april 2023 de wederhoorbrief gedeeld met Zhonghong, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven.

1977 Zhonghong heeft op 21 april 2023 telefonisch aan Deloitte China toegelicht dat zij ondanks haar toegang tot de conceptbevindingen, geen gebruik wil maken van de mogelijkheid tot wederhoor. Een schriftelijke bevestiging van dit besluit zou volgen, maar is niet door Deloitte ontvangen. Deloitte heeft op 4 mei 2023 aan Zhonghong laten weten de toelichting van 21 april 2023 te zien als formele afwijzing van de gelegenheid tot wederhoor.

D.6.1.3 (Financiële) administratie

1978 Op datum 9 maart 2023 heeft Zhonghong per e-mail kenbaar gemaakt geen medewerking te verlenen aan het Onderzoek. Aldus heeft Deloitte geen inzage gehad in de financiële administratie van Zhonghong.

D.7 Afpro

D.7.1 Medewerking en mogelijke beperkingen

D.7.1.1 Interviews (hoor)

1979 Deloitte heeft in het kader van de Afpro-transacties twee interviews met **Functionaris 1 Afpro** en met **Functionaris 2 Afpro** afgenomen. **Bestuurder 1 Afpro** is ten tijde van het Onderzoek niet meer werkzaam bij Afpro. **Functionaris 1 Afpro** en **Functionaris 2 Afpro** hebben aan Deloitte kenbaar gemaakt mee te werken als vertegenwoordigers van Afpro. Het interview met **Functionaris 2 Afpro** vond plaats op 3 november 2022. Het interview met **Functionaris 1 Afpro** vond plaats op 12 januari 2023.

1980 Zowel **Functionaris 1 Afpro** als **Functionaris 2 Afpro** heeft de medewerkingsbrief ondertekend en heeft daarmee akkoord gegeven op de medewerking van Afpro onder de in deze medewerkingsbrief beschreven voorwaarden.

1981 Van elk interview is een concept-interviewverslag gemaakt, dat ter becommentariëring is voorgelegd aan de geïnterviewden. [Functionaris 1 Afpro] en [Functionaris 2 Afpro] hebben ieder akkoord gegeven op het interviewverslag (na verwerking van de commentaren).

D.7.1.2 Aanvullende informatie na interviews

1982 Tijdens het interview met [Functionaris 2 Afpro] op 3 november 2022 heeft Deloitte [Functionaris 2 Afpro] verzocht om enkele stukken aan te leveren, waaronder contracten, aanbiedingen door Afpro en informatie over de productie. Op 8 november 2022 heeft Deloitte per e-mail een reminder gestuurd, waarin Deloitte [Functionaris 2 Afpro] heeft verzocht om voornoemde stukken aan te leveren. In reactie op het verzoek van Deloitte heeft [Functionaris 2 Afpro] op 11 november 2022 een deel van de gevraagde stukken aangeleverd, waaronder contracten en berekeningen van de productiekosten. Op 12 december 2022 heeft Deloitte [Functionaris 2 Afpro] verzocht om aankoopfacturen van de productiemachines van Afpro aan te leveren. Op 16 december 2022 heeft [Functionaris 2 Afpro] 2022 aankoopfacturen aangeleverd, evenals een lijst met investeringen in 2020 in het kader van de mondmaskerproductie van Afpro. Op 16 januari 2023 heeft Deloitte [Functionaris 2 Afpro] verzocht om meer aankoopfacturen. In reactie op dit verzoek heeft [Functionaris 2 Afpro] op 26 januari 2023 meer aankoopfacturen met Deloitte gedeeld.

1983 Op 2 februari 2023 heeft Deloitte aan zowel [Functionaris 1 Afpro] als [Functionaris 2 Afpro] schriftelijke vragen gesteld, waaronder vragen over de productie, productiekosten, leveringen en betalingen. [Functionaris 1 Afpro] en [Functionaris 2 Afpro] hebben op 10 februari 2023 gereageerd op deze vragen. Ter aanvulling op de antwoorden op deze vragen heeft [Functionaris 2 Afpro] op 14, 21 en 28 februari 2023 stukken aangeleverd, betreffende een financieel overzicht van de productiekosten van de eerste order, facturen en pakbonnen.

1984 Op 6 maart 2023 heeft Deloitte aan [Functionaris 1 Afpro] en aan [Functionaris 2 Afpro] een aanvullende schriftelijke vraag gesteld over betalingen. Ook heeft Deloitte Afpro in deze e-mail verzocht om inzage in de financiële administratie van Afpro, gericht op de analyse van het op 14 februari 2023 door Afpro aangeleverde financieel overzicht (zie de toelichting hierna onder D.7.1.4). Op 20 maart 2023 heeft [Functionaris 1 Afpro] de aanvullende schriftelijke vraag over betalingen beantwoord.

D.7.1.3 Wederhoor

1985 Deloitte heeft de voor Afpro relevante conceptbevindingen ter becommentariëring beschikbaar gesteld aan Afpro. In dat kader heeft Deloitte de wederhoorbrief op 27 maart 2023, waarin de voorwaarden voor deelname aan het wederhoorproces zijn beschreven, gedeeld met [Functionaris 2 Afpro].

1986 Op 30 maart 2023 heeft [Functionaris 2 Afpro] de conceptbevindingen namens Afpro ingezien en van commentaar voorzien. Het commentaar van [Functionaris 2 Afpro] is door Deloitte beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen. Na deze wederhoorreactie heeft Deloitte overleg gehad met Afpro over de financiële administratie en over het op 14 februari 2023 aangeleverde financieel overzicht van de productiekosten van de eerste order (zie hierna).

1987 Op 19 april 2023 heeft **Functionaris 1 Afpro** gemeld bij Deloitte dat **Functionaris 1 Afpro** niet langer meewerkt aan het Onderzoek en geen gebruik zal maken van de mogelijkheid tot wederhoor.

1988 Voor de beantwoording van specifieke wederhoorvragen met betrekking tot het eerste contact van Afpro met VWS, EZK en BZ heeft Deloitte op 26 april 2023 telefonisch contact gehad met **Bestuurder 1 Afpro**. Op dezelfde dag heeft Deloitte per e-mail een schriftelijke vastlegging van dit telefonisch contact met **Bestuurder 1 Afpro** gedeeld. Op 1 mei 2023 heeft **Bestuurder 1 Afpro** per e-mail - onder vermelding van enkele aanpassingen - de schriftelijke vastlegging bevestigd.

D.7.1.4 (Financiële) administratie

1989 Naar aanleiding van het verzoek van Deloitte in de e-mail van 6 maart 2023 om inzage in de financiële administratie van Afpro (om meer inzicht te krijgen in de afspraken tussen Afpro, VWS en het LCH over het leveren tegen kostprijs in de eerste order) heeft Deloitte op 5 april 2023 een bezoek gebracht aan het kantoor van Afpro. Tijdens dit bezoek heeft Deloitte inzage gehad in de financiële administratie van Afpro, gericht op het door Afpro aangeleverde financiële overzicht van de productiekosten van de eerste order.

1990 Naar aanleiding van dit bezoek heeft Afpro Deloitte op 7 april 2023 een herziene versie van het eerder op 14 februari 2023 aangeleverde financiële overzicht toegestuurd. Vervolgens heeft Deloitte op 12 april 2023 nogmaals een bezoek gebracht aan het kantoor van Afpro, om de financiële administratie van Afpro in te zien, ook ditmaal gericht op het financiële overzicht van de productiekosten. Naar aanleiding van dit bezoek heeft Afpro Deloitte op 14 april 2023 een tweede herziene versie van het financiële overzicht toegestuurd. Over deze tweede herziene versie van 14 april 2023 heeft Deloitte op 19 april 2023 schriftelijke vragen gesteld. Op 20 april 2023 hebben Afpro en Deloitte deze vragen tijdens een videogesprek besproken. Na dit gesprek heeft Afpro een e-mail met aanvullende stukken opgestuurd, evenals een derde, herziene versie van het financiële overzicht.

1991 De aanvullende informatie die Deloitte heeft ontvangen van Afpro is beoordeeld en is – daar waar relevant – verwerkt in dit (deel 2)Verslag van Handelingen.

E Bijlage – Tijdsgewricht

E.1 Inleiding

1992 De Onderzoeksraad voor Veiligheid schrijft in het deelrapport d.d. 16 februari 2022 naar de aanpak van de coronacrisis dat de coronapandemie heeft geleid tot een internationale, langdurige crisis. Dat wat begon als een gezondheids crisis breidde zich in snel tempo uit tot een brede maatschappelijke crisis, die zich op een dergelijke schaal niet eerder had voorgedaan in naoorlogs Nederland, aldus de Onderzoeksraad.¹⁹⁹² Uit de interviews met de bij de inkoop van PBM betrokkenen volgt dat het tijdsgewricht een rol heeft gespeeld bij de inkopen PBM en bij de activiteiten van de daarbij betrokkenen.¹⁹⁹³ Veel van de bij de inkopen PBM betrokken personen hebben verwezen naar het belang van de tijdsdruk en het tijdsgewricht waarin de inkopen PBM plaatsvonden. Het tijdsgewricht vormt dan ook een belangrijk aandachtspunt bij het Onderzoek naar de transacties rondom de inkopen PBM.

1993 Middels een analyse van open bronnen zoals media en debatten in de TK, schetsen wij een beeld van de omstandigheden waaronder de inkopen van PBM in de Onderzoekperiode hebben plaatsgevonden. De transacties die in het Onderzoek zijn betrokken, kunnen zo beschouwd worden in combinatie met de omstandigheden van dat moment en in het licht van de toen geldende situatie.

E.1.2 Media-analyse

1994 Om het tijdsgewricht te kunnen duiden is een kwalitatieve en kwantitatieve analyse uitgevoerd op de mediaberichtgeving over (de inkoop van) PBM in een selectie van dagbladen en televisieprogramma's.¹⁹⁹⁴ Om een beeld te geven van de wisselwerking tussen media en sociale media, zijn de Twitteraccounts geanalyseerd van de twaalf meest zichtbare deelnemers aan het publieke debat over de (inkoop van) PBM in de geselecteerde media. Deze analyse betreft de periode 1 januari tot en met 31 juli 2020.¹⁹⁹⁵

1995 Daarnaast is er een inhoudelijke analyse uitgevoerd op de parlementaire documenten betreffende de beschikbaarheid en de inkoop van PBM die zijn verschenen in de periode januari 2020 tot en met mei 2021; de

¹⁹⁹² Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid. – 16 februari 2022, p. 7.

¹⁹⁹³ Zie paragraaf E.6.1 voor de 'Detailanalyse – ervaringen betrokkenen'.

¹⁹⁹⁴ Voor het onderzoek ten behoeve van de Media-analyse en de analyse van de Twitteraccounts hebben wij, in overleg met VWS, Publistat ingeschakeld. Voor de rapportage van Publistat verwijzen wij naar paragraaf E.8.3 in Bijlage E 'Tijdsgewricht' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

¹⁹⁹⁵ Dit betreft de deelnemers aan het publieke debat in de media met drie of meer vermeldingen in de media-analyse van Publistat in de periode januari t/m juli 2020. Zie paragraaf E.8.2.5 in (deel 1) Verslag van Handelingen voor een overzicht van geanalyseerde Twitteraccounts.

Onderzoekperiode van het Aanvullend Onderzoek Inkoop PBM.¹⁹⁹⁶ De bevindingen uit deze analyses zijn samengevoegd in dit hoofdstuk inzake het tijdsgewricht.

1996 De gegevens van de relevante parlementaire documenten, media-uitingen en Twitterberichten zijn tevens opgenomen in een tijdlijn over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 juli 2020 (hierna: "PBM-tijdlijn"). Deze PBM-tijdlijn is als apart document toegevoegd aan (deel 1)Verslag van Handelingen.¹⁹⁹⁷

1997 Tot slot is de Media-analyse aangevuld met bevindingen uit interviews met personen die waren betrokken bij de inkoop van PBM en met ervaringen van de betrokkenen die zijn verschenen in de media na de onderzoeksperiode.

E.1.3 Onderzoekperiode

1998 Uit de analyse Inkopen PBM komt naar voren dat het zwaartepunt van de inkopen PBM in de periode maart tot en met mei 2020 ligt.¹⁹⁹⁸ De Media-analyse is daarom uitgevoerd op open bronnen die gepubliceerd zijn in de periode 1 januari 2020 tot en met 31 juli 2020. De PBM-tijdlijn heeft betrekking op dezelfde periode.

E.1.4 Beperkingen ten aanzien van de analyse van open bronnen

1999 Het onderzoek voor de PBM-tijdlijn heeft plaatsgevonden van 28 juni 2021 tot en met 22 december 2021, en het onderzoek voor de Media-analyse van 1 september 2021 tot en met 8 december 2021.

2000 Na afronding van de onderzoeken voor de PBM-tijdlijn en de Media-analyse zijn er meerdere publicaties verschenen over de inkoop van PBM. Indien in deze publicaties gerefereerd wordt aan voor het Onderzoek relevante media-uitingen of parlementaire documenten, zijn deze opgenomen in de PBM-tijdlijn. Hierbij zijn publicaties die zijn verschenen na 1 april 2022 niet meer in het Onderzoek meegenomen.

2001 De Media-analyse en de PBM-tijdlijn geven geen volledig overzicht van alle berichtgeving die is gepubliceerd tijdens de onderzoeksperiode. Op een gestructureerde wijze is een selectie¹⁹⁹⁹ gemaakt uit de berichtgeving om een weergave te kunnen geven van het tijdsgewricht waarin de inkoop van PBM heeft plaatsgevonden. Hiermee zijn de selecties van de media-uitingen en de parlementaire documenten een weergave van de omstandigheden (het tijdsgewricht) gedurende de eerste zeven maanden van 2020. De selecties van de media-uitingen en parlementaire documenten zijn dan ook ondersteunend aan het inzichtelijk maken van het tijdsgewricht.

¹⁹⁹⁶ Zie paragraaf E.8.1 in (deel 1)Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg over de werkwijze van het onderzoek t.b.v. de Media-analyse en paragraaf E.8.2 in (deel 1)Verslag van Handelingen voor het overzicht van geraadpleegde bronnen inclusief de gehanteerde zoektermen.

¹⁹⁹⁷ Zie paragraaf E.6 'PBM-Tijdlijn' in (deel 1)Verslag van Handelingen.

¹⁹⁹⁸ Zie hoofdstuk 4 'Inkopen PBM' voor nadere uitleg over de analyse.

¹⁹⁹⁹ Zie paragraaf E.8.1 in (deel 1)Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg over de werkwijze van het onderzoek t.b.v. de Media-analyse.

Nogmaals, zonder dat wij daarmee volledigheid betrachten en/of zonder dat wij alle reacties op de berichtgeving en parlementaire documenten hierbij hebben betrokken.

2002 Bij de analyse van de landelijke dagbladen wordt uitgegaan van de papieren versies van de krantenartikelen. Het kan daardoor voorkomen dat een bericht online eerder is gepubliceerd of met een andere titel en/of inhoud.

2003 Van elke gebeurtenis²⁰⁰⁰ op de PBM-tijdslijn zijn de onderliggende documenten geraadpleegd en geanalyseerd.

E.1.5 Leeswijzer

2004 Deze bijlage is als volgt opgebouwd: eerst volgt een nadere uitleg over de kwantitatieve gegevens van de media-uitingen en parlementaire documenten, zoals de aantallen berichten, de verschillende documenttypen en het generieke beeld van de teneur van de media-uitingen. Daarna volgen gefaseerd de bevindingen op basis van de Media-analyse en de (inhoudelijke) analyse van de parlementaire documenten. Vervolgens wordt in detailanalyses nader ingegaan op ervaringen van de betrokkenen, op een aantal piekmomenten in de media-uitingen en de parlementaire documenten, en op het begrip 'ijzeren voorraad'.²⁰⁰¹

2005 Voor een nadere uitleg van de werkwijze, een gedetailleerd overzicht van de geraadpleegde bronnen en gehanteerde zoektermen, en voor de rapportage over de analyse van Publistat verwijzen wij naar paragraaf E.8 'Werkwijze onderzoek Media-analyse' in (deel 1) Verslag van Handelingen.

2006 Wanneer gesproken wordt over 'media-uitingen', betreft dit de berichtgeving in de openbare media, zoals dagbladen en televisieprogramma's, en Twitterberichten. De parlementaire berichtgeving en/of documenten bestaat uit publicaties van het parlement.²⁰⁰²

2007 In de Media-analyse en de detailanalyses zijn de namen van personen vermeld als deze in de media-uitingen of parlementaire documenten ook met naam vermeld zijn.

E.2 Media-analyse

2008 Gezien de totale media-aandacht voor PBM in de Onderzoekperiode - alleen al op TV zijn er meer dan 3.000 items uitgezonden - is ten behoeve van de Media-analyse²⁰⁰³ uitgegaan van een selectie van media waarvan verondersteld wordt (op basis van de ervaring van Publistat) dat deze impact hebben (gehad) op de politieke en

²⁰⁰⁰ Een gebeurtenis is een berichtgeving die betrekking heeft op of gaat over de inkoop van PBM. Dit kan zijn de publicatie van een artikel of Twitterbericht, maar ook een gebeurtenis die wordt benoemd in de parlementaire documenten.

²⁰⁰¹ De inkoop van PBM vond niet alleen plaats om de directe nood te lenigen, maar op een gegeven moment ook om problemen in de toekomst te voorkomen. Hierbij is het begrip 'ijzeren voorraad' gehanteerd.

²⁰⁰² Zie paragraaf E.8.1.3 in (deel 1) Verslag van Handelingen voor een gedetailleerd overzicht van documenttypen.

²⁰⁰³ Onderzoekperiode voor Media-analyse: 1 januari 2020 tot en met 31 juli 2020.

maatschappelijke discussie in Nederland. Dit heeft geresulteerd in de selectie van de volgende landelijke dagbladen en televisieprogramma's (op alfabetische volgorde):

2009

Dagbladen:

- Algemeen Dagblad;
- De Telegraaf;
- De Volkskrant;
- NRC;
- Trouw.

2010

Televisieprogramma's:

- Buitenhof;
- Jinek/Beau;
- Nieuwsuur;
- Op1.

2011

Aan de Media-analyse zijn grafieken toegevoegd. De grafieken met volumes zijn gebaseerd op de PBM-tijdlijn, terwijl de grafieken die de teneur van de berichtgeving weergeven, zijn gebaseerd op de Media-analyse die is uitgevoerd op de mediaberichtgeving over (de inkoop van) PBM in geselecteerde landelijke dagbladen en televisieprogramma's. Daardoor kunnen de getallen in de verschillende grafieken van elkaar verschillen.

2012

In het algemeen valt op dat sprake is van een wisselwerking tussen de media en de politiek. Nieuws- en televisieprogramma's tonen bijvoorbeeld fragmenten van uitspraken van Kamerleden die zijn gedaan tijdens debatten, of hebben Kamerleden aan tafel. Kamerleden refereren aan de berichtgeving in de dagbladen als aanleiding of kapstok voor het stellen van Kamervragen of tijdens hun bijdragen aan de debatten. Uit de interviews volgt dat de bij de inkopen PBM betrokkenen melding maken van hun observaties bij en herinneringen aan de invloed van de berichtgeving in de media en uitspraken in de politiek over het belang van het inkopen van PBM. De opmerking 'kopen, kopen, kopen' is daarbij veel aangehaald als een uitgangspunt dat gehanteerd werd bij de inkopen PBM van het LCH vanwege de uitingen in de media en de politiek.

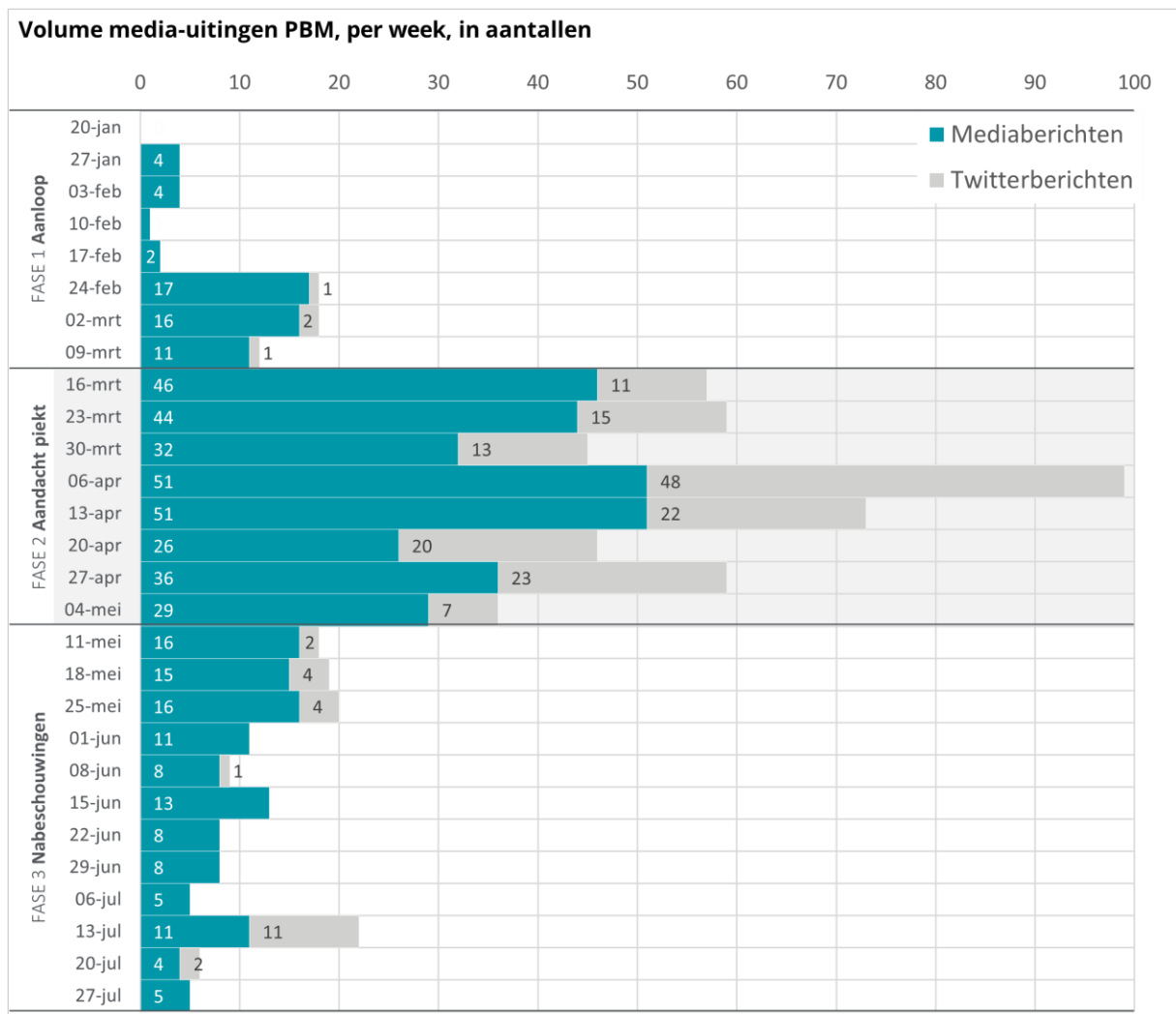
E.2.1

Media-uitingen

2013 De berichtgeving in Nederlandse media over (de inkoop van) PBM in de eerste maanden van de pandemie in 2020 is, op basis van het aantal (volume) media-uitingen, in te delen in drie fasen:

- Fase 1: 20 januari t/m 15 maart 2020: **De aanloop**, waarin er nog relatief weinig aandacht is voor PBM;
- Fase 2: 16 maart t/m 10 mei 2020: de **Aandacht piekt**. De media-aandacht neemt toe, met dagelijks meerdere items in landelijke dagbladen en op televisie;
- Fase 3: 11 mei t/m 31 juli 2020: **Nabeschouwingen**. Er is een afname van de berichtgeving zichtbaar in deze periode.

2014 Deze drie fasen van de media-uitingen over PBM zijn als volgt weer te geven:

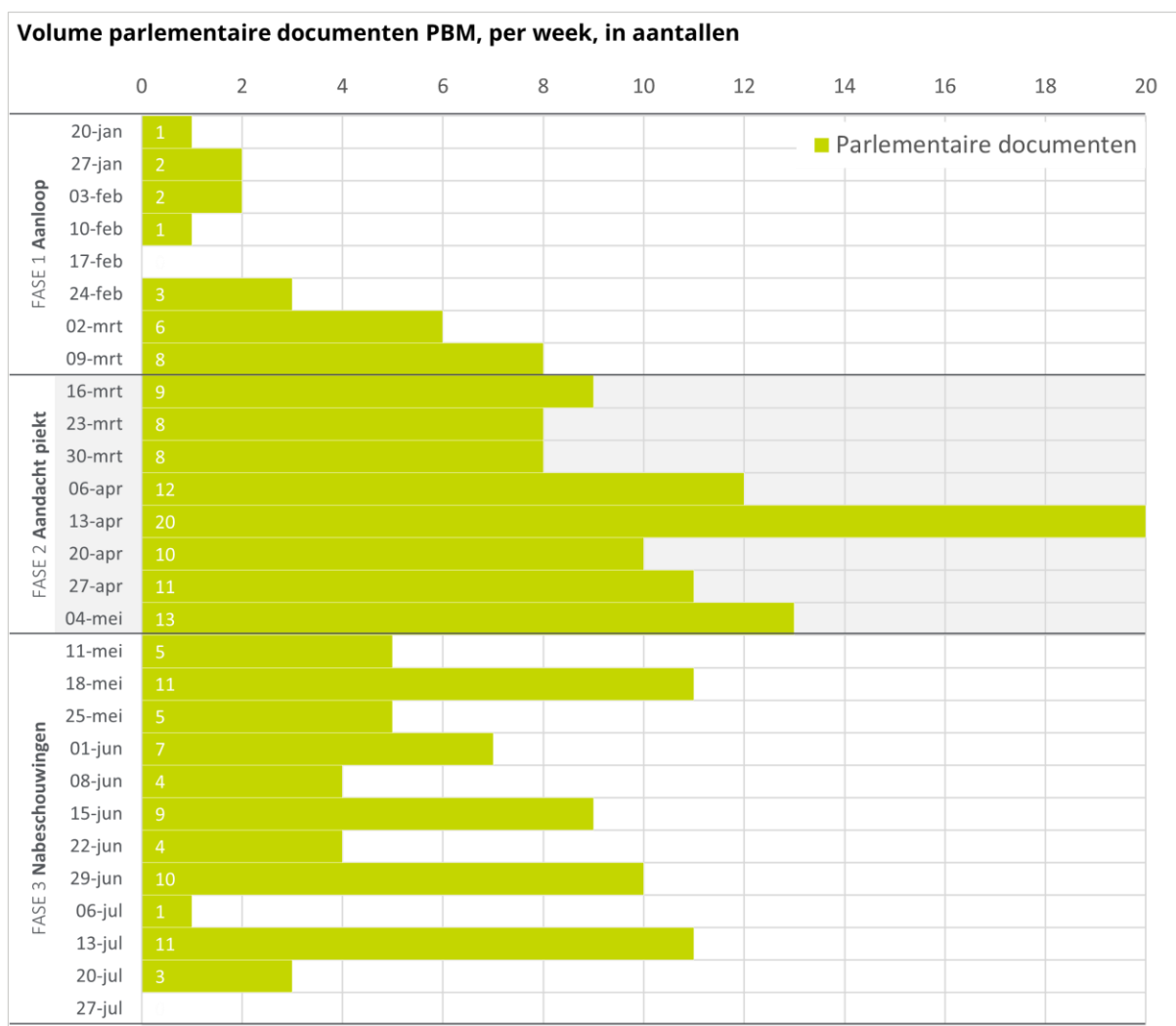
Figuur 291: Volume media-uitingen PBM, per week, in aantallen

E.2.2 Parlementaire documenten

2015 De berichtgeving in de parlementaire documenten over (de inkoop van) PBM kent in de eerste maanden van de pandemie in 2020 vergelijkbare fasen als de berichtgeving in de Nederlandse media. Enkele verschillen zijn:

- Vanaf de week van 2 maart 2020 is binnen de parlementaire documenten een stijging zichtbaar van de aandacht voor PBM;
- In Fase 3 is er om de week een piek zichtbaar. Uit de grafiek met parlementaire uitingen per type hieronder wordt duidelijk dat dit voornamelijk veroorzaakt wordt doordat in deze weken de verschillende betrokken ministers antwoord geven op eerder gestelde Kamervragen.

2016 Wij hebben voor het verslag van de parlementaire documenten dezelfde fasen aangehouden als bij de berichtgeving in de Nederlandse media. Deze drie fasen van de parlementaire documenten over PBM zijn als volgt weer te geven.

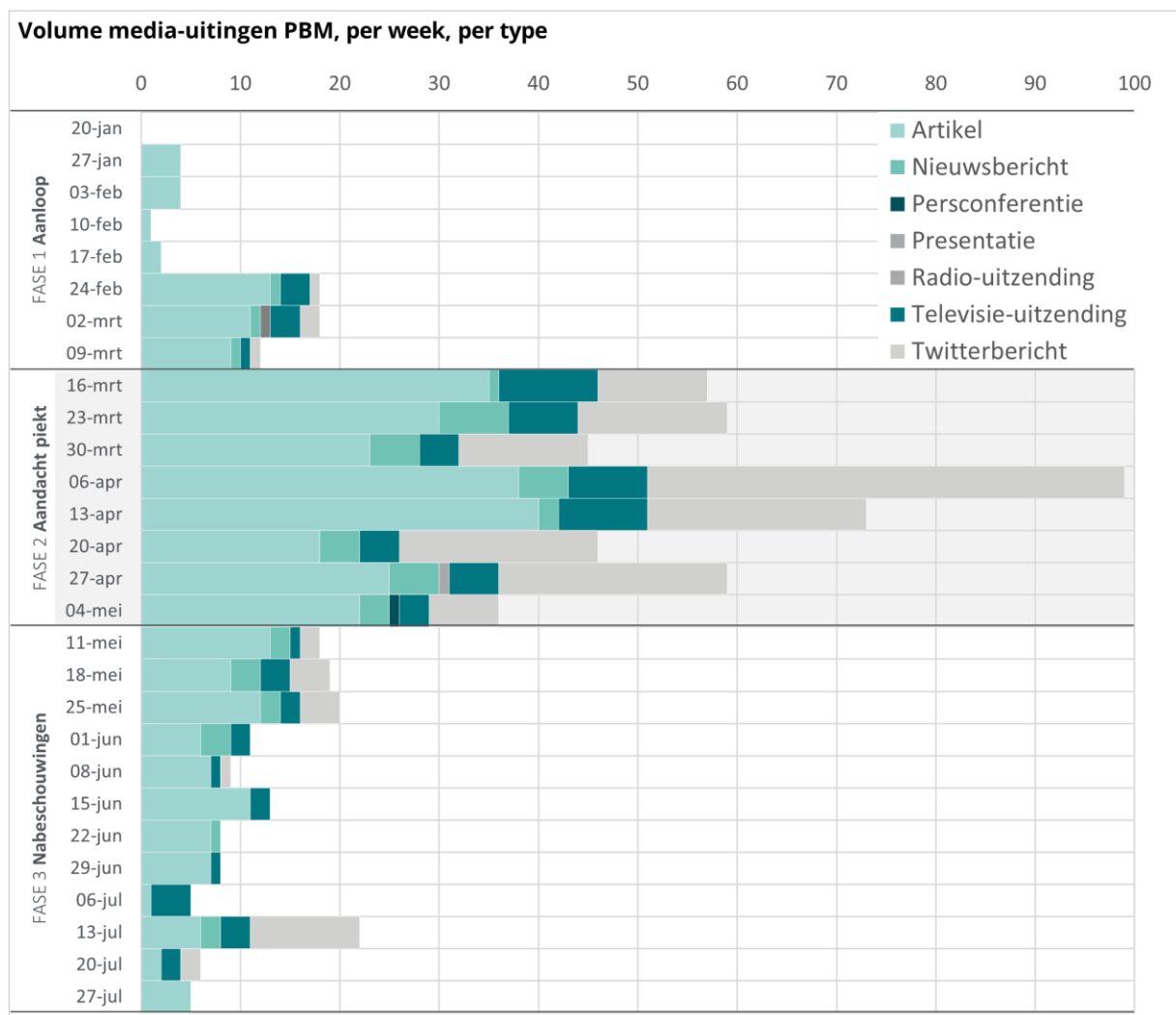

Figuur 292: Volume parlementaire documenten PBM, per week, in aantallen

E.2.3 Media-uitingen - per type

2017 Om inzicht te krijgen in de herkomst van de verschillende typen media en om in de PBM-tijldijn op een eenvoudige wijze bepaalde berichtgeving te kunnen terugvinden, zijn zowel bij de media-uitingen als bij de parlementaire documenten de verschillende documenttypen vastgelegd.²⁰⁰⁴

2018 De grafiek hierna bevat een weergave van het volume van de media-uitingen.

Figuur 293: Volume media-uitingen PBM, per week, per type

E.2.4 Parlementaire documenten per type

2019 Vanaf begin maart 2020 zijn er wekelijks debatten gehouden over de 'Ontwikkelingen rondom het coronavirus', waarin onder andere de (inkoop van) PBM aan bod kwam(en). Door het ministerie van VWS en door de minister

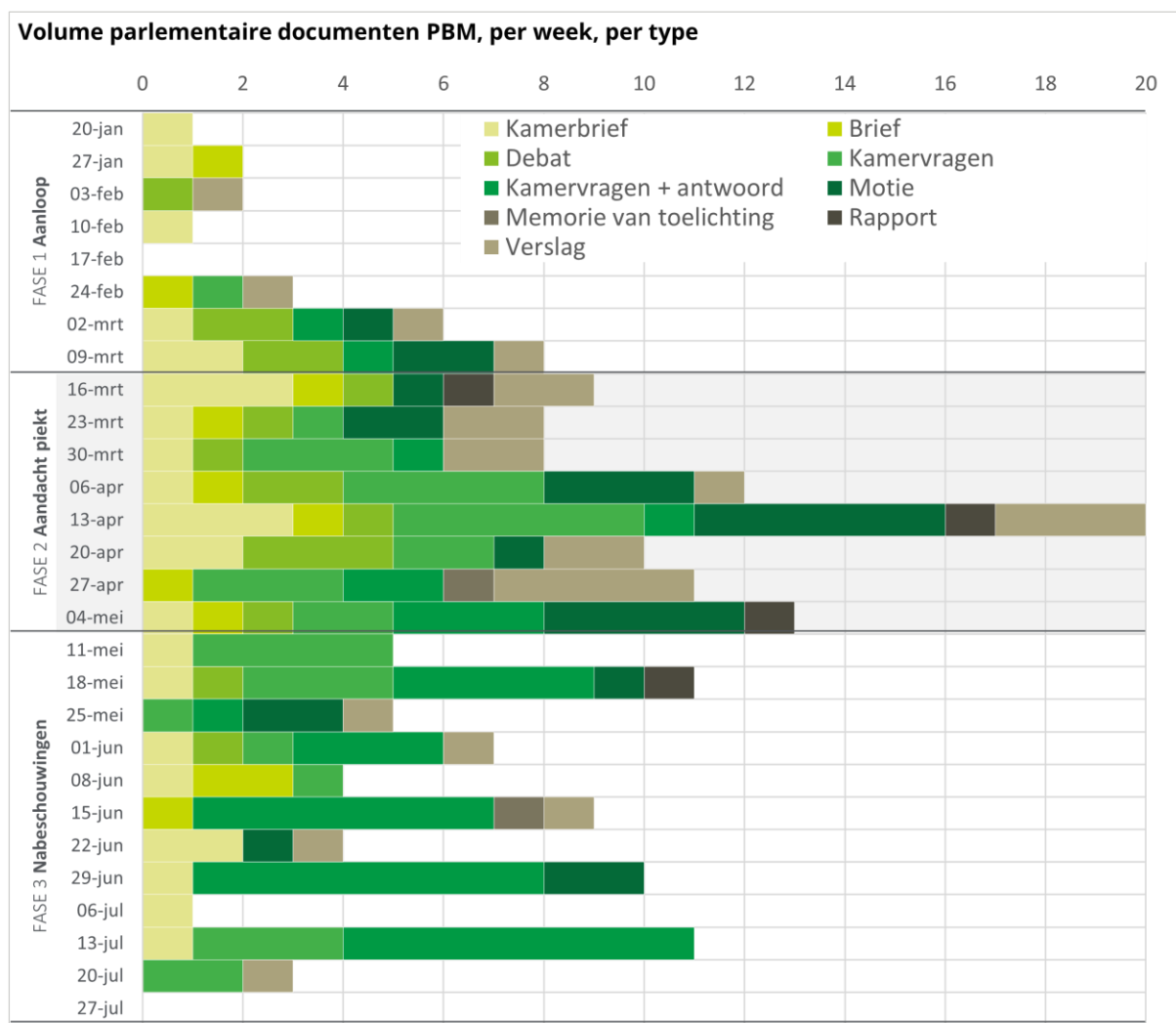
²⁰⁰⁴ Zie paragraaf E.8.1.3 in (deel 1)Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg bij de verschillende documenttypen.

voor MZS zijn er wekelijks Kamerbrieven²⁰⁰⁵ verstuurd, waarin de Eerste en de Tweede Kamer over onder meer het onderwerp 'PBM' geïnformeerd werden.

2020 De grafiek laat zien dat het aantal Kamervragen en moties waarin PBM het onderwerp van aandacht is, vanaf maart 2020 toeneemt, met een piek in de week van 13 april 2020.

2021 De parlementaire documenten bevatten ook de verslagen van de (wekelijkse) technische briefings van de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn, en Sport. Tijdens deze technische briefings wordt de commissie geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het coronavirus.

2022 Onderstaande grafiek geeft het volume van de parlementaire documenten weer, onderverdeeld in verschillende documenttypen.

Figuur 294: Volume parlementaire documenten PBM, per week, per type

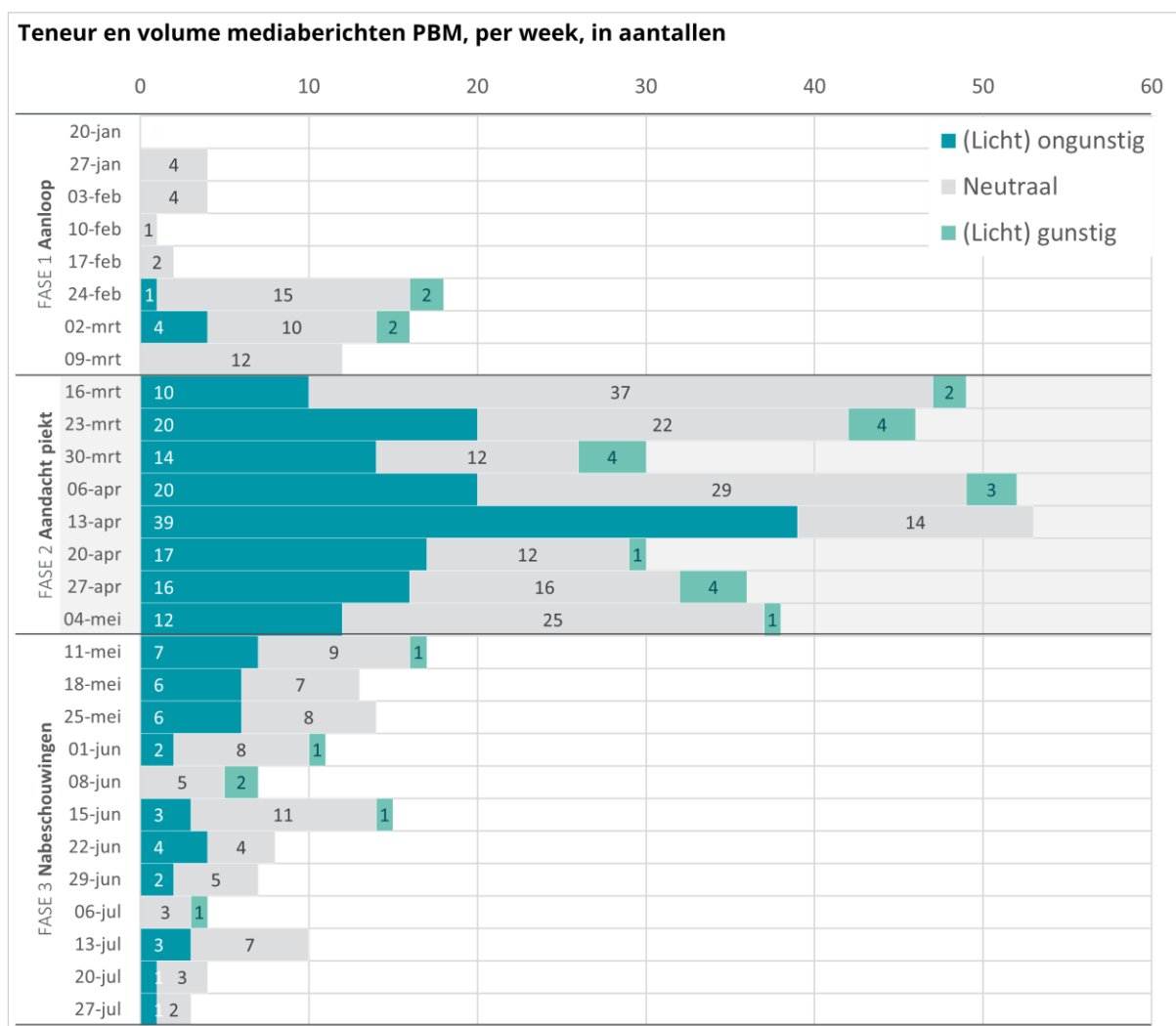
²⁰⁰⁵ Zie paragraaf E.8.1.3 in (deel 1) Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg bij de verschillende documenttypen.

E.2.5

Teneur in media-uitingen

2023

Onderstaande grafiek geeft een globaal overzicht van de teneur en het volume van de mediaberichten over (de inkoop van) PBM. Een gedetailleerde duiding van de teneur per fase is opgenomen in de bevindingen naar aanleiding van de Media-analyse.²⁰⁰⁶

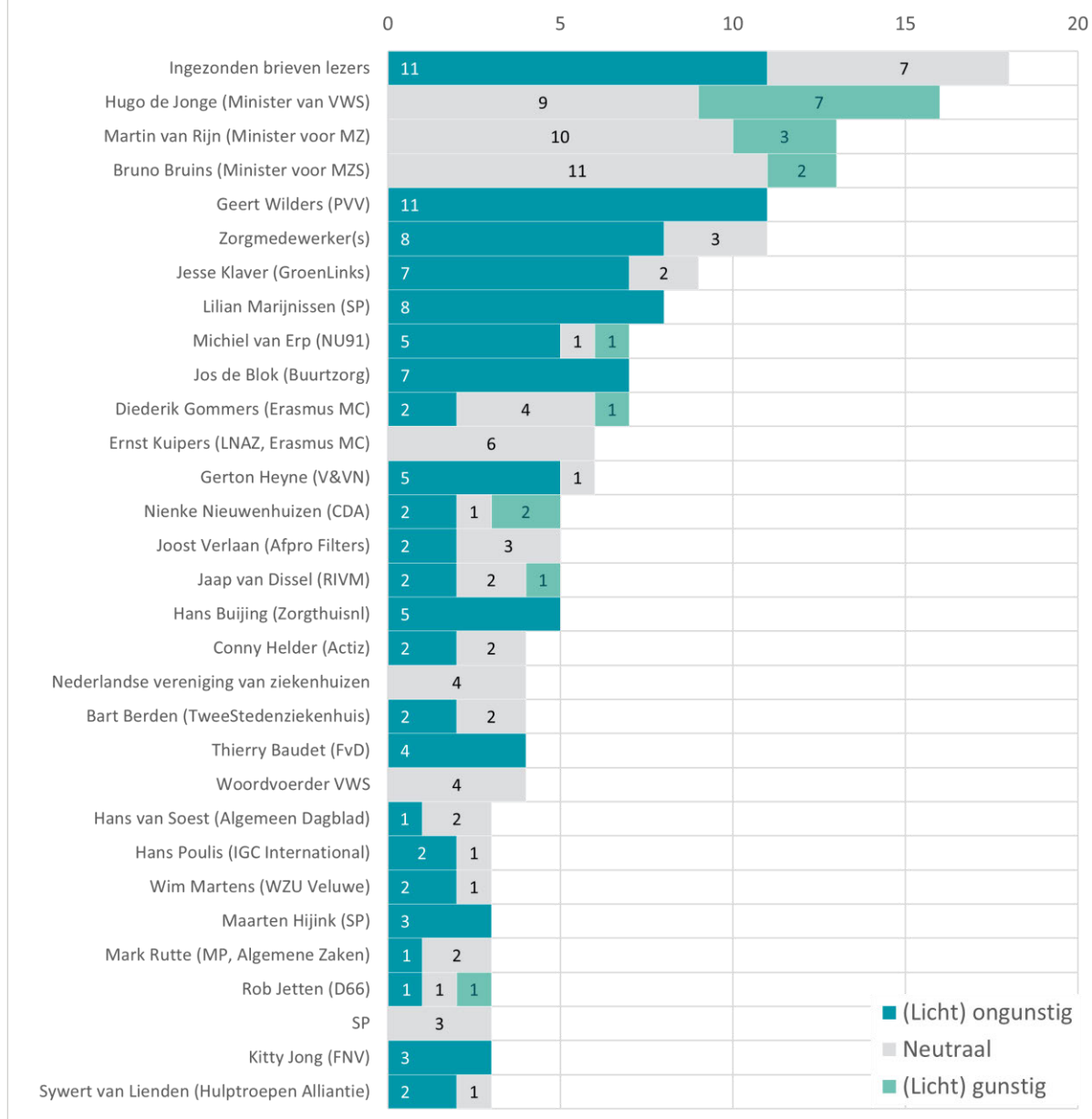
Figuur 295: Volume mediaberichten PBM, per week, in aantallen

²⁰⁰⁶ Zie paragraaf E.8.1 in (deel 1) Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg bij de werkwijze van het onderzoek ten behoeve van de Media-analyse en voor een uitleg bij de codering die door Publistat gehanteerd is om de teneur weer te geven.

2024

Onderstaande grafiek geeft de teneur en het volume weer van de mediaberichten van de meest zichtbare deelnemers aan het publieke debat. Dit zijn de deelnemers die met drie of meer vermeldingen uit de Media-analyse naar voren zijn gekomen.²⁰⁰⁷

Teneur en volume deelnemers publieke debat, in aantallen

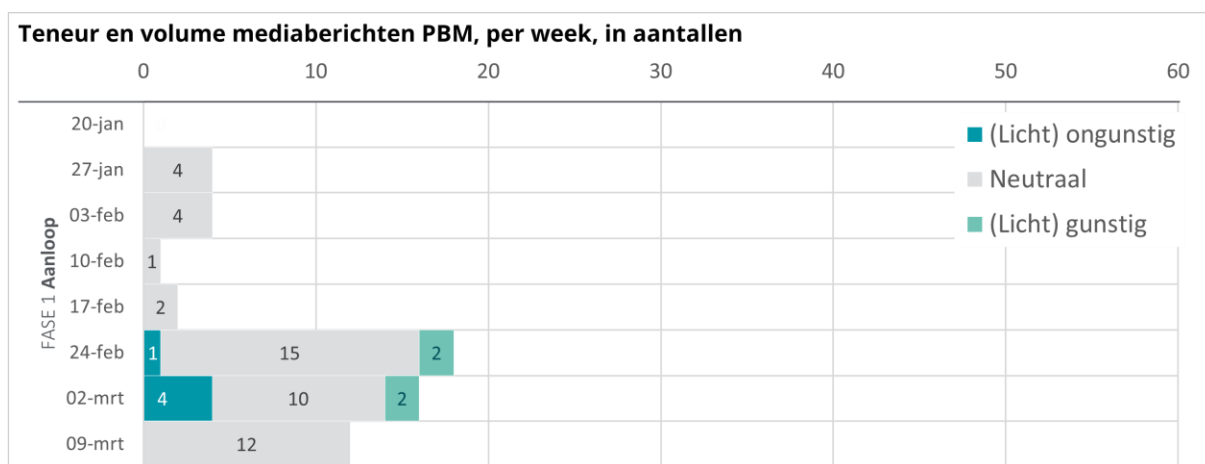
Figuur 296: Teneur en volume deelnemers publieke debat, in aantallen

²⁰⁰⁷ Zie paragraaf E.8.1 in (deel 1) Verslag van Handelingen voor een nadere uitleg bij de werkwijze van het onderzoek ten behoeve van de Media-analyse en voor een uitleg van de codering die gehanteerd is om de teneur weer te geven.

E.3 Fase 1: De aanloop

2025 Hierna gaan wij per fase van de Media-analyse nader in op de bevindingen op basis van de media-uitingen en parlementaire documenten. Wij herhalen hier dat deze media-uitingen en parlementaire documenten geen volledig overzicht vormen van alle berichtgeving die is gepubliceerd tijdens de onderzoeksperiode. De selecties uit de berichtgeving zijn een weergave van de omstandigheden (het tijdsgewricht) van de eerste zeven maanden van 2020. Deze paragraaf is bedoeld om nader inzicht te geven in dit tijdsgewricht.

2026 Deze paragraaf gaat in op **Fase 1: De aanloop**:

Figuur 297: Fase 1: Teneur en volume mediaberichten PBM, per week, in aantallen

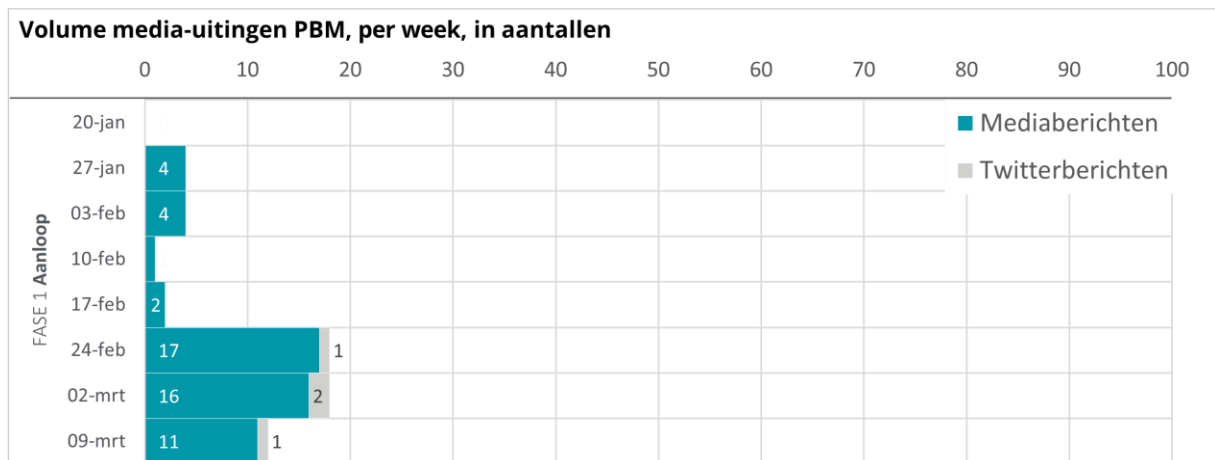
2027 In **Fase 1, De aanloop**, is er nog relatief weinig aandacht voor PBM. De berichtgeving is overwegend neutraal. Kranten beginnen eind januari 2020 over de voorraden PBM te schrijven, naar aanleiding van de verslechterende situatie met betrekking tot het aantal coronabesmettingen in China en Italië. De berichtgeving richt zich voornamelijk op de beschikbaarheid van PBM. Bij de deelnemers aan het publieke debat in de media is weinig directe kritiek zichtbaar. Vanaf eind februari 2020 nemen in de zorgsector en de politiek de zorgen over dreigende tekorten aan PBM in de zorg toe.

2028 In de politiek wordt in het begin van deze fase voornamelijk gesproken over het advies van het Outbreak Management Team (hierna: "OMT") inzake het gebruik van PBM. De TK wordt op de hoogte gehouden via OMT-adviezen, technische briefings aan de vaste commissie VWS en (wekelijks) Kamerbrieven.

2029 Half februari 2020 verschijnen daarin de eerste signalen van meldingen van fabrikanten en leveranciers over de toenemende vraag naar PBM. Vanaf begin maart 2020 worden er in de Kamerdebatten vragen gesteld over mogelijke tekorten aan PBM, en worden er moties ingediend om PBM beschikbaar te stellen aan zorgmedewerkers.

E.3.1

Media-uitingen Fase 1

Figuur 298: Fase 1: Volume media-uitingen PBM, per week, in aantallen

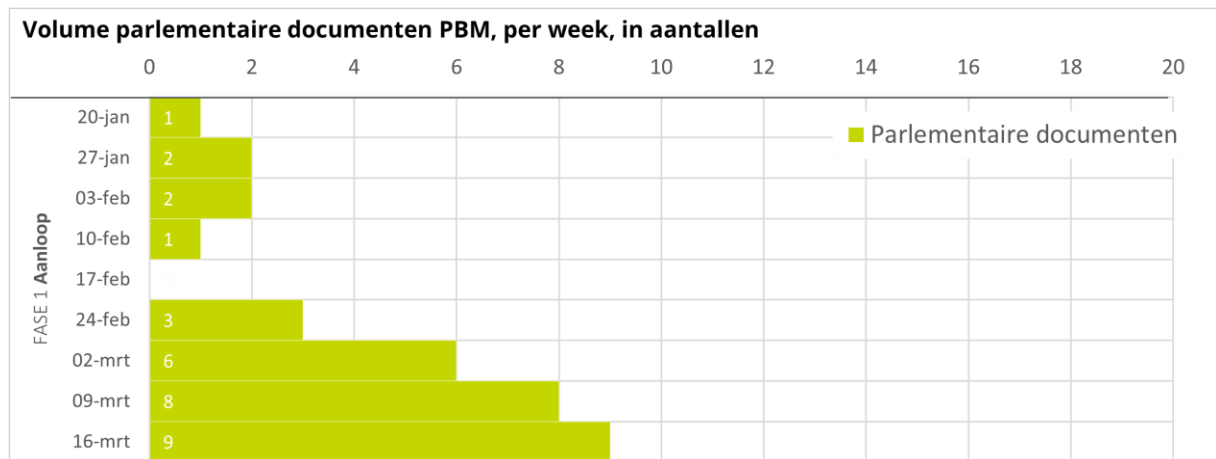
2030 Op 29 januari 2020 verschijnen in het AD en De Telegraaf de eerste artikelen over de inventarisatie 'uit voorzorg' van mondmaskers door de minister voor MZS. De minister is zichtbaar in ongeveer 18% van de televisie-items over PBM; voornamelijk om uitleg te geven over de voorraden. Hij stelt op 26 februari 2020 in Nieuwsuur en bij Op1 dat hij de beschikbaarheid van PBM in Europees verband wil oppakken.

2031 In een NRC-bericht van 27 februari 2020 over de voorbereidingen die Nederland treft vanwege het virus zegt een Kamerlid signalen van ziekenhuizen te krijgen dat de levertijd van mondmaskers oploopt. Het Kamerlid vraagt zich af of de overheid voorraden moet aanleggen. De NOS bericht in dezelfde periode dat de onrust in de zorg over een tekort aan mondmaskers groeit, en dat tandartsen melding maken van een run op mondmaskers, waardoor er mogelijk tekorten kunnen ontstaan. Het NRC bericht op 3 maart 2020 dat de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) zorgen uit over de druk op de gezondheidszorg, en schrijft dat veel huisartsen bang zijn dat zij onvoldoende beschermingsmateriaal voorhanden hebben.

2032 Vanaf eind februari 2020 verschijnen de eerste geluiden vanuit de zorg in de dagbladen. Onder meer Koeleman, arts-microbioloog bij het Franciscus Gasthuis, in de Volkskrant en Van Houdenhoven van de Sint Maartenskliniek, in een opiniestuk in de NRC, melden dat er tekorten dreigen. Kluytmans, microbioloog bij het Amphia Ziekenhuis, stelt in een artikel in de NRC op 5 maart 2020 dat "we echt een probleem krijgen" als er geen mondmaskers besteld kunnen worden. Diezelfde dag zegt een Kamerlid in een uitzending van Nieuwsuur: "Wij kunnen het niet accepteren dat huisartsen naar de bouwmarkt moeten om zichzelf te beschermen." Vanaf begin maart 2020 verschijnen er ook zorgmedewerkers in actualiteiten-programma's, zoals een arts in het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis, op 12 maart 2020 bij Jinek.

2033 Op 11 maart 2020 tweet Wilders: "Wat een verraad! VVD-Sts Broekers-Knol zegt te overwegen 15.000 stuks mondkapjes + handgel van Nederland naar Griekenland te sturen terwijl we er hier zelf een tekort aan hebben! PVV-Kamerlid Emiel van Dijk wast haar terech de oren!". Van de onderzochte tweets is dit de tweet over PBM die het meest is geretweet.

E.3.2 Parlementaire berichtgeving Fase 1

Figuur 299: Fase 1: Volume parlementaire berichten PBM, per week, in aantallen

2034 Op 25 februari 2020 stelt een Kamerlid Kamervragen over onder andere de voorraden mondkmaskers. Tijdens het Kamerdebat op 5 maart 2020 worden door meerdere Tweede Kamerfracties opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over mogelijke tekorten aan PBM bij huisartsen, tandartsen en ziekenhuizen.

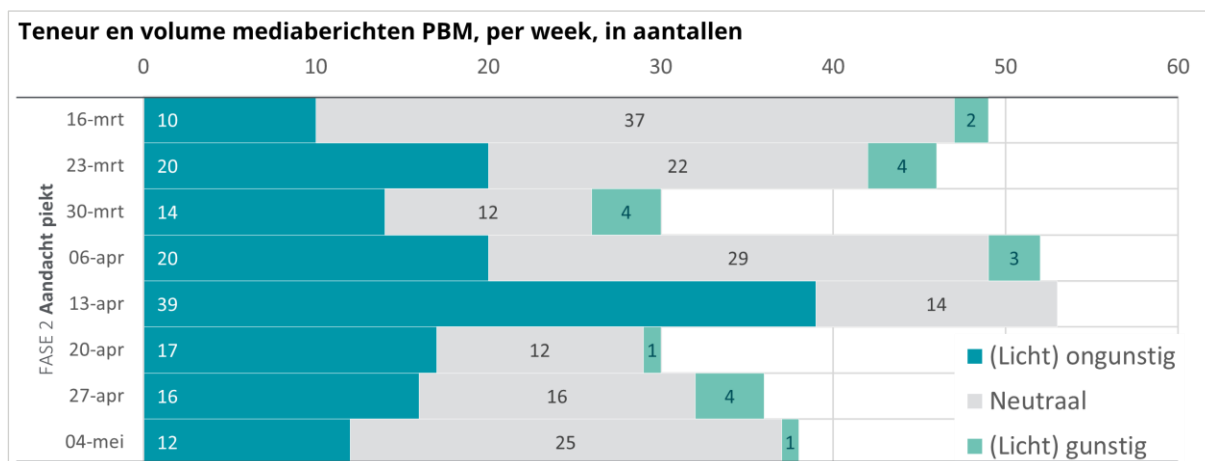
2035 Het ministerie van VWS ontvangt op 31 januari 2020 de eerste signalen van vertraagde of uitgestelde leveringen van PBM in de zorg, zo meldt de minister van VWS in antwoord op vragen van de vaste commissie VWS op 28 mei 2020. Tijdens het Kamerdebat op en in de Kamerbrief van 12 maart 2020 komen de leverings-, transport- en distributieproblemen aan bod die het gevolg zijn van de verschillende exportbeperkingen die door lidstaten zijn ingesteld. De op dezelfde dag ingediende motie Krol c.s. om thuiszorgmedewerkers en wijkverpleegkundigen ook te voorzien van PBM, wordt aangenomen.

2036 In de Kamerbrief van 10 maart 2020 meldt de minister voor MZS 2 dat Regionale Organen Acute Zorg (ROAZ) zijn gestart met de aankoop en distributie van mondkmaskers. Tijdens het debat op 12 maart 2020 geeft de minister voor MZS 2 ten aanzien van de verwerving van extra PBM aan dat er leads (aanbiedingen en suggesties) zijn gedaan door verschillende partijen, die worden nagelopen. Er is sprake van een "verkopersparadijs" en de minister verwijst onder andere in de Kamerbrief van 12 maart 2020 naar een centraal team van inkopers van ziekenhuizen dat is opgezet en vanaf 'komende week' de centrale inkoop van PBM gaat uitvoeren.

E.4 Fase 2: Aandacht piekt

2037

Deze paragraaf gaat in op **Fase 2, Aandacht piekt**:

Figuur 300: Fase 2: Teneur en volume mediaberichten PBM, per week, in aantallen

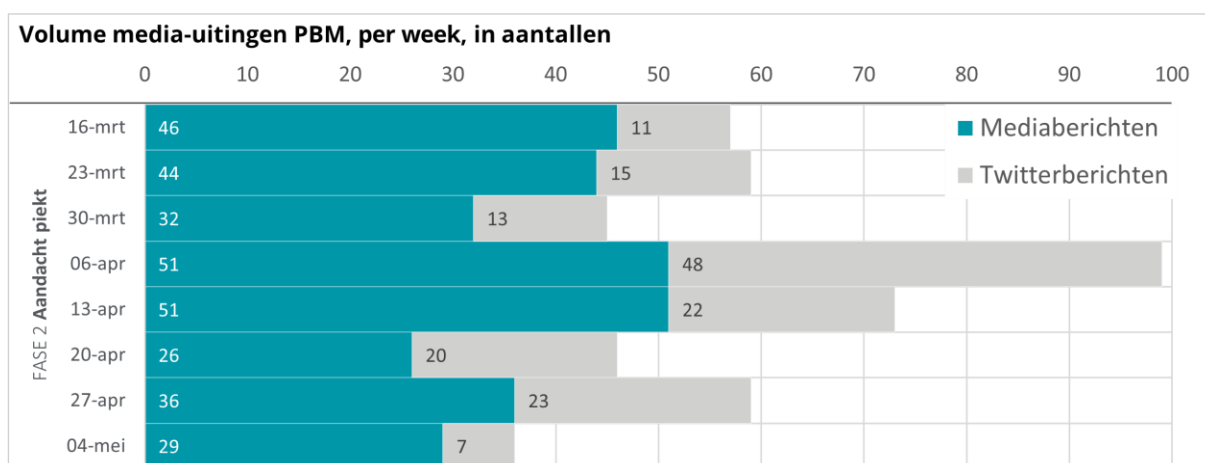
2038

In **Fase 2, Aandacht piekt**, neemt de media-aandacht toe, met dagelijks meerdere items in landelijke dagbladen en op televisie. De nadruk in de berichtgeving ligt in deze fase op de beschikbaarheid en inkoop van PBM. De kosten en de kwaliteit van de PBM worden in deze fase nog weinig genoemd.

2039

In de parlementaire documenten is in deze fase een stijging van het aantal moties en gestelde Kamervragen zichtbaar, waarbij de nadruk ligt op de gesignaleerde tekorten aan PBM in alle zorgsectoren. Eind april en begin mei 2020 is er in de parlementaire documenten ook aandacht voor de opdracht aan het LCH om zoveel mogelijk PBM in te kopen.

E.4.1 Media-uitingen Fase 2

Figuur 301: Fase 2: Volume media-uitingen PBM, per week, in aantallen

- 2040 Vanaf 16 maart 2020 neemt de kritiek vanuit de zorg, de politiek en het bedrijfsleven toe. In deze periode is er overwegend aandacht voor de beschikbaarheid van/tekorten aan PBM (in ruim de helft van de berichtgeving) en (in mindere mate) voor het inkoopbeleid.
- 2041 Iets minder dan de helft van de onderzochte media-uitingen van deelnemers aan het publieke debat is afkomstig uit de zorgsector. Het aantal kritische uitingen van de deelnemers neemt in deze periode toe. Zo stelt De Blok (Buurtzorg) op 15 april 2020 bij Nieuwsuur dat er te weinig moeite wordt gedaan om via alle mogelijke kanalen materialen te verkrijgen. De Blok noemt het landelijke verdelingspunt *“veel te rigide”*. Tevens zegt De Blok het vreemd te vinden dat bijvoorbeeld (zorg)verzekeraars, die dagelijks actief zijn met de inkoop van materialen en daardoor veel kennis hebben van de distributiekkanalen, hierbij nauwelijks een rol spelen.
- 2042 Er is uitgebreide berichtgeving over het debat met de minister voor MZS 2 op 18 maart 2020, onder andere in Nieuwsuur en de volgende dag op de voorpagina van de NRC. Na het debat nemen de media uitspraken van politieke partijen over. Zo toont Nieuwsuur een fragment uit het debat waarin een fractievoorzitter stelt dat het uitstellen van het besluit om mondkapjes te vorderen *“het verkeerde signaal (is) voor alle mensen die hun eigen gezondheid riskeren.”*
- 2043 De deelnemers aan het publieke debat op Twitter die actief zijn in de politiek en de zorg, zijn kritisch en vinden dat het te lang duurt voordat er PBM beschikbaar zijn. In vrijwel alle tweets is er aandacht voor de beperkte beschikbaarheid van PBM. Vanaf eind maart 2020 is er veel aandacht voor het tekort aan PBM in de thuis- en verpleeghuiszorg, met een duidelijke piek midden april 2020.
- 2044 Vanuit de zorgsector zijn met name de Beroepsvereniging Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (hierna: “V&VN”) en de bestuurder van de branchevereniging Zorgthuis.nl, Buijning, actief. V&VN kondigt aan dat haar voorzitter op 19 maart 2020 bij BNR zit. V&VN richt een meldpunt Coronavirus op, waar zorgprofessionals dilemma's, knelpunten of ideeën kunnen melden die te maken hebben met het coronavirus. Hierover tweet V&VN meerdere keren. Op 24 april 2020 luidt een tweet: *“Artikel @telegraaf achter paywall maar kern is: eind feb kregen zorgorganisaties advies niet zelf pbm te kopen. Onze waarschuwing om wijk en verpleeghuis niet te vergeten werd 12/3 in wind geslagen. 't Probleem werd ontkend. Pas duizenden besmettingen later meer oog hiervoor”*.
- 2045 In de media is er aanhoudende kritiek op de tekorten. Zo verschijnt in Trouw op 18 maart 2020 een bericht met de kop ‘Bodem van de voorraad mondkapjes is in zicht’, plaatst de Volkskrant op 27 maart 2020 een artikel getiteld: ‘Kamer laakt het gebrek aan van alles’, en is er op 29 maart 2020 een interview in Buitenhof met de bestuurder van de landelijke adviesgroep Eerstelijns Geneeskunde voor Ouderen, Ott, over onder meer de zorgen over de besmettingsrisico's voor cliënten en personeel als gevolg van het tekort aan PBM in de thuiszorg. Op 3 april 2020 verschijnt in de Volkskrant een artikel met de titel ‘Achter de dichte deuren van het verpleeghuis heerst angst’, en op 8 april 2020 wordt in Op1 een fragment getoond waarin een fractievoorzitter van de minister van VWS duidelijkheid eist over een oplossing voor de tekorten. In deze toenemende kritiek wordt dan ook vaker benoemd dat er behalve in de ziekenhuizen ook PBM nodig zijn in andere sectoren, zoals de jeugdzorg, de verpleeghuizen

en vitale sectoren als de wijkzorg, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg en bij de huisartsen en de politie.

2046 Ondernemers zijn in deze periode kritisch op het inkoopbeleid van de overheid. In het AD van 20 maart 2020 en een dag later in het Financieele Dagblad zeggen ondernemers contact te hebben opgenomen met het ministerie van VWS, om te helpen de situatie op te lossen, maar dat zij hierop nog geen antwoord hebben gekregen. Ook op Twitter is in deze periode een toename van kritische tweets uit de zorg en de politiek zichtbaar. Zo tweet V&VN op 8 april 2020: *"Tekort aan beschermende middelen voor zorgverleners is er wél degelijk! En het verdwijnt NIET door het te ontkennen @hugodejonge. Zie het volledige fragment hier."*²⁰⁰⁸ Buijing retweet op 27 maart 2020: *"Zag ik nou net bij RTL drie mondkapjesleveranciers vertellen dat zij grote partijen aan onze overheid hebben aangeboden tegen kostprijs, maar dat er geen reactie of een afwijzing kwam omdat men een ander plan had met kapjes uit China? #zegmedathetnietzois @MinVWS En nou heel rap!"*

2047 Op 23 maart 2020 gaat het LCH van start. Deze oprichting en de melding hiervan in de Kamerbrief van 25 maart 2020 krijgt weinig media-aandacht.

2048 In april 2020 is sprake van een sterke toename van aandacht in de televisieprogramma's, waaronder Buitenhof, Op1 en Nieuwsuur. Er worden bijvoorbeeld fragmenten uit debatten getoond. Nieuwsuur meldt op 16 april 2020 dat de politieke druk vanuit de TK met betrekking het tekort aan PBM voor zorgmedewerkers toeneemt. Bij Jinek vindt een gesprek plaats over het tekort aan mondmaskers in met name de verzorgingshuizen. Deelnemers aan het publieke debat laten zich kritisch uit, onder wie, op 20 april 2020, twee fractievoorzitters bij Jinek. Marijnissen retweet op 29 april een bericht van Op1: *"RT @op1npo : Fractievoorzitter van de @SPnl @MarijnissenL maakt zich boos, want het tekort aan beschermingsmiddelen wordt maar niet opgelost. Minister De Jonge noemt woekerprijzen en slechte kwaliteit als redenen. "De zorgen zijn groot, "zegt Marijnissen. #Op1".*

2049 Op 5 mei 2020 is (volgens de aankondiging) de initiatiefnemer van 'Hulptroepen.nu', Van Lienden, te gast bij Nieuwsuur. Hij vertelt over zijn activiteiten, als initiatiefnemer van Hulptroepen.nu, om mondmaskers naar Nederland te krijgen en deze te leveren aan zorginstellingen. Aanleiding vormt de verwachte invoering van de 'mondkapjesplicht' bij kappers en in het openbaar vervoer.²⁰⁰⁹

2050 In de week van 27 april 2020 neemt de aandacht in de media voor de werkwijze van het LCH toe, na een interview met de minister voor MZS in de NRC van 27 april 2020, en een toelichting van de minister bij Jinek en in Nieuwsuur, de volgende dag. Op 30 april 2020 herhaalt Nieuwsuur fragmenten van de technische briefing waarin Van der Kolk onder andere vertelt dat er voldoende middelen voor de zorg zijn en dat de zorg gebruik kan maken van de aanvraagportalen via welke de zorginstellingen PBM kunnen bestellen.²⁰¹⁰

²⁰⁰⁸ In wederhoor heeft [minister van VWS] aangegeven dat het ministerie van VWS noch de inspectie destijds signalen heeft ontvangen dat zorgverleners onbeschermd hun werk moesten doen.

²⁰⁰⁹ Een detailanalyse met media-uitingen van RGA en Van Lienden is opgenomen in Hoofdstuk 3 'Tijdsgewricht' in (deel 1) Verslag van Handelingen

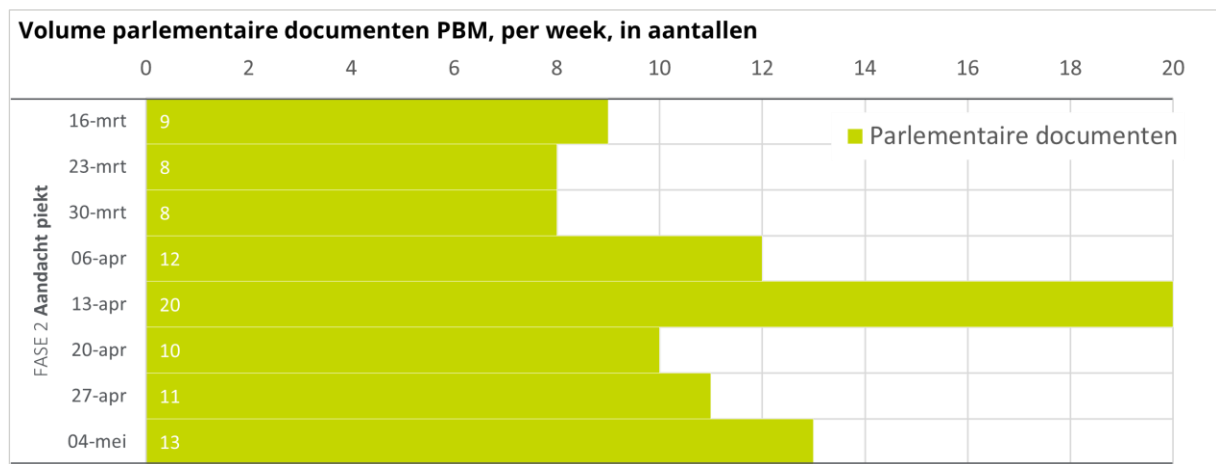
²⁰¹⁰ Dit betreft de aanvraagportalen van OneMed/QRS (cure: ziekenhuizen, ambulancezorg en PBM-coördinatoren ROAZ-regio's) en MediQ (care: alle andere zorginstellingen opgenomen in verdeelsystematiek VWS).

2051 Op 6 mei 2020 wordt tijdens de corona-persconferentie aangekondigd dat met ingang van 1 juni 2020 een 'mondkapjesplicht' wordt ingevoerd. De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) is vervolgens te gast bij Op1, waar zij aangeeft dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is medische mondkmaskers te gebruiken, omdat deze bestemd zijn voor de zorg.

2052 Begin mei 2020 verschijnen in de media de eerste (kritische) reconstructies van het mondkmaskers- en inkoopbeleid.

E.4.2

Parlementaire berichtgeving Fase 2

Figuur 302: Fase 2: Volume parlementaire berichten PBM, per week, in aantallen

2053 In **Fase 2, 'Aandacht piekt'**, is in de parlementaire berichtgeving een stijging van het aantal Kamerbrieven, moties en gestelde Kamervragen zichtbaar.²⁰¹¹

2054 Bij de Kamerbrief van de minister voor MZS 2 van 17 maart 2020 is een bijlage gevoegd met de officiële landelijke lijn voor de inkoop, herverdeling en distributie van PBM waar tekorten van zijn. Deze PBM worden centraal ingekocht, (her)verdeeld en gedistribueerd. De inkoop wordt uitgevoerd door het eerder genoemde centrale team van inkopers van ziekenhuizen. VWS ondersteunt het inkoopteam, onder meer in contacten met ambassades en voorfinanciering.

2055 Tijdens het Kamerdebat van 18 maart 2020 wordt de motie Klaver c.s. ingediend, waarin de regering wordt verzocht "om het verwerven van de benodigde beschermingsmaterialen, testmaterialen en beademingsapparatuur nog meer topprioriteit te geven en hiervoor: – actief materiaal uit het buitenland te verwerven; – te zorgen dat de binnenlandse productie zo snel mogelijk wordt opgezet; – beschikbaar en geschikt materiaal in zelfstandige klinieken en andere Nederlandse sectoren voor zover zij zelf geen vitale sectoren zijn per direct toe te leiden naar de zorg.". De motie wordt aangenomen. Op 26 maart 2020 worden de moties van Wilders c.s. en van Marijnissen c.s. om te zorgen voor voldoende beschermingsmiddelen voor elke zorgmedewerker aangenomen. Op 8 april 2020 wordt een motie van Wilders c.s. ingediend waarin de regering wordt verzocht te bewerkstelligen, in lijn met de al eerder

²⁰¹¹ Zie ook paragraaf E.6.2 voor de Detailanalyse - piekmomenten 'kopen, kopen, kopen'.

aangenomen motie, dat alle zorgmedewerkers op de kortst mogelijke termijn over voldoende PBM kunnen beschikken. Deze motie wordt eveneens aangenomen.

2056 Tijdens het Kamerdebat van 18 maart 2020 verlangen meerdere partijen dat “alles op alles” wordt gezet om te zorgen voor beschermingsmiddelen voor het zorgpersoneel.

2057 Verschillende politieke partijen stellen in deze periode meerdere keren Kamervragen over tekorten aan PBM in andere sectoren dan de ziekenhuizen, zoals de jeugdzorg, de verpleeghuizen en vitale sectoren als wijkzorg, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, de huisartsen en de politie.²⁰¹² Tevens worden Kamervragen gesteld naar aanleiding van berichtgeving in media²⁰¹³ over tekorten aan PBM, over de richtlijnen inzake het gebruik van PBM, de verdeling van de middelen en de werkwijze van het LCH. In de debatten van 1 en 8 april 2020 vragen meerdere partijen aandacht voor de dilemma's van zorgmedewerkers als gevolg van het gebrek aan of het ontbreken van PBM in de verschillende zorgsectoren, waardoor zorgmedewerkers onbeschermd hun werk moeten doen en zo zelf het gevaar lopen besmet te raken en/of anderen te besmetten.

2058 Tijdens de Kamerdebatten van 16 en 22 april 2020 ligt de nadruk op signalen, aanbiedingen en leads die niet door het LCH en VWS worden opgevolgd. Een Kamerlid overhandigt bijvoorbeeld tijdens het debat aan de minister van VWS een telefoonnummer van een contact dat mondkmaskers zou kunnen leveren.

2059 Eind april en begin mei 2020 is er in de parlementaire documenten aandacht voor de opdracht van het LCH om zoveel mogelijk PBM in te kopen. De Gouw (GGD/GHOR Hollands Midden) zegt onder andere tijdens de technische briefing van de vaste commissie VWS op 16 april 2020, als reactie op het toepassen van mondkmaskers in de exitstrategie:²⁰¹⁴ “De strategie [van het LCH] is nu om te kopen en te bestellen wat we kunnen.” Van der Kolk (LCH) zegt tijdens de technische briefing op 30 april 2020: “VWS bepaalt de scope en de prijzen, en het credo is nog steeds «blijf kopen»” en, naar aanleiding van de berichten over tekorten: “Het is aanwezig. Ik zou zeggen: bestel het.”²⁰¹⁵

2060 Naar aanleiding van Kamervragen antwoordt de minister voor MZS op 6 mei 2020: “Het LCH handelt in opdracht van het Ministerie van VWS. Dat betekent dat de werkwijze van het LCH door VWS wordt vastgesteld. VWS bepaalt welke producten door het LCH worden gekocht en tegen welke maximumprijs [...]. VWS heeft het LCH opdracht gegeven om voor beschermingsmiddelen maximaal te blijven inkopen.” De minister meldt tevens dat het LCH aangeeft dat er voldoende voorraad is om te voldoen aan de huidige vraag van de zorg. Een dag later stelt de minister tijdens het debat in de TK: “Het devies is: kopen, kopen, kopen”.

2061 Er volgt kritiek vanuit de TK op de berichtgeving dat er voldoende PBM beschikbaar zijn. Op 7 mei 2020 zegt een fractievoorzitter: “Vorige week werd zelfs gezegd in de briefing: we kunnen tot vijf keer meer bestellen aan spullen, maar we doen het niet, want het is niet nodig: er is immers voldoende. Als dat zo is, vraag ik me hier af hoe het dan

²⁰¹² 23 en 30 maart 2020.

²⁰¹³ 7-14 april 2020: Berichten in De Stentor, NRC, Nieuwsuur, De Telegraaf.

²⁰¹⁴ Met exitstrategie wordt bedoeld de stappen die genomen zouden kunnen worden om te kunnen stoppen met de dan geldende coronamaatregelen, zoals bijvoorbeeld het breder inzetten van mondkmaskers.

²⁰¹⁵ Zie ook paragraaf E.6.2 voor de Detailanalyse - piekmomenten ‘kopen, kopen, kopen’.

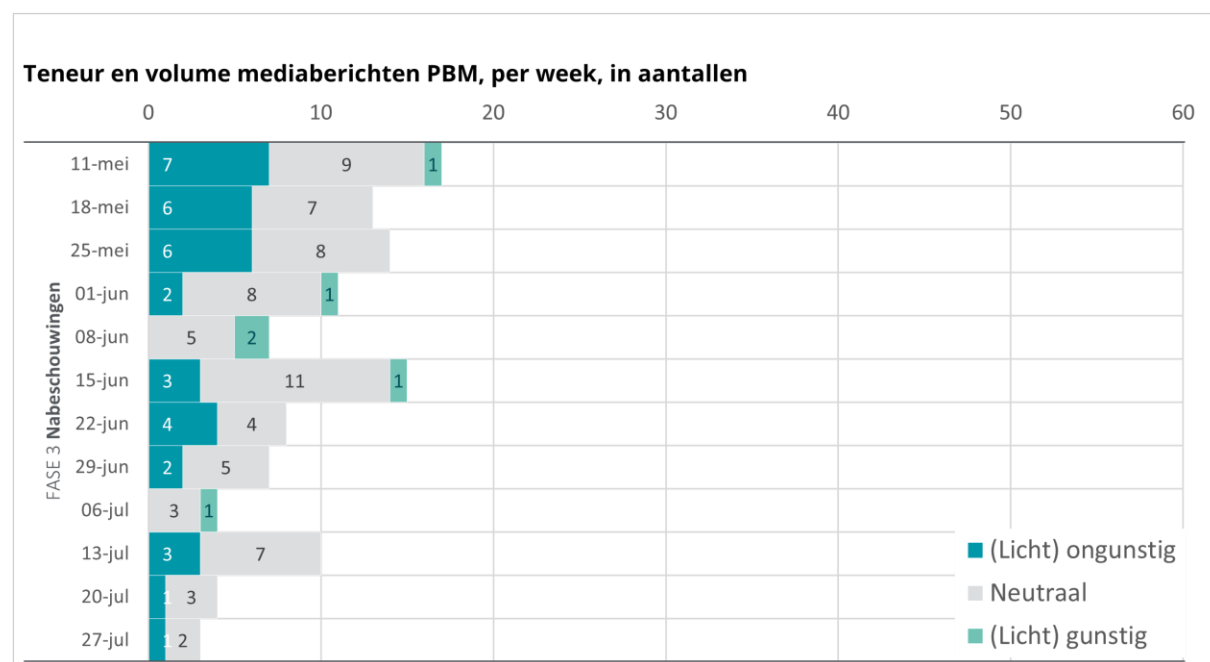
mogelijk is dat er nog steeds, ook vandaag weer, in Nederland zorgverleners onbeschermd hun werk moeten doen."

Marijnissen c.s. dient daarop een motie in waarin het kabinet opgeroepen wordt om meer ruimte te geven aan de professionele inschatting van zorgverleners om gebruik te maken van PBM, en om inzichtelijk te maken wat dit betekent voor de vraag en het aanbod. De motie wordt aangenomen. Op 19 mei 2020 reageert de minister van VWS hierop in een Kamerbrief met de melding dat de ruimte voor een professionele inschatting vanaf 1 mei 2020 expliciet is opgenomen in de uitgangspunten van het RIVM en op 6 mei 2020 in de uitgangspunten voor Wmo-ondersteuning. Tevens schrijft de minister: *"Gezien de ervaring tot nog toe geeft het LCH aan dat indien de geboden ruimte leidt tot een toenemende en/of veranderende (verschillende zorgprofessionals) vraag voor persoonlijke beschermingsmiddelen vanuit de zorgverleners, hieraan kan worden voldaan."*

Op verschillende momenten wordt ook de vraag gesteld of de richtlijnen van het RIVM voor het gebruik van PBM zijn ingegeven door schaarste. Dit gebeurt bijvoorbeeld op 1 mei 2020, op 25 juni 2020, en op 15 juli 2020.

E.5 Fase 3: Nabeschouwingen

Deze paragraaf gaat in op **Fase 3, Nabeschouwingen**:

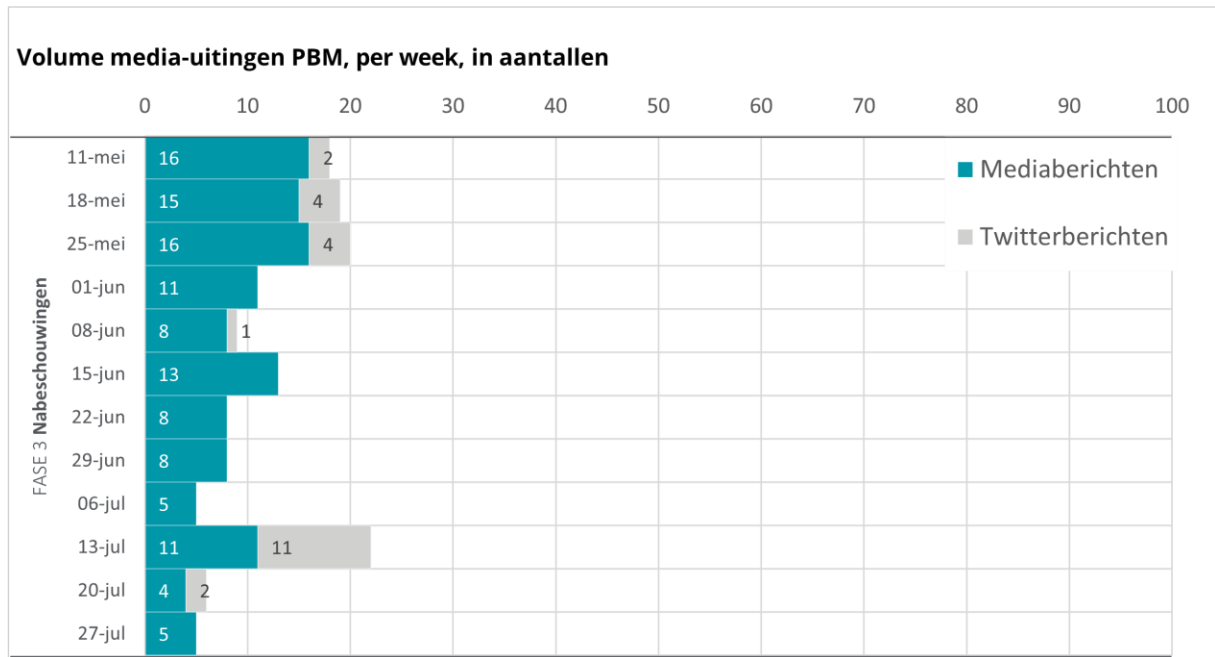
Figuur 303: Fase 3: Teneur en volume mediaberichten PBM, per week, in aantallen

Er is een afname van de berichtgeving zichtbaar in **Fase 3, Nabeschouwingen**. In deze periode bestaat de mediaberichtgeving voornamelijk uit feitelijke nabeschouwingen bij en reconstructies van de coronacrisis sinds de uitbraak en gaat deze berichtgeving daarnaast in op de schaarste aan PBM, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de inrichting en de werkwijze van het LCH.

2065 De artikelen zijn beschouwend van aard en er zijn minder urgente oproepen voor 'meer mondkapjes' zichtbaar. Er is in deze fase relatief meer aandacht voor de kosten en de kwaliteit van PBM dan in Fase 2. De TK heeft meer aandacht voor de inrichting en de werkwijze van het LCH en er wordt gevraagd om 'lessons learned'.

E.5.1

Media-uitingen Fase 3

Figuur 304: Fase 3: Volume media-uitingen PBM, per week, in aantallen

2066 Het aandeel van de politiek en het bedrijfsleven in de media-uitingen neemt toe. Van Lienden is op 18 mei 2020 te gast bij Op1, en uit onder meer kritiek op de inkoopstrategie van mondkapjes *"omdat fundamenteel de Nederlandse overheid geen inkoopstrategie heeft [...] voor de hele samenleving, ze kijken nauw naar de zorg [...] en hopen dat de markt de rest wel oplost"*. De minister van VWS blikt op 15 juli 2020 bij Op1 terug op de coronacrisis en stelt dat er *"alles aan gedaan is om zoveel mogelijk spullen te krijgen en te verdelen."*

2067 De aandacht op Twitter neemt in deze periode af, maar Kamerleden blijven kritisch. Zo twittert een fractievoorzitter op 16 mei 2020: *"Nog steeds enorme tekorten aan mondkapjes, megazwandel en onvoldoende controle en dus onveilige kapjes met grote risico's voor zorgpersoneel. Drie maanden na het begin vd crisis is het nog steeds een grote amateuristische bende als het gaat om mondkapjes"*. Een andere fractievoorzitter twittert op 16 juli 2020: *"Het gebrek aan bescherming van zorgverleners is de schandvlek van de corona aanpak van deze regering. Op ons initiatief besloot de Tweede Kamer dat er lessen getrokken moesten worden uit de situatie in de verpleeghuizen. Die zijn er nu."*

2068 Mediaberichten vanaf half mei 2020 melden dat de tekorten afnemen, hoewel er nog wel Kamervragen worden gesteld over blijvende signalen van tekorten aan PBM voor zorgverleners, onder andere op 18 mei 2020 en tijdens

het debat twee dagen later naar aanleiding van een enquête die is gehouden door de FNV: "60% van de zorgmedewerkers heeft nog steeds te weinig PBM".

2069 In juni en juli 2020 verschijnen er meerdere artikelen die berichten dat de voorraden voor een nieuwe golf op orde zijn. In een uitzending van Nieuwsuur op 3 juni 2020 stelt Van der Kolk dat er aan het eind van de maand genoeg middelen beschikbaar zijn voor een tweede piek. De minister voor MZS zegt genoeg voorraad te willen hebben voor drie tot zes maanden. Het AD schrijft over de persbijeenkomst op 3 juni 2020 met de minister bij het LCH: 'Mondkapjes en spatbrillen: van pure paniek naar 'ijzeren voorraad'.

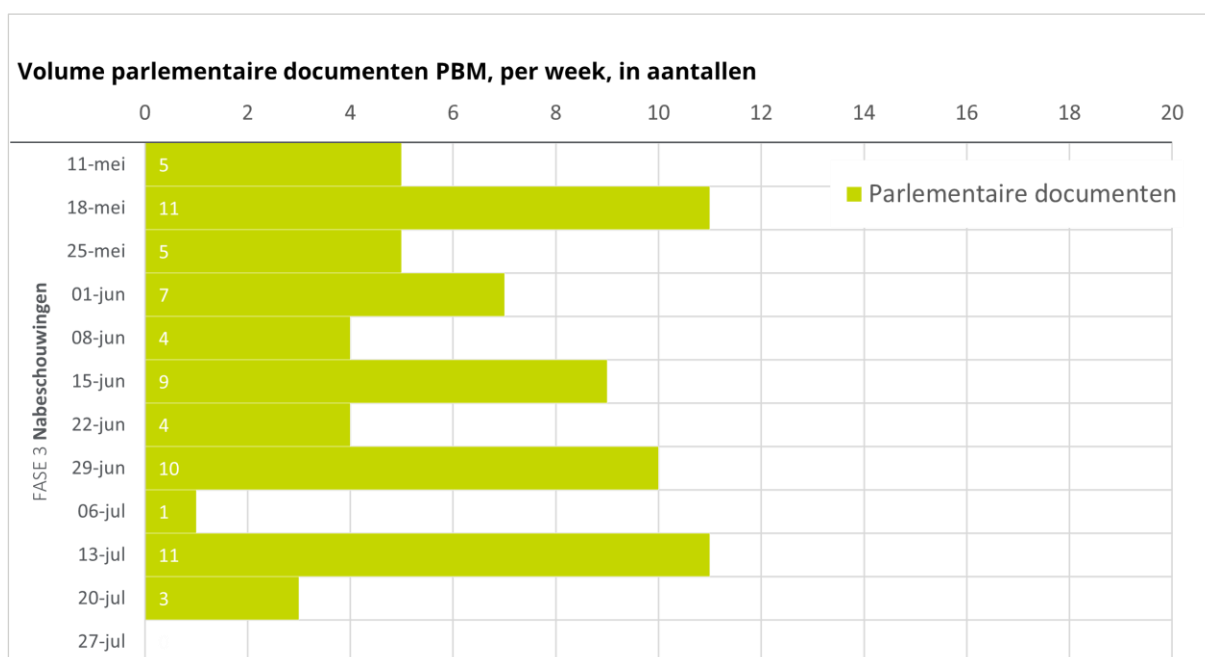
2070 Er is aandacht voor de productie van mondmaskers in Nederland. Het AD bericht op 15 mei 2020 dat de eerste mondmaskers van eigen bodem geleverd worden, onder de kop 'Nooit meer vechten om Chinese mondkapjes, we maken ze nu zelf.'

2071 In de periode van 15 tot en met 21 juni 2020 is sprake van piekmomenten in de berichtgeving, als gevolg van uitgebreide reflecties op en reconstructies van de coronacrisis en vanwege de discussie over medische voorrang voor zorgpersoneel dat ziek werd tijdens het werken zonder beschikbare bescherming. Na deze week neemt de berichtgeving verder af, met nog een kleine piek in week 29, vanwege onder andere een Op1-uitzending op 15 juli 2020 waarin de minister van VWS terugblijkt op de coronacrisis, en een uitzending van Nieuwsuur op dezelfde dag over de gevolgen van de RIVM richtlijnen voor het gebruik van PBM.

2072 Op 24 juli 2020 tweet Nieuwsuur: "RT @Nieuwsuur : Met vier hoofdrolspelers van de coronacrisis blikt #Nieuwsuur terug op de coronapijk. Vandaag: Nienke Nieuwenhuizen. "Ik begrijp niet waarom het zo ingewikkeld was om duidelijk te krijgen dat die beschermingsmiddelen nodig zijn."

E.5.2

Parlementaire berichtgeving Fase 3

Figuur 305: Fase 3: Volume parlementaire berichten PBM, per week, in aantallen

- 2073 In de TK is er in deze fase meer aandacht voor de inrichting en werkwijze van het LCH. In de periode van 8 tot 13 mei 2020 worden er Kamervragen gesteld over het LCH, onder andere over de rechtsvorm, de betrokken partijen en de oneerlijke marktpositie ten opzichte van andere leveranciers.
- 2074 Op 4 juni 2020 meldt de minister voor MZS tijdens een Kamerdebat dat door het LCH voldoende PBM zijn ingekocht en dat sprake zal zijn van een constante aanvoer in de aankomende weken, maar ook: *"De opdracht voor het LCH blijft voorlopig om maximaal beschermingsmiddelen voor de zorg in te kopen."*
- 2075 Dezelfde dag schrijft de minister van VWS in zijn Kamerbrief dat hij kijkt naar het aanleggen van een veiligheidsvoorraad/ijzeren voorraad om de toekomstige pieken in de vraag uit de gehele zorg op te vangen.²⁰¹⁶ De zorgkoepels voor medisch-specialistische zorg, huisartsenzorg, en langdurige zorg geven aan dat er geen signalen meer zijn van tekorten aan PBM, met uitzondering van onderzoekshandschoenen en schorten in de langdurige zorg.
- 2076 Ten aanzien van de inkoop door VWS staat in het Jaarverslag VWS 2020 (d.d. 19 mei 2020) onder andere: *"Vanwege de schaarste en de noodzaak om snel te handelen, heeft VWS zelf direct ingekocht zonder aan te besteden."*, met een beroep op de door Europese Commissie toegestane 'dwingende spoedbepaling'.²⁰¹⁷
- 2077 Op 29 juni 2020 verschijnt het antwoord van de minister van VWS op vragen van de vaste commissie VWS, onder andere over de samenwerking met Mediq en het LCH, het toezicht hierop en de kosten die tot dan toe gemaakt zijn. De minister voor MZS geeft 2 juli 2020 antwoord op Kamervragen over wie controle uitoefent op het functioneren van het LCH, op de aanbesteding, het verdeelmodel van PBM, de geldstromen en de doelmatige inzet van de middelen.
- 2078 De politiek vraagt ook aandacht voor de lessen die geleerd kunnen worden, om te kunnen omgaan met een eventuele tweede golf. Op 9 juni 2020 wordt bijvoorbeeld een motie aangenomen waarin verzocht wordt om lessen te formuleren over de genomen maatregelen en het te voeren beleid binnen de verpleeghuizen in de nabije toekomst. In reactie op die motie stuurt de minister van VWS op 16 juli 2020 een Kamerbrief, waarin hij nader ingaat op 'lessons learned' in het geval van een eventuele tweede golf. Eén van die lessen is dat alle professionals in de zorg erop moeten kunnen rekenen dat er voldoende PBM zijn.
- 2079 Ook is er meer aandacht voor de kwaliteit van met name mondmaskers, en voor de productie hiervan in Nederland. Op 16 juni 2020 beantwoorden de ministers van VWS en voor MZS Kamervragen naar aanleiding van artikelen in het AD over de kwaliteit van de mondmaskers in verpleeghuizen ('Chaos rond mondkapjes: ik hou mijn hart vast over wat we aankopen' en 'Veel falende mondkapjes in verpleeghuizen: "Schandalig, we zijn

²⁰¹⁶ Zie ook paragraaf E.6.3 voor de Detailanalyse – ijzeren voorraad.

²⁰¹⁷ PbEU 2020, C 108 I.

besodemieterd") en een bericht op NU.nl over het afkeuren van vijf miljoen aangekochte mondmaskers: 'Ruim vijf miljoen door overheid aangekochte mondkapjes afgekeurd'.

2080 Dezelfde dag beantwoordt de minister voor MZS Kamervragen die zijn gesteld op 1 mei 2020, over de productie van PBM in Nederland over en de keuring en certificering hiervan in Nederland.

2081 Daarnaast wordt teruggeblikt. In de periode van 24 tot 29 juni 2020 schetst de minister van VWS in meerdere Kamerbrieven en antwoorden op Kamervragen de (crisis)situatie in de van periode februari tot en met april 2020, en de daarop gezette stappen.

E.6 Detailanalyses

E.6.1 Detailanalyse - ervaringen betrokkenen

2082 In het voorgaande is beschreven hoe, op basis van berichten in de media en parlementaire documenten, de PBM-discussie in het publieke domein in drie fasen kan worden ingedeeld (aanloop/piek/nabeschouwing). In deze paragraaf wordt deze analyse van open bronnen aangevuld met bevindingen uit de interviews met personen die waren betrokken bij de inkoop van PBM en met ervaringen van betrokkenen die zijn beschreven in publicaties die verschenen na de onderzoeksperiode.

E.6.1.2 Interviews

2083 Tijdens de interviews hebben verschillende geïnterviewden aangegeven druk te hebben ervaren vanuit de media en vanuit de politiek met betrekking tot de beschikbaarheid en inkoop van PBM. Tevens geven zij aan dat het momenteel lijkt alsof het crisisgevoel van destijds vergeten wordt.

2084 Rode draad in de interviews is dat door geïnterviewden maatschappelijke en politieke druk werd ervaren om meer PBM in te kopen dan wellicht op dat moment nodig was. In de interviews is ook benadrukt dat deze druk ook gevoeld werd in de communicatie tussen VWS en LCH. Een ander aspect dat benoemd wordt, is dat leidinggevendenden bij het LCH hun medewerkers hebben moeten ondersteunen en hebben moeten afschermen tegen deze politieke en maatschappelijke druk.

2085

Enkele geïnterviewden hebben verteld dat zij een analyse hebben gemaakt van de Kamerbehandelingen in de periode van de betrokkenheid van VWS bij het inkopen van PBM, om nog eens terug te halen welke woorden de politiek toen gebruikte. Onder andere de volgende citaten uit deze analyse zijn vermeld om de vanuit de politiek gevoelde druk te schetsen:

[...] Ik wil graag afsluiten met nogmaals een oproep aan de minister om te zorgen voor genoeg beschermingsmateriaal en alle medische apparatuur die nodig is voor het zorgpersoneel en mensen die de komende tijd besmet raken. De coördinatie is op orde, maar aan regie op aanschaf lijkt het soms nog te ontbreken. Minister, zorg ervoor dat die spullen hier komen[...]"(18 maart 2020 in de 64e vergadering).

[...] Ga als kabinet als een haas aan de slag om daar de spullen op te halen en ze te brengen waar ze nodig zijn, namelijk de ziekenhuizen, de huisartsen en elders in de zorg.[...]"(18 maart 2020 in de 64e vergadering).

[...] Maar er is één ding waarvan ik echt vind dat wij als Tweede Kamer dat vandaag moeten regelen, waarvan ik echt vind dat we vanmiddag niet weer met z'n allen de deur uit mogen lopen zonder dat dat geregeld is. Dat is de bescherming van onze zorgverleners[...]"(26 maart 2020 in de 65e vergadering).

[...] Als er niet meer beschermingsmiddelen komen en die niet beter verdeeld worden, dreigt het helemaal fout te gaan in de zorg. Daarom is mijn vraag: kunnen onze zorgwerkers erop rekenen dat we elke kans benutten om dit aan te pakken? Wordt er niet te gemakkelijk nee gezegd tegen serieuze mogelijkheden om aan goede mondkapjes te komen[...]"(1 april 2020 in de 66^e vergadering).

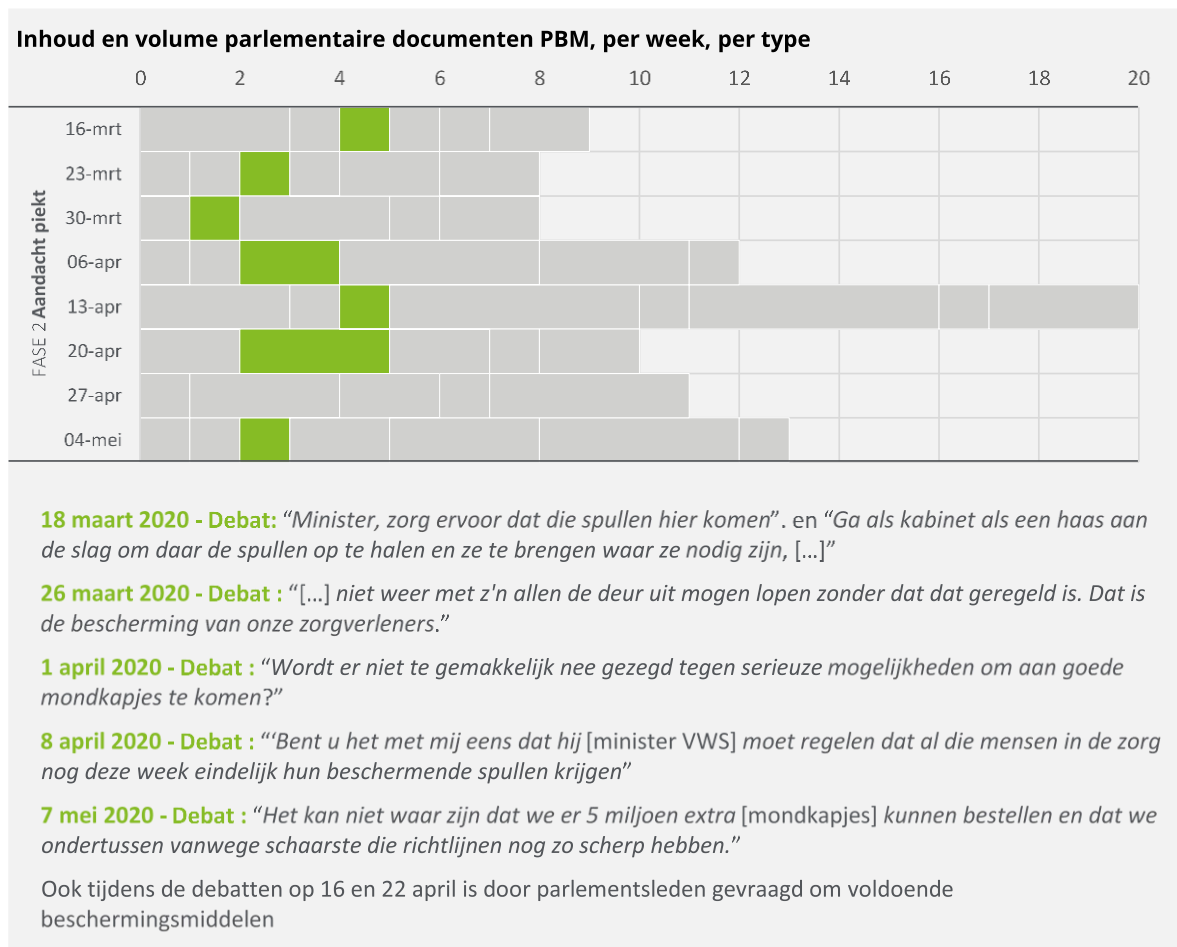
[...] Bent u het met mij eens dat hij [minister van VWS] moet regelen dat al die mensen in de zorg nog deze week eindelijk hun beschermende spullen krijgen?[...] Kunt u niet met mij wat harder duwen richting het kabinet dat ze het niet over een paar weken, maar dat ze dat gisteren al moeten regelen?[...] Het moet nú geregeld worden. Die mensen lopen iedere minuut gevaar. Ga nou meer duwen naar die minister en zeg: "Het moet geregeld worden. Is het niet vandaag, dan morgen.[...]"(8 april 2020 in de 67^e vergadering).

[...] Maar het kan niet zo zijn dat iemand van het landelijke centrum vorige week in de technische briefing aan de Kamer vertelt "ik zou er 5 miljoen extra kunnen bestellen, maar dat doen we niet" en dat tegelijkertijd in de richtlijnen blijft staan "vanwege schaarste wordt u gevraagd om terughoudend te zijn in het inzetten van de beschermingsmiddelen, ook als u als zorgprofessional vanuit uw eigen verantwoordelijkheid denkt dat het in deze situatie wel verstandig zou zijn". Dat kan niet allebei waar zijn. Het kan niet waar zijn dat we er 5 miljoen extra kunnen bestellen en dat we ondertussen vanwege schaarste die richtlijnen nog zo scherp hebben. Ik wil de minister dus echt vragen om ervoor te zorgen dat dat in de komende week wordt opgelost.[...]"(7 mei 2020 in de 70^e vergadering).²⁰¹⁸

²⁰¹⁸ OAKD03-0192-00000031.

2086

In onderstaande grafiek volgt een weergave van deze uitingen in Fase 2, Aandacht piekt.

Figuur 306: Inhoud en volume parlementaire documenten PBM, per week, per type

2087

Enkele geïnterviewden hebben gemeld dat het beantwoorden van Kamervragen, het instrueren van woordvoerders en het te woord staan van journalisten er onder meer voor zorgde dat er minder tijd ging naar het inkopen van PBM, terwijl dat de missie van VWS en LCH was. Hierbij is als voorbeeld genoemd dat er in april 2022 Kamervragen worden gesteld over de reden dat VWS niet naar de professionals van het LCH heeft geluisterd wat betreft de overeenkomst tussen het LCH en RGA, terwijl in april 2020 juist door de Kamer is gevraagd waarom VWS zoveel luisterde naar het LCH. Daarnaast geven de geïnterviewden aan dat tegelijkertijd het tijdsgewricht van twee jaar eerder (in april 2020) toonde dat VWS de opdracht had meer PBM in te kopen ('maximaal inkopen' en 'inkopen zonder rem').

2088

De geïnterviewden van het LCH geven daarbij aan dat er druk is ervaren vanuit de elkaar versterkende media en politiek om grotere hoeveelheden PBM in te kopen. Zo bestond de gedachte dat er nog een tweede en derde golf met coronapatiënten aan zou kunnen komen, en werd gedacht aan de mogelijke uitbreiding van het aantal beroepsgroepen dat van PBM moest worden voorzien. Dit versterkte deze druk. Tevens is daarbij benoemd dat, als gevolg van de politieke en maatschappelijke druk, het karakter van het LCH veranderde: van inkopen voor

ziekenhuizen naar inkopen voor het aanleggen van een noodvoorraad PBM. Hierbij is aangehaald dat de aandacht in de media heeft geleid tot de uitspraak *“kopen, kopen, kopen”*.

2089 Geïnterviewden benoemen dat de medewerkers van het LCH het moeilijk vonden om met de aandacht van media en politiek om te gaan. Volgens geïnterviewden was, vanwege de politieke werkelijkheid, sprake van het balanceren tussen het openstaan voor aanbieders en het beschermen van de mensen bij het LCH. Geïnterviewden van VWS complimenteren daarbij de LCH-medewerkers, die hard hebben gewerkt om een oplossing te vinden, terwijl in de media en in de politiek op een harde manier over hun werk werd gepraat. De VWS-geïnterviewden zagen het ook als hun taak om de LCH-medewerkers te ondersteunen en hen te beschermen tegen de druk van buitenaf, onder andere vanuit de media en de politiek. De berichtgeving over zorgmedewerkers die onbeschermd hun werk moesten verrichten en de brede maatschappelijke verontwaardiging daarover waren er de oorzaak van dat VWS en het LCH hun medewerkers daartegen moesten afschermen.

2090 Geïnterviewden vertellen dat de maatschappelijke en politieke druk ook werden ervaren als persoonlijke druk, die maandenlang aanhield. Als voorbeeld van een manier waarop deze druk tot uiting kwam, is genoemd dat leveranciers na het afwijzen van een aanbieding betreffende PBM de media opzochten en verkondigden dat er mensen stierven omdat het LCH hun aanbieding niet had aangenomen. In de media werden beelden getoond van verpleeghuizen en ziekenhuizen, vergezeld door het bericht dat het een schande was dat mensen nog onbeschermd rondliepen.

2091 Enkele geïnterviewden melden dat op politieke leads druk werd gezet, doordat personen uit de politiek in de CC van een e-mail gezet werden als er een aanbieding aan het LCH werd gestuurd. Daarbij wordt aangevuld dat de maatschappelijke en politieke druk invloed hadden op de inkoop, bijvoorbeeld wanneer vanuit economisch belang de conclusie zou kunnen zijn dat er voldoende was ingekocht, terwijl maatschappelijke en politieke belangen tot een andere conclusie konden leiden.

E.6.1.3 Data review onderzoeksdoossier

2092 Tijdens de analyse die is uitgevoerd op bewijsmiddelen uit het onderzoeksdoossier (niet zijnde open bronnen), zoals interne en externe correspondentie over PBM, is een aantal documenten aangetroffen waarin gesproken wordt over de ervaren aandacht vanuit de politiek of de media, zoals hiervoor is weergegeven.²⁰¹⁹

2093 De Programmadirectie Nafase COVID-19 van het ministerie van VWS heeft een **‘Tijdelijk persoonlijke beschermingsmiddelen’** opgesteld. Het is een feitenreconstructie van het thema ‘PBM’, en betreft de periode januari tot en met juli 2020.²⁰²⁰ De laatst verkregen versie bevat een narratief waarin verhaald wordt over de eerste signalen van een tekort aan PBM, het beroep dat op het ministerie van VWS wordt gedaan over de markt van PBM (*“De vergelijking met het wilde westen is snel gemaakt”*), over het LCH, en over het verdeelmodel van PBM. Over de aandacht vanuit de samenleving wordt opgemerkt: *“De Nederlandse bevolking, de media en de Tweede*

²⁰¹⁹ Zie Bijlage C ‘Onderzoeksinformatie’ voor een uitleg van de werkzaamheden verricht tijdens de data review.

²⁰²⁰ OAKVC3-000077309; OAKD0311-00000012.

Kamer kijken allemaal mee en vanuit diverse hoeken worden tips en leads voor PBM met het ministerie [van VWS] gedeeld. En dat gebeurt massaal.” en “De roep vanuit de Kamer is kraakhelder: het kabinet moet alles op alles zetten om zoveel mogelijk PBM te bemachtigen, indien noodzakelijk moet minister Bruins van VWS zelfs PBM vorderen van partijen die ze niet acuut nodig hebben” en “Er zijn momenten dat het LCH berekent dat er genoeg in bestelling is, maar dat de politiek de beslissing maakt om alsnog extra PBM aan te kopen om geen risico's te lopen op nieuwe tekorten. Die roep is er niet alleen vanuit de Kamer. Omdat het over het welzijn van zorgmedewerkers gaat, heeft de minister [van VWS] er uiteindelijk liever miljoenen te veel dan honderd te weinig.”

2094 Deze tijdlijn van VWS bevat een overzicht met een vijftal kantelmomenten volgens VWS: van dreigende tekorten worden werkelijkheid, naar centrale verdeling en inkoop, met schaarste op het hoogtepunt, een nieuw verdeelmodel van kracht en het eerste moment van een mondkemperplicht in de publieke ruimte.

E.6.1.4 Publicaties en televisieprogramma's na de onderzoeksperiode

2095 In publicaties en televisieprogramma's in 2021 en 2022 wordt ook aandacht besteed aan het tijdsgewricht en aan (de inkoop van) PBM.

2096 Tijdens een uitzending van **Buitenhof** op 20 juni 2021 schetsen Gerritsen en Frequin, het jaar 2020, waarin de coronacrisis begon, waarbij zij aangeven hoe er in een hoog tempo een tekort aan allerlei PBM dreigde te ontstaan. Volgens Frequin was vanuit allerlei kanten sprake van een maatschappelijke druk om zoveel mogelijk PBM in te kopen, en te voorkomen dat er tekorten zouden optreden. Verder vertellen beiden dat het LCH regelmatig mondkemmers is blijven kopen. Gerritsen: *“Maar vanuit de TK[...] en ook bij het ministerie, is gezegd: doe toch nog maar een extra bulk.”* Frequin: *“Is het nog nodig want we hebben al zoveel? [...] De Tweede Kamer en het kabinet heeft mij de opdracht gegeven om door te kopen.”*²⁰²¹

2097 In een interview op 22 december 2021, gepubliceerd op de website van **De Correspondent**, beschrijft Gerritsen de pandemie als een voorbeeld van een 'ongetemd probleem'. Daarbij benoemt hij dat ongetemde problemen inhoudelijk complex zijn, voortdurend van aard veranderen, en noch een duidelijk eindpunt, noch heldere oplossingen hebben. Gerritsen meldt bijvoorbeeld dat, nadat in de beginperiode van de pandemie bleek dat sprake was van een tekort aan beschermingsmiddelen, er door de zorgsector naar de overheid werd gekeken voor hulp. VWS is toen zelf beschermingsmiddelen gaan inkopen, hoewel VWS daar geen ervaring mee had:

“Onze eerste reflex is dan de zorgvuldigheidsreflex. Zoals we het altijd doen: zorgvuldig geld uitgeven, zekerheden inbouwen, geen voorschotten geven. Terwijl dat op dat moment niet werkt.”

Gevol 1: vertraging. De inkopers van het Erasmus Medisch Centrum, die het ministerie na enkele dagen had ingeschakeld voor hulp, vonden dat ze lang moesten wachten op een akkoord vanuit VWS op deals – enkele uren of een dag, terwijl in hun ogen vrijwel direct een 'go' nodig was. Gerritsen begrijpt hun frustratie.

²⁰²¹ Buitenhof - 20 juni 2021 (www.vpro.nl/buitenhof/kijk/afleveringen/2021/buitenhof-20-juni-2021.html).

'Wij waren snel aan het bijleren maar zij waren al dagen verder in hun leercurve. Zij wisten al beter hoe de markt eruitzag, hoe snel je moest handelen. Wij waren zo ver nog niet.'

Gevolg 2: woede. 'Er waren allerlei boze ondernemers die vonden dat wij hun deals niet goed hadden bekeken. En als ze door ons werden afgewezen dan gingen ze via de pers of via de Tweede Kamer alsnog verhaal halen.'

Dat het een hogere kunst was om in die hysterische weken goede mondkapjes op te vissen uit de bagger die de markt overspoelde – zelfs al had je de hulp ingeschakeld van de meest ervaren inkopers van de grootste ziekenhuizen van Nederland? Dat in vliegende vaart een privaat-publieke organisatie uit de grond werd gestampt – het Landelijk Consortium Hulpmiddelen – die dat wel voor elkaar kreeg?

Die werkelijkheid moest wijken voor het kant-en-klare frame van de logge, trage, bureaucratische overheid die geen waardering had voor initiatieven van onderop.²⁰²²

2098 Op de website van **De Correspondent** verschijnt op 19 november 2021 een artikel dat een reconstructie is van het verhaal van twee inkopers van het Erasmus Medisch Centrum die in maart 2020 namens Nederland mondkapjes proberen te kopen. Het artikel begint met een schets van de druk die onder andere door de TK wordt uitgeoefend op de minister voor MZS 2 om te zorgen voor voldoende PBM, en verhaalt over de periode van 14 tot en met 19 maart 2020; de dagen voorafgaand aan de oprichting van het LCH.²⁰²³

2099 De **Onderzoeksraad voor Veiligheid** heeft in mei 2020 besloten onderzoek te doen naar de aanpak van de coronacrisis door de Nederlandse overheid en andere betrokken partijen. Het eerste deelonderzoek, verschenen in februari 2022, beschrijft de Nederlandse voorbereiding op een pandemie en de crisisaanpak tot september 2020.²⁰²⁴

2100 In het hoofdstuk 'Beschouwing' schrijft de Onderzoeksraad voor Veiligheid dat in gesprekken met betrokkenen in bijvoorbeeld ziekenhuizen en verpleeghuizen *"groot verdriet naar voren [kwam] over het verlies van patiënten en bewoners. Er was angst en boosheid over het onbeschermd moeten werken door tekorten aan persoonlijke beschermingsmiddelen."* Daarnaast viel op *"hoe ingrijpend de soms vergaande bedreigingen waren waarmee (zorg)medewerkers of publieke figuren te maken hadden die zich inzetten om de crisis aan te pakken en Nederland beter te maken."*²⁰²⁵

2101 De Onderzoeksraad voor Veiligheid beschrijft dat tijdens de eerste periode van de coronacrisis ook snel een intensief mediadebat ontstond, waarin *"experts en opiniemakers voortdurend uiteenlopende meningen inbrachten"* en dat men zich geconfronteerd zag met vele, wisselende adviezen en meningen. Volgens de Onderzoeksraad voor Veiligheid is *"Tegen de achtergrond van dat brede palet aan achtergronden, ervaringen en perspectieven [...] het*

²⁰²² Amateurisme? Paniekvoetbal? Onkunde? Deze oud-baas van VWS laat je heel anders kijken naar de aanpak van de coronacrisis / Michiel de Hoog, Maurits Martijn, Anne de Blok, 22 december 2021. (decorrespondent.nl/13020/amateurisme-paniekvoetbal-onkunde-deze-oud-baas-van-vws-laet-je-heel-anders-kijken-naar-de-aanpak-van-de-coronacrisis).

²⁰²³ Waarom de Nederlandse overheid dealde met mondkapjescowboys (en zwaar geschut paraat had om haar inkopers te beschermen) / Anne de Blok, Michiel de Hoog, 19 november 2021. (decorrespondent.nl/12918/waarom-de-nederlandse-overheid-dealde-met-mondkapjescowboys-en-zwaar-geschut-paraat-had-om-haar-inkopers-te-beschermen).

²⁰²⁴ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, 16 februari 2022.

²⁰²⁵ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 12.

*maken van keuzes ingewikkeld. Dit gold zowel voor besluitvormers, adviseurs en andere betrokkenen als voor burgers.*²⁰²⁶

2102 In het rapport is een citaat opgenomen van een belangenbehartiger uit een koepelorganisatie: *"We waren genooddaakt om de media te gebruiken om gehoord te worden. Dat lukte pas met de besmettings- en sterftcijfers in de verpleeghuizen, daar sloegen de media op aan. Terwijl we vooral de bescherming van de zorgmedewerkers onder de aandacht wilden brengen.*"²⁰²⁷

2103 In de uitgebreide reconstructie van de wijze waarop de Nederlandse betrokken partijen omgaan met de coronacrisis komt ook aan de orde de toenemende aandacht begin april 2020 in de media en politiek voor onder andere het gebrek aan PBM in de verpleeghuizen.²⁰²⁸

2104 Over het verschaffen van informatie in het publieke debat schrijft de Onderzoeksraad: *"Informatie in het publieke debat wordt ook verschaft door OMT-leden zelf. Zij worden op grond van hun lidmaatschap van het OMT gevraagd om in media toelichtingen te geven. In een periode waarin de coronacrisis het nieuws beheerst, zijn OMT-leden graag geziene gasten in praatprogramma's als 'Op1' en 'Jinek' en andere media.*"²⁰²⁹

2105 Een reconstructie, gepubliceerd op 30 juni 2022 op de website van **De Correspondent** beschrijft de *"paniekerige beginfase van de pandemie"* waarin de inkoop van PBM en specifiek van mondmaskers heeft plaatsgevonden. Het artikel is gebaseerd op gesprekken met het management van het LCH, inkopers, distributeurs en leveranciers en beslaat de periode 18 maart 2020 tot 4 juni 2020. Het artikel zet onder meer uiteen waarom volgens betrokkenen het LCH PBM blijft inkopen, ondanks dat de medewerkers van het LCH van mening zijn dat er voldoende PBM op voorraad zijn om in de behoefte te voorzien.²⁰³⁰

E.6.2 Detailanalyse - piekmomenten 'kopen, kopen, kopen'

2106 In Fase 2 gaat in zowel de media-uitingen als in de parlementaire berichtgeving de meeste aandacht naar de inkoop van PBM. In deze fase springt in de parlementaire berichtgeving de week van 13 tot en met 19 april 2020 het meest in het oog.

2107 Op 16 april 2020 is er een technische briefing aan de vaste commissie VWS, door onder anderen Van Dissel en De Gouw, gevolgd door een debat in de TK. Tijdens dit debat en in de technische briefing wordt onder andere gesproken over de nieuwe verdeelsleutel voor PBM en over het toepassen van PBM, en dan specifiek mondmaskers, tijdens de exitstrategie.²⁰³¹

²⁰²⁶ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 14.

²⁰²⁷ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 194.

²⁰²⁸ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 40-81.

²⁰²⁹ Aanpak coronacrisis – Deel 1: tot september 2020 / Onderzoeksraad voor Veiligheid, p. 167.

²⁰³⁰ Wat je ziet als je uitzoomt van #sywertgate en #hugomoetweg : reconstructie van een nationale mondkapjes crisis / Anne de Blok, Maurits Martijn, 30 juni 2022, (<https://decorrespondent.nl/13408/wat-je-ziet-als-je-uitzoomt-van-sywertgate-en-hugomoetweg-reconstructie-van-een-nationale-mondkapjes-crisis/>).

²⁰³¹ De schaarste aan PBM heeft geleid tot een meer centrale verdeling van PBM aan de hand van een verdeelmodel/verdeelsleutel. Op verschillende momenten in de tijd is dit verdeelmodel aangepast. 13 april 2020 was zo'n moment.

- 2108 Naar aanleiding van een vraag tijdens de technische briefing: *“Maar als we zeggen dat mondkapjes inderdaad een rol gaan spelen in de exitstrategie, moet het OMT dan niet nu al aan het kabinet vragen om meer mondkapjes, misschien ook andere typen, te bestellen, zodat we als we eraan toe zijn, voldoende van deze materialen hebben?”* reageert De Gouw met: *“Op dit moment heeft het Landelijk Consortium Hulpmiddelen die strategie al. Het is niet zo dat we stoppen bij het aantal mondkapjes dat nodig is voor de huidige maatregelen. De strategie is nu om te kopen en te bestellen wat we kunnen. De opdrachten die op dit moment worden gegeven, zijn al ruimer dan op dit moment nodig is voor de huidige strategie voor mondkapjes. Die ruimte wordt nu in feite al ingekocht binnen het LCH - dat betreft met name chirurgische mondmaskers -”*²⁰³²
- 2109 In het Kamerdebat op 16 april 2020 over de ontwikkelingen rondom het coronavirus geeft een fractievoorzitter met betrekking tot de veranderde verdeelsleutel aan dat hij, wanneer hij kijkt naar de situatie omtrent de mondmaskers in ons de omringende landen hij een andere situatie ziet: *“Dan zie ik dat daar een andere verdeling tot stand is gekomen. Dan zie ik dat er op sommige plekken zelfs ruimte is om aan de bevolking mondkapjes te geven. Mijn vraag is dus ook: doen we wel genoeg om de juiste mondkapjes te krijgen? Nog steeds krijg ik berichten van mensen die partijen mondkapjes aanbieden of zeggen die te kunnen produceren. Wat ze letterlijk terugkrijgen van het ministerie is: op dit moment hebben we voldoende; we hebben uw aanbod niet nodig. U kunt nee schudden, maar ik kan u de berichten doorgeven waarin letterlijk staat “we hebben op dit moment voldoende”. De praktijk is dat ze er niet zijn. Dus, iedere keer terugvallen op “er is schaarste” en “we moeten de schaarse middelen verdelen” ... We moeten zorgen dat er meer spullen komen. Dat aanbod is er.”*²⁰³³
- 2110 Later tijdens het debat reageert de minister van VWS op de inkoop door het LCH met: *“Maar dat je het hebt ingekocht, is nog geen garantie dat het ook krijgt. Is er een begrenzing op wat je hebt ingekocht? Dat zat ook in de vragen van de heer Klaver in de eerste termijn. Nee, er is geen begrenzing. [...] Er is geen grens aan wat er is ingekocht. Overal waar een kans is om iets in te kopen, daar wordt het ingekocht. Dat maakt dat die getallen zo absurd groot zijn, tot aan 75 miljoen FFP2 bijvoorbeeld”*²⁰³⁴
- 2111 Tijdens de technische briefing op 30 april 2020 geeft Van der Kolk een presentatie over het LCH. Hierin zegt Van der Kolk over het doel van het LCH onder andere: *“VWS bepaalt de scope en de prijzen, en het credo is nog steeds «blijf kopen»”*. Naar aanleiding van reacties van Kamerleden dat zij een discrepantie ervaren tussen het bericht van Van der Kolk dat er voldoende materialen zijn en dat men vanuit de zorgsector andere signalen krijgt, reageert Van der Kolk met: *“Het kan gewoon besteld worden. Het is aanwezig. Ik zou zeggen: bestel het”*²⁰³⁵
- 2112 Op 7 mei 2020 stelt de minister voor MZS tijdens het debat in de TK waarin onder meer het gebruik van PBM en met name medische mondmaskers aan de orde komt: *“Laat ik vooropstellen dat alle professionals er natuurlijk op moeten kunnen rekenen dat zij hun werk zo veilig mogelijk kunnen doen. Het gaat dan om medische beschermingsmiddelen, waaronder de medische mondmaskers. Het is essentieel — u hoort ons dat ook steeds*

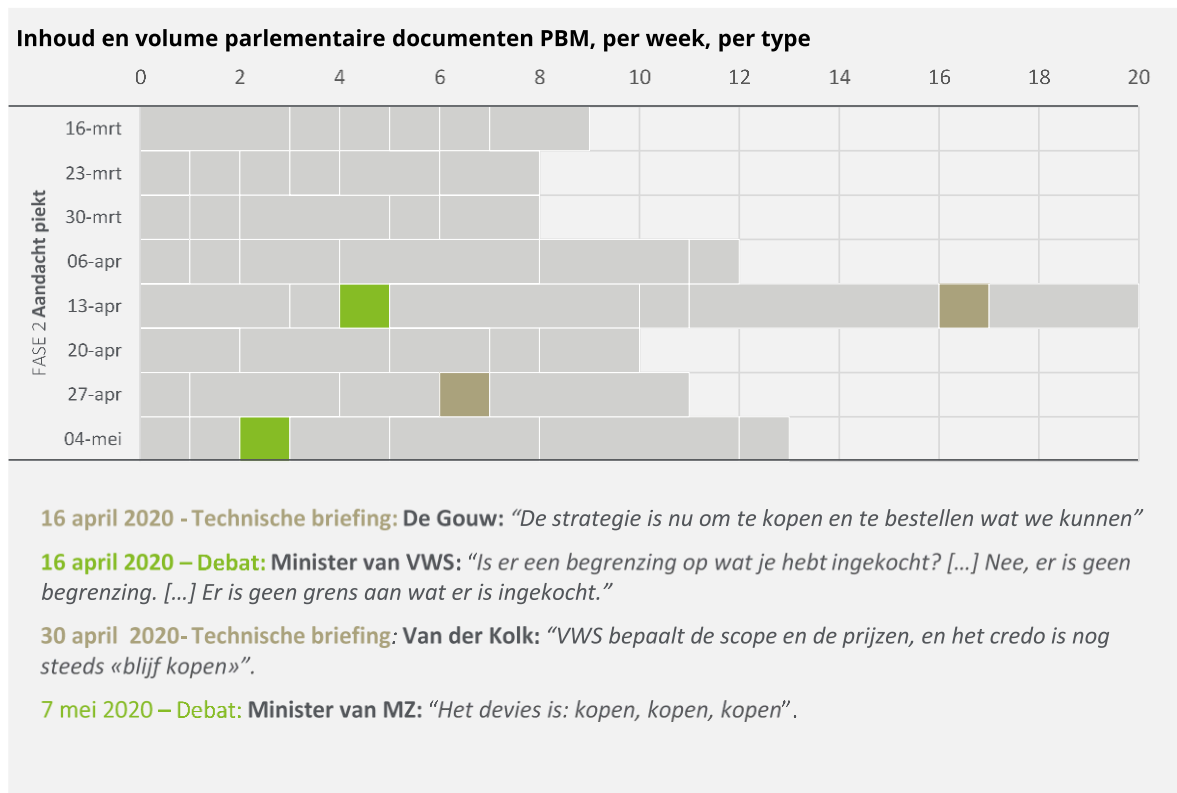
²⁰³² Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 311, p. 24-25.

²⁰³³ Handelingen II 2019/20, nr. 68, item 2, p. 25.

²⁰³⁴ Handelingen II 2019/20, nr. 68, item 2, p. 29.

²⁰³⁵ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 348, p. 21 en 36.

zeggen — dat die medische mondkmaskers gereserveerd blijven voor de zorg. En ja, we slagen er steeds beter in om meer in te kopen en in de vraag te voorzien. “Het devies is: kopen, kopen, kopen”.²⁰³⁶

Figuur 307: Inhoud en volume parlementaire documenten PBM, per week, per type

E.6.3 Detailanalyse - ijzeren voorraad

2113 De inkoop van PBM vond niet alleen plaats om de directe nood te lenigen, maar op een gegeven moment ook om problemen in de toekomst te voorkomen. Hierbij is het begrip ‘ijzeren voorraad’ gehanteerd. Om inzichtelijk te maken wanneer dit ter sprake is gekomen, is onderstaand een overzicht opgenomen van de momenten waarop gesproken wordt over het begrip ‘**ijzeren voorraad**’ van PBM.

2114 Er wordt in de TK al in een vroeg stadium van de coronacrisis, tijdens een debat op **5 maart 2020**, door de minister voor MZS 2 gesproken over een “soort van ijzeren voorraad”, maar dan gerelateerd aan de voorraad geneesmiddelen.²⁰³⁷

2115 Op **30 april 2020** stellen Kamerleden de schriftelijke vraag: “Deze leden vragen of het op dit moment mogelijk is om snel de benodigde middelen te leveren bij een plotselinge toegenomen vraag door bijvoorbeeld een coronabesmetting. Staat de ijzeren voorraad van persoonlijke beschermingsmiddelen ook open voor de noden in de

²⁰³⁶ Handelingen II 2019/20, nr. 70, item 5, p. 51.

²⁰³⁷ Handelingen II 2019/20, nr. 60, item 7.

langdurige zorg?” Op **28 mei 2020** volgt het antwoord van de minister van VWS per brief. De minister spreekt echter niet over ‘ijzeren voorraad’, maar over een noodvoorraad PBM die nog steeds beschikbaar is, en geeft een toelichting op de huidige werkwijze/stand van zaken met betrekking tot PBM.²⁰³⁸

2116 Inzake het aanleggen van een ijzeren voorraad, een noodvoorraad, PBM meldt de minister voor MZS op **20 mei 2020** tijdens het debat *“Ik ben er eigenlijk op uit om een beetje een ijzeren voorraad te vormen, zodat we nooit meer in die situatie terechtkomen.”*²⁰³⁹

2117 Na een persbijeenkomst bij het LCH op **3 juni 2020**, waarbij de minister voor MZS een bezoek brengt aan de magazijnen van het LCH, bericht het AD: *“Mondkapjes en spatbrillen: van pure paniek naar ‘ijzeren voorraad’”*. Het AD meldt dat er volgens de minister een ‘ijzeren voorraad’ komt voor drie tot zes maanden, die Nederland wil gaan opbouwen om te allen tijde voorbereid te zijn op een eventuele nieuwe epidemie.²⁰⁴⁰

2118 Op **4 juni 2020** schrijft de minister van VWS in zijn Kamerbrief dat hij kijkt naar de aanleg van een veiligheidsvoorraad/ijzeren voorraad, om toekomstige pieken in de vraag uit de gehele zorg te kunnen opvangen: *“Om toekomstige tekorten te voorkomen, is het van belang om een beter inzicht te krijgen in de vraag en het aanbod van beschermingsmiddelen, zowel via het LCH als via reguliere inkoopkanalen. Daarbij kijk ik naar de mogelijkheden voor de aanleg van een «ijzeren» of veiligheidsvoorraad PBM die toekomstige pieken in de vraag uit de gehele zorg kan opvangen. Vraagstukken daarbij zijn of dit het beste centraal of decentraal georganiseerd kan worden en welke rol de Nederlandse productie van beschermingsmiddelen in de aanleg van deze ijzeren voorraad kan spelen. Dit wordt in de komende weken verder uitgewerkt. Tot die tijd blijft de opdracht aan LCH om maximaal te voorzien in de aanvullende vraag naar beschermingsmiddelen in de zorg, als gevolg van het coronavirus.”*²⁰⁴¹

2119 Tijdens het debat **dezelfde dag** zegt de minister voor MZ: *“Ik ben eigenlijk bezig met drie samenhangende zaken op dit vlak. In de eerste plaats: hoe ontwikkelt zich vraag en aanbod nu in de komende tijd, nu we een beetje vooruit kunnen kijken? Vervolgens: welke inkoopstrategie hoort daarbij? Welke strategie hoort daarbij rond productie in Nederland? En welke strategie rond een ijzeren voorraad hoort daarbij? We moeten bij de beschermingsmiddelen wat buffervoorraad hebben, zodat we wat tijd hebben als er weer zware tijden komen. En ten derde speelt natuurlijk de vraag: gaan we dit wat meer centraal of gaan we het decentraal beheren?”* Tevens meldt de minister dat hij met de collega's in België en Duitsland de mogelijkheden voor samenwerking bekijkt, *“met misschien wel een Europese ijzeren voorraad”*.²⁰⁴²

2120 De Nieuwsbrief LCH van 5 juni 2020 beschrijft de persbijeenkomst bij het LCH op **3 juni 2020**, waarin de minister voor MZS een toelichting gaf op de huidige stand van zaken. De minister zegt: *“Daarom ben ik in gesprek met zowel het LCH, leveranciers en partijen uit de curatieve en langdurige zorg, om een toekomstige situatie van tekorten te voorkomen. Het is van belang om een beter inzicht te krijgen in de vraag en het aanbod van beschermingsmiddelen,*

²⁰³⁸ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr. 383, vraag 141.

²⁰³⁹ Handelingen II 2019/20, nr. 73, item 6.

²⁰⁴⁰ Mondkapjes en spatbrillen: van pure paniek naar ‘ijzeren voorraad’ IN: AD. – 3 juni 2020.

²⁰⁴¹ Kamerstukken II 2019/20, 25295, nr.386, p. 20.

²⁰⁴² Handelingen II 2019/20, nr. 79, item 10.

zowel via het LCH als via reguliere inkoopkanalen. Daarbij kijk ik naar de mogelijkheden voor de aanleg van een 'ijzeren' of veiligheidsvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen, om mogelijke toekomstige pieken in de vraag uit de gehele zorg op te kunnen vangen.²⁰⁴³

2121

Op **30 juni 2020** schrijft de minister voor MZS in zijn Kamerbrief: "Door de inkoop van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen zijn er voor de zorg voldoende beschermingsmiddelen beschikbaar om een eventuele tweede golf op te kunnen vangen. Om in de toekomst goed voorbereid te zijn op een nieuwe pandemie of gezondheidscrisis onderzoeken we of en op welke manier een ijzeren voorraad van persoonlijke beschermingsmiddelen hier een rol in kan spelen. De reeds door het LCH opgebouwde voorraad kan een substantiële rol spelen in de aanleg van deze ijzeren voorraad. De ontwikkeling van het opzetten van productie van beschermingsmiddelen in Nederland en Europa hangt nauw samen met dit traject. Tot slot zoeken we – waar mogelijk – ook aansluiting bij Europese initiatieven om gezamenlijk voorraden aan te leggen."²⁰⁴⁴

²⁰⁴³ Nieuwsbrief Landelijk Consortium Hulpmiddelen, 5 juni 2020.

²⁰⁴⁴ Kamerstukken II 2019/20, nr. 454.

F Bijlage – Interviews en wederhoor

2122

Deze bijlage ziet op interviews (hoor) en wederhoor verricht ten behoeve van het Onderzoek.

Functioneren en groeperen aanduiding	Organisatie	Interview(s) Fase 1 en/of 2	Wederhoor Fase 2
Functionaris 27 VWS	VWS	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 11 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 8 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 18 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 5 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 31 VWS	VWS	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 34 VWS	VWS	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 35 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 32 VWS	VWS	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 33 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Minister van VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Minister voor MZS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Minister voor MZ	VWS	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 29 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 30 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 10 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 2 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 4 VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 28 VWS	VWS	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
WJZ VWS	VWS	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen

Functioneren en groeperen aanduiding	Organisatie	Interview(s) Fase 1 en/of 2	Wederhoor Fase 2
Functionaris 19 VWS	VWS	Nee	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 3 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 16 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing, afgezien van wederhoor fase 1
Functionaris 15 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 20 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 1 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 17 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing
Functionaris 6 VWS	VWS	Nee	Niet van toepassing, afgezien van wederhoor in fase 1
Functionaris 7 VWS	VWS	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
CIBG	CIBG	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 2 CIBG	CIBG	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris CIBG	CIBG	Ja	Niet van toepassing
Functionaris 1 BZ	BZ	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 36 VWS	VWS/BZ	Nee	Uitgenodigd, afgezien van wederhoor
Functionaris 1 EZK	EZK	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 2 EZK	EZK	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 1 Defensie	Def	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 2 Defensie	Def	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 3 Defensie	Def	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
RIVM	RIVM	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
RIVM	RIVM	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1

Functioneren en groeperen aanduiding	Organisatie	Interview(s) Fase 1 en/of 2	Wederhoor Fase 2
Afdeling Finance LCH	LCH	Nee	Meerdere pogingen tot contact, geen reactie ontvangen
Functionaris 1 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 1 Consortium	LCH	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 8 LCH	LCH	Ja	Nee
Functionaris 22 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 10 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 9 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 11 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 3 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 12 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 15 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, afgezien van wederhoor
Functionaris 16 LCH	LCH	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 19 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 21 LCH	LCH	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Afdeling Finance LCH	LCH	Ja	Niet van toepassing
Functionaris 2 LCH	LCH	Nee	Niet van toepassing, afgezien van wederhoor fase 1
Functionaris 6 LCH	LCH	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 5 LCH	LCH	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 13 LCH	LCH	Nee	Niet van toepassing, afgezien van wederhoor fase 1
Functionaris 4 LCH	LCH	Nee	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Bestuurder Lasaulec	Lasaulec	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 1 Lasaulec	Lasaulec	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Toeleverancier	Toeleverancier	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen

Functioneren en groeperen aanduiding	Organisatie	Interview(s) Fase 1 en/of 2	Wederhoor Fase 2
Bestuurder 1 Arch & Hook	Arch & Hook	Ja	Uitgenodigd, afgezien van wederhoor
Bestuurder 2 Arch & Hook	Arch & Hook	Ja	Uitgenodigd, afgezien van wederhoor
Partner vader bestuurder 1 Arch & Hook	Overig	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Vader bestuurder 1 Arch & Hook	Overig	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging	Overig	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Bestuurder Unit17	Unit17	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Persoon 1 Unit17	Unit17	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Persoon 2 Unit17	Unit17	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Persoon 3 Unit17	Unit17	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris ADM	ADM	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Bestuurder O2 Health	O2 Health	Nee	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Bestuurder 1 Afpro	Afpro	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 1 Afpro	Afpro	Ja	Uitgenodigd, afgezien van wederhoor
Functionaris 2 Afpro	Afpro	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 1 Zhonghong	Zhonghong	Nee	Uitgenodigd, afgezien van wederhoor
Functionaris 1 Mediq	Mediq	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Mediq	Mediq	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Functionaris 3 Mediq	Mediq	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Van Lienden	HA/RGA	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Interim-bestuurder SHA	HA	Ja	Niet van toepassing, afgezien van wederhoor fase 1
Teamlid Hulptroepen	HA	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Damme	HA/RGA	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1

Functioneren en groeperen aanduiding	Organisatie	Interview(s) Fase 1 en/of 2	Wederhoor Fase 2
Van Gestel	HA/RGA	Ja	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Functionaris 1 EMC	Overig	Ja	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Voormalig Kamerlid	Overig	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Kamerlid Omtzigt	Overig	Nee	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Publistat	Overig	Nvt	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	BZK	Nvt	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Ministerie van Buitenlandse Zaken	BZ	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Ministerie van Defensie	Def	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Ministerie van Economische Zaken	EZK	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Ministerie van Financiën	Fin	Nvt	Niet van toepassing, wederhoor fase 1
Ministerie van OCW	OCW	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen
Ministerie van VWS en Programmteam Nafase COVID-19	VWS	Nvt	Uitgenodigd, reactie ontvangen

Bovenstaande tabel bevat 98 personen en partijen. Met 60 personen en/of partijen zijn interviews gevoerd. In totaal zijn er 87 interviews gehouden in de periode van september 2021 tot en met maart 2023. Wij hebben vanaf 20 februari 2023 de gelegenheid tot wederhoor geboden aan 71 personen en partijen.

G Bijlage – Totaaloverzicht PBM-leveranciers

Aanduiding	Leverancier	Admini- stratie	Totaal	Status	Geleverde PBM (verkorte weergave)	Oprichting	Omvang organi- satie	Type leverancier of fabrikant
Geselec- teerd voor verdiepend onderzoek	RGA	LCH	€ 101.067.611	>100 mio	Mondmaskers	14-04-2020	Micro	NL lev.
	Lasaulec	LCH	€ 149.319.086	>100 mio	Jassen	02-05-1986	Groot	NL lev.
	O2 Health	VWS	€ 45.835.000	Batch 1	Mondmaskers	26-09-2018	Micro	NL lev.
	Arch & Hook	VWS en LCH	€ 17.499.600	Batch 2	Mondmaskers	28-09-2015	Klein	NL lev.
	ADM	LCH	€ 89.987.462	Batch 2	Mondmaskers en jassen	22-11-1995	Groot	Int. lev.
	Unit17	LCH	€ 60.117.500	Batch 2	Mondmaskers	18-12-2018	Micro	NL lev.
	Zhonghong	LCH	€ 17.717.646	Batch 1	Handschoenen	22-10-2010	Groot	Int. fab.
	Afpro	LCH en CIBG	€ 12.910.907	Batch 1	Mondmaskers	20-09-1990	Groot	NL fab.
Geselec- teerd voor beperkt onderzoek	Leverancier G	LCH	€ 18.837.288	Batch 3	Mondmaskers, brillen en jassen	10-04-2001	Klein	NL lev.
	Leverancier I	LCH	€ 41.503.000	Batch 3	Jassen	07-12-2017	Micro	NL lev.
	Leverancier S	VWS	€ 36.435.658	Batch 3	Mondmaskers	31-12-2014	Klein	NL lev.
	Leverancier J	LCH	€ 8.898.346	Batch 4	Jassen	2014	Klein	Int. lev.
	Leverancier K	LCH	€ 11.193.387	Batch 4	Mondmaskers	06-04-2020	Micro	NL fab.
	Leverancier L	VWS	€ 5.829.120	Batch 4	Mondmaskers	08-01-2021	Micro	NL lev.
	Leverancier BA	VWS en LCH	€ 2.173.620	Batch 5	Mondmaskers	26-05-2011	Klein	NL lev.
	Leverancier M	LCH	€ 40.142.000	Batch 5	Mondmaskers	04-01-2018	Micro	NL lev.
Resterende leveranciers PBM	Leverancier O	LCH	€ 45.179.620	Batch 5	Jassen	1999	Middel- groot	Int. fab.
	Leverancier P	LCH	€ 70.107.391	-	Mondmaskers	09-06-2008	Middel- groot	NL lev.
	Leverancier Q	LCH	€ 45.133.993	-	Jassen	Onbekend	Groot	Int. lev.
	Leverancier R	LCH	€ 40.398.831	-	Mondmaskers	Onbekend	Middel- groot	Int. fab.

Aanduiding	Leverancier	Administratie	Totaal	Status	Geleverde PBM (verkorte weergave)	Oprichting	Omvang organisatie	Type leverancier of fabrikant
Resterende leveranciers PBM	Leverancier T	LCH en CIBG	€ 28.689.630	-	Mondmaskers	22-12-1981	Middel-groot	NL fab.
	Leverancier U	LCH	€ 27.160.890	-	Mondmaskers	28-12-2006	Middel-groot	NL lev.
	Leverancier V	LCH	€ 25.974.062	-	Jassen en handschoenen	Onbekend	Groot	Int. fab.
	Leverancier W	LCH	€ 23.713.184	-	Jassen, mondmaskers en handschoenen	17-12-1999	Klein	Int. lev.
	Leverancier AA	LCH en CIBG	€ 17.469.480	-	Mondmaskers	06-04-2020	Klein	NL fab.
	Leverancier AB	LCH	€ 16.730.773	-	Jassen	24-05-2005	Klein	NL lev.
	Leverancier AC	CIBG	€ 15.439.600	-	Mondmaskers	02-09-2020	Groot	NL fab.
	Leverancier AD	LCH	€ 13.811.900	-	Mondmaskers, jassen en handschoenen	25-06-1989	Klein	NL lev.
	Leverancier AF	LCH	€ 10.890.000	-	Jassen	Onbekend	Groot	Int. lev.
	Leverancier AG	LCH	€ 9.482.557	-	Mondmaskers	Onbekend	Onbekend	Int. lev.
	Leverancier AH	LCH	€ 7.789.279	-	Mondmaskers	14-03-1990	Groot	NL fab.
	Leverancier AI	LCH	€ 7.741.846	-	Mondmaskers	06-02-2012	Klein	NL lev.
	Leverancier AJ	LCH	€ 6.785.433	-	Mondmaskers	30-03-1999	Middel-groot	NL lev.
	Leverancier AK	LCH	€ 6.784.039	-	Mondmaskers, jassen en handschoenen	Onbekend	Middel-groot	Int. lev.
	Leverancier AL	LCH	€ 6.384.907	-	Mondmaskers	Onbekend	Groot	Int. lev.
	Leverancier N	LCH	€ 5.246.573	-	Jassen, schorten en handschoenen	30-09-2009	Klein	NL lev.
	Leverancier AM	VWS	€ 5.114.983	-	Mondmaskers en brillen	01-10-1967	Groot	NL lev.
	Leverancier AN	LCH	€ 5.001.386	-	Mondmaskers	30-04-2020	Klein	NL lev.
	Leverancier AO	VWS en LCH	€ 4.992.090	-	VWS: Mondmaskers LCH: Handschoenen	02-02-1999	Middel-groot	NL lev.

Aanduiding	Leverancier	Admini- stratie	Totaal	Status	Geleverde PBM (verkorte weergave)	Oprichting	Omvang organi- satie	Type leverancier of fabrikant
Resterende leveranciers PBM	Leverancier AP	VWS	€ 4.968.218	-	Mondmaskers	01-04-1986 & 10-07- 2013	Klein	NL lev.
	Leverancier AQ	LCH	€ 3.673.215	-	Jassen	20-08-2018	Micro	NL lev.
	Leverancier AR	LCH	€ 3.640.000	-	Jassen	01-01-2019	Micro	NL lev.
	Leverancier AS	VWS	€ 3.513.708	-	Handschoenen en mondmaskers	13-09-2012	Middel- groot	NL lev.
	Leverancier AT	LCH	€ 2.845.906	-	Jassen	Onbekend	Middel- groot	Int. lev.
	Leverancier AU	LCH	€ 2.687.850	-	Jassen	15-12-2008	Klein	NL lev.
	Leverancier AV	LCH	€ 2.583.277	-	Mondmaskers en jassen	31-10-1982	Groot	NL lev.
	Leverancier AW	VWS en LCH	€ 2.528.177	-	VWS: Handgel LCH: Handschoenen en mondmaskers	18-12-1975	Klein	NL lev.
	Leverancier AX	LCH	€ 2.527.000	-	Jassen	09-12-2011	Micro	NL lev.
	Leverancier AY	LCH	€ 2.409.542	-	Mondmaskers	24-03-2017	Klein	NL lev.
	Leverancier AZ	VWS	€ 2.199.093	-	Mondmaskers	24-09-2013	Klein	NL lev.
	Leverancier BB	VWS	€ 1.896.249	-	Handgel	28-12-1990	Middel- groot	NL lev.
	Leverancier BC	LCH	€ 1.691.900	-	Mondmaskers en jassen	06-12-2004	Klein	NL lev.
	Leverancier BD	LCH	€ 1.481.020	-	Brillen	21-09-1992	Micro	NL lev.
	Leverancier BE	CIBG	€ 896.220	-	Mondmaskers	14-11-2008	Klein	NL fab.
	Leverancier BF	VWS	€ 843.032	-	Mondmaskers, filters, brillen en handgel	17-12-1982	Klein	NL lev.
	Leverancier BG	LCH	€ 750.000	-	Jassen	01-05-2010	Micro	Int. lev.
	Leverancier BH	VWS	€ 643.080	-	Mondmaskers	25-03-2010	Klein	NL lev.
	Leverancier BI	VWS	€ 580.595	-	Handgel	29-09-1947	Groot	NL lev.
	Leverancier BJ	LCH	€ 578.600	-	Jassen	19-04-2018	Klein	NL lev.
	Leverancier BK	VWS	€ 471.500	-	Jassen	Onbekend	Onbekend	Int. lev.

Aanduiding	Leverancier	Admini- stratie	Totaal	Status	Geleverde PBM (verkorte weergave)	Oprichting	Omvang organi- satie	Type leverancier of fabrikant
Resterende leveranciers PBM	Leverancier BL	LCH	€ 447.458	-	Clips	15-04-2020 & 18-06- 1998	Onbekend	NL lev.
	Leverancier BM	LCH	€ 409.956	-	Jassen	07-02-2001	Klein	Int. lev.
	Leverancier BN	VWS	€ 402.429	-	Handgel	11-09-2000	Onbekend	NL lev.
	Leverancier BO	LCH	€ 393.410	-	Mondmaskers	05-06-2019	Klein	NL lev.
	Leverancier BP	LCH	€ 390.541	-	Handschoenen	Onbekend	Onbekend	Int. lev.
	Leverancier BQ	LCH	€ 389.740	-	Schorten, mondmaskers en handschoenen	24-02-2014	Klein	NL lev.
	Leverancier BR	VWS	€ 260.513	-	Mondmaskers	13-10-2014	Klein	NL lev.
	Leverancier BS	LCH	€ 235.950	-	Brillen	30-06-1988	Klein	NL lev.
	Leverancier BT	VWS	€ 145.192	-	Handgel	29-12-1995	Micro	NL lev.
	Leverancier BU	VWS	€ 137.633	-	Mondmaskers	18-11-1984	Onbekend	Int. lev.
	Leverancier BV	LCH	€ 135.210	-	Schorten	06-11-1972	Groot	NL lev.
	Leverancier BW	LCH	€ 127.794	-	Mondmaskers	01-03-2019	Micro	NL lev.
	Leverancier BX	LCH	€ 124.453	-	Mondmaskers	16-01-2014	Klein	NL lev.
	Leverancier BY	LCH	€ 111.320	-	Brillen	17-07-2002	Klein	NL lev.
	Leverancier CA	LCH	€ 89.640	-	Handschoenen	04-02-2010	Onbekend	Int. lev.
	Leverancier CC	LCH	€ 86.506	-	Clips	29-07-2011	Klein	NL lev.
	Leverancier CD	VWS	€ 75.361	-	Mondmaskers	16-10-2007	Middelgroot	NL lev.
	Leverancier CF	LCH	€ 52.030	-	Mondmaskers	01-01-1989	Groot	NL lev.
	Leverancier CG	VWS	€ 46.967	-	Mondmaskers	30-12-2014	Micro	NL lev.
	Leverancier CH	LCH	€ 46.252	-	Handschoenen	16-09-1997	Klein	NL lev.
	Leverancier CI	VWS	€ 38.333	-	Mondmaskers	28-12-2016	Klein	NL lev.
	Leverancier CJ	VWS	€ 37.074	-	Jassen	27-05-1987	Klein	NL lev.
	Leverancier CK	VWS	€ 32.400	-	Mondmaskers	08-08-2011	Micro	NL lev.
	Leverancier CL	VWS	€ 28.677	-	Mondmaskers	29-10-2009	Klein	NL lev.
	Leverancier CM	LCH	€ 25.399	-	Clips	01-10-2014	Klein	NL lev.
	Leverancier CO	VWS	€ 19.439	-	Mondmaskers	24-08-2009	Klein	NL lev.

Aanduiding	Leverancier	Admini- stratie	Totaal	Status	Geleverde PBM (verkorte weergave)	Oprichting	Omvang organi- satie	Type leverancier of fabrikant
Resterende leveranciers PBM	Leverancier CP	VWS	€ 16.214	-	Mondmaskers	19-08-2014	Micro	NL lev.
	Leverancier CQ	LCH	€ 12.632	-	Handschoenen	17-03-1989	Klein	NL lev.
	Leverancier CR	VWS	€ 6.926	-	Mondmaskers	14-01-2020	Micro	NL lev.
	Leverancier CS	LCH	€ 5.784	-	Schorten	29-05-2009	Klein	NL lev.
	Leverancier CT	VWS	€ 4.889	-	Mondmaskers	16-05-2014	Micro	NL lev.
	Leverancier CU	VWS	€ 4.586	-	Mondmaskers	01-11-2017	Micro	NL lev.
	Leverancier CV	VWS	€ 4.235	-	Mondmaskers	01-10-2018	Micro	NL lev.
	Leverancier CW	VWS	€ 3.955	-	Handgel	15-05-2007	Groot	NL lev.
	Leverancier CX	VWS	€ 2.820	-	Mondmaskers en handschoenen	01-01-2013	Middel- groot	NL lev.
	Leverancier CY	VWS	€ 1.708	-	Mondmaskers	30-11-1982	Middel- groot	NL lev.
Onderzoeks- populatie PBM		€ 1.153.251.286						
Inkopen PBM betrokken in het onderzoek door het andere onderzoeks- bureau	Leverancier 2 (>€ 100 mio)		€ 131.102.933	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X1		€ 14.409.797	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X2		€ 10.028.955	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X3		€ 9.122.013	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X4		€ 1.230.000	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X5		€ 880.182	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X6		€ 525.079	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier X7		€ 43.523	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier H		€ 28.458.253	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
	Leverancier AE		€ 12.922.970	Niet betrokken in Onderzoekspopulatie PBM				
Subtotaal niet betrokken in Onderzoek		€ 208.723.705						
Totaal Inkopen PBM		€ 1.361.974.991						

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.